R G B WH GR BL
Grey Scale #13
C M Y K
Part Code ST1316
DANES-PICTA .COM
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
Colour Chart #13
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
Inches
Centimetres

365 W1

Zalecone do użytku służbowego urzędów i funkcjonarjuszów policji państwowej Rozkazem K. Gł. Nr. 365.

OBOWIĄZUJĄCE
ROZKAZY i OKÓLNIKI
KOMENDANTA GŁÓWNEGO
POLICJI PAŃSTWOWEJ
W UKŁADZIE RZECZOWYM

OPRACOWALI:

HENRYK WALCZAK
Inspektor K. Gł.

ALFRED BARTA
Podinspektor K. Gł.

JAN PŁOTNICKI
Podinspektor K. Gł.

ALEKSANDER ROBACZEWSKI
Nadkomisarz K. Gł.

JÓZEF SZERYŃSKI
Nadkomisarz K. Gł.

ZYGMUNT KRZYŻANOWSKI
urz. VIII st. sł. K. Gł.

WARSZAWA
1927

35(438)9

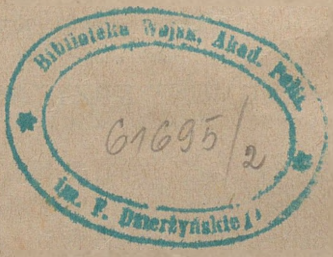

Drukarnia P. K. O., Warszawa, Bugaj 5. Telefon 150-76.

PRZEDMOWA.

Zwiększający się z roku na rok materjał instrukcyjny Policji Państwowej w postaci rozkazów i okólników Komendy Głównej, stał się obecnie, w ósmym roku istnienia naszej organizacji służby bezpieczeństwa tak bogaty, że orjentowanie się w nim i prawidłowe stosowanie poszczególnych jego przepisów wymaga w niejednym wypadku sporo czasu i pracy. Szybkie orjentowanie się w tym materjale utrudnione jest zarówno z powodu jego obfitości, jak również i z powodu zmian, niejednokrotnie zasadniczych, powstałych przez uzupełnienia, względnie uchylenia poszczególnych przepisów.

Zebrać przepisy zawarte w poszczególnych rozkazach i okólnikach w jedną przejrzystą całość i ułożyć je w zakresie poszczególnych materji z wyłączeniem nieaktualnych, lub uchylonych — to było zadanie, które w interesie sprawności służby należało wykonać jaknajrychlej. Zadania tego podjął się i wykonał je Komitet Redakcyjny niniejszego wydawnictwa.

Oddając obecnie pracę naszą do użytku funkcjonarjuszów Policji Państwowej, zwracamy się równocześnie do ogółu kolegów z wezwaniem, by o wszelkich zauważonych brakach, przeoczeniach, czy też pożądanych inowacjach, zechcieli niezwłocznie komunikować Komitetowi Redakcyjnemu, celem uskutecznienia odpowiednich poprawek w następnem wydaniu, względnie w mających nastąpić corocznych uzupełnieniach niniejszej pracy. W tem miejscu jednakże należy zaznaczyć, że niektóre z nieobowiązujących już obecnie rozkazów i okólników zostały przez nas celowo umieszczone, jako mające źródłowy związek z innemi, zawierającemi zmienione a podobne przepisy.

Do wydawnictwa niniejszego opracowane zostały cztery skorowidze:

1) *spis rozdziałów, mający ułatwić odszukanie całokształtu materjału, dotyczącego danego przedmiotu,*
2) *skorowidz Rozkazów Komendy Głównej wskazujący, na której stronie znajduje się poszukiwany punkt rozkazu,*
3) *takiż skorowidz, dotyczący okólników i*
4) *skorowidz rzeczowy, mający ułatwić odszukanie poszczególnych, konkretnych przepisów.*

Dla informacji zaznaczamy, że po odnalezieniu poszukiwanego ustępu, należy zapoznać się również z poprzednimi i następującemi ustępami, które mogą stać w ścisłym związku z danym przepisem.

W końcu wyjaśnić należy, że w pracy niniejszej wprowadzone zostały następujące skróty:

R. = Rozkaz Komendy Głównej,
O. = Okólnik Komendy Głównej.

Tekst petitowy, umieszczony w nawiasach bezpośrednio pod niektóremi okólnikami, jak np.

O. 1054 z d. 26/VII 1924 r.
(Min. Skarbu L. DK. 3559/B. A. K. z dn. 17/VI 1924 r.)

wskazuje, że okólnik ten opracowany został na podstawie okólnika innej władzy, względnie zawiera jego tekst — jak np. w danym wypadku, na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu L. DK. 3559 B. A. K. z dnia 17 czerwca 1924 r.

Wobec tego, że w tekście niektórych rozkazów rok daty nie jest podany, dla orjentacji podajemy poniższą tabelkę:

w roku	*1919*	*wydane*	*zostały*	*rozkazy*	*od*	*Nr. 1— 27*
„ „	*1920*	„	„	„	„	*Nr. 28— 96*
„ „	*1921*	„	„	„	„	*Nr. 97—146*
„ „	*1922*	„	„	„	„	*Nr. 147—192*
„ „	*1923*	„	„	„	„	*Nr. 193—235*
„ „	*1924*	„	„	„	„	*Nr. 236—275*
„ „	*1925*	„	„	„	„	*Nr. 276—308*
„ „	*1926*	„	„	„	„	*Nr. 309—345*
„ „	*1927*	„	„	„	„	*Nr. 346.*

Nadmienić w końcu wypada, że pracą niniejszą objęte zostały R. K. Gł. od Nr. 1 do 362, okólniki zaś od Nr. 1 do 1478.

KOMITET REDAKCYJNY.

Warszawa, d. 15 lipca 1927 r.

SPIS RZECZY.

Str.

Organizacja jednostek policyjnych 1
Dyżury w jednostkach policyjnych i pogotowie policyjne 23
Organizacja policji śledczej 27
Policja na kolejach 33
Policja na drogach wodnych 49
Policja konna 53
Skoszarowanie policji 56
Oddawanie honorów i składanie meldunków 63
Przedstawianie się funkcjonarjuszów p. p. i raporty służbowe . . 67
Odprawy służbowe 69
Kontrolowanie służby 70
Inspekcja 71
Uroczystości policyjne 80
Stosunek władz administracyjnych do organów p. p. 80
Stosunek policji do sądownictwa 87
Policja śledcza a sądownictwo 90
Stosunek organów p. p. do osób i władz wojskowych 90
Korpus Ochrony Pogranicza 102
Stosunek organów p. p. do członków ciał ustawodawczych . . . 104
Zgromadzenia poselskie i wiece 105
Przedstawiciele państw obcych 107
Stosunek policji do prasy 113
Przestrzeganie tajemnicy służbowej 116
Prokuratorja Generalna 117
Obowiązki lekarzy urzędowych 119
Współdziałanie organów p. p. z innemi władzami państwowemi . 120
Odciążenie p. p. od czynności zlecanych przez inne władze państw. 126
Służba prewencyjna 133
Dochodzenia i wywiady policyjne 134
Interwencja policji w zatargach na tle lokalowem 138
Doraźne mandaty karne 139
Rewizje i aresztowania 140
Transportowanie aresztantów i warty więzienne 142
Areszty 147
Paszporty zagraniczne, wizy i dowody osobiste 150
Kontrola ruchu granicznego 154
Korespondencja z placówkami polskiemi zagranicą 164
Broń palna i amunicja 165
Użycie broni i siły 188
Ratownictwo 195
Przestrzeganie przepisów sanitarnych 198
Ochrona zwierzyny łownej i polowanie 199
Alkohol 200
Zwalczanie lichwy 202

Str.

Nierząd 203
Księgi meldunkowe ludności 207
Ochrona pracy 208
Ruch na drogach publicznych 208
Przestępstwa polityczne 210
Przestępstwa skarbowe 211
Fałszerstwa znaków pieniężnych i pieczęci 213
Inwigilacja 217
Ewidencja i skorowidze osób poszukiwanych 227
Daktyloskopja 231
Fotografja 234
Pościg 234
Wyjazdy i delegacje funkcjonarjuszów śledczych 235
Premje za wykrycie kradzieży 235
Raporty o przestępczości 235
Psy policyjne 237
Rodzaje państwowej służby cywilnej 246
Przyjęcie do państwowej służby cywilnej 251
Pozostawienie na służbie państwowej sądownie karanych 262
Przedłużanie próbnej służby i definitywne nominacje 263
Przenoszenie niższych i wyższych funkcjonarjuszów p. p. i wykonanie zarządzeń K. Gł. co do przeniesień i t. d. 264
Redukcje i zwalnianie funkcjonarjuszów państwowych ze służby. Doręczanie dekretów zwolnionym i wydalonym ze służby . . 267
Prawa i obowiązki funkcjonarjusza państw. w stanie nieczynnym 270
Przepisy emerytalne 271
Ponowne wstąpienie do służby państwowej i przywrócenie praw z art. 64 ust. o służbie cywilnej 283
Zachowanie się funkcjonarjuszów p. p. w służbie i poza służbą . 285
Przepisy dyscyplinarne 302
Przepisy o uposażeniu 321
Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu policji i służby niższej . . 344
Legitymacje i zwrot dokumentów 357
Przepisy o pomocy lekarskiej i zgłaszanie o chorobach przełożonym władzom 362
Urlopy 364
Nagrody, pochwały i odznaczenia 368
Wydawanie opinji i listy kwalifikacyjne 373
Listy starszeństwa 380
Przepisy awansowe 383
Nadzór i decyzje w sprawach pers.-dyscypl. Używanie właściwej tytulacji 388
Kapelani 389
Szkolnictwo i sport 390
Przepisy budżetowe 415
Przepisy rachunkowo-kasowe 421
Sprawozdania budżetowe (gospodarcze) 424
Księgowość 427
Listy płac 429
Przesyłki pocztowe i przekazy pocztowe 430
Koszta podróży i konwojów 432
Komisje gospodarcze 444
Przepisy gospodarcze o umundurowaniu 444

Str.
Konie 448
Tabor, środki lokomocji i konwoje 462
Noclegi 467
Inwentarz, warsztaty i przepisy przeciwpożarowe 468
Lokale 470
Umowy, licytacje i komisje odbiorcze 474
Kaucje i wadja 477
Zamówienia dla drukarń i zakładów państwowych 478
Światło 482
Przedmioty skarbowe 483
Opłaty pocztowe i telefony 485
Opłaty stemplowe 487
Oszczędności budżetowe 489
Kasy samopomocy 490
Przepisy biurowe i kancelaryjne. Tryb i formy urzędowania w biurach p. p. 501
Różne 607

SKOROWIDZ ROZKAZÓW K. GŁ.

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
7	VII	267
7a	I	256
8	II	601
	IV	257
	V	140
	VI	88
9	IV	267
11	I	297
	II	359
	IV	591
12	I	231
	II	403, 598
13	I	265
16	I	593, 598, 612
18	II	232
	III	234
20	I	213
21	IV	300
22	II	302
	III	302
23	II	142
24	VI	359
27	I	465
29	III	133
33	II	316
	VII	63
36	I	120
37	I	344
38	III	388
40	I	232
	V	21
	VI	346
41	II	289
	III	294
42	I	154
	II	154
	III	156
	IV	350
43	II	207
	III	88
44	VI	113
45	III	235
	IV	97
	V	467
47	II	486
	III	140
	IV	156
48	I	356
	IV	113
	V	346
	VI	163
49	I	68
	II	234
	III	111

Rozkaz №:	pkt:	str.
49	V	121
52	II	104
53	II	298
	IV	290
56	II	146
	IV	601
61	II	611
	IV	306
64	II	602
	IV	601
	V	142
65	V	346
	VII	47
67	II	325
	IV	130
68	I	147
	III	255
	VI	49
69	II	187
	IV	603
	V	33
73	I	467
	V	610
	VI	156
	VII	111
74	III	48
	IV	159
75	I	49
76	I	444
	II	105
78	I	403
	II	611
80	I	507
81	VI	101
83	IV	62
	VI	159
	VII	614
	VIII	156
84	II	580
85	II	164
	III	438
86	I	157
87	I	157
88	VI	157
	VII	295
89	II	300
90	II	317
91	IV	596
	VI	48
	VIII	201
	X	158
93	IV	292
	V	323
96	VI	99

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
96	VII	613
	VIII	257
98	III	227
	VIII	404
	IX	128
100	I	411
	II	605
	V	307
	VII	468
101	I	161
	V	429
104	V	259
	VI	412
	VII	199
107	I	441
	II	117
	III	158
108	II	217
	III	195
110	II	90
	V	152
	VI	257
111	II	163
	III	228
	VI	449
113	I	105
	II	352
	V	599
115	VI	217
117	II	288
	VI	398
121	V	404
	VI	301
	VIII	198
123	I	56
124	I	62, 415, 444, 445, 448, 449, 462, 468
125	I	356
	IV	145
	V	88
	VI	33
	VII	141
128	III	90
129	I	147
	II	99
130	III	210
131	I	122
	II	292
	III	94
	IV	580
	VI	129
	VII	255
	VIII	128
	X	121
134	VI	101
135	I	142
	II	615
	III	208
	VI	43
136	II	130
	V	202
	VI	33
137	I	356
	II	144
	III	353
	V	468

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
137	VII	133
139	II	462
	III	423
139	VI	483
	VII	411
140	II	609
	V	22
142	I	467
	II	92
143	II	33
144	I	470
145	II	150
146	I	198
	III	165
148	I	138
	II	166
	V	112
149	I	501
	II	363
	IV	158
150	III	581
	IV	445
	V	235
152	IV	207
	V	412
154	I	99
	II	139
	III	589
	V	404
155	II	285
	III	611
	IV	129
	VI	96
	VII	67
157	III	67
	V	135
159	III	591
	IV	288
	V	292
	VI	88
162	III	302
	IV	111
	V	235
	VI	143
163	II	434
	III	368
164	II	268
	III	595
	IV	69
	VI	251
165	IV	152
166	I	92
	II	351
	III	353
	IV	434
167	I	581
	III	350
	IV	598
	VI	48
	VII	369
168	I	65
	III	252
	IV	258
	V	350
169	II	364
	III	362

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
170	III	102
	IV	166
	V	113
170	VII	317
171	I	188
172	III	141
	V	152
	VI	207
	VII	228
	VIII	63
	IX	351
174	III	347
	IV	137
	V	412
175	I	546
176	IV	193
	V	198
	VI	593
177	II	140
	IV	324
	V	61
	VI	437
179	V	162
180	II	130
	III	341
	V	235
	VII	369
	VIII	193
182	III	100
	VI	207
	VII	20
183	II	596
	IV	593
	VI	47
	VIII	63
188	III	78
	VII	143
	VIII	614
	IX	297
189	II	349, 351
	III	46
	IV	46
192	III	592
	IV	614
196	II	253
	IV	142
	V	347
	VI	603
	VIII	100
	IX	350
	XIII	370
	zał.	53
199	IV	292
	V	134
	VI	469
200	I	253
	VI	96
	VII	591
202	I	1
204	III	315
	VI	435
	VII	595
	VIII	581
	XI	134
	XII	592
207	II	277

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
207	III	112
	V	68
	X	602
	XI	601
	XII	77
	XIII	217
	XIV	591
209	II	117
	III	114
	IV	207
	VI	468
	X	254
212	II	264
	III	294
	IV	136
	V	55
	VII	289
	VIII	350
	IX	298
	X	502
	XI	112
	XIII	208
	XIV	104
213	III	203, 369
	IV	144
	VI	605
	VII	592
	VIII	63
	X	445
	XI	188
214	II	237
215	II	87
	III	438
	IV	164
	VI	357
	VII	264
	VIII	364
	IX	128
	X	463
217	II	507
	IV	135
	V	355
	VII	19
	VIII	605
	IX	595
	XI	349
	XIII	362
220	III	204
	IV	206
	V	206
	VI	80
	VII	76
221	II	464
	III	252
	IV	202
222	III	139
223	I	45
	II	149
	III	373
	V	320
	VI	592
	VII	47
	X	252
224	I	390
	III	145
	IV	113

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
224	V	599
	VI	113
	VIII	404
225	II	77
	III	100
	V	610
	VI	255
	IX	349
226	V	135
	VI	607
	VII	48
	VIII	463
227	VIII	449
228	III	594
	IV	559
	V	342
230	VI	82
	VIII	599
	IX	366
	X	262
231	V	146
	VI	127
	VII	265
232	VI	469
	VII	261
235	IV	114
	V	88
	VI	432
	VII	352
	VIII	567
236	III	327
	IV	281
	V	349
238	I	374
239	I	265
	III	79
	V	69
	VI	582
240	I	71
	II	594
	III	262
	VI	3
	VII	379
	VIII	126
	IX	437
242	I	614
	II	237
	IV	370
	V	44
	VII	352
	VIII	313
	IX	370
247	IV	464
	V	286
	VI	317
	VII	613
243	III	274
	IV	379
	V	171
	VI	613
	VIII	67
249	I	260
	II	297
	III	76
251	II	313
	III	508

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
251	IV	65
	V	366
	VI	582
251	VII	449
	IX	287
252	I	48
	II	321
	V	363
	VI	366
253	I	473
	II	69
	III	263
254	I	363
	II	474
255	I	597
	II	609
	III	87
256	I	325
	III	277
257	I	336
	II	277
	III	271
	IV	325
258	I	275
	II	65
	IV	367
	V	367
	VI	267
259	I	428
	II	67
	III	596
260	I	314
	II	96
261	I	83
	II	599
	III	367
262	I	548
	II	597
	IV	434
	V	95
	dod.	390
263	IV	435
	V	307
	VI	132
	VII	140
	VIII	599
264	III	114
	IV	593
	V.	90
	VI	306
	VII	597
	VIII	120
265	III	70
267	II	43
268	III	146
	IV	352
269	III	237
	IV	262
270	VII	168
271	VI	353
274	I	379
	II	413
	III	257
	IV	560
	V	594
	VI	233

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
274	VII	405
275	X	394, 396
276	X	112
276	XI	506
	XII	389
	XIII	70
	XIV	432
	XV	170
	XVI	113
277	IV	438
	V	593
278	II	474
	III	61
	IV	61
	V	23
	VI	259
	VII	71
	VIII	76
	IX	126
	X	323
	XIII	449
279	I	217
282	VI	600
	VII	514
	VIII	158
	X	164
	XI	351
	XIV	362
	XV	596
	XVI	438
	XVII	350
	XVIII	285
	XIX	296
	XX	291
283	I	102
284	V	14
	VI	338
	VII	604
	IX	293
285	II	604
	III	424
	V	449
	VI	362
	VII	2
286	X	269
	XI	354
	XII	117
	XIV	406
287	III	162
288	III	428
	IV	350
288	V	350
	VI	66
	VII	295
289	II	67
	III	298
	IV	437
	V	71
	VI	353
290	II	599
	III	78
	IV	93
	V	365
	VII	103
	VIII	615
	IX	349
290	X	116
291	II	287
	III	306
	IV	364
	V	308
	VI	170
	VII	347
	VIII	609
	IX	355
292	IX	214
294	II	172
	III	367
	IV	172
295	II	328
	III	424
	IV	612
	V	407
	VI	122
	VII	63
	VIII	306
	IX	144
297	II	205
	III	407
298	II	615
	III	68
	IV	298
	V	120
	VI	309
	VII	323
	IX	438
299	I	310
	II	221
	III	136
300	I	383
	II	610
	III	167
	IV	85
	V	208
	VI	346
301	II	17
	III	21
	IV	348
	V	348
	VI	355
	VII	265
	VIII	439
	X	438
	XI	387
302	III	355
	IV	77
	V	13
	VI	13
	VII	114
	VIII	79
303	III	595
	IV	309
	V	348
	VI	444, 523
	VII	287
	VIII	407
304	II	47
	IV	468
	V	354
	VII	323
	VIII	291
	IX	608

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
304	X	311
	XI	328
	XII	409
304	XIII	2
	XIV	615
305	III	258
	IV	485
145	~~II~~	~~216~~
307	III	439
	IV	445
	V	439
	VI	388
	VII	598
	VIII	355
	IX	119
	X	70
	XI	171
	XIII	258
	XIV	370
	XV	428
309	II	64
	III	363
	IV	313, 324
	V	329
	VI	355
	VII	355
	VIII	121
	IX	349
	X	187
	XII	612
310	III	311
	V	128
	VI	209
	VII	144
	VIII	514
	IX	532
	~~X~~	~~544~~
311	I	107
	II	109
	III	17
	IV	198
	V	2
	VI	513, 552
	VIII	115
	IX	518
313	VII	349
	VIII	467
	IX	68
	X	22
	XI	506
	XIII	547, 592
315	VII	305
	VIII	353
	IX	22
	X	608
	XI	261
316	I	575
317	I	508
318	I	173
319	III	410
	IV	396
	V	396
	VI	404
	VII	396
	VIII	397
	IX	298

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
319	X	519
320	III	364
	IV	137
320	VI	69
	VII	195
	VIII	69
	IX	558, 564
321	VII	70
322	I	237
323	IX	355
	XI	379
	XII	171
	XIII	592
324	III	110
	VI	65
325	VII	387
	VIII	290
	IX	325
	X	70
	XI	20
	XII	365
	XIII	595
	XIV	244
326	IV	120
	V	307
	VI	15
	VII	23, 560
	VIII	101
	IX	322
327	I	450
	II	469
	III	435
	IV	139
328	I	605
	II	121
	III	256
	IV	47
329	II	15
	III	17
	IV	45
	V	312
330	I	288
	II	310
	III	142
	IV	4
331	I	612
	II	80
	III	8
332	II	271
	III	310
	IV	500
	V	598
333	I	33
	II	90
	III	79
	IV	371
	V	367
	VI	317
	VII	412
	VIII	580
335	I	369
	II	450
	III	137
	V	145
	VII	606
	VIII	129

Rozkaz №:	pkt.:	str.:
336	II	36
	III	93
337	IX	398
337	X	474
	XI	349
338	I	273
	II	275
	III	132
	V	334
	VI	414
340	I	195
	II	97
	III	94
	V	467
	VI	103
	VII	612
342	III	68
	IV	64
	V	78
	VI	93
343	IX	135
344	I	338
	II	373
	III	210
	IV	95
	VI	358
	VII	292
345	I	80
	V	139
	VI	312
347	IV	297
	VI	469, 526
	VII	95
	VIII	262
348	VI	104
	VII	21
	VIII	579
	IX	580
	X	56
	XI	21
	XII	97
	XIII	80
349	VIII	598
349	X	194
	XI	13
350	IX	435
	IX	310
	X	501
	XI	294
	XII	356
	XIII	338
	XIV	615
351	I	24, 560
354	I	211
	II	294
	III	367
	IV	27
	V	312
	VI	203
355	I	453
356	I	456
358	I	299
359	I	244
	II	163
	III	62
	IV	616
	V	64
360	I	560
	II	271
	III	133
	IV	606
	V	286
	VI	513
	VII	231
	VIII	233
361	III	289
	IV	131
	V	129
	VI	290
	VII	290
	IX	287
362	I	27
	II	28
	III	28
	IV	29
	V	32

SKOROWIDZ OKÓLNIKÓW K. GŁ.

Okólnik №	Str.	Okólnik №	Str.	Okólnik №	Str.
9	213	661	413	967	254
11	610	662	269	972	388
19	616	666	421	973	62
60	419	700	159	977	261
65	463	709	479	980	422
66	210	726	287	985	335
77	253	742	485	991	483
85	614	743	427	992	329
98	80	746	472	994	321
114	478	754	324	996	470
149	116	755	365, 413	1002	317
150	200	756	301	1006	433
165	357	757	267	1011	94
177	389	764	166	1014	201
195	227	770	116	1016	475
202	318	771	343	1019	342
204	89	775	86	1024	437
216	602	781	487	1027	482
222	362	817	258	1030	330
242	44	825	432	1031	443
244	369	828	486	1033	599
250	283	833	324	1038	397
261	430	834	480	1044	293
309	314	835	358	1052	337
322	159	843	256	1054	426
338	295	853	449	1062	613
360	602	854	475	1065	338
367	94	860	489	1066	259
369	599	862	450	1068	475
373	152	870	188	1071	470
379	359	871	445	1073	338
381	289	873	311	1075	421
387	146	875	472	1079	279
389	200	884	341	1080	340
393	164	887	148	1082	330
394	201	895	432	1087	329
397	119	898	603	1088	334
410	261	900	432	1093	296
411	363	908	451	1095	209
425	302	913	475	1097	427
434	259	918	339	1098	422
468	119	927	397	1099	399
475	319	928	335	1101	477
477	423	938	336	1102	474
504	427	939	475	1103	478
571	287	940	532	1105	582
590	430	943	118	1106	400
605	47	945	329	1110	322
627	163	952	426, 532	1111	608
631	426	954	254	1115	574
634	616	955	302	1116	342
645	437	960	589	1118	272
651	268	964	255	1119	248

Okólnik №	Str.
1121	251
1124	314
1125	464
1128	479
1129	424
1132	161
1137	472
1138	330
1139	430
1141	269
1142	449
1146	615
1147	611
1151	483
1156	133
1157	320
1159	373
1165	144
1166	401
1175	357
1176	188
1178	266
1179	321
1180	250
1184	103
1185	399
1187	319
1189	268
1191	263
1192	428
1193	253
1197	76
1198	283
1201	420
1202	402
1205	490
1208	330
1213	380
1214	429
1215	291
1217	188
1218	485
1219	589
1220	311
1222	382
1227	21
1229	255
1236	428
1237	388
1238	275
1239	421
1249	315
1253	253
1255	400
1261	298
1263	402
1267	415
1268	187
1271	263
1272	412
1273	379
1274	247

Okólnik №	Str.
1275	569
1276	281
1277	569
1278	410
1279	383
1283	440
1285	274
1287	398
1291	310
1294	402
1296	359
1298	86
1301	600
1303	359
1304	439
1305	605
1306	278
1307	246
1310	259
1314	299
1315	575
1317	361
1318	402
1319	120
1322	269
1323	414
1325	287
1326	79
1327	41
1328	569
1329	373
1331	372
1338	570
1339	570
1343	361
1344	273
1345	484
1346	397
1348	570
1349	608
1350	270
1352	115
1354	299
1355	187
1358	413
1360	276
1362	607
1366	266
1370	480
1371	333
1373	283
1376	317
1377	436
1380	162
1381	321
1382	318
1383	411
1384	264
1385	131
1386	433
1390	571

Okólnik №	Str.
1391	443
1393	568
1397	276
1398	433
1403	318
1404	69
1405	321
1407	410
1408	335
1409	334
1410	336
1414	296
1415	23
1416	133
1417	478
1418	333
1419	326
1421	337
1422	421
1423	330
1424	431
1430	187
1432	440
1433	479
1434	336
1435	575
1436	424
1437	358
1439	132
1440	422
1441	480
1442	431, 486
1443	363
1444	573
1445	265
1446	573
1447	568
1448	294
1449	69
1450	216
1452	397
1453	131
1454	343
1455	487
1456	152, 619
1459	211
1460	574
1461	97
1462	616
1465	429
1467	476
1468	327
1470	199
1471	127
1472	440
1473	411
1474	423
1475	469
1476	440
1478	325

W Y K A Z

PISM OKÓLNYCH I INNYCH NIE UWZGLĘDNIONYCH W SKOROWIDZU OKÓLNIKÓW:

Str. 228 Pismo O. 27739 z dn. 6/IX-26 r.
„ 231 „ O. 36379 z dn. 19/XI-26 r.
„ 268 Wyciąg z O. M. S. Wewn. O. P. 12719 z dn. 15/XI-23 r.
„ 275 Pismo Kom. Gł. P. P. 37632 z dn. 31/X-25 r.
„ 276 „ „ „ „ 39362 z dn. 17/XII-26 r.
„ 281 „ „ „ „ 4416 z dn. 5/II-25 r. (do O. K. Gł. 1079).
„ 307 Wyciąg z przepisów o kontroli Urzędów Policyjnych.
„ 331 Pismo Kom. Gł. P. P. 32947 z dn. 22/IX-25 r.
„ 333 „ „ „ „ 29785 „ 5/X-26 r.
„ 341 „ „ „ „ 11355 „ 3/IV-25 r.
„ 341 „ „ „ „ 13978 „ 13/V-25 r.
„ 343 „ „ „ „ 38404/24 z dn. 27/VII-25 r.
„ 343 „ Min. Skarbu 165/DB/8 z dn. 26/IV-23 r.
„ 368 „ Kom. Gł. P. P. 2451 z dn. 10/I-25 r.
„ 572 „ „ „ „ 34988 „ 9/XI-26 r.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

A

Str.

Administracyjne areszty 147
„ przekroczenia policjantów — wymiar kar 317
„ władze — delegowanie urzędników do kierowania akcją przy uśmierzaniu rozruchów 86
„ władze — stosunek do organów p. p. . . 80
„ władze — udział w odprawach kom. pow. 69
Administracyjno - karne postępowanie, wzywanie funkc. p. p. 127
Administrowanie pieniędzmi społecznemi 612
Adresowanie korespondencji . . . 597
Adresów poszukiwanie osób niewiadomych z pobytu 137
Adresy urzędów 599
Aeroplany sanitarne — przewóz osób cywilnych 615
Akceptacja wydawnictw 405
Aksamitne kołnierze — zakaz noszenia 353
Akt zejścia psa 245
Akta dochodzeń dyscyplin. — przesyłanie 312
„ inwentarzowe 468
„ osobiste — prowadzenie . . . 508
„ „ — uzupełnianie . . 573
„ „ wyższych funkc. . 507, 513
„ personalne — przesyłanie . . 605
„ — przesyłanie w drodze rekwizycji 604
„ — wykaz 550
Alarmy 23
Alkohol 200
Alkoholu nadużycie — kary dyscypl. . 317
Amnestja — postępowanie dyscypl. . 314
Amunicja 165, 188
„ — nabywanie przez osoby wojskowe i funkc. p. p. . . 170
„ — przydział i przechowywanie 172
„ — spis 554
Analizy chemiczne 33
Angielskie soboty 21
Anonimowe skargi na przełożonych . 298
Apolityczność policji 285
Aprobata wydawnictw 405
Aresztantów chorych odsyłanie do szpitali 146
„ komunikowanie się . . 148

Str.

Aresztantów przewożenie i zabiegi sanitarne 146
„ przewóz 432
„ transportowanie 142, 145, 192, 434
„ zaopatrywanie w żywność 146
Aresztowania 140, 191
„ na żądanie innych organów p. p. 141
„ osób poszukiwanych . 227
„ w drodze dyscyplinarnej 316
„ — zawiadamianie urzędów prokuratorskich . 142
Aresztowanych badanie 300
„ bicie 300
„ kontrola 566
„ książki 566
„ wyżywienie . . . 419
Areszty administracyjne 147
„ cywilne — przetrzymywanie poborowych 149
„ gminne 147
„ miejskie 147
„ policyjne 148, 419
Aresztu kary odbywanie przez dozorców więziennych 611
Asygnaty 423
Asysta policyjna przy kontroli miar i wag 120
Asysty 558
„ skarbowej koszta podróży . . 438
Austrjacka żandarmerja — bezpośrednia korespondencja 112
Automobile 462
„ — komisja odbioru . . 463
„ przejeżdżające, zachowanie się dzieci 210
Autoreklama 114, 299
Awansowe przepisy 383
„ wnioski 267

B

Badanie lekarskie z urzędu — zwrot kosztów podróży 437
„ stanu zdrowia kandydatów do służby państwowej . . . 257
„ szczątków zmarłych . . . 90
Bagażu podróżnego przewóz koleją — zwrot kosztów 440
Bagnetów noszenie 352
Banknotów fałszywych centralna rejestracja 213
Bekiesze 349
Bezpieczeństwa służba na kolejach . 41

Str.

Bezpłatne przejazdy kolejami . . 46
„ „ tramwajami . . 609
Bezprawne czynności — zapobieganie . 192
Bezprocentowe zaliczki na uposażenie . 339
Białe rękawiczki — noszenie przez funkc. pełniących służbę na kolejach 356
Bicie aresztowanych 300
Biegli przy dokonywaniu rewizji . . 140
Bilety kolejowe okresowe 46, 47
„ „ — zakup poza kolejką 48
„ kredytowane 79, 432
Biuletyn polityczny 410
Biura informacyjne o zdolności kredytowej 133
„ — uzbrojenie przydzielonych funkc. p. p. 352
Biuro ewidencji kar 33
Biurowe obsady — zakaz powiększania 21
„ przepisy 501
Biurowego urzędowania tryb i formy . 501
Biurowość w rezerwach 522
Biurowy inwentarz 469
„ personel — noszenie mundurów 353
Blankiety asygnacji — przechowywanie 423
„ pozwoleń na broń i karty łowieckie 166
Braki i uszkodzenia ładunków kolejowych 44
Brakowanie koni służbowych . . . 453
Broni czyszczenie 55
„ nabywanie i posiadanie przez funkc. p. p. . . . 168
„ „ przez osoby wojskowe 170
„ noszenie i czyszczenie . . . 351
„ posiadanie przez członków ciała dyplomatycznego 166
„ przegląd — instrukcja . . . 173
„ siecznej noszenie 351
„ spis 419, 554
„ sprzedaż przez funkc. p. p. . . 168
„ uszkodzenie — ekwiwalent . . 483
„ użycie . . . 183, 188, 191, 194
„ „ — raporty 581
„ zamiana i oddawanie . . . 188
Bronzowy drut — premje za wykrycie kradzieży 235
Broń jako dowody rzeczowe . . . 171
„ — obchodzenie się 187
„ palna 165
„ „ — ewidencja osób posiadających pozwolenie . . 166, 567
„ „ — pozwolenia 165
„ „ prywatna funkc. p. p. — postępowanie przy zwolnieniu 170
„ „ skonfiskowana — postępowanie 171
„ — wjazd do Gdańska . . . 187
„ — zabezpieczenie na posterunkach 187
Buchalterja 427
Budowlane przepisy — przestrzeganie 613
Budowle 419
Budżetowa książkowość 415

Str.

Budżetowe oszczędności 489
„ przepisy 415
„ sprawozdania 424
Budżetowy okres 421
Budżetowych paragrafów i pozycji nieprzekraczalność 415
Bufety kolejowe — zniżki dla p. p. . 49
Bursa ks. ks. Salezjanów w Krakowie 615
Butów noszenie 350
Buty dla eskortowanych 144
„ — wypłacanie ryczałtu . . . 333
„ zużyte 445

C

Cech zewnętrznych konia opis . . . 450
Celne urzędy graniczne . . . 121, 162
Cen ujawnianie 202
Centrala służby śledczej 28
Centralizacja rachunkowości skarbowej w Kom. Woj. 428
Centralna rejestracja fałszywych banknotów 213
„ rejestracja karanych . . 33
Cenzura filmów kinematograficznych . 611
Cenzus naukowy niższ. funkc. kandydatów na wyższych funkc. . . . 574
Chemiczne analizy 33
„ laboratorjum 33
Chorych karty 551
„ kontrola 513, 552
Choroby funkc. p. p. — postępowanie władz przełożonych . . . 364
„ — ubezpieczenie funkc. . . 343
Chorzy aresztanci—odsyłanie do szpitalów więziennych 146
Ciągłość służby 24
Cudze konie 448
Cudzoziemców wjazd — dokumenty konsulatów polskich 159
Cudzoziemskich orderów noszenie . . 373
Czapki letnie 350
„ — noszenie podpinek . . . 349
„ — okucia metalowe . . . 350
Czas pracy w niedziele i święta . . 44
„ urzędowania 21
Czasopisma — współpraca funkc. pol. 295
Czasu rachuba 614
„ służby zaliczanie 321
Czerwony Krzyż — należenie funkc. pol. 287
Członkowie ciała dyplomatycznego — posiadanie broni 166
Czynności służbowe — zawieszanie . 313
Czynny opór — samoobrona . . . 195
Czynsze dzierżawne—uiszczanie przez funkc. pol. 474
„ za lokale posterunków p. p. . 472
Czynszów egzekwowanie 127
Czystości przestrzeganie w lokalach i gmachach urzędowych . . . 616
Czyszczenie broni 55, 352
Cywilna służba państwowa — przyjęcie 251
„ „ „ — rodzaje . 246
Cywilne powództwa organów p. p. . 117
„ ubrania — zakazywanie noszenia poza służbą niż. funkc. 353
„ wyroki — egzekwowanie przez p. p. 130

Str.

Ćwiczenia oddziałów konnych . . . 55
„ psów policyjnych . . . 245
„ wojskowe — pobieranie uposażenia 324

D

Daktyloskopijne karty — przesyłanie . 232
„ „ — kartoteka . 233
Daktyloskopijnej służby instrukcja . 231
Daktyloskopja 231
Dary z łaski 278
Datki dla aresztantów 146
Decyzje odmowne — ogłaszanie petentom 261
„ w sprawach personalnych . 388
Definitywne nominacje 263
Degradacja 306
„ —stosowanie szczebla uposażeniowego 325
Deklaracje o zrzeczeniu się wkładek emerytalnych w b. państwach zaborczych 281
Dekretów doręczanie 267
Dekrety nominacyjne zwolnionych . 362
Delegacja — wyjaśnienie pojęcia . . 443
Delegacje i wyjazdy funkcjonarjuszów śledczych 235
„ służbowe — przedstawianie się wojewodzie 67
Delegowanie pozostających pod sądem 314
Demobilizacyjne zaświadczenia przy przyjmowaniu do służby . . . 253
Depozytowe konie 448
Depozytowych sum księga 427
Desinsekcja aresztantów 146
Dewocjonalja — wyrób i sprzedaż . 611
Dezerterów transportowanie — przejazdy kredytowe 438
Dezynfekcja aresztantów 146
Djety 437, 440
„ i koszta podróży wzywanych na rozprawy dyscyplinarne . . 437
„ konwoju kolejowego . . . 35
„ służbowe — kontrola kredytów 433
Długi lekkomyślne — zakaz zaciągania przez funkc. p. p. 293
Długich spodni noszenie 350
Dobroczynne zabawy — udział policji 350
Dochodowy podatek od uposażenia . 336
„ „ „ wynagrodzeń za wykłady . 412
„ „ „ zapomóg . . 336
Dochodzenia 558
„ dyscyplinarne . . . 302
„ „ — zwalnianie funkc. p. p. . . 268
„ karne z oskarżenia prywatnego — udział policji . 136
„ policyjne 134
„ „ w zakładach państwowych . 135
Dochodzeń dyscyplinarnych uzupełnianie 311
„ przeprowadzanie w urzędach pocztowych . . . 135

Str.

Dodatek mieszkaniowy 330
„ stołeczny i kresowy . . . 330
„ wyrównawczy 323
Dodatki ekonomiczne 327
Dokumentów jednolitość 479
„ urzędowych zwrot . . 359
„ wojskowych odbieranie . 96
„ wydobywanie od władz sowieckich 606
„ zwrot 357
Dokumenty konsulatów polskich na wjazd do Polski . . . 159
„ podróży 591
„ wjazdowe do Polski — kontrola 158
„ zwolnienia z wojska . . 96
Domowe zwierzęta—sporządzanie spisów 129
Doniesienia karne w sprawach dyscyplinarnych 318
Doraźna interwencja wobec wykroczeń niższych funkc. 305
Doraźne mandaty karne 139
Doręczanie dekretów 267
„ korespondencji . . . 568
„ wezwań 128
„ „ sądowych . . . 131
Doręczeń książka 549
Dossiers przestępców zawodowych . 228
Dostawy — zabezpieczenia . . . 478
Dowodów rzeczowych kontrola . . 566
„ „ transportowanie — pokrywanie kosztów . 434
„ wojskowych odbieranie . . 96
Dowody osobiste 150
„ rzeczowe — broń 171
Dozorcy więzienni — odbywanie kar aresztu 611
Dozór policyjny 218
„ „ — kontrola osób . . 567
„ sanitarny 199
Drobny remont taboru 462
Droga służbowa dla korespondencji — zachowanie 593
Drogi piesze i kołowe — nadzór . . 210
„ publiczne — ruch 208
„ służbowej przestrzeganie . . 68
„ wskazywanie pojazdom Prezydenta Rzplitej 209
Dróg wodnych policja 49
Drukarnia Policyjna — zamówienia . 478
Drukarnie Państwowe — zamówienia . 478
Druki 417
Druków jednolitość 479
Drut bronzowy — premje za wykrycie kradzieży 235
Druty „ejruf“ 614
Duplikaty akt osobistych wyższych funkc. p. p. 513
Dwunastomiesięczne szkolenie . . . 397
Dyplomatycznego ciała członkowie — posiadanie broni 166
Dyrekcji Poczt i Telegrafów urzędnikom udzielanie noclegów . . . 468
Dyscyplina 299
Dyscyplinarna kompetencja . . . 308
„ władza oficeraw rejonowych 14

Str.

Dyscyplinarne dochodzenia — zwalnianie funkcjonarjuszów . 268
„ kary — wykaz stanu służby 569
„ komisje — djety i koszta podróży wzywanych na rozprawę . . . 437
„ przepisy 302
Dyscyplinarnie wydalonych wykazy . 321
„ „ skorowidz 320
Dyscyplinarnych kar książka . . . 513
„ „ księga . . 553, 592
„ „ łączenie . . . 306
„ „ wykazy statystyczne . . . 319
„ spraw księga . . 513
Dyskwalifikacja psa policyjnego . . 245
Dyskwalifikowani kandydaci do policji 257
Dysponowanie środkami lokomocji . 463
Dystynkcje policyjne 350
Dyżurnego Komendy Głównej telefon . 27
Dyżurny przodownik 5
Dyżurnych książka 564
„ meldunki 24
„ telefony 26
Dyżury 23, 560
Działalność kas samopomocy — sprawozdania 500
Dzieci — dodatek ekonomiczny . . 329
„ — samowolne opuszczenie zakładów opiekuńczych . . . 228
„ — zachowanie się wobec przejeżdżających samochodów . . 210
Dzielnice w komisarjatach 9
Dzielnicowi 4, 7
Dzielnicy opis 9
Dzienne raporty 550
Dziennik korespondencyjny . . . 547
„ przeszkolenia psa policyjnego 244
„ szkolny 519
„ tajny 547, 592
„ użycia psa policyjnego . . 244
Dzierżawa pól na furaż 449
Dzierżawy — uiszczanie czynszu przez funkc. p. p. 474

E

Egzaminy eksternistów 392
„ gospodarcze 402
Egzekwowanie należności kolejowych . 132
„ „ skarbowych 117, 127
„ „ skarbowych od b. osób wojsk. . . 132
„ wyroków cywilnych . 130
Ejruf — druty 614
Ekonomiczne dodatki 327
Ekspedjowanie korespondencji . . 598
Ekspozytury śledcze — protokuły z wizytacji 33
Eksternistów egzaminy 392
Ekwipunek funkc. niższ. delegowanych do Szkoły Głównej 413
Ekwiwalent mundurowy 334
„ „ — księgowanie 428

Str.

Ekwiwalent szkolny — wykaz wypłaconych sum 424
Ekwiwalenty za zagubione lub zniszczone rzeczy skarbowe 483
Elektryczne oświetlenie 482
Emeryci — kolejowe legitymacje . . 358
„ — pomoc lekarska . . . 363
„ zaliczki na koszta przesiedlenia 440
Emerytalne opłaty 335
„ przepisy 271
Emerytury dla wdów po funkc. p. p. . 283
Emigranci—zaświadczenia do paszportów zagranicznych 152
Emigrantów wysyłanie 614
Eskortowani — buty i płaszcze . . 144
„ — korespondencja towarzysząca 144
Eskortowanie aresztantów na kolejach . 145
„ dezerterów i popisowych — przejazdy kredytowane 438
„ więźniów 144
„ wojskowych 94
Eskorty 194, 557
„ aresztowanych 192
„ koszta 432
„ policyjne 145
Etapowa instrukcja 142
Etapowe punkty 143
Etatów podział — zmiany 21
Etaty biurowe — zakaz powiększania 21
„ karabinów maszynowych . . 172
„ koni 451
„ psów policyjnych 237
Ewidencja funkcjonarjuszów p. p. . . 507
„ furażu i materjałów opałowych 469, 526
„ jednostek policyjnych . . 589
„ kar 33
„ lokali 543
„ międzynarodowa poszukiwań 221
„ „ przestępców 221
„ niższych funkc. p. p. odpowiadających warunkom na wyższych 574
„ osobowa 518
„ osób posiadających pozwolenia na broń palną . . . 166
„ osób poszukiwanych . . 228
„ środków lokomocji . . . 2
„ wojskowych w jednostkach polcyjnych — prowadzenie . 97
„ zbędnych mebli 469
Ewidencyjna księga 504
Ewidencyjne karty psów i koni . 241, 542

F

Fabryczne koncesje — sprawdzanie . 120
Fachowcy przy dokonywaniu rewizji . 140
Faktura magazynowa 446, 525
Fałszerstwa znaków pieniężnych i pieczęci 213
Fałszywe monety — tryb postępowania 216
„ znaki pieniężne — rozpoznawanie 214

Str.

Fałszywych banknotów centralna rejestracja 213
Fantowe loterje — zakaz zbierania fantów przez funkc. p. p. 296
Ferje szkolne 393
„ „ — urlopy personalne . 413
Filmów kinematograficznych cenzura . 611
Finlandja — wjazd 159
Firmowy papier — używanie do korespondencji prywatnej 603
Flowery 167
Formacje wojskowe polskie — zaliczanie lat 572
Formy korespondencji urzędowej . . 595
„ rozkazów i okólników . . . 575
„ urzędowania biurowego . . 501
Fotografje przestępców — przesyłanie 234
Frekwentantów szkół policyjnych djety 437
Fundusz zapomogowy 335
Funkcjonarjusze państwowi — zachowanie się policji . . 290
„ policji — nabywanie broni i amunicji . . . 170
„ „ — używanie jako woźnych i gońców . . 133
„ „ w sądach . . 352
Funkcjonarjuszów p. p. kartoteka . . 505
„ „ „ skorowidz . 506
Furażowa książka 448, 527, 555
Furażu ewidencja 469, 526
„ nabywanie drogą dzierżawy pól 449
Furgonów pocztowych rewizje . . . 140

G

Garnizonu opuszczanie 94
Gazeta Administracji i Pol. Państw. . 1
„ Śledcza 33
Gazety policyjne 403, 411
Gdańsk — korespondowanie z Komisarzem Generalnym Rzplitej Polskiej 164
„ — transportowanie więźniów . 144
„ — wjazd z bronią . . . 187
Generalna Prokuratorja 117
Generalnej Prokuratorji urzędnikom udzielanie noclegów 468
Główna Szkoła Policyjna 391
„ „ „ — wyekwipowanie delegowanych 413
Główny Komendant — raport . . . 68
„ Urząd Statystyczny — przestrzeganie statutu 610
Gminne areszty 147
„ posterunki 15
Godzin służbowych w pogotowiu zaliczanie 23
„ „ zaliczanie . . . 560
„ służby wykaz 559
Godziny przyjęć kierowników komisarjatów 13
„ urzędowania 21
„ wykładowe w szkołach policyjnych 412
Gołębie pocztowe 616

Str.

Gońców umundurowanie 356
Gorzelnictwo tajne 201
Gospodarcze działy — wizytacja . . 80
„ egzamina 402
„ komisje 444, 523
„ sprawozdania . . 426, 532
Gościnne pokoje 467
Graficzna statystyka przestępczości . 236
Graficzne zakłady państwowe — zamówienia 479
Granica — przejeżdżających legitymowanie 121
Granicy przekraczanie przez robotników sezonowych 163
Graniczne posterunki 15, 16
„ „ — komunikowanie się z urzędami zagranicą . 163
„ punkty — kontrola ruchu osobowego 154
„ urzędy celne — współdziałanie p. p. 121
Granicznego ruchu kontrola . . 154, 161
Graniczny pas — kontrola pociągów . 163
„ przemyt 162
„ ruch — przepisy skarbowe . 162
Grawerskie roboty — zamawianie w Mennicy Państwowej . . 479
„ zakłady — kontrola . . 213
Groby zabitych policjantów . . . 295
Grób Nieznanego Żołnierza — oddawanie honorów 64
Gruntów dzierżawa na furaż . . . 449
Grzywny sądowe — ściąganie przez p. p. 130
Guzików na kołnierzach noszenie . . 346
Gwizdawki 485

H

Handel kobietami i dziećmi . . . 206
„ przenośny na kolejach . . 48
„ żywym towarem 206
Handlowy rejestr 131
Hełmy policyjne 347
Honorów oddawanie 63, 65
Hughes — korzystanie 602
Huśtawki — pozwolenia na urządzanie 614

I

Imienne listy szkolne 520
„ wykazy osobowe 514
Imprezy policyjne — księgowanie dochodów 428
Indywidualna obserwacja 218
Informacyjna służba międzynarodowa . 221
Informacyjne biura o zdolności kredytowej 133
„ wydawnictwa prywatne — zakaz udziału funkc. p. p. 297
Informowanie prasy 113
Inspekcja 71
„ ekspozytur śledczych — protokuły 33
Inspekcji dokonanych kontrola . . 521
„ książka 522

Str.

Inspekcyjna książka 568
Inspekcyjne książki w koszarach . . 61
Inspekcyjni inspektorowie — zgłaszanie się u nich . . . 69
„ — pokoje noclegowe . . 467
„ — zakres władzy dyscyplinarnej 307
Inspektoratów policji m. st. Warszawy organizacja 3
Inspektorowie inspekcyjni — zgłaszanie się u nich . . . 69
„ starostw — wizytowanie organów p. p. . . . 79
Instrukcja dla kontroli ruchu osobowego na granicy . . . 154
„ dla oficerów rejonowych . 14, 15
„ etapowa 142
„ inwigilacyjna 217
„ kolejowa 33
„ o komisjach kwalifikacyjnych 256
„ o prowadzeniu aktów osobistych 508
„ o przeglądzie broni . . 173
„ o psach policyjnych . . 237
„ o rachunkach kosztów podróży i przeniesienia . . 441
„ służbowa — nauczanie . 398
„ służby daktyloskopijnej . 232
Instruktorzy w komisarjatach . . . 4
Instytucje parcelacyjne — współdziałanie 610
Interesanci — zachowanie się policji . 288
Interesantów zawiadamianie o trybie załatwienia spraw 597
Interpelacje poselskie — wdrażanie dochodzeń dyscyplinarnych . . . 310
Interwencja doraźna wobec wykroczeń niższych funkc. p. p. . . 305
„ funkcjonarjuszów p. p. poza służbą 292
„ osób trzecich w sprawach personalnych 265
„ policji w zatargach na tle lokalowym 138
„ urzędników państwowych w Min. Skarbu . . . 292
Inwalidzi — przyjmowanie do służby państwowej 258
„ — zakup biletów kolejowych poza kolejką 48
Inwentarz 468, 538
Inwentarza biurowego zakup i konserwacja 417
„ kontrola 540
„ nabywanie 522
„ spis 554
„ wykazy 532
„ zbycie 522
Inwentarzowa książka 538
Inwigilacja 217
Inwigilacji koszty 419
Inwigilacyjna nstrukcja 217

J

Jasnych spodni noszenie 350
Jazda bez biletów 43
Jednolitość druków 479
Jednostek policyjnych ewidencja . . 589
„ „ tworzenie i kasowanie . . 17
Języki obce — oznaki dla funkc. p. p. 354

K

Kajdanek nakładanie 194
Kamaszy noszenie 350
Kancelaryjna służba na posterunkach . 560
„ „ pomocnicza — zaliczanie do wysługi emerytalnej 276
Kancelaryjne materjały 417
„ przepisy 501
„ „ różne 603
Kandydaci na niższych funkc. — zbieranie informacji . . 254
„ „ wyższych funkc. — ewidencja 574
Kandydatów do szkół kwalifikacje . 397
Kapelani 389
Kar dyscyplinarnych książki 513, 553, 592
„ „ łączenie . . . 306
„ „ wymiar . . . 315
Kar ewidencja 33
Karabinów maszynowych etaty . . 172
„ „ obsługa . . 171
„ „ wykaz . . 532
Karabiny maszynowe — wykazy miesięczne 188
Karalność funkc. p. p. 262
„ kandydatów na niższych funkcjonarjuszów . . . 256
Karani sądownie — pozostawienie na służbie 262
Karanych rejestracja centralna. . . 33
Karmienia psów książka 419
Karne dochodzenia z oskarżenia prywatnego — udział policji . . 136
„ doniesienie w sprawach dyscyplinarnych 318
„ kontestacje — przesyłanie korespondencji. 256
„ mandaty doraźne 139
„ rozprawy—obecność funkc. p. p. 398
Karno-skarbowa usta — udział p. p. w ściganiu przestępstw 211
Kart daktyloskopijnych kartoteki . . 233
Karta chorych 551
„ ewidencyjna koni i psów . . 542
„ mundurowa 446
„ przydziału 549
Kartoteka funkc. i urzędników p. p. . 505
Kartoteki kart daktyloskopijnych . . 233
Karty daktyloskopijne — przesyłanie . 232
„ ewidencyjne psów policyjnych . 241
„ łowieckie i pozwolenia na broń . 166
„ zaopatrzenia 528
Karuzele — pozwolenia na urządzenie. 614
Kary aresztu dozorców więziennych — odbywanie 611
„ dyscyplinarne — wykazy . . . 319

Str.

Kary dyscyplinarne — wykazy stanu służby 569
„ pieniężne sądowe — ściąganie przez policję 130
„ porządkowe 306
„ sądowej umorzenie — postępowanie dyscyplinarne . . . 314
Kas skarbowych strzeżenie . . . 121
Kasowa książka menażowa . . . 521
Kasowanie i tworzenie organizacyjnych jednostek policyjnych . . . 17
Kasowe przepisy 421
Kasowego pamiętnika prowadzenie . 428
Kasy chorych — opłaty 416
„ „ udzielanie informacji 133
„ „ zarachowanie potrąceń 338
„ samopomocy 490
Kategorje psów policyjnych . . . 244
Kaucje 477
Kawowych spodni noszenie . . . 350
Kierowanie spraw przez posterunki stałe do sądów pokoju . . . 135
Kierowników komisarjatów godziny przyjęć 13
Kinematograficznych filmów cenzura . 611
Kinematografy — służba 560
Kluby sportowe 414
Klucz szyfrowy 602
Kobiety — mundurowanie 349
Koleje — bezpłatny przejazd . . . 46, 47
„ handel przenośny i żebranina 48
„ służba bezpieczeństwa . . 41
„ transportowanie aresztantów 145
Kolejowa instrukcja 33
Kolejowe bilety okresowe 46, 47
„ bufety — zniżki dla p. p. . 49
„ legitymacje dla emerytów . 358
„ posterunki 15, 16
„ stacje — pomieszczenie dla policji państwowej . . . 472
„ telefony i telegrafy . . . 45
„ tereny — wstęp funkc. p. p. 45
„ transportowanie aresztantów 142
„ zniżki — legitymacje . . 357
Kolejowy konwój 35
Kolejowych biletów zakup poza kolejką 48
„ ładunków braki i uszkodzenia 44
„ należności egzekwowanie 132
„ wart przejazd . . . 47
Kołnierze aksamitne — zakaz noszenia 353
Kołowe drogi — nadzór 210
Kołowy ruch 208
Kombinowana służba patrolowa . . 557
Komenda Główna — organizacja Wydziału IV 28
Komendant Główny — raport . . . 68
Komendant posterunku — zakres działania 15
„ Szkoły Głównej P. P. — zakres władzy dyscyplinarnej 307
Komendantów powiatowych odprawy. 69
„ wojewódzkich zastępstwo 17

Str.

Komendy Głównej dyżurnego telefon . 27
„ „ organizacja . . 1
„ miejskie p. p. 16
„ okręgowe i powiatowe — przepisy biurowe . . . 502
Komisarjatów kierowników godziny przyjęć. 13
„ organizacja wewn. . 4
„ podział na dzielnice 9
„ przepisy biurowe . . 546
„ wykaz 589
Komisarjatu opis 5
Komisarjaty. 16
„ — książka stacyjna . . 563
„ — plan obchodów i posterunków 561
„ — wzywanie stron . . 13
Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku — korespondowanie . . . 164
Komisja szkolna 395
„ — wyjaśnienie pojęcia . . 443
Komisje dyscyplinarne — djety i koszty podróży wzywanych na rozprawy 437
„ dyscyplinarne — skład . . 310
„ gospodarcze 444, 523
„ kwalifikacyjne — instrukcja . 256
„ lekarskie 363
„ odbiorcze 474
„ „ przy urzędach Min. Spr. Wewn. . . 475
„ odbioru koni 449
„ zakupów i odbiorcze . . . 445
Komorne za lokale policyjne . . . 416
Kompanje szkolne rezerwy polic. . 391, 397
Kompetencja dyscyplinarna . . . 308
Komunalny podatek od psów . . . 129
Komunalnych należytości egzekwowanie 128
Komunikowanie się aresztantów . . 148
„ „ posterunków granicznych z urzędami zagranicznemi 163
Koncesje fabryczne i przemysłowe — sprawdzanie. 120
Konfiskata mięsa 198
Koni karta ewidencyjna 542
„ kupno — zawiadamianie . . 449
„ leczenie 448
„ odbioru komisje 449
„ służbowych brakowanie . . . 453
„ „ sprzedaż. . . . 456
„ zarodowych stadnin państw. — oznaczanie 613
„ żywienie 448
„ „ (normy) 449
Konia opis 450
Konie 448
„ — cudze i depozytowe . . . 448
„ — książka furażowa . . . 448
„ kucie 448
„ nawóz 448
„ policyjne — dostarczanie strażom ochotniczym 449
„ prywatne funkc. p. p. . . . 449

	Str.
Konie — źrebięta	448
Konkursy psów policyjnych	246
Konna policja	53
Konne oddziały	450
„ zawody — używanie koni służbowych	450
Konnej policji oficerów przeszkolenie	399
Konserwacja inwentarza biurowego	417
Konsulatów polskich dokumenty na na wjazd do Polski	159
Konsulaty polskie — korespondowanie	164
Kontakt służbowy z sądownictwem	87
Kontestacje karne przesyłanie korespondencji	256
Kontrakt najmu lokalu — wzór	470
Kontraktowa służba	247
„ „ wykazy stanu służby	574
Kontrola aresztowanych	566
„ chorych	552
„ dokonanych przeglądów	521
„ dowodów rzeczowych	566
„ inwentarza	540
„ kart daktyloskopijnych	233
„ miar i wag	120
„ nad zakładami grawerskiemi	213
„ obchodów	70
„ osób pod dozorem policji	568
„ pociągów w pasie granicznym	163
„ podróżnych	558
„ podziału służby	562
„ posterunków	14
„ pracy taboru	543
„ protokułów	565
„ przydziału	550
„ rezerwistów i pospolitego ruszenia	97
„ rozmów telefonicznych	419, 555
„ ruchu granicznego	154
„ służby	70
„ „ policji śledczej	564
„ sum przechodnich	553
„ urlopów	513, 552
„ urzędów policyjnych	71
„ wypadków nadzwyczajnych	581
„ zaopatrzenia	528
Kontrolna służba	557
Kontrolowanie obchodów	70
„ osób pod dozorem policji	568
Konwoje	462
Konwojów koszty	432
Konwój kolejowy	35
„ policyjny	144
„ więźniów	146
Kopertowanie pism	599
Korespondencja, dotycząca spraw policji kryminalnej — kierowanie do Wydziału IV K. Gł.	598
Korespondencja tajna i poufna	591
„ telefoniczna i telegraficzna	599
„ terminowe załatwianie	593
Korespondencja towarzysząca eskortowanym	144
„ — tryb doręczania	568
„ urzędowa — adresowanie	597
„ urzędowa — opłaty pocztowe	485
„ władz sowieckich	113
„ „ zagranicznych	111
„ z Komisarzem Generalnym R. P. w Gdańsku	164
„ z placówkami polskiemi zagranią	164
„ z władzami wojskowemi	97
„ — zachowanie drogi służbowej	593
Korespondetcji adresowanie	598
„ ekspedjowanie	598
„ podpisywanie	20
„ urzędowej formy	595
„ wpływającej przeglądanie	605
„ wysyłanie przez kurjerów	599
Korespondencyjny dziennik	547
Korpus Ochrony Pogranicza	102
Korzystanie z ogrodów	61
Kosów Poleski — adresowanie pism	599
Koszarowe przepisy	56
„ przybory	419
Koszarowych jadalni opalanie	416
Kosztów przesiedlenia zaliczki dla emerytów	440
„ zaliczanie za użycie środków lokomocji	439
Koszty inwigilacji	419
„ leczenia funkc. państw.	279
„ podróży	433
„ „ i konwojów	432
„ „ — terminy składania rachunków	439
„ „ wzywanych na rozprawy dyscyplinarne	437
„ transportu aresztowanych	434
Kółka strzeleckie	414
Kradzieże drutu bronzowego — premje za wykrycie	235
Kredytowane bilety	432
„ „ kontrola	79
„ przejazdy eskortowanych popisowych i dezerterów	438
„ przejazdy rodzin poborowych	438
Kredytowanie należności	433
Kredytów przekraczanie	419
Kresowy dodatek	330
Krótkich szabel noszenie	352
Kruszce — wywóz zagranicę	163
Kryminalnej policji korespondencja — kierowanie do Wydziału IV K. G.	598
Krzyż Zasługi — wnioski na odznaczenie	372
Książka aresztowanych	567
„ doręczeń	549
„ dyżurnych	564

Str.

Książka furażowa 448, 527, 555
„ inwentarzowa 538
„ kar dyscyplinarnych i odznaczeń 513
„ kasowa menażowa . . 521, 527
„ magazynowa 446, 554
„ materjałowa 446
„ pracy taboru 462
„ przeglądów 522
„ służbowa osobista. . . . 565
„ stacyjna dla komisarjatów . 563
„ stacyjna na posterunkach . . 557
„ warsztatowa 544
Książki 418
Książkowość budżetowa 415
Księga ewidencyjna 504
„ kar dyscyplinarnych . . 553, 592
„ spraw dyscyplinarnych . . 513
„ szkolna 518
Księgi meldunkowe ludności . . . 207
Księgowość 427
Kucie koni 448
Kulturalny ruch — sprawozdania . . 415
Kultury zabytki — opieka 616
Kupno koni — zawiadamianie . . . 449
Kurjerzy 558
„ — wysyłanie korespondencji . 599
Kurtki letnie 350
Kwalifikacje kandydatów do szkół . 397
Kwalifikacyjne komisje — instrukcja . 256
„ listy 373
„ świadectwa do paszportów — opłaty . . 152
Kwartalne raporty sytuacyjne . . . 522
Kwesty — udzielenie pozwoleń . . 615
„ — zakaz udziału policji . . 295

L

Laboratorjów chemiczne 33
Leczenia kosztów zwrot 279
Leczenie koni 448
Legitymacje. 357
„ poselskie 104
„ przedstawicieli państw obcych 109
„ urzędnicze jako dowody osobiste 152
Legitymacji zwrot 359
Legitymacyj wojskowych odbieranie . 96
Legitymowanie osób na posterunkach . 187
„ „ wojskowych . . 93
„ przejezdnych na granicy 121
Lekarska pomoc 362
„ „ w nagłych wypadkach 195
Lekarskie badanie z urzędu — zwrot kosztów podróży . . . 437
„ komisje 363
„ świadectwa 367
„ „ dla urlopu . . 363
Lekarze urzędowi 119
Lekarzy powiatowych obowiązki . . 364
Lekkomyślne długi — zakaz zaciągania przez funkc. p. p. 293
Letnie kurtki i czapki 350
Lichwy zwalczanie 202
Licytacje 474
Liga Obrony Pow. Państwa — należenie funkc. p. p. 287
Likwidacja kosztów podróży . . . 439
Linje telefoniczne — premje za wykry kradzieży 235
Linji telefonicznych — budowa . . 418
Linje telegraficzne i telefoniczne . . 613
Lipiny Poznańskie — kierowanie korespondencji. 599
Listy kwalifikacyjne 373
„ płac 429, 522
„ starszeństwa 380
„ szkolne imienne 520
„ urzędowe — pieczęcie . . . 486
Litwa Środkowa — zaliczanie służby . 274
Lokale 470, 543
„ — opłata komornego . . . 416
„ publiczne zabronione — zakaz uczęszczania 294
Lokali spis 543
Lokalowe zatargi—interwencja policji 138
Lokomocji środki 462, 463
„ „ — ewidencja . . 2
„ „ — udzielanie urzędnikom wymiaru sprawiedliwości . . . 463
„ „ — zaliczanie kosztów 433, 439
Loterje fantowe — zakaz zbierania fantów przez funkc. p. p. . . . 296

Ł

Ładownice — przegląd i uzupełnienie 188
Ładunkowe stacje 43
Ładunków kolejowych—braki i uszkodzenia 44
Łapówki nieprzyjęcie — pochwały . 370
Łączenie kar dyscyplinarnych . . 306
Łączność 418
Łączności nauczanie 401
„ służba — referenci . . . 615
„ sprzętu wykazy 544
„ środków spraw załatwianie . 2
Łowieckie karty 166
Łownej zwierzyny ochrona . . . 199

M

Magazyn — nakaz wydania . . . 446
Magazynowa faktura 446, 525
„ książka . . . 446, 527, 554
„ rachunkowość . . . 526

	Str.
Magazynowanie paszy — niedobór	449
Magazynowe zlecenie	526
Magazynowego obrotu wykazy	527
Magazynowy obrót	524
Małżeńskie związki funkc. p. p.	253
„ „ — zawieranie	297
Małżeńskich związków samowolne zawieranie	317
Mandaty karne — doraźne	139
Mapy	418
Maszynowe karabiny — miesięczne wykazy	188
Maszynowych karabinów etaty	172
„ „ obsługa	171
„ „ wykaz	532
Materjałowa książka	446
Materjałów odbiór	523
„ opałowych ewidencja	469
„ „ i furażu ewidencja	526
„ piśmiennych oszczędzanie	603
„ użytkowanie	469
Materjały pisarskie	417
Mebli zbędnych ewidencja	469
Medaljerskie roboty — zamawianie w Mennicy Państwowej	479
Meldunkowe księgi ludności	207
Meldowanie się funkc. pol.	65, 68
„ „ organów śledczych	235
Meldunki dyżurnych	24
„ o ważniejszych wypadkach i przestępstwach	582
Meldunków prowadzenie	207
„ składanie	63, 67
Menażowa książka	555
„ „ kasowa	521
Menażowe wkładki	62
„ „ potrącenie z poborów	338
Mennica Państwowa — zamówienia	479
Metalowe okucia czapek	350
Mianowanie niższych funkc.	259
Miar i wag kontrola	120
Miasta — użycie broni	193
Miejsce urzędowania — samowolne opuszczanie	267, 297
Miejscowości opatrolowanych wykaz	560
Miejskie areszty	147
Miejskie komendy p. p.	16
Mierniczych narzędzi kontrola	120
Miesięczne sprawozdanie	580
„ wykazy karabinów maszynowych	188
Mieszkaniowy dodatek	330
„ „ dla skoszarowanych	330
Mieszkań przydział funkc. p. p.	474
Międzymiastowe telefony	486
Międzynarodowa ewidencja poszukiwań	221
„ „ przestępców	221
„ służba informacyjna	221
Mięso — konfiskata	198
Misji wojskowej francuskiej legitymacje	110
Młodociani — samowolne opuszczanie zakładów opiekuńczych	228
Młodocianych pracowników zatrudnianie	253
Mnożna przy obliczaniu djet	439
Monety fałszywe — sposób postępowania	216
Monodaktyloskopja	233
Mundurowa karta	446
Mundurowe przepisy	344
Mundurowego ekwiwalentu księgowanie	428
Mundurowy ekwiwalent	334
„ spis	446
Mundury wojskowe	99
„ zużyte	445
Musztry pieszej regulamin	407

Muzeum P.P. Rzeszów

N

Nabożeństwa żałobne	80
Nabywanie broni i amunicji przez osoby wojskowe i funkc. p. p.	170
Nabywanie broni przez funkc. p. p.	168
„ flowerów	167
„ furażu drogą dzierżawy pól	449
„ inwentarza	522
„ koni — zawiadamianie	449
Nadanie ziemi — prośby	609
„ językami obcymi	354
Nadawanie nazw psom polic.	237
„ oznak funkc. władającym językami obcymi	354
Nadgraniczna strefa — przebywanie	163
Nadużycia wojskowych	97
Nadużycie władzy przez funkc. p. p.	300
Nadzór nad nierządnicami	203
„ „ sprawami personalnemi	388
„ „ stanem dróg pieszych i kołowych	210
Nadzwyczajne raporty	580
„ urlopy	365
Nafta — zakup	479
Naftowych przetworów nabywianie	480
Nagłe wypadki — pierwsza pomoc lekarska	195
Nagłówkowe pieczęcie	22
Nagrody	368
„ na zwalczanie przemytnictwa	369
Najem lokalu — umowa	470
Nakaz wydania z magazynu	446
Nakładanie kajdanek	194
Należenie funkc. p. p. do związków i stowarzyszeń	286
Należności kredytowanie	433
„ skarbowych egzekwowanie	117, 127
„ skarbowych umarzanie nieściągalnych	341
Napady na policję — zawiadamianie	581
Napisy na pieczęciach	22
Napojów alkoholowych podawanie	200
Naramienniki	350
„ — noszenie sznurków	347

Str.

Narodowy Skarb—przekazywanie odznaczeń 609
Narzędzi mierniczych kontrola . . 120
Naturalnych potrzeb załatwianie przez eskortowanych 194
Nauka o stowarzyszeniach politycznych 400
Nawóz 448
Nazwy psów policyjnych 245
„ „ „ — nadawanie . . . 237
„ szkół policyjnych 395
Niebezpiecznych przestępców rewizja osobista 190
Nieczynny stan — posunięcie do wyższego szczebla uposażenia 325
„ stan — prawa i obowiązki funkc. p. p. . . . 270
Niedobór przy magazynowaniu paszy . 449
Niedziele i święta — wykonywanie pracy 208
Niemcy — wjazd 159
Niemieckich konsulatów urzędowanie. 113
Nieprawne użycie broni 191
Nieprzemakalne płaszcze 349
Nieprzyjęcie łapówki — podwały . 370
Nierząd. 203
Niewiadomego pobytu osób poszukiwania adresów 137
Nieznanego Żołnierza grób — oddawanie honorów 64
Niższi func. p. p.—zbieranie informacji 254
Niższych funkc. p. p. odpowiadających warunkom na wyższych funkc. — ewidencja . 574
„ funkc. p. p. wykroczenia . 305
Noclegi. 467
„ w koszarach. 56
Nocna praca w piekarniach . . . 208
Nocne godziny — kierowanie telefonogramów do Kom. Gł. . . . 598
Nominacje definitywne 263
Normy niedoboru paszy przy magazynowaniu 449
„ wynagrodzenia w szkołach policyjnych 411
„ żywienia koni 449
Noszenie broni przez wyższych funkc. policji państwowej 351
Noszenie i czyszczenie broni . . . 373
„ odznaczeń cudzoziemskich . 373
„ szabel 351
Notatki i wykazy służbowe . . . 13
Notatnik służbowy 365
Nowo przyjmowanych oświadczenie . 259
Numeracja rozkazów i okólników . 580
Numery osobiste policji 347

O

Obce języki — oznaki dla funkc. p. p. 354
Obchodów kontrola. 70
„ plan na posterunkach . . 556
„ „ w komisarjatach . . 561
Obchody policyjne 80
Obcych państw przedstawiciele . . 107

Str.

Obcych państw przedstawiciele — zachowanie się policji 291
Obecność funkc. p. p. na rozprawach karnych 398
Objęcie służby — składanie przyrzeczenia 260
Obliczanie djet. 440
Obławy — ewidencja funkc. . . . 71
Obowiązek szkolny — wykonywanie orzeczeń karnych 128
Obrony przeciwgazowej T-wo — należenie funkc. p. p. 287
Obrotu magazynowego wykazy . . . 527
Obrót magazynowy 524
Obsady biurowe — zakaz powiększania 21
Obserwacja 217
Obsługa karabinów maszynowych. . 171
Obywateli szwajcarskich dowody osobiste 152
Obywatelstwo urzędników państw. . 251
Obywatelstwo — wydanie zaświadczeń. 611
Ochotnicze straże — dostarczanie koni policyjnych 449
Ochotnicze straże ogniowe — należenie funkc. p. p. 287
Ochrona pracy. 208
„ przesyłek pocztowych . . 122
„ zwierzyny łownej . . . 199
Ochrony Pogranicza Korpus . . . 102
Odbiorcze komisje 445, 474
„ „ przy urzędach Min. Spr. Wewn. . . 475
Odbiorczy protokuł 524
Odbiór automobili — komisja . . . 463
„ koni — komisja 449
„ materjałów i robocizny . . 523
Odciążenie policji 126
„ „ od sporządzania wykazów właścicieli psów . . . 129
Oddawanie broni zdatnej do użytku . 188
Oddawanie honorów 63
Oddziałów policyjnych prezentowanie 66
Oddziałów polic. — witanie i żegnanie 65
„ rezerwowych—biurowość . 522
Oddziały konne 450
Komenderowanie — wyjaśnienie pojęcia 443
Odmowne decyzje — ogłaszanie petentom 261
Odmrożenie kończyn 56
Odnajmowanie lokali polic. osobom postronnym 473
Odpisy okólników 605
Odpowiedzi terminy w pismach . . 594
Odpowiedzialność za nieprawne użycie broni 191
Odprawy dla zwalnianych funkc. p. p. 342, 420
„ dodatek mieszkaniowy . . 330
„ komendantów posterunków. 70
„ komendantów powiatowych 69
„ pośmiertne 279
„ przy przejściu do służby samorządowej 343

Str.

Odprawy służbowe 69
Odszkodowanie za zniszczoną amunicję 483
Odszkodowanie za zniszczone umundurowanie 483
Odwołanie inwigilacji 220
„ od wyroku sądu pokoju 89
Odznaczenia 368
„ służbowe 370
Odznaczenie Krzyżem Zasługi—wnioski 372
Odznaczeń cudzoziemskich przyjmowanie 373
Odznaczeń książka 513, 553
Odznak wojskowych noszenie . . 356
Odznaka służbowa 349
Odznaki wojskowe 101
Oficerowie reponowi — instrukcja. 14, 15
Oficerów rejonowych władza dyscyplinarna 14
Ogniowe przepisy 470
„ straże — dostarczanie koni policyjnych . . 449
„ „ ochotnicze — należenie funkc. p. p. . 287
Ogólna obserwacja 217
Ogrody — korzystanie przez funkc. policji państwowej 61
Okólniki tajne 592
Okólników i rozkazów formy . . . 575
„ numeracja 580
„ odpisy 605
Okres budżetowy 421
Okresowe bilety kojeowe 46, 47
Okręgowe komendy — przepisy biurowe 502
Okucia metalowe czapek 350
Opał 416
„ dla policji na kolejach . . . 48
Opałowych materjałów ewidencja . 526
Opału ewidencja 469
Opatrolowanych miejscowości wykaz. 560
Opieka nad funkc. pozostającymi w szpitalach 363
Opieka nad zwierzętami 616
Opinji wydawanie 373
„ „ o kandydatach do policji państwowej . 254
Opis dzielnicy 9
„ komisarjatu 5
„ konia. 450
Opłat pocztowych ryczałtowanie . . 485
Opłaty emerytalne 335
„ do Kas Chorych 416
„ pocztowe i telefoniczne . . 485
„ stemplowe 487, 612
„ szkolne 331
„ za legitymacje kolejowe dla emerytów 359
„ za lokale samorządowe. . . 472
„ za świadectwa kwalifikacyjne do paszportów zagranicznych 152
Opór czynny — samoobrona funkc. policji państwowej 195
Opuszczanie zakładów opiekuńczych przez młodocianych 228

Str.

Opuszczonych zakładów uzupełnienie. 395
Orderów cudzoziemskich noszenie . 373
Organa kontrolujące ruch osobowy na granicy — instrukcja 154
Organizacja inspektoratów policji m. st. Warszawy 3
Organizacja jednostek policyjnych. . 1
„ Komendy Głównej . . 1
„ plutonów w komisarjatach 27
„ policji śledczej 15
„ szkół policyjnych . . 390
„ wewnętrzna komisarjatów 4
„ władz administracyjnych 306
Organów śledczych meldowanie się . 235
Orkiestry policyjne — skasowanie . 607
Orzeczenia komisji dyscyplinarnych — prawomocność 311
Oskarżenie prywatne — wnoszenie spraw przez policję 136
Oskarżonych delegowanie 314
Oskarżyciele z ramienia policji . . 136
Osobista książka służbowa . . . 565
Osobista rewizja niebezpiecznych przestępców 190
Osobiste akta — uzupełnianie . . 573
„ „ wyższych funkc. p. p. 507
Osobistych akt wyższ. funkc. — duplikaty 513
Osobiste dowody 150
„ numery policji 347
„ sprawy niższych funkc. policji — wskazówki z ze strony przełożonych . . . 291
Osobistego stanu wykaz 551
Osobistych akt przesyłanie . . . 605
Osobowe sprawy — decyzje i nadzór 388
Osobowe wydatki 522
„ wykazy statystyczne . . 514
Osobowego ruchu kontrola na granicy 154
Osoby wojskowe — nabywanie broni i amunicji 170
Osób oddanych pod dozór policji kontrola 568
„ niewiadomego pobytu poszukiwanie adresów 137
„ posiadających broń — spis . . 567
„ poszukiwanie 207
„ poszukiwanych aresztowanie . 227
„ poszukiwanych ewidencja . . 228
„ poszukiwanych skorowidz . . 567
„ przewóz z polecenia władz administracyjnych — pokrywanie kosztów podróży . . 438
Ostrożności środki przy obchodzeniu się z bronią 187
Oszczędności budżetowe 489
„ składanie 608
Oszczędzanie materjałów piśmiennych 602
Oświadczenia nowoprzyjmowanych . 259
Oświetlenie elektryczne 482
„ urzędów policyjnych na kolejach 48
Oznaki dla funkc. władających językami obcymi 354

P

Str.

Padnięcie koni — zawiadamianie . . 449
Palna broń — ewidencja osób posiadających pozwolenia 166
Pamiętnik kasowy — prowadzenie . . 428
Państw obcych przedstawiciele . . 107
„ „ „ — zachowanie się policji . . 291
Państwowa Mennica — zamówienia . 479
„ służba cywil. — przyjęcia 251
„ „ „ — rodzaje . 246
Państwowe zakłady — dochodzenia policyjne . . . 135
„ „ — zamówienia . 478
Państwowi pracownicy — przesłuchiwanie 135
Papier firmowy — używanie do korespondencji prywatnej 603
Papierów procentowych, skonfiskowanych, sprzedaż na rzecz skarbu . 421
Papiery procentowe — kaucje i wadja 477
Paragrafy i pozycje budżetowe — nieprzekraczalność 415
Parcelacyjne instytucje — współdziałanie 610
Pas graniczny — kontrola pociągów . 163
Pasza — niedobór przy magazynowaniu 449
Paszportowe blankiety — odbiór przez kurjerów 610
Paszporty zagraniczne 150
„ „ — opłaty za świadectwa kwalifikacyjne 152
„ „ — wizy . . 162
Patrolowa służba 557
Pełnienie służby przez postawionych w stan oskarżenia 314
Perjodyczne listy kwalifikacyjne — prowadzenie . . . 374
„ sprawozdania . . . 580
Personalne akta — przesyłanie . . 605
„ „ — uzupełnianie . . 573
„ sprawy — nadzór . . . 388
„ wykazy statystyczne . . 514
Petentów zawiadamianie o wyniku ich podań i skarg 597
Pieczątki nagłówkowe Komendantów Wojewódzkich 2
Pieczęcie do listów urzędowych . . 486
„ — fałszerstwa 213
„ nagłówkowe 22
„ — napisy 22
Piekarnie — praca w nocy . . . 208
Pieniądze społeczne — administrowanie 612
Pieniężne przesyłki 431
„ „ — wysyłanie za granicę . . . 486
„ znaki — fałszerstwa . . 213
„ „ — fałszywe rozpoznawanie 214
Piesze drogi — nadzór 210
Pieszej musztry regulamin 407
Pisarskie materjały 417
Pisemne raporty — forma 596
Pisma 418
„ inwigilacyjne 219
„ — kopertowanie 599

Str.

Pisma — podpisywanie 21
„ policyjne 403, 411
„ tajne 592
„ władz zagranicznych . . . 111
„ załatwianie 603
Piśmienne materjały — oszczędzanie 602, 603
Pisownia polska 605
Placówki polskie zagranicą — korespondencja 164
Plan obchodów i posterunków w komisarjatach 561
„ „ na posterunkach . . 556
Plutonów organizacja 4
Płac listy 429, 522
Płaszcze dla eskortowanych . . . 144
„ nieprzemakalne 349
Poborowi o podejrzanych brakach fizycznych 612
„ — przetrzymywanie w aresztach cywilnych 149
„ — przyjmowanie do policji . 253
Poborowych — rodzin przyjazd kredytowany 438
Poborów książka 416
Pobory — potrącanie wkładek menażowych 338
„ — przesyłanie funkc. delegowanym do szkół policyjnych . 412
„ — wykazy wypłaconych sum . 424
„ — wypłata 522
„ zawieszonych w czynnościach służbowych 313, 324
„ zrehabilitowanych 325
Pochwały 368, 370
Pociągi — kontrola w pasie granicznym 163
„ towarowe — przejazdy policji 47
„ tranzytowe—przejazd do Prus Wschodnich i Niemiec . . 159
„ — zatrzymywanie przy ucieczkach aresztantów 145
Poczt i telegrafów urzędnikom udzielanie noclegów 468
Pocztowe gołębie 616
„ opłaty 485
„ „ — zryczałtowanie . 485
„ przesyłki i przekazy . . 430
„ „ — ochrona . . 122
„ urzędy — przeprowadzanie dochodzeń 135
„ wozy — rewizje 140
Podania i prośby — załatwianie . . 596
„ o przyjęcie do p. p. — załączniki 251
„ osób trzecich w sprawach personalnych 265
Podatek dochodowy od uposażenia . 336
„ „ „ wynagrodzeń za wykłady w szkołach policyjnych . . 412
„ „ „ zapomóg . . 336
„ komunalny od psów . . . 129
Podatki — pomoc przy wymierzaniu . 129
Podawanie napojów alkoholowych . . 200
Podejrzani — zachowanie się policji . 189
Podkomendnych tytułowanie . . . 389
Podkomisarjaty 16

	Str.
Podpinki u czapek	349
Podpisu prawo	19
Podpisywanie korespondencji	20
Podposterunki	15
Podręczniki policyjne	405
Podróż służbowa — wyjaśnienie pojęcia	443
Podróże służbowe	419
Podróżnego bagażu przewóz koleją — zwrot kosztów	440
Podróżnych kontrola	558
Podróży dokument	589
„ koszta	432, 433
„ „ wzywanych na rozprawy dyscyplinarne	437
Podwładnych tytułowanie	389
Podwody	465
Podział etatów — zmiany	21
„ nagród	368
„ służby — kontrola	562
„ sum remunerac.	369
Pogotowie policyjne	23
„ — stan	560
Pogranicza Ochrony Korpus	102
Pogrzeby — kosztów pokrywanie	279
Pojazdy Prezydenta Rzplitej — wskazywanie drogi	209
Pokoje noclegowe	467
Pokoju Sądy—kierowanie spraw przez posterunki	135
Pokwitowania na listach płac	429
Pola — dzierżawa na furaż	449
Polegli funkc. polic. — udzielanie pomocy lub wskazówek ich rodzinom	290
Policja — interwencja w zatargach na tle lokalowym	138
„ jako oskarżyciele	136
„ konna	53
„ na drogach wodnych	49
„ na kolejach	33
„ śledcza — organizacja	27
Policyjne areszty	148
„ gazety	411
„ pisma	403
„ pogotowie	23
„ psy	237
„ „ — etat	237
„ „ — instrukcja	237
„ „ — karty ewid.	241
„ „ — kategorje	244
„ „ — przewodnicy	238
„ „ — przydział	237
„ „ — rasy, znamiona	238
„ „ — tresura	237, 238
„ „ — użycie	241
„ „ — wyszkolenie	240
„ „ — żywienie	239
„ rejony	14
„ rezerwy	27
„ sztandary	607
„ wartownie	15
„ wywiady	137
Policyjny dozór	218
Polityczne przestępstwa	210
„ „ — wykazy statystyczne	210
„ stowarzyszenia — wykłady nauki	400
„ stronnictwa	410
Polityczny biuletyn	410
Polowanie	199
Polska pisownia	605
Polski Żałobny Krzyż — siedziba	599
Połóg — zwalnianie urzędniczek od zajęć	366
Pomieszczenie psów policyjnych	239
Pomoc funkcjonarjuszom p. p.	615
„ lekarska	362
„ policji przy wymierzaniu podatków	129
„ rodzinom po poległych i zmarłych funkc. polic.	290
„ w nagłych wypadkach	195
Pomoce szkolne	407
Pomocnicze wyrazy przy nadawaniu telefonogramów	600
Ponowne wstąpienie do służby — przywrócenie praw	283
Popisowi — przetrzymywanie w aresztach cywilnych	149
„ transportowanie — przejazdy kredytowane	438
Porto	418
Porządkowe kary	306
Porządku utrzymanie	416
Poselskie interpelacje — wdrażanie dochodzeń dyscyplinarnych	310
„ legitymacje	104
„ zgromadzenia	105
Posiadanie broni przez członków ciała dyplomatycz.	166
„ „ „ funkc. p. p.	168
„ flowerów	167
Posiedzenia komisji dyscypl. — zawiadamianie	311
Posłowie i senatorowie — zachowanie się policji	291
„ — stosunek p. p.	104
Posterunki gminne	15
„ graniczne	15, 16
„ „ — komunikowanie się z urzędami zagranicą	163
„ kolejowe	15, 16
„ — kontrola	14
„ — nadzór służbowy	79
„ — organizacja	15
„ — plan obchodów	556
„ „ w komisarjatach	561
„ przed kasami skarbowemi	121
„ — przepisy biurowe	546
„ rzeczne	15, 16
„ — służba kancelar.	560
„ stałe — kierowanie spraw do sądów pokoju	135
„ „ — tworzenie i kasowanie	17
„ — wykaz	589
„ — zabezpieczenie broni	187
Posterunkowych szkoły	392, 394, 397
Posterunku komendant — zakres działania	15
Postępowanie dyscyplinarne	302
„ w wypadkach zagubienia legitymacji	362
Postronne osoby na posterunkach — zabezpieczenie broni	187

Str.

Poszukiwane osoby — aresztowanie . 227
„ „ — ewidencja . . 228
„ „ — skorowidz . . 567
Poszukiwania adresów osób niewiadomych z pobytu . . . 137
„ inwigilacyjne . . . 219
„ — międzynarodowa ewidencja 221
„ osób 207
„ przestępców . . . 217
„ zagranicą przez osoby prywatne 217
Pościg 218
„ policyjny — rozmowy telefoniczne 234
Pośmiertne 279
Potajemny wyszynk alkoholu . . . 201
Potrącenia na kasę chorych . . . 338
„ z uposażenia 337
Potrzeby naturalne—załatwianie przez eskortowanych 194
Poufna korespondencja 591
Poufne rozkazy K. Gł. 593
„ wydawnictwa — koperty . . 598
„ „ tajność . . 116
Poważne wydarzenia życia polit. i społecznego — zachowanie się funkc. p. p. 288
Powiatowe komendy — przepisy biurowe 502
Powiatowi komendanci — rozkazów przesyłanie 579
„ lekarze — obowiązki . . 364
Powolność sądów w załatwianiu spraw karnych funkc. p. p. 318
Powództwa organów p. p. 117
Pozew policji w sprawach cywilnych . 117
Pozwolenia na broń 165
Pożarnictwa nauczanie 402
Praca na stacjach ładunkowych . . 43, 44
„ nocna w piekarniach . . . 208
„ — ochrona 208
„ taboru — kontrola 543
„ „ — książka 462
„ w niedziele i święta . . 44, 208
Pracownicy państwowi — przesłuchiwanie 135
„ zakładów użyt. publ. — aresztowanie 192
Prasa — stosunek policji 113
Praw do służby cyw. przywrócenie . 283
„ służbowych restytucja . . . 315
Prawo podpisu 19
„ polowania 199
Prawomocność orzeczeń komisji dyscyplinarnych 311
Premje za wykrycie kradzieży drutu bronzowego 235
Prenumerata gazet polic. 404
Prewencja 192
Prewencyjna służba 133
Prezentowanie oddziałów polic. . . 66
Prezydent Rzplitej — wskazywanie drogi pojazdom 209
Procentowe papiery — kaucje i wadja 477
„ „ skonfiskowane — sprzedaż na rzecz skarbu . . . 421

Str.

Program wyszkolenia psów polic. . . 240
Programy szkół policyjnych . . . 390
Prokuratorja Generalna 117
Prokuratorji Generalnej urzędnikom— udzielanie noclegów 468
Prokuratorskie urzędy — zawiadamianie o aresztowaniach 142
Prokuratorzy Apelacyjni — zawiadamianie o ważniejszych przestępstwach . . . 90
„ — udzielanie środków lokomocji 463
Prostytucja 203
Prośby i podania — załatwianie . . 596
„ o przeniesienia 264
Protokuły komisji gospod. 523
„ — kontrola 565
„ o brakach i uszkodzeniach ładunków kolejowych . . 44
„ odbiorcze 524
„ z wizytacji ekspozytur śledczych 33
Prowadzenie meldunków 207
„ perjodycznych list kwalifikacyjnych 374
Prowizoryczni urzędnicy 247
Próbna służba — przedłużanie . . 263
Prusy Wschodnie — przejazd pociągami tranzytowemi do Niemiec . . 159
Prywatna broń funkc. p. p. — postępowanie przy zwolnieniu . . . 170
Prywatne konie funkc. p. p. . . . 449
„ oskarżenie—wnoszenie spraw przez policję 136
„ sprawy niższych funkc. p. — wskazówki ze strony przełożonych 291
Przebywanie w strefie nadgranicznej . 163
Przechodnich sum kontrola . . . 553
Przechowywanie amunicji 172
Przeciążenie policji zleceniami władz sądowych 131
Przeciwgazowa obrona 402
Przeciwpożarowe przepisy . . . 468, 470
Przedkładanie raportów nadzwyczajnych 581
Przedłużanie próby służby . . . 263
„ ważności legitymacji urzędowych 358
Przedmiot spraw — podawanie na pismach 604
Przedmioty skarbowe 483
„ znalezione 45
Przedstawianie do wyższego raportu . 68
„ się funkc. p. p. władzom urzędowym . . 67
Przedstawiciel wojskowy przy Komisarzu Generalnym w Gdańsku — zezwolenie na wjazd z bronią . . . 187
Przedstawiciele państw obcych . . . 107
„ „ „ zachowanie się policji . 291
Przegląd broni i instrukcja . . . 173
„ i uzupełnienie ładownic . . 188
Przeglądanie wpływającej korespondencji 605
Przeglądów książka 522, 568
Przeglądy dokonane — kontrola . . 521

Str.

Przejazd kredytowany rodzin poborowych 438
„ przez granicę 158
Przejazdy bezpłatne kolejami . . . 46, 47
„ kolejami funkc. p. p. . . 35
„ kredytowane eskortowanych dezerterów i popisowych . 438
„ pociągami towarowemi . . 47
„ służbowe — okazywanie pomocy 47
„ tranzytowe 159
„ wart kolejowych . . . 47
Przekazy pocztowe 430
Przekazywanie inwentarza — sporządzanie aktu 468
Przekraczanie granicy przez robotników sezonowych . . 163
„ kredytów 419
Przekroczenia administr. policjantów— wymiar kary 317
Przełożonych przyjmowanie w urzędach polic. 66
Przemianowanie urzędników na funkc. p. p. — wiek 253
Przemysłowe koncesje — sprawdzanie 120
Przemyt graniczny 162
Przemytnictwo — nagrody za zwalczanie 369
Przeniesienia funkc. p. p. 264
„ i koszta podróży — instrukcja rachunkowa . 441
Przenoszenie psów policyjnych . . 245
Przepaski służbowe 349
Przepisy awansowe 383
„ biurowe i kancelaryjne . . 501
„ budżetowe 415
„ dyscyplinarne 302
„ emerytalne 271
„ kancelaryjne — różne . . 603
„ kasowe 421
„ koszarowe 56
„ o ewidencji funkc. polic. . 507
„ o umundurowaniu i uzbrojeniu p. p. 344
„ przeciwpożarowe . . . 468
„ przewozowe 36
„ sanitarne 198
„ skarbowe co do ruchu granicznego 162
Przerwa wakacyjna 393
Przesiedlenia 419
„ kosztów zaliczki dla emerytów 440
Przesłuchiwanie pracowników państwowych 135
Przestępców — daktyloskopowanie . 233
„ fotografje — przesyłanie 234
„ międzynarodowych ewidencja 221
„ niebezpiecznych — osobista rewizja . . . 190
„ poszukiwanie . . . 217
„ zawodowych dossiers . 228
Przestępczość — raporty 235
Przestępstwa miejsce — wywiady . 217
„ polityczne 210
„ skarbowe 211
„ ważniejsze — meldunki . 582

Str.

Przestrzeganie drogi służbowej . . 68
„ tajemnicy służbowej . 116
Przesyłanie aktów dochodzeń dyscyplinarnych 312
„ kart daktylosk. . . . 232
„ poborów funkc. deleg. do szkół policyjnych . . 412
Przesyłki pieniężne i wartościowe — wysyłane zagranicę . . 486
„ pocztowe 430
„ „ — ochrona . . 122
Przeszkolenie psa polic. — dziennik . 244
Przetargi — zabezpieczenie . . . 478
Przetrzymywanie osób jadących bez biletu 43
Przetworów naftowych nabywanie . . 480
Przewodnicy psów polic. . . . 238, 245
Przewodniczenie w komisjach kwalifikacyjnych 257
Przewody telefoniczne 613
Przewozowe przepisy 36
Przewóz aresztantów 145
„ „ — zabiegi sanitarne . . . 146
„ koleją bagażu podróżnego — zwrot kosztów 440
„ osób z polecenia władz administracyjnych — pokrywanie kosztów 438
Przodownik dyżurny 5
Przodowników szkoła 391, 392
Przybory koszarowe 419
Przydział i przechowywanie amunicji . 172
„ koni 450
„ mieszkań funkc. polic. . . 474
„ psów polic. 237
Przydziału karta 549
Przyjazdy do Komendy Gł. . . . 69
„ urlopowanych — zgłaszanie 367
Przyjęcie do państwowej służby cyw. 251
„ do policji — załączniki do podań 251
Przyjęć godziny kierowników komisarjatów 13
Przyjmowanie orderów zagranicznych 373
„ psów 245
„ upominków — zakaz . 294
„ zwierzchników w urzędach policyjnych . . 66
„ zwolnionych na własną prośbę 259
Przyjmowanych oświadczenia . . . 259
Przymusowe składki — nieprawne potrącanie 338
Przynależności państw. oznaczenie w korespondencji 164
Przyrzeczenia składanie przy objęciu służby 260
Przysięga służbowa — składanie . . 260
Przywrócenie praw do służby cywilnej 283
Psy policyjne 236, 419
„ „ — etat 237
„ „ — instrukcja . . . 237
„ „ — karty ewidenc. . 241, 542
„ „ — kategorje . . . 244
„ „ — nadawanie nazw . 237
„ „ — podatek komunal. . 129
„ „ — pomieszczenie i ich żywienie 239

	Str.
Psy policyjne — przewodnicy	238
„ „ — przydział	237
„ „ — rasy i znamiona	238
„ „ — tresura	238
„ „ — użycie	241
„ „ — wyszkolenie	240
Publiczne drogi — ruch	208
Publiczność—zachowanie się funkc. p.	288
Punktów wyrównawczych zmniejszanie	323
Punkty etapowe	143
„ graniczne — kontrola ruchu osobowego	154

R

Rachuba czasu	614
Rachunki kosztów podróży i przeniesienia — instrukcja	441
„ kosztów podróży — terminy składania	439
Rachunkowe sprawozdania	426
Rachunkowo-kasowe przepisy	421
Rachunkowość magazynowa	526
„ skarbowa	522
„ „ — centralizacja w Kom. Wojew.	428
Radjotelefonji nauczanie	402
Raport u Komendanta Gł.	68
„ wyższy — przedstawianie	68
Raportów składanie	65, 67
Raporty dzienne	550
„ kwartalne — sytuacyjne	522
„ nadzwyczajne	580, 581
„ o przestępczości	235
„ pisemne i ustne — forma	596
„ służbowe	67
„ z wizytacji ekspozytur śledczych	33
Rasy psów policyjnych	238
Ratowanie tonących	53
Ratownictwo	195
Redukcje funkc. państwowych	267
Regulamin musztry pieszej	407
Regulowanie ruchu samochodowego	208
Rehabilitacja i restytucja praw służbowych	315
Rehabilitowani — wypłacenie poborów	325
Rejestr handlowy	131
Rejestracja centralna fałszywych banknotów	213
„ „ karanych	33
Rejon urzędowania — samowolne wydalenie się	297
Rejonowi oficerowie — instrukcja	14, 15
„ „ —władza dyscypl.	14
Rejony policyjne	14
Reklamowanie się funkc. p. p.	114
Rekwizycja — przesyłanie aktów	604
Remont	416
„ taboru	462
Remuneracja sumy — podział	369
Restytucje praw służbowych	315
Rewizje	140
„ na żądanie innych organów	141
„ osobiste niebezpiecznych przestępców	190
„ wozów pocztowych	140
Rewizje w świątyniach	140
Rezerw biurowość	522
Rezerwistów kontrola	97
Rezerwiści — przyjmowanie do p. p.	258
Rezerwowe oddziały — biurowość	522
Rezerwy polic.	26
„ „ — kompanje szkolne	391, 397
Ręczne granaty	208
Robocizny odbiór	523
Robotnicy sezonowi — przekraczanie granicy	163
„ — zaświadczenia do paszportów zagranicznych	152
Rodzaje państw. służby cywilnej	246
Rodzin poborowych przejazd kredytowany	438
„ zaopatrzenie po zaginionych funkc. p. p.	277
Rosyjska służba — informacje o przebiegu	607
Rozchodów sprawozdanie	424
Rozdzielnik rozkazów	576
Rozkazy i okólniki — forma	575
„ komendantów pow. — przesyłanie	579
„ — numeracja	580
„ poufne	593
„ przełożonych — wykonywanie przez podwładnych	299
Rozmowy telefoniczne	601
„ „ — kontrola	419, 555
„ „ przy pościgu polic.	234
„ „ — używanie nieprzyzwoitych wyrażeń	292
Rozpoznawanie fałszywych znaków pieniężnych	214
Rozprawy dyscyplinarne — djety i koszta podróży wzywanych	437
„ karne — obecność funkc. p. p.	398
„ sądowe — dostarczanie więźniów	435
Rozruchów uśmierzanie	86
Ruch graniczny — kontrola	154, 161
„ „ — przepisy skarbowe	162
„ na drogach publicznych	208
„ samochodowy — regulowanie	208
Ryczałt na buty	333
Rządowe umowy — zasady	476
Rzeczne posterunki	15, 16
Rzeczowe dowody — broń	171
„ „ — kontrola	566
„ „ — pokrywanie kosztów transportu	434
Rzeczy zatrzymane — ogłoszenia w prasie	113

S

Salutowanie	63, 65
Samochodowego ruchu regulowanie	208
Samochodów odbioru — komisja	463
Samochody	462
„ przedstawicieli dyplomatycznych	111

Biblioteka Wojsk. Akad.

Str.

Samochody przejeżdżające — zachowanie się dzieci . . . 210
Samoloty sanitarne — przewóz osób cywilnych 615
Samoobrona funkc. p. p. przy oporze czynnym 195
Samopomocy Kasa 490
Samoreklama 114
Samowolne opuszczanie zakładów opiekuńczych przez dzieci . 228
„ zawieranie związków małżeńskich przez funkc. p. p. — kary dyscyplinarne . 317
Sanitarne przepisy — przestrzeganie . 198
„ zabiegi przy przewożeniu aresztantów 146
„ samoloty — przewóz osób cywilnych 615
Sanitarno-policyjne czynności . . 119
Sanitarny dozór 199
Sądowe skargi funkc. p. p. przeciwko funkc. p. p. 290
„ rozprawy—dostarczanie więźniów 435
„ władze — przeciążanie policji zleceniami 131
Sądowej kary umorzenie — postępowanie dyscyplinarne 314
Sądownie karani — pozostawienie na służbie w p. p. 262
Sądownictwo a policja śledcza . . 90
„ — stosunek policji . . 87
Sądów powolność w załatwianiu spraw karnych funkc. p. p. 318
Sądowych kar ściąganie 130
„ wezwań doręczanie . . . 131
Sądy pokoju — kierowanie spraw przez posterunki . . 135
„ „ — odwołanie od wyroków 89
„ — przestrzeganie terminów . . 88
„ — uzbrojenie funkc. p. p. w sądach 352
„ — zachowanie się funkc. p. p. w sądach 288
„ wojskowe — bezpośredni kontakt z policją . 95
„ „ — wyroki . . 95
Schemat rozkazów 577
Sekcyjny 4
Senatorowie i posłowie — zachowanie się policji 291
„ — stosunek p. p. . . . 104
Sezonowych robotników — przekraczanie granicy 163
Sędziowie śledczy — udzielanie środków lokomocji 463
Siana dawanie 449
Siecznej broni — noszenie . . . 351
Sieroty po policjantach — wychowywanie 615
Siły i broni użycie 188
Skarb Narodowy — przekazywanie odznaczeń 609
Skarbowa asysta — koszta podróży . 438
Skarbowa rachunkowość 522
Skarbowe kasy — strzeżenie . . . 121
„ należności—egzekwowanie 117, 127

Str.

Skarbowe należytości — egzekwowanie od b. osób wojsk. 132
„ „ —umarzanie nieściągalnych . . 341
„ przedmioty — ekwiwalenty 483
„ przepisy co do ruchu granicznego 162
„ przestępstwa 211
Skargi na przełożonych 298
„ sądowe funkc. p. p. przeciwko funkcjonarjuszom policji . . 299
Skład komisji dyscyplinarnych . . 310
Składanie meldunków 63
„ raportów 65, 67
Składki na kasę chorych — zarachowanie 338
„ — potrącanie z uposażenia . 337
Skonfiskowana broń — postępowanie . 171
Skonfiskowanych papierów procentowych — sprzedaż na rzecz skarbu . 421
Skorowidz do dziennika korespondencyjnego 549
„ funkc. p. p. 506
„ osób poszukiwanych . 227, 567
„ zwolnionych 506
„ „ dyscyplinarnie 320
Skoszarowanie policji 56, 62, 63
„ — dodatek mieszkaniowy 330
Skróty telegraficzne 601
Słuchacze wolni — dodatek ekonomiczny 329
Służba bezpieczeństwa na kolejach . 41
„ eskortowa 145
„ funkc. p. p. — wygląd zewnętrzny 298
„ informacyjna międzynarodowa . 221
„ kancelaryjna na posterunkach . 560
„ kontraktowa 246
„ „ — wykazy stanu służby . . . 574
„ kontrolna 557
„ patrolowa 557
„ pomocniczo - kancelaryjna — zaliczanie do wysługi emerytalnej 276
„ prewencyjna 133
„ prowizoryczna 247
„ specjalna 558
„ „ — regulamin dla p. p. 615
„ śledcza 27
„ wojenna — zaliczanie do emerytury 275
„ wojskowa funkc. p. p. . . . 323
„ „ — tryb przesyłania podań 605
„ „ — urlopowanie . . 368
„ „ — wykazy stanu służby 569
„ „ z mobilizacji — zaliczanie do emerytury 275
„ w teatrach i kinematografach . 560
Służbowa książka osobista . . . 565
„ odznaka 349
„ subordynacja 63
Służbowe notatki i wykazy . . . 13
„ odprawy 69
„ odznaczenia 370

	Str.
Służbowe przejazdy — okazywanie pomocy	47
„ zastępstwo	17
Służbowego stanu wykazy	507, 551
„ starszeństwa listy	380
Służbowej drogi przestrzeganie	68
„ „ w korespondencji zachowanie	593
„ tajemnicy przestrzeganie	116
Służbowy notatnik	565
Służbowych godzin w pogotowiu polic. — zaliczanie	23
„ „ zaliczanie	560
„ koni brakowanie	453
„ „ sprzedaż	456
„ „ używanie do zawodów konnych	450
„ praw rehabilitacja i restytucja	315
Służby ciągłość	24
„ daktyloskopijnej instrukcja	232
„ kontrola	70
„ łączności — referenci	615
„ państwowej cywilnej rodzaje	246
„ pełnienie przez postawionych w stan oskarżenia	314
„ podziału kontrola	562
„ policji śledczej kontrola	564
„ stanu wykazy	569
„ technicznej — nauczanie	401
„ umundurowanie	356
„ w b. Litwie Środkowej zaliczanie	274
Smary	462
Soboty angielskie	21
Sowieckie władze — tryb wydobywania dokumentów	606
Sowieckich władz korespondencja	113
Specjalna służba	558
„ „ —regulaminy dla p. p.	615
Specjalne wyszkolenie	391
Spis domowych zwierząt	129
„ funkcjonarjuszów p. p.	550
„ inwentarza, broni i amunicji	554
„ lokali	543
„ mundurowy	446
„ osób posiadających broń	567
„ właścicieli psów	129
Spodni długich noszenie	350
„ jasnych „	350
Społeczne pieniądze — administrowanie	612
Sport	390, 411
Sportowe kluby	414
„ ubrania funkc. p. p.	350
„ zawody	414
„ „ — udział policji	350
Sportowy ruch — sprawozdania	415
Sprawiedliwości urzędnikom — udzielanie środków lokomocji	463
Sprawozdania budżetowe	424
„ gospodarcze	426, 532
„ miesięczne	580
„ perjodyczne i raporty nadzwyczajne	580
„ rachunkowe	426
„ o rozchodach	424
„ sytuacyjne	580
Sprawozdania z działalności Kasy Samopomocy	500
Sprawozdawcze zgłoszenie szkolne	519
Sprawy przedmiot — podawanie na pismach	604
Sprostowania prasowe	114
Sprowadzanie zwłok	198
Sprzedaż broni przez funkc. p. p.	168
„ koni służbowych	456
„ „ — zawiadamianie	449
„ starych mundurów	445
„ z licytacji	475
Sprzętu łączności wykazy	544
Stacje kolejowe — pomieszczenie dla p. p.	472
„ ładunkowe	43
Stacyjna książka dla komisarjatów	563
„ „ na posterunkach	557
„ „ — zapisywanie kontroli służby	70
Stadnin państwowych koni zarodowych — oznaczanie	613
Stan dróg pieszych i kołowych	210
„ nieczynny — posunięcie do wyższego szczebla uposażenia	325
„ „ — prawa i obowiązki funkc. p. p.	270
„ oskarżenia — pełnienie służby	314
„ pogotowia	23, 560
„ zdrowia kandydatów do p. p.	257
Stanu osobistego i służbowego wykaz	507
„ służby wykazy	551, 569
„ wyszkolenia wykazy statyst.	520
Starszeństwa listy	380
Statystyczne wykazy	236
„ „ kar dyscyplinarnych	319
„ „ osobowe	514
„ „ przestępstw politycznych	210
„ „ stanu wyszkolenia	520
Statystyczny urząd — przestrzeganie statutu	610
Stemplowe opłaty	487, 612
„ znaczki	612
Stołeczny dodatek	330
Stosunek policji do prasy	113
„ „ do sądownictwa	87
„ „ do wojska	90
„ „ do wyższych urzędników państwowych	289
„ władz administracyjnych do organów p. p.	80
Stowarzyszenia — stosunek policji	285
„ polityczne — wykłady nauki	400
Straże ogniowe ochotnicze — dostarczanie koni policyjnych	449
„ „ „ — należenie funkc. p. p.	287
Strefa nadgraniczna — przebywanie	163
Stron wzywanie do komisarjatów	13
Stronnictwa polityczne	410
Strzeleckie kółka	414
Strzelnice	413
Strzeżenie kas skarbowych	121

Str.

Studja wyższe—zaliczanie do szczebla 323
Subordynacja służbowa 63
Sum przechodnich kontrola . . . 553
Sygnały ręczne 208
Sytuacyjne raporty kwartalne . . 522
„ sprawozdania 580
Szabel noszenie 351
Szarż policyjnych odznaki . . . 350
Szkolna księga 518
Szkolne kompanje rezerwy polic. . 391, 397
„ listy imienne 520
„ opłaty 331
„ pomoce 407
„ zgłoszenia sprawozdawcze . 519
Szkolnictwo 390
Szkolny dziennik 519
„ ekwiwalent — wykaz wypłaconych sum 424
„ obowiązek — wykonywanie orzeczeń karnych 128
Szkoła Główna P. P. — ekwipunek delegowanych na kursy 413
Szkoły Głównej P. P. Komendant — zakres władzy dyscyplinarnej . . 307
Szkół policyjnych frekwentantów djety 437
„ „ personelu urlopy . 365
Sznurków noszenie na naramiennikach 347
Szoferów przyjmowanie 259
„ umundurowanie 356
Szpitale — przesyłanie chorych funkcjonarjuszów p. p. . . . 363
„ więzienne — odsyłanie chorych aresztantów 146
Sztandary policyjne 607
Sztuki zabytki — opieka 616
Szwajcarskich obywateli — dowody osobiste 152
Szybka pomoc w nagłych wypadkach . 195
Szyfrowe telegramy 602
Szyfrowy klucz 602
Szyldy urzędów p. p. 22

Ś

Ściąganie kar pieniężnych sądowych . 130
Ściganie przestępstw skarbowych . . 211
Śledcza Gazeta 33
„ policja a sądownictwo . . 90
„ służba 27
Śledcze ekspozytury—protokuły z wizytacji 33
„ urzędy 27, 28
„ wydziały 27, 28
„ wydatki 419
Śledczej policji organizacja . . . 27
„ „ kontrola służby . . 564
„ „ korespondencja — kierowanie do Wydz. IV Kom. Gł. 598
Śledczych funkcjonarjuszów delegacje i wyjazdy 235
Śledczych organów meldowanie się . 235
Śluby funkcjonarjuszów p. p. . . . 298
Śmierć funkc. p. p. — tryb postępowania władz przełożonych . . 290
„ żywego inwentarza . . . 417

Str.

Środki lokomocji 462, 463
„ „ — udzielanie urzędnikom wymiaru sprawiedliwości . . . 463
„ „ —zaliczanie kosztów 439
„ ostrożności przy obchodzeniu się z bronią 187
Świadectwa kwalifikacyjne do paszportów zagranicznych — opłaty 152
„ lekarskie 367
„ „ dla urlopu . . 363
„ szkolne 394, 395
„ szkół policyjnych . . 398, 399
Światło 416, 482
Świątynie — przeprowadzanie rewizji . 140
Święta i niedziele — wykonywanie pracy 208
Świstawki 485

T

Tabor 462
Taboru pracy — książka 462
„ „ — kontrola . . . 543
Tajemnicy służbowej przestrzeganie . 116
Tajna korespondencja 591
Tajne gorzelnie 201
„ okólniki 592
„ pisma 592
Tajność wydawnictw poufnych . . 116
Tajny dziennik 547, 592
Teatry — służba 560
Technicznej służby nauczanie . . . 401
Techniczny referat Wydziału I Komendy Głównej P. P. 2
Telefon dyżurnego Komendy Gł. P. P. 27
Telefoniczna korespondencja . . . 599
Telefoniczne linje 613
„ „ — premje za wykrycie kradzieży . . 235
„ opłaty 485
„ rozmowy 601
„ „ przy pościgu policyjnym . . 234
„ „ — używanie nieprzyzwoitych wyrażeń . . 292
Telefonicznych rozmów — kontrola 419, 555
Telefonji nauczanie 402
Telefonogramów — kierowanie do Komendy Głównej P. P. 598
„ nadawanie — wyrazy pomocnicze . . . 600
Telefony 418
„ dyżurnych 26
„ kolejowe 45
„ międzymiastowe 486
Telegraf kolejowy 45
Telegraficzna korespondencja . . . 599
Telegraficzne linje 613
„ skróty 601
Telegramy 418
„ szyfrowe 602
Tereny kolejowe — wstęp funkc. p. p. 45
Termin wypowiadania umów pracownikom kontraktowym . . . 250
„ zwolnienia funkc. p. p. . . 269

Str.

Terminarz 548
Terminowe załatwianie korespondencji i spraw 593
Terminy licytacji 475
„ odpowiedzi w pismach . . 594
„ składania rachunków kosztów podróży 439
„ stawiennictwa w sądach . . 88
Tonących ratowanie 53
Totalizator na wyścigach konnych — zakaz gry 295
Towarowe pociągi — przejazdy policji 47
Towarowy ruch graniczny — przepisy skarbowe 162
Towarzyskie zebrania funkc. p. p. . . 298
Towarzystwo Obrony przeciwgazowej— należenie funkc. p. p. 287
Tramwaje — bezpłatny przejazd policji 609
Transport aresztowanych 192
„ więźniów 144
Transportowanie aresztantów . . . 142
„ „ — pokrywanie kosztów . . 434
„ dezerterów i popisowych — przejazdy kredytowane . . 438
„ dowodów rzeczowych — pokrywanie kosztów 434
„ więźniów — pokrywanie kosztów . . . 436
„ więźniów przez Gdańsk 144
Transportów koszta 432
Tranzlokacje funkcjonarjuszów p. p. . 264
Tranzytowe przejazdy 159
„ wizy 161
Tresura psów policyjnych 238
Tryb doręczania korespondencji . . 568
„ przesyłania podań do władz wojskowych w sprawie odbytej służby wojskowej 605
„ urzędowania biurowego . . . 501
Tworzenie i kasowanie organizacyjnych jednostek policyjnych 17
Tytulacja funkcjonarjuszów p. p. . . 388
„ komendantów okręgowych p. p. 2

U

Ubezpieczenie funkcjonarjuszów państwowych na wypadek choroby . 343
Ubezpieczeń Wzajemnych Dyrekcja — współdziałanie 121
Uboczne zajęcia funkc. pol. . . . 295
Ubrania cywilne — zakazywanie niższym funkc. pol. noszenia poza służbą 353
„ sportowe funkc. p. p. . . . 350
Ucieczki aresztantów przy transporcie kolejami 145
Udział policji w uroczystościach publicznych 298
„ w zabawach dobroczynnych i zawodach sportowych . . . 350

Str.

Udzielanie pochwał 370
„ środków lokomocji urzędnikom wymiaru sprawiedliwości 463
„ urlopów niższym funkc. . 367
Ujawnianie cen 202
Ulgi kolejowe emerytów b. państw zaborczych 359
Uliczne zaburzenia 86
Umorzenie kary sądowej — postępowanie dyscyplinarne . . 314
„ nieściągalnych zaliczek . 341
Umowa najmu lokalu — wzór . . . 470
Umowy 474
„ kontraktowe 248
„ urzędów państwowych — opłaty stemplowe 487
Umów wypowiadanie pracownikom kontraktowym 250
„ zawieranie między władzami państwowemi 475
Umundurowanie 528
„ i uzbrojenie policji . 344
„ personelu biurowego . 353
„ policji na kolejach . 355
„ przechodzące na własność funkc. p. p. . 334
„ — przepisy gospodarcze 447
„ wojskowe . . . 99
„ zużyte 445
Upominki — zakaz przyjmowania . . 294
Uposażenie 321
„ — podatek dochodowy . 336
„ — potrącenia 337
„ — zaliczki 339
Urlopowanych czasowo wojskowych ewidencja 97
„ przyjazdów zgłaszanie . 367
Urlopów kontrola 513, 552
Urlopy 364
„ personelu szkół na czas ferji . 413
„ zdrowotne — wydawanie świadectw lekarskich 363
Uroczystości policyjne 80
„ publiczne — udział policji 298
Urzędnicy kontraktowi 247
„ państwowi — wyżsi, stosunek policjantów . . . 289
„ prowizoryczni 247
„ — udzielanie noclegów . 468
„ — wiek przy przemianowaniu na funkc. p. p. . . . 253
Urzędnicze legitymacje 357
„ „ jako dowody osobiste . . 152
Urzędniczego personelu redukowanie . 267
Urzędników zakładów użyteczności publicznej aresztowanie 192
Urzędowa korespondencja — opłaty pocztowe 485
„ żałoba — oznaki . . . 614
Urzędowania biurowego tryb i formy . 501
„ godziny 21
Urzędowe listy — pieczęcie . . . 486
„ wizyty 67
Urzędowej korespondencji formy . . 595
„ tajemnicy przestrzeganie . 116

Str.

Urzędowi lekarze 119
Urzędowych dokumentów zwrot . . 359
„ wydawnictw zbiory . . 403
Urzędów adresy 599
„ państwowych umowy — opłaty stemplowe 487
„ szyldy 22
Urzędy celne graniczne — współdziałanie p. p. 121
„ „ na granicy 162
„ pocztowe — przeprowadzanie dochodzeń 135
„ prokuratorskie — zawiadamianie o aresztowaniach . . . 142
„ śledcze 27
„ zagraniczne — komunikowanie się posterunków granicznych 163
Ustawa emerytalna — wyjaśnienia . 272
„ karno-skarbowa — udział p. p. w ściganiu przestępstw . . 211
Ustawodawcze ciała — stosunek p. p. do członków 104
Ustne raporty— forma 596
Uszkodzenia i braki ładunków kolejowych 44
Uszkodzenie broni — ekwiwalent . . 483
Uśmierzanie rozruchów 86
Utrzymanie aresztów policyjnych . . 419
„ porządku 416
Uzbrojenie 528
„ funkc. p. p. 419
„ „ „ „ przydzielonych do biur i warsztatów . . 352
„ „ „ „ w sądach . . 352
„ — wykazy 532
Uzdrowiska 363
Uzupełnianie aktów osobistych . . 508
„ dochodzeń dyscyplin. . 311
„ i przegląd ładownic . 188
„ opuszczonych wykładów 395
Użycie broni 194
„ „ i siły 188
„ „ w obrębie miasta . . 193
„ „ — zawiadamianie . . 581
„ nieprawne broni 191
„ psa policyjnego 241
„ „ „ — dziennik . 244
Użyteczności publicznej pracowników aresztowanie 192
Użytkowanie materjałów 469
„ taboru 462
Używanie koni służbowych do zawodów 450
„ środków lokomocji . . . 463

W

Wadja 477
Wag i miar kontrola 120
Wakacyjna przerwa w szkołach . . 393
Walka z lichwą 203
Warsztatowa książka 544
Warsztaty 468, 469
„ — uzbrojenie przydzielonych funkc. p. p. . . . 352
Wart kolejowych przejazd . . . 47

Str.

Wartościowe przesyłki — wysyłanie za granicę 486
„ znaki fałszywe — centralna rejestracja . . 216
Wartownie policyjne 15
Warty więzienne 142, 146
Warunki cywilnej służby państwowej . 246
Ważniejsze przestępstwa i wypadki — meldunki 582
Ważności legitymacji urzędowych przedłużanie 358
Wdowie emerytury 283
Werbunek rezerwistów do policji . . 258
Wezwań doręczanie 128
„ sądowych doręczanie . . 131
Węgla zakup 480
Węgry — wjazd 159
Wiece poselskie 105
„ — udział wojskowych . . . 96
Wiek urzędników przy przemianowaniu na funkc. p. p. 253
Więzienne warty 142, 146
„ władze — ustosunkowanie się p. p. 145
Więzienni dozorcy — odbywanie kar aresztu 611
Więźniów chorych odsyłanie do szpitali więziennych . . . 146
„ dostarczanie na rozprawy sądowe 435
„ eskortowanie 144
„ konwojowanie 164
„ transportowanie — pokrywanie kosztów . . . 434, 436
„ transportowanie przez Gdańsk 144
„ zaopatrywanie w żywność . 146
Witanie oddziałów polic. 65
Wizowanie paszportów zagranicznych . 157
Wizy 150, 152
„ na paszportach zagranicznych . 162
„ tranzytowe 161
Wizytacja działów gospodarczych . 80
„ ekspozytur śledczych — protokuły 33
Wizytowanie organów p. p. przez Inspektorów Starostw 79
Wizyty urzędowe 67
Wjazd cudzoziemców do Polski — dokumenty konsulatów polskich . 159
„ do Gdańska 187
„ do Polski — kontrola dokumentów 158
Wkładki menażowe 62
„ „ — potrącanie z pensji . . . 338
Władza dyscyplinarna inspekcyjnych . 307
„ „ oficerów rejonowych . . 14
Władze sądowe — przeciążenie policji zleceniami 131
Władzy nadużycie przez funkc. p. p. . 300
Wnioski na odznaczenie Krzyżem Zasługi 372
„ o przeniesienie i awanse . 267
Wodnych dróg — policja 49
Wojenna służba — zaliczanie do emerytury 275

	Str.
Wojewódzkich Komendantów kancelarje — przepisy biurowe	502
„ Komendantów tytulacja	2
Wojsko — stosunek policji	90
Wojskowa Misja Francuska — legitymacje	110
„ służba funkc. p. p.	323
„ „ — tryb przesyłania podań	605
„ „ — urlopowanie	368
„ „ w czasie wojny — zaliczanie do emerytury	276
„ „ — wykazy stanu służby	569
Wojskowe dokumenty zwolnienia ze służby	96
„ formacje — zaliczanie lat	572
„ odznaki	101
„ osoby — egzekwowanie należności skarbowych	132
„ osoby — nabywanie broni	170
„ osoby — udział w zgromadzeniach	96
„ sądy — bezpośredni kontakt z p. p.	95
„ sądy — pokrywanie kosztów przejazdu wzywanych funkcjonarjuszów p. p.	435
„ strzelnice	413
„ umundurowanie	99
„ władze — tryb korespondowania	97
„ zasiłki dla rodzin pracowników kontraktowych	324
Wojskowi — przyjmowanie do służby w p. p.	258
Wojskowy przedstawiciel przy Komisarzu Generalnym w Gdańsku—zezwolenie na wjazd z bronią	187
Wojskowych dowodów odbieranie	96
„ eskortowanie	94
„ ewidencja w jednostkach p. p.	97
„ nadużycia	97
„ odznak noszenie	356
„ osób legitymowanie	93
„ sądów wyroki	95
Wolni słuchacze — dodatek ekonomiczny	329
Wozów pocztowych — rewizje	140
Woźni i gońce	133
Woźnych umundurowanie	356
Wpływającej korespondencji przeglądanie	605
Wskazówek udzielanie rodzinom poległych lub zmarłych funkc. p. p.	290
Współdziałanie policji	120
Współdzielczy ruch — sprawozdania	415
Współpraca funkc. p. p. w czasopismach	295
„ funkc. p. p. w prasie	113
Wstęp funkc. p. p. na tereny kolejowe	45
Wychodźcy — zaświadczenia do paszportów zagranicznych	152
Wydalanie się samowolne z rejonu urzędowania	297
Wydaleni — zwrot legitymacji i zaświadczeń	359

	Str.
Wydalonych dyscyplinarnie — wykazy	321
Wydania nakaz z magazynu	446
Wydatki osobowe	522
„ śledcze	419
Wydatkowa gospodarka	419
Wydawanie opinji	373
„ „ o kandydatach do p. p.	254
„ zaświadczeń	293
Wydawnictw poufnych tajność	116
„ urzędowych zbiory	403
Wydawnictwa prywatne informacyjne — zakaz udziału funkc. p. p.	297
„ z zakresu nauk policyjnych	404
Wydział IV Komendy Gł. P. P.	28
Wydziały Komendy Gł. P. P.	1
„ śledcze	27, 28
Wyekwipowanie funkc. niższych delegowanych do Szkoły Gł. P. P.	413
Wygląd policji w służbie	298
Wyjazd do Niemiec, Węgier i Finlandji	159
Wyjazdy i delegacje funkc. śledczych	235
„ zagraniczne urlopowanych	365
Wykaz akt	550
„ godzin służby	559
„ jednostek policyjnych	589
„ karabinów maszynowych	532
„ komisarjatów i posterunków	589
„ lokali	416, 543
Wykazy miesięczne karabinów maszynowych	188
„ i notatki służbowe	13
„ obrotu magazynowego	527
„ opatrolowanych miejscowości	560
„ osobowe statystyczne	514
„ sprzętu łączności	544
„ stanu osobistego i służbowego	507, 551
„ stanu służby	569
„ statystyczne	326
„ „ kar dyscyplin.	319
„ „ przestępstw politycznych	210
„ „ stanu wyszkolenia	520
„ wydalonych dyscyplinarnie	321
„ zaopatrzenia, uzbrojenia i inwentarza	532
„ zawieszonych w czynnościach	320
Wykładowe godziny w szkołach polic.	412
Wykładów opuszczonych uzupełnianie	395
Wykonanie kary aresztu dyscyplin.	317
Wykonywanie wyroków	131
„ „ cywilnych	130
Wykopaliska — opieka	618
Wykroczenia niższych funkcjonarjuszów — doraźna interwencja	305
Wymiar kar dyscyplinarnych	315
Wymierzanie podatków — pomoc policji	129
Wynagrodzenia normy w szkołach policyjnych	411
Wypadki nadzwyczajne — kontrola	581
„ nagłe — pierwsza pomoc	195
„ ważniejsze — meldunki	582
„ z osobami wojskowemi	97

Str.

Wypowiadanie służby państwowej . 269
„ umów pracownikom kontraktowym . . . 250
Wypustki na naramiennikach . . . 348
Wyrazy pomocnicze przy nadawaniu telefonogramów 600
Wyroki cywilne egzekwowanie przez policję 130
„ sądów pokoju — odwołania . 89
„ „ wojskowych . . . 95
Wyroków wykonywanie 131
Wyrównawczy dodatek 323
Wyrównawczych punktów — zmniejszanie 323
Wyskokowych napojów sprzedaż . . 200
Wyszkolenie 390, 518
„ psów policyjnych — program 240
„ — wykazy statystyczne stanu 520
Wyszynk wódki 200
Wyścigi konne — używanie koni służbowych . . . 450
„ „ — zakaz gry w totalizatora 295
Wywiadowców wyjazdy za granicę . 235
Wywiadowcze biura o zdolności kredytowej 133
Wywiady policyjne 134, 137
„ podatkowe 129
„ na miejscu przestępstwa . 217
„ o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów p. p. . . 254
„ za granicą przez osoby prywatne 217
Wywóz kruszców i zabytków za granicę 163
Wyższe studja — zaliczanie szczebla . 323
Wyższy raport — przedstawianie . . 68
Wyżywienie aresztowanych . . . 419
„ koni — normy . . . 449
„ psa policyjnego . . . 245
Wzór doniesienia karnego w sprawach dyscyplinarnych 318
„ umowy najmu lokali . . . 470
Wzywanie funkc. p. p. na rozprawy admin. karne 127
„ stron do komisarjatów . . 13

V

Virtuti Militari 334

Z

Zabawy dobroczynne — udział policji . 350
Zabezpieczenia przy przetargach i dostawach 478
Zabezpieczenie broni na posterunkach . 187
„ przeciwpożarowe . . 470
Zabiegi sanitarne przy przewożeniu aresztantów 146
Zaborczych państw emerytów ulgi kolejowe 359
Zaburzenia uliczne 86
Zabytki — wywóz zagranicę . . . 163

Str.

Zachowanie się funkc. policji — w sądach 352
— w służbie i poza służbą . . 285
— wobec obywateli . . . 289
— wobec posłów i senatorów . 291
— wobec przedstawicieli państw obcych 291
— wobec wyższych urzędników państwowych 289
— względem podejrzanych . . 189
Zaginieni funkc. policji — zaopatrzenie rodzin 277
Zagranicę wywóz kruszców i zabytków 163
Zagraniczne paszporty 150
„ „ — opłaty za świadectwa kwalifikacyjne 152
„ „ — wizy . . 162
„ placówki polskie . . . 164
„ urzędy — komunikowanie się posterunków granicznych 163
„ wyjazdy funkc. śledczych 235
„ „ urlopowanych 365
Zagraniczni przedstawiciele . . . 107
Zagranicznych orderów noszenie . . 373
„ władz pisma . . . 111
Zagubione legitymacje 362
„ rzeczy skarbowe . . . 483
Zajęcia uboczne funkc. policji . . 295
Zakaz należenia funkc. p. p. do związków i stowarzyszeń 286
Zakazywanie noszenia ubrania cywilnego 353
Zakładów publicznych urzędników aresztowanie 192
Zakłady graficzne państwowe — zamówienia 479
„ grawerskie — kontrola . . 213
„ państwowe — dochodzenia policyjne . . 135
„ „ — zamówienia . 478
Zakup inwentarza 469, 522
„ „ biurowego . . . 417
„ koni policyjnych — zawiadamianie 449
Zakupów komisje 445
Zaliczanie godzin służbowych . . . 560
„ „ „ w pogotowiu policyjnem . 23
„ kosztów użycia środków lokomocji 439
„ służby w b. Litwie Środkowej 274
„ „ wojskowej z mobilizacji 275
Zaliczek asygnowanie 422
Zaliczenie czasu służby 321
Zaliczki na koszta przesiedlenia emerytów 440
„ „ transportowanie aresztantów 434
„ „ uposażenie 339
Załatwianie naturalnych potrzeb przez eskortowanych . . . 194
„ pism 603
Zamiana i oddawanie broni zdatnej do użytku 188
Zamknięcia wydatków budżetowych . 427

Str.

Zamówienia dla zakładów państw. . 478
„ do drukarni policyjnej . 478
Zaopatrzenia karty 528
„ kontrola 528
„ wykazy 532
Zaopatrzenie emerytów 271
„ rodzin zaginionych funkcjonarjuszów polic. . 277
Zapobieganie czynnościom bezprawnym 192
Zapomogi 335
„ — podatek dochodowy . . 336
Zapotrzebowania wzór 534
Zarodowych koni stadnin państwowych — oznaczanie 613
Zasiłki wojskowe dla rodzin pracowników kontraktowych 324
Zasługi Krzyż — wnioski na odznaczenie 372
Zastępców komendantów jednostek policyjnych zakres władzy dyscyplinarnej 307
Zastępstwo Komendantów Wojewódzkich 17
„ służbowe 17
Zaświadczenia dla b. funkc. policji o przebiegu służby . . 292
„ dla osób prywatnych o wyjeździe zagranicę dla wywiadów 217
„ do paszportów zagranicznych 152
„ instytucji i osób prywatnych o działalności służbowej funkc. pol. — zakaz starania się o takowe 292
„ o demobilizacji przy przyjmowaniu do służby 253
„ o odbytej służbie wojskowej — przesyłanie podań 606
Zatargi na tle lokalowym — interwencja policji 138
Zatrudnienie młodocianych pracowników 253
„ zdemobilizowanych żołnierzy 257
Zatrzymane rzeczy — ogłaszanie w prasie 113
Zawiadamianie o kupnie koni . . . 449
„ o posiedzeniach komisji dyscyplinarnych . 311
„ urzędów prokuratorskich o aresztowaniach 142
Zawieranie umów między władzami państwowemi 475
Zawieszanie w czynnościach służbowych 313
Zawieszeni w czynnościach służb. — noszenie odznak policyjnych . . 353
Zawieszeni w czynnościach służb. — wypłacanie poborów 324
Zawieszonych pobory 313
„ w czynnościach służb.— wykazy 320
Zawodowych przestępców dossiers . 228

Str.

Zawody konne — używanie koni służbowych 450
„ sportowe 414
„ „ — udział policji . 350
Zbieranie informacji o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów . . . 254
Zbiory wydawnictw urzędowych . . 403
Zbiórki 23
„ — udzielanie pozwoleń . . 615
Zbycie inwentarza 522
Zdecydowane użycie broni dla samoobrony 195
Zdemobilizowanych zatrudnienie . . 257
Zdrowia stanu badanie u kandydatów do służby państwowej 257
Zdrowotne urlopy 366, 367
„ „ — wydawanie świadectw lekarskich . 363
Zdyskwalifikowani do służby — podawanie imion rodziców 321
Zebrania towarzyskie funkc. p. p. . . 298
Zejście psa — akt 245
Zewnętrznych cech konia opis . . . 450
Zgłaszanie o chorobach wyższ. funkc. 364
„ przyjazdów urlopowanych 367
Zgłoszenie sprawozdawcze z wyszkolenia 519
Zgon funkc. pol. — tryb postępowania władz przełożonych 290
Zgromadzenia poselskie 105
„ — udział wojskowych . 96
Ziemi nadanie — prośby 609
Zlecenia na przejazd 432
„ władz sądowych — przeciążenie policji 131
Zlecenie magazynowe 526
Zmarli funkc. pol. — udzielanie pomocy lub wskazówek ich rodzinom . 290
Zmarłych szczątków badanie . . . 90
Zmiany w podziale etatów 21
Zmniejszanie punktów wyrównawczych 323
Znaczki stemplowe 612
Znaki na samochodach przedstawicieli dyplomatycznych 111
„ wartościowe fałszywe — centralna rejestracja 216
Znaków pieniężnych fałszerstwa . . 213
Znalezione przedmioty 45
Znamiona rasy psów policyjnych . . 238
Zniszczone rzeczy skarbowe . . . 483
„ umundurowanie . . . 445
Zniżki kolejowe — legitymacje . . 357
„ w bufetach kolejowych . . 49
Zrzeczenie się pretensji do wkładek emerytalnych w b. państwach zaborczych 281
Zużyte umundurowanie i buty . . . 445
Zwalczanie lichwy 202
„ przemytnictwa — nagrody 369
Zwalnianie funkc. państw. ze służby . 267
Zwalnianych funkc. p. p. — odprawy . 420
Związki małżeńskie funkc. p. p. . . 253
„ „ — samowolne zawieranie . . . 317
— zawieranie . 297
„ — należenie funkc. p. p. . . 286
Zwierzchników przyjmowanie w urzędach policyjnych 66

	Str.
Zwierzęta domowe — spisy . . .	129
„ „ — ściąganie podatku komunalnego .	128
„ „ — opieka . . .	616
Zwierzyny łownej ochrona . . .	199
Zwłok sprowadzanie	198
Zwolnieni funkc. p. p. na własną prośbę — przyjmowanie do służby	259
„ „ „ „ — postępowanie z bronią prywatną . .	170
„ „ „ „ — umorzenie nieściągalnych zaliczek . .	341
„ „ „ „ — wypłacanie odpraw . .	342
„ „ „ „ — zwrot legitymacji . .	359
Zwolnionych dekrety nominacyjne .	362
„ dyscyplinarnie — skorowidz	320
„ skorowidz	506
„ zaliczki	341
Zwrot dokumentów	357
„ legitymacji i dokumentów urzędowych	359
Zwrot odpraw przez funkc. ponownie przyjętych do służby . . .	342
„ opłat emerytalnych	336
„ „ szkolnych	331

Ż

	Str.
Źrebięta	448

Ż

	Str.
Żałoba urzędowa — oznaki . . .	614
Żałobne nabożeństwa	80
Żałobny Krzyż Polski — siedziba . .	599
Żandarmerja wojskowa — bezpośredni kontakt z p. p. . . .	95
„ zaliczanie wysługi lat .	276
Żebranina na kolejach	48
Żegnanie oddziałów polic.	65
Żona — dodatek ekonomiczny . . .	329
Życiorysu schemat	512
Żywienie koni	448
„ „ — normy	449
„ psów policyjnych . . .	239
Żywność — zaopatrywanie aresztantów	146
Żywy inwentarz	417
Żywym towarem handel	206

Organizacja jednostek policyjnych.

R. 202.

I. Przepisy o organizacji Głównej Komendy Policji Państwowej.

W związku z pismem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28.XII.22 r. za Nr. BP. 5797 podaję niniejszym do wiadomości „Przepisy o organizacji Głównej Komendy Policji Państwowej, przyczem komunikuję, iż odnośne przepisy pomieszczone w rozkazie K. Gł. P. P. Nr. 163 p. I. tracą swą moc obowiązującą.

Na podstawie art. 9 ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 61 poz. 363) postanawiam, co następuje:

§ 1. Na czele policji w Państwie stoi Główny Komendant policji państwowej, zależny od Ministra Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych wydaje Głównemu Komendantowi policji państwowej zarządzenia w zakresie administracji, organizacji, uzupełnienia, zaopatrzenia, uzbrojenia i wyszkolenia policji w Państwie w drodze przez Departament Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy Min. Spr. Wewn., działający w jego imieniu.

§ 2. Do zadań Głównego Komendanta policji państwowej należy wprowadzenie w życie zarządzeń, wymienionych w §-e 1 oraz zwierzchni nadzór nad wykonywaniem czynności służbowych wszystkich funkcjonarjuszów policji.

§ 3. W zakresie kompetencji, określonej w §-e 2 niniejszych przepisów, Główny Komendant policji państwowej znosi się ze wszystkimi państwowymi urzędami I i II instancji, jak również z władzami samorządowemi oraz instytucjami i osobami prywatnemi w swojem własnem imieniu.

§ 4. W zakresie wykonywania czynności nadzorczych, wymienionych w §-e 2 niniejszych przepisów Głównemu Komendantowi policji państwowej przysługuje prawo do wydawania przepisów, rozkazów i regulaminów służbowych.

§ 5. Dla wykonywania zadań, wymienionych w §§ 2 i 4 niniejszych przepisów Głównemu Komendantowi policji państwowej podprządkowany jest urząd pod nazwą: „Główna Komenda Policji Państwowej".

§ 6. W skład Głównej Komendy Policji Państwowej wchodzą: Główny Komendant, Zastępca Głównego Komendanta, Inspektorzy i urzędnicy Inspekcji, Wydziały z odpowiednim personelem, szkoły dla funkcjonarjuszów policji państwowej oraz redakcja „Gazety Administracji i Policji Państwowej".

§ 7. Zastępca Głównego Komendanta spełnia obowiązki poruczone przez Głównego Komendanta oraz zastępuje go w razie jego nieobecności.

§ 8. Inspektorzy, jako urzędnicy do spraw szczególnej wagi pełnią z ramienia i w imieniu Głównego Komendanta służbę nadzorczą nad urzędami i funkcjonarjuszami policji państwowej.

§ 9. Wydziały Głównej Komendy Policji Państwowej są następujące: I. Ogólny, II. Finansowo-Gospodarczy, III. Personalno-Dyscyplinarny, IV. Rejestracyjno-Pościgowy.

§ 10. Do zakresu działania Wydziału I. Ogólnego należą: prowadzenie kancelarji Głównej Komendy Policji Państwowej, kontrola nad czynnościami kancelaryjnemi poszczególnych Wydziałów, sprawy dotyczące wykonania zarządzeń w zakresie organizacji, administracji i wyszkolenia policji państwowej, sprawy wynikające z nadzoru nad działalnością służbową policji i sprawy nieobjęte zakresem działania innych Wydziałów.

Do zakresu działania Wydziału II. Finansowo-Gospodarczego należą: sprawy dotyczące wykonania budżetu policji państwowej, sprawy wykonania zarządzeń w zakresie zaopatrzenia i uzbrojenia policji państwowej oraz sprawy wewnętrznej gospodarki Głównej Komendy.

Do zakresu działania Wydziału III. Personalno-Dyscyplinarnego należą: prowadzenie ewidencji personalnej i sprawy dyscyplinarne funkcjonarjuszów policji państwowej.

Do zakresu działania Wydziału IV. Rejestracyjno-Pościgowego należą: sprawy rejestracji i rozpoznawania przestępców, rejestracji przestępstw, współdziałania w wykryciu przestępców, oraz instruowania organów śledczych.

Szczegółowy podział czynności w Wydziałach Głównej Komendy Policji Państwowej ustala i ogłasza w rozkazie Główny Komendenat policji państwowej po porozumie-

niu się z Dyrektorem Deportamentu Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy Min. Spr. Wewnętrznych.

§ 11. Szkoły dla funkcjonarjuszów policji państwowej mają za zadanie wyszkolenie wyższych i niższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

§ 12. Redakcja „Gazety Administracji i Policji Państwowej" ma za zadanie wydawanie „Gazety Administracji i Policji Państwowej".

§ 13. Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczas wydane przepisy w przedmiocie organizacji Głównej Komendy Policji Państwowej.

Minister Spraw Wewnętrznych
Warszawa 28 grudnia 1922. (—) *Sikorski* w. r.

R. 304.

XIII. Referat techniczny Wydziału I K. G. P. P. Ewidencja liczbowa i kontrola przydziału wszystkich środków lokomocji przeznaczonych do użytku służbowego policji państwowej, zarówno znajdujących się w jej inwentarzu jakoteż w czasowem użytkowaniu należy do Wydziału I Komendy Głównej (referat techniczny). Pozostałe Wydziały oraz Inspekcje załatwiają wszystkie sprawy dotyczące środków łączności przez Wydział I. W Wydziale II pozostają sprawy przeprowadzenia zakupu, transportu, kosztów utrzymania, naprawy, zamiany i sprzedaży środków łączności.

R. 285.

VII. Instrukcja w związku z reorganizacją okręgowych komend P. P. W związku z rozporządzeniem wykonawczem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10 marca b. r. do rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26.XII. 1924 r. o reorganizacji okręgowych komend Policji Państwowej (Dz. Ust. Nr. 31—25 poz. 221) zarządzam, co następuje:

Dotychczasowy tytuł Komendanta Okręgowego P. P. brzmieć będzie: „Komendant Policji Państwowej Województwa NN".

Wobec zniesienia urzędów pod nazwą: „Okręgowe Komendy Policji Państwowej" polecam zmienić wszystkie stemple, szyldy, etc. etc., na których istnieie ten tytuł i zastąpić go przez napis: „Komendant Policji Państwowej Województwa NN".

W wewnętrznej korespondencji pomiędzy urzędami policyjnymi dla oznaczenia sił policyjnych, znajdujących się na terenie danego województwa, można nadal używać nazw i numeracji Okręgów Policyjnych dotychczas używanych.

Specjalne tytuły funkcjonarjuszów personelu kancelaryjnego b. Komend Okręgowych, ustalone jeszcze przez dawniejsze przepisy, zostają zniesione, przeto każdy tego rodzaju funkcjonarjusz winien używać tytułu ściśle odpowiadającego jego czynnościom służbowym. Tak więc kasuje się naprzykład tytuł „Kierownik Działu", a na jego miejsce winien być wprowadzony „Referent Personalny, administracyjny, gospodarczy i t. p. przy Komendancie Policji Państwowej Województwa NN".

W m. st. Warszawie odnośne nazwy brzmią: „Komendant Policji Państwowej miasta stołecznego Warszawy", zaś w Okr. administracyjnym Wileńskim: „Komendant Policji Państwowej Okręgu Wileńskiego".

R. 311.

V. Zmiana tytulacji Komendantów Wojewódzkich. Poniżej podaję do wiadomości i ścisłego stosowania rozporządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29.I.26 Nr. B. P. 656/26 i jednocześnie odwołuję rozkaz mój Nr. 285 p. VII, dotyczący tytulacji w związku z reorganizacją Okręgowych Komend Policji Państwowej.

„W związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o reorganizacji okręgowych komend policji państwowej (Dz. Ust. Nr. 114 poz. 1014) i w celu uzgodnienia formy pism i dokumentów o charakterze urzędowym z postanowieniami tego rozporządzenia, zarządzam, co następuje:

Wszystkie pisma i dokumenty o charakterze urzędowym wychodzące od Komendantów Wojewódzkich winny być zaopatrzone nagłówkiem:

Województwo N.....
Komendant Wojewódzki
policji państwowej.

W tekście pism i dokumentów urzędowych używać należy formy „Komendant Wojewódzki p. p." lub „Komendant Wojewódzki p. p. w N". Ta ostatnia forma winna być używana również w adresie: np. „Do Pana Komendanta Wojewódzkiego p. p. w Białymstoku". Podpis Komendanta Wojewódzkiego winien być zaopatrzony stampilą „Komendant Wojewódzki p. p.".

W korespondencji i innych dokumentach, w których mowa o poszczególnych funk-

cjonarjuszach p. p. na terenie danego Województwa, np. w dekretach mianowania, przeniesienia i t. p., należy używać zwrotu „... policji państwowej w Województwie N".

W mieście stołecznem Warszawie do czasu ostatecznego ustalenia organizacji władz administracyjnych może być nadal używana obecna forma „Komendant policji państwowej na m. st. Warszawę".

Zechce Pan Komendant wydać zarządzenia co do niezwłocznego wprowadzenia w życie i ścisłego przestrzegania powyższego. Zaznaczam przytem, że druki nieodpowiadające powyższym wymaganiom mogą być używane nadal aż do wyczerpania, jednakże należy je odpowiednio poprawiać.

W końcu zauważam, że poszczególni Komendanci Wojewódzcy jeszcze obecnie pomieszczają w pismach ogłoszenia i zawiadomienia z nagłówkiem: Komenda Województwa p. p. w.....". Nagłówek taki jest wyraźnie sprzeczny z wyżej wymienionem rozporządzeniem z dn. 27 grudnia 1924 r., zechce zatem Pan Komendant zarządzić co należy aby wypadki takie więcej nie miały miejsca".

R. 240.

VI. Przepisy o organizacji inspektoratów policji Okr. m. st. Warszawy.

Odwołując p. IV. Roz. Kom. Gł. Nr. 65 z dn. 14 lipca 1920 r., zarządzam, co następuje:

§ 1. W zakresie inspekcji i nadzoru nad wszystkiemi czynnościami policji, m. st. Warszawa dzieli się na cztery inspektoraty.

Inspektorat I-szy z siedzibą w XIII-ym komisarjacie obejmuje następujące komisarjaty: IX, XI, XIII, XVI, XX, XXI i XXIII.

Inspektorat II-gi z siedzibą w X-ym komisarjacie obejmuje komisarjaty: III, VI, VII, VIII, X, XII i I-szy kol.

Inspektorat III-ci z siedzibą w II-gim komisarjacie obejmuje komisarjaty: I, II, IV, XII, V, XIX, XXVI i II-gi kol.

Inspektorat IV-ty z siedzibą w XIV komisarjacie obejmuje komisarjaty: XIV, XV, XVII, XVIII, XXIV, XXV oraz III i IV-ty kol.

§ 2. Kierownicy inspektoratów pełnią służbę inspekcyjną i nadzorczą nad urzędami i funkcjonarjuszami policji przydzielonymi w myśl § I. do odnośnych inspektoratów.

§ 3. Kierownicy inspektoratów mają prawo wglądu we wszystkie sprawy powierzonych im urzędów policyjnych. Komisarjaty jednak w sprawach administracji państwowej, oraz organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzupełnienia i wyszkolenia policji komunikują się bezpośrednio z Komendą Okręgową. W powyższych sprawach komisarjaty mają prawo i obowiązek w razie konieczności otrzymania doraźnych zarządzeń zwracać się w krótkiej drodze do kierowników inspektoratów.

§ 4. Kierownicy inspektoratów mają prawo z własnej inicjatywy wydawania doraźnych zarządzeń i poleceń, mających na celu prawidłowe wykonanie wszystkich obowiązków i zadań, włożonych przez ustawy, rozporządzenia lub przepisy na powierzone ich nadzorowi urzędy lub osoby.

§ 5. Kierownicy komisarjatów, a pod ich nieobecność zastępujący ich faktycznie wyżsi funkcjonarjusze lub dyżurni przodownicy zawiadamiają natychmiast kierowników inspektoratów w najkrótszej drodze o wszystkich wypadkach, które spowodowały lub mogą spowodować dłuższe zakłócenie normalnego życia i ruchu ulicznego, i o ważnych wypadkach innego rodzaju. Kierownicy inspektoratów mają prawo i obowiązek w każdym wypadku, gdy zachodzi potrzeba, wydać odpowiednie zarządzenia i wreszcie osobiście objąć akcję lub powierzyć ją wskazanej przez siebie osobie.

§ 6. Kierownicy inspektoratów w wykonaniu służby bezpieczeństwa mają prawo użycia wszystkich organów policji w granicach swego inspektoratu niezależnie od ich przydziału do poszczególnych komisarjatów. O wydanem zarządzeniu winni są złożyć raport Komendantowi Okręgowemu.

§ 7. W zakresie administracji państwowej, oraz w sprawach organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzupełnienia i wyszkolenia policji kierownicy inspektoratów mają prawo z własnej inicjatywy przedkładać wnioski komendantowi okręgowemu do decyzji.

§ 8. Kierownicy inspektoratów winni są w pierwszym rzędzie mieć baczny nadzór:

a) aby funkcjonarjusze policji w myśl przepisów byli ubrani i uzbrojeni,

b) aby wszyscy funkcjonarjusze będący w służbie w drodze właściwej byli pouczeni o swych obowiązkach,

c) aby wszyscy funkcjonarjusze policji postępowali zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 9. Kierownicy inspektoratów winni mieć częsty wgląd w wykonanie służby przez komisarjaty, jak nazewnątrz tak i wewnątrz komisarjatów, winni jaknajczęściej sprawdzać w komisarjatach książki stacyjne i dyżurnych, oraz kontrole protokółów, aresztowanych i dowodów rzeczowych. Wykryte usterki winni usunąć i w razie potrzeby złożyć raport Komendantowi Okręgu.

§ 10. Kierownicy inspektoratów obowiązani są dwa razy do roku przeprowadzić zwyczajną kontrolę powierzonych ich nadzorowi komisarjatów, o czem sporządzają protokuły w myśl ogólnych zasad o dokonywaniu kontroli urzędów policyjnych, zawartych w przepisach z dn. 8 czerwca 1923 r.

§ 11. W miarę potrzeby kierownicy inspektoratów składają komendantowi okręgu raporty ustne lub pisemne o stanie służby bezpieczeństwa i funkcjonowaniu policji w powierzonych ich nadzorowi inspektoratach.

§ 12. Kierownicy inspektoratów posiadają władzę dyscyplinarną nad funkcjonarjuszami policji przydzielonymi do powierzonych im komisarjatów w myśl art. 10 Przepisów Dyscyplinarnych z dn. 16.IX.1919 r. w zakresie p. II art. 8 tychże przepisów.

R. 330.

IV. Zasady ustroju wewnętrznego Komisarjatów (Podkomisarjatów) P. P.

1. Na czele komisarjatu (podkomisarjatu) P. P. stoi wyższy funkcjonarjusz P. P. odpowiedzialny za całokształt działalności tego urzędu, określonej przepisami prawnymi, zarządzeniami i rozkazami władz zwierzchnich oraz przełożonych policyjnych.

2. W komisarjatach dużych miast lub wogóle wyróżniających się większem obciążeniem pracą, znaczną ilością personelu, dużą ilością poruczonych czynności administracyjnych, dodatkowemi czynnościami, jak np. prowadzeniem biur beldunkowych, aktów stanu cywilnego i wreszcie wyjątkowymi warunkami lokalnymi — kierownik komisarjatu może mieć zastępców w stopniu wyższego funkcjonarjusza, których normalne obowiązki stanowią zastępstwo kierownika w razie nieobecności lub niemożności wykonywania obowiązków służbowych oraz czynności zlecone przez kierownika. Zastępca kierownika komisarjatu powinien mieć na stałe przez władzę przełożoną określony zakres czynności, co jednak nie ogranicza kierownika w jego prawie dysponowania zastępcą w pełnym zakresie swoich uprawnień i obowiązków służbowych.

3. Personel niższych funkcjonarjuszów P. P. komisarjatu, określony etatem w/g potrzeb służby, rozpada się na 3 zasadnicze grupy:

a) do wykonywania służby bezpieczeństwa,
b) do służby administracyjno-policyjnej,
c) do służby biurowej.

4. Głównem przeznaczeniem grupy pierwszej jest pełnienie służby na posterunkach, w obchodach, w obławach, wykonywanie eskort, wystąpień w oddziałach i te wszystkie czynności, których wymaga służba bezpieczeństwa w ścisłem znaczeniu.

5. Cały stan tej grupy niższych funkcjonarjuszów dzieli się na 3 plutony o liczebności równej lub odmiennej, jeżeli warunki służby tego wymagają, a każdy pluton przy normalnej służbie pełni ją w ciągu 8-miu godzin na dobę, licząc w tem $^1/_2$ godziny na spożycie posiłku.

6. Na czele każdego plutonu stoi komendant plutonu w stopniu przodownika (st. przodownika), który rozdziela służbę, wysyła zmiany, kontroluje wykonywanie służby na posterunkach i obchodach, poucza swych podwładnych w zakresie wiadomości służbowych i jest odpowiedzialny za ich wyszkolenie, odpowiada za prowadzenie książek służbowych, przewidzianych przepisami i wogóle spełnia funkcje dowódcy plutonu w znaczeniu wojskowem, stosując się do regulaminu, objętego załącznikiem D do art. 18 Tymcz. Instr. Służbowej.

7. Jeżeli skład osobowy wszystkich 3 plutonów wynosi razem minimum 45 ludzi, nie licząc komendantów plutonów, to oprócz komendanta plutonu przy każdym plutonie jest zastępca jego w stopniu st. posterunkowego, t. zw. sekcyjny, którego zadaniem jest zastępowanie komendanta plutonu w komisarjacie, kiedy ten pełni służbę nazewnątrz lub odwrotnie, oraz w wypadkach niemożności spełniania obowiązków dodatek B do art. 18 Tymcz. Instr. Służbowej.

8. Funkcje bezpośredniego nadzoru służbowego nad wszystkimi 3-ma plutonami grupy a, instruowanie i szkolenie funkcjonarjuszów, wchodzących w skład plutonów pod względem fachowym i służbowym z uwzględnieniem wyszkolenia wojskowego, odpowiedzialność za techniczną stronę służby wobec kierownika komisarjatu, zarząd lokalem koszar i przestrzeganie rygorów koszarowych oraz wszystkie funkcje administracji wewnętrznej w zakresie spraw osobowych i gospodarczych wymienionych 3-ch plutonów należą do specjalnego funkcjonarjusza w stopniu st. przodownika, który nosi tytuł instruktora. Przy wystąpieniach komisarjatu w zwartym oddziale w sile przekraczającej pluton bez wyższego funkcjonarjusza komendę obejmuje instruktor. Kierownik komisarjatu lub przełożeni wyżsi mogą według uznania powierzyć komendę każdego oddziału ze stanu komisarjatu instruktorowi niezależnie od jego liczebności. (Według analogji z organizacją wojskową stanowisko instruktora odpowiada funkcji sierżanta-szefa kompanji).

Instruktor jest przełożonym wszystkich niższych funkcjonarjuszów, wchodzących w skład plutonów. W komisarjatach, gdzie skład zmian (3 plut.) wynosi mniej, niż 30 ludzi, obowiązki instruktora pełni jeden z komendantów plutonu.

9. Do czynności w zakresie spraw administracyjnych i ogólno-policyjnego nadzoru na terenie komisarjatu przeznaczona jest odpowiednia ilość niższych funkcjonarjuszów w stopniu przodownika (st. przodownika), którzy noszą nazwę dzielnicowych (patrz p. 3b). Obowiązki dzielnicowych, wynikające z ich przeznaczenia, określone zostaną specjalną instrukcją.

10. Czynności biurowe w komisarjacie wykonywane są przez funkcjonarjuszów biurowych, którymi mogą być zarówno funkcjonarjusze P. P., jak i urzędnicy cywilni w/g ustalonego etatu.

11. Zarówno przodownicy dzielnicowi, jak i funkcjonarjusze P. P. służby biurowej z wyjątkiem niezdatnych fizycznie-podlegają obowiązkowi wyszkolenia pod względem wojskowym i mogą być w każdym wypadku potrzeby użyci do służby ogólno-policyjnej. Wyszkolenie wojskowe tych kategorji funkcjonarjuszów należy w/g dyrektywy kierownika komisarjatu do instruktora, który jednak nie jest przełożnym funkcjonarjuszów tej kategorji, z wyjątkiem tych wypadków, kiedy powierzono mu dowództwo oddziału, w skład którego oni wchodzą.

12. Każdy komisarjat utrzymuje w swej kancelarji dyżury przodowników w ciągu całej doby. Zadaniem dyżurnych przodowników jest: przyjmowanie zgłoszeń i zawiadomień o wszystkich wypadkach przestępstw lub wypadkach na terenie komisarjatu, wydawanie w związku z tem koniecznych zarządzeń, komunikowanie się w tych sprawach z władzami i przełożonymi, przyjmowanie telefonicznych zarządzeń w sprawach pilnych i ich wykonanie, przyjmowanie osób aresztowanych lub zatrzymanych, odpowiedzialność za areszt komisarjatu, nadzór w godzinach nieurzędowych nad całym lokalem oraz dyspozycje w sprawach niecierpiących zwłoki w imieniu kierownika komisarjatu w granicach upoważnienia, jak również zastępstwo kierownika komisarjatu w sprawach nagłych.

Dyżury w komisarjatach pełnią dzielnicowi i komendanci plutonów. Czas trwania dyżuru nie może być krótszy, niż 8 godzin, lecz w interesie ciągłości służby dyżurnego może być dłuższy i wynosić 12 lub 24 godziny. Ustalanie stałych pod tym względem norm pozostawia się P. P. Komendantom Wojewódzkim, którzy powodować się będą względami celowości w zależności od lokalnych warunków i potrzeb służby.

13. Każdy komisarjat obowiązany jest prowadzić książkę, zawierającą charakterystykę terenu i ludności oraz te wszystkie wiadomości, które mają istotne znaczenie ze stanowiska informacyjno-policyjnego i w całokształcie dają obraz komisarjatu, konieczny do użytku służbowego kierownika. Książka ta, zwana opisem komisarjatu, prowadzona jest przez kierownika lub funkcjonarjusza biurowego przez tegoż wyznaczonego. Za zgodność jej treści z rzeczywistością i wartość informacyjną dla danego momentu jest odpowiedzialny kierownik komisarjatu.

Wzór „opisu komisarjatu" podany poniżej. Obowiązujący termin wprowadzenia książki — 1 styczeń 1927 r.

OPIS KOMISARJATU.

Każdy komisarjat P. P. w celu posiadania na każdy wypadek informacji o swoim terenie, ludności i stosunkach z punktu widzenia potrzeb policyjnych, w celu dostarczania tych informacji na żądanie zainteresowanych władz oraz dla przyspieszenia i ułatwienia zapoznania się z warunkami lokalnymi kierownika komisarjatu przy zmianach na tem stanowisku, obowiązany jest prowadzić książkę uwzględniającą tę potrzebę pod nazwą „opis komisarjatu".

Podstawą i źródłem informacyjnem do prowadzenia opisu komisarjatu powinny być informacje władz zwierzchnich, urzędowe materjały statystyczne, opisy dzielnic komisarjatu, spostrzeżenia własne, zdobyte w praktyce służbowej.

Opis komisarjatu powinien zawierać następujące rozdziały:

1. Położenie i teren komisarjatu.
   Ulice i place na terenie komisarjatu ze wskazanem ilości posesji na każdej (każdym) i krańcowych numerów policyjnych.
   Ogrody publiczne, parki, skwery i t. p. należy wskazać z określeniem położenia i przybliżonych rozmiarów.
   Ogólne uwagi co do terenu, jeżeli takie nastręczają się czy to z punktu widzenia warunków bezpieczeństwa, czy ze względów informacyjno-policyjnych.
   Jako załączniki do tego rozdziału należą:
   a) wykaz nieruchomości w porządku alfabetycznym ulic z rubrykami:
      Nr. porządkowy, Nr. domu policyjny, nazwisko i imię właściciela, nazwisko i imię rządcy domu (prowadzącego książki meldunkowe), podpis rządcy domu i odbitka tuszowej pieczęci domu, gdzie są one w użytku),
   b) plan miasta w wydaniu urzędowem władz miejskich,
   c) szkic sytuacyjny terenu komisarjatu w skali 1 : 2500 z oznaczeniem nazw ulic i placów, NN i granic nieruchomości, siedziby komisarjatu i władz administracyjnych oraz podziału na dzielnice.
   Wykaz nieruchomości, jako stale potrzebny do użytku biura komisarjatu winien być prowadzony oddzielnie w formie niezależnego zeszytu.

2. Terytorjalny podział komisarjatu na dzielnice.
Rozdział ten ma zawierać ilość dzielnic, ustaloną przez właściwą władzę, numerację, ich granice terytorjalne, ilość posesji i ludności w każdej dzielnicy.
3. Ludność komisarjatu.
Ogólna liczba mieszkańców p/g ostatnich posiadanych urzędowych wiadomości. Charakterystyka ludności ze względu na zwyczaje, główny rodzaj zarobkowania, stosunki materjalne, charakter przestępczości i t. p.
Różnice w poszczególnych dzielnicach komisarjatu.
4. Władze administracyjne i sądowe.
Wymienić nazwy władz, adres ich urzędów i oznaczyć granice kompetencji terytorjalnej, jeżeli te ostatnie dzielą teren komisarjatu na części.
5. Urzędy państwowe, cywilne i wojskowe na terenie komisarjatu.
Wymienić nazwy urzędów i adresy, nie powtarzając tych, które ewentualnie umieszczone zostały pod p. 4.
6. Urzędy komunalne w obrębie komisarjatu.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa urzędu, instytucji i zakładu, e) czy lokal zajmuje cały budynek (posesję) czy tylko część tegoż.
7. Placówki dyplomatyczne i konsularne państw obcych.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) państwo przynależności, e) rodzaj placówki, f) czy mieści się w budynku własnym, czy wynajętym.
8. Instytucje społeczne, kulturalno-oświatowe, stowarzyszenia współdzielcze, organizacje wzajemnej pomocy, sportowe, religijne, gminy wyznaniowe, związki zawodowe.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa instytucji, e) czy posiada własny budynek, czy też ma lokal wynajęty, f) dowód legitymacji lub rejestracji przez właściwe władze.
9. Siedziby organizacji (partji) politycznych.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa instytucji, e) czy posiada własny budynek, czy też ma lokal wynajęty.
10. Kościoły, parafje i domy modlitwy niechrześcijańskie.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) przynależność wyznaniowa, e) proboszcz, kierownik kościoła lub domu modlitwy, f) czy przy kościele jest urząd stanu cywilnego.
11. Instytucje dobroczynne, filantropijne i ubezpieczeń społecznych, domy zarobkowe, przytułki dla starców, sierot, domy noclegowe, zakłady wychowawcze, kasy chorych i t. p.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa i charakter instytucji.
12. Zakłady naukowe. Wyliczyć szkoły wyższe, średnie, elementarne, powszechne, zawodowe, kursa specjalne i t. p.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj zakładu, e) nazwisko i imię właściciela, g) nazwisko i imię dyrektora zakładu.
13. Lokale rozrywkowe (teatry, kina, cyrki, varieté), stałe wystawy dzieł sztuki, muzea.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa, firma, e) nazwisko i imię właściciela, f) rodzaj zakładu, ilość miejsc dla publiczności, g) dowód zezwolenia władz, h) uwagi.
14. Drukarnie, księgarnie, składy druków.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj przedsiębiorstwa, g) nazwisko i imię zarządzającego, h) uwagi.
15. Redakcje czasopism i wydawnictw stałych.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa czasopisma, e) kierunek, jeżeli jest wyraźnie określony, f) nazwisko i imię redaktora odpowiedzialnego, g) nazwisko i imię wydawcy, h) czy drukarnia znajduje się na miejscu.
16. Zakłady lecznicze publiczne i prywatne:
Wykaz obejmuje szpitale, lecznice, przychodnie, punkty doraźnej pomocy lekarskiej i t. p. w/g schematu: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj i specjalność zakładu, e) nazwisko i imię właściciela.
17. Lekarze, weterynarze, akuszerki, felczerzy. Podać ogólną liczbę osób każdego zawodu na terenie komisarjatu..
18. Apteki i składy apteczne. Podać ogólną liczbę aptek i składów oddzielnie.
19. Zakłady kąpielowe.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, lub zarządzającego, e) rodzaj zakładu, f) koncesja, g) uwagi (ogólna ocena stanu sanitarnego).
20. Krowiarnie i stajnie.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właści-

ciela, e) krowiarnia, czy stajnia, f) koncesja, zezwolenie, g) uwagi (ocena stanu sanitarnego).

21. Przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwarzające artykuły spożywcze: a) piekarnie, b) masarnie, c) rzeźnie, d) wytwórnie czekolady i cukrów, e) przemysł mleczarski, f) inne podobne przedsiębiorstwa.
Podać ogólną ilość w komisarjacie według rodzaju wytwórczości.
22. Zakłady gastronomiczne z prawem spożycia na miejscu: a) z wyszynkiem napojów wyskokowych, b) bez tego prawa.
Podać ogólną ilość w komisarjacie podzieloną w/g rodzajów, określonych przepisami administracyjnemi lub zwyczajem.
Ilość w każdej dzielnicy; charakterystyka uczęszczającej publiczności; uwagi ogólne.
23. Hotele, pokoje umeblowane, pensjonaty, zajazdy, domy noclegowe.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj przedsiębiorstwa, g) uwagi.
24. Bazary i targowiska.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica (plac), c) Nr. domu, d) nazwa, jeżeli dane targowisko ją posiada, e) charakter bazaru (czy przedmiotem handlu jest pewna kategorja artykułów handlowych czy też handel obejmuje różne artykuły, jaki artykuł dominuje), f) ilość stałych sklepów, straganów, kjosków i t. p., g) nazwisko i imię właściciela bazaru, h) nazwisko i imię administratora, i) w jakie dnie i w jakich godzinach bazar jest czynny, k) uwagi (ogólna ocena stanu sanitarnego, charakterystyczne wady lub ujemne strony bazaru, jako całości).
25. Handel uliczny. Ogólna ilość handlarzy ulicznych (miejsc), uprawnionych do prowadzenia procederu w obrębie komisarjatu.
26. Wytwórnie i składy broni, amunicji i materjałów wybuchowych.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj przedsiębiorstwa.
27. Przedsiębiorstwa przemysłowe o mechanicznej sile pędnej zatrudniające minimum 25 robotników.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj (charakter) przedsiębiorstwa, f) ilość pracowników, g) czy i ile posiada silników, h) czy ma charakter przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, i) uwagi (krótka informacja o stosunku między przedsiębiorcą i pracownikami, o zatargach na tle zarobków i warunków pracy, nastrojach panujących wśród robotników).
28. Przedsiębiorstwa przewozowe. Podać większe koncesjonowane przedsiębiorstwa, kantory najmu pojazdów, przedsiębiorstwa dorożkarskie, garaże i t. p.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj przedsiębiorstwa i firma, e) nazwisko i imię właściciela, f) stan taboru: ilość koni, platform, powozów osobowych, aut osobowych, towarowych, g) czy tabor mieści się na miejscu, względnie gdzie, h) czy istnieje umowa, ewentualnie czy jest prawna lub faktyczna możliwość skorzystania z usług danego przedsiębiorstwa i jego taboru na nagłe potrzeby bezpieczeństwa w razie alarmu policyjnego, dla celów pościgu, współdziałania przy gaszeniu pożaru.
29. Uliczne środki łączności. Podać rozmównice telefoniczne publiczne, telefony policyjne.
Każdy z wymienionych rodzajów łączności winien mieć oddzielny spis ze wskazaniem a) Nr. porządkowego, b) ulicy, c) Nr. domu, przy którym (w którym) się znajduje.
30. Uliczne urządzenia przeciwpożarowe. Podać ogólną ilość hydrantów na każdej ulicy (plac) w obrębie komisarjatu.
31. Wyżsi urzędnicy państwowi. Spis ma obejmować wszystkich urzędników od III st. sł. wzwyż, naczelników władz administracyjnych i sądowych oraz przełożonych policyjnych.
Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) stopień służbowy, e) stanowisko.

Wykazy imienne, objęte wzorem winny być utrzymywane na poziomie aktualności z miesiąca na miesiąc, natomiast informacje liczbowe (statystyczne) mają być korygowane raz na rok.

Ażeby książka mogła być użytkowana przynajmniej w ciągu lat 5-ciu należy obliczyć jej objętość w ten sposób, aby dla każdego działu pozostawał zapas wolnego miejsca na zmiany, poprawki i uzupełnienia.

Rozmiary książki mają odpowiadać formatowi arkusza papieru kancelaryjnego, papier linjowany poziomo, objętość w zależności od potrzeby.

Treść schematyczna powinna być ujęta w rubryki podane w objaśnieniach dla każdego punktu, informacje opisowe winny być proste, zwięzłe i jasne.

R. 331.
INSTRUKCJA O DZIELNICOWYCH.

Określenie.

§ 1. Przy każdym komisarjacie P. P., pełniącym służbę na wzór miejski, ustala się etatowo jedno lub więcej stanowisk dzielnicowych. W komisarjatach specjalnych, jak: kolejowe, graniczne, wodne i t. p. dzielnicowych zasadniczo niema być; są dopuszczalni dla tych specjalnych komisarjatów, których kompetencja rozciąga się na terytorjum gęsto zamieszkałe np. komisarjat wodny, obejmujący taki odcinek rzeki, na którym stale względnie przez większą część roku mieszka dużo ludzi.

§ 2. Dzielnicowym może być niższy funkcjonarjusz o nieskazitelnem zachowaniu się na służbie i poza służbą, o dużem życiowem wyrobieniu oraz posiadający dobrą kwalifikację.

Dzielnicowy ze względu na rodzaj swej służby, konieczność stałego przebywania w różnych porach w swej dzielnicy, winien w zasadzie mieszkać w swej dzielnicy, a conajmniej w pobliżu.

Dzielnicowy (st. przodownik, przodownik, w drodze wyjątku st. posterunkowy) nie wchodzi w skład plutonów i zmian, nie pełni normalnej służby obchodowej i na posterunkach, a zamiast tego ma sobie powierzoną pewną dzielnicę miasta (komisarjat) z obowiązkiem załatwiania na jej terenie spraw administracyjnych, zbierania dla użytku władz przełożonych i zwierzchnich dokładnych wiadomości, dotyczących stosunków panujących w dzielnicy, oraz sprawowanie ogólnopolicyjnego nadzoru nad nią.

Obowiązki.

§ 3. Dzielnicowy jest obowiązany z własnej inicjatywy śledzić za wszystkiem co się wydarzyło w jego dzielnicy, a inni funkcjonarjusze policji mają go w miarę możności informować o ważniejszych wypadkach, które miały tam miejsce.

§ 4. Dzielnicowy asystuje przy rewizjach, aresztowaniach i obławach, dokonywanych w jego dzielnicy przez policję śledczą i może być zastąpiony przez innego funkcjonarjusza tylko wtedy, jeżeli niema czasu na sprowadzenie go.

§ 5. Dzielnicowy pełni dyżury w komisarjacie i poza nim, bierze udział w komisjach i obchodach komisarjatów, dokonywanych przez specjalne władze, popiera oskarżenia w sądach i wykonuje te wszystkie dodatkowe czynności, do których używani bywają przodownicy (między innemi i przeprowadzanie dochodzeń policyjnych oprócz tych, które zostały przekazane policji śledczej lub specjalnie wyznaczonym funkcjonarjuszom policji mundurowej), z wyjątkiem funkcji związanych bezpośrednio z wyszkoleniem fachowem i wojskowem posterunkowych.

W razie zwiększonego lub nadzwyczajnego ruchu na ulicach dzielnicowy może być wyznaczony do pełnienia służby na posterunku ulicznym.

Dyżury w komisarjacie pełnią dzielnicowi na zmianę z komendantami plutonów; dyżury te należy układać w ten sposób, aby każdy dzielnicowy miał na tydzień najwyżej 24 godziny dyżuru w komisarjacie.

UWAGA: Dzielnicowym należy w zasadzie powierzać prowadzenie dochodzeń w sprawach o przekroczeniu przepisów administracyjnych, a ze spraw o przestępstwa karne, w ścisłem znaczeniu słowa — w tych sprawach, które wymagają nietyle specjalnych wiadomości z zakresu prawoznawstwa i służby śledczej, ile znajomości warunków lokalnych, a przedewszystkiem miejscowego elementu przestępczego. Inni niżsi funkcjonarjusze służby mundurowej mogą przeprowadzać dochodzenia tylko w drobnych sprawach, których badanie ogranicza się do ustalenia istotnego stanu na miejscu przestępstwa (np. posterunkowy wysłany z rezerwy komisarjatu na skutek zawiadomienia o zakłócenniu spokoju publicznego zastał na miejscu i zbadał świadków i oskarżonego, który przyznał się do zarzuconego mu czynu).

§ 6. Dzielnicowy obowiązany jest w czasie swej służbowej obecności w dzielnicy kontrolować posterunkowych, pełniących służbę w jego dzielnicy w różnych porach, a szczególnie w godzinach zamykania sklepów, czyszczenia ulic, w czasie gołodzieli, śnieżycy i roztopów. Raz na tydzień każdy dzielnicowy dokonuje nocnego obchodu komisarjatu, sprawdzając przytem posterunki.

Wykonanie kontroli dzielnicowy zapisuje do osobistej książki służbowej kontrolowanego, oraz do swej własnej w myśl ogólnych przepisów. Do osobistej książki służbowej dzielnicowy winien również zapisać czas swej służbowej obecności w dzielnicy, zaś do notatnika osobistego winien zapisać swe wyniki, które obowiązany jest bez koniecznej zwłoki zgłaszać dyżurnemu, celem zapisania do książki dyżurów.

O zauważonych wykroczeniach ze strony funkcjonarjuszów policji składa raport kierownikowi komisarjatu, a niedokładności rażące usuwa natychmiast.

Dzielnicowy ma prawo dysponowania posterunkowymi, pełniącymi służbę w jego dzielnicy, ale może korzystać z tego prawa tylko w razach bezwzględnej konieczności;

każde swe polecenie, które pociągnęło za sobą opuszczenie przez posterunkowego posterunku lub obchodu, winno być odnotowane w jego książce służbowej przez dzielnicowego.

§ 7. Dla każdej dzielnicy ma być prowadzona w komisarjacie książka, zawierająca opis dzielnicy. Opis dzielnicy obejmuje mniej lub więcej stałe lecz istotne i charakterystyczne dane, dotyczące terenu i ludności dzielnicy z punktu widzenia informacyjno-policyjnego oraz ze stanowiska bezpieczeństwa i porządku publicznego (wzór poniżej). Książki te stale znajdują się w komisarjacie do użytku kierownika oraz jego zastępcy i tych funkcjonarjuszów komisarjatu, których kierownik do korzystania z nich upoważnił; książki są przechowywane w komisarjacie pod kluczem u dyżurnego przedownika. Za utrzymanie opisu dzielnicy na poziomie aktualności odpowiedzialny jest właściwy dzielnicowy.

Wystąpienie w składzie oddziałów policyjnych.

§ 8. Dzielnicowi mogą być powołani do wystąpień w składzie oddziałów policyjnych i w tym celu winni odbywać ćwiczenia z zakresu wyszkolenia wojskowego; jednak należy pamiętać, że często nawet podczas nieporządków ze strony tłumów dzielnicowy może przynieść daleko większą korzyść, przebywając na terenie swej dzielnicy w charakterze obserwatora i informatora władz przełożonych, aniżeli wzmacniając swą osobą skład liczebny oddziału w akcji lub pogotowiu. Tryb ćwiczeń dzielnicowych (tworzenie specjalnych plutonów albo przydzielanie do plutonów) jest uzależniony od ich ilości w komisarjacie i wybór pozostawia się komendantom wojewódzkim z tem zastrzeżeniem, że ćwiczenia w strzelaniu z karabinów i pistoletów winny dla nich odbywać się w myśl tych samych postanowień, jak i dla innych funkcjonarjuszów policji państwowej.

Przy wspólnych wystąpieniach dzielnicowych i komendantów plutonów, ci ostatni obejmują kierownictwo, jeżeli dzielnicowi są włączeni do plutonów, w innych wypadkach kierownictwo należy do najstarszego stopniem służbowym.

Zastępstwo.

§ 9. W czasie dyżuru dzielnicowego nadzór nad jego dzielnicą sprawuje inny dzielnicowy według z góry ustalonego planu (w komisarjatach, w których jest tylko jeden dzielnicowy zastępuje go w tym wypadku komendant plutonu, będącego na służbie). W razie niemożności pełnienia przez dzielnicowego normalnych czynności, związanych z nadzorem nad dzielnicą, bądź przez niemożność pełnienia obowiązków służbowych wogóle, np. wskutek choroby lub urlopu, bądź wskutek delegowania do pełnienia innych obowiązków, nadzór nad dzielnicą i wykonywanie czynności z tego wynikających, powierza się innemu dzielnicowemu (wzgl. komendantowi plutonu jak wyżej), o ile nieobecność nieprzekracza 3-ch dni; w przeciwnym razie należy wyznaczyć specjalnego zastępcę na cały czas nieobecności.

Odprawy dzielnicowych.

§ 10. Odprawy dzielnicowych przez kierownika komisarjatu winny się odbywać zasadniczo codziennie w rannych godzinach; ranna odprawa, na której dzielnicowi otrzymują polecenia na całą dobę, winna się odbywać o takiej godzinie, aby uprzednio zdążyli zaznajomić się w swej dzielnicy i u dyżurnego przodownika z ewentualnymi wydarzeniami zaszłemi w ciągu nocy, zasadniczo nie później jak w godzinę po rozpoczęciu czynności biurowych.

Kontrola dzielnicowych.

§ 11. Bezpośrednia kontrola nad terminowem i właściwem załatwieniem przez dzielnicowych poruczonych spraw należy do jednego z zastępców kierownika komisarjatu, gdzie tacy zastępcy są, w przeciwnym razie do samego kierownika, do niego również należy obowiązek odpowiedniego szkolenia dzielnicowych w czasie odpraw; manipulacja biurowa w tym zakresie (np. wpisywanie spraw do kontroli — kart przydziału — dzielnicowych, przekazywanie załatwionych spraw do wysyłki) może być w razie potrzeby skoncentrowane u jednego z funkcjonarjuszów biurowych komisarjatu (referent dzielnicowych), który jednak nie jest przełożonym dzielnicowych.

Podział komisarjatu na dzielnice.

§ 12. Koniecznym warunkiem należytego funkcjonowania instytucji dzielnicowych jest prawidłowy przydział normalnej roboty. Dlatego należy tworzyć takie dzielnice, aby jeden dzielnicowy miał faktyczną możność spełniać dokładnie wszystkie swe obowiązki i co najważniejsze dobrze znać swą dzielnicę. Lepiej zmniejszyć stan plutonów w komisarjacie o kilku ludzi, aniżeli obciążyć dzielnicowych ponad siły, bo w takim razie poza formalnem załatwianiem papierów nie można będzie spodziewać się od nich istotnie wydajnej i dokładnej roboty. Podstawy, na których winien się opierać właściwy podział komisarjatu na dzielnice są następujące: 1) obszar, 2) zaludnienie, 3) stosunki bezpieczeństwa. Należy wyznaczać jednego dzielnicowego na 4.000—10.000 ludności,

mając na uwadze, że w dużych miastach praca dzielnicowych jest większą i bardziej skomplikowaną, aniżeli w małych. Podział dzielnic i wszelkie w nim zmiany zatwierdza komendant wojewódzki na wniosek komendanta powiatowego lub komendanta miasta.

Ustanowiony podział na dzielnice należy co rok sprawdzać i ewentualnie korygować, biorąc pod uwagę ilość spraw załatwianych w danych dzielnicach oraz zmienione ewentualnie warunki, o jakich mowa wyżej.

Termin wprowadzenia dzielnic.

§ 13. Polecam wprowadzić instytucje dzielnicowych we wszystkich komisarjatach P. P. w myśl niniejszej instrukcji do dnia 1-go października r. b.

OPIS DZIELNICY.

Treść opisu dzielnicy, wynikająca z jego przeznaczenia i celu, ma obejmować następujące działy:

1. Plan sytuacyjny dzielnicy w skali 1 : 2500.

Plan winien uwidaczniać ulice i place z nazwami, granice terytorjalne poszczególnych nieruchomości z odznaczeniem NrNr. policyjnych.

2. Wykaz nieruchomości w obrębie dzielnicy.

Wykaz ten sporządzony być winien w porządku alfabetycznym ulic i zawierać następujące rubryki: a) numer porządkowy, b) numer policyjny, c) nazwisko, imię i adres właściciela, d) nazwisko, imię i adres odpowiedzialnego administratora, e) nazwisko, imię i adres osoby prowadzącej książki meldunkowe, f) nazwisko i imię dozorcy, g) ogólny charakter nieruchomości (dom dochodowy, szpital, ogród, plac niezabudowany), h) uwagi ogólne o brakach lub wadach z punktu widzenia bezpieczeństwa, przepisów i potrzeb sanitarnych, budowlanych, przeciwpożarowych lub ze względu na charakter mieszkańców (np. wyjątkowo brudny, zamieszkały przez ludność najuboższą i niechlujną, w pewnym okresie nawiedzony epidemją cholery, tyfusu i t. p.; od wielu lat nie remontowany, mury popękane, jedna ściana grozi zawaleniem się; budynki drewniane, skład drzewa, szopa przeznaczona na skład paszy dla bydła, pod względem przeciwpożarowym stan niezadawalający; większość lub znaczną część mieszkańców z przeszłością kryminalną lub wątpliwej konduity, siedlisko prostytutek, osób żyjących z przypadkowego zarobku, bez stałych zajęć i t. p.).

Jako część dodatkowa wykazu tego, ma być w końcu umieszczony spis t. zw. domów przechodnich, które mają urządzone połączenia z innemi nieruchomościami przez bramy, korytarze, drzwi, furtki i t. p. choćby czasowo nieużywane lub zamknięte. Spis ma zawierać ulice, Nr.Nr. domów, mających ze sobą połączenia.

UWAGA: W miastach, gdzie niema przepisu, ani zwyczaju utrzymywania dozorców domowych lub prowadzenia ksiąg meldunkowych rubryki te w wykazie mogą być pominięte.

3. Urzędy, instytucje i zakłady państwowe, położone w obrębie dzielnicy.

Wymagane rubryki: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa urzędu, instytucji, zakładu, e) czy lokal zajmuje cały budynek (posesję) czy tylko część tegoż.

4. Urzędy, instytucje i zakłady komunalne.

Według rubryk, jak w punkcie poprzednim.

5. Instytucje społeczne, kulturalno-oświatowe, koperatywy, organizacje wzajemnej pomocy, sportowe, religijne, gminy wyznaniowe, stowarzyszenia i związki zawodowe.

Wykaz ten powinien obejmować rubryki jak w p. 3, a ponadto: f) dowód legalizacji lub rejestracji przez władze państwowe dla instytucji wymagających tego, g) nazwisko, imię i adres kierownika (prezesa zarządu) instytucji lub gospodarza i h) uwagi.

6. Stronnictwa (organizacje, partje) polityczne.

Schemat jak w p. 5.

7. Zakłady gastronomiczne z prawem spożycia na miejscu.

Wykaz ten obejmuje restauracje, bary, kawiarnie, cukiernie, herbaciarnie, jadłodajnie i t. p. według schematu: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) firma, f) rodzaj zakładu, g) czy posiada prawo wyszynku napojów alkoholowych, h) koncesja lub zezwolenie władz według wymagań przepisów administracyjnych, i) uwagi.

W uwagach należy krótko określić przez jaki rodzaj publiczności jest dany zakład uczęszczany, czy nie jest on punktem zbornym elementu występnego, czy wypadki przekraczania przepisów administracyjnych nie stały się w danym zakładzie zjawiskiem codziennym, czy nie jest on wybitnie zaniedbany pod względem sanitarnym, z jakiej opinji korzysta.

8. Hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane, domy zajezdne.

Schemat wzoru, jak w p. 7 z tą różnicą, że rubryka g) otrzymuje nagłówek „czy zakład połączony jest (ma) z restauracją lub podobnym zakładem gastronomicznym".

W uwagach należy podawać te ujemne spostrzeżenia, które ewentualnie zostały stwierdzone tak, jak w odniesieniu do zakładów gastronomicznych.

9. Lokale widowiskowe i rozrywkowe, jako to teatry, kina, cyrki kabarety i t. p.

Rubryki wykazu: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa, firma, e) nazwisko, imię właściciela, f) nazwisko, imię zarządzającego (gospodarza), g) rodzaj zakładu, h) czy połączony jest z restauracją i wyszynkiem napojów alkoholowych, i) ilość miejsc dla publiczności, k) koncesja czy zezwolenie władz, l) uwagi.

Rubryka ostatnia ma takie samo przeznaczenie, jak w p. 7 i 8 ze szczególnem uwzględnieniem przepisów przeciwpożarowych i budowlanych.

10. Drukarnie, księgarnie, składy druków.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) nazwisko i imię zarządzającego, f) rodzaj przedsiębiorstwa, g) uwagi.

W rubryce ostatniej należy notować ewentualne ujemne spostrzeżenia, np. przedsiębiorstwo karane za nielegalne wydawnictwo, podejrzane o kolportarz druków o treści pornograficznej i t. p.

11. Redakcje czasopism i wydawnictw stałych.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa czasopisma, e) kierunek, jeżeli jest wyraźnie określony, f) nazwisko i imię redaktora odpowiedzialnego, g) nazwisko i imię wydawcy, h) czy drukarnia znajduje się na miejscu.

12. Bazary i targowiska.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica (plac), c) Nr. domu, d) nazwa, jeżeli dane targowisko ją posiada, e) charakter bazaru (czy przedmiotem handlu jest pewna kategorja artykułów handlowych czy też handel obejmuje różne artykuły, jaki artykuł dominuje), f) ilość stałych sklepów, straganów, kjosków i t. p., g) nazwisko i imię właściciela bazaru, h) nazwisko i imię administratora, i) w jakie dnie i w jakich godzinach bazar jest czynny, k) uwagi (ogólna ocena stanu sanitarnego, charakterystyczne wady lub ujemne strony bazaru, jako całości).

13. Składy towarowe.

Rubryki jak w p. 12, z pominięciem f i h.

14. Handel uliczny.

Dział ten ma być ujęty opisowo z uwzględnieniem następujących pozycji: a) ogólna ilość miejsc wyznaczonych przez właściwe władze na handel uliczny, b) ilość punktów handlu ulicznego w/g artykułów sprzedaży, c) jaki rodzaj handlu ulicznego przeważa, d) w jakich punktach dzielnicy koncentruje się handel uliczny i czy nie stoi na przeszkodzie ruchowi ulicznemu, e) czy i gdzie stwierdzony został najruchliwszy handel uliczny bez zezwolenia (nielegalny).

15. Zakłady lecznicze publiczne i prywatne.

Wykaz obejmuje szpitale, lecznice, przychodnie, punkty doraźnej pomocy lekarskiej i t. p. w/g schematu: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj i specjalność zakładu, e) nazwisko i imię właściciela, f) nazwisko i imię zarządzającego, g) koncesja, zezwolenie władz.

16. Lekarze, weterynarze, akuszerki, felczerzy.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię, e) specjalność.

17. Apteki i składy apteczne.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) nazwisko i imię zarządzającego, f) koncesja, zezwolenie władz.

18. Zakłady kąpielowe (kąpiele, łaźnie, mykwy).

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela lub zarządzającego, e) rodzaj zakładu, f) koncesja, g) uwagi (ogólna ocena stanu sanitarnego).

19. Krowiarnie i stajnie.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) krowiarnia czy stajnia, f) koncesja, zezwolenie, g) uwagi (ocena stanu sanitarnego).

20. Przedsiębiorstwa i zakłady przemysłowe.

Wykaz powinien obejmować wszystkie fabryki, wytwórnie, warsztaty, zatrudniające więcej niż 5 robotników lub posiadające siłę mechaniczną bez względu na ilość robotników.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj (charakter) przedsiębiorstwa, f) ilość pracowników, g) czy i ile posiada silników, h) czy ma charakter przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, i) koncesja, zwolnienie, k) uwagi (krótka informacja o stosunku między przedsiębiorcą i pracownikami, o zatargach na tle zarobków i warunków pracy, nastrojach panujących wśród robotników).

21. Wytwórnie i składy broni, amunicji i materjałów wybuchowych.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwisko i imię właściciela, e) rodzaj przedsiębiorstwa, f) koncesja, zezwolenie władz.

22. Instytucje dobroczynne i filantropijne.

W tym dziale należy umieścić zakłady dla starców, sierot, kalek, przytułki dla bezdomnych, domy zarobkowe, bursy dla młodzieży i t. p.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa (rodzaj) zakładu lub instytucji, e) przez kogo jest utrzymywany, zarządzany lub subwencjonowany.

23. Instytucje ubezpieczeń społecznych (kasy chorych, fundusz bezrobocia i t. p.).

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) nazwa i charakter instytucji.

24. Zakłady naukowe i wychowawcze.

Wykaz obejmuje szkoły wyższe, średnie, elementarne, powszechne, zawodowe, kursa specjalne i t. p.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj zakładu, e) nazwisko i imię właściciela, f) nazwisko i imię kierownika, g) ilość frekwentantów, h) czy zakład posiada własny budynek, czy wynajęty, czy zajmuje go całkowicie lub częściowo.

25. Kościoły, urzędy parafjalne, domy modlitwy.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) przynależność wyznaniowa, e) proboszcz, kierownik kościoła lub domu modlitwy, f) czy przy kościele jest urząd stanu cywilnego.

26. Urzędy wymiaru sprawiedliwości.

Tutaj należy wymienić sądy, urzędy prokuratorskie, kancelarje sędziów śledczych, sądy administracyjne w/g schematu: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj urzędu.

27. Cudzoziemskie placówki dyplomatyczne i konsularne.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) państwo przynależności, e) rodzaj placówki, f) czy mieści się w budynku własnym czy wynajętym.

28. Prywatne instytucje finansowe (banki, domy i kantory bankierskie, lombardy, kasy zaliczkowe).

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) firma i rodzaj instytucji (przedsiębiorstwa), e) nazwisko i imię właściciela, f) koncesja, zezwolenie władz.

29. Zakłady przewozowe, kantory wynajmu pojazdów konnych i mechanicznych, garaże, przedsiębiorstwa dorożkarskie.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) rodzaj przedsiębiorstwa i firma, e) nazwisko i imię właściciela, f) stan taboru: ilość koni, platform, powozów osobowych, aut osobowych, towarowych, g) czy tabor mieści się na miejscu, względnie gdzie, h) czy istnieje umowa, ewentualnie czy jest prawna lub faktyczna możliwość skorzystania z usług danego przedsiębiorstwa i jego taboru na nagłe potrzeby bezpieczeństwa w razie alarmu policyjnego, dla celów pościgu, współdziałania przy gaszeniu pożaru i t. p.

30. Uliczne urządzenia do celów łączności, jak szafki telefoniczne, publiczne rozmównice, transformatory, przystanki tramwajowe, telefony policyjne.

Każdy z wymienionych rodzajów łączności winien mieć oddzielny spis ze wskazaniem a) Nr. porządkowego, b) ulicy i c) Nr. domu, przy którym (w którym) się znajduje.

31. Hydranty uliczne przeciwpożarowe.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulice, c) Nr. domu, przy którym jest położony.

32. Postoje dorożek konnych, samochodowych, platform przewozowych, wózków ręcznych i t. p.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica (plac), c) Nr. domu, przy którym wyznaczone jest miejsce postoju, d) dopuszczalne maximum dorożek, platform, wózków na postoju.

33. Wyżsi urzędnicy państwowi.

Ten dział obejmuje wszystkich urzędników od III st. sł. wzwyż bez względu na dykasterję, naczelników władz administracyjnych i właściwych terytorjalnie władz sądowych oraz przełożonych policyjnych od kierownika komisarjatu wzwyż.

Schemat: a) Nr. porządkowy, b) ulica, c) Nr. domu, d) stopień służbowy, e) stanowisko.

34. Lokale i miejsca podejrzane z punktu widzenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, jako to: mieszkania osób podejrzanych o uprawianie paserstwa, ukrywanie złodziei i przestępców, potajemne domy gry, zamaskowane domy publiczne i t. p.

Schemat: a) Nr. porządkowy) b) ulica, c) Nr. domu, d) właściciel lokalu, e) streszczenie zarzutów.

35. Zaludnienie dzielnicy.

Ilość mieszkańców według płci: mężczyzn ....., kobiet ....., razem ....

Poza wyliczonymi działami opis dzielnicy może zawierać dodatkowo inne nieobjęte powyższem wyliczeniem, lecz mające znaczenie szczególne w warunkach lokalnych.

Uwagi mogą mieć miejsce nietylko przy poszczególnych pozycjach, gdzie przewidziana jest w tym celu rubryka, lecz także i przy całych działach, jeżeli posiadają one cechy charakterystyczne i z punktu widzenia policyjnego ważne. Uwagi takie należy umieszczać w końcu opisu danego działu z zachowaniem dostatecznego miejsca na zmiany i poprawki w tekście informacyjnym.

W końcu książki może być ogólna charakterystyka dzielnicy z punktu widzenia charakteru ludności, jej głównego środka egzystencji, zwyczajów, poczucia i poszanowania prawa lub odwrotnie skłonności do lekceważenia go, do masowych wystąpień i t. p.

Rozdziały, które nie będą miały zastosowania w danej dzielnicy i nie przewidywana będzie ich potrzeba w najbliższej przyszłości, mogą być zupełnie pominięte.

Rozmiary książki powinny odpowiadać formatowi arkusza kancelaryjnego, papier linjowany poziomo, objętość (ilość kart) zależna od potrzeby. Oczywiście obliczenie objętości książki musi przewidywać zapas miejsca dla każdego działu, aby przy zmianach, poprawkach i uzupełnieniach książka starczyła na użytek w ciągu lat 3—5.

Treść informacyjna, która w/g wskazań przy każdym dziale ma być ujęta w formie spisów, wykazów schematycznych powinna być umieszczona w przewidzianych rubrykach. Schematy rubrykowane winny być wykonane ręcznie (nie drukiem) w/g potrzeby każdego działu. Jeżeli treść działu ma formę opisową należy ujmować ją w formie najprostszej, krótkiej i jasnej, unikając drobiazgowości i dodatków bezprzedmiotowych. Każdy dział powinien na pierwszem miejscu zawierać nagłówek, jak podany wyżej tekst podkreślony. Rozdziały, których schematy rubryk będą się rozciągały na przestrzeni 2-ch stron (lewa i prawa), jak np. 2 — wykaz nieruchomości, będą miały nagłówek na poprzedzającej wykaz czystej stronie prawej.

Tak samo ma być umieszczony nagłówek na osobnej karcie przy rozdziałach większej objętości, choćby wzór schematu zajmował tylko jedną stronę. Działy bardzo małe, jak np. 31 — hydranty przeciwpożarowe, które pomieszczą się na jednej stronie książki mogą mieć nagłówek u góry tej samej stronicy.

Strony książki winny być ponumerowane. W końcu należy umieścić „spis rzeczy" obejmujący nazwę działów, umieszczonych w książce i stronice.

Wykazy, spisy, informacje liczbowe w opisie dzielnicy muszą być utrzymywane przez właściwego dzielnicowego na poziomie aktualności w granicach ubiegłych dni 7-miu, a co miesiąc systematycznie sprawdzane i skorygowane. Liczba ludności winna być podawana corocznie w ciągu m-ca stycznia.

R. 349.

XI. Wykazy i notatki służbowe — zgodność z rzeczywistością.

Stwierdzone zostały wypadki, że notatki służbowe w niektórych jednostkach policyjnych, prowadzone w celach infromacyjno-policyjnych na podstawie przepisów ogólnych lub nakazu specjalnego nie są utrzymywane w stanie aktualności, a często zawierają informacje oddawna przestarzałe i, jako takie, sprzeczne z rzeczywistością.

Oczywiście wykazy lub notatki w takim stanie nie tylko nie przedstawiają żadnej wartości pozytywnej, lecz przeciwnie, mogą nieraz stać się przyczyną wielu trudności lub spowodować wręcz szkodliwe skutki dla służby.

Przypominam rozkazy K. G. Nr. 330 p. IV i Nr. 331 p. III, gdzie nakaz utrzymywania opisów komisarjatu i dzielnicy na poziomie aktualności jest ściśle określony, oraz polecam bezwzględne przestrzeganie tej zasady w odniesieniu do wszystkich wykazów i notatek, prowadzonych dla celów służbowych. Odpowiedzialność pod tym względem ciąży na kierownikach jednostek policyjnych, a organa inspekcyjne Komendantów Wojewódzkich mają obowiązek kontrolowania stanu aktualności poszczególnych wykazów.

R. 302.

V. Godziny przyjęć kierowników komisarjatów.

Publiczność narzeka, że dostęp do kierowników komisarjatów miejskich jest ogromnie utrudniony; często interesanci chcący zobaczyć się z kierownikiem komisarjatu lub jego zastępcą przez szereg dni spotykają się z odpowiedzią, że są oni nieobecni, i są kierowani do przodowników. Taki sposób postępowania źle wpływa na wytworzenie między publicznością a policją stosunków opartych na zaufaniu, gdyż publiczność przypuszcza, że jej interesy i bolączki, z któremi zwraca się do oficerów policji, są lekceważone.

Zarządzam, aby we wszystkich komisarjatach, w których jest więcej niż jeden wyższy funkcjonarjusz policji, jeden z nich codziennie z wyjątkiem świąt przyjmował interesantów conajmniej w ciągu 2-ch biurowych godzin (w święta pół godziny); godziny przyjęć mają być jedne i te same we wszystkich komisarjatach miasta; karta z dużym i czytelnym odnośnym napisem winna być wywieszona w widocznem miejscu pod tablicą komisarjatu przed bramą i w lokalu biura. Podkreślam, że robienie jakichkolwiek różnic pomiędzy petentami z tytułu ich stanowiska społecznego, stanu majątkowego, pochodze-

nia i t. p. jest niedopuszczalne (przy uwzględnieniu przepisów, dotyczących załatwienie w urzędach państwowych senatorów, posłów i urzędników).

Ponieważ kierownicy komisarjatów często w różnych porach są wzywani na komisje i t. p., należy zawczasu ustalić z właściwemi władzami takie godziny, w których mają się odbywać te komisje, aby kierownicy komisarjatów w godzinach przyjęć nie potrzebowali się wydalać z biura.

R. 302.

VI. Wzywanie do komisarjatów. Niektórzy funkcjonarjusze policji niepotrzebnie wzywają zainteresowane osoby do komisarjatu w sprawach, które mogą i powinny być załatwione w mieszkaniu lub sklepie i t. p. interesanta. Wzywać do komisarjatu należy tylko w tych wypadkach, kiedy rodzaj sprawy bezwzględnie tego wymaga lub kiedy, pomimo usiłowań zainteresowanej osoby niemożna zastać; funkcjonarjusz policji powinien jednak starać się tak wybrać czas i miejsce, aby móc się z nią zobaczyć; praktyka wykazała, że dzielnicowym znającym dobrze swoją dzielnicę nie sprawia to wielkich trudności.

R. 284.

V. Instrukcja dla oficerów rejonowych P. P. 1. W powiatach rozległych o wielkiej ilości posterunków i słabo rozwiniętej sieci komunikacyjnej mogą być stworzone rejony policyjne, celem ułatwienia Komendantom powiatowym wykonywania istotnego nadzoru nad pełnieniem służby.

2. Rejon policyjny obejmuje terytorjalnie obszar kilku posterunków. Tworzenie rejonów i oznaczenie ich granic następuje na wniosek komend powiatowych, uzgodnicny z właściwemi władzami administracyjnemi I i II instancji przez komendy okręgowe za aprobatą Komendy Głównej P. P. Zmiany w ukształtowaniu terytorjalnem rejonów nie wymagają aprobaty Komendy Głównej: zarządza ją komenda okręgowa w porozumieniu z Województwem przy natychmiastowem zawiadomieniu Komendy Głównej; natomiast skasowanie istniejącego rejonu odbywa się tak samo jak tworzenie nowego.

3. Na czele rejonu stoi rejonowy oficer policji, wyznaczony na to stanowisko przez Komendę Okręgową za aprobatą Komendy Głównej. Oficer rejonowy podlega bezpośrednio Komendantowi powiatowemu. W razie braku odpowiedniej liczby wyższych funkcjonarjuszów policji dla obsadzenia wszystkich stanowisk oficerów rejonowych można wyjątkowo wyznaczać w charakterze pełniących obowiązki oficerów rejonowych st. przodowników, którzy ukończyli szkołę przodowników, a przedewszystkiem tych, którzy zostali zakwalifikowani na wyższych funkcjonarjuszów i ukończyli kurs oficerski w Głównej Szkole Policyjnej. Mianowanie p. o. oficera rejonowego wymaga również aprobaty Komendy Głównej.

4. Siedzibę oficera rejonowego wyznacza Komendant Okręgowy w obrębie, przeznaczonego dla niego rejonu.

5. Oficer rejonowy jest przełożonym wszystkich funkcjonarjuszów P. P. służby mundurowej i śledczej (z wyłączeniem policji politycznej), tych jednostek, które wchodzą w skład rejonu tak samo, jak zastępca komendanta powiatowego na terenie całego powiatu.

6. Oficer rejonowy jest odpowiedzialny za dyscyplinę, wyszkolenie i należyte pełnienie służby przez podległych mu funkcjonarjuszów policji. Głównem zadaniem jego jest kontrola podległych posterunków; szczególną uwagę ma on zwracać na szkolenie na posterunkach i dawać w tym kierunku wskazówki ich komendantom. Winien on również praktycznie instruować funkcjonarjuszów policji co do sposobu wykonywania obowiązujących rozporządzeń i rozkazów i objaśniać im ogólny stan bezpieczeństwa i wszystkie wogóle sprawy, których znajomość ma wpływ na służbę bezpieczeństwa publicznego.

7. Oficer rejonowy nie wykonywa właściwej służby bezpieczeństwa, polegającej na osobistem wkraczaniu lub prowadzeniu dochodzeń w sprawach codziennych, kiedy posterunki mogą dać sobie radę same. Natomiast winien on występować w wypadkach większej wagi, o szerszem zasadniczem znaczeniu dla bezpieczeństwa publicznego, szczególnie w wypadkach napadów bandyckich, wzgl. dywersyjnych. W wypadkach takich, do czasu otrzymania rozkazów Komendanta powiatowego, oficer rejonowy, stosując się do zarządzeń ogólnych i specjalnych, obowiązujących na terenie danego Województwa wzgl. powiatu, wydaje zarządzenia, kieruje akcją, aż do przyjęcia kierownictwa przez wyższego przełożonego, wzgl. osobę z poza policji, specjalnie do tego upoważnioną, dysponując w tym celu na ogólnych zasadach wszystkimi policjantami swego rejonu. O wydarzeniu i wydanych zarządzeniach oficer rejonowy melduje natychmiast komendzie powiatowej. Oficer rejonowy ma prawo stawiania wniosków komendantowi powiatowemu co do celowego rozmieszczenia policjantów i środków technicznych na terenie swego rejonu.

8. Oficer rejonowy nie jest instancją policyjną i bezpośrednio nie koresponduje z urzędami niepolicyjnemi, nie wyłączając władz administracyjnych i sądowych, i nie ma żadnej kancelarji, prowadząc tylko osobiście swój dziennik korespondencyjny. Po-

sterunki korespondują z komendą powiatową bezpośrednio we wszystkich sprawach; jedynie protokuły inspekcji posterunków sporządzone przez oficerów rejonowych, są za ich pośrednictwem skierowywane do komendy powiatowej.

9. Oficerowie rejonowi biorą udział w odprawach komendantów posteruków w komendzie powiatowej.

10. Oficer rejonowy ma w stosunku do niższych funkcjonarjuszów podległego rejonu (z wyjątkiem funkcjonarjuszów policji politycznej) prawo dyscyplinarnego karania w myśl art. 10 Przepisów Dyscyplinarnych dla P. P. z dn. 16 września 1919 r. w zakresie przewidzianym w art. 8 p. 1 tych przepisów. St. przodownik p. o. oficera rejonowego żadnych praw dyscyplinarnych nie posiada.

11. Oficer rejonowy dokonywa normalnych kontroli posterunków według przepisów o kontroli urzędów polícyjnych; każdy posterunek ma być przez niego skontrolowany dokładnie conajmniej raz na 6 tygodni; protokuły przeglądów tak zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych mają być w drodze służbowej przedstawiane komendantowi okręgowemu na tych samych zasadach, co protokuły komendantów powiatowych.

12. Komendant powiatu sprawdza czynności oficerów rejonowych za sporządzeniem osobnego protokułu conajmniej cztery razy na rok.

13. Komendant powiatu kontroluje posterunki wchodzące w skład reponów, conajmniej dwa razy na rok, zamiast czterech, jak jest przewidziane w Przepisach o kontroli urzędów policyjnych.

R. 326.

VI. Uzupełnienie instrukcji dla oficerów rejonowych.

W związku z zarządzeniem p. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 17.III.26. Nr. BP. 2341/26 (okólnik K. G., z dn. 23.III b. r. Nr. 132/tjn.) o wcieleniu ekspozytur policji politycznej do komend powiatowych p. p. zmieniam postanowienie instrukcji dla oficerów rejonowych (rozkaz K. G. Nr. 284 p. V) w tem znaczeniu, że w art. 5 i 10 tej instrukcji skleślone zostają ujęte w nawiasy wyrazy „(z wyłączeniem policji politycznej)" i „(z wyjątkiem funkcjonarjuszów policji politycznej)".

R. 329.

II. Typy policyjnych jednostek wykonawczych niższego rzędu — zasady organizacyjne.

W celu zadośćuczynienia wysuniętym przez praktykę potrzebom określenia organizacji niższych jednostek wykonawczych policji państwowej, jakiemi są komisarjat i posterunek, ustalam na podstawie obowiązujących w tej kwestji przepisów, następujące zasady organizacyjne:

1. Zasadniczym typem jednostki wykonawczej P. P. jest posterunek.

2. Posterunek stanowi oddział policji, mający za zadanie wykonywanie czynności w zakresie utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego, dochodzenia przestępstw, oraz czynności w charakterze organu wykonawczego władz administracyjnych, sądowych i samorządowych, na pewnym określonym terenie.

3. Kompetencja terytorjalna posterunku obejmuje zasadniczo obszar gminy wiejskiej lub miejskiej.

4. Na czele posterunku stoi komendant posterunku, który kieruje służbą, wykonywuje nadzór służbowy nad podległymi funkcjonarjuszami, odpowiada za stan uzbrojenia i wyszkolenia podwładnych oraz prowadzi kancelarję i zarząd sprawami gospodarczemi w ramach ogólnych obowiązujących pod tym względem przepisów.

Komendant posterunku gminnego jest z reguły niższym funkcjonarjuszem w stopniu st. przodownika lub przodownika.

5. Służba prewencyjna na posterunku wykonywana jest przez obchody i posterunki na ulicach.

6. Biurowość prowadzona jest według przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków, ogłoszonych w rozkazie Komendanta Głównego Nr. 175 z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozkazami późniejszymi.

7. Posterunek gminny może obejmować poza terytorjum jednej gminy również terytorjum innych gmin, w części lub w całości, jeżeli będzie to korzystne dla służby ze względu na lokalne warunki (mały obszar, dobra komunikacja, układ terenu).

8. Na terenach wielkich gmin, gdzie odległość poszczególnych miejscowości od siedziby posterunku wyklucza możność stałej i szybkiej opieki ze strony policji, dopuszczalne jest istnienie więcej niż jednego posterunku. W tych wypadkach teren gminy może być podzielony w sposób czyniący zadość racjonalnemu podziałowi służby policji i na każdej działce utworzyć można samodzielny posterunek.

9. Oprócz posterunków gminnych z zakresem działania, objętym w p. p. 2 i 3 mogą być tworzone posterunki P. P. do zadań specjalnych, jak np.: do służby bezpieczeństwa na stacjach dróg żelaznych — posterunki kolejowe, na drogach wodnych (rzekach) — posterunki rzeczne, do kontroli ruchu osobowego na granicznych punktach przejściowych — posterunki graniczne.

Posterunki takie pod względem organizacji i administracji wewnętrznej nie różnią się od posterunków gminnych, a pod względem czynności służbowych kierują się do-

datkowo przepisami specjalnymi, wydawanymi czy to przez władze ogólnej administracji państwowej, czy przez odnośne władze zarządzające.

W przeciwieństwie do nich, posterunki zwykłe noszą nazwę administracyjnych.

Posterunki specjalne (kolejowe, rzeczne, graniczne) na terenie danej gminy mogą w razie potrzeby służbowej być poddane ogólnemu nadzorowi posterunku gminnego i wówczas noszą nazwę podposterunku.

Komendant posterunku sprawuje nadzór nad działalnością podposterunków z punktu widzenia koordynacji służby na terenie całej gminy, lecz nie stanowi żadnej instancji pośredniej między podposterunkami a komendantem powiatowym i władzami administracyjnemi, sądowemi i samorządowemi.

10. Podposterunki specjalne wykonywują służbę na ogólnych zasadach posterunków specjalnych, mają tę samą organizację i prowadzą taką samą biurowość.

11. W gminach, gdzie niema potrzeby utrzymywania kilku posterunków w znaczeniu urzędów policyjnych (jednostek organizacyjnych), jak to określają p. p. 8 i 9, lecz koniecznem jest utrzymanie stałej służby w pewnej miejscowości, znacznie oddalonej od posterunku, dopuszczalne jest tworzenie wartowni policyjnych.

Pod wartownią należy rozumieć punkt oporu jednego lub więcej funkcjonarjuszów do wykonywania służby na pewnym terenie według dyrektyw komendanta posterunku gminnego. Wartownie policyjne nie prowadzą żadnej biurowości.

12. W wyjątkowych wypadkach, tam, gdzie dobro służby tego wymaga, komendantami posterunków mogą być wyżsi funkcjonarjusze P. P. Posterunki takie noszą nazwę oficerskich.

13. Odmianą posterunku, jako jednostki wykonawczej P. P. I-ej instancji jest komisarjat.

Komisarjat cechuje zasadniczo służba w granicach miasta o charakterze wielkomiejskim, co jednak nie wyklucza możliwości przyłączenia do komisarjatu podmiejskich gmin w całości lub części.

14. Miasta wydzielone z powiatów mają z zasady komisarjaty; pozatem komisarjaty mogą być tworzone w tych niewydzielonych jednostkach o typie miejskim, które z tytułu zaludnienia, stopnia uprzemysłowienia, ruchliwości handlowej, ześrodkowania w nich władz państwowych lub posiadania rozbudowanych urządzeń miejskich, mają w naszych warunkach charakter wielkomiejski lub zbliżony do niego.

15. Służba w komisarjatach wykonywana jest na trzy zmiany w ciągu doby i opiera się na obchodach miejskich i posterunkach ulicznych.

Prowadzenie służby pod względem formalnym i biurowość komisarjatu określone są przepisami biurowymi dla komisarjatów i posterunków w rozkazie Komendanta Głównego Nr. 175 i późniejszemi uzupełnieniami.

16. Kierownictwo komisarjatu sprawuje wyłącznie wyższy funkcjonarjusz P. P.

17. Jeżeli warunki miejscowe wymagają podziału siły policyjnej w mieście na kilka oddziałów o pewnej samodzielności, to w mieście tem tworzy się odpowiednią ilość komisarjatów.

18. W miastach wydzielonych (pod względem administracji państwowej), posiadających kilka komisarjatów, obejmujących poszczególne dzielnice miasta, osobna komenda miejska P. P. (komenda P. P. miasta X) sprawuje nadzór i kierownictwo służby komisarjatów oraz koordynuje służbę całej policji w mieście.

19. W miastach wydzielonych, nie wymagających terytorjalnego podziału pod względem policyjnym (posiadających po 1 komisarjacie) komend miejskich niema, a czynności ich pełnią miejscowe komisarjaty.

20. W miastach niewydzielonych, posiadających kilka komisarjatów, jeden z nich, w zasadzie śródmiejski lub pod względem znaczenia najpoważniejszy (centralny, główny), poza zwykłemi swemi zadaniami na własnym terenie stanowi ośrodek kierowniczy dla służby w całym mieście.

Kierownik tego komisarjatu sprawuje nadzór służbowy nad pozostałymi, kieruje podziałem służby oraz koordynuje działalność policji w mieście. W tym charakterze kierownik komisarjatu (głównego) stanowi władzę służbową dla pozostałych i instancję pośrednią między temi jednostkami a komendantem powiatowym.

21. Dla odróżnienia od komisarjatu (głównego) pozostałych, znajdujących się w stosunku zależności służbowej od pierwszego, te ostatnie zamiast nazwy komisarjatów noszą miano podkomisarjatów.

22. Jeżeli w mieście jest więcej niż jeden podkomisarjat, winny być one oznaczone numerami porządkowemi.

23. Podkomisarjaty miejskie pod względem organizacji i sposobu prowadzenia służby nie różnią się niczem od komisarjatów. W zakresie biurowości do podkomisarjatów stosują się przepisy dla komisarjatów z wyjątkiem rozdz. VII, IX i X, dotyczących wykazu stanu osobistego i służbowego, kontroli urlopów i kontroli chorych, które centralizuje komisarjat dla wszystkich funkcjonarjuszów miasta.

24. Kierownik komisarjatu w odniesieniu do niższych funkcjonarjuszów podkomisarjatów posiada władzę dyscyplinarną w ramach, przewidzianych dla stanowiska komisarza miejskiego (art. 8 p. 1 przepisów dyscyplinarnych z dn. 16.IX. 1919 r.) tak samo, jak kierownicy podkomisarjatów.

25. Zarówno w miastach wydzielonych, jak i niewydzielonych, niezależnie od komisarjatów i podkomisarjatów mogą być w razie potrzeby tworzone posterunki, jako jednostki z przeznaczeniem do obsługiwania peryferji, położonych w granicach wielkiego miasta, lecz nie wymagających służby czysto miejskiej. Posterunki takie podporządkowane są komisarjatom lub podkomisarjatom, a prowadzenie przez nie służby, dopuszczalne jest na wzór posterunków wiejskich.

26. W zależności od potrzeby w miastach mogą być tworzone posterunki specjalne, jak kolejowe, rzeczne, graniczne, które są podporządkowane komisarjatom lub podkomisarjatom.

27. W wypadkach wyjątkowej potrzeby dopuszczalne jest tworzenie wartowni policyjnych miejskich.

28. Komisarjaty lub podkomisariaty specjalne (kolejowe, rzeczne, graniczne) mogą być tworzone tylko wyjątkowo w wielkich miastach, ważnych punktach węzłowych dróg żelaznych i wodnych lub stacjach granicznych z wielkim ruchem osobowym i towarowym.

R. 311.

III. Tworzenie i kasowanie organizacyjnych jednostek policyjnych.

Podaję do wiadomości i zastosowania okólnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 5 z dn. 15 stycznia b. r. Nr. B. P. 9114/25, regulujący tymczasowo sprawę tworzenia nowych i kasowania istniejących jednostek policyjnych.

„Do P. Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę. — Postanowienia ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 61 poz. 363) o policji państwowej nie przewidują w sposób wyraźny i nie budzący żadnych wątpliwości, kto jest upoważnionym do zarządzenia tworzenia nowych, względnie kasowania istniejących organizacyjnych jednostek policyjnych w związku z zaznaczoną w art. 5 cytowanej ustawy koniecznością przystosowania ich do administracyjnego podziału Państwa. Z uwagi na niejednolity tryb postępowania w praktyce w powyższym przedmiocie, zarządzam tymczasowo, co następuje:

1. O utworzeniu nowych oraz skasowaniu istniejących posterunków stałych policji państwowej w granicach Województwa decyduje Naczelnik władzy administracyjnej II instancji na wniosek właściwego naczelnika władzy administracyjnej I instancji, po zasięgnięciu fachowego zdania podległego sobie komendanta wojewódzkiego P. P., który o dokonanem utworzeniu, względnie skasowaniu danego posterunku winien ze swej strony zawiadomić Głównego Komendanta Policji Państwowej. Jednocześnie Wojewoda zawiadamia o dokonanej zmianie Min. Spraw Wewnętrznych.

O ile utworzenie nowego posterunku stałego nie może nastąpić w granicach ustalonego na dany okrąg administracyjny etatu policji lub w ramach kredytów rzeczowych, przeznaczonych na utrzymanie posterunków na terenie danego województwa, o rzeczonem utworzeniu decyduje Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek Naczelnika władzy administracyjnej II instancji.

Tak normy etatowe, związane z tabelą stanowisk, jak również ramy budżetowe danego roku wymagają, by wszelkie zmiany, o jakich wyżej mowa, były wprowadzane normalnie tylko w nowym roku budżetowym i etatowym na podstawie zawczasu przygotowanych wniosków i po uwzględnieniu w budżecie policji odpowiednich pozycji kredytowych. Z tego też powodu tworzenie nowych posterunków stałych policji w czasie trwania danego okresu etatowego czy budżetowego winno być ograniczone tylko do wypadków wyjątkowych.

2. O utworzeniu nowych, względnie o skasowaniu istniejących komisarjatów policji w miastach, komend powiatowych i t. p. wyższych organizacyjnych jednostek policyjnych decyduje Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek Naczelnika władzy administracyjnej II instancji.

3. Zarządzenie powyższe nie uchybia w niczem obowiązującym postanowieniom art. 12 ustawy o policji państwowej w przedmiocie decyzji miejscowych władz administracyjnych o rozmieszczaniu komisarjatów i posterunków policji państwowej".

Podkreślam ustęp trzeci rozdz. I cytowanego okólnika i polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim ściśłe i bezwzględne stosowanie go, ograniczając inicjatywę w zakresie zmian w ilości jednostek policyjnych (szczególnie w kierunku powiększenia) w ciągu roku budżetowego tylko do wypadków istotnie wyjątkowych.

Raporty o utworzeniu lub skasowaniu poszczególnych jednostek należy przedstawiać mi terminowo w ciągu dni siedmiu od momentu uruchomienia nowej lub skasowania starej jednostki z powołaniem się na decyzję władzy administracyjnej.

W związku z powyższem uchylam zarządzenie moje zawarte w punkcie 5 okólnika Nr. 1227 z dn. 10.VII 1925 r. Nr. 24570.

R. 301.

II. Zastępstwo komendantów wojewódzkich.

Wobec licznych zapytań co do sposobu wykonywania § 3 Rozporządzenia Wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 marca 1925 r. do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o reorganizacji okręgowych komend P. P. wyjaśniam, że przewidziana tam droga wyznaczania zastępcy przez P. Ministra Spraw Wewnętrznych ma być stosowana tylko w tych wypadkach, kiedy czas na to pozwala; w wypadkach nieobecności krótkotrwałej — do tygodnia — dostatecznem jest uprzednie powiadomienie odnośnego p. Wojewody o tem, kto został wyznaczony na zastępstwo.

R. 329.

III. Zastępstwo służbowe komendantów powiatowych kierowników komisarjatów i komendantów posterunków.

Różnorodna praktyka w zakresie zastępstwa kierowników, wymienionych w nagłówku jednostek organizacyjnych policji państwowej na terenie poszczególnych województw wykazała, że brak jednolitego pod tym względem systemu daje wyniki, zaprzeczające racjonalnemu rozwiązaniu kwestji i uchybiające nieraz zasadom hierarchicznym.

W celu uniknięcia w przyszłości podobnych usterek organizacyjnych, ustalam niżej podane zasady zastępstwa służbowego.

1. W komendach powiatowych (miast wydzielonych) P. P., gdzie niema oficjalnego zastępcy komendanta P. P., mianowanego na to stanowisko dekretem P. Ministra Spraw Wewnętrznych, zastępstwo służbowe we wszystkich wypadkach niemożności wykonywania obowiązków przez komendanta powiatowego (miasta) obejmuje:

a) drugi wyższy funkcjonarjusz lub z pośród kilku, najstarszy stopniem służbowym ze stanu komendy powiatowej (miasta), np. kierownik ekspozytury śledczej, kierownik referatu policji politycznej,
b) w braku takiego — wyższy funkcjonarjusz — kierownik jednostki wykonawczej P. P. na terenie siedziby władz powiatowych (komisarjatu),
c) w braku takiego — wyższy funkcjonarjusz, pełniący funkcje oficera rejonowego, lub kierownika komisarjatu poza obrębem siedziby komendy powiatowej (miejskiej), a z pośród kilku — najstarszy stopniem służbowym.
d) w powiatach (miastach), gdzie poza komendantem powiatowym (miasta) niema więcej wyższych funkcjonarjuszów — starszy przodownik ze stanu komendy powiatowej (miasta) lub w razie braku takiego — st. przodownik, komendant posterunku w siedzibie władz powiatowych. W celu ułatwienia szybkiego i bez kosztów objęcia zastępstwa służbowego przez komendanta posterunku w siedzibie władzy powiatowej należy na stanowiska komendantów posterunków w miastach powiatowych wyznaczać zawsze funkcjonarjuszów w stopniu starszego przodownika.

W wypadkach krótwotrwałej nieobecności komendanta powiatowego (miasta) lub niemożności pełnienia obowiązków służbowych nie dłużej, jak w ciągu dni 3-ch, a także we wszystkich wypadkach nieprzewidzianych, zastępcę wyznacza komendant powiatowy (miasta), donosząc o tem w najkrótszej drodze komendantowi wojewódzkiemu, który ma prawo zarządzić zmianę, co do osoby zastępcy, jeżeli wyznaczenie go przez komendanta powiatowego nastąpiło z pominięciem zasad niniejszej instrukcji lub istotny interes służby wymaga załatwienia wyjątkowego dla danego wypadku.

W tych razach, gdy nieobecność komendanta powiatowego (miasta) jest zgóry przewidziana i decydowana przez komendanta wojewódzkiego, a przytem termin niemożności faktycznego wykonania kierownictwa przekracza dni 3 — zastępcę wyznacza komendant wojewódzki na wniosek komendanta powiatowego.

W wypadkach nieobecności komendanta powiatu w siedzibie komendy powiatowej z powodu czynności służbowych na terenie powiatu, wyznacza on zastępcę według wskazań podanych wyżej, powierzając mu wykonywanie czynności komendanta w zakresie, zapewniającym normalny tok urzędowania komendy powiatowej. W tym wypadku uprawnienia zastępcy ograniczają się do załatwienia spraw nagłych, wymagających niezwłocznego załatwienia. O wyznaczeniu czasowego zastępcy komendant powiatowy natychmiast donosi komendantowi wojewódzkiemu.

W celu uniknięcia kosztów przejazdu i djet delegacyjnych przy zastępstwie komendanta powiatowego (miasta), należy w miarę możności tak dostosować przydział wyższych funkcjonarjuszów i st. przodowników, aby na wypadek potrzeby zastępstwa odpowiedni funkcjonarjusz był zawsze na miejscu w siedzibie władz powiatowych.

2. Zastępstwo służbowe kierowników komisarjatów i podkomisarjatów, gdzie niema mianowanych zastępców, obejmują:

a) w komisarjatach, posiadających poza kierownikiem drugiego lub więcej wyższych funkcjonarjuszów (np. kierownik ekspozytury śledczej) — ten drugi wyższy funkcjonarjusz, względnie z pośród kilku — najwyższy stopniem służbowym,
b) w komisarjatach z jednym wyższym funkcjonarjuszem na stanowisku kierownika — wyższy funkcjonarjusz z innego komisarjatu (podkomisarjatu), jeżeli w mie-

ście jest kilka komisarjatów, z zastrzeżeniem, że nie może to być kierownik innego komisarjatu, któryby musiał w tym wypadku łączyć w sobie funkcje kierownika 2-ch komisarjatów,

c) w komisarjatach i podkomisarjatach z jednym tylko wyższym funkcjonarjuszem na stanowisku kierownika, kiedy zastępstwo w sposób określony w p. b) zastosowane być nie może — starszy przodownik ze stanu danego komisarjatu (podkomisarjatu).

W wypadkach krótkotrwałej nieobecności kierownika komisarjatu (podkomisarjatu) lub niemożności wykonywania obowiązków służbowych w ciągu nie dłużej, jak dni 3ch, oraz w wypadkach niespodziewanych, zastępcę wyznacza komendant miasta w miastach wydzielonych, a w niewydzielonych — kierownik komisarjatu lub komendant powiatowy, donosząc o tem niezwłocznie komendantowi wojewódzkiemu.

Jeżeli czas zastępstwa ma trwać dłużej niż dni 3, a także w wypadkach zgóry przewidzianej nieobecności kierownika komisarjatu (podkomisarjatu) decydowanej przez komendanta wojewódzkiego, zastępcę wyznacza komendant wojewódzki, kierując się niniejszymi przepisami.

3. Komendanci posterunków nie posiadają z reguły mianowanych zastępców, natomiast w stanie każdego posterunku powinien być przez komendanta powiatowego wyznaczony jeden funkcjonarjusz, któryby w wypadkach potrzeby mógł zastępczo spełniać obowiązki komendanta. Funkcjonarjusz taki w miarę możności powinien być wyższy stopniem służbowym od pozostałych, posiadać ukończony kurs szkolny (szkołę przodowników), a w każdym razie doświadczenie i dobre kwalifikacje służbowe. Za dostateczne przygotowanie tego funkcjonarjusza do zastępowania, odpowiedzialny jest komendant posterunku.

W zakresie zastępstwa służbowego komendanta posterunku obowiązują następujące wytyczne:

a) wyznaczony funkcjonarjusz, w razie nieobecności ponad 24 godziny komendanta posterunku w siedzibie posterunku z powodu czynności służbowych, zastępuje go w czynnościach na posterunku,

b) w razie niemożności wykonania czynności służbowych przez komendanta posterunku w ciągu nie dłużej, niż dni 3-ch, wyznaczony funkcjonarjusz automatycznie obejmuje zastępstwo bez specjalnego zarządzenia komendanta powiatowego, przyczem, o ile nieobecność komendanta posterunku jest wynikiem pełnienia przezeń specjalnych obowiązków służbowych — zgłoszenie o zastępowaniu jest niepotrzebne, a w innych wypadkach obowiązujące,

c w wypadkach służbowej nieobecności komendanta posterunku w siedzibie posterunku, trwającej krócej niż 24 godziny, wyznacza on w wypadkach potrzeby dyżury na posterunku według instrukcji, zawartej w rozkazie Komendanta Gł. P. P. Nr. 258, p. VII,

d) w wypadkach nieobecności komendanta posterunku lub niemożności spełniania czynności służbowych w czasie dłuższym ponad dni 3 — zastępcę wyznacza komendant powiatowy, powodując się podanemi wskazaniami.

R. 217.

VII. Prawo podpisu. Zmieniając p. II Rozk. K. G. Nr. 88 zarządzam, co następuje:

§ 1. Komendant Główny oraz jego Zastępca podpisuje: 1) wszelkie pisma do centralnych organów wszystkich ministerstw w zakresie swej kompetencji, 2) pisma w sprawach zasadniczych, t. j. takich, gdzie wydawane są nowe zarządzenia lub załatwienie których wymaga decyzji Komendanta Głównego, 3) okólniki, rozkazy, 4) zaświadczenia i pisma mające charakter dokumentów i dowodów wydawane, celem przedstawienia ich osobom trzecim, lub urzędom poza policją z wyjątkiem pism w § 2 p. 4 omawianych, 5) pisma do osób lub urzędów, wynikiem których mogłyby być jakiekolwiek zobowiązania pieniężne z wyjątkiem pism w § 2 p. 4 omawianych, 6) formalne umowy i kontrakty, 7) asygnacje, 8 delegacje i dokumenty na wyjazdy służbowe wszystkich wyższych i niższych funkcjonarjuszów policji i urzędników Komendy Głównej z wyjątkiem pracowników niższych Komendy Głównej.

§ 2. Naczelnicy Wydziałów oraz Komend. Gł. Szkoły Policyjnej podpisują za Głównego Komendanta: 1) pisma w sprawach bieżących, nie mających charakteru rozstrzygnięć zasadniczych, 2) pisma mające charakter wykonawczy w zakresie istniejących przepisów z wyjątkiem pism w § 1 p. 3 omawianych, 3) stałe szematyczne sprawy danego Wydziału, jak np. monity w sprawach terminów, pisma wysłane według kompetencji, wezwania na konmisje kwalifikacyjne, informacje służbowe, wywiady i opinje o osobach, listy gończe, gazetę śledczą, rekwizycje do policyjnych władz lokalnych i zagranicznych, ekspertyzy chemiczne, daktyloskopijne i fotograficzne, 4) wszelkie pisma, odnoszące się do wydatkowania sum awansowych, wydanych Wydziałom lub poszcze-

gólnym urzędnikom, celem dokonywania porządkowych wydatków, 5) wszelkie pisma, odnoszące się do wykonywania uchwał komisji gospodarczej zaakceptowanych przez Komendanta Głównego, 6) zlecenia na przejazd koleją lub wodą i przewóz bagażu w myśl przepisów o zleceniach policyjnych i aresztanckich oraz przepisów o dokumentach podróży (rozkaz 11).

§ 3. Kierownicy Wydziałów zasadniczo między sobą nie korespondują. Wyjątek stanowią Wydziały, znajdujące się poza głównym lokalem Komendy Głównej oraz Komenda Gł. Szkoły Policyjnej, w tych wypadkach Kierownicy podpisują korespondencję w swoim imieniu.

§ 4. Komendanci Okręgów i ich faktyczni zastępcy podpisują pisma do władz zwierzchnich i wyższych, pisma w sprawach zasadniczych, oraz pisma, mające charakter poleceń.

§ 5. Do podpisywania innych pism Komendanci Okr. mogą upoważnić w swoim zastępstwie w drodze przepisów Kierowników Działów, Naczelników Urzędów Śledczych i Komendanta Szkoły Okręgowej.

§ 6. W Komendach Powiatowych, Komendach Miast, Komisarjatach oraz na posterunkach podpisuje komendant (kierownik), wzgl. jego faktyczny zastępca.

§ 7. O ile pismo podpisywane jest w zastępstwie kierownika urzędu przez osobę upoważnioną, to przed wymienieniem funkcji Kierownika należy umieścić litery z. r. (z rokazu) a pod podpisem należy wypisać czytelnie nazwisko i stopień służbowy podpiusującego. Mianowani zastępcy podpisują w z. kierownika.

§ 8. Urzędnicy służby wewnętrznej w żadnym razie nie mogą podpisywać pism wychodzących nazewnątrz urzędu.

§ 9. Niższe władze policyjne nie mogą kwestjonować poleceń wyższych władz policyjnych z powodu przekroczenia przez podpisującego uprawnień przysługujących mu w myśl §§ 2 i 5, gdyż te obowiązują odnośne urzędy policyjne wobec władz wyższych ale nie niższych; jedynie pisemne polecenia, podpisane przez urzędnika służby wewnętrznej w zastępstwie kierownika, należy uważać za nieważne i odsyłać z powrotem bez wykonania.

§ 10. Wszelkie pisma podpisuje jedna osoba, a zatem żadne drugie podpisy na oryginale pisma umieszczone być nie mogą, natomiast przy odręcznem załatwieniu na oryginalne winna być umieszczona cyfra urzędnika załatwiającego sprawę.

R. 325.

XI. Prawo podpisu. Zauważyłem, że niektórzy kierownicy jednostek policyjnych niewłaściwie komentują i stosują w praktyce p. VII mojego rozkazu Nr. 217. Intencją przepisu w tym punkcie zawartego było uporządkowanie sprawy podpisywania przez zastępców, a nie zasadnicze przerzucenie tego obowiązku z kierowników na zastępców; tymczasem okazuje się, że niektórzy kierownicy zrozumieli cytowany p. rozkazu właśnie w tym ostatnim sensie i podpisują sami pisma wychodzące z ich kancelarji o wiele rzadziej, niż to dałoby się usprawiedliwić względami natury służbowej; w szczególności daje się to zauważyć w niższych jednostkach policyjnych, a mianowicie; w komendach powiatowych, komisarjatach i na posterunkach. Uważając za niewskazane zbytnie szematyzowanie, specjalnie jeżeli chodzi o jednostki pełniące służbę egzekutywną, aby nie przykuwać zanadto ich kierowników do kancelarji ze szkodą dla innych obowiązków, polecam jednakowoż Pp. komendantom wojewódzkim wyjaśnić odnośnym podległym im funkcjonarjuszom, że podpisywanie wychodzących papierów stanowi zasadniczo obowiązek kierownika i może być powierzone zastępcy tylko w dostosowaniu do wymagań całokształtu służby; przy wyjaśnianiu należy przykładowo podawać te, stałe lub przejściowe, warunki służbowe, które w tej lub innej jednostce mogą usprawiedliwić podpisywanie przez zastępcę (np. przesyłanie zwrotek doręczonych wezwań, ostre pogotowie i t. p.). Przy inspekcjach należy zwracać uwagę, czy kierownicy dostatecznie zajmują się sprawami biura w wyżej przytoczonym zakresie i odpowiednio reagować w stosunku do opieszałych.

R. 182.

VII. Podpisywanie korespondencji. Stwierdzono niejednokrotnie, że niektóre pisma wychodzące z Komend Okręgowych, zaopatrywane są nie własnoręcznym podpisem osoby do podpisywania ich uprawnionej, lecz nazwiskiem tejże osoby, wyciśniętem stampilką (facsimile).

Wobec tego, że p. III rozkazu mego Nr. 88 mówi wyraźnie o podpisywaniu pism wychodzących z Okręgu, oraz analogicznie do zarządzeń wydanych władzom administracyjnym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (okólnik M. S. Wewn, Nr. 93 z dn. 20 czerwca 1922 r. Nr. A. O. 2108) polecam Komendantom Okręgowym wziąć pod uwagę, aby w przyszłości nie używano na pismach stampilowania nazwisk (facsimile) w miejsce podpisu.

R. 348.

VII. Podpisywanie pism przez funcjonarjuszów P. P. z wydrukowaniem nazwiska i uwidocznieniem stopnia służbowego.

Polecam, aby na wszystkich pismach i dokumentach podpisywanych przez funkcjonarjuszów policji pod tytułem służbowym i podpisem własnoręcznym uwidocznione było wyraźnie nazwisko i stopień służbowy podpisującego, np.

KOMENDANT WOJEWÓDZKI P. P.
(podpis własnoręczny)
(X. X., inspektor).
KOMENDANT POWIATOWY P P.
(podpis własnoręczny)
(X. X., nadkomisarz)
KOMENDANT POSTERUNKU P. P.
(podpis własnoręczny)
(X. X., przodownik)
KIEROWNIK KOMISARJATU P. P.
(podpis własnoręczny)
(X. X., komisarz).

O. 1227 z d. 10/VII 1925 r.

Zmiany w szczegółowym podziale etatów okręgowych.

Wobec zaszłych wypadków, że niektórzy Pp. Komendanci Wojewódzcy wprowadzili we własnym zakresie zmiany w pozycjach etatowych poszczególnych jednostek policyjnych na terenie swych okręgów bez uprzedniej aprobaty ze strony Komendy Głównej, operując ogólnym etatem jako całością, zarządzam, co następuje:

1. Szczegółowa repartycja etatów na powiaty i jednostki niższego rzędu, podana przy okólniku K. G. Nr. 1204 z dn. 4.IV b. r. Nr. 12025, jako dostosowana do tabeli stanowisk i zatwierdzona przez specjalną komisję przy Prezydjum Rady Ministrów we wszystkich szczegółach, jest obowiązująca bez żadnych zastrzeżeń i nie dopuszcza żadnych zmian przez Pp. Komendantów Wojewódzkich.

2. Operowanie etatem okręgowym, jako całością, wewnątrz której można przeprowadzić dowolne przesunięcia, jest wykluczone, jako zaprzeczenie przeprowadzonej i zatwierdzonej etatyzacji.

3. Wszelkie zmiany w etatach, konieczne z punktu widzenia potrzeb służby winny być przedstawione z uzasadnieniem Komendzie Głównej i tylko po uzyskaniu aprobaty mogą być wprowadzone w życie.

4. Ewentualne zmiany, wprowadzone w etatach poszczególnych okręgów przez Pp. Komendantów Wojewódzkich bez uprzedniej aprobaty Komendy Głównej anuluję i ostrzegam przed powtórzeniem się podobnych wypadków na przyszłość.

R. 301.

III. Zakaz powiększania obsady biur komend powiatowych ponad normy etatowe.

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy komendanci powiatowi P. P. nie stosując się do etatu, ustalonego przez okólnik K. G. Nr. 1204 z dn. 4.IV b. r., samowolne powiększają obsadę biur komend powiatowych, przekraczając ustaloną normę. Postępowanie takie, które nadomiar złego nie jest częstokroć spowodowane koniecznością służbową, nie może być w żadnym razie tolerowane. Normy etatowe są obowiązujące, a stan faktyczny nie może ich przekraczać.

W razach wyjątkowych, kiedy warunki czy nadzwyczajne okoliczności w pracy biur komend powiatowych wymagają czasowego powiększenia personelu, może to być zarządzone tylko za wiedzą i zezwoleniem komendanta wojewódzkiego.

R. 40.

V. Godziny urzędowania.

W myśl instrukcji uchwalonej przez Radę Ministrów dnia 16.II. r. b. normalny czas pracy biurowej w urzędach państwowych wynosić ma 7 godzin.

R. 348.

XI. Skrócenie godzin urzędowania w soboty w ciągu całego roku.

Podaję do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15.I.1927 OB. 187/27 Nr. 4 w sprawie skrócenia godzin urzędowania w soboty w ciągu całego roku:

„Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 1927 r. powzięła następującą uchwałę:

„Godziny urzędowania w soboty trwają w ciągu całego roku od godz. 8,30 rano do godz. 14-ej".

Zechce przeto Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) wydać zarządzenie, celem bezzwłocznego wprowadzenia w życie powyższej uchwały, zmieniającej częściowo

uchwałę Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 1924 r., podaną do wiadomości okólnikiem z dnia 7.VI.1924 Nr. AO. 1601 (kolejny Nr. 61).

R. 140.

V. Pieczęcie nagłówkowe na pismach.

Anulując ustęp II rozkazu mojego Nr. 90 z dnia 6 grudnia 1920 r. odnośnie pieczęci nagłówkowych, podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. AO. 2411 z dnia 23.IX.21 w sprawie tekstu pieczęci nagłówkowych, oraz napisów na szyldach, wywieszonych przed urzędami policyjnymi.

„Władze administracyjne II-ej i I-ej instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego umieszczają na lokalach przez siebie zajmowanych napisy, informujące o siedzibie danej władzy, względnie urzędu.

Napisy te w większej ilości wypadków zawierają obok nazwy urzędu również i Ministerstwo, któremu dany urząd organizacyjnie podlega. Brzmią one prawie zawsze w ten sposób:

Ministerstwo ..... Urząd ..... (np. M. S. Wojsk. — skład broni, M. S. Wewn. — posterunek policji państwowej i t. p.).

Takie napisy są nieodpowiednie: dezorjentują ludność co do kompetencji poszczególnych urzędów, wytwarzają naogół mniemanie, że niema w Polsce instancji władz administracyjnych, że ministerstwa, jako najwyższe jednostki administracyjne w Państwie, zajmują się najdrobniejszymi objawami życia miejscowego i załatwiają najprymitywniejsze czynności administracji państwowej, jako urzędy lokalne w najwyższej instancji.

Takie ujmowanie rzeczy obniża autorytet władz centralnych, powołanych jedynie do kierownictwa administracyjnego danego działu zarządu państwowego i decyzji w najwyższej instancji od orzeczeń niższych instancji.

Pragnąc usunąć powyższą niewłaściwość, Prezydjum Rady Ministrów prosi Pana Ministra o wydanie odpowiednich zarządzeń urzędom podległym i ograniczenie używania napisów z nazwą „Ministerstwo" wyłącznie dla urzędów (jednostek administracyjnych), wchodzących zgodnie ze statutem — w skład Ministerstwa".

R. 315.

IX. Napisy na pieczęciach Komendantów Wojewódzkich.

Wobec zaprowadzonej przez rozkaz K. Gł. Nr. 311 z dnia 8.II.26 p. V zmiany tytulacji Komendantów Wojewódzkich, wyjaśniam, że napis w otoku orła na okrągłej pieczęci brzmieć winien: Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w NN.

R. 313.

X. Szyldy dla urzędów P. P.

Jak wielokrotnie, szczególnie na prowincji, inspekcja Komendy Głównej stwierdziła, urzędowe szyldy, umieszczane dotychczas przed lokalami urzędów policji państwowej przedstawiają wiele do życzenia tak pod względem formy, jakoteż treści napisu oraz koloru, tła i druku.

Aby całkowicie ujednostajnić na przyszłość wygląd szyldów we wszystkich urzędach policyjnych, ustanawiam niżej podany typ.

Zasadniczo urzędowy szyld stanowić ma tablica biało malowana z metalu, z blachy lub twardego drzewa. Pośrodku u góry pod dłuższym bokiem umieszczony być ma biały orzełek państwowy typu zatwierdzonego dla pieczęci urzędowych — i takich rozmiarów, aby wypełniał w przybliżeniu $^3/_4$ tarczy. Pozostałą część tablicy wypełniają napisy dostosowane do urzędu. Litery napisów mają formę wielkich liter drukowanych w kolorze czerwonym, t. j. takim, jak tarcza pod orłem państwowym.

Stosunek szerokości (wysokości) do długości tablicy ustanawia się na 2—3. Wymiary zatem, zależnie od tego, czy szyld ma być umieszczony nad wejściem do lokalu, czy obok niego, oraz względnie do wysokości budynku, w którym mieści się dany urząd policyjny mogą wynosić 40 na 60 cm. (typ normalny), względnie 50 na 75 cm., względnie 60 na 90 cm. (typy zwiększone); na drzwi wejściowe do lokalu urzędu wystarczać powinien szyldzik 20 na 30 cm. (typ zmniejszony). Jeżeli materjał, z jakiego zrobiona jest tablica, jest dostatecznie trwały, napis wraz z orłem państwowym można otoczyć obwódką w postaci czerwonej mniej lub więcej grubej linji wzdłuż brzegów tablicy. Natomiast jeżeli użyty na tablicę materjał okaże się gorszym (np. cienka blacha lub kruche drzewo) całą tablicę należy umieścić w drewnianej ramie koloru bronzowego szerokości odpowiedniej do wielkości tablicy.

Napisy na szyldach w myśl istniejących przepisów ustanawia się jak następuje:

I. KOMENDANT WOJEWÓDZKI
POLICJI PAŃSTWOWEJ
W NN.

II. KOMENDA POLICJI PAŃSTWOWEJ
POWIATU NN.
W NN.
III. KOMISARJAT I POLICJI PAŃSTWOWEJ
M. ST WARSZAWY.
IV. KOMISARJAT POLICJI PAŃSTWOWEJ
W NN.
POWIATU NN.
V. KOMISARJAT KOLEJOWY
POLICJI PAŃSTWOWEJ
NA STACJI NN.
POWIATU NN.
VI. KOMISARJAT RZECZNY
POLICJI PAŃSTWOWEJ
W NN.
POWIATU NN.
VII. POSTERUNEK POLICJI PAŃSTWOWEJ
W NN.
POWIATU NN.

Zwracam uwagę, że pożądanem jest, aby zawarte w niniejszym rozkazie przepisy jaknajprędzej weszły w życie, ze względów jednak wskazanej oszczędności i braku kredytów należy usuwać narazie i zastępować nowymi tylko te szyldy, które z wyglądu są rażąco odmienne od ustanowionego typu lub których stan wymaga odnowienia czy naprawy.

Dyżury w jednostkach policyjnych i pogotowie policyjne.

R. 278.

V. Stan pogotowia. Stan pogotowia w policji wprowadzają: Komendant Główny dla całej policji, Komendanci Okręgowi dla swoich okręgów i Komendanci Powiatowi dla swoich powiatów, przyczem Komendanci Okręgowi i Powiatowi działają w tych wypadkcch z własnej inicjatywy w porozumieniu z odnośnemi władzami administracyjnemi lub na ich wniosek. Komendanci i Kierownicy innych jednostek policyjnych mogą wprowadzać stan pogotowia i bez rozkazu, jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, z obowiązkiem natychmiastowego doniesienia odnośnemu przełożonemu (Komdt. powiatu lub okręgu), który zatwierdza lub uchyla zarządzenia.

R. 326.

VII. Stan pogotowia. W związku z rozkazami moimi Nr. 175 p. 62, 228 p. IV i 278 p. V wyjaśniam, co następuje:

Przy wprowadzaniu stanu pogotowia na wniosek władz administracyjnych te ostatnie podają komendantowi policji do wiadomości tylko cel, dla osiągnięcia którego muszą mieć większe siły policyjne do dyspozycji, oraz wiadome im dane, względnie przypuszczenia co do miejsca i czasu trwania wzmożonej służby policji; szczegółowe zarządzenia wydaje komendant, biorąc pod uwagę obowiązujące w tym względzie przepisy i instrukcje oraz warunki miejsca i czasu; jeżeli więc przepisy przewidują kilka stopni stanu pogotowia, to wybór stopnia należy do komendanta, odpowiedzialnego za sposób wykonania poleceń władzy administracyjnej.

Czas spędzony w pogotowiu poza mieszkaniem (dla mieszkających prywatnie), względnie koszarami (dla skoszarowanych) zalicza się według ust. d. p. IV rozkazu K. G. Nr. 228. W p. 62 rozkazu K. G. Nr. 175 skreśla się zdanie: „Służby dyżurnego (pogotowia) nie należy wpisywać", jako uchylone rozkazem K. Gł. Nr. 228. Jeżeli stan pogotowia polega tylko na zakazie wydalenia się z koszar, wzgl. mieszkań, to czas przebyty w takiem pogotowiu nie zalicza się do godzin spędzonych w służbie zewnętrznej.

O. 1415 z d. 27/XII 1926 r.

Pogotowie policyjne. Niektórzy kierownicy jednostek policyjnych zarządzają często alarmy, zbiórki i pogotowia policyjne bez koniecznej potrzeby. Widocznie odgrywa tu rolę chęć zapewnienia sobie jaknajliczniejszej rezerwy

na wszelki wypadek, przyczem jednak nie bierze się pod uwagę zmęczenia ludzi, będącego naturalnym skutkiem takich zarządzeń. Przypominając rozkazy moje Nr. 278 p. V i 326 p. VII, które wyraźnie wkładają na właściwych komendantów obowiązek wydawania zarządzeń, mających na celu zapewnienie większych sił policyjnych do dyspozycji, nawet jeżeli to się dzieje na wniosek i z inicjatywy zwierzchniej władzy administracyjnej, polecam zwracać uwagę, aby stany pogotowia, alarmy i zbiórki stosowane oględnie i tylko w razie rzeczywistej potrzeby; do tych wypadków zaliczyć należy naturalnie i potrzebne zbiórki w celach instrukcyjnych oraz alarmy próbne. Ludziom należy zapewnić zależnie od czasu trwania stanu pogotowia i t. p. możliwe udogodnienia w zakresie pomieszczenia i pożywienia.

R. 351.

I. Ciągłość służby w jednostkach policyjnych i służba pogotowia w miastach.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych, kontrolując w czasie swych podróży inspekcyjnych służbę policji państwowej, stwierdził niedostateczną często łączność pomiędzy niższemi jednostkami egzekutywnemi a wyższemi komendami, wynikającą wskutek braku jednolitego systemu dyżurów, oraz brak stałego pogotowia policyjnego w miastach, zapewniającego możność natychmiastowego wystąpienia zwartego oddziału policyjnego w wypadkach potrzeby.

Ponieważ sprawność, szybkość i sprężystość działania organów policyjnych są podstawowymi warunkami skuteczności i celowości służby bezpieczeństwa, wynika stąd konieczność utrzymywania ciągłości służby we wszystkich jednostkach policyjnych na każdym szczeblu hierarchicznym. Zarówno w wypadkach, wymagających natychmiastowych zarządzeń czy instrukcji od bezpośredniej władzy przełożonej, jakoteż przy pilnych meldunkach i doniesieniach informacyjnych każda jednostka policyjna musi mieć możność szybkiego skomunikowania się z tą władzą w każdej chwili.

W niemniejszym stopniu uchybia zasadzie szybkiego i sprężystego działania policji brak stałych oddziałów pogotowia w większych miastach, gdzie mogące wyniknąć tłumne zajścia uliczne wymagają doraźnego wystąpienia policji w odpowiedniej ilości, a brak gotowych do tego oddziałów uniemożliwia zlikwidowanie ekscesów w zarodku bez zwłoki i szkody dla stanu bezpieczeństwa.

W celu usunięcia wytkniętych niedomagań i zapobieżenia na przyszłość możliwości niepożądanych skutków takiego stanu rzeczy ustalam niżej podane zasady w zakresie służby dyżurów i pogotowia policyjnego w miastach.

A. DYŻURY.

I. Na posterunkach.

1. Dyżur na posterunku w ciągu całej doby jest obowiązujący:
   a) na posterunkach w siedzibach komend powiatowych,
   b) w miastach, miasteczkach i osadach,
   c) na posterunkach, posiadających w swym stanie od 6 funkcjonarjuszów wzwyż (łącznie z komendantem) bez względu na charakter miejscowości, w której jest stacjonowany.

2. Na posterunkach, niepodpadających pod kategorje wyliczone w p. 1 dyżury ciągłe są nieobowiązujące, lecz mogą być wprowadzone na stałe przez komendanta powiatowego, a czasowo przez komendanta posterunku w razie istotnej potrzeby, wynikającej z warunków bezpieczeństwa lub doraźnej konieczności wzmocnienia czujności policyjnej na kilka czy kilkanaście godzin.

3. Służba dyżurnego winna trwać od 8 do 12 godzin. Zmiany częstsze, nie częstsze jednak jak co 4 godziny, mogą być stosowane w zależności od warunków lokalnych.

4. Do służby dyżurów obowiązani są wszyscy funkcjonarjusze posterunku z wyłączeniem komendanta.

5. W czasie służbowej obecności komendanta posterunku w kancelarji służba dyżurnego winna być przerywana na korzyść służby zewnętrznej. W tym celu komendant posterunku przy opracowaniu planu służby winien z dnia na dzień przewidzieć godziny swego pobytu na posterunku i odpowiednio do tego rozłożyć godziny służbowe swych podkomendnych.

6. Zadaniem dyżurnego na posterunku jest prowadzenie książek i notatek służbowych według pp. 58, 59 i 60 przepisów biurowych, przyjmowanie zgłoszeń o wszystkich zdarzeniach, wypadkach, przestępstwach od osób prywatnych i funkcjonarjuszów posterunku, przyjmowanie dyspozycji od władz przełożonych i meldowanie władzom o wypadkach, wymagających tego na podstawie przepisów lub ze względu na ich ważność oraz dysponowanie w razie potrzeby funkcjonarjuszami posterunku w sprawach nagłych w zastępstwie komendanta posterunku.

7. Dyżurny pełni służbę bez czapki, w mundurze, pasie głównym z krótką bronią palną.

Godziny służby dyżurnego mają być zaliczane w/g p. IV rozkazu Nr. 228 ustęp 1-c. Stosowanie ustępu 1-d. tegoż rozkazu zawieszam do czasu ogólnego uregulowania sprawy godzin służby.

8. Na posterunkach, gdzie ciągłość dyżuru nie jest obowiązująca, w czasie nieobecności personelu służbowego winien być przy wejściu umieszczony napis informacyjny, wskazujący dokładnie miejsce zamieszkania funkcjonarjusza wolnego od służby, który obowiązany jest w nagłych wypadkach niezwłocznie wykonać nakazane przepisami czynności służbowe. Treść karty informacyjnej winna przykładowo brzmieć, jak następuje: „Kancelarja posterunku nieczynna. W sprawach pilnych zwracać się do przod. Jana Kamińskiego — wieś Frącki, dom Gajewskiego przy szosie". Napis taki, umieszczony w oszklonej ramce, winien być zakładany każdorazowo przy opuszczaniu posterunku przez ostatniego funkcjonarjusza i zdejmowany niezwłocznie z chwilą, gdy zjawia się na miejsce komendant posterunku lub inny funkcjonarjusz na służbę.

9. Celem ułatwienia osobom zainteresowanym odnalezienia posterunku winna być na widocznem miejscu przy drodze głównej umieszczona na słupku tablica orjentacyjna (drogowskaz), podająca dokładnie położenie lokalu posterunku, kierunek drogi, prowadzącej do niego, Nr. budynku lub nazwisko właściciela i odległość. Droga do posterunku i samo wejście do budynku winny być zawsze utrzymane w czystości i łatwo dostępne. Przy wejściu na posterunek od zmierzchu do świtu winna się palić od zewnątrz latarnia (lampa), oświetlająca szyld, ewentualnie napis informacyjny, o którym mowa wyżej i samo wejście.

10. Postanowienie rozkazu Nr. 258 p. VII w sprawie dyżurów na posterunkach uchyla się.

II. W komisarjatach.

Służba dyżurów we wszystkich komisarjatach powinna być utrzymywana w nieprzerwanej ciągłości w ciągu całej doby i prowadzona według postanowień rozkazu mego Nr. 330 p. IV ustęp 12-ty.

III. W komendach powiatowych.

1. W biurach komend powiatowych służba dyżurów jest w zasadzie nieobowiązująca z powodu braku dostatecznego personelu do jej wykonywania.

2. Funkcje dyżurnego dla potrzeb komend powiatowych wykonywuje komisarjat lub posterunek w siedzibie komendy.

3. Komendant powiatowy obowiązany jest informować dyżurnego lokalnej jednostki wykonawczej o miejscu swego pobytu poza urzędem, aby w każdej chwili mógł być w razie potrzeby służbowej odnaleziony, lub wskazać właściwego funkcjonarjusza komendy, do którego ma zwracać się dyżurny w razie nagłych wypadków, pilnych doniesień podległych mu organów lub zarządzeń władz zwierzchnich i przełożonych.

4. W komendach powiatowych, stacjonowanych w miastach wydzielonych z własnemi komendami p. p., obowiązują dyżury stałe w **godzinach nieurzędowych**, które mają być pełnione przez etatowo do tego celu przewidzianych niższych funkcjonarjuszów przydzielonych z ogólnego stanu powiatu.

5. W razie potrzeby wprowadzenia służby dyżuru w komendach powiatowych, nie obowiązanych z reguły do tej służby, decyduje o czasowem wprowadzeniu dyżurów komendant powiatowy, o ile termin ich trwania nie przewidywany jest dłużej ponad 1 miesiąc, na czas dłuższy lub na stałe — komendant wojewódzki.

IV. W komendach miast.

1. Komendy p. p. w miastach Warszawie, Łodzi, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie obowiązane są utrzymywać w godzinach nieurzędowych nieprzerwane dyżury wyższych funkcjonarjuszów z ogólnego stanu tych komend. Od pełnienia służby dyżuru są wolni: komendant i zastępca tegoż, oficerowie inspekcyjni, naczelnicy urzędów śledczych, kierownicy referatów w biurach komend miast, komendanci rezerwy pieszej i konnej m. st. Warszawy oraz ci wyżsi funkcjonarjusze, którzy ze względu na specjalne obowiązki zostaną od tej służby zwolnieni decyzją komendanta wojewódzkiego (komendanta m. st. Warszawy).

2. Komendy p. p. w miastach Bydgoszczy, Toruniu, Grudziądzu mogą do służby dyżurnych używać st. przodowników i przodowników.

3. W miastach Gnieźnie i Inowrocławiu, gdzie funkcje komendy miasta spełniają komisarjaty służba dyżurnego ma być prowadzona w/g przepisów dla komisarjatów.

V. W biurach komendantów wojewódzkich.

1. Biura komendantów wojewódzkich obowiązują dyżury stałe w godzinach nieurzędowych.

2. Do służby tej mają być używani urzędnicy z wyłączeniem kobiet, st. przodownicy i przodownicy z personelu biura, a w razie braku dostatecznej ich ilości także inni niżsi funkcjonarjusze z własnego stanu, nadający się do tej służby.

W wypadkach gdyby liczba funkcjonarjuszów biura komendanta wojewódzkiego, powołanych do dyżurów była tak niedostateczna, że częstotliwość dyżuru przypadałaby więcej niż 1 raz na tydzień, dopuszczalne jest powołanie dodatkowe do służby dyżurów odpowiedniej ilości funkcjonarjuszów z lokalnej jednostki egzekutywnej, lecz tylko w ilości koniecznej do zachowania normy: 1 dyżur na tydzień dla każdego funkcjonarjusza z personelu własnego. W dnie powszednie dyżur powinien mieć dwie zmiany, a w niedziele i święta, kiedy służba dyżurnego trwać musi w ciągu całej doby — 3 zmiany.

VI. W Komendzie Głównej.

1. Dyżur w Komendzie Głównej P. P. trwa nieprzerwanie w czasie godzin nieurzędowych od godz. 15.30 do 8.30 (w soboty od godz. 14), w niedziele i święta w ciągu całej doby.

2. Służbę dyżurów pełnią wyżsi funkcjonarjusze ze stanu Komendy od aspiranta do nadkomisarza włącznie oraz urzędnicy od IX st. sł. wzwyż z wyjątkiem kobiet.

3. Służba dyżurów w Komendzie Głównej wyznaczona jest w planie miesięcznym. Prowadzenie miesięcznych list dyżurów powierzam Naczelnikowi Wydziału III.

VII. Wskazania ogólne.

1. Kierownicy jednostek policyjnych w czasie nieobecności w urzędzie winni zostawiać zawsze dokładne informacje co do miejsca swego pobytu u dyżurnego funkcjonarjusza, wskazując adres i Nr. telefonu. Oprócz kierownika obowiązek ten ciąży na mianowanym lub faktycznym zastępcy tegoż. To ostatnie ma szczególnie ważne znaczenie w odniesieniu do komendantów wojewódzkich i komendantów miast i musi być z całą ścisłością przestrzegane.

2. Telefon dyżurnego funkcjonarjusza w urzędach policyjnych musi być znany wszystkim podległym jednostkom (Nr. telefonu tego powinien być umieszczony przy aparatach telefonicznych) oraz bezpośredniej władzy przełożonej. Ponadto przy telefonach dyżurnych funkcjonarjuszów w I i II instancji policyjnej (na posterunkach w siedzibie komend powiatowych i w biurach komendantów wojewódzkich) winien być umieszczony szkic połączeń telefonicznych wszystkich bezpośrednio niższych jednostek (posterunków dla powiatów, komend powiatowych i miejskich dla województw) aby w razie uszkodzenia połączenia bezpośredniego dyżurny mógł szybko zorjentować się co do położenia najbliższego połączenia telefonicznego.

3. Natychmiastowe meldunki w drodze telefonicznej (telegraficznej, przez kurjera i t. p.) winny być zgłaszane bezpośredniej władzy przełożonej:

a) w sprawach wymagających doraźnej decyzji lub rozstrzygnięcia w zakresie, przekraczającym uprawnienia własne danej jednostki,
b) w wypadkach nagłych, co do sposobu załatwienia których niema ogólnych instrukcji lub przepisów,
c) w razie potrzeby pomocy i wzmocnienia sił danej jednostki, jeżeli rozporządzalne przez nią środki nie są dostateczne do wykonania nadzwyczajnych zadań i
d) w wypadkach większych przestępstw, wydarzeń nadzwyczajnych w dziedzinie bezpieczeństwa (zaburzenia, rozruchy, strajki w instytucjach użyteczności publicznej, większe ekscesy na tle politycznem, narodowościowem, religijnem i t. p.) i użycia broni przez policję,
e) w wypadkach, określonych specjalnymi przepisami i
f) na polecenie władz przełożonych.

4. Z reguły podlegają natychmiastowemu zgłoszeniu w drodze służbowej do Komendy Głównej P. P. następujące sprawy:

a) morderstwa,
b) napady rabunkowe z użyciem broni lub w bandzie,
c) zaburzenia większe, demonstracje zabronione i tłumne ekscesy, w czasie których miało miejsce zbiorowe wystąpienie policji,
d) strajki w zakładach użyteczności publicznej lub mające charakter ogólny, względnie specjalne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego,
e) wypadki klęsk żywiołowych,
f) zabójstwa, uszkodzenia ciała i napady na funkcjonarjuszów policji,
g) użycie broni przez policję.

B. POGOTOWIE P. P. W MIASTACH.

1. W komendach p. p. większych miast, a w szczególności w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Lwowie, Wilnie oraz pozostałych, posiadających oddziały pod nazwą rezerw, **połączone koszarami**, obowiązuje utrzymanie stałego w ciągu całej doby pogotowia ze stanu rezerw przy zastosowaniu niżej wymienionych wytycznych planu służby.

2. Ogólny stan rezerwy winien być podzielony na 3 plutony (zmiany) służby normalnej oraz dodatkowe jednostki specjalne tam, gdzie zachodzi tego potrzeba, jak np. w rezerwach, sprawujących funkcje stacji etapowych — oddziały (plutony) eskortowe.

3. Plutony służby zwykłej wykonywują tę służbę, jaka w ogólnym planie służby

miejskiej została włożona na rezerwę, jak np. obstawianie pewnych posterunków, obchodów, obsługiwanie więzień (o ile nie wchodzi to w zakres zadań oddziału specjalnego eskortowego) i t. p. Każdy pluton w warunkach codziennych pełni służbę w ciągu 8 godzin na dobę i stanowi jedną zmianę służbową. Liczebność plutonów jest ruchoma i powinna być regulowana przez komendanta rezerwy w zależności od pory dnia i potrzeby (zmiany dzienne w zasadzie winny być liczebniejsze od nocnych).

4. Po odbyciu 8-godzinnej służby czynnej pluton schodzący ze służby udaje się na odpoczynek do koszar i w ciągu następnych 8 godzin, będąc w stanie odpoczynku, stanowi pogotowie na wypadek potrzeby. Funkcjonarjusze takiego plutonu nie mogą wydalać się z koszar, natomiast mają prawo korzystać z odpoczynku całkowitego i spać rozebrani. Z chwilą alarmu pluton pogotowia w pełnym składzie staje do dyspozycji na potrzeby służby.

5. Komendant rezerwy ma prawo z odpoczywającego plutonu pogotowia zwalniać z koszar (urlopować) na miasto do $^1/_5$ stanu faktycznego tego plutonu. Funkcjonarjuszów plutonu odpoczywającego można używać do służby tylko w razie alarmu.

6. Jako komendanci pogotowia p. p. w Warszawie i Łodzi wyznaczeni są w godz. 8—24 wyżsi funkcjonarjusze ze stanu komend tych miast na dwie zmiany, w godz. 24—8 funkcje komendanta oddziału pogotowia spełnia st. przodownik lub przodownik, będący stałym komendantem plutonu odpoczywającego, lub specjalnie wyznaczony przodownik.

7. W rezerwach konnych o stanie od 36 koni wzwyż winien być zawsze (bez specjalnych rozkazów) gotowy do wystąpienia pluton w sile najmniej 12 koni.

8. W mniejszych oddziałach konnych stan pogotowia konnego winien liczebnością odpowiadać $^1/_3$—$^1/_2$ ogólnego stanu oddziału.

9. W oddziałach konnych m. st. Warszawy i Łodzi pluton stałego pogotowia ma wynosić:

a) w godz. 8—24: dla Warszawy — 24 ludzi z oficerem, dla Łodzi — 18 ludzi z przodownikiem i

b) w godz. 24—8: dla Warszawy i Łodzi — 12 ludzi z przodownikiem.

Ostateczny termin wprowadzenia w życie zawartych w niniejszym rozkazie zarządzeń ustalam na dzień 1 kwietnia r. b.

Wykonanie rozkazu zameldują mi Komendanci Wojewódzcy do dn. 5 kwietnia r. b.

R. 354.

IV. Telefon dyżurnego funkcjonarjusza w Komendzie Głównej P P.

W związku z § VII p. 4 rozkazu Nr. 351 „Ciągłość służby w jednostkach policyjnych i służba pogotowia w miastach" podlegają natychmiastowemu zgłoszeniu w drodze służbowej Komendzie Głównej P. P. następujące sprawy:

a) morderstwa.
b) napady rabunkowe z użyciem broni lub w bandzie.
c) zaburzenia większe, demonstracje zabronione i tłumne ekscesy, w czasie których miało miejsce zbiorowe wystąpienie policji,
d) strajki w zakładach użyteczności publicznej, lub mające charakter ogólny, względnie specjalne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego,
e) wypadki klęsk żywiołowych,
f) zabójstwa, uszkodzenia ciała i napady na funkcjonarjuszów policji,
g) użycie broni przez policję.

Telefonogramy w powyższych sprawach w godzinach 15.30—8.30 winny być nadawane Komendzie Głównej P. P. dyżurnemu funkcjonarjuszowi na numer telefonu 79-26. Ten sam aparat przeznaczony jest do przyjmowania wszelkich zgłoszeń, meldunków i pilnych sprawozdań w czasie godzin urzędowych.

Organizacja policji śledczej.

R. 362.

SŁUŻBA ŚLEDCZA.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 kwietnia 1927 r. o wydziałach i urzędach śledczych.

I. Urzędy i wydziały śledcze.

Na podstawie art. 5, 8 i 42 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o policji państwowej (Dz. P. P. P. Nr. 61 poz 363) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 lutego 1924 r. o reorganizacji komend okręgowych policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 114 poz. 1014) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przy niektórych komendach powiatowych policji państwowej i komendach miast wydzielonych będą w miarę potrzeby tworzone wydziały śledcze, a przy komendach wojewódzkich urzędy śledcze.

§ 2. Wydziały śledcze są częścią składową komend, przy których są utworzone i podlegają kierownikom tych komend.

Urzędy śledcze podlegają Komendantom Wojewódzkim, przy których są utworzone.

§ 3. Wydziały śledcze są utworzone i kasowane w miarę potrzeby zarządzeniami Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Służbowy teren działania wydziału śledczego z reguły pokrywa się z terenem działania właściwej komendy. Jednak Minister Spraw Wewnętrznych władny jest ten teren określić odmiennie.

Teren działania urzędu śledczego pokrywa się z terenem działania komendanta wojewódzkiego policji państwowej.

§ 5. Zadaniem wydziału śledczego jest zapobieganie przestępstwom i ich dochodzenie.

Zadaniem urzędów śledczych jest instruowanie i koordynacja czynności wydziałów śledczych i innych jednostek policyjnych na terenie województwa w zakresie służby śledczej oraz czynności rejestracyjno-pościgowe, a w szczególnie ważnych wypadkach również dochodzenie przestępstw.

§ 6. Funkcjonarjusze służby śledczej, prowadzący dochodzenia przestępstw pozostają w tym zakresie w bezpośredniej zależności od władz sądowych i prokuratorskich stosownie do odpowiednich przepisów ustaw postępowania karnego.

§ 7. Szczegółowe przepisy o organizacji i urzędowaniu wydziałów i urzędów śledczych ustali w ramach niniejszego rozporządzenia Komendant Główny Policji Państwowej.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z tą chwilą tracą moc obowiązującą: rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1926 r. o organizacji urzędów śledczych (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz 455) i wszystkie przepisy sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski.*

(Dz. Ust. R. P. Nr. 40 poz. 358 z 1927 r.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 kwietnia 1927 r. zmieniające przepisy o organizacji Głównej Komendy Policji Państwowej.

II. Wydział IV K. Gł. Centrala służby śledczej. Na podstawie art. 9 ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 363) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisy o organizacji Głównej Komendy Policji Państwowej z dnia 28 grudnia 1922 r. („Monitor Polski" z r. 1923, Nr. 30 poz. 32) ulegają następującym zmianom:

1. W § 5 wierszu 5-tym wyrazy: „rejestracyjno-pościgowego", zastępuje się wyrazami: „Centrali Służby Śledczej".

2. W § 8 ustęp 4-ty skreśla się, a wzamian dodaje się, co następuje:

„Do zakresu działania Wydziału IV — Centrali Służby Śledczej należy:

a) nadzór nad działalnością policji w zakresie służby śledczej,
b) współudział w fachowem szkoleniu funkcjonarjuszów p. p. w zakresie służby śledczej,
c) wydawanie opinji i stawianie wniosków w sprawach personalnych funkcjonarjuszów służby śledczej,
d) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między komendantami wojewódzkimi w zakresie służby śledczej,
e) utrzymywanie centralnej rejestracji daktyloskopijnej i zbioru dossiers (arkuszów informacyjnych) przestępców zawodowych, zgodnie ze specjalnymi przepisami,
f) gromadzenie informacji co do przestępczości na obszarze Państwa i badanie jej wyników,
g) bezpośrednie prowadzenie dochodzeń śledczych w tych wyjątkowych wypadkach, kiedy Minister Spraw Wewnętrznych zleci to Komendantowi Głównemu Policji Państwowej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski.*

(Monitor Polski Nr. 86 z dn. 14.IV.1927 r.).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr. OL. 1558/27.

Warszawa, dn. 6 maja 1927 r.

Do
Pana Komendanta Głównego Policji Państwowej.

III. Kreowanie urzędów i wydziałów śledczych. Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 kwietnia 1927 r. o organizacji służby śledczej policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 358) polecam Panu Komendantowi Głównemu utworzyć urzędy śledcze przy wszystkich ko-

mendach wojewódzkich p. p. oraz przy komendzie p. p. na m. st. Warszawę, a nadto następujące wydziały śledcze:

a) przy komendach p. p. w miastach:

1. Łodzi
2. Krakowie
3. Lwowie
4. Poznaniu.
5. Bydgoszczy
6. Gnieźnie
7. Toruniu
8. Grudziądzu
9. Wilnie

b) przy komendach powiatowych p. p. powiatów:

1. Warszawskiego
2. Płockiego
3. Włocławskiego
4. Piotrkowskiego
5. Kaliskiego
6. Kieleckiego
7. Będzińskiego
8. Radomskiego
9. Częstochowskiego
10. Lubelskiego
11. Siedleckiego
12. Zamojskiego
13. Białostockiego
14. Grodzieńskiego
15. Tarnowskiego
16. Przemyskiego
17. Drohobyskiego
18. Rzeszowskiego
19. Tarnopolskiego
20. Stanisławowskiego
21. Stryjskiego
22. Ostrowskiego (Pozn.)
23. Tczewskiego
24. Łuckiego
25. Kowelskiego
26. Równieńskiego
27. Brzeskiego
28. Pińskiego
29. Nowogródzkiego
30. Baranowickiego
31. Święciańskiego
32. Wilejskiego.

Jednocześnie polecam Panu wykonanie § 7 powołanego na wstępie rozporządzenia.

Urząd Śledczy przy Komendzie P. P. na m. st. Warszawę winien być tak zorganizowany, aby równocześnie pełnił służbę wykonawczą w zakresie śledczym, podobnie jak wydziały śledcze.

Minister: *Sławoj Składkowski.*

IV. Zasady organizacji służby śledczej. W wykonaniu rozporządzeń Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 kwietnia 1927 r. o wydziałach i urzędach śledczych (Dz. Ust. R. P. Nr. 40 poz. 358 i z dnia 8.IV r. b., zmieniającem przepisy o organizacji Komendy Głównej P. P. (Monitor Polski Nr. 86 z dn. 14.IV.27), ustalam niżej podane zasady organizacyjne służby śledczej.

I. Postanowienia ogólne.

1. Zadania policji w zakresie zapobiegania przestępstwom, ich ujawniania i ścigania wykonywują zasadniczo wszystkie jednostki wykonawcze policji państwowej.

2. Na terenie powiatów, gdzie stan przestępczości nie wymaga utrzymywania stałej jednostki aparatu śledczego, czynności policyjno-śledcze spełnia policja ogólna pod kierunkiem komendanta powiatowego. Dochodzenia karne w rejonach poszczególnych jednostek, podległych komendzie powiatowej, prowadzą posterunki i komisarjaty p. p.

3. W powiatach o przestępczości większej, gdzie zachodzi potrzeba posiadania wyszkolonych specjalistów w zakresie służby śledczej, mogą być oni przydzieleni albo jako poszczególni funkcjonarjusze, wcieleni do komendy powiatowej lub niższych jednostek egzekucyjnych, albo w postaci zorganizowanej komórki śledczej pod nazwą Wydziału Śledczego.

II. Służba śledcza w powiatach bez wydziałów śledczych.

1. W komendach powiatowych, gdzie niema wydziałów śledczych, lecz są poszczególni funkcjonarjusze służby śledczej, winni być oni używani do ważniejszych i trudniejszych dochodzeń karnych. Funkcjonarjusze ci mogą pozostawać w stanie komendy powiatowej lub być wcieleni do podległych komendzie komisarjatów i posterunków w zależności od potrzeb lokalnych. Przydział takich funkcjonarjuszów przeprowadza w granicach rozporządzalnych etatów komendant wojewódzki na wniosek komendanta powiatowego.

2. Funkcjonarjusze służby śledczej ze stanu komendy powiatowej, działając z polecenia komendanta powiatowego na terenie posterunku, jako jednostka wyspecjalizowana, obejmuje z reguły kierownictwo dochodzeń, o ile komendant powiatowy wyraźnie nie podporządkuje go komendtantowi posterunku.

3. Funkcjonarjusz policji, prowadzący pościg lub kontynuujący dochodzenie wszczęte w swej siedzibie służbowej, na obszarze innej jednostki policyjnej, melduje się u komendanta tej jednostki natychmiast po swem przybyciu na obcy teren, gdy tylko jego czynności na to pozwolą, o ile nie posiada w tym względzie specjalnych poleceń władzy przełożonej. Komendant odnośnej jednostki służbowej obowiązany jest udzielić meldującemu się wszelkiej pomocy w ludziach, środkach technicznych i wiadomościach.

Funkcjonarjusz prowadzący dochodzenie lub pościg na obcym terenie, z ważnych powodów służbowych może zaniechać obowiązku meldowania się w lokalnej jednostce policyjnej. W tych razach ma obowiązek złożyć o tem raport swojej władzy przełożo-

nej, która przedkłada go komendantowi wojewódzkiemu do wiadomości i oceny, czy pominięcie obowiązku zgłoszenia było usprawiedliwione.

4. Akcją wspólną kilku jednostek równorzędnych (obława) kieruje funkcjonarjusz, wyznaczony specjalnie przez władzę przełożoną. W wypadkach nagłych, gdy władza przełożona kierownika nie wyznaczyła, kierownictwo, obejmuje najstarszy stopniem służbowym, a przy równości stopni służbowych — inicjator.

W wypadkach wyjątkowych funkcjonarjusz starszy stopniem służbowym może ustąpić kierownictwo inicjatorowi — niższemu stopniem służbowym, jako lepiej ze sprawą obznajmionemu.

5. W wypadkach szczególnej wagi, specjalnie pod względem dochodzenia skomplikowanych i wymagających udziału specjalistów, nie będących w rozporządzeniu komendy powiatowej, lub wreszcie w sprawach, obejmujących terenowo obszary innych powiatów, komendant powiatowy zwraca się niezwłocznie do komendanta wojewódzkiego z wnioskiem o udzielenie potrzebnej pomocy fachowej lub o objęcie kierownictwa sprawy przez urząd śledczy.

6. W razie delegowania przez komendanta wojewódzkiego (naczelnika urzędu śledczego) na teren powiatu wyższego funkcjonarjusza do przeprowadzenia pewnych czynności śledczych, obejmuje on zasadniczo kierownictwo danej akcji, o ile dla danego wypadku nie zostały wydane zarządzenia odmienne. Jeżeli przez urząd śledczy delegowany jest do komendy powiatowej niższy funkcjonarjusz, podlega on rozkazom właściwego komendanta powiatowego, lecz i tym razem w wypadkach potrzeby komendant wojewódzki (naczelnik urzędu śledczego) może wydać inne polecenie specjalne.

7. Funkcjonarjusz policji, prowadzący dochodzenie poza terenem swego stałego przydziału (delegacja, pościg), pozostaje w stosunku do miejscowych władz sądowych i prokuratorskich na prawach miejscowego funkcjonarjusza p. p. służby egzekutywnej.

8. W zakresie czynności policyjno-śledczych komendy powiatowe prowadzą:
   a) korespondencję z władzami sądowemi i prokuratorskiemi,
   b) arkusze informacyjne o miejscowych przestępcach zawodowych,
   c) statystykę perjodyczną przestępstw popełnionych i wykrytych.

III. Wydziały śledcze.

1. Wydziały śledcze mogą być tworzone przy komendach miast i komendach powiatowych na podstawie decyzji Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.

2. Wchodzą one w skład odnośnych komend miast wydzielonych i komend powiatowych, jako nierozdzielna z niemi całość.

3. Terytorjalny zakres działania odpowiada terytorjalnej kompetencji danej komendy miejskiej lub powiatowej, lecz w razie potrzeby obszar działania wydziału śledczego może być oznaczony odmiennie zarządzeniem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.

4. Komendant danej jednostki policyjnej jest odpowiedzialny za całokształt działalności wydziału śledczego i sprawuje ogólne nad nim kierownictwo.

5. Bezpośrednio fachowe kierownictwo czynnościami wydziału śledczego należy do kierownika wydziału śledczego, który w tym zakresie jest pomocnikiem komendanta jednostki ogólno-policyjnej i referentem spraw śledczych. W odniesieniu do jednostek niższego rzędu, podległych Komendzie powiatowej (miasta) występuje on w zakresie spraw śledczych w imieniu komendanta miasta lub powiatu.

6. Wydział śledczy może w miarę potrzeby posiadać więcej, niż jednego funkcjonarjusza wyższego, a całość personelu służbowego może być rozdzielona na jednostki drobniejsze, wynikające z potrzeby rzeczowego podziału pracy w/g rodzajów przestępczości. Takie części składowe wydziału śledczego noszą nazwę brygad śledczych, jak np. brygady fałszerstw, kradzieży, brygada przestępstw antypaństwowych i t. p. Etat osobowy wydziałów śledczych ustala w ogólnym planie etatowym Komendant Główny P. P.

7. Zadaniem wydziałów śledczych jest:
   a) prowadzenie dochodzeń policyjnych w sprawach przestępstw karnych, wymagających fachowego przygotowania śledczego i środków technicznych, przekraczających możność organów policji ogólnej, oraz współdziałanie z lokalnymi organami policji ogólnej.

      UWAGA: Dochodzenia przestępstw administracyjnych, skarbowych oraz drobniejszych karnych prowadzone są przez policję ogólną.
   b) wywiad policyjny z polecenia władz administracyjnych,
   c) prowadzenie arkuszy informacyjnych zawodowych przestępców na terenie swego działania,
   d) prowadzenie albumu fotograficznego przestępców,
   e) rejestracja poszukiwanych w/g Gazety Śledczej i zarządzeń pościgowych wojewódzkich,
   f) ewidencja osób pozostających pod dozorem policji,
   g) prowadzenie wykazów rzeczy zaginionych,
   h) opracowanie perjodycznych zestawień statystycznych przestępstw dokonanych i wykrytych.

8. Komendanci miast i komendanci powiatowi niezależnie od posiadania lub nieposiadania wydziału śledczego przez daną jednostkę policyjną składają ogólne sprawozdania z działalności organów policyjnych lokalnym władzom administracyjnym (starostom, komisarzom rządu, dyrektorom policji), oraz meldują doraźnie o wszystkich ważniejszych przestępstwach ze wskazaniem przedsięwziętych środków, celem ich wykrycia i ujawnienia sprawców.

9. W wypadkach szczególnie ważnych odpisy doniesień karnych, skierowanych do władz sądowych, przesyłane są przez komendantów miast i powiatów urzędowi śledczemu.

10. W stosunku do władz wymiaru sprawiedliwości wydziały śledcze postępują według ogólnych postanowień ustawowych, znosząc się z temi władzami w drodze bezpośredniej.

IV. Urzędy śledcze.

1. Fachową jednostką śledczą przy komendancie wojewódzkim p. p. jest urząd śledczy.

2. Zadaniem urzędu śledczego jest:

a) nadzór nad pełnieniem służby śledczej przez organa p. p. na terenie województwa,

b) koordynowanie i kierownictwo wspólną akcją śledczą kilku jednostek na obszarze województwa,

c) prowadzenie poszukiwań (pościgu) wojewódzkich, statystyk, rejestracji rozpoznawczych i informacyjnych w/g przepisów dla każdego rodzaju tych pomocy śledczych ustalonych,

d) prowadzenie we własnym zakresie dochodzeń policyjnych w sprawach szczególnej wagi.

3. Urząd śledczy składa się z wyższych i niższych funkcjonarjuszów służby śledczej, specjalistów w zakresie zwalczania różnych rodzajów przestępczości, pod kierownictwem naczelnika urzędu śledczego.

4. Naczelnik urzędu śledczego posiada jednego lub dwóch zastępców, kierujących pracą w zakresie zwalczania pewnych kategorji przestępstw, stosownie do rzeczowego podziału czynności.

5. Pozatem urząd śledczy posiada odpowiedni personel biurowy oraz kancelarję własną, prowadzoną w/g specjalnej instrukcji.

6. Naczelnik urzędu śledczego przy ogólnych zadaniach, wynikających z kierownictwa podległym mu aparatem, ma specjalnie sobie powierzone następujące agendy:

a) zastępstwo komendanta wojewódzkiego w sprawach służby śledczej,

b) inicjatywę i wnioskowanie w sprawach etatów osobowych służby śledczej, w sprawach personalnych i w zakresie kreowania nowych jednostek śledczych,

c) inicjatywę i wnioskowanie w sprawach fachowych służby śledczej,

d) zarządzanie funduszem śledczym i środkami technicznymi.

UWAGA: Fundusz śledczy, asygnowany przez Komendę Główną na potrzeby terenu wojewódzkiego, komendant wojewódzki asygnuje w całości naczelnikowi urzędu śledczego, który rozdziela go na potrzeby własnego urzędu, wydziałów śledczych i komend powiatowych, kontroluje sposób wydatkowania go przez te jednostki i wylicza się z całości przed komendantem wojewódzkim.

e) referowanie całokształtu swych agend komendantowi wojewódzkiemu oraz stały kontakt służbowy z naczelnikiem wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa w/g ogólnych pod tym względem przepisów i zarządzeń wojewody; kontakt z władzami sądowemi w sposób ustalony ustawami w sprawach wynikających z działalności śledczej urzędu.

7. Inspekcje wydziałów śledczych (przy komendach powiatowych i miejskich) przeprowadza naczelnik urzędu śledczego osobiście lub w razach wyjątkowych przez upoważnionych każdorazowo wyższych funkcjonarjuszów urzędu śledczego. Protokuły tych przeglądów przedkłada komendantowi wojewódzkiemu i naczelnikowi wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa.

8. Pod względem wykonywania służby śledczej, wywiadu policyjnego i wogóle czynności egzekutywnych w tej dziedzinie naczelnik urzędu śledczego powoduje się ogólnymi przepisami prawa, instrukcjami służbowemi, rozkazami władz przełożonych i poleceniami wojewody lub naczelnika wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa.

9. Wojewoda (naczelnik wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa) ustala sposób i formy stałej łączności pomiędzy sobą i naczelnikiem urzędu śledczego, terminy perjodycznych referatów i sprawozdań pisemnych lub ustnych, może wydawać bezpośrednio polecenia doraźne w zakresie wywiadu policyjnego i dochodzeń i żądać bezpośrednich relacji. Bezpośredniość stosunku naczelnika urzędu śledczego z naczelnikiem wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa nie może uchybiać hierarchicznej zależności pierwszego od komendanta wojewódzkiego. Jest ona rezultatem konieczności szybkiego

załatwiania spraw służby śledczej pomiędzy władzą dyspozycyjną i fachowym czynnikiem wykonawczym, jakim jest naczelnik urzędu śledczego.

W razie specjalnych poleceń, wydanych naczelnikowi urzędu śledczego przez naczelnika wydziału bezpieczeństwa poza planem normalnych czynności pierwszego, w szczególności wymagających osobistego działania nazewnątrz poza urzędem, naczelnik urzędu śledczego melduje o tem komendantowi wojewódzkiemu, a o wykonaniu zdaje sprawę bezpośrednio naczelnikowi wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa.

10. Sprawy administracji wewnętrznej aparatu służby śledczej w zakresie gospodarczym i osobowym prowadzone są przez ogólne referaty w biurze komendanta wojewódzkiego lecz winny być zawsze opinjowane przez naczelnika urzędu śledczego, jeżeli nie wynikły z jego inicjatywy.

11. W odniesieniu do lokalnych wydziałów śledczych urząd śledczy może wydawać doraźne polecenia w konkretnych sprawach przez komendanta właściwej jednostki policyjnej, przy której istnieje wydział śledczy, a tylko w wypadkach wyjątkowych — bezpośrednio kierownikom wydziałów śledczych, którzy w takich razach mają obowiązek zameldowania o tem bezpośredniemu przełożonemu.

12. Polecenie nastąpienia funkcjonarjuszów danego wydziału śledczego na obcym terenie i delegacje w sprawach śledczych mogą być wydawane przez naczelnika urzędu śledczego tylko za aprobatą i z rozkazu komendanta wojewódzkiego, względnie z polecenia wojewody lub naczelnika wojewódzkiego wydziału bezpieczeństwa.

V. Służba śledcza w mieście st. Warszawie.

Organizacja służby śledczej w komendzie p. p. na m. st. Warszawę wobec odmiennego charakteru tej komendy, stosownie do specjalnej organizacji władzy administracyjnej, ustalona zostanie zarządzeniem oddzielnem.

VI. Wydział IV K. G. P. P. Centrala służby śledczej.

1. Wydział IV K. G. P. P. jest centralą służby śledczej oraz organem nadzorczym policji państwowej pod względem wykonywania służby śledczej w całem państwie.

2. W tym charakterze Wydział IV K. G. P. P.:

a) prowadzi rejestrację daktyloskopijną dla całego obszaru państwa,
b) prowadzi centralny zbiór arkuszy informacyjnych (dossiers) zawodowych przestępców,
c) wydaje „Gazetę Śledczą",
d) dokonywuje inspekcji jednostek policyjnych w zakresie służby śledczej,
e) opinjuje sprawy personalne funkcjonarjuszów służby śledczej,
f) ma inicjatywę co do kierunku i sposobu szkolenia w zakresie służby śledczej,
g) rozstrzyga spory o kompetencję terytorjalną lub rzeczową w sprawach śledczych pomiędzy wojewódzkimi komendantami p. p.,
h) gromadzi informacje co do przestępczości na obszarze państwa i bada ich wyniki,
i) zarządza pościg zwyczajny przez „Gazetę Śledczą" i nadzwyczajny za pośrednictwem wojewódzkich komendantów p. p.

3. W wypadkach wyjątkowych, Wydział IV K. G. P. P. na rozkaz Komendanta Głównego prowadzi dochodzenia śledcze w sprawach poleconych przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.

VII. Postanowienia końcowe.

1. Szczegółowe przepisy o prowadzeniu pomocy śledczych, jak: rejestrów osób karanych, poszukiwanych, przestępców zawodowych, albumu fotograficznego, ewidencji osób pozostających pod dozorem policji, rejestracji daktyloskopijnej i t. p. w wydziałach śledczych, urzędach śledczych, oraz jednostkach policji ogólnej zostaną wydane w oddzielnej instrukcji służbowej.

To samo dotyczy przepisów biurowych dla kancelarji urzędów śledczych.

2. Dotychczasowe przepisy o organizacji służby śledczej, ogłoszone w rozkazie moim Nr. 335, p. IV, uchylam.

V. Uruchomienie urzędów i wydziałów śledczych. Stosownie do ogłoszonego wyżej (p. III) zarządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja b. r. Nr. OL. 1558/27 polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim niezwłocznie uruchomić urzędy i wydziały śledcze, wyliczone w zarządzeniu, kierując się treścią rozporządzenia z dnia 8 kwietnia b. r. (patrz p. I) i instrukcją, zamieszczoną pod p. IV niniejszego rozkazu. Powołane do życia wydziały śledcze pod względem kompetencji terytorjalnej obejmują miasta i powiaty, na które rozciąga się działalność właściwych komend miast i komend powiatowych p. p.

Etaty osobowe służby śledczej zostaną ogłoszone po ich ostatecznem ustaleniu,

co nastąpi w dniach najbliższych. Do tego czasu należy liczyć się z rozporządzalnym stanem faktycznym, który winien być rozdzielony na poszczególne jednostki w/g wymagań służby.

R. 69.

V. Raporty z odbytych wizytacji Ekspozytur śledczych. Naczelnicy Okręgowych Urzędów Śledczych winni przysyłać Wydziałowi IV-mu protokułń z odbytych wizytacji Ekspozytur Śledczych.

Protokuły te winny zawierać następujące rubryki i odpowiedzi na nie: stan osobowy, lokale urzędów śledczych, inwentarz ruchomy i nieruchomy, kancelarja, stan kasy, uzbrojenie, fotografja, rejestracja, telefony, prośby i zażalenia funkcjonrjuszów, areszty (dla kobiet, mężczyzn i małoletnich), służba śledcza, karność, opinja władz sądowych.

R. 125.

V. „Gazeta Śledcza". Począwszy od Nr. 196 otrzymywać będą „Gazetę Śledczą" jedynie Komendy Okręgowe, Okręgowe Urzędy Śledcze, Komendy Powiatowe, Ekspozytury Polic.-Śledczej, Komendy miast oraz Komisarjaty P. P.

Wzamian za otrzymaną dotychczas przez posterunki P. P. „Gazetę Śledczą" Komendy powiatowe przesyłać będą tymże wyciągi z Gazet Śledczych, dotyczące poszukiwanych osób, które w gminach odnośnego powiatu:

a) popełniły prestępstwo lub gdzie nastąpiło poszukiwanie, b) gdzie ostatnio zamieszkiwały lub są stałymi mieszkańcami.

R. 136.

VI. Zniesienie centralnej rejestracji osób karanych przy Wydziale IV K. G. P. P. Na zasadzie decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydanej w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, zarządzam zniesienie oddziału rejestracji osób karanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzonego dotychczas przez Wydział IV Komendy Głównej P. P. w Warszawie, a zarazem przekazanie odnośnych aktów rejestracyjnych oddziałowi statystycznemu Ministerstwa Sprawiedliwości (biuro ewidencji kar — Długa 7). Wszelkie zapytania o karalności, będą odtąd zwracały organa policyjne w odniesieniu do osób zamieszkałych na terytorjum b. zaboru rosyjskiego (Kongresówki) do biura ewidencji kar przy Ministerstwie Sprawiedliwości w Warszawie — Długa 7), odnośnie zaś do skazanych, zamieszkałych na terytorjum b. zaboru pruskiego i Małopolski, do odnośnych prokuratorów przy Sądzie Okręgowym.

Lokalne urzędy policyjne, a mianowicie: komendy miast, względnie istniejące przy nich urzędy śledcze, samodzielne komisarjaty miejskie, względnie ekspozytury śledcze i posterunki gminne prowadzić będą dla własnego użytku na dotychczasowych formularzach kartkowych, ewidencję osób skazanych, zamieszkałych w ich rejonach służbowych, a to na podstawie informacji udzielonych przez sądy, względnie władze administracyjne i samorządowe.

R. 143.

II. Skasowanie laboratorjum chemicznego. Z powodu zniesienia laboratorjum chemicznego przy Wydz. IV K. Gł. P. P. i przekazania wszelkich analiz z dziedziny badania produktów spożywczych oraz z dziedziny toksykologji i chemji sądowej Państwowym Zakładom badania żywności i przedmiotów użytku publicznego — poleca się na przyszłość wszelkie dowody rzeczowe przesyłać do analizy nie do laboratorjum chemicznego przy Wydziale IV-ym, lecz do wyżej wymienionego Zakładu (ul. Kujawska 2).

Policja na kolejach.

R. 333.

INSTRUKCJA

dla organów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Kolei, na podstawie art. 6 rozporządzenia z dnia 4 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 258).

I. Instrukcja kolejowa. 1. Funkcjonarjusze policji państwowej, pełniący służbę na kolejach, winni być obeznani z ogólnemi ustawami, przepisami, instrukcjami oraz regulaminami policyjnymi, tudzież z przepisami o bezpieczeństwie i porządku na kolejach.

2. Bezpośredni nadzór nad mieniem kolejowym, stanem urządzeń i taboru kolei oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów kolejowych w obrębie terenów i linji kolejowych, tudzież w pociągach należy do pracowników kolejowych, jako organów wykonawczych władz i urzędów kolejowych.

3. W wykonaniu służby bezpieczeństwa na kolejach zadaniem organów policji państwowej, powołanych w myśl art. 2 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. Nr. 61 poz. 363) do ochrony bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, jest zapobieganie przestępstwom, przerywanie czynów przestępnych i ich ujawnianie.

4. O utworzeniu nowych oraz skasowaniu istniejących komisarjatów, względnie posterunków policji państwowej na kolejach decyduje Minister Spraw Wewnętrznych, względnie podlegli mu naczelnicy władz administracyjnych II inst. (w Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) stosownie do wydanych przepisów ogólnych o utworzeniu nowych i kasowaniu istniejących organizacyjnych jednostek policyjnych.

Rozmieszczenie komisarjatów policji na kolejach, posterunków stałych, tudzież posterunków wystawianych w miarę potrzeby przez najbliższe komendy, względnie posterunki policyjne odnośne władze administracyjne uskuteczniają w porozumieniu z właściwemi Dyrekcjami Kolei Państwowych, wzgl. ich oddziałami oraz miejscowymi urzędami kolejowymi.

5. Dyrekcjom Kolei Państwowych i ich oddziałom przysługuje prawo bezpośredniego porozumiewania się z komendantami wojewódzkimi i powiatowymi policji państwowej, zaś miejscowym urzędom kolejowym z komisarjatami i lokalnymi organami policyjnymi.

6. W wypadkach przestępstw, dotyczących eksploatacji kolei, a popełnionych na terenach kolejowych, organa policji zawiadamiają o nich bezzwłocznie miejscowe władze lub urzędy kolejowe, przeprowadzają inwigilację i dochodzenia w ścisłem porozumieniu, z niemi oraz z lokalnymi organami i komendami policyjnemi.

Dla zapewnienia sprawności policji na kolejach komisarjaty i posterunki porozumiewają się bezpośrednio z innemi organami policji oraz z władzami i urzędami kolejowemi i wzajemnie okazują sobie jaknajdalej idącą pomoc.

7. W wypadkach wymagających interwencji policji na terenach kolejowych, w szczególności zaś przy prowadzeniu inwigilacji i dochodzeń, organa policji korzystają z bezpłatnego przejazdu służbowego wszelkimi środkami lokomocji kolejowej oraz z prawa bezpłatnego używania kolejowych urządzeń telegraficznych i telefonicznych.

8. Do szczególnych obowiązków organów policji państwowej pełniących służbę na kolejach należą:

a) zapobieganie przestępstwom, ich ujawnianie i przerywanie przy szczególnem uwzględnieniu ochrony podróżnych i ich mienia, mienia kolei żelaznych i przewożonych towarów,
b) zapobieganie niszczeniu lub uszkadzaniu urządzeń kolejowych,
c) współdziałanie z organami kolejowemi w akcji ratunkowej przy katastrofach kolejowych,
d) udzielanie organom kolejowym pomocy w zakresie przewidzianym w ustępie 10 niniejszej instrukcji.

9. Funkcjonarjusz policji, pełniący służbę na danym terenie kolejowym, winien teren ten znać dokładnie. Nadto obowiązany jest znać dokładnie osoby przeznaczone do pełnienia czynności urzędowych na rzeczonym terenie, w szczególności zaś osoby zajmujące kierownicze stanowiska oraz tych pracowników, z którymi w interesie służby bezpieczeństwa należy utrzymywać kontakt służbowy.

10. Funkcjonarjusze kolejowi mogą za pośrednictwem swej bezpośrednio przełożonej władzy (zawiadowca stacji, ekspedytor, lub ich zastępcy, dyżurny ruchu, kierownik pociągu i t. p.) wzywać pomocy organów policji, o ile przy wykonaniu swoich czynności służbowych natrafią na opór ze strony osób trzecich, którego własnymi rozporządzalnemi środkami nie są w możności przełamać.

Funkcjonarjusz policji obowiązany jest nawet bez specjalnego wezwania organu kolejowego do interwencji w wypadkach:

a) zauważonego oporu lub rozmyślnego przeszkadzania pracownikom kolejowym w pełnieniu służby,
b) zauważonego przekroczenia przez osoby trzecie przepisów kolejowych (np. chodzenie osób nie uprawnionych po torze kolejowym, wskakiwanie do pociągów będących w ruchu i t. p.) oraz wogóle w wypadkach popełnienia przez osoby trzecie czynów wykraczających przeciwko porządkowi na kolejach i bezpieczeństwu publicznemu.

11. W celu zapobiegania przestępstwom, ich ujawniania i przerywania (ust. 8 a) i b) funkcjonarjusze policji państwowej powinni:

a) zwracać baczną uwagę na wszystkie osoby, wałęsające się w sposób podejrzany, zwłaszcza osoby noszące worki, paki, tłomoki i t. p. w obrębie tere-

nów kolejowych, w szczególności zaś w okolicy magazynów, warsztatów i t. p. objektów kolejowych miejsc (ramp) wyładunkowych i naładunkowych oraz miejsc postoju całych pociągów i pojedyńczych wagonów,

b) w razie uzasadnionego podejrzenia zwłaszcza, gdy dana osoba nie może należycie wylegitymować się z posiadanego bagażu, bagaż ten poddać rewizji. Bagaż ręczny należy rewidować w obecności jego posiadacza. Przedsiębranie rewizji przesyłek kolejowych może nastąpić przed nadaniem lub po wydaniu ich właścicielowi przez urzędy kolejowe,

c) zwracać szczególną uwagę na stacjach kolejowych na rysopis osób poszukiwanych za przestępstwa i starać się znać z widzenia zawodowych złodziei kolejowych.

Jeżeli znany złodziej kolejowy lub inna osoba podejrzana wsiada do pociągu, należy natychmiast ostrzec poufnie konduktora,

d) znać i baczyć na wszystkie miejsca, umożliwiające osobom podejrzanym (przestępcom) przedostanie się przez ogrodzenie na teren stacji, magazynów, warsztatów, postoju całych pociągów lub pojedyńczych wagonów oraz zwracać na miejsca te uwagę odnośnych strażników (wartowników) kolejowych,

e) uważać, aby nikt nieuprawniony nie otwierał wagonów, stojących na torze kolejowym, nie wchodził do nich i niczego nie wynosił.

f) w razie zauważonego uszkodzenia zamknięcia lub zauważonej kradzieży zabezpieczyć wagon oraz niezwłocznie zawiadomić właściwego przedstawiciela kolei, celem spisania protokułu,

g) w razie przewozu materjałów wybuchowych lub łatwopalnych baczyć, aby nikt w pobliżu nie palił i nie rozniecał ognia,

h) działać w ścisłym wzajemnym kontakcie służbowym z pracownikami kolejowymi na danym terenie, w szczególności zaś z kierownikami pociągów, strażnikami, bileterami i portjerami, którzy mają obowiązek udzielania organom policji swoich spostrzeżeń i informacji w zakresie bezpieczeństwa, a przedewszystkiem zaś co do osób podejrzanych.

12. Funkcjonarjusze policji, pełniący służbę na kolejach powinni w czasie służby zwracać baczną uwagę na stan urządzeń środków komunikacji i sygnalizacji kolejowej, a w razie zauważonego uszkodzenia zawiadamiać natychmiast organa kolejowe. Winnych uszkodzenia środków komunikacyjnych, sygnalizacji, urządzeń telefonicznych i telegraficznych należy przytrzymywać.

13. W wypadkach zauważonej katastrofy kolejowej funkcjonarjusz policji obowiązany jest przedewszystkiem zaalarmować najbliższe organa kolejowe oraz posterunek policji, którego komendant winien niezwłocznie udać się na miejsce katastrofy, zawiadamiając o tem równocześnie właściwego przełożonego i używając odpowiedniej ilości potrzebnych do pomocy funkcjonarjuszów policji ewentualnie z sąsiednich posterunków. Ze względu na to, że akcja ratownicza należy w pierwszym rzędzie do władz kolejowych, które za jej celowe i skuteczne przeprowadzenie są odpowiedzialne, przeto organa policji obowiązane są do współdziałania w miarę możności z organami kolejowemi oraz pomagania im w czynnościach ratowniczych, unikając wszystkiego, co mogłoby doprowadzić do wzajemnych tarć i nieporozumień.

13. Funkcjonarjusze policji winni pomagać przy ratowaniu życia osób zagrożonych. Przed przybyciem pomocy funkcjonarjusze policji na miejscu winni czynić wszelkie możliwe wysiłki, aby osoby zagrożone zabezpieczyć oraz czuwać, aby osoby występne (złodzieje) nie mogły korzystać z zamieszania, tudzież zabezpieczyć ślady ewentualnego przestępstwa w myśl obowiązujących przepisów prawnych, aż do przybycia na miejsce władz wymiaru sprawiedliwości. W związku z tem organa policji powinny baczyć, aby osoby nieupoważnione nie wchodziły na miejsce katastrofy z wyjątkiem tych, które starają się rzeczywiście ratować życie osób zagrożonych.

Najstarszy stopniem służbowym funkcjonarjusz policji obecny na miejscu katastrofy, winien objąć dowództwo nad policją, oraz po koniecznem zabezpieczeniu dobra kolejowego winien zebrać wszelkie informacje o powodach katastrofy i o okolicznościach jej towarzyszących, złożyć sprawozdanie o zachowaniu się funkcjonarjuszów policji pod jego rozkazami, o czasie w ciągu jakiego byli zajęci, przez kogo zaalarmowano władze kolejowe i pogotowie ratunkowe, jakie czynności zostały rzeczywiście dokonane, czy to przy wzywaniu pogotowia ratunkowego, czy przy udziale w ratowaniu lub przy innych czynnościach oraz kiedy organa policji wycofano.

14. Władze administracyjne II instancji na wniosek odnośnych Dyrekcji Kolei Państwowych, zarządzają w miarę możności ochronę pociągów (z wyjątkiem wojskowych) przez policyjne konwoje w tych wypadkach, gdy bandytyzm i kradzieże kolejowe przybrały wyjątkową formę oraz gdy zachodzi uzasadniona obawa dokonania tych przestępstw.

Dyrekcje Kolei Państwowych, żądające konwoju, zobowiązane są do zwrotu kosztów djet konwojujących funkcjonarjuszów policji w wysokości przewidzianej dotyczącemi rozporządzeniami i przepisami w przedmiocie djet i kosztów podróży dla funkcjonarjuszów państwowych.

15. Z wydaniem niniejszej instrukcji traci moc obowiązującą instrukcja dla organów policji, pełniących służbę na kolejach, z dnia 24 stycznia 1922 r.

Minister Spraw Wewnętrznych: (—) *Raczkiewicz.*

Za Ministra Kolei: (—) *Eberhardt.*

Warszawa, dnia 6 maja 1926 r.

R. 336.

II. Instrukcja kolejowa — wyjaśnienie. W ustępie ostatnim p. 1 rozkazu mego Nr. 333 w sprawie instrukcji kolejowej zamieszczona została wskazówka, że podany w rozkazie Nr. 151 p. II wyciąg z kolejowych przepisów przewozowych, ustalonych rozporządzeniem P. Ministra Kolei Żelaznych z dnia 20.X.1921 nadal obowiązuje. Informacja ta miała na celu wskazanie, że nowa instrukcja dla organów p. p. na kolejach nie pociąga za sobą zmian w treści przewozowych przepisów kolejowych, które z poprzednią (uchyloną) instrukcją zostały w rozkazie związane w formie załącznika.

Jakkolwiek treść przytoczonych w rozkazie Nr. 151 p. II zasad o przewozie kolejowym, która powinna być znana funkcjonarjuszom p. p. w służbie kolejowej, nie uległa zmianom metorycznym, to jednak wobec zmiany podstawy prawnej dla tych przepisów i pewnych zmian redakcyjnych, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Kolei z dnia 16..XII.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 128 poz. 913), ogłaszam poniżej wyciąg z przepisów przewozowych, ustalonych w załączniku do ostatnio powołanego rozporządzenia. Zaznaczam, że przepisów przewozowych nie należy utożsamiać z zapowiedzianymi przepisami o bezpieczeństwie i porządku na kolejach, które dotychczas wydane nie zostały i będą stanowiły przedmiot specjalnej instrukcji. Wyjaśnienie niniejsze ma także zastosowanie do pisma okólnego Komendy Głównej z dnia 24 września b. r. Nr. 29804.

Rozkaz Nr. 151 uchylam w całości, jako nieaktualny.

Wyciąg z przepisów przewozowych, ustalonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Kolei Żelaznych z dnia 16.XII.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 127 poz. 913).

B. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 3.

Obowiązek przewozu.

Kolej nie może odmówić przewozu z wyjątkiem wypadków następujących:

a) jeżeli nie uczyniono zadość obowiązującym przepisom przewozowym i zarządzeniom kolejowym;
b) jeżeli przewóz jest wstrzymany na mocy prawnie wydanych rozporządzeń lub ze względu na zachowanie porządku publicznego na jednej z kolei na linji przewozu;
c) jeżeli wysłane przedmioty należą do kategorji przesyłek, objętych, chociażby na części przewozu, przywilejem pocztowym;
d) jeżeli przewóz nie może być dokonany posiadanymi przez kolej środkami przewozowymi;
e) jeżeli przewozowi stoi na przeszkodzie siła wyższa;
f) jeżeli wysyłane przedmioty nie nadają się do przewozu ze względu na warunki budowy lub eksploatacji jednej z kolei, uczestniczących w przewozie;
g) jeżeli wysyłane przedmioty wymagają szczególnych urządzeń do załadowania lub wyładowania, kolej zaś takich urządzeń na odnośnych stacjach nie posiada.

Art. 5.

Odpowiedzialność kolei za czynności pracowników.

Kolej ponosi odpowiedzialność za czynności swych pracowników oraz tych osób, z których pomocy korzysta przy dokonywaniu przewozu, o ile czynności te, w myśl przepisów niniejszych oraz przepisów taryfowych, wchodzą w zakres obowiązków kolei.

Art. 8.

Nieporozumienia.

Nieporozumienia pomiędzy publicznością i służbą kolejową rozstrzyga na stacjach zawiadowca stacji lub jego zastępca, w pociągach zaś nadkonduktor, względnie kierownik pociągu.

C. POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE.

I. Przewóz osób.

Art. 11.

Ograniczenie przejazdu.

1. Osoby, które nie przestrzegają przepisanego porządku, lub nie chcą się stosować do rozporządzeń kolei, osoby nietrzeźwe lub obrażające swem postępowaniem

przyzwoitość publiczną, nie mogą być przyjęte do pociągu. Podróżny, który został usunięty na podstawie tego przepisu, traci prawo do zwrotu opłat, pobranych za bilet i bagaż.

(Post. wyk.). Nie wolno w wagonach prowadzić handlu przenośnego, krążyć po wagonach w celach zarobkowych, grać na instrumentach muzycznych, śpiewać, żebrać i t. p.

2. Osoby, które z powodu choroby lub innych poważnych przyczyn (np. brudu, niechlujstwa i t. p.) mogą być przykre dla towarzyszów podróży, o ile ich się nie da umieścić w osobnym przedziale, należy usunąć z pociągu. Opłatę za bilet i przewóz bagażu zwraca się im po potrąceniu należności za przestrzeń przebytą.

3. Chorych na choroby zakaźne lub podejrzanych o taką chorobę można przewozić tylko w przedziałach zamkniętych z osobnemi miejscami ustępowemi. Przedziały opłaca się według taryfy. Przepis ten stosuje się również do osób umysłowo chorych, które nadto powinny mieć podczas podróży odpowiednią opiekę.

(Post. wyk.). I. W miarę możności chorych przewozi się również w wagonach osobnych za opłatą, wskazaną w części II-ej taryfy niniejszej.

(Post. wyk.). II. Osoby, przewożące chorych, ponoszą koszty odkażania przedziałów lub wagonów.

4. Do bagażu osób, niedopuszczonych do przejazdu, stosuje się przepisy, wskazane w art. 34, ust. 4 i 5.

Art. 12.

Opłaty za przejazd.

1. Podróżni opłacają należność za przejazd, obliczoną według obowiązujących taryf.

3. Na każdej stacji powinien znajdować się na miejscu widocznem wykaz cen biletów, wydawanych przez stację w relacjach najwięcej uczęszczanych.

Art. 13.

Bilety na przejazd.

1. Każdy podróżny powinien posiadać bilet na przejazd.

(Post. wyk.). I. Pod wyrazem „bilety" rozumieć należy wszelkiego rodzaju dowody ważne na przejazd kolejami żelaznemi.

(Post. wyk.). II. Bilet, wydany na nazwisko pewnej osoby lub na pewną grupę osób, upoważnia do przejazdu tylko daną osobę lub też osoby wymienionej grupy.

2. Na biletach powinny być oznaczone:

a) stacje wyjazdu i przeznaczenia;
b) droga przejazdu; jeżeli użycie różnych dróg lub środków przewozowych jest dopuszczone, powinno to być na bilecie uwidocznione;
c) rodzaj pociągu i klasa wagonu;
d) opłata za przejazd lub odległość taryfowa;
e) dzień, od którego zaczyna się ważność biletu;
f) czas ważności.

3. Terminy ważności biletów powinny być określone w taryfie.

(Post. wyk.). V. Przejazd powinien być ukończony najpóźniej o północy ostatniego dnia ważności biletu.

(Post. wyk.). VI. Na wypadek spóźnienia się pociągu termin ukończenia podróży przedłuża się odpowiednio.

Art. 14.

Sprzedaż biletów.

1. Kasy biletowe powinny być otwarte na stacjach o większym ruchu przynajmniej na godzinę, na innych — przynajmniej na pół godziny przed odejściem odnośnego pociągu.

2. Na pięć minut przed odejściem pociągu kolej ma prawo odmówić sprzedaży biletu.

3. Kolej może żądać, aby podróżny należność za bilet uiszczał już odliczoną.

Art. 15.

Zamawianie miejsc, przedziałów i wagonów.

1. Oddzielne miejsca mogą być zamawiane w pociągach, w których skład wchodzą wagony z miejscami numerowanemi lub sypialnemi.

2. Oddzielne przedziały w wagonach mogą być wynajmowane, jeżeli na to pozwolą warunki ruchu.

(Post. wyk.). Zamawiający przedział musi uiścić opłatę conajmniej za tyle biletów, ile jest miejsc w przedziale z zastosowaniem, w razie przejazdu dzieci, przepisów zawartych w art. 12, przyczem ilość podróżnych, obowiązanych posiadać bilety, nie może być większa od ilości zapłaconych biletów.

Po okazaniu wymaganej ilości biletów zamawiający otrzymuje na stacji wyjazdu zaświadczenie, które winien okazywać przy kontroli biletów.

Przedziały zamówione oznacza się odpowiedniemi napisami.

O ile kontrola stwierdzi niedostateczną ilość biletów lub brak odnośnego zaświadczenia, to w pierwszym wypadku uiścić należy opłatę za brakujące bilety, z uwzględnieniem art. 16, w drugim zaś miejsca wolne w przedziale zamówionym mogą zająć inni podróżni.

Art. 16.

Kontrola biletów. Dopłaty do cen za przejazd. Bilety peronowe.

1. Bilet kolejowy należy okazać na żądanie przy wejściu do poczekalni, przy wejściu na peron i przy wyjściu z peronu, przy wsiadaniu do wagonu, a także w każdym czasie podczas jazdy i oddać go albo przed samem ukończeniem, lub po ukończeniu podróży, zależnie od urządzeń, istniejących na końcowym odcinku podróży.

2. Podróżny, który nie może okazać ważnego na przejazd biletu, powinien zapłacić podwójną cenę biletu za odcinek przebyty, jeżeli zaś stacji wyjazdu nie można odrazu i z całą pewnością ustalić — podwójną cenę biletu za cały odcinek, który przebył pociąg, jednakże w obu wypadkach nie mniej niż 5 zł. Kwotę powyższą należy uiścić również i w tym wypadku, gdy pociąg nie ruszył jeszcze z miejsca.

Podróżny, który bez wezwania zgłosi konduktorowi, że nie mógł kupić biletu, uiszcza cenę pojedyńczą biletu oraz dopłatę w wysokości 1 zł., ogółem jednak nie więcej, niż podwójną cenę tego biletu.

(Post. wyk.). I. Bilet, którego tekst bezprawnie zmieniono, odbiera personel służbowy.

Spory, wynikające na tle zakwestjonowanego biletu, rozstrzyga na stacji właściwy organ stacyjny, w pociągu zaś kierownik pociągu.

3. Do żadnych dopłat nie jest obowiązany:

a) podróżny, któremu kolej nie wydała na stacji lub przystanku rozpoczęcia podróży bezpośredniego biletu do stacji przeznaczenia, na stacji zaś pośredniej, do której opiewa jego bilet wobec krótkiego postoju nie mógł uskutecznić kupna nowego biletu i bez wezwania powiadomił konduktora przy pierwszem jego spostrzeżeniu; kasa przystanku, wzgl. stacji powinna w tym wypadku zaopatrzyć wydany bilet w stempel „dalej";

b) podróżny, który rozpoczął podróż swą na przystanku, na którym nie wydaje się biletów.

4. Podróżny, który odmawia uiszczenia bezzwłocznie opłat, wyszczególnionych w ust. 2 i 3 może być usunięty z pociągu.

W tym wypadku podróżny nie ma prawa wymagać, aby jego bagaż był mu dostarczony na inną stację, niż na stację przeznaczenia.

5. Osoby, nie posiadające biletu ważnego na przejazd, powinny przed wejściem na część zamkniętą stacji wykupić bilet peronowy, który należy okazać przy wejściu i oddać przy opuszczeniu tej części stacji. Kto bez ważnego biletu wstępuje na części odgrodzone stacji, powinien zapłacić 1 zł.

6. Kto, nie mając zamiaru jazdy, zajmie miejsce w pociągu, przygotowanym do odjazdu, powinien niezwłocznie opuścić wagon i zapłacić 5 zł.

7. Na każdą uiszczoną dopłatę należy wydać pokwitowanie.

Art. 17.

Poczekalnie stacyjne.

1. Poczekalnie powinny być otwarte dla podróżnych conajmniej na godzinę przed odejściem pociągu.

2. Na stacjach węzłowych podróżni mogą pozostawać w poczekalni do czasu odejścia odpowiedniego pociągu, nie mogą jednak wymagać, aby poczekalnia była dla nich otwarta w czasie od godziny 11-ej wieczorem do godz. 6-ej rano, jeżeli w tym czasie niema pociągów.

3. Osobom, wyszczególnionym w art. 11 można wzbronić przebywania w poczekalniach.

Palenie tytoniu w poczekalniach może być wzbronione.

(Post. wyk.). Do poczekalni i restauracji stacyjnych nie wolno wprowadzać psów (z wyjątkiem małych piesków pokojowych) oraz rowerów.

Art. 19.

Wsiadanie do wagonów i zajmowanie w nich miejsc.

1. Podróżni winni przy zajmowaniu miejsc w pociągach stosować się do wskazówek właściwego personelu kolejowego.

3. Bilet uprawnia do zajęcia tylko jednego miejsca. W celu zachowania miejsca należy pozostawić na niem swoje rzeczy.

Art. 21.
Odjazd. Spóźnienie się podróżnych.

1. Podróżnym nie wolno wsiadać do pociągu po sygnale odjazdu.
2. Podróżny, który się spóźnił, nie ma prawa do zwrotu należności za bilet.

Art. 22.
Otwieranie okien.

Otwieranie okien z obu stron wagonu dozwolone jest tylko za zgodą wszystkich podróżnych, jadących w przedziale. W razie sporu rozstrzyga konduktor.

Art. 23.
Uszkodzenie wagonu.

1. Wszelkie straty, powstałe skutkiem uszkodzenia, albo zanieczyszczenia wagonu lub inwentarza kolejowego przez podróżnych, powinny być przez nich pokryte. Kolej ma prawo wymagać bezzwłocznej zapłaty lub zabezpieczenia należności.

Art. 24.
Postoje.

2. Podróżni mogą wysiadać z wagonów na stacjach dopiero po zupełnem zatrzymaniu się pociągu.

Art. 26.
Spóźnienie się lub odwołanie pociągu.

5. W razie przerw ruchu, wywołanych wypadkami żywiołowymi lub innemi okolicznościami nadzwyczajnemi, kolej powinna przedsięwziąć możliwe środki do przewiezienia podróżnych, zatrzymanych w drodze.

Art. 27.
Przewóz zwierząt w pociągach osobowych.

1. Zwierząt żywych zabierać do wagonów osobowych naogół nie wolno; wykryte usunąć należy z wagonu na stacji najbliższej.
2. Wyjątek stanowią: a) małe pieski, ptaki pokojowe i inne małe zwierzątka na ręku lub w klatkach, o ile współpodróżni nie sprzeciwiają się zabraniu ich do przedziału; b) psy każdego rodzaju i każdej wielkości, jeżeli ich właściciele jadą z nimi w osobnym przedziale.
3. Pozatem przewóz psów, zabieranych w drogę przez podróżnych, może się odbywać na zasadach następujących:
   a) psy w klatkach lub w koszach, dostatecznie zabezpieczonych, przewozi się w wagonach bagażowych lub towarowych;
   b) psy luzem można przewozić w osobnych pomieszczeniach wagonu bagażowego, o ile je on zawiera i w pomieszczeniu takiem jest jeszcze miejsce:
   c) umieszczenie w wagonie, żywienie, przeładowanie na stacjach węzłowych i wyładowanie psów na stacjach przeznaczenia jest obowiązkiem nadawcy;
   d) kolej nie ma obowiązku przechowywać psów, których właściciel nie odebrał niezwłocznie po przybyciu na stację przeznaczenia;
   e) kolej nie przyjmuje ubezpieczenia terminowej dostawy lub wartości przewożonych psów.

(Post. wyk.). I. Psy, nie umieszczone w klatkach lub koszach winny być zaopatrzone w kaganiec, psy zaś, przewożone w oddzielnych pomieszczeniach wagonu bagażowego, winny być prócz tego na smyczy.

Psy, jadące z właścicielem w wagonie osobowym, są wolne od przymusu kagańcowego, o ile w danym przedziale niema podróżnych obcych.

(Post. wyk.). II. Psy w wagonach osobowych, jak również i w bagażowych przewozi się za kwitami bagażowymi z napisem „pies", względnie za specjalnymi biletami w tym celu zaprowadzonymi.

5. W razie ujawnienia w pociągu zwierząt, za które nie uiszczono należności przewozowej, właściciele ich obowiązani są uiścić, oprócz niej, dodatkową opłatę taryfową.

Art. 28.
Bagaż ręczny.

1. Podróżnym wolno zabierać ze sobą do przedziałów wagonów osobowych bagaż ręczny, o ile przez to nie ucierpią urządzenia wagonowe lub współpodróżni, oraz o ile nie sprzeciwia się to przepisom celnym, podatkowym lub policyjnym.
2. W przedziałach wagonu dozwala się umieszczać bagaż ręczny wyłącznie w przeznaczonych na to pomieszczeniach, pod i nad miejscem, zajętem przez podróżnego. Na miejscach do siedzenia nie wolno umieszczać bagażu ręcznego.
3. Nadzór nad bagażem ręcznym i zwierzętami, które podróżny zabiera z sobą,

należy do niego samego. Kolej żelazna odpowiada za bagaż ręczny tylko wówczas, gdy szkoda została spowodowana jej winą.

(Post. wyk.). I. W razie ujawnienia bagażu w ilości, przewyższającej pojemność przeznaczonego dla niego miejsca, kolej ma prawo usunąć bagaż ten z wagonu i pobrać na przewóz jego opłatę bagażową od stacji wyjazdu.

(Post. wyk.). II. Rowerów rozebranych lub nierozebranych nie wolno zabierać do wagonów osobowych.

(Post. wyk.). III. Narty i saneczki wolno zabierać jako bagaż ręczny, jeśli to nie przeszkadza współpodróżnym i nie powoduje zanieczyszczenia wagonu.

Art. 29.

Przedmioty niedopuszczone do przewozu w wagonach osobowych.

1. Zabrania się podróżnym przewozić w wagonach osobowych broń nabitą oraz materje wybuchowe, łatwo zapalne, żrące, cuchnące i t. p.

2. Podróżni nie stosujący się do tego przepisu, odpowiadają za każdą szkodę, wynikłą z tego powodu, nadto zaś podlegają karom policyjnym lub sądowym na zasadach ogólnych.

3. W razie uzasadnionego podejrzenia służba kolejowa ma prawo sprawdzać zawartość bagażu ręcznego.

4. Osoby, wykonywujące służbę publiczną, jako też straż i myśliwi, podróżujący z bronią, mają prawo przewozić ze sobą amunicję do broni ręcznej. Straży przy więźniach, tudzież osobom dozorującym urzędowo przewóz mienia skarbowego lub publicznego dozwala się mieć przy sobie broń nabitą.

II. Przewóż bagażu.

Art. 30.

Określenie.

1. Jako bagaż dopuszcza się do przewozu rzeczy podróżnych, potrzebne w podróży, zawarte w kufrach, koszach, walizkach, pudełkach, ręcznych tłomokach i t. p.

2. Taryfy określają, czy i na jakich warunkach podróżni mogą przewozić jako bagaż takie przedmioty, które nie są niezbędne w podróży, jako to: małe zwierzęta, rowery, motocykle i t. p.

Art. 31.

Opakowanie.

1. Opakowanie bagażu powinno być odpowiednie i trwałe, w przeciwnym razie kolej może odmówić przyjęcia go do przewozu. Jeżeli jednak kolej przyjmie taki bagaż, to ma prawo opisać to w kwicie bagażowym. Podróżny przyjmujący taki kwit, przyznaje opisaną niedostateczność opakowania.

Art. 32.

Nadawanie.

1. Bagaż powinien być nadany w czasie, przewidzianym na sprzedaż biletów jazdy (art. 14). Jednakże kolej ma prawo nie przyjąć bagażu, dostarczonego później, niż na 15 minut przed czasem odejścia odnośnego pociągu.

2. Bagaż przyjmuje się do przewozu tylko po okazaniu biletów jazdy.

4. Kolej może sprawdzać zawartość nadawanego bagażu, jeżeli ma uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że bagaż zawiera przedmioty, których przewóz jest wzbroniony (art. 30 ust. 3), lub że ubezpieczenie bagażu zostało zgłoszone w sumie przesadnej.

6. Po przyjęciu bagażu do wysłania kolej wydaje podróżnemu kwit bagażowy. Kwit ten powinien zawierać: a) numer porządkowy, b) datę i numer pociągu, c) stację nadawczą i przeznaczenia, d) drogę przewozu, jeżeli do danej stacji prowadzi kilka dróg, e) ilość sztuk bagażu, f) wagę bagażu, g) sumę ubezpieczenia, jeżeli nadawca je zgłosi, h) pobraną opłatę za przewóz bagażu i, w odnośnych wypadkach, opłatę za ubezpieczenie jego dostawy.

Art. 33.

Formalności celne, podatkowe i policyjne.

Podróżny jest obowiązany być obecnym przy załatwianiu formalności celnych, podatkowych i policyjnych, dotyczących jego bagażu.

Art. 34.

Wydawanie.

1. Kolej wydaje bagaż za zwrotem kwitu bagażowego i nie ma obowiązku sprawdzać prawa okaziciela do odbioru.

2. Podróżny, żądający wydania bagażu i nie przedstawiający kwitu bagażowego, powinien udowodnić swe prawo do bagażu. Po takiem udowodnieniu kolej wydaje mu bagaż za odpowiedniem pokwitowaniem, które powinno zawierać szczegółowe określe-

nie bagażu oraz nazwisko i adres odbierającego. Nadto w wypadkach takich kolej może wymagać odpowiedniego zabezpieczenia.

Art. 35.
Zaginięcie bagażu.

2. Kolej odpowiada za zaginięcie bagażu tylko pod warunkiem, że wydania bagażu żądano na stacji przeznaczenia w ciągu dni 14 od czasu przybycia pociągu, na który go nadano.

Art. 36.
Odpowiedzialność kolei za zaginięcie, brak lub uszkodzenie bagażu.

1. Kolej odpowiada za przewożony bagaż według norm, jakie ustanawia Minister Kolei w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Art. 38.
Posługacze bagażowi.

1. Kolej powinna utrzymywać na większych stacjach posługaczy bagażowych w liczbie dostatecznej. Obowiązkiem ich jest na żądanie podróżnych przenosić bagaż w obrębie dworca kolejowego.

2. Posługacz bagażowy powinien mieć widoczne oznaki służbowe i posiadać przy sobie instrukcję służbową oraz taryfę opłat za swe usługi, którą na żądanie powinien okazywać podróżnym.

3. Za przedmioty, oddane posługaczowi bagażowemu do przeniesienia w obrębie dworca kolejowego, kolej odpowiada, jak za bagaż, przyjęty do przewozu (art. 36).

Art. 39.
Przechowywanie bagażu.

Kolej powinna na stacjach, które przyjmują bagaż do przewozu, w miarę możności urządzać pomieszczenia, w których podróżni mogliby czasowo przechowywać swój bagaż za opłatą, podaną do publicznej wiadomości przez wywieszenie ogłoszenia na stacji. Kolej odpowiada w tym wypadku jako przechowawca.

(Post. wyk.). I. Na stacjach, na których bagaż przyjmuje się do czasowego przechowania pod odpowiedzialnością kolei, powinno być to podane do publicznej wiadomości przez wywieszenie ogłoszenia.

(Post. wyk.). II. Kolej bierze bagaż na przechowanie najdłużej na przeciąg 4-ch tygodni, na czas zaś dłuższy ponad to — tylko na wyraźne życzenie podróżnego.

(Post. wyk.). III. Na bagaż, złożony do przechowania, kolej wydaje kwit.

(Post. wyk.). V. Kolej może odmówić przyjęcia na przechowanie bagażu uszkodzonego, albo wadliwie lub wcale nieopakowanego. Jeżeli jednak kolej przyjmie taki bagaż ma prawo zaznaczyć to pisemnie w kwicie.

Nadawca, przyjmując taki kwit, uznaje opisaną niedostateczność opakowania.

Za rzeczy, znajdujące się w przedmiotach niezamkniętych, zwłaszcza w ubraniach, płaszczach, pledach i t. p., kolej nie odpowiada.

(Post. wyk.). VIII. Za zagubienie lub uszkodzenie bagażu oddanego do przechowania kolej odpowiada do wysokości udowodnionej szkody nie wyżej, jak do kwoty 100 złotych za sztukę. Kwotę tę może kolej podwyższyć i żądać za to specjalnej opłaty. Wysokość podwyższonej w ten sposób kwoty, jak również wysokość specjalnej opłaty musi być podana do publicznej wiadomości przez wywieszenie ogłoszenia na stacji.

O. 1327 z d. 20/III 1926 r.

Służba bezpieczeństwa na kolejach.

Podaję do wiadomości okólniki Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 75/L. dz. BP. 5319/25 z dnia 20.VII.1925 i Nr. 28 L. dz. BP. 367/26, z dn. 5.III.7926, które stanowią uzupełnienie i wyjaśnienie do wydanej przez Min. Spraw Wewn. Instrukcji dla organów p. p., pełniących służbę na kolejach z dnia 24.I.1922 (Rozk. K. Gł. Nr. 151) (obecnie rozkaz Nr. 336).

Jednocześnie polecam opracować instrukcje szczegółowe dla organów p. p., pełniących służbę na kolejach z uwzględnieniem lokalnych warunków i potrzeb, opartych na ogólnej Instrukcji (Roz. K. Gł. Nr. 151) i wskazówkach, zawartych w poniższych okólnikach Min. Spraw Wewnętrznych i wydać zarządzenia, zmierzające do odpowiedniego zorganizowania służby porządku i bezpieczeństwa na kolejach oraz kontroli tej służby.

O. Min. Spr. Wewn. 75 (Nr. BP. 5319/25) z d. 20/VII 1925 r.

Stosunki bezpieczeństwa w obrębie terenów i linji kolejowych zdają się wskazywać na to między innymi, że organa policji państwowej, pełniące służbę na kolejach w myśl zasad przewidzianych rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Kolei z dnia 4.V.1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 258)

względnie wydaną na podstawie art. 6 tegoż rozporządzenia instrukcją z dnia 24.I.1922 r. nie zawsze stoją na odpowiedniej wysokości swojego zadania, na którą to okoliczność należy zwrócić szczególną uwagę, dążąc do możliwie jaknajwiększego usprawnienia działalności służbowej policji na kolejach. Wydając pomienioną wyżej instrukcję z dnia 24.I.1922 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych było zmuszone uwzględnić w niej tylko wytyczne zasadnicze, licząc się z różnorodnością stosunków i specyficznych potrzeb lokalnych, podciąganie bowiem szczegółowych obowiązków policji na kolejach w tych warunkach pod jeden szczegółowy szablon należy uważać za niekorzystne dla służby bezpieczeństwa. Z tego też powodu PP. Naczelnicy władz administracyjnych II instancji w granicach obowiązujących przepisów, względnie wzmiankowanych wyżej wytycznych posiadają możność za pośrednictwem podległych sobie Komendantów p. p. pokierowania służbą bezpieczeństwa na kolejach tak, by można osiągnąć maximum jej sprawności, a tem samem wzmóc bezpieczeństwo na kolejach.

W związku z powyższem, zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) zarządzić, aby dla organów policji państw., pełniących służbę na kolejach na podległym Panu obszarze, wydaną została (o ile nb. to dotąd nie nastąpiło) szczegółowa instrukcja o pełnieniu rzeczonej służby z uwzględnieniem lokalnych warunków i miejscowych potrzeb nie odbiegając jednak od zasad wyrażonych w powołanej wyżej instrukcji z dnia 24.I.1922 r., przyczem należy uwzględniać jednocześnie, co następuje:

1. terytorjalny oraz rzeczowy zakres obowiązków w obrębie ściśle oznaczonych terenów linji i objektów kolejowych na obszarze danego okręgu administracyjnego dla: a) komend powiatowych, b) komisarjatów, c) posterunków (stałych, czasowych obchodów),

2. włączenie linji kolejowych do policyjnych obchodów i patroli wiejskich, względnie miejskich na równi z drogami (gościńcami, traktami i t. p.) z tem, że obchody normalne obejmują tory i objekty kolejowe tak w granicach stacji kolejowych, jak i poza niemi,

3. objęcie intensywnemi patrolami i obchodami terenów sąsiadujących z linjami i zakładami kolejowymi,

4. uregulowanie działalności służby śledczej na kolejach oraz w miejscowościach sąsiadujących zwłaszcza bezpośrednio z linjami i zakładami kolejowemi,

5. nawiązywanie ścisłego kontaktu z władzami, urzędami i organami kolejowemi,

6. obok racjonalnego i szczegółowego rozplanowania służby bezpieczeństwa na kolejach zorganizowanie jaknajintensywniejszej kontroli, tak przez komendantów posterunków ogólnych (conajmniej raz na dobę), jak i komendantów posterunków kolejowych (kilka razy na dobę), oraz wreszcie przez komendantów komisarjatów i komendantów powiatowych, którzy conajmniej raz na tydzień winni dokonywać kontroli służby policyjnej na kolejach na całej przestrzeni i to o różnych porach dnia i nocy,

7. sposób dokonywania kontroli podróżnych na kolejach, ze względu na to, że wydane w tej mierze przez Komendanta P. P. Województwa Warszawskiego przepisy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uważa za racjonalne, przeto przytacza się je poniżej, celem ich zużytkowania dla wydać się mającej omawianej instrukcji szczegółowej.

Pod „kontrolą podróżnych" należy rozumieć rodzaj służby zgodnie z punktem 7 rozdział XIX przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków policji państwowej, nie znaczy to wszakże, aby służba ta polegała wyłącznie bądź też przedewszystkiem na masowem żądaniu od pasażerów okazywania dowodów osobistych. Funkcjonarjusz, pełniący tę służbę, obowiązany jest czuwać tak samo jak w innej służbie, aby ład, spokój i porządek nie zostały naruszone, jak również zapewnić bezpieczeństwo podróżnych, ich mienia, oraz mienia kolejowego. Ażeby wykonać to zadanie musi on pilnie obserwować publiczność, zwracając szczególną uwagę na te osoby, które skutkiem swego zachowania się, powierzchowności i t. p. spowodują jego podejrzenie. Dla łatwiejszego wykonania zadań policjant, jak powiedziano wyżej, musi być w ścisłym kontakcie z organami służby kolejowej (np. konduktorami) i funkcjonarjuszami policyjnemi, spotykanemi na przebywanym dystansie. Jeżeli zajdzie potrzeba wylegitymowania kogokolwiek z podróżnych, policjant, dokonywujący „kontroli podróżnych", winien dopełnić tej czynności z zachowaniem należytego taktu, jaknajgrzeczniej, a nawet z zachowaniem ostrożności. Tylko w wyjątkowych razach mając uzasadnione podejrzenie i w razie obawy ucieczki osoby podejrzanej można wkroczyć do przedziału dla wylegitymowania, względnie zaaresztowania tejże, w pozostałych wypadkach legitymować należy w obecności jaknajmniejszego grona osób, natomiast wskazanem jest zaprosić do asysty konduktora.

Na komendantów powiatowych spada obowiązek należytego poinformowania funkcjonarjuszów wykonywujących kontrolę podróżnych, gdyż nietaktowne i nieumiejętne w tej służbie postępowanie wywołać może narzekania i skargi ze strony publiczności.

Policjanta należy uświadamiać, że w tej służbie jest on opiekunem współobywateli i stróżem prawa i porządku nie zaś suchym formalistą, sprawiającym pasażerom przykrość.

Do celów kontroli podróżnych wskazanem jest dobieranie policjantów jaknajinteligentniejszych, nadto władających obcemi językami.

O. Min. Spr. Wewn. 28 (Nr. BP. 367/26) z d. 5/III 1926 r.

I. W uwzględnieniu przedstawionych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych motywów co do zachodzącej niejednokrotnie niemożności ze względu na warunki lokalne ścisłego zastosowania się do postanowień punktu 6 okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 75 z dnia 20 lipca 1925 r. (Nr. BP. 5319/25) w sprawie służby bezpieczeństwa na kolejach, zmieniam niniejszem brzmienie pomienionego przepisu w sposób następujący:

„Obok racjonalnego i szczegółowego rozplanowania służby bezpieczeństwa na kolejach, zorganizowanie jaknajintensywniejszej kontroli tej służby, tak przez komendantów posterunków ogólnych, jak i przez komendantów posterunków kolejowych, wreszcie przez kierowników odnośnych komisarjatów i komendantów powiatowych p. p., kontrola ta winna być dokonywana w różnych porach dnia i nocy".

II. Dokonana na terenie niektórych okręgów administracyjnych przez t. zw. komisję międzyministerjalną dla spraw bezpieczeństwa kolei, lustracja służby bezpieczeństwa na kolejach skonstatowała między innemi:

a) niedostateczne w wielu wypadkach obznajomienie funkcjonarjuszów policji z obowiązującemi przepisami służbowemi, dotyczącemi pełnienia przez policję służby bezpieczeństwa na kolejach, w szczególności zaś z przepisami wydanej na podstawie art. 6 rozporządzenia z dnia 4.V.1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 258 z 1921 r.) instrukcji z dnia 24 stycznia 1922 r., co świadczy o niedość intensywnem zwracaniu uwagi przez przełożone organa policji na konieczność odpowiedniego szkolenia podległych sobie funkcjonarjuszów policji,

b) niedostateczne, a częstokroć nawet zupełnie nieodpowiednie pomieszczenie posterunków, względnie komisarjatów policji na kolejach, aczkolwiek rozwiązanie kwestji tej na miejscu przez wzmiankowaną komisję międzyministerjalną w większości wypadków nie nastręczało trudności i odpowiednie lokale po porozumieniu się w krótkiej drodze z odnośnemi władzami kolejowemi uzyskano. Okoliczność ta daje się świadczyć o braku dostatecznego zainteresowania się władz zwierzchnich policji rzeczoną kwestją pomieszczeń.

c) nie dość celowe rozplanowanie służby bezpieczeństwa na kolejach, na którą to okoliczność pomieniona wyżej komisja zmuszona była zwracać uwagę na miejscu odnośnym naczelnikom władz administracyjnych I instancji, względnie podwładnym im komendantom powiatowym.

Wobec powyższego zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) powyżej naprowadzone okoliczności wziąć pod rozwagę i wydać w tym przedmiocie podległym sobie władzom i organom stosowne zarządzenia.

R. 267.

II. Przetrzymywanie przez P. P. osób jadących koleją bez biletów.

Gdy pasażer nie jest w możności uiszczenia przypadającej od niego kary pieniężnej, za przejazd koleją bez wykupienia biletu winien jest zgodnie z ustaloną przez Sąd Najwyższy praktyką, odpowiadać przed Sądem z art. 138 K. K., jako za niepodporządkowanie się obowiązującym przepisom. Wynikająca stąd potrzeba ustalenia jego tożsamości, jako integralna część wstępnego dochodzenia karnego, pozwala policji, jeśli ustalenie tożsamości i miejsca zamieszkania nie może być dokonane w krótszym niż 24-godzinnym okresie, zatrzymać takiego osobnika na ogólnych zasadach ustawowych w art. 50 i 51 U. P. K. przepisanych, nie dłużej jednak jak do upływu 24 godzin. Jeśli dochodzenie w kierunku ustalenia powyżej wskazanych danych nie da zadawalniających wyników, policja powinna doprowadzić winnego wraz z materjałami dochodzenia do właściwego Sądu Pokoju (właściwość terytorjalna według miejsca zatrzymania winnego) i temuż Sądowi Pokoju przekazać całą sprawę. O dalszym losie oskarżonego zadecyduje Sędzia Pokoju.

Wskazanem byłoby aby w takich razach ze słów oskarżonego policja zapisała do akt wszystkie dane co do jego osoby, imiona rodziców, miejsce rzekomego jego stałego zamieszkania, miejsce urodzenia i adresy najbliższych jego krewnych, aby dane te po zwolnieniu oskarżonego przez Sędziego dały jednak możność Sądowi poszukiwania go czy to do sprawy, czy też do wykonania wydanego zaocznie wyroku.

Przetrzymanie dłużej ponad 24 godziny nie da się żadnemi względami prawnemi usprawiedliwić.

Nadmieniam, że ustalenie tożsamości osoby może być dokonywane nietylko przez przedstawienie dokumentu osobistego (pasportu), lecz również i innych dokumentów urzędowych np. wyciągu z ksiąg ludności, zeznań 2-ch wiarogodnych świadków wogóle zaś na zasadach, stosowanych przy dochodzeniach śledczych.

R. 135.

VI. Praca na stacjach ładunkowych.

Ze względu na coraz częściej powtarzające się zażalenia władz kolejowych na organa policji państw., które stosując się mylnie do ustawy z dnia 18.XII.1919 r. (Dz. Ust.

R. P. Nr. 2 poz. 7 z 1920 r.) o czasie pracy w przemyśle i handlu, zabraniają przewozu z kolei towarów w niedziele i dni świąteczne, Min. Spraw Wewnętrznych w porozumieniu się z Min. Kolei Żelaznych pismem z dnia 20 sierpnia Nr. BP. 434 wyjaśnia, co następuje:

„Ustawa z dnia 18.XII.1919 r. nie miała na widoku tego rodzaju czynności jak praca kolei, które z natury rzeczy nie mogą ustawać, czemu zresztą dano wyraz w art. 11-a rzeczonej ustawy. Ministerstwo Kolei Żelaznych, do którego zresztą całkowicie należy kompetencja regulowania ruchu kolejowego i pracy na kolejach wprowadziło następujące ograniczenia tej pracy:

a) całkowite zamknięcie stacji towarowych w ciągu pewnych dni świątecznych w roku, a mianowicie: dzień Nowego Roku, pierwszy dzień Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy i Zielonych Świątek,

b) otwarcie stacji towarowych w niedziele i święta tylko do ładowania i wyładowania przesyłek gospodarczych wojskowych, ulegających zepsuciu i zwierząt żywych od godz. 9—12 w południe, oraz ładowania i wyładowania przesyłek środkami interesantów od godz. 7 rano do 2 po południu".

Podając powyższe do wiadomości, polecam Pp. Kom. Okr. pouczyć podwładne organa policji, pełniące służbę na kolei, że czynione trudności nadawcom i odbiorcom przy przewozie towarów na kolei i z kolei oraz w pracach ładunkowych w niedziele i święta, jest niedopuszczalne, z wyjątkiem tych wypadków, gdy interesanci nie stosują się do ograniczeń wymienionych powyżej w pp. a) i b), a które to ograniczenia są podawane do powszechnej wiadomości.

R. 242.

V. Czas pracy w niedziele i święta.

Podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. BP. 3001/23 z dnia 14.II.1924 r., celem pouczenia podległe sobie organa policyjne.

„Wobec częstych nieporozumień, wynikających z niewłaściwego komentowania przez poszczególne władze administracyjne oraz podległe im organa ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. Rzp. Nr. 2 poz. 7 z 1920 r.) o czasie pracy w przemyśle i handlu, w szczególności zaś postanowień, dotyczących pracy w komunikacji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej wyjaśnia niniejszem, iż cytowana ustawa art. 11 punktu a, zalicza komunikację do gałęzi pracy, których normalne funkcjonowanie w niedziele i dni świąteczne jest niezbędne ze względu na ich użyteczność społeczną. W związku z tem w niedziele i dni świąteczne dopuszczalną jest praca w ekspedycjach towarowych, na stacjach kolejowych i parostatkowych, praca przy ładowaniu i wyładowaniu wagonów, przy przyjmowaniu na składy przywożonych ładunków kolejowych w godzinach przez odnośne kolejowe przepisy wyznaczonych, oraz przy wynikającem z tego — przewożeniu towarów i t. p.

O powyższem zechce Pan pouczyć podległe sobie władze, względnie organa".

O. 242 z d. 7/III 1922 r.

Sporządzanie protokułów stwierdzających braki lub uszkodzenia ładunków kolejowych.

Zauważono, że funkcjonarjusze policji, pełniący służbę na kolejach, nie zdają sobie dostatecznie sprawy ze znaczenia i celu niektórych aktów, przez nich sporządzanych. Idzie tu mianowicie o protokuły, stwierdzające braki lub uszkodzenia ładunków kolejowych. W myśl § 88 do dziś obowiązującej w b. zaborze rosyjskim Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, policja państwowa, która w tych wypadkach zastąpiła dawniejsze organa żandarmsko-policyjne, winną jest w razie stwierdzenia przez zainteresowanych lub władze kolejowe braków lub uszkodzeń ładunków kolejowych, które zdarzyły się czy to w drodze, czy też na stacji odbierającej, sporządzać o tem z zachowaniem określonych formalności protokuły, któreby oprócz tego ustalały wysokości wynikłych z tego tytułu strat. Odpisy tych protokułów na żądanie winny być wydawane bezpłatnie osobom, mającym prawo do dysponowania ładunkami.

Z powyższego nie wynika bynajmniej, że tak sporządzony protokuł musi być podstawą do prowadzenia dochodzenia o kradzieży, przeciwnie, ustanawiając te przepisy, prawodawstwo miało na celu wyłącznie ochronę interesów osób, wysyłających towary przez ustalenie rozmiaru szkód i strat z jednej strony, z drugiej zaś ustalenie odpowiedzialności kolei i wysokości ewentualnego odszkodowania, jakie kolej powinnaby zapłacić. Protokuł o brakach i uszkodzeniach ładunków kolejowych, jest zatem aktem, mającym charakter czysto cywilny, służącym za podstawę do akcji cywilnej i jako taki winien być na żądanie wydawany w odpisie osobom, mającym prawo do dysponowania ładunkami, bez jakichkolwiek utrudnień ze strony organów policji.

Cywilny ten charakter protokułu nie wyklucza jednak tego, aby protokuł taki mógł być podstawą dochodzenia karnego. Rzecz oczywista, że jeżeli przy sporządzaniu protokułów policja natrafi na poszlaki przestępstwa lub poweźmie podejrzenie, że szkody

i straty zostały spowodowane przez występną działalność czy to funkcjonarjuszów kolejowych, czy osób postronnych, dochodzenie winno być bezwarunkowo natychmiast wszczęte, bo tego od policji wymaga jej obowiązek oraz dobro kolei i właścicieli ładunków.

R. 329.

IV. Przedmioty znalezione w tramwajach, pociągach i na terenach kolejowych.

Stosunek osób — pasażerów oraz właścicieli ładunków i transportów kolejowych — jest prywatno-prawną umową o przewóz, przyczem urzędy kolejowe i tramwajowe ponoszące odpowiedzialność za przewóz mają prawo i wymagają od pasażerów i właścicieli ładunków poddania się pewnym regulaminom i przepisom w czasie przewozu — służba zaś kolejowa i tramwajowa ma w czasie przewozu powierzoną pieczę nad osobą i majątkiem pasażerów.

Wynika z tego, że przedmioty znalezione na terenach kolejowych oraz w tramwajach — jako mienie pasażerów lub właścicieli ładunków winny być oddawane urzędom kolejowym i tramwajowym, które są stronami odpowiedzialnemi za ich zabezpieczenie.

Powyższe nie koliduje z przepisami art. 571 K. K., który nakłada na znalazcę obowiązek jedynie „zawiadomienia" miejscowej władzy policyjnej nie zaś „złożenia" znalezionego przedmiotu (za wyjątkiem przedmiotów, jako dowodów rzeczowych).

Wobec powyższego polecam na przyszłość stosować się do następujących przepisów:

1. przedmioty znalezione w pociągach i na terenach kolejowych, tak pochodzące z transportów i ładunków kolejowych — jak też i zgubione lub zostawione przez osoby prywatne — należy przekazywać za pokwitowaniem miejscowym urzędom kolejowym;
2. jednakowoż, gdy takie przedmioty są dowodami rzeczowymi lub też istnieje uzasadnione podejrzenie, że są one takiemiż dowodami przestępstwa znanego organom policji państw. — należy postępować w myśl odnośnych artykułów U. P. K. i w porozumieniu z miejscowemi urzędami kolejowemi;
3. przedmioty odebrane w obrębie terenów kolejowych od przestępców — o ile nie są traktowane jako dowody rzeczowe do spraw przekazywanych sądom, winny być zwracane właścicielom;
4. powyższe przepisy odnoszą się również do analogicznych wypadków w wagonach tramwajowych.

R. 223.

I. Sprawa wstępu funkcjonarjuszów P. P. na tereny kolejowe, oraz używania przez nich telegramów i telefonów kolejowych.

Podaję do wiadomości i zastosowania się wyjątki: 1) z pisma okólnego Ministerstwa Kolei Żelaznych (Departament IV) Nr. IV 15110/16 z dn. 5.I.1923 r., oraz 2) wyjątek z art. 2 Upoważnienia do nadawania telegramów i fonogramów służbowych na kolejowych przewodnikach telegraficznych i telefonicznych.

1. „M. K. Ż., przypominając okólnik Nr. 9391/16 z dn. 28.VII.1922 r., którym zarządziło, że organom P. P. dozwolonym jest wstęp na teren kolejowy bez jakichkolwiek ograniczeń, wyjaśnia, że dotyczy to wszystkich funkcjonarjuszów P. P., a więc i będących w ubraniu cywilnem, jakoteż funkcjonarjuszów służby śledczej, okazujących legitymację służbową, przyczem się dodaje, że wszystkich funkcjonarjuszów P. P. (od aspiranta w zwyż) w mundurze, jakoteż będących w ich towarzystwie niższych funkcjonarjuszów, uważać należy zawsze za pełniących służbę. Niższych funkcjonarjuszów legitymuje opaska służbowa na rękawie.

Z telegramami i fonogramami, nadawanymi przez organa P. P., należy postępować w myśl artykułu 2 przepisów dla służby telegraficznej i telefonicznej (1922) z tem, że o ile telegram, wzgl. fonogram, nie może być opatrzony pieczęcią odnośnego urzędu wystarczy stwierdzenie urzędowego charakteru depeszy według adresu, względnie treści i legitymacji nadającego. Telegramy i fonogramy P. P. należy kredytować, jak wojskowe.

W nagłych niecierpiących zwłoki wypadkach, jak np.: w celu ścigania złoczyńcy, żądanie pomocy i t. p., można dozwolić funkcjonarjuszom P. P. użycia telefonu kolejowego (tak na stacjach, jak i na budkach strażniczych i blokowych, względnie strażnicach dla zgłoszeń zwrotnych.

2. Wyciąg z art. 2 upoważnienie do nadawania telegramów i fonogramów służbowych na kolejowych przewodnikach telegraficznych i telefonicznych:

„Do nadawania telegramów i fonogramów służbowych na kolejowych przewodnikach telegraficznych i telefonicznych upoważnione są:

organa zarządów państwowych oraz gminnych w sprawach, dotyczących bezpieczeństwa publicznego lub w wypadkach, w których zachodzi potrzeba bezzwłocznej pomocy, jakoteż w celu doniesień o wypadkach chorób, wzbudzających podejrzenie, że są

zaraźliwe, względnie o wypadkach śmierci, wzbudzających podejrzenie, że są wynikiem takich chorób.

Telegramy takie winny być opatrzone pieczęcią odnośnego urzędu; do przyjmowania ich i wysyłki obowiązane są wszystkie stacje bez względu na to, czy są upoważnione do przyjmowania telegramów prywatnych.

Stacja nieupoważniona do przyjmowania telegramów prywatnych, obowiązana jest przesłać taki telegram telefonicznie do najbliższej stacji, uprawnionej do przyjmowania telegramów prywatnych, przesyłając do tejże stacji pobraną należność wraz z oryginałem telegramu".

R. 189.

III. Bezpłatny przejazd kolejami organów policji. Podaję poniżej do wiadomości i wykonania przepisy tymczasowe w przedmiocie bezpłatnego przejazdu kolejami policji państwowej.

„W myśl uwagi do par. 7 Instrukcji dla organów policji państwowych, pełniących służbę na kolejach, wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Kolei Żelaznych na podstawie art. 6 z dn. 4.V.1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 41 poz. 258), ustanawiam w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych następujące:

PRZEPISY

tymczasowe w przedmiocie bezpłatnego przejazdu kolejami organów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach.

1. Dla przejazdu służbowego kolejami funkcjonarjuszów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach, wydawane są przez właściwe Dyrekcje k. p. na wniosek Okręgowej Komendy Policji bezpłatne bilety okresowe.

2. Bilety, wskazane w p. I są imienne lub bezimienne (na okaziciela).

3. Bilety imienne wydawane są za pośrednictwem właściwej Okręgowej Komendy Policji wymienionym wyżej funkcjonarjuszom państwowej policji kolejowej, pełniącym służbę na większych i węzłowych stacjach według rzeczywistej potrzeby z obrębem jazdy do stacji, gdzie jest najbliższy posterunek policyjny.

4. Dla użytku funkcjonarjuszów policji państwowej, pełniących służbę na stacjach pomniejszych, wydawane są do rozporządzenia Okręgowej Komendy Policji bilety bezimienne w ilości jednego biletu na każdą stację z obrębem jazdy wskazanym pod 3.

U W A G A: Bilety bezimienne udzielane być mogą do użytku jedynie funkcjonarjuszom, delegowanym dla służby na kolei.

5. Komisarzom komisarjatów policji, pełniącym służbę na kolejach, wydawane są bezpłatne bilety okresowe imienne z ważnością na tę klasę, do której wymienieni komisarze są uprawnieni wedle swego stopnia służbowego, na przejazd w obrębie działalności służbowej. Wszystkim niższym funkcjonarjuszom wydaje się bilety kl. III.

6. Organa policji państwowej, pełniące służbę na kolejach podczas sprawowania swych obowiązków służbowych mają prawo znajdować się w wagonach każdej klasy i we wszystkich pociągach.

7. Do użytku służbowego policji Okręgowej, sprawującej inspekcję policji na kolejach, wydaje się jeden bilet bezimienny kl. I na obręb tych Dyrekcji k. p. lub ich odcinków, które znajdują się w granicach danego Okręgu policyjnego.

8. Dla celów wskazanych pod 7 wydaje się jeden bilet bezimienny do użytku Komendy Głównej Policji Państwowej na przejazd wszystkiemi kolejami państwowemi.

U W A G A: Bilety wskazane pod 5 wydawane są przez Dyrekcję k. p., wymienione zaś pod 7 i 8 — przez M. K. Ż.

9. Funkcjonarjuszom policji, wyznaczonym do dozorowania pociągów towarowych, wydają urzędy kolejowe na mocy upoważnienia Dyrekcji k. p. w miejsce biletów bezpłatnej jazdy osobne zaświadczenia, na których podstawie konwojent winien być wpisany przez służbę pociągową do dziennika jazdy. W tym samym trybie na mocy takiegoż zaświadczenia konwojent odbywa powrotną podróż najbliższym pociągiem osobowym.

10. Funkcjonarjusze policji państwowej, pełniący służbę na kolejach podczas przejazdu za biletami bezpłatnemi, obowiązani są na żądanie kontrolnych organów kolejowych legitymować się dowodami osobistemi, zaopatrzonemi w fotografję, w ogólności zaś podlegają tym wszystkim przepisom, które obowązują pracowników kolejowych przy korzystaniu z bezpłatnych biletów jazdy.

IV. Bilety kolejowe. W myśl p. III rozkazu niniejszego Komendy Okręgowe otrzymają do użytku służbowego po jednym bilecie kolejowym klasy I-ej zgodnie z p. 7 tymczasowych przepisów. Bilety te Komenda Główna prześle Komendantom Okręgowym natychmiast po otrzymaniu ich z Ministerstwa Kolei Żelaznych.

Celem otrzymania biletów kolejowych dla komisarjatów i posterunków policji w myśl p. 3, 4 i 5 tymczasowych przepisów, Komendy Okręgu zwrócą się bezpośrednio

do właściwych Dyrekcji Kolejowych z wykazami funkcjonarjuszów, którym będzie przysługiwało prawo korzystania z bezpłatnych biletów kolejowych.

R. 328.

IV. Bezpłatne przejazdy kolejami organów policji pełniących służbę na kolejach.

W związku z rozkazem Nr. 189 podaję do wiadomości i stosowania okólnik Ministerstwa Kolei z dn. 29.V.1926 r. Nr. 40/A w sprawie bezpłatnego przejazdu kolejami organów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach.

„Powiadamia się, że o ile funkcjonarjusze policji państwowej, wyznaczeni do konwojowania pociągów towarowych w myśl punktu 9 przepisów tymczasowych w przedmiocie bezpłatnego przejazdu kolejami organów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach, muszą dojeżdżać pociągiem osobowym z miejsca swego stacjonowania do stacji wyjściowej pociągu towarowego, który mają konwojować, co powinno być wyraźnie wskazane w wydawanem im zaświadczeniu, to w tych wypadkach winni zgłosić się na stacji wyjazdu do dyżurnego ruchu, który powinien wpisać ich do dziennika jazdy danego pociągu osobowego i stwierdzić to swoim podpisem i pieczęcią z nazwą stacji.

R. 223.

VII. W sprawie używania okresowych biletów.

W jednym z okręgów P. P. zaszedł wypadek, że z okresowego biletu wolnej jazdy (książeczki), wydanego przez Min. Kolei Żel. korzystała osoba, nie będąca funkcjonarjuszem P. P. Fakt ten, po ujawnieniu go przez kontrolera kolejowego, spowodował interwencję Min. Kolei Żelaznych w Min. Spraw Wewnętrznych, przyczem Min. Kolei podkreślając, że bilety te, winny służyć wyłącznie do celów służbowych, zastrzegło się, że w razie powtórzenia się wypadku używania biletów okresowych przez osoby niepowołane, będzie zmuszone zmniejszyć ilość wydawanych biletów.

Podając powyższe do wiadomości P. P. Komendantów Okręgowych, polecam bacznie przestrzegać, by bilety te były wykorzystywane dla celów służbowych i wyłącznie przez funkcjonarjuszów P. P. Winni naruszenia tego rodzaju będą pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej z całą surowością istniejących przepisów.

R. 304.

II. Bezpłatne bilety kolejowe.

Przypominając rozkaz mój Nr. 223 odnośne wykorzystywania bezpłatnych biletów kolejowych dla celów służbowych, i wyłącznie przez funkcjonarjuszów policji, niniejszem polecam P. P. Komendantom Wojewódzkim zwrócić uwagę wszystkim funkcjonarjuszom policji, korzystającym z bezpłatnych biletów kolejowych, na wypełnianie atramentem rubryk notatnika biletowego.

R. 183.

VI. Przejazdy policji pociągami towarowymi:

Podaję do wiadomości Komendantów Okręgowych, że Ministerstwo Kolei Żelaznych, regulując sprawę przejazdów towarowymi pociągami i na parowozach, wydało okólnik z dnia 10 czerwca 1922 r. Nr. IV 5853/16, mocą którego na przejazdy pociągami towarowymi, nie przeznaczonymi do przewożenia osób cywilnych, zezwala się pomiędzy innymi funkcjonarjuszom policji w wyjątkowych wypadkach pilnej potrzeby służbowej za każdorazowem poświadczeniem swej władzy. Z przejazdów na parowozach, idących luzem, funkcjonarjusze policji mogą korzystać w wypadkach nadzwyczajnych i nie cierpiących zwłoki.

O. 605 z d. 15/III 1923 r.

(Min. Kolei Żelaznych z dnia 16/I 1923 r. L. T. 1168/22).

Warty wojskowe lub policyjne przy objektach kolejowych — przejazd pociągami.

Ministerstwo Kolei Żelaznych oznajmia, do ścisłego stosowania, iż w wypadkach, gdy do strzeżenia objektów kolejowych zostaje powołane wojsko lub policja państwowa, przejazd koleją wyznaczonych w tym celu wartowników winien odbywać się w pociągach pasażerskich na koszt. K. Ż.).

W tych razach bilety bezpłatne na przejazd poszczególnych żołnierzy są zbędne, wartowników bowiem należy zapisać do dziennika jazdy danego pociągu. Uskutecznienie tej formalności zarządza dyżurny ruchu, do którego uprzednio winien zgłosić się komendant warty, zaopatrzony przez swą władzę przełożoną w odpowiednie upoważnienie na rozstawienie warty.

R. 65.

VII. Udzielanie pomocy urzędnikom państwowym przy przejazdach służbowych kolejami.

Polecam zaznajomić podwładne organa z treścią okólnika, wydanego przez Ministerstwo Kolei Żelaznych do wszystkich Dyrekcji Kolei Państwowych:

„Z powodu napływających ze strony poszczególnych Ministerstw zażaleń na trudności doświadczane przez urzęd-

ników państwowych, zmuszonych przy terminowych przejazdach służbowych oczekiwać w kolejkach na nabycie biletów, poleca się zarządzić, aby urzędnikom państwowym, legitymującym się wydanymi przez odnośne władze zaświadczeniami o konieczności dokonania terminowego służbowego przejazdu sprzedawano bilety poza ogólną koleją".

R. 167.

VI. Bilety kolejowe. Zgodnie z obowiązującymi przepisami kolejowymi każdy funkcjonarjusz państwowy może wykupić bilet kolejowy w kasie bez zachowania kolejności wtedy tylko, o ile przedstawi w kasie zaświadczenie swej władzy przełożonej, iż jedzie w sprawach służbowych. Jako dowód tego rodzaju należy uważać wydany danemu funkcjonarjuszowi policji dokument podróży.

R. 226.

VII. Załatwianie przy kasach biletowych i bagażowych ciężko poszkodowanych inwalidów wojennych poza ogólną kolejką. Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Kolei Żelaznych z dnia 29.XI.22 pod Nr. 11284.III.12, skierowanym do wszystkich Dyrekcyj Kolei Państwowych, podaję do wiadomości, że ciężko poszkodowani inwalidzi wojenni, oczekujący przy kasach biletowych i bagażowych, mogą być załatwiani poza ogólną kolejką.

R. 91.

VI. Opał i oświetlenie dla policji na kolejach. Ministerstwo Kolei Żelaznych wydało poniżej podany okólnik do Dyrekcyj Kolejowych w sprawie opału i oświetlenia lokalów, zajmowanych przez urzędy policji na kolejach.

„Na pismo z dnia 30 czerwca 1920 r. Nr. 2250 w sprawie wydawania opału i światła dla urzędów kolejowej policji państwowej — wyjaśnie się, że o ile ubikacje zajęte przez kolejową policję państwową, mieszczą się w budynkach kolejowych, można udzielać na żądanie urzędów policji kolejowej potrzebną do ogrzewania i oświetlenia zajętych ubikacji ilości opału i światła za opłatą przypadającej należytości.

Jeżeli natomiast lokal urzędu policji państwowej znajduje się poza terenem kolejowym, Zarząd kolejowy nie ma obowiązku dostarczania opału i światła.

R. 74.

III. Ograniczenie handlu przenośnego i żebraniny w pociągach i na dworcach. Podaję do wiadomości okólnik Ministra Kolei Żelaznych z dnia 9 lipca r. b. Nr. 26147/27, celem zaznajomienia podwładnych funkcjonarjuszów, oraz polecam jaknajenergiczniej zwalczać żebraninę i handel przenośny w pociągach i na dworcach kolejowych.

„Zauważono, iż w pociągach, szczególnie podmiejskich, odchodzących ze stacji Warszawa-Główna stale uprawiają swe rzemiosło rozmaitego rodzaju przenośni handlarze, grajkowie, śpiewacy i żebracy, wszyscy natrętnie narzucają się publiczności, a ostatni w razie nieuzyskania datków nawet gburowato i głośno wyrażają swe niezadowolenie.

Ponieważ punkt I artykułu II ogólnopolskiej taryfy osobowej i bagażowej zupełnie wyraźnie określa, iż nie wolno w wagonach prowadzić handlu przenośnego, urządzać loterji, grać w karty i t. p. grać na instrumentach muzycznych, śpiewać i żebrać w jakikolwiek sposób, dlatego polecam zarządzić i przestrzegać, aby osoby tych kategorji w razie ujawnienia wyszczególnionej w przytoczonym punkcie działalności były w najbliższych postojach z pociągów usuwane ze skutkami, przewidzianymi w przytoczonym artykule taryfy osobowej".

R. 252.

I. Przestrzeganie zakazu handlu przenośnego, żebraniny i t. p. w pociągach. Zostało stwierdzone, że wbrew art. 11 p. 1 przepisów przewozowych, zawartych w rozporządzeniu P. Ministra Kolei Żelaznych z dnia 20.X.21 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 98 poz. 708) zdarza się b. często, że w pociągach pasażerskich w czasie postoju lub nawet podczas biegu uwijają się przekupnie, sprzedający papierosy, owoce, słodycze i t. p., dzieci, rzekomi inwalidzi i żebracy, którzy żebrzą o jałmużnę u podróżnych. Wobec zdarzających się w pociągach kradzieży, a nawet napadów rabunkowych nie jest wykluczone, że osobniki te są wysłańcami rzezimieszków, zbierającymi informacje, gdzie są przedmioty, które możnaby ukraść lub osoby, któreby mogły być okradzione.

Celem przeciwdziałania temu zakazanemu procederowi przypominam instrukcję dla organów policji pełniącej służbę na kolejach, ogłoszoną wraz z odnośnymi wyciągami z przepisów przewozowych w rozkazie K. G. Nr. 151 z dnia 10.II.1922 r. (Rozkaz Nr. 151 został uchylony, a obowiązująca instrukcja ogłoszona została w rozkazie Nr. 336) i polecam Pp. Komendantom Okręgowym dopilnować, aby instrukcja ta była ściśle przestrzegana.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystąpiło jednocześnie do Ministerstwa Kolei Żelaznych z prośbą o wydanie w tym względzie właściwych zarządzeń organom kolejowym.

R. 68.

VI. Zniżki cen potraw i napojów w bufetach kolejowych dla funkcjonarjuszów policji państwowej pełniących służbę na kolejach.

Komenda Główna Policji Państwowej zwróciła się pismem z dnia 12.IV 1920 r. za Nr. 707/1b do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o spowodowanie wydania zarządzenia, przyznającego korzystanie ze zniżek cen potraw w restauracjach i bufetach na dworcach kolejowych funkcjonarjuszom policji państwowej, pełniącym służbę na kolejach i zmuszonym z racji swych obowiązków służbowych przebywać dłuższy czas na stacjach lub w podróżach i płacić za spożyte potrawy stosunkowo wysokie ceny.

Ministerstwo Kolei Żelaznych, uznając słuszność wniosku Komendy Głównej Policji Państwowej, poleciło wszystkim Dyrekcjom Kolei Państwowych wydanie stosownych zarządzeń, aby funkcjonarjusze w obrębie dworców kolejowych korzystać mogli w restauracjach i bufetach na dworcach kolejowych z tych samych udogodnień i zniżek, z jakich korzystają funkcjonarjusze kolejowi oraz zarządziło umieszczenie w przyszłości odpowiednich zastrzeżeń w kontraktach dzierżawy restauracji kolejowych.

Policja na drogach wodnych.

R. 75.

Szczególne obowiązki policji, pełniącej służbę na drogach wodnych.

Na zasadzie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanego w porozumieniu z Min. Rob. Publ. w przedmiocie organizacji Policji Państwowej, pełniącej służbę na drogach wodnych na podstawie art. 2 przepisów przejściowych do Ust. z dn. 24.VII.1919 r. o P. P. (Dz. Praw Nr. 61 poz. 363) ustalam przepisy określające obowiązki policji na drogach wodnych.

1. Policjantów, pełniących służbę na drogach wodnych, obowiązują ogólne ustawy, przepisy, instrukcje oraz regulaminy policyjne.
2. Do szczególnych obowiązków komisarjatów, względnie policyjnych posterunków wodnych należą:
   a) ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego w zakładach i urządzeniach portowych;
   b) udzielanie pomocy organom żeglugowym w zakresie ogólnych funkcji policyjnych;
   c) zestawienie protokułów o sprawach przekroczeń przepisów obowiązujących;
   d) udzielanie pomocy funkcjonarjuszom rządowym przy spełnianiu przez nich czynności służbowych;
   e) nadzór nad wykonaniem przepisów o ochronie rybołóstwa, zapobieganie zanieczyszczaniu, zamulaniu oraz zatruwaniu dróg wodnych;
   f) czuwanie, by na miejscach uznanych na rzece za niebezpieczne lub zakazane, nie kąpano się lub nie pojono zwierząt;
   g) służba ratownicza;
   h) ochrona statków, które uległy rozbiciu lub osiadły na mieliźnie, oraz zabezpieczenie osób, mienia pasażerów i ładunków. O nieszczęśliwych wypadkach, jak rozbicie statków, osiadanie na mieliźnie lub pożary, policja zawiadamia natychmiast organy żeglugi;
   i) przedsiębranie odpowiednich czynności w celu zabezpieczenia osób i ich mienia w razie powodzi;
   j) ochrona przez konwoje transportów rządowych na wyraźne zażądanie odnośnych władz państwowych;
   k) utrzymanie porządku w portach i przystaniach w szczególności przy kasach pasażerskich i bagażowych po porozumieniu z władzami żeglugi.

Zasady ogólne.

3. Policja utrzymuje nadzór nad porządkiem na pasie przybrzeżnym i na rzece.
4. Policjanci obowiązani są pilnować, aby przepisy żeglugowe były przez wszystkich przestrzegane.
5. Policjanci obowiązani są znać godziny przyjścia i odejścia parostatków.
6. Policjanci obowiązani są znać dokładnie teren wody, urzędy wodne i ich kompetencje oraz sygnalizację.
7. Policjanci obowiązani są znać osobiście naczelnika agentury P. Z. P. oraz jego pomocników na przystaniach, jak również dozorcę przystaniowego i starać się znać wszystkich pracowników, pełniących służbę na danej przystani i w zarządzie.

8. Policjanci winni zwracać baczną uwagę na urządzenia, środki komunikacji i sygnalizację żeglugową i w razie zauważenia uszkodzenia winni natychmiast zawiadomić właściwe organa.

9. Policja pilnuje, aby zarządzenia odnośnie porządku podczas przybijania parostatków, berlinek i t. p. do przystani i brzegów rzeki były przez wszystkich zachowane i aby te stawały tylko w miejscach przeznaczonych.

10. Policjanci zważają, aby nikt nie uszkadzał mienia żeglugowego, wszelkich materjałów, służących do robót regulacyjnych, będących na wodzie lub złożonych na brzegach, nie kradł go lub nie grabił, jako też nie psuł brzegów rzeki.

11. Policjant uważa, aby do rzeki nie wrzucano nawozu, śmieci, gruzu i t. p. nieczystości, przyczyniających się do zanieczyszczenia koryta.

Śmiecie i t. p. mogą być wrzucane w miejsca specjalnie na to przeznaczone, poza urządzeniami regulacyjnemi.

12. Policja zwraca baczną uwagę:

a) aby na przystaniach na ścianach w miejscu zawsze dostępnem i widocznem znajdowały się dwa koła ratownicze do użytku w razie wypadku tonięcia;
b) aby u kryp przystaniowych stale znajdowały się przepisane linki ratownicze, zwieszające się fryzami, przymocowane dookoła burty przystani;
c) aby na galeryjkach przystani od strony wody z dolnej strony rzeki znajdowały się dwa bosaki i dwa długie wiosła, używane do ratowania tonących;
d) aby na galeryjkach przystaniowych były zawsze przejścia wolne dookoła przystani;
e) aby w portach nie gromadziła się ludność, nie mająca potrzeby przebywania tam;
f) aby brzegi nie były zagradzane towarami, oraz
g) aby podczas wyładowywania i naładowywania berlinek i statków towarami przejścia (kładki) z berlinki, czy statku na ląd były odpowiednio zabezpieczone od wypadku.

13. Policja winna baczyć:

a) aby w czasie większego przyboru wody, przystanie, domki, berlinki, krypy, łodzie i t. p. pływające na wodzie, były dobrze umocowane do brzegów, celem wytrzymania naporu powodzi;
b) aby w czasie wylewu wody znajdujące się przy brzegach i przystaniach parostatki znajdowały się pod parą zawsze gotowe do odpłynięcia;
c) nadzór nad wzmocnieniem statków, tratw i t. p., stojących w korycie rzeki, należy do funkcjonarjuszów inspekcji żeglugowej.

14. Policja, przewidując powódź, winna bezzwłocznie zawiadomić mieszkańców miejsc zagrożonych o mogącej nastąpić katastrofie, aby ci zdążyli w porę usunąć się do miejsc zabezpieczonych od powodzi.

15. Przy nagłym wypadku powodzi policja winna zająć się usunięciem mienia i ofiar katastrofy do miejsc, nie zagrożonych powodzią, oraz zawiadomić straż ogniową.

16. W razie upadku kogokolwiek do wody policjant winien zająć się ratowaniem i wyczerpać wszelkie środki, znajdujące się w jego rozporządzeniu.

17. Policjanci winni mieć na uwadze obronę bezpieczeństwa osób podróżujących i ich mienia oraz okazywać w razie potrzeby pomoc; obowiązki swoje winni spełniać grzecznie, co nie wyklucza energicznego żądania spełniania przepisów.

18. Policjant winien okazywać pomoc organom władz państwowych przy wykonywaniu przez nie obowiązków służbowych. Pomoc ta winna mieć na celu umożliwienie organom władz państwowych wykonywania obowiązków służbowych w razie stawianych przeszkód ze strony osób trzecich.

19. Policja prowadzi rejestrację osób, zamieszkałych na wodach i przebywających czasowo na berlinkach, tratwach, galarach i t. p. Meldunki prowadzi lokalny urząd policyjny względnie samorządowy.

20. Policja prowadzi rejestrację pływających domków rybackich i innych oraz przystani, berlinek, kryp, galarów, łodzi, kąpielisk i t. p., mających stały postój w danej miejscowości.

21. Winnych rozmyślnego uszkodzenia wiech i stożków, wytykających drogę przejazdową na wodach, sygnalizacji, urządzeń telegraficznych lub telefonicznych należy aresztować.

22. W razie uzasadnionego podejrzenia policja winna dokonać rewizji bagażu. Bagaż ręczny należy rewidować w obecności jego posiadacza, w sposób oględny, oraz aby właściciel zdążył odjechać przeznaczonym parostatkiem. Bagaż wysłany za listami przewozowymi należy rewidować w obecności przedstawiciela żeglugi i doręczyć mu odpis protokułu rewizji.

23. Policjant winien wszelkie wypadki, zaszłe w czasie jego służby lub w chwili jego wystąpienia wpisać do książeczki, którą okazuje się swemu przełożonemu, celem wpisania do książki wydarzeń.

Obowiązki policjanta na podjazdach przystaniowych.

24. Policjant winien baczyć, aby na podjazdach oraz przejściach na mostku przystaniowym nikt się nie zatrzymywał, aby wejście i wyjście publiczności odbywało się

w kierunku lub przejściami do tego przeznaczonemi, oraz aby podczas przybycia parostatku do przystani publiczność oczekująca nań nie znajdowała się na przystani, a na wybrzeżu, nie przeszkadzając jednak przechodniom i przejeżdżającym.

25. Aby nie obciążać przystani celem niedopuszczenia takowej do zatonięcia, policjant nie wpuszcza na przystań osób więcej nad ilość dozwoloną, w szczególności podczas wycieczek statkami, przejażdżek i zabaw, w czasie których zgromadza się na brzegu liczna publiczność.

26. Policja nie dopuszcza na przystań żeglugową osób, trudniących się zarobkowo przenoszeniem rzeczy, o ile nie posiadają właściwego pozwolenia.

27. Policjant nie dopuszcza na przystań żeglugową żebraków i przekupniów, którzy chcą żebrać lub zajmować się handlem.

Obowiązki policjanta na przystani.

28. Policjant winien zwracać uwagę na osoby, które wałęsają się po przystani bez potrzeby przebywania na takowej. W razie potrzeby należy stwierdzić stan rzeczy przez sprawdzenie dowodów osobistych.

29. Policjant uważa, aby w przejściach nikt nie zatrzymywał się lub nie zastawiał przejść bagażem.

30. Bagaż osób, co do którego zawartości policjant posiada uzasadnione podejrzenie, winien poddać rewizji.

31. Policjant uważa, aby nikt nie zanieczyszczał przystani oraz aby przepisy co do czystości przez wszystkich były zachowane.

32. Policjant uważa podczas dobicia parostatku do przystani, aby pasażerowie nie przechodzili przez boki parostatków, a tylko mostkiem, do przejścia przeznaczonym.

33. Policjant winien zwracać uwagę, aby do przystani w miejscach blisko mostku statkowego nie był składany bagaż, oraz wogóle przedmioty, mogące utrudnić wyjście lub wejście na statek.

34. Policjant winien zwracać uwagę, czy w czasie przyjścia lub odejścia parostatku nie zachodzi nic takiego, coby mogło powodować wypadek.

35. Podczas wysiadania pasażerów policjant zwraca uwagę na osoby, co do których zachodzi podejrzenie, że przewożą przedmioty, których przewóz jest zabroniony. W razie potrzeby należy dokonać rewizji. Rewizja winna odbywać się w miejscu wolnem od ruchu pasażerskiego.

36. Po opuszczeniu parostatku przez pasażerów, policjant winien sprawdzić w obecności kapitana lub kontrolera statku, czy nikt nie zostawił na parostatku jakiego przedmiotu. W razie znalezienia robi dokładny opis przedmiotu w obecności świadków w książce swojej i daje do podpisu świadkom względnie znalazcy.

37. Policjant nie wpuszcza na przystań — p o d c z a s p r z y b y c i a p a r o s t a t k u z p o d r ó ż n y m i — osób, nie mających potrzeby znajdowania się na przystani.

38. Policjant, gdy zauważy uszkodzenie parostatku w stopniu zagrażającym wypadkiem, winien niezwłocznie zawiadomić dozorcę przystaniowego z inspekcji żeglugi.

39. Policjant winien zwracać uwagę podczas załadowywania parostatku pasażerskiego towarami, aby na takowy nie ładowano:

materjałów wybuchowych, łatwo palnych, płynów żrących, żywych zwierząt, skór niewyprawnych, kości surowych, szmat i t. p. materjałów cuchnących oraz takich, których przewóz mógłby grozić bezpieczeństwu pasażerów, ich bagażowi lub samemu parostatkowi.

W razie ujawnienia wymienionych towarów policjant nie wpuszcza takowego na parostatek, oraz zawiadamia miejscowe organa żeglugowe o przyczynie.

O ile taki towar przeznaczony był do władowania na parostatek pasażerski przez organa żeglugowe, należy sporządzić odpowiedni protokuł, nie wpuszczając towaru na statek; w wypadku ujawnienia wyżej wymienionych towarów na statku pasażerskim, przybywającym z podróży, należy również sporządzić protokuł i przesłać takowy do rozporządzenia inspekcji żeglugi.

Ptaki i drobne zwierzęta oswojone mogą pozostawać podczas przewozu przy pasażerach, pod warunkiem otoczenia ich dostateczną opieką przez przewożących.

Drób może być przewożony w małych ilościach i w odpowiednio do tego urządzonych klatkach, które w razie przewozu parostatkami osobowymi winny być umieszczone w miejscu, przeznaczonem przez administrację statku tak, aby nie przeszkadzały pasażerom.

40. Policja przestrzega, aby na statkach pasażerskich nikt obcy nie pozostawał na nocleg, chyba, że co do tego będą wydane specjalne zarządzenia przez inspekcję żeglugową.

41. U kapitana lub kontrolera parostatku winna znajdować się stale książka zażaleń, wydana przez inspekcję żeglugową, sznurowana z pieczęcią lakową na końcu, do której każdy pasażer, będący w drodze, ma prawo wpisać zażalenie. Gdyby po przybyciu statku do przystani w punkcie końcowym nastąpiło zażalenie pasażera, że mu odmówiono

wydania tej książki, policja natychmiast zarządzi wydanie tej książki i jednocześnie zestawi o tem protokuł służbowy.

Książka zażaleń winna również znajdować się na każdej przystani u dozorcy przystaniowego, aby każdy pasażer, któremu odmówiono wydania książki zażaleń na parostatku, mógł w miejscu, gdzie statek opuścił, napisać zażalenie.

Książka ta winna być kontrolowana przez policjanta, pełniącego służbę na przystani za każdym razem po przybyciu parostatku z podróży. W razie spostrzeżenia wpisanej skargi, o ile zajdzie potrzeba, należy przeprowadzić dochodzenie, sprawę zaś skierować według kompetencji.

42. Policjant, zdając służbę, winien objaśnić obejmującego służbę o wszystkich wypadkach, jakie zaszły na przystani, oraz o zarządzeniach, jakie mu zostały wydane.

Obowiązki policjanta przy kasie.

43. Policjant winien uważać, aby do kasy na przystani w razie natłoku dopuszczano stopniowo tyle osób, ile mieści się wzdłuż korytarza przystaniowego, aby przy kasach był zachowany porządek, aby każdy miał dostęp w swej kolei do kasy, oraz aby osoby postronne nie zajmowały się skupem, jak również sprzedażą biletów żeglugowych.

44. Policjant winien zwracać uwagę na uskuteczniana sprzedaż biletów, aby móc w razie potrzeby być świadkiem możliwych nieporozumień publiczności z kasjerem.

Obowiązki policjanta na obchodzie (patrolu).

45. Policjant w czasie obchodu pilnuje:

a) aby małoletni nie zbliżali się do wody, o ile to grozi niebezpieczeństwem;
b) aby nie kąpano się tam, gdzie to jest zabronionem;
c) aby na drogach wodnych w miejscach nieprzeznaczonych do kąpieli nie znajdowały się osoby rozebrane;
d) aby wszelkie łodzie pływające posiadały numery rejestracyjne od odnośnych władz;
e) aby zajmujący się przewozem mieli odpowiednie pozwolenia, używali do przewozu przewoźników dorosłych, trzeźwych, aby nie przeciążali łodzi i promów i stosowali się do ustanowionej taryfy przewozowej;
f) aby co do połowu ryb były zachowane obowiązujące w tym względzie przepisy, oraz
g) aby łowienie ryb nie odbywało się przez głuszenie petardami i materjałami wybuchowemi.

46. W razie poważnie uzasadnionych podejrzeń, że na parostatkach, berlinkach, promach, krypach, łodziach, tratwach i t. p. przepływających, przewożone są towary zabronione, t. j. podlegające sekwestrowi, opłacie celnej lub kradzione, lub osoby ścigane przez władze, policjant może zatrzymać je w celu sprawdzenia, o ile bez szkody dla sprawy rewizja ta nie może być dokonana przez władze policyjne w miejscu zatrzymania się statku.

47. Zatrzymywanie odbywa się w sposób ogólnie przyjęty na wodach: policjant daje sygnał z łódki, aby łódź, prom, krypę czy t. p. zatrzymać.

48. O każdym wypadku zatrzymania statku, berlinki, promu, krypy lub tratwy winien być spisany protokół.

49. Zatrzymywać statki, berlinki, promy i t. p. należy w miejscach niezagrożonych wypadkiem wpadnięcia na mieliznę lub kamienie i o ile możności przy współudziale dozorcy inspekcyjnego dróg wodnych.

50. O ile osoba ścigana należy do załogi żeglugowej, należy zawiadomić inspekcję żeglugową o zatrzymaniu takowej w celu uzupełnienia liczby robotników.

Jeżeli zaś osoba ścigana jest sternikiem lub pilotem, należy dopuścić, aby ten prowadzoną tratwę, berlinkę, czy statek ustawił w miejscu bezpiecznem i przed aresztowaniem go również zawiadomił inspekcję żeglugową w celu zamienienia go innym.

51. Parostatki i berlinki z pełnym ładunkiem (o ile jest podejrzenie uzasadnione, że pomiędzy towarami znajdują się przedmioty nielegalne) należy zabezpieczyć przez ustanowienie posterunku i rewidować tylko podczas wyładowywania na miejscu przeznaczenia.

52. Policjant, pełniący służbę na wybrzeżu, udając się łodzią na wodę w celach służbowych, winien zawezwać najbliższego posterunkowego, aby ten drugi zastąpił go i zawiadomił komisarjat w razie odjazdu jego w dalszą drogę.

Obowiązki policjanta na posterunku.

53. Policjant na posterunku, ustanowionym celem ochrony, pilnuje, aby nikt nieupoważniony nie zbliżał się do objektów powierzonych jego pieczy lub nie wchodził tam, gdzie to jest zabronione.

54. Miejsca oddane pod ochronę policjanta, magazyny, parostatki, berlinki, przystanie i inne pływające domki, jak również znaki ostrzegawcze winny być przez niego dokładnie znane.

55. Policjant winien pełnić służbę tak, aby miejsca najwięcej zagrożone przez możność uszkodzenia lub kradzieży najpilniej przez niego były strzeżone.

Ratowanie tonących.

56. Policjant, zauważywszy na wodzie tonącego lub wołającego o pomoc, winien niezwłocznie nieść pomoc tonącemu, korzystając ze wszystkich mu dostępnych środków:

a) po wydobyciu z wody topielca należy najpierw oczyścić mu usta z mułu i t. p. zapomocą palca, poczem położyć go na kilka sekund twarzą ku ziemi, tak, aby głowa była nieco niżej, niż reszta ciała, przez co woda nagromadzona w znacznej ilości w kanale oddechowym przez usta i nos z łatwością spłynąć będzie mogła, lub

b) uklęknąć na jedno kolano, a przez drugie przerzucić sobie topielca tak, żeby twarz przechylała się ku ziemi i trzymając go w tej pozycji, należy wykonać ucisk rękami od pleców w stronę żołądka w celu usunięcia wody z wnętrza.

Kiedy z ust topielca przestanie wylewać się woda, należy położyć go na wznak i stosować sztuczny oddech dopóty, dopóki topielec samoistnie nie westchnie, chociażby to miało trwać kilka godzin, gdyż tylko lekarz może orzec, czy wszelkie próby ratunku są zbyteczne.

c) Oddech sztuczny stosuje się w następujący sposób: rozpiąć choremu ubranie, położyć go na wznak, głowę i plecy cokolwiek unieść przez podłożenie zwiniętego ubrania, usta otworzyć, między zęby wetknąć korek lub patyk, język ująć palcami przez chusteczkę i cały czas trzymać, zęby sztuczne wyjąć, poczem uklęknąć u węzgłowia chorego, ująć ręce poniżej łokci, podnieść je ponad głowę chorego, po 2—3 sekundach skierować ramiona odwrotnie tą samą drogą i przyciskać je do boków łagodnie, ale silnie przez 2 sekundy, znów ruch poza głową i z powrotem.

Ruchy wykonywać miarowo, bez pośpiechu, cierpliwie, długo, nawet kilka godzin.

Przy uszkodzeniu ramion, gdy ich poruszyć nie wolno, należy uklęknąć nad chorym (wierzchem) i dłońmi na płask zwolna uciskać boki klatki piersiowej 2—3 sekundy, zwolna zluźniać, przerwać na 2—3 sekundy, nowy ucisk i t. d.

Policja konna.

R. 196 (dodatek).

REGULAMIN DLA POLICJI KONNEJ.

Policjant konny winien dbać o powierzonego mu konia, tak jak o najcenniejszą swą własność i w koniu widzieć zawsze najlepszego przyjaciela i towarzysza służby. Policjantowi n i e w o l n o konia bić, nie należy koniowi nigdy ordynarnie wymyślać; tylko łagodnym obejściem i dobrocią można zmusić konia do posłuszeństwa i uległości.

Policjant konny winien pamiętać, że służba jego pod wielu względami jest lżejsza od służby policjanta pieszego. Konny przebywa przestrzenie, siedząc na koniu, oszczędza dzięki temu pracy mięśni, gdy tymczasem pieszy musi grzęznąć w piasku, błocie lub śniegu i dźwigać jednocześnie karabin, płaszcz i amunicję. Konny winien być wdzięczny dobremu zwierzęciu, które go niesie cierpliwie na grzbiecie, a na wojnie nieraz koń ocala mu życie.

Dobry, zdrowy i nakarmiony koń nigdy nie zawiedzie.

Sposób obejścia się z koniem.

Zbliżywszy się do konia, należy odezwać się do niego stanowczym, lecz przyjaznym tonem, pogłaskać go, poklepać, a jeżeli koń jest bojaźliwy, ośmielić go pieszczotą i dobrem słowem, n i g d y b i c i e m. Jeżeli koń leży, należy go podnieść nie kopnięciem, ani krzykiem, a poklepawszy go, zmusić rozkazem do powstania.

Konny policjant obowiązany jest nazywać konia, tem imieniem, jakie koniowi nadano; policjant winien znać wiek konia, rasę, jakie ma zalety, wady i narowy, musi również znać wytrzymałość konia i jego zdolności.

Czyszczenie konia.

W celu oczyszczenia konia, należy przywiązać go krótko do barjery. Podczas karmienia konia nie należy go czyścić.

Czyszczenie zaczyna się zgrzebłem, a potem szczotką od szyi z lewej strony konia. Przed czyszczeniem należy konia przedewszystkiem wytrzeć wiechciem słomy.

Z a b r a n i a s i ę c z y s z c z e n i a z g r z e b ł e m: łba, kolan, dolnych części nóg, pęcin, kopyt i tych części, które nie są pokryte włosem. Jeżeli koń jest łaskotliwy, początkowo nie używa się zgrzebła, lecz słomianego wiechcia, a następnie systematycznie przyzwyczajać go do zgrzebła. Po dwukrotnem przeciągnięciu szczotką pod włos,

szczotkę należy oczyścić o zgrzebło, ażeby pozbawić ją zdartej sierści i brudu. Jeżeli na zgrzeble zbierze się sporo brudu i sierści, należy kantem zgrzebła stuknąć o podłogę stajni i brud strząsnąć; zabrania się tłuc zgrzebłem o ściany, złób lub boksy, gdyż pył i kurz ponownie osiądzie na koniu.

Po oczyszczeniu należy konia wytrzeć kawałkiem sukna. Oczy, nozdrza i nogi przemyć wodą i wytrzeć na sucho ścierką, a nogi słomą. Mokrą ścierką również wytrzeć części płciowe konia i odbyt.

Kopyta należy oczyścić kawałkiem patyka, przedewszystkiem wyskrobać błoto z podeszew przy strzałce. Kopyta należy wymyć wodą z mydłem i wytrzeć do suchości ścierką. Kopyt nie czernić szuwaksem, lecz można 2 razy tygodniowo smarować suche kopyta niesolonym tłuszczem. Jeżeli policjant zauważy, że w kopycie jest coś w nieporządku, obowiązany jest zameldować niezwłocznie zwierzchności. Grzywę i ogon można czyścić tylko szczotką, zgrzebłem włosia nie ruszać. W ogonie włosie przebrać palcami. Grzywę i ogon co tydzień umyć w letniej wodzie z mydłem. Jeżeli jest pogoda, konie należy czyścić na powietrzu, a nie w stajni. Z wiosną, gdy koń linieje, delikatnie zczesywać szerść, nie wyrywać jej, gdyż jest to szkodliwe dla konia.

Po jeździe konia należy przeprowadzić, aż do zupełnego ochłonięcia. W stajni zwracać uwagę, aby nie było przeciągów.

Po rozsiodłaniu konia należy wytrzeć mu krzyż, nogi, pęciny i brzuch wiechciem słomy; oczy i nozdrza czystą wilgotną ścierką, a następnie okryć konia derą. Strzyc ogon i grzywę można tylko z rozkazu zwierzchnika.

Podściółka.

Słomę do podściółki należy równo rozłożyć; podściółka powinna być sucha i lepszą część jej należy podesłać pod przednie nogi konia.

Rano ściółkę z pod konia należy zebrać i wynieść na dwór, aby wyschła. Słomę przegniłą i mokrą należy wyrzucić, a na noc dodać słomy świeżej i suchej. Na noc uździennicę się wiąże długo przynajmniej na 1 metr, aby koń mógł się położyć, i wygodnie złożyć łeb na podściółce.

Karmienie konia.

Owies należy dawać koniowi 3 razy dziennie. Owies daje się na godzinę przed jazdą, a po jeździe nie wcześniej jak we 2 godziny. Jeżeli koń nie wyjadł owsa ze żłoba, zameldować zwierzchności. Siano zakłada się koniowi we dnie 3 razy niewielkiemi dawkami, lecz po owsie dopiero w godzinę. Resztę pozostałej normy siana zakłada się na noc. Jeżeli owies daje się w torbach, po wyjedzeniu, torbę należy wywrócić i wysuszyć. Torby pierze się 2 razy w tygodniu. Żłoby w stajniach należy utrzymywać w idealnej czystości. O ile pozwalają na to urządzenia stajenne, siano powinno się znajdować w koszu przy żłobie, a nie za drabiną, gdyż koń skubiąc siano z za drabiny, zaprusza sobie oczy.

Pojenie koni.

Konia należy poić czystą wodą najmniej trzy razy dziennie; rano, w południe i wieczór przed dawką owsa. Jeżeli woda do pojenia jest zbyt zimna, a koń rozgrzany i pije chciwie należy na wierzch wody narzucić siana, lub słomy, aby koń sorbał wodę pomału przez siano. W upały można konia poić częściej, aniżeli podczas mrozów lub przy wilgotnej pogodzie. Po jeździe można konia napoić po upływie 3-ch godzin. W marszu można konia napoić, ale tylko połowicznie i po napojeniu zaraz ruszać w dalszą drogę.

Pławienie koni.

Pławić konia można latem podcza upałów w porze wieczornej godzinę przed zadaniem owsa.

Najlepiej pławić konia w bieżącej niezbyt zimnej wodzie w miejscach niegłębokich z piasczystem dnem. Po spławieniu i wymyciu konia należy wprowadzić go do stajni, wytrzeć do suchości i okryć derą.

Kucie konia.

Normalnie konia należy kuć raz na 4—6 tygodni. Po każdej jeździe, ćwiczeniu i podczas codziennego czyszczenia należy obejrzeć podkowy i sprawdzić, czy są należycie przymocowane. O wszelkiej niedokładności zameldować sekcyjnemu.

Siodłanie.

Siodłanie bywa zwykłe i marszowe.

Przy zwykłem siodłaniu konia się ubiera w uzdę z munsztukiem i napierśnikiem, siodło z wojłokiem i czaprakiem.

Przy marszowem siodłaniu konia się ubiera w uzdę z munsztukiem i napierśnikiem, siodło z wojłokiem i czaprakiem, juczkami, płaszczem, derą, menażką i rzemieniem do wiązania konia.

Siodłanie odbywa się w następującym porządku:

1) Nakłada się siodło, 2) pociąga się popręgi, 3) troczy się to, wszystko, co było polecone, 4) nakłada się uzdę i 5) kiełzna się.

Przed siodłaniem zdejmuje się derę, ciągnąc ją ku zadowi konia, wyciera się konia szmatką, rozdziela palcami grzywę i ogon. Czaprak nakłada się na grzbiet konia tak, aby nie było zmarszczek, bliżej ku grzywie, a następnie ściąga czaprak ku zadowi w tym celu, aby sierść pod czaprakiem była wygładzona. Przed włożeniem czapraka należy go oczyścić, aby nie było na niem śmiecia i kurzu.

Pierwszy popręg winien się znajdować na szerokości dłoni od przednich nóg końskich. Przed popręg ten przeciąga się rzemień napiersnika. Popręgi podciąga się naprzód lekko, a przed wyprowadzeniem konia ze stajni mocniej.

Kiełznanie.

Uzda powinna być tak dopasowana, aby rzemienie górne równo leżały za uszami, aby naczółek nie ścierał uszu, a grzywa czolna była zwierzchu rzemieni, aby pod nosowym rzemieniem przeszły swobodnie 2 palce, aby rzemień pod szczęką nie uwierał konia.

Łańcuszek od munsztuka winien być tak podpięty, aby można między nim, a podbródkiem konia przesunąć 2 palce. Wędzidło munsztuka winno leżeć w pysku na części bezzębnej szczęki.

W marszu dłuższym należy prócz uzdy nakładać i uździennice.

Porządek układania bagażu w siodłaniu marszowem:

Do przodka siodła troczy się dwie juczki i wiaderko do pojenia. Do tyłu siodła troczy się płaszcz, koc, derę końską, i menażkę.

Lewą juczkę napełnia się częściowo owsem, a następnie należy do juczki tej zapakować: bandaż, ręcznik, kawałek mydła, woreczek z igłą, nićmi, paru guzikami, torbę do karmienia konia, szczotkę do czyszczenia konia.

W prawą juczkę należy zapakować: 1) szczotkę do butów, 2) jedną koszulę, 3) kalesony, 4) siatkę na siano, 5) 2 podkowy, 6) 16 sztuk gwoździ-hufnali i zgrzebło w woreczku płóciennym.

Czyszczenie broni, amunicji i rynsztunku.

Broń po powrocie z ćwiczeń lub ze służby należy wytrzeć i powiesić na swojem miejscu.

Klingę szabli i bagnet należy przetrzyć kawałkiem sukna przepojonego niesolonym tłuszczem.

Jeżeli do pochwy dostała się woda, najpierw wysuszyć pochwę, a potem dopiero schronić doń klingę szabli. Po ćwiczeniu lub po służbie, wszystkie skórzane części rynsztunku należy oczyścić z brudu i potu i wysuszyć. W celu wysuszenia niewolno wieszać rzemieni przy ogniu lub na słońcu.

Twardość rzemieni należy zmiękczać, wcierając tłuszcz. W rzemieniach nigdy nie robić otworów do sprzączek nożem, lecz specjalnym dziurkaczem, który winien być w każdej komendzie.

Wszystkie metalowe części uzbrojenia i rynsztunku (munsztuk, wędzidło, łańcuszek, strzemiona, sprzączki, ostrogi, pochwa, garda) zawsze muszą błyszczeć. Nic nie może być zardzewiałe. Rdzę należy usunąć zapomocą nafty i lipowego patyka.

Rynsztunek koński nie może być wieszany na gwoździach, lecz tylko na kołkach drewnianych. Siodło, trenzle, broń i t. p. muszą zawsze wisieć na wskazanem miejscu. W porze zimowej stopę strzemienia należy owinąć kawałkiem sukna.

R. 212.

V. Ćwiczenie oddziałów konnych policji. W nadchodzących miesiącach wiosennych i letnich, polecam zwrócić baczną uwagę na wyćwiczenie oddziałów konnych policji.

W ćwiczeniach policji konnej, polecam mieć na względzie:

1. wyszkolenie w jeździe konnej w myśl instrukcji jazdy konnej obowiązującej w wojsku,

2. wyszkolenie służbowe pojedyńczych funkcjonarjuszów w związku z samodzielnem pełnieniem służby na koniu,

3. wyćwiczenie oddziałów konnych w związku z wystąpieniem w plutonach pod dowództwem.

Celem przeprowadzenia ćwiczeń policji konnej należy wyzyskać nadające się do ćwiczeń konnych place i tereny zamiejskie.

O poczynionych w tym względzie zarządzeniach zameldują mi Pp. Komendanci Okręgowi do dnia 1 czerwca 1923 r.

R. 348.

X. Zabezpieczenie przed odmrożeniem kończyn — w służbie konnej. Wobec zaszłych wypadków odmrożenia nóg przez policjantów, pełniących służbę konną, polecam stosować się do następujących wskazówek przy pełnieniu konnej służby podczas mrozu:

1. strzemiona należy owijać wąskim warkoczem słomianym,
2. buty winny być luźne,
3. w razie silnego mrozu należy stopy owijać papierem (gazetami); na to nałożyć jedną lub dwie pary wełnianych skarpetek,
4. służba na posterunkach miejskich ma trwać nie dłużej, jak 2 godziny bez przerwy,
5. w razie mrozu, przekraczającego — 10°C wolno co godzina schodzić z konia na 10 minut.

Skoszarowanie policji.

R. 123.

Przepisy ogólne.

Przepisy koszarowe. § 1. Przy każdej Komendzie Policyjnej, poczynając od posterunku, winny znajdować się koszary, w których pomieścić należy niższych funkcjonarjuszów policyjnych służby zewnętrznej samotnych (kawalerów). W koszarach mogą mieszkać i żonaci funkcjonarjusze policji.

§ 2. Komendantem koszar w zasadzie jest kierownik urzędu, przy którym mieszczą się koszary (komendant posterunku, komendant miasta, komendant rezerwy). W wypadkach potrzeby wyznacza się oddzielnego komendanta koszar (z powodu większej odległości od urzędu policyjnego, pomieszczenia koszar dla paru urzędów i t. p.). Komendant koszar na czas swej nieobecności wyznacza zastępcę. W nagłych wypadkach komendę koszar obejmuje najstarszy stopniem służbowym z pośród obecnych.

§ 3. Do obowiązków komendanta koszar należy:

a) czuwanie, aby właściciel budynku spełniał zobowiązanie kontraktowe, złączone z dzierżawą koszar,
b) zapobieganie uszkodzeniom budynku i jego części, np. ścian, okien, drzwi, podłóg, pieców i t. p.,
c) czuwanie nad wypełnieniem wszelkich przepisów porządku koszarowego przez funkcjonarjuszów policji i ich rodziny ,zamieszkujące budynek koszarowy.

§ 4. Zasadniczo mieszkają w koszarach tylko funkcjonarjusze policji przydzieleni do miejscowej komendy policji. Zamiejscowym funkcjonarjuszom policji wolno w czasie służbowej podróży nocować w koszarach po uprzedniem wylegitymowaniu się w komendzie koszar. Urzędnikom państwowym, będącym w służbie, wolno za zgodą komendanta koszar korzystać z noclegu w koszarach policyjnych, jeżeli w danej miejscowości niema innego odpowiedniego pomieszczenia. W miarę możności należy w większych koszarach urządzić pokoje gościnne.

§ 5. Jeżeli w budynku wynajętym na koszary znajdują się odpowiednie ubikacje, może je komenda okręgowa przeznaczyć na mieszkanie dla żonatych funkcjonarjuszów policji za oznaczonym czynszem. W tym wypadku funkcjonarjusz policji na wezwanie władzy przełożonej obowiązany jest zamieszkać w budynku koszarowym. W budynku koszarowym mogą zamieszkać za zgodą komendanta okręgowego i wyżsi funkcjonarjusze oraz urzędnicy i pracownicy niżsi policji za oznaczonym czynszem.

§ 6. Funkcjonarjusz policji z rodziną zamieszkujący w budynku koszarowym winien wyprowadzić się w terminie miesięcznym w razie:

1) gdy rodzina jego zachowaniem się swojem zakłóca spokój i porządek w budynku koszarowym,
2) gdy funkcjonarjusz policji zostaje zwolniony ze służby w policji.

§ 7. Funkcjonarjusz policji z rodziną mieszkając w budynku koszarowym winien wyprowadzić się w terminie dwumiesięcznym w razie:

1) przeniesienia do innego urzędu policyjnego,
2) w razie śmierci funkcjonarjusza policji,
3) w razie potrzeby zużytkowania lokalu na potrzeby służbowe, o ile nie będzie funkcjonarjuszowi policji wyznaczony inny lokal na ten okres czasu.

§ 8. Funkcjonarjusze policji i ich rodziny zamieszkujące budynek koszarowy winni zachować się spokojnie i moralnie. Odwiedzanie lokalu w budynku koszarowym przez osoby znane policji z gorszącego trybu życia, a w szczególności przez prostytutki jest wzbronione. Urządzanie w budynku koszarowym gier zabronionych i pijatyk jest bezwarunkowo wzbronione. Zabawy i tańce mogą się odbywać za zgodą komendanta koszar. Służba koszarowa mieszkająca w koszarach winna odznaczać się dobremi obyczajami, a jeżeli to dotyczy kobiet, to należy przyjmować kobiety tylko w wieku poważnym.

Budynek koszarowy.

§ 9. Koszary policyjne powinny o ile możności znajdować się na ważniejszych ulicach lub placach, aby je można było łatwo odszukać. Budynek winien być możliwie odosobniony i suchy, oraz zawierać wewnątrz odpowiedni rozkład. Wszystkie ubikacje należy przed zajęciem budynku starannie wyczyścić, ściany odmalować (pobielić), podłogi, piece, okna i drzwi zreparować, miejsca ustępowe wypróżnić i doprowadzić do należytego porządku.

Nie wolno wynajmować na koszary policyjne domów, w których znajdują się szynkownie, restauracje, szkoły lub większe warsztaty. Jeżeli koszary policyjne znajdują się na parterze, winny być okna zaopatrzone w okiennice, lub zasłonięte na noc storami (zasłonkami).

§ 10. Pożądane jest (jeśli to zbytnio nie obciąża skarbu państwa) wynajmowanie na koszary policyjne domów z ogrodami do uprawy jarzyn, lub sadami, gdzie funkcjonarjusze policji mogliby po wykonaniu służbowych obowiązków odpocząć na świeżem powietrzu.

Wszyscy funkcjonarjusze policji zamieszkujący koszary mają równe prawa używania ogrodu lub sadu, lecz materjalną korzyść mogą mieć tylko ci, którzy mają stały miejscowy przydział służbowy.

W podwórzu lub ogrodzie można umieścić najprostsze przyrządy gimnastyczne i zaprowadzić urządzenia do gier ruchowych, np. kręgielnie.

§ 11. Dom zajęty na koszary policyjne nie powinien razić nazewnątrz jaskrawą barwą ścian, ani dziwacznemi upiększeniami, lecz posiadać skromny i poważny wygląd.

Nad drzwiami głównemi koszar winna znajdować się tablica z napisem na białem tle czerwonemi literami oznaczającym urzędowy charakter budynku.

Nad drzwiami wszystkich ubikacji umieszczone być mają od strony zewnętrznej napisy oznaczające przeznaczenie izby. Napisy mają być 20 cm. długie, 10 cm. szerokie i naklejone na kartonie, np.: Kancelarja Posterunku Policji Państwowej, — Izba Funkcjonarjuszów Policji Państwowej, — Kuchnia, — Magazyn, — i t. p. Przy bramie lub drzwiach, prowadzących do koszar, winien się znajdować guzik lub chwyt od dzwonka, umieszczonego w sieni lub izbie inspekcyjnej.

Czystość i porządek w koszarach.

§ 12. Koszary policyjne powinny być utrzymywane zgodnie z zasadami higjeny w należytej czystości i wzorowym porządku. Porządek i czystość tak wewnątrz koszar policyjnych, jak i zewnątrz w podwórzu, w ogrodzie i w sadzie ma robić wrażenie, że budynek zamieszkują ludzie dobrze wychowani i dbający o siebie, oraz przyzwyczajeni do porządku.

§ 13. Izby koszarowe należy jaknajczęściej przewietrzać. Zimą należy izby przewietrzać rano po wstaniu, oraz wieczorem przed udaniem się na spoczynek.

Podłogi mają być myte przynajmniej raz na tydzień. Podłóg nie należy wysypywać piaskiem, gdyż to wytwarza kurz.

Przed zamiataniem należy podłogę skropić wodą, by nie podnosić kurzu. Okna, futryny drzwi należy myć raz na miesiąc, oraz ze ścian, pieców i sprzętów zbierać kurz i pajęczyny.

§ 14. Mimo przestrzegania wyżej wymienionych zarządzeń, mających na celu utrzymanie w izbach czystości i świeżego powietrza, nie będzie cel ten w zupełności osiągnięty, jeśli sami funkcjonarjusze policji zamieszkujący koszary nie przyczynią się do utrzymania porządku swojem zachowaniem. W związku z tem należy umieścić w sieniach i korytarzach koszar wycieraczki do obuwia, aby wchodzący nie wnosili do izb błota i kurzu. Należy dalej odzwyczaić się od rzucania na podłogę odpadków, ogryzków, niedopałków i t. p., lecz wrzucać je do specjalnie na ten cel przeznaczonych sprzętów. Należy wreszcie starannie unikać spluwania na podłogę, lecz pluć do spluwaczek poustawianych w tym celu w kątach izb. Trzepanie i czyszczenie ubrania i obuwia załatwiać należy nie w izbach koszarowych, lecz na korytarzu, przedpokoju, a latem najlepiej na podwórzu. Powyższe wskazówki należy umieszczać w formie ogłoszeń.

Pranie i suszenie bielizny w izbach mieszkalnych jest surowo wzbronione. Odpadki, śmiecie i popiół należy wynosić do śmietnika, umieszczonego zdala od koszar, ustęp utrzymywać w największej czystości i zlewać odkażającemi płynami.

§ 15. Należy wystrzegać się nieuważnego uszkodzenia budynku koszarowego i przedsiębrać konieczne środki zabezpieczające koszary przed ewentualnem uszkodzeniem. Przedewszystkiem trzeba zachować środki ostrożności uchylające niebezpieczeństwo pożaru. W związku z tem nie wolno zasypiać przy świetle świec i lamp naftowych i wchodzić na strych ze świecami, lampami lub nieopatrzonymi latarkami. Łatwopalne materjały, jak naftę, benzynę i t. p. umieszczać zdaleka od pieców i nigdy przy bezpośredniej styczności z tego rodzaju materjałami, szczególnie przy styczności z benzyną nie zapalać papierosa.

Przy opalaniu węglem kamiennym należy zawsze zbadać przed zamknięciem zasuwki, czy w ognisku nie znajdują się jeszcze płonące węgle.

Brak zachowania ostrożności w tym względzie może sprowadzić śmiertelne zaczadzenie. Kominy i piece muszą być w swoim czasie czyszczone. W razie możności należy zakupić przyrząd do gaszenia pożaru „Minimax" i zapoznać funkcjonarjuszów policji z jego użyciem, względnie umieścić kubeł stale napełniony wodą.

W razie wybuchu pożaru należy natychmiast zaalarmować straż pożarniczą i następnie wynieść w miejsce bezpieczne przedewszystkiem amunicję, potem kasę, akta, broń, mundury, wreszcie zająć się gaszeniem ognia, wspierając straż pożarniczą.

§ 16. W izbach koszarowych znajdujących się na piętrze nie wolno przeprowadzać musztry, gdyż to uszkadza budynek. Zabrania się również rąbać drzewo i tłuc węgiel w kuchni, na piętrze i na gankach.

Urządzenie gazowe i elektryczne należy często przeglądać. Przy oświetleniu gazowem należy zawsze zbadać przed udaniem się na spoczynek, czy przez kurki żarówek nie ulatnia się gaz. Zaniedbanie ostrożności w tym względzie spowodować może śmiertelne zatrucie gazem.

Ramy okien należy po otwarciu wspierać na haczykach, by zapobiec zatrzaskiwaniu przez wiatr.

Studnie, gdzie stosunki tego wymagają, należy często oczyszczać, a wodę poddawać badaniu, czy nie zawiera składników gnilnych lub bakterji niebezpiecznych dla zdrowia.

§ 17. Izby na mieszkanie dla poszczególnych funkcjonarjuszów wyznacza komendant koszar.

Wskazanem jest dla chorych wyznaczać specjalną izbę.

§ 18. W każdej izbie winien znajdować się, podpisany przez komendanta koszar, spis imienny funkcjonarjuszów policji oraz spis sprzętów znajdujących się w izbie, a stanowiących własność skarbową lub prywatną (co do ostatnich ma być zaznaczone w uwadze „własność prywatna i czyja").

Spis imienny i spis sprzętów mają być naklejone na kartonie. Jeśli izby są tak małe, że funkcjonarjusze policji mieszczą się w nich pojedyńczo, to wystarczy jeden spis imienny i jeden spis sprzętów dla wszystkich izb, spisy umieścić należy na wewnętrznej stronie drzwi.

§ 19. Należy dbać, aby sprzęty znajdujące się w izbach były ustawione celowo i nie tamowały swobody ruchów.

Łóżka należy ustawiać zdala od okien i od drzwi. Pościel każdy z funkcjonarjuszów może mieć własną. Pościel i sienniki należy przynajmniej raz na tydzień trzepać i przewietrzać, a wogóle utrzymywać w należytej czystości przez zmianę poszewki i prześcieradła przynajmniej raz na miesiąc i przez zmianę słomy, siana i t. p. w sienniku co 6 miesięcy. Na dzień mają być łóżka zasłane. W łóżku nie wolno przechowywać żadnych rzeczy. Rzeczy zbędne oraz brudną bieliznę należy przechowywać w oddzielnych ubikacjach.

§ 20. W koszarach na ścianach policjanci mogą rozwieszać dywany, obrazy i wizerunki oraz mieć własne sprzęty: stoliki, szafki, krzesła i t. p. za zgodą komendanta koszar. Kufry własne policjanci mieć zawsze mogą, lecz winny być one ustawione pod łóżkiem, zaś w razie niemożności ustawienia, tak ustawić, aby nie przeszkadzały innym policjantom.

Ptaki śpiewające wolno trzymać za zgodą wszystkich policjantów.

Należy unikać nagromadzenia większej ilości mebli, stanowiących własność prywatną policjantów. Co do rozwieszania obrazów, wizerunków należy ograniczać to prawo, mając na uwadze czystość i całość ścian, jako nieodzowny warunek higjeny.

§ 21. Części umundurowania i ekwipunku oraz uzbrojenia powinni funkcjonarjusze policji tak mieć uporządkowane na półkach i wieszakach, by zawsze były pod ręką. Karabiny winny być wyładowane i ustawione lub zawieszone z otwartym zamkiem i nie powinny opierać się wylotem lub muszką o inne przedmioty. Zapasowe umundurowanie skarbowe, uzbrojenie oraz zapasowa amunicja winny być przechowane przez komendanta koszar. Za zgodą komendanta koszar funkcjonarjusze policji mogą zapasowe umundurowanie i uzbrojenie przechowywać w domu.

Zeszyty do pisania, atrament i książki przechowuje się w szufladzie stolika lub w kuferku. Używane przez dzień obuwie ustawia się wyczyszczone przed spaniem w nogach pod łóżkiem.

§ 22. Z bronią należy obchodzić się z największą ostrożnością. Ładowanie i wyładowywanie karabinów ma się odbywać na miejscu oznaczonem przez komendanta posterunku i pod jego dozorem w zasadzie w kierunku do pieca. Po powrocie ze służby komendant posterunku sprawdza ilość nabojów u policjantów. Jeżeli się okaże, że funkcjonarjusz policji ma mniej nabojów niż mu wydano przy odejściu do służby, to ubytek musi usprawiedliwić. W każdym takim wypadku winien komendant posterunku zażądać od komendy powiatowej dopełnienia zapasu amunicji.

§ 23. Żonaci funkcjonarjusze policji nie podlegają żadnym przepisom w odniesieniu do prywatnego urządzenia domowego. Nie wolno im jednak przechowywać bez pozwolenia komendanta powiatowego w prywatnem mieszkaniu rzeczy rządowych.

Porządek służbowy w koszarach.

§ 24. Do godziny 9-ej rano koszary winny być doprowadzone do porządku, zaś od godziny 10-ej wieczór policjanci mogą się udać na spoczynek. Powrót funkcjonarjuszów wyznacza się na godzinę 11-tą wieczór; funkcjonarjuszów żonatych, mieszkających oddzielnie, nie obowiązują powyższe rygory.

§ 25. Funkcjonarjusze policji po ciężkiej służbie nocnej mogą udać się na spoczynek nie dłużej jednak jak sześć godzin w czasie dnia.

§ 26. Jeżeli zachodzą służbowe powody, np. konieczność rezerwy, potrzeba wyszkolenia i t. p., komendant koszar może wprowadzić rygor obowiązkowego przebywania w koszarach oraz wcześniejszego powrotu do koszar, jak również meldowania miejsca pobytu poza koszarami w razie wyjścia z koszar.

§ 27. Jeżeli w pewnych poszczególnych wypadkach służbowych opuszczają wszyscy funkcjonarjusze policji państwowej koszary, to klucze od posterunku daje komendant do przechowania wójtowi, sołtysowi lub innej osobie godnej zupełnego zaufania.

Obecni w koszarach funkcjonarjusze policji są odpowiedzialni materjalnie za broń, amunicję, ubrania i ekwipunek oraz wszelką własność skarbową, znajdującą się w koszarach.

Przepisy higjeniczne dla skoszarowanych policjantów.

§ 28. Ponieważ doświadczenie uczy, że ludzie starają się pewne rodzaje chorób ukrywać, a skutki takiego postępowania są tak dla danej osoby jak i jego współtowarzyszy szkodliwe, przeto w razie uzasadnionego podejrzenia funkcjonarjusza policji o zakaźną chorobę winien komendant koszar zarządzić zbadanie go przez lekarza. Dokładne wskazówki co do prowadzenia kart chorych zawarte są w przepisach kancelaryjnych. Epidemicznie chorzy funkcjonarjusze oraz członkowie ich rodzin winni być na zlecenie lekarza przesyłani do szpitala.

§ 29. Funkcjonarjusze policji winni nietylko w wypadkach choroby dbać o swój organizm, lecz również starać się zapobiec chorobie przez odpowiedni zdrowy tryb życia oraz przez wypełnienie przepisów higjenicznych, uodporniających organizm przeciwko wpływom chorobotwórczym. Niżej wyszczególnione przepisy higjeniczne winien znać każdy funkcjonarjusz policji i wedle możności stosować:

1) Ręce myć wodą z mydłem kilka razy dziennie, zwłaszcza przed każdem jedzeniem, rano, a w szczególności wieczorem myć twarz, uszy i szyję, przyczem wskazanem jest górną część ciała oblewać wodą i energicznie wycierać aż do zaczerwienienia.

2) Paznogcie czyścić szczotką do paznogci, obcinać możliwie często i wystrzegać się szkodliwego i brzydkiego przyzwyczajenia obgryzania paznogci.

3) Zęby czyścić proszkiem rano i wieczorem. Jamę ustną płukać wodą zrana i po każdem jedzeniu.

4) Głowę myć często. Włosy najlepiej nosić krótkie, czesać ostrym grzebieniem i szczotką.

5) Uszy utrzymywać w czystości. Nie oczyszczać uszu ostrymi przedmiotami, np. ołówkiem, zapałką, drutem i t. p.

6) Do nosa używać czystej chustki.

7) Kąpać się możliwie raz na tydzień w ciepłej wodzie, latem używać kąpieli zimnej, jeżeli można codziennie.

8) Bieliznę zmieniać przynajmniej raz na tydzień.

9) Oddychać tylko nosem. Pierś naprzód, tułów prosto, głowa do góry. Pamiętać, iż wszystkie mięśnie ciała muszą być codziennie w ruchu, gdyż inaczej ciało nasze traci zdrowie, siłę i zwinność i marnieje przez powolny zanik mięśni. Celem osiągnięcia i zachowania zdrowia i siły uprawiać codziennie gimnastykę możliwie na świeżem powietrzu. Wolne od zajęć godziny poświęcać na sporty (bieg, pływanie, łyżwiarstwo i inne) i gry ruchome pod gołem niebem, jak palant, piłka nożna.

10) Unikać przebywania w nieczystem powietrzu, odzwyczajać się od palenia tytoniu.

11) Jeść powoli i żuć dokładnie pokarmy.

12) Nie pić wódki, rzadko piwo, wino, mocną herbatę i czarną kawę.

13) Nie pisać i nie czytać o zmroku i przy złem oświetleniu.

14) Sypiać 8—9 godzin.

15) Nie udawać się na spoczynek zaraz po jedzeniu.

16) Pokój sypialny przewietrzać często, zwłaszcza przed spaniem.

17) Unikać styczności z chorymi zakaźnie.

Służba koszarowa.

§ 30. Komendant koszar wyznacza organa inspekcji koszarowej, które mają za zadanie utrzymanie porządku w koszarach i zabudowaniach do koszar należących. Obowiązki inspekcyjnego pełnią kolejno wszyscy funkcjonarjusze wolni od służby, a w dużych koszarach stale wyznaczeni funkcjonarjusze policji. Służba inspekcyjna ma być zaprowadzona bez względu na ilość skoszarowanych.

§ 31. Inspekcyjni dozorują odejście i powrót policjantów ze służby oraz zamykają

wieczorem bramę i drzwi, a w nocy odmykają drzwi powracającym funkcjonarjuszom osobiście, względnie w dużych koszarach przez organa pomocnicze. Inspekcyjni mają obowiązek zgłaszać komendantowi koszar funkcjonarjuszów policyjnych, którzy bez zezwolenia powrócili po godzinie obowiązkowego powrotu lub powrócili w stanie nietrzeźwym. Inspekcyjni mają powierzony sobie nadzór nad osobami, należącemi do służby koszarowej, oraz nadzór nad zachowaniem przepisów koszarowych, czystości i porządku w koszarach oraz nad bezpieczeństwem koszar. Rozpoczęcie i zakończenie służby inspekcyjnej meldują funkcjonarjusze policyjni komendantowi koszar.

Inspekcyjny winien mieć stale broń boczną; w nocy od 11 może spać. Przy większej liczbie skoszarowanych pełni służbę inspekcyjną dwóch lub więcej funkcjonarjuszów na zmianę. Organami pomocniczemi inspekcji w razie potrzeby przy większej ilości skoszarowanych są: dyżurni kompanijni i komendanci izb.

Ilość godzin służby inspekcyjnej zależna jest od miejscowych warunków, w zasadzie trwa od 8—24 godzin.

Opuszczenie koszar bez rozkazu komendanta koszar jest inspekcyjnemu wzbronione. Ustawienie warty przy bramach zależy od ilości skoszarowanych funkcjonarjuszów i od stosunków bezpieczeństwa publicznego. Jeżeli zdarzają się wypadki napadów na posterunki policyjne lub na poszczególnych funkcjonarjuszów, to może być zarządzona służba inspekcyjna, uzbrojona w broń palną.

Służba inspekcyjna z wyznaczanych kolejno funkcjonarjuszów w koszarach jest służbą lekkiego stopnia i nie jest zaliczaną do służby zewnętrznej.

Wizytacja koszar.

§ 32. Jeżeli do koszar policyjnych wejdzie wyższy funkcjonarjusz policji, woła pierwszy z policjantów, który go zobaczy: „baczność". Jeśli w izbie jest jeden policjant, wówczas staje sam na baczność. Gdy wchodzący wyższy funkcjonarjusz oświadczy, że przybywa celem służbowej wizytacji, winien komendant koszar, a w jego nieobecności najstarszy stopniem służbowym przedstawić się, wymieniając nazwisko, imię i stopień służbowy oraz swą funkcję i czekać na rozkaz. Gdy wizytujący przybędzie podczas obiadu lub nauki do koszar policyjnych, wtedy przedstawia się komendant koszar względnie najstarszy stopniem służbowym, a funkcjonarjusze powstają z miejsc. Podczas obiadu nie należy wołać „baczność". Wizytujący, który przybywa do koszar policyjnych w nocy, winien wylegitymować się, zaś odmykający bramę lub drzwi policjant przedstawia się i czeka na rozkaz. Funkcjonarjuszów budzić nie należy, a komendanta koszar tylko na wyraźne żądanie wizytującego.

§ 33. Jeżeli wizytujący zapowie swoje przybycie na pewien dzień i oznaczoną godzinę, wówczas oczekuje go tak komendant koszar jak i podwładni mu funkcjonarjusze z bronią boczną. Funkcjonarjusze oczekują przybycia przełożonego w izbach, stojąc przed łóżkami. Komendant koszar względnie zastępca przedstawia się przybywającemu u wejścia do koszar, wita go służbowo, przedstawia się, jeżeli nie zna osobiście, i melduje stan służby. Inspekcyjny przedstawia się służbowo w miejscu służby, zaś komendant izby względnie najstarszy stopniem służbowym w izbie. Na rozkaz wizytującego do zbiórki lub musztry ustawia funkcjonarjuszów najstarszy rangą i składa raport wedle regulaminu musztry.

§ 34. Podczas zapowiedzianej wizytacji stajen, stają funkcjonarjusze policyjni frontem do chodnika stajennego i przy wejściu przełożonego do stajni daje komendant, względnie starszy stajenny hasło „baczność".

§ 35. Jeżeli do koszar policyjnych wejdzie wojewoda, starosta lub komisarz rządu, należy mu oddać cześć przez zawołanie „baczność". Obecni w izbie funkcjonarjusze policyjni zwracają się w stronę przybywającego i stają na „baczność". Komendant posterunku przedstawia się służbowo wojewodzie, staroście lub komisarzowi rządu i prosi o ewentualne zlecenia.

Jeżeli wojewoda, starosta lub komisarz rządu zapowie swe przybycie na pewien dzień i na godzinę, wówczas tak komendant posterunku, jak i obecni funkcjonarjusze policji oczekują jego przybycia z bronią boczną. Komendant posterunku przedstawia się u wejścia do koszar.

Gospodarka koszarowa.

§ 36. W koszarach należy prowadzić wspólną kuchnię i gospodarkę. Przyrządzone potrawy podaje się w porach przez komendanta koszar oznaczonych i to śniadanie między 7 a 9 rano, obiad między 12 a 2, a kolację między 7 a 9 wieczorem. O ile jest wyznaczony do spożycia oddzielny pokój, w sypialni pokarmów spożywać nie należy.

Funkcjonarjusze stanu wolnego obowiązani są brać udział w menaży koszarowej (posterunkowej). Wysokość wkładek na wyżywienie oraz utrzymanie czystości i uzupełnienie inwentarza kuchennego oznacza komenda powiatowa; wkładka ta ma być płaconą zgóry za cały miesiąc przy otrzymaniu poborów.

Wkładki na wyżywienie ściąga komendant koszar i wnosi do kasy menażowej. Jeżeli policjant zostanie przydzielony do koszar w ciągu miesiąca, to odpowiednią część wkładki na wyżywienie wpłaca z dniem przybycia.

Przy odejściu policjanta w ciągu miesiąca na inny posterunek komendant koszar winien obliczyć i wypłacić odchodzącemu, za potwierdzeniem w książce gospodarczej, należną część wkładki.

Jeśli w pewnym miesiącu są wydatki większe od sumy wkładek, to z końcem miesiąca brakującą kwotę dopłacają biorący udział w wspólnej kuchni. Jeżeli funkkcjonarjusz odchodzi do służby i nie powróci z niej na obiad lub kolację, to winien uprzedzić prowadzącego gospodarkę, by niespożyte jadłodanie wpisał do wykazu. W razie nieuprzedzenia jadłodanie należy pozostawić do czasu przybycia policjanta. Z końcem miesiąca odlicza się ilość niespożytych porcji i wypłaca przypadające kwoty poszczególnym funkcjonarjuszom policji za potwierdzeniem w wykazie.

§ 37. Do prowadzenia gospodarki posterunkowej wyznacza komendant koszar jednego z funkcjonarjuszów policyjnych, a ten jest odpowiedzialny za prowadzenie książek gospodarczych, za przyrządzenie na czas jadłodań i za wpisywanie niespożytych jadłodań. W większych koszarach należy wyznaczać kolejno funkcjonarjusza policji, do czynności którego należy nadzór nad kuchnią i odbiór artykułów żywności od prowadzącego gospodarkę. Książki gospodarcze podpisuje również komendant koszar i jest za dokładne prowadzenie ich współodpowiedzialny. Do książek gospodarczych wolno wglądać każdemu funkcjonarjuszowi policyjnemu i żądać wyjaśnień od prowadzącego gospodarkę. Prowadzącego gospodarkę należy co trzy miesiące zmieniać. Każdy funkcjonarjusz policji powinien prowadzić gospodarkę, o ile przyjdzie na niego kolej. Do spraw gospodarczych nie wolno się mieszać bezpośrednio wszystkim funkcjonarjuszom policyjnym; nieporozumienia rozstrzyga komendant posterunku. Wizytujący mogą na posterunku otrzymać wyżywienie. Podawać im należy to samo jadło, jak dla policjantów i pobierać zapłatę o 50% wyższą. Wyższym funkcjonarjuszom policji nie wolno stale korzystać z menażu dla niższych funkcjonarjuszów policji.

§ 38. Naczynia kuchenne i przybory do czyszczenia koszar mają być przechowywane w kuchni. Chowanie drobiu i trzody chlewnej na użytek skoszarowanych jest dozwolone.

§ 39. Wzbronione jest przyjmowanie na wikt osób cywilnych. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie może powiatowy komendant zezwolić na wniosek komendanta koszar i za zgodą wszystkich funkcjonarjuszów policji danego posterunku na wiktowanie urzędników i pracowników policji. Gospodarka posterunku nie może w takich wypadkach ponosić szkody.

R. 177.

V. Korzystanie przez funkc. pol. z ogrodów, sadów i t. p.

Zmieniając częściowo § 10 mego rozkazu Nr. 123 z dnia 10.VI.21 r. postanawiam:

„Wszyscy funkcjonarjusze policji, zamieszkujący koszary mają równe prawa używania ogrodu lub sadu, lecz materjalną korzyść z użytkowania ogrodu lub sadu mogą mieć tylko ci, którzy mają stały miejscowy przydział służbowy i którzy uiszczą opłatę, oznaczoną przez specjalną komisję".

Polecam przeto Pp. Komendantom Okręgowym wydać podwładnym komendom zarządzenia, aby ogrody, sady i t. p., znajdujące się przy budynkach zarówno rządowych, jak i przy wynajętych przez urzędy policyjne od osób prywatnych, były oddawane do użytkowania funkc. policji za specjalną opłatą w myśl § 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 1921 r. (Dz Ustaw Nr. 81 poz. 558).

W związku z powyższym dodatkowo polecam:

Przy odnawianiu lub zawieraniu nowych umów najmu lokali (budynków) na urzędy lub koszary policyjne wraz z przyległymi do tych budynków ogrodami, sadami i t. p., stanowiącymi jedną posesję (realność) w odnośnym paragrafie umowy, określającej opłatę czynszową wynajmu, ustalać oddzielnie opłatę czynszową za lokale wraz z podwórzem i zabudowaniami, i oddzielnie za przyległe do tychże ogrody, sady i t. p., a następnie przypadające z tego ostatniego tytułu należną sumę ściągać od tych funkc. policji, którzy zechcą z tych ogrodów, sadów i t. p. korzystać.

R. 278.

IV. Meldowanie się o wyjściu z koszar między godz. 7 a 23.

Wychodzenie z koszar między godz. 7 a 23 nie wymaga w zasadzie zwolnienia Komendanta: wychodzący policjant winien tylko w miarę możności zawiadomić inspekcyjnego o opuszczeniu koszar; wprowadzenie obostrzeń, przewidzianych w § 26 Przepisów Koszarowych (R. K. Gł. Nr. 123) może mieć miejsce tylko w wypadkach konieczności służbowej.

R. 278.

III. Inspekcyjne książki koszarowe.

We wszystkich koszarach policyjnych prowadzi się książki inspekcyjnych (wzór jak książki dyżurnych), do książek tych inspekcyjni zapisują czas objęcia i zdania swej służby, nazwiska funkcjonarjuszów chorych, urlopowanych i tych, którzy otrzymali no-

cne przepustki, oraz specjalne zdarzenia, odnoszące się do życia koszarowego, odnośne polecenia i zarządzenia władz, w szczególności wprowadzenie i zniesienie rygorów, przewidzianych w § 26 Przepisów Koszarowych.

R. 359.

III. Postępowanie z wkładkami menażowemi. Uzupełniając § 36 Przepisów Koszarowych (Rozkaz Komendy Głównej Nr. 123) wyjaśniam, że oszczędności powstałe z wkładek menażowych mogą być, za zgodą wszystkich uczestników menaży, obracane na utrzymanie czystości, remont i ulepszenia w tej jednostce lub pomieszczeniu, w których uczestnicy zamieszkują. Ten tryb postępowania dopuszczalny jest jednak tylko w tych jednostkach, do których skoszarowani i korzystający z menaży przydzieleni są na stałe i stale w nich pełnią służbę. Stosowanie tego trybu postępowania w szkołach policyjnych, ze względu na czasowy pobyt w nich frekwentantów, jest absolutnie niedopuszczalne. Oszczędności powstałe w menaży szkolnej w jednym miesiącu winny być zarachowane na poczet następnego miesiąca, przyczem wkładka menażowa w tym miesiącu winna być odpowiednio zmniejszona. O ileby przy zamknięciu kursu pozostały w menaży jakiekolwiek oszczędności, uczestnicy menaży mogą je przeznaczyć na cele ogólnopolicyjne, społeczne lub dobroczynne, względnie zadecydować podział zaoszczędzonych kwot pomiędzy wszystkich uczestników menaży.

O. 973 z d. 15/IV 1924 r.

Skoszarowanie policji państwowej. Wszczęta rozkazem Kom. Gł. Nr. 28, a potem wielokrotnie przynaglana na odprawach Pp. Komendantów Okręgowych sprawa skoszarowania policji państwowej, nietylko nie posunęła się naprzód, ale, jak widać ze sprawozdań za 1923 r., ilość skoszarowanych zmniejszyła się w większości okręgów; jedynie Okręg Kielecki wykazał postęp w skoszarowaniu, a trzy okręgi nieznaczną poprawę. Jest to fakt godny pożałowania, gdyż skoszarowanie jest niezbędnym warunkiem, aby organizacja policyjna osiągnęła doskonałość i wymaganą sprawność.

Podkreślam, że pomimo ogólnego głodu mieszkaniowego i szczupłości odnośnych kredytów szereg okręgów, jak Tarnopolski, Wołyński, Poleski, Lwowski, Krakowski i Białostocki, zdołały w poprzednich latach skoszarować znaczną ilość funkcjonarjuszów, podczas kiedy pozostałe okręgi nie zwróciły dostatecznej na tę sprawę uwagi, zaniedbując ją nawet, gdy posiadały wolne na ten cel lokale. Stwierdzono bowiem wypadki, że urzędy policyjne zbędne jakoby lokale oddawały na mieszkania urzędników policji lub innych dykasterji, albo wprost zrzekały się ich, zamiast użyć na koszary policyjne; zdarzało się to nawet z lokalami, które ze względu na swój plan nadawały się wyłącznie na koszary.

Polecam zająć się sprawą skoszarowania jaknajenergiczniej, jaknajgorliwiej, i nie pomijając żadnej sprzyjającej okoliczności, zwłaszcza zaś w większych miastach, gdzie na pierwszym planie winno być postawione skoszarowanie rezerw konnych, a potem rezerw pieszych.

R. 83.

IV. Instrukcja gospodarcza Nr. 33. Przypominam Pp. Komendantom Okręgowym, że, poczynając od 1 lipca r. b., wszyscy funkcjonarjusze winni za żywienie ich w koszarach opłacać całą sumę kosztów utrzymania swego bez jakichkolwiekbądź dodatków ze strony Skarbu Państwa.

R. 124.

III. Skoszarowanie policji. W myśl ustawy o policji jest ona w zasadzie skoszarowaną. Jednak z powodu braku kredytu dotychczas skoszarowanie przeprowadzono tylko w części. Przepisy koszarowe i normy stosowane przy skoszarowaniu podają: Rozkazy 83 i 123. — Całkowite koszty wyżywienia skoszarowanych funkcjonarjuszy (także i uczni szkół policyjnych), łącznie z opałem pod kuchnią i obsługą kuchni obciążają skoszarowanych.

Wspólne wyżywienie się skoszarowanych. Dla dopilnowania prawidłowości wyżywienia skoszarowani winni wybrać z pośród siebie zarządzającego menażem (lub komitet zarządzający menażem). Zarządzający menażem odpowiada za rachunki menażu przed ogółem skoszarowanych, jemu skoszarowani wypłacają zaliczki na zakup produktów, do niego należy zakup tych produktów, on wreszcie oblicza koszt wyżywienia dziennego i pobiera należytość od skoszarowanych.

Książki menażowe. Celem przejrzystego wyliczenia się przed funkcjonarjuszami zarządzający wyżywieniem winien prowadzić (przy ewentualnej pomocy innych, wybranych skoszarowanych): a) k s i ą ż k ę m a g a z y n o w ą przedmiotów nabytych na potrzeby skoszarowanych — najlepiej pg. wzoru urzędo-

wej książki magazynowej lecz z dodanemi rubrykami „cena" i „suma", b) książkę wyżywienia funkcjonarjuszy (kalkulacyjną) wzoru dowolnego byle tylko podawała: 1) ilu funkcjonarjuszy w danym dniu pozostawało na stole, 2) ile danego produktu zużyto w tym dniu i na jaką cenę, 3) ile razem kosztuje wyżywienie skoszarowanych w danym dniu i w ciągu miesiąca, 4) ile przypada na jeden dzień na wyżywienie jednego funkcjonarjusza (średnio), c) listę dzienną skoszarowanych pozostających na wyżywieniu.

Poza tem zarządzający wyżywieniem prowadzi książkę kasową z sum otrzymanych jako zaliczki od funkcjonarjuszy.

R. 213.

VIII. Pościel skoszarowanych. Podaję do wiadomości i ścisłego stosowania:

Ponieważ ustawy obowiązujące nie przewidują bezpłatnego dostarczania funkcjonarjuszom p. p. pościeli, przeto Ministerstwo Skarbu nie udzieliło kredytu na ten cel. Wobec powyższego funkcjonarjusze p. p. nadal nie będą otrzymywali bezpłatnie od Skarbu sienników, kocy, poduszek, prześcieradeł i słomy do sienników, a obowiązani są kupować te przedmioty za własne pieniądze.

Oddawanie honorów i składanie meldunków.

R. 33.

VII. Subordynacja służbowa. 2. Okręgowi i powiatowi komendanci pouczą podwładne im organa policji, iż wyżsi funkcjonarjusze policji służby zewnętrznej, którzy z tytułu pełnionych przez nich funkcji lub poza służbą noszą ubranie cywilne, w wypadkach, kiedy legitymując się, zwracają się do niższych rangą funkcjonarjuszów policji, mają być traktowani na równi z umundurowanymi funkcjonarjuszami policji, to znaczy z zachowaniem pełnej subordynacji służbowej.

W razie uchylania się od powyższego winni karani będą dyscyplinarnie.

R. 172.

VIII. Salutowanie. W związku z zauważanym niejednokrotnie niedbałem salutowaniem przez funkcjonarjuszów policji różnych stopni polecam pouczyć podwładnych, jak następuje:

Oddawanie honorów jest zewnętrzną formą okazywania szacunku, należnego zwierzchnikowi. Nie może więc być wypełniane w sposób niedbały. Odnosi się to również do honorowanych, którzy winni odsalutowywać w sposób również staranny, jak tego wymagają od honorowanych, dziękując im w poprawny sposób za okazany szacunek.

R. 183.

VIII. Subordynacja służbowa. Wobec tego, że stwierdzonem zostało, iż funkcjonarjusze p. p. nie oddają należnych honorów wyższym funkcjonarjuszom służby śledczej, polecam w uzupełnieniu p. VIII rozkazu 172 oraz powołując się na Nr. 33 rozkazu „subordynacja służbowa" pouczyć podwładnych, jak następuje:

Z chwilą, kiedy nieumundurowany wyższy funkcjonarjusz policji ujawni swój charakter urzędowy przez okazanie odnośnej legitymacji, funkcjonarjusze niższych stopni winni oddać honory i z należnym wyższej szarży szacunkiem wykonać wszelkie polecenia.

R. 295.

VII. Zakaz salutowania na ważnych posterunkach ruchu. Podaję do wiadomości i stosowania rozkaz Komendanta Policji Państwowej m. st. Warszawy, z dnia 8.II.25 Nr. 154.

Wobec coraz bardziej wzmagającego się ruchu pieszego i kołowego na ulicach stolicy, który w pewnych godzinach dochodzi do dużego napięcia, niezbędnem jest zwrócenie przez policjantów pełniących służbę na posterunkach ulicznych całkowitej i wytężonej uwagi na kierowanie tak ruchem pieszym, jak i kołowym.

W tym celu i mając na uwadze, że regulowanie ruchu odbywa się przy pomocy rąk zarządzam, co następuje:

Z dniem 10.VII b. r., na wymienionych niżej posterunkach ulicznych w czasie faktycznego kierowania ruchem wprowadzam zakaz salutowania wyższych stopniem służbowym funkcjonarjuszów P. p. i K. O. P. W razie jednak przerwy w ruchu kołowym

lub zupełnego jego osłabienia do rozmiarów, które nie wymagają natężonej uwagi, posterunki winny oddawać honory według przepisów normalnych.

Przy zbliżeniu się oficerów P. P. i K. O. P. do posterunków policjanci winni przyjąć postawę baczną, nie przestając regulować ruchu ulicznego.

Wykaz posterunków o najbardziej wzmożonym ruchu ulicznym.

1. Krakowskie Przedmieście róg Trębackiej.
2. Krakowskie Przedmieście róg Królewskiej.
3. Nowy Świat róg Ordynackiej.
4. Nowy Świat róg Jerozolimskiej.
5. Nowy Świat róg Książęcej.
6. Al. Ujazdowskie róg Pięknej.
7. Królewska róg Mazowieckiej.
8. Szpitalna róg Chmielnej.
9. Bracka róg Al. Jerozolimskich.
10. Marszałkowska róg Królewskiej.
11. Marszałkowska róg Świętokrzyskiej.
12. Marszałkowska róg Złotej.
13. Marszałkowska róg Al. Jerozolimskiej.
14. Żelazna róg Złotej.
15. Żelazna róg Chłodnej.
16. Bielańska przy Pl. Teatralnym.
17. Królewska róg Granicznej.
18. Wierzbowa przy Pl. Saskim.
19. Senatorska róg Miodowej.
20. Leszno róg Przejazdu.
21. Nalewki róg Gęsiej.

R. 342.

IV. Posterunki ruchu ulicznego — niesalutowanie przełożonym.

Stwierdziłem, że oddawanie honorów przez funkcjonarjuszów p. p. przeznaczonych do regulowania ruchu ulicznego, ujemnie wpływa na bieg ich służby, odrywa uwagę od głównego zadania służbowego i staje się nieraz powodem zatorów w ruchu, nie wykluczających nieszczęśliwych wypadków.

Ponieważ pierwszym i najważniejszym obowiązkiem policjanta w służbie ruchu ulicznego jest czuwanie nad bezpieczeństwem obywateli i uwaga jego od tych czynności nie może być ani na chwilę odrywana —

— zawieszam całkowicie obowiązek oddawania honorów przez funkcjonarjuszów policji państwowej, wykonywujących na ulicach miast służbę ruchu ulicznego i posiadających zewnętrzne tej służby oznaki.

Tylko w jednym wypadku, kiedy zwraca się do takiego funkcjonarjusza przełożony (wyższy stopniem służbowym, przedstawiciel władzy dyspozycyjnej) ma on obowiązek zasalutować, względnie przybrać postawę zasadniczą. W tych razach przełożony ten, przerywający czynności funkcjonarjusza ruchu, ponosi odpowiedzialność za bieg służby. Z uwagi na powyższe przełożeni winni ograniczać swe wystąpienia w stosunku do ulicznych posterunków ruchu tylko do wypadków koniecznej i istotnej potrzeby służbowej.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać odpowiednie zarządzenia do oddziałów policyjnych wszystkich miast, gdzie służba ruchu jest prowadzona.

R. 309.

II. Oddawanie honorów przy grobie „Nieznanego Żołnierza".

Polecam, aby wszyscy umundurowani funkcjonarjusze policji państwowej, którzy czy służbowo, czy też w sprawach prywatnych znajdować się będą w Warszawie, na wzór osób wojskowych oddawali honory przed grobem „Nieznanego Żołnierza", jak następuje:

a) przez salutowanie — gdy przechodzą obok grobu w odległości 10 kroków (a więc od strony pl. Saskiego na wysokości bram wejściowych do gmachu Sztabu Generalnego) oraz
b) przez zdjęcie czapki — o ile zatrzymują się przy grobie.

R. 359.

V. Oddawanie honorów podczas składania wieńców na grobie Nieznanego Żołnierza.

Podaję do wiadomości wyciąg z rozkazu Komendy Miasta Nr. 125 z dnia 26.VIII 1926 r. § 6.

„Przed złożeniem wieńca składający i uczestnicy oddają honory prochom Nieznanego Żołnierza przez dwuminutowe milczenie (oficerowie salutują — cywilni odkrywają głowy). Następnie zostaje złożony wieniec, poczem następują ewentualne mowy. Na zakończenie dwuminutowa cisza, do której wzywa osoba, składająca wieniec.

O ile wieniec składa przedstawiciel państwa obcego, wówczas należy wystawić podwójny posterunek honorowy. Szeregowi na tym posterunku żadnych honorów nie oddają".

R. 324.

VI. Oddawanie honorów bez salutowania i wypadki zwolnienia od oddawania honorów.

Zasadnicze przepisy o oddawaniu honorów zawarte są w Regulaminie musztry dla policji pieszej rozd. VII.

Oddanie honorów przez przyjęcie postawy zasadniczej i zwrot głowy ku zwierzchnikowi bez salutowania zachodzi wtedy, gdy warunki służby lub okoliczności nie pozwalają funkcjonarjuszowi p. p. na salutowanie (np. jadąc na rowerze, kierując motocyklem lub samochodem, kierując ruchem ulicznym, niosąc paczkę, stojąc w tłoku i t. p.).

Całkowicie zwolniony jest od oddawania honorów funkcjonarjusz p. p. gdy dobro służby wymaga zaniechania oddawania honorów (np. kierujący ruchem ulicznym w czasie wzmożonego ruchu, kierujący rowerem, motocyklem lub samochodem w ruchliwych punktach, konwojujący aresztanta lub więźnia, ścigający przestępcę i t. p.).

R. 251.

IV. Oficjalne witanie i żegnanie oddziałów policyjnych.

1. Wyższy funkcjonarjusz policji wita podwładny oddział policji słowami „Dzień dobry, oddział (pluton, kompanja)", żegna słowami „Do widzenia, oddział (pluton, kompania)". Oddział policji odpowiada na powitanie postawą na baczność i słowami „dzień dobry — panie — komendancie (aspirancie, podkomisarzu, komisarzu i t. p.)" wypowiedzianemi jednogłośnie na trzy tempa, na pożegnanie zaś odpowiada postawą na baczność i słowami „do widzenia — panie — komendancie (aspirancie, podkomisarzu, komisarzu i t. p.", również wygłoszonemi na trzy tempa.

Powyższe formy powitania i pożegnania stosują się jednakowo do oddziałów policji w zamkniętych pomieszczeniach, jak i pod gołem niebem, do oddziałów zwartych, jak i luźnie stojących, a również do oddziałów, prezentujących broń.

UWAGA 1. Pojedyńczy funkcjonarjusz policji na powitanie lub pożegnanie w powyższej formie przez wyższego funkcjonarjusza policji odpowiada wyraźnie i głośno w sposób wyżej podany.

UWAGA 2. Powyższego powitania i pożegnania nie należy stosować do oddziałów policji, spożywających posiłek, zajętych nauką, ćwiczeniami lub pracą.

2. Wyższy funkcjonarjusz, wchodząc do podwładnego mu lub obcego policyjnego pomieszczenia biurowego, wita pracowników biurowych wyrazami: „dzień dobry"", żegna wyrazami: „do widzenia", niezależnie od tego, czy pracownikami są funkcjonarjusze służby zewnętrznej, czy urzędnicy służby wewnętrznej. Pracowników obowiązuje odpowiedź „dzień dobry", względnie „do widzenia" bez przerywania zajęcia.

3. W razie odwiedzenia biura policyjnego przez zwierzchnika nie należącego do korpusu policji (pp. wojewody, starosty, lub komisarza rządu) personel biurowy obowiązuje złożenie mu ukłonu; oddziały, skoszarowane obowiązuje w analogicznym wypadku § 35 przepisów koszarowych, podanych w rozkazie K. Gł. Nr. 123.

4. O ile oddział policyjny zwarty lub rozrzucony wita lub żegna ukłonem, zwierzchnik nie należący do korpusu policji, oddział winien oddać mu honory na rozkaz swego dowódcy „baczność", bez wygłaszania jakichkolwiek słów; o ile tenże zwierzchnik wymawia jakąkolwiek formułę przywitania lub pożegnania, oddział niezależnie od postawy na „baczność" odpowiada wyraźnie i jednogłośnie „dzień dobry" lub „do widzenia".

5. Na podziękowanie, wyrażone przez przełożonego lub zwierzchnika pojedyńczy funkcjonarjusz policji, nic nie odpowiadając, składa jedynie przepisowy ukłon. Oddział policji w tym wypadku, nic nie odpowiadając, oddaje honory na rozkaz swego dowódcy „baczność".

R. 258.

II. Wyjaśnienie § 4 p. 2 rozkazu Nr. 251.

Wobec powstałych wątpliwości i mylnego komentowania § 4 p. 2 rozkazu mego Nr. 251, wyjaśniam, iż wyższy funkcjonarjusz wchodząc do podwładnego mu bezpośrednio policyjnego pomieszczenia biurowego, wita pracowników biurowych wyrazami „dzień dobry", żegna wyrazami „do widzenia", niezależnie od tego, czy pracownikami są funkcjonarjusze służby zewnętrznej, czy urzędnicy służby wewnętrznej. Pracowników obowiązuje złożenie ukłonu lub oddanie honoru, oraz odpowiedź „dzień dobry", względnie „do widzenia". W biurach przeznaczonych dla załatwiania spraw osób prywatnych, funkcjonarjusze policji, po złożeniu ukłonu, ewent. oddaniu honorów przystępują do przerwanych swych czynności bez rozkazu.

R. 168.

I. Meldowanie się i składanie raportów.

Podczas wizytacji władz przełożonych Komendy Głównej niektórzy Pp. Komendanci Okręgowi i powiatowi meldują się bez broni w formie dalekiej od przepisów prze-

widzianych dla organizacji wzorowanych na wojskowości. Muszę zaznaczyć, że jest to dowodem nieznajomości przepisów, albo też karygodnego lekceważenia.

Wyjaśniam więc, że podkomendni obowiązani są meldować się przełożonym w przepisowym umundurowaniu i uzbrojeniu, t. j. przy szabli i rewolwerze. Wszelkie uchybienia się od powyższego rozkazu nie będą na przyszłość tolerowane.

Jednocześnie Pp. Komendanci Okręgowi pouczą podwładnych, że dowódcy demonstrowanych oddziałów policji powinni również być przepisowo uzbrojeni i raportować oraz komenderować oddziałami z szablą dobytą według regulaminu wojskowego.

R. 288.

VI. Przepisy o przyjmowaniu w urzędach policyjnych władz zwierzchnich i przełożonych i prezentowaniu się im zwartych oddziałów policyjnych.

Odwołuję przepisy podane w rozkazie K. Gł. P. P. Nr. 278 o przyjmowaniu w urzędach policyjnych władz zwierzchnich i przełożonych i o prezentowaniu się im zwartych oddziałów policyjnych i postanawiam, co następuje:

1. Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, Pp. Prezesowi i Wiceprezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Wiceministrowi Spraw Wewnętrznych, oraz Komendantowi Głównemu i Zastępcy Kom. Gł. P. P. składa bezpośrednio raport służbowy kierownik wizytowanego urzędu, względnie jego faktyczny zastępca, lub komendant przedstawiającego się oddziału policyjnego.

Powyższa forma przyjęcia obowiązuje także i w wypadku, gdy w otoczeniu któregokolwiek z wyżej wymienionych dostojników znajdują się przełożeni z korpusu policyjnego i zwierzchnicy władz administracyjnych.

2. W wypadkach wizytowania urzędów policyjnych przez Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy, a także w razie prezentowania się oddziałów policyjnych, kierownik urzędu albo komendant oddziału składa raport służbowy bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy bez względu na to kto się znajduje w jego towarzystwie — za wyjątkiem osób wyszczególnionych w p. 1.

3. W wypadkach wizytowania podległych urzędów policyjnych przez Wojewodów (Delegata Rządu i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę), lub pełniących ich obowiązki, w otoczeniu których znajdują się Komendanci Wojewódzcy, a także w razie prezentowania się im zwartych oddziałów policyjnych, kierownik urzędu albo komendant oddziału składa raport służbowy bezpośrednio Wojewodzie, względnie jego zastępcy.

4. W wypadkach wizytowania przez Starostów (Komisarza Rządu na m. Łódź i Wilno) lub pełniących ich obowiązki, w otoczeniu których znajdują się komendanci powiatowi lub przedstawiciele Komendantów Wojewódzkich podległych mu urzędów policyjnych, a także w razie prezentowania się im zwartych oddziałów, kierownik urzędu albo komendant oddziału składa raport służbowy bezpośrednio staroście, względnie jego zastępcy.

5. W wypadku wizytowania przez Komendanta Wojewódzkiego, lub p. o. w towarzystwie starosty (Komisarza Rządu na m. Łódź i Wilno), lub p. o. jego zastępcy podległych urzędów policyjnych, a także w razie prezentowania się mu zwartych oddziałów policyjnych, kierownik urzędu, względnie jego zastępca albo komendant oddziału składa tylko raport Komendantowi Wojewódzkiemu, względnie jego zastępcy.

6. Taka sama forma składania raportów jak w p. 5 odnosi się i do inspekcyjnych i naczelników wydziałów K. G. P. P.

7. W wypadkach wizytowania urzędu przez kilku przełożonych lub zwierzchników różnych stopni, a również przy prezentowaniu im zwartego oddziału policyjnego kierownik urzędu, wzgl. komendant oddziału składa raport służbowy najstarszemu szarżą lub stopniem służbowym z pośród znanych sobie przełożonych, ten zaś o ile raport został mylnie skierowany, kieruje raportującego do właściwego przełożonego.

U W A G A: Przy równości stopni służbowych dwuch przełożonych, względnie zwierzchników, z których jeden reprezentuje władzę wyższej, a drugi niższej instancji tego samego działu zarządu państwowego (np. wojewoda i dyrektor departamentu Min. Spraw Wewn. komendant wojewódzki i przedstawiciel Kom. Gł. P. P.), raport składa się przedstawicielowi wyższej instancji.

8. W wypadkach wizytowania urzędu lub oddziału przez przełożonego w towarzystwie obcego wyższego funkcjonarjusza policji wyższej, niż przełożony szarży, kierownik urzędu, względnie komendant oddziału składa raport służbowy przełożonemu, ten zaś, o ile raport został mylnie skierowany, daje odpowiednią informację składającemu raport.

Przedstawicielom innych władz, poza wyżej wymienionemi, raportów służbowych się nie składa.

Równocześnie odwołuję p. II Rozkazu Nr. 220, pozostawiając w mocy przepisy podane w Rozkazie Nr. 123 § 32—35 włącznie, jako zgodne z przepisami niniejszymi.

Co do sposobu witania przełożonych i władz zwierzchnich administracyjnych obowiązują przepisy Rozkazu Nr. 251 p. IV, uzupełnione w Rozkazie Nr. 258 p. II.

R. 289.

II. Sprostowanie. W rozkazie Komendy Głównej P. P. Nr. 288 w § 6 w p. 6 wkładła się pomyłka zecerska, którą niniejszym prostuje się. Punkt 6 winien brzmieć:

„6. Taka sama forma składania raportów jak w p. 5 odnosi się i do inspekcyjnych i naczelników Wydziałów K. G. P. P.".

R. 248.

VIII. Składanie meldunków. Wobec niejednolitego sposobu meldowania przełożonym wyjaśniam, że w jednostce policyjnej (posterunku, komendzie, koszarach, szkole) meldunek przełożonemu składa tylko zwierzchnik danej jednostki, względnie jego zastępca. Inni funkcjonarjusze, np. posterunkowi przy bramach i aresztach, wykładowcy i komendanci kompanji szkolnych i t. d. nie meldują i raportów nie składają; ich nazwisko, stopień służbowy i rodzaj pełnionych obowiązków podaje do wiadomości wizytującego zwierzchnik urzędu. Wyjątek stanowią dyżurni, którzy składają raport ustnie każdemu wizytującemu starszemu stopniem służbowym od obecnego na miejscu zwierzchnika jednostki policyjnej. Przytem zwracam uwagę, że ustny raport winien być składany w sposób wyraźny, głosem normalnym i równym.

Przedstawianie się funkcjonarjuszów P. P. władzom urzędowym i raporty służbowe.

R. 155.

VII. Obowiązek przedstawiania się Wojewodzie przy delegacjach służbowych. Zgodnie z decyzją Pana Ministra Spraw Wewnętrznych polecam Pp. Komendantom Okręgowym pouczyć podwładnych funkcjonarjuszów, że w wypadkach delegowania ich do wykonania czynności urzędowych na prowincji, obowiązani są oni przedewszystkiem zgłaszać się do Urzędu Wojewódzkiego, przedstawić się P. Wojewodzie, zawiadomić Wojewodę o treści otrzymanego polecenia i dopiero po porozumieniu z P. Wojewodą przystąpić do wykonania zleconych czynności. W wypadkach nagłych lub gdy czynności zlecone mają być dokonane w miejscowości położonej zdala od siedziby Województwa — zwolnienie od wykonania wskazanych formalności specjalnie w delegacji zaznaczane będzie.

R. 157.

III. Sprostowanie. Po zasięgnięciu informacji u czynników miarodajnych wyjaśniam, iż punkt 7 rozkazu Nr. 155 odnośnie meldowania się Pp. Wojewodom obowiązuje jedynie funkc. K. Gł. P. P., delegowanych w sprawach służbowych na prowincję.

R. 259.

II. Wizyty urzędowe u władz administracyjnych, sądowych i prokuratorskich. W rozwinięciu § 12 Tymczasowej instrukcji służbowej zarządzam, co następuje:

Wyżsi funkcjonarjusze policji państwowej na stanowiskach kierowniczych, jak Komendanci Okręgowi, Komendanci powiatowi, kierownicy komisarjatów miejskich, jako bezpośrednio zależni od władz administracyjnych w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, zaś od władz wymiaru sprawiedliwości — w zakresie dochodzenia przestępstw, oraz, jako kierownicy organów policyjnych zależnych dyspozycyjnie od wskazanych władz obowiązani są w interesach służby znać osobiście przedstawicieli tych władz na danym terenie i być z nimi w stałym kontakcie służbowym.

W tym celu jako forma oficjalnego przedstawienia poznania przedstawicieli władz zarządzających, obowiązuje wizyta urzędowa.

Komendant Okręgowy obowiązany jest złożyć wizyty urzędowe:

1. Wojewodzie, jego Zastępcy i Naczelnikowi wojewódzkiego wydziału (oddziału) bezpieczeństwa (w Warszawie Komisarzowi Rządu).
2. Prezesowi Sądu Apelacyjnego oraz Sądu Okręgowego, jeżeli siedziba tego ostatniego znajduje się w mieście wojewódzkiem.
3. Prokuratorowi przy Sądzie Apelacyjnym i Okręgowym, jeżeli ostatni urzęduje w siedzibie Komendy Okręgowej.

Komendant Powiatowy obowiązany jest do złożenia wizyt urzędowych:

1. Staroście.
2. Prokuratorowi przy Sądzie Okręgowym, względnie właściwemu Podprokuratorowi.

3. Sędziemu Pokoju, którego siedziba jest w mieście powiatowem.
4. Sędziemu Śledczemu właściwego rewiru.

Kierownik komisarjatu miejskiego w miastach, posiadających jeden lub kilka komisarjatów, obowiązany jest do złożenia wizyt urzędowych:

1. Właściwemu Podprokuratorowi przy Sądzie Okręgowym.
2. Sędziemu Śledczemu danego rewiru.
3. Sędziemu pokoju właściwego okręgu.

Wizyty urzędowe przez wymienionych wyższych funkcjonarjuszów mają być składane przy objęciu stanowiska przez danego funkcjonarjusza lub przy zmianie na stanowisku wymienionych wyżej osób urzędowych.

Zastępcy Komendantów Okręgowych, Powiatowych i kierowników Komisarjatów składają wizyty urzędowe tylko wówczas, kiedy obejmują faktyczne pełnienie funkcji kierowniczych z powodu dłuższej nieobecności kierowników, a więc na czas urlopu, choroby i t. p. lub kiedy z innych powodów powołani są oficjalnie przez władze przełożone do czasowego objęcia kierownictwa.

R. 313.

IX. Meldowanie się kierowników jednostek policyjnych przyjezdnym zwierzchnikom administracyjnym.

Kierownicy samodzielnych komisarjatów oraz komendanci posterunków w razie przybycia na teren komisarjatu lub do miejsca siedziby posterunku zwierzchnika administracyjnego I lub II instancji obowiązani są, dowiedziawszy się o tem, nie oczekując specjalnego zawiadomienia zameldować się przybyłemu zwierzchnikowi i prosić o zlecenia.

Tak samo komendanci powiatowi i miast wydzielonych w razie przybycia do siedziby ich urzędu zwierzchnika administracyjnego II instancji winni zameldować się mu i prosić o zlecenia.

R. 49.

L. Meldowanie się wyższych funkcjonarjuszów.

Wyżsi funkcjonarjusze policji przybywający do Warszawy w jakimkolwiek bądź celu, ze swych stałych lub czasowych miejsc urzędowania na prowincji, obowiązani są meldować się osobiście w Głównej Komendzie u Adjutanta, Nowy Świat 67.

R. 207.

V. Przedstawianie do wyższego raportu.

W ostatnich czasach doszło do mojej wiadomości, iż przełożeni odmawiają podwładnym przedstawiania ich do raportów bądź do Komendantów Okręgowych, bądź też Komenta Głównego. Wyjaśniam, iż postępowanie takie nie jest prawidłowe i że w każdym wypadku bezpośredni zwierzchnik, po wysłuchaniu prośby i powodów, które skłaniają danego funkcjonarjusza p. p. do ubiegania się o przedstawienie do wyższego raportu, obowiązany jest przedstawić go, względnie zezwolić na zameldowanie się do wyższego raportu. Należy jednak uprzedzać żądających przedstawienia do wyższego raportu, iż w wypadkach, gdy przyjmujący raport uzna, iż żądanie przedstawienia do raportu wyższego, nie było oparte na istotnej potrzebie, dany funkcjonarjusz będzie pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 298.

III. Przestrzeganie drogi służbowej przez wyższych funkcjonarjuszów P. P.

W ostatnich czasach coraz częściej zgłaszają się do Komendy Głównej P. P. z pominięciem drogi służbowej wyżsi funkcjonarjusze P. P., z prośbą o zameldowanie ich do mnie, do mojego Zastępcy lub Naczelników Wydziałów w sprawach personalnych, jak to: przeniesień, urlopów i t. p., wobec czego przypominam wszystkim wyższym funkcjonarjuszom p. p. o obowiązku przestrzegania drogi służbowej i zaznaczam, że do mnie, do mego Zastępcy i Naczelników Wydziałów Kom. Głównej mogą się zwracać wyżsi funkcjonarjusze p. p. w sprawach służbowych i personalnych jedynie po otrzymaniu pisemnego zezwolenia odnośnego Komendanta Wojewódzkiego.

Wyżsi funkcjonarjusze p. p. niestosujący się do niniejszego rozkazu, będą pociągani do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej za ominięcie drogi służbowej.

R. 342.

III. Raporty u Głównego Komendanta — przestrzeganie drogi służbowej.

Uzupełniając p. III Rozkazu Komendanta Głównego Nr. 298 zarządzam, aby Pp. Komendanci Wojewódzcy, wydając zezwolenie podległym sobie funkcjonarjuszom p. p. na stanięcie do raportu do mnie, względnie mego zastępcy podawali mi do wiadomości najważniejsze szczegóły sprawy, mającej być treścią raportu wraz z swoim wnioskiem, względnie poglądem. Wiadomości

te mają być wysyłane tak, aby nadchodziły do Komendy Głównej przynajmniej na 24 godziny przed przybyciem odnośnego funkcjonarjusza.

O. 1404 z d. 18/XI 1926 r.

Meldowanie się Komendantów Wojewódzkich P. P. u Komendanta Głównego.

Pp. Komendanci Wojewódzcy, przybywający służbowo do Komendy Głównej przy meldowaniu się u mnie mają przedstawiać pisemnie treściwy wykaz ważniejszych spraw, dla załatwienia których przyjechali do Komendy Głównej, swe dezyderaty, oraz wnioski.

O. 1449 z d. 25/II 1927 r.

Przyjazdy służbowe Komendantów Wojewódzkich do Komendy Głównej.

Panowie Komendanci Wojewódzcy, zamierzając z własnej inicjatywy przybyć do Warszawy w celach służbowych dla osobistego zgłoszenia mi pilnych lub ważnych spraw, złożenia sprawozdań lub interwencji w sprawach niecierpiących zwłoki, obowiązani są na 24 godzin przedtem donieść o swym zamiarze w drodze telefonicznej z krótkiem uzasadnieniem potrzeby służbowej. Brak odpowiedzi na takie zgłoszenie należy uważać za wyraz mojej aprobaty. Przy meldowaniu się u mnie obowiązują postanowienia okólnika Nr. 1404, dotyczące wykazu spraw, które spowodowały przyjazd służbowy.

R. 320.

VIII. Meldowanie się wyższych funkc. P. P. u odnośnych Pp. inspektorów inspekcyjnych.

Polecam wszystkim wyższym funkcjonarjuszom policji przyjeżdżającym do Warszawy i meldującym się w adjutanturze Komendy Głównej Policji Państwowej, aby meldowali się również odnośnym inspekcyjnym inspektorom (za wyjątkiem Komendantów Wojewódzkich) o ile dany inspekcyjny jest na miejscu.

Odprawy służbowe.

R. 164.

IV. Zawiadomienie o odprawach komendantów powiatowych.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym każdorazowo powiadamiać Komendę Główną o zjazdach komendantów powiatowych telegraficznie lub telefonicznie na 7 dni przed terminem zjazdu pod adresem Adjutantury Komendy Głównej. Adjutant, otrzymawszy taką depeszę raportuje o jej treści P. Komendantowi Głównemu, Zastępcy Komendanta Głównego i Inspektorom inspekcyjnym K. Gł. (w pierwszej linji inspekcyjnemu odnośnej grupy).

Bez wysłania wyżej poleconego zawiadomienia zabraniam odbycia zjazdu w Komendzie Okręgowej.

R. 239.

V. Wnioski na odprawę Kom. pow.

W związku z odbywającemi się co kwartał odprawami komendantów powiatowych polecam, ażeby terminy mających się odbyć odpraw były w miarę możności komunikowane komendantom powiatowym, przynajmniej na miesiąc wcześniej, aby tym sposobem zainteresowani mogli przygotować i opracować nowe wnioski. Wnioski te komendanci powiatowi winni conajmniej na tydzień przed odprawą przedłożyć Kom. Okr. do zaopinjowania i rozpatrzenia, poczem dopiero mogą być omawiane na odprawie.

R. 253.

II. Przesyłanie odpisów okólników i protokułów z odpraw Kom. pow.

Polecam, ażeby Komendy Okręgowe nadsyłały pod adresem Inspekcji Komendy Głównej wszystkie wydawane okólniki i odpisy protokułów odpraw Komendantów powiatowych.

R. 320.

VI Udział władz administracyjnych w odprawach komendantów powiatowych i komendantów posterunków.

W myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 29 B. P. 7192/25 z dnia 11 marca 1926 r., polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim zawiadamiać Pp. Wojewodów, względnie Starostów o mających się odbyć odprawach komendantów powiatowych lub komendantów posterunków na 14 dni przed terminem, aby dać możność władzom administracyjnym zaznajomienia się z materjałem, jaki w czasie pomienionych odpraw ma być wziętym pod obrady.

R. 276.

XIII. Obecność kierowników ekspozytur śledczych na odprawach komendantów posterunków.

Zarządzam, aby kierownicy ekspozytur policji śledczej i politycznej byli obecni na odprawach komendantów posterunków w komendach powiatowych, co miesiąc w innym z przydzielonych do ekspozytury powiatów, udzielali wskazówek i pouczeń w zakresie swej specjalności.

R. 307.

X. Protokuły z odpraw komendantów poster.

Wobec niejednolicie stosowanej praktyki, zwracam uwagę Pp. Komendantom Wojewódzkim, że należy sporządzać protokuły z odpraw komendantów powiatowych i komendantów posterunków; odpisy protokułów odpraw komendantów posterunków mają być przesyłane Komendantom Wojewódzkim.

R. 325.

[illegible] Odprawy komendantów posterunków.

Wobec tego, że wyniki i cel odpraw komendantów posterunków u komendanta powiatowego nie usprawiedliwiają potrzeby comiesięcznego ich zwoływania, zarządzam, co następuje:

1. Odprawy służbowe komendantów posterunków mają się odbywać w terminie — raz na 3 miesiące.

2. Zwoływanie odpraw nadzwyczajnych, niezależnych od terminu normalnego, może mieć miejsce tylko w wypadkach następujących:

a) na wyraźne żądanie władzy administracyjnej w związku z zadaniami policji w zakresie służby bezpieczeństwa,

b) w razie uzasadnionej konieczności z inicjatywy komendanta powiatowego za upoważnieniem komendanta wojewódzkiego p. p.

3. Wyniki odpraw, przebieg obrad, wydane zarządzenia, instrukcje i wyjaśnienia mają być każdorazowo protokułowane.

4. Udział w odprawach komendantów posterunków, położonych poza siedzibą komendy powiatowej winien być traktowany, jako podróż służbowa w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.VII.24. (Dz. Ust. R. P. Nr. 72 poz. 703). Z tego tytułu należą się im djety i zwrot kosztów podróży w rozmiarach ustalonych przez to rozporządzenie, jeżeli warunki co do czasu trwania podróży służbowej i odległości odpowiadają normom przewidzianym w art. 6 i 14.

Kontrolowanie służby.

R. 265.

III. Kontrola obchodów.

Podczas przeprowadzanych przez Pp. Inspektorów Komendy Głównej P. P. inspekcji zauważono, iż komendanci posterunków rzadko dokonywują kontroli obchodów, komendanci zaś powiatowi, przeprowadzając inspekcję posterunków, prawie nigdy nie kontrolują obchodów.

Ponieważ kontrole takie mają doniosłe znaczenia dla sprawności służby policyjnej, przeto polecam komendantom powiatowym p. p. zapisywać kontrolę w książkach stacyjnych i w książkach służbowych kontrolowanych funkcjonarjuszów, jak również dokonanie kontroli zaznaczać w protokule przeglądu.

R. 289.

V. Kontrola funkc. wysyłanych na służbę.

W całym szeregu wypadków stwierdzonem zostało, że komendanci posterunków i plutonów, wysyłając swych ludzi do służby, bardzo powierzchownie i niedbale sprawdzają ich stopień przygotowania zarówno pod względem ekwipunku, jak i zrozumienia specjalnych zadań i obowiązków, związanych z daną służbą. Bywały wypadki, że posterunkowi wychodzili w patrol, lub na posterunki bez gwizdków, notesów i t. p., nie rozumieli istotnego znaczenia otrzymanych poleceń i nie znali sposobu ich załatwienia.

Taki stan rzeczy dowodzi powierzchownego traktowania służby przez wielu przełożonych i nie może być niczem usprawiedliwiony.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim zastosować środki dla natychmiastowej poprawy przez wzmocnienie nadzoru nad czynnościami bezpośrednich przełożonych w szczególności zaś w miastach przez częstsze wypuszczanie zmian w obecności oficerów policji.

R. 321.

VII. Kontrola patrolujących funkc. policji.

Inspekcja Komendy Głównej stwierdziła, że przy kontroli obchodów i patroli organa kontrolujące poprzestają na jednorazowem skontrolowaniu, wskutek czego wśród poste-

runkowych rozpowszechniło się przekonanie, zresztą uzasadnione, że jeżeli podczas danego obchodu kontrola już raz miała miejsce, to drugi raz już jej nie należy oczekiwać. W wielu wypadkach rezultatem takiego przekonania jest pewna niedbałość w dalszem pełnieniu służby obchodowej.

Wobec powyższego polecam pouczyć organa kontrolujące, a w szczególności komendantów posterunków, że funkcjonarjusz podczas pełnienia obchodu winien być od czasu do czasu kontrolowany kilkakrotnie.

R. 278.

VII. Ewidencja funkc. policji biorących udział w obławach.

Kilkakrotnie zostało stwierdzone, że ustalenie, jacy policjanci brali udział w masowych wystąpieniach policji jest bardzo trudnem, a czasem niemożliwem. Aby położyć kres takiemu stanowi rzeczy, polecam przestrzegać następujących przepisów.

Kierownik oddziału policyjnego obowiązany jest tak prowadzić ewidencję policjantów, oddanych mu pod komendę, aby można było zawsze ustalić, gdzie każdy z nich był w danym momencie akcji czynny. Jeżeli oddział jest niewielki i rodzaj akcji nie wymaga dzielenia go na mniejsze jednostki, komendant oddziału prowadzi ewidencję (spis) sam; jeżeli zaś pod jego ogólnem kierownictwem występują jednostki mające swych bezpośrednich dowódców, to ewidencję nazwiskową prowadzą ci ostatni, a kierownik akcji notuje u siebie tylko nazwiska poszczególnych dowódców, powierzone im zadania i ilość ludzi oddaną pod ich rozkazy; jest bez znaczenia, czy podział oddziału na mniejsze jednostki nastąpił przed początkiem akcji, czy w czasie jej trwania. Ten sam sposób postępowania stosuje się przy dalszem rozdrabnianiu mniejszych oddziałów. Policjanci biorący udział w akcji przejściowo (np. przechodzący ulicą podczas rozpraszania zbiegowiska przez specjalny oddział; policjant w obchodzie spotkany przez oddział ścigający bandytów) są wciągani do ewidencji przez bezpośrednich dowódców z zaznaczeniem czasu przydzielenia ich do oddziału i zwolnienia takowego, niezależnie od odnotowania tych danych w książkach służbowych; po ukończeniu akcji poszczególni dowódcy składają prowadzone przez siebie spisy przy raportach o czynnościach swych oddziałów kierownikowi, który je uzgadnia, sprawdza i dołącza do swego raportu o przebiegu akcji. Wszelkie notatki należy robić w takim czasie i w taki sposób, aby szybkość i sprężystość akcji nie ucierpiała od zbędnej i niewłaściwej pisaniny.

Inspekcja.

R. 240.

I. Przepisy o kontroli urzędów policyjnych.

Wobec wprowadzenia rozkazem Kom. Gł. P. P. Nr. 220 w życie przepisów o kontroli urzędów policyjnych, przepisy zawarte w rozkazie Kom. Gł. P. P. z dn. 22 stycznia 1920 r. Nr. 30 tracą moc obowiązującą.

R. 367 p. III.

PRZEPISY O KONTROLI URZĘDÓW POLICYJNYCH.

z dnia 8 czerwca 1923 r.

Przepisy ogólne.

1. Kontrole urzędów policyjnych mają być zwyczajne i nadzwyczajne.

2. Celem zwyczajnej kontroli jest dokładne zaznajomienie się kontrolujących organów z warunkami i wykonaniem służby, usunięcia błędów i nieprawidłowości, ujawnienie ewentualnych nadużyć i wdrożenie dochodzeń w takich wypadkach osobiście lub za pośrednictwem kompetentnych organów.

3. Zadaniem nadzwyczajnej kontroli jest doraźne sprawdzenie stanu służby i toku bieżących czynności, lub wydanie zarządzeń, jakie ze względów na zagrożone bezpieczeństwo publiczne lub inne ważne przyczyny muszą być przez władzę przełożoną bezzwłocznie na miejscu wydane.

4 Przy kontroli urzędów policyjnych należy przedewszystkiem zwrócić uwagę na:

a) wyszkolenie,
b) karność,
c) zaopatrzenie i
d) wykonanie służby.

5. Kontrolę urzędów policyjnych przeprowadzać należy w ciągu całego roku z wyjątkiem dni uroczystych świąt.

Przypadające w czasie kontroli niedziele i dni świąteczne należy wykorzystać na kontrolę biurowości i wykonanie służby bezpieczeństwa bez niepotrzebnego odwoływania funkcjonarjuszów z odpoczynku.

6. Kontrole urzędów policyjnych należy przeprowadzać w czasie od godz. 8 do 20 z właściwemi przerwami na posiłek za wyjątkiem kontroli służby wykonawczej, co należy wykonać bez żadnych ograniczeń co do czasu.

W każdym jednak wypadku kontrola służby dokonywana w nocy ograniczać się winna do stwierdzenia czynności dyżurnych, pogotowia, służby wykonawczej i nocnego porządku koszarowego.

7. Kontrole urzędów policyjnych odbywają się z reguły jako niezapowiedziane. O ile jednak organ kontrolujący chce się przekonać, na jakiej wysokości stoi zbiorowe wyszkolenie i musztra lub, gdy kontrola ma się odbyć w urzędzie nowozorganizowanym, to w tych wypadkach kontrola może być zapowiedziana.

8. Dokonywanie kontroli urzędów policyjnych przez komendantów powiatowych odbywa się bez zgóry ułożonego planu, jednakowoż w granicach zakreślonych przez niniejsze przepisy.

9. Kontrole Komend Okręgowych winny się odbywać według zgóry ułożonych planów, przedstawianych Komendzie Głównej P. P. przed dniem 20 czerwca i 20 grudnia (wzór A).

10. Komendanci powiatowi winni zawiadamiać Komendę Okręgu pismem poufnem o dniu wyjazdu i przewidzianego powrotu z kontroli, wskazując wyznaczonego zastępcę na czas swej nieobecności.

Przed wyjazdem komendanci powiatowi porozumiewają się z władzami administracyjnemi i komunikują o zastępcy.

11. W czasie przybycia na zapowiedzianą kontrolę, kierownik urzędu policyjnego, a w razie jego nieobecności najstarszy stopniem służbowym funkcjonarjusz melduje się kontrolującemu funkcjonarjuszowi wyższemu, lub równemu stopniem służbowym.

12. Przy zapowiedzianej kontroli kierownik urzędu policyjnego spotyka funkcjonarjusza wyższego lub równego sobie stopniem służbowym u wejścia do urzędu lub gabinetu, meldując się i składając raport o stanie osobowym i służbowym.

13. Delegowani w wyjątkowych wypadkach w celach dokonania kontroli niżsi st. służbowym od kierowników urzędów kontrolowanych służbowo meldują się im w miejscu urzędowania.

14. Przeprowadzając kontrolę organa kontrolujące zasięgają w miarę potrzeby informacji od przedstawicieli władz państwowych i osób wiarogodnych, celem zaznajomienia się ze stosunkami, jakie zachodzą między policją, a temiż władzami i społeczeństwem. Od przedstawicieli władz administracyjnych I-ej instancji i sądowych, inspekcyjni Komend Okręgowych zasięgają opinji obowiązkowo.

15. Przed przystąpieniem do kontroli należy przeczytać ostatni protokuł zwyczajnej kontroli i dalsze następne protokuły, celem sprawdzenia, czy zauważone błędy i wydane zarządzenia rzeczywiście zostały usunięte lub wykonane.

16. Jeżeli organ kontrolujący zauważy nieprawidłowości, których usunięcie leży w jego kompetencji, winien wydać niezwłocznie stosowne zarządzenia, o ile zaś usunięcie zależy od władz przełożonych, winien złożyć o powyższem raport swemu przełożonemu.

17. Organa kontrolujące obowiązane są usunąć doraźnie, o ile można w czasie dokonywania kontroli, wszelkie zauważone nieprawidłowości i spisać o wynikach kontroli i wydanych zarządzeniach protokuł w książce przeglądów, oraz obowiązane są w ważniejszych wypadkach przekroczeń przeprowadzić dochodzenie wstępne, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. Komendanci powiatowi i inspekcyjni Komend Okręgowych spisują protokuł w myśl wzoru „B".

18. Urząd kontrolowany przed upływem 48 godzin spisuje odpis protokułu z książki przeglądów, kierownik poświadcza za zgodność podpisem i przesyła w drodze służbowej odpisy protokułów komend. pow. i inspekcyjnych Kom. Okr. do Komendy Okręgowej, a odpisy protokułów Komendantów Okręgowych do Komendy Głównej. W wypadku wydania zarządzeń należy poniżej protokułu wpisać sposób i termin wykonania tych zarządzeń.

19. Organami kontrolującymi w rozumieniu niniejszych przepisów są:

a) policyjne władze przełożone,
b) Inspekcyjni Komendy Głównej,
c) Inspekcyjni Komendy Okręgowej i
d) Naczelnik Wydziału IV Kom. Głównej P. P. oraz naczelnicy Okręgowych Urzędów Śledczych w sprawach swego resortu.

Prawa inspekcyjnych.

20. Inspekcyjni mają prawo względu we wszystkie sprawy powierzonych ich nadzorowi urzędów oraz prawo wydawania poleceń, mających na celu usunięcie nieprawidłowości w wykonaniu zadań i obowiązków, wynikających z ustaw, rozkazów i rozporządzeń władz służbowych i przełożonych.

21. Gdy istniejący stan rzeczy grozi niebezpieczeństwem lub szkodą dla interesów Państwa lub osób, inspekcyjni mają prawo wydać doraźne zarządzenia, biorąc na siebie za nie odpowiedzialność.

22. Wpowyższym wypadku inspekcyjni Kom. Gł. P. P. o wydanych przez siebie zarządzeniach komunikują Komendantowi Okręgowemu przez zapisanie wydanych zarzą-

dzeń do protokułu kontroli, zaś inspekcyjni Komendy Okręgowej składają raport Komendantowi Okręgowemu.

Zarządzenia wydane przez inspekcyjnych mogą być odwołane przez tę władzę, w imieniu której inspekcyjny występuje.

23. Inspekcyjni, jako działający w imieniu Komendanta Głównego, względnie Komendantów Okręgowych, posiadają prawo karania dyscyplinarnego w stosunku do wyższych i niższych funkcjonarjuszów kontrolowanych jednostek policyjnych:

a) inspekcyjni Komendy Okręgowej w zakresie praw Komendanta powiatowego;

b) inspekcyjni Komendy Głównej w zakresie praw Komendanta Okręgowego.

24. Inspekcyjni mają prawo korzystać z całkowitej pomocy i środków technicznych, jakimi dany urząd rozporządza i celem możności prawidłowego i szybkiego wykonania obowiązków organu kontrolującego.

25. Kontrolujące organa mają prawo nocować w czasie kontroli w pomieszczeniach służbowych danego urzędu policyjnego, jak również mogą stołować się w kuchni policyjnej. Za wikt należy wpłacić składkę zwyczajnego członka tej kuchni, plus 50%.

Obowiązki komendantów powiatowych.

26. Komendanci powiatowi i ich zastępcy według możliwie równomiernego podziału obowiązani są przeprowadzać zwyczajną kontrolę wszystkich komisarjatów i posterunków jeden raz na kwartał.

27. Oprócz zwyczajnych kontroli, komendanci powiatowi obowiązani są jaknajczęściej przeprowadzać nadzwyczajną kontrolę szczególnie w urzędach nowozorganizowanych, lub niesprawnie działających, oraz w tych miejscowościach, w których stan bezpieczeństwa jest zagrożony.

28. Komendanci powiatowi obowiązani są na czynności kontrolujące przy zwyczajnej kontroli przeznaczyć co najmniej 6 godzin na posterunku i 12 godzin w komisarjacie. W każdym razie winni być tak długo, aby przeprowadzona kontrola dotyczyła całej działalności danego urzędu.

Obowiązki inspekcyjnych Komend Okręgowych.

29. Inspekcyjni Komend Okręgowych obowiązani są przeprowadzić zwyczajną kontrolę komend powiatowych i komend miast jeden raz na pół roku.

30. Jednocześnie z przeprowadzoną kontrolą tych komend inspekcyjni obowiązani są kontrolować nie mniej niż 3 komisarjaty, lub posterunki kolejno tak, aby wszystkie komisarjaty i posterunki w swoim czasie przez nich były skontrolowane.

31. Niezależnie od zwyczajnej kontroli, inspekcyjni przeprowadzają według potrzeby kontrolę nadzwyczajną.

32. Zwyczajna kontrola winna trwać najmniej 3 dni i wogóle tak długo, aby w danym urzędzie tok służby został dokładnie sprawdzony.

Obowiązki Komendantów Okręgowych.

33. Komendanci Okręgowi obowiązani są przynajmniej raz na rok skontrolować wszystkie komendy powiatowe i komendy miast, przeprowadzając kontrolę według potrzeby i własnego uznania, co do ilości skontrolowanych przez siebie urzędów, oraz sposobu i czasu przeprowadzonego na kontrolę.

34. Niezależnie od tego Komendanci Okręgowi obowiązani są dokonywać krótkiej inspekcji komend powiatowych i posterunków, celem zapoznania się z podwładnymi i stwierdzenia wyników służby.

Obowiązki inspekcyjnych Komendy Głównej P. P.

35. Inspekcyjni Komendy Głównej obowiązani są przynajmniej raz na rok przeprowadzić zwyczajną kontrolę Komend Okręgowych oraz jaknajczęściej kontrolować inne urzędy w przydzielonych rejonach.

PLAN ZWYCZAJNYCH KONTROLI OKRĘGU Wzór „A".

za czas od ..... do ..... 192..... r.

MIEJSCOWOŚĆ I NAZWA URZĘDU	STYCZEŃ				LUTY				MARZEC i t. d.			
	Kom. Okr.	Zast. K. Okr.	Insp. I	Insp. II	Kom. Okr.	Zast. K. Okr.	Insp. I	Insp. II	Kom. Okr.	Zast. K. Okr.	Insp. I	Insp. II

Wzór „B".

PROTOKUŁ ZWYCZAJNEJ KONTROLI.

1. Miejscowość i nazwa urzędu kontrolowanego,
2. Nazwisko i stopień służbowy organu kontrolującego,
3. Czas przeprowadzenia kontroli,
4. Data zwyczajnej ostatniej kontroli.

---

1. Stan osobowy:
   a) Nazwisko i stopień faktycznego kierownika,
   b) Ilość przodowników,
   c) Ilość posterunkowych,
   d) Ilość urzędników i niższych pracowników,
   e) Należy sprawdzić stan faktyczny z etatowym.
2. Wyszkolenie — należy sprawdzić:
   a) Czy szkolenie odbywa się według programu,
   b) Jakie są potrzeby szkolenia i zdolność wykładowcy,
   c) Jaka jest znajomość musztry i służbowego wystąpienia policjantów,
   d) Znajomość terenu i stosunków miejscowych.
3. Zaopatrzenie i uzbrojenie:
   a) Czy policjanci posiadają przepisowe ubranie i w jakim stanie,
   b) Czy otrzymali je w swoim czasie,
   c) Czy uzbrojeni są dostatecznie w myśl przepisów,
   d) Jaki jest stan broni i amunicji i innych środków technicznych,
   e) Jaki jest system gospodarki i czy celowo i w swoim czasie kredyty zostały użyte,
   f) Jaki jest stan magazynów i stan furażu.
4. Karność:
   a) Czy znajdują się pod sądem i kto,
   b) Czy są zawieszeni i jak długo,
   c) Czy byli karani od ostatniej kontroli i za jakie przestępstwa służbowe,
   d) Czy udzielono pochwał i nagród i za co.
5. Zdrowotność:
   a) Czy byli chorzy zakaźni i weneryczni,
   b) Czy byli poszkodowani na służbie,
   c) Stan higjeniczny pomieszczeń rządowych.
6. Służba:
   a) Sprawdzić przydział pracy i jej celowość,
   b) Czy służba prewencyjna jest celowo zarządzona,
   c) Czy służba jest prawidłowo i zgodnie z prawdą zapisana,
   d) Czy kontrola służby jest przez właściwe osoby faktycznie i dostatecznie przeprowadzoną,
   e) Czy są i jakie są wyniki służbowe z własnej inicjatywy,
   f) Jaka jest ilość i rodzaj przestępstw kryminalnych,
   g) Jaka jest ilość procentowa przestępstw wykrytych przez policję,
   h) Czy czynności administracyjne są wykonywane prawidłowo i w swoim czasie,
   i) Czy wykonanie czynności administracyjnych nie odbija się ujemnie na służbie bezpieczeństwa,
   j) Określić stan bezpieczeństwa w porównaniu ze stanem ubiegłym.
   k) Stosunek do władz i społeczeństwa (życzliwość, zaufanie, współdziałanie).
7. Biurowość:
   a) Kancelarja — sprawdzić prawidłowość zapisów i zaległości.
   b) Biurowość skarbowa.
8. Konie, psy i środki lokomocji:
   a) Sprawdzić stan — żywienie, rynsztunek,
   b) Celowość użycia.
9. Pomieszczenie:
   a) Biuro,
   b) Areszty — wyżywienie,
   c) Koszary — wyżywienie, porządek koszarowy,
   d) Stajnie i garaż.
10. Prośby i zażalenia:

UWAGA: W powyższym protokule należy stan ujemny opisać, zaś dodatni krótko zaznaczyć.

WYKAZ KSIĄŻEK I DRUKÓW	K. Okr.	Urz. Śl.	Szkoła	K. Pow.	Eksp. Śl.	Komis.	Poster.
Stan osobowy.							
1. Spis funkcjonarjuszów policji	—	—	—	—	—	1	1
2. Wykaz stanu osobistego i służbowego	1	—	—	1	—	1	—
3. Kontrola urlopów	1	—	1	1	—	1	—
4 Wykaz osobowy	1	—	—	—	—	—	—
5. Księga ewindecyjna	1	—	—	—	—	—	—
6. Kartoteka osobowa	1	—	—	1	—	—	—
7. Skorowidz imienny	1	—	—	1	—	—	—
8. Skorowidz zwolnionych	1	—	—	—	—	—	—
Wyszkolenie.							
1. Księga szkolna	—	—	1	—	—	—	—
2. Dziennik szkolny	—	—	1	—	1	1	1
3. Program szkolny	—	—	1	—	1	1	1
Zaopatrzenie i uzbrojenie.							
1. Spis inwentarza broni i amunicji	—	—	—	—	—	1	1
2. Książka inwentarzowa	1	—	—	1	—	—	—
3. Kontrola inwentarza	1	—	—	—	—	—	—
4. Kontrola zaopatrzenia	1	—	—	1	—	—	—
5. Książka magazynowa	1	—	—	1	—	—	—
Karność.							
1. Księga kar dyscyplinarnych	1	—	1	1	—	1	—
2. Księga spraw dyscyplinarnych	1	—	—	—	—	—	—
Zdrowotność.							
1. Kontrola chorych	1	—	1	1	—	1	—
2. Karty chorych	1	—	—	1	—	1	1
Służba.							
1. Wykaz opatrolowanych miejscowości	—	—	—	—	—	—	1
2. Plan obchodów i posterunków	—	—	—	—	—	1	1
3. Kontrola podziału służby	—	—	—	—	—	1	—
4. Książka stacyjna	—	—	—	—	1	1	1
5. Książka dyżurnych	—	—	1	—	—	1	—
6. Kontrola służby policji śledczej	—	—	—	—	—	1	—
7. Osobiste książki służbowe	—	—	—	—	1	1	1
8. Wykaz godzin spędzonych w służbie zewn.	—	—	—	—	—	—	1
9. Kontrola protokułów	—	1	—	—	1	1	—
10. Kontrola dowodów rzeczowych	—	1	—	1	1	1	—
11. Kontrola aresztowanych (przy areszcie)	—	1	—	—	1	1	1
12. Skorowidz osób poszukiwanych (kartoteka)	—	—	—	—	1	1	1
13. Spis posiadających broń	—	—	—	—	—	1	1
14. Kontrola oddanych pod dozór	—	—	—	—	—	1	1
15. Kartoteka informacyjna	—	—	—	—	1	—	—
16. Kartoteka karanych	—	—	—	—	1	—	—
17. Album fotograficzny i karty daktyl.	—	—	—	—	1	—	—
18. Dziennik inwigilacyjny	—	1	—	—	—	—	—
19. Kronika ważniejszych wypadków	—	1	—	—	—	—	—
Biurowość.							
1. Dziennik korespondencyjny	1	—	—	1	—	1	1
2. Skorowidz	1	—	—	1	—	1	1
3. Książki doręczeń	1	—	—	1	—	1	1
Samochody, konie i psy.							
1. Karty koni i psów	1	—	—	1	—	—	—
2. Książka furażowa	1	—	—	1	—	1	1
3. Kontrola pracy taboru	1	—	—	—	—	—	—
Pomieszczenie i warsztaty.							
1. Spis lokali	1	—	—	1	—	—	—
2. Książka menażowa (magazynowa) i kasowa	—	—	1	—	—	1	1
3. Książka warsztatowa	1	—	—	—	—	—	—
Ogółem	23	5	8	17	11	26	19

R. 220.

VII. Sprostowanie. Niniejszym prostuje się 13 wiersz od góry na str. 7 „Przepisów o kontroli Urzędów Policyjnych", winno być:

„b) jakie są postępy szkolenia i zdolności wykładowcy", jak również prostuje się pierwszy wiersz od dołu na str. 5 tych samych przepisów — winno być: „oraz sposobu i czasu przeznaczonego na kontrolę".

Jednocześnie zawiadamiam, iż „przepisy o kontroli Urzędów policyjnych" winny wejść w życie z dniem ich otrzymania z Kom. Gł. P. P.

R. 249.

III. Inspekcje Komendantów Okręgowych. W przepisach o dokonywaniu kontroli należy § 33 uzupełnić następującem zdaniem: „Pp. Komendanci Okręgowi winni 2 razy do roku osobiście inspekcjonować szczegółowo działy: I i II Kom. Okręgowej, Urząd Śledczy, Rezerwę, Szkołę przy Kom. Okręgu".

Sporządzone protokuły należy w myśl ogólnych przepisów przesyłać do Komendy Głównej.

R. 278.

VIII. Inspekcja. Podczas wizytacji, dokonanych przez inspekcyjnych Komendy Głównej zauważono, że Komendanci powiatowi nie stosują się ściśle do przepisów o Kontroli Urzędów Policyjnych.

Punkt 7 Przepisów mówi wyraźnie, że: „o ile jednak organ kontrolujący chce się przekonać na jakiej wysokości stoi zbiorowe wyszkolenie i musztra lub, gdy kontrola ma się odbyć w urzędzie nowozorganizowanym, to w tych wypadkach kontrola może być zapowiedzianą".

Tymczasem komendanci powiatowi zapowiadanych kontroli zwyczajnych nie dokonywują, pouczeń i ćwiczeń zbiorowych w dostatecznym stopniu nie kontrolują. — Polecam Panom Komendantom zwrócić na powyższe szczególniejszą uwagę i w wypadkach przewidzianych w cytowanym p. 7 dokonywać samym i dopilnować dokonywania przez podwładne organa kontroli zapowiedzianych.

O. 1197 z d. 24/III 1925 r.

Wyjaśnienie p. 4, 14 i 15 Przepisów o kontroli urzędów policyjnych. Obowiązujące przepisy o kontroli urzędów policyjnych z dnia 8 czerwca 1923 r. nie są jednolicie rozumiane i wykonywane jak dowodzą protokuły przeglądu. Pozostawiając Pp. Komendantom Okręgowym wyjaśnienie i uregulowanie podczas odpraw drobniejszych usterek, zauważonych w sposobie dokonywania przeglądu przez Komendantów powiatowych, polecam przy przeprowadzeniu kontroli urzędów policyjnych zastosować poniższe wyjaśnienia i wskazówki.

Sprawdzając całokształt wyszkolenia policjantów nie wolno umniejszać znaczenia wyszkolenia wojskowego, przyczem w stosunku do posterunków p. p. wobec ich nieznacznej obsady, należy podczas kontroli ograniczyć się na sprawdzeniu sprawności fizycznej i chwytów bronią, odkładając sprawdzenie musztry na dzień odprawy, względnie specjalnie zwołanej zbiórki. Przeprowadzając wtedy musztrę większego zwartego oddziału należy zwrócić uwagę na wyrobienie poszczególnych policjantów i wskazać imiennie komendantom posterunków niewyrobionych podwładnych z nakazem przeprowadzenia na posterunku właściwych uzupełniających ćwiczeń, a przy kontroli posterunku sprawdzić następnie, czy te dodatkowe ćwiczenia były przeprowadzone i czy dały pożądany wynik.

Przy sprawdzaniu umundurowania należy zwrócić uwagę czy policjanci dbają o czystość i całość umundurowania, oraz budzić w nich zamiłowanie — do poprawnego poniekąd eleganckiego wyglądu zewnętrznego.

Sprawdzając karność należy bezwarunkowo rozważyć, czy kary zostały wymierzone współmiernie do wykroczenia. Należy tu również mieć na uwadze, że nadmiar kar dyscyplinarnych dochodzi do wiadomości społeczeństwa i staje się sprawdzianem wartości składu osobowego korpusu policji, a również, że bardzo często nagana zwykła, a nawet pouczenie, jeśli przytem umiejętnie przemówić do rozumu i ambicji podwładnego, da ten sam, a może nawet lepszy wynik, co zastosowanie surowszej kary dyscyplinarnej.

Przy sprawdzaniu zdrowotności należy położyć nacisk na czystość ciała i nakazy higjeny, przypominając podwładnym jaknajczęściej o ścisłym wpływie tych czynników na zdrowie ludzkie, wymagać czystości twarzy, rąk, paznogci, częstego strzyżenia i golenia się.

Przy kontroli wykonywania służby nie wolno ograniczyć się do formalnego sprawdzenia ksiąg i wykazów prowadzonych w urzędzie policyjnym i należy bezwarunkowo możliwie jaknajczęściej osobiście sprawdzać faktyczne wykonywanie służby patrolowej, patrolowej kombinowanej i kontrolnej, dla przekonania się nietylko o formalnem wykonaniu przepisanej służby, ale również o gorliwości i sumienności w samym sposobie jej

wykonywania, oraz stopniu uświadomienia wykonującego służbę, co do jej ścisłego związku z ogólnemi zadaniami służby bezpieczeństwa i porządku publicznego. Taka kontrola osobista ma za cel główny nie tyle dyscyplinarne oddziaływanie na podwładnych, ile możność i sposobność wykazania podwładnym przeoczeń i błędów w wykonywaniu służby i udzielaniu odpowiednich pouczeń i wyjaśnień. Podkreślić należy, że z pośród organów kontrolnych nawet komendant powiatowy, poza taką osobistą kontrolą, zwłaszcza na posterunkach gminnych, prawie nigdy nie miałby sposobności widzieć naocznie głównej części służby swoich podwładnych. W protokule przeglądu fakt, czas i wyniki osobiste kontroli służby patrolowej powinny być szczegółowo uwidocznione. Zauważyć należy, że taką kontrolę osobistą trzeba przeprowadzić w ślad za wysłanym patrolem i że dokonanie jej podczas przeglądu zapowiedzianego nie byłoby celowe. Przeprowadzenie faktycznej kontroli służby patrolowej z dni ubiegłych jest dopuszczalne tylko w wypadku przeprowadzonego równocześnie dochodzenia, wymagającego takiej kontroli; w innych wypadkach nie należy przeprowadzać takiej kontroli, gdyż sprowadza się ona do przesłuchania szeregu osób, wśród których budzi się podejrzenie o dochodzeniu przeciw funkcjonarjuszom p. p., szkodząc ich opinji i umniejszając autorytet.

Stwierdzono niejednokrotnie, że inspekcyjni Komend Okręgowych wbrew wyraźnemu brzmieniu p. 14 Przepisów o kontroli nie zasięgają opinji władzy administracyjnej I instancji, lub władzy sądowej, uprzedzam więc, że każde takie stwierdzone uchylenie się od obowiązującego przepisu pociągnie karę dyscyplinarną.

Uzupełniając przepisy o kontroli stawiam Pp. Komendantom Okręgowym jako obowiązek przy delegowaniu inspekcyjnych na kontrolę urzędów policyjnych zawiadomienia o tym fakcie Wojewody (Delegata Rządu), względnie jego zastępcy.

Jaki organ kontroli i od kogo ma zasięgać opinji o działalności danego urzędu policyjnego wskazuje p. 14 Przepisów o Kontroli. W pozostałych wypadkach kontroli zasięganie informacji jest uwarunkowane istotną potrzebą. Wogóle zaś organ kontrolny powinien korzystać z wszelkich nastręczających mu się okazji dla zebrania potrzebnych informacji i ustaloną w tej drodze opinję zamieszczać w protokule przeglądu.

Organ kontrolny będąc zmuszony zbierać informacje, czy to przy sprawdzaniu służby patrolowej, czy to zaznajamiając się ze stosunkami zachodzącymi między policją a społeczeństwem, musi dbać o nadanie swoim zapytaniom takiej formy, aby robiły one wrażenie zwykłej potocznej rozmowy, a nie miały pod żadnym pozorem cech dokonywania wywiadu.

Nakoniec stanowczo sprzeczne jest z treścią p. 15 Przepisów o kontroli formalne przeczytanie i podcyfrowanie poprzednich protokułów przeglądu, należy bezwarunkowo osądzić czy wytknięte poprzednio błędy i usterki zostały usunięte, względnie, czy wydane zarządzenia zostały wykonane i zamieścić w nowym protokule przeglądu swoją ocenę, względnie otrzymane w tej mierze wyjaśnienia, a w razie niewykonania poprzednich uwag i zarządzeń bez usprawiedliwionych powodów bezwzględnie wyciągnąć konsekwencje dyscyplinarne.

R. 207.

XII. Inspekcje. Przy dokonywaniu inspekcji w urzędach policyjnych, na czele których stoją nadkomisarze policji jako kierownicy, należy przyjąć za zasadę, iż inspekcje urzędów takich winni dokonywać wyłącznie Komendanci Okręgowi, względnie ich stali zastępcy w szarży podinspektora.

R. 225.

II. Inspekcja. Wobec niejednolitego komentowania p. XII mojego rozkazu Nr. 207 wyjaśniam, że zakaz inspekcjonowania urzędów policyjnych przez inspekcyjnych niższych rangą od kierowników tych urzędów stosuje się tylko do nieinspekcjonowania samych komend powiatowych, a nie podległych im posterunków.

R. 302.

IV. Inspekcje. Wobec reorganizacji Komend Okręgowych zmieniam postanowienia zawarte w rozkazach moich Nr. Nr. 207 p. XII i 225 p. II o zakazie inspekcjonowania urzędów policyjnych przez funkcjonarjuszów niższych stopniem od kierowników tych urzędów. Od ogłoszenia powyższego obowiązują przepisy następujące: inspekcja całkowita (ogólna) jednostki policyjnej może być dokonywana tylko przez funkcjonarjusza nie niższego stopniem służbowym od kierownika inspekcjonowanej jednostki (lista starszeństwa w danym wypadku nie ma znaczenia). Przepis ten nie ma zastosowania do inspekcjonowania jednostek podległych danej jednostce policyjnej (np. posterunków w stosunku do komendy powiatowej) oraz do inspekcji specjalnych (np. pod względem wykonywania służby śledczej, prowadzenia spraw gospodarczych i t. p.); w tych wypadkach organ inspekcjonujący może być w stopniu służbowym niższym od kierownika inspekcjonowanej jednostki.

R. 290.

III. Wizytowanie przy współudziale referenta K. W.

Jak można zauważyć z protokułów inspekcyjnych Pp. Komendanci Wojewódzcy, wyjeżdżając na inspekcje podległych im urzędów policyjnych zabierają ze sobą wyższych funkcjonarjuszów p. p. (kierowników, referentów) i w ich towarzystwie dokonywują wizytacji.

Tego rodzaju czynności odrywają funkcjonarjuszy p. p. od właściwych ich zajęć i ujemnie odbijają się na ich bieżącej pracy. Przeto polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim jedynie w ważniejszych wypadkach, gdy zachodzi potrzeba zbadania czynności podwładnego urzędu przez specjalistę zabierać ze sobą kierownika danego referatu.

R. 342.

V. Protokuły inspekcji — zakaz krytyki zarządzeń wyższych przełożonych i władz obcych.

Stwierdzone zostały wypadki, że wyżsi funkcjonarjusze I i II instancji policyjnych, wykonywując swe zadania inspekcyjne w jednostkach egzekutywnych p. p. i napotykając na usterki lub braki wynikające w ich mniemaniu z zarządzeń przełożonych policyjnych hierarchicznie wyższych od komendantów lustrowanych jednostek lub nawet władz administracyjnych, poddają te zarządzenia krytyce w protokułach inspekcji.

Postępowanie takie jest zupełnie niewłaściwe, gdyż ze stanowiska dyscypliny służbowej i normalnych zasad organizacji władz jest nie do pomyślenia krytyka zarządzeń czy rozkazów władzy przełożonej wizytowanej jednostki wobec kierownika tej właśnie jednostki. Tembardziej niedopuszczalna jest podobna krytyka w stosunku do władz innych, jak np. administracyjnych.

Dla zapobieżenia powtarzaniu się podobnych wypadków polecam, co następuje:

1. w razie stwierdzenia przy lustracji wadliwości praktycznej lub niezgodności z przepisami zarządzenia organu policyjnego hierarchicznie wyższego od wizytowanego funkcjonarjusz inspekcyjny wstrzymuje się od jakiejkolwiek krytyki tegoż w protokule inspekcyjnym, lecz albo: a) zarządza zmianę (uchylenie) tego zarządzenia jeżeli jest przedstawicielem władzy policyjnej wyższej od tej, która zarządzenie wydała,

albo b) notuje spostrzeżoną usterkę u siebie (nie w protokule inspekcyjnym) i poleca kierownikowi danej jednostki wystąpić do właściwej władzy przełożonej o zmianę zarządzenia,

albo c) doraźnie osobiście interwenjuje u właściwej władzy celem zmiany wadliwego zarządzenia, lub wreszcie

d) melduje swojej władzy przełożonej o spostrzeżonych brakach w celu ewentualnego ich uregulowania.

2. Jeżeli okazuje się, że zarządzenie, które zdaniem funkcjonarjusza inspekcyjnego jest wadliwe lub niekorzystne dla służby, wydane jest przez władze obce, a w szczególności administracyjne, wizytujący funkcjonarjusz nie zamieszcza oceny swej lub krytyki w protokule inspekcji, lecz:

a) osobiście interwenjuje u odpowiedniej władzy, jeżeli to jest w danych warunkach możliwe, a władza ta hierarchicznie odpowiada instancji policyjnej, w imieniu której występuje inspekcyjny lub niższej,

b) w sprawach małej wagi i nie mających charakteru nagłego poleca wystąpienie organowi kontrolowanemu, lub wreszcie

c) raportuje o stwierdzonym fakcie swojej władzy przełożonej w celu załatwienia sprawy w toku instancji.

Dla kontroli wyników wydanych w takich razach zarządzeń lub poczynionych kroków funkcjonarjusz inspekcyjny, który je uskutecznił lub wydał zarządzenia danemu organowi policyjnemu, czyni odpowiednią notatkę i przekazuje ją właściwemu organowi przełożonemu, do którego należy zwierzchnictwo i kontrola danej jednostki, lub równorzędnemu sobie organowi inspekcyjnemu, któremu z urzędu przypadnie następna kontrola.

R. 188.

III. Inspekcje urzędów policji.

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy Komendanci Okręgowi nie doceniają należycie ważności przeglądów, dokonywanych przez funkcjonarjuszów inspekcji okręgowej, a mianowicie nie wyciągają właściwych konsekwencji z uwidocznionych w protokułach braków i stawianych wniosków i nie wydają w związku z tym koniecznych zarządzeń i poleceń, mających na celu usunięcia tych braków i poprawy na przyszłość.

W związku z powyższem polecam Komendantom Okręgowym osobiście dokładnie odczytywać każdy protokuł przeglądu, własnoręcznie zaznaczać na marginesie protokułu uwagi co do meldowanych braków, oraz na odpisach, przesyłanych do Komendy Głównej zaznaczać wydane, w związku z zauważonemi brakami, zarządzenia.

R. 302.

VIII. Nadzór nad posterunkami. Dochodzą mnie wiadomości, że stan rzeczy na wielu posterunkach pozostawia dużo do życzenia. Jeżeli nawet sposób pełnienia służby czyni zadość wymaganiom formalnym, to kontakt z ludnością, znajomość terenu i warunków miejscowych nie dają się zupełnie zauważyć, a tryb życia, jaki wiodą policjanci, często wywołuje zgorszenie w okolicy. Jeżeli takie fakty mogą mieć miejsce mimo częstych przepisowych inspekcji, to oczywistem jest, że inspekcje są przeprowadzane niewłaściwie, zbyt powierzchownie i zbyt formalnie. Polecam organom przeprowadzającym wizytację wnikać bliżej w całokształt życia wizytowanej jednostki i przedewszystkiem w większym stopniu korzystać z materjału, jakiego może dostarczyć opinja publiczna. Zaznaczam jednak z naciskiem, że opinję publiczną należy traktować jedynie jako surowy materjał wymagający dokładnego zbadania i bez takiego zbadania nie wolno stosować żadnych represji przeciwko funkcjonarjuszom policji.

R. 239.

III. Kontrola odcinków biletów kredytowanych. Podczas dokonywania lustracji Komend powiatowych i okręgowych pp. inspekcyjni obowiązani zwrócić szczególną uwagę na odcinki biletów kredytowanych kolejowych; zbadać, czy każdy wyjazd jest usprawiedliwiony odpowiednim rozkazem lub poleceniem służbowem.

Tak samo należy dokładnie zbadać książkę rozmów telefonicznych międzymiastowych. Wobec wysokich należności, jakie się płaci za przejazdy kolejowe i rozmowy telefoniczne międzymiastowe i wobec konieczności zastosowania jaknajdalej idących oszczędności, powyższe wskazówki muszą być z całą skrupulatnością przy inspekcjach stosowane.

R. 333.

III. Wizytowanie organów P. P. przez wojewódzkich inspektorów starostw. Wobec wysuwanych przez niektórych Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. wątpliwości w związku z brzmieniem par. 16 Instrukcji dla Wojewódzkich Inspektorów Starostw (załącznik do okólnika M. S. Wewn. Nr. 116 z dnia 17 grudnia 1925 r.) na podstawie wyjaśnienia p. Głównego Inspektora M. S. Wewn. podaję do wiadomości, że uprawnienia wojewódzkiego inspektora starostw w stosunku do organów p. p. są ściśle tym paragrafem określone, a ujęcie jego roli w sensie ostatniego ustępu pkt. a części IV-ej okólnika M. S. W. 74 z dnia 24 czerwca 1924 r. (rozkaz Komendanta Głównego Nr. 261) może mieć miejsce w wypadkach, gdy jest on przez wojewodę specjalnie delegowany celem zbadania konkretnej sprawy, względnie wydania natychmiastowych zarządzeń. Intencją wspomnianego paragrafu jest zapewnienie inspektorom starostw występującym z ramienia wojewody (ustęp 2 par. 1 Instrukcji dla Wojewódzkich Inspektorów Starostw) możności badania całokształtu funkcjonowania podległych ostatniemu urzędów administracyjnych bez wydawania jednak bezpośrednich zarządzeń w stosunku do organów p. p.

Co się tyczy par. 7 wspomnianej Instrukcji, to w stosunku do funkcjonarjuszów p. p., może on być użyty jedynie w tym wypadku, gdy inspektor starostw delegowany został z ramienia wojewody ze szczególnem zleceniem w zrozumieniu cytowanego powyżej okólnika M. S. Wewn. Nr. 74.

Odnośnie do par. 31 powołanej na wstępie Instrukcji zaznaczyć należy, że kwalifikacja ta ma znaczenie jedynie opinji o komendancie powiatowym, uzupełniającej ogólny obraz stosunków osobowych na terenie lustrowanego powiatu.

W załączeniu przesyła się P. Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę) do użytku służbowego 1 egzemplarz przepisów o kontroli urzędów policyjnych, skompletowany uzupełnieniami przy jednoczesnem powołaniu się na wydane w tym przedmiocie reskrypty Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 31.X.1924 r. Nr. BP. 7853/24, oraz z dnia 9.XII.1924 r. Nr. BP. 9899/24. W związku z tem przypominam, że z uwagi na ściśle określony wzmiankowanymi przepisami zakres obowiązków służbowych organów inspekcyjnych policji państwowej, nie może mieć miejsca stawianie ze strony władz administracyjnych rzeczonym organom inspekcyjnym żądań, wykraczających poza ramy powołanych przepisów inspekcyjnych.

W razie zachodzącej potrzeby dokonanie w odnośnych przepisach uzasadnionych zmian, mogą P. P. występować do Min. Spraw Wewn. z umotywowanemi wnioskami w tym przedmiocie.

O treści powyższego reskryptu zechce P. P. pouczyć podległych sobie naczelników władz administracyjnych I-ej instancji.

O. 1326 z d. 20/III 1926 r.

W sprawie inspekcji Komend i posterunków P. P. Poniższy odpis pisma okólnego Min. Spraw Wewn. przesyłam do wiadomości z poleceniem pouczenia podle-

głych organów inspekcyjnych p. p. o jego treści, przypominając, że zakres obowiązków służbowych organów inspekcyjnych p. p. unormowany został 1) Przepisami o kontroli urzędów policyjnych z dnia 8.VI.23 (broszura K. Gł.), 2) Okólnikiem K. Gł. Nr. 1197 i 3) Rozkazem K. Gł. Nr. 249 p. III.

R. 331.

II. Wizytacja działów gospodarczych komend powiatowych.

Wobec tego, że po dokonaniu przeniesienia komendanta powiatowego i przejęcia komendy przez innego funkcjonarjusza, powstawały częste nieporozumienia co do rozmaitych braków lub niedokładności niedostrzeżonych przy pierwotnem przejęciu komendy, wskutek nagłości zdania komendy, czy też niedbałego i powierzchownego przejęcia, polecam Pp. Komendantom we wszystkich wypadkach zmian na stanowiskach komendantów powiatów, dokonywać w tych komendach szczegółowej wizytacji w zakresie spraw gospodarczych przez referenta gospodarczego komendanta wojewódzkiego.

Uroczystości policyjne.

O. 98 z d. 15/IX 1921 r.

Obchody policyjne.

W myśl decyzji Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 września r. b. Nr. B. P. 1309, polecam, aby Komendanci Okręgowi przed ewent. urządzeniem uroczystych obchodów policyjnych, w których mają wziąć udział podlegli im Komendanci Powiatowi, zasięgali opinji przełożonej im bezpośrednio władzy administracyjno-politycznej (Wojewody), jako odpowiedzialnej za bezpieczeństwo publiczne na obszarze Województwa, oraz uzyskiwali od niej dotyczące przyzwolenie.

R. 345.

I. Święto korpusu policyjnego.

Dzień 11 listopada jest dla polskiej służby bezpieczeństwa rocznicą tego pamiętnego momentu, kiedy polski żołnierz policyjny — jeszcze w mundurze milicjanta — szedł w szeregu tych wszystkich, którzy uwalniali Kraj od najeźdźcy.

Ten milicjant uczynił wówczas więcej, niż do niego należało: nietylko dzielnie i wytrwale pełnił służbę stróża bezpieczeństwa, ale, uniesiony szczytnym zapałem patrjotyzmu, poszedł z gołemi niemal rękami do walki o zrzucenie jarzma okupantów, do walki o niepodległość Ojczyzny.

Moment ów był historyczną chwilą w dziejach polskiej służby bezpieczeństwa. W dniu owym organizacje milicyjne z milicją miejską m. st. Warszawy na czele zrzuciły z siebie kajdany obcych wpływów, a stały się zarodkiem i kadrą dla dzisiejszego korpusu policji państwowej. Dzień 11 listopada 1918 r. jest więc w życiu polskiej służby bezpieczeństwa tym wielkim ogniwem czynu, które łączy chlubnie tradycje straży obywatelskiej z czasów okupacyjnych z obecną wielką organizacją policji.

Dlatego dzień 11 listopada winien być przez policję państwową corocznie obchodzony, jako rocznica własna.

W celu utrwalenia się znaczenia tej rocznicy na stałe, ustanawiam dzień 11 listopada, jako dzień ogólnego święta korpusu policji państwowej.

Polecam Panu Komendantowi Głównemu rozkaz niniejszy ogłosić wszystkim oddziałom policyjnym oraz wydać instrukcję o formach i szczegółach obchodu święta policyjnego.

R. 348.

XIII. Nabożeństwo żałobne za poległych funkcjonarjuszów policji podczas pełnienia obowiązków.

W związku z rozkazem Nr. 345 p. I „Święto korpusu policyjnego", zarządzam aby nabożeństwa żałobne za poległych funkcjonarjuszów policji państwowej podczas pełnienia obowiązków służbowych w obronie wolności, życia i mienia obywateli, były odprawiane w dniu 11 listopada w „Święto korpusu policji państwowej".

Stosunek władz administracyjnych do organów P. P.

R. 220.

VI. Stosunek władz administracyjnych do organów policji państwowej.

Poniżej podany okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 9.VII.1923 r. Nr. 77, polecam podać do wiadomości i ścisłego stosowania podwładnym organom policji.

Jednocześnie niniejszym rozkazem uchylam wszystkie dotychczas wydane w przedmiocie ustosunkowania organów policji do władz administracyjnych.

„Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych coraz częściej wpływają zapytania, pisma i skargi podległych mu urzędów, z których wynika, iż tak władze administracyjne jak i organa policyjne częstokroć nie orjentują się dostatecznie, co do przysługujących im kompetencji i co do wzajemnego ustosunkowania.

Wobec tego wyjaśniam, co następuje:

Intencją i zasadą ustawy o policji państwowej z dn. 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. Nr. 61 poz. 363) jest ścisłe uzależnienie organów policyjnych, jako organów egzekutywy, w zakresie ich zadań, określonych w art. 2 ustawy, t. j. spełnianych przez nie funkcji bezpieczeństwa i czynności wykonawczych władz państwowych, od władz administracyjnych, odpowiedzialnych za spokój i bezpieczeństwo w kraju i za wykonanie zarządzeń władz centralnych.

Zostało to zupełnie wyraźnie określone przez art. 11 ustawy o policji, który ustanawia zależność policji od przedstawicieli władz administracyjnych, oraz przez art. 6, 7 i 11 ustawy, ustalające zakres kompetencji przysługujących komendantom policji.

Z artykułów tych wynika, iż Wojewodowie w Województwach i Starostowie w powiatach, którym policja bezpośrednio podlega, kierują jej zadaniami w zakresie funkcji bezpieczeństwa i czynności wykonawczych, natomiast organom policji, jako jedynie i wyłącznie organom egzekutywy i wykonawcom zarządzeń zwierzchnich władz administracyjnych, nie przysługuje prawo samodzielnego wydawania zarządzeń, wyjaśnień etc., wchodzących w zakres kompetencji władz administracyjnych, ani też prawo komentowania lub kwestjonowania otrzymanych od tych władz zarządzeń i poleceń.

Przełożone organa policji, t. j. komendanci okręgowi i powiatowi, w myśl przepisów art. 7 i 11 ustawy o policji oraz przepisów o organizacji okręgowych i powiatowych komend policji (Dz. Ust. z 1919 r. Nr. 94 poz. 507 i 508), załatwiają we własnym zakresie działania wyłącznie sprawy wewnętrznej organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzupełnienia i wyszkolenia policji, oraz sprawują nadzór nad wykonywaniem czynności służbowych przez podwładnych im funkcjonarjuszów, t. j. do obowiązków ich należy baczenie aby wewnętrzna organizacja policji stała na wysokości zadania, oraz aby zarządzenia i polecenia władz administracyjnych ściśle i w należyty sposób były wykonywane, działalność zaś policji odpowiadała ustawom, przepisom i instrukcjom obowiązującym.

Jednakże ze stanowiska Wojewodów i Starostów jako zwierzchników i władzy nadzorczej wszystkich zespolonych w urzędach administracyjnych, urzędów i organów państwowych oraz odpowiedzialnych za spokój i bezpieczeństwo w powierzonych im okręgach i w myśl zasady art. 66 Konstytucji o zespoleniu organów administracji państwowej w jednostkach terytorjalnych, wynika, iż tak Wojewodowie jak i Starostowie winni być dokładnie obeznani ze składem osobowym podległych im organów i powinni wiedzieć o wszystkich zmianach w tym składzie zachodzących oraz mieć możność wypowiedzenia się co do tych zmian. Dotyczy to również personelu policji państwowej, tembardziej, iż poszczególni jej funkcjonarjusze, oprócz czynności policyjnych, pełnią częstokroć poruczone funkcje administracyjne, np. komisarze policji w miastach.

Zarządzam przeto, aby Pp. Komendanci Powiatowi i Okręgowi zawiadamiali pp. Starostów i Wojewodów nietylko o urlopach, które mają być udzielane wyższym funkcjonarjuszom policji, jak to stanowi § 22 Tymcz. Instrukcji Służbowej, ale również, aby porozumiewali się z nimi i zasięgali ich aprobaty przed przeniesieniem, awansem, zwolnieniem lub przydziałem wyższych, a na terenie powiatów i niższych funkcjonarjuszów policji, względnie przed postawieniem odnośnych wniosków i udzielali im żądanych informacji w tych sprawach. Oświadczenia się w tych sprawach Starostów i Wojewodów winny być każdorazowo dołączane do wniosków.

Przypominam tu również postanowienia art. art. 12 i 15 ustawy o policji, w myśl których o rozmieszczeniu posterunków w powiatach, względnie komisarjatów i posterunków w miastach i gminach, a co za tem idzie o wszelkich zmianach w rozmieszczeniu oddziałów policji decyduje Starosta (Komisarz Rządu, Dyrektor Policji, Starosta Grodzki), o przeniesieniu zaś oddziałów policji z jednego powiatu do drugiego — Wojewoda. Również ewentualne wnioski o przeniesienie oddziałów policji z jednego okręgu do drugiego, o ile wychodzą z inicjatywy organów policji, winny mi być przedstawione z dołączeniem opinji zainteresowanych Wojewodów.

2. Zależność Komendantów powiatowych i okręgowych od Starostów i Wojewodów częstokroć jest mylnie komentowana. Bezpośrednia zależność komendantów powiatowych od Starostów, w zakresie służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych uregulowana jest art. 11 i art. 22 ustawy o policji. W myśl ostatniego tego artykułu Staroście przysługuje prawo zawieszenia podwładnych im komendantów i kierowników komisarjatów policji, tak z własnej inicjatywy, jak i na wniosek przedstawicieli samorządu pod warunkiem natychmiastowego zawiadomienia o tem Komendantów okręgowych. Z chwilą utworzenia władz administracyjnych II instancji, uprawnienia przysługujące

w myśl art. 22 Staroście, przysługują przez analogję Wojewodom w stosunku do Komendantów okręgowych.

W związku z tem tak Starostowie jak i Wojewodowie mają prawo wglądu w akta spraw dyscyplinarnych funkcjonarjuszów policji, gdy uznają to za potrzebne, oraz prawo odwołania się do swej władzy zwierzchniej w razie niezadowolenia z wyniku postępowania dyscyplinarnego.

Jako władza służbowa policji Wojewodowie w Województwach i Starostowie w powiatach mogą wydawać bezpośrednio polecenia podległym im organom policji. Nie wynika jednak z tego, aby polecenia Komendantom okręgowym lub powiatowym mogły być wydawane tylko osobiście przez Wojewodów lub Starostów. W myśl zasad organizacyjnych władz administracyjnych I i II instancji polecenia te mogą być wydawane przez urzędników, którzy do zastępowania Wojewodów, wzgl. Starostów są upoważnieni i którzy tem samem działają w imieniu Wojewody lub Starosty. W celu umożliwienia Komendantom powiatowym i okręgowym wykonywania nadzoru i należytego wyszkolenia i instruowania funkcjonarjuszów policji p. p. Wojewodowie i Starostowie winni wydawać swe polecenia i zarządzenia policji za pośrednictwem tych komendantów.

Jednakże, gdy władza administracyjna uważa to za wskazane, polecenia mogą być kierowane również bezpośrednio do posterunków, wzgl. komisarjatów policji. Przez należytą obsadę Komendantów posterunków i kierowników komisarjatów należy dążyć do tego, by zlecenia administracji ogólnej w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego kierowane były b e z p o ś r e d n i o do posterunków policyjnych, względnie komisarjatów. Komendanci powiatowi przy dokonywaniu możliwie częstych inspekcji służbowych winni baczyć, by zlecenia władz administracyjnych były przez posterunki i komisarjaty terminowo i należycie spełniane.

Panowie Wojewodowie i Starostowie, jako władze zwierzchnie policji odpowiedzialne za spokój i bezpieczeństwo na powierzonych im terytorjach, mają prawo żądania od Komendantów powiatowych wszystkich potrzebnych im informacji i wyjaśnień w zakresie stosunków bezpieczeństwa i tych stosunków, z jakiemi organa policji w czasie pełnienia swych czynności służbowych stykają się lub mogą się zetknąć, zaś Pp. Komendanci powiatowi mają obowiązek nietylko na żądanie ale i z własnej inicjatywy donoszenia Starostom o wszystkich sprawach w zakresie spokoju, porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zgłaszania się osobiście w terminach wyznaczonych do raportu i w celu przyjęcia do wykonania i wiadomości zarządzeń i wskazówek władz administracyjnych.

Niniejszym okólnikiem uchylam wszystkie sprzeczne z nim postanowienia poprzednich okólników w przedmiocie ustosunkowania władz administracyjnych i organów policji, a w szczególności okólników Nr. 433 z dnia 14 stycznia 1921 r. i Nr. 61 z dnia 12 lipca 1921 r."

R. 230.

VI. Stosunek władz administracyjnych do organów policji państwowej.

W związku z rozkazem moim Nr. 220 odnośnie stosunku władz administracyjnych do organów policji państw. podaję poniżej do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 130 z dnia 19.X.23 r.

„W jednym z końcowych ustępów okólnika Nr. 77 z dnia 9 lipca 1923 r. Nr. BP. 20761 w sprawie stosunku władz administracyjnych do organów policji państwowej znajduje się postanowienie, że Wojewodowie i Starostowie winni wydawać swe polecenia i zarządzenia policji za pośrednictwem Komendantów powiatowych i obwodowych. Jednakże, gdy władza administracyjna uważa to za wskazane, polecenia mogą być kierowane również bezpośrednio do posterunków, względnie Komisarjatów policji".

Wyjaśniając powyższy ustęp oznajmiam, iż wydawanie poleceń i zarządzeń policji za pośrednictwem Komendantów powiatowych i okręgowych odnosi się jedynie do tych wypadków, w których chodzi o zarządzenia o ogólnem lub bardziej zasadniczem znaczeniu, mające charakter szerzej pomyślanej akcji. Wówczas jak to zresztą okólnik Nr. 77 wyraźnie zaznacza, w celu umożliwienia Komendantom powiatowym wykonania nadzoru i odpowiedniego zainstruowania funkcjonarjuszów p. p. odnośne zarządzenia winny być wydane za pośrednictwem tych komendantów.

Natomiast zwracam uwagę, iż poza określonemi wyżej wypadkami wszelkie polecenia i zarządzenia władz administracyjnych winny być kierowane zawsze bezpośrednio do posterunków, wzgl. Komisarjatów policji. Tem samem w stosunku władz administracyjnych do lokalnych organów policji, jako regułę stosować należy bezpośrednią formę korespondencji, a jedynie w drodze wyjątku tam, gdzie tego zachodzi istotna potrzeba, polecenia i zarządzenia skierowane być mogą do Komendantów powiatowych i okręgowych.

Powyższe należy podać do wiadomości wszystkich władz administracyjnych I-ej instancji z poleceniem ścisłego zastosowania się i donieść Ministerstwu Spraw Wewnętrznych o wykonaniu".

R. 261.

I. Stosunek władz administracyjnych do organów policji.

W związku z rozkazem moim Nr. 230 § VI i rozkazem Nr. 220 § VI odnośnie stosunku władz administracyjnych do organów policji państwowej podaję poniżej do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 74 z dnia 24 czerwca 1924 r. Nr. BP. 4838.

„I. Okólnikiem z dnia 9 lipca 1923 r. Nr. 77 (BP. 3761.23), zarządziłem, aby Pp. Komendanci powiatowi i okręgowi policji państwowej porozumiewali się z Pp. Starostami i Wojewodami oraz zasięgali ich aprobaty przed przeniesieniem, awansem, zwolnieniem lub przydziałem wyższych, a na terenie powiatów i niższych funkcjonarjuszów policji, względnie przed postawieniem odnośnych wniosków, z tem, że oświadczenia się w tych sprawach Starostów i Wojewodów winny być każdorazowo dołączane do wniosków. Doszło do mej wiadomości, że Pp. Komendanci nie zawsze stosując się do tego rozporządzenia, z drugiej strony zaś, że projekty, względnie wnioski, dotyczące zmian personalnych, o jakich wyżej mowa, przedstawione władzom administracyjnym ulegają częstokroć niepotrzebnej zwłoce, ponieważ władze administracyjne Iej, względnie II-ej instancji nie traktują rzeczonych spraw z należytym pośpiechem, jakiego wymagają policyjne względy służbowe. Wobec powyższego zwracam uwagę, że Pp. Komendanci obowiązani są ściśle się stosować do przytoczonego powyżej postanowienia okólnika Nr. 77 i przedstawiać do aprobaty naczelnikom władz administracyjnych wnioski pisemne we wszystkich wzmiankowanych wyżej sprawach, ponadto zaś, ze względu na zachodzącą niejednokrotnie konieczność służbową dokonywania pewnych zmian personalnych natychmiast, tak by sprawność służby bezpieczeństwa publicznego mogła stać na wysokości swego zadania, zarządzam niniejszem, by Pp. Wojewodowie, względnie Starostowie przedstawiane sobie wnioski w sprawach personalnych policji traktowali jako sprawy t e r m i n o w e, wymagające jaknajwiększego pośpiechu. Zauważam przytem, iż dla ułatwienia, względnie uproszczenia pracy, związanej z rozpatrywaniem oraz aprobatą wniosków personalnych, dotyczących nagłych tranzlokacji niższych funkcjonarjuszów policji w granicach Województwa, względnie powiatu, rzeczone wnioski pisemne Pp. Komendanci okręgowi i powiatowi mogą przedkładać władzom administracyjnym II i I instancji przy normalnych raportach, bez przedstawiania odnośnych akt personalnych co jednak nie wyklucza prawa tych władz żądania przedstawienia do wglądu akt każdej poszczególnej sprawy.

W związku z powyższem, wobec wynikłych wątpliwości co do trybu postępowania przy przenoszeniu funkcjonarjuszów policji z powiatu do powiatu w obrębie jednego Województwa, wyjaśniam, że w sprawach tego rodzaju winna być osiągana aprobata właściwego P. Wojewody, rzeczą którego jest rozpatrzenie i ewent. uzgodnienie stanowiska zainteresowanych Starostów.

II. a) W związku z zarządzeniem, zamieszczonem w p. 2 powołanego wyżej okólnika Nr. 77 wyjaśniam, że przysługujące Pp. Wojewodom i Starostom prawo wglądu w akta spraw dyscyplinarnych funkcjonarjuszów policji oraz prawo odwoływania się do swej władzy zwierzchniej w razie niezadowolenia z wyniku postępowania dyscyplinarnego, nie może być uważane za równoznaczne z prawem zatwierdzania wniosków komisji dyscyplinarnych lub wogóle aprobowania orzeczeń dyscyplinarnych, gdyż ani zatwierdzanie takich wniosków, ani aprobowanie orzeczeń do kompetencji władz administracyjnych I i II instancji nie należy. Pod tym względem zwracam uwagę P. Wojewody (P. Delegata Rządu, P. Komisarza Rządu, P. Komendanta Głównego) na obowiązujące dotychczas postanowienia, zwłaszcza art. 7, 12 i 13 przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16 września 1919 r. (Dz. Urz. M. Spr. Wewn. Nr. 46/19 poz. 672). Przy tej sposobności wyjaśniam, że Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) mogą żądać przedstawienia sobie do wglądu akt dyscyplinarnych wyższych funkcjonarjuszów policji nietylko w poszczególnych wypadkach, lecz w każdej sprawie, a w takim razie odnośni Komendanci okręgowi obowiązani są przedstawiać wszystkie takie sprawy przed wysłaniem ich do Głównej Komendy policji państwowej dla skierowania ich do Komisji dyscyplinarnej dla wyższych funkcjonarjuszów policji przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Do wniosków w sprawach dyscyplinarnych Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) winni dołączać swe opinje. Natomiast żądanie przedstawienia sobie akt już po wysłaniu ich do Głównej Komendy policji państwowej lub zwracanie się poszczególnych władz administracyjnych do Głównej Komendy o nadesłanie do wglądu rzeczonych akt dyscyplinarnych jest niedopuszczalne.

b) W związku z powyższem wyjaśniam, co następuje w przedmiocie prowadzenia dochodzeń w sprawie skarg na czynności policji państwowej i postępowania funkcjonarjuszów policji.

O ile skarga (interpelacja, wniosek etc.) skierowana jest do władz administracyjnych i dotyczy działalności organów policji, jako organów wykonawczych władz państwowych i samorządowych, władza administracyjna, jako władza zwierzchnia organów policji w tym zakresie, obowiązana jest zbadać sprawę w e w ł a s n y m z a k r e s i e d z i a ł a n i a i to przez własne organa nieumundurowane. Jeśli władza administracyjna w toku dochodzenia uzna, że istnieją podstawy do wdrożenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko poszczególnym funkcjonarjuszom policji, winna niezwłocznie zarządzić wdrożenie takiego postępowania przez właściwe organa policji państwowej, załą-

czając akta dochodzenia. Żądaniu władzy administracyjnej wdrożenia postępowania dyscyplinarnego organa policji państwowej odmówić nie mogą.

Zwracam tu uwagę, że dochodzenia tak administracyjne, jak i dyscyplinarne nie mogą być prowadzone, tak jak to się kilkakrotnie zdarzyło, przez osoby, których skarga dotyczy. Rzeczą Pp. Wojewodów (P. Delegata Rządu, P. Komisarza Rządu) i Starostów oraz Pp. Komendantów okręgowych i powiatowych jest zorganizowanie dochodzenia w taki sposób, aby bezstronność i sumienność w jego przeprowadzeniu były zupełnie zapewnione.

III. Zdarza się niejednokrotnie, iż Pp. Komendanci okręgowi, względnie powiatowi wyjeżdżają w sprawach służbowych z miejsca swej urzędowej siedziby, nawet poza granice Województwa czy powiatu, nie zawiadamiając o swoim wyjeździe właściwych Pp. Wojewodów, względnie Starostów, co sprzeczne jest z obowiązującemi zasadami, przytoczonemi w powołanym na wstępie okólniku Nr. 77. W uzupełnieniu przeto p. 1-go ustępu 5-go pomienionego okólnika zarządzam, aby Pp. Komendanci powiatowi i okręgowi zawiadamiali Pp. Starostów i Wojewodów o każdym zamierzonym wyjeździe z miejsca swej urzędowej siedziby, przedsiębranym w sprawach służbowych, tak z własnej inicjatywy, jak i z rozkazu swych przełożonych organów policji. Przypominam tu także postanowienia § 22-go Tymczasowej Instrukcji służbowej dla policji państwowej z dnia 3 lipca 1920 r. o urlopach.

IV. Doszło do mojej wiadomości, że Pp. Wojewodowie, względnie Starostowie, opierając się na zawartych w okólniku Nr. 77 z dnia 9 lipca 1923 r. wyjaśnieniach, dotyczących stosunku władz administracyjnych do organów policji państwowej przedsiębiorą sami osobiście lub przez specjalnie w tym celu delegowanych urzędników referendarskich inspekcję komend i posterunków policyjnych w zakresie, określonym dla policyjnych organów inspekcyjnych, działających z ramienia poszczególnych komendantów policji. Celem usunięcia niepożądanych ewentualnych nieporozumień, zechcą Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu, P. Główny Komendant) stosować się pod tym względem do następujących wskazówek:

a) W myśl zasad organizacyjnych władz administracyjnych I i II instancji oraz policji państwowej, wizytacji podległych sobie komend i posterunków policyjnych dokonywują Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) i Starostowie osobiście. Nie wyklucza to jednak bynajmniej uprawnienia P. Wojewody (P. Delegata Rządu, P. Komisarza Rządu, P. Głównego Komendanta) delegowania do poszczególnych komend czy posterunków policyjnych podległych sobie Kierowników Wydziałów (oddziałów, referatów) bezpieczeństwa dla przeprowadzenia lustracji w pewnych ściśle określonych sprawach w zakresie czynności wykonawczych policji państwowej.

b) Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) dokonywują wizytacji okręgowych oraz powiatowych Komend p. p., tudzież podległych im urzędów i t. p. oddziałów stosownie do swego uznania, przedkładając Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wyczerpujące sprawozdanie z każdej dokonanej wizytacji.

Pp. Starostowie dokonywują w ten sam sposób wizytacji powiatowych komend pol. państwowej, tudzież podległych im komisarjatów, posterunków i t. p. oddziałów na terenie powiatów, przedkładając władzom administracyjnym II instancji sprawozdanie z każdej dokonanej wizytacji.

c) Przy wizytacji winni towarzyszyć Pp. Wojewodom (P. Delegatowi Rządu, P. Komisarzowi Rządu), wzgl. Starostom właściwi Komendanci okręgowi, względnie powiatowi.

d) Wzmiankowane wizytacje mają na celu bezpośrednie zapoznanie się naczelników władz administracyjnych I i II instancji z ogólnym stanem służby bezpieczeństwa na powierzonym ich pieczy terenie i winny przedewszystkiem mieć za zadanie stwierdzenie, w jaki sposób spełniają Komendy, posterunki i t. p. swoje zadania,, jako organ wykonawczy administracyjnych władz państwowych i władz samorządowych oraz ustalenie stopnia gotowości Komend (posterunków i t. p.) do spełnienia tych zadań. W szczególności zaś przy tego rodzaju wizytacjach należy zwracać uwagę na:

1. tak ilościowy jak i jakościowy skład wizytowanych Komend, urzędów, oddziałów i t. p.,

2. celowość ich dyslokacji,

3. pomieszczenie,

4. faktyczny stosunek do miejscowych władz państwowych (wojskowych) i samorządowych,

5. stosunek do miejscowej ludności,

6. ogólna ocena wydajności pracy policji na podstawie bezpośrednich spostrzeżeń oraz na podstawie stanu bezpieczeństwa danego terytorjum, ewent. zgłoszone podczas wizytacji zażalenia i skargi ludności na organa policji państwowej, winny być skierowane na właściwą drogę stosownie do ich charakteru.

Powyższe punkty jako wytyczne przy wizytacji, należy również uwzględniać w pomienionych wyżej pod b) sprawozdaniach wizytacyjnych, które ponadto należy uzupeł-

nić rubrykami: 7) wydane zarządzenia, względnie polecenia, 8) wnioski, 9) ogólne bezpośrednie spostrzeżenia z zakresu wewnętrznej organizacji, administracji, uzupełnienia, zaopatrzenia i wyszkolenia organów policji państwowej.

Odnośnie do p. 9) zaznaczam, że przedsiębranie szczegółowej technicznej inspekcji organów policji państwowej pod względem wewnętrznej organizacji, administracji, uzupełnienia, zaopatrzenia i wyszkolenia policji należy między innemi do zakresu działania specjalnych policyjnych organów inspekcyjnych, wobec czego Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) i Starostowie winni przy wizytacjach ograniczać się pod tym względem tylko do ewentualnych spostrzeżeń oraz wniosków ogólnych na zasadzie dokonanego wglądu.

e) Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) i Starostowie, na podstawie dokonanych wizytacji mogą wydawać organom policji doraźnie potrzebne zarządzenia, względnie polecenia zasadniczo przez odnośnych Komendantów policji, a tylko w wypadkach nagłych i niecierpiących zwłoki bezpośrednio podległym im organom, przyczem winni zwracać uwagę na okoliczność, by wydane przez nich doraźne zarządzania, względnie polecenia nie kolidowały z treścią rozkazów, jakie dotyczące organa policji otrzymały od swych przełożonych komend do wykonania, o ile rozkazy te oparte są na ogólnie obowiązujących przepisach i instrukcjach oraz zarządzeniach władz zwierzchnich.

V. Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) i Starostowie winni stale mieć na uwadze, że Komendanci okręgowi i powiatowi są z natury rzeczy w pierwszej linji fachowymi rzeczoznawcami w sprawach policyjnych. Dlatego też we wszystkich sprawach zasadniczych, dotyczących policji Pp. Wojewodowie (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) i Starostowie winni być w stałym kontakcie z rzeczonymi Pp. Komendantami i przed powzięciem decyzji zasięgać ich zdania.

R. 300.

IV. Stosunek P. P. do władz administracyjnych. Podaję do wiadomości i zastosowania się okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 83 z dnia 30.VII.1925 r. pod Nr. BP. 3678/25.

„W uzupełnieniu p. b) ustępu II okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 74 z dnia 24 czerwca 1924 r. (Nr. BP. 4838/24) w sprawie stosunku policji państwowej do władz administracyjnych zarządzam, co następuje:

1. w wypadkach ujawnionych wykroczeń służbowych organów policji państwowej w stosunku do władz i organów administracyjnych, tudzież w wypadkach zachodzących wzajemnych nieporozumień między władzami i organami administracyjnemi, a organami policji państwowej konfliktów i t. p. wynikłych na tle wykonywania obowiązków służbowych, władza administracyjna w interesie sprawnego wykonywania służby bezpieczeństwa winna zarządzić bezzwłocznie zbadanie sprawy we własnym zakresie działania przez specjalnie wydelegowany służbowo organ administracyjny, działający przy współudziale i w asystencji wyższego funkcjonarjusza policji, którego na zlecenie władzy administracyjnej obowiązany jest w tym celu delegować odnośny komendant policji państwowej.

Postanowienia zamieszczone w powołanym wyżej p. b) ustępu II okólnika Nr. 74, a dotyczące zarządzenia wdrożenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko poszczególnym funkcjonarjuszom policji, winny i w powyższych wypadkach mieć zastosowanie z tem, że komendant wojewódzki obowiązany jest tego rodzaju akta dyscyplinarne tak wyższych, jak i niższych funkcjonarjuszów policji przedkładać z urzędu, t. j. bez specjalnego zażądania władzy administracyjnej II instancji (w m. st. Warszawie Komisarzowi Rządu) do przejrzenia, przed ich wysłaniem do Głównej Komendy Policji Państwowej dla skierowania ich do komisji dyscyplinarnej dla wyższych funkcjonarjuszów p. p., względnie dla zatwierdzenia przez pomienioną Komendę wydanych decyzji dyscyplinarnych odnośnie do niższych funkcjonarjuszów policji.

2. Niezależnie od powyższego komendant wojewódzki obowiązany jest z urzędu, t. j. bez specjalnego zażądania przedkładać naczelnikowi władzy administracyjnej do wglądu akta wszystkich spraw dyscyplinarnych wyższych funkcjonarjuszów policji po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, a przed ich skierowaniem do Głównej Komendy P. P. — Obowiązek ten ciąży na komendancie wojewódzkim bez względu na to, czy postępowanie dyscyplinarne przeciwko podległemu sobie wyższemu funkcjonarjuszowi wdrożył na żądanie naczelnika władzy administracyjnej II instancji, czy też mocą własnej decyzji, czy wreszcie na rozkaz Głównego Komendanta P. P. oraz bez względu na rodzaj wykroczenia służbowego, które stało się podstawą do wdrożenia rzeczonego postępowania dyscyplinarnego.

Wobec tego, że policyjne względy służbowe wymagają również, by sprawy dyscyplinarne były załatwiane w tempie szybkiem, przeto zechcą Pp. sprawy te traktować, jako terminowe. Po zaopatrzeniu danego aktu dyscyplinarnego swoją opinją należy zwrócić go bezzwłocznie komendantowi wojewódzkiemu do dalszego urzędowania".

O. 1298 z d. 25/I 1926 r.

(O. Min. Spr. Wewn. Nr. 4 z d. 16/I 1926 r. Nr. BP. Nr. 217/26).

Stosunek władz administracyjnych do organów P. P.

Zauważyłem niejednokrotnie, że władze administracyjne wydając zarządzenia organom i funkcjonarjuszom policji państwowej nie liczą się wcale z kosztami, jakie pociąga za sobą wykonanie danego zarządzenia i wogóle zbyt mało interesują się finansową stroną służby policyjnej. Skutkiem tego wynikają znaczne, a często zbędne wydatki nie mówiąc już o tem, że zarządzenia tego rodzaju stawiają w trudnem położeniu organa policji nie posiadające często dostatecznych środków dla pokrycia wynikłych kosztów.

W czasie gdy interes Państwa wymaga wysiłków wszystkich władz państwowych w celu osiągnięcia jaknajwydatniejszych oszczędności w każdym kierunku, należy i w tej sprawie zwrócić specjalną uwagę na unikanie wszelkich zbędnych wydatków i na możliwe ograniczenie zarządzeń, które związane są z kosztami, a które mogą być zaniechane bez szkody dla interesu bezpieczeństwa.

Przedewszystkiem zwracam tu uwagę na przeniesienia funkcjonarjuszów policji w szczególności na żądanie władz administracyjnych, nie naruszając w niczem prawa Panów i Pp. Starostów żądania przeniesienia w interesach służby, a przeciwnie podkreślając obowiązek dokładnego zapoznania się władz administracyjnych z podległym im personelem i dążenia do osiągnięcia należytej obsady stanowisk, zauważam jednak, że przeniesienia mają niejednokrotnie miejsce z powodów mających mało związku z potrzebami służby bezpieczeństwa. Zmniejszenie ilości przeniesień jest konieczne, zechcą zatem Panowie wydać odpowiednie zarządzenia i stale zwracać uwagę na to, aby przeniesienia służbowe ograniczyć do niezbędnego minimum i zarządzać je tylko w razie rzeczywistej potrzeby i w interesie służby bezpieczeństwa.

Znaczne koszty powodują również specjalne delegacje, obławy i t. p. ze względu na związane z niemi djety, opłaty przewozowe i t. d. Oczywiście władze administracyjne, jako jedynie odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek na powierzonem ich pieczy terytorjum, muszą mieć zupełną swobodę co do tego rodzaju zarządzeń, jednakże winny one stale zwracać uwagę na koszty z tem związane i dążyć do możliwego ich ograniczenia. Nie należy przytem zapominać, że każde nadzwyczajne zarządzenie wpływa ujemnie na wykonywanie normalnej służby bezpieczeństwa, bez rzeczywistej zatem konieczności zarządzeń takich należy unikać. Ponadto zauważam, że często władze administracyjne delegują do danej czynności znacznie większą ilość funkcjonarjuszów policji, niż tego wymaga potrzeba. Z reguły techniczną stronę wykonania zarządzenia pozostawiać należy komendantom policji, którzy odpowiedzialni są przed władzą za to wykonanie.

W końcu zaznaczam, że władze administracyjne zbyt często obciążają funkcjonarjuszów policji czynnościami wykonawczemi, niezwiązanemi ze służbą bezpieczeństwa, a pociągającemi za sobą wydatki. Należą tu między innemi różnego rodzaju przesyłki i doręczenia, czynności reprezentacyjne i t. p. Przypominam zatem niejednokrotne moje zarządzenia w tej sprawie, ponadto zaś zwracam uwagę, że władze winny dążyć do większego wykorzystania w tym celu innych środków, którymi dysponują przedewszystkiem zaś poczty i organów gminnych.

Przytoczone wyżej wytyczne dadzą się zrealizować jeśli władze administracyjne będą się interesować więcej, niż to ma miejsce dotychczas, stroną finansową i zaopatrzeniem policji. Wprawdzie sprawy te nie należą do bezpośredniego zakresu działania tych władz, jednakże służba bezpieczeństwa, za którą panowie i podległe im władze są odpowiedzialni, ściśle jest z niem związana i należyte jej zorganizowanie i podwyższenie jej sprawności bez uwzględnienia tych czynników osiągnąć się nie da.

Zechcą przeto Panowie zarządzić co należy, aby tak Panowie jak i naczelnicy władz administracyjnych I instancji stale dokładnie zaznajamiali się z budżetem podległych organów policji i ich środkami technicznymi. Umożliwi to nietylko ścisłe zastosowanie się do powyżej przytoczonych wymagań, ale również należyte zorganizowanie służby bezpieczeństwa. Spostrzeżenia poczynione przez Panów pod tym względem mogą być zużytkowane do odpowiednich wniosków, które będą przezemnie wykorzystane. Przypominam przytem postanowienia p. V-go okólnika Nr. 74 z 1924 r.

O wykonaniu powyższego należy mnie zawiadomić.

O. 775 z d. 4/VIII 1923 r.

(O. Min. Spr. Wewn. z d. 28/VII 1923 r. Nr. BP. 3999).

W sprawie delegowania urzędników administrac. do kierowania akcją policyjną przy uśmierzaniu rozruchów, wzgl. tłumnych ekscesów ulicznych.

Okólnikiem Nr. 77 z dnia 9 lipca 1923 r. wyjaśniono zasadniczo stosunek władz administracyjnych do policji państwowej. W okólniku tym zaznaczono między innemi z naciskiem, iż odpowiedzialni za bezpieczeństwo powierzonych sobie terytorjów naczelnicy władz administracyjnych, którym policja bezpośrednio podlega, kierują jej działaniami w zakresie funkcji bezpieczeństwa i czynności wykonawczych,

wydając policji odpowiednie w tym względzie dyspozycje. Jaknajściślejsza łączność organów policji z dysponującą niemi władzą administracyjną jest w szczególności konieczną przy uśmierzaniu rozruchów i t. p. tłumnych ekscesów ulicznych. Z tego też powodu zechcą Pp. zwracać baczną uwagę na konieczność rozwinięcia szczególnej czujności zawsze wówczas, kiedy zachodzi obawa ekscesów lub rozruchów ulicznych. W tym celu zechcą Pp. zarządzić, aby funkcjonujące na ulicach oddziały policji państwowej w żadnym wypadku nie pozostawały bez stałej łączności z dysponującą nimi władzą administracyjną. Ponieważ wypadki na ulicach rozwinąć się mogą w takiej formie, jaka nie była przewidziana w dotyczącej instrukcji, udzielonej poprzednio organom policji przez władze administracyjne, a które wymagają od władzy zajęcia właściwego stanowiska, należy na miejsce rozruchów, względnie tłumnych ekscesów ulicznych delegować należycie kwalifikowanego urzędnika (jednego lub w razie potrzeby kilku) administracyjnego, wyposażonego w odpowiednie pełnomocnictwo, któryby, orjentując się na miejscu w sytuacji, imieniem władzy dysponującej mógł udzielić miarodajnych instrukcji kierownikowi sił policyjnych.

Techniczne wykonanie przez oddziały policji otrzymanych od władz administracyjnych zleceń, należy do komendantów policyjnych.

Nazwisko delegowanego na miejsce urzędnika winno być poprzednio podane do wiadomości komendantowi odnośnych oddziałów policyjnych.

O ileby zachodziła obawa ekscesów, względnie rozruchów w takich rozmiarach, że siły policyjne mogłyby się okazać niewystarczające, należy zawsze wcześniej zapewnić sobie dostateczne pogotowie asystencji wojskowej, gdyż powoływanie wojska do pomocy dopiero w ostatniej chwili powoduje zazwyczaj niepożądane skutki opóźnienia.

Rozumie się samo przez się, że w wypadkach gdy niema na miejscu delegowanego urzędnika, policja ma obowiązek w razie zakłóconego porządku przedsięwziąć wszelkie środki, zmierzające do przywrócenia naruszonego spokoju, ładu i porządku, działając w myśl zasadniczej instrukcji.

Stosunek policji do sądownictwa.

R. 215.

II. Występowanie organów policji państwowej przeciwko sądom i funkc. sądowym.

W ostatnich czasach stwierdzono, że poszczególne Komendy, względnie podległe im organa policji państwowej występują przeciwko sądom i funkcjonarjuszom sądowym, podnosząc przeciwko nim zarzuty, przeważnie nieuzasadnione lub oparte na informacjach wątpliwej wartości. W interesie powagi stanu sędziowskiego, sędziowie jako tacy nie mogą pozostawać pod dozorem policyjnych organów i ich konfidentów. Przyswajanie sobie przez organa policji i wykonywanie nad sędziowskim wymiarem sprawiedliwości pewnego rodzaju inwigilacji, kontroli czy też krytyki jest niedopuszczalnem. W szczególności pod żadnym pozorem nie może być tolerowanem, aby organa policji państwowej pociągały — jak to niejednokrotnie się zdarza sędziów i sądy sposobem wyrzutów ustnych czy piśmiennych do odpowiedzialności i usprawiedliwienia się z decyzji, powziętych w sprawozdaniu judykatury odnośnie do uchylenia aresztu, do uznania winy, do wymiaru kary, aby nadto przeciw sądom i organom sądowym bez dostatecznych podstaw, a nawet bezpodstawnie podnosiły zarzuty, godzące w osoby sędziów, czy też urzędową ich działalność.

Biorąc powyższe pod uwagę, w wykonaniu polecenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych podaję do wiadomości, iż na ogólnikowe twierdzenie organów policji bez podania konkretnych faktów, dotyczących władz wymiaru sprawiedliwości reagować się nie będzie, pozostawiając sędziom wolność wytaczania przeciwko odnośnym organom policyjnym skargi o oszczerstwo, aby w ten sposób dać sędziom możność oczyszczenia się z zarzutów, a organom policyjnym możność przeprowadzenia ewentualnego dowodu prawdy na uczyniony sędziemu zarzut.

Niezależnie od tego funkcjonarjusze policji państwowej winni przedstawienia tego rodzaju bezzasadnych obwinień będą pociągani do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 255.

III. Kontakt komendantów powiatowych, wgzl. komisarzy pol. z Prezesami Sądów Okręgowych i Pokoju.

W miastach, gdzie znajdują się Sądy Okręgowe i Pokoju, Komendant miasta, względnie Komisarze poszczególnych Komisarjatów, obowiązani są być w stałym kontakcie z Prezesami Sądów i z Sądami Pokoju, celem uświadomienia sobie terminów poważniejszych spraw, bądź politycznych, bądź bardziej sensacyjnych-kryminalnych.

Przed sprawami, w szczególności głośnemi, politycznemi, należy w porozumieniu z przewodniczącym Sądu poczynić odpowiednie zarządzenia, celem zabezpieczenia lokalu Sądu przed mogącymi wyniknąć ewentualnie niepożądanemi zajściami.

R. 159.

VI. Wydanie zleceń policji przez sędziów śledczych i prokuratorów.

Podaję poniżej do wiadomości okólnik Min. Sprawiedliwości Nr. 489/II N/22 z dnia 6 lutego 1922 r., wydany do Pp. Sędziów Śledczych i Prokuratorów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uskarża się, że niektórzy Pp. Sędziowie Śledczy i Prokuratorzy stale wydają zlecenia bezpośrednio poszczególnym funkcjonarjuszom policji z pominięciem ich bezpośrednich komend, co wprowadza w czynnościach służbowych organów policji pewne zamieszanie oraz podrywa autorytet wzmiankowanych Komend w oczach podległych im funkcjonarjuszów.

Aczkolwiek wydawanie przez sędziów śledczych i prokuratorów zleceń tym organom czy funkcjonarjuszom policji, obowiązkiem których jest już bezpośrednie załatwienie otrzymanego polecenia, w niczem nie uchybia ani przepisom Ustawy Postępowania Karnego, ani też przepisom Ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o Policji Państwowej, gdyż żadna z tych ustaw nie stawia władzom sądowym i prokuratorskim żadnych w tym względzie ograniczeń i nie przypisuje, w jakich wypadkach mają się zwrócić do tego lub innego organu policyjnego, jednakże ze względu na konieczność utrzymania harmonji w hierarchji służbowej, pełnej planowości w rozkładzie zajęć funkcjonarjuszów policji, a także w celu uniknięcia zamętu, jaki w służbowych stosunkach mógłby powstać, gdyby np. władze śledcze i prokuratorskie stale obarczały zleceniami posterunki policji powiatowej bez powiadomienia o tem ich zwierzchności, Ministerstwo Sprawiedliwości jest zdania, iż władze śledcze i prokuratorskie powinny ograniczyć wydawanie bezpośrednich zleceń posterunkom policji w powiecie do wypadków, gdzie tego wymaga dobro sprawy i o wydanych zarządzeniach, o ile możności niezwłocznie powiadamiać komendantów powiatowych.

Nie odnosi się to do wypadków, kiedy władze sądowe bądź prokuratorskie osobiście bądź na piśmie wydają zlecenia kierownikom urzędów i ekspozytur śledczych, choćby zależnych od komendantów policji, albowiem te urzędy i ekspozytury są wedle punktu 16 Przepisów o organ. okręg. komend policji z dnia 4 grudnia 1919 r. Nr. 94 poz. 507 Dz. Ust. i par. 4, rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 4 stycznia 1922 r. Nr. 7 poz. 54 Dz. Ust. (dawniej par. 5 ustęp 3 Przepisów o organ. urzędów polic. śledczych „Monitor" Nr. 235 z dnia 29 października 1919 r.) w bezpośredniej zależności od urzędów wymiaru sprawiedliwości.

R. 235.

V. Polecenia władz sądowych i prokuratorskich.

Zachodzą wypadki, iż władze sądowe i prokuratorskie przesyłając organom policji polecenia zaaresztowania poszukiwanego przestępcy oznaczają termin załatwienia tej sprawy.

Ponieważ niejednokrotnie polecenia takie bywają załatwiane z pewnym opóźnieniem, a to ze względu na napotykane trudności odnalezienia danej osoby, polecam Panom Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym organom powiadamiania każdorazowo zainteresowane władze sądowe ew. prokuratorskie o stanie sprawy.

R. 43.

III. Pisma sądowe.

Podaję do wiadomości i wykonania wyciąg z okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.II.20 r. Nr. 60:

„Ponieważ zwłoka w przesyłaniu i załatwianiu pism sądowych może pociągnąć przewlekanie procesów, polecam, aby pisma władz sądowych, a przedewszystkiem pisma sędziów śledczych były załatwiane jaknajspieszniej, o ile możności odwrotną pocztą".

R. 8.

6. Stawiennictwo w sądach funkcjonarjuszów policji państwowej.

Wobec reklamacji władz sądowych, iż funkcjonarjusze policji wzywani w charakterze świadków w sprawach sądowych, szczególniej zaś w sprawach o potajemne gorzelnictwo, częstokroć nie stawiają się w oznaczonym terminie, skutkiem czego rozpoznawanie spraw tych ulega znacznej zwłoce, Komendanci Okręgowi zwrócą uwagę podkomendnych im władz policyjnych na konieczność ścisłego przestrzegania terminów stawiennictwa, wyznaczonego przez instytucje sądowe.

R. 125.

V. Zwalczanie przestępczości.

W celu skuteczniejszego zwalczania szerzącej się obecnie przestępczości polecam Pp. Komendantom nakazać podwładnym organom, aby zwracały uwagę na wyroki zapadłe w sprawach karnych o przestępstwa majątkowe, wszczęte z oskarżenia organów policji i w wypadkach gdy zapadnie wyrok, który w stosunku do okoliczności przestępstwa uznają za zbyt łagodny, zakładały skargi apelacyjne do wyższych instancji w celu ponownego rozpatrzenia sprawy.

O. 204 z d. 19/I 1922 r.

Odwołania od wyroków Sądu Pokoju.

Doszło dowiadomości Komendy GŁównej, iż dość często funkcjonarjusze policji uskarżają się przed Prokuratorami i Prezesami Sądów Okręgowych na to, że Sądy Pokoju wynoszą wyroki zbyt łagodne lub niesłuszne, uniewinniające w sprawach o pogwałcenie różnych przepisów o obrazę słowem lub czynem niższych urzędników policji i o innych wykroczeniach i występkach, w których oskarżenie popierają urzędnicy policji. Policja uskarża się, że wyroki te wpływają ujemnie na autorytet policji, obniżając znaczenie sporządzanych przez nią protokułów.

Z tego powodu uważam za konieczne wyjaśnienie, iż ani Prokuratorzy ani Prezesi nie mogą zmieniać zapadłych wyroków, bądź też wpływać na Sądy Pokoju (Sędziów Pokoju), ażeby wyroki ich były zgodne z życzeniami oskarżających funkcjonarjuszów policji.

Natomiast, jeżeli popierający oskarżenie urzędnicy policji przyjdą do przekonania, że ogłoszony przez Sąd Pokoju wyrok jest niesłuszny, lub też wymierzona oskarżonemu kara jest zdaniem oskarżyciela zbyt łagodną, to oskarżającemu urzędnikowi policji przysługuje prawo apelacji od tych wyroków w trybie wskazanym w art. 145 U. P. K. w terminie przepisanym w art. 147 U. P. K., t. j. w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyroku (a jeśli zażądano sporządzenia wyroku motywowanego, apelację wnieść można nadto w ciągu dni 7-miu, licząc od dnia zredagowania wyroku motywowanego, choćby od dnia ogłoszenia wyroku minęło dni 14). W ten sposób oskarżający urzędnik policji po ogłoszeniu wyroku, jeżeli uważa ten wyrok za niesłuszny i ma zamiar zaskarżyć go do Sądu Okręgowego, — powinien stosownie do art. 128 i 132 U. P. K. niezwłocznie oświadczyć o tem Sędziemu Pokoju i gdy chodzi o sprawę bardziej złożoną, prosić o wydanie odpisu motywowanego wyroku i w terminie wyżej wskazanym przedstawić sporządzoną przez się skargę apelacyjną wraz z odpisem wyroku (jeśli ten był zażądany) Prokuratorowi Sądu.

Przesyłając apelację należy ściśle przestrzegać terminów wskazanych, obliczając w ten sposób, ażeby Prokurator w ciągu tegoż terminu mógł przesłać apelację do Sądu, t. j. ażeby Prokurator mógł otrzymać apelację najmniej na 3—4 dni przed końcem terminu.

Prawa zakładania apelacji nie należy nadużywać, ażeby nie obarczać Prokuratorów i Sądów Okręgowych niesłusznemi skargami w sprawach mniej ważnych. Nie należy również przeciążać Sądów Pokoju żądaniami wydawania motywowanych wyroków w każdym takim wypadku, kiedy policja zamierza zaskarżyć wyrok Sądu Pokoju, jak to już zaznaczyłem, — odpisów motywowanych wyroków żądać tylko w sprawach poważniejszych i bardziej skomplikowanych.

Załączając wzór apelacji wyjaśniam, iż apelację może wnosić nietylko funkcjonarjusz policji, który oskarżał w powyższej instancji, lecz również jego władza przełożona.

DO SĄDU OKRĘGOWEGO

w .....

Funkcjonarjusza policji .....
(wskazać tu, kto zakłada apelację, t. j. wskazać urząd, imię i nazwisko)

APELACJA.

od wyroku Sądu Pokoju ..... (wskazać jakiego) z dnia ..... 192 .....
w sprawie ..... (wskazać jaka sprawa) .....
Wyrokiem Sądu Pokoju ..... Okręgu powiatu .....
z dnia ..... 192 ..... r. .....
..... (tu wskazać krótką treść wyroku) .....
.....
Wyrok ten uważam za niesłuszny z tych powodów .....
..... (wskazać tu przyczyny dlaczego wyrok jest niesłuszny).
Z tych względów proszę Sąd Okręgowy wymieniony wyżej wyrok Sądu Pokoju uchylić i .....
..... (wskazać tu o co się prosi) .....
Niniejszą apelację przedstawia się do uznania P. Prokuratora przy Sądzie Okręgowym w m. .....

(podpis apelującego).

dn. ..... 192 ..... roku
miasto .....

Policja śledcza a sądownictwo.

R. 110.

II. Zawiadamianie Prokuratorów przy Sądach Apelacyjnych o ważnych przestępstwach.

W myśl art. 250 Ust. Post. Karnego, obowiązującego w b. zaborze rosyjskim, organa policyjne niezwłocznie, najpóźniej w ciągu doby, komunikują prokuratorowi lub podprokuratorowi o każdem zdarzeniu, zawierającem cechy przestępstwa.

Jakkolwiek ustawa ma na myśli prokuratora przy Sądzie Okręgowym, który bezpośrednio zainteresowany jest wydarzeniem i do niego też należy niezwłoczne wydanie właściwych zarządzeń władzom bezpieczeństwa publicznego w zakresie prowadzenia dochodzeń policyjnych, to jednak w wypadkach szczególnie ważnych przestępstw, interesujących całe miejscowe społeczeństwo i wymagających wyjątkowego nakładu energji i umiejętności zarówno ze strony władz policyjnych, jak prokuratorskich i sądowych konieczną się staje najszybsza ingerencja prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym, sprawującego nadzór nad czynnościami prokuratury, władz sądowych i policji w całym okręgu apelacyjnym.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom okręgowym wydać zarządzenie podwładnym organom policyjnym, aby niezależnie od zawiadomienia prokuratora przy Sądzie Okręgowym i Sędziego Śledczego komunikowano prokuratorowi przy Sądzie Apelacyjnym o szczególnie ważnych przestępstwach, jak: rozruchy, przestępstwa popełnione przez urzędników państwowych, morderstwa, zbrojne napady rabunkowe w bandzie, znaczne kradzieże i t. p., najpóźniej w ciągu doby od chwili ich ujawnienia.

R. 264.

V. W sprawie przestrzegania przez kierowników Sksp. Urz. Śl., aby ich zlecenia nie były sprzeczne ze zleceniami władz sądowych.

Doszły do mojej wiadomości wypadki, w których niżsi funkcjonarjusze służby śledczej, otrzymując zlecenia bezpośrednio od władz sądowych, nie meldowali o tem swoim przełożonym. W rezultacie wynikały nieporozumienia między władzami sądowemi, a władzami policyjnemi, spowodowane sprzecznemi zleceniami.

Wobec tego polecam funkcjonarjuszom urzędów śledczych, aby o otrzymanych zleceniach władz sądowych natychmiast meldowali swoim zwierzchnikom. Kierownicy urzędów śledczych w wypadku dania zlecenia podległemu im funkcjonarjuszowi przez władze sądowe, mogą go użyć do innego zadania jedynie po porozumieniu z władzą sądową, która dała to zlecenie, tak aby interesy wymiaru sprawiedliwości w żadnym razie na szwank narażone nie były.

R. 333.

II. Dostarczanie szczątków zmarłych na zlecenie sędziego śledczego do Urzędu badań żywności i przedmiotów użytku.

Wobec wysuwanych przez niektórych P. Komendantów Wojewódzkich wątpliwości czy należy do obowiązków policji dostarczanie na polecneie sędziego śledczego szczątków zmarłych do Urzędu badań żywności i przedmiotów użytku, wyjaśniam na podstawie orzeczenia Ministerstwa Sprawiedliwości, że polecenia tego rodzaju jako wchodzące w zakres kompetencji organów policyjnych — należy bezwzględnie wykonywać.

Zabezpieczenie całości dowodów rzeczowych, dotyczących sprawy karnej z powodu dokonanej zbrodni ma ścisły związek z bezpieczeństwem publicznem, albowiem zepsucie lub zniszczenie tych dowodów przez transportowanie pocztą może unicestwić wymiar sprawiedliwości.

Stosunek organów P. P. do osób i władz wojskowych.

R. 128.

III. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewn. i Ministra Spraw Wojskowych o trybie postępowania funkcjonarjuszów policji przy wykonywaniu czynności służbowych w stosunku do osób wojskowych.

Zmieniając rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1920 r. (Monitor Polski Nr. 108/Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 15 poz. 425), postanawia się:

1. Funkcjonarjusze policji przy wykonywaniu swych czynności służbowych mają prawo występować wobec osób wojskowych:
   a) w razie dokonywania przez osobę wojskową czynu przestępnego i
   b) w razie potrzeby zapobieżenia popełnienia czynu przestępnego lub w celu jego wykrycia.

2) W wypadkach, przewidzianych w par. 1 punkt a), jeśli sprawca został schwytany na gorącym uczynku przy popełnieniu zbrodni lub poważniejszego występku (w b. zaborze austrjackim w myśl obowiązującego tam kodeksu, tylko w wypadku zbrodni), lub zaraz po spełnieniu tychże, funkcjonarjusz policji, o ile na miejscu niema żandermerji lub warty wojskowej, ma prawo tymczasowego przytrzymania wojskowego, nie mającego stopnia oficerskiego i doprowadzenia go do komendy lub warty wojskowej, a w ich braku do najbliższego urzędu policji.

W stosunku do oficerów i urzędników wojskowych funkcjonarjusz policji, w wypadkach, przytoczonych powyżej, winien uprzednio zażądać okazania legitymacji i wezwać do dobrowolnego udania się wraz z funkcjonarjuszem policji do komendy wojskowej lub warty oficerskiej, a w ich braku do najbliższego urzędu policji i dopiero w razie odmowy ma on prawo przytrzymać, względnie doprowadzić przymusowo.

3. W wypadkach, przewidzianych w par. 1 punkt b). Jeżeli funkcjonarjusz policji ma uzasadnione podejrzenie, że osoba wojskowa popełniła zbrodnię, lub poważniejszy występek, albo że do popełnienia czynu takiego czyni przygotowania, ma prawo zażądania od wojskowych, nie posiadających stopnia oficerskiego, przedstawienia legitymacji. Jeżeli wylegitymowanie nie uchyli podejrzenia, a zwłoka grozi niebezpieczeństwem i na miejscu niema przedstawicieli żandarmerji lub warty wojskowej, mają również organa bezpieczeństwa prawo tymczasowego przytrzymania i doprowadzenia wojskowego, o ile zachodzą okoliczności, które według istniejących przepisów ustawowych uprawniałyby do aresztowania osób cywilnych.

W stosunku do oficerów i urzędników wojskowych funkcjonarjusz policji winien postąpić jak wskazano w par. 2.

4. We wszystkich pozostałych wypadkach, gdy wojskowy, przekraczając inne przepisy prawa karnego lub przepisy policyjno-administracyjne, swoim zachowaniem się zakłóca bezpieczeństwo, spokój i porządek publiczny do tego stopnia, że interwencja okaże się bezwzględnie potrzebną — funkcjonarjusz policji uprawniony jest zwrócić mu na to uwagę i wezwać go do porządku, względnie zażądać wylegitymowania się. Jeśli osoba wojskowa wzbrania się podać nazwisko swoje, stopień i przydział taktyczny, albo jeśli legitymacja wydaje się podejrzaną — funkcjonarjusz policji winien wezwać pomocy obecnych na miejscu przedstawicieli żandarmerji wojskowej i tylko w razie ich nieobecności może przytrzymać winnego i doprowadzić go do najbliższej komendy lub warty.

5. W razie stawienia przez osobę wojskową czynnego oporu policji, działającej prawnie w zakresie i stosownie do niniejszego rozporządzenia, policja jest uprawniona do stosowania wszelkich środków, które jej w wypadkach stawienia czynnego oporu przysługują.

6. Funkcjonarjusze policji, występujący w stosunku do osób wojskowych, obowiązani są postępować z należytym taktem i rozwagą i wobec oficerów działać w każdym wypadku z należytym szacunkiem.

7. Wojskowy w ubraniu cywilnem, dopóki się nie wylegitymuje ze swego charakteru wosjokowego, winien być traktowany narówni z osobami cywilnemi:

a) szeregowi t. zw. szeregowcy, podoficerowie wszystkich stopni, podchorążowie i chorążowie nie mają prawa nosić ubrania cywilnego;
b) oficer służby czynnej winien posiadać i nosić zawsze przy sobie legitymację wojskową według przepisanego wzoru;
c) oficer rezerwy nie powinien posiadać legitymacji oficerskiej, obowiązują go natomiast przepisy dla osób cywilnych.

8. Wszyscy wojskowi są obowiązani w służbie i poza służbą udzielać funkcjonarjuszom policji pomocy w celu udaremnienia czynnego oporu, stawianego policji przez osoby wojskowe lub cywilne.

9. Organa policji są organami państwowymi i nieposłuchanie ich wezwań służbowych przez osoby wojskowe, względnie opór stawiany im w wykonaniu służby lub gwałty na nich popełnione będą karane w myśl obowiązujących wojskowych kodeksów karnych jako zbrodnie lub występki.

Minister Spraw Wojskowych
(—) *Sosnkowski.*
Generał - Porucznik.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Warszawa, dnia 9 czerwca 1921 r.

Rozporządzenie powyższe podać należy do wiadomości wszystkim organom policji zaznaczając, iż jednocześnie uchyla się par. I rozkazu mego Nr. 59, zawierający rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1920 r.

Zwracam uwagę, iż obecnie obowiązujące rozporządzenie różni się od rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1920 roku tylko w par. 7 odnośnie noszenia przez wojskowych ubrań cywilnych.

R. 142.

II. Ingerencja organów policji w stosunku do osób wojskowych podróżujących kolejami.

Podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych, celem zaznajomienia podwładnych funkcjonarjuszów policji z treścią poniższego rozporządzenia Min. Spraw Wojskowych (Dz. Rozkazów Wojsk. Nr. 33 z 1921 roku), aby w wypadkach nadużyć ze strony oficerów przy podróżach kolejowych funkcjonarjusze policji zastosowali się ściśle, tak do przepisów poniżej podanego rozkazu Min. Spraw Wojsk., jak również dla postanowień rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewn. i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 czerwca 1921 r. (Rozkaz Komendy Głównej P. P. Nr. 128) o trybie postępowania funkcjonarjusza policji przy wykonywaniu czynności służbowych w stosunku do osób wojskowych.

„Mimo wydanych przezemnie rozkazów normujących zachowanie się osób wojskowych w przejeździe kolejami wobec urzędników i funkcjonarjuszów kolejowych, notują tak prasa codzienna, jak i napływające zażalenia wypadki nadużyć wojskowych, także oficerów, jak i ignorowanie rozporządzeń władz kolejowych, odmawianie wezwaniom do wylegitymowania się, nietaktownego zachowania się wobec urzędników i pracowników kolejowych i t. p.

By położyć wreszcie kres powyższym nadużyciom i wymóc ostatecznie posłuch dla mych rozkazów przypominam wszystkim oficerom rozkaz mój, zawarty w Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 20 z dn. 24 maja 1921 r. poz. 394 i zarządzam dodatkowo, co następuje:

1. o ile odtąd zajdzie kiedykolwiek wypadek naruszenia porządku kolejowego, względnie opozycji wobec organów i władz kolejowych ze strony pasażera wojskowego, winien najstarszy z wespół podróżujących wojskowych natychmiast interwenjować i naruszającego porządek, względnie oponującego wobec służby kolejowej przywołać do porządku, żądając od niego wylegitymowania się.

Interwenjujący winien całe zajście niezwłocznie meldować wprost do O. V. Szt. Min. Spr. Wojsk. Wydz. Dyscypl. z dokładnem podaniem nazwisk i przydziałów, tak winnego jak i wespół podróżujących świadków zajścia osób wojskowych i ewentualnie cywilnych.

2. Nakazuję wszystkim organom Żand. Wojsk. wkraczać z całą stanowczością w wypadkach nadużyć ze strony oficerów przy podróżach kolejowych.

Winnych tychże nadużyć, należy zmusić do wylegitymowania się, a oponujących wezwaniom Żand. Wojsk. należy bezwzględnie aresztować i odstawić do najbliższego D-twa garnizonu, celem wylegitymowania się.

Dowódca garnizonu, po stwierdzeniu nazwiska i przydziału winnego i po spisaniu odnośnych protokułów, melduje całe zajście wprost do Min. Spr. Wojsk. Oddział V. Wydz. Dyscyplinarny.

3. Szef Oddz. V. Szt. Min. Spr. Wojsk. po otrzymaniu raportów ad 1 lub 2 i po przeprowadzeniu dochodzeń przeciwko obwinionemu oficerowi, przedkłada niezwłocznie odpowiednie wnioski.

4. W braku organów Żand. Wojsk., mają prawo wkraczać identycznie jak ad 2 organa policji państwowej.

O wydaniu odnośnych zarządzeń dla organów policji państwowej upraszam równocześnie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zaznaczam, że zadaniem mojem jest postawić wojskowość na poziomie wzorów karności i posłuchu dla istniejących praw i przepisów.

Wszelkie objawy niekarności tępić będę z całą surowością.

R. 166.

I. Ingerencja organów policji w stosunku do osób wojskowych, podróżujących kolejami.

Podaję do wiadomości i użytku służbowego rozkaz Ministra Spraw Wojskowych (Dz. Rozk. M. S. W. z dnia 21 lutego r. b. Nr. 7 poz. 123) jako uzupełnienie i częściową zmianę rozkazu Ministra Spraw Wojskowych, umieszczonego w Dz. Rozk. Nr. 33 z dn. 23 sierpnia 1921 r. poz. 639. (Rozkaz Komendanta Głównego Pol. Państw. Nr. 142 p. II).

„W umieszczonym w Dz. Rozkazów Nr. 33 z dnia 23 sierpnia 1921 r. poz. 639 rozkazie (O. IV. Szt. Nr. 4 M. S. K.) zmieniam następujące brzmienie pkt. 2 i 4:

2. Nakazuję wszystkim organom żandarmerji wojskowej wkraczać z całą stanowczością w wypadkach nadużyć ze strony oficerów przy podróżach kolejami. Winnych ytchże nadużyć należy wylegitymować, a oponujących doprowadzić do najbliższego dow. garnizonu. Interwenjujący żandarm, względnie dow. garnizonu po wylegitymowaniu winnego i spisaniu odnośnych protokułów melduje całe zajście wprost (żandarm w drodze przez bezpośrednio przełożone dowództwo plutonu) do M. S. Wojsk. Oddz. V. Szt. Generalnego.

4. W braku organów żandarmerji wojskowej mają prawo wkraczać organa policji państwowej, które w takich wypadkach postępują w myśl rozporządzenia M. S. Wewn. i M. S. Wojsk. o trybie postępowania funkcjonarjuszy policji przy wykonywaniu czynno-

ści służbowych w stosunku do osób wojskowych (Dz. R. Wojsk. Nr. 28 ex 1921 r. poz.). Reszta rozkazu zostaje niezmieniona".

R. 336.

III. Stosunek do osób wojskowych.

Pomimo, że tryb postępowania funkcjonarjuszów policji przy wykonywaniu czynności służbowych w stosunku do osób wojskowych regulują ściśle przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 czerwca 1921 r. (Monitor Polski z dn. 24 czerwca 1921 r. Nr. 141), zdarzają się sporadyczne wypadki, wskazujące na niedość ścisłe ich przestrzeganie.

W związku z tem, polecając przypomnieć podwładnym funkcjonarjuszom treść cytowanych przepisów, wyjaśniam, że funkcjonarjusze policji w wypadkach ustalenia w toku prowadzonych dochodzeń, iż osobą, przeciwko której kieruje się oskarżenie o dokonanie czynu występnego — jest osoba wojskowa jakiejkolwiek formacji, winni dochodzenie to niezwłocznie przekazać właściwym władzom wojskowym. To samo dotyczy zgłaszanych organom policji państwowej zameldowań przeciwko osobom wojskowym, przyczem protokuły zameldowań winny być bezpośrednio tym władzom przekazywane bez wszczynania jakichkolwiek dochodzeń.

Obowiązkiem policji jest jedynie zabezpieczyć dowody i ślady przestępstwa — występować zaś przeciw osobom wojskowym należy tylko w wypadkach, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem zatarcia śladów przestępstwa oraz w wypadkach i trybie ustalonym cytowanemi powyżej przepisami.

W odniesieniu do osób wojskowych z K. O. P. należy zarówno protokuły zameldowań, jak i ewentualne dochodzenia, w toku których ustalona będzie wina tej kategorji osób — przesyłać bezpośrednio dowódcy właściwego baonu K. O. P. przy równoczesnem powiadomieniu o tem dowódcy odnośnej brygady K. O. P.

W wypadkach, gdy protokuł zameldowania lub wszczęte dochodzenie zostało przekazane władzom wojskowym — władze policyjne mogą zwracać się o zawiadomienie ich o wynikach tych dochodzeń w tych wypadkach, gdy są w tem bezpośrednio zainteresowane.

R. 290.

IV. Ścisłe określanie osób wojskowych. (Legitymowanie).

Władze wojskowe uskarżają się, że urzędy policyjne zwracając się do władz wojskowych w sprawie uzupełnienia dochodzeń odnośnie osób wojskowych podają tylko nazwisko danej osoby wojskowej, a nie podają równocześnie przydziału mimo, że z treści aktu wywnioskować można, że przydział mógłby był być podany. Określenia w rodzaju „Oficer W. P." lub „żołnierz" albo też „wojskowy" powtarzają się dość często.

Powyżej określony stan rzeczy wywołuje poważne trudności w wyszukiwaniu zainteresowanej osoby wojskowej, niepotrzebną korespondencję, a tem samem ostateczne załatwienie sprawy przewleka się, a nieraz ujawnienie osoby wojskowej nie dochodzi do skutku.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenie podległym urzędom, aby te zwracając się do władz wojskowych w sprawie uzupełnienia dochodzeń podawały, o ile to możliwe szarże i przydział danej osoby wojskowej.

R. 342.

VI. Legitymowanie osób wojskowych przez organa policji państwowej.

Zdarzają się niejednokrotnie wypadki, że organa policji państwowej przy wykonywaniu czynności służbowych w stosunku do osób wojskowych, niezawsze legitymują te osoby, zadawalając się często ustnem podaniem nazwiska i przydziału służbowego osoby wojskowej. Skutkiem takiego trybu postępowania, w toku dalszych dochodzeń niejednokrotnie okazuje się, że tego nazwiska i przydziału osoba wojskowa nie istnieje, co pociąga za sobą konieczność mozolnych poszukiwań niezawsze uwieńczonych pozytywnym wynikiem z uszczerbkiem dla wymiaru sprawiedliwości.

W związku z powyższem polecam Pp. Komendantom pouczyć podwładne sobie organa, aby w wypadkach interwencji służbowej w stosunku do osób wojskowych ustalały one nazwiska oraz przydziały tych osób na podstawie legitymacji osobistej, którą każda osoba wojskowa winna stale nosić przy sobie. W wypadkach, gdy legitymowana osoba wojskowa takiej legitymacji nie posiada, lub legitymacja nasuwa jakiekolwiek wątpliwości co do swej autentyczności, winien interwenjujący funkcjonarjusz doprowadzić daną osobę do najbliższego plutonu lub posterunku żandarmerji, względnie oddziału wojskowego (komendy miasta, komendy garnizonu, oficera placu), gdzie nastąpi stwierdzenie identyczności danej osoby wojskowej oraz autentyczności okazanych dowodów legitymacyjnych.

O. 367 z d. 22/VII 1922 r.

Legitymowanie oficerów rozpoznawców

Na skutek poruszonej przez Komendę Główną sprawy legitymowania się oficerów-rozpoznawców na żądanie organów bezpieczeństwa publicznego Sztab Generalny Ministerstwa Spraw Wojskowych pismem z dnia 12 lipca 1922 r. pod Nr. 4159/IV nadesłał swoje wyjaśnienie, z którego wynika, że sprawdzanie i poprawianie map oraz rysowanie szkiców i dokonywanie zdjęć fotograficznych wchodzi w zakres zwykłych czynności wojskowych, przewidzianych przez regulamin Służby Polowej, i wykonywanych zarówno w celach operacyjnych, jak i wyszkolenia.

Dla podejmowania tych robót oficerowie nie potrzebują specjalnego rozkazu, przeciwnie, obowiązani są wszędzie i zawsze, nawet bawiąc na urlopie, z własnej inicjatywy notować i meldować swym przełożonym o każdej zmianie lub niezgodności mapy, o jakiej się dowiedzą, lub ją stwierdzą, zwłaszcza na obszarach pogranicznych.

Ze względu na powyższe wyjaśniam, że organa bezpieczeństwa publicznego nie mogą żądać od oficerów okazywania specjalnych rozkazów lub poleceń o rozpoznawaniu, czy sprawdzaniu dróg, czy też sprawdzaniu map, natomiast mają prawo i obowiązek stwierdzić na zasadzie ogólnych przepisów identyczność oficera i to, czy przebywa on prawnie w danej okolicy (dokument podróży służbowej, względnie karta urlopowa).

Z powyższego wynika, że, o ile sama osobistość oficera jest stwierdzoną, to chodzenie po terenie z mapą i donywanie szkiców, wypytywanie o wiadomości, nie tyczące się dyslokacji, stanu liczebnego i ruchów wojsk nie powinno samo przez się budzić podejrzeń.

O. 1011 z d. 10/VI 1924 r.

Okazywanie pomocy oficerom Wojsk. Inst. Geograficznego.

W związku z okólnikiem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. Pr. 5944 z dnia 27 maja 1924 r. podaję do wiadomości, iż w roku bieżącym, jak corocznie zjeżdżają się oficerowie Wojskowego Instytutu Geograficznego na prace polowe, topograficzne i geodezyjne. Oficerowie ci są zaopatrzeni w legitymacje z fotografjami i podpisami Pana Prezesa Rady Ministrów i zainteresowanych Panów Ministrów.

Polecam zatem Pp. Komendantow Okręgowym powiadomić podwałdne organa, aby udzielały wyżej wymienionym oficerom wszelkiej pomocy w myśl instrukcji zawartej w wspomnianych legitymacjach.

R. 340.

III. Zezwolenie na opuszczenie przez osoby wojskowe garnizonu w czasie wolnym od służby.

W wypadkach konieczności interwencji organów policji w stosunku do osób wojskowych na zasadzie przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Wojskowych z dnia 9 czerwca 1921 r. o trybie postępowania funkcjonarjuszów p. p. przy wykonywaniu czynności służbowych w stosunku do osób wojskowych (Rozkaz K. Gł. Nr. 128 p. III) organa p. p. winny domagać się zasadniczo od tychże osób wojskowych jedynie tylko okazania legitymacji służbowych, a zezwoleń pisemnych (przepustek) na puszczenie garnizonu tylko w tych wypadkach, gdy wydawanie tego rodzaju pisemnych zezwoleń przewidziane jest przepisami wojskowymi.

Odnośne przepisy wojskowe przewidują udzielanie wojskowym zezwoleń na opuszczenie garnizonów w czasie wolnym od służby, t. j. w dni świąteczne i niedziele oraz po służbie w dni przedświąteczne, jednakże z obowiązkiem bezwzględnego punktualnego stawienia się do służby w następującym dniu powszednim.

Zezwoleń takich udzielają ustnie bez wydawania przepustek pisemnych oficerom, chorążym i podoficerom zawodowym właściwi dowódcy, niezależnie od odległości celu podróży zwolnionego. Szeregowym niezawodowym zezwolenia na opuszczenie garnizonu wydają właściwi dowódcy w formie przepustek pisemnych, które zawierają klauzulę, że przepustka może być wydaną do miejscowości w maksymalnym promieniu 30 klm. przy komunikacji kołowej, wzgl. 50 klm. przy komunikacji kolejowej. W przepustce wypisana jest data i godzina obowiązkowego stawienia się zwolnionego w oddziale macierzystym.

Oficerowie, chorążowie i podoficerowie zawodowi, którzy są zmuszeni mieszkać poza miastem stałego przydziału i dojeżdżać codziennie do swych zajęć służbowych nie są obowiązani do uzyskiwania przepustek na wyjazd do miejsca stałego zamieszkania i uprawnieni są do tych wyjazdów na zasadzie zameldowania swemu przełożonemu, że zamieszkują poza obrębem garnizonu.

R. 131.

III. Eskortowanie osób w mundurach wojskowych.

Z uwagi na zachodzące niejednokrotnie wypadki, że aresztowanych za przestępstwa przez policję państwową zdemobilizowanych żołnierzy (urlopowanych bezterminowo) lub bandytów przebranych w mundury żołnierskie eskortuje się

publicznie przez ulice, często w okuciu, co wywołuje ze strony publiczności różne, łatwo zrozumiałe, jednak zupełnie niepożądane komentarze, polecam na przyszłość w podobnych wypadkach, przed eskortowaniem zdejmować z aresztowanych wszelkie odznaki zewnętrzne, które mogłyby wzbudzić mniemanie, że aresztowany jest żołnierzem.

Przy zatrzymaniu wojskowych w służbie czynnej należy bezzwłocznie osoby te doprowadzić do najbliższego posterunku żandarmerji wojskowej, w razie zaś zatrzymania osoby wojskowej w urzędzie policji władze policyjne winny zawiadomić o tem władze wojskowe, tak, aby przeprowadzenie osób tych odbywało się przy udziale władz wojskowych.

R. 347. - 363 p XIII

VII. Bezpośredni kontakt wojskowych władz sądowych i żandarmerji wojskowej z organami p. p.

W celu usunięcia wątpliwości, jakie nasuwały się w sprawie bezpośredniego stosunku i korespondencji organów p. p. z wojskowemi władzami sądowemi i żandarmerji wojskowej w związku z treścią art. 14 ustawy o policji państwowej, podaję do wiadomości, że zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych bezpośredni kontakt i korespondowanie wojskowych władz sądowych i prokuratorskich oraz ich organów, a w szczególności żandarmerji wojskowej, z organami policji państwowej we wszystkich sprawach, będących przedmiotem postępowania karnego wojskowego, jest uzasadnione przepisami § 154 i innych §§ (131, 133, 142, 158, 235) procedury karnej wojskowej, wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dnia 5 lipca 1912 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59 poz. 368).

Wymienione przepisy, mające moc ustawową i wydane później niż ustawa o policji państwowej, zastąpiły w zakresie nimi oznaczonym postanowienia art. 14 ustawy o policji państwowej.

R. 262.

V. Doprowadzenie osób zasądzonych wyrokiem sądów wojskowych.

Doprowadzanie osób, zasądzonych wyrokiem sądu wojskowego do odbycia kary, o ile osoby te znajdują się na wolnej stopie i w międzyczasie przed prawomocnością wyroku zostały zdemobilizowane, wykonywane będzie przez żandarmerję wojskową.

Wobec okoliczności, że osoby, o których mowa są faktycznie cywilnemi, o tyle tylko związanemi z wojskiem, że mają odbyć karę, nałożoną przez sąd wojskowy za przestępstwa popełnione przez nich podczas pełnienia służby wojskowej, polecam, aby do przetrzymania takiego zasądzonego udzielaną była żandarmerji wojskowej asysta przez właściwy komisarjat, wzgl. posterunek policji państwowej, poczem dostawienie zasądzonego do odbycia kary, będzie uskuteczniane wyłącznie przez żandarmerję wojskową.

R. 344.

IV. Wyroki sądów wojskowych — wykonywanie.

Wobec zwracania się poszczególnych Pp. Komendantów Wojewódzkich z zapytaniami, jak należy postępować przy wykonywaniu przez organa p. p. wyroków sądów wojskowych w stosunku do osób cywilnych, podaję do wiadomości następujące wyjaśnienie Ministerstwa Spraw Wojskowych:

M. S. WOJSK.
Departament IX Sprawiedliwości
L. 16448/III/26
—

Warszawa, dn. 10.XI.1926 r.

Do
Komendy Głównej Policji Państwowej
w Warszawie.

Na pismo z dnia 11.X.1926 r. Nr. 31172 wyjaśniam:

W myśl okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 430/I.P.K./21. (Dziennik Urzędowy Nr. 18/21 str. 311) — władze cywilne, którym przekazano do wykonania wyroki, wydane przez sądy wojskowe, winny ograniczyć się do wykonania funkcji administracyjno-więziennych.

Z powyższego wynika, że orzeczenie wyrokami wojskowych sądów kary pozbawienia wolności i ich obostrzenia, powinny być wykonane ściśle według sentencji danego wyroku, oraz z zachowaniem tych postanowień obowiązujących ustaw karnych, wedle których kara została wymierzona.

W razie wątpliwości przy wykonywaniu omawianych kar, wskazanem jest zasięgnięcie potrzebnych wyjaśnień u prokuratora przy tym Wojskowym Sądzie Okręgowym, który wyrok wydał, lub — o ile rozchodziłoby się o wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego — u tego prokuratora wojskowego, w którego okręgu znajduje się odnośny sąd rejonowy.

Przechodząc do poruszonego w wyżej wspomnianem piśmie sposobu wykonywania aresztu domowego wyjaśniam, że, ponieważ areszt ten w myśl § 23 kkw. jest wykonywany w mieszkaniu prywatnem zasądzonego bez wystawiania przy niem straży, należy go też w ten sposób wykonywać na zasądzonych osobach cywilnych. Skazanego należy jedynie przed rozpoczęciem kary pouczyć o grożącej mu w myśl § 80 kkw. odpowiedzialności za somowolne opuszczenie mieszkania lub przyjmowanie odwiedzin w okresie odbywania kary, poczem kontrola nad ścisłem wykonaniem kary może być wykonana w dowolny sposób, uznany przez nadzorującą władzę za najbardziej celowy i odpowiedni.

Szef Departamentu i Naczelny Prokurator Wojskowy
(—) *Dr. Daniec*, generał-brygady.

R. 155.

VI. Odbieranie przez policję dowodów wojskowych od osób pozostających pod śledztwem.

Zdarzają się wypadki, że osobom powołanym do czynnej służby wojskowej i zdemobilizowanym żołnierzom organa policji odbierają z okazji przytrzymania ich wojskowe dokumenty osobiste, jak karty powołania, karty zwolnienia, tymczasowe zaświadczenia o demobilizacji i t. p. Dokumenty te bywają następnie dołączane do aktów sądowych, wskutek czego rzeczone osoby są pozbawione dokumentów legitymacyjnych, a dotyczące władze wojskowe zmuszone są do wystawienia duplikatów.

Odbieranie tych dokumentów jest w wielu wypadkach uzasadnione z uwagi, że pozostawienie przy obwinionych dokumentów wojskowych mogłoby być przyczyną do zatarcia śladu fałszerstw i nadużyć w tych wpadkach, kiedy dany osobnik jest w posiadaniu dowodów niewłaściwych lub podrobionych. Z drugiej jednak strony mogą być osoby pozostające na wolnej stopie, narażone na powtórne zatrzymanie, właśnie z powodu braku rzeczonych dokumentów wojskowych, ponieważ wydanie duplikatu przez dotyczącą władzę wojskową wymaga pewnego czasu.

W celu uzgodnienia postępowania w wyżej przytoczonych wypadkach zgodnie z wnioskiem Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 30/11 1921 r. L. 7019 Pp. Komendanci Okręgowi pouczą podwładne sobie organa policji państwowej, aby dokumenty wojskowe odbierane były przytrzymanym osobom tylko w wypadkach koniecznej potrzeby w szczególności w wypadkach zachodzącego podejrzenia sfałszowania dokumentu, lub w razie osadzenia przytrzymanego w areszcie śledczym.

O ile dokument wojskowy zostaje zatrzymany, organa policji winny wydać dotyczącej osobie odpowiednie poświadczenie pisemne, ważne dla ewent. przedłożenia innym władzom, zwłaszcza wojskowym, celem wylegitymowania się danego osobnika z jego stosunku do służby wojskowej.

R. 200.

VI. Dokumenty zwolnienia z wojska.

Wobec niejednokrotnie stwierdzonych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych nadużyć poborowych, posiłkujących się fałszowanymi kartami powołania, odroczenia i demobilizacji, polecam Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby funkcjonarjusze policji przy meldowaniu się w policji osób z dokumentami wojskowymi zwracali baczną uwagę na sposób wypełniania tych dokumentów i w razie najmniejszych wątpliwości, przesyłali danego osobnika do właściwych władz wojskowych.

R. 260.

II. Niedozwolony udział wojskowych szeregowych w publicznych zgromadzeniach i wiecach politycznych.

Podaję do wiadomości i ścisłego zastosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 63 z dnia 11 czerwca 1924 r.

W porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych (pismo Szt. Gen. Oddz. II Nr. 8856.II. Inf. C. I. z dnia 14 maja 1924 r.) i zgodnie z rozporządzeniem z dnia 20 kwietnia 1920 r. Monitor Polski Nr. 108, zarządzam następujący tryb postępowania organów służby bezpieczeństwa publicznego na wypadek ujawnienia udziału wojskowych — szeregowych w zgromadzeniach publicznych i wiecach politycznych:

1. Od wojskowych — szeregowych obecnych na zebraniu należy zażądać wylegitymowania się i wezwać ich do niezwłocznego opuszczenia zebrania. Niezwłocznie zakomunikować bezpośrednio najbliższej Komendzie Wojskowej lub posterunkowi Żandarmerji Wojskowej o zajściu, podając personalja szeregowych (imiona, nazwiska, przynależność do oddz. wojsk. i t. p.) ustalone przy legitymowaniu.

2. W razie sporu lub niechęci wylegitymowania się lub w razie obecności żołnierzy na zebraniach o charakterze przeciwpaństwowym, gdyby na miejscu nie było przedstawicieli żandarmerji wojskowej, organa służby bezpieczeństwa winny obecnych na zebraniu szeregowych przytrzymać i przekazać w najkrótszym czasie do dochodzenia najbliższej Komendzie Wojskowej lub posterunkowi Żandarmerji. Niezależnie od tego poli-

cja o zajściach tych bezpośrednio winna zawiadomić Oddział II Sztabu właściwego D. O. K.

R. 348.

XII. Korespondowanie z władzami wojskowemi.

W związku z meldunkami o niewłaściwem kierowaniu korespondencji przez władze wojskowe do jednostek policyjnych, podaję do wiadomości, na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wojskowych z dn. 7.I.1927 r. L. 47130/26 Pob. Ew., że zasady prowadzenia korespondencji między władzami wojskowemi, jakoteż wypadki zwracania się do cywilnych władz państwowych są ustalone a konkretne fakta są skutkiem nieznajomości odnośnych przepisów.

Ponieważ władze wojskowe chcą być powiadamiane o wypadkach niewłaściwego pod względem merytorycznym, jakoteż formalnym zwracania się poszczególnych jednostek wojskowych do policji, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim o wszystkich takich wypadkach komunikować odnośnym D. O. K. a sprawy, co do których będzie rozbieżność zdań, lub co do których Pp. Komendanci Wojewódzcy sami będą mieli wątpliwości — przedstawiać w ścisłem streszczeniu Komendzie Głównej do rozstrzygnięcia, względnie dalszego urzędowania.

Pp. Komendanci Wojewódzcy zwrócą szczególną uwagę na to, aby nie sprawiać władzom wojskowym trudności bez podstawy i interwenjować tylko w wypadkach stwierdzonego odstępstwa od obowiązujących przepisów.

O. 1461 z d. 4/IV 1927 r.

Kontrola zgłoszeń meldunkowych osób należących do rezerwy i pospolitego ruszenia w dowodach osobistych i ewidencja czasowo urlopowanych szeregowych w jednostkach policyjnych.

Polecam Panom, po otrzymaniu niniejszego, wydać odpowiednie zarządzenia, aby organa policji państwowej przystąpiły do wykonywania obowiązku kontroli nad oficerami i szeregowymi rezerwy i pospolitego ruszenia co do wypełniania przez nich ustawowego obowiązku zawiadamiania właściwych urzędów meldunkowych o zmianie miejsca zamieszkania, względnie pobytu, oraz aby komisarjaty i posterunki w miejscowościach pozbawionych załogi wojskowej przystąpiły do prowadzenia ewidencji szeregowych czasowo urlopowanych. Obowiązki powyższe organa policji prowadzić będą zgodnie z załączoną „Intrukcją dla urzędów gminnych, względnie meldunkowych..." i wydanemi przez Komendę Główną „Wskazówkami dla komisarjatów (podkomisarjatów) i posterunków do powyższej instrukcji". Równocześnie przesyła się ..... egz. „Instrukcji dla urzędów gminnych, wzgl. meldunkowych..." i tyleż „Wskazówek do powyższej instrukcji", wydanych przez Komendę Główną, a to dla obdzielenia podwładnych jednostek policyjnych, ... egz. książek meldunkowych dla obdzielenia zainteresowanych komisarjatów i posterunków, ... egz. wzoru książki meldunkowej dla obdzielenia komend powiatowych i miejskich, co się zaś tyczy skorowidzów, to otrzymają je tylko okręgi I, II, III, IV, V, XIII, XIV, XV, XVI i Główna Komenda Policji Województwa Śląskiego, a rozesłanie nastąpi w niedługim czasie.

R. 45.

IV. Nadużycia wojskowych.

Komendanci okręgowi i powiatowi zarządzą, aby w wypadkach ujawnionych nadużyć, dokonanych przez wojskowych, względnie oddziały wojskowe lub skarg na niewłaściwą lub karygodną działalność i postępowanie wojskowych, względnie oddziałów wojskowych, natychmiast donoszono o tem najbliższej władzy wojskowej, w celu umożliwienia pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

R. 340.

II. Zawiadamianie władz wojskowych i żandarmerji o wypadkach z osobami wojskowemi.

Ministerstwo Spraw Wojskowych zgłosiło Komendzie Głównej Policji Państwowej, że organa policyjne nie powiadamiają władz wojskowych i żandarmerji o wypadkach z osobami wojskowemi, jak również nie podają do wiadomości tych władz interesujące je wypadki i zdarzenia. Ponieważ tego rodzaju stan rzeczy nie powinien mieć miejsca ze względu na dobro służby, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładne sobie organa policji, aby:

a) wszystkie wypadki, dotyczące popełniania czynów przestępnych przez osoby podlegające orzecznictwu sądów wojskowych (art. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r.);
b) wypadki i zajścia, zagrażające interesom służby wojskowej, lub urządzeniom i objektom wojskowym nawet wtedy, gdy sprawcami są osoby cywilne;
c) samobójstwa i nieszczęśliwe wypadki osób wojskowych;
d) wykroczenia natury dyscyplinarnej, popełnione przez osoby wojskowe, o ile został zakłócony spokój publiczny,

były zgłaszane odnośnie punktu a), b) i c) lokalnym organom żandarmerji (najbliższym plutonom, wzgl. posterunkom żandarmerji), sprawy zaś, wyszczególnione w punkcie d) — bezpośrednio do wojskowych komendantów lokalnych (komendanta miasta, komendanta garnizonu), przyczem w wypadkach pod b) należy uprzednio, w jaknajkrótszym czasie, uzyskać zgodę właściwej władzy prokuratorskiej.

Jednocześnie podaję do wiadomości art. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dnia 5 lipca 1912 r. (Dz. Ustaw R. P. z dnia 22 lipca 1920 r. Nr. 59 poz. 368).

Art. 2. Właściwości sądów wojskowych za przestępstwa, przewidziane w kodeksie karnym wojskowym i za przestępstwa, przewidziane w powszechnych ustawach karnych, podlegają:

1. wojskowi za przestępstwa, popełnione w czasie czynnej służby w armji lub marynarce;
2. dezerterzy, zbiegli ze służby wojskowej;
3. inwalidzi wojskowi, umieszczeni w zakładach, dla nich przeznaczonych;
4. jeńcy wojenni i zakładnicy, pozostający pod nadzorem wojskowym;
5. wszystkie osoby, należące do załogi statku wojennego, znajdujące się w służbie, albo statku, wcielonego czasowo do marynarki wojennej w razie mobilizacji lub wojny;
6. wszystkie osoby, należące do orszaku oddziału wojskowego, zmobilizowanego lub przybywającego poza granicą Rzeczypospolitej;
7. Inne osoby z mocy specjalnych ustaw.

Art. 3. Właściwości sądów wojskowych podlegają również:

1. powołani do służby wojskowej za nieusłuchanie rozkazu, powołującego do tej służby, lub za inne cięższe przestępstwa, popełnione przez nieusłuchanie takiego rozkazu;
2. osoby wojskowe, nie będące w czynnej służbie wojskowej, za przestępstwa wojskowe, popełnione w czasie zebrań kontrolnych;
3. nie będący w czynnej służbie wojskowej oficerowie i równorzędni za przestępstwa wojskowe, których dopuścili się w mundurze wojskowym, tudzież za wszystkie przestępstwa, jakich dopuścili się w mundurze wojskowym przeciw sądom i władzom wojskowym, zajętym ściganiem przestępstw, podlegających właściwości sądów wojskowych i w czasie pełnienia przez nie obowiązków służbowych.

Art. 4. W czasie mobilizacji, wojny lub w razie bezpośredniej obawy wybuchu wojny, może Rada Ministrów, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, uczyniony w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, poddać, w drodze rozporządzenia, osoby, ulegające zresztą właściwości sądów cywilnych, sądownictwu wojskowemu, za nieuprawnione werbowanie, nakłanianie żołnierza do przestępstw wojskowych i pomoc w popełnieniu tychże, za szpiegostwo i porozumiewanie się z nieprzyjacielem, tudzież inne przestępstwa, mające na celu wyrządzenie szkody polskiej sile zbrojnej lub jej sprzymierzeńcom, lub przysporzenie korzyści nieprzyjacielowi; dalej za nakłanianie do nieusłuchania rozkazu, powołującego do służby wojskowej, lub do innego cięższego przestępstwa, popełnionego przez nieusłuchanie takiego rozkazu.

Zarządzenie powyższe może dotyczyć wszystkich lub niektórych z pośród przestępstw, wyżej wspomnianych i ograniczone być może do poszczególnych obszarów.

W rozporządzeniu oznaczyć należy dzień, w którym zaczyna się właściwość sądów wojskowych.

Wprowadzenie i uchylenie sądownictwa wojskowego ogłasza się w Dzienniku Ustaw; z chwilą uchylenia sądownictwa wojskowego sprawy niezałatwione prawomocnie, przekazuje się właściwym władzom cywilnym.

Art. 5. Właściwość sądów wojskowych, o której mowa w art. 2 niniejszego rozporządzenia, rozciąga się tylko na przestępstwa, popełnione w czasie trwania stosunku, uzasadniającego właściwość sądów wojskowych.

Art. 6. Właściwość sądów wojskowych w przedmiocie przestępstw pospolitych kończy się z chwilą ustania okoliczności, uzasadniających tę właściwość, o ile przedtem nie wniesiono aktu oskarżenia (wniosku o ukaranie); atoli w tym wypadku, na wniosek prokuratora wojskowego (oficera sądowego), sąd przekazuje sprawę właściwej władzy tej właściwości nie podlegającemi, gdy taki wniosek uczyni prokurator wojskowy (oficer cywilnej.

Również w czasie istnienia okoliczności, uzasadniających właściwość sądów wojskowych, sąd przekazuje właściwej władzy cyiwlnej sprawy o przestępstwa pospolite, popełnione przez osoby, podlegające właściwości sądów wojskowych wspólnie z osobami, sądowy). Przed uczynieniem wniosku o przekazaniu sprawy władzom cywilnym, prokutor wojskowy)oficer sądowy) winien uzyskać zezwolenia dowódcy właściwego.

W przedmiocie przestępstw wojskowych właściwość sądów wojskowych kończy się, gdy nie wydano żadnego zarządzenia w celu przygotowania lub wdrożenia postępowania karnego, najdalej w ciągu roku po ustaniu stosunku, uzasadniającego to sądowni-

ctwo, o ile zaś sprawca podlega ustawowemu obowiązkowi służby wojskowej, najpóźniej w ciągu roku po skończeniu się tego obowiązku.

W razie zbiegu przestępstw wojskowych z przestępstwami pospolitemi, sądownictwo karne wojskowe pozostaje również dla tych ostatnich właściwem tak długo, jak dla przestępstw wojskowych, o ile nie wyłączono (art. 15 niniejszego rozporządzenia) przestępstw pospolitych i nie przekazano ich sądownictwu karnemu cywilnemu.

Art. 7. Wojskowi, winni wykroczeń przeciw ustawom skarbowym i administracyjnym, podlegają właściwości władz cywilnych.

O wykonaniu kary pozbawienia wolności, należy zwrócić się do władz wojskowych.

R. 96.

VI. Zakaz sprzedaży mundurów wojskowych.

Ministerstwo Spraw Wojsk. pismem Nr. 23757/Mob. oddział I sztabu, powiadomiło wszystkie D. O. Geny:

„Ze względu na to, iż wojskowość w myśl istniejących przepisów demobilizantom wypożycza mundury wojskowe, należy im przed zwolnieniem, względnie bezterminowem urlopowaniem przypomnieć, że sprzedaż mundurów, jak wogóle wszelkich przedmiotów ekwipunku wojskowego przez osoby wojskowe, chociażby urlopowane, stanowi przestępstwo przywłaszczenia (sprzeniewierzenia) i ulega karze z par. 138 K. K. lub odpowiednich postanowień ustaw karnych powszechnych.

Nabycie tych przedmiotów przez osoby trzecie, do wojska nienależące, stanowi przestępstwo ścigane według przepisów ustaw karnych powszechnych".

Wobec powyższego zechcą Pp. Komendaci Okręgowi zwrócić uwagę podwładnych urzędów na niedozwoloną sprzedaż mundurów wojskowych, a w razie ujawnienia takich tranzakcji, winni pociągani byli do odpowiedzialności w myśl art. 610 K. K.

R. 129.

II. Zwrot mundurów wojskowych przez zdemobilizowanych żołnierzy oraz zakaz sprzedaży umundurowania wojskowego.

Powołując się na p. VI rozkazu mego Nr. 96 polecam Pp. Komendantom Okręgowym zaznajomić wszystkie podwładne organa policji państwowej z treścią rozkazu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 27 stycznia 1920 r. (Dz. rozkazów Wojskowych z dnia 17 lutego 1920 r. Nr. 4) oraz z zarządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1921 r. Nr. A. W. 3128, przesłanymi władzom administracyjnym.

Jednocześnie zaznaczam, iż M. S. Wojskowych Dep. VII Gosp. pismem Nr. 25145/21 M. V. wyjaśnia, iż za przedmioty skarbowe, nie podlegające sprzedaży, należy uważać ubrania stemplowane pieczęciami magazynów wojskowych, posiadaniem których dana osoba nie może wylegitymować się dostatecznie. Sam fakt posiadania przeto ubrania koloru wojskowego lub munduru wojskowego nie może upoważnić do interwencji organó wpolicyjnych, ubrania te bowiem mogą być nabyte drogą najzupełniej legalną.

R. 154.

I. Zwrot mundurów wojskowych przez zdemobilizowanych.

W myśl rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1921 r. N. A. W. 3128 organa policji państwowej obowiązane są w gminach miejskich, a zwłaszcza w większych miastach, w których z uwagi na liczbę zaludnienia kontrola w sprawie wydawania i odbierania mundurów od zdemobilizowanych żołnierzy nie może być powierzoną organom zarządu miejskiego, przy sposobności pełnienia swych czynności służbowych, zwracać uwagę na używanie odzieży wojskowej przez zdemobilizowanych żołnierzy. Osoby, co do których policja bądź to na zasadzie własnych spostrzeżeń, lub wiadomości, bądź wskutek doniesień władzy wojskowej, cywilnej lub wiarogodnych osób prywatnych będzie mogła nabrać przekonania, że używają wypożyczonych części odzieży wojskowej, mając już własną, lub mogąc ją sobie sprawić, mają być wezwane do bezzwłocznego zwrotu wypożyczonych przedmiotów pod rygorem następstw karnych odnośnych postanowień powszechnej ustawy karnej. Przedmioty zwrócone przez strony, względnie od nich odebrane, mają organa policyjne deponować, bądź to pod swoim nadzorem, bądź w urzędach gminnych (gminy miejskie), a następnie przesyłać za pośrednictwem organów samorządowych do właściwych P. K. U.

Jak widać z tego rozporządzenia obowiązek odbierania umundurowania od zdemobilizowanych żołnierzy, obciąża policję jedynie w gminach miejskich (miastach) i to w pewnych tylko wypadkach, istotny bowiem obowiązek (zgodnie z pismem M. Spr. Wewn. do M. Spr. Wojsk. dnia 29 grudnia 1921 r. Nr. A. 2155) oddania odzieży wojskowej ciąży w pierwszej linji na samych zdemobilizowanych, a następnie w tych miastach i miasteczkach, gdzie przypuszczać można ze strony organów samorządowych dokładną znajomość stosunków poszczególnych mieszkańców, ciężar kontroli nad wypełnianiem przez zdemobilizowanych żołnierzy tego obowiązku musi być przeniesiony przedewszystkiem na organa samorządowe.

W gminach wiejskich naczelnicy gmin i sołtysi obowiązani są utrzy-

mywać nad przybyłymi do domu zdemobilizowanymi kontrolę, co się tyczy posiadania, względnie używania wypożyczonych części ubrania wojskowego.

Celem umożliwienia tej dokładnej kontroli M. S. Wewn. prosiło M. S. Wojsk. powyżej przytoczonym pismem o przesyłanie przez odnośne P. K. U. właściwym władzom administracyjnym nie zaś organom policji wykazów osób, którym oddziały wypożyczały części ekwipunku wojskowego. Przekazanie tej kontroli wszędzie wyłącznie organom policyjnym obciążyłoby je zbytnio, zwłaszcza, że w wielu wypadkach interwencja tych organów nie będzie konieczną.

Zgodnie z powyższem polecam Pp. Komendantom Okręgowym porozumieć się z miejscowemi władzami wojskowemi, by nakazy zwrotu umundurowania przesyłały w pierwszej linji do władz samorządowych, w gminach wiejskich zaś wyłącznie do władz gminnych (wójtów, sołtysów), gdyż obowiązek odbierania ekwipunku wojskowego w gminach wiejskich nie należy do policji, lecz do władz gminnych i władze te obowiązane są wzywać zdemobilizowanych do zwrotu umundurowania. Jedynie w wypadkach oporu ze strony zdemobilizowanego co do zwrotu ekwipunku wojskowego, czynności policji polegać będą na udzielaniu pomocy władzom gminnym, przeprowadzeniu dochodzenia i pociągnięciu winnych do odpowiedzialności karnej.

R. 182.

III. Zwrot mundurów wojskowych przez zdemobilizowanych.

W uzupełnieniu p. 1 rozkazu Nr. 154 wyjaśniam, iż aczkolwiek w gminach wiejskich naczelnicy gmin i sołtysi obowiązani są utrzymywać kontrolę odnośnie posiadania, względnie używania wypożyczonych części ubrania wojskowego, nie wyklucza to jednak obowiązku policji współdziałania z rzeczonemi władzami w akcji odbierania mundurów. Całkowite uchylanie się policji od współdziałania sprzeciwiałoby się podstawowemu zadaniu policji przestrzegania porządku publicznego i obowiązujących przepisów, a z drugiej strony uniemożliwiałoby przeprowadzenie tej, tak ważnej dla skarbu akcji w gminach, których zarząd jest nie dość sprężysty lub wprost obojętnie odnosi się do akcji odbierania mundurów.

R. 196.

VIII. Sprzedaż umundurowania przez zdemobilizowanych.

Przy demobilizacji szeregowych sprzedają oni częstokroć pozostawione im czasowo umundurowanie, zwracając następnie wzamian zakupioną gdzieindziej starzyznę, lub wpłacając należność, według obowiązujących cenników wojskowych, które są bardzo dalekie od rzeczywistej, obecnej wartości danego przedmiotu, przez co Skarb Państwa ponosi olbrzymie straty.

W związku z powyższem polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, celem roztoczenia nadzoru nad targowiskami i tropienia handlu nielegalnego przedmiotami pochodzenia wojskowego.

Zwracam jednak uwagę, iż w handlu mogą być przedmioty wojskowe, uzyskane drogą legalną, np.: przez sprzedaż przetargową przedmiotów, nieprzydatnych do dalszego użytku wojskowego, w tym wypadku przedmioty te winny nosić skasowane wszystkie stemple wojskowe.

R. 225.

III. Odbieranie przedmiotów umundurowania od zdemobilizowanych żołnierzy.

W związku z rozkazem moim Nr. 154 i 182 podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spr. Wewn. z dnia 22 września 1923 r. Nr. A. W. 2040/23 w sprawie odbierania przedmiotów umundurowania od zdemobilizowanych żołnierzy.

„Ministerstwo Spraw Wojskowych Dep. VII Intendentury pismem z dnia 11 września r. b. L. 47013/23 W. M. I. zakomunikowało Min. Spraw Wewn., że akcja odbierania przedmiotów umundurowania wojskowego od zdemobilizowanych żołnierzy zarządzona na żądanie M. S. Wojsk. reskryptem Min. Spr. Wewn. z dnia 14 kwietnia 1921 r. Nr. AW. 3128 nie dała dotychczas pożądanych rezultatów. Skoro po dotychczasowych doświadczeniach nie można się spodziewać lepszych rezultatów, Min. Spr. Wojsk. rezygnuje z tejże akcji, tembardziej, że pociąga ona za sobą koszty dla Skarbu Państwa w postaci opłat pocztowych, prowadzenia nieprodukcyjnej korespondencji i zabiera wiele czasu organom wojskowym i cywilnym.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca wydać Pp. podległym władzom adm. I inst. stosowne zarządzenia mające na celu zaniechanie na przyszłość zarządzonej reskryptem M. S. Wewn. Nr. AW. 3128 ex 1921 akcji, a to odnośnie żołnierzy zdemobilizowanych do końca r. 1922 r.

Odnośnei szeregowych zwalnianych normalnie do rezerwy po wysłużeniu ustawowo określonego czasu służby w wojsku stałem obowiązują zawarte w każdorazowych rozkazach M. S. Wojsk. o zwolnieniu danego rocznika do rezerwy wskazówki, co do wypożyczania oraz oddawania, wzgl. odbierania od nich sort mundurowych.

Zauważa się, że zarządzenie niniejsze nie narusza w niczem kwestji ścigania karno-sądowego w myśl obowiązujących przepisów w wypadkach sprzeniewierzenia przedmiotów umundurowania przez zdemobilizowanych.

R. 326.

VIII. Handel mundurami wojskowymi. W ostatnich czasach wzmógł się w znacznym stopniu handel przedmiotami wojskowymi, a w szczególności umundurowaniem. Przedmioty te pochodzą przeważnie z kradzieży, względnie ze sprzeniewierzenia przez szeregowych i są sprzedawane osobom cywilnym, głównie zawodowym paserom i drobnym handlarzom.

Ponieważ wspomniane sprzeniewierzenia i kradzieże są w znacznym stopniu skutkiem łatwości zbytu, a stanowią objaw dla państwa bardzo szkodliwy z wielu względów, należy koniecznie dołożyć wszelkich starań, aby nielegalnemu handlowi położyć kres.

W tym celu zechcą Pp. Komendanci przy wszelkich nadarzających się okazjach, a w pierwszej linji w szkołach policyjnych, na odprawach i przy inspekcjach podkreślić konieczność intensywnej działalności organów p. p. w kierunku zwalczania wspomnianego zła oraz dać praktyczne wskazówki postępowania w zależności od lokalnych warunków. W każdym razie należy zaznaczyć konieczność właściwego wykorzystania służby śledczej, przedewszystkiem dla obserwacji oraz ścisłego współdziałania z władzami wojskowemi, szczególniej kiedy te ostatnie zwrócą się do policji z zawiadomieniem o zauważonej kradzieży i t. p. przedmiotów wojskowych.

R. 81.

VI. Noszenie odznak wojskowych. Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września r. b. Nr. Pr. 1782/1, celem zakomunikowania jego treści podwładnym funkcjonarjuszom:

„Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 sierpnia r. b. powzięła następującą uchwałę:

Urzędnikom i funkcjonarjuszom cywilnym zakazuje się pod surową odpowiedzialnością dyscyplinarną używania w umundurowaniu cywilnem:

a) naramienników,
b) czapki kroju przepisanego dla wojska linjowego i oznaczenia na niej stopni służbowych w sposób przepisany dla wojska,
c) okutego daszka przy czapce,
d) szabli i temblaka (porte-epée) wzoru i barwy, przepisanej w wojsku,
e) orła z tarczą u dołu.

Niniejsza uchwała wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu".

Powyższy okólnik obowiązuje również funkcjonarjuszów policji służby wewnętrznej.

R. 134.

VI. Zakaz noszenia odznak wojskowych przez bezterminowo urlopowanych z wyjątkiem odznaczeń. W związku z rozkazem K. Gł. P. P. Nr. 129 p. II [1]) podaje poniżej okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. A. W. 780 z dnia 13 lipca.

„Do wiadomości Ministerstwa Spraw Wojskowych doszły wypadki, że zdemobilizowani i bezterminowo urlopowani noszą bezprawnie dalej odznaki wojskowe, jako to:

czapki wojskowe,
orzełki z tarczą na czapce i na naramiennikach,
patki na płaszczu i kurtce,
naramienniki na płaszczu i kurtce,
wężyki na kurtce,
numera pułków na naramiennikach,
emblemata i specjalne godła wojskowe,
sznury naramienne.

Stan taki sprzeciwia się obowiązującym w tej mierze przepisom ustaw karnych, jako umożliwiający wykorzystywanie tych odznak do wszelkiego rodzaju nadużyć.

Niemniej wywołuje to w licznych wypadkach wiele nieporozumień w życiu codziennem.

I tak niejednokrotnie zdarzało się, że osoby takie z powodu nieoddania wojskowym ukłonu wojskowego, były przez nich z tego powodu zatrzymane, co wywołuje w konsekwencji konieczność niemiłych wyjaśnień po stronie zatrzymanego.

Z tego powodu, celem zapobieżenia tym niewłaściwościom zarządza się w ślad reskryptu z dnia 7 maja 1921 r. L. AW. 68, co następuje:

1. Należy polecić podległym Panu Władzom Administracyjnym I instancji, aby podały do publicznej wiadomości, w sposób w danej miejscowości używany, (po wsiach

[1]) Mundury wojskowe.

zapomocą ogłoszeń, w miastach plakatami i w prasie codziennej), że noszenie przez zdemobilizowanych i bezterminowo urlopowanych wyżej wymienionych odznak wojskowych, jest surowo zabronione i że niezastosowanie się do tego zakazu pociąga za sobą kary sądowe, przewidziane w odnośnych obowiązujących ustawach karnych.

Art. 138 i 272 ustawy karnej z r. 1903,

Art. 360 L. 8 ustawy karnej niemieckiej z r. 1871,

Art. 333 ustawy karnej austr. z r. 1852.

Nie stosuje się to oczywiście do odznak pamiątkowych, odznaczeń i orderów otrzymanych w czasie służby wojskowej w b. formacjach polskich oraz Wojsku Polskiem.

2. W związku z powyższem ogłoszeniem władze administracyjne I instancji będą zapomocą podległych sobie organów, tak państwowych jak i samorządnych, zwracać baczną uwagę na przestrzeganie tego zakazu, przyczem ujawnione wypadki przekroczeń należy kierować do właściwych władz sądowych".

R. 170.

III. Noszenie odznak wojskowych. Wobec często powtarzającego się noszenia przez osoby cywilne, nie posiadające do tego prawa, zarówno orderów i odznaczeń bojowych polskich jak i cudzoziemskich lub ich wstążek, minjatur i t. p. — polecam organom policji, by te — w wypadkach uzasadnionego podejrzenia — żądały okazywania sobie dowodów (legitymacji do „Krzyża Walecznych", dyplomów orderu wojskowego „Virtuti Militari" i t. p.), uprawniających dane osoby do noszenia tego rodzaju odznak oraz dowody te sprawdzały. Winnych bezprawnego noszenia orderów i odznak bojowych należy pociągać do odpowiedzialności karnej na zasadzie dnośnych przepisów poszczególnych ustaw karnych, obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej (art. 272 K. K. na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej. § 334 U. K. na terenie b. dzielnicy austrjackiej, § 360 p. 8 K. K. na terenie b. dzielnicy pruskiej), przy równoczesnem odebraniu za pokwitowaniem noszonej nieprawnie odznaki, celem dołączenia jej jako dowodu rzeczowego do aktów sprawy.

W wypadkach zachodzącej wątpliwości co do uprawnienia danej osoby cywilnej do noszenia wzmiankowanych wyżej odznak, organ policji winny w drodze właściwej zwracać się po dotyczące wyjaśnienia do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które na zasadzie porozumienia się z Ministerstwem Spraw Wojskowych odnośnych wyjaśnień udzieli.

Korpus ochrony pogranicza.

R. 283.

Oddawanie honorów funkcjonarjuszom K. O. P. przez funkcjonarjuszów p. p. W celu pogłębienia wzajemnego kontaktu pomiędzy Korpusem Ochrony Pogranicza i korpusem Policji Państwowej jako organizacjami państwowemi, powołanemi do ochrony bezpieczeństwa Państwa, oraz w celu zewnętrznego zaznaczenia wspólności celów tych obydwu organów władzy państwowej i w celu podniesienia przez to wzajemnego współdziałania dla dobra Państwa zarządzam, co następuje:

1. Wszyscy umundurowani wyżsi i niżsi funkcjonarjusze policji na całym terenie Rzeczypospolitej, zarówno na służbie jak i poza służbą, obowiązani są oddawać honory według form przepisowych funkcjonarjuszom K. O. P.

2. Obowiązek ten winien być wykonywany według zasad, przyjętych zarówno w wojsku jak i policji, to znaczy ciąży bezwzględnie na niższych stopniem funkcjonarjuszach policji w stosunku do wyższych stopniem funkcjonarjuszów K. O. P., zarówno szeregowych jak i oficerów. Funkcjonarjuszów policji równych stopniem służbowym z odnośnemi szarżami K. O. P. obowiązuje ukłon równoczesny. Przestrzeganie tej ostatniej zasady jest rzeczą taktu i dobrego wychowania obu stron i dlatego wzywam wszystkich funkcjonarjuszów policji do wykazania się temi zaletami, jak przystało na tych, którzy z tytułu swego munduru winni być przykładem dla otoczenia.

3. Na podstawie ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 116 z 1923 r. poz. 924) podaję do użytku następującą tabelę porównawczą stopni służbowych K. O. P. i P. P.:

V.	Inspektor	Pułkownik
VI.	Podinspektor . .	Podpułkownik, Major
VIIc.	Nadkomisarz. . .	—
VII.	Komisarz	Kapitan (rotmistrz)
VIII.	Podkomisarz. . .	Porucznik
IX.	Aspirant	Podporucznik
X.	St. przodownik . .	st. sierżant (st. wachmistrz)
XI.	Przodownik . . .	sierżant (wachmistrz)
XII.	St. posterunkowy .	plutonowy (kapral)
	Posterunkowy . .	st. szeregowiec (szeregowiec).

4. Dla odróżnienia oficerów i szeregowych K. O. P. od oficerów i szeregowych wojsk linjowych, podaję do wiadomości charakterystyczne szczegóły umundurowania K. O. P.

Krój umundurowania i oznaki stopni ogólno wojskowe; zamiast rogatywki — czapka angielska koloru khaki z otokiem granatowym i zieloną wypustką, okalającą brzeg denka; forma czapki jednakowa w oddziałach piechoty i jazdy K. O. P. parole na kołnierzu munduru w piechocie K. O. P. granatowe z wypustką zieloną, a na płaszczach patki granatowo-zielone, formy obowiązującej w armji; w oddziałach jazdy K. O. P. parole na kołnierzu munduru i patki na kołnierzu płaszcza zastępują granatowo-zielone proporczyki.

5. Podkreślając znaczenie rozkazu niniejszego dla celów wskazanych na wstępie, polecam Pp. Komendantom Okręgowym dopilnować ścisłego przestrzegania go. Dotyczy to w pierwszym rzędzie Okręgów granicznych na wschodzie, gdzie stykanie się wzajemne policji i K. O. P. oraz wspólna praca jest rzeczą codzienną.

6. Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza ze swej strony wydaje analogiczne w tym zakresie rozkazy podwładnym oddziałom.

R. 340.

VI. Oddawanie honorów funkcjonarjuszom K. O. P. przez funkcjonarj. p. p.

Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza w swym rozkazie dziennym Nr. 91 wydało do podwładnych sobie oddziałów następujące pouczenie:

„Na skutek interwencji Głównej Komendy Policji Państwowej o nieprzestrzeganiu przez żołnierzy K. O. P. rozkazu o wzajemnej wymianie honorów z funkcjonarjuszami policji państwowej, przypominam, że wszystkie wydane w tej sprawie rozkazy nie utraciły swej mocy obowiązującej i ddawanie wzajemnych ukłonów musi być nadal na całym terenie Państwa ściśle przestrzegane. Jak wynika z przesłanej mi korespondencji, najwięcej uchybień odnośnie salutowania spotyka się ze strony podoficerów K. O. P.

W przekonaniu, że uchylenia od omawianych rozkazów nie są wynikiem złej woli, a najprawdopodobniej powstają wskutek zwykłej nieuwagi lub przeoczenia albo nieznajomości dystynkcji funkcjonarjuszów policji państwowej, podkreślam raz jeszcze, że konkretne fakty niewykonania rozkazu o salutowaniu mają być zawsze najsurowiej karane, jak za wyraźną niesubordynację".

Podając powyższe do wiadomości, zwracam uwagę Pp. Komendantów Wojewódzkich na okoliczność, że i ze strony funkcjonarjuszów p. p. przepisy o wzajemnem salutowaniu nie są dość ściśle przestrzegane. Ma to miejsce szczególnie na terenach tych województw, które oddalone są od granicy wschodniej i na których oddziały K. O. P. nie konsystują.

Przypominając Pp. Komendantom treść rozkazu mojego Nr. 283, polecam jaknajściślej przestrzegać obowiązku wzajemnego salutowania i stale pouczać w tym względzie podwładnych sobie funkcjonarjuszów. Każdorazowe wypadki niostosowania się do obowiązujących w tej mierze przepisów, winny być karane z całą surowością.

O. 1184 z d. 23/II 1925 r.

Stosunek do K. O. P.

Poniżej podaję do wiadomości wyciąg z pisma Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza.

„Dowódca pododcinka Nr. 13 otrzymał wiadomości od D-cy komp. prawoskrzydłowej, jakoby między Rakowem i Dubrową miała przejść banda dywersyjna, celem napadu na Raków lub na Gródek. Wydano niezwłocznie odpowiednie zarządzenia. W tymże dniu, t. j. dnia 28 stycznia o godz. 2-ej posterunek policji państwowej w Rakowie otrzymał depeszę tej samej treści z Wojew. Nowogródzkiego. Komendant tegoż posterunku nie zawiadomił jednak o tem dowódcę kompanji".

W związku z tem polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podporządkowanym jednostkom policyjnym, aby te w interesie służby i bezpieczeństwa natychmiast informowały d-ców oddziałów Korpusu Ochrony Pogranicza w wypadkach otrzymania podobnych wiadomości.

R. 290.

VII. Korespondencja w sprawach ochrony pogranicza.

Wyjaśniam, iż wojewódzkie powiatowe organa policyjne, w sprawach dotyczących ochrony pogranicza winny kierować korespondencję bezpośrednio do właściwych władz Korpusu Ochrony Pogranicza, t. j. do Dowództw kompanji, bataljonów ewent. brygad. W wypadkach wymagających skomunikowania się z Dowództwem Korpusu O. P. korespondencja winna być prowadzona jedynie zwykłą drogą służbową.

Stosunek organów P. P. do członków ciał ustawodawczych.

R. 52.

II. Legitymacje poselskie. Podaję się do wiadomości i zastosowania pismo Prezydenta Ministrów, zamieszczone w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 127:

„Z powodu pewnego konkretnego wypadku zwrócił się do mnie p. Marszałek Sejmu Ustawodawczego z prośbą, aby legitymacje posłów sejmowych zastępowały wszelkie przepustki, wydawane w poszczególnych Ministerstwach oraz Urzędach dla osób, zgłaszających się na audjencje.

Uznając w zupełności, że Pp. Posłom sejmowym, ze względu na ich stanowisko oraz brak czasu na wyczekiwanie swej kolei, musi być przyznane prawo pierwszeństwa przed innymi interesantami, upraszam o wydanie odpowiedniego zarządzenia".

R. 212.

XIV. Przyjmowanie posłów i senatorów w urzędach. Podaję do wiadomości i wykonania okólnik Prezydjum Rady Ministrów Nr. 17 z dnia 29 stycznia r. b.:

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 25 stycznia b. r. proszę o wydanie zarządzenia, by pp. posłowie i senatorowie byli przyjmowani w Ministerstwach i Urzędach przed innymi interesantami, jednak tylko w godzinach przyjęć obowiązujących dla wszystkich.

R. 348.

VI. W sprawie interwencji posłów i senatorów. Podaję do wiadomości okólnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 5 z dnia 15 stycznia 1927 r. Nr. OL. 13299 w sprawie interwencji posłów i senatorów i polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenia podwładnym urzędom ścisłego stosowania się do niżej podanego okólnika.

„Na posiedzeniu z dnia 16 grudnia 1926 r. Rada Ministrów wskutek inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych powzięła następującą uchwałę w sprawie interwencji posłów i senatorów:

a) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje u władz rządowych klubów poselskich — jako instytucyj nieopartych na żadnych normach prawnych — nie stwarzają konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie (chyba że są zgłoszone w formie interpelacji);

b) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach prywatnych poszczególnych osób — o ile nie są zgłoszone w formie interpelacyj — nie stwarzają również konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie i winne być traktowane jako interwencje osób prywatnych;

c) Rada Ministrów stwierdza, że interewencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach, w których wchodzi w grę interes publiczny, a zwłaszcza żywotne interesy ich okręgów wyborczych, nie stwarzają wprawdzie również wyraźnie przez Konstytucję unormowanego obowiązku reagowania na nie (chyba że są zgłoszone w formie interpelacyj), że jednakowoż takie interwencje stanowią naturalny objaw interesowania się reprezentantów ludności jej sprawami i z tego względu są w zupełności dopuszczalne.

O powyższej uchwale zawiadamiam Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) wskutek pisma Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1926 r. Nr. 17988 i proszę o ścisłe przestrzeganie zasad w uchwale ustalonych oraz o udzielenie odpowiednich wskazówek

ad 1. podległym władzom i urzędom,

„ 2. podległym urzędnikom.

Przy wykonywaniu poszczególnych punktów należy mieć na uwadze, co następuje:

ad a) interwencje Klubów poselskich, kierowane od władz i urzędów w drodze piśmiennej są podpisywane bądź przez poszczególnych posłów bądź przez osoby trzecie (sekretarza klubu). Interwencje podpisane przez posłów, względnie senatorów, należy traktować jako interwencje osobiste, pochodzące od podpisanego posła, względnie senatora i postępować z niemi w myśl b) i c) uchwały Rady Ministrów.

Interwencje klubów podpisane przez osoby trzecie (sekretarza) należy traktować jako doniesienie osoby prywatnej w sprawie bezpośrednio nie zainteresowanej. Pismo takie, jak każde inne doniesienie osoby prywatnej, może służyć jako nieobowiązujący materjał przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy;

ad b) interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach prywatnych poszczególnych osób mogą być bądź ustne bądź piśmienne.

Przy interwencjach ustnych należy interwenjujących posłów i senatorów przyjmo-

wać pod względem formalnym stosownie do postanowień okólników dawniejszych, dotyczących przyjmowania członków ciał ustawodawczych.

Natomiast co się tyczy meritum sprawy objętej interwencją należy mieć na względzie, co następuje:

za „sprawy prywatne poszczególnych osób" należy uważać takie sprawy, dotyczące osób indywidualnie określonych, w których obowiązujące przepisy dają każdemu obywatelowi możność dochodzenia swoich spraw, czy to w drodze administracyjnej czy sądowej, w toku instancji lub w drodze nadzoru. Posłowie i senatorowie interwenjujący w urzędach w takich sprawach winni być pod względem merytorycznym traktowani w myśl ogólnych zasad postępowania administracyjnego, dotyczących pełnomocnictwa i zastępstwa stron w urzędach, t. j. zasadniczo winni wykazać się upoważnieniem danej osoby do zastępowania jej w konkretnej sprawie. Upoważnienie takie, okazane w urzędzie przez interwenjującego posła, wzgl. senatora, należy dołączyć do akt sprawy.

Przy interwencjach w drodze piśmiennej należy w sposób anlaogiczny stosować powyższe zasady.

ad c) Od interwencji w sprawach prywatnych poszczególnych osób należy zasadniczo odróżnić interwencje w sprawach, w których wchodzi w grę ogólny interes publiczny, dotyczący żywotnych interesów, czy to ogólno-państwowych, czy też pewnych okręgów, zatem z reguły okręgów wyborczych odnośnych posłów i senatorów. Z zestawienia z definicją podaną wyżej odnośnie spraw prywatnych poszczególnych osób wynika, iż w punkcie c) uchwały Rady Ministrów chodzi o pewne przejawy i interesy natury ogólnej, które nie mają bezpośredniego związku z interesami pewnej konkretnej osoby, i z tego powodu nie mogą być załatwione w formie konkretnego orzeczenia lub zarządzenia, a nadają się do traktowania w formie zarządzeń ogólnie obowiązujących, czy to na tle problemu, jaki powstał już w danym okręgu dla władz administracyjnych, czy też w formie inicjatywy o znaczeniu ogólniejszym , którą władze administracyjne miałyby dopiero podjąć. Oczywistą jest rzeczą, że zwrócenie uwagi władz w sprawach tego typu ze strony posłów i senatorów, którzy z reguły obeznani są dokładnie z nastrojami i potrzebami swoich okręgów wyborczych stanowi nietylko naturalny objaw zainteresowania się ze strony członków ustawodawczych, lecz może dostarczyć władzom istotnie cennych wskazówek, względnie zwrócić ich uwagę na pewne istotne momenty, dotyczące danego problemu. Z tego względu informacje dostarczone przez posłów i senatorów powinny być przez te władze wzięte pod szczególniejszą uwagę. Natomiast z uchwały Rady Ministrów nie wynika dla władz obowiązek reagowania na tego rodzaju interwencje w formie np. informowania interwenjujących posłów i senatorów o stanie sprawy w drodze piśmiennej.

Zgromadzenia poselskie i wiece.

R. 76.

II. Wiece. Wobec zdarzających się interwencji policji na wiecach, zwoływanych przez posłów, polecam wyjaśnić podległym organom, że zgodnie z okólnikiem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urzęd. Min. Spraw Wewn. Nr. 29, 1919 r. p. 378) wydanym z powodu wprowadzenia stanu wyjątkowego „wszelkie zgromadzenia poselskie oraz publiczne przemówienia posłów nie podlegają żadnym ograniczeniom lub cenzurze".

Z powyższego wynika, że bez względu na to, czy w danej miejscowości ogłoszony jest stan wyjątkowy, czy też nie, wszelka interwencja policji jest w tej dziedzinie wykluczona. Odpowiedzialność za przebieg i porządek wiecu ponosi sam poseł, a osoby prywatne na wiecu tym przemawiające, ponoszą odpowiedzialność nie za sam fakt przemówienia, lecz ewentualnie za treść przemówienia, o ile ona koliduje z obowiązującemi ustawami.

R. 113.

I. Interwencja policji na zebraniach zwoływanych przez posłów. W uzupełnieniu i wyjaśnieniu p. II rozkazu Komendy Gł. P. P. z dn. 15 września 1920 r. Nr. 76, oraz zgodnie z okólnikiem Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 477 z dnia 17 marca 1921 r. wyjaśniam, iż w miejscowościach gdzie obowiązuje ustawa z dnia 25 lipca 1919 r. odnośnie do zgromadzeń należy stosować się do następujących wskazówek:

wszelkiego rodzaju zgromadzenia, wiece, zebrania i t. p. dzielą się na trzy kategorje:

1. w lokalach zamkniętych,
2. pod gołem niebem,
3. sprawozdania poselskie.

Ad. 1. Zgromadzenia w lokalch zamkniętych mogą być zebraniami organizacji, stowarzyszeń i t. p. lub publicznemi. W pierwszym wypadku są to zebrania lub posiedzenia członków wszelkiego rodzaju organizacji, stowarzyszeń, korporacji i t. p. funkcjonujących na podstawie odpowiednich legalnych ustaw, statutów i t. p. przewidujących

odnośne zebrania i ich skład osobisty. Władzom administracyjnym, które mogą w tym wypadku posługiwać się policją umundurowaną przysługuje prawo kontroli tych zgromadzeń, a mianowicie: w wypadku całkowicie uzasadnionych podejrzeń, że pod pozorem legalnego posiedzenia jakiejś organizacji odbywa się w istocie zebranie przygodnych osób, zagrażające lub mogące zagrozić bezpieczeństwu publicznemu, władze administracyjne dają policji nakaz wkroczenia do lokalu, gdzie się zebranie odbywa. Policja po porozumieniu się wyłącznie z przewodniczącym zebrania zapytuje, czy na sali są obecni tylko członkowie danej organizacji i może zażądać od przewodniczącego sprawdzenia legitymacji członkowskich u obecnych, przyczem sprawdzenie przeprowadza osobiście przewodniczący w asyście funkcjonarjusza policji. Obecni na zebraniu rzeczoznawcy, honorowi goście i t. p., o ile posiadają piśmienne zaproszenia, mogą uczestniczyć w posiedzeniu. O ile zostanie stwierdzonem, że na zebraniu są osoby obce, nie mające prawa uczestniczyć w niem, policja po jednokrotnem uprzedzeniu przewodniczącego może zebranie rozwiązać. O rozwiązaniu zebrania i okolicznościach z tem złączonych, musi być sporządzony protokuł z podpisem przewodniczącego zebrania.

W wypadkach, gdy przebieg zebrania jest o tyle burzliwy, że zakłóca porządek publiczny poza lokalem zebrania, policja po jednokrotnem uprzedzeniu przewodniczącego zebranie rozwiązuje. O ile legalne zebranie wkroczyło na drogę przez prawo zakazaną i władze administracyjne są powiadomione o tem, wówczas należy zebranie rozwiązać i cały materjał przekazać władzom sądowym.

Zgromadzenia publiczne w lokalach zamkniętych mogą odbywać się za uprzedniem przez zwołujących powiadomieniem władzy administracyjnej pierwszej instancji najmniej na 48 godzin przed odbyciem zebrania. W pawiadomieniu muszą być wskazane conajmniej dwa nazwiska osób zwołujących zebranie i ich dokładne adresy oraz projektowany porządek dzienny. Władza administracyjna może zabronić odbycia zebrania, o ile może ono zagrażać bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu. Władza administracyjna deleguje na zebranie swego przedstawiciela bądź też umundurowanego funkcjonarjusza policji z pośród urzędników najwięcej inteligentnych i taktownych. Po przybyciu na zgromadzenie przedstawiciel władzy okazuje przewodniczącemu swoją delegację i zajmuje w porozumieniu z nim odpowiednie miejsce na sali. O ile treść przemówień zawiera w sobie cechy przestępstwa lub zagraża bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu, przedstawiciel władzy ostrzega o tem przewodniczącego zebrania, a w razie, jeśli ostrzeżenie takie powtórzonem będzie trzykrotnie, zebranie może być rozwiązanem. O rozwiązaniu zebrania przedstawiciel władzy komunikuje przewodniczącemu ustnie. W razie drobnych zakłóceń porządku na sali, nie związanych z tokiem obrad, jak np. ktoś jest w stanie nietrzeźwym lub t. p. przedstawiciel władzy może przez podwładne sobie organa, jedynie na skutek żądania przewodniczącego, usunąć z sali osoby, przeszkadzające spokojnym obradom. O ile jednak zakłócenie porządku ma miejsce w związku z samą treścią obrad, jako to opozycyjne okrzyki, przeszkadzanie mówcom i t. p. przedstawiciel władzy w żadnym wypadku nie może wtrącać się do przebiegu zgromadzenia. Wprowadzenie porządku należy wyłącznie do przewodniczącego, który w danym wypadku powinien działać tylko w swoim zakresie, bez odwoływania się do pomocy władzy. O ile zaś porządek nie zostaje przywróconym, przedstawiciel władzy po trzykrotnem uprzedzeniu przewodniczącego powinien zgromadzenie rozwiązać. W żadnym wypadku przedstawiciel władzy nie może mieszać się do toku obrad, usuwać opozycję, domagać się od publiczności spokoju i t. p.

Ad 2. Względem zgromadzeń pod gołem niebem należy zachować te wszystkie zasady, co i dla zgromadzeń publicznych w lokalach zamkniętych z tą jednak różnicą, że dla odbycia się ich potrzebne jest uprzednie zezwolenie władzy administracyjnej, przyczem czujność władz przy zezwalaniu oraz w czasie samego zgromadzenia, winna być oczywiście, wzmożoną.

Pamiętać należy, że przepisy niniejsze, ograniczające w ramach konieczności nieodzownej, wolność zebrań i zgromadzeń, zmierzają ku ustaleniu i utrzymaniu w kraju naszym zupełnej wolności słowa i zgromadzeń. Całe zachowanie się władz przy stosowaniu niniejszych przepisów powinno być nacechowane zrozumieniem tej ogólnej zasady, która tworzy jedną z podwalin naszej państwowości.

Ad 3. Zgromadzenia sprawozdawcze posłów (sejmiki relacyjne) korzystają z absolutnej wolności, t. zn., że poseł na Sejm ma prawo zwoływać wszędzie, a nietylko w swoim okręgu wyborczym, zgromadzenia publiczne w celu złożenia sprawozdania z działalności swojej. Tego rodzaju zgromadzenia mogą być zwoływane bez uprzednich powiadomień władzy i zabronionemi przez władzę mogą być tylko w tym jedynie wyjątkowym wypadku, kiedy miejsce odbywania takiego zgromadzenia nieodpowiedniem jest do takiego celu ze względu na arterje komunikacyjne. Jednakże i w tym wypadku nie należy stawiać przeszkód dla przeniesienia takiego zgromadzenia w możliwie najbliższe miejsce, odpowiednie dla odbycia zgromadzenia. Rozwiązywanie lub niedopuszczanie zgromadzeń poselskich z przytoczonego tu powodu, jest bardzo niepożądanem i dopuszczalnem jest tylko, jako ostateczność. Na zgromadzenia tego rodzaju władza deleguje swego przedstawiciela, zgodnie z powyżej podanemi wskazówkami. Jednakże funkcje jego są inne niż na zgromadzeniach zwykłych. Porządek obrad, treść przemówień posła lub po-

słów, jest zupełnie nietykalną dla przedstawiciela władzy. Kierować się tutaj należy całkowicie art. 6 ustawy z dnia 8 kwietnia 1919 r. Nr. 31 poz. 263, wszakże przemawiać na takim wiecu mogą jedynie posłowie. Inne osoby mogą tylko zwracać się do posłów z zapytaniami i interpelacjami. O ile zaś zachodzą wypadki przemówień nie posłów, zgromadzenie musi być rozwiązane. Pozatem przedstawiciele władzy nie mogą wtrącać się ani do przebiegu obrad, ani zajść na sali z wyjątkiem usuwania z sali obrad albo zgromadzenia na żądanie przewodniczącego osób, będących w stanie nietrzeźwym.

Również o ile poseł przemawia na zgromadzeniu zwykłem, przedstawiciel władzy nie może podczas trwania przemówienia wtrącać się ani do przebiegu obrad, ani do samego przemówienia poselskiego.

Przedstawiciele państw obcych.

R. 311.

I. Przestrzeganie przepisów obowiązujących w stosunku do przedstawicieli państw obcych.

Podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 143 z dnia 19 grudnia 1921 r. Nr. Pr. 4746 i jednocześnie odwołuję rozkaz K. Gł. P. P. Nr. 115 p. II.

„Rzeczpospolita Polska nawiązała już stosunki dyplomatyczne niemal ze wszystkiemi państwami, które obecnie posiadają w Warszawie swe przedstawicielstwa i zaczynają otwierać w miastach prowincjonalnych konsulaty.

Koniecznem jest, aby władze wykonawcze ściśle przestrzegały przepisów obowiązujących w stosunku do przedstawicieli państw obcych, a wynikających z prawa międzynarodowego lub powszechnie przyjętych zwyczajów międzynarodowych.

W tym celu podaję do ścisłego stosowania się następujące zasady postępowania w stosunku do placówek zagranicznych w Polsce:

Eksterytorjalnemi są następujące osoby:

I. Ambasador, poseł.

II. Cały personel dyplomatyczny:
   1. Radca poselstwa,
   2. Sekretarz,
   3. Attaché wojskowy,
   4. Attaché poselstwa.

III. Personel urzędniczy:
   1. Naczelnik kancelarji i urzędn. kancelaryjni etatowi,
   2. Kurjerzy,
   3. Księża kapelani, doktorzy i inne osoby przydzielone do poselstwa.

IV. Z personelu nieurzędowego:
   1. rodzina posła (ambasadora) z nim razem mieszkająca,
   2. rodzina personelu dyplomatycznego razem z tymże personelem mieszkająca,
   3. rodzina personelu urzędniczego razem z tymże mieszkająca,
   4. służba posła (poselstwa) zarówno wyższa jak niższa jednak o tyle tylko, o ile jest ona poddanymi państwa, do którego należy poseł. (Rodzina służby nie ma prawa do eksterytorjalności).

V. Konsul zawodowy (etatowy), o ile pełni funkcje dyplomatyczne i albo:
   1) z tego tytułu jest przydzielony do Poselstwa lub Ambasady, albo
   2) jeśli jego charakter dyplomatyczny jest wyraźnie zaznaczony.

Z przywilejów, wynikających z eksterytorjalności korzysta również rodzina Konsula powyższej kategorji.

W wypadku 2 znajdują zastosowanie przepisy wymienione od II—IV niniejszego okólnika.

Konsul zawodowy (etatowy) niepełniący funkcyj dyplomatycznych nie korzysta z prawa eksterytorjalności, przysługują mu natomiast pewne przywileje konsularne. Do przywilejów tych należy:

a) prawo wywieszania chorągwi i herbu państwa konsula,
b) nietykalność osobista, wyjąwszy wypadki zbrodni t. zn., że nie można stosować do konsula poza wypadkami zbrodni, aresztu prewencyjnego,
c) nietykalność biura konsulatu, kancelarji i archiwów, nie mogą one podlegać rewizjom i aresztom.
d) zwolnienie od podatków osobistych bezpośrednich,
e) niezależność od jurysdykcji miejscowej z tytułu czynności urzędowych.
f) możność składania zeznań sądowych (świadczenia) w mieszkaniu własnem.

Przywileje te dotyczą jednak li tylko osoby konsula, a nie rozciągają się na jego rodzinę, ani na urzędników Konsulatu.

VI. Pewne misje specjalne, bądź osoby w misjach specjalnych przebywające sporadycznie z określonem ściśle zadaniem. Eksterytorjalność rozciąga się na tych wszystkich członków misji, którzy otrzymali specjalne dokumenty dyplomatyczne.

Nietykalnemi są rzeczy:

I. Odnośny obszar nieruchomości i odnośne lokale zajęte przez osoby eksterytorjalne.

II. Ruchomości należące do osób eksterytorjalnych.

III. Archiwa wszelkich konsulatów.

IV. Walizy dyplomatyczne wożone przez kurjerów bez różnicy czy wiezione są do Polski, z Polski lub przez Polskę.

1. Powyżej wymienione osoby, korzystające z prawa eksterytorjalności są nietykalne, a zatem w żadnym wypadku nie wolno ich aresztować, nawet o ile by zostały schwytane na gorącym uczynku.

Posiadane przez nich paszporty dyplomatyczne winny być uważane jako dowody wystarczające do stwierdzenia tożsamości osoby.

W razie popełnienia przez te osoby czynu zabronionego przez prawo, władza, do której wiadomości czyn ten dojdzie, ograniczyć się winna do zakomunikowania o tem w drodze służbowej, Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Osoby te również nie podlegają miejscowym sądom i nie mogą być zmuszone do wypełnienia obowiązków świadka.

2. Funkcjonarjusze konsularni, o ile są obywatelami państwa wysyłającego, nie podlegają aresztowaniu w sprawach handlowych oraz aresztowi prewencyjnemu w sprawach karnych, chyba że chodzi o dochodzenie przestępstwa, które ustawodawstwo nasze karze jako zbrodnię.

Przywileje powyższe nie stosują się do konsulów honorowych.

3. Pozatem wogóle żaden fakt o charakterze przymusowym (np. administracyjne wysiedlenie) nie może być wykonany przeciw jakiemukolwiek z urzędników dyplomatycznych lub konsularnych bez uzyskania na to zgody Ministerstwa Spraw Zagranicznych za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

4. Bez zgody przełożonego placówki eksterytorjalnej (dyplomatycznej lub konsularnej) nie wolno wkraczać na obszar nieruchomości lub do odnośnego lokalu zajętego przez osoby eksterytorjalne, nawet przy wykonywaniu przepisów ustaw karnych.

Wstęp ten jest również niedopuszczalny dla przedstawicieli urzędów mieszkaniowych, którzy pod żadnym pozorem nie mogą nawiedzać osób, korzystających z prawa eksterytorjalności, celem zarekwirowania mieszkań lub jakiegokolwiek sprawdzenia.

5. Korespondencja oraz wszelkie inne rzeczy przeznaczone dla osób eksterytorjalnych lub przez nie posiadane nie mogą być w żadnym wypadku zatrzymywane lub rewidowane.

W szczególności należące do nich samochody i ekwipaże nie mogą być zatrzymane z powodu niewykonania obowiązujących przepisów.

Odnośna władza ograniczyć się winna do doniesienia o tem w drodze służbowej swojej władzy przełożonej.

Zakaz rewizji nie przesądza oględzin i rewizji z tytułu upełnomocnień władz celnych, które są przedmiotem osobnej instrukcji wydanej przez Ministerstwo Skarbu.

W razie jakiegokolwiek zatargu z urzędowemi placówkami obcego państwa w Polsce lub wątpliwości, czy dana osoba korzysta z prawa eksterytorjalności, względnie czy rzecz jest nietykalna należy się zwracać po kompetentne wskazówki i decyzje do Ministra Spraw Zagranicznych, przez Min. Spr. Wewnętrznych.

Powyższe wskazania winny być przestrzegane z całą ścisłością i wykroczenia karane z całą surowością, ponieważ konflikty na tle naruszenia prawa eksterytorjalności mogą przynieść Państwu nieobliczone szkody.

„Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało celem ułatwienia organom bezpieczeństwa orjentowania się, legitymacje w języku polskim dla tych członków Ciała Dyplomatycznego w Polsce, którzy korzystają w całej pełni z prawa eksterytorjalności i z przywilejów dyplomatycznych.

Wzór takiej legitymacji załącza się".

Strona prawa.

Wzywa się wszystkie władze cywilne i wojskowe, aby okazicielowi niniejszej legitymacji udzielały w razie potrzeby opieki i pomocy oraz przepuszczały go bez przeszkód.

Legitymacja ważna do dnia .....

Warszawa, dn. ..... 192.. r.

Za ministra spr. zagran.

(—) .....

Dyrektor protokułu.

Strona lewa.

LEGITYMACJA DYPLOMATYCZNA

№ .....

Fotografja.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaświadza, że P. .....

.....

.....

Podpis
Signature

jest członkiem ciała dyplomatycznego.

II. Legitymacje urzędników konsularnych państw obcych.

W związku z powyższym okólnikiem podaję do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. Pr. 8439 z dnia 30 września 1925 r. w sprawie legitymacji urzędników konsularnych państw obcych.

„Nawiązując do reskryptu z dnia 19 grudnia 1921 r. Nr. Pr. 4746, Ministerstwo Spr. Wewnętrznych zawiadamia, że Min. Spraw Zagranicznych wprowadziło specjalne wzory legitymacji dla kierowników konsulatów i urzędników konsularnych państw obcych w Polsce.

Załączając wzór rubryk, zawartych w wspomnianej legitymacji, przypominającej kształtem swym i wielkością legitymację urzędniczą (książeczka o twardej zielonej płóciennej okładce) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że

1. Legitymacje te otrzymywać będą w miarę zgłoszenia wszyscy urzędnicy i funkcjonarjusze Konsulatów obcych w Polsce, którzy nie są obywatelami polskimi;
2. Legitymacje służą jedynie dla wylegitymowania swego charakteru służbowego posiadaczy;
3. Posiadacze legitymacji nie nabywają prawa do przywilejów, z których korzystają posiadacze kart dyplomatycznych, a których to kart wzór dołączony był do cytowanego na wstępie reskryptu Nr. Pr. 4746/21.

W uwagi jednak na zwyczaje międzynarodowej kurtuazji, zechce Pan Wojewoda, (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) zwrócić uwagę podległych władz i urzędów, aby posiadaczy legitymacji konsularnych traktowali w sposób możliwie uprzejmy i oględny".

1 karta

Miejsce na fotografję.

Podpis
Signature

2 karta. Strona pierwsza

Ważność niniejszej legitymacji przedłuża się do dnia 31 grudnia roku

192...

192...

192...

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

LEGITYMACJA №.....

Pieczęć:

2 karta. Strona druga.

LEGITYMACJA №.....

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaświadcza, że

P. .....

jest .....

.....

Ważne do dnia .....

Warszawa, ...

Za ministra

Naczelnik wydziału

Carte d'identité de M. .....

.....

Valable jusqu'au .....

R. 324.

III. W sprawie legitymacji członków wojskowej Misji Francuskiej i ich rodzin.

W związku z rozkazem K. Gł. P. P. Nr. 311 p. I i II podaję do wiadomości i ścisłego stosowania reskrypt Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 maja 1926 r. Nr. Pr. 3485 w sprawie legitymacji członków Wojskowej Misji Francuskiej i ich rodzin:

W ślad za reskryptem z dnia 30 września 1925 r. Nr. Pr. 8439 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że na skutek porozumienia Min. Spraw Zagranicznych z Min. Spraw Wojsk. i Min. Spraw Wewnętrznych członkowie Francuskiej Misji Wojskowej i ich rodziny otrzymają specjalne legitymacje.

Legitymacje te wystawione w językach polskim i francuskim, opatrzone będą w fotografje posiadacza oraz w wizę Ministra Spraw Wojskowych, stwierdzającą wyraźnie prawo posiadacza korzystania z przywileju eksterytorjalności narówni z członkami korpusu dyplomatycznego.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) polecić podległym władzom, aby w stosunku do osób opatrzonych wspomnianymi legitymacjami przestrzegały ściśle przepisów reskryptu Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 19 grudnia 1921 r. Nr. PR. 4746.

Wzór legitymacji członków Francuskiej Misji Wojskowej i ich rodzin.

Pierwsza strona.

RZECZPOSPOLITA POLSKA — M. S. WOJSK.
République Polonaise—Minis. des Affaires Militaires

LEGITYMACJA
CARTE D'IDENTITÉ

№

2 strona.

(Fotografja)
(Fotographie)

pieczęć

Podpis właściciela:
Signature du titulaire:

3 strona.

Stwierdzam, że
Le Chef de la M. M. F. P. certifie que

jest — est:

Imię i nazwisko głowy rodziny:
Nom et prénom du chef de la famille:

Stopień — Grade:

Przydział — Affectation:

Warszawa, dnia
Varsovie, le 192

L. S.

Szef Wojsk. Misji Franc. w Polsce:
Le Chef de la Mission Militaire Franç. en Pologne:

4 strona.

Stwierdzam, że posiadacz niniejszej legitymacji wchodzi w skład Wojskowej Misji Franc. w Polsce i korzysta z przywileju eksterytorjalności, narówni z członkami Korpusu Dyplomatycznego.

Le Ministre des Affaires Militaires certifie que le porteur de cette carte d'identité fait partie de la Mission Militaire Franç. en Pologne, jouissant ainsi du privilège de l'exterritorialité dans les mêmes conditions que les membres du corps diplomatique.

Warszawa, dnia ...../...../ 192.
Varsovie, le

L. S.

Minister Spraw Wojskowych:
Le Ministre des Affaires Militaires:

.....

UWAGA. Legitymacja niniejsza ważna jest na czas przydziału .....
..... do Wojsk. Misji Franc. w Polsce i tylko w granicach Państwa Polskiego.

A V I S. La présente carte d'identité est valable pour la durée de l'affectation du ..... à la Mission Militaire Franç. en Pologne et sur le territoire polonais seulement.

R. 162.

IV. Znaki na samochodach przedstawicielstw dyplomatycznych.

Podaję do wiadomości Pp. Komendantom Okręgowym celem zaznajomienia podwładnych organów policji, iż dla ułatwienia policji odróżniania samochodów należących do przedstawicielstw dyplomatycznych wprowadzone zostały przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych tymczasowo tabliczki „D" na niebieskiem tle, umieszczone na przodzie lewego skrzydła.

W celu uniknięcia możliwych nadużyć tabliczki te będą stemplowane przez urzędy wydające obecnie pozwolenia na prawo jazdy.

R. 49.

III. Pisma władz zagranicznych.

Wobec tego, że władze zagraniczne nadsyłają do urzędów policyjnych pisma w drodze bezpośredniej — wyjaśnia się, co następuje:

Urzędy zagraniczne zasadniczo nie mają prawa bezpośredniego komunikowania się z władzami tutejszemi. Wszelka korespondencja takich urzędów, nawet zredagowana w języku polskim, winna iść w drodze dyplomatycznej, t. j. przez przedstawicielstwa dyplomatyczne tych państw. Wyjątki mogą być dopuszczalne tylko w drodze porozumienia międzynarodowego lub w drodze wzajemności (np. w stosunkach władz granicznych, kolejowych, celnych, paszportowych i w stosunkach władz policyjnych, gdy chodzi o listy gończe, poszukiwania przestępstw, wnioski o zaaresztowanie i t. p.).

Zgodnie z powyższym, w razie otrzymania takiej korespondencji, należy zwracać ją albo bezpośrednio z zaznaczeniem (w języku polskim), że pisma władz zagranicznych mogą być przyjmowane jedynie w drodze dyplomatycznej, lub też przesyłać ją do Min. Spraw Zagranicznych, które ją zwróci w drodze właściwej. Powyższe nie dotyczy miejscowych konsulatów państw obcych, które mogą się komunikować bezpośrednio z urzędami polskiemi i czynią to przeważnie w języku polskim.

Co się tyczy podań osób prywatnych, cudzoziemców, w języku cudzoziemskim, to podania takie również załatwiane być nie mogą, ponieważ językiem urzędowym jest język polski i należy je zwracać bezpośrednio lub też odsyłać do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Podania w języku polskim, które zostały przyjęte winny być opłacone stemplem, względnie opłata winna być siągnięta przed nadaniem podaniu dalszego biegu.

R. 73.

VII. Pisma władz zagranicznych.

Coraz częściej zdarzają się wypadki, iż władze policyjne przesyłają do Ministerstwa Spraw Zagranicznych rekwizycje władz austrjackich i czecho-słowackich niewykonane bądź

z powodu jakoby władzom tym nie przysługiwało prawo bezpośredniego zwracania się do polskich władz bezpieczeństwa, bądź z powodu, iż rewkizycje pisane są w języku niemieckim, względnie czeskim, powołując się przytem na rozkaz Komendy Głównej Nr. 49 p. III.

Ze względu na to, iż z Austją zawarta została umowa co do przyjmowania wzajemnych rekwizycji sądowych w języku polskim i niemieckim, że władze państw Austrji i Czecho-Słowacji nie czynią trudności w przyjmowaniu i załatwianiu bezpośrednich polskich rewkizycji naszych władz w kwestjach bezpieczeństwa publicznego, w szczególności w stosunkach władz policyjnych, gdy chodzi o listy gończe, poszukiwanie przestępców, wniosków o zaaresztowaniu i t. p., polecam na przyszłość przyjmować i załatwiać bezpośrednio wszelkie rekwizycje austrjackich i czecho-słowackich władz rządowych, autonomicznych oraz zakładów i przedsiębiorstw o charakterze publicznym lub charakterze użyteczności publicznej nawet wówczas, jeżeli pisane są w języku niemieckim lub czeskim.

Ułatwienia powyższe znajdują swe uzasadnienie w tem, że z państwami owemi Rząd Polski pozostaje w stosunkach likwidacyjnych, a stosowanie przeciwnej praktyki ze strony władz polskich pociągnęłoby za sobą ze strony wymienionych państw działalność odwetową, która z uwagi, iż chodzi często o doniosłe i bardzo pilne sprawy bezpieczeństwa publicznego, byłaby bardzo niepożądana.

Poza tem wyjątkowem traktowaniem wyliczonych spraw w stosunku do państw Austrji i Czecho-Słowacji p. III rozakzu Komendy Głównej P. P. Nr. 49 nadal obowiązuje.

R. 276.

X. Bezpośrednia korespondencja komend pol. państw. z komendami austrjackiej żandarmerji.

W związku z pismem Pana Ministra Spraw Wewn. Pr. 12168 z dnia 21 listopada 1924 r. podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych, iż na skutek wzajemnego porozumienia się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z rządem austrjackim, władze austrjackie zgodnie z zawiadomieniem Min. Spr. Zagranicznych z dnia 10 grudnia 1923 r. Nr. K. II a 33042/23 wydały już potrzebne zarządzenia właściwym komendom austrjackiej policji w przedmiocie wprowadzenia w życie bezpośredniej korespondencji wzajemnej między austrjackimi i polskimi organami służby bezpieczeństwa publicznego.

W związku z powyższem polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać podległym sobie organom policji państwowej zarządzenia, upoważniające do bezpośredniej korespondencji z odnośnymi równorzędnymi organami austrjackiej służby bezpieczeństwa w sprawach służbowych, a w szczególności pościgowych i identyfikacji przestępców.

Jednocześnie komunikuję, iż korespondencja z równorzędnemi władzami austrjackiemi bezpieczeństwa, zasadniczo winna być prowadzona w języku polskim, lecz dopuszczalnem jest prowadzenie tej korespondencji jednocześnie i w języku niemieckim, o ile na to pozwala dokładna znajomość języka niemieckiego.

R. 207.

III. Korespondencja z władzami zagranicznemi.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w piśmie do Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego z dnia 5 stycznia 1923 r. pod Nr. D. VII. 5723 zwraca uwagę na konieczność zakazu bezpośredniej korespondencji niepowołanych ku temu urzędów polskich z władzami zagranicznemi, albowiem wymagają tego zwyczaje międzynarodowe, nad przestrzeganiem których rządy państw obcych stale mają baczenie.

Korespondencja taka winna być prowadzoną za pośrednictwem Ministerstwa Spr. Zagranicznych. Przypominając przeto dawniejsze moje w tej sprawie rozkazy, polecam w każdym poszczególnym wypadku zastosowywać drogę służbową, kierując sprawy przez Komendę Główną P. P.

R. 212.

XI. Pisma władz zagranicznych.

Wobec powstałych wątpliwości wyjaśniam, iż p. III rozkazu Nr. 207, dotyczący zastosowania drogi służbowej w korespondencji z władzami zagranicznemi nie unieważnia p. VII rozkazu Nr. 73 co do bezpośredniego załatwiania rekwizycji, jak listy gończe, wnioski o zaaresztowanie i t. p.

R. 148.

V. Załatwianie spraw, dotyczących interwencji obcych poselstw w Polsce.

Poniżej podany okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 grudnia 1921 r. za Nr. Pr. 3740, podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych, celem ścisłego stosowania się, a zarazem wydania analogicznego zarządzenia podwładnym urzędom:

„Ponieważ Ministerstwo Spraw Zagranicznych żali się, że sprawy interwencji

obcych poselstw w Polsce, które Ministerstwo Spraw Zagranicznych załatwia w porozumieniu i przy pomocy urzędów centralnych zalegają zbyt długo w tych urzędach, co wpływa nader ujemnie na opinję obcych o wewnętrznej organizacji władz i urzędów polskich, przeto polecam, aby wszystkie sprawy, dotyczące interwencji obcych poselstw w Polsce, przekazywane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych traktowane były jako pilne i załatwiane z jaknajwiększą dokładnością i szybkością".

R. 170.

V. Korespondencja, nadsyłana do władz polskich przez władze sowieckie.

Wobec tego, że różne władze polskie, a w tej liczbie i policja państwowa, dość często otrzymują od władz sowieckich korespondencję, zawierającą nieraz nawet polecenia, podaję do wiadomości, że zainterpelowane w tej sprawie Ministerstwo Spraw Zagranicznych pismem swojem z dnia 27-go maja r. b. pod Nr. K. II a 9543/22, zakomunikowało, że sprawom, związanym z taką korespondencją, nie należy nadawać biegu, ponieważ żaden międzypaństwowy układ co do tego nie istnieje.

R. 276.

XVI. Załatwianie korespondencji władz sowieckich.

W myśl okólnika Min. Spraw. Wewn. Nr. 116 z dnia 15 grudnia 1924 r. polecam wszystkie pisma urzędów sowieckich, skierowane z pominięciem drogi dyplomatyczno-konsularnej odkładać do akt bez załatwienia.

R. 224.

VI. W sprawie urzędowania konsulatów niemieckich.

Poniżej podany okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 września 1922 r. Nr. Pr. 8082 polecam podać do wiadomości wszystkim podwładnym urzędom.

„Zdarzają się wypadki, że Konsulaty niemieckie w Polsce używają przy legalizacjach dokumentów i wystawianiu dokumentów niemieckich nazw miejscowości, położonych na obszarze Państwa Polskiego, ponadto określają niemieckimi tytułami urzędników polskich. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na skutek odniesienia się w tej sprawie Min. Spr. Zagr. poleca wydać stosowne zarządzenia podległym Panu Woj. (Del. Kom.) urzędom adm., aby dokumentów w ten sposób wystawianych bezwzględnie nie uznawały i dokumenty takie przedkładały w toku instancji Min. Spraw Wewnętrznych".

Stosunek policji do prasy.

R. 44.

VI. Informowanie prasy przez urzędników.

Mnożą się wypadki, iż funkcjonarjusze państwowi podają gazetom wiadomości poufne, które powinny stanowić tajemnicę urzędową. Są to głównie informacje reporterskie z kryminalistyki o zbrodniach, przebiegu śledztwa, aresztowaniach na tle przemytnictwa i szpiegostwa, o ucieczce więźniów i t. p.

W kołach dziennikarskich wiadomo, iż tą drogą można za opłatą stałą lub od wiersza pozyskać sensacyjny materjał, który donosiciele posiadają i rozwałkowują, aby wiadomość była bardziej oryginalna. Postępowanie takie jest ujawnieniem tajemnic służbowych i jest bezwzględnie zabronione i wykroczenia tego rodzaju karane będą z całą surowością w drodze dyscyplinarnej, aż do wydalenia ze służby włącznie, niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej z art. 653 K. K.

R. 48.

IV. Informowanie prasy przez urzędników.

W związku z poleceniem, dotyczącem zakazu informowania prasy przez funkcjonarjuszów państwowych (rozkaz Komendy Głównej Nr. 44 p. VI) wyjaśnia się, że zakaz informowania prasy dotyczy tych wypadków, kiedy ujawnienie faktu może ujemnie wpłynąć na bieg sprawy lub niewłaściwie ją oświetlić.

Informowanie prasy przez komisarjaty o zaszłych wypadkach, jak kradzieże, nieszczęśliwe wypadki i t. p. niewymagające zachowania tajemnicy ze względu na prowadzone dochodzenie nie jest wzbronione.

R. 224.

IV. Ogłaszanie w prasie o zatrzymanych rzeczach.

Publikacje w Gazecie Śledczej i inwigilacjach o zatrzymanym przez organa policji inwentarzu żywym i rzeczach, pochodzących z przestępstw, rzadko osiągają swój cel, t. j. ujawniają poszkodowanych, gdyż są niedostępne dla szerokiego ogółu.

Wobec powyższego polecam, aby Komendy Okręgowe, wzgl. Komendy Powiatowe weszły w porozumienie z właściwemi organami prasy, co do umieszczania przez nie odpowiednich wzmianek w bezpłatnej kronice policyjnej na podstawie perjodycznie udzielanych przez Komendy Okręgowe, wzgl. Powiatowe informacji o zatrzymanych przez policję, a pochodzących z przestępstw objektach.

R. 235.

IV. Podawanie prasie wiadomości z aktów dochodzeń i śledztw karnych przed rozprawą sądową.

W związku z rokazem moim Nr. 48 z dnia 7 kwietnia 1920 r., podaję do wiadomości poniżej okólnik Pana Ministra Sprawiedliwości, wydany do wszystkich Pp. Prokuratorów przy Sądach Apelacyjnych i Okręgowych i polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać odpowiednie zarządzenia podwładnym organom policji ścisłego stosowania się do niżej podanego okólnika, a zarazem zaznaczyć, iż funkcjonarjusze policji państwowej winni ujawnienia wiadomości objętych aktami urzędowemi będą pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

„Obowiązujące w Rzeczypospolitej przepisy zabraniają ogłoszenia drukiem przed sprawą sądową wiadomości, ujawnionych przez dochodzenie lub śledztwo wstępne (art. 305, 309 K. K. ros., § 17 ust. prasowej niem. z dnia 7 maja 1874 r. i § 41 U. K. niem. art. VII noweli z dnia 17grudnia 1862 r. L. 8. D. u. p. z r. 1863, dotycząca uzupełnienia u. k. austrjackiej).

Zakaz ten ma na względzie szkodliwe skutki, jakie może powodować przedwczesne ujawnienie okoliczności, będących przedmiotem śledztwa dla wymiaru sprawiedliwości.

Pomimo to stale spotkać można w czasopismach wzmianki i sprawozdania, dotyczące czynności śledczych władz policyjnych i sądowych i zawierające szczegóły, których ujawnienie jest formalnie bezprawne, a merytorycznie szkodliwe.

Ponieważ informacje takie należą do kategorji wiadomości objętych aktami urzędowemi, mogą być zatem ujawnione tylko przez niezgodne z obowiązkiem służby postępowanie poszczególnych funkcjonarjuszów policji państwowej lub urzędów wymiaru sprawiedliwości lekkomyślnie dostarczającym dziennikarzom informacji nieulegających przedwczesnemu ogłoszeniu.

Polecam przeto Panom Prokuratorom:

1. zwrócić uwagę podwładnych sobie urzędników na niedopuszczalność udzielania prasie informacji nieulegających ujawnieniu; winnych zaś pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej, oraz powodować w każdym poszczególnym wypadku pociągnięcie do takiejże odpowiedzialności wszystkich innych osób urzędowych w razie dopuszczenia się przez nie wymienionego uchybienia.

2. wzmóc nadzór nad przestrzeganiem przez redakcje czasopism powyższych przepisów, pociągając winnych do odpowiedzialności ustawowej niezwłocznie po dokonaniu czynu".

R. 264.

III. Artykuły prasowe o funkcjonowaniu P. P.

Sporadycznie w prasie tak stołecznej, jakoteż prowincjonalnej drukują się artykuły i notatki o działalności poszczególnych funkcjonarjuszów p. p., treść których daje do myślenia, że w pojawianiu się ich biorą czynny udział sami zainteresowani funkcjonarjusze. Inspirowanie samochwalczych artykułów w prasie nie licuje wogóle z godnością urzędników państwowych, a w szczególności urzędników umundurowanych. Polecam przeto pouczyć wszystkich funkcjonarjuszów policji państwowej o tem, że wywieranie wpływu na prasę, w celu zamieszczania artykułów, mających cechę samoreklamy jest niedopuszczalne. W razie spostrzeżenia tego rodzaju artykułów polecam przeprowadzać dochodzenie i stwierdzoną samoreklamę traktować, jako wykroczenie służbowe.

R. 302.

VII. Przedstawiciele prasy podczas uroczystości.

Bywały wypadki, że wskutek niedostatecznego poinstruowania policjantów, pełniących służbę przy uroczystościach publicznych, przedstawiciele prasy nie byli dopuszczani do miejsc specjalnie lub z natury rzeczy dla nich przeznaczonych, skutkiem czego ich czynności sprawozdawcze były w wysokim stopniu utrudnione. Aby ułatwić przedstawicielom prasy pełnienie ich ważnych obowiązków i uniknąć niewłaściwych zatargów między nimi a funkcjonarjuszami policji, polecam, aby przedstawiciele policji biorący w ten czy w inny sposób udział w układaniu planu uroczystości zwracali uwagę na wyszczególnienie w nim specjalnych postanowień, dotyczących przedstawicieli prasy (miejsca, czas, rodzaj legitymacji, w niektórych wypadkach strój i t. d.), i stosownie do tych postanowień dokładnie pouczali swych podwładnych.

R. 209.

III. Sprostowania urzędowe.

W wypadkach, kiedy zachodzi potrzeba sprostowania jakichkolwiek artykułów lub wzmianek w prasie, niektóre

Komendy Okręgowe, zwracają się do Komendy Głównej z prośbą o umieszczenie takowego, ograniczając się w swych pismach do krótkiej wzmianki, że ta lub inna wiadomość jest nieścisłą, lub że ten albo inny fakt nie miał miejsca.

Polecam na przyszłość każdorazowo dołączać do każdej takiej sprawy materjał dowodowy (dochodzenie, raporty, sprawozdania), a niezależnie od tego projekt odwołania, czy sprostowania.

Projekty te stanowić będą dla Komendy Głównej materjał do ewentualnych sprostowań prasowych.

R. 311. 9.369/I.

VIII. Stosunek Policji Państwowej do prasy.

Podaję poniżej do wiadomości i stosowania rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 stycznia 1926 r. Nr. BP. 47/26 w sprawie stosunku policji państwowej do prasy.

„Zmieniając reskrypt z dnia 15 lutego 1925 r. Nr. Pr. 1331, w sprawie stosunku policji państwowej do prasy, zarządzam, co następuje:

Zezwalam Panu Głównemu Komendantowi i Komendantom Wojewódzkim na umieszczenie w prasie komunikatów i sprostowań z zakresu, dotyczącego stanu wyszkolenia, uzbrojenia, zaopatrzenia, uzupełnienia, dyscypliny i kontroli służbowej, z tem, że komunikaty i sprostowania w sprawach personalnych wyższych funkcjonarjuszów p. p. mogą być podawane jedynie przez Pana Głównego Komendanta P. P., przyczem Komendanci Wojewódzcy komunikaty i sprostowania mogą zamieszczać jedynie w czasopismach, wychodzących na obszarze danego Województwa. W czasopismach, wychodzących poza granicami danego Województwa, należy umieszczać komunikaty i sprostowania za pośrednictwem właściwego Komendanta Wojewódzkiego. Podawanie komunikatów do prasy następować może wyłącznie za pośrednictwem P. A. T. lub jego oddziałów.

W wypadkach podawania do prasy ważniejszych komunikatów i sprostowań z powyższego zakresu, należy odnośny projekt przedstawiać do aprobaty mnie, względnie właściwemu Wojewodzie. Jako ważniejsze komunikaty i sprostowania, wymagające takiej aprobaty, rozumieć należy wszystkie te stprawy, które nie dotyczą wyłącznie kompetencji Pana Głównego Komendanta P. P., względnie Komendanta Wojewódzkiego, lecz mają związek z ogólną charakterystyką stosunków miejscowych lub ogólno-państwowych, lub dotyczą zarządzeń władz zwierzchnich lub faktów mających źródło w takich zarządzeniach, przyczem o ile zarządzenie pochodziło od władzy centralnej, nawet w sprawach, należących do kompetencji Komendanta Wojewódzkiego sprostowanie, względnie komunikat wymaga aprobaty tej władzy.

Udzielanie prasie wywiadów przez funkcjonarjuszów jest zakazane. W wyjątkowych wypadkach wywiady w zakresie wymienionym powyżej, udzielane być mogą jedynie przez Głównego Komendanta P. P., lub przez Komendanta Wojewódzkiego, za uprzednią aprobatą moją, względnie właściwego Wojewody.

Poza powyższem organa policji upoważnione przez Głównego Komendanta P. P., lub Województkich Komendantów P. P. mogą udzielać prasie informacji z zakresu wypadków bieżących, jak wykazy wypadków, wykrytych przestępstw i t. p., w każdym razie jednak informacje te udzielane być mogą tylko o tyle, o ile nie zachodzi potrzeba zachowania tajemnicy służbowej, lub obawa, że udzielona informacja może być szkodliwa dla przebiegu dochodzeń.

Wykraczających przeciwko powyższym zarządzeniom należy pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej".

O. 1352 z d. 14/VI 1926 r.

Udzielanie informacji prasie przez funkcjonarjuszów p. p.

Powołując się na rozkaz mój Nr. 311 p. VIII z dnia 8 lutego 1926 r., podaję poniżej do wiadomości i ścisłego stosowania rozporządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 czerwca 1926 r. Nr. BP. 4713/26, w sprawie stosunku policji państwowej do prasy:

„Uzupełniając reskrypt z dnia 30 stycznia 1926 roku N. BP 47/26 w sprawie stosunku policji państwowej do prasy, zarządzam, co następuje:

Udzielanie prasie jakichkolwiek informacji przez funkcjonarjuszów policji z zakresu policji politycznej jest bezwzględnie zakazane. Dotyczy to zarówno działalności policji w zakresie policji politycznej, jak również wiadomości o wyszkoleniu, zaopatrzeniu i t. p., o ile dotyczy policji politycznej. Zakaz ten obejmuje również podawanie informacji, wymienionych w ustępie przedostatnim wzmiankowanego wyżej reskryptu.

Podawanie do prasy jakichkolwiek wiadomości o działalności policji politycznej należy do właściwych Wojewodów (w Warszawie do Komisarza Rządu), względnie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ewent. zaś, o ile chodzi o wyniki śledztwa do władz wymiaru sprawiedliwości. Komunikaty natomiast i sprostowania w sprawach, wymienionych w ustępie drugim reskryptu z dnia 30 stycznia b. r., t. j. w sprawach, dotyczących stanu wyszkolenia, uzbrojenia, zaopatrzenia, uzupełnienia, dyscypliny i kontroli służbo-

wej, o ile dotyczą w jakikolwiek bądź sposób policji politycznej, mogą być podawane do prasy przez Głównego Komendanta, względnie przez Komendantów Wojewódzkich, tylko po uprzedniem uzyskaniu aprobaty, względnie właściwego Wojewody.

Za ścisłe przestrzeganie powyższego zarządzenia czynię osobiście odpowiedzialnymi właściwych przełożonych policyjnych, winnych zaś wykroczenia będę pociągał z całą surowością do odpowiedzialności dyscyplinarnej, aż do wydalenia ze służby włącznie.

Powyższe zechce Pan Komendant podać do wiadomości i ścisłego przestrzegania podległym organom policji państwowej".

Przestrzeganie tajemnicy służbowej.

O. 770 z d. 31/VII 1923 r.

(O. Min. Spr. Wewn. 72 z d. 7/VII 1923 r. Nr. Pr. 7627).

Przestrzeganie tajemnicy służbowej.

Zaszły w rozmaitym czasie pożałowania godne wypadki, że okoliczności oraz treść aktów urzędowych bezwzględnie tajne dostały się do wiadomości publicznej i nawet były cytowane w prasie. Wypadki takie świadczą, że wśród urzędników naszych nie wszyscy wykonują ściśle przepisy dyscypliny służbowej.

Na przyszłość coś podobnego uważam za zupełnie wykluczone.

Żaden akt tajny bez względu na jego treść lub znaczenie polityczne, nigdy nie może dostać się do wiadomości osób lub czynników niepowołanych. Wobec tego należy zwrócić najbaczniejszą uwagę na konieczność położenia kresu samym możliwościom złamania tajemnicy urzędowej w przyszłości.

Winni niezachowania tajemnicy służbowej będą pociągnięci do najsurowszej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Przy tej sposobności chcę zwrócić uwagę również na konieczność zachowania wogóle większej rezerwy i ostrożności przez urzędników w ich rozmowach prywatnych o sprawach urzędowych i osobach swoich zwierzchników i kolegów. Urzędnik powinien liczyć się z tem, że krytyka zarządzeń lub osób swoich zwierzchników i kolegów nawet w rozmowach prywatnych nie odpowiada dobru służby i wogóle istotnym wymogom służby urzędniczej.

R. 290.

X. Nieujawnienie opinji innych władz przez władę decydującą.

Podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 54 z dnia 25 maja 1925 r. w sprawie nieujawniania opinji innych władz przez władzę decydującą.

„Niejednokrotnie zauważyć można, że w toku spraw, wymagających uzgodnienia lub współdziałania kilku władz, udzielane bywają stronom zainteresowanym informacje co do tego, która władza zajęła w danej sprawie przychylne lub nieprzychylne stanowisko. To samo dotyczy spraw zdecydowanych już ostatecznie w sensie odmownym, gdzie nieraz władza, zrzucając poniekąd z siebie odpowiedzialność za nieprzychylne załatwienie, wyjaśnia czy to ustnie, czy to piśmiennie, że dana sprawa z powodu sprzeciwu innej władzy musiała zostać załatwiona odmownie.

W rzeczy samej każdy akt administracyjny — bez względu na to, czy przy jego załatwieniu wymagane jest porozumienie lub współdziałanie innej władzy — jest decyzją jednej władzy państwowej i władza, wydająca ostateczną decyzję musi także pod względem formalnym przejąć na siebie całkowitą odpowiedzialność za nią, chociażby ta decyzja zapadła wbrew jej opinji. I niewolno jest władzy wydającej decyzję stronie interesowanej wyjawiać opinji przychylnej lub nieprzychylnej innych władz współdziałających.

Ponieważ nieprzestrzeganie tej kardynalnej zasady osłabia w wysokim stopniu powagę władz państwowych, wywołując na zewnątrz wrażenie pracy nieskoordynowanej — przeto zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) wydać podległym urzędnikom polecenie ścisłego przestrzegania powyżej wskazanych zasad".

O. 149 z d. 26/XI 1921 r.

Przestrzeganie tajności wydawnictw poufnych.

Jak zauważono poszczególne jednostki policyjne rozwieszają w pokojach kancelarji, dostępnych osobom obcym wiadomości informacyjne, oraz fotografje przestępców natury politycznej z poufnego przeglądu inwigilacyjnego, wskutek czego tajne dokumenty stają się publiczną tajemnicą i narażają organa bezpieczeństwa na nieobliczalne trudności w wykonaniu poruczonych im zadań.

Wobec powyższego polecam Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom, aby wiadomości z poufnego Przeglądu Inwigilacyjnego oraz fotografje znajdowały się w tajnych aktach kierownika danego urzędu ew. u funkcjonarjusza policji powołanego do tej czynności.

Powyższe nie odnosi się do listów gończych, zawierających nazwiska, opis osoby oraz szczegóły zbrodni natury kryminalnej, które mogą być podawane do wiadomości szerszemu ogółowi zapomocą rozwieszania w pokojach kancelarji danego urzędu policyjnego.

Prokuratorja generalna.

R. 107.

II. Urzędy policyjne występujące w sprawach cywilnych w charakterze powodów lub pozwanych. W porozumieniu z Generalną Prokuratorją Rzeczypospolitej Polskiej podaję do wiadomości i ścisłego stosowania, co następuje: urzędy policyjne występujące w sprawach cywilnych w charakterze powodów lub pozwanych są reprezentowane przez Prokuratorję Generalną. W razie konieczności wystąpienia z powództwem cywilnym lub w razie otrzymania pozwu urząd policyjny winien zwrócić się w drodze służbowej do Komendy Głównej, przesyłając całkowite akta, w celu uzyskania od Prokuratorji Generalnej delegowania specjalnego przedstawiciela dla danej sprawy. O ile sprawa jest nieskomplikowana i nie wymaga specjalnych wiadomości prawniczych od przedstawiciela, odnośny urząd policyjny może zaproponować w tym celu jednego ze swoich funkcjonarjuszów, na imię którego Prokuratorja Generalna nadeśle bezpośrednio do urzędu pełnomocnictwo.

R. 286.

XII. Prokuratorja Generalna — udział w postępowaniu sądowo-karnem. Ze względu na zmianę, jaka zaszła w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 grudnia 1924 r. o zmianie ustroju Prokuratorji Generalnej Rz. P. (Dz. U. 107 poz. 967) w kompetencjach Prokuratorji Generalnej przy zastępowaniu interesów majątkowych Państwa w postępowaniu sądowo-karnem podaję do wiadomości i zastosowania się, co następuje:

Według ustępu 3 art. 4 Ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz. P. 65 poz. 390) udział Prokuratorji Generalnej w postępowaniu sądowo-karnem był obligatoryjny, to jest brała Prokuratorja Generalna udział zawsze, gdy okazała się potrzeba zastępowania prywatnoprawnych interesów Państwa oraz podmiotów prawnych w art. 3 cytowanej ustawy wymienionych.

Obecnie ustęp 3 art. 6 Ustawy z dnia 9 grudnia 1924 r. (Dz. U. 107 poz. 967) czyni obowiązek udziału Prokuratorji Generalnej w postępowaniu karno-sądowem fakultatywnym, uzależniając go od wezwania o zastępstwo przez właściwą władzę państwową.

Przepis ten ma na celu odciążenie Prokuratorji Generalnej od spraw drobnych, w których właściwy urząd przy postępowaniu sądowo-karnem może równocześnie dochodzić strat materjalnych, jakich doznał Skarb Państwa, jako powód cywilny w sprawie karnej.

W związku z powyższem na żądanie Prokuratorji Generalnej polecam, aby poszczególne komendy powiatowe w drobnych sprawach występowały samodzielnie, w razie zaś uznania udziału Prokuratorji Generalnej w sprawie za niezbędny dla prawidłowego zabezpieczenia interesów Skarbu należy do nadsyłanych aktów sprawy załączać odpowiednie wezwanie Prokuratorji Generalnej o zastępstwo z powołaniem się na § 6 ustęp 3 cytowanego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. (Dz. U. Nr. 107 poz. 967).

R. 209.

II. Egzekwowanie należności skarbowych. Ostatnimi czasy w znacznym stopniu powiększyła się nadsyłana z Okręgów do Komendy Głównej korespondencja w sprawie egzekwowania rozmaitych należności skarbowych, które pozostali winni ustępujący ze służby, lub zwolnieni funkcjonarjusze. Korespondencja ta, przesyłana przez Komendę Główną do Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jako organu, powołanego do obrony interesów skarbu, zazwyczaj bywa przez tę ostatnią zwracana z żądaniem dostarczenia uzupełniających wiadomości, potrzebnych do poparcia powództwa. Aczkolwiek praktyka powinna już wskazać poszczególnym Komendantom Okręgowym, jakiego materjału podstawowego domaga się Prokuratorja, jednak Okręgi w dalszym ciągu nie przestają nadsyłać materjału niedostatecznego do uzasadnienia, a nawet wielokrotnie i wystąpienia z powództwem, przez co niepotrzebnie powiększają korespondencję i odwlekają załatwienie sprawy.

Aby tego na przyszłość uniknąć, polecam w każdym konkretnym wypadku przy żądaniu wystąpienia z akcją cywilną nadsyłać całkowity materjał niezbędny dla należytego wytoczenia akcji cywilnej, a więc to wszystko, co jest dla sprawy podstawowe i ważne. Sprawy cywilne, wytaczane b. funkcjonarjuszom policji można podzielić na dwie większe grupy: 1) sprawy z tytułu zwrotu pobranych zaliczek i 2) sprawy z tytułu zwrotu przedmiotów wyekwipowania. Jako materjał do spraw pierwszej grupy nadsyłać należy: imię i nazwisko pozwanego; ostatnią jego szarżę; dokładny adres w chwili

wytaczania akcji; pokwitowanie, ew. urzędownie zaświadczony odpis pokwitowania z odbioru zwrotnej zaliczki; wykaz rat potrąconych z pensji na poczet długu, ew. stwierdzenie, że nic na dług nie potrącono. Do spraw drugiej grupy nadsyłać należy: imię i nazwisko pozwanego; ostatnią jego szarżę; dokładny adres w chwili wytaczania akcji; ściśle ustaloną sumę powództwa; kartę mundurową, ewentualnie urzędownie zaświadczony jej odpis lub pokwitowanie z odbioru niezwróconych przedmiotów umundurowania; udowodnioną wartość przedmiotów umundurowania w stanie nowym; imiona i nazwiska oraz adresy 2-ch rzeczoznawców do oszacowania wartości niezwróconych przedmiotów lub stopnia ich zniszczenia. W obu rodzajach należy również nadsyłać dokument, któryby stwierdzał, że pozwany odmówił zwrotu, czy pieniędzy, czy też przedmiotów umundurowania.

W żadnym razie nie należy dwóch lub więcej spraw łączyć w jedną i nadsyłać przy jednem piśmie.

Pożądanem jest, gdzie to okaże się możliwem, podawanie imienia i nazwiska osoby z pośród funkcjonarjuszów policji, któraby mogła otrzymać od Prokuratorji Generalnej pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy.

O. 943 z d. 10/III 1924 r.

Egzekwowanie należności skarbowych od b. funkcjonarjuszów p. p.

Polecam zaznajomić podwładne urzędy policyjne z treścią niżej podanych przepisów o egzekwowaniu należności skarbowych od funkcjonarjuszów Policji Państwowej i przestrzegać aby one ściśle wykonywane były.

Przepisy o egzekwowaniu należności skarbowych.

Przy zwalnianiu funkcjonarjuszów Policji Państwowej, z któremi stosunek służbowy został rozwiązany, należy zwracać szczególną uwagę na to, czy funkcjonarjusz nie zalega wobec Skarbu Państwa z zobowiązaniami wynikającemi ze stosunku służbowego, jako to, w szczególności z niespłaconą zaliczką na pobory służbowe, ze zwrotem umundurowania służbowego i t. p. i należy przedewszystkiem baczyć na to, by takie zobowiązania pokryć z należności (zaległych poborów i t. p.), jakie mogą zwalnianemu funkcjonarjuszowi przypadać do zapłaty. Takie kompensowanie będzie bez wszystkiego możliwe, o ile chodzić będzie o zobowiązania pieniężne zwalnianego funkcjonarjusza, w szczególności o zwrot niespłaconej zaliczki, nadebranych poborów i t. p., o ile zaś chodzi o zobowiązania niepieniężne, w szczególności zwrot umundurowania i uzbrojenia służbowego zwalnianego funkcjonarjusza, należy w każdym razie zatrzymać z możliwych należności tego funkcjonarjusza taką część jaka odpowiada wartości ulegających zwrotowi rzeczy dotąd, dopóki rzeczy te nie będą zwrócone.

Dopiero gdyby w tej drodze nie udało się uzyskać pokrycia rozszczeń Skarbu Państwa, należy uciec się za pośrednictwem Prokuratorji Generalnej do drogi sądowej.

Przypominając rozkazy Nr. 107 p. II i 209 p. II, które, jak się okazuje, nie zawsze są ściśle przestrzegane, zwracam jeszcze raz uwagę, że w interesie ekonomji czynności organów państwowych władze zainteresowane winny przygotować każdą sprawę tak, by powództwo mogło być wniesione przez Prokuratorję Generalną bez potrzeby prowadzenia dalszej uciążliwej korespondencji, zbierania informacji i t. p. Dlatego też w myśl życzenia Prokuratorji przypominam, żeby wszystkie sprawy, które mają być do niej skierowane były nadsyłane do Wydziału II Komendy Gł. i były odrazu opatrzone we wszystkie potrzebne informacje i dowody, a w szczególności:

1. dowody na stwierdzenie faktu, iż ubrania odnośne, ew. zaliczka zostały funkcjonarjuszowi istotnie wydane i kiedy (dowodem takim mają być karty mundurowe ewent. inne urzędowe akty, względnie wyciągi z takich aktów lub list i t. p.). W razie niemożności przedstawienia takiego dowodu wskazanem jest załączenie oświadczenia protokularnego, dotyczącego funkcjonarjusza, któreby zawierało przyznanie faktu pobrania odnośnych przedmiotów umundurowania lub zaliczki;

2. dowodu na rozwiązanie stosunku służbowego z danym funkcjonarjuszem i daty tego rozwiązania (urzędowy wyciąg z odnośnego rozkazu, lub urzędowy odpis decyzji władzy dyscyplinarnej i t. p.);

3. podanie obecnej wartości niezwróconego umundurowania w stanie nowym przy załączeniu w miarę możności dowodów na ten szacunek (wyciągi z cenników urzędowych i t. p. ew. ocena rzeczoznawców) i podanie daty tej oceny;

4. podanie, jaką część (jaki procent) wartości umundurowania nowego, przedstawiają części umundurowania, o których zwrot w danym wypadku chodzi, a to z uwzględnieniem czasu, przez który były używane i sposobie w jaki winny były być używane (mundury dla użytku codziennego, mundury odświętne, galowe i t. p.) i ew. innych okoliczności, które mogą mieć wpływ na stopień zużycia;

5. dakładne podanie obecnego miejsca zamieszkania funkcjonarjusza zobowiązanego do zwrotu, a jeżeli to możliwe bez szczegółowych dochodzeń także jego stosunków majątkowych, pozatem wszystko, jak w rozkazie 209 p. II.

W związku z powyższem wyjaśniam, że wyrażenie „urzędownie zaświadczony odpis" rozumieć należy w ten sposób, że wszystkie odpisy, czy wyciągi z dokumentów,

oprócz podpisu poświadczającego za zgodność organu p. p. winny być zaopatrzone w okrągłą urzędową pieczęć.

Należność za niezwrócone przez niższych funkcjonarjuszów umundurowanie każdorazowo określa Komenda Główna P. P., podając cenę nowego umundurowania. Wartość umundurowania używanego określa się w następujący sposób: płaszcz po upływie jednego roku od daty wydania przedstawia wartość 90% ceny płaszcza nowego, po upływie 2-ch lat 80%, po upływie 3-ch lat — 50% i po upływie 4-ch lat — 30%; mundur, spodnie i czapka przedstawiają wartość po upływie jednego roku — 70% i po upływie 2-ch lat — 50% wartości nowych; buty przedstawiają wartość po upływie jednego roku 70 % i po upływie 2-ch lat — 30% wartości nowych.

Ze względu na tę okoliczność, że ubrania wydane przed chwilą wejścia w życie rozkazu K. Gł. Nr. 150 przedstawiałyby i tak obecnie z uwagi na czas ich używania, wartość minimalną, zgodnie z opinją Prokuratorji Generalnej należy zupełnie zaniechać występowania w drodze powództwa sądowego przeciw funkcjonarjuszom p. p. zwolnionym ze służby obecnie o zwrot ubrania, wydanego w latach 1920 i 1921.

W poszczególnych również wypadkach może okazać się wątpliwem, czy wytaczanie powództwa wogóle jest celowe, będzie to miało miejsce, gdy wartość niezwróconych przedmiotów jest mała (np. gdy chodzi o zwrot ubrania, które używane było przez czas dłuższy), a zebranie potrzebnego materjału dowodowego dla powództwa nie mogłoby nastąpić bez uciążliwych poszukiwań, korespondencji, dochodzeń i t. p., to samo będzie miało miejsce, gdy zobowiązany wzbrania się lub nie może już zwrócić ubrania w naturze, a jego stosunki majątkowe nie rokują nadziei ściągnięcia szacunku ubrania. W tych wypadkach wdrażanie powództwa albo połączoneby było z nakładem czasu i pracy, niewspółmiernym ze spodziewanym rezultatem, albo też skazaneby było zgóry, na bezcelowość, dlatego wtedy należy, o ile żadne względy zasadnicze nie przemawiają za wytoczeniem powództwa, zaniechać wogóle dochodzenia sprawy na drodze sądowej, o czem w każdym poszczególnym wypadku decydować będą Pp. Komendanci Okręgowi.

R. 307.

IX. Powództwa. Ostatnio zaszedł wypadek, że przed wytoczeniem powództwa pozwany zwrócił policji rzeczy sporne, o czem nie nadesłano zawiadomienia i doszło niepotrzebnie do rozprawy sądowej.

Ażeby podobny wypadek nie powtórzył się, polecam Pp. Komendantom wydać zarządzenie podwładnym organom, by w wypadkach, gdy sprawa o egzekwowanie należności Skarbu Państwa przekazana została do Prokuratorji Generalnej Rzplitej Polskiej, a dłużnik w tym czasie należność uregulował — powiadamiano natychmiast K. Gł. P. P. o dokonanej zapłacie, celem wstrzymania kroków sądowych.

Obowiązki lekarzy urzędowych.

O. 397 z d. 25/VIII 1922 r.

(Min. Zdr. Publ. z d. 24/II 1922 r. Nr. 9198/901/22).

Czynności sanitarno - policyjne. W odpowiedzi na niejednokrotne zapytanie wojewódzkich i powiatowych urzędów zdrowia w sprawie: 1) leczenia osób, znajdujących się w aresztach policyjnych, 2) orzekania o stanie zdrowia aresztowanych podejrzanych o chorobę umysłową, 3) dokonywania oględzin zwłok przy wstępnych dochodzeniach policyjnych o przyczynach śmierci, Ministerstwo Zdrowia Publicznego wyjaśnia, że:

Ad 1) udzielenie pomocy lekarskiej osobom, znajdującym się w aresztach policyjnych, należy do obowiązków Magistratów, względnie gmin (Zasadnicze Ustawy Sanitarne z dnia 19 lipca 1919 r. art. 3 poz. 6 Dz. Ust. Nr. 63 poz. 371), o ile aresztowany wskutek ubóstwa nie może uiścić opłaty za pomoc lekarską (Dekret o samorz. z dn. 4 lutego 1919 roku art. 11 poz. 6 Dz. Ust. Nr. 13 poz. 140).

Ad 2) i 3) czynności sanitarno-policyjne, jak to orzekanie o stanie zdrowia osób zatrzymanych w aresztach policyjnych, podejrzanych o chorobę umysłową, oraz dokonywanie oględzin zwłok przy wstępnych dochodzeniach policyjnych o przyczynach śmierci, należą do obowiązków lekarzy powiatowych, w aresztach wydzielonych z powiatów do władz administracyjnych sanitarnych I instancji.

O. 468 z d. 13/XI 1922 r.

Uzupełnienie okólnika Komendy Głównej Nr. 397. W ślad okólnika Nr. 397 Komendy Głównej P. P. z dnia z dnia 25 sierpnia 1922 roku przesyła się jako jego uzupełnienie poniższy wyciąg z pisma Ministerstwa Zdrowia Publicznego L. Org. 20688/458/22 z dnia 7 sierpnia 1922 r.:

„Lekarz powiatowy wezwany przez organa służby bezpieczeństwa publicznego dla wydania fachowego orzeczenia wykonuje jedynie czynność urzędową, analogiczną do wy-

dania bezpłatnego urzędowego świadectwa zdrowia na wezwanie władz państwowych (rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 1 lipca 1920 r. Dz. Ustaw Nr. 58 poz. 365), z tego względu nie powinien otrzymywać wynagrodzenia za tego rodzaju czynności".

Współdziałanie organów P. P. z innemi władzami państwowemi.

R. 36.

Współdziałanie policji. 1. Wobec zachodzących częstokroć nieporozumień co do współdziałania policji przy wykonywaniu czynności służbowych przez urzędników Ministerstwa Przemysłu i Handlu wyjaśnia się, że państwowym kontrolerom garbarń należy na żądanie i po przedstawieniu legitymacji okazywać pomoc przy spełnianiu przez nich obowiązków służbowych, wymagających interwencji policji (rewizje i t. p.).

O. 1319 z d. 25/II 1926 r.

Sprawdzanie koncesji fabrycznych i przemysłowych. Polecam niezwłocznie wydać zarządzenie podwładnym organom policyjnym, aby w czasie najbliższym sprawdziły, czy wszystkie fabryki, przedsiębiorstwa i zakłady przemysłowe, funkcjonujące na terenie, tym organom powierzonym, powstały i są czynne na podstawie właściwych koncesji. Gdzie tej czynności należycie dokonano, można zaniechać jej powtórzenia, natomiast polecam przestrzegać, aby po ustaleniu stanu obecnego na przyszłość wszystkie nowoutworzone fabryki i przedsiębiorstwa podlegały skrupulatnej pod tym względem kontroli.

Obowiązek ten, jako czynność pomocnicza organom administracji państwowej, winien być ściśle przestrzegany przez odnośnych funkcjonarjuszów p. p., gdyż wiadomości tą drogą zdobyte posłużą właściwym władzom, jako materjał pomocniczy przy zwalczaniu nadużyć.

R. 264.

VIII. W sprawie asysty policyjnej podczas czynności funkc. Urzędów Miar. Odnośnie do 21 art. Dekretu o miarach (Dz. Pr. z dnia 8 lutego 1919 r. Nr. 15 p. 211), mówiącego o nadzorze policji nad stosowaniem w obrocie publicznym miar i wag legalizowanych, wyjaśniam, iż asysta policji winna być udzielana funkcjonarjuszom Urzędów Miar tylko w wypadkach oporu stawianego ich zarządzeniom.

R. 298.

V. Współdziałanie organów P. P. przy rewizji narzędzi mierniczych, używanych w obrocie publicznym. Uzupełniając p. VIII rozkazu mojego Nr. 264, wyjaśniam, że udzielanie asysty policyjnej funkcjonarjuszom Urzędów Miar winno zasadniczo następować tylko wtedy, gdy funkcjonarjusze ci przy spełnianiu swych czynności służbowych napotykają na opór, którego własnymi rozporządzalnymi środkami nie są w możności przełamać, względnie, gdy zachodzi potrzeba przeprowadzenia rewizji mieszkań, w których wedle wszelkiego prawdopodobieństwa znajdują się ukryte narzędzia miernicze nielegalizowane (niecechowane), a służące do popełniania przestępstw (np. w rozumieniu art. 591 k. k.).

Pozatem wyjaśniam, że art. 21 cytowanego w rozkazie 264 dekretu, wkładając na policję obowiązek nadzoru nad stosowaniem w obrocie publicznym narzędzi mierniczych, odpowiadających warunkom art. 14 tegoż dekretu, nie zwalnia bynajmniej policji od samodzielnych pod tym względem wystąpień. W razie zauważonych niedokładności lub istnienia podejrzeń co do używania w obrocie publicznym nierzetelnych, nielegalizowanych narzędzi mierniczych policja na całym obszarze Państwa ma prawo i obowiązek samodzielnie dokonywać rewizji miar i wag i pociągać do odpowiedzialności winnych posługiwania się niedozwolonemi.

R. 326.

IV. Współdziałanie organów P. P. przy rewizji narzędzi mierniczych, używanych w obrocie publicznym. Podaję do wiadomości i zastosowania zarządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, uzupełniające przepisy o współdziałaniu organów p. p. z Urzędami Miar.

„Jak wynika z otrzymanych przezemnie informacji, ściśle stosowanie postanowień punktu V rozkazu Nr. 298 z dnia 24 sierpnia 1925 r. utrudniło w znacznym stopniu funkcjonarjuszom Urzędów Miar dokonywanie rewizji narzędzi mierniczych w szczególności w mia-

stach, gdyż funkcjonarjusze ci stale niemal spotykają się z oporem, który uniemożliwia im należyte przeprowadzenie swych czynności.

Wobec konieczności zaradzenia temu stanowi rzeczy i biorąc pod uwagę, że rewizje narzędzi mierniczych nie odbywają się zbyt często, skutkiem czego udzielana w poszczególnych wypadkach asysta nie obciąży zbytnio organów policji, polecam uzupełnić ustęp pierwszy przytoczonego rozkazu następującem zdaniem:

„W tych wypadkach jednak gdy Urząd Miar ma powody do przypuszczenia, że czynności rewizyjne jego funkcjonarjuszów napotykają na opór, Urząd zwraca się conajmniej na trzy dni przed zamierzoną rewizją, za pośrednictwem władzy administracyjnej do właściwego komendanta (komisarza) policji państwowej o udzielenie asysty policyjnej i asysta ta winna być udzielona".

Ustęp drugi wspomnianego rozkazu uzupełnić należy, jak następuje:

„Niedozwolone do użytku w obrocie publicznym są takie narzędzia miernicze (przymiary, t. j. miary długości, pojemniki, t. j. miary objętości, odważniki, wagi i t. p.), które nie posiadają wcale cechy legalizacyjnej, posiadają cechę skasowaną lub nieczytelną, albo też posiadają cechę, która utraciła ważność skutkiem przedawnienia. Cecha legalizacyjna jest ważna w ciągu trzech lat, licząc już w to rok cechowania i składa się z dwóch znaków: cechy urzędu z literami UM i cechy rocznej, przedstawiającej ostatnie dwie cyfry roku. Tak np. w 1926 r. ważne są cechy z lat 1924, 1925 i 1926. Także niedozwolone są ślady uszkodzenia, chociażby nawet posiadały ważną cechę legalizacyjną.

Wszystkie niedozwolone do użytku narzędzia miernicze należy zatrzymać jako dowody rzeczowe".

W związku z powyższem nadmieniam, że wymieniona asysta winna być udzielana w taki sam sposób, jak przy kontroli sanitarnej. Zawiadomienie o zamierzonej rewizji winno oczywiście pozostać ściśle tajne, aż do chwili rozpoczęcia rewizji.

R. 131.

X. Graniczne urzędy celne. Ministerstwo Skarbu zawiadomiło, iż w punktach granicznych zarządziło uruchomienie bezwłoczne urzędów celnych.

Podając powyższe do wiadomości polecam kierownikom policyjnym punktów granicznych współdziałać z funkcjonarjuszami celnymi przy wypełnieniu ich zadań służbowych.

R. 309.

VIII. Legitymowanie przejezdnych. Ponieważ zdarzały się wypadki, że niżsi funkcjonarjusze p. p. odmawiali władzom celnym legitymowania przejezdnych, wyjaśniam, że władze celne podczas pełnienia obowiązków służbowych mają prawo legitymowania przejezdnych, funkcjonarjusze zaś p. p. obowiązani są udzielać im pomocy.

R. 328.

II. Współdziałanie policji z organami „Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych". Przeżywany obecnie kryzys gospodarczy i finansowy przyczynia się do powstania licznych pożarów z podpalenia, w celu uzyskania odszkodowania asekuracyjnego, skutkiem czego narażone są zarówno interesy gospodarcze, jak i bezpieczeństwo osobiste ludności zamieszkałej w sąsiedztwie budowli, dotkniętych pożarem.

Dotychczasowe wyniki dochodzeń policyjnych przy tego rodzaju pożarach nie dają rezultatów pozytywnych i sprawcy pożaru nie zostają wykryci.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładne organa policyjne, aby przy przeprowadzeniu śledztw nie ograniczały się do załatwiania sprawy formalnie, lecz nawiązały w razie podejrzanych wypadków pożarów, ścisły kontakt z inspektorami powiatowymi bądź oddziałami „Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych", które niejednokrotnie mogłyby udzielać informacji ważnych dla wyników dochodzenia.

Jednocześnie podaję do wiadomości, iż w każdym wypadku wykrycia podpalaczy „Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych" wypłacać będzie nagrody pieniężne osobom wskazanym przez policję państwową, których staraniom i zabiegom zawdzięczać będzie wykrycie podpalaczy.

R. 49.

V. Posterunki przed gmachami kas skarbowych. Wobec cofnięcia przez władze wojskowe ustawianych przy kasach skarbowych wart wojskowych kasy skarbowe mogą być narażone na niebezpieczeństwo napadów i rabunków i wymagają odpowiedniej ochrony ze strony policji.

W tym celu zarządza się aż do odwołania: 1) w miejscowościach, w których kasy skarbowe mieszczą się w pobliżu stałych posterunków policji, oraz w punktach nie wzbu-

dzających obaw pod względem bezpieczeństwa specjalnych posterunków można nie ustawiać, lecz polecić posterunkom i wywiadowcom śledczym zwracać baczną uwagę na kasy skarbowe; 2) jeżeli punkt, w którym mieści się kasa skarbowa jest odległy od stałego posterunku policji, bądź ze względu na swe odosobnienie wzbudza obawy pod względem bezpieczeństwa — należy posterunek (nie wartę) ustawić nazewnątrz w pobliżu gmachu od godz. 4 popołudniu do 8 rano.

R. 131.

I. Strzeżenie kas skarbowych. Ministerstwo Skarbu organizuje własne warty celem strzeżenia objektów skarbowych i o czasie zupełnego zorganizowania i uzbrojenia wart tych kasy skarbowe powiadomią miejscowe komendy policji. Tymczasem zaś, zgodnie z decyzją Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 czerwca r. b. Nr. B. P. 193 kasy skarbowe na terenie b. zaboru rosyjskiego strzeżone będą nadal przez policję państwową zgodnie z p. V rozkazu mego Nr. 49. Na terenie Małopolski służbę wartowniczą przy kasach skarbowych należy ustawić w większych miastach, w których istnieje dostateczna ilość organów policyjnych, natomiast w mniejszych tylko w miarę możności, ograniczając się do częstego patrolowania punktów, w których mieszczą się kasy skarbowe.

R. 295.

VI. Ochrona przesyłek pocztowych w czasie transportu i podczas przechowywania ich w urzędach pocztowych. Podaję do wiadomości, a we właściwych ustępach i do użytku służbowego rozporządzenie i odnośne przepisy wykonawcze, normujące sprawę ochrony przesyłek pocztowych w czasie transportu i podczas przechowywania ich w urzędach pocztowych:

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu z dnia 28 kwietnia 1925 r. w sprawie ochrony przesyłek pocztowych w czasie transportu i podczas przechowywania ich w urzędach pocztowych.

Na zasadzie art. 33 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 584) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ochrona przesyłek pocztowych w czasie transportu i przechowywania ich w urzędach pocztowych należy do Zarządu pocztowego.

§ 2. Urzędy pocztowe są obowiązane, gdy tego stosunki bezpieczeństwa wymagają, ładunek pocztowy podczas transportu zabezpieczać konwojem uzbrojonym, wykonywanym przez niższych funkcjonarjuszów pocztowych lub wyjątkowo, przez osoby prywatne, ugodzone w tym celu.

§ 3. Gdy urząd pocztowy nie może wysłać konwoju określonego w § 2 lub uważa taki konwój za niedostateczny z uwagi na wysoką wartość ładunku i zagrożone bezpieczeństwo na drodze transportu, ma zażądać ochrony policji państwowej w sposób i pod warunkami przewidzianymi w przepisach wykonawczych do niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Wyposażenie urzędów pocztowych w broń przez władze pocztowe i uzbrajanie nią funkcjonarjuszów pocztowych lub osoby prywatne na czas służby ochronnej odbywa się na mocy bezpłatnego upoważnienia udzielonego władzom i urzędom pocztowym przez właściwe władze administracyjne.

§ 5. Zarząd pocztowy ponosi odpowiedzialność za nieposzlakowane pod każdym względem zachowanie się osób, którym z urzędu powierzono przechowywanie broni, tudzież tych osób, którym broń wydano czasowo w celu wykonywania ochrony.

§ 6. Naczelnicy urzędów pocztowych są obowiązani przesyłki pocztowe i większe sumy pieniężne złożone w urzędach pocztowych ze względu na ich wartość, miejsce i czas przechowywania oraz stosunki bezpieczeństwa zabezpieczać stałemi lub w razie potrzeby czasowemi wartami z pośród niższego personelu. W nadzwyczajnych wypadkach na czas zagrażającego niebezpieczeństwa mogą oni żądać ochrony policji państwowej.

§ 7. Konwojowanie ochronne poczty przez osoby prywatne i organa policji państwowej odbywa się na rachunek Zarządu pocztowego.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Ratajski.*
Minister Skarbu:
(—) *Wł. Grabski.*
Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Józef Kiedroń.*

PRZEPISY WYKONAWCZE

do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu z dnia 28 kwietnia 1925 r. w sprawie ochrony przesyłek pocztowych w czasie transportu i podczas przechowywania ich w urzędach pocztowych.

§ 1. Ze względu na bezpieczeństwo ładunku pocztowego podczas transportu naczelnicy urzędów pocztowych winni zwracać uwagę na należyty stan wozów pocztowych,

tak rządowych, jak i prywatnych i na odpowiednie wyposażenie ich w zamykane skarbce, schowki lub skrzynie, przytwierdzone do podłoża wozu. W sprawie usunięcia wszelkich spostrzeżonych w tym kierunku braków winni oni interwenjować we właściwym urzędzie pocztowym, który wykonywa przewóz poczty we własnym zarządzie lub któremu powierzono dozór i kontrolę w stosunku do prywatnego przedsiębiorcy przewozu. W razie bezskuteczności interwencji na urząd pocztowy, kwestjonujący nieodpowiedni sposób przewozu, donieść o tem przełożonej Dyrekcji P. i T.

§ 2. Ze względu na bezpieczeństwo ładunku pocztowego naczelnicy urzędów pocztowych obowiązani są interesować się stanem bezpieczeństwa w okolicy i na gościńcach, na których się przewozi pocztę. Współdziałają z nimi w tym kierunku posłańcy piesi, woźnice, przewożący pocztę samodzielnie, tudzież konwojenci kursów pocztowych, mianowicie w ten sposób, że o wszelkich zauważonych lub posłyszanych zdarzeniach, budzących obawę co do pewności i transportu, donoszą obowiązkowo najbliższemu oraz wyjściowemu urzędowi pocztowemu. Co do wszelkich podejrzanych wypadków, wskazujących na wątpliwy stan bezpieczeństwa, naczelnicy urzędów zasięgają wiadomości i opinji właściwej władzy administracyjnej I instancji, wzgl. w najbliższym posterunku policji państwowej, a tam, gdzie takiego niema, w zarządzie gminnym. O ileby udzielone wyjaśnienia lub zdarzające się wypadki napadów rabunkowych wskazywały, że bezpieczeństwo przewozu jest zagrożone, naczelnicy urzędów pocztowych winni zwracać się bez zwłoki w drodze telegraficznej lub telefonicznej do przełożonej Dyrekcji P. i T. po instrukcje, dla ochrony zaś poczty wartościowej wyznaczać uzbrojony konwój.

§ 3. Zależnie od stanu bezpieczeństwa na danym gościńcu i od wartości ładunku naczelnik urzędu pocztowego może do ochrony przewożonego ładunku użyć albo uzbrojonego funkcjonarjusza pocztowego, lub zwrócić się o asystę do policji państwowej. Uzbrojonego funkcjonarjusza pocztowego lub prywatną osobę jako konwojenta wysyła się zasadniczo w tym wypadku, gdy wartościowy ładunek pocztowy przy chodach pieszych równa się lub przekracza 5.000 zł., przy przewozie zaś końmi lub samochodem 10.000 zł.

Eskorty policyjnej do ochrony cennego ładunku pocztowego używa się zasadniczo wówczas, gdy wartość tego ładunku przy kursie pieszym równa się, lub przekracza 10.000 zł., a przy przewozie końmi lub samochodem 20.000 zł.

Ochronę ładunku pocztowego podczas transportu w miastach (do dworców, wzgl. między miejscowymi urzędami pocztowymi) uskutecznia się zasadniczo przez funkcjonarjuszów pocztowych bez względu na wartość ładunku. Jednak należy się zwracać do policji państwowej o ochronę, gdyby wyjątkowe warunki bezpieczeństwa w danym czasie tego wymagały.

§ 4. Pozostawia się uznaniu Dyrekcji P. i T. w zależności od lokalnych stosunków podane w § 3 granice wartości wymagające ochrony, zmienić w porozumieniu z właściwemi władzami administracyjnemi bądź na stałe, bądź na pewien okres czasu. Upoważnia się również naczelników urzędów pocztowych do wyznaczania konwoju i ewentualnie nawet do występowania o konwój policyjny przy ładunku pocztowym, którego wartość jest niższą od ustalonej w niniejszych przepisach lub przez Dyrekcję, w tych wyjątkowych nagłych wypadkach, gdy warunki bezpieczeństwa na pewnym gościńcu tego nieodzownie i natychmiast wymagają.

Przy decydowaniu o wysłaniu konwoju ochronnego winien naczelnik urzędu mieć na względzie zarówno zabezpieczenie ładunku, jak i wydatki, jakie Skarb Państwa z tytułu konwojowania ma ponieść.

§ 5. Wysokości wartości transportowanego ładunku nie podaje się do wiadomości ani posłańcowi pieszemu lub woźnicy pocztowemu, ani konwojentowi ochronnemu. Należy im tylko zalecić zachowanie czujności i baczności na ładunek pocztowy, za którego bezpieczeństwo konwojent odpowiada.

§ 6. O eskortę policyjną zwraca się naczelnik urzędu pocztowego do miejscowego lub najbliższego posterunku policji państwowej pismem urzędowem, zaznaczając w niem czas odejścia poczty, czas trwania konwoju i urząd pocztowy, do którego konwój jest potrzebny. Wezwanie pisemne należy wysyłać lub doręczać tak wcześnie, aby posterunek policji miał możność wyznaczyć i wysłać na czas swego funkcjonarjusza na wskazane miejsce. W razie konieczności można żądanie konwoju przesłać telegraficznie lub telefonicznie, niezależnie od żądania pisemnego.

W razie odmowy dostarczenia eskorty policyjnej urząd pocztowy wysyła własnego konwojenta, a o odmowie donosi Dyrekcji P. i T.

§ 7. Gdy urzędowi pocztowemu odmówiono eskorty policyjnej, lub gdy urząd pocztowy nie rozporządza odpowiednią ilością personelu, lub też z innych ważnych powodów nie może do ochrony użyć funkcjonarjusza pocztowego, wówczas może wyjątkowo zastąpić go osobą postronną z ludności miejscowej, dobrze sobie znaną i godną zaufania. Kwalifikacje moralne i polityczne wybranej osoby muszą być pisemnie poświadczone przez zarząd gminny. Wyznaczona w charakterze konwojenta osoba postronna otrzymuje z urzędu uzbrojenie na tych samych zasadach, co i funkcjonarjusz pocztowy.

§ 8. Zbrojna eskorta posłańca pieszego winna podążać za nim w pewnej odległości. Ten sam sposób konwojowania przewozu zaprzęgowego jest wskazany, o ile konwojowanie może odbywać się konno lub rowerem bez zwiększania wydatku za konwój.

W przeciwnym razie eskorta jedzie na wozie, wzgl. samochodzie pocztowym.

§ 9. O napadzie na pocztę podczas transportu ma posłaniec, woźnica lub konwojent natychmiast zawiadomić najbliższy posterunek policji państwowej, a gdy takiego niema, urząd gminny i najbliższy urząd pocztowy. Urząd pocztowy ze swej strony niezależnie od natychmiastowej akcji, którą winien wdrożyć za pośrednictwem władz do tego powołanych, donosi telegraficznie lub telefonicznie o zaszłym napadzie przełożonej Dyrekcji P. i T.

§ 10. Wyposażenie urzędów pocztowych w broń palną i naboje potrzebne do wykonywania ochrony uskuteczniają Dyrekcje P. i T. na mocy upoważnienia kompetentnych władz administracyjnych. Celem uzyskania tych upoważnień Dyrekcje P. i T. sporządzają spisy urzędów pocztowych, które zamierzają zaopatrzyć w broń i przedstawiają je właściwym województwom. W spisach tych przy każdym poszczególnym urzędzie pocztowym musi być zaznaczona ilość i jakość broni palnej i ilość naboi. Upoważnienia wydawane Dyrekcjom P. i T. i urzędom pocztowym są bezpłatne.

O wszelkich zmianach zaszłych w wyposażeniu urzędów pocztowych w broń i naboje Dyrekcja P. i T. zawiadamia właściwe województwa. O każdym użyciu broni przez konwojenta pocztowego (funkcjonarjusza pocztowego lub osobę prywatną) ma odnośny urząd pocztowy donieść właściwej władzy administracyjnej I instancji.

§ 11. Urzędy pocztowe są obowiązane o otrzymaniu broni niezwłocznie powiadomić przynależne starostwo i najbliższy posterunek policyjny, powołując się na odnośne zezwolenie władzy administracyjnej, podane w reskrypcie Dyrekcji P. i T.

Ilość i jakość broni oraz ilość naboi wpisują urzędy pocztowe do inwentarza A.

Posiadaną broń i naboje naczelnicy urzędów pocztowych przechowują pod zamknięciem i wydają za pokwitowaniem osobom wyznaczonym do pełnienia służby ochronnej tylko na czas trwania tej służby. Noszenie broni poza godzinami pełnienia służby ochronnej jest surowo wzbronione i będzie karane w myśl obowiązujących przepisów. Za przekroczenie tego zakazu prócz właściwego winowajcy odpowiada również naczelnik urzędu pocztowego.

§ 12. Broń należy nabić i zamknąć bezpiecznikiem, rozpoczynając służbę ochronną i natychmiast po jej ukończeniu rozładować broń w miejscu wyznaczonem na ten cel z zachowaniem przepisanej ostrożności. Konwojentom bezwzględnie nie wolno podczas pełnienia służby rozstawać się z bronią nabitą a tembardziej oddawać ją choćby chwilowo drugim osobom do tego nieupoważnionym.

Naczelnicy urzędów pocztowych używają do zbrojnego konwoju tylko takich funkcjonarjuszów pocztowych, względnie osoby postronne, które są obeznane z obchodzeniem się z bronią. Przy wydawaniu broni naczelnicy urzędów pocztowych obowiązani są każdorazowo zwracać uwagę konwojentom na ostrożne obchodzenie się z bronią i na możność użycia jej tylko w wypadku koniecznej obrony osobistej lub dla odparcia groźnego zamachu na dobro pocztowe z uwagi na ich odpowiedzialność karno-sądową za wszelkie szkody spowodowane nieostrożnością lub użyciem broni w wypadkach niewłaściwych.

§ 13. Dyrekcje pocztowe mogą w trybie przewidzianym w § 10 niniejszych przepisów według swego uznania wyposażyć niektóre przełożeństwa poczt ruchomych w krótką broń palną celem wydawania jej do obrony własnej i ładunku na czas jazdy służbowej tym ambulansom pocztowym, które kursują na linjach drugorzędnych w pociągach wolno biegnących przez okolice odludne o wątpliwem lub zagrożonem bezpieczeństwie.

Broń i naboje otrzymuje kierownik ambulansu od przełożeństwa ambulansowego za pokwitowaniem bezpośrednio przed objęciem służby i zwraca ją zaraz po powrocie. Rodzaj broni i ilość naboi musi być zanotowana w „sprawozdaniu służbowem" (dziennik podróży). Wskazówki co do obchodzenia się z bronią i odpowiedzialności za wypadki nieostrożności i niewłaściwego użycia broni umieszczone w § 12, obowiązują w całej pełni kierownika ambulansu. W jaki sposób broń nie nabita i naboje mają być przechowywane na stacji końcowej, normuje w każdym poszczególnym wypadku przełożeństwo ambulansu.

Równocześnie z bronią otrzymuje i zwraca kierownik ambulansu zaświadczenia potwierdzone stemplem i podpisem przełożeństwa ambulansowego, w którem winny być zaznaczone: rodzaj broni i jej numer, ilość naboi, cel wydania, czas ważności, tudzież numer ambulansu i pociągu.

§ 14. Dokumentem upoważniającym konwojenta pocztowego lub prywatnego do noszenia broni podczas konwoju poczty na gościńcach jest „Rejestr kursu pocztowego", a przy kursach pocztowych (jazdy lokalne i dworcowe), na które nie wystawia się rejestru, specjalne zaświadczenie urzędu pocztowego, potwierdzone stemplem i podpisem naczelnika urzędu, które wydaje się i odbiera od konwojenta wraz z bronią.

W rejestrze kursu pocztowego (druk pocztowy Nr. 410 a lub 410 b), wzgl. w zaświadczeniu wypisują się: imię, nazwisko, charakter lub stopień służbowy albo zawód konwojenta ochronnego, kurs pocztowy, wzgl. jego odcinek, na który wyznaczono konwój, a przy konwoju wykonywanym przez funkcjonarjusza pocztowego lub prywatną osobę rodzaj broni, jej numer i ilość naboi wydanych na czas wykonywania ochrony. W zaświadczeniu prócz tego zaznacza się cel wydania broni i naboi oraz czas ważności za-

świadczenia. Notowanie broni konwojenta policyjnego w rejestrze kursu pocztowego jest zbędne.

Organa policji państwowej są uprawnione do badania tego rodzaju upoważnień, posłańcy więc lub woźnice pocztowi i konwojenci są obowiązani na wezwanie funkcjonarjuszów policji okazać im do wejrzenia rejestr kursu, wzgl. zaświadczenie.

§ 15. Urząd pocztowy, do którego nadeszła poczta w asyście konwoju ochronnego, jest obowiązany w części rejestru zatytułowej „zapiski i spostrzeżenia służbowe" potwierdzić nadejście i rodzaj konwoju (pocztowy, prywatny lub policyjny) przez umieszczenie odpowiedniej uwagi stwierdzonej odciskiem datownika i podpisem urzędnika przyjmującego pocztę.

Konwojent ochronny ma zasadniczo wracać bezpłatnie najbliższym kursem pocztowym, w którego rejestrze ma być, jak wskazano w § 14, imiennie zanotowane zarówno jak broń i naboje przez niego posiadane. Wyjątkowo może on według uznania urzędu wysyłającego wrócić wcześniej, aniżeli najbliższym kursem pocztowym pod tym nieodzownym warunkiem, że z tego tytułu wydatki nie będą wyższe, jak wówczas, gdyby wracał najbliższym kursem pocztowym. W wypadku gdy konwojent prywatny wraca inną okazją aniżeli kursem pocztowym, zostawia broń i naboje w urzędzie końcowym, który odsyła je najbliższą pocztą, jako przesyłkę służbową imiennie przekazywaną; konwojent zaś pocztowy w takim razie zatrzymuje i odwozi broń i naboje, na które otrzymuje zaświadczenie od urzędu pocztowego, że był użyty do zbrojnego konwojowania poczty. W zaświadczeniu tem należy zaznaczyć datę wysłania konwojenta, szlak i kierunek dokonanego konwoju, rodzaj i numer broni oraz ilość naboi. Zaświadczenie po powrocie konwojenta należy odebrać. Powracający konwojent może być w razie potrzeby użyty do ochrony poczty zdążającej w tymże kierunku.

Przy powrotach konwojentów mają się naczelnicy urzędów kierować względami jaknajwiększej oszczędności w wydatkach na konwój.

§ 16. Osoby prywatne, użyte do konwojowania poczty otrzymują umówione za tę czynność wynagrodzenie po powrocie do urzędu pocztowego, który je wysłał.

Wynagrodzenie konwojenta prywatnego należy obliczać i przyznawać według godzin zajęcia, t. j. za cały czas spędzony w drodze, na podstawie miejscowych cen robotniczych, co do których wysokości urzędy pocztowe mają się informować w zarządzie gminnym. Nie może ono przekraczać wynagrodzenia, które pobiera za tę samą ilość godzin pracy samotny funkcjonarjusz niższy X-ej grupy uposażenia, szczebel a. Wysokość przeciętnego wynagrodzenia za godzinę pracy wymienionego funkcjonarjusza otrzymuje się dzieląc 30-tą część jego normalnego miesięcznego uposażenia bez dodatku regulacyjnego przez 8.

Wypłatę wynagrodzenia uskutecznia urząd pocztowy, który konwojenta prywatnego wysłał, za pokwitowaniem, potwierdzonem przez zarząd gminny, co do słuszności przyznanego wynagrodzenia.

§ 17. Funkcjonarjusze policji państwowej za czas spędzony przy konwojowaniu poczty otrzymują jako wynagrodzenie djety według norm przewidzianych dla funkcjonarjuszów policji państwowej, za podróże służbowe.

Djety te wypłaca po wykonaniu konwoju urząd pocztowy, który zażądał ochrony, za pokwitowaniem wystawionem przez konwojenta. W kwicie musi być podane imię, nazwisko i stopień służbowy funkcjonarjusza policyjnego, ilość godzin zajęcia w konwoju i wysokość djet. Wszystkie te szczegóły zaświadcza na kwicie odciskiem pieczęci i podpisem komendant posterunku.

§ 18. Do wynagrodzenia konwojenta prywatnego dolicza się koszta ewentualnego przejazdu powrotnego w wypadku przewidzianym w § 15 ustęp 2, t. j. jeśli konwojent według decyzji urzędu pocztowego wysyłającego wraca płatną okazją wcześniejszą, aniżeli najbliższym kursem pocztowym i tylko wówczas gdy droga powrotna jest dłuższa aniżeli 7 km. Koszta przejazdu i odległość muszą być potwierdzone co do słuszności przez właściwy urząd gminny.

W wypadku przewidzianym w § 15 ustęp 2 konwojent policyjny otrzymuje zwrot kosztów podróży powrotnej na zasadach obowiązujących dla funkcjonarjuszów policji państwowej.

§ 19. Zarachowanie wypłaconego wynagrodzenia przeprowadza się w „Rachunku wypłaconych należności za konwój poczty na gościńcach", który to rachunek sporządza się odręcznie w 2-ch egzemplarzach według poniżej umieszczonego wzoru i zamyka miesięcznie.

Do „Rachunku wypłaconych należności za konwój poczty na gościńcach" wpisuje się imię i nazwisko konwojenta, jego charakter służbowy, a więc czy to jest osoba prywatna, czy też funkcjonarjusz policyjny i jakiego stopnia służbowego, datę, nazwy urzędu pocztowego wyjściowego i przeznaczenia, odległość w kilometrach, czas trwania konwoju, licząc czas tam i z powrotem, wreszcie kwotę wynagrodzenia. W rubryce: „uzasadnienie konwoju" należy obowiązkowo podać wartość ładunku lub poszczególnej przesyłki wartościowej na podstawie karty odsyłkowej lub wykazu ładunku. Dzienne sumy wypłaconych należności za konwój wpisuje się do wykazu stanu kasy w rozchodzie w osobnej kolumnie zatytułowanej: „za konwój poczty na gościńcach". Sumę miesięczną

rachunku wpisuje się do wydatków budżetowych ogólnego rachunku miesięcznego § 2 poz. 8 w osobnym wierszu pod tytułem „należności za konwój poczty na gościńcach". Jeden egzemplarz rachunku wraz z kwitami konwojentów dołącza się do ogólnego rachunku miesięcznego, drugi pozostaje w urzędzie.

§ 20. Naczelnicy urzędów pocztowych są obowiązani lokale kasowe i magazyny przesyłek wartościowych w razie potrzeby zabezpieczać stałemi lub czasowemi wartami zależnie od wartości i czasu zalegania w nich większych sum pieniężnych, wzgl. przesyłek pocztowych oraz stanu zabezpieczenia przed włamaniem i stosunków bezpieczeństwa publicznego w danej miejscowości. Potrzebną wartę wyznacza się z pośród niższego personelu pocztowego. Dyrekcja P. i T. według swego uznania może niektórym urzędom pocztowym wydać broń celem uzbrajania tych wart w trybie i na zasadach przewidzianych w § § 10, 11 i 12 niniejszych przepisów.

W nadzwyczajnych wypadkach, gdy zachodzi uzasadniona obawa napadu lub włamania, mają naczelnicy urzędów pocztowych zwracać się do policji państwowej o dostarczenie ochrony na czas trwania niebezpieczeństwa.

Policjant pełniący służbę ochrony przesyłek pocztowych ma w razie napadu prawo użycia broni w warunkach przewidzianych w § 25 Tymczasowej Instrukcji Służbowej i stosownie do wskazówek, podanych w Rozkazach Komendy Głównej Nr. 171 i Nr. 180.

Odciążenie P. P. od czynności zlecanych przez inne władze państwowe.

R. 240.

VIII. Postępowanie przy załatwianiu spraw nie wchodzących w zakres obowiązków i kompetencji policji państwowej.

Wobec tego, że niektóre władze państwowe i samorządowe zwracają się do policji z prośbą o wykonywanie pewnych czynności nie wchodzących w zakres obowiązków i kompetencji policji państwowej, polecam prośby takie pozostawiać bez załatwienia przy zawiadamianiu władzy, która je wystosowuje (ewent. zachowując drogę służbową). O ileby dany urząd policyjny miał wątpliwości w poszczególnym wypadku czy dana czynność wchodzi w zakres obowiązków policji, to winien zwrócić się w drodze służbowej o wyjaśnienie, zaś w wypadkach niedopuszczających zwłoki, winien czynność wykonać a o powstałej wątpliwości zawiadomić władzę przełożoną, celem otrzymania wskazówki, jak postępować na przyszłość.

Powyższe nie dotyczy poleceń władz administracji politycznej i organów sądowo-śledczych (tych ostatnich w zakresie ścigania przestępstw). Polecenia tych władz powinny być bez zwłoki wykonywane, a ewentualne wątpliwości wyjaśniane następnie w drodze służbowej.

R. 278.

IX. Obarczanie organów policji państwowej obowiązkami nienależącemi do ich zakresu działania.

Podaję do wiadomości Pp. Komendantom Okręgowym okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. B. P. 3950/24 z dnia 13 grudnia 1924 r. w przedmiocie obarczania organów policji państwowej obowiązkami nienależącemi do ich zakresu działania.

Wedle postanowień art. 2 ustawy z d. 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 61 poz. 363), zadaniem policji państwowej jest ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Szczupły stosunkowo i ze względów oszczędnościowych nie mogący ulec zwiększeniu stan liczebny policji zaledwie w obecnych warunkach wystarczyć może do pełnienia pomienionych wyżej zadań. Wiadomem jest Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, że organa policji państwowej obarczone są obowiązkami, nienależącemi do właściwego ich zakresu działania, a to ze szkodą dla interesów służby bezpieczeństwa. W szczególności władze administracyjne I instancji przekazują organom policji państwowej do wykonania w wielkiej mierze sprawy, które mogłyby być również dobrze załatwione bezpośrednio przez właściwe władze i urzędy np. urzędy gminne, parafjalne i t. p., na które to okoliczności już Pan Wojewoda Tarnopolski w zarządzeniu swojem do podległych mu Starostów z dnia 6 marca 1924 r. (L. 1903 pr.) słusznie zwrócił uwagę. Ponadto wszelkie inne władze i urzędy państwowe wychodząc z założenia, że policja państwowa jest organem wykonawczym władz państwowych (cytowany już wyżej art. 2 ust. o policji państwowej), oraz władze wojskowe kierują za pośrednictwem władz administracyjnych do wykonania organom policji cały szereg spraw, które z natury swej nie należą do zakresu spraw bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, a niejednokrotnie wymagają dla ich wykonania odpowiedniego wyszkolenia czy fachowego przygotowania, którego funkcjonarjusze policji posiadać nie mogą, a nadto powodują nadmierne wprost zaabsorbowanie orga-

nów policji pracą manipulacyjną i t. d. również z wydatną szkodą dla właściwych obowiązków policji. Wprawdzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, opierając się na uchwale Rady Ministrów z dnia 6 marca 1922 r. w przedmiocie jaknajdalej idącego odciążenia organów policji od czynności, nie mających bezpośredniego związku z właściwemi ich zadaniami, zwracało i zwraca stale uwagę dotyczących władz centralnych na konieczność rzeczonego odciążenia, jednak podległe tymże władzom urzędy i instytucje, nieposiadające własnych organów wykonawczych, niezawsze ściśle stosują się do wydanych im w powyższym kierunku przez odnośne władze poleceń, zwłaszcza wobec stanowiska władz administracyjnych I instancji, które niejednokrotnie przesyłane sobie przez pomienione urzędy i władze państwowe, samorządowe oraz wojskowe sprawy przekazują bezkrytycznie organom policji państwowej do wykonania. Należą tu między innemi sprawy: sporządzanie wykazów zwierząt domowych, stajen spędowych, handlarzy zwierząt domowych, wykazów ogólnych wydatków na cele sanitarno-weterynaryjne, wykazów stanu majątkowego, oraz dostarczanie danych dla wymiaru podatków, ściąganie grzywien nakładanych przez władze szkolne, ściąganie odszkodowań za uszkodzenie mienia kolejowego, ściąganie opłaty za nieposiadanie biletów kolejowych, ściąganie opłat zaległych za posiadanie aparatów telefonicznych, skrytek pocztowych, sporządzanie wyciągów metrykalnych i wogóle sprawy, dotyczące różnych zestawień dat, opinji, rubryk, szkiców, planów i t. p., które nie mają żadnego związku z ochroną bezpieczeństwa spokoju i porządku publicznego. Wiadomem jest Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, że tego rodzaju sprawy stanowią niejednokrotnie do 40% obowiązków policji. Zrozumiałem jest, że praca organów policji w kierunku ochrony bezpieczeństwa jest w tych warunkach niezmiernie utrudnioną, jak również bardzo utrudnionem być musi ich wyszkolenie, albowiem należyte wywiązanie się ich z pomienionych wyżej zadań przerasta fizyczną ich możność.

Tego rodzaju stan rzeczy trwać dłużej nie może bez wydatnej ujmy dla zadań służby bezpieczeństwa publicznego. Z tego też powodu zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu w Wilnie, P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) wydać podległym sobie władzom i urzędom zarządzenia stanowcze, aby te stale dążyły do jaknajdalej idącego odciążenia policji od czynności nie mających nic wspólnego ze służbą bezpieczeństwa, oraz by poza sprawami z pomienioną służbą związanemi organom policji państwowej powierzane były tylko te czynności, do pełnienia których organa te zobowiązane są na podstawie obowiązujących wyraźnie przepisów prawnych. O ile zaś Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu w Wilnie, P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) w powyższym przedmiocie wydał już stosowne zarządzenia, zechce Pan ponownie przypomnieć ich treść podległym sobie Naczelnikom władz administracyjnych I instancji oraz wezwać ich do ścisłego przestrzegania tychże.

O. 1471 z d. 19/IV 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. 72 (AP. 2163/27) z dnia 4.IV.27).

W sprawie doniesień policyjnych i wzywania funkcjonarjuszów p. p. w charakterze świadków na rozprawy karno-administracyjne.

Niektóre władze administracyjne żądają od funkcjonarjuszów p. p., aby w razie ujawnienia przekroczeń, ściganych w drodze karno-administracyjnej, w każdym wypadku sporządzali na miejscu formalny protokuł, zawierający zeznania oskarżonego i świadków. Pozatem nawet w sprawach mniejszej wagi władze administracyjne wzywają zbyt często funkcjonarjuszów p. p. w charakterze świadków na rozprawy karno-administracyjne.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że doniesienia funkcjonarjuszów p. p., sporządzone w myśl wskazówek, zawartych w reskrypcie Ministerstwa z dnia 9 listopada 1925 r. BP. 8858/25, stanowić winny z reguły dostateczną podstawę do wdrożenia postępowania karno-administracyjnego.

Wzywanie funkcjonarjuszów p. p. w charakterze świadków na rozprawy karno-administracyjne, ze względu na trudności komunikacyjne i związane z tem koszty podróży, oraz stratę czasu, winno mieć miejsce jedynie w wypadkach, gdy tego wymagają nieodzownie okoliczności danej sprawy karnej.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) w związku z powyższem wydać podwładnym władzom administracyjnym odnośne zarządzenia.

R. 231.

VI. Ściąganie przez policję zaległych czynszów za mieszkania w budynkach państwowych.

W sprawie ściągania przez policję państwową zaległych czynszów, należnych za mieszkanie w budynkach państwowych po porozumieniu się Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Ministerstwem Robót Publicznych wyjaśniam, że tego rodzaju czynności egzekucyjne do obowiązków p. p. nie należą. Na zasadzie ogólnych przepisów funkcjonarjusze p. p. obowiązani są do asysty przy egzekucjach na żądanie odnośnych organów wykonawczych.

R. 310.

V. Doręczanie wyciągów z ksiąg ludności, wezwań i t. p.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 113 z dnia 12 grudnia 1925 r. w sprawie doręczania wyciągów z ksiąg ludności, wezwań i t. p.

„Ustawicznie powtarzają się wypadki, że urzędy gminne, magistraty i t. p. zwracają się bezpośrednio do Głównej Komendy P. P. z żądaniami tego rodzaju, jak doręczanie wyciągów z ksiąg ludności lub wezwań, zebranie informacji o różnych osobach, ściągnięcie opłat kancelaryjnych, stemplowych, szpitalnych lub podatków gminnych i t. p.

Ponieważ Główna Komenda P. P. jest organem centralnym, którego zadania określone są ustawą o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 r., i który nic wspólnego niema z czynnościami tego rodzaju, postępowanie takie wywołuje tylko niepotrzebną korespondencję i powoduje zbędne koszty i zwłokę w załatwieniu sprawy.

Podobna korespondencja kierowana jest również do komendantów powiatowych i wojewódzkich.

Wobec powyższego i zważywszy, że w ten sposób policja państwowa obarczona jest czynnościami do niej nienależącemi, zechce Pan wyjaśnić urzędom gminnym i magistratom, że:

1. załatwianie rekwizycji tego rodzaju nie należy do zakresu działania policji państwowej, której zadania określone są art. 2 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 61 poz. 363);

2. wobec tego sprawy takie winny być, stosownie do ich charakteru, kierowane albo do odpowiednich urzędów gminnych lub magistratów, albo do właściwych władz administracyjnych I instancji;

3. stosownie do postanowień art. 14 wyżej wymienionej ustawy, zwracanie się wszelkich władz i organów do policji państwowej następować winno za pośrednictwem właściwej władzy administracyjnej".

R. 98.

IX. Orzeczenia karne za niedopełnianie obowiązków szkolnych.

Zgodnie z poleceniem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 grudnia 1920 r. Nr. BP. 1500/I, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom, aby nie uchylały się od wykonania orzeczeń karnych za niedopełnienie obowiązków szkolnych, mając na uwadze jednak, że wykonanie tych orzeczeń należy normalnie do wójtów i magistratów, w wypadkach wyjątkowych do organów policji.

R. 215.

IX. Odciążenie policji państwowej od pełnienia czynności nie mających związku z zapewnieniem bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Podaję do wiadomości okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 kwietnia 1923 r. Nr. 4737/I, przesłany do kuratorjów okręgów szkolnych Białostockiego, Łódzkiego i Warszawskiego w sprawie odciążenia policji państwowej od pełnienia czynności, nie mających związku z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego.

„W związku z pogorszeniem się stanu bezpieczeństwa w kraju, wywołanem demobilizacją, powrotem znacznej liczby repatrjantów z Rosji i t. p. przyczynami policja państwowa zmuszona jest wytężać swe wysiłki w kierunku jaknajenergiczniejszego zwalczania szerzącego się na tem tle bandytyzmu, oraz w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa, spokoju i porządku w kraju.

Ze względów powyższych wzywanie policji państwowej do wykonywania czynności, nie mających związku z bezpieczeństwem, spokojem i porządkiem publicznym może mieć obecnie miejsce jedynie w wypadkach wyjątkowych, t. j. gdy interwencja organu wykonawczego okaże się niezbędną w celu przymusowego przeprowadzenia prawnych zarządzeń władzy.

W szczególności, gdy idzie o wykonywanie orzeczeń karnych za niedopełnienie obowiązku szkolnego, należy sprawy tego rodzaju kierować przedewszystkiem do wójtów gmin, względnie magistratów, w sprawach tych należy uciekać się do pomocy policji państwowej tylko w tych wyjątkowych wypadkach, gdy organa samorządowe własnemi siłami nie będą w stanie wykonać orzeczeń karnych.

Natomiast należy w zupełności zaniechać doręczenia za pośrednictwem policji państwowej wszelkich wezwań i orzeczeń karnych".

R. 131.

VIII. Podatek komunalny od zwierząt.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 25 czerwca r. b. Nr. S. Z. 756 wyjaśniło, iż ściąganie podatku komunalnego od zwierząt domowych należy do obowiązków

organów samorządowych, obciążenie tego rodzaju czynnościami policji państwowej nie może mieć miejsca.

R. 131.

VI. Podatek komunalny od psów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem do Województwa w Kielcach z dnia 21 czerwca r .b. Nr. S. M. 692 wyjaśniło, iż obciążanie policji państwowej obowiązkiem sporządzania wykazów właścicieli psów sprzeczne jest z istotnemi obowiązkami policji mającemi na celu bezpieczeństwo i porządek publiczny.

R. 361.

V. Odciążenie policji od sporządzania spisów zwierząt domowych.

Wobec zgłaszanych niejednokrotnie przez poszczególne organa policji państwowej skarg na obciążenie ich obowiązkiem sporządzania spisów zwierząt domowych, wyjaśniam, co następuje:

1. Sprawa sporządzania spisów zwierząt przez policję celem pobrania podatku od zwierząt domowych jest już obecnie bezprzedmiotowa, gdyż artykuł 1184 rosyjskiej ustawy lekarskiej (Zb. Pr. b. Ces. Ros. t. XIII z r. 1905) oraz Rozporządzenie wykonawcze Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu z dnia 11 lipca 1919 r. (Monitor Polski Nr. 166 ex 1919 i następne), zostały uchylone ustawą z dnia 23 kwietnia 1925 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 75 poz. 521).

2. Co się tyczy sporządzania spisów zwierząt pociągowych dla celów mobilizacyjnych, obowiązek ten, w myśl §§ 15, 16 i 17 Rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych z dnia 11 maja 1922 r. do ustawy o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. Ust. R. P. Nr. 36 poz. 310) w całości spada na urzędy gminne.

W wypadkach więc zlecania organom policji państwowej wykonania tego rodzaju czynności, zlecenia te, z powołaniem na powyżej przytoczone przepisy, należy zwracać bez załatwienia.

R. 155.

IV. Pomoc władzom skarbowym przez organa policyjne.

Zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 stycznia r. b. (Nr. B. P. 2515) w myśl postanowień art. 56 i art. 139 cz. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 82) o państwowym podatku dochodowym i podatku majątkowym wszystkie władze i urzędy państwowe i oraz ich organa wykonawcze obowiązane są na żądanie władz skarbowych udzielać wszelkich danych i informacji potrzebnych do ustalenia dochodu majątku i wymiaru podatku. Organa policji państwowej, których zadaniem jest ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego (art. 2 ustawy z d. 24 lipca 1919 r. o policji państwowej (Dz. Pr. P. P. Nr. 61 poz. 363), o ile chodzi o zbieranie wzmiankowanych wyżej informacji, mogą być przez dotyczące urzędy skarbowe tylko w tych wypadkach wzywane, w których interwencja policji okaże się nieodzowną ze względów bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. W żadnym jednak razie rzeczone organa policji nie mogą być używane do doręczenia tak w miastach, jak i gminach wiejskich awizacji i nakazów płatniczych, zwłaszcza wobec przeproawdzonej obecnie znacznej redukcji liczebnego stanu funkcjonarjuszów policji, wzmagania się bandytyzmu, knowań antypaństwowych i t. p. przestępstw, do tępienia których policja państwowa jest w pierwszym rzędzie powołaną.

Z uwagi na powyższe, oraz ze względu na pierwszorzędne znaczenie, jakie ma dla policji sprawa zwolnienia jej od różnego rodzaju czynności, nie mających bezpośrednio nic wspólnego z bezpieczeństwem publicznem, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom policyjnym ścisłego zastosowania się do wyżej podanego wyjaśnienia.

R. 335.

VIII. Odciążenie organów policji państwowej.

Poniżej podaję do wiadomości zarządzenie Min. Skarbu z dnia 17 lutego 1925 r. Nr. DPO. 153/1 w sprawie posługiwania się organami policji państwowej przez władze i urzędy skarbowe. Zarządzenie powyższe otrzymały wszystkie Izby Skarbowe oraz Wojewódzki Wydział Skarbowy w Katowicach.

„Wobec powtarzających się faktów skierowywania bezpośrednio do policji państwowej zleceń, które łatwo mogą być wykonane przez organa władz skarbowych zauważa się, że policja państwowa w myśl art. 2 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o policji państwowej (Dz. U. Nr. 61 poz. 363) jest wprawdzie organem wykonawczym władz państwowych, a zatem także skarbowych, jednak głównem jej zadaniem jest ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Zechce przeto Izba Skarbowa wydać podległym sobie władzom i urzędom polecenie, by, stosownie do uchwały Rady Ministrów

z dnia 6 marca 1922 r., polecającej jaknajdalej idące odciążenie policji państwowej od pełnienia czynności, nie mających łączności z bezpieczeństwem publicznem i stosownie do postanowień art. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. Nr. 5 poz. 37 ex 1924 r.), zwracały się o pomoc czynną policji państwowej tylko w wypadkach, w których czynności służbowej nie mogą wykonać we własnym zakresie działania, czy to ze względu na rodzaj spełnianych czynności, czy też ze względu na przepis ustawy, nakazujący współudział policji państwowej.

W szczególności należy zaniechać posługiwania się organami policji państwowej do wywiadów w sprawach ustalenia stanu majątkowego celem wymiaru podatków i zlecenia im samodzielnego egzekwowania należytości podatkowych.

Tu zaznacza się, że w myśl art. 14 ustawy o policji państwowej władze państwowe mogą się znosić z policją za pośrednictwem komisarza rządowego lub przedstawiciela władzy administracyjnej, a tylko w wypadkach nagłych, niecierpiących zwłoki bezpośrednio z organami policji państwowej".

R. 67.

IV. Zlecenia władz sądowych. Wobec zwracania się niektórych urzędów policji państwowej do władz sądowych z prośbą o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zwolnienia policji od ściągania grzywiem sądowych na skutek nadsyłanych przez odnośne sądy tytułów wykonawczych, motywując to tym, iż spełnianie takiej funkcji sprzeciwia się ustawie o policji, wyjaśniam, iż tego rodzaju interpretacja ustawy stoi w sprzeczności z brzmieniem art. 13 cz. I ustawy o policji państwowej, wedle którego władze sądowe mają prawo wydawania zleceń policji zgodnie z przepisami, zawartemi w ustawie postępowania karnego, a do tego rodzaju zleceń należy w myśl art. 189 U. P. K. ściąganie kar pieniężnych (grzywien), oraz sum odszkodowania przez sądy orzeczonych na podstawie tytułów wykonawczych przez nie wydanych.

Wobec powyższego pouczą Komendanci Okręgowi podległe im komendy policji, aby wszelkie zlecenia sądowe, wydane zgodnie z przepisami, zawartemi w ustawie o postępowaniu karnem, a więc i ściąganie grzywien, aż do dalszego zarządzenia wykonywały ściśle i bez zwłoki.

R. 136.

II. Używanie policji do egzekwowania wyroków cywilnych. W związku z rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 67 p. IV, podaję do wiadomości okólnik Min. Spraw Wewn. Nr. B. P. 1417, z dnia 3 września 1921 r. w sprawie używania policji do egzekwowania wyroków cywilnych.

„Ze względu na to, że sądy cywilne na obszarze województw wschodnich, w szczególności zaś na terenie województwa Wołyńskiego, używają wyłącznie organów policji państwowej do egzekwowania wyroków w sprawie eksmisji ludności, która korzystając z zamieszek wojennych, weszła w sposób bezprawny w posiadanie nieruchomości rolnych, Min. Spr. Wewn. pismem z dnia 11 czerwca 1921 r. Nr. B. P. 574, zwróciło się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o interwencję, w szczególności zaś o zarządzenie ograniczenia używania organów policji do czynności egzekucyjno-cywilnych, jedynie do wypadków koniecznej potrzeby. Na skutek powyższego pisma, Ministerstwo Sprawiedliwości, stojąc zresztą zasadniczo na stanowisku, iż przekazywanie organom policji wykonania wyroków cywilnych oparte jest na art. 310 org. Sąd Ros. i art. 158 Ust. Post. Cyw. Ros., zgodziło się jednak ze względu na stadjum organizacyjne policji na kresach na wzmiankowany wyżej wniosek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zwracając się jednocześnie do Prezesa Sądu Apelacyjnego ziem wschodnich, z prośbą o wydanie okólnika, by Sądy, o ile można, nie używały na kresach organów policji państwowej do wykonywania wyroków cywilnych.

Komunikując powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza jednocześnie, że powyższe zarządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości nie uwalnia organów policji państwowej całkowicie od uchylania się od poleceń sądów w wypadkach koniecznych egzekwowania wyroków cywilnych, do czego z mocy cytowanych przepisów, są prawnie zobowiązane".

R. 180.

II. Wykonywanie wyroków sądu pokoju w razie skazania na grzywnę. Podaję niniejszem do wiadomości, iż Min. Sprawiedliwości pismem z dnia 9 maja r. b. L. I. P. K. 303/22 w uznaniu przeciążenia policji nadmierną pracą postanowiło uwolnić organa policyjne od ściągania grzywien przy wykonywaniu wyroków sądu pokoju (stosownie do art. 189 u. p. k.), wobec tego Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło równocześnie uwagę sądom na konieczność ściągania grzywien przez komorników, względnie władze gminne, przez policję zaś tylko w wypadkach wyjątkowych.

O. 1385 z d. 23/IX 1926 r.

Przeciążenie policji państwowej zleceniami władz sądowych.

Ustawicznie napływają do Komendy Głównej raporty Pp. Komendantów Wojewódzkich w sprawie przeciążenia policji państwowej zleceniami organów sądowych w zakresie wykonywania wyroków sądowych, doręczenia wezwań i t. p.

Dzięki interwencji przedsięwziętej w swoim czasie przez Komendę Główną P. P. — Ministerstwo Sprawiedliwości wydało okólnik następującej treści:

Ministerstwo Sprawiedliwości
Ok. 1015. Nr. II. A. 1198/25

Warszawa, dn. 9.III.1925 r.

Do
Pp. Prezesów Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i w Wilnie i Pp. Prokuratorów przy tych sądach.

W sprawie wykonywania wyroków i doręczenia wezwań przez policję państwową.

Przypominam wyrażony już niejednokrotnie przez Ministerstwo Sprawiedliwości pogląd o niezbędności uwolnienia w możliwie najszerszym zakresie policji państwowej od wykonywania wyroków sądowych i doręczenia wezwań i zawiadomień sądowych. Najważniejszem zadaniem policji państwowej jest utrzymanie porządku i walka z przestępczością i dlatego też, o ile chodzi o korzystanie z jej pomocy w innych wypadkach, należy czynić to tylko wtedy, gdy tego wymagać będą szczególnie ważne względy. Wskazanem jest przedewszystkiem unikanie obarczania policji ściąganiem kar pieniężnych i odszkodowań (art. 189 u. p. k.) i przewidzianem w art. 56 tejże ustawy doręczeniem wezwań.

Proszę Panów Prezesów i Prokuratorów o wydanie odpowiednich zarządzeń w drodze nadzoru służbowego.

Podając powyższe do wiadomości Pp. Komendantów, polecam z interwencją w sprawach tego rodzaju zwracać się przedewszystkiem do władz przełożonych odnośnych organów sądowych i jedynie w wypadkach bezowocności tych wystąpień zwracać się do K. Gł. z prośbami o interwencję w Ministerstwie Sprawiedliwości.

O. 1453 z d. 16/III 1927 r.

Odciążenie policji od zleceń władz sądowych.

Na skutek napływających ze strony Pp. Komendantów Wojewódzkich z byłego zaboru austrjackiego i pruskiego skarg na obarczanie przez sądy z b. zaboru rosyjskiego podwładnych im organów policji rozmaitemi zleceniami, nie leżącemi w zakresie ustawowo nałożonych na tych obszarach obowiązków, Ministerstwo Sprawiedliwości wydało w dniu 7 marca 1927 r. za Nr. II. A. 736/27, odpowiednie pouczenie do Panów Prezesów Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Wilnie i Lublinie.

W pouczeniu tem Ministerstwo Sprawiedliwości wezwało wspomnianych Panów Prezesów do wydania zarządzeń, aby sądy i komornicy urzędujący w powierzonych im okręgach wszelkie wezwania o wykonanie czynności, nie mających nic wspólnego ze służbą bezpieczeństwa publicznego, jak np. doręczanie wezwań, weksli protestowanych, egzekwowanie różnych należytości i t. p. kierowali nie do organów policji państwowej, — lecz — o ile chodzi o obszar okręgów sądów apelacyjnych we Lwowie i Krakowie oraz o obszar okręgu Sądu Okręgowego w Cieszynie — do właściwych sądów powiatowych, natomiast, o ile chodzi o okręgi sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz o okręg Sądu Okręgowego w Katowicach, aby o takąż pomoc prawną w sprawach cywilnych zwracali się do właściwych sądów powiatowych, zaś o pomoc prawną w sprawach karnych — do właściwych prokuratur, które wydadzą dalsze odpowiednie zarządzenia.

W związku z powyższem wydadzą Panowie Komendanci Wojewódzcy polecenie, aby organa policji skierowane do nich wezwania o pomoc prawną w sprawach nienależących do zakresu ich działania odstępowały właściwym organom sądowym, powołując się na cytowane na wstępie pouczeniu Ministerstwa Sprawiedliwości, które zostało również przez nie podane do wiadomości Panów Prezesów Sądów Apelacyjnych w Krakowie, Katowicach, Lwowie, Poznaniu i Toruniu.

R. 361.

IV. Odciążenie organów policji państwowej od doręczania pism w sprawach rejestru handlowego.

Zachodzą wypadki, że władze sądowe obciążają organa policji państwowej doręczaniem firmom handlowym pism z wezwaniem do rejestracji oraz zawiadomień o jej dokonaniu.

W związku z powyższem wyjaśniam, że zgodnie z art. 12 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o rejestrze handlowym z dnia 22 kwietnia 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 37 poz. 279) doręczanie postanowień i pism w sprawach, dotyczących rejestru handlowego winno się odbywać przez pocztę lub woźnych sądowych.

Obarczanie zatem policji tego rodzaju czynnościami uważać należy za nieoparte na przepisach prawnych i wykonania ich, zgodnie z duchem Uchwały Rady Ministrów o od-

ciążeniu policji z dnia 6.III.1922 r., odmawiać, powołując się na cytowany powyżej artykuł Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

R. 263.

VI. Egzekwowanie należności na żądanie władz kolejowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 8 lipca 1924 r. pod Nr. BP. 5122 wyjaśnia, że egzekwowanie na żądanie władz kolejowych należności za uszkodzone lub zniszczone mienie kolejowe oraz ściąganie kar administracyjnych kolejowych nie może należeć do obowiązków policji państwowej. Uprawnienia zarządów kolejowych do ściągania kar, czy odszkodowań oparte być mogą w b. zaborze rosyjskim na ros. ustawie o drogach żelaznych (wyd. 1906 r. Zb. Pr. Ces. Ros. T. XII cz. I). Ustawa ta nie przewiduje wcale możności wkładania czynności wykonawczych w tym zakresie na organa policji.

Z drugiej strony obowiązki policji państwowej jako organu wykonawczego władz państwowych ograniczają się tylko do przewidzianego ustawą jej zakresu działania, t. j. do spraw związanych z utrzymaniem bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Ściąganie odszkodowań za wyrządzone mieniu kolejowemu szkody i tym podobne czynności w żadnym razie nie mogą być uważane za należące do tego zakresu działania i pod tym względem policja państwowa nie jest organem wykonawczym władz państwowych i udział jej w tego rodzaju sprawach ograniczać się winien jedynie do przewidzianych przepisami pomocy i ewent. asysty.

R. 338.

III. Odciążenie policji.

Wobec wnoszonych przez Pp. Komendantów skarg na obarczanie policji przez P. K. U. żądaniami doręczania wezwań poborowym, poniżej podaję do wiadomości pismo okólne Ministerstwa Spraw Wojskowych, Dep. I Piechoty z dn. 4.X.26 r. Nr. 34133/Pob. Og. Org., skierowane do Dowódców O. K.:

„Zdarzają się wypadki, że P. K. U., położone poza obrębem m. st. Warszawy, przesyłają karty powołania dla poborowych, przebywających w Warszawie wprost do Komendy Głównej Policji Państwowej, która jako organ władz centralnych (M. Spr. Wewnętrznych) nie załatwia żadnych czynności wykonawczych. Zgodnie z § 457 Rozp. wyk. do ustawy o pow. obow. służby wojskowej, komendanci P. K. U. wysyłają karty poborowe, celem doręczenia poborowym do właściwych urzędów gminnych, a w miastach do magistratu, lecz nie do organów policji państwowej. Proszę Pana Generała o podanie powyższego wyjaśnienia podległym P. K. U. do wiadomości i ścisłego zastosowania się".

W wypadkach mylnego kierowania takich żądań przez P. K. U. należy interwenjować u właściwych władz wojskowych, powołując się na treść przytoczonego powyżej wyjaśnienia M. S. Wojsk.

O. 1439 z d. 9/II 1927 r.

Odciążenie policji od egzekwowania należytości skarbowych od b. osób wojskowych.

Wobec zachodzących wypadków obciążania organów policji państwowej przez władze wojskowe zleceniami, dotyczącemi egzekwowania należytości skarbowych, przypadających od b. wojskowych, na skutek interwencji Komendy Gł., Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało okólnik następującej treści:

M. S. WOJSK. Warszawa, dnia 31/I. 1927 r.
Departament IX Sprawiedliwości.

L. 20347/I/26.

W jednem z D. O. K. zdarzył się wypadek, że komendant oddziału zwrócił się do Komendanta Głównego Policji Państwowej z wnioskiem o wyegzekwowanie od b. osób wojskowych należytości skarbowych.

Wyjaśniam, że kierowanie takich wniosków do Komendanta Głównego Policji Państwowej, względnie do komendantów wojewódzkich, jest sprzeczne z obowiązującemi w tych sprawach przepisami, które realizowanie tego rodzaju należytości, poza ugodowem załatwieniem sprawy, przewidują jedynie tylko w drodze sądowej.

W związku z tem, proszę Pana Generała o wydanie rozkazu, przypominającego dowódcom i komendantom oddziałów, przy których są komisje gospodarcze, że sposób w jaki należy realizować należytości skarbowe w odniesieniu do osób wojskowych niepozostających w służbie czynnej, określony jest ściśle rozkazem, ogłoszonym w Dz. Rozk. Nr. 36/20 poz. 784 art. 7 i odnoszenie się w tych sprawach do innych władz lub urzędów jest nieuzasadnione obowiązującemi przepisami.

Opierając się na powyższem, organa policji zlecenia władz wojskowych, dotyczące egzekwowania należytości skarbowych od b. osób wojskowych winny zwracać bez załatwienia, powołując się na cytowany okólnik M. S. Wojsk.

O. 1156 z d. 20/XII 1924 r.

Używanie funkcjonarjuszów p. p. jako woźnych i gońców.

Doszły do mnie wiadomości, że funkcjonarjusze policji są używani w charakterze bądź stałych, bądź czasowych woźnych, ordynansów, sekretarzy i t. d. u osób z poza policji. Podobny stan rzeczy jest niezgodny z ustawą o policji państwowej, określającą zakres działania policji państwowej i z zarządzeniami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zmierzającemi do odciążenia policji od czynności niezwiązanych z utrzymaniem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Polecam Pp. Komendantom Okręgowym pod osobistą odpowiedzialnością dopilnować, aby takie fakty nie miały miejsca. Na organa inspekcyjne Komend Okręgowych wkładam obowiązek ścisłego kontrolowania sposobu zużytkowania w służbie funkcjonarjuszów każdej jednostki policyjnej..

R. 29.

3. Obowiązki policji.

Wobec częstych nieporozumień, zachodzących pomiędzy starostami i powiatowymi komendantami policji co do przesyłania przez policję korespondencji starostw, wyjaśnia się, iż organa policyjne nie mogą być używane w charakterze gońców do doręczania korespondencji starostw.

O. 1416 z d. 27/XII 1926 r.

Biura informacyjne o zdolności kredytowej.

Skonstatowałem, że rozmaite biura informacyjne o zdolności kredytowej zwracają się bezpośrednio do posterunków p. p. z prośbami o zebranie informacji o zdolności kredytowej najrozmaitszych osób. Ponieważ wykonywanie tego rodzaju funkcji nie należy do kompetencji organów policji państwowej, polecam Pp. Komendantom pouczyć podwładnych sobie komendantów jednostek policyjnych, by zapytania takie zwracali nadawcom bez załatwienia, powołując się na niniejszy okólnik.

R. 360.

III. Informowanie Kasy Chorych o stanie rodzinnym członków Kasy.

Zachodzą niejednokrotnie wypadki, że zarządy Kas Chorych, opierając się na brzmieniu art. 78 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272) zwracają się do organów policji państwowej z żądaniami udzielania informacji o stanie rodzinnym członków Kasy.

Na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18.III.27 r. Nr. OL. 913/27 żądania tego rodzaju należy uznać za zupełnie bezpodstawne i pozostawiać je bez załatwienia.

Cytowany powyżej art. 78, ustanawiając ogólnikowo obowiązek władz rządowych i samorządowych udzielania Kasom Chorych potrzebnych informacji i pomocy oczywiście może mieć na względzie tylko te informacje, które władze te posiadają i tę jedynie formę pomocy, która leży w zakresie zadań tych władz: policja państwowa informacji o stanie rodzinnym ludności ani nie posiada, ani też zbieranie tego rodzaju danych nie wchodzi w zakres ustawowo na nią nałożonych obowiązków. Z tych też powodów Kasy Chorych potrzebne im informacje w powyżej omawianym zakresie muszą uzyskiwać w innej drodze, jak np. od organów prowadzących księgi ludności lub też w drodze ściągania od osób zainteresowanych deklaracji, pod sankcją odpowiedzialności za fałszywe zadeklarowanie i t. p.

Służba prewencyjna.

R. 137.

VII. O rzeczywistem wprowadzeniu systemu prewencji w służbie bezpieczeństwa.

Jedną z głównych zasad, stanowiących podstawę działalności nowoczesnej policji, jako organu ładu, porządku i bezpieczeństwa w kraju — jest zasada uprzedzania i zapobiegania przestępstwu — czyli tak zwany system policyjno-prewencyjny.

System ten polega na dokładnem obznajmianiu się policjanta z daną miejscowością, w obrębie której spełnia służbę, z jej ludnością, zarówno stale osiadłą jak i napływową i tymczasową oraz na bacznem obserwawaniu ruchu ludności i wszelkich zjawisk ze sprawą bezpieczeństwa związanych — przez stałe patrolowanie wyznaczonego rejonu.

System ten, jako jeden z rodzajów służby policyjnej, ma tę wybitnie dodatnią stronę, że zbliża i łączy policję z miejscową ludnością, a następnie wytwarza zaufanie do po-

licji i przeświadczenie, że funkcjonarjusze policyjni są istotnymi stróżami i opiekunami społeczeństwa, zabezpieczającymi najważniejsze dobra człowieka — życie i mienie.

Z informacji, udzielanych przez władze administracji politycznej i władze sądowe, okazuje się, że wzrost przestępczości w poszczególnych miejscowościach kraju wyraźnie jest związany z zaniedbaniem się policji pod względem wykonywania systemu prewencyjnego wogóle, a służby patrolowej w szczególności.

Ażeby jednak system ten mógł dać rzeczywiste rezultaty niezbędnem jest, aby policjanci byli odpowiednio uświadomieni co do celowości tego rodzaju służby bezpieczeństwa, należycie pouczeni co do techniki tej służby przez najbliższych swych przełożonych, a następnie ściśle przez nich kontrolowani.

Doszło do mojej wiadomości, że najważniejsze zasady tej służby, określone odnośną instrukcją służbową, nie są należycie wykonywane i że w wielu komendach powiatowych, a nawet w komendach okręgowych odnośni urzędnicy inspekcyjni — a także i niektórzy kierownicy wyżej wymienionych urzędów policyjnych nie są dostatecznie obznajmieni z zasadami i techniką służby patrolowej lub na ten rodzaj służby nie zwracają należytej uwagi.

Zdarzają się wypadki, że policjanci wysyłani bywają na patrol nocny do miejscowości zupełnie nieznanej i błąkają się po nocy bezcelowo. Również częste są wypadki, że wysłani na obchód patrolowy policjanci odbywają tę służbę wbrew instrukcji na podwodzie, lub przysiadają się na wozach co jest bezwzględnie niedopuszczalnem. Są miejscowości, w których policjanta nie widziano od szeregu miesięcy.

Tego rodzaju niewłaściwe pełnienie służby patrolowej nietylko nie przynosi korzyści, lecz przeciwnie obniża autorytet organu wykonawczego w Państwie i wśród społeczeństwa oraz wywołuje częste narzekania ludności na bezradność lub opieszałość policji w spełnianiu jej bezpośrednich obowiązków i zadań.

Uwzględniając z jednej strony, że nakazana i przeprowadzona redukcja policji, trudne warunki ekonomiczne i przeciążenie policji (szczególniej w większych miastach) sprawami administracyjnemi i czynnościami wykonawczemi dla różnych urzędów państwowych i samorządowych, w znacznej mierze wpłynęły na zmniejszenie się sprawności policji w zakresie służby bezpieczeństwa, to jednak — z drugiej strony, wobec konieczności wzmocnienia stanu bezpieczeństwa i zapewnienia ładu i porządku w Państwie, polecam wyżej opisany system policyjno-prewencyjny utrwalić w rzeczywistości.

Pp. Komendantów Okręgowych czynię osobiście odpowiedzialnymi za należyte wykonywanie powyższego systemu pełnienia służby policyjnej. Komendantów powiatowych, oraz kierowników komisarjatów nieumiejących wcielić tego systemu w życie, będę uważał za nieodpowiednich na stanowiskach kierowniczych.

Jednocześnie poleciłem urzędnikom inspekcyjnym Komendy Głównej Policji Państwowej dokonywanie objazdów i przeglądów wizytacyjnych w celu ustalenia faktycznego stanu w wykonywaniu tego systemu w rzeczywistości, oraz odpowiedniego poinstruowania, jak powinien być wykonywany na przyszłość.

R. 204.

XI. Służba prewencyjna. Stwierdzono przy objazdach inspekcyjnych, że słuba patrolowa w wielu powiatach nie jest dokładnie wykonywana. Na obchody wysyłani są przeważnie posterunkowi. Komendanci posterunków, jak również przodownicy działają tylko w siedzibie posterunków i tylko w razie większego przestępstwa wyjeżdżają do wsi okolicznych. Kontrole obchodów nie są dokonywane przez komendantów posterunków, ani przez ich zastępców; również nie jest osiągnięta przepisowa ilość godzin dla służby zewnętrznej.

Podając powyższe do wiadomości polecam Komendantom Okręgowym zwrócić baczną uwagę na prowadzenie służby prewencyjnej w powiatach i na posterunkach, szczególniej przy dokonywanych inspekcjach; inspekcyjni okręgowi winni dokładniej przeprowadzać kontrolę służby.

Dochodzenia i wywiady policyjne.

R. 199.

V. Zwalczanie przestępstw i udział w akcji komendantów powiatowych. Już niejednokrotnie zostało stwierdzone, że komendanci powiatowi nie udają się osobiście na miejsca przestępstw w celu prowadzenia dochodzeń, ani też nie udają się osobiście na miejsce, w celu uprzedzenia przestępstw, chociaż mają wiadomości, że przestępstwa będą dokonane (urządzanie zgromadzeń tłumnych, usiłowanie przeciwdziałania urzędnikom państwowym i t. p.).

W tak ważnych wypadkach, gdzie chodzi o życie obywateli, komendanci powiatowi zbyt lekkomyślnie traktują swe obowiązki i wyręczają się przodownikami, którzy nie zawsze potrafią sprostać zadaniom.

Takie postępowanie komendantów powiatowych i tolerowanie ich niedbalstwa przez Komendantów Okręgowych uważam za niedopuszczalne.

Wyjaśniam, iż we wszystkich wypadkach, gdy chodzi o uprzedzenie przestępstw lub o ile komendant powiatowy, lub komisarz miał w tej mierze odpowiednie informacje, oraz o wypadkach już spełnionych większych przestępstw (morderstwa, napady bandyckie) kierownicy komend powiatowych i komisarjatów muszą z tytułu ich obowiązków osobiście być na miejscu i osobiście przeprowadzić dochodzenia.

Pp. Komendantom Okręgowym pod osobistą odpowiedzialnością dyscyplinarną rozkazuję dopilnować, aby rozporządzenie moje było bezwzględnie spełnione.

Opieszałych komendantów i komisarzy polecam pociągać do odpowiedzialności i każdorazowo meldować Komendzie Głównej.

R. 157.

V. Dochodzenia policji w zakładach państwowych.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać podwładnym organom policji zarządzenia treści następującej:

1. wszelkie zbieranie informacji, badanie, kontrola, dochodzenia i śledztwa, przeprowadzane przez policję na mocy specjalnych ustaw w zakładach państwowych, prowadzonych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu na zasadach prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, winny być dokonywane w ten sposób, aby nie odbijały się ujemnie na normalnym biegu zakładów, oraz, co z tym związane, z zachowaniem oględności, taktu i poszanowania osób, znajdujących się w tych zakładach, a w szczególności na naczelnych stanowiskach;

2. w wypadkach wyżej wskazanych władze policyjne przed rozpoczęciem swych czynności w przedsiębiorstwach państwowych winny porozumieć się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu tak co do terminu jak i sposobu przeprowadzania dochodzeń;

3. w sprawach niecierpiących zwłoki lub nadzwyczajnej wagi, władze policyjne mogą rozpocząć dochodzenie lub śledztwo bez uprzedniego porozumienia się z Min. Przemysłu i Handlu, jednak z równoczesnem zawiadomieniem tego Ministerstwa.

R. 217.

IV. Przesłuchiwanie pracowników państwowych.

W wypadkach, gdy zachodzi potrzeba przesłuchania urzędnika lub funkcjonarjusza państwowego, jako oskarżonego, a także w wypadkach, gdy przesłuchanie jako świadka musi odbyć się ze względu na konieczny pośpiech w miejscu urzędowania lub pracy podczas pełnienia służby, funkcjonarjusz policji, prowadzący dochodzenie, obowiązany jest przed przystąpieniem do czynności powiadomić o tem bezpośredniego zwierzchnika służbowego danego pracownika. O ile dopiero podczas przesłuchiwania oskarżonego wyjaśni się, że jest on pracownikiem państwowym, należy po ukończeniu przesłuchania zgłosić o tem jego bezpośredniemu zwierzchnikowi.

R. 343.

IX. Przeprowadzanie dochodzeń policyjnych w urzędach pocztowych.

W ostatnich czasach miały miejsce wypadki, że organa policji, prowadząc dochodzenia w sprawach o nadużycia w urzędach pocztowych nie dość ściśle przestrzegały zasady poufności oraz współdziałania z przełożonemi władzami pocztowemi. Mając na względzie konieczność jaknajstaranniejszego unikania wszelkich wystąpień, któreby mogły wpłynąć ujemnie na autorytet władz pocztowych, wzgl. autorytet ten w czemkolwiek poderwać, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładnych sobie funkcjonarjuszów, że dochodzenia policyjne w urzędach pocztowych winny być prowadzone jedynie w tych wypadkach, gdy chodzi niewątpliwie o czyny karygodne ścigane ustawami karnemi, przyczem dochodzenia te winne być prowadzone w porozumieniu z administracyjnemi władzami pocztowemi. Dzięki temu współdziałaniu bowiem czynnika, znającego dokładnie wszelkie przepisy pocztowe organa policji będą mogły z całą dokładnością i pewnością stwierdzić, jakie nadużycie zostało popełnione oraz w jaki sposób z pogwałceniem jakich przepisów zostało dokonane. W wypadkach nagłych, niecierpiących zwłoki naturalnem jest, że dochodzenie policyjne wyprzedzać będzie dochodzenie pocztowe, wzgl. podjęte będzie bez uprzedniego porozumienia się z właściwemi władzami pocztowemi, lecz w każdym wypadku ściśle musi być przestrzegana zasada poufności i unikania wszelkiego rozgłosu oraz ochraniania powagi urzędu i czci osób niejednokrotnie niewinnie podejrzanych.

R. 226.

V. Kierowanie spraw do miejscowych Sądów Pokoju przez stałe posterunki policyjne.

Podaję do wiadomości, że P. Minister Sprawiedliwości pismem okólnem z dn. 2.VII.23 r. pod Nr. 547.III N. 23, skierowanem do Pp. Prezesów Sądów Okręgowych na terenie Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, wyjaśnił, iż według brzmienia ust. 3 art. 42 U. P. K. stałe posterunki

policyjne w gminach są uprawnione do bezpośredniego kierowania do miejscowego właściwego Sądu Pokoju aktów dochodzeń w sprawach karnych, ściganych w drodze oskarżenia publicznego.

R. 212.

IV. Oskarżyciele z ramienia policji.

Doszło do wiadomości Komendy Głównej, że delegowani do sądu w charakterze oskarżycieli funkcjonarjusze p. p., stawiają się w sądach dopiero w dniu, przeznaczonym na rozprawy i zaznajamiają się z treścią spraw, w których zabierać mają głos oskarżycielski, dopiero z samego toku rozpraw. Oczywista, że oskarżenie wtedy staje się czczą formalnością, zazwyczaj streszczającą się w słowach „popieram oskarżenie" co nie wskazuje nawet na to, czy oskarżyciel zdaje sobie sprawę z istoty rzeczy.

Ponieważ sądy normalnie przysyłają awizacje dostatecznie wcześnie przed terminem rozpraw, polecam, aby oskarżyciele z ramienia policji obowiązkowo conajmniej w przeddzień rozpraw udawali się do sądów, celem dokładnego zaznajomienia się z treścią spraw, w których mają występować, a następnie porozumiewali się ze swoimi zwierzchnikami co do wszelkich nasuwających się wątpliwości tak natury formalnej, jak też merytorycznej. Dopiero po zaznajomieniu się ze sprawą, wyjaśnieniu wątpliwości i głębokiem rozważeniu sprawy funkcjonarjusz policji może stanąć przed sądem w roli oskarżyciela, nie narażając na kompromitację urzędu, którego jest przedstawicielem.

R. 299.

III. Wskazówki co do udziału policji w dochodzeniu spraw karnych z oskarżenia prywatnego, wydane po porozumieniu się z Min. Sprawiedliwości.

Stwierdzone zostały fakty, że poszczególne organa policji państwowej oraz poszczególni funkcjonarjusze na terenie b. zaboru rosyjskiego, powodując się brzmieniem art. 42 p. I i 49 ustawy postępowania karnego, odmawiają przyjmowania skarg osób poszkodowanych w sprawach z oskarżenia prywatnego, objętych art. 2[1] U. P. K., to jest kwalifikujących się do umorzenia w razie pojednania się stron.

Postępowanie takie jest w założeniu swem błędne, jak błędne jest opieranie się na dwuch oderwanych artykułach ustawy bez uwzględnienia całokształtu danego rozdziału ustawy i intencji ustawodawcy zapewnienia wymiaru sprawiedliwości dla każdego wypadku naruszenia prawa.

Art. 48 U. P. K. wyraźnie stanowi, że osoby, które z powodu przestępstwa poniosły szkodę lub stratę, mogą zwracać się bezpośrednio do policji miejscowej, która obowiązana jest przedsięwziąć dochodzenie i o skutkach jego zawiadomić sąd. Wobec tego, że treść tego artykułu nie klasyfikuje przestępstw na dochodzenie z urzędu (bez skargi) i z prywatnego oskarżenia, a zatem nie ogranicza zakresu prawa osób poszkodowanych co do żądania pomocy policji w dochodzeniu szkód, wynikłych z przestępstwa, niema żadnych podstaw do postępowania policji podanego na wstępie, a przeciwnie obowiązek z tego artykułu wynikający nie ulega żadnej wątpliwości niezależnie od tego czy charakter przestępstwa kwalifikuje go do dochodzenia z urzędu, czy też bez żadnych zastrzeżeń z oskarżenia prywatnego, jak to przewiduje art. 2[1] U. P. K.

Taka rozszerzająca interpretacja art. 48 U. P. K., a przeciwnie ograniczająca w odniesieniu do art. 42 p. 1 i 49 jest tembardziej nieuzasadniona, że kodeksowa kwalifikacja czynu występnego przez policję nie jest dla sądu obowiązująca, a zatem może być przez sąd zdecydowana zupełnie odmiennie, przez co sprawa kwalifikowana przez policję, jako dochodzenia z oskarżenia prywatnego, może być przez sąd zakwalifikowana, jako podlegająca dochodzeniu z urzędu.

W związku z powyższem zakazuję praktyki uchylania się od interwencji i udziału policji w dochodzeniu spraw oskarżenia prywatnego i polecam przestrzeganie w tym zakresie następujących zasad.

1. Skargi i zameldowania poszkodowanych z powodu przestępstw, co do charakteru których, jako podlegających dochodzeniu z prywatnego oskarżenia, zachodzą jakiekolwiek wątpliwości, mają być dochodzone tak, jak gdyby należały do kategorji dochodzonych z urzędu, według przepisów U. P. K. i instrukcji śledczych.

2. Skargi i zameldowania w sprawach przestępstw, posiadających niewątpliwie cechy dochodzonych z oskarżenia prywatnego, mają być przyjmowane przez policję bez żadnych zastrzeżeń, a czynności dochodzeniowe, których obowiązek wkłada na policję art. 48 U. P. K., winny mieć za zadanie stwierdzenie faktu przestępstwa, osoby, przeciwko której skierowane jest oskarżenie, świadków oraz zabezpieczenie dowodów rzeczowych (jak np. poszukiwanie towarów z podrobionymi znakami towarowymi), śladów czynu występnego. Wyniki dochodzenia winny być przekazane właściwemu sądowi, względnie prokuratorowi. W wypadkach pojednania się stron, czy odwołania oskarżenia w sprawach tej kategorji przez osobę skarżącą policja nie jest upoważnioną do zaniechania przedłożenia jej sądowi (prokuratorowi), lecz obowiązana jest odwołanie oskarżenia przekazać sądowi wraz z dochodzeniem.

3. W sprawach o przestępstwa, skutkiem których szkoda poszkodowanego wystę-

puje na pierwszy plan i nadaje wybitne cechy sprawy z oskarżenia prywatnego, odwracając uwagę od innych okoliczności, znamionujących połączenie jej z czynami, mającymi charakter przestępstw dochodzonych z urzędu, jak np. zniewaga czynna lub obraza osobista w miejscu publicznem lub połączona z zakłóceniem spokoju albo ze znieważeniem instytucji rządowej lub społecznej, dochodzenie policyjne ma przedewszystkiem ustalić, czy sprawa nie posiada takich właśnie cech, a zatem czy nie podlega dochodzeniu z urzędu.

4. Sprawy niewątpliwie należące do kategorji z oskarżenia prywatnego, lecz posiadające za tło antagonizmy rasowe, narodowościowe, wyznaniowe, klasowe lub polityczne winny być traktowane przy dochodzeniach policyjnych ze szczególną uwagą i skrupulatnością, aby organa policji lub poszczególnych jej funkcjonarjuszów nie mógł spotkać zarzut postępowania stronniczego lub niesprawiedliwego i niezgodnego z prawem.

R. 320.

IV. Uzupełnienie wskazówek co do udziału policji w dochodzeniu spraw karnych z oskarżenia prywatnego.

Wobec powstałych wątpliwości, że w myśl pism Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 609/26 z dn. 6.II.26 r. i Nr. 1683/26 z dn. 25.III.26 r. wskazówki zawarte w rozkazie moim Nr. 299 p. III mają zastosowanie również i do tych części kraju, w których działa b. pruska ustawa postępowania karnego.

W tych częściach kraju, gdzie działa b. austryjacka ustawa postępowania karnego, odnośne przepisy nie nakładają wprawdzie na władze bezpieczeństwa obowiązku przedsiębrania pewnych czynności w zakresie dochodzeń i donoszenia o przestępstwach ściganych wyłącznie na żądanie strony interesowanej (skarga prywatna), jednak z ogólnych obowiązków policji — ochrony bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego — wypływa prawo i obowiązek policji udzielania pomocy oskarżycielowi prywatnemu w wypadkach, w których okoliczności udaremniałyby zamierzoną inicjatywę oskarżyciela prywatnego. Obowiązek policji działania w całej rozciągłości przepisanej ustawą postępowania karnego istnieje oczywiście wówczas, gdy zajście wykazuje prócz cech przestępstwa prywatno-skargowego także cechy przestępstwa innego, a mianowicie publiczno-skargowego. Tę samą zasadę należy stosować, gdy czyn w zasadzie prywatno-skargowy może ulegać ściganiu także przez prokuratora w interesie publicznym, oraz we wszystkich innych wypadkach, gdy prokurator wprawdzie ściga przestępstwo w trybie oskarżenia publicznego, atoli potrzebuje do tego wniosku lub upoważnienia uprawnionej osoby. Wreszcie policja obowiązana jest wykonywać w zakresie dochodzeń sprawy z oskarżenia prywatnego te wszystkie czynności, których zażąda sąd lub prokurator objąwszy zastępstwo oskarżyciela prywatnego.

Jednocześnie podkreślam, że w wypadkach opisanych w ust. 2 wymienionego punktu rozkazu rola policji nie powinna wykraczać poza granice stwierdzenia tych okoliczności, mających istotne znaczenie dla sprawy, których poszkodowany własnemi siłami ustalić nie jest w stanie, lub które w razie nieustalenia ich przez policję nie będą mogły być użyte jako dowody (np. zniewaga na ulicy przez nieznajomego, który obraziwszy oskarżyciela, usiłuje uchylić się od odpowiedzialności).

Ograniczenie to odnosi się w szczególności do skarg o zniewagi, o ile nie zachodzą okoliczności, wymienione w ust. 3 i 4 cytowanego punktu rozkazu.

R. 174.

IV. Wywiady policyjne.

Ministerstwo Spraw Wojskowych zawiadamia, iż w wywiadach sporządzanych przez posterunki policji na życzenie władz wojskowych (w sprawach poborowych i t. p.) funkcjonarjusze policji ograniczają się częstokroć do wymienienia tylko nazwy miejscowości, do której dany osobnik wyjechał, gdzie przypuszczalnie przebywa i t. p.

Ponieważ w Rzeczypospolitej często istnieje wiele miejscowości o jednakowej nazwie, adnotacja taka wywołuje niepotrzebną korespondencję, lub zmusza do przeprowadzenia ponownego wywiadu. W przytoczonym przez Ministerstwo Spraw Wojskowych wypadku korespondencja została nawet skierowana w drodze dyplomatycznej do Charkowa na Ukrainie, ponieważ posterunek policji podał „Charków" zamiast „Harków", bez przytoczenia bliższych danych, jako miejsce pobytu poszukiwanej osoby.

W celu uniknięcia tego rodzaju nieporozumień i niepotrzebnej straty czasu, oraz kosztów, polecam zarządzić, aby funkcjonarjusze policji przy przeprowadzaniu wywiadów, tak na życzenie władz wojskowych, jak i z innych powodów, ustalali w miarę możności szczegółowo nietylko nazwę miejscowości, lecz również gminę, powiat i Województwo, do których miejscowość ta przynależy i dane te przytaczali w wywiadzie.

R. 335.

III. Poszukiwania adresów osób niewiadomych z pobytu.

Przy wizytacjach urzędów policyjnych stwierdzone zostało, że w niektórych mniejszych miastach, szczególnie nie posiadających biur adresowych, poszukiwanie przez komisarjaty adresów osób przy sprawach administracyjnych lub przy wykonywaniu wyroków sądowych przeprowadzane jest w ten sposób, że korespondencja,

dotycząca poszukiwania osoby przechodzi kolejno z rąk do rąk wszystkich dzielnicowych w celu przeprowadzenia wywiadu i poszukiwań na własnym terenie. Procedura taka w wypadkach, kiedy miasto posiada kilka dzielnic, jest przewlekła i nieracjonalna szczególnie z tego względu, że osoba poszukiwana może czasowo opuścić dzielnicę przeszukiwaną, aby wrócić do niej kiedy poszukiwania przeniosą się na inną.

Ze względu na oszczędność pracy i sprawność działania polecam zaniechać podobnego trybu poszukiwań. Poszukiwania adresu winny być dokonywane jednocześnie w całym komisarjacie na rozkaz kierownika komisarjatu (wydany na odprawie dzielnicowych), przyczem termin wykonania winien być określony.

Interwencja policji w zatargach na tle lokalowem.

R. 148.

I. Wskazówki przy interwenjowaniu w zatargach na tle lokalowem.

W ostatnich czasach dochodziły mnie wiadomości, że policja nie umie interwenjować przy zatargach na tle lokalowem. Nieumiejętność ta przejawia się tak w interwenjowaniu tam, gdzie policja występować nie powinna, jak i w odmawianiu pomocy w tych wypadkach, gdzie poszkodowany miał słuszne i niezaprzeczone prawo żądać jej od policji. Ponieważ większość zatargów na tle lokalowem, należy do zjawisk nowych, które nie znalazły jeszcze dostatecznego oświetlenia prawnego, ani w ustawach, ani w praktyce sądowej, polecam do czasu wydania specjalnych przepisów kierować się następującemi wskazówkami:

Policja obowiązana jest występować w sprawach wynikających ze stosunków lokalowych, jeżeli w trakcie ich został popełniony czyn przestępny. Jej zadaniem wtedy jest: przerwać przestępstwo trwające, przywrócić poprzedni legalny stan rzeczy zmieniony przez przestępstwo i przedsięwziąć wszelkie kroki, celem ujawnienia winnego, udowodnienia mu winy i skierowania sprawy na drogę sądową.

Specyficzne czyny przestępne, popełniane na tle zatargów lokalowych, są: wtargnięcie do cudzego mieszkania (art. 512 K. K.), bezprawne przebywanie w cudzem mieszkaniu wbrew woli właściciela (art. 511 K. K.) i zmuszenia zapomocą gróźb lub gwałtu na osobie do zrzeczenia się korzystania z praw (art. 507 K. K.).

Ponieważ wymienione przestępstwa są ścigane z oskarżenia prywatnego, przeto policja z urzędu dochodzenia nie wszczyna, ale w razie skargi poszkodowanego nie ma prawa ograniczyć się tylko do skierowania go na drogę sądową, jak to się teraz najczęściej dzieje, a jest obowiązana pomóc mu w odzyskaniu pogwałconych praw. Jak przy każdem dochodzeniu, po pierwsze policja musi ustalić, czy czyn przestępny istotnie miał miejsce, w tym celu należy sprawdzić, czy sam fakt się wydarzył, a jeżeli tak, to czy posiada on cechy przestępstwa; pierwszy moment jest zazwyczaj łatwy do ustalenia, natomiast trudniej już bywa określić, czy dany fakt zawiera w sobie cechy przestępstwa, szczególnie o ile chodzi o samowolę. Samowola należy do tych przestępstw, które można popełnić tylko w stosunku do rzeczy stanowiących cudzą własność, lub przynajmniej znajdujących się w obcem prawnem władaniu. Z tego wynika, że przeprowadzając dochodzenie w sprawie o samowolę, policja musi sprawdzić, czyją własnością są objekty, na które skierowana była samowolna akcja, względnie, w czyim posiadaniu znajdowały się w chwili rozpoczęcia tej akcji.

Fakt posiadania ma dla policji znaczenie ważniejsze, aniżeli prawo własności, którego ustalenie nie jest tak proste i dlatego w spornych wypadkach rozstrzygnięcie kwestji prawa własności należy przekazać sądom; natomiast prawo własności ma większe znaczenie, niż oczywiście bezprawne posiadanie. Jeżeliby ustalić pewien porządek kolejny, w jakim policja winna występować, to wyglądałoby to, jak następuje: posiadacza, który wszedł w posiadanie drogą nieprzestępną, policja broni przed samowolą nawet ze strony nieposiadającego właściciela, który swoich lepszych praw może dochodzić tylko sądownie; przeciwnie zaś wobec posiadacza wyraźnie bezprawnego winna policja bronić właściciela nawet nieposiadającego.

Co do rodzaju interwencji policji, to zasadniczo powinna ona przerwać przestępstwo trwające i przywrócić w miarę możności stan, jaki był przed przestępstwem; jednakowoż wobec specjalnych obecnych warunków życia wskazana jest w sprawach mieszkaniowych jak najdalej idąca ogłędność, w szczególności zaleca się przy prowadzeniu dochodzeń nie poprzestawać na kolejnem badaniu i protokułowaniu zeznań najprzód jednej a potem drugiej strony, o ile tylko można badać sprawę jednocześnie w obecności obydwóch stron. Co do dalszego skierowania sprawy, obowiązują ogólne przepisy U. P. K.

Dla ilustracji przytaczam kilka najbardziej typowych przykładów zatargów na tle mieszkaniowem ze wskazówkami, jak policja ma się zachowywać, jeżeli wpłynie do niej skarga osoby poszkodowanej lub jej przedstawiciela; zaznaczam, że nie przewidują one wszystkich możliwych zatargów i że policja może i powinna w myśl wyżej podanych wskazówek interwenjować i w innych wypadkach.

1. Właściciel zabrania siłą lokatorowi korzystania z zajmowanego lokalu przez

niewpuszczanie osób, mebli, towarów, niedopuszczanie do ogólnej studni lub ustępu, zamknięcie wodociągu, wystawienie drzwi lub okien, utrzymując, że lokator nie ma prawnego tytułu do zajmowania lokalu. Jeżeli po sprawdzeniu okaże się, że lokator nie zajął lokalu zapomocą przestępstwa policja powinna okazać mu pomoc i pociągnąć do odpowiedzialności właściciela domu. Analogicznie postępuje policja na skutek skargi posiadacza sklepu, składu, magazynu i t. p., któremu właściciel domu zabrania siłą używania pomieszczenia zgodnie z jego przeznaczeniem.

2. W razie podobnego zatargu między lokatorem a sublokatorem, należy postępować tak samo, mając jednak na uwadze, że sublokator w myśl prawa zwyczajowego może korzystać bez specjalnej umowy z wodociągu, klozetu, wejścia frontowego, natomiast korzystanie z kuchni, łazienki, światła i telefonu musi być wyraźnie wymówione przy umowie (ustnej, lub pisemnej).

3. Sublokator wyjeżdża i zamyka swój pokój, albo nawet zostawia go otworem, ale wprost uprzedza gł. lokatora, lub daje mu do zrozumienia, że pokój zatrzymuje. Po powrocie zastaje swe rzeczy usunięte, a pokój zajęty przez inną osobę. W tym wypadku policja powinna wprowadzić sublokatora z powrotem do jego pokoju, chyba, że gł. lokator udowodni, że sublokator wyjeżdżając zrzekł się pokoju, a prosił tylko o przechowanie jego rzeczy.

4. W czasie chwilowej nieobecności sublokatora jego pokój zajmują inne osoby z wiedzą lub bez wiedzy głównego lokatora, policja jest obowiązana osoby te usunąć.

Wszystkie powyższe wskazówki mają znaczenie tylko wtedy, kiedy żadna ze stron nie zajmuje lokalu na zasadzie orzeczenia kompetentnej władzy; takie orzeczenie jest dla policji wystarczającym tytułem; w razach wątpliwych powinna sprawdzić u źródła, czy orzeczenie nie jest fałszywe, czy nie utraciło mocy i t. d., ale odmówić pomocy osobie legitymującej się takiem orzeczeniem nie wolno.

W wypadkach wątpliwych, nieprzewidzianych przez powyższe wskazówki, należy zwracać się o dyrektywy do władz prokuratorskich, w porozumieniu z któremi niniejsze wskazówki zostały wydane.

R. 154.

II. Interwenjowanie w zatargach na tle lokalowem.

Wyjaśniam, że p. I rozkazu K. Gł. Nr. 148, jak zresztą wynika z jego treści, ma zastosowanie tylko do tych miejscowości, w których działa b. rosyjski Kodeks Karny z 1903 r.

R. 222.

III. Interwenjowanie w zatargach na tle lokalowem.

Wobec zażaleń na organa policji, że organa te nieraz odmawiają interwencji przy zatargach mieszkaniowych, przypominam treść rozkazu Kom. Gł. Nr. 148 i polecam sprawdzić, czy rozkaz ten jest dokładnie znany wszystkim funkcjonarjuszom policji i czy jest należycie stosowany w razie potrzeby.

Doraźne mandaty karne.

R. 327.

IV. Doraźne mandaty karne.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim P. P. w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie, Białymstoku, Łucku, Brześciu, Nowogródku i Wilnie i Komendantowi Policji Państwowej m. st. Warszawy zaznajomić się z treścią okólnika P. Ministra Nr. 68 z dnia 24 czerwca 1926 r. i zarządzić oraz dopilnować, aby podlegli im wyżsi i niżsi funkcjonarjusze policji zostali dokładnie poinformowani, co do zawartych w nim postanowień, a głównie, aby w odpowiedni sposób został im wytłomaczony cel wprowadzenia doraźnych mandatów karnych, jako skasowanie zbytecznej formalistyki z utrzymaniem jednak gwarancji sprawiedliwego wymiaru kary w stosunku do osób, które uznają swoją winę i chcą się poddać przewidzianej karze. W miejscowościach, w których policjanci będą upoważnieni do nakładania kar, przełożeni i inspekcyjni winni w pierwszych czasach dokładnie obserwować te czynności policjantów, dowiadywać się od odnośnych naczelników władz administracyjnych, czy są zadowoleni z działalności upoważnionych policjantów i usuwać braki w myśl otrzymanych wskazówek i informacji, oraz ze swej strony występować z wnioskami, dotyczącymi usprawnienia tych czynności do miejscowych władz administracyjnych, jeżeli chodzi o kwestje lokalne i w drodze służbowej do Komendy Głównej — w kwestjach zasadniczych.

R. 345.

V. Częściowa zmiana okólnika P. Ministra Spr. Wewn. Nr. 68 z dnia 24 czerwca 1926 r. w sprawie doraźnych mandatów.

W związku z rozkazem Kom. Gł. P. P. Nr. 327 p. IV w sprawie doraźnych mandatów karnych, podaję poniżej do wiadomości i ścisłego wykonania okólnik Pana Ministr Spraw Wewnętrznych Nr. 142 z dnia 9 grudnia 1926 r. Nr. IV AP. 14148/26, odnośnie zmiany ustępu „Zarachowanie grzywien“ okólnika Min. Spraw Wewn. Nr. 68 z dnia 24 czerwca 1926 r.

Ustęp „Zarachowanie grzywien" okólnika Nr. 68 z dnia 24 czerwca 1926 r. w sprawie doraźnych mandatów otrzymuje następujące brzmienie:

„Funkcjonarjusze p. p. winni przy powrocie ze służby lub niezwłocznie przy zgłoszeniu się do następnej służby, wykazać się zawsze przed organem przełożonym bloczkiem mandatowym oraz złożyć na jego ręce za potwierdzeniem pobraną kwotę. Jednostki policyjne (komisarjaty, posterunki) wnoszą powyższe kwoty bezpośrednio do Kasy Skarbowej na budżet Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (dochód z kar administracyjnych), w terminie przewidzianym dla przetrzymywania sum przechodnich w przepisach biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p.

W terminie wyznaczonym przez Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) jednostki policyjne (komisarjaty, posterunki p. p.) przedkładają władzy administracyjnej sprawozdania o ogólnej sumie kar ściągniętych wraz z dublikatami mandatowemi i z powołaniem się na odnośne kwity Kasy Skarbowej".

Rewizje i aresztowania.

R. 8.

V. Rewizje w świątyniach. Komenda Główna zwraca uwagę Pp. Komendantów Okręgowych, aby przy przedsiębranych rewizjach w lokalach, względnie budynkach, poświęconych obrządkom religijnym, postępowano z największą ostrożnością, uwzględniając poczucia religijne i unikając wszelkich pozorów ich obrazy, oraz aby rewizje te odbywały się w obecności osób zarządzających tymi lokalami.

R. 177.

II. Rewizje. Zachodzą wypadki, iż funkcjonarjusze policji, pełniący służbę na kolejach, zatrzymując osoby podejrzane, sprowadzają je nie na post. pol., mieszczący się na tej stacji, lecz do pomieszczeń władz kolejowych i tam przeprowadzają rewizje, badania etc.

Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym organom policji, pełniącym służbę na kolejach, aby osoby zatrzymywane, były sprowadzane do lokali, w których mieści się posterunek policji i aby tam przeprowadzono rewizję, ewentualnie badania.

R. 263.

VII. Dokonywanie rewizji. Jeśli podczas przeprowadzenia rewizji zachodzi podejrzenie, że poszukiwane rzeczy zostały ukryte w przedmiotach i urządzeniach gospodarczych i technicznych, których skład i użycie wymaga specjalnego obeznania fachowego, winny organa policyjne przedmioty takie otwierać i przeszukiwać w zasadzie o ile możności przy pomocy biegłych, względnie odnośnych fachowców.

Ma to na celu:

1. Zabezpieczenie funkcjonarjuszów przeprowadzających rewizję przed poniesieniem szwanku, jeśli chodzi np. o urządzenie motorowe, mechaniczne, elektryczne, gazowe i t. p., obchodzenie się z którymi połączone jest dla nieobeznanych z niebezpieczeństwem;

2. uchronienie takich przedmiotów, ich części lub zawartości od uszkodzenia, jakie powstać może wskutek nieumiejętnego obchodzenia się z danymi przedmiotami przy rewizji.

W zastosowaniu się do powyższego pouczenia należy jednak pamiętać, że w razie niemożności zapewnienia sobie szybkiej pomocy fachowców, winna jest policja zawsze przystąpić do samoistnego zbadania i przeszukania wymienionych urządzeń gospodarczych i technicznych przy zachowaniu potrzebnej ostrożności, by nie narażać czynności rewizyjnej na niepotrzebną zwłokę.

W szczególności zaś pod żadnym warunkiem nie można z braku fachowców dopuścić do udaremnienia rewizji.

R. 47.

III. Rewizje furgonów i wozów pocztowych. W związku z art. 16 Ustawy o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu (Dziennik Praw Nr. 44/19 poz. 310), polecam wszystkim komendantom i komisarzom pouczyć podwładnych sobie funkcjonarjuszów policji państwowej, aby, nigdy na ulicy rewizji nie dokonywali, jeżeli na zasadzie istniejących przepisów zajdzie potrzeba dokonania rewizji w furgonach czy wozach pocztowych. W tych wypadkach funkcjonarjusz policji winien skierować wóz czy furgon do najbliższego urzędu pocztowego i sam tam się udać i tu dopiero w obecności przedstawiciela władz pocztowych i po wylegitymowaniu się temuż i wyjaśnieniu przyczyn rewizji dokonać.

R. 125.

VII. Instrukcja w przedmiocie przedsiębrania rewizji wozów i ambulansów pocztowych.

Poniżej podaną instrukcję w przedmiocie przedsiębrania przez organa policji państwowej rewizji wozów i ambulansów pocztowych, zatwierdzoną przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych dnia 26 maja 1921 r. za Nr. B. P. 329 w porozumieniu z Ministerstwem Poczt i Telegrafów podaję do wiadomości oraz polecam Pp. Komendantom Okręgowym zaznajomić podwładnych sobie funkcjonarjuszów policji z treścią tej instrukcji celem ścisłego jej przestrzegania.

1. Zgodnie z postanowieniami obowiązujących ustaw (art. 358 Ust. Post. Kar. w b. zaborze rosyjskim, par. 141 Ust. Post. Kar. b. zaboru austrjackiego i par. 108 Ust. Post. Kar. w zaborze niemieckim) organa policji państwowej mogą w wypadkach wyjątkowych przedsiębrać rewizje wozów i ambulansów pocztowych tylko na podstawie uzasadnionego podejrzenia i poszlak, uprawniających do przeprowadzenia rewizji.

Każda nieuzasadniona rewizja (np. nacechowana złą wolą) będzie karana jako przestępstwo na służbie państwowej, a oprócz tego jako przekroczenie obowiązków służbowych (par. 29 ustęp ostatni Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej z dnia 3 lipca 1920 r.).

2. Rewizje wozów pocztowych i posłańców pieszych na traktach należy przeprowadzać tylko podczas większych postojów w obecności naczelnika najbliższego urzędu pocztowego lub jego zastępcy.

Przeprowadzający rewizję organ policji winien się wylegitomować na żądanie osób wymienionych.

3. Rewizje wagonów pocztowych (ambulansów kolejowych) należy przedsiębrać tylko podczas większych postojów, w obecności kierownika ambulansu oraz naczelnika najbliższego urzędu pocztowego lub jego zastępcy, którym organa policyjne winny się należycie wylegitymować przed przystąpieniem do rewizji.

4. Kierownik ambulansu winien współdziałać z policją celem ułatwienia i umożliwienia sprawdzenia zawartości ambulansu. Rewizje należy przeprowadzać tak, aby nie wpływała hamująco i ujemnie na tok pracy w ambulansie, na wymianę poczty, oraz normalny ruch kolejowy.

5 Przeszukiwanie półek listowych i szuflad z przesyłkami wartościowemi i poleconemi, przeglądanie worków i wiązanek listowych jest wzbronione ze względu na tajemnicę urzędową i listowną oraz materjalną odpowiedzialność władz pocztowych.

6. W razie zakwestjonowania przesyłki pocztowej rewidujący powinien zażądać od kierownika urzędu pocztowego, a w wagonach od kierownika ambulansu, wyłączenia jej z listy przewożonych przesyłek, przekazania jej urzędowi pocztowemu na miejscu lub w najbliższym punkcie węzłowym do rozporządzenia władz, które rewizje zarządziły.

7. Żądanie wyłączenia zakwestjonowanej przesyłki pocztowej winno być doręczone na piśmie.

8. W przedmiocie każdej dokonanej rewizji winien być sporządzony protokuł, a jego odpis doręczony za pokwitowaniem naczelnikowi miejscowego urzędu pocztowego, względnie kierownikowi ambulansu.

9. Rewizje należy przeprowadzać w sposób niewywołujący zbiegowiska i zainteresowania jadącej publiczności i nienaruszający powagi instytucji państwowej.

10. Poza wypadkami uzasadnionej konieczności przeprowadzenia rewizji funkcjonarjusze policji nie mają prawa wstępu do ambulansów pocztowych.

R. 172.

III. Aresztowania i rewizje na żądanie posterunków p. p

Zdarza się, że posterunki prowincjonalne policji państwowej zwracają się częstokroć drogą telegraficzną do poszczególnych komend powiatowych lub komisarjatów p. p. w większych centrach z żądaniem aresztowania i dostawienia im pewnych osób lub dokonania rewizji, nie podając zupełnie cech przestępstwa, popełnionego przez daną osobę, ani też przyczyn i powodów jej aresztowania lub powodu przeprowadzenia u niej rewizji. Na skutek otrzymanych żądań ekspozytury śledcze dokonywują aresztowań, bądź rewizji, a następnie po przeprowadzeniu osoby aresztowanej do posterunku wysyłającego telegram, lub po dokonaniu rewizji okazuje się, że do aresztowania, ewentualnie przeprowadzenia rewizji nie było ani prawnych podstaw, ani słusznych i ważnych przyczyn i poszlak, gdyż sprawa mogła się ograniczyć do sporządzenia protokułu i przesłania go do posterunku prowincjonalnego. Podobne postępowanie powoduje w następstwie skargi i zażalenia osób zainteresowanych na działalność policji.

Dla uniknięcia tego polecam, aby na przyszłość posterunki prowincjonalne, wysyłające podobne żądania, podawały powody aresztowania lub przeprowadzenia rewizji i opis czynu przestępnego, a to w tym celu, aby ekspozytury śledcze mogły wspomniane telegraficzne żądania traktować nie jako „polecenia", lecz jako doniesienia o karygodnych faktach. Czy w danym wypadku przystąpić należy do rewizji lub aresztowania, decydować winien na zasadzie nadesłanego materjału i stosownie do miejscowych warunków odnośny kierownik urzędu policji państwowej.

R. 196.

IV. Aresztowania i rewizje na żądanie władz policyjnych zamiejscowych.

Zgodnie z punktem III rozkazu mego Nr. 172 posterunki policji, zwracając się drogą telegraficzną lub telefoniczną do policyjnych urzędów o dokonanie aresztowania, winny podawać powody, dla których żądają aresztowania. Ponawiając obecnie rozkaz ten do ścisłego przestrzegania, uzupełniam go w ten sposób, iż nietylko posterunki policyjne, lecz również komendy powiatowe i komisarjaty, przy żądaniu aresztowania winny podawać rodzaj przestępstwa.

R. 330.

III. Aresztowania.

Niejednokrotnie zdarzają się wypadki, że funkcjonarjusze p. p. przy wystąpieniach służbowych nie wykorzystują innych form wystąpienia jak upomnienia, doniesienia, lecz zazwyczaj sięgają do aresztowania bynajmniej nieuzasadnionego, czy to nakazami Ustawy Post. Karnego, czy też przepisami Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej, czasem również aresztują wtedy, kiedy okoliczności chwili usprawiedliwiające potrzebę pozbawienia wolności minęły.

Ponieważ tego rodzaju postępowanie wywołuje zupełnie słuszne rozgoryczenie wśród osób pozbawionych wolności chociażby na najkrótszy przeciąg czasu — polecam Pp. Komendantom pouczyć podwładnych sobie funkcjonarjuszów, aby aresztowania przedsiębrali jedynie w tych wypadkach, gdy to jest wyraźnie przewidziane w U. P. K. lub par. 23 Tymcz. Instrukcji dla policji państwowej.

R. 23.

2. Zawiadamianie urzędów prokuratorskich o aresztowaniach.

Polecić niezwłocznie wszystkim podwładnym urzędom policyjnym, aby o wszelkich aresztowaniach właściwe urzędy prokuratorskie były zawiadomiane bezwarunkowo przed upływem 24 godzin od chwili aresztowania; zawiadamiania winny być dokonywane na blankietach w/g poniższego wzoru.

POWIATOWA KOMENDA POLICJI.

Pow.....

№.....

Dnia.....*192*.....*r.*

Do Pana Prokuratora

Sądu Okręgowego .....

Zawiadomienie o osobach, pozbawionych wolności w dniu.....

№ porz.	Imię i nazwisko aresztowanego	№ pozycji w książkach	Miejsce uwięzienia	Urząd który polecił areszt.	Do czyjej dyspozycji pozost.	Pod jakim zarzutem aresztowany

R. 64.

V. Zawiadamianie urzędów prokuratorskich o aresztowaniach.

W czasie dokonanej przez władze sądowe inspekcji poszczególnych urzędów prokuratorskich stwierdzono, że rozporządzenie dane rozkazem Nr. 23 z dn. 28 lutego r. b., dotyczące bezzwłocznego zawiadamiania odnośnych urzędów prokuratorskich o wszelkich aresztowaniach, nie jest stosowane we wszystkich urzędach policyjnych. Polecam przeto Panom Komendantom Okręgowym dopilnować, aby wszystkie podwładne urzędy ściśle zastosowały się do wydanego rozkazu, tak, aby na przyszłość nie było powodu do powtórnych reklamacji ze strony władz sądowych.

Transportowanie aresztantów i warty więzienne.

R. 135.

I. Transportowanie koleją i wodą.

I. Instrukcja etapowa.

1. Transportowanie aresztowanych koleją odbywa się do najbliższego etapu w kierunku przeznaczenia.

2. Jako stałe punkty etapowe przy transportowaniu aresztowanych kolejami ustala się następujące miejscowości:

1. Białystok
2. Brześć-Litewski
3. Częstochowa
4. Kalisz
5. Kowel
6. Kraków
7. Lublin
8. Lwów
9. Łódź
10. Poznań
11. Przemyśl
12. Skarżysko
13. Stanisławów
14. Tarnopol
15. Toruń
16. Warszawa.

3. Transportowanie aresztowanych odbywa się w miarę potrzeby w osobnych przedziałach wagonów kolejowych w myśl rozkazu Komendanta Głównego Nr. 24 p. 4 oraz z zachowaniem przepisów art. 28 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej.

4. Aresztantów transportuje ten urząd policyjny, który dokonał aresztowania lub otrzymał zlecenie właściwych władz dokonania aresztowania i dostarczenia aresztowanych.

5. Przyjęcie aresztowanych na punkcie etapowym uskutecznia miejscowa władza policyjna celem dalszego dostarczenia ich do miejsca przeznaczenia lub następnego punktu etapowego.

6. O ile punkt etapowy nie jest miejscem przeznaczenia transportowanych aresztowanych, jak również nie jest stacją krańcową pociągu, lecz stacją pośrednią, aresztowany zaś ma być transportowany tym samym pociągiem bez przesiadania na stacji pośredniej, transportujący urząd policyjny winien zawiadomić możliwie wcześnie urząd policyjny w miejscu następnego punktu etapowego drogą telefoniczną lub telegraficzną o mającym nastąpić przybyciu na dany punkt eskorty z aresztowanymi, podając ilość aresztowanych, niezbędną liczbę eskorty, Nr. pociągu i czas przybycia na punkt etapowy.

7. Urząd policyjny na punkcie etapowym skoro otrzyma zawiadomienie drogą telegraficzną lub telefoniczną o przybyciu eskorty z aresztowanemi, winien przygotować na czas nadejścia pociągu odpowiednią eskortę, celem odbioru aresztowanych i przekazania ich tym samym pociągiem do następnego punktu etapowego lub miejsca przeznaczenia.

8. Przy przewozie aresztowanych koleją do miejscowości, leżącej w bok stacji kolejowej, konwój dowozi aresztowanych do danej stacji kolejowej i przekazuje ich miejscowemu urzędowi policyjnemu do dalszego ich transportowania.

9. Przepisy przewozu aresztantów kolejami mają zastosowanie również przy transportowaniu aresztowanych drogami wodnemi.

II. Transportowanie drogami pozbawionemi komunikacji kolejowej lub wodnej.

10. Transportowanie aresztowanych w miejscowościach pozbawionych drogi kolejowej lub wodnej odbywa się się w zasadzie od posterunku do posterunku pozostawiając jednak sposób transportowania aresztowanych w granicach powiatu do uznania komendantów powiatowych, stosownie do lokalnych warunków komunikacyjnych i ilości posterunków policyjnych.

Przepis wykonawczy do instrukcji etapowej.

Celem wykonania instrukcji etapowej, polecam Pp. Komendantom Okręgowym bezzwłocznie zorganizować punkty etapowe w miejscowościach w instrukcji etapowej wskazanych w granicach budżetów okręgowych.

R. 162.

VI. Uzupełnienie punktów etapowych.

Niniejszym uzupełniam p. 2 rozkazu mego Nr. 135 odnośnie stałych punktów etapowych przy transportowaniu aresztowanych kolejami.

1. Białystok
2. Brześć-Litewski.
3. Baranowicze
4. Częstochowa
5. Kalisz
6. Kowel
7. Kraków
8. Lublin
9. Lwów
10. Łódź
11. Poznań
12. Przemyśl
13. Skarżysko
14. Stanisławów
15. Tarnopol
16. Toruń
17. Warszawa.

R. 188.

VII. Punkty etapowe.

Uzupełniając p. VI rozkazu Nr. 162 (punkty etapowe) ustanawiam m. Wilno jako punkt etapowy przy transportowaniu aresztowanych.

R. 213.

IV. Instrukcja etapowa. W uzupełnieniu instrukcji etapowej (rozkaz Nr. 135) postanawiam:

Funkcjonarjusze policji eskortujący aresztowanych do punktu etapowego, o ile na punkcie tym znajdują się aresztowani przeznaczeni do miejsca przydziału eskortujących policjantów, nie mogą uchylać się od przyjęcia do eskorty tych aresztowanych, o ile w ten sposób podróż ich powrotna nie ulegnie zwłoce.

R. 137.

II. Transportowanie więźniów przez W. M. Gdańsk. Zgodnie z decyzją Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 września 1921 r. Nr. B. P. 1712, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby zaniechano transportowania więźniów przez uzbrojony konwój przez terytorjum W. M. Gdańska, natomiast transportować na przyszłość drogą okrężną, omijając terytorjum W. M. Gdańska.

O. 1165 z d. 16/I 1925 r.

Płaszcze i buty dla eskortowanych. Jedna z Komend Okręgowych zwróciła się do Komendy Głównej z zapytaniem, czy winna na czas eskorty wydawać eskortowanym stary płaszcz lub obuwie, o ile eskortowany ich nie posiada.

Polecam na ten wypadek mieć stale w każdej Komendzie Powiatowej po 2 stare płaszcze lecz bez naramienników i guzików policyjnych oraz 2 pary starego obuwia.

R. 310.

VII. Korespondencja, dotycząca osób eskortowanych. Uzupełniając Rozkaz Nr. 135 cz. I, polecam aby korespondencja, dotycząca osoby eskortowanej adresowaną była bezpośrednio do tego urządu policyjnego, który ostatecznie otrzymuje osobę eskortowaną. O ile transport musi przejść przez pośrednie punkty etapowe, to pod adresem bezpośrednim powinny być te punkty etapowe wymienione, np. „Do Powiatowej Komendy p. p. w Dubnie przez punkty etapowe Skarżysko, Lublin i Kowel".

R. 295.

IX. Uzupełnienia i wyjaśnienia §§ 25 i 28 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej. Eskorta, czyli konwój policyjny ma zastosowanie przy odstawianiu z miejsca na miejsce pod przymusem poniższych kategorji osób:

1. Aresztowanych na mocy rozkazu wydanego przez władzę administracyjną lub karno-sądową (przed wydaniem wyroku prawomocnego), osób wysiedlanych w drodze administracyjnej oraz chorych zakaźnych, odstawianych pod przymusem do szpitali.

2. Skazanych wyrokiem administracyjno- lub karno-sądowym przy odstawianiu ich do miejsc zamknięcia lub do urzędów administracyjnych i wymiaru sprawiedliwości.

We wszystkich wymienionych wypadkach konwojującego policjanta lub komendanta eskorty obowiązuje: izolacja osób konwojowanych od osób postronnych, uniemożliwienie porozumiewania się aresztantów tak pomiędzy sobą, jak i z osobami postronnemi, odpowiedzialność za zabezpieczenie i dostawienie osób odstawionych do miejsca przeznaczenia, za otrzymanie należytego pokwitowania z odbioru, za wszystkie dokumenty przy tem otrzymane, za rzeczy udzielone aresztantom do użytku w podróży, wreszcie za wyliczenie się z otrzymanych na koszta przewozu pieniędzy.

Konwojent, względnie komendant eskorty, może wyjątkowo dopuścić osobom wysiedlanym oraz odstawianym do szpitali ustne porozumienie z osobami postronnemi, względnie przyjęcie od osób postronnnych żywności lub ciepłego odzienia (po uprzedniem sprawdzaniu doręczanych przedmiotów) o ile nie będzie to kolidowało z dobrem służby, lub może dać wynik dla dobra służby korzystny. Osobom wysiedlanym, odstawianym do szpitali, oraz skazanym na areszt, gdy mają być odstawiane do miejsca przeznaczenia pieszo można zezwolić na przejazd na własny koszt wraz z eskortą konnym wehikułem lub samochodem.

Żadne inne odstępstwa od obowiązujących konwojenta, czy komendanta eskorty przepisów nie są dopuszczalne. Do wydawania zarządzeń związanych z daną określoną służbą eskortową upoważniony jest przełożony policyjny, który ją wyznaczył, a do interwencji uprawnieni z mocy prawa jedynie przedstawiciele urzędów prokuratorskich oraz sędziowie pokoju w siedzibie swych urzędów.

Dla udaremnienia usiłowanej ucieczki niebezpiecznego przestępcy przepisy pozwalają, jeżeli wszystkie inne wysiłki schwytania go nie osiągnęły skutku, na użycie broni. O każdem użyciu broni musi być przeprowadzone dochodzenie, celem ustalenia, czy użycie broni było prawnie uzasadnione; gdyby przytem okazało się, że osoba eskortowana,

usiłująca zbiec nie mogła być przez konwojenta uznaną za niebezpiecznego przestępcę to użycie broni byłoby zakwalifikowane jako bezprawne i pociągało odpowiedzialność karną. Kwalifikacji charakteru eskortowanej osoby dokonywa w wypadku pod p. 1 władza, która wydała decyzję aresztowania lub polecenie odstawienia pod przymusem; w wypadku pod p. 2 kwalifikacja wynika z sentencji wyroku lub wskazówki, udzielonej przez władzę zarządzającą doprowadzenie do urzędu.

Przełożony policyjny obowiązany jest, wyznaczając podwładnych do wykonania zaaresztowania lub konwojowania osób odstawianych wskazać dokładnie konwojującemu lub komendantowi eskorty te z osób odstawianych, które zakwalifikowane są, jako niebezpieczni przestępcy. Okoliczność powyższa winna być w razie przeprowadzenia dochodzenia o użyciu broni przedewszystkiem stwierdzona i w protokule uwidoczniona.

Odpowiedzialność eskorty wskazana w § 28 Tymczasowej Instrukcji stosuje się analogicznie przy czynności odstawiania z polecenia władzy właściwej przez organa policji państwowej depozytów, dowodów rzeczowych, mienia i ruchomości skarbowych lub prywatnych.

Zbrojna asysta udzielana na żądanie urzędów państwowych ich funkcjonarjuszom przy przewozie mienia skarbowego znacznej wartości obowiązana jest do wyczerpania wszelkich środków obrony mienia państwowego, natomiast odpowiedzialność za całość mienia skarbowego, dostawienie do miejsca przeznaczenia, otrzymanie należytego pokwitowania z odbioru i t. p. ciąży na delegowanych w tym celu funkcjonarjuszach urzędu wysyłającego, którym konwój policyjny jedynie asystuje.

R. 335.

V. Ustosunkowanie się eskort policyjnych do przepisów wewnętrznych władz więziennych.

Uzupełniając rozkazy Nr. 171, 180 i 295 w sprawie eskorty i transportu więźniów wyjaśniam, że z chwilą przyjęcia przez organa policji państwowej więźniów sądowych do eskortowania, odpowiedzialność za wykonanie służby eskortowej ponosi całkowicie komendant eskorty lub konwojent, o ile eskorta składa się z jednego funkcjonarjusza p. p. Służba eskorty winna być przeprowadzana stosownie do przepisów rozkazu Kom. Gł. Nr. 171 i 180 bez względu na przepisy władz więziennych, które mogą być odmienne.

W szczególności policja, w myśl obowiązujących przepisów, winna podczas eskorty zakuwać więźniów w warunkach przewidzianych rozkazem Nr. 171 i 180 bez względu na to, czy przestępstwo więźnia miało charakter polityczny, czy kryminalny i czy co do tego istnieją odmienne przepisy władz więziennych.

R. 125.

IV. Przewóz aresztantów.

Podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych poniżej podany okólnik Min. Kolei Żel. z dn. 14 kwietnia r . b. Nr. R. 5706/20 r.

„Wedle doniesienia Min. Spraw Wewn. powtarzają się w ostatnich czasach ucieczki aresztantów podczas przewożenia ich kolejami z powodu przepełnienia pociągów osobowych i przewożenia aresztowanych w ogólnych przedziałach, wraz z innymi podróżnymi

Celem zapobieżenia temu poleca Min. Kol. Żel. wydać odpowiednie zarządzenia, aby na każdorazowe zapotrzebowanie policji państwowej, zgłoszone w stacji wyjścia pociągu najpóźniej na cztery godz. przed zamierzonym wyjazdem, przeznaczono dla aresztantów i ich konwoju oddzielny przedział trzeciej klasy. W stacjach, które nie są równocześnie stacją wyjścia pociągu, transport aresztantów winien być zgłoszony u zawiadowcy stacji przez policję państwową najpóźniej na 24 godzin przed zamierzonym wyjazdem, o czem ten zawiadowca ma zawiadomić telegraficznie stację wyjścia pociągu, która zabezpieczy we wskazanym dniu osobny przedział trzeciej klasy i poleci odnośnemu konduktorowi, aby w zarezerwowanym przedziale umieścił wyłącznie podróżnych, jadących najdalej do stacji, w której mają wsiadać aresztanci i ich konwój.

Przedziały dla aresztantów eskortowanych przez policję państwową winny być zarezerwowane w wagonach przeznaczonych dla osób cywilnych za opłatą zajętych miejsc i to wyłącznie w pociągach osobowych lub mieszanych z wykluczeniem pociągów pospiesznych.

Zarezerwowany przedział należy oznaczyć odpowiednią nalepką i zamieścić w dzienniku jazdy odnośną uwagę".

R. 224.

III. Zatrzymywanie pociągu podczas biegu w razie ucieczki aresztanta.

Wobec zdarzających się nieraz wypadków ucieczki aresztantów z pociągów podczas biegu, niniejszem zarządzam, w porozumieniu z Min. Kolei Żelaznych, co następuje:

Funkcjonarjusze policji transportujący aresztantów zgodnie z art. 28 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej w razie ucieczki z wagonu aresztanta mogą po wyczerpaniu wszelkich środków zapobiegawczych użyć hamulca, celem

zatrzymania pociągu. W każdym takim wypadku funkcjonarjusz, który był zmuszony zatrzymać pociąg winien natychmiast wyjaśnić służbie kolejowej powód zatrzymania oraz podać swe imię i nazwisko, Nr. legitymacji i swój przydział. Niezależnie od sporządzonego protokułu przez władze kolejowe funkcjonarjusz policji winien natychmiast po przybyciu na miejsce, złożyć raport swej władzy przełożonej, podając szczegółowo powód zatrzymania pociągu.

Jednocześnie polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić uwagę podwładnym funkcjonarjuszom, iż zatrzymanie pociągu może nastąpić w ostatecznym wypadku i każde takie zatrzymanie będzie przedmiotem szczegółowego dochodzenia.

R. 268.

III. Zaopatrzenie w żywność więźniów zabieranych przez p. p. na rozprawy sądowe.

Władze sądowe na podstawie raportów, otrzymanych od naczelników więzień, komunikują Komendzie Głównej, że często bardzo więźniowie, zabierani przez policję na rozprawy sądowe lub do Sędziów Śledczych, wracają do więzienia obładowani paczkami, zawierającemi rozmaite produkty, a między innemi i surowe owoce. Spożycie takich produktów, jak naprzykład wędlin, wątpliwego gatunku, nie mówiąc już o surowych owocach, których podawanie do więzienia jest zupełnie wzbronione, może bardzo ujemnie wpłynąć na stan zdrowotny więzienia.

Wobec powyższego polecam, aby eskortujący funkcjonarjusze policji pod żadnym pozorem nie zezwalali na podawanie więźniom produktów z wyjątkiem niewielkiej ilości jedzenia, podawanie którego może być dopuszczone za każdorazowem zezwoleniem władz prokuratorskich lub sądowych (w Sądzie Pokoju lub u Sędziów Śledczych), które o warunkach, przy jakich można udzielać zezwolenia na podanie produktów, otrzymały specjalne instrukcje.

O. 387 z d. 18/VIII 1922 r.

Aresztanci chorzy na choroby zakaźne — odsyłanie do szpitali.

Ministerstwo Sprawiedliwości uskarża się, iż organa policji przesyłają chorych zakaźnych wprost do więzienia, a nie do szpitali przy więzieniach.

Ponieważ tego rodzaju rzeczy nie mogą być praktykowane, przeto polecam zgodnie z pismem Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarjatu do spraw Walki z epidemją z dnia 21 lipca 1922 r. Nr. 9305/I, aby aresztantów choryna na choroby zakaźne odsyłać nie wprost do więzienia, a do oddziałów zakaźnych przy szpitalach więziennych. W tych miejscowościach, gdzie szpitale więzienne oddziałów takich nie posiadają, szpitale N. N. K. będą przyjmowały chorych aresztantów na choroby zakaźne, jednakże bez dozoru, który będzie obciążał nadal organa policji.

R. 231.

V. Zabiegi sanitarne przy przewożeniu aresztantów.

Dla zapobieżenia rozszerzaniu chorób zakaźnych przez aresztantów, przesyłanych w okresie dochodzenia przez urzędy policji, polecam, aby Komendy Powiatowe i Miejskie, Komisarjaty, Ekspozytury i Urzędy Śledcze w razie konieczności odesłania aresztanta do zamiescowego urzędu policyjnego lub więzienia uprzednio przeprowadzały w miejscowym urzędzie sanitarnym (lekarz powiatowy) dezinsekcję aresztanta i dezynfekcję jego odzieży.

W kwestji powyższej nastąpiło porozumienie między Min. Spr. Wewnętrznych, a Min. Zdrowia Publicznego (pismo Min. Spraw Wewn. BP. Nr. 5912/23 z dn. 21.XI.23 r.).

Przy ekortowaniu więźniów z więzień dezinsekcji i dezynfekcji stosować nie należy, gdyż zarządy więzień przed wysyłką więźnia przeprowadzają w stosunku do niego właściwe zabiegi sanitarne.

R. 56.

II. Warty więzienne i konwojowanie więźniów.

Wobec przystąpienia przez Sekcję Więzienną Ministerstwa Sprawiedliwości do tworzenia Straży więziennej posterunki policyjne w tych miejscowościach, w których pełnią one funkcje wart więziennych, należy chwilowo utrzymać, nie dłużej jednak jak do 15 lipca r. b., w którym to terminie organizacja Straży więziennej ma być całkowicie ukończona.

O odwołaniu posterunków nastąpi specjalne rozporządzenie.

Posterunki policyjne do strzeżenia chorych więźniów zostają chwilowo utrzymane, nie dłużej jednak jak do dnia 15 lipca r. b., to jest do chwili zorganizowania przez Sekcję więzienną specjalnych oddziałów przy więzieniach dla chorych więźniów.

Wobec jednakże licznych wypadków zachorowań, a nawet śmierci funkcjonarjuszów policji skutkiem zarażenia się ich przy pilnowaniu więźniów chorych na choroby zakaźne, należy mieć na uwadze, że posterunki policyjne przy chorych zakaźnych muszą być izolowane w ten sposób, aby niebezpieczeństwo zarażenia było usunięte.

R. 68.

I. Warty więzienne i konwojowanie więźniów. Powołując się na rozkaz z dn. 17 maja r. b. Nr. 56, w którym oznaczono termin wystawiania wart i konwojowania więźniów, zawiadomiam, że Ministerstwo Sprawiedliwości z powodu trudności natury technicznej nie zdołało uruchomić do dn. 15 lipca Straży Więziennej Konwojowej, wobec czego polecam nadal, aż do odwołania, utrzymać warty, jak również konwojowanie przez policję więźniów.

Areszty.

R. 129.

I. Areszty administracyjne. Podaję do wiadomości okólnik Nr. 39 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1921 r. Nr. BP. 176/70 (bez załączników) w sprawie więziennictwa administracyjnego.

Wskutek wielokrotnych zapytań, zarówno ze strony urzędów samorządowych, jakoteż województw i organów policji państwowej w kwestji wykonania kar przez pozbawienie wolności w drodze administracyjno-karnej, utrzymania aresztów i aresztantów, leczenia, pilnowania chorych więźniów i ich transportowania, celem uniknięcia na przyszłość możliwych nieporozumień i ustalenia pednolitego zastosowania się w wymienionych sprawach, aż do wydania odnośnych przepisów ustawowych w uzupełnieniu okólnika z dnia 4.IX.19 r. za Nr. 589 i na podstawie art. 1 Dekretu o utworzeniu Rad Gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego (D. P. 1918 r. Nr. 18), Ustawy o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskiem z dnia 2 marca 1864 r. art. 11 Dekretu o Samorządzie miejskim (D. P. 13, 19 r. p. 140), Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszarów Polski b. zaboru rosyjskiego (D. P. 19 r. p. 141) i przepisów i rozporządzeń Komisji Rządowej Królestwa Polskiego, Spraw Wewnętrznych i Policji (Zbiór przepisów administracyjnych wyd. 1868 r. cz. VI t. I. str. 10, 11, 26, 146, 175, 182 i inn.) zarządzam, co następuje:

1. Przy każdej gminie wiejskiej winny być urządzone areszta gminne przeznaczone: 1) dla odbywających karę aresztu na mocy wyroku, wydanego w drodze sądowej lub administracyjno-karnej, nie przenoszącą 24 godzin oraz w wypadkach wyjątkowych (znaczna odległość od więzienia, lub miejskiego aresztu, stan zdrowia ukaranego i t. d.) na czas od dni trzech; 2) dla zatrzymanych prewencyjnie do chwili przekazania ich w myśl przepisów Ustawy Postępowania Karnego (art. 51 i 257) władzy sądowej lub administracyjnej.

Areszta te winny znajdować się w zarządzie władz gminnych pod kontrolą władz administracyjnych I instancji.

Wszystkie koszta utrzymania, zarówno aresztu i administracji, jakoteż utrzymania aresztowanych ma ponosić odnośna gmina wiejska.

2. Istniejące w gminach miejskich areszta przy magistratach nadal pozostają w zarządzie władz komunalnych. Nadzór nad temi aresztami należy do władzy administracyjnej I instancji. Areszta te służyć powinny do wykonania kar orzeczonych w drodze administracyjno-karnej i sądowej, o ile nie można wykonać p. 3 art. 2 Dekretu w sprawie tymczasowych przepisów więziennych (D. P. Nr. 15—19 p. 202) wobec braku miejsca w więzieniu. Lokal aresztu powinien być dostatecznie izolowany od świata zewnętrznego, utrzymywany higjenicznie, należycie opalany i oświetlany, a aresztowani żywieni według norm żywnościowych, ustalonych w załączonym przy niniejszym okólniku wykazie (zał. Nr. 1).

Koszta utrzymania aresztu miejskiego (lokal, światło, opał, remont i administracja) ponoszą samorządy, koszta utrzymania aresztantów administracyjno-karnych lub sądowych i prewencyjnych zarachowują zaliczkowo kasy miejskie do zwrotu tych kosztów z funduszów państwowych. Wysokość kosztów zwracanych samorządowi za utrzymanie aresztowanych za czas ubiegły, określa się przez normy, ustalone przez Ministerstwo Sprawiedliwości, a mianowicie obecnie po marek 3 fen. 50 dziennie za jednego aresztowanego. Nadal normy te będą ustalone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych specjalnym okólnikiem.

Koszty utrzymania aresztowanych w drodze administracyjno-karnej, będą zwracane przez Województwa w sposób następujący:

Starostwa przedkładać mają co miesiąc Województwom co do utrzymania aresztowanych administracyjno-karnych ogólne zestawienie rachunkowe, sprawdzone i potwierdzone przez Starostwo. Na pokrycie tych wydatków w bieżącym okresie budżetowym Województwa przedłożyć mają Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wnioski o przyznanie dodatkowych kredytów. Wnioski te obejmować mają, zarówno wydatki już zgłoszone, jak i przewidziane do końca bieżącego okresu budżetowego.

Rachunki zaś utrzymania aresztantów sądowych i prewencyjnych, przekazanych do dyspozycji władz sądowych (od dnia orzeczenia sędziego śledczego, lub sędziego pokoju (winny być potwierdzone przez najbliższą władzę nadzorczą) sędziego śledczego lub sę-

dziego pokoju) i przedłożone za pośrednictwem właściwej Okręgowej Dyrekcji Więziennej — do Sekcji Więziennej Ministerstwa Sprawiedliwości.

3. W szpitalach komunalnych, o ile przy więzieniu niema własnego szpitala, powinna znajdować się oddzielna ubikacja dla chorych więźniów należycie w tym celu urządzona przez władze komunalne. O pokrycie tych kosztów samorządy mają zwrócić się do Sekcji Więziennej Ministerstwa Sprawiedliwości. W szpitalach tych w razie potrzeby są umieszczeni także i chorzy aresztanci administracyjno-karni. Koszty utrzymania i leczenia chorych więźniów sądowych (wyrokowych i prewencyjnych), ponosi Ministerstwo Sprawiedliwości, administracyjnych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Przedkładanie rachunków kuracji aresztantów administracyjnych winno następować w trybie powyżej wskazanym. Rachunki za leczenia aresztantów sądowych i więzień winny być przedkładane do zaakceptowania i opłacenia właściwej władzy więziennej. Rachunki leczenia i utrzymania chorych aresztantów sądowych z aresztów komunalnych, lub policyjnych winny być przedkładane do zapłacenia do odpowiednich Okręgowych Dyrekcji Więziennych.

Pilnowanie chorych więźniów w szpitalach komunalnych w myśl porozumienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Ministerstwem Sprawiedliwości, aż do odwołania należy do organów policyjnych. Odwołanie to nastąpi po utworzeniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości szpitalów więziennych, lub też zwiększenie od 15 lipca r. b. etatów więziennych. Posterunkowi przy pilnowaniu chorych kierują się instrukcją i rozporządzeniami, wydanemi w tym celu przez Komendę Główną Policji Państwowej.

4. W zasadzie wykonanie aresztowania lub transportowanie zatrzymanych należy do policji. W wypadkach zaś, gdy aresztowany jest oskarżony lub też zasądzony o wykroczenie na karę aresztu do trzech miesięcy, o ile miejsce zamieszkania aresztowanego jest stałe, gdy nie zachodzi obawa co do ucieczki areztowanego czy to ze względu na wymiar kary, czy też ze względu na rodzaj oskarżenia — konwojowanie od gminy wiejskiej do gminy należy do mieszkańców odnośnej gminy, spełniających ten obowiązek bezpłatnie.

Eskorta gminy kieruje się przy konwojowaniu przepisami art. 28 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej, zatwierdzonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 3 lipca 1920 r.

W wypadkach konieczności doprowadzenia ciężkich przestępców gminy również obowiązane są dostarczać ludzi godnych zaufania, do pomocy policji nie więcej jednakże jak jedną osobę na każdego aresztowanego.

Co się tyczy transportowania więźniów, to do czasu utworzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości straży konwojowej transportowanie więźniów i nadal należy do obowiązków policji państwowej.

5. Celem ostatecznego uregulowania powyższych kwestji poleca się wszystkim Starostwom wypełnianie Kwestjonarjusza Nr. 1 (ankieta o aresztach) i nadesłanie tegoż do dnia 1 sierpnia r. b. bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Wydział Porządku Publicznego i Policji).

6. Dla przeprowadzenia statystyki aresztów administracyjnych nadeślą Starostwa do Województw wypełnione kwestjonarjusze Nr. 2 i 4 (o liczbie i ruchu aresztowanych zał. Nr. 3 i 5) za czas od 1 stycznia 1921 r. i nadal perjodycznie co miesiąc, celem skompletowania tych danych przez województwa i wypełnienie kwestjonarjuszy Nr. 3 i 5 (załączniki Nr. 4 i 6) i nadesłania tych ostatnich do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wszelkie okólniki i instrukcje sprzeczne z niniejszym okólnikiem tracą moc obowiązującą.

O. 887 z d. 18/XII 1923 r.

Postępowanie w stosunku do osób przebywających w aresztach policyjnych.

Stwierdzone zostały wypadki, że osoby czasowo zatrzymane w aresztach policyjnych pod zarzutem popełnienia czynów przestępnych, nietylko nie są należycie odseparowane od świata zewnętrznego w czasie prowadzenia dochodzenia pierwiastkowego, lecz nawet wskutek pobłażliwości i lekceważenia tego ważnego dla biegu dochodzenia momentu ze strony dozoru aresztu komunikują się z rodzinami, krewnymi, znajomymi, a nieraz korzystają z ułatwień w tym kierunku.

Ponieważ taki stan rzeczy może być nieraz przyczyną powstania znacznych utrudnień w biegu dochodzenia, ułatwia bowiem porozumienie się osoby zatrzymanej z osobami współwinnemi narazie nieujawnionemi i sprzyja do ukrycia dowodów rzeczowych i zatarcia śladów, wogóle daje możność osobom zainteresowanym paraliżowania dochodzenia z wielką szkodą dla wymiaru sprawiedliwości, to zarządzam, co następuje:

1. Funkcjonarjuszom policji państwowej, zarówno wykonywującym aresztowanie, jak i przyjmującym osoby zatrzymane do aresztów oraz pełniącym służbę przy aresztach policyjnych zabraniam zawiadamiać o tem rodziny, krewnych lub znajomych osób aresztowanych z wyjątkiem wypadków, kiedy zawiadomienie takie zarządzone zostanie przez kierownika danego urzędu policyjnego, funkcjonarjusza przezeń upoważnionego,

funkcjonarjusza prowadzącego dochodzenie pierwiastkowe lub władze sądowe, względnie administracyjne, w dyspozycji których pozostaje osoba aresztowana.

2. Osoby, zatrzymane z inicjatywy policji państwowej, w wypadkach przez prawo przewidzianych w czasie prowadzonego przeciwko nim dochodzenia policyjnego, mogą zawiadamiać o swym pobycie w areszcie rodzinę, krewnych lub znajomych, oraz przyjmować pożywienie z zewnątrz tylko za zezwoleniem funkcjonarjusza prowadzącego dochodzenie lub władzy przełożonej tegoż.

3. Osobom zatrzymanym, będącym w dyspozycji sądowych władz śledczych, komunikowanie się z rodzinami i wogóle ze światem zewnętrznym dozwolone być może za zgodą i upoważnieniem właściwych władz sądowych.

4. Analogiczny, jak wyżej, rygor obowiązuje w stosunku do osób zatrzymanych w aresztach policyjnych do dyspozycji władz administracyjnych w czasie trwania dochodzenia.

5. W wypadkach udzielenia osobie aresztowanej zezwolenia na komunikowanie się z rodziną, przyjmowanie pożywienia domowego, paczek lub korespondencji, rozmowy, nie mogą mieć miejsca inaczej jak w obecności funkcjonarjusza dozorującego areszt; dostarczona żywność i paczki muszą podlegać ścisłemu sprawdzeniu zawartości, a korespondencja kontrolowana przez kierownika urzędu policyjnego, osobę zastępującą tegoż, lub funkcjonarjusza prowadzącego dochodzenie.

6. Przestrzeganie tych zasadniczych wskazówek ze szczególną ścisłością musi być zachowywane w odniesieniu do osób zatrzymanych pod zarzutem szpiegostwa i działalności antypaństwowej. Te ostatnie winny być odseparowane od innych aresztowanych i w miarę możności przetrzymane w oddzielnych pomieszczeniach i osobnych celach.

Powyższe należy podać do wiadomości podwładnym funkcjonarjuszom policji państwowej z jednoczesnem ostrzeżeniem, że winni nieprzestrzegania niniejszego rozkazu pociągani będą do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej, a w wypadkach stwierdzonych z tego powodu ujemnych skutków na wynik dochodzenia, sprawy takich funkcjonarjuszów będą ponadto kierowane do władz prokuratorskich.

R. 223.

II. Przetrzymywanie poborowych w aresztach cywilnych.

Podaję do wiadomości rozkaz Min. Spraw Wojsk. z dnia 23 czerwca 1923 r. Nr. 181114/Pob. w sprawie przetrzymywania poborowych w aresztach wojskowych i cywilnych:

„Poborowy, który nie stawał jeszcze przed Komsiją Wojskowo-Przeglądową, podlega wyłącznie cywilnym władzom administracyjnym i sądownictwu cywilnemu, podobnie jak i popisowy, który uchyla się od stawiennictwa ścigany być winien przez władze cywilne (administracyjne).

Umieszczenie poborowych w więzieniach (aresztach) cywilnych następuje na skutek polecenia władz administracyjnych, wystosowanego na podstawie wniosku P. K. U. Koszta przetrzymywania poborowego w aresztach cywilnych nie mogą być pokrywane przez władze wojskowe.

Natomiast poborowy, uznany przy przeglądzie wojskowo-lekarskim za zdolnego do służby wojskowej (Kat. A) z chwilą tą podlega wyłącznie władzom wojskowym i powinien być przetrzymywany tylko w areszcie wojskowym, który znajduje się w każdym prawie garnizonie.

Zgodnie bowiem z uchwałą Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 13 maja 1921 r. Nr. 112/21, momentem, od jakiego dany popisowy podlega przepisom ustaw wojskowych, jest ogłoszenie przez Komisję Przeglądową wyniku przeglądu przez ogłoszenie nazwisk zaciągniętych do służby czynnej w wojsku stałem, a to w myśl art. 57 Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Od tej chwili P. K. U. w razie potrzeby powinna kierować popisowych jedynie do więzień (aresztów) wojskowych, a nie cywilnych.

W wypadkach, gdyby umieszczenie poborowego, podlegającego przepisom ustaw wojskowych w areszcie garnizonowym było niemożliwe, należy się zwrócić do odnośnych władz administracyjnych z umotywowanym wnioskiem dla umieszczenia go w areszcie cywilnym. O każdym takim wypadku winna P. K. U. niezwłocznie drogą służbową meldować M. S. Wojsk. (Dep. X), powołując się na niniejszy rozkaz, z uwzględnieniem następujących szczegółów:

1. Nazwisko i imię osoby, osadzonej z braku aresztu garnizonowego w więzieniu (areszcie) cywilnym,
2. Siedziba więzienia (aresztu) cywilnego,
3. Przyczyna osadzenia w areszcie i przypuszczalny termin przetrzymania,
4. Przyczyna osadzenia w więzieniu (areszcie) cywilnym, a nie wojskowym,
5. Taryfa kosztów przetrzymania uwięzionego w więzieniu (areszcie) cywilnym, według obowiązującej w danym miesiącu tabeli, będącej w posiadaniu naczelników więzień cywilnych.

Rozkaz powyższy poda D. O. K. niezwłocznie podległym P. K. U. do wiadomości i ścisłego zastosowania się.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje powyższe do wiadomości, celem pouczenia o treści pomienionego rozkazu podległych sobie władz i organów".

Jednocześnie wyjaśniam, że w razie konieczności umieszczenia poborowego podlegającego przepisom ustaw wojskowych w areszcie cywilnym, ma on być odstawiony do więzienia przez organa wojskowe, a nie przez policję.

Paszporty zagraniczne, wizy i dowody osobiste.

R. 145.

II. Dowody osobiste. Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 125 z dnia 17 listopada 1921 r. w sprawie dowodów osobistych:

„Nader wielka różnorodność i niejednolitość obowiązujących na terenie Państwa Polskiego przepisów w przedmiocie zaopatrywania ludności w dowody osobiste, legitymacje i t. p. służące do stwierdzenia identyczności osoby oraz stworzona wyjątkowemi powojennemi stosunkami bezpieczeństwa publicznego konieczność bezwzględnego i przymusowego zaopatrzenia obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w dowody osobiste jednolitego wzoru dla odróżnienia ich od znacznej liczby cudzoziemców, przebywających w granicach polskich (osobne przepisy obowiązują, co do dowodów osobistych dla cudzoziemców), skłoniło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wystąpienia z projektem ustawy o dowodach osobistych, któraby usunęła przez wspomnianą różnorodność przepisów stworzony chaos oraz uregulowała w sposób jasny i dla całego Państwa jednolity kwestje zaopatrywania w dowody osobiste tak obywateli Rzeczypospolitej jak i obcokrajowców.

Projekt rzeczonej ustawy został przedłożony Radzie Ministrów i po przyjęciu skierowany do Sejmu.

Aby przynajmniej na razie częściowo zaradzić tego rodzaju stanowi rzeczy i ułatwić wprowadzenie ustawy po jej uchwaleniu oraz na skutek licznych zapytań władz administracyjnych II-ej instancji, wyjaśniam i zarządzam, co następuje:

Aż do ukazania się wyżej wspomnianej ustawy, względnie rozporządzenia wykonawczego do niej, polecam policji państwowej tymczasowo przestrzegać następujących zasad w przedmiocie zaopatrywania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w dowody osobiste oraz kontroli tychże dowodów.

1. Dowody osobiste wzoru ustalonego w załączniku do niniejszego okólnika (wzór Nr. 1) służą do stwierdzenia identyczności osoby oraz winny być wydawane tylko tym obywatelom, których przynależność do Państwa Polskiego zostanie stwierdzoną i nie podlega żadnej wątpliwości.

2. Każdy dowód osobisty winien być zaopatrzony w fotografję jego właściciela, potwierdzoną jego własnoręcznym podpisem (w wypadku nieznajomości pisania — znakiem ręcznym — odcisk wielkiego palca lewej ręki), oraz okrągłą pieczęcią władzy, dowód wystawiającej. Nadto dowód taki musi posiadać formę książeczki o okładkach koloru niebieskiego oraz prócz przepisanych rubryk zawierać kilka kartek wkładkowych z przeznaczeniem ich za zameldowania i wymeldowania właściciela dowodu w odnośnem biurze meldunkowem.

3. Do dowodu osobistego mogą być wpisani członkowie rodziny właściciela dowodu, liczący mniej niż 14 lat życia, a będący na jego utrzymaniu lub we wspólnem z nim gospodarstwie domowem, zaczem osoby te, mogą nie posiadać osobnych dowodów osobistych.

4. Osoby nieposiadające dowodów osobistych ponoszą wszelkie konsekwencje, wynikające z tego nieposiadania.

5. Osoby, korzystające z dowodu osobistego fałszywego lub należącego do innej osoby winny być pociągane do odpowiedzialności w myśl obowiązujących przepisów ustaw karnych.

6. Organa policji państwowej mają prawo i obowiązek ścisłej i bezwzględnej kontroli dowodów osobistych w wypadkach podejrzanych.

7. Do wydawania dowodów osobistych uprawnione są władze admnistracyjne I-ej instancji, w stosunku do osoby żądającej dowodu osobistego właściwe ze względu na miejsce jej conajmniej trzy-miesięcznego faktycznego pobytu (lub miejsca osiedlania wznaczeniu art. 2, ustawy z 20 stycznia 1920 r. Dz. U. Rzp. P. Nr. 7 poz 44).

8. Obywatele Państwa Polskiego, ubiegający się o wydanie dowodu osobistego, winni udowodnić:

a) swoje obywatelstwo polskie i
b) tożsamość swojej osoby.

Ad a) W celu udowodnienia obywatelstwa polskiego osoby te winny przedłożyć dokumenty, wykazujące w myśl obowiązujących przepisów ich prawa do obywatelstwa (poświadczenie obywatelstwa, akt nadania obywatelstwa, akt uznania obywatelstwa, poświadczenie opcji, wyciąg z ksiąg ludności stałej,

świadectwo przynależności gminnej, wyciąg z zapisu do ksiąg organizacji stanowych, względnie inne dokumenty — patrz p. 9.

Ad b) W celu udowodnienia tożsamości osoby winny być przedłożone: metryka urodzenia, poświadczenie zameldowania w gminie, na którą rozciąga się kompetencja władzy administracyjnej I-ej instancji, uprawnionej do wydania dowodu osobistego, oraz fotografję, przedstawiającą wiernie daną osobę. W razie niemożności dostarczenia dokumentów, stwierdzających tożsamość lub w razie zachodzącej wątpliwości, co do tożsamości osoby pomimo dostarczenia odnośnych dokumentów tożsamość ta może być stwierdzoną zaświadczeniem dwóch znanych, wiarogodnych obywateli polskich pod osobistą odpowiedzialnością. Jeżeli świadkowie nie są znani władzy, dowód wystawiającej, należy żądać stwierdzenia własnoręczności ich podpisów przez urząd gminny, lub policyjny, względnie sądownie lub notarjalnie.

9. Paszporty, karty legitymacyjne, karty identyczności i t. p. dokumenty osobiste, wystawione przez b. władze okupacyjne lub zaborcze mogą przy równoczesnem ich urzędowem skasowaniu służyć za podstawę do otrzymania dowodu osobistego, ustalonego niniejszym wzorem, jednak tylko w razie zupełnej pewności, że osoby przedstawiające je są obywatelami polskimi. W wypadkach wątpliwości, co do obywatelstwa ewent. tożsamości osoby, należy stosować punkt 8 (lub 11) niniejszego okólnika.

10. Tymczasowe dowody osobiste, wydane dotąd obywatelom Państwa Polskiego przez organa władz komunalnych lub policyjne na zasadzie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 listopada 1918 r. (Dz. Urz. Ministerstwa Spraw Wewn. Nr. 2 p. 22/Mon. P. Nr. 223 z r. 1918) mogą i na żądanie interesowanych osób winny być przy równoczesnem ich skasowaniu urzędowem zastąpione dowodami osobistemi ustalonego niniejszego wzoru, jednakże w razie wątpliwości, co do obywatelstwa lub tożsamości osoby, należy stosować przepisy punktu 8 (lub 11) tego okólnika.

11. W związku z p. 1 niniejszego okólnika zaznacza się, iż kwestję polskiej przynależności państwowej oceniać należy w myśl ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. Ust. R. P. Nr. 7 p. 44) oraz Traktatów i rozporządzeń w związku z nią pozostających, posiłkując się instrukcją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla władz administracyjnych I i II instancji w przedmiocie obywatelstwa z dnia 8 sierpnia 1920 r. Nr. A. P. 2778/5 i instrukcją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1921 r. Nr. A. E. — 1024 w przedmiocie nabycia i utraty obywatelstwa polskiego w myśl art. VI Traktatu Pokoju między Polską a Rosją i Ukrainą, podpisanego w Rydze dnia 18 marca 1921 r.

12. Osobom, które według wszelkiego prawodopodobieństwa są obywatelami polskimi, których jednak obywatelstwo polskie z jakichkolwiek powodów nie może być stwierdzonem w danej chwili, należy wydawać terminowe dowody osobiste (Wzór Nr. 2) białego koloru okładek, z wyraźnem zaznaczeniem, że ich przynależność państwowa polska dotąd stwierdzoną nie została. Dowody terminowe mogą być wydawane na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy. W przeciągu tego czasu osoba zainteresowana winna udowodnić swoje obywatelstwo polskie pod rygorem pozbawienia się uprawnienia do otrzymania dowodu osobistego, przeznaczonego dla obywateli polskich oraz korzyści, wynikających z ustalonego obywatelstwa polskiego. W razie niemożności stwierdzenia obywatelstwa w ciągu wyznaczonego terminu bez winy petenta, wspomniany termin może być przedłużony przez władze administracyjną pierwszej instancji na dalszych 3 miesiące, z tem jednak, że o dalszym ewentualnym przedłużeniu decyduje władza administracyjna II instancji. Niezależnie jednak od powyższych właściwe władze administracyjne obowiązane są udzielać petentowi wszelkiej możliwej pomocy przy przeprowadzeniu dowodu obywatelstwa, np. żądać z urzędu od właściwych władz i organów wyjaśnień, co do miejsca osiedlenia (art. 2 Ust. o obywatelstwie) lub wyjaśnień z aktów stanu cywilnego, metryk i t. p. (Punkt 68 instrukcji z 8 sierpnia 1920 r. Nr. A. P. 2778/5).

Po udowodniemu przez petenta, że jest obywatelem polskim należy mu natychmiast wydać dowód osobisty przepisany wzorem Nr. 1.

13. Władze administracyjne uprawnione do wydawania dowodów osobistych, winny prowadzić jaknajdokładniejsze wykazy imienne wydanych przez siebie dowodów osobistych, wraz z dotyczącemi skorowidzami.

14. Przepisy o dowodach osobistych, o jakich mowa w niniejszym okólniku, nie mają zastosowania do funkcjonarjuszów państwowych, którzy otrzymują od swojej władzy przełożonej urzędowe legitymacje z fotografjami.

15. Blankiety dowodów osobistych wzorów niniejszym okólnikiem ustalonych, władze administracyjne I instancji otrzymują od właściwych urzędów wojewódzkich.

16. Tytułem zwrotu kosztów należy od petentów pobierać za każdy dowód osobisty kwotę 150 marek".

Jednocześnie polecam Pp. Komendantom Okręgowym zarządzić środki, aby wszyscy podwładni im funkcjonarjusze zaznajomili się faktycznie z dowodami osobistemi, o których jest wzmianka w par. 1 i 12 powyższego okólnika.

R. 110.

V. Legitymacje urzędnicze jako dowody osobiste.

Dochodzą skargi, że funkcjonarjusze policji przy pełnieniu swych czynności służbowych w zakresie paszportowym robią trudności tym urzędnikom, którzy zamiast paszportu przedkładają swoje legitymacje służbowe.

Wobec powyższego wyjaśniam, że legitymacje urzędników państwowych wszelkiego typu w zupełności mają uprawnienie dowodów osobistych (pismo Min. Spraw Wewn. Nr. BP. 16021/1 z dnia 19 lutego 1921 r.).

R. 165.

IV. Dowody osobiste obywateli szwajcarskich.

Podając drugostronnie wzór „zaświadczenie osobistości", wydanych przez Konsula Związku Szwajcarskiego obywatelom szwajcarskim, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że zaświadczenia te mają być przez władze administracyjne, aż do wydania dalszych w tej mierze zarządzeń, uważane za prawomocne dowody osobiste obywateli szwajcarskich i że pod żadnym pozorem nie wolno ich okazicielom właściwym konfiskować.

Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym podać powyższe do wiadomości podwładnym organom policj. (Okólnik Min. Spraw Wewn. Nr. B. B. — 7896).

O. 373 z d. 28/VII 1922 r.

Zaświadczenia do paszportów zagranicznych.

Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodźcami, głównie prowincjonalne, zajmujące się rejestracją robotników wyjeżdżających za zarobkiem zagranicę, natrafiają w działalności swej na trudności u miejscowych jednostek policyjnych, które odmawiają robotnikom wydawania zaświadczeń w trybie przyspieszonym.

Wobec powyższego, polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić uwagę podwładnym organom policji, aby robotnikom wyjeżdżającym do pracy zagranicę, na skutek zapotrzebowań posiadanych przez Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy zaświadczenia wydawane były możliwie jaknajprędzej, t. j. w trybie przyspieszonym.

R. 172.

V. Wizy na paszportach zagranicznych.

Podaję do wiadomości i wykonania pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 kwietnia r. b. Nr. BB. 6121.

Niniejszym podaje się do wiadomości i służbowego użytku, że na skutek odnośnej uchwały międzyministerjalnej konferencji, tak paszporty cudzoziemskie, jak i paszporty, wydanawe przez krajowe urzędy paszportowe na wyjazd zagranicę w jakimkolwiek bądź kierunku, nie będą odtąd podlegać wizowaniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Z uwagi na powyższe, urzędy I-ej instancji winny:

a) zaprzestać przesyłania paszportów zagranicznych do wizy Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
b) oraz powiadomić o wprowadzonej zmianie podległe sobie posterunki kontroli zagranicznej.

Niezależnie od powyższego Ministerstwu Spraw Zagranicznych w dalszym ciągu przysługuje prawo udzielania wiz służbowych i dyplomatycznych na wyjazd i wjazd do Polski.

Paszporty wzorów 1-go tak i 2-go wystawiane do Litwy Kowieńskiej będą wizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, z uwagi na to należy:

1. przesyłać te paszporty po wystawieniu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
2. powiadomić posterunki graniczne, że paszporty bez wizy Ministerstwa są nieważne.

O. 1456 z d. 17/III 1927 r.

(M. Sp. Wewn. Nr. O. B. 1026 z d. 11/III 1927 r.).

Opłaty, pobierane przez policję państwową za świadectwa kwalifikacyjne do paszportów zagranicznych.

W związku z pismami Komendy Głównej z dnia 18 stycznia b. r. Nr. 1397/27 i z dnia 14 lutego b. r. Nr. 2828 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że zgodnie z postanowieniami art. 154 nowej ustawy o opłatach stemplowych (Dz. Ust. Nr. 98 p. 570 z r. 1926) — od świadectw kwalifikacyjnych, wydawanych przez policję państwową dla uzyskania paszportu zagranicznego poza opłatą stemplową w wys. 3 zł. nie należy pobierać żadnych innych opłat.

Ustalona zatem przez Min. Spraw Wewn. pismem Nr. AB. 1653 z dnia 25 marca 1926 r. opłata w wysokości 30 groszy, jako zwrot kosztów blankietu, jak również t. zw. opłata manipulacyjna, z dniem wejścia w życie powołanej ustawy nie powinny już były być pobierane.

Należy zarządzić bezzwłocznie zaprzestanie dalszego pobierania tych opłat.

Contrôle / Kontrola № _____ Varsovie, le / Warszawa, dn. _____ 192....

Taxe frs. / Taksa Fr. _____

CONSULAT DE LA CONFÉDÉRATION SUISSE.
KONSULAT ZWIĄZKU SZWAJCARSKIEGO.

Pièce de légitimation — Zaświadczenie osobistości

pour .dla

Nom et prénom:
Imię i nazwisko:
Domicile:
Miejsce zamieszkania:
Date et lieu de naissance:
Data urodzenia:
Orginaire de:
Przynależn.... do:
Marié a:
Zaślubion....:
Divorcé:
Rozwiedzion....:
Enfants (pour chaque enfant indiguer la date et la lieu de naissance):
Dzieci (dla każdego dziecka wskazać datę i miejsce urodzenia):

Profession:
Zawód:

Photographie

Signalement du porteur — Opis osoby:

Staure:
Postać:
Cheveux:
Włosy:
Yeux:
Oczy:
Visage:
Twarz:
Signes particuliers:
Szczególne znamiona:

Signature du porteur:
Podpis własnoręczny:

Il est attesté par le présent acte que le porteur (la porteusse) est de nationalité Suisse et qu'il (elle) a apposé la signature ci-haut de sa propre main.

Cette pièce de légitimation a été établie le..... par le consulat de Suisse à Varsovie, sur la base d..... est valable jusqu'au ..... 192....

Le porteur (la porteuse) de cette pièce est recommandé à la protection et aux bons offices des Autorités polonaises.

Poświadcza się niniejszym, że okaziciel..... tego dowodu jest obywatel..... szwajcarsk..... i własnoręcznie się podpisał.

Niniejszy dowód osobisty wystawiony dnia..... przez Konsulat Związku Szwajcarskiego w Warszawie na podstawie..... jest ważnym do ..... 192.... r.

Okaziciel..... tego zaświadczenia zostaje niniejszym polecony opiece władz Polskich.

Timbre

Le Consul de la Confédération Suisse à Varsovie.
Konsul Związku Szwajcarskiego.

REMARQUE: Aucune autre pièce ne doit être établie sur la basse du présent acte.

UWAGA. Na zasadzie tego zaświadczenia nie mogą być wydawane żadne dalsze dokumenty.

Kontrola ruchu granicznego.

R. 42.

I. Kontrola ruchu osobowego na punktach granicznych.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego r. b., wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych Policja Państwowa przejmuje kontrolę ruchu osobowego na niżej wymienionych punktach granicznych: Szczakowa, Jęzor, Wysoki Brzeg, Chełmek, Oświęcim, Zagrzeb, Kaniów, Zwardoń, Spytkowice, Czorsztyn, Podczerwone, Piwniczna, Muszyna, Izby, Grab, Barwinek, Jeśliska, Łupków, Rostoki Górne, Sianki, Krywka, Ławoczne, Klimiec, Wyszków, Osmołoda, Jasień, Porohy, Jabłonica, Woronianka, Kuty, Berwinkowa, Śniatyn, Kułaczyce, Horodenka, Zaleszczyki, Filipowo, Raczki, Grajewo, Bogusze, Wincenta, Janów, Chorzele, Bolesławiec, Praszka, Herby Polskie, Gniazdów, Niezdara, Czeladź, Sosnowiec, Modrzejów.

Przejęcie punktów kontrolnych zarządzą odnośni Komendanci Okręgowi na zasadzie porozumienia z miejscowymi D. O. G., które równocześnie otrzymają ze strony Ministerstwa Spraw Wojskowych rozkazy przekazania tych punktów Policji Państwowej, jak również ustalą terminy przejęcia w ten sposób, aby przekazywanie czynności kontroli było ukończone z dniem 1 kwietnia r. b.

Policja państwowa wraz z urzędami celnemi obejmie z chwilą przejęcia służby kontroli na granicy wszystkie te lokale budynki, hale rewizyjne (bądź to na dworcach kolejowych, bądź przy rampach szosowych), które za czasów rządów zaborczych służyły celom kontroli granicznej i rewizji celnej. O ile lokale te i miejsca rewizyjne objęły wojskowe posterunki kontrolne, przekażą je one, wraz z inwentarzem do nich należącym, protokularnie policji państwowej. O ile znajdowałby się w przekazywanych budynkach inwentarz wojskowy, władze wojskowe przekażą go policji państwowej na trzymiesięczny okres użytkowania, co należy protokularnie stwierdzić. Organa wojskowe dizałające obecnie jako posterunki kontroli granicznej udzielą władzom policyjnym szczegółowych informacji co do sposobu i przebiegu prowadzenia dotychczasowej służby oraz przekażą im posiadany materjał ewidencyjny i inwigilacyjny. Również władze wojskowe zobowiązały się do dopuszczenia organów policyjnych w punktach granicznych do korzystania w ważnych sprawach z telefonów wojskowych.

Na punktach granicznych, gdzi ewładze wojskowe uznają to za potrzebne, mogą być przydzielone organa władz wojskowych z prawem asystowania władzom policyjnym przy kontrolowaniu dokumentów podróży osób przejeżdżających wraz z prawem wyłącznego wykonywania kontroli osób wojskowych. Organa wojskowe nie kontrolują osób cywilnych i nie zatrzymują ich bezpośrednio, w ypadkach zaś, kiedy na podstawie uzasadnionego podejrzenia uważają to za potrzebne, zwracają się o współdziałanie do władz policyjnych, które winny żądaniom tym zadość uczynić.

Z wymienionych wyżej punktów granicznych, punkty leżące na linjach kolejowych wejdą w skład policji pełniącej służbę na kolejach jako komisarjaty i podlegać będą bezpośrednio Komendanto Okręgowym; punkty graniczne nie leżące na linjach kolejowych, wejdą w skład odnośnych komend powiatowych jako posterunki policyjne i podlegać będą bezpośrednio Komendantom Powiatowym.

Komisarjaty kolejowe i posterunki na punktach granicznych podlegać będą w zakresie służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych miejscowym władzom administracyjnym. (Artykuł 11 Ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o Policji Państwowej).

II. Tymczasowa instrukcja dla organów kontrolujących ruch osobowy na granicach Państwa.

§ 1. Przy wykonywaniu czynności kontroli organa kontrolujące obowiązane są zażądać od każdej, pragnącej przekroczyć granicę Państwa w punkcie przejściowym, osoby okazania właściwego dokumentu podróży, któremi są:

A. Dla obywateli polskich:

I. paszporty dyplomatyczne,
II. karty podróży,
III. paszporty wojskowe,
IV. paszporty zagraniczne,
V. przepustki graniczne.

UWAGA: paszporty dyplomatyczne i karty podróży są urzędowemi dokumentami podróży, wystawianemi przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych lub przedstawicielstwa polskie zagranicą.

Paszporty wojskowe są urzędowemi dokumentami podróży dla osób wojskowych, wystawionemi przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Paszporty zagraniczne (uprawniające do jednorazowego w obie strony przekroczenia granicy) i przepustki graniczne są dokumentami podróży dla osób prywatnych i wystawiane są przez organa Min. Spr Wewn. i przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej za granicą.

B. Dla cudzoziemców:

Dokumenty podróży, odpowiadające co do swej wartości polskim, wymienionym wyżej w punktach I, II, III, IV, V niniejszego paragrafu.

§ 2. Każdy okazany dokument podróży winien być przez organa kontrolujące odebrany celem dokładnego jego sprawdzenia, dopełnienia formalności kancelaryjnych i ostemplowania stemplem kontroli.

Przy odbieraniu dokumentów podróży odbierający obowiązany jest sprawdzić, czy umieszczona na dokumencie fotografja jest rzeczywiście fotografją okaziciela dokumentu oraz zażądać przedłożenia w celach kontroli przewożonych druków i pism.

U W A G A. W razie gdyby się okazało, lub zachodziło uzasadnione podejrzenie, że przewożone druki, papiery i t. p. służą dla celów wrogiej, szkodliwej agitacji, lub dotyczą uprawiania szpiegostwa na rzecz państw obcych, należy daną osobę zatrzymać, zrewidować i o przyczynach zatrzymania spisać protokuł.

§ 3. Odebrane dokumenty podróży winny być przez władze kontrolujące szczegółowo rozpatrzone i mogą być tylko wtedy uznane za ważne, o ile są zachowane niżej podane osobno dla każdego rodzaju dokumentu warunki.

A. Dla dokumentów podróży obywateli polskich:

I. Paszport dyplomatyczny i
II. karta podróży.

1. Paszport dyplomatyczny i karta podróży muszą być zaopatrzone:
   a) w fotografję okaziciela, opatrzoną pieczęcią Min. Spraw Zagranicznych lub jednego z poselstw Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą,
   b) podpis właściciela paszportu,
   c) pieczęć urzędową M. Spr. Zagranicznych lub poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą,
   d) podpis Ministra Spr. Zagranicznych lub jego zastępcy jeżeli zaś paszport dyplomatyczny, względnie karta podróży wydane są przez poselstwo polskie zagranicą — podpis posła lub jego zastępcy.
2. Wszystkie rubryki paszportów dyplomatycznych, względnie karty podróży muszą być wypełnione.

III. Paszport wojskowy:

1. Paszport wojskowy musi być zaopatrzony w
   a) fotografję okaziciela, opatrzoną pieczęcią M. S. Wojsk.,
   b) podpis właściciela paszportu,
   c) pieczęć urzędową M. S. Wojsk.,
   d) podpis Ministra Spraw Wojskowych lub jego zastępcy.
2. Wszystkie rubryki paszportu muszą być wypełnione.

IV. Paszport zagraniczny:

1. Paszport zagraniczny musi być zaopatrzony w
   a) fotografję okaziciela, opatrzoną pieczęcią urzędu, wystawiającego paszporty,
   b) podpis właściciela paszportu lub w braku podpisu odcisk palca,
   c) urzędową pieczęć władzy, wystawiającej paszport,
   d) podpis władzy, wystawiającej paszport,
   e) wszystkie rubryki paszportu muszą być wypełnione.
2. Termin ważności paszportu (sześć miesięcy) nie może być przekroczony, o ile właściciel paszportu wyjeżdża z Państwa Polskiego.
3. W razie wygaśnięcia terminu ważności paszportu, wydanego przez władze krajowe, o ile właściciel wraca do Polski na paszporcie musi być uzyskana prolongata konsulatu.
4. Na paszporcie, wydanym przez konsulat, o ile właściciel paszportu wyjeżdża z Polski, musi być uzyskana wiza odnośnego do miejsca jego pobytu w Polsce urzędu, wystawiającego paszporty.

V. Przepustka graniczna.

1. Przepustka winna być zaopatrzona w:
   a) fotografję właściciela, opatrzoną pieczęcią Starostwa (o ile właściciel przepustki nie wykaże się dowodem osobistym z fotografją),
   b) urzędową pieczęć tegoż Starostwa,
   c) podpis Starosty lub jego zastępcy.
2. Termin ważności przepustki nie może być przekroczony.

B. Dla dokumentów podróży osób, przynależnych do państw cudzoziemskich.

1. Wszystkie dokumenty podróży cudzoziemskich co do swej ważności odpowiadające polskim, wymienionym w punktach I, II, III i IV § 5 winny być zaopatrzone w:
   a) podpis i fotografję okaziciela dokumentu, ostemplowaną pieczęcią władzy, wystawiającej dokument,
   b) urzędową pieczęć i podpis tej władzy,

c) wizę przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą, uprawniającą do wyjazdu do Polski,
d) przy wyjeździe z granic Państwa — wizy urzędu, wystawiającego paszport.

§ 4. Osoby, będące w posiadaniu dokumentów podróży, nie odpowiadających zasadniczym warunkom, wymienionym w § 3 nie mogą być przez władze kontrolujące dopuszczone do przekroczenia granicy Państwa.

UWAGA 1: Obywatele polscy, powracający do Polski i będący w posiadaniu dokumentów podróży, wymienionych w punktach I, II, III i IV, § 1-go, których termin ważności wygasł, a na których mimo to nie zostały uzyskane bądź wiza ambasady polskiej bądź prolongata konsulatu polskiego, nie mogą być przez władze kontrolujące zatrzymane. Jednakże protokuł o nieposiadaniu prolongaty lub wizy musi być sporządzony i odpis protokułu przesłany tej władzy, która dokument ten wystawiła.

UWAGA 2: Obywatele polscy, powracający do Polski za przepustkami, których termin ważności wygasł, nie mogą być przez władze kontrolujące zatrzymane na granicy, jednakże protokuł o przekroczeniu terminu ważności przepustki musi być sporządzony i odpis protokułu przesłany Staroście.

§ 5. Organa kontrolujące ruch osobowy winny każdy prawomocny dokument podróży oznaczyć stemplem kontroli (osobnym dla wyjazdu, osobnym dla wjazdu) z datą oraz z podpisem.

§ 6. Zaopatrzony we właściwy stempel dokument podróży winien być przez organa kontrolujące zwrócony jego właścicielowi.

§ 7. Nazwiska i imiona osób, przekraczających po raz pierwszy za danym dokumentem podróży granice Państwa, winny być wpisane do wykazów: osobno dla osób opuszczających granice Państwa, osobno dla osób wkraczających w granice Państwa. Wykazy te należy zestawiać każdodziennie osobno dla każdego z wymienionych w punktach A. i B. § 1-go dokumentów podróży.

§ 8. Odpisy wykazów należy odsyłać do Starostwa.

R. 42.

III. Uwagi do instrukcji o kontroli granicznej. Odnośnie do § 5 instrukcji dla organów kontrolujących ruch osobowy na granicach Państwa wyjaśnia się, iż stempel kontroli dla osób przyjeżdżających winien mieć formę czworokąta i zawierać: nazwę punktu granicznego, datę wjazdu oraz podpis kierownika komisorjatu ew. posterunku. Stempel dla osób wyjeżdżających winien mieć formę trójkąta i zawierać nazwę punktu granicznego, datę wyjazdu oraz podpis kierownika komisarjatu ew. posterunku. Stemple będą do odebrania w Wydziale II Komendy Głównej.

R. 47.

IV. Kontrola ruchu osobowego na punkt. granicz. Oprócz wymienionych w rozkazie Nr. 42 p. I punktów ruchu granicznego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych, kontrola ruchu osobowego odbywać się będzie również na punkcie Bobrowniki (wojew. Kieleckie).

R. 73.

VI. Kontrola ruchu granicznego. Doszło do wiadomości Komendy Głównej Policji Państwowej, że organa policji, sprawujące kontrolę graniczną popełniają uchybienia, a mianowicie:

a) przepuszczają z zagranicy osoby, niemające wiz konsulatów polskich, natomiast przepuszczają osoby na zasadzie zaświadczeń, przeznaczonych jedynie do informacji odnośnego konsula,
b) oraz dopuszczają do przekroczenia granicy osoby, nieposiadające żadnych paszportów.

Taki stan rzeczy świadczy, że funkcjonarjusze policji niedostatecznie są poinformowani o swoich obowiązkach.

Wobec powyższego polecam zwrócić specjalną uwagę na wyszkolenie organów kontrolujących ruch graniczny, ściśle przestrzegać tymczasową instrukcję dla organów kontrolujących ruch osobowy na granicach Państwa (Rozkaz K. G. P. P. Nr. 42 z dn. 12 marca r. b.) oraz zarządzić częstą i ścisłą inspekcję w punktach kontroli granicznej.

R. 83.

VIII. Kontrola na punktach granicznych. Stwierdzono niejednokrotnie, że posterunki graniczne nie wykonywują należycie kontroli granicznej w myśl rozkazu Nr. 42 i że dokumenty podróży nie są częstokroć stemplowane. Zważywszy, że kontrola graniczna musi być wykonywana nadzwyczaj dokładnie, jako mająca znaczenie ogólno państwowe, polecam Komendantom Okręgów, w obrębie których znajdują się posterunki graniczne. zwrócić szczególnie baczną uwagę na sprawną

działalność posterunków granicznych, aby na przyszłość nie było powodów do czynienia tego rodzaju zarzutów.

Każdy wypadek wykroczeń przeciwko przepisom o kontroli granicznej, należy szczegółowo zbadać i zastosować przeciwko powtórzeniu się surowe środki dyscyplinarne.

R. 86.

I. Wizowanie paszportów zagranicznych. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadamia, że posterunki policyjne, pełniące służbę na punktach granicznych, żądają od osób, powracających do Polski za paszportami na wyjazd z Polski, wydanemi przez wewnętrzne urzędy paszportowe, wiz przedstawicielstw polskich zagranicą na prawo wjazdu.

Wobec powyższego polecam zwrócić uwagę posterunkom granicznym na ścisłe przestrzeganie obowiązujących przepisów, zawartych w rozkazie K. Gł. P. P. Nr. 42 oraz pouczyć podwładne organa kontroli granicznej, że paszport zagraniczny, wydany na wyjazd z Polski, jednocześnie daje prawo powrotu i że żądanie wiz przedstawicieli polskich od właścicieli tych paszportów jest zbędnem i niezgodnem z instrukcjami zawartemi w rozkazie Kom. Gł. P. P. Nr. 42. Żądanie wizy winno być stosowane tylko względme osób, wyjeżdżających z Polski za paszportami, wydanemi przez przedstawicielstwo polskie zagranicą.

R. 87.

I. Tymczasowa instrukcja dla organów kontrolujących ruch osobowy na granicach Państwa. Podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania poniższe zarządzenie, stanowiące dopełnienie do Tymczasowej instrukcji dla organów kontrolujących ruch osobowy na granicach Państwa.

1. Przy kontrolowaniu paszportów zagranicznych władze kontrolujące winny zwracać uwagę na pierwszą stronicę paszportu u góry (pod numerem paszportu) i, o ile jest ona zaopatrzona stemplem: „paszport ważny po uzyskaniu wizy Urzędu Emligracyjnego" winny sprawdzić, czy jest wiza Urzędu Emigracyjnego uwidoczniona w formie: „wiza udzielona. Urząd Emigracyjny".

2. Osoby, będące w posiadaniu paszportów ze stemplem wyżej przytoczonej treści, a nieposiadające na tych paszportach wizy Urzędu Emigracyjnego nie mogą być przez urzędy kontroli dopuszczane do przekroczenia granicy Rzeczyposplitej.

R. 88.

VI. Ruch graniczny. Coraz częściej dochodzą skargi na niedołężne funkcjonowanie organów policji, kontrolujących ruch graniczny. Przypisać to można niedostatecznej znajomości wydanych instrukcji i okólników i wogóle lekceważeniu powierzonych obowiązków. Winę w pierwszym rzędzie ponoszą funkcjonarjusze wyżsi, pod kontrolą których pozostają poszczególne posterunki graniczne. Ciągłe przypominania i pouczania w rozkazach K. Gł. P. P. nie odnoszą skutku, wobec czego będą stosowane kary dyscyplinarne.

Komenda Główna Policji Państwowej jest świeżo w posiadaniu wiadomości, że funkcjonarjusze policyjni, pełniący służbę kontroli na punktach granicznych nie stosują się ściśle do Rozkazu Nr. 42 Komendy Głównej Policji Państwowej oraz zachowują się niezbyt uprzejmie w stosunku do publiczności, co, ze względu na dużą ilość cudzoziemców na granicy wywołuje niepożądaną opinję zagranicy o sprawności i wyszkoleniu polskich organów Państwowych.

Wobec tego Komenda Główna Policji Państwowej poleca zarządzić:

1. aby funkcjonarjusze policyjni przy pełnieniu swych obowiązków kontroli granicznej zachowywali się wsposób jaknajgrzeczniejszy,

2. aby szczegółowo byli zaznajamiani z Rozkazem Nr. 42, a w szczególności przy wykonywaniu Rozkazu Nr. 42 bezwzględnie sprawdzali identyczność fotografji z okazicielem paszportu przy odebraniu i zwrocie paszportów, gdyż tylko wówczas celową jest kontrola dokumentów podróży,

3. aby celem ulepszenia systemu kontroli właściwe władze sporządzały i nadsyłały do posterunków granicznych spisy, a możliwie i fotografje ważniejszych osób, poszukiwanych przez władze, jak również, aby posterunki graniczne były zawczasu zawiadamiane o zmianach lub uzupełnieniach w spisach tych,

4. aby posterunki graniczne sprawdzały nazwisko każdego podróżującego z listą osób poszukiwanych przez władze, celem ewentualnego zaaresztowania takich osób,

5. aby wszystkie posterunki graniczne były również w posiadaniu Gazety Śledczej w celu umożliwienia im w razie, jeżeli poszczególna osoba wzbudza podejrzenie sprawdzenia jej nazwiska i w spisach Gazety Śledczej.

O ile dla ścisłego wykonywania instrukcji i rozporządzeń, dotyczących ruchu granicznego okaże się niezbędnym dłuższy postój pociągów pasażerskich na stacjach granicznych, należy przedłożyć odpowiedni wniosek do Kom. Gł. P. P. celem porozumienia się w tej kwestji z Ministerstwem Kolei Żelaznych.

Celem gruntownego wyszkolenia funkcjonarjuszów, pełniących służbę na punktach granicznych, polecam przeprowadzać jaknajczęściej inspekcje działalności posterunków granicznych, egzaminując przytem ściśle z instrukcji, zawartej w rozkazie Nr. 42.

R. 91.

X. Przejazd przez granice. Doszło znów do wiadomości K. Gł. P. P., że posterunki wykonywające służbę na punktach granicznych nie stosują się ściśle do instrukcji, zawartej w rozkazie Nr .42 K. Gł. P. P., a mianowicie: nie zwracają uwagi na to, czy cudzoziemcy wyjeżdżający z Polski mają na swych paszportach zagranicznych wizy polskiego urzędu wystawiającego paszporty i nie stemplują tychże dokumentów stemplami, podanemi w rozkazie Nr. 42.

Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym wydać energiczne zarządzenia, ażeby przepisy instrukcji, zawrtej w rozkazie Nr. 42 K. Gł. P. P., były ściśle wypełniane.

R. 107.

III. Kontrola ruchu granicznego. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, iż w ostatnich czasach coraz częściej obywatele państw obcych przybywają do Polski z państw zachodnich lub z Ameryki, legitymując się dokumentem podróży nie wizowanym przez placówki zagraniczne polskie. Powyższe świadczy, że posterunki graniczne niedostatecznie szczegółowo badają paszporty przy przejeździe przez granicę obywateli państw obcych.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać energiczne zarządzenia podwładnym organom policyjnym, pełniącym służbę na punktach granicznych, ścisłego przestrzegania przepisów, regulujących ruch graniczny (rozkaz Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 42).

R. 149.

IV. Przestrzeganie przepisów przy kontroli dokumentów na wjazd do Polski. Doszło do wiadomości Komendy Głównej P. P., iż niektóre posterunki graniczne nie przestrzegają odnośnych przepisów przy kontroli dokumentów na wjazd do Polski.

Wobec wzmożonego obecnie ruchu emigrantów do Polski, polecam Pp. Komendantom Okręg. wydać zarządzenie podwładnym organom, pełniącym służbę na punktach granicznych, aby emigranci, posiadający paszporty bez rubryki obywatelstwa polskiego nie byli wpuszczani do Polski, o ile nie mają na paszportach wizy powrotnej, udzielonej przez krajowe władze.

R. 282.

VIII. Kontrola dokumentów na punktach granicznych przez organa policji państwowej. Polecam Pp. Komendantom Okręgowym podać do wiadomości i ścisłego przestrzegania podwładnym organom policji, pełniącym służbę na punktach granicznych okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 6 z dn. 24 stycznia 1925 r., Nr. BO. 27505 w sprawie kontroli dokumentów na posterunkach granicznych.

„Urząd Emigracyjny zwrócił się do Ministerstwa z wyjaśnieniem, że w stosunku do emigrantów kontynetalnych, o których mowa jest w Rozporz. Min. Pr. i Op. Sp. w porozumieniu z Min. Spraw. Wewn. i Min. Spraw Zagr. z dnia 15 grudnia 1923 r. (Monitor Polski Nr. 296 1923 r. poz. 429) wklejanie do paszportu (w myśl okólnika Nr. 6 z dnia 17 stycznia 1924 r.) karty rejestracyjnej emigracyjnej (zielonego koloru) i ostemplomanie tej karty przez władze administracyjne I instancji i urzędową pieczęcią tejże władzy zastępuje wizę Urzędu Emigracyjnego i że wobec tego zgłaszanie się tych emigrantów do Urzędu Emigracyjnego o udzielenie wizy jest niepotrzebne.

Z uwagi na powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza:

1. Wyjaśniam władzom administracyjnym I instancji, że o ile chodzi o emigrantów kontynentalnych (udających się w celu pracy zarobkowej do jakiegokolwiek bądź kraju na kontynencie Europy), to umieszczanie na wystawionych dla nich (w myśl pp. I, II i III okólnika Nr. 6 z dnia 17 stycznia 1924 r.) paszportach stempla o treści „paszport ważny po uzyskaniu wizy Urzędu Emigracyjnego" jest nieprawidłowem i w tych wypadkach władze te winny zaniechać umieszczenia tego stempla.

2. Polecić podległym nadgranicznym władzom administracyjnym I instancji wydać dalsze zarządzenia podległym władzom i organom, pełniącym służbę kontroli granicznej, aby nie czyniły przeszków przy przekraczaniu granicy tym emigrantom, którzy będąc w posiadaniu paszportów z wklejonemi kartami rejestracyjnemi emigracyjnemi zielonego koloru nie mają wizy Urzędu Emigracyjnego, pomimo umieszczonego na paszporcie stempla „ważny po uzyskaniu wizy Urzędu Emigracyjnego".

Zarządzenie, zawarte w p. 2 niniejszego okólnika, nie dotyczy zamorskich emigrantów, posiadających paszporty z wklejonemi kartkami rejestracyjnemi emigracyjnemi szarego koloru i ze stemplem: „ważny po uzyskaniu wizy Urzędu Emigracyjnego". Emi-

granci, posiadający tego rodzaju paszporty bez wizy Urzędu Emigracyjnego, nie powinni być przez władze graniczne dopuszczani do przekroczenia granicy".

R. 74.

IV. Wyjazd do Niemiec, Węgier i Finlandji.

Podaję do wiadomości, celem wydania zarządzeń podwładnym organom policyjnym, pełniącym służbę na punktach granicznych, że od dnia 1 września r. b. na wyjazd do Niemiec, Węgier i Finlandji wiza Ministerstwa Spraw Zagranicznych jest zbyteczna i że w stosunku do krajów wyżej wymienionych obowiązują te same przepisy co do innych krajów ościennych.

R. 83.

VI. Zniesienie wiz na przejazd do Niemiec, Węgier i Finlandji.

Doszło do wiadomości Komendy Głównej Policji, że pomimo zniesienia wiz Ministerstwa Spraw Zagrancznych na wyjazd do Niemiec, Węgier i Finlandji (Rozkaz K. Gł. P. P. Nr. 74), posterunki policyjne na punktach granicznych robią pasażerom trudności z powodu braku wiz na paszportach zagranicznych.

Wobec powyższego polecam bezzwłocznie wydać zarządzenia, aby posterunki policyjne na punktach granicznych zaprzestały stawiać przeszkody z powodu braku wiz Ministerstwa Spraw Zagranicznych na paszportach podróżnych, udających się do Niemiec, Węgier i Finlandji.

O. 322 z d. 30/V 1922 r.

Przejazd pociągami tranzytowemi z Prus Wschodnich do Niemiec.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje, że począwszy od dnia 1 czerwca r. b. przejazd uprzywilejowanemi pociągami tranzytowemi, kursującemi obecnie i mającemi kursować od tej daty między Prusami Wschodniemi, a resztą Niemiec przez terytorjum b. Dzielnicy Pruskiej i W. M. Gdańska — będzie wolny dla obywateli wszystkich państw bez wyjątku, bez obowiązku posiadania wiz polskich i dowodów osobistych.

Natomiast dowody osobiste i wizy polskie będą nadal obowiązywały obywateli wszystkich państw bez wyjątku (nie wyłączając polskich) na przejazd międzynarodowemi pociągami Paryż i Ostenda — Ryga, oraz Berlin — Gdańsk, jak również na przejazd innemi pociągami nieuprzywilejowanemi, jakieby w przyszłości były uruchomione.

Zachcą zatem Pp. Komendanci powyższe podać do wiadomości zainteresowanym organom policji państwowej.

O. 700 z d. 1/VI 1923 r.

Dokumenty Konsulatów Polskich na wjazd cudzoziemców do Polski.

Załączone zaświadczenia wydane będą przez Konsulaty Rz. P. cudzoziemcom, nieposiadającym odpowiednich dokumentów podróży, na których możnaby było udzielić wizy wjazdowej.

Komenda wyda polecenie wszystkim podległym władzom granicznym:

1. wpuszczania do Polski posiadaczy zaświadczeń załączonego wzoru (o niewygasłym terminie ważności),

2. wypuszczania z Polski za wymienionemi zaświadczeniami, w wypadkach gdy na nich umieszczona jest wiza wyjazdowa urzędu paszportowego w kraju (o niewygasłym terminie ważności).

Jednocześnie zwraca się uwagę (celem pouczenia posterunków granicznych), że odwrotna strona zaświadczenia posiada dwie specjalne rubryki, przeznaczone dla umieszczania stempli kontroli granicznych:

1. przy wjeździe, 2) przy wyjeździe.

ZAŚWIADCZENIE.

Nr. .....

..... (miejscowość) ..... (data)

..... Rzeczypospolitej Polskiej w .....

..... zaświadcza, że p. .....

.....

narodowości ..... (rosyjskiej—ukraińskiej) otrzymał zezwolenie na jednorazowy wjazd do Polski przez .....

(wymienić punkt graniczny)

Pobyt w Polsce ..... dozwolony jest
(miejscowość)

p. ..... w ciągu .....
(określić ścisły termin)

od dnia przekroczenia granicy Polski.

Termin ważności niniejszego zaświadczenia na wjazd do Polski kończy się z dniem .....

Podpis:

Miejsce na fotografję

Pieczęć

Opłatę w wysokości .....
w/g p. 45 O. T. K. pobrano

UWAGI: 1. Okaziciel winien niezwłocznie się zameldować po przyjeździe u władz administracyjnych miejscowości do której się udaje.
2. W razie zmiany miejsca pobytu meldować się u władz administracyjnych swego nowego miejsca pobytu.
3. Przy wyjeździe z Polski uzyskać na zaświadczeniu u władz administracyjnych wizę wyjazdową.

(odwrotna strona)

Miejsce na stempel posterunku granicznego wejściowego:	Adnotacja władz meldunkowych.
Miejsce na wizę powrotną:	
Miejsce na stempel posterunku granicznego wyjściowego:	

O. 1132 z d. 27/X 1924 r.

Wizy tranzytowe na przejazd wagonem Hoeck—van—Holland—Bukareszt.

Polecam wydać zarządzenie wszystkim posterunkom granicznym p. p., aby cudzoziemcy, okazujący przy wjeździe w granice Państwa Polskiego paszporty zaopatrzone w transportową wizę polską z klauzulą: „Wiza ważna wyłącznie na przejazd wagonem Hoeck — van — Holland — Bukareszt" (względnie naodwrót) byli przepuszczani przez granicę Polską wyłącznie przez punkty graniczne:

a) Chorzów — Beuthen (pociąg Nr. Nr. 302 i 301),

b) Śniatyn — Grigore — Ghica Voda (pociągi Nr. Nr. 301 i 302).

Podstawa pismo Min. Spraw Zagranicznych, Departament Konsularny. Nr. K. III c. 7336/24 z dnia 29/VIII 1924 r.

R. 101.

I. Porządek kontroli ruchu granicznego.

a) Uchwała Rady Ministrów.

Rada Ministrów w dniu 4 października 1920 r. uchwaliła w sprawie ustalenia porządku ruchu granicznego, co następuje:

„1. Kontrola przewożonych przez granicę towarów i bagażów podróżnych należy wyłącznie do urzędów celnych. Żadna inna władza zarówno cywilna, jak wojskowa nie ma prawa wykonywać tej kontroli lub rewizji granicznej, ani bezpośrednio wkraczać w czynności organów celnych.

2. Organa kontroli aprowizacyjnej, wojskowej i t. p. dotychczas istniejące w miejscowościach, gdzie są urzędy celne — znosi się.

Władze i urzędy interesowane w specjalnych rewizjach na granicy państwowej zgłaszają odpowiednie żądania do urzędów celnych, które w tych wypadkach przeprowadzają czynności kontrolne w obecności przedstawicieli właściwego urzędu.

3. Wszystkie władze i urzędy, zarówno cywilne, jak wojskowe, obowiązane są w swym zakresie działania do bezzwłocznego udzielania urzędom celnym na ich żądanie pomocy w czynnościach służbowych.

W razie przytrzymania osób lub towarów pod zarzutem przekroczenia przepisów celnych, należy odstawiać je do najbliższego urzędu celnego.

4. Kontrolę dokumentów osób podróżujących wykonywać będą przy przekroczeniu granicy Rzeczypospolitej organa policji państwowej, przyczem kontrolę tę co do miejsca i czasu uzgodnić należy z rewizją celną oraz z ruchem kolejowym lub parostatkowym.

Na mniejszych punktach granicznych po porozumieniu Ministrów: Skarbu i Spraw Wewnętrznych rewizję dokumentów osobistych przekazać można urzędom celnym, jak również powierzyć kontrolę ruchu towarów i bagaży organom Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Na obszarze b. dzielnicy pruskiej zarządzenie to może wprowadzić Minister tej dzielnicy w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

5. Ministrowie: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i b. dzielnicy pruskiej wydadzą instrukcję w celu uzgodnienia czynności kontrolnych granicznych urzędów celnych i policyjnych".

b) Rozporządzenie Ministra Spr. Wewnętrznych.

Na zasadzie powyższej Uchwały Rady Ministrów p. Minister Spr. Wewn. pismem z dnia 17 stycznia r. b. Nr. 171/315 zarządził w sprawie ruchu granicznego, co następuje:

„1. Posterunki policyjne kontroli granicznej nie prezprowadzają rewizji, związanej z ruchem granicznym, w tej liczbie nietylko rewizji towarów lecz i rewizji osobistych, a więc nie przeprowadzają rewizji w tych wypadkach kiedy zachodzi podejrzenie, że poszczególna osoba przewozi nielegalne jakieś rzeczy przez granicę, natomiast punkt pierwszy Uchwały nie krępuje policji w przeprowadzeniu rewizji, nie związanych z ruchem granicznym, np.: w wypadku podejrzenia o kradzieże na punkcie granicznym, które to rewizje przeprowadza w myśl ogólnych zasad ustawy postępowania karnego.

Jeżeli policja ma podejrzenie, że dana osoba przewozi jakieś rzeczy stanowiące kontrabandę, to ogranicza się jedynie do zakomunikowania o tem organom celnym, pozostawiając dalsze postępowanie tym organom. Policja nie ma prawa w tych wypadkach żądania rewizji, a jedynie, o ile uważa, że organa celne niewypełniają należycie swoich obowiązków, dopuszczając się nadużyć, składają o tem raport swojej władzy przełożonej, która winna zawiadomić o tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dla ingerencji w Ministerstwie Skarbu.

Natomiast, jeżeli organa policyjne mają podejrzenie o przewożeniu przez granicę nielegalnych druków, papierów, materjałów wybuchowych i t. p. lub wogóle na podstawie posiadanych przez nich informacji, są zainteresowane w przeprowadzeniu rewizji granicznej, która może dać możność wykrycia przestępcy, lub ujawnienia przestępstwa, wówczas zwracają się z żądaniem przeprowadzenia rewizji bądź bagażowej, bądź osobistej. Żądanie o przeprowadzenie rewizji winno być skierowane w formie piśmiennej do kierownika urzędu celnego z krótkiem podaniem motywów żądania (w tym celu należy zaprowadzić

krótkie drukowane formularze żądania). O ileby kierownik urzędu celnego nie zastosował się do żądania przeprowadzenia rewizji winien on podać motywy odmowy i w tym wypadku odpowiedzialność, wynikająca stąd, spada całkowicie na niego. Policja winna w tym wypadku sporządzić protokuł i przedstawić go niezwłocznie swojej władzy zwierzchniej i bezpośrednio do Ministerstwa Skarbu i jednocześnie, lecz tylko w wypadkach, gdy ma pewność, że rewizja może dać pozytywne rezultaty, przeprowadza rewizję na swoją odpowiedzialność, ale tylko poza terytorjum urzędu celnego. To jest jedyny wypadek kiedy policja ma prawo bezpośrednio przeprowadzić rewizję.

2. Niezwłocznie należy wejść w porozumienie z urzędami celnemi, celem ustalenia możliwie wspólnego dokonywania rewizji celnej i paszportowej. Wogóle urzędy policyjne winny być w stałym kontakcie z urzędami celnemi i wzajemnie współdziałać, gdyż tylko w ten sposób można osiągnąć pożądane rezultaty. Między innemi należy na prośbę urzędów celnych okazywać im dokumenty podróżujących.

W wyjaśnieniu ustępu II p. 4 Uchwały podaje się do wiadomości, że aż do czasu zapanowania normalnych stosunków, nie podlega ten ustęp wykonaniu.

3. Niezależnie od tych wyjaśnień, tyczących się wykonania załączonej uchwały, podaje się do zastosowania następujący sposób postępowania przy przychwyceniu kontrabandy przechodzącej poza punktami przejściowymi, a więc starającej się uniknąć wogóle wszelkiej rewizji. W wypadkach przychwycenia takiej kontrabandy należy ją przekazywać za pokwitowaniem do najbliższego urzędu celnego, dochodzenia zaś w samej sprawie wraz z tem pokwitowaniem przekazywać normalnie kompetentnym władzom.

Powyższe zechcą Pp. Komendanci Okręgowi podać do wiadomości i zastosowania wszystkim funkcjonarjuszom policji państwowej, pełniącym służbę na punktach granicznych.

R. 179.

V. Wizy na paszportach zagranicznych. W związku z rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 101 odnośnie kontroli granicznej podaję do wiadomości Pp. Komendantom Okręgowym celem pouczenia podwładnych organów policji, pełniących służbę na punktach granicznych, aby posterunki graniczne sprawdzały, czy na paszporcie obcokrajowca wjeżdżającego do Polski jest wiza konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu stałego zamieszkania posiadacza paszportu.

R. 287.

III. Przepisy skarbowe co do ruchu granicznego i towarowego. Ministerstwo Skarbu otrzymuje nieustannie wiadomości o sprzecznem z obowiązującymi przepisami postępowaniu władz administracyjnych, policji państwowej i oddziału Korpusu Ochrony Pogranicza, które przytrzymanym na granicy przemytem rozporządzają się według własnego uznania z zupełnem pominięciem urzędów celnych. Tego rodzaju wypadki ignorowania przepisów skarbowych, odnoszących się do ruchu granicznego i towarowego powtarzają się zwłaszcza na granicy wschodniej, a ostatnio wydarzyły się w rejonie urzędu celnego w Zdołbunowie i jego ekspozytur.

Aby położyć kres omawianym nieprawidłowościom przypominam podwładnym organom o obowiązku przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1920 r. (Monitor Polski Nr. 249 z 1920 r. punkt 3, ust. 2), oraz postanowień art. 1124 rosyjskiej ustawy celnej, obowiązującej na mocy art. 18 rozporządzenia o taryfie celnej (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 51 p. 314 z 1920 r.), według których osoby lub towary, przytrzymane pod zarzutem przekroczenia przepisów celnych, winny być dostawiane do najbliższego urzędu celnego.

O. 1380 z d. 7/IX 1926 r.

Ministerstwo Skarbu
Departament Ceł
Nr. DC./17/II/26.

Warszawa, dnia 8 lutego 1926 r.

Do
Do Dyrekcji Ceł w Warszawie, Wilnie i Lwowie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że niektóre urzędy celne, ściśle stosując punkt 12 rozporządzenia z dnia 25 lipca 1923 r. w sprawie kontroli pociągów krajowych, wysyłanych z pasa granicznego do kraju (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 18 poz. 533), dopuszczają na peron w czasie rewizji pociągów pasażerskich tylko osoby, pełniące służbę przy pociągu, co powoduje zatargi i nieporozumienia pomiędzy funkcjonarjuszami celnymi a oficerami Korpusu Pogranicza i policji państwowej, pragnącymi wyjść na peron stacyjny.

Wobec tego Dyrekcja wyjaśnia podległym urzędom celnym, że oficerowie K. O. P., jak również funkcjonarjusze policji państwowej, pełniący służbę na odnośnych odcinkach granicy z racji wykonywania swych obowiązków ochrony granicy winni z na-

tury rzeczy mieć każdej chwili dostęp na peron stacyjny i że nie należy ich w tem krępować.

Zarazem Dyrekcja zbada i doniesie, w których urzędach celnych miały miejsce będące w mowie nieporozumienia i na czem polegały.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr. TB., 884/26. Warszawa, dnia 9 czerwca 1926 r.

W sprawie kontroli celnej pociągów krajowych, wysyłanych z pasa granicznego w głąb kraju.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości powyższy odpis zarządzenia Ministerstwa Skarbu do Dyrekcji Ceł w Warszawie, Wilnie i Lwowie Nr. DC./17/11/26, z dnia 8 lutego 1926 roku w sprawie stosowania przez poszczególne urzędy celne, p. 12 rozporządzenia Ministrów Skarbu i Kolei z dnia 25 lipca 1923 r., dotyczącego kontroli pociągów krajowych, wysyłanych z pasa granicznego w głąb kraju (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 18 z dnia 30 września 1923 r. poz. 533).

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż sam fakt pełnienia służby bądź w Korpusie Ochrony Pogranicza, bądź w Policji Państwowej nie upoważnia te organa do uchylania się przez poszczególnych oficerów Korpusu Ochrony Pogranicza, względnie policji państwowej od kontroli celnej przy przepędzie z pasa granicznego do kraju, z wyjątkiem oczywiście tych osób, które pełnią służbę na odnośnych odcinkach granicznych — tembardziej nie może on służyć do nieulegania obowiązującym przepisom celnym członków ich rodzin, co niejednokrotnie było powodem zajść i zatargów z funkcjonarjuszami odnośnych urzędów celnych.

O. 627 z d. 5/IV 1923 r.

Nielegalne przekraczanie granicy osób udających się na roboty zagranicę

Dyrekcja Ceł uskarża się, iż w pasie nadgranicznym i granicznym oraz w głębi kraju operują agenci, którzy werbują ludzi na roboty zagranicę i których starają się przeprowadzić przez granicę. Niejednokrotnie straż celna zatrzymywała grupy złożone od 20 do 30 osób przy nielegalnem przekraczaniu granicy. Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym wydać odpowiednie zarządzenia zainteresowanym podwładnym organom, aby ściśle stosowano się do rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 20-go lipca 1920 roku w przedmiocie ochrony granic (Dz. Ustaw Nr. 64 z dnia 29 lipca 1920 roku).

R. 48.

VI. Wywóz kruszców oraz zabytków zagranicę.

W myśl dekretu o zakazie wywozu kruszców w monetach, sztabach i wyrobach (Dziennik Praw P. P. Nr. 13 poz. 144 z dnia 7 lutego 1919 r.) oraz dekretu o opiece nad zabytkami sztuki i kultury (Dziennik Praw P. P. Nr. 16 poz. 36 z dnia 8 października 1918 r.) wywóz drogocennych kruszców i kamieni, dzieł sztuki oraz zabytków jest wzbroniony. Zakaz ten w równej mierze dotyczy i cudzoziemców.

Komendanci Okręgowi zarządzą, aby posterunki policji na kolejach oraz posterunki graniczne ściśle przestrzegały wykonania wzmiankowanych ustaw, a w wypadkach przekroczenia pociągali winnych do odpowiedzialności.

R. 111.

II. Komunikowanie się posterunków granicznych z odpowiednimi urzędami zagranicą.

Poniżej podany okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. BB. 171/449 z dnia 5 marca 1921 r., zechcą Pp. Komendanci podać do zastosowania podwładnym organom policji, pełniącym służbę na punktach granicznych.

„Bardzo często zdarza się, że dokumenta podróży, wydawane przez władze polskie zagranicą, względnie wizowane przez nie wzbudzają pewne wątpliwości bądź pod względem formalnym, bądź z powodu treści swojej i wymagają natychmiastowego wyjaśnienia.

Wobec tego, że wyjaśnienie tych wątpliwości zwykłym trybem za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Spraw Zagranicznych zabiera zbyt dużo czasu i w wielu wypadkach wskutek tego staje się nieaktualnem, niniejszym wyjaśniam, że posterunki graniczne w sprawach powyższych mogą bezpośrednio komunikować się z odpowiednimi urzędami zagranicą".

R. 359.

II. Przebywanie w strefie nadgranicznej.

Przypominając treść art. 6 Rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 20 lipca 1920 r. w przedmiocie ochrony granic (Dz. Ust. Nr. 64 poz. 426), polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim, pouczyć funkcjonarjuszów, pełniących służbę na posterunkach

w strefie nadgranicznej, jakim osobom i na jakich warunkach przebywanie w tej strefie jest dozwolone. Funkcjonarjusze p. p. winni pilnie baczyć, aby osoby nieuprawnione, względnie nieposiadające odnośnego zezwolenia, w pasie tym nie byli tolerowani.

Korespondencja z placówkami polskimi zagranicą.

R. 85.

II. Załatwianie pism konsulatów polskich.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych powiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że władze administracyjne i policyjne załatwiają pisma konsulatów polskich nader powoli, pozostawiając je nieraz miesiącami bez odpowiedzi.

Zwłoka taka w załatwieniu korespondencji urzędowej odbija się ujemnie na sprawnem funkcjonowaniu urzędów polskich zagranicą, przysparza niepotrzebnej pracy konsulatom, a nadto naraża polskich obywateli na stratę i nieprzyjemności ze strony władz obcych.

Powolne załatwianie pism daje się odczuwać szczególnie w sprawach paszportowych i powoduje, że petenci nieraz bez zajęcia nie mogą ani wrócić do kraju, ani poruszać się swobodnie poza krajem dla braku paszportu.

Również ujemnie się odbija zwłoka w załatwianiu spraw metrykalnych, szczególnie, gdy chodzi o dokumenty, potrzebne przy zawieraniu związków małżeńskich obywateli Rzeczypospolitej, przebywających zagranicą.

Wobec powyższego poleca się Pp. Komendantom Okręgowym, aby pisma konsulatów polskich traktowane były, jako sprawy nagłe.

O. 393 z d. 26/VIII 1922 r.

(Min. Sp. Wewn. Nr. Pr. 6061 z d. 12/VIII 1922 r.).

Korespondencja z placówkami polskiemi zagranicą.

Odnośnie do korespondencji z placówkami zagranicznemi Rzp. P. polecam podać podległym Panu Urzędom do wiadomości i zastosowania, co następuje:

Użycie do korespondencji z placówkami polskiemi zagranicą zwykłej drogi pocztowej dozwolono jest tylko wówczas, gdy treść pisma nie zawiera nic poufnego lub tajnego. Z tego też względu wszelkie pisma o charakterze poufnym lub tajnym do wspomnianych placówek polskich należy kierować w drodze służbowej do M. S. W., które tym pismom nada dalszy bieg.

R. 215.

IV. Korespondencja organów policji z Komisarzem Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić uwagę podwładnym urzędom na niedopuszczalność prowadzenia bezpośredniej korespondencji z Komisarzem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, gdyż ze stanowiska organizacji policji oraz jej ustosunkowania do władz państwowych tego rodzaju korespondencja poszczególnych urzędów policji państwowej jest niedopuszczalna. W wypadkach wyjątkowych, gdy rzeczony wyżej Komisarz Generalny bezpośrednio zwraca się o pewne wyjaśnienia do poszczególnych Komend policji, te ostatnie winny uczynić zadość jego żądaniu, zawiadamiając jednak o tem równocześnie w drodze służbowej przełożone sobie władze administracyjne.

R. 282.

X. Właściwe oznaczanie państwowej przynależności danej miejscowości w korespondencji z władzami polskiemi zagranicą.

Podaję poniżej do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. Pr. 100/p z dnia 4 stycznia 1925 r. w sprawie właściwego oznaczania państwowej przynależności danej miejscowości w korespondencji z placówkami zagranicznemi R. P.

Placówki zagraniczne R. P. zwracają się niejednokrotnie z zażaleniem, że władze administracyjne w adresach urzędowej korespondencji fałszywie oznaczają państwową przynależność danej miejscowości np. Strassbourg (Allemagne) Kassa Hongrie i t. d. Takie omyłki wywołują z przyczyny zrozumiałej drażliwości niemiłe uwagi władz danego państwa, utrudniające danej placówce polskiej stosunki urzędowe.

Zechce Pan Wojewoda zwrócić uwagę podległych władz i urzędów na potrzebę zwracania uwagi na dokładność w tej mierze. Uniknięcie tego rodzaju pomyłek będzie rzeczą nietrudną, jeżeli kierownik ekspedytu danego urzędu otrzyma polecenie informowania się w każdym wątpliwym wypadku, czy u kierownika urzędu, czy też u referendarzy, dostatecznie orjentujących się w polityczno-geograficznej konfiguracji powojennej Europy.

Broń palna i amunicja.

R. 146.

III. Wystawianie pozwoleń na broń. Podaję poniżej wyciąg z okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 132 w sprawie wydawanych przez władze administracyjne pozwoleń na broń palną:

1. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało jednolite wzory blankietów pozwoleń na broń i kart łowieckich, które wprowadzone zostają od dnia 1 stycznia 1922 roku.

Wyłączne prawo przygotowywania tych blankietów będzie miała drukarnia państwowa w Warszawie, która będzie ich dostarczać Pp. Wojewodom (Komisarzowi Rządu).

2. Ze względu na konieczność ściślejszej kontroli i ewidencji broni kupowanej i posiadanej przez osoby prywatne, należy przy wydawaniu pozwoleń przestrzegać następujące postępowania:

a) przy odnawianiu pozwoleń na broń, względnie przy wydawaniu nowych pozwoleń na broń, będącą już w posiadaniu osoby zainteresowanej, władze administracyjne winny odnotowywać w pozwoleniu dokładny numer broni, posiadanej przez petenta, oraz w miarę możności system i kaliber broni (zwłaszcza dla broni krótkiej). W tym celu petent winien przedstawić broń władzy wydającej pozwolenie.

b) Przy wydawaniu pozwoleń na broń, którą petent zamierza dopiero nabyć, należy po ustaleniu i zdecydowaniu, że prośba podlega uwzględnieniu, wydawać petentowi „Pozwolenie na kupno broni". Blankiety tych pozwoleń będzie również dostarczać Drukania Państwowa. Termin ważności takiego pozwolenia określa władza wydająca, nie powinien jednak przekraczać 30 dni.

Po upływie tego terminu pozwolenie przestaje być dowodem uprawniającym do kupna. Petent po nabyciu broni i pozostawieniu odcinka z pokwitowaniem u sprzedającego winien zwrócić pozwolenie na kupno broni z wypełnionemi przez sprzedającego rubrykami i zaopatrzone podpisem i ewent. pieczątką sprzedającego, oraz przedstawić kupioną broń władzy administracyjnej, która wówczas dopiero wydaje mu ostateczne pozwolenie na broń po wypełnieniu go jak w punkcie a). Zwrócone pozwolenie na kupno broni pozostaje w aktach sprawy.

W związku z powyższem postępowaniem władze administracyjne I instancji w ewidencji wydanych pozwoleń na broń, prowadzonej w myśl § 8 okólnika Nr. 201 winny dokładnie wpisywać numer, system i kaliber broni, na którą zostało wydane pozwolenie.

Jak wynika z powyższego roczne pozwolenie na broń przestaje być dokumentem, uprawniającym do nabycia broni palnej, należy zatem poinformować o tem wszystkie składy i sklepy, sprzedające broń palną krótką i myśliwską i zobowiązać je do sprzedawania broni tylko na podstawie „Pozwoleń na kupno broni".

Jednocześnie należy pouczyć organa policji państwowej, że pozwolenia na broń ważne są tylko na broń w nich wymienioną i broń posiadana winna odpowiadać, co do numeru, systemu i kalibru, broni wymienionej w pozwoleniu.

Z wszelką inną bronią należy postępować, jak z bronią posiadaną bez pozwolenia i posiadaczy jej pociągać do odpowiedzialności w myśl postanowień Dekretu z dnia 25 stycznia 1919 r.

3. Urzędnicy i straż leśna lasów państwowych otrzymywać będą od swej władzy urzędowe pozwolenia z pieczęcią i podpisem na prawo noszenia i używania broni z wyszczególnieniem rodzaju broni i stanowiskiem danego funkcjonarjusza i pozwolenie takie będzie wystarczającym dowodem na prawo posiadania broni.

Pozwolenia te funkcjonarjusze leśni obowiązani są okazywać na żądanie organom policji. Organa policji mają prawo sprawdzania tych dowodów, winny jednak bezwzględnie wstrzymać się od wszelkiej interwencji wobec personelu leśnego lasów państwowych, o ile nie zachodzi uzasadnione podejrzenie bezprawnego posiadania broni lub przestępstwa.

W tych ostatnich wypadkach broń może być odebrana, jednakże winna być o tem niezwłocznie zawiadomiona w drodze służbowej władza przełożona danego funkcjonarjusza.

Wobec częstych wypadków nieuzasadnionego odbierania broni straży leśnej lasów państwowych lub innego niewłaściwego zachowania się organów policji państwowej, wobec funkcjonarjuszy leśnych, na co wielokrotnie skarżyło się Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, należy pouczyć organa policji, że każde nieuzasadnione wystąpienie wobec personelu lasów państwowych, odbieranie im broni podczas pełnienia służby i t. p. będzie karane.

4. Wobec wynikłych kilkakrotnie wątpliwości, co do wydawania pozwoleń na

broń obywatelom państw obcych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że pozwolenia takie mogą być wydawane na ogólnych zasadach, jednakże władze administracyjne winny tu postępować ze szczególną ostrożnością i pozwolenia takie wydawać tylko po dokładnem zbadaniu, czy petent zasługuje na zaufanie.

R. 148.

II. Zaznajomienie funkc. policji z blankietami pozwolenia na broń, na kupno broni i kart łowieckich.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych okólnikiem Nr. 138 powiadomiło władze administracyjne II-ej instancji za wyjątkiem władz administracyjnych w Małopolsce o sposobie dostarczania przez Drukarnię Państwową w Warszawie, blankietów pozwoleń na broń, pozwoleń na kupno broni i kart łowieckich.

W związku z powyższem polecam Pp. Komendantom Okręgowym zarządzić środki, aby wszyscy podwładni mu funkcjonarjusze zaznajomili się faktycznie z blankietami pozwoleń na broń, pozwoleń na kupno broni i kart łowieckich, które będą w roku bieżącym obowiązywały posiadaczy broni.

R. 170.

IV. W sprawie posiadania broni przez członków ciała dyplomatycznego.

Członkowie ciała dyplomatycznego w Rzeczypospolitej Polskiej otrzymują od Ministerstwa Spraw Zagranicznych legitymacje dyplomatyczne (koloru różowego) według załączonego poniżej wzoru. Legitymacje te ważne są do dnia w nich wymienionego.

Na zasadzie porozumienia z Ministerstwem Spraw Zagranicznych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż legitymacje te winny być uważane jako dostateczny dowód na prawo posiadania i noszenia broni krótkiej i myśliwskiej oraz na prawo polowania.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym zawiadomić o powyższem podległe organa i polecić, aby od osób, które wykażą się rzeczonemi legitymacjami dyplomatycznemi nie wymagały pozwoleń na broń i kart łowieckich.

LEGITYMACJA

DYPLOMATYCZNA

№ .....

Fotografja

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

Zaświadcza, że

P. .....

.....

Podpis: .....

Signature:

.....

jest członkiem ciała dyplomatycznego.

O. 764 z d. 23/VII 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. BP. 3541 z d. 12/VII 1923 r.).

W sprawie ewidencji osób posiadających pozwolenia na broń palną.

Dla ułatwienia czynności służbowych organów policji przy prowadzeniu dochodzeń o przestępstwa związane z użyciem broni palnej i przy poszukiwaniu nielegalnie posiadanej broni, funkcjonarjusze policji powinni posiadać dane, które osoby uzyskały pozwolenia na broń w sposób przepisany.

Ponieważ, jak to wynika ze sprawozdań lustracyjnych władz administracyjnych i raportów organów policji, sprawa ta nie jest jednolicie uregulowana, polecam Panu Wojewodzie (P. Delegatowi Rządu, P. Komisarzowi Rządu i P. Głównemu Komendantowi) zarządzić, aby władze administracyjne o każdem wydanem pozwoleniu na broń

zawiadamiały posterunek policji, względnie komisarjat właściwy dla miejsca zamieszkania posiadającego pozwolenie.

Zarazem należy podać imię, nazwisko, miejsce zamieszkania danej osoby oraz numer i datę pozwolenia.

Władze administracyjne winny również zakomunikować posterunkom, względnie komisarjatom wykaz osób, które już otrzymały pozwolenia na broń przed wydaniem niniejszego zarządzenia. Ewidencje osób posiadających pozwolenia na broń palną należy prowadzić według § 99 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków policji państwowej. (Rozkaz KG. Nr. 175).

R. 300.

III. Prawo nabywania i posiadania t. zw. flowerów.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 85 z dnia 10 sierpnia 1925 r. pod Nr. BP. 6575/25.

„I. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uznało w swoim czasie za możliwe nie wymagać uzyskiwania pozwoleń na posiadanie broni palnej długiej, systemu flower kal. 6 mm., która w swej pierwotnej formie miała raczej charaktek zabawki. Doświadczenie jednak ostatnich kilku lat okazało, że wyjątek uczyniony dla tego rodzaju broni nie wydał pożądanych rezultatów. Pod pozorem flowerów sprzedawane są i utrzymywane bez pozwolenia najróżniejsze systemy broni palnej, niejednokrotnie dalekonośnej i niebezpiecznej; broń taka sprzedawana jest młodzieży, i wskutek nieostrożnego obchodzenia się z nią miały miejsce wypadki, nawet z wynikiem śmiertelnym.

Z powyższych względów uważam za konieczne skasować wszelkie ulgi, stosowane obecnie do t. zw. flowerów i zastosować do nich w całej rozciągłości postanowienia dekretu o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji z dnia 25 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 9 poz. 123) i wydanych na jego podstawie przepisów. Do wydawania pozwoleń na broń palną długą syst. flower upoważniam Pp. Starostów (Komisarzy Rządu).

W wykonaniu powyższego zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) niezwłocznie:

1) zawiadomić wszystkich handlujących bronią, że do flowerów wszystkich systemów i kalibrów bez żadnego wyjątku mają zastosowanie ogólne przepisy o broni palnej, że zatem w szczególności sprzedaż tej broni bez okazania pozwolenia na kupno broni nie jest nadal dozwolona, jak również nie może być sprzedawana małoletnim ani taka broń, ani amunicja do niej bez wykazania się pozwoleniem władzy administracyjnej według przepisanego wzoru;

2) podać do wiadomości publicznej, że w stosunku do broni palnej systemu flower bez względu na system i kaliber nie będą nadal stosowane żadne ulgi i że wobec tego na jej kupno i posiadanie potrzebne jest pozwolenie władzy administracyjnej, jak na wszelką inną broń palną;

3) wezwać wszystkich posiadaczy wyżej wymienionej broni, aby w wyznaczonym przez Pana terminie (niekrótszym od trzech miesięcy) uzyskali na nią pozwolenia z ostrzeżeniem, że po upływie terminu broń posiadana bez pozwolenia będzie konfiskowana, a jej właściciele ulegną karze.

Zaznaczam tu jednak, że ze względu na zmianę jaką niniejsze zarządzenie wprowadza, w wypadkach ujawnienia broni systemu flower po upływie wyznaczonego terminu należy postępować oględnie. O ile nie zostanie stwierdzona zła wola i świadome uchylanie się od zastosowania się do przepisów obowiązujących, można się z reguły ograniczać do ostrzeżenia i wyznaczenia ostatecznego terminu dla uzyskania pozwolenia.

Przy wydawaniu pozwoleń na broń systemu flower, władze administracyjne mogą nie czynić zbytnich utrudnień, o ile nie zachodzi uzasadniona obawa nadużycia broni. W szczególności wymaganie udowodnienia potrzeby posiadania broni jest naogół zbędne, w zasadzie bowiem przyjąć należy, że flowery nie są używane do obrony osobistej lub polowania, lecz do zabawy, strzelania do celu i t. p. Zauważam jednak, że wobec najróżniejszych systemów, nazywanych flowerami, należy zwracać specjalną uwagę na rodzaj broni i nabojów. — Broń gwintowana, strzelająca kulami stożkowemi, może nawet przy kalibrze 6 mm. być uważana za sztucer myśliwski i za broń niebezpieczną i wówczas, jako taka winna być traktowana.

W końcu zaznaczam, że broń systemu flower, kal. 6 mm. i strzelająca nabojami flowerowemi nie może być uważana za broń myśliwską w rozumieniu § 1 rozporządzenia z dnia 21 maja 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 43 poz. 266) wobec czego wykazywania się terenem do polowania i uzyskiwanie karty łowieckiej jest zbędne.

Zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) w myśl powyższego wydać odpowiednie instrukcje podległym organom.

II. W związku z rozpowszechnieniem używania flowerów mnożą się skargi na ustawiczną strzelaninę w miastach, a w szczególności na letniskach, przyczem poza zakłóceniem spokoju, mają również miejsce nieszczęśliwe wypadki. Polecam przeto wydać podległym władzom i organom zarządzenia w celu niedopuszczania nadal do tego rodzaju wybryków. Prawo posiadania broni palnej nie jest równoznaczne z prawem jej używania i strzelanie z wszelkiej broni nie może mieć miejsca na drogach lub w miejscach publicznych, ani w miejscach, gdzie spowodować może nieszczęśliwe wypadki. Winni takiego używania broni lub niezachowania przy strzelaniu środków ostrożności wykluczających wypadek, popełniają wykroczenie przewidziane w art. 230, ust. 3 i 4 K. K. i należy ich bezwzględnie pociągać do odpowiedzialności sądowej niezależnie od odebrania broni. Obowiązkiem organów policji jest ścisłe przestrzeganie, aby wykroczenia takie w przyszłości się nie powtarzały".

R. 270.

VII. Nabywanie i posiadanie krótkiej broni palnej przez funkcjonarjuszów policji państwowej. Na podstawie okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 98 z dnia 29 sierpnia r. b. BP. 3289 zarządzam, co następuje:

1. Każdy funkcjonarjusz policji bez względu na stopień służbowy i stanowisko, który pragnie nabyć na własność krótką broń palną do użytku służbowego, obowiązany jest uzyskać na to pisemne zezwolenie właściwej wałdzy przełożonej.

2. Władzami przełożonemi, właściwemi do udzielania zezwoleń na nabywanie i posiadanie do celów służbowych własnej krótkiej broni palnej przez niższych funkcjonarjuszów p. p. są komendanci jednostek policyjnych w stopniu oficerskim, a więc:

a) komendanci posterunków oficerskich,
b) komendanci kompanji granicznych,
c) kierownicy komisarjatów,
d) kierownicy ekspozytur policji politycznej,
e) komendanci miast wydzielonych,
f) komendanci powiatowi,
g) komendanci szkół okręgowych,
h) komendanci rezerw okręgowych,
i) naczelnicy okr. urzędów śledczych,
k) naczelnicy okr. urzędów śledczych policji politycznej,
l) komendanci okręgowi,
ł) komendant Głównej Szkoły P. P.,
m) naczelnicy Wydziałów Komendy Głównej P. P.,
n) Komendant Główny P. P.

3. Zezwolenia na prawo nabywania i posiadania broni przez wyższych funkcjonarjuszów p. p. udzielane są przez bezpośrednich przełożonych.

4. Komendanci posterunków p. p. w stopniu niższych funkcjonarjuszów, prawa udzielania zezwoleń na nabywania broni przez podwładnych nie posiadają.

5. Sprzedaż lub wyzbycie się broni palnej, stanowiącej własność prywatną funkcjonarjusza p. p. może nastąpić za zezwoleniem pisemnem właściwej władzy przełożonej uprawnionej do udzielania zezwoleń na nabywanie broni (patrz pp. 2 i 3).

6. W celu ewidencji krótkiej broni palnej, stanowiącej własność prywatną funkcjonarjuszów, do użytku służbowego polecam:

a) w terminie 2-tygodniowem przeprowadzić spis funkcjonarjuszów, posiadających własną broń, nabytą przed wydaniem okólnika M. S. W. Nr. 98 (przed dniem 1 września 1924 r.);
b) w tym samym terminie założyć stałą kontrolę broni własnej funkcjonarjuszów, przeznaczonej do użytku służbowego.

7. Książka ewidencyjna broni własnej funkcjonarjuszów p. p. ma być prowadzona przez:

a) komendy powiatowe p. p. — wszystkich funkcjonarjuszów na terenie powiatu (wraz z policją polityczną);
b) komendy miast wydzielonych;
c) komendy okręgowe — dla wszystkich funkcjonarjuszów rezerw okręgowych, szkół okręgowych, urzędu śledczego, urzędu policji politycznej i samej komendy okręgowej;
d) komenda okręgu VI m. st. Warszawy — dla wszystkich funkcjonarjuszów okręgu VI;
e) Komenda Główna — dla funkcjonarjuszów tejże w/g następującego wzoru:

Strona lewa.

Nr. bieżący	Nazwisko, imię i stopień służbowy funkc.	Przydział	Zezwolenie na nabycie broni (Urz., data i Nr.	Raport fukcjon. o nabyciu broni (Data i Nr.)	System, kaliber i Nr. broni	Zawiadomienie władzy administracyjnej o nabytej broni (Data i Nr.)
1	2	3	14	5	6	7

Strona prawa.

Zezwolenie na sprzedaż broni (Urząd, data i Nr. dziennika)	Raport o sprzedaży lub wyzbyciu się broni (Data i Nr. dz.)	Zawiadomienie władzy administracyjnej o sprzedaży lub wyzbyciu się broni	Uwagi
8	9	10	11

Do książki ewidencyjnej broni ma być prowadzony skorowidz alfabetyczny, wskazujący nazwiska i pozycje książki.

8. Każdy funkcjonarjusz, kupujący lub sprzedający broń za zezwoleniem władzy przełożonej, melduje o fakcie nabycia lub wyzbycia się broni na piśmie. Raporty te stanowią podstawę rejestru broni. Po zużytkowaniu ich w książce ewidencyjnej przez władzę, prowadzącą ewidencję (patrz p. 7), należy je odkładać do akt osobistych danego funkcjonarjusza. Tak samo odkładane są do akt osobistych odpisy zewoleń na nabycie i wyzbycie się broni.

9. W razie przeniesienia funkcjonarjusza na inne miejsce służbowe, władza prowadząca ewidencję broni notuje to w rubryce „uwagi", poczem wykreśla danego funkcjonarjusza z ewidencji broni, a władza prowadząca ewidencję na nowem miejscu służby, wciąga go do swojej ewidencji na podstawie dokumentów z akt osobistych.

10. Spis broni krótkiej, stanowiącej własność funkcjonarjuszów, nabytej przed 1 września 1924 (patrz p. 6 lit. a) winien być przeniesiony do książki ewidencyjnej. Rubryka 4-ta zostanie niewypełniona, a w rubryce 11-ej należy zaznaczyć „nabyto przed dniem 1 września 1924 r.".

11. Jeden egzemplarz spisu broni, o którym mowa w p. 10, przedłożyć władzom administracyjnym I instancji (w Warszawie — Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę) z zaznaczeniem, że posiadana broń służy do użytku służbowego, należy do ich ekwipunku, nabyta została przed wejściem w życie okólnika Min. Spraw Wewn. Nr. 98 i wciągnięta jest do ewidencji.

12. W przyszłości wszelkie zmiany w ewidencji broni własnej funkcjonarjuszów winny być zaraz po ich zaewidencjowaniu donoszone władzom administracyjnym I instancji (w Warszawie — Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę). Doniesienia o ubyt-

ku (wyzbyciu się) broni, winny zawierać nazwisko i adres osoby lub firmy, na rzecz których broni się wyzbyto.

13. Komendy powiatowe i komendy p. p. miast wydzielonych, przedkładają Komendom Okręgowym miesięczne wykazy liczbowe broni krótkiej, stanowiącej własność funkcjonarjuszów, a Komendy Okręgowe ogólne zestawienie przedkładają Komendzie Głównej P. P. przy miesięcznych wykazach stanu faktycznego.

14. Nabywanie i posiadanie broni, nie mającej charakteru ekwipunku służbowego, podlega wszystkim ogólnym przepisom, obowiązującym osoby prywatne i nie wymaga rejestracji przez policyjne władze przełożone.

15. Winni przekroczenia postanowień niniejszego rozkazu, pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

16. Tekst okólnika Min. Spraw Wewn. Nr. 98 z dnia 29 sierpnia r. b. BP. 3289 — podaję w następnym punkcie niniejszego rozkazu.

Okólnik Nr. 98 z dnia 29 sierpnia 1924 r. Nr. BP. 3289.

W sprawie nabywania broni i amunicji przez osoby wojskowe i funkcjonarjuszów policji państwowej.

Do wszystkich Panów Wojewodów, P. Delegata Rządu w Wilnie i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Wobec wynikłych wątpliwości co do prawa nabywania krótkiej broni palnej przez osoby wojskowe oraz funkcjonarjuszów policji państwowej, wyjaśniam w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, co następuje:

I. Osoby wojskowe nabywać mogą krótką broń palną (rewolwery i pistolety automatyczne) kal. 6, 3 do 9 mm. jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia, wydanego przez ich bezpośredniego przełożonego. Pozwolenie to pozostaje u sprzedającego broń i służy jako dowód sprzedaży broni osobie do kupna uprawnionej.

II. Funkcjonarjusze policji państwowej nabywać mogą na własność broń palną krótką wszelkiego kalibru, o ile broń ta używana ma być jednocześnie w celach służbowych, jedynie na podstawie imiennego pisemnego pozwolenia właściwego Komendanta powiatowego (względnie Komisarza) policji państwowej. Pozwolenie to pozostaje u sprzedającego.

Kupiona przez funkcjonarjusza p. p. broń winna być niezwłocznie zarejestrowana we właściwej Komendzie Powiatowej (wzgl. Komisarjacie) i Komenda ta (Komisarjat) winna zawiadomić o kupnie właściwe Starostwo z zaznaczeniem o zarejestrowaniu broni w spisie broni należącej do ekwipunku i przeznaczonej do użytku służbowego. Sprzedaż takiej broni przez funkcjonarjusza p. p. nastąpić może również jedynie za pozwoleniem Komendanta (Komisarza) p. p. i o sprzedaży winno być zawiadomione Starostwo z podaniem osoby, względnie firmy, która broń tę nabyła.

Funkcjonarjusze policji państwowej, kupujący broń palną jedynie dla własnego użytku i nie mającą być użytą dla ekwipunku i dla celów służbowych, podlegają przy jej kupnie tym samym przepisom jak osoby cywilne i winni uzyskać pozwolenie władzy administracyjnej. Pp. Komendanci (Komisarze) policji państwowej, mogą wydawać wymienione powyżej pozwolenia tylko wówczas, gdy nabywana przez funkcjonarjusza policji państwowej broń ma służyć jednocześnie do użytku służbowego.

III. Nabywanie amunicji do broni palnej krótkiej oraz nabywanie broni białej, może być dokonywane przez osoby wojskowe i funkcjonarjuszów policji za okazaniem legitymacji służbowej.

Zechce Pan Wojewoda (Delegat Rządu, Komisarz Rządu) wydać niezwłocznie odpowiednie instrukcje podległym władzom i organom policyjnym oraz spowodować odpowiednie pouczenie osób, uprawnionych do handlu bronią i amunicją.

R. 276.

XV. Sprostowanie.

Prostuje się w rozkanie Nr. 270 punkt 13 w rubryce „Nabywanie i posiadanie krótkiej broni palnej przez funkcjonarjuszów policji państwowej w ten sposób: Komendy powiatowe i komendy p. p. miast wydzielonych, przedkładają Komendom Okręgowym kwartalnie wykazy liczbowe krótkiej broni palnej, stanowiącej własność funkcjonarjuszów, a Komendy Okręgowe ogólne zestawienia przedkładają Komendzie Głównej łącznie z kwartalnym wykazem broni.

R. 291.

VI. Postępowanie z bronią palną, stanowiącą prywatną własność funkc. p. p. w razie zwolnienia ich z korpusu p. p. (Uzupełnienie Rozk. Nr. 270).

Uzupełniając Rozk. 270 wyjaśniam, że krótka broń palna, stanowiąca własność funkcjonarjusza p. p. i zarejestrowana przez właściwy urząd policyjny, w razie zwolnienia tego funkcjonarjusza ze służby w policji państwowej powinna ona być przez niego pozostawiona na przechowaniu w urzędzie policyjnym, który ją zarejestrował. Wydanie broni i wykreślenie z książki ewidencyjnej następuje: 1) w razie przedstawienia przez zwolnionego właściwego zezwole-

nia wydanego przez władzę administracyjną; 2) w razie przedstawienia zaświadczenia organizacji państwowej, uprawnionej do posiadania broni, że zwolniony został do niej przyjęty na służbę i zgłosił swoją broń do ewidencji oraz 3) w razie sprzedaży instytucji lub osobie uprawnionej do kupna broni, przyczem w książce ewidencyjnej winien być szczegółowo wymieniony powód wykreślenia i o wyjściu broni z ewidencji zawiadomiona właściwa władza administracyjna.

R. 307.

XI. Odwołanie p. VI rozkazu K. Gł. P. P. Nr. 291. Ponieważ przepisy obowiązujące na terenie województw: Krakowskiego, Poznańskiego i Pomorskiego nie przewidują konieczności uzyskania pozwolenia władzy administracyjnej na posiadanie broni palnej, odwołuję w stosunku do okręgów policyjnych VII, XI i XII p. VI rozkazu mojego Nr. 291.

R. 7.

4. Broń odbierana jako dowody rzeczowe. Doszło do wiadomości Komendy Głównej P. P., iż organa policyjne zatrzymują broń palną odebraną od oskarżonych, przerabiają ją i reparują, nie bacząc na to, iż broń ta stanowi dowód rzeczowy. Wobec tego, że taki stan rzeczy uniemożliwia organom sądowym przeprowadzenia należycie śledztwa i udowodnienia winy oskarżonym, Komendanci Okręgowi zarządzą, aby podobne wypadki na przyszłość nie miały miejsca.

R. 323.

XII. Postępowanie z bronią skonfiskowaną. W związku z rozkazem moim Nr. 134 p. VIII z dnia 29 sierpnia 1921 r., podaję poniżej do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 51 z dnia 6 maja 1926 roku Nr. BP. 2966/26.

„Uchylając okólnik Nr. 68 z dnia 23 lipca 1921 r. (BP. 866), zarządzam, co następuje:

1. Skonfiskowaną na mocy prawomocnych orzeczeń broń lub amunicję wojskową tak zdatną jak i niezdatną do użytku winni Pp. Starostowie pod rachunkiem i za potwierdzeniem odbioru przesyłać do właściwych Dowództw O. K. Inną broń i amunicję należy podzielić na broń zdatną i niezbędną do użytku. Broń i amunicję zdatną do użytku należy przesyłać w stosownych odstępach czasu do urzędów wojewódzkich.

2. Urzędy wojewódzkie będą przekazywać broń palną krótką (pistolety lub rewolwery) komendantom wojewódzkim p. p. dla użytku policji, zaś broń myśliwską do właściwych okręgowych dyrekcji lasów państwowych na potrzeby straży lasów państwowych i samorządowych. Broń starożytną, wzgl. mającą wartość muzealną i nienadającą się skutkiem tego do wyżej wzmiankowanego użytku należy wyłączać i broń taka może być odstępowana do zbiorów przy instytucjach państwowych lub samorządowych lub jeśli tego rodzaju załatwienie nie da się przeprowadzić, broń taką należy sprzedawać z licytacji handlom broni lub osobom posiadającym pozwolenie na broń lub kolekcjonującym broń.

3. Broń niezdatną do użytku i jej części (szmelc) winni Pp. Starostowie sprzedawać z licytacji jako szmelc, przyczem uprzednio przedsięwziąć należy kroki w celu zupełnego uczynienia tej broni i jej części niezdatnemi ani do użytku, ani do naprawienia. Ponieważ sprawa ta w poszczególnych starostwach nasuwać może trudności, pozostawiam uznaniu Panów przeprowadzenie tej sprzedaży przez władze administracyjne I instancji lub przez urzędy wojewódzkie. W każdym razie zniszczenie przedmiotów podlegających sprzedaży jako szmelc winno być dokładnie przeprowadzone przy świadkach i winno być zaprotokułowane.

4. Pp. Starostowie winni przesyłać corocznie do dnia 15 stycznia za rok ubiegły wykazy skonfiskowanej broni do urzędów wojewódzkich, ponadto zaś winni również przesyłać sprawozdanie o każdej licytacji, które należy przedsiębrać w miarę nagromadzenia większej ilości nieużytecznej broni.

R. 248.

V. Obsługa karabinów maszynowych. Wielokrotnie zostało stwierdzonem, że obsługa karabinów maszynowych nie pełni żadnej prawie służby policyjnej, gdyż jest stale trzymana w rezerwie na wypadek potrzeby użycia karabinów, z którymi nikt inny obchodzić się nie umie. Aby położyć kres tak nieoszczędnemu szafowaniu siłami ludzkiemi, polecam, ujednostajniając praktykę stosowaną już przez niektóre okręgi, zaznajamiać sumarycznie z obsługiwaniem karabinów maszynowych możliwie wszystkich policjantów, a w każdym razie taką ilość, aby w każdym punkcie rozlokowania karabinów były conajmniej trzy zmiany do obsługiwania ich przy strzelaniu. Niezależnie od tego, na każdy karabin maszynowy winno być

stale przeznaczonych dwuch specjalnie wyuczonych ludzi, odpowiedzialnych za stan karabinu.

R. 294.

II. Etaty karabinów maszynowych.

Ustala się następujące etaty karabinów maszynowych:

	Thompson	Chauchat	Levis	Lekki niemiecki	Shwarzlose	Razem lekkich	Razem ciężkich
Pol. Państw. Woj. Warszawskiego . . .	—	—	—	—	1	—	1
„ „ „ Łódzkiego	2	—	—	—	2	2	2
„ „ „ Kieleckiego	2	—	—	—	3	2	3
„ „ „ Lubelskiego	2	—	1	—	2	3	2
„ „ „ Białostockiego . . .	6	—	9	—	15	15	15
„ „ m. st. Warszawy	2	—	—	—	2	2	2
„ „ Woj. Krakowskiego . . .	2	—	—	—	2	2	2
„ „ „ Lwowskiego	1	—	2	—	2	3	2
„ „ „ Tarnopolskiego . . .	3	4	3	—	8	10	8
„ „ „ Stanisławowskiego . .	3	—	6	—	3	9	3
„ „ „ Poznańskiego . . .	—	—	—	2	2	2	2
„ „ „ Pomorskiego	—	—	—	2	—	2	—
„ „ „ Wołyńskiego	15	—	2	3	20	20	20
„ „ „ Poleskiego	3	24	—	—	4	27	4
„ „ „ Nowogrodzkiego . .	4	42	—	6	14	52	14
„ „ Okr. Wileńskiego	14	68	—	—	20	82	20
Główna Szkoła Pol. Państw.	1	—	—	—	1	1	1
Razem . . .	60	138	23	13	101	234	101

Po brakujące do etatu karabiny maszynowe Schwarzlose należy przysłać odbiorcę do Komendy Głównej. Nieobjęte etatem ręczne, lekkie i ciężkie karabiny maszynowe wraz z amunicją należy po otrzymaniu karabinu maszynowego Schwarzlose przysłać do Komendy Głównej P. P. Brakujące do etatu ręczne i lekkie karabiny maszynowe będą przydzielone oddzielnie.

R. 294.

IV. Tymczasowe przepisy o przydziale i przechowaniu amunicji.

W sprawie przechowywania amunicji oraz zaopatrzenia urzędów i funkcjonarjuszów p. p. w naboje karabinowe i pistoletowe polecam ścisłe stosowanie poniższych norm i wskazówek:

1. Każdy komisarjat lub posterunek p. p. powinien być zaopatrzony w 40 naboi na każdy przydzielony karabin, z których policjant, pełniący służbę zewnętrzną, otrzymuje 20 szt., pozostałe zaś 20 w ładownicy, a w jej braku w oddzielnym woreczku lub paczce, przechowuje jako zapasowe komendant posterunku lub dyżurny w komisarjacie.

2. W czasie ostrego pogotowia oraz w powiatach silnie w zakresie bezpieczeństwa publicznego zagrożonych policjant otrzymuje pełne zaopatrzenie, t. j. 40 naboi w ładownicach.

3. Komendy miast i Komendy powiatowe powinny być zaopatrzone w rezerwę naboi obliczoną w stosunku 40 naboi na każdy inwentarzowy karabin policyjny; naboje rezerwowe powinny być przechowywane w skrzynkach.

4. Zapas naboi posiadany przez Komendy wojewódzkie również winien być przechowywany w skrzynkach.

5 Komisarjaty i posterunki w powiatach silnie zagrożonych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, powinny być stale zaopatrzone w 80 naboi na każdy przydzielony karabin (40 naboi otrzymuje policjant w myśl p. 2; 40 naboi przechowuje komendant posterunku lub dyżurny w komisarjacie w sposób w p. 1 wskazany, rezerwa naboi w Komendach miast i Komendach powiatowych, jak w p. 3).

6. W komisarjatach i na posterunkach ilość naboi powinna być niezwłocznie w razie zużycia uzupełniona do przepisanej (przez Komendy miast i Komendy powiatowe).

7. Komendy miast i Komendy powiatowe uzupełniają swoją rezerwę naboi w Komendzie Wojewódzkiej raz do roku w miesiącu grudniu. Częstsze uzupełnianie rezerwy lub uzupełnianie w innym czasie może nastąpić w razie wyjątkowej konieczności i przy znacznem uszczupleniu rezerwy.

8. Naboi raz wyjętych ze skrzynek dla zaopatrzenia komisarjatów i posterunków nie wolno wkładać do napoczętych skrzynek z powrotem i muszą one być przechowywane oddzielnie i zużyte w służbie w komisarjatach i na posterunkach lub do ćwiczeń w strzelnicy.

9. Należy zachować jaknajściślejszy porządek tak co do partji otrzymanych naboi karabinowych (wydawać do zużycia skrzynki z najdawniejszych partji), jak i co do wzoru nabojów (aby uniknąć wypadkowego pomieszania naboi do różnych typów karabinów).

10. Naboje w skrzynkach powinny być przechowywane w ubikacjach suchych, nadziemnych, możliwie zabezpieczonych od silnego nagrzania lub ognia, przewiewnych (w razie nieodpowiednich warunków co do przewiewu otwierać często ubikacje dla przewietrzenia), utrzymywanych w bezwzględnej czystości i porządku. Skrzynki nie mogą leżeć bezpośrednio na podłodze, a na podkładach drewnianych, nie mogą dotykać ścian i winny być ustawione tak starannie, aby wykluczoną była możliwość spadnięcia której z nich na podłogę. Skrzynki z nabojami powinny być zabezpieczone od działania promieni słonecznych (szyby zamalowane wapnem lub białą farbą) i temperatury wyższej ponad 25° C. Ubikacja winna być dostatecznie zabezpieczoną od kradzieży, względnie zamachu. Skrzynki powinny być oznaczone numerem okręgu i skrótem Komendy Powiatowej lub komisarjatu, zaopatrzone w napisy wskazujące ilość naboi, ich rodzaj, wzór oraz datę otrzymania.

11. Wystrzelone łuski, łódki i naboje karabinowe, które zawiodły, mają być należycie posegregowane, opakowane i odesłane do Komendy Wojewódzkiej raz do roku w m-cu grudniu. Ilość zagubionych łusek i łódek karabinowych nie może przekraczać 5%.

12. W razie ujawnienia skrzyni z nabojami niezdatnemi do użytku, skrzynia ta winna być zwrócona do Komendy Wojewódzkiej, gdzie może być przechowywana „pod obserwacją" w specjalnych pomieszczeniach zdala od dobrej amunicji.

13. Do krótkiej broni palnej policjant w służbie winien otrzymać nie mniej niż 12 naboi (2 magazyny).

14. Granaty ręczne należy przechowywać zawsze w skrzyniach i wydawać funkcjonarjuszom p. p. w miarę potrzeby.

15. Amunicję świetlną (rakiety) należy przechowywać w pudełkach tekturowych i wydawać funkcjonarjuszom p. p. w miarę potrzeby.

16. Przepisy p. 8, 9, 10, 11 i 12 winny być odpowiednio przestrzegane w stosunku do naboi pistoletowych, granatów ręcznych i rakiet.

R. 318. Instrukcja 364/p IX

Instrukcja o dokonywaniu przeglądu broni. Celem unormowania sprawy przeglądu broni rozkazuję ściśle zastosować się do poniżej podanej instrukcji. Przykładowo została opracowana instrukcja przeglądu karabinu i karabinka typu Mauser, wzór 98. Sposób przeglądu innych typów karabinów, znajdujących się w posiadaniu p. p., winien być dostosowany do powyższej instrukcji, uwzględniając konstrukcyjne zmiany, właściwe typom tych karabinów.

W celu dokładnego zbadania stanu broni służą przeglądy: a) zwyczajne, b) okresowe, c) doryweze.

Zwyczajne przeglądy dokonywują się stale przez komendantów posterunków, komendantów plutonów i oficerów danej jednostki podczas i po każdorazowem czyszczeniu broni, przed i po strzelaniu, oraz wtedy, kiedy czynności służbowe tego wymagają. Zasadą zwyczajnego przeglądu jest gruntowne badanie znajomości broni, umiejętności obchodzenia się z nią, oraz bezwzględnej troskliwości w utrzymaniu broni w stanie czystym, a przedewszystkiem przewodu lufy.

Przeglądy perjodyczne wyznacza komendant wojewódzki p. p., normując ich dni odnośnym rozkazem. Perjodyczne przeglądy winny być dokonywane przez oficera, delegowanego z ramienia komendanta wojewódzkiego p. p., i rusznikarza w obecności oficera tej jednostki, której broń ma być przeglądana, oraz tego funkcjonarjusza p. p., do którego należy bezpośredni nadzór nad stanem broni danej jednostki z ramienia powiatowego komendanta, lub kierownika komisarjatu.

Przeglądy te winny być dokonywane w ciągu całego roku. Najbardziej jednak odpowiednią porą na wyznaczanie ich jest jesień i wiosna. Wiosna jest bardzo odpowiednią porą dla dokonywania przeglądów wskutek tego, że okres zimy jest najbardziej szkodliwym dla broni ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne, które bardzo ujemnie odbijają się na broni, jesień zaś jest okresem, w którym bywają ukończone ćwiczenia w strzelaniu i bardziej, niż kiedyindziej, uwypuklają się wady broni. Przy perjodycznych przeglądach przynajmniej 25% karabinów winno być badane w stanie rozło-

żonym i przedewszystkiem te, które nasuwają wątpliwości co do ich dobrego stanu i które należy usunąć, lub poddać gruntownej naprawie. Pozostałe karabiny winny być badane w stanie złożonym. Przy systematycznem prowadzeniu przeglądów wszystka broń p. p. w ciągu 3—4 lat będzie zbadana w stanie rozłożonym.

Przeglądy dorywcze odbywają się na skutek specjalnych zarządzeń, przy przyjmowaniu lub zdawaniu broni do składnic lub innej jednostki, na strzelnicach, przy niewypałach i innych nadzwyczajnych wypadkach. Dorywcze przeglądy odbywają się przez rusznikarza i oficera danej jednostki.

Przeglądy perjodyczne. Karabiny złożone. Przy tym przeglądzie karabiny i karabinki bada się z założonym pasem. Po sprawdzeniu przewodu lufy układa się broń pojedyńczo na stole, celem dalszego badania. Broń musi być starannie wyczyszczona i odtłuszczona. Jako sprawdziany i środki do badania służą: 1) kalibromierz, wkręcony na wycior, 2) nabój stalowy maksymalny, 3) sprawdzian występu grota iglicy, 4) waga sprężyny iglicznej, 5) łódka z 5 nabojami ćwiczebnymi.

Badanie lufy. Sprawdzić, czy lufa jest wewnątrz czysta, prosta i nierozdęta; czy nie posiada wżer rdzy lub osadu niklu; czy wlot, komora nabojowa, część przejściowa, przewód lufy i wylot nie są pokaleczone i porysowane. Następnie bada się kalibromierzem, czy ten wchodzi do wylotu lufy. O ile kalibromierz wchodzi do 2-ch mm., jest to oznaką rozpoczęcia powiększenia się przewodu lufy; przy głębszem wejściu kalibromierza do lufy, jest ona jeszcze zdatna do użytku bojowego, o ile karabin z wyżej wymienioną lufą posiada celność.

Badanie zamka w obsadzie. Sprawdzić, czy zamek nie zacina się w obsadzie przy kilkakrotnem skręceniu zapomocą rączki i przy posuwaninu wstecz i wprzód, przyczem zaczep zamkowy zatrzymuje zamek.

Badanie zabezpieczania broni. Zbadać czy skrzydełko bezpiecznika daje się swobodnie i bez tarcia skręcić w prawo, uniemożliwiając w ten sposób zwolnienie kurka i odryglowanie zamka.

Badanie odstępu zapory. Przy badaniu odstępu zapory wkłada się do komory nabojowej stalowy nabój maksymalny, przyczem zamek nie powinien się zaryglować. Przy wyciąganiu zamka z nabojem stalowym należy zważać, aby dno naboju nie uderzyło o wyrzutnik, co powoduje częste pękanie i urywanie częściowe kryzy stalowego naboju. Trzon zamkowy winien być z obsady wyjęty, poczem zaś nabój stalowy ostrożnie ku dołowi wysunięty. Naboje stalowe, jako i wszelkie sprawdziany winny być stale umieszczone w futerałach z drzewa, wyklejanych suknem.

Badanie łatwego podawania naboi i sprawności wyrzutnika. Badanie przeprowadza się przy cofniętym wstecz zamku, wkładając do obsady łódkę z pięcioma ciężkimi nabojami ćwiczebnymi i naciskając na ostatnie aż do umieszczenia ich w pudełku. Podanie naboi jest prawidłowe, o ile przy wsuwaniu i zaryglowaniu zamka nabój został pazurem wyciągu pochwycony i doprowadzony do komory nabojowej; przy odryglowaniu i raptownem pociągnięciu zamka wstecz, nabój zostanie pazurem wyciągnięty i uderzając o wyrzutnik, zostaje wyrzucony w prawo.

Badanie spustu. Naciskając w stanie zabezpieczonym i przy naciągniętym kurku na spust, sprawdzić, czy tenże swobodnie porusza się, nie zacina się w obsadzie i naciskając na kurek zobaczyć czy ząb zaczepowy nie trze o ząb zaczepowy kurka; czy w stanie odbezpieczonym przy naciśnięciu spustu wstecz odczuwa się opór, a po przezwyciężeniu go, czy następuje zwolnienie kurka.

Badanie ochraniacza. Zbadać, czy ochraniacz lufy daje się założyć na wylot lufy, nie jest pogięty i kapturek sprężyście umocowany na ochraniaczu; czy ochraniacz daje się bez wielkiego wysiłku odjąć.

Badanie muszki. Sprawdzić, czy podstawa muszki nie jest obluźniona; muszka nie pokaleczona, czy nie wytarte oksydowanie i czy silnie jest umocowana w gniazdku podstawy i prawidłowo osadzona na swojem nacięciu.

Badanie celownika. Sprawdzić, czy podstawa celownika nie jest luźna i pokaleczona; ramię celownika jest silnie umocowane na sworzniu; krawędzie szczerbiny nie są zbite lub wytarte; suwak z zaciskami i śrubkami nie za lekko posuwa się na podstawie celownika i zaciski prawidłowo zaskakują; suwak jest silnie połączony z ramieniem celownika zapomocą śrub wodzących. Przy kbk. 98 sprawdzić, czy ramię celownika jest silnie umocowane swymi czopami w podstawie celownika oraz sprężyna ramienia celownika sprężyście działa na ramię celownika; suwak posuwa się lekko na ramieniu celownika i zacisk silnie utrzymuje suwak.

Badanie pasa i jego okucia. Zbadać, czy pas nie jest uszkodzony, popękany oraz nie jest źle konserwowany; sprawdzić, czy klamra, sprzączka i strzemię nie są pokrzywione, pęknięte i zużyte.

Badanie występu grota iglicznego. Występ grota iglicznego bada się przy wyciągniętym zamku i zwolnionej iglicy. Grot iglicny bada się sprawdzianem występu grota iglicy i winien wystawać ponad płaszczyzną czółka, nie mniej, jak 1,2 mm. i nie więcej jak 1,4 mm.

Badania sprężyny iglicznej. Przy badaniu sprężyny iglicznej należy zamek rozłożyć. Sprężynę iglicznę bada się wagą sprężyny iglicznej na jej siłę nośną, która przy

ciężarku 9 klg. nie powinna się ściągnąć poniżej płaszczyzny ramienia wagi, t. j. 59 mm. powyżej płaszczyzny gniazdka sprężyny. Po zbadaniu sprężyny iglicznej następuje złożenie zamka.

Karabiny rozłożone.

Badanie broni uskutecznia się w stanie rozłożonym po uprzeniem wyczyszczeniu, następnie po jej rozłożeniu i przy składaniu.

Sposób rozłożenia broni i miejsce przeglądu.

Do przeglądu niezbędne są stoły, na których rozkłada się części składowe broni. Wskazanem jest urządzanie przeglądu broni serjami w jasnej sali, najlepiej w pracowni rusznikarskiej. Karabiny rozkłada się w odstępach 25 cm. jeden obok drugiego, aby części nie pomieszały się.

Nadzór nad rozbieraniem broni. Dla prawidłowego rozbierania i czyszczenia broni przy przeglądzie w stanie rozłożonym, składania jej i natłuszczania mogą, oprócz personelu rusznikarskiego, być pomocnymi funkcjonarjusze p. p., specjalnie pouczeni przez rusznikarza, przy użyciu do tego celu przepisanych narzędzi i środków. Jako sprawdziany i środki do badania służą:

1) nabój stalowy maksymalny,
2) kalibromierz, wkręcony na wycior,
3) waga sprężyny iglicznej,
4) śrubokręty i przyrządy do ściągania bączków,
5) odniklownik z wyciorem i przybory do konserwacji.

Odświeżenie przewodu lufy. Przed rozłożeniem broni powinny być wszystkie lufy wyczyszczone odniklownikiem przez personel rusznikarski.

Sposób rozłożenia broni na jej główne części. Uskutecznia się w sposób niżej podany:

1) lufa z muszką i celownikiem, przyrządem spustowym i zaczepem zamkowym. Śruby główne są wkręcone w obsadę.
2) zamek rozłożony, z wyjątkiem wyciągu,
3) mechanizm podający z pudełkiem,
4) łoże z przykręconem okuciem, wkręconym wyciorem i nasuniętą nakładką.

Sprawdzanie numeracji broni. Przegląd rozpoczyna się sprawdzaniem numeracji broni i poszczególnych głównych części. Szczególnie należy zwracać uwagę na te części, które w złożonej broni są niewidoczne, a przedewszystkiem na lufę z obsadą i łożem.

Badanie lufy z muszką i celownikiem. Zbadać, czy powłoka zewnętrzna nie jest zardzewiała oraz wytarta, czy lufa wewnątrz jest czysta, pusta i nierozdęta, czy nie posiada wżer rdzy lub osadu niklu, czy wlot, komora nabojowa, część przejściowa, przewód lufy i wylot nie są pokaleczone i porysowane. Następnie bada się kalibromierzem, czy tenże wchodzi do wylotu lufy. O ile kalibromierz wchodzi do 2 mm., jest to oznaką rozpoczęcia się powiększenia przewodu lufy; przy głębszem wejściu kalibromierza do lufy, jest ona jeszcze zdatną do użytku bojowego, o ile karabin z wyżej wymienioną lufą posiada celność.

Badanie obsady. Zbadać, czy wodzidła zamkowe nie są pokaleczone; to samo dotyczy wodzidła kurkowego, wkładu nabojowego, czy zaczep kurkowy wystaje w wodzidle kurka i nie jest pokaleczony lub zgięty.

Badanie muszki. Sprawdzić, czy podstawa muszki nie jest obluźniona; muszka nie jest pokaleczona i wytarta, i czy silnie jest umocowana w gniazdku podstawy i prawidłowo obsadzona na swojem nacięciu. Przy kbk. 98 zbadać czy klin muszki i muszka są silnie obsadzone.

Badanie celownika. Sprawdzić, czy podstawa celownika nie jest luźna i pokaleczona; ramię celownika jest silnie umocowane na sworzniu, krawędzie szczerbiny nie są zbite lub wytarte, suwak z zaciskami i śrubkami nie za lekko posuwa się na podstawie celownika i zaciski prawidłowo zaskakują, suwak jest silnie połączony z ramieniem celownika zapomocą śrub wodzących. Przy kbk. 98 sprawdzić, czy ramię celownika jest silnie umocowane swymi czopami w podstawie celownika oraz sprężyna ramienia celownika sprężyście działa na jego ramię, suwak posuwa się lekko na ramieniu celownika i czy zacisk silnie go utrzymuje.

Badanie przyrządu spustowego. Sprawdzić, czy zaczep kurkowy i język spustowy nie za luźno spoczywają na sworzniach, nie są zużyte, pokrzywione lub za luźno umocowane w swoich łożyskach, ząb zaczepu kurkowego nie jest uszkodzony lub zużyty, jak również, przednia ostra krawędź zęba nie jest zaokrąglona, sprężyna zaczepu nie jest luźna, pęknięta i posiada sprężystość przy naciskaniu na spust.

Badanie zaczepu zamkowego. Sprawdzić, czy zaczep zamkowy jest silnie umocowany na śrubie zaczepu, sprężyście działa i wyrzutnik nie jest pokrzywiony i pokaleczony.

Badanie śrub głównych. Sprawdzić, czy przednia i tylna śruba nie są pokaleczone, pokrzywione i nie za luźne w gwintach obsady.

Rozkładanie zamka bez wyciągu. Zamek rozkłada się w ten sposób, że wyjmuje się go z postawionym pionowo bezpiecznikiem i po naciśnięciu na zapadkę zameczka odkręca się zameczek od trzona zamkowego. Zameczek z iglicą opiera się kołnierzem iglicznym o otwór kowadełka kb. lub specjalnego przyrządu do rozbierania zamka i, naciskając na zameczek, wyjmuje się kurek z karbów iglicy, obracając go na $^1/_4$ obrotu i po zwolnieniu sprężyny rozkłada się poszczególne części zamka.

Badanie trzona zamkowego. Zbadać, czy trzon zamkowy zewnątrz i wewnątrz nie jest zardzewiały, pokaleczony lub pęknięty, czółko nie jest wypalone, otwór grota iglicznego nie jest zwężony, krawędź czółka i występy oporowe dna łuski nie są pokaleczone lub wypryśnięte, czy wycięcia dla zapadki zameczka nie są pokaleczone i powiększone, czy rygle, wodzidło, nasada rączki zamkowej, ześlisk kurka i tylna krawędź trzona nie są pokaleczone.

Badanie wyciągu i pierścienia wyciągu. Sprawdzić, czy wyciąg jest silnie obsadzony na pierścieniu wyciągu, swobodnie obraca się na trzonie i przesuwa wzdłuż trzona; czy wyciąg dostatecznie sprężynuje i pazur nie jest pogięty lub pokaleczony.

Badanie zameczka. Zbadać, czy zameczek nie jest zardzewiały, pęknięty i pokaleczony, zapadka zameczka i sprężyna zapadki nie są pęknięte i zużyte.

Badanie kurka. Sprawdzić, czy kurek, ząb kurkowy, nasada napinacza i skos pochwy kurka, na który bezpiecznik działa nie są pokrzywione lub pokaleczone.

Badanie bezpiecznika. Zbadać, czy karby kołnierza, skos przepustu, oś i zapadka bezpiecznika nie są porysowane, pokaleczone i zużyte.

Badanie iglicy. Zbadać, czy grot, słupek i słupiec nie są skrzywione, grot, skosy grzebieni kołnierza, kołnierz oraz karby iglicy nie są porysowane i pokaleczone; główka grota nie jest spęczona i za miękko zahartowana.

Badanie sprężyny iglicznej. Sprawdzić, czy sprężyna igliczna nie jest pokrzywiona i przy obciążeniu 9 klg. nie ściągnie się poniżej płaszczyzny ramienia wagi, t. j. na 59 mm. powyżej płaszczyzny gniazdka sprężyny.

Badanie części zamka podczas składania. Zbadać, czy zamek nie za luźno wkręca się w trzon zamkowy i zapadka zameczka przy zupełnem wkręceniu zaskakuje w wycięcie na trzonie, unieruchamiając zameczek; czy kurek nie za luźno wkręca się w karby iglicy i włożony razem z iglicą w otwór zameczka oraz wkręcony do trzona zamkowego bez sprężyny iglicznej, swobodnie posuwa się w komorze iglicznej trzona zamkowego i w komorze kurka; czy bezpiecznik włożony do zameczka z przekręconem skrzydełkiem wprawo, unieruchamia zapadką trzon zamkowy, a następnie po przekręceniu skrzydełka wlewo nie przeszkadza przepustem kurka przy przesuwaniu się tegoż.

Badanie złożonego zamka. Zbadać, czy przy naciśnięciu na zapadkę zameczek lekko obraca się wlewo, przy skręcaniu zaś zameczka dłonią wprawo kurek bez większego natężenia swobodnie bez tarcia cofnie się wstecz, naciągając przytem iglicę; wkładając zamek, z cofniętym kurkiem, należy sprawdzić czy ząb kurka nie posiada tarcia o ściany wodzidłowe w ogonie obsady; w zaryglowanym zamku przy pociągnięciu za spust uwydatnia się nieznaczne tarcie płaszczyzny i krawędzi zęba spustowego o płaszczyznę zęba kurka, lekkie cofnięcie się kurka w tył i sprężyste cofanie się spustu ku przodowi; następnie czy odczuwa się opór, po przezwyciężeniu którego powinien nastąpić krótki, silny i wyraźny trzask; przy skręcaniu rączki do położenia pionowego i nie poruszając zamka wstecz kurek, cofając się, zaczepi o zaczep kurkowy przed dojściem nasady rączki zamkowej do bocznej opory nasady rączki w obsadzie; w zaryglowanym zamku i przy wolnem unoszeniu skrzydełka bezpiecznika do pionowego położenia skos przepustu bezpiecznika swobodnie przesuwa się na skosie pochwy kurka, cofając go wstecz. Przy postawionem skrzydełku pionowo lub skręconem w prawo, pochwa kurka winna spoczywać w zaporach kurka przy bezpieczniku i kurek tak dalece musi być cofnięty, by ząb zaczepu kurkowego nie zaczepiał o ząb kurka przy umiarkowanem naciskaniu kciukiem na tył kurka. Czy przy skręconem skrzydełku w prawo zapadka bezpiecznika uniemożliwia odryglowanie zamka.

Podawanie naboi, sprawność wyciągu i wyrzutnika. Bada się przez wkładanie do pudełka 5 ciężkich naboi ćwiczebnych, przyczem należy sprawdzić, czy podawanie, wyciąganie i wyrzucanie łusek jest prawidłowe i pewne; czy przy raptownem i powolnem otwieraniu zamka pazur wyciągu dostatecznie przytrzymuje nabój, który uderzając o wyrzutnik winien być silnie wyrzucony w prawo.

Badanie mechanizmu podającego z pudełkiem. Zbadać, czy podajnik nie jest uszkodzony, sprężyna nie jest skrzywiona, osłabiona lub pęknięta, wieczko silnie przytrzymuje sprężynę podajnika, nie jest pokaleczone, pokrzywione, dokładnie przylega do pudełka i jest silnie przytrzymywane zapadką, oraz czy daje się prawidłowo założyć. Pudełko i kabłąk nie są pokaleczone i zgniecione oraz czy śrubki, przytrzymujące śruby główne, są prawidłowo umocowane w gwintach pudełka.

Badanie łoża z przykręconem okuciem, wkręconym wyciorem i nasuniętą nakładką. Zbadać, czy łoże jest proste, nie popękane, uszkodzone, wypryśnięte i nie za luźne; czy w swoich wyżłobieniach nie jest pokaleczone i popękane; nasada bagnetu nie jest pogięta i pokaleczona, oraz czy jest silnie i prosto umocowana na łożu; czy wycior daje się wykręcić i wyciągnąć, nie jest pogięty i czy nie za ciasno wchodzi w otwór łoża;

uszko wyciora nie jest pogięte i podstawa wyciora nie jest uszkodzona; czy bączki przedni i tylny nie są pokaleczone, wytarte lub pogięte; następnie czy haczyk przedniego i strzemię tylnego bączka nie są pęknięte, pogięte i pokaleczone; sprężyny przedniego i tylnego bączka silnie są umocowane w łożu i dostatecznie sprężynują. Przy kbk. sprawdzić czy koźlik nie jest pokrzywiony i jest silnie umocowany. Sworzeń oporowy posiada silnie przykręconą nakrętkę i silnie umocowany w łożu; pochwa śruby głównej tylnej silnie jest obsadzona w swoim otworze; uszko klamry i tabliczka nie są uszkodzone i silnie przykręcone śrubami; trzewik nie jest porysowany, pokrzywiony i uszkodzony, silnie jest śrubami przykręcony, dokładnie przylega do łoża i nie wystaje poza obwód tylnej części łoża.

Badanie kb. podczas składania i w stanie złożonym. Sprawdzić, czy przy wkładaniu lufy z obsadą w koryto łoża, dolne płaszczyzny obsady i ogona dokładnie leżą na płaszczyźnie wyżłobienia i nasada oporowa opiera się o sworzeń oporowy; czy przy wkładaniu pudełka nie rozszerza ono łoża i spoczywa na nasadzie oporowej obsady i pochwie tylnej śruby głównej; czy śruby główne dają się dokładnie wkręcać, przyczem dokręcać śruby główne należy z większą siłą wówczas, gdy wycięcie główki śruby głównej zaczyna dochodzić do śrubki przytrzymującej; czy tylna śruba główna nie przechodzi do wodzidła ogona obsady; przyrząd spustowy nie zacina się w wyżłobieniu łoża lub wycięciu pudełka; bączki tylny i przedni dają się z umiarkowaną siłą nasunąć na łoże, lufę i nakładkę oraz są przytrzymywane sprężynami bączków. W złożonej broni należy zwracać uwagę na wycięcia główek śrub, które nie powinny być pokaleczone przez używanie nieodpowiednich śrubokrętów.

Badanie odstępu zapory, jak przy przeglądzie karabinów złożonych.

Badanie przewodu lufy, jak przy przeglądzie karabinów złożonych.

Podczas składania broni należy naoliwić lub natłuścić te części i miejsca broni, które są niedostępne, a mianowicie: naoliwić sworzeń zaczepu zamkowego, uszko obsady, otwór dla sworznia i garby języka spustowego, otwór dla sworznia celownika i zaciski suwaka.

Przy wkładaniu lufy z obsadą do koryta łoża natłuszcza się zapomocą pędzla lub szczoteczki wyżłobienia w łożu i nakładce oraz otwór dla pudełka, jak również dolną płaszczyznę obsady, lufę i ściany zewnętrzne pudełka.

W zupełnie złożonym kb. natłuszcza się starannie szczeliny pomiędzy częściami metalowemi a wewnętrznemi krawędziami wyżłobienia łoża tłuszczem, składającym się z waseliny i wosku. Części zamka, jak i całą powierzchnię lub kb. należy lekko natłuścić sposobem natłuszczania broni podczas czyszczenia.

Przeglądy dorywcze.

a) Przegląd wad broni nieposiadającej celności.

Jako sprawdziany i środki do tego celu służą:
1) karta przystrzeliwania,
2) dwie linje stalowe do wzorowania podstawy celownika i muszki,
3) sprawdziany wysokości muszki i celownika,
4) śrubokręty i przyrządy do ściągania bączków,
5) sprawdzian lufy 8,05 mm.

W złożonym karabinie bada się, czy:
1) broń posiada właściwy spust,
2) lufa nie jest skrzywiona,
3) ogon obsady nie za luźno spoczywa w swojem łożysku,
4) podstawa muszki i celownika nie są luźne i skręcone w bocznym kierunku,
5) krawędź celownika i grzbiet muszki nie są zboczone, wytarte oraz czy szczerbina posiada właściwy kształt.

Przy rozkładaniu broni bada się, czy:
1) wysokość muszki i szczerbiny celownika jest właściwa,
2) bączki nie są za silnie lub za luźno osadzone,
3) lufa nie spoczywa wadliwie w łożu,
4) łoże boczne nie odstępuje lub odchodzi ku dołowi i wewnętrzne krawędzie koryta łoża przylegają do lufy,
5) łożysko sworznia oporowego nie jest zużyte i sworzeń oporowy nie jest za luźny,
6) łoże lub nakładka nie są skrzywione,
7) lufa nie jest rozdęta i wylot uszkodzony, nie posiada wżer rdzy, jak również przewód lufy nie jest silnie wytarty i nie posiada osadu niklu,

8) lufa nie jest krzywa,
9) część przejściowa przewodu lufy nie jest uszkodzona,
10) wylot nie jest za silnie wytarty,
11) przewód lufy nie jest powiększony.

b) Przegląd broni przy niewypałach i nadzwyczajnych wypadkach na strzelnicy.

Broń, która wykazuje niewypały winna być zbadaną; należy wówczas sprawdzić, czy kb. posiada:

1) prawidłowy odstęp zapory,
2) prawidłowy występ grota iglicy,
3) dostateczną siłę nośną sprężyny iglicznej,
4) prawidłowy ruch zamka w obsadzie,
5) prawidłowe działanie poszczególnych części zamka.

Broń, nieposiadająca wyżej wymienionych warunków, wykazuje niewypały, w przeciwnych wypadku niewypały pochodzą od złej amunicji.

c) Przegląd broni oddawanej do innej jednostki lub składnicy.

Przegląd powyższy odbywa się na wzór przeglądu z karabinami rozłożonymi. Po przeglądzie broń winna być naprawioną; w stanie odnowionym i zdatnym do użytku bojowego odesłaną do miejsca przenaczenia.

e) Przegląd broni przed zapowiedzianą inspekcją.

Przegląd ten odbywa się na wzór przeglądu z karabinami rozłożonymi.

Przy wszystkich 3-ch typach przeglądu muszą być zbadane:

1) nasada bagnetu,
2) bagnet,
3) pochwa bagnetu,
4) przybory do czyszczenia kb.

Badanie nasady bagnetu. Zbadać, czy bączek przedni i tylny silnie utrzymuje łoże i nakładkę; haczyk bączka przedniego i strzemię tylnego nie są pogięte i za luźno osadzone na sworzniu: czy sprężyny bączków są silnie obsadzone w łożu i przytrzymują bączki. Przy kbk. 98 sprawdzić, czy śruby bączka przedniego i tylnego są silnie przykręcone i uszko tylnego bączka nie jest pogięte.

Badanie bagnetu. Zbadać czy trzon bagnetu nie jest pokaleczony, porysowany, zatrzask dobrze dizała; drewniane okładki nie są popękane, wypryśnięte i porysowane, oraz czy dobrze przyśrubowane; jelec nie jest pogięty i luźny; głownia nie jest porysowana, pogięta lub pęknięta.

Badanie pochwy bagnetu. Sprawdzić, czy pochwa nie jest pogięta i pęknięta; hak i gałka dokładnie przylutowane; skuwka z dławikami sprężynowymi jest silnie umocowana, oraz czy przy wsuwaniu bagnetu do pochwy głownia jest silnie przytrzymywana dławikami w każdej pozycji.

Przegąd przyborów do broni.

Badanie rurki ochronnej. Zbadać, czy rurka ochronna nie jest pogięta lub nie posiada urwanej rączki.

Badanie wyciora. Zbadać, czy wycior do czyszczenia nie jest pokrzywiony i porysowany; zakończenie żerdzi z otworem do pakuł nie jest uszkodzone i pokrzywione; pierścień oporowy nie jest luźny i pokaleczony; rączka nie jest za luźna, oraz czy nie jest pęknięta, wypryśnięta lub pokaleczona.

Przystrzeliwanie karabinów.

Przystrzeliwanie karabinów należy przeprowadzić, jeżeli zauważono nienormalne położenie punktów trafień lub złą celność, oraz po zmianie części, mających wpływ na wynik strzału, a mianowicie: po wstawieniu nowej muszki, nowego celownika lub suwaka, albo po naprawie tychże, po wstawieniu nowego łoża, po prostowaniu łoża, lub naprawie ścian bocznych koryta lufy, po prostowaniu lufy i po naprawieniu wylotu. W razie wątpliwości, czy złe trafienia nie są wywołane przez strzelca, należy przedewszystkiem broń wypróbować przez strzelca wyborowego.

Karabiny z ujemnym wynikiem strzału bada również rusznikarz zapomocą sprawdzianów, celem ustalenia, czy nie mają miejsca następujące braki: w karabinie złożonym wadliwy spust, krzywa kolba, ogon obsady luźny w łożu, podstawa celownika lub podstawa muszki krzywa lub luźna, nieprawidłowa wysokość celownika lub muszki, tył celownika lub muszki wytarty, bączek przedni lub tylny za silnie lub za luźno umocowane. W karabinie rozebranym: łoże lub nakładka — krzywe, sworzeń oporowy lub nasada oporowa obsady uszkodzona lub krzywa, lufa krzywa lub rozdęta, część przejściowa komory nabojowej uszkodzona, przewód lufy nierówny i silnie zardzewiały, pozostałości niklu w lufie, lufa wewnątrz uszkodzona, wylot lufy uszkodzony, kaliber rozszerzony.

Przystrzeliwanie przeprowadza strzelec wyborowy pod nadzorem oficera broni i w obecności rusznikarza, przyczem unikać należy pośpiechu i przemęczenia strzelca.

Warunki atmosferyczne, które przy przystrzeliwaniu grają dużą rolę, muszą być takie, aby dokładna widoczność punktu celowania była całkowicie zapewnioną i aby podczas strzelania warunki te nie ulegały zmianie. W akżdym bądź razie przy silnym wietrze lub przy bardzo wysokiej i przy bardzo niskiej temperaturze broni przystrzeliwać nie można.

Muszkę, szczerbinę i cel należy zasłonić przed słońcem.

Celować można tylko muszką równą. Karabiny zasadniczo na podpórce.

Karabiny, przeznaczone do przystrzeliwania, muszą mieć dobrze wyczyszczony przewód lufy, by ewentualny wpływ nieczystej lufy na strzał był zupełnie wykluczony.

Karabin niemiecki.

Odległość przystrzeliwania 150 mtr. Celownik K. B. 400, dla K. B. K. 300.

Tarcza dla kb. lub kbk. przedstawiona na załączonym rysunku. Obsługuje ją przodownik z trzema, czterema posterunkowymi. Oficer, pełniący kontrolę przy przystrzeliwaniu z obsługą tarczy, porozumiewa się zapomocą sygnałów świetlnych, tarcz sygnałowych ręcznych, telefonu lub umówionych sygnałów gwizdkiem.

Broń, przeznaczona do przystrzeliwania, zapisuje się do „książki przystrzeliwania broni", która posiada rubryki:

1) L. p., 2) typ broni, 3) wzór, 4) Nr. broni, 5) powód przystrzeliwania, 6) data przystrzeliwania, 7) wynik przystrzeliwania z rozrzutem na wysokość, 8) szerokość, 9) podpis kontrolującego oficera.

Prócz tego na „karcie przystrzeliwania", w skali 1—10 wypełnia się narazie Nr. broni, resztę zaś rubryk po przystrzeliwaniu. „Karta przystrzeliwania" znajduje się przy obsłudze tarczy. Strzela się ogniem pojedyńczym, bez wskazywania trafień na tarczy. Po wystrzeleniu oznaczonych naboi z kontrolowanej broni, obsługa zamienia tarczę, do której strzelano, wsuwając ją do osłony i wysuwając drugą, by przystrzelać następny karabin. W tym czasie oznacza się punkty trafień tarczy na karcie przystrzeliwania i zalepia się pozostałe otwory w tarczy.

Po ukończonem przystrzeliwaniu broni, „karty przystrzeliwania broni" uzupełnia się wpisując nazwisko strzelca, datę przystrzeliwania, powód, wynik: rozrzut na wysokość i podpis kontrolującego oficera.

„Kartę przystrzeliwania" przechowuje się jako metrykę danego karabinu, którą przedstawia się przy inspekcji broni, aż do następnego przystrzeliwania. W razie oddania broni do innego oddziału, dołącza się kartę przystrzeliwania tej broni.

O ile karabin nie odpowiada celności, wraca z wypełnioną kartą przystrzeliwania do pracowni rusznikarskiej, celem naprawy.

Po wykonanej naprawie powtarza się przystrzeliwanie, używając tej samej karty kontrolnej, oznaczając punkty trafień odmiennym znakiem, np.: pierwsze strzelanie oznaczać punktem (.), drugie kółkiem (o), a trzecie dopuszczalne trafienie (x).

O ile po trzeciej naprawie i przystrzeliwaniu broń nie posiada celności, wysyła się ją do fabryki, celem dokonania naprawy.

Małe kwadraty na tarczy przystrzeliwania służą do dokładnego przeniesienia przebić na kartę przystrzeliwania, o której mowa poniżej.

Karabin lub karabinek przystrzeliwuje się przez oddanie trzech strzałów. Wynik strzelania uważa się za wystarczający, jeżeli wszystkie trzy strzały tkwią w oznaczonym prostokącie tarczy, a rozrzut wzwyż i wszerz nie jest większy, niż 20 cm. (przy kb.), względnie 25 (przy kbk.), od linji środków zewnętrznych przebić.

Jeżeli udowodniono błędy w strzelaniu z winy strzelca, albo z powodu innych okoliczności niezależnych od karabinu, może oficer broni zarządzić powtórne przystrzeliwanie. O ile i to nie da pożądanych rezultatów, karabin winien być odesłany do Komendy p. p. właściwego województwa. Jeżeli strzały karabinów podczas przystrzeliwania wyrywają w tarczy poprzeczne lub owalne przebicia, chociażby rozrzut odpowiadał warunkom, należy dany karabin z podaniem przyczyn wraz z kartą przystrzeliwania odesłać do komendy p. p.

Karabiny, które przy przystrzeliwaniu wykazały błędy, nie mogą być używane do nauki strzelania.

WZÓR STRONY TYTUŁOWEJ.

Powiatowa Komenda lub Komisarjat.

KSIĄŻKA PRZYSTRZELIWANIA BRONI.
(ilość stron).

Rozpoczęta dnia .....

Podpis Pow. Komendanta, wzgl. Kier. Komisj.

Podpis Oficera broni.

Wzór strony wewnętrznej.

L. p.	Typ broni	Wzór	Nr. broni	Powód przystrzeliwania	Data przystrzeliwania	Rozrzut		Podpis oficera broni
						wzwyż	wszerz	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

PRZEPISY O UTRZYMANIU I PRZECHOWYWANIU BRONI RĘCZNEJ I MASZYNOWEJ.

I. Pielęgnowanie broni w składach.

1. Wstęp. Wszelka broń nieprzydzielona funkcjonarjuszom p. p. przechowuje się w specjalnie do tego celu urządzonych składnicach, w tak zwanych magazynach broni, przyczem obok każdej składnicy winno się znajdować przyległe pomieszczenie przeznaczone do czyszczenia broni.

2. Ochrona ścian. W składnicach jak i pomieszczeniach do czyszczenia broni powinny być umocowane naokoło ścian listewki z wycięciami do czasowego ustawania karabinów.

3. Podłoga. Pożądane jest by w składnicach były podłogi drewniane.

4. Zabezpieczenie okien. W składnicach na parterze winny być umocowane w oknach kraty żelazne i okiennice, na piętrach zaś zasłony przy oknach od słońca.

5. Czyszczenie składnic. Wcieranie i skrapianie wodą składnic jest niedozwolone. Zamiatanie składnic odbywać się winno spokojnie, powoli aby nie wywoływać zbytniego pyłu. Do zamiatania należy używać szczotki okręcając ją lekko wilgotną ścierką, a do ścierania kurzu ze stojaków ścierek. Po odkurzeniu stojaków można przetrzeć je ścierką lekko nasyconą naftą.

6. Przewietrzenie. Celem regulowania powietrza w składnicach broni, winny być okna często otwierane (przez czas suchej pogody).

7. Wpływ temperatury na broń. Wilgotne powietrze działa ujemnie na broń, o ile jest zimniejsze od wewnętrznego. W jesieni i zimie w deszczowe i mgliste dnie otwieranie okien ujemnie wpływa na broń. W mroźne dnie można otwierać okna pomiędzy godz. 10-tą a 15-tą (w dnie pogodne). W dnie upalne przy silnej, operacji słonecznej okna składnic winny być zasłonięte zasłonami, a tam gdzie są okiennice to należy je zamknąć.

8. Ciepłomierze. Dla określenia temperatury w składnicach broni służą termometry zewnętrzne i wewnętrzne. Temperatury zewnętrzna i składnicy nie powinny się zasadniczo różnić.

9. Zamknięcie. Klucze od składnic winny się znajdować u komendanta danego oddziału.

10. Ogrzewanie. Ogrzewanie pomieszczeń składnicy broni nie jest wskazane.

11. Przepisy przeciwpożarowe, palenie tytoniu, oświetlenie. Palenie tytoniu i wchodzenie do sali broni z ogniem jest niedozwolone. Pożądane jest oświetlenie elektryczne, posiadające przewodniki opancerzone.

12. Przyrządy do gaszenia pożaru. W każdej składnicy winny być przyrządy do gaszenia pożaru, jak: naczynia z wodą, wiadra, piasek, łopata i toporek, względnie przyrządy specjalne, umieszczone na widocznem miejscu.

13. Stojaki. Broń należy układać w specjalnych stojakach, tak aby karabin nie dotykał karabinu.

14. Sposób magazynowania. Broń w magazynach powinna znajdować się conajmniej 10 cm. od podłogi i 25 cm. od ściany.

15. Karabiny ręczne. Wszelkie karabiny ręczne przechowuje się w składnicach z nasadzonymi bagnetami, pochwy których powyciągane są na 3 cm. Zamki winny być zamknięte, sprężyny igliczne zwolnione. Amunicji w magazynach, gdzie znajduje się broń, o ile możności nie należy przechowywać.

16. Karabiny maszynowe. Karabiny maszynowe z zapasowymi zamkami i lufami układa się na stojaku.

17. Podstawy do K. M. Podstawy do K. M. układa się kolejno na podłodze, każda naprzeciw swego karabinu maszynowego.

18. Przybory do K. M. Przybory do konserwowania K. M., jak również i skrzynki, torby, wodniki i t. p. układa się na półkach, a węże odpływowe, taśmy amunicyjne rozwiesza się na wieszakach.

19. Pistolety. Pistolety muszą być umieszczane na stojakach ze zwolnionemi iglicami, z przywiązanymi magazynkami, lub też w futerałach układa się do szaf.

20. Bagnety. Bagnety, o ile nie są nasadzone na karabinach, układa się na stojakach.

21. Pałasze i szable. Pałasze i szable wyciągnięte z pochew i ułożone na specjalnych stojakach dla szabel, tak by szable były obok swoich pochew i wzajemnie się nie dotykały.

22. Pasy do karabinów ręcznych. Pasy do karabinów ręcznych związuje się po 25 sztuk razem i wiesza się na stojakach.

23. Przybory do karabinów ręcznych. Ochraniacze luf przechowują się w woreczkach lub skrzynkach z napisami do jakiego karabinu i ile sztuk znajduje się w skrzynce.

24. Przybory do czyszczenia. Łożyska i wyciory w składnicach broni układa się na stojakach.

25. Czyszczenie broni magazynowej. Broń przeznaczona do czyszczenia przenosi się z magazynu broni do przyległego pomieszczenia, które należy zimą ogrzewać. Z powodu tego broni nie należy zaraz czyścić, a dopiero gdy się ogrzeje i wypoci.

26. Przepisowe czyszczenie. Broń należy czyścić tylko przyrządami dozwolonymi, a te są: a) łożysko, b) prowadnica (wkładka), c) wycior przepisowy, d) czyste szmatki lniane lub bawełniane, e) pakuły, f) pręciki drewniane, g) smary, które do tego celu są specjalnie wydawane.

27. Kontrola broni przez rusznikarza w magazynie. Rusznikarz obowiązany jest jaknajczęściej kontrolować znajdującą się w magazynie broń.

28. Przeglądy broni zmagazynowanej. Przeglądy broni magazynowanej winny się odbywać cztery razy na rok (w początku listopada, w początku stycznia, w początku kwietnia, w początku lipca).

Rusznikarz rozbiera 10% karabinów i bada stan wewnętrzny (rdzewienie). O ile kilka karabinów okaże się zardzewiałych, to należy wszystką broń skontrolować. Broń z rdzą i wadami wysyła się do rusznikarni. Na stojakach w składnicach należy umieścić tabliczki wskazujące ilość broni na każdym stojaku.

Utrzymanie broni będącej w użyciu.

29. Sposób układania broni. Wszystkie używane do służby karabiny powinny stać w stojakach starannie oczyszczone i natłuszczone, z iglicą zwolnioną (zamek zamknięty) ochraniacze nasadzone z pasem wolnym, założonym za rączkę zamkową. Karabiny funkcjonarjuszy chorych, urlopowanych, aresztowanych lub odkomenderowanych należy przechowywać starannie wyczyszczone w magazynie powiatowej komendy p. p., wzgl. w magazynie komisarjatu z założoną pod ramką celownika kartką z nazwiskiem funkcjonarjusza, do którego karabin należy..

30. Składanie broni w komendach powiatowych: wewnętrzne urządzenie, ogrzewanie i oświetlenie. Na magazyn broni w powiatowych komendach i komisarjatach winno być przeznaczone oddzielne suche i widne pomieszczenie z pewnem zamknięciem. Przechowywanie broni w tych magazynach, jak pp. 4, 5, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 27 i 28.

31. Czyszczenie broni, środki do czyszczenia. Do czyszczenia używać wolno tylko przepisowych przyborów i środków.

32. Oddawanie broni do naprawy i książka naprawy broni. Broń uznana za uszkodzoną odsyła się do pracowni rusznikarskiej. Przed naprawą wpisuje rusznikarz zauważone przez siebie wady do księgi napraw, rubryka 2 (patrz wzór książki). Po naprawie zapisuje w tejże książce wykonane naprawy (rubryka 3), poczem broń ta wraca drogą służbową do właściwej jednostki.

Odbiór naprawionej broni kwituje rusznikarzowi upoważniony funkcjonarjusz p. p. na specjalnej kartce z wyszczególnieniem jej systemu oraz Nr.

Wzór strony tytułowej książki napraw broni.

K S I Ę G A

napraw broni palnej, ręcznej i maszynowej, oraz broni białej

P. P. w województwie .....

Wzór strony wewnętrznej książki napraw broni.

Strona lewa.

Nr. bieżący	Spostrzeżone przez rusznikarza uszkodzenia	Dokonana naprawa (wyszczególnienie co zostało wykonane przy danej naprawie)	D A T A		Ilość godzin zużytych na daną naprawę
			Przyjęcie do warsztatu	Wydanie z warsztatu	
1	2	3	4	5	6

Strona prawa.

S Y S T E M i № B R O N I							
C. k. m.	L. k. m. lub r. k. m.	K. b. lub k. b. k.	Pistolety i rewolwery	Bagnety z pochwami	Szable z pochwami	Różne	U W A G I
7	8	9	10	11	12	13	14

KARTA PRZYSTRZELIWANIA.

KB.

Powiatowa Komenda P. P. ..... Nr. broni ..... rodzaj .....

1-sze przystrzeliwanie 2-gie przystrzeliwanie 3-cie przystrzeliwanie

Data .....

Strzelec .....

ZNAKI:

1-sze przystrzel. (.)

2-gie przystrzel. (0)

3-cie przystrzel. (x)

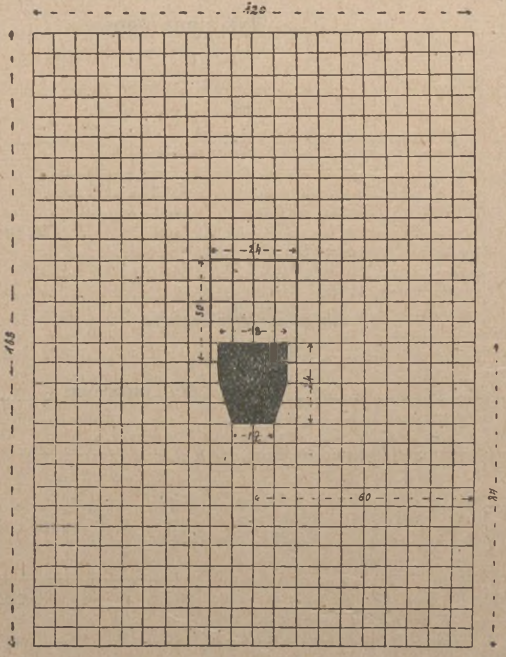

WYNIKI:

1-sze przystrzel.
rozrzut wzwyż .....cm.
wszerz .....cm.
.....

2-gie przystrzel.
rozrzut wzwyż .....cm.
wszerz .....cm.
.....

3-cie przystrzel.
rozrzut wzwyż .....cm.
wszerz .....cm.
.....

x punkt celu podz. 1 : 10

Powód przystrzeliwania ..... NN. .....

.....

Podpis kontrolującego oficera

.....

KARTA PRZYSTRZELIWANIA.

(Strona odwrotna).

1-sze przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

2-gie przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

3-cie przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

Broń doprowadzona do celności dnia:.....

.....

Oficer broni.

UWAGA: Broń nie posiadająca celności winna być zapisana w „Książce naprawy broni".

KARTA PRZYSTRZELIWANIA.

KBK.

Powiatowa Komenda P. P. ..... Nr. broni ..... rodzaj .....

1-sze przystrzeliwanie 2-gie przystrzeliwanie 3-cie przystrzeliwanie

Data .....

Strzelec .....

ZNAKI:

1-sze przystrzel.

(.)

2-gie przystrzel.

(0)

3-cie przystrzel.

(x)

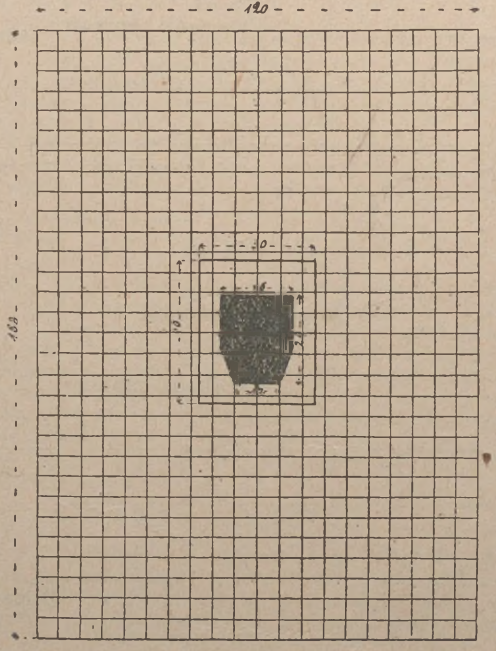

x punkt celu podz. 1 : 10

WYNIKI:

1-sze przystrzel.
rozrzut wzwyż
..... cm.
wszerz
.....
.....

2-gie przystrzel.
rozrzut wzwyż
..... cm.
wszerz
..... cm.
.....

3-cie przystrzel.
rozrzut wzwyż
..... cm.
wszerz
..... cm.

Powód przystrzeliwania ..... NN. .....

.....

Podpis kontrolującego oficera

.....

KARTA PRZYSTRZELIWANIA.

(Strona odwrotna).

1-sze przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

2-gie przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

3-cie przystrzeliwanie.

(Data)..... Wykonana naprawa .....

.....

.....

.....

Oficer broni.

Broń doprowadzona do celności dnia:.....

.....

Oficer broni.

UWAGA: Broń nie posiadająca celności, winna być zapisana w „Książce naprawy broni".

O. 1355 z d. 1/VI 1926 r.

Instrukcja o dokonywaniu przeglądu broni.

W rozkazie Nr. 318 z dnia 29 marca b. r. podano do wiadomości i zastosowania się „Instrukcję o dokonywaniu przeglądu broni". Podane w tej instrukcji przeglądy: zwyczajne, perjodyczne i dorywcze, należy zastosować również i do broni krótkiej, przy uwzględnieniu konstrukcji broni.

Pozatem polecam natychmiast zarządzić przegląd broni krótkiej, przyczem należy zwrócić specjalną uwagę na broń krótką znajdującą się w posiadaniu funkcjonarjuszów nieumundurowanych.

O. 1268 z d. 12/XI 1925 r.

Zachowanie środków ostrożności przy obchodzeniu się z bronią.

Przed niejakiem czasem zdarzył się wypadek postrzelenia kobiety przez funkcjonarjusza policji, który próbował strzelbę myśliwską. Fakt ten dowodzi, że są jeszcze w szeregach policji ludzie, lekkomyślnie traktujący najważniejsze obowiązki obywatela. Jaknajdalej idąca ostrożność przy obchodzeniu się z przedmiotami, mogącymi zagrażać życiu i zdrowiu ludzkiemu winna być stosowana i zachowywana przez każdą osobę odpowiedzialną za swoje czyny, a tembardziej przez organa służby bezpieczeństwa, powołane do czuwania nad tem, aby odnośne przepisy były przez ogół przestrzegane. Wypadki takie w policji zdarzać się nie mogą i aby ich uniknąć zarządzam, aby wszyscy przełożeni policyjni specjalnie wyjaśnili podkomendnym poważne znaczenie zaszłego wypadku i przypomnieli szczegółowo środki ostrożności, jakie należy zachowywać przy obchodzeniu się z bronią.

R. 69.

II. Wjazd do Gdańska z bronią.

Podaję do wiadomości, że do Wolnego Miasta Gdańska nie wolno przyjeżdżać z bronią bez poprzedniego zezwolenia tamtejszego Przedstawicielstwa Wojskowego. W każdym poszczególnym wypadku należy zwrócić się telegraficznie o zezwolenie do Przedstawicielstwa Wojskowego przy Generalnym Komisarzu R. P. P. i dopiero po otrzymaniu zezwolenia wysyłać uzbrojonych, którzy muszą zgłaszać się w Dowództwie dworca w Tczewie po dwujęzyczne legitymacje (bez których przejazd jest zakazany), zaś w Gdańsku zgłasza Dowódca oddziału swoje przybycie w Dowództwie dworca i w Prezydjum Policji.

R. 309.

X. Osoby postronne na posterunkach p. p.

Do jednego z posterunków p. p. zgłosił się osobnik w mundurze sierżanta W. P., prosząc o pozwolenie na rozmowę telefoniczną z Dowództwem Bataljonu Korpusu Ochrony Pogranicza. Otrzymawszy pozwolenie osobnik ten zbliżył się do aparatu, schwycił stojący obok nabity karabin dyżurnego i strzelił do dyżurnego, raniąc go, poczem zbiegł.

Aby uniknąć tego rodzaju wypadków, polecam:

1) legitymować nieznane osoby, które z jakichkolwiekbądź powodów mają przebywać przez pewien, nawet krótki czas na posterunku;

2) zwracać baczną udawę, aby osobom postronnym uniemożliwić dostęp do znajdującej się na posterunku broni.

O. 1430 z d. 24/I 1927 r.

Zabezpieczenie broni w jednostkach p. p.

Ostatnie inspekcje Pana Ministra Spraw Wewnętrznych wykazały niedostateczne zabezpieczenie broni poszczególnych jednostek p. p. przed możliwością wypadków kradzieży, rabunku, zniszczenia lub opanowania jej w celach występnych przez osoby postronne.

Taki stan rzeczy, jak przechowywanie własnej broni służbowej lub zdeponowanej wojskowej w ubikacji dostępnej dla wszystkich obcych, w pobliżu wyjścia i t. p., wskazuje na lekceważenie niebezpieczeństwa ze strony kierowników danych jednostek p. p. i brak kontroli oraz instrukcji ze strony władz przełożonych.

Powołując się na poprzedni mój rozkaz Nr. 309 p. X nakazujący przedsięwzięcie środków, uniemożliwiających dostęp do broni osobom postronnym, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim niezwłocznie wydać możliwie szczegółowe w tym zakresie instrukcje ze wskazaniem praktycznych środków zabezpieczenia. W pierwszym rzędzie własna policyjna broń służbowa musi być w/g możności każdej jednostki zupełnie odseperowana od ubikacji, dostępnej osobom postronnym lub conajmniej odgrodzona.

Pozostałe dwa rodzaje broni: a) dla oddziałów ochrony i b) dla organizacji przysposobienia wojskowego winny być zdeponowane w oddzielnych ubikacjach z pewnem zamknięciem, a przynajmniej wykluczających dostęp osób obcych. Jeżeli mimo usiłowań

poszczególne jednostki p. p. nie będą w możności w danych warunkach lokalowych zagwarantować bezpieczeństwa tej kategorji broni winny zameldować o tem Komendantom Wojewódzkim, którzy niezwłocznie podejmą kroki u władz administracyjnych II instancji w celu przekazania obowiązku przechowania tej broni innym władzom i z przyczyn wymienionych zdjęcia z organów policji odpowiedzialności za jej zabezpieczenie.

W zakresie przechowywania broni (stale używanej lub zmagazynowanej) w znaczeniu konserwacji i zabezpieczenia przed zniszczeniem się należy przestrzegać przepisów, ogłoszonych w rozkazie Nr. 318.

Nakazuję sprawdzanie stanu zabezpieczenia broni przy każdej wizytacji przez Pp. Komendantów Wojewódzkich i ich organa inspekcyjne oraz Pp. Komendantów Powiatowych. Zaniedbanie należytych środków ostrożności lub objawy ich lekceważenia winny być ścigane w drodze dyscyplinarnej.

R. 213.

XI. Broń. Doszło do wiadomości Komendy Głównej, że niektóre Okręgi oddają zbyteczną broń, zdatną do użytku, władzom wojskowym, lub zamieniają na inną. Polecam na przyszłość bez uzyskania zgody Komendy Głównej broni nie zamieniać, ani zbytecznej i zdatnej do użytku nie oddawać, za wyjątkiem broni wskazanej w okólniku Kom. Gł. z dnia 24 marca r. b. L. 1688/23.

Zbyteczne szable i bagnety należy natychmiast przesłać do Kom. Głównej, gdyż w wielu okręgach odczuwa się dotkliwy brak tej broni.

O. 870 z d. 28/XI 1923 r.

Amunicja dla krótkiej broni palnej. Niżsi funkcjonarjusze policji państwowej, pełniący służbę z krótką bronią palną własną, która została w myśl okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 633 zarejestrowaną, mogą otrzymywać amunicję według norm, przewidzianych dla funkcjonarjuszów p. p., pełniących służbę z bronią skarbową.

Potrzebną na ten cel amunicję Okręg otrzyma od Komendy Głównej P. P. jednakże w ogólnej ilości nie przewyższającej 25 sztuk naboi na każdego niższego funkcjonarjusza p. p. łącznie z nabojami karabinowemi i rewolwerowemi, posiadanemi przez Komendę Okręgową.

O zmianach, zaszłych w stanie broni zarejestrowanej, należy donieść Komendzie Głównej P. P. w półrocznych wykazach broni w oddzielnej rubryce.

O. 1176 z d. 12/II 1925 r.

Karabiny maszynowe — miesięczne wykazy. Polecam Pp. Komendantom Okręgowym wykazywać w miesięcznych raportach statystycznych, począwszy od raportu za miesiąc styczeń, ilość posiadanych karabinów maszynowych z podziałem na ciężkie i lekkie. Rubrykę dla karabinów maszynowych należy wprowadzić przy rubrykach „taboru" i wykazywać przy tej jednostce policyjnej, przy której znajduje się karabin maszynowy.

O. 1217 z d. 2/VI 1925 r.

Ładownice — przegląd i uzupełnienie. Pan Komendant zarządzi przegląd i uzupełnienie stanu ładownic, posiadanych przez podwładną policję.

Stan ładownic należy uzupełnić w ten sposób, ażeby funkcjonarjusz policji państwowej służby zewnętrznej posiadał po dwie ładownice skórzane pojedyńcze, lub jedną skórzaną podwójną, bądź potrójną. Na brakujące ładownice należy przysłać zapotrzebowanie do Komendy Głównej P. P., podając ilość funkcjonarjuszów p. p. nieposiadających skórzanych ładownic.

Zbędne ładownice skórzane w stanie dobrym należy przesłać do Komendy Głównej Policji Państwowej.

Do czasu otrzymania dostatecznej ilości ładownic skórzanych można nadal używać ładownice blaszane, fibrowe i parciane.

W kwatalnych wykazach broni należy wykazywać oddzielnie, ładownice skórzane pojedyńcze, ładownice skórzane podwójne i (potrójne), ładownice parciane (wzgl. blaszane).

Użycie broni i siły.

R. 171.

Coraz częściej zdarza się, że funkcjonarjusze policji giną tragiczną śmiercią z ręki legitymowanych bandytów.

Te nad wyraz bilesne wypadki wywołują konieczność przestrzegania w dzisiejszych stosunkach nadzwyczajnej ostrożności przy wykonywaniu czynności służbowych

przez policję, w szczególności zaś przy zetknięciu się z osobami, co do których zachodzi podejrzenie o bandytyzm, względnie o zawodowe spełnianie czynów przestępnych.

Wobec tego podaję w związku z § 25 i 28 Instrukcji służbowej następujące obowiązujące wskazówki wykonawcze, dotyczące użycia broni i użycia siły przez policję państwową.

I. Użycie broni.

Wskazówki do punktu a) § 25 Instr. służbowej. Chociaż użycie broni jest wyjątkowym i ostatecznym sposobem wystąpienia, zawsze jednak winni funkcjonarjusze policji państwowej, przy zetknięciu się służbowem z osobami nieznanemi, a wzbudzającemi podejrzenie o bandytyzm, lub spełnianie czynów przestępnych bacznie zważać na zachowanie się i ruchy takich osób, by na wszelki wypadek na czas użyć przeciw nim broni.

Ostateczność i wyjątkowość użycia broni ze strony funkcjonarjuszów policji państwowej nie powinna nigdy być powodem do ubiegnięcia policjanta przez złoczyńcę w dobyciu broni celem dokonania zamachu na jego osobę.

Za niebezpieczny napad lub zamach należy uważać każde czynne zagrożenie życiu lub zdrowiu funkcjonarjusza p. p., a więc już podniesienie ręki uzbrojonej w niebezpieczne narzędzia np. siekierę, nóż, bokser, kij, kamień i t. p. Nawet rzucenie się z gołemi rękami na policjanta uzasadnia użycie broni, o ile napastnik jest normalnie silnym mężczyzną, a napaść ma na celu udaremnienie czynności służbowej policjanta lub jego rozbrojenie.

W tych ostatnich wypadkach uprawniony jest funkcjonarjusz p. p. do użycia broni w razie usiłowania napastnika uczepienia się korpusu policjanta, lub jego nóg, celem obalenia go na ziemię, lub w razie powtarzanych z furją uderzeń pięściami, względnie kopania nogami. Oczywiście w wypadkach gdy zagrażający policjantowi przeciwnik nie ma broni palnej, winien policjant o ile możności odeprzeć atak przedewszystkiem bronią białą.

Przy wystąpieniach przeciw osobom, które ze względu na towarzyszące okoliczności, powzięte podejrzenie, lub choćby tylko ze względu na wygląd zewnętrzny wydają się niebezpiecznemi, należy takie osoby wpierw poddać rewizji osobistej ze skierowaną ku nim bronią, a następnie dopiero legitymować i przeprowadzać badanie. Przy dokonywaniu rewizji osobistej takich osób, należy je pilnie obserwować, nie spuszczać z oka żadnego ich ruchu, w szczególności ich wzroku, aby nie dopuścić dobycia przez nich ukrytej broni palnej.

Taką nadzwyczajną ostrożność trzeba zachowywać zawsze, szczególnie w porze nocnej, lub zdala od miejsc zamieszkanych i nie zapominać nigdy o tej ostrożności nawet po obszukaniu osób podejrzanych i nawet po sprowadzeniu ich na posterunek.

Wogóle należy kierować się zasadą, że w służbie policyjnej nawet stosowanie zbytniej ostrożności nigdy nie zawadzi.

Wiadomo bowiem z doświadczenia, że pominąwszy wypadki niezwykle zuchwałych zamachów na funkcjonarjuszów p. p. przez wyjątkowo osławionych hersztów bandyckich, ginęli policjanci najczęściej, lub ponosili uszkodzenia wskutek zaniedbania koniecznej ostrożności w postępowaniu służbowem z bandytami.

Wobec tego funkcjonarjusze p. p., udając się do służby powinni stosować się do następujących wskazówek:

przedewszystkiem należy zawsze starannie zachować w tajemnicy kierunek i cel obchodu służbowego (patrolu, pościgu, śledztwa, rewizji, obserwacji i t. p.) Przed udaniem się w drogę opatrzyć i nabić broń, oraz zamknąć bezpiecznik. Patrol, pościg, eskortę i doprowadzenie odbywać zawsze z nałożonym bagnetem.

Przy przechodzeniu przez lasy, gęste zagajniki, wąwozy, wądoły, przy opatrolowywaniu zwalisk, pustych cegielni, niezamieszkanych zabudowań, łomów, jam i kryjówek ziemnych należy zawsze zachowywać zdwojoną czujność. Przy przechodzeniu w takich miejscach w nocy zaleca się zdjąć karabin z ramienia i trzymać na: „w rękę broń". Zawsze należy trzymać karabin w powyższy sposób — przy przeszukiwaniu zaułków miejskich, ciemnych ulic i podwórz domowych, lub przy wkraczaniu do sieni, stodół, stajni, mieszkań, piwnic lub szynkowni w celach służbowych.

Zachowanie się względem podejrzanych, jeśli policjantów jest przynajmniej dwu. Jeśli policjanci, przechodząc przez lasy, wądoły i t. p. poprzednio wyliczone miejsca, dalej przy przeszukiwaniu zwalisk i t. p., jak poprzednio wymieniono, lub wogóle na swej drodze spostrzegą nieznanych, a podejrzanych ludzi, powinni:

a) już zdaleka ująć karabin na „gotuj broń", względnie wyciągnąć rewolwer (tak samo, gdy patrol lub pościg odbywa się na wozach lub konno); w wypadkach, gdy funkcjonarjusze policji mają podejrzenie, że spostrzeżeni przez nich ludzie mogą być bandytami, powinni dalej:

b) w czas zatrzymać się na odległości mniej więcej 50 kroków i równocześnie, o ile jest dwu policjantów, odstąpić od siebie przynajmniej na 10 kroków, o ile

jest kilku — rozsypać się w szeroką tyraljerę. (Jeżeli policjanci są na wozie, powinni zejść z wozu i postąpić jak wyżej, o ile są konno — zsiąść z koni, które jeden z policjantów przytrzymuje w miejscu zakrytem, a inni zbliżają się pieszo do zauważonych podejrzanych osób w wyżej opisany sposób, podczas, gdy przytrzymujący konie, postępuje za nimi).

W razie silnego podejrzenia najlepiej wziąć odrazu „do oka broń" i już na odległość 30—50 kroków:

c) zatrzymać idących, lub wezwać pozostających w takiej samej odległości podejrzanych do zatrzymania się, energicznym okrzykiem „stój! policja!".

Jeśli z uwagi na towarzyszące okoliczności, zachowanie się i wygląd dostrzeżonych osób, przypuszczają policjanci, że najprawdopodobniej są to bandyci, należy zamiast okrzy „stój odrazu krzyknąć „ręce do góry!".

Pamiętać należy, że od energiczniejszego wystąpienia i silnego okrzyku zależy nieraz całe powodzenie ujęcia szajki.

Po okrzyku „stój", względnie „ręce do góry!", należy w razie trwającego podejrzenia, że zatrzymani są przestępcami, nakazać zbliżenie się wzywanych pojedyńczo. Do zbliżających się należy trzymać zawsze broń wymierzoną i następnie ich zrewidować.

Rewizja osobista niebezpiecznych przestępców. Z dwóch policjantów jeden rewiduje, drugi stoi nieco z przodu i z boku, z wymierzoną ku rewidowanemu bronią, nie spuszczając zarezem z oka reszty podejrzanych, zatrzymanych w oddaleniu, gdzie przez cały czas rewizji muszą oni stać z rękami wzniesionemi do góry.

Rewizję niebezpiecznych przestępców odbywać w następujący sposób.

Rewidujący policjant staje za rewidowanym z lewej strony, wysuwając prawą nogę nieco zgiętą w kolanie i umieszcza stopę swej prawej nogi tuż przy obcasach rewidowanego, któremu należy nakazać zsunąć stopy. Przy tej czynności opuszcza rewidujący karabin na pas na lewe przedramię i ujmuje lewą dłonią, w zniesioną lewą rękę rewidowanego powyżej łokcia, prawą zaś rozpoczyna obszukiwanie od karku i górnych kieszeni ubrania rewidowanego, przechodząc stopniowo do kieszeni wewnętrznych surduta, do kieszeni spodni i, obmacując uda, bada następnie obuwie rewidowanego. Rewidujący, przeszukując kieszenie płaszcza, surduta, kamizelki i spodni, ma obmacać należycie okrycie piersi i brzucha rewidowanego, jako też okrycie jego ud i łydek, by przekonać się, czy rewidowany nie ma ukrytej broni pod podszewką.

Każdemu zrewidowanemu należy w razie trwającego nadal podejrzenia polecić położenie się na ziemi w odległości 5 do 10 kroków przed sobą, twarzą do ziemi i nogami do policjanta.

Po dokładnem zrewidowaniu nigdy nie badać podejrzanych na miejscu, lecz sprowadzić ich z zastosowaniem wszelkiej ostrożności na najbliższy posterunek, polecając im iść przed sobą, a to pojedyńczemu podejrzanemu na $1^1/_2$ kroku, kilku podejrzanym na $1^1/_2$ do 3 kroków.

Nigdy nie postępować obok podejrzanych, których wśród bardziej niebezpiecznych okoliczności, z nadejściem nocy, lub przy przechodzeniu w terenie ułatwiającym ucieczkę należy po dwu, lub po czterech razem okuć w kajdanki.

UWAGA. Co do zachowania się przy aresztowaniu, nakładaniu kajdanek i eskorcie, patrz część drugą i trzecią niniejszego rozkazu. Zachowanie się przy wystąpieniach przeciw podejrzanym, oraz rewizję niebezpiecznych przestępców i nakładanie kajdanek demonstrują zamieszczone na końcu fotografję.

Zachowanie się względem podejrzanych jeśli jest tylko jeden policjant. Jeśli wśród omówionych wyżej warunków natknie się jeden policjant również na jednego podejrzanego, należy postąpić służbowo wedle podanych dotąd wskazówek.

Jeśli jednak jeden policjant dostrzeże dwu lub więcej podejrzanych, tedy przy dołożeniu wszelkich starań, by nie być przez nich spostrzeżonym, ma ich śledzić, t. j. albo pozostać ukrytym na miejscu, jeśli podejrzani w danem miejscu pozostają, albo niepostrzeżenie postępować za nimi i dopiero po napotkaniu grupy mężczyzn, względnie w najbliższej miejscowości po zapewnieniu sobie pomocy mieszkańców wystąpić służbowo przeciw podejrzanym, nie legitymując jednak ich wpierw, zanim ich osobiście nie zrewiduje przy zapewnieniu sobie współdziałania osób postronnych i zachowaniu wszelkich ostrożności wedle powyżej podanych wskazówek.

Bez względu na ilość przestępców musi jednak nawet jeden policjant zawsze wystąpić, jeśli chodzi o obronę osób trzecich lub o przerwanie dokonywanej zbrodni.

Wtedy należy śpiesznie zająć jakiekolwiek nastręczające się miejsce zakryte i po głośnym okrzyku „ręce do góry!", skoro się tylko zauważy u któregokolwiek podejrzany ruch ręką, mający na celu dobycie ukrytej broni, użyć przeciw niemu bezwzględnie broni palnej.

Przestępców, którzy zastosowali się do wezwania i podnieśli ręce do góry, prowadzić tak, to jest z wniesionemi rękami na odległość 30—50 kroków w zależności od terenu, do najbliższej miejscowości i dopiero po zapewnieniu sobie pomocy mieszkańców

zrewidować przytrzymanych i odeskortować na posterunek, względnie odrazu do sądu, jeśli sąd jest bliżej.

Przy oddaleniu od najbliższej miejscowości więcej niż 15 minut drogi eskortuje jeden policjant przytrzymywanych z zaplecionemi na karku dłońmi, jak to uwidacznia odnośna fotografja.

Wskazówki do punktu b) § 25 Instrukcji służbowej. Za niebezpiecznych przestępców uważać: zdrajców państwowych (bandy występujące przeciw władzom państwowym), szpiegów wojskowych, bandytów, podpalaczy, fałszerzy pieniędzy, opryszków, rabusiów, t. j. dopuszczających się rabunku bez zamordowania, dalej zawodowych koniokradów, zawodowych złodziei włamywaczy i grasujących z bronią, wreszcie osoby, spełniające zamachy środkami wybuchowemi, osoby dopuszczające się złośliwego uszkodzenia publicznych środków komunikacyjnych, w szczególności na kolejach i telegrafach państwowych, w zakładach użyteczności publicznej i objektach wojskowych, w końcu dezerterów wojskowych.

Jeśli więc z towarzyszących okoliczności może funkcjonarjusz p. p. wnosić, że napotkany (przytrzymany, doprowadzony), należy do jednej z wymienionych kategorji zbrodniarzy, lub jeśli taką osobę ujmie na gorącym uczynku jednej z powyższych zbrodni, lub jeśli przestępca, jako zbrodniarz tego rodzaju wskazany jest przez władzę, wreszcie jeśli takiego zbrodniarza policjant pozna z opisu, z fotografji, z pogoni po gorącym śladzie, lub listu gończego, wówczas jeśli ucieczce takiego zbrodniarza w inny sposób zapobiec nie może, ma prawo i obowiązek udaremnić ucieczkę przez użycie broni.

Odpowiedzialność za nieprawne użycie broni. W myśl dalszych ustępów § 25 Instrukcji służbowej, żąda się od funkcjonarjusza p. p. możliwego oszczędzania osoby, przeciw której jest zmuszony do użycia broni. Przy użyciu broni trzeba więc działać z rowagą i z przebiegu użycia broni należy dokładnie zdawać sobie sprawę.

Ani rozdrażnieniem, ani nerwowością, a tembardziej bojaźnią lub wzburzeniem nie może się funkcjonrjusz p. p. tłómaczyć, w razie, gdy dochodzenie wykaże, że użył broni niepotrzebnie, lub w sposób niezgodny z instrukcją.

Uzbrojony policjant, reprezentujący moc prawa jest przez to samo w korzystniejszem położeniu, niż ścigany, ukrywający się zbrodniarz. Wobec tego, zachowujący ostrożność w służbie, wyszkolony policjant ma zawsze stanowczą przewagę nad przestępcą, jeśli zachowa zimną krew i przytomność umysłu.

Każde użycie broni pociąga za sobą odrębne dochodzenie, które winien przeprowadzić bezpośredni zwierzchnik, dotyczącego funkcjonarjusza p. p., który użył broni i po nadzwyczaj ścisłem przeprowadzeniu tego dochodzenia przekazać je władzy służbowej, oraz władzy sądowej.

W pismach, przekazujących dalsze dochodzenie wspomnianym władzom, winien bezpośredni zwierzchnik wyrazić zapatrywanie, czy, na podstawie dotychczasowego badania, użycie broni było uzasadnione w myśl Instrukcji służbowej.

Do protokułu o użyciu broni należy zawsze dołączyć dokładny szkic sytuacyjny.

II. Użycie siły.

Aresztowanie. Użycie siły z Ust. 2 § 28 Instr. służ. przy aresztowaniu, należy ściśle odróżnić od użycia broni z § 25 tejże instr.

Użycie siły przy aresztowaniu pojmować należy przedewszystkiem jako przymus prawny tymczasowego oddania się osoby w moc funkcjonarjusza p. p. już na skutek wymówienia przez tegoż formułki, podanej na wstępie § 28.

Faktyczne użycie siły, t. j. zastosowanie siły fizycznej następuje dopiero od chwili, gdy osoba aresztowana odmawia posłuchu i nie poddaje się dobrowolnie wyżej określonemu przymusowi prawnemu.

Jest to, tak zwany, bierny opór. Bierny opór następuje wówczas, gdy aresztowana, lub doprowadzona osoba, nie zagraża osobie policjanta, nie atakuje go, lecz przez specjalne zachowanie się pragnie uniemożliwić wykonanie czynności służbowej np. położy się, lub usiądzie i odmawia wezwaniu udania się z policjantem, uczepi się rękami drzwi lub ramy okna, chwyci się drzewa, albo znów stanie we drzwiach z rozkrzyżowanemi rękoma i nie chce ustąpić, lub stanie w poprzek drogi, lub u jakiegoś wejścia, nie chcąc przepiścić policjanta.

W takich wypadkach nie wolno policjantowi użyć broni, gdyż dana osoba nie usiłuje wykonać ataku na jego osobę. Może jednak i powinien policjant w takich wypadkach biernego oporu użyć siły.

A więc energicznie ująć pod rękę daną osobę i pociągnąć za sobą, względnie stosownie do okoliczności zapewnić sobie pomoc osób postronnych, daną osobę związać i wsadzić na wóz. W innym znów wypadku siłą oderwać daną osobę od przedmiotu, którego się uczepiła, lub siłą odepchnąć, gdy rozmyślnie tamuje przejście. We wszystkich takich wypadkach trzeba działać stanowczo i energicznie, a wpierw, o ile możności, w razie podejrzenia o posiadanie broni, opierającą się osobę zrewidować, czujnie

zważać na jej ruchy, by w wypadku usiłowania czynnego wystąpienia przeciw policjantowi na czas użyć broni w myśl wyżej podanych wskazówek o użyciu broni.

Pamiętać należy, że w wypadkach biernego oporu winien funkcjonarjusz p. p. przed właściwem użyciem siły krótko i stanowczo wezwać daną osobę do posłuchu i strzec, że w przeciwnym razie użyje siły fizycznej.

Zaniechać wezwań i ostrzeżeń, a wprost przystąpić do związania, lub nałożenia kajdanek, może i nawet powinien funkcjonarjusz p. p., gdy chodzi o aresztowanie niebezpiecznych przestępców (patrz wskazówki do § 25) lub wogóle silnie podejrzanych o cięższe zbrodnie osób.

Przez nagłe i energiczne opanowanie osób tego rodzaju, zabezpiecza funkcjonarjusz p. p. przedewszystkiem własną osobę przed zamachem, a w następstwie unika przez to samo użycia broni.

Zresztą zachowanie się funkcjonarjusza p. p. przy wystąpieniu przeciw niebezpiecznym przestępcom, winno ze względu na niebezpieczeństwo osoby funkcjonarjusza p. p. odpowiadać wskazówkom, podanym przy § 25 o użyciu broni, w myśl zasady: nigdy niema za dużo ostrożności w służbie policyjnej.

Funkcjonarjusz p. p. musi jednak pod rygorem odpowiedzialności sądowo-karnej pamiętać, że nawet w stosunku do niebezpiecznych przestępców, jest obowiązany przestrzegać przy użyciu siły przepisów drugiej części § 25 o użyciu broni, t. j. ogólnie biorąc, używać siły fizycznej analogicznie do użycia broni, z najmniejszą dla aresztowanych szkodą.

Zachowanie się przy użyciu siły winno odpowiadać przepisom § 9 Instrukcji służbowej.

Aresztowanie urzędników oraz pracowników zakładów użyteczności publicznej. Urzędników oraz pracowników zakładów użyteczności publicznej jak kolejowych, tramwajowych, elektryczno-gazowych i t. p. aresztować należy w zasadzie przy równoczesnem powiadomieniu ich zwierzchności. Jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, może takie zawiadomienie nastąpić później. Przed aresztowaniem urzędników państwowych i pracowników zakładów użyteczności publicznej w biurach, względnie w warsztatach ich pracy, należy wpierw postarać się u właściwych zwierzchników o ich zastąpienie.

Zapobieganie czynnościom bezprawnym. Użyć siły fizycznej może funkcjonarjusz p. p. nietylko przy aresztowaniu, ale i w wypadkach zapobiegania dokonaniu czynności, przeciw obowiązującym przepisom prawnym.

Funkcjonarjusz p. p. może np. na wezwanie konduktora usunąć siłą z wagonu kolejowego lub tramwaju pasażera, jadącego bez biletu. Wogóle może usunąć osoby jadące na schodkach lub stopniach wagonów. Dalej funkcjonarjusz p. p. może siłą wyprowadzić z lokalu restauracyjnego nietrzeźwego, lub zachowującego się w sposób prostacki gościa, mimo, że w wymienionych wypadkach rzadko tylko zachodzi potrzeba aresztowania.

Funkcjonarjusz p. p. może wreszcie użyć siły fizycznej, celem obrony osób przed napaścią (o ile napaść taka zagraża życiu napadniętych, może nawet użyć broni — § 25), lub celem rozdzielenia uczestników bijatyki, chociaż i w tych wypadkach nie zawsze zachodzi potrzeba aresztowania.

III. Eskorta i transport.

Specjalnie odpowiedzialną czynnością służbową funkc. pol. państw. jest eskorta i transport aresztowanych. By dokładnie zdać sobie sprawę ze służby eskort i transportów, należy zapamiętać następujące porównanie.

Jeśli legitymowany lub aresztowany zbrodniarz rozbroi, zrani lub zabije policjanta, to jakolwiek dzieje się to najczęściej wskutek zaniechania przez funkc. p. p. nadzwyczajnej ostrożności (patrz wskazówki do § 25) jednak trzeba przyznać, że w pewnych wyjątkowych wypadkach następuje niespodzianie, mimo zachowania potrzebnej ostrożności.

Jeśli jednak zbiegnie, lub w dodatku uszkodzi policjanta ujęty i eskortowany przestępca, to zawsze, niemal bez wyjątku jest to następstwem niezachowania ostrożności, lub wprost niedbalstwa w służbie ze strony eksportującego funkc. p. p.

To też przy eskortowaniu mniejszych, czy większych przestępców należy przyjąć zasadę, jak się to potocznie mówi, nie odstępowania na krok, nie spuszczania z oka na chwilę eskortowanego.

Przy eskortowaniu piechotą, kroczyć zawsze za eskortowanym na jakie półtora kroku i nieco z boku po jego lewej stronie, z bagnetem nasadzonym i nigdy nie zamyślać się w drodze a zachować ostrożność nawet po założeniu eskortowanemu kajdanek.

Każdy funkcjonarjusz p. p. powinien wiedzieć i zrozumieć to, że nie fizyczne kajdany na rękach lub nogach przestępcy zabezpieczają mu jego osobę, lecz te kajdany moralne czujnej myśli i nieustannej uwagi funkc. p. p., skierowanej ku osobie przestępcy.

Nie należy jednak sądzić, że tego rodzaju służba wyklucza (poza koniecznością nałożenia kajdanek) łagodne i ludzkie obchodzenie się z aresztowanymi i eskortowanymi. Owszem, należy mieć wzgląd na opadnięcie z sił, na głód i pragnienie ujętych i z zachowaniem czujnej uwagi zawsze nakarmić, napoić, zezwolić na odpoczynek, lecz czynić to wszystko samemu, lub pod osobistym nadzorem.

Rozmowę z eskortowanymi ograniczyć do koniecznej potrzeby. Nie zezwalać eskortownym na prowadzenie rozmów między sobą. Urywane słowa, wypowiedziane przez przestępców w żargonie złodziejskim dobrze zapamiętać.

Przy eskortowaniu na wozach i wagonach kolejowych powinien zawsze eskortujący siedzieć naprzeciw eskortowanego z karabinem silnie trzymanym w dłoni, na „do nogi broń". Na wóz wsiada najpierw eskortowany tyłem do koni, następnie naprzeciw eskortującego policjant, na ostatku woźnica, który przez ten czas stoi przy koniach trzymając je za lejce. Komendant patroli zawsze wsiada ostatni. Przy zsiadaniu, zsiada najpierw woźnica trzymając lejce, potem policjant, a eskortowany na ostatku.

W wagonach kolejowych należy zdjąć bagnet z karabinu przy wejściu do wagonu, a nałożyć z powrotem przy zsiadaniu, pierwszy wysiada z wagonu eskortowany. Jeżeli patrol jest złożony z kilku policjantów, wysiada jeden z nich przed esktrtowanym, a komendant patrolu na ostatku.

Niebezpiecznym przestępcom należy zawsze podczas eskorty i transportu nałożyć kajdanki. Skucia w kajdanki nigdy nie uskuteczniać samemu, lecz we dwóch (jeden funkcjonarjusz p. p. nakłada kajdanki, drugi z bronią skierowaną ku przestępcy, uważa na niego) lub przy asystencji zaufanych ludzi, z których jeden ma zawsze uważać na przestępcę. Przy nakładaniu kajdanek opuścić karabin na pas, na lewe przedramię i nieco ostrzem bagnetu nachylić ku przestępcy.

Polecam odczytanie niniejszego rozkazu we wszystkich komendach, urzędach i posterunkach policji, specjalnie zebranym w tym celu funkcjonarjuszom służby zewnętrznej.

W związku z odczytaniem, polecam zarazem wszystkim komendantom powiatów, komisarjatów, urzędów śledczych, rezerw i posterunków przeprowadzenie na podstawie niniejszego rozkazu z bezpośrednio podwładnymi funkcjonarjuszami tak zwanej „szkoły".

Na tej „szkole" winni komendanci, względnie dłużej służący przodownicy wytłómaczyć poglądowo ustęp po ustępie niniejszego rozkazu, oraz zademonstrować sposób postępowania w wystąpieniach przeciw podejrzanym, a następnie dokładnie podwładnych przeegzaminować.

Odbycie powyższego przeszkolenia dopilnują Pp. Komendanci Okręgowi i o ukończeniu tegoż na terenie swego okręgu zaraportują Komendzie Głównej w czasie najbliższym.

Wszystkie władze inspekcyjne mają się przekonywać przy sposobności odbywania inspekcji: o przeszkoleniu funkcjonarjuszów w związku ze wskazówkami powyższego rozkazu, a za ujemne w tym względzie wyniki pociągać bezpośrednich przełożonych do odpowiedzialności.

R. 176.

IV. Uzupełnienie do rozkazu 171 o użyciu broni. Rozkaz o użyciu broni Nr. 171 uzupełniam w punkcie, odnoszącym się do użycia broni celem zapobieżenia ucieczce niebezpiecznych zbrodniarzy w zastosowaniu do dezerterów wojskowych.

Przeciw tym ostatnim należy mianowicie przy usiłowaniu ucieczki wtedy tylko użyć broni, o ile zachodzi poważne podejrzenie, że tacy dezerterzy dopuścili się zarazem rabunku i grabieży lub wogóle ciężkich przestępstw karnych.

R. 180.

VIII. Uzupełnienie do rozkazu Nr. 171 — użycie broni w obrębie miast. W wypadkach konieczności użycia broni w obrębie miast, w szczególności na ulicach i placach publicznych, należy w zasadzie używać broni siecznej, względnie bagnetu.

Dopiero gdy użycie broni siecznej byłoby niemożliwe (np. ze względu na odległość), lub okazałoby się bezskutecznym, może policjant użyć w obrębie miast i broni palnej.

Z uwagi jednak na zwiększone niebezpieczeństwo osób postronnych przy użyciu przez policję broni palnej w miastach, polecam, by w wypadkach, kiedy użycie broni palnej w obrębie miast nieda się uniknąć, zastosowali się funkcjonarjusze p. p. do następujących wskazówek.

1. W wypadkach, gdy w myśl § 25 Tymcz. Instrukcji służbowej zachodzi konieczna potrzeba użycia broni, może policjant bez względu na to, czy jest uzbrojony w karabin, czy w krótką broń palną użyć na ulicach i placach miejskich broni palnej, jeśli nie jest w stanie w inny sposób (bronią sieczną, bagnetem) odeprzeć zamach, skierowany na jego życie i życie osób postronnych.

2. W szczególności może policjant użyć na ulicach i placach miejskich tej broni

palnej, w jaką jest uzbrojony, gdy ujęty, lub uciekający przestępca sam strzela, względnie teroryzuje przechodniów bronią palną.

W obu powyższych wypadkach winien policjant, o ile możności strzelać w poprzek ulicy i baczyć, by na linji strzału nie było osób postronnych.

3. Gdy w mieście ucieka z eskorty, lub przed aresztowaniem niebezpieczny przestępca, ale nie teroryzuje przechodniów, tylko ratuje się ucieczką, wówczas policjantowi uzbrojonemu w karabin, bezwarunkowo nie wolno strzelać za uciekającym z uwagi na to, że karabin niesie na daleką odległość, a siła kuli karabinowej może przebić kilka osób. W tym wypadku może ścigający policjant użyć karabinu dopiero wtedy, gdy niebezpieczny przestępca wydostanie się w ucieczce za obręb miasta na wolne pola, jednak i wówczas nie może być przez strzał narażone zdrowie i życie innych osób.

4. Natomiast policjant uzbrojony w krótką broń palną może z zachowaniem przepisanych ostrożności strzelać w obrębie miasta za uciekającym niebezpiecznym przestępcą, jeśli w ucieczce w inny sposób nie jest w stanie zapobiec, jednak nie na ulicach i placach publicznych, lecz na takich terenach miejskich, gdzie nie odbywa się ruch publiczny, względnie prywatnych ogrodach i podwórzach domowych.

Ponieważ w wypadkach ad 3) i 4) jest użycie broni palnej ograniczone, przeto przy eskortach przez miasta należy zachowywać zdwojoną czujność, względnie aresztowanych okuwać w kajdanki, stosując się do niżej podanych wskazówek.

Odbywanie eskorty. W związku z ust. rozk. Nr. 171 o eskorcie niebezpiecznych przestępców, oraz ust. III tegoż rozk., dotyczącym eskorty i transportu, wyjaśniam, że przy eskortowaniu pojedyńczego aresztanta winien policjant postępować za eskortowanym w takiej odległości, by w każdej chwili mógł eskortowanego dosięgnąć ręką. Przy eskortowaniu kilku aresztowanych przez jednego policjanta należy ich zawsze przed rozpoczęciem eskorty po dwu, względnie po czterech razem okuć.

Cel nakładania kajdanek. Kajdanki należy nakładać w podwójnym celu:

1) celem zabezpieczenia osoby policjanta przed napadem, rozbrojeniem, lub zamachem na życie;

2) celem zabezpieczenia przeprowadzenia eskorty samej, t. j. celem uniemożliwienia eskortowanemu ucieczki.

Mając na uwadze cel ad 1) winien policjan nakładać przy eskorcie kajdanki wszystkim niebezpiecznym przestępcom, za wyjątkiem osób niedołężnych, starców, lub kalek, t. j. takich osób, co do których może być przekonanym, że z powodu niezdolności fizycznej nie będą w stanie zagrozić jego osobie.

Przestrzegając cel ad 2) winien policjant nakładać kajdanki:

a) przy eskorcie kilku aresztowanych, chociaż nie niebezpiecznych przestępców przez jednego policjanta, kując ich po dwu, lub po czterech razem;

b) przy eskorcie pojedyńczych aresztowanych, gdy eskorta odbywa się w nocy, lub przez teren, ułatwiający ucieczkę, jak przez lasy, kręte wąwozy i t. p., względnie przez ulice miasta;

c) jeśli eskortowany już próbował ucieczki, lub usiłował wykonać zamach na eskortującego.

Sposobu nakładania kajdanek nie można nauczyć przez opisanie, lecz przez pokaz (zademonstrowanie).

Obowązkiem każdego komendanta posterunku jest nauczyć podwładnych nakładania kajdanek w sposób ustalony w szkołach policyjnych, oraz wyćwiczyć ich w szybkiem i zręcznem nakładaniu.

Przy zakuwaniu należy zawsze zwracać uwagę, by kłódka od łańcuszków nigdy nie znajdowała się od zewnątrz, czem zapobiega się rozbiciu kłódki przez eskortowanego o twarde przedmioty.

Załatwianie naturalnych potrzeb przez eskortowanego. Ponieważ najczęściej udaje się eskortowanym uciec przy sposobności załatwienia potrzeb naturalnych, przeto w powyższych wypadkach nie należy eskortowanych rozkuwać, lecz tylko rozpiąć im odzienie.

W ustępach wogóle, a w szczególności w wagonach kolejowych należy udać się z eskortowanym do ustępu, a następnie w uchylonych drzwiach ustępu należy wstawić stopę, celem uniemożliwienia zatrzaśnięcia drzwi przez eskortowanego.

R. 349.

X. Użycie broni. Przypomnienie rozkazu Nr. 171 p. I. Z przedkładanych mi raportów przez inspekcyjnych Komendy Głównej okazuje się, że w większości województw na posterunkach i komisarjatach, a nawet i szkołach policyjnych nieprzerabia się wystąpień policjanta a) w stosunku do osób podejrzanych nieuzbrojonych, b) w stosunku do osób podejrzanych uzbrojonych w siekierę lub tępe narzędzie, c) w stosunku do osób podejrzanych, uzbrojonych w broń

palną. Przypominam rozkaz Nr. 171 p. I „użycie broni", nakazując, ażeby zawarte w nim instrukcje były regularnie i dokładnie pouczane i praktycznie ćwiczone.

R. 340.

I. Obowiązek zdecydowanej samoobrony funkcjonarjuszów p. p. w wypadkach oporu czynnego.

Z przeglądu ewidencji wypadków napadów i zamachów na funkcjonarjuszów p. p. w czasie i z powodu wykonywania czynności służbowych niejednokrotnie daje się stwierdzić, że w wypadkach przejawów oporu czynnego ze strony osób, w stosunku do których skierowane jest wystąpienie służbowe policjanta, w wypadkach napadów z użyciem siły fizycznej, prób rozbrojenia, a nawet zamachów, mających wszelkie kwalifikacje niebezpiecznych, niektórzy funkcjonarjusze p. p. zachowują się niedość energicznie, a często nieomal, że biernie.

Rezultatem takiego stanu rzeczy jest wzmożenie się wpadków oporu czynnego przeciwko funkcjonarjuszom p. p., co w znacznym stopniu utrudnia ich pracę oraz naraża na szwank autorytet korpusu policyjnego, a pozatem rozzuchwala żywioły awanturnicze i występne.

Ujemne skutki takich objawów nie ograniczają się tylko do osób poszkodowanych wskutek swej bierności policjantów, ale w równym lub może większym jeszcze stopniu szkodzą wynikom służby i opinji policji.

Przypominam § 25 tymczasowej instrukcji służbowej, określający wyraźnie prawa i obowiązki funkcjonarjuszów p. p. w zakresie użycia broni oraz wypadki, kiedy użycie broni powinno mieć miejsce.

Funkcjonarjusz policji, przeciwko któremu ma miejsce gwałt fizyczny (czynne usiłowanie rozborojenia, pobicia, obezwładnienia, pozbawienia fizycznej zdolności do spełnienia obowiązku służbowego, zabójstwa i t. p.) jest obowiązany udaremnić zamach taki przez użycie broni.

Wypadki takie należą do kategorji, określonych ogólnie w p. a) § 25 instrukcji i stwarzają stan obrony koniecznej, uprawniający i nakazujący działanie energiczne i zupełnie zdecydowane. Jeżeli okoliczności wypadku pozwalają na ostrzeżenie, przywołanie do porządku lub zastosowanie siły fizycznej bez użycia broni z pewnością skuteczności tych środków, winny być one zastosowane. W przeciwnym razie, kiedy w przekonaniu napadniętego funkcjonarjusza z uwagi na charakter napadu, środki lub narzędzia jakimi posiłkuje się atakujący, nie zapobiegłoby spełnieniu się aktu gwałtu ani ostrzeżenie ani użycie siły — obowiązujące jest użycie broni siecznej lub palnej, jak to szczegółowo omawia § 25 instrukcji.

Brak decyzji, bierności lub uleganie gwałtom jest dyskwalifikacją dla funkcjonarjusza i wykroczeniem służbowem, podlegającej karze dyscyplinarnej.

Z uwagi na skutki, jakie pociąga za sobą tolerowanie podobnego zachowania się (o czem mowa wyżej), polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim udzielić wszystkim podwładnym funkcjonarjuszom właściwych pouczeń, wnikać w każdy wypadek i winnych niewłaściwego zachowania się pociągać do odpowiedzialności.

R. 320.

VII. Rozpoznanie poza kolejnością spraw o użyciu broni przez funkcjonarjuszów p. p.

Podaję poniżej do wiadomości odpis okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 29 stycznia 1926 r. Nr. N. P. 304/26 do prokuratorów przy Sądach Apelacyjnych w sprawie rozpoznawania poza kolejnością spraw o użyciu broni przez funkcjonarjuszów policji państwowej.

„Komenda Główna P. P. wydała zarządzenie, by komendy wojewódzkie meldowały niezwłocznie o każdem użyciu broni przez funkcjonarjuszów policji państwowej z załączeniem decyzji Urzędu Prokuratorskiego, kwalifikującego każdy dany wypadek. Wobec tego, iż pośpiech w tych sprawach jest pożądany nietylko przez obowiązek sprawne kontroli czynności policji, ale także w celu możności udzielania niezwłocznie odpowiedzi na nagłe interpretacje poselskie, Ministerstwo Sprawiedliwości prosi Pana Prokuratora wydać zarządzenie, by Urzędy Prokuratorskie traktowały te sprawy poza zwykłą kolejnością.

Ratownictwo.

R. 108.

1. Rany.

Wskazówki udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Umyć sobie ręce przed podaniem pomocy.

Rany palcami nie dotykać.

Ranę obmyć tylko w tym wypadku, o ile zabrudzona, użyć do tego wody przegotowanej, lub 3% roztworu karbolu

lub sublimatu (I:1000); można obmywać i strumieniem wody z syfonu. Na ranę nalać kilka kropel jodyny. Przykryć ranę czystą suchą gazą, położyć watę i zabandażować, lekko uciskając.

Małe ranki, ukłucia, ukąszenia owadów, rany kąsane zajodynować (dotknąć korkiem flaszeczki od jodyny), przykryć gazą, watą i zabandażować.

Żądło pszczoły lub osy należy uprzednio z ranki wyjąć, w rankę wetrzeć amonjak, potem zajodynować i zabandażować.

Ubranie zdejmować naprzód ze zdrowych części, a potem z chorych.

2. Krwawienia.

Unieść w górę krwawiącą część ciała. Przy słabem krwawieniu — przyłożyć kawałek suchej gazy, na gazę watę i ucisnąć palcem, a po kilku chwilach zabandażować.

Przy silnem krwawieniu na ręce lub nodze mocno przewiązać kończyny w poprzek powyżej rany (bliżej serca) czemś elastycznem (rurką gumową, szelkami), poczem ranę opatrzeć gazą, watą i bandażem.

Przy krwawieniu na szyi ucisnąć palcem poniżej rany.

Natychmiast wezwać lekarza.

Krwotoki z nosa: głowę unieść wysoko, spokój, wsiąkać przez nos zimną wodę z octem, zimny okład na kark.

Krwotoki z gardła: głowę i tułów unieść wysoko, nie poruszać się, nie mówić, wypić łyżkę soli w paru łyżkach wody, łykać kawałki lodu.

3. Złamania, zwichnięcia, rozciągnięcia.

Nie poruszać niepotrzebnie, nie naprostowywać. Odzieży, obuwia nie zdejmować, chyba, że jest rana, a w takim razie pruć i przecinać.

W razie uszkodzenia ramienia lub ręki zawiesić ją na bandażu lub chuście, przerzuconej przez szyję lub też rękaw przymocować agrafką do ubrania.

W razie uszkodzenia unikać wszelkich niepotrzebnych poruszeń, natomiast nogę unieruchomić przez przymocowanie bandażem do drugiej nogi albo kija, owiniętego czemś miękkiem, lub do parasola, drugiej deseczki i t. p.

W razie uszkodzenia tułowia, pleców, kręgów — ułożyć chorego na wznak równo na podłodze, a przenosić na desce, drzwiach, drabinie pokrytej deskami lub t. p.

4. Uszkodzenia oczu.

Gdy co wpadnie do oka nie próbować samemu wyjąć, nie trzeć oka.

Natychmiast posłać po lekarza.

Przy uszkodzeniu oka opatrzeć gazą, na nią wata albo chustka czysta. Gdy oko bardzo boli, zawiązać i drugie zdrowe oko chusteczką lub bandażem: przynosi to dużą ulgę. Płyn żrący (kwas, ług, wapno i t. p.), aby wymyć, rozsuwamy szeroko powieki i polewamy oko obficie wodą z kranu, lub dzbanka, mlekiem, oliwą. Wapno całkowicie wypłukać.

5. Oparzenia.

Objętego płomieniem tarzać po ziemi. Płomień tłumić, czem można, derką, kołdrą i t. p. wodą polewać.

Odzież zdejmować ostrożnie, rozpruć, przywartą do ciała odmoczyć oliwą, wazeliną lub wodą. Oparzenie posypać talkiem albo kredą w proszku, sodą oczyszczoną, albo polać oliwą lub pokryć wazeliną, na to gaza, wata i zabandażować.

Pęcherzy z oparzenia nie przekłuwać.

Po płynach żrących oparzenia obficie zlewać wodą.

Po wapnie, ługu zlewać wodą z octem, sokiem cytrynowym, kwaśnem mlekiem; po kwasach — wodą z mydłem, sodą, magnezją.

6. Zmarznięcie.

Nie wnosić zmarzniętego do ciepłej izby, ale do chłodnej, rozcierać śniegiem, chłodną wodą. Zmarznięte członki łatwo złamać, więc ostrożnie.

7. Omdlenie.

Rozpiąć na szyi i w pasie, ułożyć chorego tak, żeby miał nisko głowę, dać do powąchania środki z ostrym zapachem: jak amonjak, prysnąć na twarz wodą.

8. Powieszenie i uduszenie.

Stosować oddech sztuczny (patrz § 14).

9. Utonięcie.

Topielcowi najpierw oczyścić usta z mułu: usta otworzyć i dla pozbycia się wody z kanałów oddechowych i żołądka uklęknąć na jedno kolano, a przez drugie przerzucać

sobie utopionego, tak, żeby twarz pochylała się ku ziemi: następnie należy wykonywać ucisk rękami od pleców w stronę żołądka, później stosować oddech sztuczny.

10. Porażenie słoneczne.

Rozpiąć ubranie, głowę i piersi polewać chłodną wodą: dać pić zimną wodę. Oddech sztuczny.

11. Porażenie od pioruna.

Rażonego rozebrać ostrożnie i rozcierać, baczyć, czy niema uszkodzenia skóry, by opatrzeć.

Prysnąć w twarz wodą, rozcierać twarz mokrym ręcznikiem. Gdy twarz blada — głowę ułożyć nisko. Gdy twarz czerwona lub sina — głowę unieść wysoko, — chłodne mokre okłady na głowę. Głowę obrócić ostrożnie na bok w razie wymiotów. W razie drgawek (konwulsji) ułożyć rażonego na ziemię, pod głowę coś miękkiego podłożyć.

Gdy oddychanie słabnie — oddech sztuczny.

12. Porażenie od prądu elektrycznego.

Ratownicy sami muszą się chronić (izolować) od prądu: stanąć na suchej desce lub stołku, na suchej słomie albo szkle, na suknie lub innej materji, włożyć kalosze gumowe, albo trepki, włożyć rękawiczki gumowe lub też grubo owinąć ręce czemś suchem.

Przerwać prąd przez wyłącznik lub rozerwać albo usunąć przewodniki kawałkiem suchego drewna, kijem, sznurem, a najlepiej użyć specjalnych izolacyjnych kleszczy.

Usunąć rażonego z pod prądu: chwycić go za ubranie, nie dotykać ciała.

Ogłuszonego ratować, stosując oddech sztuczny.

Śpieszyć po lekarza.

13. Otrucie.

Gazy: zaczadzenie, otrucie kwasem węglanym, gazem oświetlającym.

Otrutego należy jak najprędzej wynieść na świeże powietrze, jeżeli otruty jest przytomny, należy mu dać do picia czarną kadę, herbatę, wino, wódkę, krople walerjanowe. Choremu nieprzytomnemu nie należy wlewać do ust żadnego płynu, a tylko podsuwać pod nos eter, amonjak, rozcierać ciało flanelą, obłożyć chorego butelkami z gorącą wodą, wreszcie, jeżeli chory nie oddycha zupełnie lub oddycha słabo i nierówno stosować oddech sztuczny.

Trucizny nieżrące: benzyna, nafta, spirytus drzewny, najrozmaitsze farby, trujące jagody, grzyby, zepsute mięso, ryby, lekarstwa: opjum, morfina, atropina i t. p.

W pierwszej chwili po otruciu należy wywołać wymioty zapomocą drażnienia gardzieli piórkiem lub palcem lub dawania do wewnątrzn ciepłej wody z solą lub mydłem.

Jeżeli od chwili otrucia upłynął dłuższy przeciąg czasu wtedy należy stosować czarną kawę, mocną herbatę, wino i t. p. W każdym wypadku podejrzanego zatrucia należy posłać po najbliższego lekarza, zawiadamiając go czem dany człowiek otruł się, aby lekarz mógł odrazu zabrać z sobą to, co będzie uważał za potrzebne.

Do przybycia lekarza zachować wszelkie resztki trucizny, wymiociny i t. p. dla późniejszego rozbioru.

Trucizny żrące: kwasy, ługi.

a) Kwasy: esencja octowa, witrjolej, kwas solny, kwas saletrzany. Należy dawać mleko słodkie, wodę z sodą lub kredą, magnezję paloną, wodę wapienną, białko z jajka.

Kwas karbolowy: dać dużą porcję soli glauberskiej.

b) Ługi: ług potasowy, ług sodowy, amonjak, mleko wapienne. Należy dawać: sok cytrynowy z wodą, kwas cytrynowy rozpuszczony w wodzie, ocet z wodą, mleko kwaśne, oliwę.

Sublimat: mleko, a lepiej jeszcze mleko z rozbitem białkiem kurzem.

Fosfor: łebki od zapałek — wywołać wymioty, nie dawać tłuszczów i mleka.

Miedź, ołów, arszenik: wywołać wymioty: dać pić mleko z białkiem, a przy miedzi wodę z białkiem.

Jodyna: krochmal rozbełtany w wodzie, kartofle rozgotowane roztarte, chleb.

14. Oddech sztuczny.

Obnażyć chorego do pasa, rozpiąć położyć na wznak, głowę i plecy cokolwiek unieść przez podłożenie zwiniętego ubrania, usta otworzyć, między zęby wetknąć korek lub patyk, język ująć palcami przez chusteczkę i cały czas trzymać, zęby sztuczne wyjąć.

Uklęknąć poza chorym, ująć go za łokcie lub powyżej i przyciskać do boków, następnie odprowadzić je poza głowę chorego. Po 2—3 sekundach skierować ramiona odwrotnie tą samą drogą i przyciskać je do boków łagodnie, ale silnie przez 2 sekundy, znów ruch poza głowę i z powrotem. Ruchy wykonywać miarowo, bez pośpiechu, cier-

pliwie, długo, nawet kilka godzin. Przy uszkodzeniu ramion, gdy ich poruszać nie wolno, należy uklęknąć nad chorym („wierzchem") dłońmi na płask zwolna uciskać boki klatki piersiowej na 2—3 sekundy, zwolna zluźnić, przerwa na 2—3 sekundy, nowy ucisk i t. d.

Przestrzeganie przepisów sanitarnych.

R. 121.

VIII. Przestrzeganie przepisów przy sprowadzaniu zwłok.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić uwagę wszystkim funkcjonarjuszom policji, pełniącym służbę na punktach granicznych, na ścisłe przestrzeganie rozporządzenia Pana Ministra Zdrowia Publicznego w sprawie przewożenia i ekshumacji zwłok. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 42 poz. 257 z 1920 r.).

R. 146.

I. Konfiskata mięsa, pochodzącego z bydła zarzniętego poza bydłobójniami miejskiemi.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 133.

Wedle postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 3/15 stycznia 1867 r. (Zbiór przepisów Admin. Król. Pol. Wydz. Spr. Wewn. cz. V. T. III. wyd. 1868, str. 539).

„W miastach, w których znajdują się bydłobójnie miejskie rzeź wszelkiego rodzaju bydła powinna być dokonywana wyłącznie w szlachtuzach miejskich, pod zagrożeniem kary za przekroczenie tego przepisu, wyrównywującej podwójnej opłacie, naznaczonej na utrzymanie szlachtuzów i skonfiskowania zabitej sztuki lub wpłacenia jej wartości na rzecz zakładów dobroczynnych".

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w pismach z dnia 13 września 1921 r. Nr. 249 W/s i z dnia 1 lipca 1921 r. Nr. 402/W/s podniosło potrzebę ścisłego stosowania powyższego przepisu, zwłaszcza wobec szerzenia się chorób zakaźnych wśród zwierząt. Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej w piśmie z dnia 3 października 1921 r. L. 8194/1172/21.I wyjaśniło, iż przytoczone powyżej postanowienie zachowało moc obowiązującą i może przeto być stosowane do czasu wydania zaprojektowanej już przez Min. Roln. i Dóbr Państw. ustawy w przedmiocie powszechnych obowiązkowych oględzin zwierząt rzeźnych i miesa.

O powyższem komunikuje się, celem odpowiedniego pouczenia właściwych organów policyjnych i administracyjnych.

R. 176.

V. Przestrzeganie przepisów sanitarnych

Przypominam treść § 45 Tymczasowej Instrukcji dla pol. państwowej, a także rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarjatu do Spraw Walki z Epidemją z dnia 10 czerwca 1921 r. i polecam Panom Komendantom Okręgowym wydać rozkaz należytego przestrzegania wszelkich przepisów sanitarnych, o których mowa w wyżej wymienionych rozporządzeniach i instrukcjach. Zostało stwierdzone, że organa policyjne w miastach i osadach nie dopilnowują należytego przestrzegania przepisów sanitarnych, motywując to tem, że obowiązek ten głównie ciąży na komisjach sanitarnych. Twierdzenie takie jest mylne, gdyż przedewszystkiem na policji cięży obowiązek robienia doniesień w sprawach sanitarnych i sprawy te należy traktować z całą sumiennością.

R. 311.

IV. Współdziałanie policji w sprawach sanitarnych.

Podaję do wiadomości i przestrzegania okólnik Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia z dnia 14 grudnia 1925 r. Nr. Z. O. 8636/25.

„Do wszystkich Pp. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Pana Delegata Rządu w Wilnie. — Na zjeździe lekarzy powiatowych Województwa Warszawskiego zwrócono, między innemi, uwagę na konieczność intensywniejszego współdziałania policji państwowej w akcji sanitarnej lekarzy powiatowych. W szczególności zauważono, że lekarze powiatowi, a nawet lekarze miejscowi mogą tylko od czasu do czasu przeprowadzać obchody sanitarne. Natomiast policja państwowa przy sposobności swoich obchodów może ciągle dozorować stan sanitarny, a tylko takie ciągłe dozorowanie stanu rzeczy może zmusić ludność do stałej dbałości o porządek i czystość i spowodować to, że zarówno na podwórkach i chodnikach, jak i w rozmaitych wytwórniach lub miejscach sprzedaży będą przestrzegane zasady porządku i czystości oraz wykonywane odnośne przepisy. Pod tym względem dzieje się, niestety, rozmaicie, zależy to w znacznej mierze od tego, czy poszczególne posterunki policji pań-

stwowej zwracają należytą uwagę na stan sanitarny. Ponieważ odnosi się to nietylko do obszaru Województwa Warszawskiego, ale do całego terytorjum Państwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia) prosi Pana Wojewodę (Komisarza Rządu, Delegata Rządu) o wydanie odpowiednich poleceń podwładnym mu organom policji państwowej, aby przy obchodach policyjnych zwracano staranną i baczną uwagę na stronę sanitarną. Odpis niniejszego pisma przesyła się równocześnie Komendzie Głównej P. P. Zaznacza się wyraźnie, że ten nadzór nad stanem sanitarnym ma być dokonywany przez organa policyjne przy wykonywaniu swej normalnej służby bezpieczeństwa, a więc przy obchodach noramlnych".

Ze swej strony dodaję, że obowiązek dozorowania przez policję państwową stanu sanitarnego w domach, podwórzach, zakładach przemysłowych, miejscach sprzedaży i t. p. objektach ma tylko charakter pomocy i współdziałania z organami władz sanitarnych, lecz nie może być zrozumiany, jako zadanie specjalne, ciążące wyłącznie na policji. Obowiązek ten w pierwszym rzędzie odnosi się do przodowników - dzielnicowych w miastach, gdzie tacy istnieją i mają za zadanie dozorowanie nad pewnym określonym rejonem miejskim. Z tytułu obowiązku pomocy organami służby zdrowia nie mogą być wyznaczone specjalne służby (obchody i patrole) tylko dla celów sanitarnych, lecz zadania te mają być wykonywane przy zwykłej służbie bezpieczeństwa. Specjalne obchody sanitarne pozostają nadal obowiązkiem organów służby zdrowia, a udział w nich funkcjonarjuszów policji ma tylko charakter asysty, która może być wyznaczona w wypadkach potrzeby na żądanie tych władz.

O. 1470 z d. 14/IV 1927 r.

Udział organów p. p. w dozorze sanitarnym. Obowiązek współudziału policji w dozorze sanitarnym, wynikający w charakterze jej zadań, jako organu zastępczego i pomocniczego służby sanitarnej (lekarzy powiatowych) w zakresie policji zdrowia, wskazany został w sposób nie budzący żadnych wątpliwości przez rozkaz Komendanta Głównego Nr. 311 p. IV.

Obecnie Pan Minister Spraw Wewnętrznych przy okazji ostatniej lustracji sanitarnej posesji mieszkalnych, lokali publicznych, hoteli, restauracji i t. p. w różnych miastach kraju stwierdził pewne w tym zakresie niedomagania oraz w poszczególnych wypadkach brak zainteresowania się i dozoru ze strony organów policyjnych.

Ponieważ podjęta przez Pana Ministra akcja podniesienia czystości i stanu sanitarnego kraju, a w szczególności miast i większych osiedli może wydać pożądane rezultaty tylko przy skoordynowanej współpracy czynników państwowych i obywatelskich, a przedewszystkiem tych władz i organów, do których czuwanie nad stanem zdrowotnym należy, jako obowiązek służbowy — przypominam wybitnie ważną rolę w tej dziedzinie policji państwowej i nakazuję sumienne a stałe jej wykonywanie.

Codzienna służba winna być dla każdego funkcjonarjusza okazją do wniknięcia, skontrolowania stanu sanitarnego w obchodzonym rejonie. Stały służbowy kontakt z ludnością winien być wyzyskany na pobudzenie zamiłowania do czystości i przestrzegania nakazów sanitarnych. Na każde wykroczenie przeciwko obowiązującym w tej dziedzinie przepisom policjant winien reagować, donosząc o spostrzeżonych faktach przekroczeń władzom służbowym.

Obowiązkiem wszystkich przełożonych jest wymagać należytego zainteresowania się podwładnych funkcjonarjuszów w zakresie dozoru sanitarnego, a lekceważenie tych zadań służbowych winno być traktowane narówni z zaniedbaniem innych obowiązków służby.

Ochrona zwierzyny łownej i polowanie.

R. 104.

VII. Prawo polowania. Stosownie do rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 1920 r. za Nr. 1993/I-b i zgodnie z § 21 Tymczasowej Instrukcji dla Policji Państwowej zarządzam, co następuje.

Każdy funkcjonarjusz policji, pragnący uzyskać od władz administracyjnych pozwolenie na prawo polowania, winien przedewszystkiem zwrócić się w drodze służbowej do swej władzy, która, rozpatrzywszy przedstawione umowy na dzierżawę polowania i ich warunki, orzekać będzie, czy względy służbowe nie stoją na przeszkodzie do wydania danemu funkcjonarjuszowi karty łowieckiej. Orzekającą w tych sprawach władzą będzie: dla niższych funkcjonarjuszów — Komendant Okręgowy, dla wyższych zaś Komendant Główny. Dopiero po uzyskaniu przychylnego orzeczenia funkcjonarjusz policj państwowej może czynić odpowiednie kroki u władz administracyjnych celem otrzymania karty łowieckiej i karty na broń.

Zarządzenie powyższe ma na celu uniknięcie zawierania bezpłatnych umów dzierżawnych, które w następstwie mogłyby wywołać usprawiedliwione przypuszczenia stronniczości lub interesowności oraz ograniczenie do minimum oddawania się poza

służbą czynnościom sportowym, któreby przeszkadzały w ścisłem wykonywaniu czynności urzędowych.

O. 389 z d. 22/VIII 1922 r.

Dotyczy wydania zarządzeń, zmierzających do podniesienia łowiectwa i stanu zwierzyny w Małopolsce.

Ze względu na coraz bardziej szerzące się niszczenie zwierzyny łownej, stanowiącej majątek narodowy, zwracam się z apelem do Panów Komendantów Okręgowych w Małopolsce, by wydali stosowne zarządzenia, któreby miały na celu podniesienie łowiectwa w Małopolsce i zapewniły odpowiedni ilościowy wzrost zwierzyny w naszych kniejach.

Stosownie do treści § 89 ustawy z dnia 13 lipca 1909 r. policja państwowa ma obowiązek czuwania nad odnośnymi przepisami i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej władzy powiatowej.

Chodzi tu przedewszystkiem o wykorzenie kłusownictwa i ścisłe przestrzeganie czasu ochronnego. Miarodajny jest w tym wypadku tekst § 58 i 59 powołanej wyżej Ustawy, wedle brzmienia którego sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia, które z dokładnem oznaczeniem gatunku, rodzaju i ilości wydawać mają uprawnieni do wykonywania prawa polowania, lub ich pełnomocnicy, ze swojego okręgu myśliwskiego. Ponadto po upływie 14 dni od rozpoczęcia czasu ochronnego i podczas trwania tegoż, nie wolno zwierzyny objętej ochroną, żywej, czy zabitej w całości, czy w częściach sprzedawać na targowiskach, w składach, w restauracjach, lub wogóle w jakikolwiekbądź inny sposób pozbywać. Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z poza granic kraju, albo zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazać się świedectwem pochodzenia.

Wszelki pokątny handel zwierzyną należy jak najenergiczniej tępić, jak również i kłusownictwo, które jako noszące znamiona kradzieży podpada pod kompetencję sądów. Działając w tym duchu powinny organa policji państwowej żądać od osobników przydybanych z bronią myśliwską, karty na broń i karty myśliwskiej, co w każdym razie przyczyni się do okrócenia wspomnianej plagi.

Policja państwowa ma również obowiązek dokładnie przestrzegać, by nikt nie polował w okolicach, w których polityczna władza powiatowa zamknęła zupełnie, lub częściowo polowanie, a to ze względu na zły stan ilościowy zwierzyny i ptactwa łownego (§ 57 ustawy z dnia 13 lipca 1909 r.).

Wkońcu polecam zwrócić specjalną uwagę podległym posterunkom, by te zapytane przez starostwo o opinję co do moralnych kwalifikacji starających się o dzierżawę polowań i o wydanie karty myśliwskiej, dokładnie motywowały swe zdanie, gdyż często zdarza się, że posterunki dają pomyślne opisanie osobom znacznym notorycznie z kłusownictwa.

Muszę tu również poruszyć jeszcze jedną kwestję. Dochodziły mnie mianowicie słuchy, że komendanci posterunków posiadają wielkie zbiory trofeów myśliwskich w postaci wieńców jelenich i rożków sarnich, których sposób zdobycia daje wiele do myślenia. Wobec powyższego polecam wydać jaknajenergiczniejsze zlecenia, by tego rodzaju wieści o funkcjonarjuszach policji państwowej nie mogły być bezkarnie rozszerzane, ja krównież z drugiej strony wszystkich przekraczających obowiązujące w tym kierunku zarządzenia jaknajostrzej karać, gdyż postępowaniem swem przyczyniają się w wysokim stopniu do obniżenia powagi naszej instytucji, oraz szerzą wśród włościan demoralizację i kłusownictwo.

Odnośnie do dzierżawy polowania przez niższych i wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej należy stale stosować się do wydanego uprzednio rozkazu Komendy Głównej P. P.

Rozkaz powyższy polecam przesłać do wiadomości podległych Komend powiatowych, by te ze swej strony pouczyły odpowiednio komendantów posterunków o ciążących na nich obowiązkach, ażeby utyskiwanie na niesprawność organów policji państwowej nie mogło w przyszłości mieć miejsca.

Alkohol.

O. 150 z d. 28/XI 1921 r.

(Min. Sp. Wewn. z d. 31/X 1921 r. Nr. BP. 1661).

W sprawie zakazu sprzedaży, względnie podawania napojów alkoholowych w niedziele i święta w zakładach gospodnio-szynkarskich.

W myśl art. 7 p. 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 37 poz. 210 z r. 1920, zakazaną jest sprzedaż, względnie podawanie napojów alkoholowych w niedziele i święta, obchodzone w urzędach państwowych, przyczem ograniczenia w tym wypadku wchodzą w życie od godziny 3 dnia przedświątecznego i trwają do godziny 10 rano dnia poświątecznego.

Według protokułów policyjnych, najwięcej przestępstw natury kryminalnej, bójek, napadów a nawet krwawych rozpraw zachodzi w noc z soby na niedzielę i przez całą niedzielę. Jest to oczywistym dowodem, że obowiązujący wspomniany powyżej zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie jest należycie przestrzegany, a nawet stwierdzonem zostało niejednokrotnie, że w wielu zakładach gospodnio-szynkarskich napoje alkoholowe w dnie świąteczne podawane są w filiżankach, nb. po nader wygórowanych cenach.

Aby tego rodzaju stanowi rzeczy zapobiec, polecam niniejszem p. p. wydać bezzwłocznie podległym sobie organom wykonawczym surowe zarządzenia, celem roztoczenia nadzoru nad zakładami gospodnio-szynkarskiemi, oraz energicznego dopilnowania, aby zakłady te stosowały się ściśle do wzmiankowanego wyżej przepisu ustawy. Osoby, wykraczające przeciwko rzeczonemu przepisowi, winny być bezwzględnie pociągane do surowej odpowiedzialności w myśl postanowień art. 8 powołanej na wstępie ustawy. Jednocześnie zwracam uwagę na przepis art. 9 tejże ustawy, względnie art. 7 rozporządzenia wykonawczego do niej z dnia 16 września 1920 r. (Dz. Ustaw Rzp. P. Nr. 98 poz. 650 z r. 1920), wedle których za niedozwoloną sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych odpowiada nietylko właściciel lub zarządca danego zakładu, lecz również personel, gdy bezpośrednio przyczynił się do przekroczenia przepisów ustawy.

O. 394 z d. 28/VIII 1922 r.

Potajemny wyszynk napojów alkoholowych.

Na podstawie posiadanych przez Komendę Główną wiadomości posterunki policji państwowej nie przestrzegają należycie przepisów o wyszynku napojów alkoholowych. Okazuje się, że w powiatach i miasteczkach istnieją potajemne lokale, gdzie zawsze można dostać wódki lub piwa i wyszynk odbywa się jawnie. Organa policji wiedzą o takich lokalach, jednakże tolerują ich istnienie. Zwracam uwagę, że potajemny wyszynk napojów alkoholowych jest surowo wzbroniony, gdyż powoduje stratę dla skarbu państwa i rozpija ludność. Istnienie potajemnych miejsc wyszynku jest dowodem albo niedbalstwa organów policji, albo złej woli tych organów. Z tych względów polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać najknajsurowsze rozkazy podwładnym z ostrzeżeniem, że w razie ujawnienia miejsc potajemnego wyszynku i stwierdzenia, że o istnieniu ich miejscowe władze policyjne wiedziały, winni niedbalstwa będą wydaleni ze służby w policji.

O. 1014 z d. 11/VI 1924 r.

Potajemny wyszynk alkoholu.

Stosownie do polecenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. BP. 7177/23 z dnia 24 maja 1924 r. zarządzam, aby Panowie Komendanci wezwali podwładne Komendy powiatowe i Komendy miast, stanowiących odrębne jednostki administracyjne do 1) zebrania szczegółowych informacji co do istniejących na ich terenie odstępstw od ścisłego wykonania art. 6 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 35 poz. 299 z 1922 r.) i do 2) przedstawienia ich we właściwej drodze komisjom antialkoholowym zgodnie z Rozp. Wyk. z dnia 2 czerwca 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 51 poz. 462 z 1922 r.), celem wydania właściwych zarządzeń. Wyżej powołane polecenie Pana Ministra zmierza do usunięcia jawnych wyszynków, mieszczących się w rejonie koszar wojskowych lub w najbliższem ich sąsiedztwie, które są ogniskami demoralizacji żołnierzy.

Niezależnie od powyższej akcji Panowie Komendanci zarządzą, aby organa podwładne śledziły jaknajgorliwiej za tajnym wyszynkiem, odbywającem się w najbliższem sąsiedztwie koszar wojskowych, w sklepikach, herbaciarniach i jadłodajniach; przy dochodzeniach przeprowadzanych o tajny wyszynk winna być zwracana pilna uwaga czy nie zachodzą inne przestępstwa, jak: tajna prostytucja, gry hazardowe, zbyt przedmiotów pochodzących z kradzieży, agitacja przeciwpaństwowa i t. p., co należy uwidocznić w dochodzeniu.

R. 91. 367/p XI.

VIII. Doniesienia o wykryciu tajnych gorzelni.

Ponieważ władze skarbowe winny utrzymywać stałą ewidencję spraw o wykryciu tajnych gorzelni, a nadto do nich należy dochodzenię strat, poniesionych przez Skarb Państwa z powodu ubytku w dochodach monopolowych, tudzież akcja zwalczania tajnego gorzelnictwa przez przyznanie nagród osobom, przyczyniającym się do wykrycia odnośnych przestępstw, przeto polecam, by organa policji państwowej, przesyłając bezwłocznie na zasadzie art. 250 U. P. K., obowiązującej w b. zaborze rosyjskim, i na zasadzie par. 84 procedury karnej, obowiązującej w b. zaborze austryjackim, władzom sądowym doniesienia o wykryciu tajnych gorzelni, odpisy tych doniesień przesyłały równocześnie władzom skarbowym I-ej instancji, t. j. Skarbowym Urzędom akcyz i monopolów państwowych. (Pismo Min. Spraw Wewn. Nr. BP. 1244/3 z dnia 12 listopada 1920 r.).

Zwalczanie lichwy.

R. 136.

V. Zniesienie prowincjonalnych Urzędów Walki z Lichwą i Spekulacją.

Z dniem 30 czerwca r. b., zostały całkowicie zwinięte prowincjonalne Urzędy Walki z Lichwą, za wyjątkiem urzędów w Warszawie, Będzinie, Łodzi, Krakowie, Lwowie i Lublinie, — tych ostatnich zniesiono organa wywiadowcze. W związku z tem polecam Panu pouczyć wszystkie podległe organa policyjne, że są obowiązane ścigać z całą surowością przekroczeń „ustawy o zwalczaniu lichwy", a także wydanych w tym względzie rozporządzeń administracyjnych, kierując doniesienia, bądź to do sądów, bądź do władz administracyjnych I-ej instancji i do Urzędów Walki z Lichwą, gdzie takowe jeszcze pozostały.

Celem skuteczniejszej akcji walkiz lichwą i drożyzną, winien Pan wyznaczyć w Urzędach śledczych specjalnych funkcjonarjuszów policji śledczej, których zadaniem byłoby, specjalizować się w akcji zwalczania lichwy i jaknajszersze współdziałanie w tym względzie z organami policji umundurowanej. — Ze szczególną surowością należy ścigać, pokątnych i nieuprawnionych hadlarzy łańcuszkowych, aresztując ich, oddając w ręce władz.

Dalej należy pouczać organa policyjne, że wolny handel nie upoważnia do wyzysku, a ustawy i rozporządzenia o walce z lichwą i drożyzną obowiązują w pełni i będą z tem większą surowością stosowane.

Ważniejsze ustawy i rozporządzenia w tym względzie, których znajomości należy bezwzględnie żądać od funkcjonarjuszów policji są:

1. Ustawa z dnia 2 lipca 1920 r. Dz. U. 67.
2. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 20 stycznia 1919 r. Mon. Polski 16.
3. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z dn. 13 czerwca 1919 r. Mon. Polski 130.
4. Rozporządzenie Głównego Urzędu Walki z Lichwą z dnia 5 kwietnia 1919 r. Monitor Polski 82 (z wyjątkiem art. 3).
5. Rozporządzenie Głównego Urzędu Walki z Lichwą z dnia 8 sierpnia 1919 r. Monitor Polski 178.
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 marca 1921 r. Dz. U. Nr. 23.

R. 221.

IV. Ujawnienie cen.

Panowie Komendanci Okręgowi podadzą do wiadomości podwładnym organom rozporządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie obowiązku posiadaczy przedsiębiorstw sprzedaży ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku.

„W wykonaniu rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 22 poz. 139) w sprawie obowiązku posiadaczy przedsiębiorstw sprzedaży ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku, sporządzania faktur przy zawieraniu interesów i przedstawiania ich na żądanie władzy, polecam, co następuje:

Panowie Szefowie władz administracyjnych I-ej instancji wydadzą bezzwłocznie szczegółowe przepisy o sposobie i formie sporządzania cenników i ujawniania cen.

Przepisy te mają określać:

a) minimalny rozmiar cennika,
b) sposób umieszczania cennika,
c) sposób sporządzania cennika,
d) spis artykułów, których ceny podlegają ujawnieniu,
e) przepisy, co do sposobu ujawnienia cen na wystawach i na artykułach.

W przepisach, ogłoszonych przez władzę administracyjną I-ej instancji, należy przytoczyć:

a) § 3 rozporządzenia z dnia 20 lutego 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 22 p. 139),
b) sankcję karną, umieszczoną w cytowanem rozporządzeniu.

Panowie Szefowie władz adm. I instancji zarządzą, aby:

1. Cenniki były formatu jednolitego o wielkości najmniej arkusza papieru.
2. Cenniki były umieszczane na widocznem i dostępnem dla publiczności miejscu.
3. Ceny były drukowane lub wpisywane atramentem.
4. U góry cennika była umieszczona firma i adres przedsiębiorstwa, a ponadto na cenniku data jego sporządzania.
5. W cenniku były umieszczone ceny na wszystkie, znajdujące się w przedsiębiorstwie sprzedaży artykuły, według załączonego do okólnika spisu.
6. W cennikach, o ile jest możliwem, unikano określeń od — do. Ceny od — do mogą być określane na artykuły, wymienione w załączonym spisie po I. O. R.
7. Wewnątrz lokali przedsiębiorstw sprzedaży umieszczone etykiety z ceną na:
   a) artykułach żywnościowych,
   b) na sztukach materjałów,
   c) odzieży,
   d) obuwia.

Na artykułach pod b), c) i d) należy umieszczać ceny na każdej sztuce lub pudełku.

8. Na wystawach przedsiębiorstw sprzedaży były ujawnione ceny na wszystkich wystawionych przedmiotach powszechnego użytku (ceny ujawnione na wystawach mogą nie być uwidocznione bezpośrednio na towarach wewnątrz pomieszczeń przedsiębiorstw sprzedaży).

9. W jatkach mięsnych były wywieszone cenniki z wyszczególnieniem gatunków mięsa. W oknach wystawowych jatek cen można nie uwidaczniać.

10. Na straganach były cenniki z firmą i adresem właściciela, zawierające spis artykułów posiadanych na straganie. Na poszczególnych artykułach na strganch ceny mogą być nie umieszczane.

W załączeniu przesyła się spis p. p. u., na które ceny muszą być bezwzględnie ujawniane.

Nadmieniam pozatem, że obowiązek ujawniania cen nie odnosi się do artykułów, które w myśl Ustawy z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. N. 79 p. 528 o opłacie stemplowej od sprzedaży w przedmiocie zbytku i w myśl części II Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 13 września 1920 r. (Dz. U. Nr. 89 p. 590) podlegają opłacie od zbytku.

Wobec faktu błędnej interpretacji odnośnych przepisów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wyjaśniam, że cenniki mogą być sporządzone indywidualnie przez poszczególnych handlujących lub też opracowywane przez rzeszenia handlujących i udzielane poszczególnym kupcom. W każdym jednak razie obowiązek wywieszania cenników cięży na poszczególnych posiadaczach przedsiębiorstw sprzedaży i brak cenników opracowanych przez zrzeszenia nie usprawiedliwia niewykonania odnośnych przepisów. Namieniam, że władzom administracyjnym nie wolno w żadnej formie aprobować cenników i umieszczać na nich urzędowych znaków, wydawać szematów i druków do wypełnienia.

Zwracam wreszcie uwagę, na to, że obecnie obowiązujące ustawodawstwo w dziedzinie Walki z Lichwą nie zawiera uprawnień dla władzy administracyjnej w kierunku ustalenia cen obowiązujących. Uprawnia ono jedynie do ścigania nadużyć na tle pobierania cen lub zysków nadmiernych, wymierzanie zaś kar w tych wypadkach należy jedynie do sądu.

Ponadto zwracam uwagę, że do ujawniania cen, nie są obowiązani producenci rolni; pozbywający produkty, pochodzące z własnego gospodarstwa, przepisy więc wyżej podane do nich zastosowane być nie mogą.

Polecam, by zarządzenia wydawane na podstawie par. 2 przez władze administracyjne I instancji były uprzednio aprobowane przez władze II instancji.

R. 354.

VI. Walka z lichwą. W ślad za rozkazem moim Nr. 125 pkt. 3 z r. 1921 oraz okólnikiem Nr. 91 z dnia 3 września 1921 r. L. III 925, polecam Pp. Komendantom zalecić do użytku służbowego komisarjatom p. p. broszurę, wydaną przez kierownika oddziału walki z lichwą Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę pod tyt. „Ustawa o zwalczaniu lichwy i jej stosowanie w praktyce", którą nabywać można u autora po cenie 50 gr. za egzemplarz.

Nierząd.

R. 213.

III. Instrukcja dla organów p. p. w przedmiocie wykonywania nadzoru nad osobami, uprawiającemi nierząd zawodowo. 1. Wedle postanowień art. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych z dnia 6 września 1922 r. (Dz. Ust. Rzp. Nr. 78 poz. 715), prawo nadzoru nad osobami, uprawiającemi nierząd zawodowo, przysługuje władzom administracyjnym I instancji, które nadzór ten wykonują przez lekarzy powiatowych oraz przy pomocy organów policji państwowej, jako organów wykonawczych tychże władz.

2. W miastach, stanowiących oddzielną jednostkę administracyjną, w szczególności zaś w miastach, w których mają swoją siedzibę okręgowe urzędy śledcze, względnie ich ekspozytury, czynności wykonawcze, związane z nadzorem nad nierządem, spełniają wydzieleni w tym celu w specjalne oddziały funkcjonarjusze policji państwowej służby śledczej. We wszystkich innych miastach, osadach i gminach wiejskich nadzór ten wykonują funkcjonarjusze policji służby śledczej lub umundurowanej równolegle z wykonywaniem ogólnych swych czynności służbowych.

3. Lekarze powiatowi w sprawach nadzoru sanitarno-obyczajowego znoszą się bezpośrednio w imieniu przełożonych swych władz administracyjnych I instancji z naczelnikami właściwych urzędów śledczych, względnie z kierownikami ekspozytur w miastach, a w powiatach z komendantami powiatowemi policji.

4. Do szczególnych obowiązków organów policji państwowej, powołanych do wykonywania czynności służbowych, związanych z nadzorem nad nierządem, należą:

a) śledzenie i obserwowanie w sposób niezwracający uwagi kobiet wzbudzających swem zachowaniem się w miejscach publicznych uzasadnione podejrzenie uprawiania nierządu zawodowo, oraz skierowywanie ich do właściwej komisji sanitarno-obyczajowej;

b) baczenie, aby kobiety, pozostające pod kontrolą sanitarno-obyczajową, stosowały się do obowiązujących przepisów, a w szczególności zaś, by regularnie poddawały się badaniom lekarskim oraz leczeniu.

5. Wykrywanie domów nierządu i domów schadzek, śledzenie i wykrywanie handlarzy żywym towarem, stręczycieli do nierządu oraz t. zw. sutenerów i alfonsów, nadto baczenie, aby kobiety, uprawiające nierząd zawodowo, swem zachowaniem się nie obrażały przyzwoitości publicznej, jest obowiązkiem zarówno funkcjonarjuszów policji — służby śledczej, jak i umundurowanej.

6. Fakt uprawiania nierządu zawodowo staje się oczywistym, jeżeli kobieta całkowicie swoje utrzymanie lub przeważną część tegoż czerpie z oddawania się za zapłatą przygodnie poznanym mężczyznom.

Celem zebrania odpowiednich danych do stwierdzenia zawodowego uprawiania nierządu przez daną osobę, należy przedewszystkiem sprawdzić:

a) czy dana kobieta wabi lub zaczepia na ulicach mężczyzn dla oddania się im za zapłatą;

b) czy przebywa w towarzystwie kobiet złego prowadzenia się lub w lokalach mających złą opinję,

c) jej miejsce zamieszkania,

d) stałe jej zajęcie, stanowiące podstawę jej utrzymania,

e) czy nie mieszka z kobietami złego prowadzenia się,

f) jakiej opinji zażywa u wiarogodnych osób, zasługujących na powszechne zaufanie.

Przy przeprowadzaniu pomienionych wyżej wywiadów i obserwacji funkcjonarjusze policji winni postępować z jaknajwiększą ostrożnością i oględnością, oraz w sposób jaknajbardziej poufny.

7. Jeżeli funkcjonarjusz policji przez odpowiednie ścisłe wywiady zdobędzie niezbite dowody, że dana kobieta uprawia nierząd zawodowo, a nie jest zarejestrowana, winien ją, o ile możności niezwłocznie skierować w sposób niezwracający uwagi publicznej, do komisji sanitarno-obyczajowej, wzgl. do lekarza powiatowego.

8. Funkcjonarjusze policji winni o ile możności unikać zatrzymywania podejrzanych o uprawianie zawodowo nierządu kobiet na ulicach ruchliwych, w miejscach rozrywek i t. p.

9. Funkcjonarjusze policji państwowej powołani do wykonywania czynności związanych z nadzorem nad nierządem winni być dokładnie obeznani z przepisami o nadzorze nad nierządem, wydanymi przez władze administracyjne.

Minister Spraw Wewnętrznych (—) *Sikorski.*

Instrukcję powyższą Komendanci Okręgowi podadzą bezzwłocznie do wiadomości i wykonania podległym sobie organom policji, kierując się przytem następującemi wskazówkami:

Zasadniczo czynności wykonawcze nadzoru nad nierządem wykonywują organa policji śledczej. W tym celu w większych ośrodkach miejskich i fabrycznych, tam gdzie mają siedzibę ekspozytury urzędu śledczego, nadzór nad nierządem spełniają wydzieleni w specjalną brygadę funkcjonarjusze policji śledczej. W miejscowościach gdzie ekspozytur śledczych oraz ajentów śledczych niema, nadzór nad nierządem winni sprawować umundurowani funkcjonarjusze policji.

Funkcjonarjusze przeznaczeni do nadzoru nad nierządem, pełnią funkcje wyraźnie oznaczone w instrukcji, natomiast nie mogą oni spełniać funkcji pomocniczych przy badaniu lekarskiem.

Wszelkie zlecenia w zakresie czynności nadzoru nad nierządem wydają lekarze powiatowi stojącemu na czele brygady funkcjonarjuszowi policji, który jest odpowiedzialny za ich wykonanie.

Funkcjonarjusze policji, przeznaczeni do nadzoru nad nierządem, winni stosować się do wydanych przez władze administracyjne lub lekarskie lokalnych zarządzeń, związanych z nadzorem nad nierządem.

Jednocześnie Komendanci Okręgowi wydadzą zarządzenia, aby odnośne urzędy policyjne ustanowiły ścisłą kontrolę nad funkcjonarjuszami policji, mającymi nadzór nad nierządem, celem zabezpieczenia prawidłowego i bezstronnego wykonywania poruczonych im czynności.

R. 220.

III. Sprostowanie. W rozkazie K. Gł. P. P. Nr. 213 z dnia 24 maja 1923 r. została podana do wiadomości instrukcja dla organów policji

w przedmiocie wykonywania nadzoru nad osobami uprawiającemi nierząd zawodowo — podpisana tylko przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych. Ponieważ instrukcja ta została wydana w porozumieniu z Panem Ministrem Zdrowia Publicznego, przeto uzupełnia się ją w niniejszym rozkazie podpisem:

Minister Zdrowia Publicznego (—) *Dr. Chodźko.*

R. 297. wzup. 487/23.

II. Przepisy wykonywawcze do Instrukcji dla organów p. p. w przedmiocie wykonywania nadzoru nad osobami, uprawiającemi nierząd zawodowo z dnia 21 kwietnia 1923 r. Nr. BP. 1687/23 r., wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zgodnie z treścią art. 1 wyżej cytowanej instrukcji „Prawo nadzoru nad osobami, uprawiającemi nierząd zawodowo przysługuje władzom administracyjnym I instancji, które nadzór ten wykonywują przez lekarzy powiatowych oraz przy pomocy organów policji państwowej, jako organów wykonawczych tychże władz".

W uzupełnieniu powyższego, podaję do wiadomości, że władze administracyjne wykonywują nadzór w powiatach przez lekarzy powiatowych, zaś w większych miastach przez specjalnie ustanowionych w tym celu kierowników, względnie naczelników urzędów sanitarno-obyczajowych.

Całokształt zatem czynności nadzoru nad nierządem odbywa się pod kierownictwem reprezentantów władzy administracyjnej I instancji.

Naczelnik U. S. O., jako specjalista, udziela również informacji i wskazówek policji mundurowej i śledczej.

Czynności wykonawcze związane z nadzorem nad nierządem w miastach, stanowiących oddzielną jednostkę administracyjną, lub tych miastach, gdzie mają siedziby okręgowe urzędy śledcze, względnie ich ekspozytury, spełniają wydzieleni w tym celu w specjalne oddziały funkcjonarjusze policji państwowej służby śledczej. We wszystkich innych miejscowościach nadzór ten wykonywują funkcjonarjusze policji śledczej lub mundurowej równolegle z wykonywaniem ogólnych swych czynności służbowych.

W zakresie czynności wykonawczych, organa policji obyczajowej (brygada) są przydzielone do pomocy Naczelnikowi U. S. O. (lekarzowi powiatowemu).

Funkcjonarjusze policji ogólnej (mundurowej i śledczej) obowiązani są do współdziałania z policją sanitarno-obyczajową. Również i funkcjonarjusze policji sanitarno-obyczajowej, nie wyłączając kobiet, mogą być używani w miarę potrzeby i do innych celów służby bezpieczeństwo, po uprzedniem porozumieniu się właściwego przełożonego policyjnego z Naczelnikiem U. S. O.

W zakresie trybu postępowania w powyższych sprawach ustalam dla policyjnych organów sanitarno-obyczajowych następujące wytyczne.

Wszelkie sprawy prostytutek, wynikające z powodu wykonywanego przez nie zawodu winny być kierowane przez wszystkie organa i urzędy policyjne bezpośrednio do właściwego U. S. O., względnie do lekarza powiatowego, celem załatwienia w zakresie jego własnej kompetencji.

W tych sprawach Naczelnik U. S. O. (lekarz powiatowy) wydaje decyzję, kierując następnie sprawę do wykonania policji, dla której decyzja ta jest obowiązująca. (W m. st. Warszawie kierują wszystkie komisarjaty, dotyczące raporty bezpośrednio do Wydziału Zdrowia, Oddział II przy Komisarjacie Rządu).

Natomiast we wszystkich sprawach związanych tylko pośrednio z nierządem, a stanowiących przestępstwa karne, np.: handel żywym towarem, stręczycielstwo, sutenerstwo, utrzymywanie domów rozpusty i t. p. organa policji państwowej postępują w myśl obowiązujących zasad przewidzianych ustawą o postępowaniu karnem, względnie przepisami specjalnymi.

Sprawy prostytutek, nie mające nic wspólnego z ich zawodem, są traktowane tak samo, jak sprawy wszystkich innych obywateli z tem, że w razie aresztowania, zastosowania środka prewencyjnego, wymierzenia kary pozbawienia wolności w drodze sądowej lub administracyjnej, policja bezpośrednio po otrzymaniu wiadomości komunikuje ją Naczelnikowi U. S. O. w celach rejestracyjnych.

Policja kobieca wschodzi w skład dotyczącej brygady U. S. O. Tworzenie oddziałów wyłącznie kobiecych nie jest w zasadzie pożądane.

W miastach, które dysponują większą liczbą kobiet — policjantek (m. st. Warszawa) powinna stale jedna z policjantek pełnić dyżur w Centrali i być gotową na żądanie poszczególnych komisarjatów do przeprowadzenia każdej chwili rewizji u zatrzymanych kobiet i dzieci.

Policjantki mogą być również używane do konwojów w obrębie miasta.

W miarę potrzeby mogą być policjantki przydzielane do poszczególnych komisarjatów, analogicznie, jak funkcjonarjusze służby kryminalnej.

Służba policjantek powinna być wykonywana głównie nazewnątrz, a minimalnie tylko biurowo. W szczególności policjantki powinny pełnić służbę obserwacyjną w miejscach większych skupień ludności, na dworcach kolejowych, placach, ulicach i t. p.

Do obowiązków policji kobiecej należy wykrywanie domów schadzek, ujawnianie osób, uprawiających nierząd zawodowo oraz wykonywanie czynności pomocniczych przy prowadzeniu dochodzeń.

Policjantki, występujące nazewnątrz w specjalnym (sanitarno-obyczajowym) zakresie działania, powinny występować czynnie tylko wówczas, o ile okoliczności pozwalają przypuszczać, że interwencja odniesie skutek, przyczem powinny zawsze mieć na uwadze, aby przez niestosowne ich wystąpienie nie została unicestwiona ani celowość, ani też skuteczność zamierzonej akcji. Również powinny one baczyć, aby przez swoje wystąpienie nie narazić na szwank autorytetu organu policyjnego. W szczególności powinny policjantki unikać, o ile możności, aresztowań na własną rękę. W razie potrzeby policjantki zwracają się do funkcjonarjuszów służby mundurowej i śledczej, którzy mają obowiązek udzielić bezzwłocznie pomocy.

Policjantka, zauważywszy przestępstwo nie wchodzące w regule w jej zakres urzędowania, obserwuje, notuje i donosi władzy w przepisanym trybie. O ile jednak zwłoka grozi niebezpieczeństwem policjantka obowiązana jest zwrócić się do każdego funkcjonarjusza policji mundurowej lub śledczej, który wkracza w sposób instrukcją służbową wskazany.

R. 220.

IV. Utworzenie w Dep. III Min. Spraw Wewn. Centralnego Biura dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi w Rzeczypospolitej Polskiej.

Podaję do wiadomości, zgodnie z okólnikiem Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 22 maja 1923 r. Nr. BP. 1673, iż Uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 marca 1923 r. został utworzony w Departamencie III Min. Spraw Wewn. referat pod nazwą „Centralne Biuro dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi w Rzeczypospolitej Polskiej", w celu wykonywania zadań, wynikających z przystąpienia Polski do Porozumienia Międzynarodowego z dnia 18 maja 1904 r. i Międzynarodowej Konwencji z dnia 4 maja 1910 roku.

Jednocześnie podaję do wiadomości wyciąg z instrukcji dla Centralnego Biura dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. „Centralne Biuro dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi" prowadzi urzędową korespondencję, występując na zewnątrz, jako Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — Centralne Biuro dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi.

Odnośną korespondencję podpisuje za Ministra Dyrektor Departamentu, względnie Naczelnik Wydziału stosownie do ogólnych norm organizacyjnych, obowiązujących w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Do zakresu działania „Centralnego Biura dla Międzynarodowego Zwalczania handlu kobietami i dziećmi" należeć będzie:

a) zbieranie wszelkich informacji o handlu kobietami i dziećmi, o werbowaniu kobiet i dzieci dla celów nierządu zagranicę, oraz gromadzenie wszelkich wiadomości mogących ułatwić: śledzenie, ściganie i karanie osób, uprawiających przestępny proceder handlu kobietami i dziećmi, jak również zbieranie wszelkich materjałów, dotyczących całokształtu tej sprawy;

b) ogólny nadzór nad organami policji państwowej w zakresie prowadzenia przez te organa dochodzeń policyjnych w przedmiocie ścigania handlu kobietami i dziećmi, oraz opracowywanie wszelkich przepisów wykonawczych i instrukcji dla tychże organów;

c) ogólne kierownictwo i nadzór nad akcją międzynarodowego zwalczania handlu kobietami i dziećmi, oraz prowadzenie zcentralizowanego spisu osób, zajmujących się przestępnym procederem handlu kobietami i dziećmi, ich wspólników, osób podejrzanych o wspomniane przestępstwo, suterenów i ofiar tegoż handlu na zasadzie danych, otrzymywanych od władz sądowych i podległych organów policji państwowej.

V. Nadzór nad osobami, podejrzanemi o uprawianie handlu żywym towarem i utworzenie w tej sprawie specjalnych rejestrów ewidencyjnych.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 52 w sprawie nadzoru nad osobami, podejrzanemi o uprawianie handlu żywym towarem i utworzenie w tej sprawie specjalnych rejestrów ewidencyjnych.

Władze administracyjne I instancji winni zapomocą swych organów policyjno-śledczych roztoczyć ścisły nadzór nad zamieszkałemi w obrębie danego powiatu osobami, podejrzanemi o uprawianie przestępczego procederu handlu żywym towarem i sutenerstwa.

W celu zaś utrzymania ewidencji tych osób, Starostwa zaprowadzą oddzielne rejestry dla każdej z niżej wymienionych kategorji:

a) handlarzy żywym towarem i ich wspólników już karanych sądownie,

b) podejrzanych o to przestępstwo,

c) t. zw. suterenów, t. j. osób, czerpiących swe utrzymanie z nierządu kobiet.

Rejestry te powinny zawierać następujące rubryki:
1) imię (imiona) i nazwisko,
2) imiona rodziców,
3) dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia,
4) wyznanie,
5) obywatelstwo państwowe i przynależność do gminy,
6) miejsce obecnego zamieszkania,
7) zawód główny i ostatnio wykonywane zajęcie,
8) obecne środki utrzymania,
9) czy ma majątek i jaką drogą powstały,
10) dotychczasowe kary sądowe lub administracyjne.

Starostwa mają odpisy wypełnionych rejestrów przesłać do Urzędów Wojewódzkich, te zaś w terminach kwartalnych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Termin nadesłania pierwszego wykazu wyznaczam na 15 lipca 1923 r.

Księgi meldunkowe ludności.

R. 43.

II. Prowadzenie meldunków. Podaję do wiadomości i wykonania wyciąg z okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lutego 1920 r. Nr. 68: „Ponieważ zdarzają się wypadki, że Starostwa polecają prowadzenie ksiąg meldunkowych Powiatowym Komendom Policji Państwowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wyjaśniając okólnik Nr. 841 z dnia 30 grudnia 1919 r., zaznacza, że do prowadzenia ksiąg meldunkowych obowiązane są urzędy gminne (magistraty), a jedynie w miastach:

Warszawa, Łódź — komisarjaty policji państwowej".

R. 152.

IV. Prowadzenie ksiąg meldunkowych. Zgodnie z okólnikiem Min. Spraw Wewn. Nr. 841 z dnia 30 grudnia 1919 r. Nr. I. W. 1873/4 i okólnikiem Nr. 68 z dnia 24 lutego 1920 r. N. A. W. 134/2 prowadzenie ksiąg meldunkowych na obszarze b. zaboru ros. należy do miejscowych władz komunalnych za wyjątkiem miast Warszawy i Łodzi, gdzie księgi te prowadzi policja.

Wobec tego, że na obszarze Okręgów Nowogródzkiego, Poleskiego i Wołyńskiego księgi meldunkowe prowadzone są w dalszym ciągu przez niektóre urzędy policyjne, polecam komendantom okręgów tych zarządzić bezzwłoczne przekazanie ksiąg meldunkowych kompetentnym władzom komunalnym.

R. 172.

VI. Poszukiwanie osób. Wyjaśniam, że prowadzenie ksiąg meldunkowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego należy do miejscowych władz komunalnych za wyjątkiem Warszawy i Łodzi, gdzie księgi te prowadzi policja.

W związku z powyższem podawanie adresów osób poszukiwanych należy do obowiązku władz komunalnych (za wyjątkiem listów gończych) i że przeto policja nie jest obowiązana odszukiwać adresy osób i korespondencję w tej kwestji należy odsyłać władzom komunalnym do bezpośredniego załatwienia.

R. 182.

VI. Poszukiwanie osób. Uzupełniając p. VI rozkazu Nr. 172 wyjaśniam, iż obowiązuje on również na terytorjum b. zaboru austrjackiego, w myśl bowiem dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lutego 1857 roku (Dz. U. P. Nr. 33) prowadzenie ksiąg meldunkowych należy do władz samorządowych, względnie starostw jako władz administracyjnych I instancji, w Krakowie zaś i Lwowie do Dyrekcji Policji.

R. 209.

IV. Prowadzenie ksiąg meldunkowych. Zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 marca r. b. Nr. BP. 4589/22 obowiązek meldowania znajduje swe prawne uzasadnienie w przepisach zatwierdzonej przez b. Radę Administracyjną instrukcji z dnia 10.22.XI.1861 roku o utrzymywaniu i prowadzeniu ksiąg ludności w miastach i gminach wiejskich Królestwa Polskiego, która to instrukcja, jako dotąd nieuchylona, posiada moc obowiązującą. Rzeczony obowiązek meldowania dotyczy tak osób stale w danej gminie zamieszkałych (księgi ludności stałej), jakoteż osób przybyłych do danej gminy na pobyt czasowy (księgi ludności niestałej).

Wedle art. 30 powołanej instrukcji utrzymywanie i prowadzenie ksiąg ludności należy do prezydentów, burmistrzów i wójtów gmin.

Jak zatem z powyższego wynika, obowiązek prowadzenia ksiąg meldunkowych, oraz biur adresowych należy do władz komunalnych.

9. 166 p. III.

Ochrona pracy.

R. 135.

III. Praca nocna w piekarniach.

Min. Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 30 lipca 1921 r. Nr. BP. 781 powiadomiło, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej ustaliło, w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, iż piekarnie nie należą do tych kategorji i zakładów pracy, którym przysługuje prawo stosowania pracy nocnej w myśl p. a) art. 11 ustawy z dnia 12 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu.

Skutkiem czego praca w piekarniach jest dopuszczalna jedynie w wypadkach wyjątkowych, przewidzianych w art. 6 pomienionej ustawy i stosowana być może wyłącznie na podstawie specjalnego pozwolenia, uzyskanego od Min. Pracy i Opieki Społecznej. O powyższem Min. Pracy i Opieki Społecznej zawiadomiło podległych sobie Inspektorów pracy wszystkich obwodów okólnikiem Nr. 24/21 z dnia 13 marca 1921 r. Nr. I.A 1553/21.

Wobec powyższego zechcą Pp. Komendanci Okręgowi wydać podwładnym organom policji polecenie współdziałania z inspektorami pracy, oraz przestrzegania zakazu pracy nocnej w piekarniach, a w razie zauważonych wykroczeń, donosić o nich właściwym urzędom Inspekcji pracy.

R. 212.

XIII. Praca w niedziele i święta.

Podaję do wiadomości i wykonania okólnik Min. Spr. Wewn. Nr. 34 z dnia 24 kwietnia 1923 r.:

Pismem z dnia 9 stycznia 1923 r. za Nr. 2071.IV, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, zakomunikowało Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, iż z powodu błędnego pojmowania i stosowania art. 10 Ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2 poz. 7), organa policji państwowej, kontrolując warsztaty pracy i mieszkania prywatne, wymagają od osób pracujących, jako samodzielnych rzemieślników (nie na mocy umowy) zaniechania pracy w niedziele i święta, spisując na nie odnośne protokuły i kierując sprawy do sądów, które, jako pozbawione podstawy prawnej, bywają zwykle umarzane.

Taki stan rzeczy wywołuje jedynie bezustanne skargi na organa p. p. i podrywa autorytet władzy, wobec czego zechcą Pp. Wojewodowie (Delegat Rządu, Komisarz Rządu) wyjaśnić podwładnym sobie organom, że zakaz pracy w niedziele i święta, zawarty w art. 10 wspomnianej ustawy, jeśli chodzi o zakłady przemysłowe i rzemieślnicze, dotyczy wyłącznie pracowników najemnych, zatrudnionych na mocy umowy, a nie samodzielnych przedsiębiorców; obowiązujące zaś powszechnie jest tylko zamykanie sklepów w niedziele i święta, poza wyjątkami, przewidzianymi w ustawie.

Ruch na drogach publicznych.

R. 300.

V. Sygnały ręczne przy regulowaniu ruchu samochodowego.

Podaję do wiadomości i zastosowania się okólnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 84 z dnia 7 sierpnia 1925 r. pod Nr. BP. 5891/25.

„Wzmagający się stale ruch samochodowy i coraz większa liczba samochodów, wymagają odpowiednich zarządzeń w celu należytego regulowania ruchu samochodów i wogóle ruchu kołowego przez powołane do tego organa policji państwowej. Regulowanie to odbywa się zapomocą sygnałów ręcznych dawanych przez funkcjonarjuszów policji państwowej. Ze względu na to, że ruch samochodowy nie ma charakteru lokalnego i koniecznem jest, aby kierowcy samochodowi nie byli wprowadzani w błąd przez odmienne sygnały w różnych miejscowościach, sygnały te winny być jednolite na całym obszarze Państwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych zaaprobowało w tym celu sygnały używane już obecnie z dobrym wynikiem przez policję państwową w m. st. Warszawie. Załączając opis rzeczonych sygnałów, Ministerstwo poleca wydać odpowiednie instrukcje organom policji w celu ich stosowania, przyczem zaznacza się, że sygnałów tych nie należy nadużywać bez potrzeby. Jednocześnie sygnały te należy podać do wiadomości oraz wprowadzić obowiązek kie-

rowców i powożących stosowania się do nich w trybie, przewidzianym przez art. 3 ustawy z dnia 7 października 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 89 poz. 656) i na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 6 lipca 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 587), względnie § 3 rozporządzenia z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 61 poz. 611), oraz w rozwinięciu postanowień ustępu trzeciego § 29 i ewent. ustępu siódmego § 33 rozporządzenia z dnia 6 lipca 1922 r.

Odnośne rozporządzenia winny przewidywać sankcję karną w myśl postanowień wyżej przytoczonej ustawy".

SYGNAŁY

używane przez p. p. przy regulowaniu ruchu kołowego, zaaprobowane przez Min. Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych.

A. Sygnały „Stój" (Stop).

Nr. 1. Celem zatrzymania pojazdu, zbliżającego się z przodu, należy podnieść lewą rękę na całą długość powyżej lewego ramienia z dłonią zwróconą do zbliżającego się pojazdu.

Gdy się zbliżają dwa pojazdy zbiegającemi krzyżującemi się drogami, a tylko jeden ma być zatrzymany, policjant powinien być zwrócony twarzą do tego pojazdu, który ma być zatrzymany, dla wyraźnego zaznaczenia, że sygnał odnosi się do niego.

Nr. 2. Celem zatrzymania pojazdu, zbliżającego się z tyłu, należy wyciągnąć prawą rękę poziomo na wysokość ramienia z wierzchem dłoni zwróconym do pojazdu.

UWAGA: Sygnał Nr. 1 może być dany lewą ręką, jak również sygnał Nr. 2, o ileby okoliczności tego wymagały, lecz znaczenie sygnałów musi być zawsze jednakowe.

Nr. 3. Celem zatrzymania pojazdów, zbliżających się jednocześnie z przodu i tyłu, należy wyciągnąć obydwie ręce, jak opisano pod Nr. 1 i 2.

UWAGA: Zatrzymując pojazd, zbliżający się z tyłu, posterunkowy musi się upewnić, czy sygnał został zauważony, zanim się odwróci tyłem do nadjeżdżającego, a to celem uniknięcia wypadków.

B. Sygnały „Ruszaj".

Nr. 4. Celem puszczenia pojazdu, zatrzymanego sygnałem Nr. 1, skinąć prowadzącemu ręką bliższą pojazdu. W razie potrzeby odwrócić się trochę do powożącego, aby wiedział, że sygnał jest dla niego przeznaczony.

Nr. 5. a) Początek sygnału. b) Koniec sygnału.

Celem przepuszczenia pojazdu przed sobą zrobić łukowy ruch ręką przed korpusem dopóki prawie nie dotknie drugiego ramienia. Sygnał powinien być dany ręką wyciągniętą, a nie samem przedramieniem lub dłonią, ręka podczas całego ruchu powinna znajdować się na wysokości ramienia.

O. 1095 z d. 17/IX 1924 r.

(Min. Spraw Wewn. Nr. T. B. 1555 z dn. 6/IX 1924 r.).

Wskazywanie drogi pojazdom P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

W związku z podróżami po kraju Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, a w szczególności na wypadek przejazdów Pana Prezydenta drogami kołowemi, autem lub pojazdem konnym, polecam Panom wydać zarządzenia podległym organom policyjnym, aby funkcjonarjusze policji państwowej, pełniący służbę na drogach przejazdu w miejscach skrzyżowań i rozwidlania się dróg, z chwilą zbliżania się pojazdu Pana Prezydenta wskazywali ręką kierunek i drogę dalszej podróży.

R. 310.

VI. Ruch na drogach publicznych.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 3 z dnia 9 stycznia 1926 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych.

„Doszło do mojej wiadomości, że władze administracyjne często nie zwracają dostatecznej uwagi na obowiązek niedopuszczania do wszelkiego rodzaju tamowania i utrudniania ruchu na drogach publicznych, skutkiem czego wynikło nawet kilka pożałowania godnych wypadków.

Przypominam zatem postanowienia art. 4 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Nr. 89 poz. 656) oraz rozporządzeń, wydanych na podstawie art. 5 tej Ustawy i polecam wydać zarządzenia, aby postanowienia te na przyszłość były dokładnie przestrzegane.

Zwracam przytem uwagę, że obowiązkiem władz i organów policji jest nietylko wkraczać wówczas, gdy przeszkoda na drodze już nastąpiła (np. zbiegowisko, nagromadzenie się pojazdów i t. p.), lecz przedsiębrać niezwłocznie i zawczasu wszelkie potrzebne kroki w celu niedopuszczenia do powstania takiej przeszkody. W tych wypad-

kach szczególniej, gdy władze administracyjne mają pewne dane lub mogą przewidzieć, że zajść mogą przeszkody w ruchu, winny one zawczasu wydać odpowiednie zarządzenia organom policji i zwrócić uwagę na to, aby zarządzenia te zostały w odpowiedni sposób wykonane".

R. 344.

III. Nadzór nad stanem dróg pieszych i kołowych. W związku § 12 Instrukcji dla organów policji państwowej, pełniących służbę na kolejach, R. K. Gł. Nr. 333 oraz § 18 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej (dodatek A. Obchody w dzień na wsi, punkt 15) ,przypominam Pp. Komendantom Wojewódzkim obowiązek dokładnego instruowania podległych sobie funkcjonarjuszów w tym zakresie.

Wypadki, jakie miały ostatnio miejsce, wskazują na to, że ogół funkcjonarjuszów nie stosuje się ściśle do cytowanych powyżej przepisów, zapoznając ich doniosłość dla najszerszego ogółu obywateli i chociaż za stan dróg pieszych i kołowych policja nie ponosi odpowiedzialności — w myśl jednak przepisów służbowych winna na nie zwrócić jaknajczujniejszą uwagę i o każdym dostrzeżonym braku czy uszkodzeniu niezwłocznie meldować w drodze służbowej.

R. 130.

III. Zachowanie się dzieci wobec przejeżdżających samochodów. Przy obecnem przyśpieszonem tętnie życia i braku środków lokomocyjnych, gdy używanie samochodów przestaje być przedmiotem zbytku i rozrywką, należy dążyć do usunięcia objawów, narażających na niebezpieczeństwo osoby jadącej samochodami, a wywoływanych lekkomyślnością lub złą wolą niektórych warstw ludności.

Do tych objawów należy zaliczyć zachowanie się wobec przejeżdżających samochodów dziatwy szkolnej, wiejskiej i mało miasteczkowej, co wielokrotnie stwierdzono. Mianowicie dzieci dopuszczają się następujących wykroczeń:

1) rozrzucają na drogach rozbite butelki, stare żelastwo i inne ostre przedmioty w celu przedziurawienia gum i stworzenia zajmującego widowiska przy ich naprawie,
2) dziurawią umyślnie gumy zatrzymanych maszyn,
3) obrzucają przejeżdżające samochody kamieniami, błotem lub piaskiem,
4) opluwają jadących i wymyślają,
5) zamiast usunąć się zawczasu przed nadchodzącą maszyną stają na środku drogi i odskakują dopiero w ostatniej chwili, udają chęć rzucenia się pod samochód lub też przebiegnięcia drogi w poprzek — tu przed samochodem.

W tym wypadku dziatwa naraża na niebezpieczeństwo nietylko jadących, lecz i sama siebie, gdyż sprawca psoty może łatwo dostać się pod samochód, potknąwszy się przy odskakiwaniu, lub gdy wskutek pęknięcia opony maszynie ślizga się po drodze.

Uderzenie kierowcy kamieniem lub zasypania mu oczów piaskiem, pozbawiające zdolności władania maszyną, może pociągnąć fatalne skutki również nietylko dla osób jadących samochodem, a wszystkie przytoczone fakty dowodzą pewnego zdziczenia, niegodnego kraju o wyższej kulturze, pomijając już wrażenie, jakie wieś nasza i miasteczka sprawiają na tylu obcokrajowcach, przejeżdżających przez kraj nasz samochodem i interesujących się naszem budzącem się życiem, kulturą, obyczajami i t. p.

Materjalne szkody, spowodowane przez rozmyślne niszczenie samochodów, spadają przeważnie na Skarb Państwa lub fundusze społeczne, gdyż prywatne samochody stanowią małą część ogólnej ilości, większość zaś to samochody wojskowe, władz cywilnych i instytucji społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, zechcą Pp. Komendanci wydać zarządzenie, aby w wypadkach stwierdzenia karygodnego zachowania się dzieci wobec przejeżdżających samochodów policja przedsiębrała kroki celem ukrócenia tego rodzaju samowoli, w wypadkach zaś spowodowanej tem postępowaniem zbrodni lub występku pociągała rodziców lub opiekunów tych dzieci do odpowiedzialności karnej za brak nadzoru.

Przestępstwa polityczne.

O. 66 z d. 19/VI 1926 r.

Wykazy statystyczne. Anulując okólnik Nr. 3 z dnia 21 stycznia 1925 r. L. 2150/V/25 oraz Nr. 61 z dnia 9 lutego 1926 r. L. 2338/V/26, zarządzam przedkładanie wykazów statystycznych według załączonych wzorów.

Wykazy te należy przedkładać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20-go każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, z tem, że wykazy winny obejmować materjał z terenu całego województwa, nadsyłanie bowiem częściowych wykazów jest absolutnie niedopuszczalne.

Odnośnie do sposobu wypełniania tych wykazów zaznacza się:

I. W wykazie statystycznym działalności represyjnej policji politycznej (wzór Nr. 1) należy ściśle przestrzegać, aby:
   a) liczba, umieszczona w rubryce 4-ej, wykazywała sumę rubryk 1, 2 i 3, przyczem osoby przekazane przez inne władze lub organa policyjne były również objęte powyższemi rubrykami,
   b) liczba, umieszczona w rubryce 8-ej, wykazywała sumę rubryk 5, 6 i 7, przyczem rubrykami temi objęte były wszystkie osoby, przekazane władzom sądowym bez względu na to, czy zostały one w następstwie (choćby natychmiast) przez te władze zwolnione,
   c) liczba, umieszczona w rubryce 11-ej, wykazywała sumę rubryk 8, 9 i 10,
   d) rubryka 12 wykazywała wszystkie osoby, zwolnione we własnym zakresie,
   e) suma rubryk 11 i 12 równała się liczbie, zawartej w rubryce 4, jakakolwiek zaś różnica była wyjaśniona szczegółowo na samym wykazie,
   f) rubryki od 13—20 były wypełnione ściśle i zgodnie ze stanem faktycznym.

II. W wykazie imiennym osób osądzonych (wzór Nr. 2) należy baczyć, aby:
   a) w rubryce 2 najpierw wpisywane było nazwisko (zawsze w pierwszym przypadku — mianowniku) a następnie imię, wzgl. imiona,
   b) w rubryce 3, 4, wzgl. 5, poza nazwą czynu przestępnego, była podawana również jego kwalifikacja kodeksowa,
   c) w rubryce 9 podawane były bliższe wyjaśnienia co do kary, jak np. zawieszenie kary, wliczenie aresztu prewencyjnego i t. p.

Wykazy te przedkładać należy tylko w jednym egzemplarzu, również i w wypadkach negatywnych, pozostawiając ich odpis u siebie.

Zwraca się uwagę, że w wykazach powyższych jest zawsze mowa o osobach, wzgl. ilości osób nigdy zaś — o sprawach.

Jednocześnie nadmienia się, że wykaz imienny aresztowanych należy nadal przedkładać w myśl obowiązującego okólnika L. T. B. 16466/23 z dnia 22 października 1923 r., przyczem bezwzględnie ilość osób, podana w tym wykazie, musi być równa liczbie, znajdującej się w rubryce 4 wzoru Nr. 1. Analogiczne odnosi się do rybryk od 5 do 12 włącznie.

Wykazy według wzorów przepisanych niniejszym okólnikiem należy przedłożyć wstecz od 1 stycznia b. r. w terminie jaknajkrótszym.

O. 1459 z d. 25/III 1927 r.

W sprawie statystyki przestępców politycznych. W myśl rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 16 lipca 1926 r. Nr. Pr. 6822/26 punkt d) do agend Wydziału IV K. Gł. P. P. należy też między innemi prowadzenie statystyki przestępców politycznych, która wchodziła w zakres działania zlikwidowanego Wydziału V K. Gł. P. P.

W związku z powyższem aż do wejścia w życie opracowywanej obecnie nowej organizacji Urzędów śledczych, winni Panowie Komendanci Wojewódcy P. P. i Pan Główny Komendant P. Województwa Śląskiego przedkładać Wydz. IV Kom. Gł. P. P. w dalszym ciągu wykazy statystyczne przestępstw politycznych, których dotyczy okólnik byłego Wydziału V K. Gł. P. P. Nr. 66 z 19 czerwca 1926 r. L. dz. 11763/V/26.

Przestępstwa skarbowe.

R. 354.

I. Ustawa karna skarbowa — udział policji w ściganiu przestępstw skarbowych. W dniu 1 stycznia r. b. zaczęła obowiązywać na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jednolita ustawa karna skarbowa z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105 poz. 609).

Według postanowienia art. 147 tej ustawy obowiązek ścigania przestępstw skarbowych leży na władzach skarbowych, działających przez te organa wykonawcze, a policja państwowa działa w tym zakresie zastępczo i pomocniczo. Z brzmienia tego artykułu wynika obowiązek działania policji w wypadkach natrafienia na przestępstwo skarbowe przy pełnieniu zwykłych obowiązków służbowych lub na specjalne polecenie władzy skarbowej w konkretnych wypadkach, wynikających z upoważnień ustawowych. Stały systematyczny nadzór w dziedzinie przestrzegania przepisów skarbowych, inicjatywa w tym kierunku, fachowa kontrola i t. p. czynności do obowiązków policji państwowej nie należą, gdyż są one zadaniem specjalnych organów władz skarbowych.

Ponieważ organa policji państwowej z charakteru swej służby praktycznie będą się spotykały z przestępstwami skarbowemi b. często i wskutek nieobecności na miejscu organu skarbowego lub niemożności szybkiego przybycia tegoż na miejsce przestęp-

stwa będą musiały doraźnie występować w charakterze zastępczym, obowiązkiem Pp. Komendantów Wojewódzkich oraz niższych przełożonych jest zaznajomienie wszystkich funkcjonarjuszów jednostek egzekutywnych z przepisami materjalnymi ustawy, dotyczącymi poszczególnych rodzajów przestępstw skarbowych oraz postępowania w wypadkach wykrycia.

Ze względu na najwyższą stosunkowo częstotliwość przestępstw i przewidywanie najczęstszych wystąpień p. p. w dziedzinie naruszenia przepisów monopolu spirytusowego w postaci potajemnego wyrobu spirytusu (art. 75 i 76 ustawy) i nielegalnego handlu napojami spirytusowymi (art. 90 i 91), przepisów monopolu tytuniowego w postaci nielegalnej uprawy tytuniu (art. 57), nielegalnego wytwarzania lub przerabiania wyrobów tytuniowych (art. 65), handlu bez pozwolenia (art. 66), nadużyć przy handlu wyrobami tytuniowemi (art. 68) oraz w województwach granicznych w dziedzinie naruszenia przepisów o opłatach celnych i obrocie towarowym z zagranicą (art. 45—56), — na postanowienia ustawy w zakresie tych rodzajów przestępstw należy zwrócić specjalną uwagę.

W każdym wypadku stwierdzenia przestępstwa skarbowego przez funkcjonarjusza policji winien być sporządzony protokuł, którego treść i forma winna odpowiadać wymogom art. 148 ustawy i §§ 17 i 18 rozporządzenia wykonawczego z dnia 15 listopada 1926 r. (Dz. U. R. Ur. 120 poz. 693). Druki protokułów są w dyspozycji organów kontroli skarbowej i z tego źródła należy zaopatrywać w nie jednostki policyjne w miarę potrzeby. Przedmioty, związane z czynem przestępnym, jako jego rezultat lub narzędzie, przedmioty, co do których może być zastosowana kara konfiskaty lub mające znaczenie dowodu, podlegają odebraniu obwinionemu i zabezpieczeniu według postanowień art. 149 i 155 ustawy. Jako zasadę należy w postępowaniu policyjnem przyjąć — doraźne przesyłanie zatrzymanych przedmiotów wraz z protokułem i osobą przestępcy (w wypadkach zatrzymania) do właściwych urzędów skarbowych (celnych) lub przekazywanie najbliższym posterunkom kontroli skarbowej (straży celnej). Przechowywanie takich przedmiotów w urzędach policyjnych stosowane być nie może a zabezpieczenie na miejscu należy stosować tylko w wypadkach, kiedy rozmiary zatrzymanych przedmiotów są zbyt wielkie i wykonanie transportu własnemi środkami jednostki policyjnej jest niemożliwe lub wówczas, gdy zachodzi fizyczna niemożliwość oddzielenia zajętych przedmiotów od miejsca przestępstwa.

Obwiniony o przestępstwo skarbowe, objęte ustawą, może być czasowo zatrzymany tylko w wypadkach przewidzianych art. 165 i wtedy winien być niezwłocznie wraz z protokułem i zatrzymanymi przedmiotami odstawiony do urzędu skarbowego lub organu kontroli skarbowej.

Przesyłanie protokułów policyjnych o przestępstwa skarbowe bezpośrednio do władz sądowych lub prokuratora nawet w wypadkach niewątpliwie podlegających ściganiu w drodze sądowej, jest niedopuszczalne z uwagi na postanowienia art. 135 i 136 ustawy, z treści których wynika wyłączność władz skarbowych w zakresie oceny kwalifikacji czynu przestępczego i zastosowania właściwego postępowania karnego. Władze skarbowe I instancji, powołane do przeprowadzenia śledztwa i rozstrzygnięcia sprawy, określone są w § 2 i w § 4 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 120 poz. 693).

W celu należytego zaznajomienia się funkcjonarjuszów p. p. z przepisami omawianej ustawy i rozporządzenia oraz ścisłego przestrzegania tych przepisów w praktyce służbowej, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenia, nakazujące zaopatrzenie wszystkich jednostek policyjnych nieposiadających zbiorów Dziennika Ustaw w wyciągi tych postanowień z ustawy i rozporządzenia, które mają istotne znaczenie dla organów policyjnych, jako określające tryb postępowania od momentu ujawnienia przestępstwa aż do chwili przekazania sprawy władzom skarbowym. Pozatem wyciągi winny zawierać te ustępy rozdziału II część I ustawy, które traktują o przestępstwach skarbowych, najbardziej na danym terenie rozpowszechnionych i najczęściej w praktyce policyjnej spotykanych.

Komendanci posterunków, komendanci plutonów w komisarjatach oraz bezpośredni przełożeni wszystkich innych egzekutywnych jednostek policyjnych winni jaknajczęściej odczytywać wskazane ustępy ustawy podwładnym funkcjonarjuszom, wyjaśniać treść ich na przykładach i udzielać szczegółowych pouczeń.

Przełożeni wyżsi i organa inspekcyjne winni dopilnować wykonania rozkazu niniejszego i sprawdzać znajomość wskazanych przepisów.

Jednocześnie informuję Pp. Komendantów Wojewódzkich o wejściu w życie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 6 listopada 1926 r. o przyznawaniu nagród za przyczynianie się do wykrycia przestępstw, podlegających ustawie karnej skarbowej (Dz. U. R. P. Nr. 121 poz. 700). Na treść tego rozporządzenia, a w szczególności na §§ 14 i 15, należy zwrócić uwagę podległych organów przez ogłoszenie w rozkazach.

Fałszerstwa znaków pieniężnych i pieczęci.

R. 20.

I. Kontrola nad zakładami grawerskiemi.

1. Wobec tego, że coraz częściej ujawniane są dokumenty, zaopatrzone w podrabiane pieczęcie i że niejednokrotnie fałszywe pieczątki znajduje się przy rewizjach osobistych u aresztowanych przestępców, poleca się Okręgowym i Powiatowym Komendantom, aby w celu przeciwdziałania nadużyciom ustanowili stałą kontrolę nad zakładami grawerskiemi, oraz aby zobowiązali właścicieli do żądania od osób, zamawiających pieczątki dla władz wojskowych lub cywilnych składania odpowiednich zaświadczeń właściwej władzy, uprawniających do wykonania pieczątek rządowych.

Zaświadczenia takie właściciele zakładów grawerskich winni zatrzymywać u siebie i okazywać na żądanie kontrolujących funkcjonarjuszów policji.

Właścicieli i kierowników zakładów grawerskich, niestosujących się do powyższego rozporządzenia, należy pociągać do odpowiedzialności z art. 347 Kod. Karnego.

O. 9 z d. 31/III 1922 r.

W sprawie centralnej rejestracji fałszywych banknotów.

Do grupy przestępstw, dotykających bezpośrednio interesów państwa, których ochrona jest zadaniem policji kryminalnej, należy fałszowanie publicznych papierów kredytowych i monet (państwowych papierów i znaków wartościowych), objęte art. 427 i in. k. k. ros., § 106 i in. k. k. austr. oraz § 146 i in. k. k. niem. Wśród tych najważniejsze miejsce zajmują banknoty, których fałszowanie stanowi przestępstwo, godzące w gospodarczy interes państwa, powodujące zarazem nieobliczalne szkody dla jednostek i podrywające przez to zaufanie tych do prawdziwości tego środka płatniczego, pełniącego, w dzisiejszych zwłaszcza stosunkach, z braku monet w obiegu funkcję pieniądza, umożliwiającego wymianę wartości w produkcji społecznej, obrocie i konsumpcji.

Naturalnym wynikiem długoletniej wojny stało się, że wartość banknotów czyli, jak mówimy, kurs waluty poszczególnych państw zależnie od ich politycznego i ekonomicznego stanu, choć i przed zawieruchą światową ulegający pewnym nieznacznym wahaniom, przybrał i przybiera jeszcze formę gwałtownej fluktuacji (np. kurs funt. szterl., franków, dolarów w stosunku do kursu marki pol., niem.).

Motywami popełnienia fałszerstwa banknotów jest przedewszystkiem drożyzna artykułów pierwszej potrzeby i wogóle niski stan ekonomiczny jednostek, spowodowane wojną zwyrodnienie etyki społeczeństwa, odnośnie do not pieniężnych zagranicznych — wysoki kurs tychże, podniecający chciwość przestępców i łatwy sposób zdobycia sobie środków egzystencji, zaś co do baknotów markowych polskich — łatwość podrabiania, brak należytej inwigilacji ze strony policji i reakcja ze strony społeczeństwa, które nie przywiązując wielkiej wagi nawet do banknotów 1000 mark., nie kwestjonuje tychże i nie donosi o fałszowaniu odnośnym władzom.

Zamachy te na znaki pieniężne, kwestja niezmiernie doniosła dla skarbowości państw, spowodowała potrzebę centralizowania wiadomości o zaszłych wypadkach fałszowania banknotów tak własnych jak i obcych, celem umożliwienia wykrycia fabryk fałszywych banknotów i sprawców, którzy rozpowszechniają falsyfikaty po całem państwie, by odwrócić uwagę od miejsca przestępstwa i nie dać możności łatwego wykrycia zbrodni przez miejscową policję, zapobiegania dalszemu rozszerzaniu się falsyfikatów przez informowanie tak własnego społeczeństwa jak i interesowanych państw o różnicach między falsyfikatami a prawdziwymi baknotami, zbierania falsyfikatów, wreszcie ewidencji sprawców i wspólników tej zbrodni.

Centralnej tej rejestracji podjęła się, po uprzedniem porozumieniu się odnośnych Ministerstw, Centrala Kryminalna (Wydz. IV K. Gł. P. P.), co zresztą należy do jej zadań.

Ponieważ posiadane akta w powyższej kwestji dotychczas nadesłane przez poszczególne Urzędy i Ekspozytury śledcze nie stanowią, jak to jest widocznem z wykazów statystycznych przestępczości w rubryce: fałszerstwo pieniędzy i papierów wartościowych, wyczerpującego materjału a tamt. Okręg. wykazuje, przeto zechce Pan Komendant bezzłocznie wydać podległym komendom, wzgl. ekspozyturom śledczym zarządzenie, by te w jaknajrychlejszym czasie nadesłały tu możliwie dokładne dane ewent. odpisy dochodzeń w omawianej kwestji z uwzględnieniem następujących szczegółów:

1) rodzaj banknotów i opis (wysokość odcisku, data emisji, oznaczenie serji i numerów),

2) imię i nazwisko, dokładne daty personalne (imiona rodziców, data i miejsce urodzenia, miejsce przynależności, wzgl. zapisania do ksiąg stałej ludności i ost. zamieszkania, zawód, wyznanie) fałszerzy banknotów, t. j. głównych sprawców i wspólników,

3) imię i nazwisko, oraz daty personalne świadomie puszczających w obieg fałszywe baknoty, oraz osób, które znajdowały się w posiadaniu falsyfikatów,

4) miejsce i czas (dokładne dane) rozszerzenia lub pojawienia się falsyfikatów,
5) sposób fałszerstwa (przyrządy, papier, druk, farba i t. d.),
6) do której władzy sądowej, za jaką liczbą i kiedy skierowano odnośne doniesienie,
7) który urząd policyjny prowadził dochodzenie,
8) o ile wykryto fałszerstwo banknotów, jaki urząd policyjny i którzy funkcjonarjusze,
9) czy osoby pod 2 i 3 wymienione były poprzednio już podejrzane lub karane za fałszerstwo banknotów, jaka ich przeszłość kryminalna wogóle i gdzie się ewent. obecnie znajdują.

Niezależnie od nadesłania tu wiadomości o faktach fałszowania banknotów za cały czas ubiegły od 1 stycznia 1919 r. według powyższego zlecenia, winny podległe organa na przyszłość w myśl rozkazu K. Gł. P. P. Nr. 150 o raportach nadzwyczajnych donosić tu bezzłocznie o tego rodzaju zbrodni z dołączeniem falsyfikatów, wzgl. dokładnej odbitki fotograficznej tegoż w 2 egzemplarzach, oraz 2 odbitek fotograficznych i kart daktyloskopijnych fałszerzy, wzgl. oszustów, a po ukończeniu dochodzeń odpisy tych z odnośną relacją.

R. 292.

IX. Rozpoznawanie fałszywych znaków pieniężnych. Z powodu pojawienia się licznych falsyfikatów banknotów złotowych oraz bilonu, podaje się do wiadomości, co następuje:

Pojawiły się w obiegu falsyfikaty wszystkich odcinków banknotów polskich od 1 złotego do 100 złotych włącznie. Obok nielicznych przeważnie nieudolnych falsyfikatów, wykonanych ręcznie, wszystkie wyżej wymienione falsyfikaty są zrobione maszynowo, zapomocą środków, narzędzi oraz maszyn drukarskich, litograficznych oraz innych.

Falsyfikaty bilonu są najczęściej wykonane zapomocą odlewu jednak są i wybijane sztancą.

Najliczniej pojawiły się dotychczas falsyfikaty banknotów 2, 5 i 50 złotowych oraz 50 groszowego bilonu.

1) Falsyfikaty 1 złotowe, pojawiły się dotychczas mniej licznie, są nieudolnie podrobione, sino-szare w kolorze, podczas gdy autentyczne banknoty 1 złotowe wpadają zdecydowanie w kolor fioletowy.

Falsyfikaty 1 złotowe można odróżnić po prymitywnem tle, okalającem głowę Kościuszki, oraz po niedokładnym rysunku orła na odwrotnej stronie banknotu.

2) Falsyfikaty 2 złotowe, datowane: „28 Lut. 1919 r." pojawiły się licznie. Są trudne do rozpoznania, zwłaszcza jeżeli są umyślnie pomięte, poplamione i wytarte. Tak na tych falsyfikatach, jak też innych, należy zwrócić uwagę, na litery i cyfry serji i numeru danego banknotu. Poszczególne liczby na falsyfikatach są niekształtne i nierówno uszeregowane, o różnych pomiędzy sobą odstępach, nieestetycznie odbite, czasem zamazane. Jeden z typów fałszerskich najczęściej spotykany odróżnia się od autentycznych 2 złotowych banknotów następującym szczegółem: Pomiędzy oczami, na nosie Kościuszki, znajduje się na falsyfikatach grubsza, skośna kreska, lub grube uszeregowane kropki, robiące wrażenie kreski. Na autentycznych 2 złotowych banknotach szczegół ten przedstawia się jako delikatny cień. Na falsyfikatach 2 złotowych, chociażby pomiętych, znać na odwrotnej ich stronie żółtą siatkę tła, podczas gdy na autentycznych banknotach 2 złotowych, najczęściej dziś zniszczonych, tej siatki tła nie znać, ponieważ starła się przez zużycie.

W czerwcu b. r. wypuszczono banknoty 2 złotowe nowej emisji, datowane 1 maja 1925 r. (bez portretu Kościuszki). Dotychczas nie pojawiły się falsyfikaty tej emisji.

3) Najliczniej pojawiły się w obiegu falsyfikaty banknotów 5 złotowych. Falsyfikaty, należące do „I-go typu fałszywych baknotów 5 złotowych" rozpoznać można po następujących znakach, języczek orła na odwrotnej stronie autentycznych banknotów jest zgrabnie podwinięty do góry. Na falsyfikatach wymienionego a najczęściej spotykanego typu, języczek orła jest prosto przed siebie wyciągnięty i nierówno narysowany. Inne różnice, np. kropkę nad lewem (od widza) skrzydle orła, której brak na falsyfikatach, dwa (a nie trzy) listki w górnym lewym rogu odwrotnej strony falsyfikatu, fałszerze lub puszczający je w obieg w ten sposób zacierają, że odrywają odnośny róg falsyfikatu, kropkę dorabiają ręcznie lub odpowiednie miejsca plamią.

W ostatnich tygodniach pojawił się drugi, odmienny typ fałszywych banknotów 5 złotowych.

4) Falsyfikaty 10 złotowe były dotychczas rzadko spotykane i nieudolnie podrabiane, więc łatwe do rozpoznania. W ostatnich tygodniach pojawiły się udatnie podrobione banknoty 10 złotowe.

5) Falsyfikaty 20 złotowe są dotąd rzadko spotykane, nieudolnie podrobione, a odróżnić je można z łatwością po odmiennej barwie wpadającej w ton brudno-żółtawy.

6) Falsyfikaty 50 złotowe pochodzą z czterech (dotychczas) fałszerskich fabryka-cji. Najłatwiej można je rozpoznać, patrząc na przednią ich stronę. Odwrotna ich strona jest znacznie lepiej zrobiona. Stąd wniosek, że banknoty 50 złotowe należy przyjmować w ten sposób, ażeby odrazu widzieć ich przednią stronę (z portretem Kościuszki) a nie odwrotną, tylko ornamentacyjną.

Należy zwrócić uwagę na „znak wodny", który na falsyfikatach jest najczęściej robiony tłuszczem i niedokładny w szczegółach cieniowania. Tłuszczowy „znak wodny" rozpoznać z łatwością można, gdy na banknot nie patrzy się „pod światło" — a wprost. Przedstawia się jako tłuste smugi.

7) Falsyfikaty 100 złotowe są dotychczas nieudolnie podrobione. Pojawiły się w zachodniej Małopolsce. Podpisy: Karpiński, Chamiec i M. Karpus oraz liczby numeru są grube i nieestetycznie podrobione, często ręcznie czarnym tuszem poprawiane.

8) Bilon 2 złotowy, 50 groszowy i 20 groszowy jest podrobiony z cyny, cynku, ołowiu lub kompozycji.

Falsyfikaty są najczęściej wykonywane zapomocą odlewu, przy użyciu prostych przyrządów, jak foremki gipsowe, łyżka do nalewania roztopionego metalu w formę, pilnik do wygładzenia kantu i t. p.

Na przedmioty te należy zwracać uwagę, przy dokonywaniu ewentualnych rewizji. Należy zdać sobie sprawę, że autentyczny bilon niklowy jest przyciągany przez magnes, natomiast wymienionych metali, z których robione są falsyfikaty magnes nie przyciąga. Więc o ile podejrzanego bilonu magnes nie przyciąga (i o ile jednak nie został podrobiony z żelaza, co dotychczas nie miało miejsca) bilon należy uważać za podrobiony. Falsyfikaty z ołowiu zostawiają ślady przy potarciu niemi o papier, a z ołowiu lub cyny łatwo gną się w palcach. Naogół falsyfikaty robione z cyny i cynku są „bielsze" w porównaniu z autentycznym niklowym bilonem, który w porównaniu z nimi ma odcień żółtawy.

Falsyfikaty 2 złotowe podrabiane z ołowiu są łatwe do odróżnienia. Nie jest wykluczonem, że mogą się pojawić groszowe falsyfikaty zrobione z niklu, a 1 i 2 złotowe podrobione są ze srebra.

Należy zdać sobie sprawę, że mimo sortowania autentycznego bilonu niklowego, znajdują się w obiegu przeoczone niklowe „braki", t. j. autentyczne monety niklowe z pewnemi usterkami, więc np. niedokładnie „dobite", wtedy cieńsze, albo z zagiętym brzegiem i t. p. W obiegu znajdują się też autentyczne sztuki bilonu niklowego i srebrnego o odmiennym połysku. Są to zmatowane sztuki pod wpływem ognia np. w pożarze.

Zwraca się również uwagę na falsyfikaty dolarowe, które dzielą się na falsyfikaty, podrobione w całości, to znaczy, papier ich oraz druk są inne, niż autentycznych dolarów, oraz na przeróbki fałszerskie, to znaczy, że autentyczne banknoty 1, 2 lub 5 dolarowe są przerabiane na 10, 20, 50, 100, a nawet 500 dolarowe. Fałszerskiej przeróbki dokonuje się w ten sposób, że poprzednie cyfry i napisy fałszerz ściera (zeskrobuje) a na ich miejsce wpisuje nominalnie wyższe cyfry od poprzednich, oraz wpisuje odpowiednie napisy. Do tego rodzaju przeróbek nie jest potrzebnem specjalne uzdolnienie lub wiedza fachowa. Fałszerskich przeróbek dokonywa się piórem, pędzelkiem, czarnym tuszem i zieloną farbą. Napisy można wyskrobać twardą gumą lub końcem naostrzonego scyzoryka. Na te przyrządy należy zwrócić uwagę przy rewizjach u puszczających w obieg tego rodzaju falsyfikaty.

Natomiast przy rewizjach, odnoszących się do wykrycia mechanicznie wykonanych falsyfikatów banknotów należy poszukiwać następujących przyrządów: klisz cynkowych, z mosiądzu lub z innego metalu, kamieni litograficznych, aparatów fotograficznych większych rozmiarów, farb, czcionek drukarskich, wałków obitych skórą do rozcierania farb, rylców i piór litograficznych, wreszcie maszyn drukarskich większych lub mniejszych rozmiarów (zwanych pedałówkami), maszyn litograficznych, czasem bardzo prymitywnych, rysunków poszczególnych części banknotów, czystego papieru pociętego na miarę banknotów.

Podając powyżej różnice, jakie zachodzą pomiędzy falsyfikatami a prawdziwymi banknotami lub bilonem, niepodobieństwem jest podać wszystkich różnic, gdyż są one zbyt liczne.

Najlepszym sposobem odróżnienia falsyfikatów jest dokładne przestudjowanie autentycznych banknotów. To jest konieczne. Należy zwrócić uwagę, np. przy użyciu szkła powiększającego na szczegóły rysunkowe danego banknotu. Na cieniowania (kreski), na twarzy Kościuszki na banknotach 2 złotowych I-szej emisji i 50 złotowych, na nos i oczy Poniatowskiego na banknotach 5 złotowych, na rodzaj i szczegóły „znaku wodnego" na banknotach 10, 20, 50 i 100 złotowych.

Należy zdać sobie sprawę, że może być parę rodzajów falsyfikatów danego banknotu i że falsyfikaty te mają odmienne cechy; że falsyfikaty są podrabiane coraz lepiej; że mogą się pojawić falsyfikaty o wiele lepiej podrobione, niż wszystkie dotychczas kursujące, jak to miało miejsce np. w r. 1920 z banknotami markowemi zwanymi „okupacyjnymi" (noty Kriesa) oraz banknotami na 10.000 marek polskich, drukowanymi przez wykwalifikowanych fałszerzy w Wiedniu.

Nietylko w Polsce, lecz we wszystkich państwach europejskich pojawiły się masowo, w okresie powojennym falsyfikaty banknotów. Tylko baczna uwaga, śledzenie przestępców i pouczanie nieświadomej ludności mogą temu przeciwdziałać.

Wreszcie przypomina się okólnik Nr. 9 z dnia 31 marca 1922 r. Nr. 9389 o nadsyłaniu do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. odpisów dochodzeń w sprawie fałszerstwa znaków wartościowych — możliwie z egzemplarzami falsyfikatów w celu ustalenia poszczególnych fabryk fałszerskich.

R. 305.

V. Centralna rejestracja fałszerstw znaków wartościowych.

O każdym wypadku przytrzymania osób przy puszczaniu w obieg fałszywych pieniędzy, polecam zawiadamiać Wydział IV K. G. P. P., podając nazwiska (imię) i daty personalne takich osób oraz czas i miejsce puszczania.

Do doniesienia należy załączyć zakwestjonowane banknoty (wzgl. monety), które po zakwalifikowaniu przez rzeczoznawców będą zwracane. Ponadto, po ukończeniu dochodzeń swoich, w razie pozytywnych wyników dochodzenia (wykrycie fabryki falsyfikatów, fałszerzy, ich pomocników w fałszowaniu lub rozpowszechnianiu) organa policji w ślad za doniesieniem winny nadesłać stosowne o tem sprawozdanie.

Tem samem anuluję końcowy ustęp punktu X mego rozkazu Nr. 292 w przedmiocie nadsyłania odpisów dochodzeń w sprawie fałszerstw znaków wartościowych.

O. 1450 z d. 2/III 1927 r.

Sposób postępowania z fałszywemi monetami.

Niżej podany odpis okólnika przesyła się do wiadomości i wykonania.

(Min. Sk. D. K. 439/Wak. z d. 15/II 1927 r.).

Nawiązując do okólnika z dnia 14 października 1925 r. L. DK. 3. 886/WAK., Ministerstwo Skarbu poleca zarządzić, aby uszkodzone, fałszywe lub wzbudzające wątpliwość co do autentyczności monety obiegowe były zatrzymywane w trybie, przewidzianym w § 46 Instrukcji dla kas skarbowych i przesyłania do rozpoznania bezpośrednio do Mennicy Państwowej w Warszawie.

Ministerstwo Skarbu zauważa, że wkrótce ukaże się rozporządzenie Rady Ministrów o przyjmowaniu i wymianie zniszczonych, oraz zatrzymywaniu fałszywych znaków pieniężnych, walorów państwowych i innych znaków wartościowych.

O stosowaniu tego rozporządzenia zostaną izby powiadomione osobnym okólnikiem.

Wszystkim władzom centralnym do wiadomości z prośbą o wydanie analogicznych zarządzeń podległym władzom i urzędom.

Treść wyżej wspomnianego okólnika Min. Skarbu podaje się:

Na skutek wątpliwości, podniesionych w pewnej Kasie skarbowej, czy pozostaje w mocy § 46 Instrukcji dla Kas skarbowych o postępowaniu z fałszywemi pieniędzmi wobec wydania przez Bank Polski i rozesłania w listopadzie 1924 r. bezpośrednio do wszystkich Kas skarbowych przepisów o postępowaniu z fałszywemi biletami Banku Polskiego, Ministerstwo Skarbu oznajmia, że treść wydanych przez Bank Polski przepisów mieści się w postanowieniach powołanego paragrafu Instrukcji dla Kas skarbowych, zawierających oprócz szczegółów, wymaganych przez Bank Polski, także takie szczegóły, które mogą być przydatne w toku dochodzeń, względnie na ewentualnej rozprawie sądowej. Z tych względów mają Kasy stosować się nadal do § 46 Instrukcji dla Kas skarbowych w całej rozciągłości, z tą tylko zmianą, że protokół, zastępujący w zupełności „zaświadczenie", o którem mowa w przepisach Banku Polskiego, może być sporządzony zamiast w 4 egzemplarzach tylko w 3 egzemplarzach. Jeden z tych egzemplarzy protokółu otrzymuje strona, drugi przesyła się wraz z zakwestjonowanym biletem bankowy, względnie biletami bankowemi do Banku Polskiego, trzeci zaś winien pozostać w Kasie skarbowej.

Przy tej sposobności Ministerstwo Skarbu zarządza, żeby zatrzymywane w Kasach skarbowych bilety zdawkowe, wzbudzające wątpliwość co do ich prawdziwości, były traktowane narówni z biletami Banku Polskiego i przesyłane do najbliższego Oddziału Banku Polskiego celem rozpoznania.

Zarazem przypomina się obowiązek dokładnego prowadzenia księgi zatrzymanych wątpliwych walorów (wzór Nr. 7).

Wreszcie zaznacza się, że Kasy są obowiązane informować strony o rezultacie orzeczeń Banku Polskiego co do autentyczności zatrzymanych walorów lub uznania tychże za fałszywe, o ile strony w toku dochodzeń sądowych nie zostaną o tem zawiadomione.

W sprawie postępowania z uszkodzonemi lub wzbudzającemi wątpliwość co do autentyczności monetami wydane będzie osobne zarządzenie.

Inwigilacja.

R. 108.

II. Przestrzeganie prawidłowego stosowania przepisów o prowadzeniu wywiadów na miejscu przestępstwa oraz przepisów o aresztowanych.

Wobec nieprawidłowego stosowania przez urzędy policyjne w szczególności urzędy śledcze przepisów o prowadzeniu wywiadów na miejscu przestępstwa oraz przepisów o aresztowanych, polecam przestrzegać następujący sposób postępowania w miejscowościach, w których obowiązuje dawna rosyjska ustawa postępowania karnego, a mianowicie: wywiad na miejscu przestępstwa winien prowadzić delegowany do tego jeden funkcjonarjusz policji, inni zaś policjanci mogą brać udział jako jego pomocnicy. Przesłuchanie świadków odbywa się na miejscu przestępstwa, przyczem zeznania ich zapisuje się w trzeciej osobie: osoby zeznające nie są obowiązane podpisywać wywiadu, za wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 258 Ustawy Postępowania Karnego. Przesłuchanie świadków winno odbywać się pojedyńczo, a nie w obecności innych współświadków.

Dochodzenie w sprawie osoby aresztowanej w ciągu 24 godzin ma być przedstawione sędziemu śledczemu, względnie prokuratorowi lub podprokuratorowi, albo też sędziemu pokoju, którzy decydują o dalszym zatrzymaniu lub zwolnieniu aresztowanego. O ile prokurator (podprokurator) poleci policji dalsze prowadzenie dochodzenia i nie zwolni jednocześnie aresztowanego, to ten ostatni pozostaje do dyspozycji policji przez cały czas prowadzenia dochodzenia, jednakowoż policja w czasie trwania dochodzenia i po zakończeniu go nie ma prawa zwolnić go z aresztu własną władzą. Zwolnienie może nastąpić tylko z decyzji prokuratora mającego nadzór nad danym dochodzeniem, któremu policja może przedstawić odpowiednie wnioski.

R. 115.

VI. Poszukiwania przestępców.

W ostatnich czasach zdarzały się wypadki, iż funkcjonarjusze policji w poszukiwaniu przestępców na terytorjum innych komend policyjnych, działali na własną rękę bez porozumienia się z miejscową policją. Poszukiwania takie naogół dają słabe wyniki, gdyż nieznając terenu jak i wszelkich kryjówek przestępców nie można intensywnie rozwinąć akcji, działając zaś w porozumieniu z miejscowymi władzami policyjnemi i przy współudziale miejscowych sił poszukiwania takie mogą dać pożądane rezultaty.

Wobec powyższego zechcą Pp. Komendanci wydać zarządzenia podwładnym organom policyjnych, aby w razie potrzeby aresztowania lub dokonywania obławy na terenach obcych komend policji każdorazowo zawiadamiane były miejscowe władze policyjne.

R. 207.

XIII. Wywiady i poszukiwania przestępców przez osoby prywatne zagranicą.

Kategorycznie zabraniam wydawania zaświadczeń osobom prywatnym, że udają się one zagranicę dla dokonania wywiadów, poszukiwania przedmiotów, nabytych drogą przestępstwa lub pościgu za przestępcami. Zaświadczenia tego rodzaju zasadniczo mogą być wydawane jedynie funkcjonarjuszom pol. państwowej.

R. 279.

INSTRUKCJA INWIGILACYJNA.

Inwigilacja.

Inwigilacja w najogólniejszem tego słowa znaczeniu, ma na celu zapobieganie i ujawnianie przestępstw oraz wykrycie sprawców przestępstwa, ich pochwycenie i udowodnienie dokonania czynu występnego.

Rozróżniamy 3 główne rodzaje inwigilacji:

1. Obserwację (ogólną i indywidualną bezpośrednią).
2. Pościg (bezpośredni i pośredni).
3. Poszukiwania inwigilacyjne (lokalne, okręgowe, państwowe).

Obserwacja.

Obserwacja ogólna.

Obserwację ogólną objawów przestępczości i żywiołu przestępczego wykonuje policja śledcza zapomocą patrolowania, a to w ten sposób, że utrzymuje stały nadzór na ulicach, placach, dworcach kolejowych, placach wyścigowych, teatrach, targach i innych zbiorowiskch i śledzi te objawy, jak również i zawodowych przestępców, którzy nie mając żadnego stałego zajęcia, zdobywają sobie środki do życia sposobem występnym.

Obserwacja indywidualna. Obserwację indywidualną, odnoszącą się do poszczególnych osób i faktów przestępnych prowadzi również policja śledcza, a to nad pewnymi osobnikami, nawet nie karanymi dla ustalenia dowodów, stwierdzających podejrzenie o popełnienie przestępstwa już ujawnionego, lub pochwycenia faktów nie ujawnionych przestępstw, popełnianych przez zawodowych przestępców, recydywistów; osoby pozostające pod dozorem policyjnym, lub policyjnie podejrzane.

Wspomniane obserwacje mogą być zatem osobowe lub rzeczowe. Obserwować należy w ten sposób, aby osoby dotychczas nieposzlakowane, nie były narażone na kompromitację publiczną, lub przestępca nie spostrzegł, że jest inwigilowany i w ten sposób nie udaremnił wyników obserwacji. Czynności tych dokonywują funkcjonarjusze policji nie umundurowani, którzy, stosownie do okoliczności, przybierają rolę posłańca, woźnego, lokaja, stróża, handlarza, towarzysza zabawy, przebierają się i charakteryzują.

W razie potrzeby śledzenie kogoś w mieszkaniu, wywiadowcy kwaterują się w przeciwległym lub tym samym domu, albo też obserwują podejrzane osoby w kawiarni, restauracji i t. p.

Obserwacja na ulicy wymaga wielkiej ostrożności, by nie zwrócić uwagi osoby obserwowanej, powinna być wykonywaną w należytem oddaleniu, z przeciwnego chodnika z zatrzymywaniem się na skrętach ulic. W niektórych wypadkach lepiej jest wyprzedzić obserwowanego, iść przed nim, zatrzymując się przy wystawach sklepowych i z boku śledzić osobnika, a następnie stwierdzić dom i lokal, do którego obserwowany wszedł. Jeżeli np. wieczorem lub w nocy dom, do którego obserwowany wszedł, jest ciemny, obserwujący zwróci uwagę na okna domu, w których ukazało się światło. Nieraz obserwacji należy dokonywać przez 2 funkcjonarjuszów, zwłaszcza jeżeli się ma do czynienia z przebiegłym i sprytnym przestępcą.

Z obserwacją łączą się wywiady, oparte na własnych spostrzeżeniach, to jest na szczegółach, które wywiadowca sam widział i słyszał, na informacjach osób postronnych, szczególnie konfidentów policyjnych, na kursujących wśród ludności pogłoskach i na doniesieniach jawnych i anonimowych, o ile te ostatnie zawierają konkretne fakty i dowody, dające się stwierdzić, jak również na ogłoszeniach, zamieszczonych w gazetach.

Dla celów informacyjnych i wywiadowczych koniecznem jest, by wywiadowcy znali języki krajowe i obce, a również żargon żydowski.

Dozór policyjny. Obserwacji bezpośredniej ze strony policji podlegają osoby oddane przez władze sądowe, względnie administracyjne pod dozór policyjny. W wykonaniu tego dozoru winna policja zastosować się przedewszystkiem do zarządzeń, wydanych przez władze nakazujące dozór co do obowiązków zgłaszania się przestępcy w urzędzie policyjnym, uczestniczenia oddanego pod dozór w zgromadzeniach, uczęszczania do pewnych podejrzanych lokali, oraz co do opuszczania mieszkania w nocy i bez naglącej potrzeby i podczas jakichkolwiek zaburzeń ulicznych. Policja uprawnioną jest przeprowadzać u osoby, oddanej pod dozór policyjny, rewizję mieszkaniową i osobistą o każdym czasie i porze, tak ze względów prewencyjnych, jak represyjnych. Jednakże wykonanie rewizji, jako też użycie innych środków dozoru policyjnego powinno być celowe i nie odbierać przestępcy możności zarobkowania, egzystencji i nie narażać go na kompromitację. Zasadniczo rewizja powinna być przeprowadzona wówczas, kiedy w miejscu zamieszkania oddanego pod dozór lub w okolicy popełniono czyn karygodny tego rodzaju, że rzuca on podejrzenie na oddanego pod dozód policyjny, jako przestępcę zawodowego (np. popełniono włamanie kasowe, a przestępca, oddany pod dozór policyjny, jest kasiarzem).

Odnośne przepisy o orzeczeniu i zarządzeniu dozoru policyjnego zawarte są w kodeksie pruskim w § 38 i 39, dla zaboru austrjackiego w ustawie z dnia 10 maja 1873 r. Nr. 103 D. P. P., dla zaboru rosyjskiego w § 34 i 35 K. K.

Pościg.

Pościg może być bezpośredni, to jest dokonywany przez miejscową policję za zbiegłym przestępcą w kierunku wskazanym lub domniemanym, a odbywa się pieszo, konno, lub zapomocą innych środków lokomocji, stosownie do okoliczności, lub pościg pośredni, to jest dokonywany przez policję zamiejscową, wezwaną drogą telegraficzną, telefoniczną, pocztową, lub przez osobnego kurjera o ujęcie przestępcy, zbiegłego na odnośne terytorjum.

Policjant, ścigający przestępcę, orjentuje się w każdym wypadku stosownie do okoliczności, działa z możliwym pośpiechem, stanowczo i ściga przestępcę wytrwale, aż do ujęcia bez względu na terytorjum swego rejonu. W sprawie przekroczenia granic państwa, zawarte zostaną konwencje międzynarodowe, które w tym kierunku będą miarodajne. Pościg pośredni zarządza się w ważnych wypadkach, w przewidywaniu skuteczności przez odnośne sąsiednie posterunki, komisarjaty i ekspozytury śledcze, o ile kierunek ucieczki pozwala przypuszczać, że sprawca znajduje się na odnośnem terytorjum. Przy pościgu pośrednim zawiadamia się również o poszukiwaniu danego przestępcy policję w miejscu jego przynależności, oraz w miejscu ostatniego zamieszkania, lub zamieszkiwania jego krewnych, znajomych i t. p.

W wypadkach, gdy od chwili popełnienia czynu przestępnego do chwili ujawnienia osoby sprawcy zbiegłego upłynął dłuższy czas, lub gdy istniejące na miejscu środki komunikacyjne umożliwiają większe oddalenie się zbiegłego przestępcy od miejsca czynu, należy pościg pośredni odpowiednio rozszerzyć w kierunku i miejscach domniemanej ucieczki, używając do zawiadomienia odnośnych organów policyjnych najszybszych środków komunikacyjnych, będących w dyspozycji ścigającego organu policyjnego. Przy lżejszych przestępstwach, popełnionych przez miejscowych mieszkańców, pościg ogranicza się z reguły do wezwania o współdziałanie w pościgu sąsiednich urzędów policyjnych. Pisma pościgowe należy oznaczyć czerwonym atramentem lub stemplem (napisem) „karta pościgowa". Policja otrzymawszy kartę pościgową wydaje natychmiast odpowiednie zarządzenia i w razie dodatnich wyników zawiadamia władzę, która pościg zarządziła.

Poszukiwania inwiligacyjne.

Poszukiwania inwigilacyjne za sprawcą zbiegłym i ukrywającym się w niewiadomej miejscowości, lub sprawcą nie ujawnionym, wymagają współdziałania większej ilości urzędów policyjnych i muszą być rozszerzone na mniejsze lub większe części państwa, stosownie do okoliczności i celowości, przy ocenianiu doniosłości czynu, charakteru sprawcy wędrownego lub międzynarodowego.

Stosownie do obszaru, na jakim zarządza się poszukiwania, dzielimy je na: a) poszukiwania lokalne na terenie powiatu lub miasta wydzielonego, b) poszukiwania okręgowe na terenie dotyczącej okręgowej komendy policji państwowej (Województwa), c) poszukiwania państwowe na terenie całej Rzeczypospolitej i poza granicami tejże.

Poszukiwania lokalne zarządza dotycząca komenda powiatu na podstawie doniesień posterunków i komisarjatów policji państwowej, oraz władz sądowych i administracyjnych.

Poszukiwania okręgowe zarządza okręgowa komenda (Urząd śledczy) na podstawie doniesień komend powiatowych (ekspozytur śledczych) p. p. oraz władz sądowych i administracyjnych. Doniesienia te układa okręgowa komenda (Urząd śledczy) w pismach zbiorowych, a rozsyła je, jako t. zw. Dziennik Inwigilacyjny bezpośrednio urzędom policyjnym, t. j. posterunkom, komisarjatom, ekspozyturom śledczym p. p. swego okręgu.

W okręgowych notach inwigilacyjnych należy również zamieszczać listy gończe własnego Sądu Okręgowego (miejscowego).

Poszukiwania ogólno-państwowe zarządza Wydział IV Głównej Komendy Policji Państwowej w Warszawie na podstawie listów gończych wszystkich Sądów Rzeczypospolitej, doniesień podległych urzędów policyjnych i innych władz w ten sposób, że wydaje Gazetę Śledczą, którą rozsyła okręgowym komendom (urzędom śledczym), ekspozyturom śledczym, komendom powiatowym, komisarjatom poza siedzibą kom. pow. i ekspozytur, posterunkom granicznym p. p. i komisarjatom na punktach przejściowych.

Roczniki skorowidza do Gazety Śledczej wysyłane będą do wszystkich posterunków, komisarjatów i ekspozytur śledczych.

Treść pism inwigilacyjnych.

Pisma inwigilacyjne należy układać zwięźle i przejrzyście, muszą jednak one zawierać wszystkie te momenty, które są potrzebne do ocenienia danego wypadku i wykrycia sprawcy. Pisma takie, o ile są tylko pościgowe, to znaczy rozchodzi się o ujęcie zbiegłego wiadomego sprawcy, zawierać mają personalja, rysopis tegoż przy równoczesnym dołączeniu fotografji, o ile zaś rozchodzi się o wyśledzenie niewiadomego sprawcy i odnalezienie przedmiotów zbrodni ponadto zawierać muszą opis czynu i przedmiotów. W opisie czynu stosownie do natury tegoż winno się zaznaczyć: dzień, godzinę, miejsce popełnienia, osobę poszkodowaną, sposób popełnienia, wysokość szkody, jakoteż pozostałe ślady na miejscu czynu.

Opis przedmiotów winien zawierać w oczy wpadające znamiona odróżniające przedmiot skradziony od innych (np. monogramy i t. p.), a nadto wskazanem jest dla orjentacji dołączyć wzory, próbki i ryciny tychże przedmiotów. Przy papierach wartościowych wymienia się obok ich dokładnego oznaczenia, także serję i Nr.

Przy końcu każdego pisma zaznacza się władzę, do której winno się odstawić zaaresztowanego.

Wezwania pościgowe telegraficzne mają być ułożone krótko i jasno przy użyciu słów jędrnych i treściwych, przyczem podane mają być tylko najistotniejsze szczegóły, odnoszące się do osoby sprawcy.

W razie zakwestjonowania przez policję miejscową podejrzanych przedmiotów, lub znalezienia rzeczy wartościowych, oddanych policji, co do których nie wyśledzono właściciela, sporządza się dokładny opis, przesyłając go wraz z rzeczami ekspozyturze śledczej, a w razie potrzeby okręgowej komendzie (Urzędowi śledczemu) do zarządzenia poszukiwań właściciela. Urząd śledczy, lub ekspozytura fakty te ogłasza w wydawanych notach inwigilacyjnych, ewentualnie w poczytnych dziennikach.

Poszukiwania zagubionych paszportów zagranicznych umieszcza się w Gazecie Śledczej na skutek zarządzenia władz.

W razie zaginięcia jakiejś osoby spisuje policja szczegółowe doniesienie. W doniesieniu tem uwzględnia się nazwisko, imię, miejsce zamieszkania donoszącego, dzień i godzinę doniesienia, nazwisko, imię, wiek, zatrudnienie, stan, religję, ostatnie miejsce zamieszkania zaginionego, oraz szczegółowy opis zaginionej osoby, t. j. wysokość, postawa, kolor włosów i zarostu, twarz, czoło, oczy, brwi, nos, uszy, usta, zęby, broda, ręce, nogi, znaki od tatuowania, znaki szczególne, nakrycie głowy, surdut, kamizelka, spodnie, obuwie, bieliznę. Zabrane przedmioty, np. ilość posiadanej gotówki i posiadane przedmioty wartościowe i opis tychże. Jednocześnie należy zanotować w jakim stosunku pozostaje meldujący do zaginionego, czy zaginiony już poprzednio kiedy znikał? Gdzie wówczas przebywał i domniemane przyczyny zniknięcia? (choroba, cierpienie umysłowe, zniechęcenie do życia, pijaństwo, kłótnie domowe, wiadomy zamiar samobójstwa, nieszczęśliwy wypadek i t. p.). Gdzie, lub w czyjem towarzystwie widziano zaginionego po raz ostatni? czy miał ktoś interes w ewentualnej śmierci zaginionego? czy był przez kogoś znienawidzony? czy się go ktoś obawiał? czy pozostała po nim fotografja, którą ewentualnie należy dołączyć?

Doniesienie spisane według powyższego należy przesłać do Wydziału IV K. Gł. P. P., celem ogłoszenia w Gazecie Śledczej, a ewentualnie w poczytnych gazetach codziennych.

W razie znalezienia zwłok nieznanych osób, sporządza się również doniesienia, w których opisuje się: dzień, godzinę, miejsce znalezienia zwłok, kto znalazł zwłoki (nazwisko, zajęcie, miejsce zamieszkania) i wśród jakich okoliczności? bliższe opisanie położenia zwłok, przypuszczalna, lub stwierdzona przyczyna śmierci, jak długo leżały zwłoki na miejscu, na którem je znaleziono do chwili znalezienia? kiedy przypuszczalnie śmierć nastąpiła? czy na zwłokach dostrzeżono uszkodzenia cielesne? jakiem narzędziem je zadano? czy zwłoki zostały uszkodzone w tym miejscu, w którem znaleziono? czy śmierć nastąpiła w tem samem miejscu, czy też zwłoki przeniesiono tam dopiero później? czy w razie przeniesienia zwłok po śmierci znane jest miejsce, na którem śmierć nastąpiła i gdzie ono się znajduje? co zarządzono względem zwłok i gdzie je umieszczono? czy uwiadomiono sąd właściwy? czy znaleziono fotografję denata? Należy sporządzić odciski palców i zdjęcie fotograficzne zwłok, oraz opisać odzież denata i wszelkie przedmioty przy nim znalezione, które winny być odfotografowane. Doniesienie wraz z odbitką fotograficzną zwłok przesłać do Wydziału IV Kom. Gł. P. P., celem zarządzenia ogłoszenia. Ubranie trupa i inne przy nim znalezione przedmioty przechowuje się dla celów rozpoznania, o ile sąd inaczej nie postanowił.

W wypadkach kradzieży koni sporządza się doniesienie według opisu podanego w dodatku do Gazety Śledczej Nr. 466.

Rozesłanie pism inwigilacyjnych nie zwalnia miejscowej policji, w rejonie której popełniono czyn karygodny, od obowiązku prowadzenia dochodzeń we własnym zakresie, aż do wyświetlenia stanu rzeczy, lub wyczerpania wszelkich środków, mogących pomóc przy ujawnieniu przestępstwa i przestępcy.

Załatwianie pism inwigilacyjnych.

Organa policyjne, t. j. posterunki, komisarjaty, ekspozytury śledcze, Urząd śledczy m. st. Warszawy otrzymawszy karty pościgowe wciągają je do dziennika ogólnego, oraz do skorowidza osób poszukiwanych. Na podstawie skorowidza osób poszukiwanych policjanci wypełniają swoje notatki służbowe, do których wpisują osoby, które popełniły przestępstwo w rejonie miejscowej policji, lub są tam specjalnie poszukiwane, przestępców, którzy w danym rejonie stale mieszkali, lub tam czasowo przebywali, oraz tych, którzy ze względu na ważność przestępstwa są usilnie poszukiwani w całem państwie.

Nadesłane noty inwigilacyjne i Gazetę Śledczą należy przeczytać i wpisać nazwiska do skorowidza w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów. W razie przyaresztowania, lub doniesienia osoby, która w rejonie odnośnego urzędu policyjnego niema miejsca przynależności i której przeszłość wydaje się podejrzaną, winno się zasięgnąć o niej informacji w gminie przynależności i odnośnej policji, to samo ma miejsce, jeżeli w tym rejonie zamieszka na stałe osoba podejrzana.

Policja wezwana o udzielenie informacji obowiązana jest jej udzielić, po przeprowadzeniu dochodzeń, na podstawie własnego materjału inwigilacyjnego. Na skutek pism inwigilacyjnych przedsięweźmie policja wezwana następujące czynności.

Przy pismach inwigilacyjnych, które wyrażają tylko przypuszczenie co do osoby sprawcy i miejsca jego pobytu w pewnej oznaczonej okolicy, obowiązaną jest policja przez równoczesne wysyłanie patroli przeszukać rejon we wszystkich kierunkach i śledzić za podejrzanemi osobami. Jeżeli poszukiwany przestępca ma w danym rejonie swą stałą przynależność, śledzi się tak długo, dopóki podejrzany nie zostanie zaaresztowany, lub sprawa jego nie zostanie w inny sposób załatwiona.

Zaniechanie (wstrzymanie), odwołanie inwigilacji.

Skorowidz osób poszukiwanych musi być dokładnie prowadzony, a każde odwołanie poszukiwań zanotowane w rejestrach, a to w tym celu, by poszukiwany nie został

ponownie aresztowany, o ile po pierwszem aresztowaniu został przez władze sądowe zwolniony.

Urzędy policyjne, które zarządziły inwigilację, powinny ją bezzwłocznie odwołać w razie, gdy ona stała się bezprzedmiotową, skutkiem przyaresztowania przestępcy, lub umorzenia postępowania karnego. Ażeby dokładnie wiedzieć, kogo ma się zawiadomić o odwołaniu poszukiwań, musi być na akcie każdego pisma wywiadowczego odnotowane, gdzie je wysłano, oraz czy zarządzono odwołanie.

R. 299.

II. Międzynarodowa służba informacyjna.

W związku z przystąpieniem Polskiej Policji Państwowej do Międzynarodowej Komisji Policji Kryminalnej w Wiedniu, podaję do wiadomości i wykonania następujące przepisy.

Ewidencja międzynarodowych przestępców.

W maju r. ubiegłego przystąpiła Polska Policja Państwowa do Międzynarodowej Komisji Policji Kryminalnej z siedzibą w Wiedniu, mającej na celu współdziałanie i zapobieganie w zwalczaniu międzynarodowych przestępców zapomocą przesyłania wzajemnych informacji i doniesień na przewidzianych do tego celu formularzach.

Zapadłe rezolucje dotyczą informacji o międzynarodowych przestępcach (ewidencja międzynarodowa) oraz międzynarodowej ewidencji poszukiwań.

I. Międzynarodowa ewidencja.

W razie ujawnienia pobytu i działalności międzynarodowego przestępcy (złodzieja — oszusta — fałszerza) lub osoby podejrzanej o tego rodzaju przestępstwo na terenie danego urządu policyjnego winien urząd policyjny nadesłać bezzwłocznie do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. doniesienie zredagowane na podstawie danych, zawartych w formularzu A. i B.

Przyczem wyjaśnia się, że za międzynarodowego przestępcę w tym znaczeniu należy uważać osobę, która popełniła przestępstwo lub jest podejrzana o jego popełnienie, a nie posiada polskiego obywatelstwa, względnie nie ma stałego miejsca zamieszkania w Polsce.

Natomiast za takiego nie należy uważać przestępcę lokalnego, działającego nawet stale w pasie pogranicznym, rozciągającym się mniej więcej na 10 klm. w głąb kraju.

Formularz B. jest przewidziany do wypadków, w których zachodzi podejrzenie działalności międzynarodowego przestępcy.

Do każdego wywiadu należy dołączyć 2 fotografje i 2 karty daktyloskopijne niezależnie od ilości fotografji i kart daktyloskopijnych, przewidzianych dotychczasowymi przepisami.

O ile w czasie dalszych dochodzeń ustalono nowe dane lub poprzednio podane podlegają sprostowaniu, należy nadesłać dodatkowe doniesienie (formularz C.).

II. Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Do międzynarodowej ewidencji poszukiwań mają być przesyłane przez egzekutywne urzędy policyjne za pośrednictwem Wydziału IV Komendy Głównej P. P. poszukiwania za osobnikami zbiegłymi zagranicę, doniesienia o poszukiwaniach osób zaginionych, wywiady o znalezionych trupach w razie przypuszczenia, że chodzi tutaj o obcokrajowca oraz doniesienia o skradzionych rzeczach, o ile zostały wywiezione zagranicę.

Jako wzory do powyższych doniesień mają służyć formularze od D. do K.

Do każdego pisma poszukiwawczego należy dołączyć po 2 fotografje i 2 karty daktyloskopijne niezależnie od ilości fotografji i kart daktyloskopijnych, przewidzianych dotychczasowymi przepisami.

Ponadto wszelkie uzupełnienia i sprostowania muszą być bezzwłocznie komunikowane Wydz. IV Kom. Gł. P. P.

Międzynarodowa Komisja Policji Kryminalnej będzie publikowała nadesłane doniesienia w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo".

Wydział IV Kom. Gł. P. P. prowadzić będzie ewidencję międzynarodowych przestępców na podstawie informacji otrzymanych z Międzynarodowej Komisji Policji Kryminalnej w Wiedniu oraz umieszczać poszukiwania międzynarodowych przestępców w Gazecie Śledczej.

Wszelkie informacje i odpowiedzi Międzynarodowej Komisji Policji Kryminalnej, dotyczące międzynarodowych przestępców i międzynarodowych poszukiwań, udzielane będą organom policji przez Wydział IV Kom. Gł. P. P.

WZORY FORMULARZY.

Służba informacyjna o międzynarodowych przestępcach.
(Międzynarodowa ewidencja).

Formularz A.
biały papier.

Nazwa i siedziba zawiadamiającego urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
międzynarodowego przestępcy.

Do
Międzynarodowej Ewidencji
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

ZAWIADOMIENIE.

W miejscowości
zjawił się, względnie został ujęty, dnia
międzynarodowy przestępca, a mianowicie (złodziej, oszust, fałszerz i t. p.)

1. Nazwisko i imię (przy zamężnych, rozwiedzionych, owdowiałych kobietach także nazwisko panieńskie oraz nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania męża).
2. Fałszywe nazwisko:
3. Przezwisko lub przydomek:
4. Imiona rodziców:
5. Zawód rzeczywisty:
   zapodany:
6. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia):
7. Przynależność państwowa:
8. Przynależność gminna:
9. Religja:
10. Stan (kawaler, panna, żonaty, zamężna, wdowiec (a):
11. Ewentualne znane kary lub inne zarzuty:
12. Stałe miejsce pobytu:
13. Miejscowości, w których wymieniony przebywał w ostatnich czasach:
14. Cel podróży (w razie wyjazdu):
15. Dokumenty osobiste (data, Nr. Urząd i miejsce wystawienia):
16. Dokładny opis osoby i odzieży:
17. 2 fotografje, 2 karty daktyloskopijne dołączono:
    Formułka rejestracyjna według Jörgensena.
18. Towarzystwo (z kim wyjechał):
19. Istota czynu przestępnego i metody, któremi posługuje się przestępca:
20. Opis skradzionych, wyłudzonych, ew. zrabowanych przedmiotów (stosownie do okoliczności):
21. Analogiczne daty, dotyczące wspólników przestępcy (ewentualnie na oddzielnych formularzach):
22. Ostateczne zarządzenia w danej sprawie:
23. Ogłoszenie w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo pożądane / niepożądane.

Służba informacyjna o międzynarodowych przestępcach.
(Międzynarodowa ewidencja).

Nazwa i siedziba zawiadamiającego urzędu.

Formularz B.
żółty papier.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Przypuszczalnie międzynarodowy przestępca:

Do
Międzynarodowej Ewidencji
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

W miejscowości powiatu
zjawił się, względnie został ujęty, dnia osobnik, który wydaje się międzynarodowym przestępcą, a mianowicie: (złodziej, oszust, fałszerz i t. p.).

1. Nazwisko i imię (przy zamężnych, rozwiedzionych, owdowiałych kobietach także nazwisko panieńskie oraz nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania męża).
2. Fałszywe nazwisko:
3. Przezwisko lub przydomek:
4. Imiona rodziców:
5. Zawód rzeczywisty:
   zapodany:
6. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia):
7. Przynależność państwowa:
8. Przynależność gminna:
9. Religja:
10. Stan (kawaler, panna, żonaty, zamężna, wdowiec (a):
11. Ewentualne znane kary lub inne zarzuty:
12. Stałe miejsce pobytu:
13. Miejscowości, w których wymieniony przebywał w ostatnich czasach:
14. Cel podróży (w razie wyjazdu):
15. Dokumenty osobiste (data, Nr. Urząd i miejsce wystawienia):
16. Dokładny opis osoby i odzieży:
17. 2 fotografje, 2 karty daktyloskopijne dołączono:
    Formułka rejestracyjna według Jörgensena.
18. Towarzystwo (z kim wyjechał):
19. Istota czynu przestępnego i metody, któremi posługuje się przestępca:
20. Opis skradzionych, wyłudzonych, ew. zrabowanych przedmiotów (stosownie do okoliczności):
21. Analogiczne daty, dotyczące wspólników przestępcy (ewentualnie na oddzielnych formularzach):
22. Ostateczne zarządzenia w danej sprawie:
23. Ogłoszenie w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo $\frac{\text{pożądane}}{\text{niepożądane}}$.

Służba informacyjna o międzynarodowych przestępcach.
(Międzynarodowa ewidencja).

Nazwa i siedziba zawiadamiającego urzędu.

Formularz C.
niebieski papier.

L. akt:
Dotyczy: N. N.
Międzynarodowy przestępca:

Do
Międzynarodowej Ewidencji
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Uzupełnienie zawiadomienia.

Zawiadomienie z dnia Nr. akt:
dotyczący
uzupełnia się następująco, względnie prostuje się:

Międzynarodowa ewidencja poszukiwanych.

Formularz D.
czerwony papier.

Nazwa i siedziba poszukującego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Poszukiwanie:

Do
Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Poszukiwanie osób:

Przeciw:
1. Nazwisko i imię (przy zamężnych, rozwiedzionych, owdowiałych kobietach także nazwisko panieńskie oraz nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania męża).

2. Fałszywe nazwisko:
3. Przezwisko lub przydomek:
4. Imiona rodziców:
5. Zawód rzeczywisty:
   zapodany:
6. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia):
7. Przynależność państwowa:
8. Przynależność gminna:
9. Religja:
10. Stan (kawaler, panna, żonaty, zamężna, wdowiec (a):
11. Ewentualne znane kary lub inne zarzuty:
12. Stałe miejsce pobytu:
13. Miejscowości, w których wymieniony przebywał w ostatnich czasach:
14. Cel podróży (w razie wyjazdu):
15. Dokumenty osobiste (data, Nr. Urząd i miejsce wystawienia):
16. Dokładny opis osoby i odzieży:
17. 2 fotografje, 2 karty daktyloskopijne dołączono:
    Formułka rejestracyjna według Jörgensena.
18. Towarzystwo (z kim wyjechał):
19. Istota czynu przestępnego i metody, któremi posługuje się przestępca:
20. Opis skradzionych, wyłudzonych ew. zrabowanych przedmiotów (stosownie do okoliczności):

został przez (władza, np. Sąd, Prokurator i t. p.):
dnia ..... w ..... za liczbą aktu .....
wydany nakaz aresztowania (list gończy):
w razie aresztowania (wymienić państwa, z któremi zawarto odnośne umowy)
..... zostaną podjęte kroki ekstradycyjne.

Uprasza się o umieszczenie powyższego w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo".

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz E.
różowy papier.

Nazwa i siedziba zgłaszającego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Skradzione, wyłudzone, zrabowane przedmioty:

Do
Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Poszukiwanie rzeczy.

Dnia ..... skradziono, wyłudzono, zrabowano w miejscowości
na szkodę
poniżej opisane przedmioty (opis przedmiotów):
Bliższe szczegóły, dotyczące sprawców i miejsce ukrycia:
Uprasza się o zarządzenie poszukiwań i ogłoszenie w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo".

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz F.
papier zielony.

Nazwa i siedziba poszukującego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
odwołanie poszukiwań.

Do
Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Odwołanie poszukiwań.

Prośbę o poszukiwanie
z dnia ..... L..... odwołuje się

a) Nazwany został dnia .....
w .....
ujęty i odstawiony do Sądu .....
..... w .....
b) Dochodzenie karne przeciwko .....
zostało umorzone.
c) Poszukiwane przedmioty zostały odzyskane.

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz G.
pomarańczowy papier.

Nazwa i siedziba zgłaszającego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
zaginiony:

Do

Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Poszukiwanie zaginionego.

1. Nazwisko i imię (przy zamężnych, rozwiedzionych, owdowiałych kobietach także nazwisko panieńskie oraz nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania męża).
2. Fałszywe nazwisko:
3. Przezwisko lub przydomek:
4. Imiona rodziców:
5. Zawód rzeczywisty:
zapodany:
6. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia):
7. Przynależność państwowa:
8. Przynależność gminna:
9. Religja:
10. Stan (kawaler, panna, żonaty, zamężna, wdowiec (a):
11. Ewentualne znane kary lub inne zarzuty:
12. Stałe miejsce pobytu:
13. Miejscowości, w których wymieniony przebywał w ostatnich czasach:
14. Cel podróży (w razie wyjazdu):
15. Dokumenty osobiste (data, Nr. Urząd i miejsce wystawienia):
16. Dokładny opis osoby i odzieży:
17. 2 fotografje, 2 karty daktyloskopijne dołączono:
Formułka rejestracyjna według Jörgensena.
18. Towarzystwo (z kim wyjechał):
19. Okoliczności w jakich osoba zaginęła:

wydalił się z miejscowości ..... dnia .....
i dotychczas nie powrócił.

Uprasza się o zarządzenie poszukiwań i ogłoszenie w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo".

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz H.
Fioletowy papier.

Nazwa i siedziba zgłaszającego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Odwołanie poszukiwań zaginionego:

Do
Międzynarodowej Ewidencji
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Odwołanie poszukiwań zaginionego.

Prośbę o poszukiwanie zaginionego (ej) .....

.....

dnia ..... L. akt ..... odwołuje się:

.....

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz J.
Brunatny papier.

Nazwa i siedziba zgłaszającego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Znalezienie zwłok:

Do
Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Doniesienie o znalezieniu zwłok.

Dnia ..... znaleziono w .....

zwłoki nieznanego osobnika płci męskiej/żeńskiej .....

Przypuszczenia co do identyczności:
Domniemana przyczyna śmierci:
Domniemana data śmierci:

Opis zwłok:

Domniemana narodowość:
Domniemane zajęcie:
Przypuszczalny wiek:
Wysokość w cm.:
Postawa:
Twarz:
Cera:
Włosy:
Czoło:
Zęby:
Oczy:
Brwi:
Nos:

Uszy:
Usta:
Zarost:
Ręce:
Szczególne znaki:
(brakujące części ciała, blizny, przyrodzone znamiona, anormalny kształt, widoczne znaki choroby, tatuowania, oznaki zawodu):
Ubranie: (znaki na bieliźnie, oraz znaki firm na ubraniu):
Znalezione przy zwłokach przedmioty:
Bliższe szczegóły mogące przyczynić się do wyjaśnienia sprawy:
Załączniki: fotografja.
Karta daktyloskopijna.
Uprasza się o zarządzenie poszukiwań i ogłoszenie w piśmie policyjnem p. t. „Międzynarodowe publiczne bezpieczeństwo".

Międzynarodowa ewidencja poszukiwań.

Formularz K.
Szary papier.

Nazwa i siedziba zgłaszającego Urzędu.

L. akt:
Dotyczy N. N. Data
Znalezienie zwłok.
Uzupełnienie.

Do
Międzynarodowej Ewidencji Poszukiwań
przy Dyrekcji Policji
w Wiedniu. IX.
Rossauerlände 7.

Uzupełnienie doniesienia o znalezieniu zwłok.

Doniesienie z daty ..... L. akt .....
dotyczące znalezienia zwłok nieznanego osobnika płci męskiej / żeńskiej w .....
.....
uzupełnia się następująco, względnie prostuje się.

Ewidencja i skorowidze osób poszukiwanych.

O. 195 z d. 6/I 1922 r.

Aresztowanie osób poszukiwanych.

W ostatnich czasach coraz częściej zachodzą wypadki, że władze policyjne aresztują osoby nieidentyczne z osobami poszukiwanemi przez władze sądowe, wojskowe i inne.

Przyczyną tych mylnych aresztowań jest przeważnie ta okoliczność, iż władze policyjne jako dostateczną podstawę do aresztowania uważają identyczne brzmienie nazwiska zatrzymanego, z nazwiskiem poszukiwanego i nie zadają sobie trudu sprawdzenia innych informacji posiadanych o poszukiwanym, jak np. imiona rodziców, rysopis i t. p.

Rezultatem tak powierzchownego traktowania sprawy identyfikacji zatrzymanych z poszukiwanemi jest z jednej strony niesłuszne krępowanie wolności osobistej obywateli, z drukiej zaś strony, zaniechanie poszukiwań prawdziwego przestępcy.

Celem uniknięcia na przyszłość powyższych omyłek proszę o wydanie energicznych zarządzeń, zmierzających do możliwie najdokładniejszego badania identyczności osób, zatrzymanych i nie poprzestawania na zgodności imion i nazwisk wówczas, gdy posiadane informacje (rysopisy, listy gończe, karty dezercyjne) pozwalają na dokładniejsze stwierdzenie tożsamości zatrzymanego z poszukiwanym.

R. 98.

III. Skorowidz poszukiwanych.

Rozkaz Nr. 31 p. 2 z dnia 24 stycznia 1910 r. oraz Nr. 43 p. IV z dnia 13 marca 1920 r. o wprowadzeniu rejestracji poszukiwanych odwołuję i zarządzam, co następuje:

1) rejestrację poszukiwanych prowadzą: okręgowe urzędy śledcze, komendy miast, komisarjaty w miastach wydzielonych z powiatu, komisarjaty miast oraz komendy powiatowe;

2) posterunki gminne i miejskie prowadzą skorowidz poszukiwanych w formie książki oddzielnie dla mężczyzn i kobiet tych osób, które w danej gminie:

a) popełniły przestępstwo lub gdzie nastąpiło poszukiwanie,
b) gdzie ostatnio zamieszkiwały lub są stałymi mieszkańcami i
c) tych osób, które w Gazecie Śledczej będą oznaczone znakiem „*".

Komendanci okręgowi zechcą wydać zarządzenia co do wykonania oraz zarządzą zwrot zbędnych kart do skorowidza poszukiwanych.

R. 111.

III. Ewidencja osób poszukiwanych. Przy wykonywaniu wymagań art. 852 ustawy Postępowania Karnego co do zabezpieczenia mienia osób zbiegłych i poszukiwanych przez sądy, niejednokrotnie stwierdzono, że osoby rzekomo zbiegłe zamieszkują spokojnie pod swoim adresem, co świadczy, że komendy powiatowe, komisarjaty i urzędy śledcze prowadzą niedbale ewidencje osób poszukiwanych przez sądy.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać energiczne zarządzenia podwładnym organom policyjnym ścisłego stosowania przepisów o prowadzeniu skorowidza poszukiwanych (Rozkaz K. Gł. P. P. Nr. 98), oraz zarządzać częste sprawdzania co do osób poszukiwanych.

R. 172.

VII. Samowolne opuszczenie zakładów opiekuńczych przez dzieci lub młodocianych. Wobec zdarzających się niejednokrotnie wypadków ucieczki dzieci z zakładów opiekuńczych Wydziały Pracy i Opieki Społecznej Urzędów Wojewódzkich otrzymały polecenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej natychmiastowego meldowania organom policyjnym faktów samowolnego opuszczenia tych zakładów przez umieszczonych na wychowanie tamże dzieci lub nieletnich.

Komunikując o powyższem, polecam Pp. Komendantow Okręgowym wydać zarządzenia, aby organa policyjne szczególnie pilnie zajmowały się sprawą odszukiwania zbiegłych z zakładów opiekuńczych dzieci lub małoletnich i o odszukaniu ich natychmiast zawiadamiały odnośne Wydziały Pracy i Opieki Społecznej Urzędów Wojewódzkich.

Pismo okólne 27739 z d. 6/IX 1926 r.

„Dossiers" przestępców zawodowych. Celem uzgodnienia akcji prewencyjnej organów policji, zarządzam:

1. Wszystkie jednostki policyjne prowadzące służbę śledczą, a więc Urzędy śledcze, w miejscowościach zaś, gdzie Urzedy śledcze nie istnieją — Komendy Powiatowe i Komendy Miast ewent. Komisarjaty Główne, prowadzą ścisłą i szczegółową rejestrację przestępców zawodowych.

2. Rejestrację tę prowadzi się przez zakładanie t. zw. „dossiers" w formie arkusza informacyjnego, obejmującego wszystkie wiadomości o przestępcy posiadane przez policję.

3. „Dossiers" takie zakłada się dla każdego przestępcy zawodowego.

Wzór arkusza „dossiers" załącza się.

Pp. Komendanci Wojewódzcy podadzą odwrotnie Kom. Gł. P. P. przypuszczalną ilość potrzebnych arkuszy, które zostaną wykonane w drukarni Kom. Gł. P. P. i przekazane Kom. Wojew. Szczegółowe instrukcje o zakładaniu, prowadzeniu, kontroli i użytkowaniu tych „dossiers" zostaną podane w rozkazie, dotyczącym reorganizacji służby śledszej.

Narazie należy zarządzić natychmiastowe zebranie potrzebnego materjału infrommacyjnego, którego powinien dostarczyć w pierwszej linji personel jednostek policyjno-śledczych (ekspozytur).

W tym celu Komendanci jednostek zażądają od podwładnych funkcjonarjuszów pisemnych raportów, obejmujących wszystkie posiadane przez danego funkcjonarjusza wiadomości o przestępcach zawodowych odnośnego terenu. Po zebraniu tych raportów należy skontrolować czy wszyscy przestępcy zawodowi zostali w tych raportach wzięci pod uwagę. Kontrolę przeprowadzić przy pomocy biura rejestracyjnego.

1) Formuła daktyloskopijna:.....

2) Kategorja:.....

3) Nr. fotografji: .....

4) Gdzie fotografowany: .....

5) Pseudonim: .....

.....

6) NAZWISKO:..... IMIĘ:.....

7) Urodzony: dnia.....miesiąca.....roku..... w.....

....., powiatu....., w.....

8) Zapisany do ksiąg ludności stałej w....., powiatu.....

9) Stan rodzinny:.....

ojciec: (imię i nazwisko).....

matka: (imię i nazwisko panieńskie) .....

żona:....., dzieci:.....

10) Stosunki miłosne (kochanek-a) .....

11) Osoby, z któremi utrzymuje bliższe stosunki towarzyskie:.....

.....

12) Ostatnie miejsce zamieszkania: (dokładny adres) .....

.....

13) Zawód:..... 14) Wyznanie:.....

15) Wzrost:.....m. .....cm. Znaki szczególne: .....

Postawa:..... .....

Kolor oczu:..... .....

Kolor włosów:.....

Zarost:.....

Twarz:.....

Ręce:.....

Nogi:.....

Mowa:.....

16) Używane fałszywe nazwiska: .....

.....

17) Stosunek do wojska:.....

.....

18) NOTOWANIA i ZATRZYMANIA POLICYJNE ORAZ SPRAWY i WYROKI SĄDOWE.

D a t a	Urząd zatrzymujacy	Przyczyna zatrzymania	Załatwienie odnośnej sprawy	Wyrok sądowy Data i № sprawy	U W A G I

19) SPOSÓB DOKONYWANIA PRZESTĘPSTW: (w opisie podać charakterystyczne cechy np. rozprucie kasy w formie ⊔ lub V).....

20) WSPÓLNICY: (imię, nazwisko, ewentualny pseudonim i adres)

21) PASERZY: (imię i nazwisko, adres)

22) Schroniska-schówki („meliny")

23) Dalsze uwagi np. poszukiwania, listy gończe, informacje zagraniczne, raporty — wzmianki prasowe, opisy przestępstw niewykrytych tej samej kategorji i tego samego systemu, raporty stałej obserwacji dzielnicowego i t. p.

Założona dnia.....miesiąca.....roku.....

Podpis.....

Pismo okólne 36389 z d. 19/XI 1926 r.

„Dossiers" przestępców zawodowych. W uzupełnieniu polecenia z dnia 6 września b. r. Nr. 27739, zarządzam:

1. „Dossiers" zakładać należy dla każdego przestępcy zawodowego.

2. „Dossiers" zakładać należy z chwilą kiedy znane jest imię, nazwisko (punkt 6 arkusza) lub pseudonim (p. 5), oraz sposób dokonywania przestępstwa („modus operandi" p. 19 arkusza).

3. „Dossiers":
   a) bandytów,
   b) fałszerzy pieniędzy i innych walorów,
   c) kasiarzy,
   d) oszustów międzynarodowych (hochstaplerów) i
   e) handlarzy żywym towarem —

będą wysyłane przez urząd zakładający w odpisach do wojewódzkiego komendanta p. p. oraz do Wydziału IV Kom. Gł. P. P.

4. „Dossiers" koniokradów ze względu na specjalny, im tylko właściwy, sposób działania będą wymieniane pomiędzy zainteresowanemi jednostkami policyjnemi, prowadzącemi dochodzenia — według wskazówek i zarządzeń wojewódzkiego komendanta, względnie inspekcyjnego.

5. Ewentualna wymiana „dessiers" przestępców innych kategorji może mieć miejsce na polecenie wojewódzkiego komendanta p. p.

6. „Dossiers" będą zakładane zasadniczo przez funkcjonarjusza, prowadzącego odnośne dochodzenia. Do tego też funkcjonarjusza (lub jego zastępcy lub następcy) należy uzupełnienie, względnie zmiany i poprawki tekstu arkusza.

Uzupełnienia, względnie zmiany lub poprawki, uskuteczniane w tekście arkusza muszą być natychmiast komunikowane tym urzędom, które posiadają odpis danego arkusza „dossiers".

Tekst arkusza uzupełnia się lub zmienia powołując się w korespondencji na odnośne punkty arkusza (np. do p. 20 arkusza Jana Nowackiego) data i Nr. korespondencji (dodać: Franciszek Nowacki, brat Jana, pseudonim Rudy, zam. w Warszawie, ul. Wolska Nr. 13 — brał udział w kradzieży u X. Y. dnia .... roku ....).

7. Kontrola „dossiers" należy do kierownika urzędu. W urzędach, gdzie jest specjalny kierownik służby śledczej (naczelnik Urzędu śledczego) kontrola „dossiers" należy do niego oraz do kierownika odpowiedniej brygady. Do tych też funkcjonarjuszów należy podpisywanie arkuszów „dossiers", podcyfrowanych uprzednio przez funkcjonarjusza wypełniającego arkusz.

Równocześnie wyjaśniam, że arkusze załączone nie stanowią kompletnego „dossiers" — jest to jedynie rodzaj streszczenia w formie okładki do szeregu innych dokumentów i informacji, które składają się na „dossiers".

Wewnątrz tej okładki (arkusza) można umieszczać np. odpisy ważnych zeznań świadków, listy, odpisy t. zw. grypsów, artykuły prasowe, informacje wywiadowcze i t. p.

R. 360.

VII. „Dossiers" przestępców zawodowych. W uzupełnieniu p. 2 okólnika Kom. Gł. P. P. Nr. 36389 z dnia 19 listopada 1926 r., polecam zakładać i przesyłać do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. „dossiers":

1) złodziei hotelowych;
2) złodziei kieszonkowych (t. zw. „doliniarzy");
3) złodziei sklepowych (t. zw. „szopenfeldziarzy", kradnących z lady sklepowej);
4) złodziei włamywaczy sklepowych.

Powyższe spowodowane jest wymogami międzynarodowej współpracy w rejestracji takich przestępców.

Daktyloskopja.

R. 12.

I. Karty daktyloskopijne — przesyłanie Urzędy śledcze i posterunki, które same daktyloskopują, mają przysłać jedną kartę (formularz wielki) zupełnie wypełnioną, jednakże bez klasyfikacji do Wydziału IV Komendy Głównej Policji Państwowej.

Folje ze zdjęciem śladów oraz duplikaty, znajdujących się w registraturach kart daktyloskopijnych również należy przysłać do Wydziału IV.

R. 18.

II. Karty daktyloskopijne — przesyłanie. Daktyloskopujące Urzędy śledcze i posterunki mają przesyłać do Wydziału IV (Dział II Rozpoznawczy) karty daktyloskopijne natychmiast po ich sporządzeniu, przyczem należy wypełnić rubryki, gdzie i przez kogo daktyloskopowano.

R. 40.

I. Instrukcja służby daktyloskopijnej. Przypominam rozkazy Komendy Głównej Nr. 12 p. 3 i Nr. 18 p. 2 w sprawie wykonywania służby daktyloskopijnej oraz polecam pilnie przestrzegać treść tychże.

Pouczenia w tym kierunku zamieszczone są w poniżej podanej instrukcji:

I. Zdjęć daktyloskopijnych należy dokonywać we wszystkich urzędach i ekspozyturach śledczych jako też posterunkach.

Do daktyloskopowania mężczyzn należy używać karty daktyloskopijnej o druku czarnym, zaś kobiet karty — o druku czerwonym.

Karty daktyloskopijne należy sporządzać w dwuch egzemplarzach, z tych jeden należy wysłać do odnośnego okręgowego Urzędu śledczego, drugi do IV Wydziału Komendy Głównej Policji Państwowej w Warszawie.

Kartę daktyloskopijną do IV Wydziału należy wysyłać bezpośrednio po daktyloskopowaniu bez dołączania specjalnych odezw i bez karty skorowidzowej.

Specjalne odezwy są tylko wtedy konieczne, gdy chodzi o rzecz szczególnej wagi np. sporządzenie analizy daktyloskopijnej, lub gdy daktyloskopowany podaje fałszywe nazwisko, albo też gdy chodzi o porównanie odcisków odnalezionych na miejscu czynu i t. p.

Każdą daktyloskopowaną osobę należy fotografować w trzech pozach, t. j. z profilu, en face i en trois quatre, dwie odbitki dołączyć do karty daktyloskopijnej.

Do karty daktyloskopijnej dla IV Wydziału należy dołączyć jedną odbitkę oraz kliszę fotograficzną.

Okręgowy Urząd śledczy sporządza z otrzymanych odbitek okręgowe albumy przestępców oraz skorowidz do rejestracji daktyloskopijnej.

W kartach daktyloskopijnych należy zawsze uwidocznić w jakim urzędzie lub posterunku, gdzie, przez kogo i z jakiego powodu dany osobnik został daktyloskopowany.

Odbitki należy sporządzać w ten sposób, aby pierwsze stawy palców były w całej długości i szerokości odbite, ażeby czarne linje odcisków wyraźnie od białego tła papieru się odbijały, jako też, aby odcisk każdego poszczególnego palca uskuteczniony został w przeznaczonej na ten cel przedziałce karty daktyloskopijnej.

Jeżeli odcisk któregokolwiek z palców się nie udał, należy ten odcisk ponownie umieścić powyżej niedokładnego odcisku, jednakowoż zawsze w rubryce, odpowiadającej danemu palcowi.

Zamazane oraz niecałkowite odciski uniemożliwiają klasyfikację oraz identyfikowanie pojedyńczych figur i tworzą nieużyteczny materjał w registraturze.

Daktyloskopowanie należy przeprowadzać u następujących osób:

1. Aresztantów oraz podejrzanych, którzy należą do kategorji zawodowych zbrodniarzy, szczególniej zaś osoby, podlegające dozorowi policyjnemu.
2. Aresztantów, którzy ze względu na ich dawniejsze życie, rodzaj oraz sposób popełniania czynów karygodnych są szkodliwymi dla Państwa, mienia i życia obywateli, a którym za popełnienie czynu karygodnego grozi kara ciężkiego więzienia.
3. Międzynarodowych zbrodniarzy i włóczęgów wszelkiego rodzaju.
4. Wydalonych z kraju wyrokami sądowemi lub orzeczeniami władz administracyjnych.
5. Podających fałszywe nazwisko oraz legitymujących się fałszywemi dowodami osobistemi, jakoteż osoby, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że starają się wprowadzić w błąd urzędy państwowe.
6. Cyganów obojga płci, bez względu na wiek i przynależność państwową.
7. Osoby aresztowane lub podejrzane o szpiegostwo oraz inne działanie mające na celu wyrządzenie szkody Państwu.
8. Nieznanych w okolicy, przytrzymanych z jakichkolwiek bądź powodów, głuchoniemych, umysłowo chorych i t. p., a to celem stwierdzenia tożsamości ich osób.
9. Osoby, których zdjęcia daktyloskopijnego zażądał sąd, lub inna władza powołana.
10. Zwłoki nieznanych w okolicy zamordowanych, jakoteż osób nieznanych, które przypadkowo śmierć poniosły.

Aż do czasu, w którym przyrządy daktyloskopijne zostaną w kraju wyrabiane, należy do daktyloskopowania używać środków zastępczych np. tuszu do stempli, farby drukarskiej, sadzy odczyszczonej, zmieszanej z olejkiem lewandowym i t. d.

Przy używaniu powyższych środków zastępczych należy kartę daktyloskopijną składać dopiero po zupełnem wyschnięciu odbitek.

R. 274.

VI. Kartoteki kart daktyloskopijnych (kontrola). Niezależnie od obowiązujących przepisów w zakresie rejestracji daktyloskopijnej, Wydział IV Komendy Gł. P. P. i ekspozytury śledcze, znajdujące się w siedzibach Komend Okręgowych prowadzić będą od dnia 1 stycznia 1925 r., kontrolę kart daktyloskopijnych, według poniżej podanego wzoru:

Kontrola kart daktyloskopijnych.

Nr. p.	Data wejścia	Miejsce i data sporządzenia karty	Podane Imię i Nazwisko	Data zarejestrowania karty	Klasyfikacja	Ustalone nazwisko	Uwagi

Poszczególne rubryki kontroli wypełnia się następująco:

ad 1) kolejny Nr., którym należy również oznaczyć daną kartę z dodaniem dużej litery „D", np. D. 25. Napis ten należy umieszczać na przedniej stronie karty daktyloskopijnej z lewej strony u góry, pod rubrykami przeznaczonymi na imię i nazwisko,

ad 2) datę otrzymania karty,

ad 3) gdzie, kiedy i przez jaki urząd policyjny (posterunek, komisarjat, ekspozyturę śledczą) dana karta została sporządzona,

ad 4) imię i nazwisko, na które dana karta opiewa,

ad 5) datę zarejestrowania karty do własnej registratury,

ad 6) formułkę klasyfikacyjną,

ad 7) wynik daktyloskopijny, czyli ustalone nazwisko danego osobnika na podstawie odcisków palców,

ad 8) w rubryce tej wpisują ekspozytury prowadzące rejestracje daktyloskopijne datę wysłania karty do Wydziału IV oraz ewentualny Nr. dziennika podawczego, o ile sprawa wymaga jakiejkolwiek korespondencji, np. w razie ustalenia przeszłości kryminalnej, stwierdzenia fałszywego nazwiska, konieczność ekspertyzy odcisków danego osobnika i t. d.

R. 360.

VIII. Monodaktyloskopja — zaprowadzenie. Wydział IV Kom. Gł. P. P. jako Państwowa Centrala Policji Kryminalnej przystępuje do uruchomienia specjalnej registratury jednopalcowej, czyli t. zw. monodaktyloskopji.

Registratura monodaktyloskopijna ma na celu umożliwienie ustalenia tożsamości człowieka na podstawie odcisku linji papilarnych, ujawnionego na miejscu przestępstwa i zarejestrowania takiego odcisku w celu późniejszego ujawnienia przestępcy. Odnosi się zatem tylko do tych osobników, którzy operując na miejscu czynu występnego dotykają przedmiotów i pozostawić mogą na ich powierzchni odbitki swych linji papilarnych.

Celem uniknięcia przeciążenia tej registratury niecelowym materjałem rozpoznawczym przedłożą Urzędy śledcze i komendy powiatowe Wydziałowi IV w nieprzekraczalnym 14-dniowym terminie spisy znanych na swym terenie służbowym włamywaczy recydywistów mianowicie: kasiarzy, podkopywaczy, włamywaczy mieszkaniowych, kościelnych, wytrychowców, balkonowców (lipkarzy), złodziei hotelowych (szczurów), oraz bandytów. Wykazy te winny zawierać następujące dane: imię i nazwisko przestępcy, dzień, miesiąc, rok i miejscowość urodzenia, imiona rodziców, dokładną kategorję przestępstwa o ile możliwe formułę daktyloskopijno-klasyfikacyjną, datę daktyloskopowania, dotychczasowe kary oraz objaśnienie, gdzie się dany osobnik obecnie znajduje, np. „na wolności", „w więzieniu śledczym w Kielcach od dnia..... 1927 r. Nr. sprawy..... Odbywa karę z wyroku Sądu Okręgowego w Wadowicach z dnia..... 192...., którą kończy dnia..... 192..... i t. p.

Do wykazów tych dołączyć należy — o ile możliwe karty daktyloskopijne odnośnych przestępców bądź to sporządzdne specjalnie w tym celu, bądź też duplikaty znajdujące się w aktach, wzgl. registraturach daktyloskopijnych urzędów śledczych w siedzibach komendantów wojewódzkich.

Od dnia otrzymania niniejszego rozkazu w każdym wypadku aresztowania, wzgl. ujawnienia osobników, którym udowodnione zostało popełnienie kradzieży, należących do jednej z wyżej wyszczególnionych kategorji lub napadu bandyckiego uwzględniać należy potrzebę uzupełnienia rejestracji monodaktyloskopijnej i poza zwykłemi kartami sporządzać dla Wydziału IV w tym właśnie celu specjalną kartę daktyloskopijną.

Karty, przeznaczone dla registratury monodaktyloskopijnej, należy na przedniej stronie u góry powyżej rubryk: „nazwisko, Nr. klasy, rok urodzenia" — oznaczyć pieczątką „Monodaktyloskopja", a w rubryce „aresztowany za" opisać treściwie technikę stosowaną przez odnośnego przestępcę podczas dokonywania przestępstwa.

Ponieważ klasyfikacja monodaktyloskopijna oparta jest na ustalaniu ścisłej podkategorji wzoru każdego poszczególnego palca i dokładnem liczeniu wszystkich linji, przeto odciski linji papilarnych przeznaczone do tej specjalnej registratury winny być szczególnie starannie wykonane i muszą uwidaczniać wzory w całkowitej formie.

Daktyloskopowanie przestępców i kompletowanie materjału rozpoznawczego.

Ponieważ stwierdzono, że przepisy normujące sprawę daktyloskopowania przestępców zawarte tak w rozkazach Komendy Głównej P. P. jak i przepisach biurowych dla Urzędów i Ekspozytur śledczych nie są należycie przestrzegane, przeto przypominam, że przepisy te obowiązują zarówno Urzędy śledcze jak i Komendy powiatowe, wzgl. komisarjaty i posterunki. Faktem jest, że tak doniosłemu środkowi pomocniczemu, jakim jest daktyloskopja i sprawie centralizowania odnośnego materjału rozpoznawczego nie poświęca się obecnie należytej uwagi, skutkiem czego wielu przestępców, aresztowanych przez organa policji, nie podlega wogóle rejestracji daktyloskopijnej i w następstwie tego uchyla się od wszelkiej kontroli.

Pp. Komendanci Wojewódzcy zechcą odnośną sprawę uregulować w ten sposób, aby ani jeden przestępca — do którego wspomniane wyżej przepisy znaleźć mogą zastosowanie — bez uprzedniego zdaktyloskopowania i wysłania karty do Wydziału IV nie został oddany do dyspozycji władz.

§ 55 przepisów biurowych dla Urzędów i Ekspozytur śledczych unieważnia się. Do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. nadsyłać należy bezwzględnie jedną kartę daktyloskopijną każdego osobnika, którego z jakiegokolwiek powodu poddano daktyloskopowaniu.

Porównanie karty dyktyloskopijnej z materjałem rozpoznawczym Centralnej Registratury winno dać pewność czy dany osobnik był kiedykolwiek daktyloskopowany na terenie całego Państwa, wzgl. zagranicą lub nie. Aby taką sprawność osiągnąć koniecznem jest dokompletowanie materjału daktyloskopijnego, znajdującego się obecnie w Centralnej Registraturze. W tym celu polecam niezwłoczne wyłączenie ze zbiorów kart daktyloskopijnych, znajdujących się obecnie w posiadaniu Urzędów śledczych wszystkich kart daktyloskopijnych, sporządzonych przez władze policyjne państw zaborczych, podczas okupacji, otrzymanych ewentualnie z zagranicy oraz tych, które sporządzone zostały już podczas istnienia Państwa Polskiego, a z jakichkolwiek powodów w swoim czasie nie przesłano do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. Wyłączony w ten sposób materjał rozpoznawczy, należy w przeciągu 14 dni przekazać Wydziałowi IV Kom. Gł. P. P.

Fotografja.

R. 18.

III. Fotografje przestępców — przesyłanie.

Urzędy śledcze winne przesyłać do Wydziału IV fotografje przestępców z podaniem imienia, nazwiska, wieku i wzrostu oraz imienia ojca.

Pościg.

R. 49.

II. Rozmowy telefoniczne w celach pościgu policyjnego.

Ministerstwo Poczt i Telegrafu, Sekcja II, Wydział VIII, pismem z dn. 18 marca 1920 r. Nr. 1989/69/VIII do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zawiadomiło, że w wypadkach pościgu policyjnego rozmowy telefoniczne międzymiastowe — policyjne mają pierwszeństwo przed rozmowami innych władz.

W tym celu wydaje się następujące pouczenie wszystkim komendom policji państwowej oraz wszystkim urzędom i ekspozyturom śledczym: funkcjonarjusze policji żądający połączenia telefonicznego międzynarodowego w sprawach pościgu za przestępcami winni użyć słów: — „Pościg policyjny", podać swe imię i nazwisko, stopień służbowy i zapewnić, że rozmowa ta ma tylko pościg na celu. Przy innych rozmawach służbowych słów „pościg policyjny" używać nie wolno; te ostatnie rozmowy załatwiane będą w centralach telefonicznych sposobem kolejnym. Poleca się ścisłe przestrzeganie powyższego rozkazu; nadużycia będą surowo karane.

Wyjazdy i delegacje funkcjonarjuszów śledczych.

R. 45.

III. Wyjazd ajentów policji śledczej zagranicę.

Okręgowe Urzędy i Ekspozytury I-go i II-go rzędu, wysyłające ajentów zagranicę Państwa, mają przedtem zawiadomić telefonicznie lub przez kurjera Komendę Główną (Wydział IV) kto, kiedy i w jakiej sprawie jest wysyłany.

Po powrocie należy pisemnie powiadomić w wynikach Wydział IV Komendy Głównej. W wypadkach niecierpiących zwłoki wyjazd może nastąpić niezwłocznie pod warunkiem natychmiastowego powiadomienia Wydziału IV Kom. Gł. P. P.

R. 180.

V. Meldowanie się organów śledczych.

Niejednokrotnie stwierdzono, iż funkcjonarjusze policji śledczej, przyjeżdżając do miejscowości, nie leżącej w obrębie ich ekspozytury śledczej, celem przeprowadzenia wywiadu, rewizji lub aresztowań, meldują się w miejscowym urzędzie policyjnym, nie zawiadamiając jednak odnośnego urzędu policyjnego o przyczynach swego przyjazdu. W rezultacie prowadzi to do nieporozumień, a częstokroć ma wpływ ujemny i na wynik pracy śledczej. Polecam przeto na przyszłość, aby funkcjonarjusze policji służby śledczej, występujący służbowo nie w obrębie swej ekspozytury śledczej niezależnie od meldowania się w urzędzie policyjnym, obowiązkowo zgłaszali swe przybycie w Urzędzie śledczym m. st. Warszawy, a w innych miejscowościach — w odnośnej ekspozyturze śledczej.

R. 255.

IV. Delegowanie ajentów służby śledczej na większe zgromadzenia, w których biorą udział wyżsi dygnitarze państw.

„Podczas większych zebrań i uroczystości otwarcia wystaw i t. p., a w szczególności, w których biorą udział wyżsi dygnitarze państwowi, polecam, aby oprócz służby mundurowej byli wyznaczani ajenci służby śledczej i informacyjnej".

Premje za wykrycie kradzieży.

R. 162.

V. Wypłacanie premji za wykrycie kradzieży drutu bronzowego.

Poniżej podany okólnik zechcą Pp. Komendanci Okręgowi podać do wiadomości podwładnym organom policji.

„Pismem z dnia 13 stycznia 1922 r. L. 51.X. Ministerstwo Poczt i Telegrafów zakomunikowało Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, co następuje:

„Pragnąc położyć kres kradzieżom drutu bronzowego z państwowych linji telefonicznych i zachęcić funkcjonarjuszów publicznych do jaknajenergiczniejszej działalności w kierunku wykrywania sprawców tych kradzieży, oraz wyszukiwania skradzionego przez nich drutu, Ministerstwo Poczt i Telegrafów na podstawie zgody Ministerstwa Skarbu, ustanawia wypłacanie premji tym funkcjonarjuszom publicznym (państwowym), którzy przyczynią się do wykrycia sprawców kradzieży drutu bronzowego lub do odnalezienia skradzionego drutu.

Premje wypłacane będą przez Okręgowe Dyrekcje Poczt i Telegrafów (w Warszawie, Lublinie, Grodnie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy i we Lwowie) bądź z własnej inicjatywy, bądź na wniosek przełożonej władzy danego funkcjonarjusza. Wysokość premji będzie ustalona w każdym wypadku osobno, na podstawie oceny zasług danego funkcjonarjusza, od każdego kilogramu drutu bronzowego, odnalezionego przez niego lub dzięki jego wskazówkom.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca niniejszem wezwać podległe sobie organa do usilnego współdziałania z władzami pocztowo-telegraficznemi, w celu zwalczania kradzieży drutu bronzowego z państwowej linji telefonicznych".

Raporty o przestępczości.

R. 150.

V. Raporty o przestępczości.

Jednem z poważniejszych zadań policji państwowej jest ewidencja przestępstw kryminalnych poszczególnych województw i całego państwa, prowadzona zapomocą raportów i wykazów statystycznych, a to celem wydania odpowiednich zarządzeń prewencyj-

nych i represyjnych oraz kontroli czynności organów policyjnych bezpośrednim przełożonym komendantom, wprowadzone zostały raporty pisemne zwyczajne i nadzwyczajne.

Zwyczajne raporty pisemne obejmować będą cyfrowe zestawienie przestępczości w danym rejonie działalności miejscowej policji (posterunku, komisarjatu, ekspozytury śledcze ewent. urzędu śledczego) za pewien okres z krótkim opisem bardzo ważnych, zwłaszcza niewykrytych zbrodni przy ewent. zapodaniu wysokości szkody i przyczyny negatywnych wyników dochodzeń.

Raporty tego rodzaju przedkładać będzie tylko lokalna policja (posterunki, komisarjaty, ekspozytury śledcze) komendom powiatowym ewent. komendantom miasta, urzędy śledcze — okręgowym komendantom p. p. za każdy ubiegły miesiąc w dniu 1ym każdego następnego miesiąca. Przedkładanie codziennych raportów zwyczajnych pisemnych znosi się, o ile komendanci powiatowi lub miast nie zaprowadzą ich ze względu na szczególne stosunki miejscowe i kontrolę służby. Raporty zwyczajne pisemne nie będą przedkładane przez komendy powiatowe i miejskie, okr. kom. p. p. ani Wydz. IV Komendy Głównej P. P.

Nadzwyczajne raporty pisemne obejmować będą krótki opis bardzo ważnych zbrodni, wydarzeń, jak bandytyzm, rabunek, morderstwo, włamanie kasowe, koniokradztwo, podpalenie, zbrodnie przeciw państwu i inne, zwłaszcza niewykryte zbrodnie z zapodaniem wysokości ewent. szkoły, sposobu popełnienia czynu, rysopisu i personalji sprawcy.

Raporty nadzwyczajne przedkładać będą miejscowe policje, pełniące bezpośrednio służbę bezpieczeństwa, natychmiast po czynie pisemnie, a odnośnie do wypadków niewyśledzonych bardzo ważnych, nadto także telegraficznie lub telefonicznie bezpośrednio przełożonej władzy policyjnej, powiatowej komendzie p. p., komendzie miasta oraz okr. kom. p. p. (Urząd śl. i Kom. Gł. P. P. Wydział IV w Warszawie), które wydadzą dalsze stanem sprawy wskazane dochodzenia w celu ustalenia znamion czynu i dowodów oraz wykrycia i przytrzymania sprawcy.

Wykazy statystyczne.

Komendy powiatowe, wzgl. miast sporządzą na podstawie zwyczajnych raportów miesięcznych wykazy statystyczne swego rejonu na przepisanych formularzach w trzech egzemplarzach, z których jeden prześlą odnośnej okr. kom. p. p. (Urząd śledczy), drugi miejscowej władzy administracyjnej, trzeci zachowują w aktach, a to w terminie do dnia 10-go każdego miesiąca następnego. Okręgowy Urząd śledczy m. st. Warszawy sporządzi również wykaz statystyczny przestępczości miasta na podstawie zwyczajnych raportów miesięcznych, nadesłanych przez komisarjaty z wyszczególnieniem przestępczości każdego komisarjatu w trzech egzemplarzach — jeden dla aktów, drugi dla Wydziału IV Kom. Gł. P. P., trzeci dla Komisarza Rządu m. st. Warszawy, a to w terminie również do dnia 10-go każdego następnego miesiąca.

Urzędy śledcze okr. kom. p. p. zestawią na podstawie przesłanych im wykazów statystycznych z komend powiatowych i miast, okręgową miesięczną statystykę przestępczości, wyszczególniając w zestawieniu przestępczość każdego powiatu i danego miasta z samoistną komendą (Łódź, Lublin, Kraków, Lwów, Poznań), a to w trzech egzemplarzach: jeden dla akt, drugi dla wojewody, trzeci dla Wydziału IV Komendy Gł. P. P., a to w terminie do dnia 15-go każdego następnego miesiąca.

Wydział IV Kom. Gł. P. P. ułoży na podstawie wykazów statystycznych okręgowych statystykę przestępczości całego państwa w czterech egzeplarzach: jeden egzemplarz dla aktów, drugi dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, trzeci dla Komendanta Głównego P. P., czwarty dla Gazety Policyjnej, dołączając do każdego egzemplarza statystyki ogólnej po 1 egzemplarzu wykazu statystyk okręgowych.

Statystyka graficzna.

Oprócz statystyki przestępczości w wykazach cyfrowych wprowadza się dla ewidencji przestępstw przeglądowych 5 kategorji:

1) bandytyzmu i rabunku,
2) morderstwa i zabójstwa,
3) koniokradztwa,
4) kradzieże z włamaniem,
5) podpalenia statystykę graficzną słupkową według wzorów instrukcji, wydać się mającej przez Wydział IV Kom. Gł. P. P.

W grafikonie tym, składającym się ze skali przestępstw i rubryk miesięcy jednego roku, dla każdego z wymienionych przestępstw z osobna, rysowane będą w rubrykach poszczególnych miesięcy słupki kolorowe w wysokości odpowiadającej skali wymienionych przestępstw w danym miesiącu.

Wysokość słupka przestępczości miesięcznych będzie przy graficznej statystyce okręgowej sumą przestępstw poszczególnych okręgów.

Pojedyńcze kategorje wymienionych przestępstw oznaczone zostaną w grafikonie słupkami, a to: 1 bandytyzm i rabunek koloru czerwonego, 2) morderstwo i zabójstwo koloru niebieskiego, 3) koniokradztwo koloru żółtego, 4) kradzież z włamaniem koloru zielonego, 5) podpalenie koloru fioletowego.

Psy policyjne.

R. 214.

II. Etat psów policyjnych w poszczególnych Okręgach.

Począwszy od dnia 1 czerwca 1923 r. etat psów policyjnych w Okręgach wynosić będzie:

w Okręgu	I.	Warszawskim . .	4.	w Okręgu	IX.	Tarnopolskim . .	5.
„	II.	Łódzkim	3.	„	X.	Stanisławowskim.	3.
„	III.	Kieleckim . . .	4.	„	XI.	Poznańskim . .	5.
„	IV.	Lubelskim . . .	4.	„	XII.	Pomorskim . . .	4.
„	V.	Białostockim . .	3.	„	XIII.	Wołyńskim . . .	4.
„	VI.	m. st. Warszawy.	1.	„	XIV.	Poleskim . . .	3.
„	VII.	Krakowskim . .	5.	„	XV.	Nowogródzkim .	2.
„	VIII.	Lwowskim . . .	5.	„	XVI.	Wileńskim . . .	2.
						Hodowla. . . .	12.

Tylko na wyżej podaną ilość psów otrzymują Komendy Okręgowe kredyty.

Kom. Okr. winny w przeciągu 2 tygodni po otrzymaniu kredytu na § 12 przekazać całkowitą sumę przyznaną na utrzymanie psa, znajdującego się w hodowli, do Kom. Okr. XI.

W hodowli i tresurze psów policyjnych mogą się znajdować zasadniczo tylko psy stanowiące własność policji państwowej.

Osoba, stojąca poza policją lub funkcjonarjusz chcący oddać psa, stanowiącego jego prywatną własność na kurs do hodowli i tresury, winien złożyć podanie do Komendy Głównej (Wydział IV), która decydować będzie o możności przyjęcia psa i w razie zezwolenia na przyjęcie określa warunki, na jakich przyjęcie ma nastąpić.

R. 242.

II. Przydział psów policyjnych.

Zdarzają się wypadki, iż psy przydzielane Komendom Okręgowym przez hodowlę psów w Poznaniu, celem uzupełnienia etatów, są oddawane wyższym funkcjonarjuszom. Psy te, będąc pozostawione częstokroć bez dozoru i dalszej tresury, wychodzą z wprawy i nie przynoszą żadnej korzyści, wobec czego polecam Pp. Komendantom Okręgowym nie przydzielać psów, stanowiących własność Skarbu Państwa, wyższym funkcjonarjuszom.

R. 269.

III. Nadawanie nazw psom policyjnym.

Wszelkie nazwy psom, nabytym lub pochodzącym z pomiotów, nadaje Hodowla i Tresura Psów Policyjnych K. G. P. P. według alfabetu i roku, rozpoczynając w roku 1924 literą „A".

Co do psów znajdujących się obecnie w Okręgach uzgodni Hodowla i Tresura Psów Policyjnych tę kwestję w toku reorganizacji rejestracji. Psy, pochodzące z pomiotów, otrzymują każdorazowo swe nazwy, po rozpoczęciu samokarmienia, t. j. przy rozdziale na Okręgi. Psy nabyte lub otrzymane w drodze darowizny zatrzymują swe dawne nazwy, otrzymując jako przydomek nazwę stosowną do rocznika (wieku).

Zmieniać nazwę psów w Okręgach zabraniam bezwarunkowo.

R. 322.

INSTRUKCJA O PSACH POLICYJNYCH.

§ 1. Psy policyjne, odpowiednio wytresowane (ułożone) służą jako pomoc funkcjonarjuszom policji przy: a) obchodach, patrolach i eskortach, b) tropieniu, c) rewizjach, d) przeszukiwaniu terenów (rewirowaniu).

§ 2. Psy policyjne ułożone, przydzielone są do espozytur śledczych (Urzędu śledczego w Warszawie). Ilość psów i ich przydział przewidziany jest w etacie Policji Państwowej.

§ 3. Uzupełnienie stanu psów następuje w drodze zakupu, a tem samem zapładnianie psów rządowych jest zakazane.

§ 4. Sprawy, dotyczące psów policyjnych należą do zakresu działania Wydziału IV Kom. Gł. P. P., a w szczególności:

a) wnioski do preliminarza budżetowego odnośnie etatu psów policyjnych,
b) wydawanie przepisów, dotyczących psów policyjnych i przewodników psów oraz nadzór nad ich wykonaniem,
c) uzupełnienie stanu psów, ich ułożenie, przydział i dyskwalifikacje,
d) wyszkolenie przewodników psów,
e) prowadzenie ewidencji przewodników wyszkolonych oraz ewidencji psów policyjnych (wzór Nr. 1),
f) prowadzenie statystyki wyników psów policyjnych.

Tresura psów policyjnych. § 5 Wyszkolenie przewodników i ułożenie psów policyjnych przeprowadza wyłącznie „Tresura Psów Policyjnych" w Poznaniu. Ogólne kierownictwo tego działu i nadzór pełni Naczelnik Wydziału IV, a w zastępstwie jego Komendant Wojewódzki w Poznaniu, aż do odwołania. Sprawy wynikające ze stosunku „Tresury Psów Policyjnych" w Poznaniu do poszczególnych Komendantów Wojewódzkich, w zakresie psów policyjnych, zastrzeżone są decyzji Naczelnika Wydziału IV.

§ 6. Etat osobowy „Tresury Psów Policyjnych" składa się z kierownika, dwóch instruktorów oraz dwóch woźnych.

§ 7. „Tresura Psów Policyjnych" posiada koszary dla przewodników oraz odpowiednie pomieszczenie dla psów, w tem przewidywaniu, że normalny kurs składa się z 12-tu do 15-tu psów rządowych. Psy prywatne do tresury nie są przyjmowane.

§ 8. W ciągu roku kalendarzowego odbywają się z reguły dwa kursy: pierwszy w marcu, drugi w sierpniu i trwają 4 miesiące.

§ 9. Do praw i obowiązków Kierownika Tresury Psów Policyjnych należy:

a) przeprowadzenie wyszkolenia przewodników psów,
b) ułożenie psów na podstawie obowiązującego programu,
c) ewidencja psów policyjnych i przewodników,
d) przeprowadzenie po ukończeniu kursu egzaminu przewodników i pokazu tresury psów przed Komisją, powołaną przez Naczelnika Wydziału IV. Wyniki winny być stwierdzone świadectwem wydanem przewodnikom oraz świadectwam tresury psów (wzór Nr. 3),
e) sprawdzanie na zlecenie Naczelnika Wydziału IV zdatności psów policyjnych do służby oraz kwalifikowanie ich do powtórnego ułożenia, wzgl. sprzedania,
f) kierownik „Tresury Psów Policyjnych" korzysta z władzy dyscyplinarnej, przewidzianej w §§ 8 i 10 Przepisów Dyscyplinarnych, utrzymując dyscyplinę wśród personelu i delegowanych przewodników psów.

§ 10. W „Tresurze" prowadzi się następującą biurowość:

a) dziennik korespondencyjny w myśl ogólnych przepisów,
b) karty ewidencyjne psów (wzór Nr. 1),
c) dziennik szkolny przewodników i psów (wzór Nr. 5),
d) dziennik chorych psów (wzór Nr. 2),
e) książkę inwentarzową,
f) książkę kasową,
g) książkę magazynową i miesięczne zestawienie kosztów wyżywienia psów.

Przewodnicy psów. § 11. Kandydatów na kurs przewodników do „Tresury" powołuje Naczelnik Wydziału IV, a wyznaczają Kom. Wojewódzcy z pośród podległych im funkcjonarjuszów zarówno służby mundurowej jak i śledczej. Kandydaci winni być na służbie stałej, odznaczać się zamiłowaniem do psów i ukończyć szkołę policyjną.

§ 12. Przewodnicy obowiązani się do bezpośredniej opieki nad powierzonym sobie psem, a w szczególności do utrzymania w czystości tak jego, jak i jego pomieszczenia. W razie choroby przewodnika, urlopu lub zwolnienia, winien go zastąpić wyszkolony zastępca. Wyszkoleniem zastępcy zajmie się przewodnik psa.

§ 13. Przewodnicy psów po ukończeniu kursu, powołani są do bezpośredniego wystąpienia z psem we wszystkich wypadkach wskazanych przez władze przełożone i dlatego winni otrzymywać takie stałe przydziały służbowe, któreby im umożliwiały natychmiastowe wykonanie odnośnego rozkazu.

§ 14. Przewodnicy psów obowiązani są ćwiczyć (tresować) psa systematycznie oraz pełnić lokalną służbę patrolową z psem.

Rasy psów policyjnych i ich znamiona. § 15. Dla służby policyjnej należy zakupywać psy, wyróżniające się węchem, czujnością, ciętością, siłą i zwinnością, które to zalety objawiają: rasy owczarków alzackich (mylnie zwane wilczkami), dobermany, (rotweilery, airedaleteriery, boxery i brodacze monachijskie).

§ 16. W Policji Państwowej prowadzone są dotychczas zasadniczo dwie rasy: owczarki alzackie i dobermany.

Rasowość i przydatność owczarka alzackiego do służby policyjnej objawia się w następujących znamionach:

a) wysokość w łopatce 65—70 cm., a to ze względu na siłę i zwinność, gdyż psy niższe są za słabe, a wyższe za ciężkie,
b) silna budowa ciała, wyróżniająca się w karku, piersiach i zadzie, muskularnych i grubokościstych. Kształt naogół wydłużonego prostokąta,
c) głowa średniej wielkości, wydłużona, o nieznacznem załamaniu nosa, szerokiem czole, łyżkowato do przodu stojących uszach, bystrych ciemno-piwnych oczach w przekroju migdała, szczęki silne, o przywartych wargach, zęby zdrowe, szczęki niezazębiające się, nozdrza czarne,
d) kark nieprzydługi, grzbiet równy o proporcjonalnej długości, zad dobrze związany, lekko spadający, mięsisty,
e) nogi przednie prostopadłe, o dobrze zwartej stopie, łopatka przyległa. Nogi tylne w stawie skokowym o kącie rozwartym,
f) ogon w stanie spoczynku prosto zwisający, dosięgający stawu skokowego, puszysty,
g) przy ruchu psa ogon może być wzniesiony najwyżej prostopadle do grzbietu, nigdy jednak zakręcony ponad grzbietem,
h) sierść winna być gęsta i przyległa, o włosie gładkim i długim, dobrze podszyta. Maść jednolita w wszystkich odcieniach od białej do czarnej.

Wilcze pazury u nóg nie są cechą rasowości i winne być u szczeniąt usuwane, gdyż przeszkadzają w wykonywaniu służby.

Rasowość i przydatność do służby policyjnej dobermana objawia się w następujących cechach:

a) wysokość w łopatce 60—65 cm., przyczem u suk może być wymiar od 2 do 3 cm. niższy,
b) ogólna budowa muskularna, zwinna, przyczem znamienną cechą rasowości jest kwadrat, tworzony przez średnicę grzbietu i obu nóg,
c) głowa proporcjonalna, bez odznaczającej się nasady nosowej, wydłużona (u psa 58 cm. wynosi objętość głowy 40 cm. a długość głowy od potylicy do końca nosa — 24—26 cm.), koścista. Uszy obcięte (w czwartym miesiącu) stojące. Szczęki silne i dobrze zwarte, wargi przyległe, oczy bystre ciemno-piwne, średniej wielkości.
d) kark średni muskularny, grzbiet równy, zad związany, muskularny. Piersi silnie rozwinięte, dosięgające łokcia, brzuch nie zanadto podciągnięty,
e) nogi przednie prostopadłe o zwartej stopie, łokieć winien z łopatką tworzyć kąt prosty, nogi tylne o mięsistych udach, widziane z tyłu prostopadłe do ziemi,
f) ogon obcięty nie ponad 12 cm.,
g) maść czarna, czerwona lub stalowa, żółto podpalana. Podpalenia koloru słomianego są oznaką nierasowości. Białe plamy niedopuszczalne. Włos krótki, twardy i dobrze przylegający. Jasne pazury stanowią błąd.

Dobermany nadają się ze względu na owłosienie do służby miejskiej, owczarki — do służby na wsi.

Zaopatrzenie przewodników i psów wysyłanych do „Tresury Psów Policyjnych" w Poznaniu.

§ 17. Do „Tresury" należy przysyłać psy etatowe, zakwalifikowane do takowej po uprzedniem stwierdzeniu stanu zdrowia wraz z odpowiednim przewodnikiem.

Przewodnika należy zaopatrzyć:

a) w jego kompletne umundurowanie ćwiczebne (używane);
b) krótką broń palną i 20 naboi rewolwerowych;
c) odpis wykazu stanu osobowego;
d) odpis stanu zdrowia psa.

Psa należy zaopatrzyć:

a) w obrożę par force z rzemienia szerokiego 3—4 cm., (długość zależy od objętości karku psa), z dwoma kółkami, tak umocowanemi, by można obrożę ściągnąć;
b) w szorki z silnego, lecz miękkiego rzemienia z kółkiem w okolicy łopatek. Rozmiary stosownie do wielkości psa;
c) w smyczę krótką, około 1 metr długości, z automatycznym zamkiem;
d) w smyczę długą, około 4 mtr., z automatycznemi zamkami (zatrzaskami) na obydwu końcach;
e) w dwie miski blaszane, emaljowane, o średnicy 30 ctm., z tych jedna na wodę, druga na pokarm;
f) w grzebień żelazny do czesania;
g) w szczotkę o twardym włosie do czyszczenia.

§ 18. Psy przysłane na kurs winny być przez Kierownika Tresury w Poznaniu zbadane. O ile są chore lub nienadające się do służby, odsyła się je wraz z przewodnikiem z powrotem, z ewent. pociągnięciem winnych wysłania niewłaściwego psa do odpo-

wiedzialności dyscyplinarnej. Mają mieć nazwy, zaś numer ewidencyjny otrzymają w Tresurze, który to numer należy zawsze wypisywać przy nazwie psa.

Pomieszczenie psa i jego żywienie. § 19. Psy nadesłane na kurs umieszcza się w kojcach. Kojec składa się z dwóch części:

a) budka dla psa z tyłu 1,25 mtr., z przodu 1,50 mtr. wysoka, 1 metr długa, 1 metr szeroka, ściany z desek podwójnych, umocowanych w odległości około 10 cm. Lukę powstałą wypełnia się słomą ubitą z gliną, torfem miałkim lub trocinami zmieszanemi z gliną.

Fugi zewnętrzne zakryte listewkami. Dach również z podwójnych desek. Dzwiczki 30×30 cm., zakryte derką tak, aby pies mógł swobodnie wejść i wyjść.

b) Wybieg o powierzchni około 10 mtr., betonowany, z ściekiem, okolony siatką drucianą 2 mtr. wysoką.

Kojec umieszczać należy w miejscu ustronnem, chronionem przed promieniami słońca i wiatrem.

Poza zajęciem służbowem znajduje się piec w kojcu. Budkę kojca wyścieła się stale słomą, którą zmienia się conajmniej co tydzień. Dzienna racja słomy wynosi $^1/_2$ klg. Każdego miesiąca należy przeprowadzać dezynfekcję kojca, oczyszczając go dokładnie i odkażając karbolinem, wapnem lub kreoliną.

Podwórko (wybieg) kojca ma być codziennie oczyszczone i zmyte wodą.

Psy chore należy umieszczać w odosobnionych kojcach, często odkażanych.

§ 20. Pies powinien być codziennie wytarty słomą, wyczesany grzebieniem i szczotką, nos i oczy należy rano po każdem karmieniu i przed użyciem, przemyć 2% rozczynem kwasu bornego. (Sol. accid. borici).

Psa należy z reguły co dwa tygodnie wykąpać w letniej wodzie, po kąpieli dobrze osuszyć i zabezpieczyć przed zaziębieniem.

W razie spostrzeżenia jakichkolwiek chorobliwych objawów u psa, winno się zasięgnąć porady lekarza weterynaryjnego (powiatowego) i zastosować się do jego zarządeń.

Pies powinien mieć stale czystą i świeżą wodę do picia, o temperaturze prawie pokojowej.

Pokarm podaje się psu dwa razy dziennie, rano i popołudniu, stale o tej samej porze, a składa się (racja dzienna): z 2-ch klg. kaszy jęczmiennej z dodatkiem mączki kostnej, kości mielonych lub miękkich. Pokarm ten przegotowuje się silnie, czyniąc go niezbyt gęstym i dodając soli.

Wszelkie czynności, dotyczące utrzymania, wyżywienia i pielęgnacji oraz użycia psa, wykonuje przewodnik osobiście, względnie jego zastępca.

Program wyszkolenia. § 21. Kurs tresury psa policyjnego obejmuje:

1) wyszkolenie przewodnika,
2) ułożenie psa.

Wyszkolenie przewodnika obejmuje:
a) wykłady z kynologji (nauka o psie),
b) instrukcję o psach policyjnych,
c) instrukcję służby śledczej,
d) instrukcję służbową P. P., (c. i d. tylko w związku z użyciem psa pol.),
e) użycie psa policyjnego,
f) wykłady o tresurze psa policyjnego.

Ułożenie psa dzieli się na cztery okresy:
1 okres „posłuszeństwo" obejmuje:
a) chodzenie przy nodze,
b) siadanie,
c) warowanie,
d) podawanie głosu,
e) gimnastyka,
f) pływanie,
g) ćwiczenia zbiorowe (w oddziale).
2 okres obejmuje: aportowanie:
a) aport zwykły,
b) aport zguby własnej,
c) aport zguby własnej zakopanej,
d) aport zguby obcej,
e) aport zguby obcej zakopanej,
f) aportowanie przez przeszkodę, po drabinie i z wody.
3 okres obejmuje pracę węchową i tropienie śladów świeżych i przestarzałych:
4 okres: praca przy figurze:
a) nieprzyjmowanie pokarmów,
b) pilnowanie przedmiotów,

c) pilnowanie osób,
d) eskorta,
e) przytrzymanie osoby,
f) obrona przewodnika,
g) przyzwyczajenie do strzału i
h) reakcja na strzał obcy.

Użycie psa policyjnego. § 22. Urzędy przydziałów psów stwierdzą stopień wyszkolenia przybyłego z kursu w „Tresurze" przewodnika z psem oraz zdrowotność tegoż i doniosą Wydziałowi IV faktyczny przydział psa z przewodnikiem.

Psy policyjne w miejscu ich przydziału muszą mieć przepisane kojce, zaopatrzenie i być utrzymywane z zachowaniem przepisów (§ 17, § 19 i § 20 Instr.).

Psy policyjne muszą posiadać karty ewidencyjne w dwóch egzemplarzach, wedle załączonego formularza (wzór Nr. 1).

Jedna z tych kart pozostaje w Urzędzie Policji Wojewódzkiej druga — w Urzędzie przydziału psa.

Urząd przydziału psa prowadzi, oprócz karty ewidencyjnej (wzór Nr. 1) dziennik użycia psa policyjnego (wzór Nr. 4) i dziennik przeszkolenia psa policyjnego (wzór Nr. 5).

W razie przeniesienia psa, należy powyższe zapiski przesłać wraz z psem do nowego miejsca przydziału.

O wszelkich zmianach, dotyczących psa i przewodnika, należy niezwłocznie donieść Wydziałowi IV.

W 8 dni po upływie każdego kwartału przesyła Komendant Wojewódzki P. P. Wydziałowi IV odpis dziennika użycia psa policyjnego (negatywny również).

§ 23. Psa policyjnego należy wysyłać do służby jedynie na polecenie władz sądowych, administracyjnych i policyjnych.

Psa policyjnego do patrolowania używa się w wypadkach niebezpiecznej patroli i obław.

Psa policyjnego do eskortowania aresztowanych używa się tylko w wypadkach, gdzie zachodzi obawa ucieczki, gdy przestępca jest zawodowym lub niebezpiecznym zbrodniarzem, gdy przestępca dokonał ciężkiej zbrodni lub gdy eskorta odbywa się w nocy lub w okolicach bezludnych.

Do eskortowania osób pijanych psa używać nie wolno.

Pies może być użyty również przy niebezpiecznych rewizjach osobistych i domowych.

Przed użyciem psa na śladzie, należy ustalić wogóle skuteczność użycia psa policyjnego, w szczególności nie wysyłać psa do pracy śledczej jeżeli:

a) od chwili popełnienia przestępstwa do chwili rozpoczęcia pracy upłynie więcej jak 24 godziny,
b) po spełnieniu przestępstwa miały miejsce silne opady atmosferyczne lub panował wiatr, jak również mróz (10 st.), lub upał (20 st.) na miejscu czynu,
c) nie zabezpieczono śladów,
d) chodzi o ślady w miastach wśród ruchu ulicznego,
e) szkoda wynikła z przestępstwa nie dorównuje kosztom użycia psa i przewodnika,
f) pies jest chory.

Przed odejściem na służbę należy psa nakarmić, a w czasie trwania służby pozamiejscowej podawać mu co sześć godzin (z wyjątkiem nocy) 1 litr mleka i 250 gr. chleba, o ile niema normalnego pożywienia.

Środki lokomocji dostarcza zasadniczo urząd policyjny, o ile poszkodowany ich dobrowolnie nie dostarczy.

Koszta utrzymania i użycia psa na miejscu przestępstwa pokrywa urząd policyjny.

Przewodnik psa policyjnego jest osobiście odpowiedzialnym za uszkodzenie psa, osób lub rzeczy, z wyjątkiem wypadków, gdzie uszkodzenie nastąpiło z konieczności służbowych i nie mogło być przez przewodnika przewidziane i uchylone.

Przed użyciem psa policyjnego do przytrzymania przestępcy lub obrony przewodnika należy zainteresowane osoby przestrzedz.

Użyć psa do ataku wolno w tych samych wypadkach, w których jest przewidziane użycie broni, dla przytrzymania niebezpiecznego przestępcy oraz w obronie własnej przewodnika i osób postronnych.

O uszkodzeniu osób lub rzeczy przez psa należy niezwłocznie raportować bezpośredniemu przełożonemu.

§ 24. W służbie utrzymywane będą tylko psy etatowe policyjne, nadające się do wszelkich gałęzi służby policyjnej. Psy zaś zdyskwalifikowane będą sprzedawane drogą przetargu publicznego.

---

§ 25. Dopuszczalne jest ażeby poszczególny funkcjonarjusz p. p. miał własnego psa policyjnego lub ochronnego (towarzysz). Z tego jednak tytułu nie może mieć żadnych roszczeń do Skarbu Państwa, a w służbie może znajdować się z psem tylko wtedy, kiedy służba tego wyraźnie wymaga.

§ 26. Z ogłoszeniem niniejszej instrukcji tracą moc wszelkie poprzednie rozkazy i przepisy, dotyczące psów policyjnych w p. p. z wyjątkiem rozkazów normujących etaty i koszta wyżywienia.

Główna Komenda Policji Państwowej.
Wydział IV.

Wzór 1.

Karta ewidencyjna.

№	Rok:
Nazwa:	
Rasa, rodzaj, maść i poszczególne znaki psa:	

Rodowód	Wysokość w cm.	Data pomiotu	Pochodzenie		Cena zakupu	UWAGA
			Zakup	Własny chów		

Przewodnicy

L. p.	Szarża	Imię i nazwisko	Od	Do	Placówka

Zmiany.

Rok	Dnia	OPIS ZMIANY	UWAGA

Choroby psa.

Wzór 2.

L. p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Od	Do	Uwaga

Wzór

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI PAŃSTWOWEJ
WYDZIAŁ IV.
TRESURA PSÓW POLICYJNYCH

ŚWIADECTWO
EGZAMINU PSÓW POLICYJNYCH

Przewodnik: .....

Policji Państwowej Województwa w .....

Pies: ..... № ewid. ..... rasa .....

płeć ..... wiek ..... układany: od dnia .....

do dnia ..... 192.... r., chorował .....

..... Klasyfikacja: pies .....

Wynik poszczególnych grup:

A) posłuszeństwo:

1. Chodzenie przy nodze: (1—5) .....
2. „Hopla": (1—3) .....
3. „Siad": (1—5) .....
4. „Waruj": (1—5) .....
5. „Waruj-zostań": (1—5) .....
6. „Daj głos": (1—3) .....

Razem: (— 26) .....

B) gimnastyka:

1. Skok wzwyż: (1—2) .....
2. Skok wszerz: (1—2) .....
3. Drabina: (1—2) .....

Razem: (— 6) .....

C) aportowanie:

1. Aport zwykły: (1—3) .....
2. Aport, zguba własna: (1—5) .....
3. Aport, zguba obca: (1—5) .....
4. Aport, zakop. własny: (1—5) .....
5. Aport, zakop. obcy: (1—5) .....

Razem: (— 23) .....

D) ślad:

1. Świeży: (1—5) .....
2. Dawny: (1—5) .....

Razem: (— 10) .....

E) praca przy figurze:

1. Pilnowanie przedmiotu: (1—3) .....
2. Nieprzyjm. pokarmu: (1—3) .....
3. Eskorta: (1—5) .....
4. Pilnowanie osób: (1—3) .....
5. Obrona: (1—5) .....

Razem: (— 19) .....

F) reakcja na strzał:

1. Własny: (1—4) .....
2. Obcy: (1—4) .....

Razem: (— 8) .....

G) praca na wodzie:

1. Pływanie: (1—3) .....
2. Aportowanie: (1—5) .....

Razem: (— 8) .....

Ogólna ilość punktów (— 100).

Wiadomości teoretyczne przewodnika: .....

Uwagi co do przewodnika: .....

Uwagi co do psa: .....

..... *dnia* ..... *192*.... r.

z. r. GŁÓWNY KOMENDANT P. P.

....

Kierownik Tresury psów pol. L. S. Naczelnik Wydziału IV.

Dziennik użycia psa policyjnego. Wzór 4.

L. p.	Data	Rodzaj przestępstwa, miejsce, wysokość szkody	Wynik, pogoda, czas istnienia, śladu długość, praca na smyczy lub luzem	Uwaga	Ocena

Dziennik przeszkolenia psa policyjnego. Wzór 5.

L. p.	Data	Godz.		Rodzaj ćwiczenia	Uwagi
		od	do		

R. 325.

XIV. Sprostowanie. W rozkazie Nr. 322 § 20 w 9 wierszu od góry wkładła się omyłka, którą niniejszym prostuje się:

„Pokarm podaje się psu dwa razy dziennie rano i popołudniu, stale o tej porze, a składa się (racja dzienna) 2 klg. odpadków mięsnych rozdrobionych lub mielonych, z 1/4 klg. kaszy jęczmiennej z dodatkiem mączki kostnej, kości mielonych lub miękkich.

R. 359.

UZUPEŁNIENIE INSTRUKCJI O PSACH POLICYJNYCH.

1. Podział na kategorje. W policji państwowej mogą mieć miejsce następujące kategorje psów:

W policji państwowej mogą mieć miejsce następujące kategorje psów:

a) psy policyjne etatowe,
b) „ „ lokalne,
c) „ „ „towarzysze",
d) „ prywatne „policyjne",
e) „ „ „towarzysze",

ad a) — psy policyjne etatowe, wyszkolone w Tresurze P. P. i wykazujące zdolności do każdej czynności, przeznaczonej dla psa policyjnego;

ad b) — psy policyjne lokalne, posiadające kwalifikacje, jak w kategorji a) lecz zakupione przez instytucje samorządowe lub osoby prywatne i oddane do dyspozycji policji z zastrzeżeniem, że będą służyć wskazanym lokalnym organom policji, przyczem koszta utrzymania psa ponosi instytucja lub osoba fundująca;

ad c) — psy policyjne „towarzysze", rekrutujące się z psów, zdyskwalifikowanych kotegorji a), lecz zdolnych do obrony.

Przy tej kategorji przeznaczone są dla funkcjonarjuszów p. p., którzy o to proszą, pod warunkiem utrzymywania psa na koszt własny proszącego funkcjonarjusza w ciągu 2 lat, po upływie których pies przechodzi do kategorji c), t. j. na własność odnośnego funkcjonarjusza;

ad d) — prywatne „policyjne", stanowiące prywatną własność funkcjonarjusza policji państwowej i posiadające kwalifikacje, jak w kategorij a).

Stwierdzenie tych kwalifikacji oraz kwalifikacji posiadacza, jako przewodnika, należy do Tresury P. P.

Bez wzmiankowanego stwierdzenia nie wolno funkcjonarjuszowi używać swego psa do czynności śledczych, przyczem koszty związane ze zbadaniem kwalifikacji wspomnianych ponosi interesowany

2. Przyjmowanie psów kategorji b). Psy, zakupione dla policji przez instytucje (samorządowe) lub osoby prywatne, mogą być przyjęte przez policję tylko pod warunkiem, że instytucja lub osoba fundująca zobowiąże się do łożenia na koszt utrzymania psa (wzór w załączeniu).

3. Użycie psa policyjnego kategorja a), b) i d) W wypadkach przesądzających z góry niemożność użycia psa lub brak warunków, koniecznych do pracy, niewolno psa delegować.

Nieuzasadnione puszczenie psa na ślad psuje psa i podrywa autorytet policji.

Ślady, warunkujące skuteczność użycia psa, należy zabezpieczyć odpowiednio (nie przykrywać, nie zadeptywać, nie dopuszczać osób postronnych).

Należy dążyć, aby pies był pierwszym środkiem pomocniczym, zastosowanym na miejscu czynu.

Wysyłając psa na śledztwo należy przewodnikowi dodać jednego funkcjonarjusza, jako asystę.

W „dzienniku użycia psa" należy notować również każde wykorzystanie psa do obławy, patroli i eskorty.

Zakazuje się używania psa policyjnego kategorji a), b) i c) do pilnowania budynków, ogrodów i t. p.

4. Ćwiczenia psów w miejscach stałego przydziału. § 14 instrukcji nakazuje po ukończeniu kursu w Tresurze P. P. ćwiczyć psa nadal.

Ćwiczenie psa należy prowadzić codziennie po 2 godziny (z wyjątkiem świąt i niedziel oraz dni, w których pies zostanie użyty do służby).

Ćwiczenie należy odnotować w „dzienniku przeszkolenia psa".

Bezpośredni przełożony przewodnika sprawdza co miesiąc „dziennik przeszkolenia" i przedkłada takowy każdorazowo organom inspekcyjnym do wglądu.

5. Ewidencja i rejestracja psów. Ewidencja psów obejmuje kategorje a) i b) — w formie arkuszów ewidencyjnych dla poszczególnych psów.

Ponadto prowadzona jest rejestracja wszystkich kategorji psów w formie kontroli inwentarza (według przepisów biurowych dla komend okręgowych).

Ewidencję i rejestrację prowadzi się w Tresurze psów policyjnych.

Do Tresury zatem wprost należy zgłaszać zmiany, dotyczące ewidencji i rejestracji psów, używanych w policji, przyczem, w razie odejścia lub zejścia psa, do zgłoszenia należy dołączyć dziennik użycia i przeszkolenia oraz kartę ewidencyjną psa.

6. Przenoszenie psów etatowych kat. a). Przenoszenie psów etatowych z jednego województwa do drugiego należy do kompetencji Naczelnika Wydziału IV.

7. Nazwy psów policyjnych. Pies otrzymuje swoją nazwę w Tresurze P. P.

8. Dyskwalifikacja psa policyjnego. Do wniosku należy dołączyć dziennik przeszkolenia.

9. Akt zejścia psa. Do aktu zejścia psa należy dołączyć orzeczenie lekarza weterynaryjnego, stwierdzające przyczynę zejścia.

10. Wyżywienie psa. Wskazanem jest nabywanie za opłatą odpadków mięsnych z pierwszej ręki (rzeźnie).

11. Zaopatrzenie przewodników wysyłanych na kurs do Tresury (uzupełnienie § 17 instrukcji). Przewodnika należy zaopatrzyć w wyciąg z księgi kar oraz odpis ostatniej perjodycznej listy kwalifikacyjnej.

Delegowany winien zabrać ze sobą kompletną pościel (z siennikiem).

12. Czasokres wyszkolenia (zmiana w § 8 instrukcji). Normalny kurs w Tresurze trwa 7 miesięcy i corocznie rozpoczyna się 1 kwietnia.

13. Przewodnicy psów pol. — godziny służby. Przewodnicy psów pol. kategorji a) i b) wykonują przepisaną normę godzin służbowych, do których wlicza się 4 godziny dziennie potrzebne na ćwiczenie i pielęgnację psa policyjnego.

W dnie, w które przewodnik psa nie szkoli, liczy mu się 2 godziny, potrzebne tylko na pielęgnację psa.

Zastępcy przewodników psów policyjnych pełnią normalną ilość godzin służby, za wyjątkiem dni, w których faktycznie zastępują przewodnika. W te dnie liczy się im ilość godzin wedle podanych zasad.

14. Konkursy psów policyjnych. Celem podniesienia sprawności psów pol. oraz stosownej ambicji przewodników wskazanem jest urządzanie konkursów lokalnych w województwach i ogólnych, których urządzeniem zajmie się Tresura psów policyjnych.

U M O W A,

dotycząca psa policyjnego „lokalnego" ..... zawarta pomiędzy Komendą Wojewódzką P. P. w ..... a ..... który zakupił psa dla Komendy powiatowej p. p. w .....

1) ..... zakupił psa dla Komendy powiatowej p. p. ..... dla użytku w rejonie powiatu ..... i odstępuje psa tego na własność policji państwowej.

2) ....., obowiązuje się psa tego przez cały czas służby utrzymywać własnym kosztem, ponosząc również koszty ekwipunku. Koszty utrzymania psa, w minimalnej wysokości ryczałtu wyznaczonego przez Kom. Gł. P. P. dla psów etatowych wynoszą obecnie 216 zł. rocznie.

3) ..... nie jest upoważniony do pobierania jakichkolwiek opłat tytułem dostarczenia psa do śledztw.

4) Pies winien być przydzielony do jednostki p. p. urzędującej w rejonie, dla którego psa zakupiono. Używać psa wolno również w obrębie danej Komendy Wojew. P. P., o ile nie jest w rejonie stałego przydziału zajęty.

5) Komenda Wojew. P. P. przydziela funkc. p. p. jako przewodnika i deleguje przewodnika z psem na kurs, uzyskawszy poprzednio zgodę Wydziału IV K. G. P. P.

6) Jeżeli ..... odmówi ponoszenia kosztów utrzymania zostaje przewodnik z psem przeniesiony na inne miejsce służbowe, po przemianowaniu na kat. a), lub oddany jako pies towarzysz (kateg. c).

7) W razie niezdolności psa do służby zwraca p. p. psa tego ..... o ile on na to reflektuje.

8) Do służby deleguje psa tylko kompetentny urząd p. p.

9) W odniesieniu do psa pol. lokalnego, obowiązują przepisy instrukcji o psach policyjnych.

..... dn. ..... 192... r.

.....

Kdt. Wojew. P. P.

Zgadzam się

..... dn. ..... 192... r.

.....

Naczelnik Wydziału IV K. Gł. P. P.

Rodzaje państwowej służby cywilnej.

(Służba stała, prowizoryczna, przygotowawcza i kontraktowa).

O. 1307 z d. 4/II 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. AP. 26 z d. 19/I 1926 r.).

Rodzaje państwowej służby cywilnej, warunki i tryb ich powstania. Odrębny charakter służby kontraktowej. Poniższy okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przesyłam do ścisłego stosowania z tem, że służba niższa, jako to: szoferzy, stróże, woźnice, gońcy i wszelkiego rodzaju rzemieślnicy mogą być przyjmowani do służby w Policji Państwowej na objęte etatem stanowiska jedynie w charakterze pracowników kontraktowych.

„Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej rozróżnia następujące rodzaje służby:

1) służba z nominacji, dokonanej bez zastrzeżenia odwołania podlegająca jednak zastrzeżeniom, wynikającym z postanowień art. 116 ustawy o służbie cywilnej;

2) służba prowizoryczna z mocy nominacji, wydanej do odwołania;

3) służba przygotowawcza; wreszcie

4) służba kontraktowa.

Trzy pierwsze rodzaje stosunku służbowego mają charakter publiczno-prawny, normowany przepisami tejże ustawy o służbie cywilnej. Prawa i obowiązki służby kontraktowej natomiast normuje w każdym poszczególnym wypadku wyłącznie dwustronnie dla danego stosunku zawarta umowa. Ten ostatni przeto rodzaj stosunku służbowego nie posiada charakteru służby publicznej i nie korzysta z żadnych jej prerogatyw.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dna 2 marca 1925 r. Nr. 28/AP., 2289 ustalił zasadę, że mianowanie bez zastrzeżenia odwołania nastąpić może tylko na

stanowisko przewidziane w wykazie stałych stanowisk służbowych (§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. Dz. Ust. Nr. 64 poz. 631).

Okólnik P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1925 r. Nr. 129/18805, podany do wiadomości Pp. okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 grudnia 1925 r. Nr. 110/AP./13854 ustalił, że przyjęcie na służbę czy to stałą, czy nawet prowizoryczną (mianowanie do odwołania) nie może zasadniczo mieć miejsca inaczej jak po ukończeniu przez kandydata służby przygotowawczej i złożeniu przepisanego egzaminu i to przy ścisłem zastosowaniu przepisu ustawy o państwowej służbie cywilnej, a więc z wykluczeniem dotychczasowej praktyki nadawania kandydatom odrazu wyższych stanowisk i stopni służbowych.

W tym okólniku z dnia 4 grudnia 1925 r. wskazano szereg rozporządzeń, normujących tryb przyjmowania i administracji ogólnej kandydatów do służby przygotowaczej.

Powyższemi zarządzeniami określone zatem zostały warunki, w jakich powstać może każdy z wyszczególnionych powyżej rodzajów publiczno-prawnego stosunku służbowego. Nieuregulowana jednak pozostała dotąd kwestja, w jakich warunkach może nastąpić zawiązanie stosunku służby kontraktowej.

Wskazanie, kiedy mianowicie etaty przewidziane w budżetach poszczególnych urzędów mogą być obsadzane pracownikami kontraktowymi i odwrotnie ustalenie, na jakich stanowiskach stosunek służbowy tego rodzaju należy uznać za niedopuszczalny jest rzeczą tembardziej konieczną, że przyjęcie do służby kontraktowej nie podlega ograniczeniom, jakie obowiązują przy zawarciu publiczno-prawnego stosunku służbowego.

Owóż za główne kryterjum w tej mierze przyjąć należy, że w trybie stosunku kontraktowego (prywatno-prawnego) nie powinny być obsadzane stanowiska służbowe, do których są przywiązane atrybucje wykonawcze władzy administracyjnej, a także stanowiska, których piastowanie uprawnia do zastępczego lub częściowego wykonywania władzy administracyjnej, czy to stale, czy z mocy delegacji, komisji lub zleceń.

Natomiast z reguły należy w drodze umów służbowych angażować wszelkiego rodzaju rzeczoznawców do czasowej współpracy w urzędach oraz fachowców, powoływanych do wykonywania czynności, nie wchodzących w zakres normalnych funkcji władz administracyjnych, np. lekarzy dla udzielania pomocy lekarskiej funkcjonarjuszom państwowym, dalej pracowników zakładów i przedsiębiorstw państwowych, przepisywaczy, stenotypistów (maszynistki), ekspedjentów oraz inny pomocniczy personel kacelaryjny zatrudniony we władzach i urzędach państwowych; wreszcie: szoferów, rzemieślników wszelkiego rodzaju ogrodników, odźwiernych, woźniców, dozorców domowych, stróżów, gońców i t. d.

Powyższe wyjaśnienie ma charakter zasadniczy i nie uchybia zarządzeniu Rady Ministrów z dnia 16.XII.1925 r. w sprawie przyjmowania nowych kandydatów do państwowej służby cywilnej, które podaje się Panom do wiadomości osobnem pismem okólnem (Nr. AP. 223. Ok. K. Gł. Nr. 1310 — przyjmowanie niższych funkcjonarjuszów).

O. 1274 z d. 30/XI 1925 r.

Urzędnicy prowizoryczni i kontraktowi.

Dla orjentacji i należytego zrozumienia wyjaśnia się, że należy zasadniczo rozróżniać urzędników prowizorycznych (art. 5 ustawy o służbie cywilnej) i państwowych pracownikach kontraktowych, albowiem pierwsi przyjmowani są na służbę do wykonania czynności, trwających stale, lub przez czas dłuższy, niedający się ściśle określić, drudzy zaś przyjmowani są do czynności przejściowych na czas ściśle określony, względnie bezterminowo, w wypadkach, kiedy niepodobna przewidzieć ukończenia czynności, do których przyjęto pracownika kontraktowego.

Stosunek służbowy urzędnika prowizorycznego ma charakter publiczno-prawny i może być zmieniony, zawieszony lub rozwiązany przy zastosowaniu prawa publicznego, a w szczególności postanowień ustawy o państwowej służbie cywilnej. Stosunek służbowy pracownika kontraktowego ma charakter prywatno-prawny, albowiem pracownik taki, pełniąc służbę wykonuje tylko zawartą umowę. Pracownik kontraktowy, nie posiada żadnych praw, przysługujących urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom państwowym, wynikających z ustawy o państwowej służbie cywilnej, przyczem nie mają także do niego zastosowania art. art. 6 i 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej. Wszelkie jego prawa i obowiązki są ściśle określone w umowie. W razie bezpośredniego przejścia urzędnika z państwowej służby kontraktowej do państwowej służby stałej, odnośna władza może zaliczyć w całości lub części czas służby kontraktowej do służby stałej (art. 14 ust. o państwowej służbie cywilnej).

Urzędnik prowizoryczny w odróżnieniu od urzędnika stałego, nie korzysta z prawa nieusuwalności i z praw emerytalnych, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 12 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., natomiast korzysta z wszystkich praw, zastrzeżonych w ustawie o państwowej służbie cywilnej dla urzędników prowizorycznych, a między innemi z pomocy lekarskiej i z urlopów.

Niezależnie od tego Rada Ministrów w myśl art. 10 ustawy uposażeniowej może przyznać urzędnikom prowizorycznym zniżki kolejowe, przysługujące urzędnikom stałym.

Przy uzyskaniu nominacji urzędnika stałego w czasie służby prowizorycznej, urzędnikowi prowizorycznemu zalicza się automatycznie w myśl art. 14 ustawy o państwowej służbie cywilnej do czasu służby stałej czas spędzony w służbie prowizorycznej.

Na urzędników prowizorycznych z pośród dotychczasowego personelu urzędniczego, należy wybierać dobre siły, na kontraktowych zaś słabsze siły, aby w każdym czasie można z nimi rozwiązać stosunek służbowy.

Urzędnikom prowizorycznym i pracownikom kontraktowym na ich żądanie można wydawać na zwykłym papierze zaświadczenia, iż pozostają na służbie państwowej prowizorycznej lub kontraktowej, zaznaczając, że takowe nie służą, jako legitymacje urzędnicze i nie dają żadnych praw, przysługujących urzędnikom stałym.

O. 1119 z d. 13/X 1924 r.

(Min. Spraw Wewn. AP. 8263 z d. 26 września 1924 r.).

Umowa z pracownikami kontraktowymi.

W ślad za pismem okólnem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31.XII.1923 r. L. OBR. 8959 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych, przesyłam nowy wzór umowy z pracownikami kontraktowymi, ustalony przez Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Prokuratorją Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

Poza zmianami koniecznemi z powodu zastosowania do pracowników kontraktowych nowych zasad uposażenia, wprowadzonych ustawą z 9 października 1923 r. (Dz. U. Rzp. P. Nr. 116 poz. 924), nowy wzór umowy zawiera unormowanie kwestji wypłaty wynagrodzenia w wypadku nieobecności na służbie z powodu choroby oraz z powodu powołania do służby wojskowej.

Celem wykonania postanowienia umowy o wypłaceniu przez czas choroby różnicy między wynagrodzeniem a zasiłkiem pobieranym z Kasy Chorych, zechcą Panowie wydać zarządzenie, aby ściśle przestrzegano ustawy z 9 maja 1920 r. (Dz. U. Rzp. P. Nr. 44 poz. 272) i zgłaszano pracowników kontraktowych do Kas Chorych.

Równocześnie zaznacza się, że na obszarze b. zaboru austrjackiego istnieje obowiązek zgłaszania pracowników kontraktowych do ubezpieczenia w Zakładzie Pensyjnym we Lwowie. Obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają tylko te osoby, do których mają zastosowanie punkt 1, 2, 4 i ostatni ustęp § 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnem funkcjonarjuszów w służbie prywatnej i niektórych funkcjonarjuszów w służbie publicznej w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem cesarskiem z dnia 25 czerwca 1914 r. o ubezpieczeniu pensyjnem (austr. Dz. P. P. Nr. 138), zmienionem ustawą z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. Nr. 59 poz. 370). Obowiązek ubezpieczenia nie dotyczy również emerytów zajętych w służbie państwowej za kontraktem.

W punkcie 2) umowy nie ustalono terminu wypłaty wynagrodzenia. W tej mierze obowiązuje nadal zarządzenie, zawarte w okólniku 124 Min. Spr. Wewn. z dnia 23 października 1923 r. OP. 11666, którym pozostawiono uznaniu władzy, zawierającej umowę, czy wynagrodzenie ma być wypłacane zgóry czy też zdołu.

Punkt 3) umowy należy umieszczać w umowach, zawieranych z osobami, co do których zachodzi możliwość powołania do służby wojskowej w wypadkach tam wymienionych.

W punkcie 7) umowy pozostawiono ustalenie terminu wypowiedzenia uznaniu władzy. Zaznacza się jednak, że termin ten zasadniczo winien wynosić jeden miesiąc, a tylko w wyjątkowych wypadkach może wynosić więcej, najwyżej jednak trzy miesiące, i to za zgodą Ministerstwa.

Przesyłając powyższe uwagi i wyjaśnienia do nowego wzoru umowy, polecam jednocześnie dostosować do niego wszystkie umowy. O ile chodzi o umowy już zawarte, należy sporządzić w miejsce dotychczasowych nowe. Umowy winny być sporządzane w konkretnym wypadku w ten sposób, aby zawierały tylko te postanowienia z ustalonego wzoru, które dotyczą danego pracownika kontraktowego.

Równocześnie zmiena się punkt 3) pisma okólnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31.XII.1923 r. L. OBR. 8959 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w tym kierunku, że wynagrodzenie gońców poniżej 18 lat nie może przewyższać $^{3}/_{4}$ uposażenia XVI grupy szczebla a), i że do tej granicy władza przyjmująca gońców może według swego uznania ustalić wysokość ich wynagrodzenia. Powyższą zmianę należy uwzględnić przy sposobności sporządzania nowej umowy w miejsce dawnej przy zastosowaniu nowego wzoru umowy.

Powyższe wydane zostaje na podstawie okólnika 92 Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 września 1924 r. Nr. 10769.

U M O W A,

zawarta między Panem .....
(charakter służbowy), działającym w mieniu .....
(nazwa władzy lub urzędu) i Skarbu Państwa a Pan .....
..... w sprawie stosunku służbowego.

1. Pan ..... przyjmuje na siebie od dnia ..... 192.... roku (ewentualnie do dnia ..... 192.... r. obowiązki ..... w charakterze pracownika kontraktowego.

2. Pan ..... pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie, równe uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych ..... grupy uposażenia szczebla a) łącznie z dodatkiem regulacyjnym ewentualnie ekonomicznym, stołecznym, względnie kresowym (art. art. 3, 4 i 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 116 poz. 924). Powyższe wynagrodzenie wypłacane będzie miesięcznie ..... poczynając od dnia ..... 192..... r. przez cały czas trwania umowy.

W razie podróży służbowych otrzyma Pan ..... zwrot kosztów podróży i djety wedle norm obowiązujących w tym względzie dla funkcjonarjuszów państwowych, przyczem pobierać będzie djety przyznane dla funkcjonarjuszów państwowych ..... grupy uposażenia,

W razie nieobecności na służbie z powodu choroby będzie otrzymywał Pan ..... przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z Kasy Chorych. Jednakże nieobecność na służbie z powodu choroby nie może trwać dłużej niż dwa miesiące, po roku zaś służby nie dłużej niż trzy miesiące. W razie przekroczenia tego terminu umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się bez potrzeby jakiegokolwiek zawiadomienia lub wypowiedzenia z końcem miesiąca, w którym termin ten upłynął. Przy obliczeniu dwu, względnie trzymiesięcznego czasu trwania choroby, liczy się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które wynoszą przynajmniej połowę czasu poprzedniej nieobecności z powodu choroby. O ile służba czynna trwała krócej nie stanowi ona przerwy, a poszczególne okresy choroby liczą się razem

3. W razie powołania Pana ..... do pełnienia obowiązkowej służby wojskowej, umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

Na wypadek powołania na perjodyczne ćwiczenia wojskowe będzie Pan ..... otrzymywał przez czas odbywania tych ćwiczeń pełne wynagrodzenie, należne według niniejszej umowy.

Na wypadek powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej przestanie Pan ..... pobierać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie, umowa jednak nie zostaje rozwiązana.

4. Świadczenia Państwa na rzecz Pan ..... ograniczają się do świadczeń, wyszczególnionych w punkcie 2-im (ewentualnie i 3-im) niniejszej umowy.

Nie przysługują natomiast Pan ..... prawa urzędników państwowych (niższych funkcjonarjuszów państwowych) wynikające z postanowień Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164) wogóle, a w szczególności zawarte w tytule drugim rozdział III art. 33 do 51 tej ustawy) w tytule trzecim rozdział III art. 104 do 112 tej Ustawy), o ile prawa nie są określone wyraźnie w niniejszej umowie, względnie nie wynikają wyraźnie z dosłownego jej brzmienia.

W szczególności będzie Pan ..... służyło prawo po upływie przynajmniej roku pełnienia swych funkcji do ..... urlopu dla wypoczynku na tych samych zasadach, jak urzędnikom państwowym (niższym funkcjonarjuszom państwowym) corocznie w terminie oznaczonym przez bezpośrednio przełożonego (władzę służbową).

5. Pan ..... przyjmuje do wiadomości postanowienia zawarte w art. art. 21 do 27 art. 28 ust. 1 i 2 art. 29, art. 31 oraz art. 32 ustep 1 i 3 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164) art. 95 do 103 włącznie ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164) obowiązuje się ściśle stosować do tych postanowień, a ponadto także do regulaminów instrukcji i innych zarządzeń, wydanych przez ..... (władzę lub urząd), a normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

6. W razie zamianowania Pan ..... urzędnikiem państwowym (niższym funkcjonarjuszem państwowym) albo też dopuszczenia do państwowej służby przygotowawczej w charakterze praktykanta po myśli art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164, umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego, względnie zaświadczenia przyjęcia do służby przygotowawczej.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego (o ile umowa jest bezterminowa) może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony ..... lub Pan ..... na miesiąc ..... naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan ..... zwrócić otrzymane ewentualnie zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez się względem ..... zobowiązania pieniężne i służbowe.

8. W razie popełnienia przez Pan ..... zaniedbania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechne obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej bądź też stanowiłyby, jeśliby się go dopuścił funkcjonarjusz państwowej służby cywilnej, występek służbowy w zrozumieniu art. 67 i następnych ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164) służyć będzie bezpośrednio przełożonemu (władzy służbowej) prawo uznać jednostronnie niniejszą umowę za rozwiązaną natychmiast. Decyzja taka, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, staje się odrazu skuteczną, t. j. doręczenie jej ma znaczenie natychmiastowego zwolnienia ze służby i pociąga za sobą zawieszenie z tą chwilą wypłat umówionego w p. 2 niniejszej umowy wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancji) będzie ..... służyło prawo odwołania się do tejże decyzji w nieprzekraczalnym terminie dni 14, biegnącym od dnia następnego po dniu, w którym decyzja została doręczona, do władzy bezpośrednio przełożonej nad tą władzą, która decyzje wydała. Zapadłe ewentualnie w tej drugiej instancji orzeczenie jest ostateczne. Odwołanie się niema w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez oznaczoną wyżej władzę drugiej instancji będzie Pan ..... służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem umówione wynagrodzenie, jakieby się należało od chwili zwolnienia ze służby przez czas tego zwolnienia winno być dodatkowo wypłacone. Pozatem zrzeka się Pan ..... prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiekbądź odszkodowania.

9. Dla wszelkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będąw pierwszej instancji wyłącznie kompetentnymi sądy przedmiotowo właściwe, mające siedzibę w ..... (tu należy wymienić miejscowość, odpowiadającą siedzibie odnośnego Oddziału Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej).

10. Koszty sporządzenia niniejszej umowy, w szczególności przypadające od niej opłaty skarbowe, ponosi Pan ..... bez prawa regresu.

..... dnia ..... 192 r.

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

O. 1180 z d. 14/II 1925 r.

(Min. Spraw Wewn. AP. 1385 z d. 9/II 1925 r.).

Termin wypowiadania umów, zawieranych z pracownikami kontraktowymi.

Na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów Nr. 10 z dnia 31 stycznia 1925 r. L. 1691 przepisy, zawarte w okólniku Ministerstwa Spraw Wewn. Nr. 103 z dnia 26 września 1924 r. L. AP. 8263, a dotyczące terminu wypowiadania umów, zawieranych z pracownikami kontraktowymi, ulegają następującej zmianie:

Pracowników kontraktowych, przeznaczonych do spełniania funkcji, które są przywiązane do stanowisk urzędniczych, zaliczonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 631) do I, II i III kategorji, przyjmuje się najpierw na jednomiesięczną służbę próbną, w czasie której stosunek służbowy może być rozwiązany każdego czasu bez uprzedniego wypowiedzenia i bez jakiegokolwiek odszkodowania. Po upływie zaś miesiąca należy stosować trzymiesięczny termin wypowiedzenia.

Wskutek powyższej zmiany pkt. 7 wzoru umowy dołączonego do wyżej wspomnianego okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 103 z dnia 26 września 1924 r. będzie miał brzmienie następujące:

„7. Rozwiązanie stosunku służbowego (o ile umowa jest bezterminowa) może nastąpić w pierwszym miesiącu służby ze strony ..... (władzy lub urzędu) każdego czasu bez uprzedniego wypowiedzenia i bez jakiegokolwiek odszkodowania. Po upływie miesiąca stosunek służbowy może być rozwiązany każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony ..... (władzy lub urzędu) lub Pan ..... na trzy miesiące naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan ..... zwrócić otrzymane ewentualnie zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez siebie względem ..... zobowiązania pieniężne lub służbowe".

Powyższe brzmienie punktu 7 wzoru umowy będzie miało zastosowanie do nowozawieranych umów. W umowach już zawartych punktowi 7-mu należy nadać brzmienie następujące:

„Rozwiązanie stosunku służbowego (o ile umowa jest bezterminowa) może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony ..... (władzy lub urzędu) lub Pan ..... na trzy miesiące naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan ..... zwrócić otrzymane ewentualnie zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez siebie względem ..... zobowiązania pieniężne lub służbowe".

Uskutecznienie w umowach już zawartych zmiany, wprowadzonej niniejszym okólnikiem, może nastąpić bez sporządzania nowej umowy w całości, lecz tylko przez umieszczenie na dotychczasowych egzemplarzach oryginalnych umów odpowiedniej zmiany punktu 7-go.

R. 367 p. IE

Przyjęcie do państwowej służby cywilnej.

(Tryb postępowania i warunki służby).

O. 1121 z d. 15/X 1924 r.

Załączniki do wniosków o przyjęcie do p. p.

Ponieważ niektóre Komendy Okręgowe przesyłając do Komendy Głównej wnioski o przyjęcie kandydatów w charakterze urzędników p. p. nie załączają potrzebnych dokumentów i wywiadów, polecam Panom Komendantom załączać do wniosków o przyjęcie danego kandydata na urzędnika państwowego, niezależnie od własnoręcznie napisanego podania kandydata, życiorysu jego, i 2 fotografji, następujące dowody, lub uwierzytelnione odpisy tychże, oraz wywiady, a mianowicie:

1. Urzędowe świadectwo zdrowia.
2. Metrykę urodzenia kandydata, o ile żonaty i dzietny, metrykę ślubu i urodzenia dzieci.
3. Świadectwo szkolne.
4. Świadectwa z poprzedniej pracy.
5. Dokumenty wojskowe.
6. Złożone do podania referencje.
7. Świadectwo obywatelstwa lub dokument, stwierdzający przynależność państwową.
8. Wywiady policyjne, dotyczące dotychczasowej karalności i zachowania się petenta.
9. Wyciągi z rejestrów karnych Wydziału rejestracji skazanych Ministerstwa Sprawiedliwości, a co do osób urodzonych w Małopolsce i Wielkopolsce także wyciągi z rejestrów karnych miejscowych Prokuratur Sądów Okręgowych w miejscu urodzenia i przynależności kandydatów.
10. Wywiady z urzędów policji politycznej, dotyczące politycznej działalności kandydatów.

R. 164.

VI. W sprawie obywatelstwa urzędników i funkc. państwowych.

Podaję do wiadomości i stosowania się okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie obywatelstwa urzędników państwowych.

1922 r. Nr. 7426 komunikuje:

„Prezydjum Rady Ministrów pismem z dnia 13 kwietnia

Według art. 6 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) urzędnikiem może być mianowany jedynie obywatel polski. Artykuł ten wyklucza zatem ze sposobów nabycia obywatelstwa wyszczególnionych w art. 4 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 44) — nabycie obywatelstwa przez przyjęcie urzędu publicznego. Posiadanie obywatelstwa polskiego przez kandydatów na urzędników — winno być przez władzę, powołane do nominacji — stwierdzone przed mianowaniem. Dotyczy to również i państwowych funkcjonarjuszów niższych (art. 89 ust. o państwowej służbie cywilnej).

Wskutek powyższego polecam, by przy przyjmowaniu do służby państwowej — żądano od kandydata w liczbie dokumentów, o których mowa w art. 16 ustawy o służbie

cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Nr. 21 poz. 164) — także dowodu posiadania obywatelstwa polskiego".

R. 168.

III. Obywatelstwo urzędników państwowych.

Uzupełniając p. VI rozkazu mego Nr. 164, podaję do wiadomości okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 69 z dnia 10 maja r. b.:

„Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 22 kwietnia 1922 r. Nr. PO. 4045 (kolejny Nr. 63) uzupełnia się tem, że za dowód obywatelstwa polskiego przy przyjmowaniu kandydatów do służby państwowej należy stosownie do § 2 (ustęp ostatni) rozporządzenia ministerjalnego z dnia 16 września 1921 r. (Dz. U. Nr. 92 poz. 678 1921 r.) uważać:

1. Poświadczenie obywatelstwa przewidziane w art. 11 rozporządzenia z dnia 7 czerwca 1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. Ust. Nr. 52 poz. 320) ex 1920 r.

2. Akt nadania obywatelstwa, przewidziany w art. 14 tegoż rozporządzenia.

3. Akt uznania lub odzyskania obywatelstwa w myśl art. 3 i 10 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r., wreszcie:

4. Poświadczenie opcji na rzecz obywatelstwa polskiego w myśl obowiązujących przepisów.

Wszelkie pośrednie dowody, naprzykład wyciąg z ksiąg ludności stałej na obszarze b. Królestwa Polskiego, należy jedynie uważać, jako podstawy do wydania dowodu obywatelstwa".

R. 221.

III. Stosunek służbowy funkc. państw. ze względu na ich obywatelstwo.

Podaję do wiadomości i ścisłego zastosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 68 z dnia 3 lipca 1923 r.

Na skutek uchwały Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 r. w sprawie rewizji stosunku służbowego funkcjonarjuszów państwowych, ze względu na ich obywatelstwo, zarządzam, co następuje:

1. Do służby państwowej, nie wyłączając służby na kolejach i pocztach, nie należy przyjmować osób, które nie przedstawią formalnego zaświadczenia właściwej władzy administracyjnej, że są obywatelami Rzeczypospolitej.

2. Osoby pochodzenia polskiego do czasu przedstawienia powyższego formalnego zaświadczenia mogą być przyjmowane tylko na służbę kontraktową.

3. Zechce Pan przeto: zażądać od wszystkich podległych Panu urzędników państwowych, którzy dotąd nie złożyli formalnego zaświadczenia, że są obywatelami Rzeczypospolitej, natychmiastowego złożenia takiego zaświadczenia.

R. 223.

X. Stosunek służbowy funkc. państw. ze względu na ich obywatelstwo.

W związku z rozkazem z dnia 6 sierpnia r. b. Nr. 221 p. III podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 20 lipca 1923 r. Nr. 79 w sprawie rewizji stosunku służbowego funkcjonarjuszów państwowych ze względu na ich obywatelstwo.

„W związku z okólnikiem Ministerstwa Nr. 68 z dnia 3 lipca 1923 r. L. P. O. 7387 w przedmiocie rewizji stosunku służbowego funkcjonarjuszów państwowych ze względu na ich obywatelstwo, poleca się, aby podległe Panu Urzędy, wskazane w ust. a) art. 7 rozporządzenia z dnia 7 czerwca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52 p. 320) ze zmianami wynikającemi z rozporządzenia z dnia 5 lutego 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16 p. 95) wydawały funkcjonarjuszom państwowym i wojskowym, zgłaszającym się po zaświadczenia obywatelstwa polskiego, formalne takie zaświadczenia (wzór Nr 1 dołączony do powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 7 czerwca 1920 r.), o ile istnieją prawne do tego podstawy w tempie jaknajszybszem.

Osobom tym należy udzielać jaknajdalej idącej pomocy przy prowadzeniu dowodu obywatelstwa polskiego stosownie do wskazówek, zawartych w p. 68 instrukcji w przedmiocie obywatelstwa z dnia 8 sierpnia 1920 r. Nr. A. P. 2778/5.

Prośby takie oraz wydane poświadczenia wolne są od opłaty stemplowej w myśl p. 9 § 6 przepisów w przedmiocie opłat stemplowych od podań oraz świadectw urzędowych (rozp. z dnia 24 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 44 p. 298). Na poświadczeniach winno być jednak wyraźnie wymienione, że służą one wyłącznie dla przedłożenia służbowej władzy petenta.

Wreszcie w uzupełnieniu wyżej wymienionego okólnika nadmienia się, że w myśl p. 5 art. 4 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7 p. 44) oraz art. 5 powołanego wyżej rozporządzenia z 7 czerwca 1920 r. obywatelstwo polskie nabywa się między innymi przez objęcie nadanego, na stałe (nie kontraktowo, prowizorycznie lub do odwołania) zgodnie z przepisami obowiązującymi urzędu w polskiej cywilnej służbie państwowej, o ile władza nadająca urząd nie uczyniła przeciwnego zastrzeżenia.

Wobec tego od urzędników w sposób powyższy stale mianowanych przed wejściem w życie obowiązującej obecnie ustawy o państwowej służbie cywilnej, t. j. przed dniem 1 kwietnia 1922 r., przedstawiania formalnych oświadczeń o tem, że są obywatelami polskimi, żądać nie należy".

O. 1193 z d. 13/III 1925 r.

W sprawie zawierania związków małżeńskich przez funkc. p. p. i wymagania w związku z tem przedkładania dokumentów obywatelstwa swych mężów.

Ustawa z dnia 20 stycznia 1920 roku o obywatelstwie polskiem (Dz. Ust. 7/1920 poz. 44), w art. art. 10 i 11 przewiduje, że obywatelka polska z chwilą wyjścia zamąż za obywatela innego państwa, traci swoje obywatelstwo.

Wobec tego, że w policji państwowej na stanowiskach urzędniczych i niższych funkcjonarjuszów służby śledczej służy dość pokaźny procent kobiet, które w czasie służy w p. p. wyszły zamąż i do tej pory nie przedłożyły poświadczeń obywatelstwa o przynależności państwowej swych mężów, polecam niezwłocznie zażądać od nich przedłożenia rzeczonych dokumentów obywatelstwa.

Gdyby przeprowadzony wywiad ustalił, że między funkcjonarjuszami p. p. są osoby, które przez wyjście zamąż utraciły obywatelstwo polskie, należy je niezwłocznie zwolnić ze służby na podstawie wspomnianej wyżej Ustawy, oraz art. 6 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej (Dz. Ustaw 21/1922).

Zasady niniejsze należy stosować na przyszłość przy wychodzeniu zamąż funkcjonarjuszek policji państwowej.

O. 77 z d. 24/VIII 1921 r.

(Min. Spr. Wewn. P. B. 2027 z d. 20/VII 1921).

Zatrudnienie młodocianych pracowników.

„W myśl ustępu 4 art. 103 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 44 p. 267) — praca zarobkowa dzieci niżej lat 15-tu jest zakazana.

Zwracam nadto uwagę, że w wypadkach przyjmowania do służby pracowników niepełnoletnich, t. j. takich, którzy ukończyli już 15 lat życia, ale nie osiągnęli jeszcze pełnoletności prawem cywilnem w poszczególnych dzielnicach Polski przewidzianej, umów służbowych nie należy zawierać bezpośrednio z nimi lecz z ich prawnymi opiekunami.

Powyższe zarządzenie wydaje się na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 1 lipca r. b. Nr. 13650.

O. 1253 z d. 8/X 1925 r.

Wiek urzędników przy przemianowywaniu na funkcjonarjuszów p. p.

W związku z zapytaniem jednego z Panów Komendantów Wojewódzkich, czy urzędnicy (urzędniczki), pozostające w czynnej służbie, którzy przekroczyli przepisany przez art. 26 Ustawy o policji państwowej wiek, mogą być przemianowani na funkcjonarjuszów policji państwowej, wyjaśniam, że dla tej kategorji pracowników można robić wyjątki, jednak za każdorazowem mojem zezwoleniem.

R. 196.

II. Zaświadczenia o demobilizacji przy przyjmowaniu do służby.

Stwierdzonem zostało, że niektóre Okręgowe Komendy, przyjmując zgłaszających się kandydatów do służby w policji państwowej, nie żądają od nich formalnego zaświadczenia o demobilizacji, co utrudnia sprawną działalność urzędów wojskowych, powoduje sądowne ukaranie funkcjonarjusza, a częstokroć wydalenie go ze służby.

Polecam, aby przy przyjmowaniu do służby kandydatów, nieposiadających zaświadczenia o demobilizacji (bezterminowem urlopowaniu) bezzwłocznie zawiadamiane były o tem odnośne oddziały wojskowe, ewentualnie Powiatowe Komendy Uzupełnień.

R. 200.

I. Przyjmowanie do policji osób, podlegających poborowi do wojska.

Stwierdziłem, że w szeregach policji państwowej służą funkcjonarjusze, którzy nie ukończyli 23 roku życia i nie odbyli obowiązkowej służby wojskowej. Ponieważ w razie powołania wymienionych funkcjonarjuszów do czynnej służby Okręgowe Komendy występują z wnioskiem o reklamowanie, wyjaśniam, co następuje:

Reklamowanie funkcjonarjuszów policji ze służby wojskowej może zachodzić tylko podczas stanu wojennego lub na wypadek mobilizacji, lecz nie dotyczy funkcjonarjuszów, powołanych do pełnienia służby wojskowej z poboru. Również nie może mieć zastosowania art. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. Ustaw Nr. 59 poz. 353) oraz wyjaśnienie tego artykułu w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 października 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 87 poz. 474 z r. 1919 r.), gdyż zarówno ustawa ta, jak i rozporządzenie dotyczy w tych

artykułach reklamacji na wypadek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego.

Wobec powyższego stwierdzam, że niema podstawy prawnej do reklamowania tych funkcjonarjuszów, którzy z poboru powołani są do pełnienia służby wojskowej. Podczas pełnienia służby wojskowej stosunki służbowe funkcjonarjuszów winny być regulowane według Ustawy z dnia 11 lipca (Dz. Ustaw Nr. 59 z r. 1919), gdzie szczególniej ma zastosowanie art. 2 ust. 1 i art. 4 powyższej ustawy.

Zaznaczam, że przyjmowanie do policji państwowej funkcjonarjuszów poniżej lat 23 jest sprzeczne z art. 26 punkt 3 Ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o policji państwowej i tylko w tym wypadku, jeżeli kandydat na funkcjonarjusza policji posiada wybitne kwalifikacje moralne i wykształceniowe oraz o ile już odbył służbę wojskową może być w drodze wyjątku przyjętym do policji przed ukończeniem 23 roku życia.

O ile kandydat odpowiada powyższym warunkom, Komenda Okręgowa winna na zasadzie art. 8 punkt „a" Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej (Dz. Ust. Nr. 21) wystąpić do mnie z odpowiednio umotywowanym wnioskiem o zezwolenie na przyjęcie funkcjonarjusza.

O. 954 z d. 22/III 1924 r.

Zbieranie informacji o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów. Zauważyłem, że zbieranie informacji o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów policji często zabiera bardzo dużo czasu, wskutek czego wielu kandydatów, nie mogąc doczekać się wezwania na komisję kwalifikacyjną porzuca zamiar wstąpienia do policji. Ażeby ułatwić werbunek, polecam stosować następujący sposób postępowania.

Kandydata, na którego Komenda zasadniczo reflektuje, sądząc z danych, zawartych w podaniu i załącznikach, należy zawiadomić, że o ile odpowiada wymaganym warunkom (należy je wymienić), może przybyć na komisję kwalifikacyjną z posiadanemi dokumentami, w liczbie których winno być świadectwo moralności. W zawiadomieniach należy podać termin najbliższego i następnego posiedzenia komisji kwalifikacyjnej; posiedzenia te winny normalnie odbywać się dwa razy na miesiąc, o ile można 13 i 28 każdego miesiąca. W razie zakwalifikowania kandydata należy od 15-go tegoż miesiąca, wzgl. 1-go następnego miesiąca, przyjąć go na próbną służbę i przydzielić do większego oddziału, najlepiej do rezerwy, gdzie taka jest, dla wyszkolenia.

Informacje o kondydacie, które można otrzymać na miejscu, należy zbierać przed posiedzeniem komisji kwalifikacyjnej, zaś te, których zebranie będzie wymagało dłuższego czasu, po przyjęciu, z całą starannością i pośpiechem.

Jeżeli zebrane informacje okażą się na tyle ujemnemi, że pozostawanie przyjętego kandydata w policji będzie niemożliwe, należy go zwolnić przez Komendę Okręgu w trybie art. 63, wzgl. 65 ust. o służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r.

Tryb postępowania wyżej opisany należy stosować również do kandydatów, werbowanych dla innych okręgów; w tych wypadkach zbieranie informacji obciąża Okręg. werbujący, również po wysłaniu przyjętego.

O. 967 z d. 7/IV 1924 r.

Zbieranie informacji o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów. Aby usunąć wątpliwości, mogące powstać przy stosowaniu okólnika mojego Nr. 954, wyjaśniam, że okólnik ten, jak zaznaczone jest w pierwszym jego ustępie, ma na względzie ułatwienie werbunku, winien być zatem stosowany wtedy, kiedy zapotrzebowanie ludzi z jakichkolwiek przyczyn jest wyjątkowo duże, i zachodzi obawa, że w etacie powstaną poważne luki nie do zapełnienia, o ile zgłaszającym się kandydatom każe się długo czekać na decyzję. W tych wypadkach kiedy chodzi o zapełnienie wakatów powstałych wskutek normalnego ubytku i wogóle kiedy nie chodzi specjalnie o pośpiech, należy informacje wszystkie ściągać przed posiedzeniem komisji kwalifikacyjnej.

Podkreślam konieczność żądania od kandydata oświadczenia na piśmie, że nie był sądownie karany, względnie jak i zaco był karany, aby ewent. mieć dostateczną podstawę do zwolnienia go w myśl art. 65 Ust. o służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r.

R. 209.

X. Wydawanie opinji. Polecam Komendantom Okręgowym pouczyć podwładnych im funkcjonarjuszów policji, aby wszelkie opinje o kandydatach do policji, jak również o czynnych funkcjonarjuszach policji traktowali jako tajemnicę urzędową i pod żadnym pozorem opinji tych nie podawali do wiadomości zainteresowanych.

R. 68.

III. Informacje o kandydatach, wstępujących na służbę do policji.

Zauważyłem, że wśród nowoprzyjętych funkcjonarjuszów policji znajdują się osoby, które już poprzednio służyły w policji lub pokrewnych organizacjach i zostały z takowych zwolnione, wskutek braku kwalifikacji do służby policyjnej, a nawet w drodze dyscyplinarnej. Dowodzi to niedostatecznego badania przeszłości kandydatów przy przyjmowaniu na służbę. Dla uniknięcia na przyszłość tego rodzaju wypadków, polecam Pp. Komendantom Okręgowym przestrzegać, aby kandydaci na funkcjonarjuszów policji w podaniach zaznaczali, czy służyli poprzednio w policji, lub podobnej do policji organizacji. Kandydatów należy uprzedzać, że podanie nieprawdziwych lub nieścisłych informacji pod tym względem pociągnie za sobą natychmiastowe zwolnienie ze służby.

R. 131.

VII. W sprawie zasięgania opinji o kandydatach na urzędy państwowe.

Podaję do wiadomości i zastosowania pismo Prezydjum Rady Ministrów, podane w okólniku Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 32 z dnia 24 maja 1921 r. Nr. P. O. 1222.

„Odwołując się do uchwał Rady Ministrów z dnia 16 maja 1919 r. oraz z dnia 1, względnie 5 maja 1920 r. oraz do okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1919 r. L. 5611/19, proszę Pana Ministra (Naczelnika, Prezesa, Szefa) o wydanie zarządzenia, by przy przyjmowaniu kandydatów na posady w służbie państwowej, władza przyjmująca, o ile tylko dowie się, że kandydat już poprzednio znajdował się w służbie państwowej zasięgała o nim obowiązkowo opinji u władzy, w której był poprzednio zajęty.

Niejednokrotnie bowiem zdarza się, że urzędnik zwolniony w myśl art. 42 i 46 Tymczasowych Przepisów Służbowych dla urzędników państwowych, otrzymuje inną częstokroć korzystniejszą posadę w służbie państwowej, zwolnienie zaś takie następuje także wskutek nieudolności lub niedbalstwa urzędnika, względnie popełnienia przekroczeń służbowych, za które winien być pociągnięty do odpowiedzialności w drodze dyscyplinarnej.

Nadanie takim jednostkom ponownie posady w służbie państwowej czyni bezprzedmiotowem poprzednie ich zwolnienie oraz wpływa demoralizująco na pracowników państwowych i podkopuje autorytet władzy.

O. 1229 z d. 23/VII 1925 r.

Zbieranie informacji o kandydatach na niższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

Wobec zaszłego wypadku przyjęcia do policji państwowej w charakterze niższego funkcjonarjusza, oficera rezerwy W. P., przeciwko któremu władze wojskowe wdrożyły dochodzenia o przestępstwo, popełnione podczas służby wojskowej, polecam Pp. Komendantom zwracać się do Oddziału V Sztabu Generalnego w Warszawie z prośbą o udzielenie opinji i informacji za czas służby wojskowej o każdym kandydacie na niższego funkcjonarjusza p. p., oficerze rezerwy, niezależnie od dotychczas praktykowanego zbierania informacji i przeprowadzenia wywiadów, dotyczących opinji, karalności i zachowania się kandydatów.

Odnośnie szeregowych rezerwy, zwracać się należy o opinje i informacje, dotyczące zachowania się ich i karalności na służbie wojskowej — do oddziałów macierzystych.

R. 225.

VI. Zbieranie informacji o karalności kandydatów na niższych funkc. p. p.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym, aby o wszystkich kandydatach na niższych funkcjonarjuszów p. p., uprzednio przyjęcia ich na służbę były również zasięgane informacje w Wydziale Ewidencji Skazanych Ministerstwa Sprawiedliwości (Warszawa, ul. Długa Nr. 7) o ich poprzedniej karalności.

O. 964 z d. 5/IV 1924 r.

Informacje o karalności kandydatów do p. p.

Ministerstwo Sprawiedliwości pismem z dnia 26 marca r. b. Nr. II. S./776/24 zawiadamia, że poszczególne Komendy Okręgowe P. P., zwracając się do Urzędu Rejestracji Skazanych o kontestacje karalności kandydatów do policji państwowej, nie podają dokładnych dat co do presonaljów kandydatów, powodując przez to opóźnienia w odpowiedziach.

W związku z powyższem polecam, aby wszystkie w tych sprawach pytania zawierały: 1) nazwisko i imię kandydata, 2) wiek, 3) imiona rodziców, 4) miejsce urodzenia i 5) miejsce zapisania do ksiąg ludności stałej (przynależność gminna).

Listy zbiorowe winny być układane w ściśle alfabetycznym porządku nazwisk.

R. 328.

III. Przesyłanie korespondencji w sprawie kontestacji karnych.

Prokuratorzy przy Sądach Okręgowych na terenie b. Kongresówki uskarżają się, że urzędy policyjne z b. dzielnicy Pruskiej i Małopolski przesyłają pisma z żądaniem nadesłania kontestacji karnych, osób zamieszkałych na terytorjum b. zaboru rosyjskiego. Ponieważ sprawa ta została uregulowana rozkazem Kom. Gł. P. P. Nr. 136, przeto polecam Panom Komendantom Wojewódzkim przypomnieć rozkaz ten podwładnym organom policji, by zapytania o karalności osób zamieszkałych na terenie b. zaboru rosyjskiego były przesyłane do biura ewidencji kar przy Ministerstwie Sprawiedliwości (Warszawa, ul. Długa Nr. 7), odnośnie zaś do skazanych, zamieszkałych na terytorjum b. zaboru pruskiego i Małopolski — do odnośnych Prokuratorów przy Sądach Okręgowych.

O. 843 z d. 7/X 1923 r.

W sprawie zbierania informacji o karalności kandydatów na niższych funkc. policji.

Do wiadomości Komendy Głównej P. P. doszło, że niektórzy Pp. Komendanci Okręgowi, przyjmując zgłaszających się kandydatów do służby w p. p. w charakterze niższych funkcjonarjuszów, nie sprawdzają poprzednio ich przyjęcia w odnośnych oddziałach informacyjno-politycznych, czy kandydaci ci nie byli karani lub rejestrowani za działalność antypaństwową.

Wobec powyższego polecam w przyszłości badać szczegółowo przeszłość kandydatów na funkcjonarjuszów niższych w p. p. co do ich działalności przeciwpaństwowej.

Jednocześnie polecam Pp. Komendantom sprawdzić w Wydziale ewidencji skazanych Ministerstwa Sprawiedliwości (Warszawa, ul. Długa Nr. 7) dotychczasową karalność tych wszystkich niższych funkcjonarjuszów p. p. powierzonych Panom Okręgów, co do których przed ich przyjęciem do p. p. karalność nie była sprawdzona.

Zarządzenie powyższe ma na celu skontrolowanie, czy pomiędzy funkcjonarjuszami p. p. nie znajdują się ludzie o przeszłości kryminalnej.

R. 7a.

INSTRUKCJA

Komisje kwalifikacyjne dla funkc. p. p.

dla Komisji kwalifikacyjnych policji państwowej, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 25 ustawy o policji państwowej.

§ 1. Dla oceny o możności przyjęcia kandydatów do Policji państwowej tworzą się dwojakie Komisje kwalifikacyjne:

a) dla kandydatów na wyższych funkcjonarjuszów przy Komendzie Głównej Policji,

b) dla kandydatów na niższych funkcjonarjuszów przy powiatowych i miejskich Komendach Policji Państwowej.

§ 2. Do Komisji dla wyższych funkcjonarjuszów wchodzą:

1. Przedstawiciel Ministra Spraw Wewn., jako przewodniczący.
2. Przedstawiciel Komendy Głównej Policji Państwowej
3. Przedstawiciel Prokuratury Sądu Apelacyjnego.
4. Przedstawiciel wojskowości.
5. Lekarz.

§ 3. Do Komisji dla niższych funkcjonarjuszów wchodzą:

1. Komisarz rządowy, jako przewodniczący.
2. Prezydent lub Burmistrz danej gminy miejskiej, względnie ich zastępca lub Delegat Wydziału Powiatowego.
3. Przedstawiciel Prokuratury Państwa lub Sądu.
4. Przedstawiciel wojskowości.
5. Lekarz.
6. Kierownik miejskiej lub powiatowej policji lub ich zastępca.

UWAGA. Ponadto właściwemu Komendantowi Okręgowemu przysługuje prawo delegowania swego przedstawiciela w charakterze członka Komisji.

§ 4. Komisje kwalifikacyjne zwołuje w razie potrzeby przewodniczący na wniosek odnośnej Komendy Policji, która obowiązana jest zawiadomić członków Komisji i kandydatów o miejscu i czasie posiedzenia Komisji.

§ 5. Komisje kwalifikacyjne sprawdzają, czy kandydaci posiadają warunki, przewidziane w art. 26 ustawy o policji, a mianowicie:

1) obywatelstwo polskie,
2) nieskazitelną przeszłość,
3) wiek od 23 do 45 lat,
4) zdrowa i silna budowa ciała oraz wzrost odpowiedni,
5) znajomość języka polskiego w piśmie i słowie i umiejętność liczenia.

§ 6. Kandydaci na wyższych funkcjonarjuszów policji muszą, prócz warunków zdrowia i moralności, posiadać wykształcenie: do zastępcy Komendanta Okręgowego włącznie — conajmniej świadectwo z ukończenia średniego zakładu naukowego, na Komendantów Okręgowych, Zastępcę Głównego Komendanta i Głównego Komendanta — wykształcenie wyższe.

Oficerowie rezerwy, o ile nie posiadają wyższego wykształcenia, mają prawo kandydatów z wykształceniem średnim.

W drodze wyjątków w okresie pierwszego roku mogą być odnośnie do wykształcenia i wieku czynione wyjątki od powyższych warunków.

§ 7. Komisja zarządza przedewszystkiem badanie lekarskie,, następnie zaś bada przedłożone dokumenty i świadectwa kandydatów, oraz wyjaśnia zachodzące wątpliwości przez wypytanie i egzaminowanie kandydatów.

Kandydaci na wyższych funkcjonarjuszów policji mogą być przez Komisję kwalifikacyjną od powyższych badań zwolnieni. W wypadku zwolnienia przez Komisję od badania lekarskiego kandydat winien złożyć świadectwo urzędowego lekarza o stanie swego zdrowia.

§ 8. Orzeczenia Komisji zapadają w nieobecności kandydata większością głosów. Do prawomocności orzeczeń wystarcza obecność trzech członków Komisji.

§ 9. Orzeczenia Komisji opiewają:

1) może być przyjęty,
2) nie może być przyjęty,
3) należy przeprowadzić uzupełniające dochodzenia.

§ 10. Orzeczenia Komisji podaje się kandydatom ustnie do wiadomości.

Piśmienne poświadczenia mogą być wydawane tylko na żądanie władz wojskowych, państwowych i samorządowych.

§ 11. Orzeczenia Komisji kwalifikacyjnej nie nadają kandydatom prawa do przyjęcia do policji państwowej.

§ 12. Protokuł z posiedzenia Komisji spisuje urzędnik Komendy Policji, która zwołała posiedzenie.

Po podpisaniu przez wszystkich członków Komisji protokuł należy złożyć do przechowania w archiwum urzędowym.

R. 110.

VI. Przewodniczenia w Komisjach kwalifikacyjnych.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 406 z dnia 17 grudnia 1920 r. w sprawie przewodniczenia w Komisjach kwalifikacyjnych:

„Wyjaśniając i uzupełniając § 3 instrukcji dla Komisji kwalifikacyjnych policji państwowej z dnia 29 sierpnia 1919 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 2 z 1920 r. poz. 775), zarządzam niniejszem, że prawo przewodniczenia w Komisjach kwalifikacyjnych dla niższych funkcjonarjuszów policji państwowej przysługuje staroście tylko osobiście, zaś o ile starosta nie może być obecny osobiście na posiedzeniu Komisji, przewodnictwo z urzędu obejmuje organ „prokuratury".

R. 274.

III. Badanie stanu zdrowia kandydata do służby państwowej.

Na skutek pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1924 r. Nr. 10592 Pr., zarządzam, aby na odezwach o zbadanie stanu zdrowia kandydatów do służby państwowej wyszczególniane było stanowisko służbowe, na jakie kandydat ma być przyjęty, oraz uprzedzanie kandydatów, aby idąc na badanie mieli przy sobie dowód osobisty.

R. 96.

VIII. Zdyskwalifikowani kandydaci.

W uzupełnieniu instrukcji dla Komisji kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr. 196 z dnia 1 września 1919 r.) wyjaśniam, że raz zdyskwalifikowany kandydat na Komisji kwalifikacyjnej policji państwowej, może być przedstawiany ponownie najwyżej dwa razy, przyczem za pierwszym razem władza przedstawiająca go nie jest skrępowaną żadnym terminem, zaś drugie i ostatnie przedstawienie może nastąpić nie wcześniej jak po upływie pół roku od dnia posiedzenia Komisji, na której kandydat był powtórnie zdyskwalifikowany. Wnioski władzy o ponowne rozpatrzenie sprawy zdyskwalifikowanego kandydata muszą być należycie umotywowane. Analogiczne postępowanie należy zastosować do kwalifikowania kandydatów na niższych funkcjonarjuszów policji.

R. 8.

Zatrudnienie zdemobilizowanych żołnierzy.

4. Mając na względzie konieczność wojskowego wyszkolenia policji, podaje się do wiadomości Komendantów Okręgowych, iż przy przyjmowaniu funkcjonarjuszów policji

należy oddawać pierwszeństwo zdemobilizowanym żołnierzom Wojsk Polskich, posiadającym odpowiednie kwalifikacje do służby policyjnej.

R. 168.

IV. Przyjmowanie do służby państwowej b. wojskowych.

Zgodnie z okólnikiem Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 74 z dnia 15 maja r. b. przy przyjmowaniu do służby państwowej należy przestrzegać zasadę, aby przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo do objęcia posady mieli oficerowie Wojsk Polskich, zwolnieni z czynnej służby.

R. 305.

III. Werbunek rezerwistów do szeregów policji.

Doświadczenie wykazało, że zwalniani do rezerwy po odbyciu obowiązkowej służby żołnierze stanowią cenny materjał dla policji, bo posiadają wyszkolenie wojskowe i znają zasady dyscypliny, przez co szkolenie ich jako rekrutów policyjnych jest znacznie ułatwione. Zasadniczo więc korpus policji powinien się kompletować z tego źródła z wyjątkiem tych wypadków, kiedy kandydat posiada tak cenne inne kwalifikacje, że całkowicie równoważą brak przygotowania wojskowego.

Ażeby materjał ludzki kandydujący z wojska do policji mógł być poddany zawczasu pewnej selekcji, polecam Pp.: Komendantom Wojewódzkim nawiązać stały kontakt z odnośnymi D. O. K. W powyższej sprawie nastąpiło porozumienie K. Gł. P. P. z Min. Spraw Wojsk., które pismem z dnia 26 października 1925, Nr. 28141/Pob. Og. Org. wydało polecenie wszystkim D. O. K. współdziałać z organami policyjnymi przy werbowaniu kandydatów-rezerwistów do szeregów policji. Werbunek kandydatów-rezerwistów do policji ustalony został jak następuje: Pp. Komendanci Wojewódzcy zgłoszą do właściwych D. O. K. dwa razy do roku, t. j. 1 stycznia i 1 sierpnia liczbę wakujących stanowisk w policji, warunki przyjęcia i służby wogóle. D. O. K. zaś ze swej strony podadzą niezwłocznie do wiadomości podległych formacji, celem ogłoszenia ich wszystkim szeregowym, przechodzącym w okresach wiosennym, względnie jesiennym do rezerwy. Do podań zgłaszających się szeregowych będą dołączone przez D-wo formacji wyciągi z księgi kar oraz opinja dowódcy formacji według poniższego wzoru. Podania te będą przesyłane przez D. O. K. Pp. Komendantom Wojewódzkim conajmniej na miesiąc przed zwolnieniem reflektantów do rezerwy, ażeby władza policyjna mogła jeszcze przed tym terminem wydać decyzję i w ten sposób oszczędzić w wielu wypadkach kandydatom niepotrzebnego podróżowania.

R. 307.

XIII. Werbunek rezerwistów do szeregów policji.

Zgodnie z pismem Min. Spraw Wojsk. z dnia 12 listopada 1925 r. Nr. 31191/Pob. Og. oraz po porozumieniu się z Dowództwem K. O. P., niniejszem polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim przesyłać zgłoszenia w sprawie werbunku rezerwistów do szeregów policji do Dowództwa K. O. P. w myśl wskazówek, zawartych w p. III rozkazu K. Gł. policji Państwowej Nr. 305.

O. 817 z d. 1/IX 1923 r.

(Min. Spraw Wewn. P. O. 5367 z d. 11 maja 1923 r.).

W sprawie obsadzania wolnych stanowisk w urzędach państwowych inwalidami.

Poniższy okólnik Min. Spr. Wewn. przesyłam do wiadomości i zastosowania:

Na skutek uchwały Rady Ministrów z dnia 7 marca 1923 r. zarządzam, co następuje:

1. Wszelkie władze państwowe, do których należy nominowanie urzędników i niższych funkcjonarjuszów, obowiązane są obsadzać wolne stanowiska w urzędach państwowych inwalidami lub niemającemi dostatecznych środków do życia wdowami po inwalidach, po poległych i zmarłych w rozumieniu art. 1 i 2 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 32 poz. 195), a w razie braku z pośród nich odpowiednich kandydatów — zdemobilizowanymi żołnierzami Wojsk Polskich (z wyjątkiem karanych za dezercję lub inne przekroczenia służbowe), którzy brali udział w walkach o niepodległość i zjednoczenie Polski, o ile kwalifikacje kandydata-inwalidy lub wdowy po inwalidzie, po poległym i zmarłym lub zdemobilizowanego żołnierza są równe lub wyższe niż innych kandydatów.

O kwalifikacjach do objęcia odnośnego stanowiska i uzdolnieniach inwalidy lub wdowy po inwalidzie, po poległym i zmarłym lub zdemobilizowanego żołnierza decyduje władza powołana do mianowania urzędnika, względnie niższego funkcjonarjusza.

2. Wszelkie władze państwowe, w razie potrzeby obsadzenia posady urzędnika do IX stopnia służbowego włącznie lub niższego funkcjonarjusza wszystkich stopni, winny zwracać się do najbliższego państwowego urzędu pośrednictwa pracy o przedstawienie odpowiednich kandydatów z pośród inwalidów wojennych, a także niemających dosta-

tecznych środków do życia wdów po inwalidach, po poległych i zmarłych, w rozumieniu art. 1 powołanej w p. 1 ustawy, względnie z pośród zdemobilizowanych żołnierzy Wojsk Polskich, nie karanych za dezercję oraz inne przekroczenia służbowe.

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy do dni 14 od otrzymania powyższego polecenia albo przedstawią odpowiednich kandydatów z pośród osób, wymienionych w p. 1 niniejszego rozporządzenia z dokładnem zakomunikowaniem ich kwalifikacji i dołączeniem dowodów na okoliczność, że kandydaci są inwalidami, wdowami po inwalidach, po poległych i zmarłych lub zdemoblizowanymi żołnierzami, albo powiadomią urząd, że takich kandydatów w ewidencji nie posiadają.

Jeżeli kwalifikacje kandydatów, przedstawianych przez państwowy urząd pośrednictwa pracy nie są wystarczające do objęcia odnośnej posady, lub jeżeli kandydaci państwowego urzędu pośrednictwa pracy, zamianowani przez odnośny urząd, nie zgłoszą się do służby w terminie określonym w art. 13 ustawy o państwowej służbie cywilnej, lub jeżeli państwowy urząd pośrednictwa pracy w terminie oznaczonym w ustępie 2 punktu 2 niniejszego rozporządzenia nie nadeśle żadnej odpowiedzi, względnie powiadomi, że takich kandydatów w ewidencji nie posiada, wtedy wolne stanowisko służbowe ma być obsadzone innym kandydatem według uznania władzy powołanej do mianowania.

Przy redukcji personelu należy zatrzymywać, o ile można inwalidów i wdowy w rozumieniu art. 1 wymienionej ustawy inwalidzkiej oraz zdemobilizowanych żołnierzy Wojsk Polskich, a zwalniać przedewszystkiem innych urzędników, posiadających równe kwalifikacje z osobami, wymienionemi wyżej.

O. 434 z d. 9/X 1922 r.

Przyjmowanie szoferów. Ponieważ charakter służby szoferów policyjnych jest zupełnie odmienny od zwykłej pracy szoferów, jak również ich subordynacja i odpowiedzialność za wykonywanie czynności winna być taką samą jak każdego umundurowanego funkcjonarjusza policji, przeto polecam Panom Komendantom, zgodnie z decyzją Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, z dnia 11 września r. b. zakwalifikować na ogólnych zasadach szoferów pracujących w policji do służby zewnętrznej w charakterze przodowników lub st. przodowników.

O. 1066 z d. 1/VIII 1924 r.

Przyjmowanie do służby zwolnionych na własną prośbę. Niżsi funkcjonarjusze p. p. zwolnieni z policji na własną prośbę, ale w następstwie odmowy przejścia na inne stanowisko służbowe, nie mogą być przyjmowani ponownie do służby w jakimkolwiek Okręgu p. p. przez Pp. Komendantów Okręgowych. Decyzję co do przyjmowania takich kandydatów w wyjątkowych wypadkach zastrzegam sobie; wnioski przychylne w takich sprawach winny być kierowane do Głównej Komendy Wydział III z aktami i opinją Komendanta Okręgu, w którym kandydat się zwolnił ze służby. Odmowne załatwienie podania o ponowne przyjęcie nie wymaga mojej aprobaty.

W związku z powyższem przypominam, że skorowidze zwolnionych winny być w Komendach Okręgowych prowadzone z większą dokładnością, bo zdarzało się, że do policji dostawali się ludzie, którzy nietylko służyli kiedyś w p. p., ale byli nawet dyscyplinarnie wydaleni, a Komenda przyjmująca o tem nie wiedziała.

R. 278.

VI. Oświadczenia nowo przyjmowanych funkcjonarjuszów. Zamiast różnorodnych zobowiązań i deklaracji, wymaganych częstokroć od nowo przyjmowanych kandydatów do policji, polecam odbierać tylko jedno ogólne pisemne oświadczenie, że kandydatowi znane są obowiązki, wynikające dla niego ze stosunku, który państwo z nim zawiera, ze specjalnem wyjaśnieniem § 1 Przepisów koszarowych (przymus skoszarowania) i § 20 Tymcz. Instrukcji Służbowej (rygory, dotyczące zawierania związków małżeńskich).

R. 104.

V. Mianowanie niższych funkcjonarjuszów. Wyjaśniam, że mianowanie niższych funkcjonarjuszów służby wewnętrznej w Urzędach policyjnych (woźnych, szoferów, gońców i t. p.) Komend Okręgowych i Powiatowych należy do kompetencji Komendantów Okręgowych, o ile zaś chodzi o odnośnych funkcjonarjuszów Komendy Głównej — do Komendanta Głównego.

O. 1310 z d. 4/II 1926 r.

W sprawie przyjmowania do służby w p. p. niższych funkcjonarjuszów. Na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 1925 r. i zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 8 z dnia 19 stycznia 1926 r. Nr. dz. A. P. 223, zarządzam, aby po cofnięciu istnie-

jącego zakazu kandydaci na stanowiska niższych funkcjonarjuszów byli przyjmowani na próbną służbę do policji państwowej li tylko w charakterze p. o. posterunkowego.

Wyjątek stanowią oficerowie rezerwy W. P., oraz kandydaci z pełnem średniem wykształceniem (ukończone gimnazjum z maturą), którzy w wypadkach zasługujących na szczególniejsze uwzględnienie mogą być przyjmowani odrazu do służby w p. p. w stopniu p. o. przodownika, ale tylko na wakujące etaty w tym stopniu służbowym.

R. 249.

I. Objęcie służby oraz składanie przyrzeczenia i przysięgi służbowej.

Wobec zaobserwowanych licznych wypadków nieprzestrzegania przepisów art. 13 i 15 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej, polecam celem ścisłego wykonania, co następuje:

1. Na pismach przyjęcia na służbę do p. p. wyższych funkcjonarjuszów i urzędników Komendanci Okręgowi, a na pismach przyjęcia do p. p. niższych funkcjonarjuszów i służby niższej jak to: woźnych, gońców i t. p. przydzielonych do Komend Okręgowych — Komendanci Okręgowi, a pozostałych bezpośrednio przełożone władze, a więc Naczelnik Urzędu Śledczego w Warszawie, Kierownicy Ekspozytur Śledczych, Komendanci powiatowi, Komendanci miast, Kierownicy komisarjatów, Komendanci rezerw i Komendanci szkół (z wyjątkiem Komendantów posterunków) winni stwierdzać swoim podpisem datę objęcia służby przez nowoprzyjętych funkcjonarjuszów. Następnie na przyrzeczeniu służbowem przyjętego na próbną służbę funkcjonarjusza, należy również odnotować datę objęcia służby i stwierdzić to podpisem. (Przyrzeczenia służbowe niższych funkcjonarjuszów i służby niższej załączać do ich akt osobistych, a wyższych funkcjonarjuszów i urzędników nadsyłać do Komendy Głównej). Datę objęcia służby przez Komendantów Okręgowych, wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników przydzielonych do Komendy Głównej P. P. stwierdza na piśmie nominacyjnem i przyrzeczeniu służbowem Komendant Główny, a niższych funkcjonarjuszów i służby niższej — odnośni Naczelnicy Wydziałów i Komendant Szkoły Głównej.

2. Komendanci Okręgowi obowiązani są osobiście odbierać przyrzeczenia służbowe w przepisanej formie (patrz art. 15 Ustawy o Państw. Sł. Cyw.) od wszystkich wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników przyjętych na próbną służbę do podległych im Okręgów, przy objęciu przez nich służby, oraz od niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej przydzielonych do Komendy Okręgowej. Przyrzeczenia służbowe od niższych funkcjonarjuszów i służby niższej odbierają bezpośrednio przełożone władze wymienione w punkcie 1.

Przyrzeczenia służbowe od Komendantów Okręgowych, od wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników przydzielonych do Komendy Głównej odbiera Komendant Główny, a od niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej odnośni Naczelnicy Wydziałów i Komendant Szkoły Głównej.

3. Przysięgę służbową od mianowanych na stałe wyższych funkcjonarjuszów Komend Okręgowych i bezpośrednio podporządkowanych Komendantom Okręgowym od: Naczelnika Okręgowego Urzędu Śledczego w Warszawie, Komendantów Szkół Okręgowych, Komendantów Rezerw Okręgowych, Komendantów Powiatowych, Komendantów miast i Kierowników komisarjatów w Warszawie, jak również i od wszystkich urzędników, niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych do Komend Okręgowych odbierają, w przepisanej formie osobiście Komendanci Okręgowi.

Przysięgę służbową od mianowanych na stałe wyższych i niższych funkcjonarjuszów i urzędników p. p. oraz służby niższej, nie podporządkowanych bezpośrednio Komendantom Okręgowym, odbierają w ten sam, jak wyżej podano sposób, przełożone ich władze, a więc Naczelnik Okręgowego Urzędu Śledczego w Warszawie, Kierownicy Ekspozytur Śledczych, Komendanci Powiatowi i Kierownicy Komisarjatów (z wyjątkiem Komendantów posterunków).

Przysięgę służbową od wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników Komendy Głównej, oraz od Komendantów Okręgowych odbiera Komendant Główny, a od niższych funkcjonarjuszów i służby niższej Komendy Głównej odnośni Naczelnicy Wydziałów i Komendant Szkoły Głównej.

Przysięgi służbowe wyższych funkcjonarjuszów i urzędników należy nadsyłać do Komendy Głównej do aktów personalnych, a niższych funkcjonarjuszów załączać także do ich akt osobistych.

Forma składania przysięgi przepisana jest w art. 4, 5 i 6 dekretu z dnia 20 lutego 1918 r. (Dziennik Praw Nr. 4 — 1918 r. poz. 6), tekst zaś przysięgi dla funkcjonarjuszów policji znajduje się w Ustawie z dnia 24 lipca 1919 r. o policji państwowej, a dla urzędników w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1919 r. (Dziennik Ustaw Nr. 89 — 1919 r. poz. 486)

O. 410 z d. 11/IX 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. P. O. 6608 z d. 26/VI 1922 r.).

Składanie przysięgi. Na pismo z dnia 4 lutego 1922 r. L. 1607/Pr. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów wyjaśnia, że od wszystkich Ministrów, urzędników i sędziów należy odbierać przysięgę według tekstu roty, przepisanej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 486). Według przepisów prawnych obowiązujących w Państwie Polskiem każdy należy do jednego z wyznań, względnie stowarzyszeń religijnych; przynależność wyznaniowa jest uwidoczniona w odnośnych księgach metrykalnych, księgach ludności i t. p.

Wobec tego okoliczność, że dany urzędnik uważa się za bezwyznaniowego, jest dla sprawy jego zaprzysiężenia obojętną.

R. 315.

XI. Objęcie służby oraz składanie przyrzeczenia i przysięgi służbowej. Przypominam o bezwzględnem przestrzeganiu polecenia, zawartego w rozkazie Komendy Głównej z dnia 7 kwietnia 1924 r. Nr. 249 punkt 1 i polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim przesłać niezwłocznie do Komendy Głównej P. P. dotychczas nienadesłane przyrzeczenia i przysięgi wyższych funkcjonarjuszów p. p. oraz urzędników nowoprzyjętych lub tych, którzy otrzymali definitywne nominacje.

Przyrzeczenia i przysięgi służbowe winny być opatrzone pieczęcią urzędową i podpisem odnośnych przełożonych, którzy przyrzeczenie lub przysięgę przyjęli.

Na przyrzeczeniach służbowych należy notować datę objęcia służby przez składającego przyrzeczenie i adnotację taką stwierdzić podpisem i pieczęcią urzędową.

O. 977 z d. 18/IV 1924 r.

W sprawie przyjmowania przyrzeczeń służbowych. Uzupełniając ustęp 2 punktu 1 rozkazu Komendy Głównej P. P. z dnia 7 kwietnia r. b. za Nr. 249, podaję do wiadomości i wykonania, że do czasu ustalenia w drodze prawodawczej formy przyrzeczenia służbowego, zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31 stycznia 1921 r. Nr. O. P. 3785/7, wydanego w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów, należy przyrzeczenia służbowe przyjmować według poniżej podanego tekstu, przyczem składający przyrzeczenie odczytuje jego treść wobec właściwego przełożonego wymienionego w powołanym na wstępie punkcie 1 ustępu 2 rozkazu Nr. 249, a następnie podpisuje takowe oznaczając stopień służbowy i przydział. Przełożony zaś, przyjmujący przyrzeczenie, stwierdza takowe swoim podpisem, oznaczając miejsce i datę jego przyjęcia.

Treść przyrzeczenia:

PRZYRZECZENIE SŁUŻBOWE.

Obejmując służbę w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych przyrzekam uroczyście: Dobro Państwa Polskiego, oraz dobro publiczne mieć zawsze przed oczyma; Władzy Zwierzchniej Państwa Polskiego wierności dochować; Narodowi Polskiemu wiernie służyć, wszystkich obywateli kraju w równem mając zachowaniu; przepisów prawa strzec pilnie, obowiązki swoje spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia przełożonych wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować. (Miejscowość) dnia ..... 192... r.

R. 232.

VII. Ogłoszenie decyzji odmownych osobom, ubiegającym się o przyjęcie do policji. Doszło do wiadomości Komendy Głównej, że niektóre Komendy Okręgowe przesyłają do siebie wzajemnie podania i dokumenty kandydatów, ubiegających się o przyjęcie do policji, które nie zostały uwzględnione, celem zwrotu petentom i ogłoszenia im decyzji odmownej, bądź też tylko ogłoszenia decyzji odmownej za pokwitowaniem żądając zazwyczaj zwrotu pokwitowania.

Tak względy praktyczne, jakoteż oszczędnościowe przemawiają przeciw takiej procedurze, która wymaga częstokroć pięciokrotnego załatwienia czynności kancelaryjnych, związanych z błachą korespondencją.

Polecam przeto Pp. Komendantom wydać zarządzenia, by przesyłanie zawiadomień o nieuwzględnieniu podań odbywało się za pośrednictwem poczty przy jednoczesnym zwrocie dokumentów załączonych do podania, bezpośrednio pod adresem petenta. Zważywszy zaś, że składane przy podaniach dokumenty przedstawiają dla strony zainteresowanej wartość rzeczową, a przy zwracaniu pocztą mogą zaginąć, przeto taką korespondencję należy przesyłać w listach poleconych, co daje gwarancję bezwzględnego doręczania adresatowi.

Pozostawienie na służbie państwowej sądownie karanych.

R. 230.

X. Wpływ poprzedniej karalności sądowej na dalsze pozostawanie na służbie funkc. p. p.

Wobec pomyłki drukarskiej, jaka wkradła się przy zestawieniu p. II w rozkazie Nr. 228 „Wpływ poprzedniej karalności sądowej na dalsze pozostawanie na służbie funkcjonarjuszów p. p.", niniejszem podaję ten sam punkt we właściwem brzmieniu.

„Wobec częstych zapytywań poszczególnych Pp. Komendantów Okręgowych o możliwości dalszego pozostawania na służbie funkcjonarjuszów p. p., co do których stwierdzoną została poprzednia ich karalność sądowa, wyjaśniam, co następuje.

Funkcjonarjusze p. p. ,co do których stwierdzonem zostało, iż byli karani za przestępstwa, popełnione z chęci zysku, nie mogą zgodnie z brzmieniem art. 8 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej pozostawać na służbie w policji i po stwierdzeniu ich karalności, należy ich niezwłocznie zwolnić ze służby w policji, na zasadzie art. art. 8 i 65 wspomnianej Ustawy, tudzież na zasadzie art. 26 Ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o policji państwowej. Pozostawanie na służbie w policji funkcjonarjuszów, skazanych przez Sąd za przestępstwa innego rodzaju, winno być uzależnione przedewszystkiem od charakteru popełnionego przestępstwa, w tem znaczeniu, czy odnośny czyn występny nie zawiera w sobie pierwiastków hańbiących mundur policjanta, czy też wogóle godność urzędnika państwowego, dalej od czasu, w którym czyn ten został popełniony i innych okoliczności, związanych z rodzajem przestępstwa i indywidualnością odnośnego funkcjonarjusza. Pozatem, w każdym poszczególnym wypadku, wyjąwszy przestępstwa z chęci zysku, skutki których przewidziane są w art. 8 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. winna być brana pod uwagę opinja bezpośredniej władzy przełożonej odnośnego funkcjonarjusza.

R. 240.

III. Uzupełnienie p. X Rozkazu Nr. 230. „Wpływ poprzedniej karalności sądowej na dalsze pozostawanie na służbie funkc. policji państwowej.

Uzupełniając p. X Rozkazu Nr. 230 z dnia 3 grudnia 1923 r., polecam Pp. Komendantom Okręgowym akta sprawy tych funkcjonarjuszów p. p., co do których została ujawniona karalność za przestępstwa, popełnione nie z chęcią zysku, w myśl art. 8 Ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r., w każdym poszczególnym wypadku przedkładać do decyzji Komendy Głównej P. P.

R. 269.

IV. Postępowanie w wypadkach ujawnienia uprzedniej karalności funkc. policji w drodze sądowej.

W celu ujednostajnienia trybu postępowania, w wypadkach ujawnienia uprzedniej karalności sądowej funkc. policji państwowej zarządzam, by Pp. Komendanci Okręgowi, przedkładając mi akta osobowe funkcjonarjuszów policji na podstawie rozkazu Komendy Głównej z dnia 13 lutego 1924 r. Nr. 240 p. III, załączali protokuły badania karanych funkcjonarjuszów policji w sprawie wyjaśnienia powodów ich ukarania w drodze sądowej oraz przyczyn niezameldowania o tem przy wstępowaniu do p. p.

R. 347.

VIII. Uzupełnienie rozkazów Kom. Gł. P. P. Nr.. Nr. 230 i 240 w sprawie dalszego pozostawania na służbie funkcjonarjuszów p. p. karanych sądownie.

Uzupełniając rozkazy Komendy Głównej P. P. z dnia 3 grudnia 1923 r. Nr. 230 p. X i z dnia 13 lutego 1924 r. Nr. 240 p. III polecam na przyszłość przysyłać mi do ostatecznej decyzji wszystkie sprawy dyscyplinarne tych funkcjonarjuszów, którzy za czyny, popełnione w czasie służby w policji państwowej, zostali ukarani przez sąd.

Nadmieniam, że sprawy te winny być nadsyłane w trybie art. 20 Przepisów Dyscyplinarnych wraz z całkowitemi aktami personalnemi, wnioskiem Komisji Dyscyplinarnej i decyzją odnośnego Komendanta Wojewódzkiego P. P

Przedłużanie próbnej służby i definitywne nominacje.

R. 253.

III. Próbna służba niższych funkc. p. p.

Wobec tego, że Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej nie wspomina o obowiązku odbywania przez niższych funkcjonarjuszów służby wewnętrznej (woźnych, gońców, woźniców i t. p.) służby próbnej, przez co budzą się wątpliwości, czy tego rodzaju pracowników należy przyjmując na służbę mianować odrazu definitywnie— wyjaśniam, że do cywilnych niższych funkcjonarjuszów winny być stosowane też same zasady, co do urzędników, mianowicie należy przyjmować ich na jednoroczną służbę, poprzedzającą mianowanie definitywne, uprawniające do otrzymania legitymacji z 50% zniżką na przejazdy kolejowe.

O. 1191 z d. 28/III 1925 r.

W sprawie przedłużenia okresu służby próbnej funkc. p. p.

Na skutek zapytania jednego z Pp. Komendantów Okręgowych, czy możliwe jest przedłużenie na podstawie art. 12 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej, określonego w art. 29 Ustawy o policji państwowej, czasu próbnej służby funkcjonarjuszom p. p. wyjaśniam, że postanowienia art. 12 ustęp 3 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej, nie stoją w sprzeczności z art. 29 Ustawy o policji państwowej, określającym jedynie minimum czasu służby próbnej, potrzebnej do uzyskania nominacji, przeto przepisy artykułu 12 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej są niejako uzupełnieniem powołanego art. 29 Ustawy o pol. państwowej, odnośnie do czasu trwania służby próbnej (przygotowawczej). Z brzmienia art. 29 Ustawy o policji państwowej nie wynika, aby artykuł ten stwarzał przymus dla władzy nominującej, zamianowania na stałe funkcjonarjusza p. p. po upływie półrocznej służby próbnej.

Wychodząc z powyższego założenia, należy przyjść do przekonania, że przedłużenie okresu próbnej służby funkcjonarjuszom p. p. w praktyce jest dopuszczalne i nie jest sprzeczne także i z art. 118 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej ze względu na to, że stosowanie przedłużenia w zasadzie nie narusza postanowienia art. 29 Ustawy o policji państwowej.

W związku z powyższem, polecam Pp. Komendantom, aby niezwłocznie po skończeniu 6 miesięcznej służby próbnej wyższych funkcjonarjuszów p. p., nadsyłali do Komendy Głównej P. P. umotywowane wnioski o wydanie wspomnianym wyższym funkcjonarjuszom definitywnych nominacji, bądź o przedłużenie okresu służby próbnej do jednego roku. Przed upływem rocznej służby próbnej, tym wyższym funkcjonarjuszom p. p., którym przez Komendę Główną zostanie przedłużony na ten okres, czas służby próbnej, należy ponownie wystąpić z wnioskiem o definitywną nominację, a w wyjątkowych i specjalnie uzasadnionych wypadkach, wymagających powtórnego przedłużenia służby próbnej, nadsyłać szczegółowo umotywowane wnioski o przedłużenie służby próbnej jeszcze na pewien czas, który wymienić we wniosku (nie dłuższy jednak jak do lat 2-ch). O przedłużeniu niższym funkcjonarjuszom p. p. 6-cio miesięcznego okresu służby próbnej do jednego roku decyduje Komendant Okręgowy, powiadamiając o przedłużeniu zainteresowanego niższego funkcjonarjusza.

O ile specjalne okoliczności i warunki wymagałyby przedłużenia niższym funkcjonarjuszom p. p. służby próbnej poza okres roczny, to przed upływem rocznej służby próbnej danego niższego funkcjonarjusza, należy występować do Komendy Głównej P. P. z odnośnemi wnioskami, należycie uzasadniającemi konieczność takiego przedłużenia.

O. 1271 z d. 14/XI 1925 r.

Przedłużenie okresu próbnej służby.

W jednym z okręgów policyjnych zdarzył się wypadek zwolnienia ze służby w drodze redukcji całego szeregu niższych funkcjonarjuszów policji, nieposiadających definitywnych nominacji, którzy przesłużyli nietylko okres próbnej służby, ale nawet po kilka lat w policji.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego powstała kwestja, czy należy tym funkcjonarjuszom wypłacić zasiłek, czy też odprawę i dopiero na to trzeba było uzyskać decyzję Ministerstwa Skarbu.

Nawiązując przeto do okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1191 z dnia 28 marca 1925 r. Nr. dz. 9332, polecam: funkc. policji, przyjętym na próbną służbę, o ile nie zasługują w tym czasie na definitywną nominację, przedłużać okres próbnej służby z takiem obliczeniem czasu, aby dany funkcjonarjusz mógł być powiadomiony obowiązkowo przed upływem próbnej służby.

Pozatem przypominam Pp. Komendantom zarządzenie, zawarte we wspomnianym wyżej okólniku, dotyczące nadsyłania do Komendy Głównej P. P. wniosków, co do wydania definitywnych nominacji, bądź też przedłużania okresu próbnej służby wyższym funkcjonarjuszom policji.

R. 215.

VII. Definitywne nominacje dla funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej.

Wobec niejednolitego postępowania Kom. Okr. przy definitywnem mianowaniu niższych funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej, wyjaśniam, że wszystkim tym funkcjonarjuszom, którzy przesłużyli w myśl wymagań art. 29 Ustawy o policji państwowej okres próbnej służby, należy wydawać definitywne nominacje i następnie potwierdzić je w rozkazach dziennych, a nie, jak dotychczas niektóre Komendy Okręgowe praktykowały, ograniczać się tylko na ogłoszeniu o tem w rozkazach.

O. 1384 z d. 18/IX 1926 r.

W sprawie wydawania dekretów o definitywnej nominacji niższym funkcjonarjuszom p. p.

Celem unormowania sprawy wydawania definitywnych nominacji niższym funkcjonarjuszom policji państwowej po ukończeniu przez nich okresu służby próbnej, poniżej podaję szematy tych dekretów, z poleceniem stosowania treści przy wydawaniu dekretów o definitywnej nominacji.

I tak: funkcjonarjuszom, którzy otrzymują definitywne nominacje po ukończeniu 6-miesięcznej służby próbnej, należy wydawać dekrety o następującej treści:

„Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Łodzi
Nr. .....

Warszawa, dnia 5 września 1926 r.

Do Pana Antoniego Pawłowskiego
p. o. posterunkowego Policji państwowej
na Powiat Piotrkowski.

Na podstawie art. 29 Ustawy o policji Państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Praw Nr. 61 poz. 363), mianuję Pana posterunkowym policji państwowej w Wojew. Łódzkiem z uposażeniem według XIII grupy płac ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924).

Przebyty przez Pana okres służby próbnej od dnia 1 marca 1926 r. zalicza się do rzeczywistej służby państwowej na zasadzie wspomnianego wyżej art. 29 Ustawy o policji państwowej.

Komendant Wojewódzki P. P.

Ci zaś funkcjonarjusze, którym okres służby przedłużono na podstawie okólnika Komendy Głównej P. P. z dnia 28 marca 1925 r. Nr. 1191, otrzymują dekrety jak następuje:

„Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Łodzi
Nr. .....

Warszawa, dnia 5 września 1926 r.

Do Pana Jana Lisowskiego
p. o. posterunkowego Policji Państwowej
na Powiat Piotrkowski.

Na podstawie art. 29 Ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 roku (Dz. Praw Nr. 61 poz. 363), mianuję Pana posterunkowym policji państwowej w Województwie Łódzkiem z uposażeniem według XIII grupy płac, Ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych z dnia 9 października roku (Dz. Ustaw Nr. 116 poz. 924).

Przebyty przez Pana okres służby próbnej od dnia 1 września 1925 roku zalicza się do rzeczywistej służby państwowej na zasadzie wspomnianego wyżej art. 29 Ustawy o policji państwowej, oraz art. 14 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej z dnia 17 lutego 1922 roku (Dz. Ustaw Nr. 21 poz. 164).

Komendant Wojewódzki P. P.

Przenoszenie niższych i wyższych funkcjonarjuszów P. P. i wykonanie zarządzeń K. Gł. co do przeniesień i t. d.

R. 212.

II. Prośby o przeniesienie.

W ostatnich miesiącach napływają do Komendy Głównej w wielkiej ilości prośby o przeniesienia funkcjonarjuszów policyjnych, wnoszone przez osoby stojące poza policją, a należące do rodzin niższych funkcjonarjuszów, jak żony, rodzice, siostry i t. d.

Wobec tego, że ten sposób postępowania jest sprzeczny z art. 25 p. 5 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. o obowiązku zachowania drogi służbowej nawet w sprawach osobistych, polecam Panom Komendantom Okręgowym podać do wiadomości swych podwładnych funkcjonarjuszów, że podania składane przez członków rodziny, krewnych i t. p. wogóle rozpatrywane nie będą i że jedynie funkcjonarjuszom policyjnym przysługuje prawo składania próśb w drodze służbowej. Panom Komendantom Okręgowym polecam w swoim zakresie ścisłe zastosowanie niniejszego rozkazu.

R. 231.

VII. Podania osób trzecich.

Do władz przełożonych często wpływają podania różnych osób zwykle pozostających w pokrewieństwie z funkcjonarjuszami policji, aby tą drogą wpłynąć na zmianę decyzji władz w sprawach personalnych. Wobec powyższego zgodnie z pismem Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 28 listopada 1923 r. Nr. B. P. 6315 oraz rozkazem moim Nr. 212, polecam Pp. Komendantom Okręgowym podać do wiadomości podwładnych, iż podania osób trzecich w żadnym wypadku rozpatrywane nie będą. Niezależnie od tego, o ile stwierdzonem zostanie, iż interwencja osoby trzeciej nastąpiła w porozumieniu z danym funkcjonarjuszem, funkcjonarjusz ten będzie pociągnięty do odpowiedzialności za pominięcie właściwej drogi służbowej.

R. 13.

Prośby niższych funkcjonarjuszów p. p. o przeniesienie.

1. Prośby niższych funkcjonarjuszów o przeniesienie z jednego powiatu do drugiego winny być kierowane do bezpośredniej decyzji Komend Okręgowych, a nie do Komendy Głównej Policji Państwowej.

R. 239.

I. Przenoszenie niższych funkcjonarjuszów p. p.

Wobec ograniczenia do minimum kredytów na koszty przenoszenia niższych funkcjonarjuszów p. p., polecam Pp. Komendantom zachować wielką oględność przy przenoszeniu funkcjonarjuszów p. p. ze względów służbowych.

Przenoszenia funkcjonarjuszów mogą być dokonywane w wypadkach b. poważnej natury, o ile przeniesienie dla dobra służby jest nieodzownem. Taksamo należy postępować przy przenoszeniu funkcjonarjuszów na własną prośbę, przyczem poza wyjątkowemi wypadkami można przenosić tylko wtedy, o ile zainteresowany funkcjonarjusz zrzeknie się kosztów za przeniesienie.

Wszelkie wnioski Pp. Komendantów Okręgowych o dodatkowe kredyty na ten cel nie będą rozpatrywane dopóki Komenda Okręgowa nie usprawiedliwi się z dokonanych przeniesień.

Jednocześnie zaznaczam, że organa inspekcyjne będą zwracały uwagę przy przeprowadzonych inspekcjach na przyczyny i sposób przenoszeń funkcjonarjuszów policji.

R. 301.

VII. Przeniesienia niższych funkc. p. p.

W sprawie przeniesień niższych funkcjonarjuszów p. p. wyjaśniam, że w wypadku odmownego załatwienia raportu niższego funkcjonarjusza p. p. o przeniesienie do innego Województwa, Komendant Wojewódzki p. p., któremu dany funkcjonarjusz jest służbowo podporządkowany, winien całą sprawę z materjałem rzeczowym i swoim wnioskiem, przesłać do Komendy Głównej P. P. do dalszego załatwienia i ostatecznej decyzji.

W wypadkach przychylnego potraktowania raportu niższego funkcjonarjusza p. p. o przeniesienie do innego Województwa, winien Komendant Wojewódzki, przesłać raport wraz z aktami osobistemi i swoim wnioskiem do Komendanta p. p. tego Województwa, do którego dany funkcjonarjusz prosi o przeniesienie i o ile ten ostatni Komendant Wojewódzki nie zgodziłby się na projektowane przeniesienie, winien całą sprawę ze swoim wnioskiem przesłać do Komendy Głównej P. P. do ostatecznej decyzji.

Punkt III rozkazu Nr. 247 niniejszem anuluję.

O. 1445 z d. 11/II 1927 r.

W sprawie rozpatrywania raportów niższych funkcjonarjuszów o przeniesienie.

Z nadsyłanych do Komendy Głównej Policji Państwowej akt, dotyczących przeniesienia niższych funkcjonarjuszów policji państwowej na inne miejsca służbowe, wynika, że niektórzy Pp. Komendanci sprawy te traktują zbyt powierzchownie i nie starają się zbadać okoliczności, które zmuszają danego funkcjonarjusza do zgłoszenia prośby o przeniesienie. Tymczasem niektóre z tych motywów, jak naprzykład niemożność otrzymania w miejscu przydziału służbowego

mieszkania dla swej rodziny, obowiązek opieki bądź utrzymywania, względnie dopomagania rodzicom lub najbliższej rodzinie zamieszkującym oddzielnie — w innej miejscowości, warunki zdrowotne (klimatyczne) uniemożliwiające odnośnemu funkcjonarjuszowi pobyt i pracę w danej miejscowości, są tego rodzaju okolicznościami, że często winny być brane pod uwagę i w miarę możności uwzględniane, albowiem skromnie uposażonemu niższemu funkcjonarjuszowi policji, z jednej strony łatwiej i ekonomiczniej jest prowadzić wspólne gospodarstwo, gdy tymczasem prowadzenie dwu domów doprowadza go do ruiny materjalnej, z drugiej zaś strony obowiązkiem przełożonych jest dbać o zdrowie podwładnych i umożliwić im pracę w korzystniejszych warunkach zdrowotnych.

W interesie więc służby przed nadaniem sprawie biegu, winni Pp. Komendanci jaknajskrupulatniej za pośrednictwem odnośnych organów policyjnych zbadać wszystkie okoliczności podane przez petenta, jak naprzykład: 1) czy faktycznie nie jest on w możności otrzymać mieszkanie w miejscu służby i sprowadzić rodzinę, 2) czy rzeczywiście i dlaczego ciąży na nim obowiązek utrzymywania lub dopomagania najbliższej rodzinie, jak to rodzicom, braciom, siostrom i w jakiej formie pomoc ta się wyraża, 3) czy faktycznie stan jego zdrowia wymaga według opinji lekarzy przeniesienia do innej miejscowości, posiadającej lepsze warunki zdrowotne (klimatyczne), 4) inne okoliczności zgłoszone w podaniu, a mogące mieć istotne znaczenie dla zadecydowania o przychylnem lub odmownem załatwieniu prośby petenta.

Gdyby jednak podane przez petenta okoliczności po sprawdzeniu okazały się niezgodnemi z prawdą i petent chciał swych przełożonych wprowadzić w błąd, należy pociągnąć takiego funkcjonarjusza do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W razie nieuwzględnienia prośby zainteresowanego, akta nadsyłane do Komendy Głównej P. P. do ostatecznej decyzji winny bezwzględnie zawierać dokładne sprawozdanie o wynikach przeprowadzonych wywiadów, aby Komendant Główny P. P. mógł się zorjentować w całokształcie sprawy.

O. 1178 z d. 14/II 1925 r.

W sprawie przenoszenia wyższych funkc. p. p.

Pismem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 stycznia r. b. za Nr. B. P. 621/25, zostałem upoważniony do zarządzenia przeniesienia i do podpisywania dekretów tranzlokacyjnych wyższych funkcjonarjuszów p. p., od aspiranta do komisarza włącznie, z wyjątkiem Komendantów Wojewódzkich i powiatowych p. p., z terenu jednego Województwa na teren drugiego, po uzgodnieniu wniosków, dotyczących przeniesienia wspomnianych wyższych funkcjonarjuszów p. p. z właściwymi naczelnikami władz administracyjnych II instancji (w m. st. Warszawie z Komisarzem Rządu). O ile uzgodnienie danego wniosku z jakichkolwiek przyczyn nastąpić nie może, sprawę odnośnej tranzlokacji decyduje p. Minister Spraw Wewnętrznych. Do decyzji p. Ministra w dalszym ciągu zastrzeżone zostały sprawy przeniesienia wszystkich wyższych funkcjonarjuszów p. p., od nadkomisarza do inspektora włącznie, oraz Komendantów Wojewódzkich i powiatowych policji państwowej.

Odnośnie przenoszenia innych niewymienionych wyżej wyższych funkcjonarjuszów w granicach, czyli wewnątrz Okręgów policyjnych (Województw), to zgodnie z art. 20 Ustawy o policji państwowej, przeniesienia takie zarządzają Komendanci Wojewódzcy p. p. za aprobatą naczelników władz administracyjnych II instancji (w m. st. Warszawie Komisarza Rządu), a w wypadkach nieosiągnięcia zgody, decyduje p. Minister Spraw Wewnętrznych.

Komunikując o powyższem, polecam Pp. Komendantom, aby oprócz wszystkich wniosków tranzlokacyjnych wyższych funkcjonarjuszów p. p. zastrzeżonych niniejszym okólnikiem do aprobaty p. Ministra i mojej, przedstawiali także do Komendy Głównej do uzgodnienia, przed zarządzeniem przeniesienia i podpisaniem przez Panów dekretów tranzlokacyjnych, wnioski, dotyczące przeniesienia wewnątrz Okręgów wyższych funkcjonarjuszów p. p. od aspiranta do komisarza włącznie, z wyjątkiem Komendantów powiatowych.

Zarazem zaznaczam, że stosownie do przytoczonego na wstępie pisma p. Ministra, mogę wydawać Komendantom Wojewódzkim polecenia w przedmiocie dokonywania przez nich za zgodą i aprobatą wymienionych wyżej władz administracyjnych potrzebnych tranzlokacji wyższych funkcjonarjuszów wewnątrz okręgów, a w wypadku nieosiągnięcia zgody, decyzja w tym względzie należy do Pana Ministra.

O. 1366 z d. 10/VIII 1926 r.

Przenoszenie wyższych funkc. p. p.

Okólnik Komendy Głównej Pol. Państwowej Nr. 1178 z dnia 14 lutego 1925 r. Nr. dz. 4078 nie jest ściśle przestrzegany. W szczególności nie stosują się Pp. Komendanci do punktu 4 tego okólnika, odnośnie nadsyłania do Komendy Głównej P. P. do uzgodnienia przed zarządzeniem przeniesienia, wniosków, dotyczących tranzlokacji wewnątrz Województwa wyższych funkcjonarjuszów policji od aspiranta do komisarza włącznie z wyjątkiem Komendantów powiatowych.

Polecam przeto Panom Komendantom zastosować się ściśle do zarządzeń, zawartych we wspomnianym okólniku, przyczem w dekretach przeniesienia omawianych wyższych funkcjonarjuszów policji zaznaczać, że zostają przeniesieni na nowe stanowisko służbowe za zgodą Komendanta Głównego Policji Państwowej.

O. 757 z d. 10/VII 1923 r. 365/pL

Wnioski o przeniesienia i awanse.

Podaję do wiadomości, że od dnia 17 b. m. w myśl rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych wszelkie awanse i przeniesienia wyższych funkcjonarjuszów policyjnych bez względu na zajmowane przez nich stanowisko, winne być dokonywane w ścisłem porozumieniu się z władzami administracyjnemi.

Zawiadamiam przeto Panów, iż w myśl powyższego uwzględniać będę w przyszłości tylko te wnioski na przeniesienia i awansy, które zaopatrzone zostaną pisemną adnotacją Pana Wojewody.

R. 7.

Opuszczenie miejsca urzędowania.

7. Komenda Główna P. P. podaje do wiadomości, iż dekrety nominacyjne oraz przeniesienia nie upoważniają osób interesowanych do objęcia stanowiska, względnie opuszczenia poprzedniego miejsca urzędowania bez specjalnego polecenia Komendy Głównej P. P.

R. 9.

Wykonanie zarządzeń K. Gł. P. P.

W sprawie § 7 „Do wiadomości i wykonania" Rozkazu Nr. 7 Komenda Główna P. P. wyjaśnia, że wykonanie zarządzeń Komendy Głównej co do objęcia stanowisk, przeniesień, urlopów i zwolnień należy do obowiązków Komendantów Okręgowych. W tym celu Komenda Główna P. P. wszelkie dekrety nominacyjne, przeniesienia, urlopy i zwolnienia przesyłać będzie do wykonania do Komendantów Okręgowych P. P.

Komendanci Okręgowi P. P. winni prowadzić ewidencję dekretów nominacyjnych, przeniesień i zwolnień i bezzwłocznie zawiadomić Komendę Główną o wykonaniu wydanych przez Komendę Główną dekretów nominacyjnych, przeniesieniach i zwolnieniach.

Redukcje i zwalnianie funkcjonarjuszów państw. ze służby. Doręczanie dekretów zwolnionym i wydalonym ze służby.

R. 258.

VI. Sposób przeprowadzenia zarządzonej redukcji personelu urzędniczego.

Podaję do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 49 z dnia 17 maja 1924 r.

„Reskryptami Okólnemi z dnia 15 listopada 1923 r. Nr. OP. 12719 i z dnia 14 grudnia 1923 r. Nr. OP. 18372 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podało do wiadomości zasady, któremi w myśl uchwał Rady Ministrów z dnia 28 października 1923 r. i z dnia 31 października 1923 r. należało się kierować przy przeprowadzeniu redukcji funkcjonarjuszów państwowych.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1924 r. wyżej powołane uchwały Rady Ministrów uległy reasumpcji, ustalone natomiast zostały następujące zasady:

1. Na wypadek redukcji etatów w danym urzędzie (zakładzie, przedsiębiorstwie i wogóle instytucji państwowej) należy wziąć pod uwagę personel całego urzędu, a nie tych tylko jego jednostek organizacyjnych (departamentów, wydziałów, oddziałów i t. p.), które bezpośrednio redukcją etatów zostały dotknięte; wśród personelu tego, redukcji ulec winni ci, których zwolnienie najmniej pociąga za sobą szkód dla sprawności służby i najmniej obciąża Skarb Państwa, przyczem należy brać pod uwagę wiek funkcjonarjusza, jego doświadczenie, kwalifikacje do użycia w służbie i t. p. okoliczności.

2. Opinje komisji kwalifikacyjnych winny być jednym z czynników decydujących przy redukcji personelu w tym sensie, że przedewszystkiem powinni być zwalniani ze służby funkcjonarjusze ze słabszemi opinjami wymienionych komisji tudzież nieodpowiadający wymaganym przez przepisy warunkom pod względem wykształcenia.

3. Przedewszystkiem zaś zwalniać należy na skutek zarządzonej redukcji etatów funkcjonarjuszów, którzy nie nabyli jeszcze praw do emerytury, z pomiędzy nich w pierwszym rzędzie samotnych; zwalniać można funkcjonarjuszów, którzy już nabyli prawa do pełnego zaopatrzenia emerytalnego; bezwzględnie unikać należy redukowania tych funk-

cjonarjuszów, którym służą już prawa do częściowego zaopatrzenia emerytalnego, którzy zaś w myśl obowiązujących przepisów nie utracili zdolności do pracy.

4. W pierwszym rzędzie ulegać redukcji winny żony i dzieci funkcjonarjuszów państwowych, prowadzących z niemi wspólne gospodarstwo domowe, pełniące służbę w urzędach, zakładach, przedsiębiorstwach i wogóle instytucjach państwowych — przyczem możliwie unikać należy redukowania funkcjonarjuszów, którzy są obowiązani prawnie i moralnie do utrzymywania swej najbliższej rodziny, t. j. żony i dzieci nieletnich.

5. Przy wszelkich redukcjach należy mieć wzgląd na byłych ochotników wojskowych i inwalidów i redukować z pomiędzy nich tylko niedostatecznie służbowo skwalifikowanych.

6. Oznaczenie funkcjonarjuszów, mających być zwolnionymi ze służby na skutek redukcji etatów, należy przy ścisłem uwzględnieniu wszystkich powyżej przytoczonych okoliczności wyłącznie do Ministra, względnie, gdy chodzi o instancje niższe, do tych zwierzchników, którzy są z mocy przepisów powołani do mianowania, względnie przyjmowania funkcjonarjuszów do służby.

7. Utrzymuje się nadal w mocy obowiązek obsadzania, o ile tego zachodzi potrzeba niezbędna, wakujących stanowisk i posad tylko funkcjonarjuszami zredukowanymi przedewszystkiem w obrębie tej samej gałęzi służby, a w razie braku takich — funkcjonarjuszami zredukowanymi lub podlegającymi redukcji w obrębie innych gałęzi służby, wybierając oczywiście, z pośród nich takich, którzy z punktu widzenia interesu służby i Skarbu Państwa posiadają indywidualnie najwięcej warunków dodatnich.

W tym celu Szefowie władz, urzędów i instytucji państwowych mają się wzajemnie porozumiewać i współdziałać.

Podając Panom powyższe zasady do wiadomości na podstawie okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 maja 1924 r. Nr. 49/6258, polecam ścisłe ich przestrzeganie na wypadek redukcji etatów w powierzonych Panom władzach i urzędach.

R. 164.

II. Zwalnianie funkc. policji podczas dochodzeń dyscyplinarnych.

Odwołując się do art. 60 ustawy z dnia 17 lutego 1922 roku (Dz. Ustaw poz. 164/1922 r.), P. Minister Spraw Wewn. zarządza, co następuje:

W czasie toczącego się dochodzenia dyscyplinarnego nie należy urzędnika, przeciw któremu wytoczono dochodzenie, zwalniać ze służby, ani na własną jego prośbę, ani w drodze zarządzenia władzy służbowej, bez otrzymania na to specjalnego w każdym wypadku zezwolenia Ministerstwa (okólnik Min. Spraw Wewn. Nr. 56 z dnia 19 kwietnia 1922 roku).

Wyciąg z okólnika M. S. Wewn. O. P. 12719 z d. 15/XI 1923 r.

Zwolnienie funkcjonarjusza, pozostającego w dochodzeniu dyscyplinarnem w drodze redukcji.

Zaznacza się, iż pozostawienie funkcjonarjusza w dochodzeniu dyscyplinarnem nie ma go obronić od usunięcia ze służby w drodze redukcji. Wobec powyższego przepis zawarty w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 56 z dnia 19 kwietnia 1922 r. Nr. P. O. 3165 zawiesza się.

O. 1189 z d. 13/III 1925 r.

W sprawie zwolnienia ze służby w trybie art. 116 Ustawy o Państwowej Sł. Cyw. funkc. p. p., pozostających w dochodzeniu dyscyplinarnem.

Na skutek zapytania jednego z Komendantów Okręgowych, czy mogą być zwalniani ze służby, w trybie art. 116, Ustawy o Państwowej Sł. Cyw., funkcjonarjusze p. p., pozostający w dochodzeniu dyscyplinarnem, wyjaśniam, że przepisy art. 60 Ustawy o Państwowej Sł. Cyw. z dnia 17 lutego 1922 r. winne być bezwzględnie przestrzegane, to jest że urzędnik (funkcjonarjusz p. p.) w czasie toczącego się przeciwko niemu dochodzenia dyscyplinarnego nie może być zwolniony ze służby, ani na własną prośbę, ani w drodze zarządzenia władzy służbowej, bez otrzymania na to specjalnego w każdym wypadku zezwolenia Ministerstwa (p. II rozkazu Komendy Głównej Pol. Państwowej Nr. 164).

Jednak stosownie do wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 listopada 1923 r. N. O. P. 12719, pozostawanie funkcjonarjusza państwowego w dochodzeniu dyscyplinarnem, nie ma go chronić od usunięcia ze służby w drodze redukcji.

Z tego wynika, że w czasie przeprowadzonej redukcji funkcjonarjusz państwowy, pozostający w dochodzeniu dyscyplinarnem może być zwolniony ze służby w trybie art. 116 Ustawy o Państw. Sł. Cyw., o ile zachodzą warunki w tym artykule przewidziane.

O. 651 z d. 9/V 1923 r.

Zwolnienie funkcjonarjuszów państwowych.

Ze względu na wielokrotnie powtarzające się wypadki, iż wnioski o zwolnienie na własną prośbę urzędników, wpływają do Komendy Głównej P. P. po upływie daty zgłoszonej

przez petenta, jako terminu zwolnienia, wyjaśniam, że urzędnik nie ma prawa opuszczać swego stanowiska tak długo, dopóki nie otrzyma formalnego dekretu zwolnienia, wydanego przez władzę, która go mianowała. W wyjątkowych wypadkach, wymagających niezwłocznego zwolnienia od zajęć urzędnika, Komendantom Okręgowym P. P. przysługuje prawo udzielania bezpłatnych urlopów do czasu otrzymania formalnych dekretów zwolnienia.

R. 286.

X. W sprawie wypowiedzenia służby niższym funkc. p. p. w trybie art. 116 Ust. o Państw. Służbie Cywilnej.

Stwierdzono kilkakrotnie, że niższym funkcjonarjuszom policji państwowej, zwalnianym w trybie art. 116 Ustawy o Państw. Sł. Cyw.„ z uprzedzeniem o zwolnieniu, zostaje wypowiedziana służba w sposób, który w następstwie powoduje uzasadnione zażalenie zwolnionych funkcjonarjuszów. W celu unormowania sposobu postępowania w powyższych wypadkach wyjaśniam, że wypowiedzenie służby winno być uskutecznione ściśle na trzy miesiące przed terminem zwolnienia i tylko na piśmie. Wypowiedzieć służbę może władza mianująca; niższym funkcjonarjuszom p. p. w myśl art. 18 i 19 Ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o p. p. ma prawo wypowiedzieć służbę tylko Komendant Okręgowy p. p. lub jego urzędowy zastępca, lecz w żadnym wypadku Komendant powiatowy lub kierownik komisarjatu.

O. 662 z d. 22/V 1923 r.

Termin zwolnienia funkcjonarjuszów policji.

Wobec tego, że przy zwalnianiu funkcjonarjuszów policji wynikają komplikacje wskutek niezgodności daty dekretu zwolnienia ze służby z faktycznym terminem opuszczenia stanowiska, polecam przy rozwiązywaniu stosunku służbowego funkcjonarjusza przestrzegać, aby zwolnienie ze służby następowało z końcem tego miesiąca, w którym odnośny dekret został podpisany.

Powyższe rozporządzenie nie dotyczy funkcjonarjuszów policji, zwalnianych w drodze dyscyplinarnej, gdyż ci ostatni winni być zwalniani od daty ustalonej przez władzę zwalniającą dyscyplinarnie i żadne przesunięcia treminu zwolnienia dyscyplinarnego, w żadnym wypadku dokonywane być nie mogą.

O. 1141 z d. 29/X 1924 r.

Zwolnienie ze służby funkc. państwowych.

Ministerstwo Skarbu zwróciło się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z zażaleniem, że niektóre urzędy policyjne przy zwalnianiu ze służby funkcjonarjuszów p. p. niezawsze kierują się względami oszczędnościowymi i częstokroć przenoszą na emeryturę osoby, które kwalifikują się do wydalenia w drodze dyscyplinarnej.

Podając powyższe do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych P. P., polecam przy zwalnianiu ze służby funkcjonarjuszów p. p. kierować się jaknajwiększymi względami oszczędnościowymi.

O. 1322 z d. 10/III 1926 r.

W sprawie doręczania dekretów zwolnienia wydalenie niższym funkc. policji państwowej.

Doszło do wiadomości Komendy Głównej P. P., że w niektórych Województwach, zwolnionym lub wydalonym niższym funkcjonarjuszom p. p. nie doręcza się dekretów zwolnienia lub wydalenia, a powiadamia się ich o tem jedynie ustnie.

Ponieważ taka procedura powodować może różnorodne pretensje i roszczenia zwolnionych lub wydalonych, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim zarządzić, aby dekrety zwolnienia niższych funkcjonarjuszów p. p. były im doręczane za pokwitowaniem, bezwarunkowo przed dniem, od którego zostali zwolnieni ze służby, a dekrety wydalenia niezwłocznie po zatwierdzeniu przez Panów wniosków Komisji Dyscyplinarnej.

Jedynie w tych wypadkach kiedy zwolnienie lub wydalenie następuje w ostatnich dniach miesiąca i kiedy doręczenie formalnego dekretu w swoim czasie, przed wypłatą poborów za następny miesiąc jest niemożliwe, należy za pośrednictwem odnośnej władzy służbowej telefonicznie lub depeszą powiadomić o zwolnieniu lub wydaleniu zainteresowanego funkcjonarjusza, przyczem należy wziąć od niego pokwitowanie na piśmie, z oznaczeniem daty i godziny, że został on powiadomiony o zwolnieniu lub wydaleniu i pokwitowanie takie przechowywać w aktach.

Wymienione w niniejszym okólniku wytyczne należy stosować także względem wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników zwolnionych lub wydalonych ze służby dekretami Pana Ministra, po otrzymaniu dekretów lub zawiadomienie z Komendy Głównej Policji Państwowej.

Prawa i obowiązki funkcjonarjusza państw. w stanie nieczynnym.

O. 1350 z d. 27/V 1926 r.

Wyżsi funkcjonarjusze p. p. w stanie nieczynnym.

Jeden z Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. zwrócił się do Komendy Głównej P. P. z prośbą o wyjaśnienie następujących wątpliwości:

1) czy funkcjonarjusz p. p., przeniesiony w stan nieczynny na zasadzie art. 54 ustawy o Państwowej Sł. Cyw., ma prawo noszenia munduru policyjnego, a jeżeli tak, to czy ciąży na nim obowiązek występowania służbowego na własne spostrzeżenie i na żądanie osób postronnych w myśl odnośnych przepisów instrukcji służbowej?

2) czy funkcjonarjusz p. p., pozostający w stanie nieczynnym ma prawo obierania sobie miejsca pobytu według własnego wyboru?

3) czy, o ile i od kogo funkcjonarjusz p. p. w stanie nieczynnym jest zależny służbowo?

i 4) czy, i o ile odnoszą się do niego przepisy i instrukcje dla policji państwowej?

Na skutek powyższych zapytań i po uzgodnieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych wyjaśniam, co następuje:

1. Urzędnik, przeniesiony w stan nieczynny, zachowuje nadal charakter urzędnika oraz prawa, przysługujące mu na zasadzie ustawy o państwowej służbie cywilnej, w szczególności więc pobiera należne mu uposażenie służbowe w pełnej mierze, czas zaś spędzony w stanie nieczynnym, zalicza mu się do wymiaru emerytury, pozatem ponieważ mu tego ustawa nie odmawia, może używać nadal nadanego mu tytułu służbowego oraz odpowiadającego tytułowi, względnie stopniowi służbowemu munduru, względnie właściwych odznak służbowych. Wobec braku jakichkolwiek w tym względzie specjalnych przepisów należy więc ze stanowiska obowiązującego ustawodawstwa przyjąć, iż z powyższych praw, a więc i z prawa noszenia w stanie nieczynnym munduru korzystać mogą i funkcjonarjusze p. p.

Z chwilą przeniesienia w stan nieczynny zachodzi w dotychczasowym stosunku służbowym urzędnika (funkcjonarjusza policji) ta zmiana, że odsunięty on zostaje od wykonywania normalnych ,codziennych swych obowiązków służbowych na okres czasu 6 miesięcy; w tym okresie może on być każdej chwili powołany z powrotem do służby czynnej, a dopiero w razie niepowołania do niej w ciągu 6 miesięcy od czasu przeniesienia w stan nieczynny, podlega zwolnieniu ze służby przy zastosowaniu odnośnych postanowień ustawy emerytalnej.

Specjalna właściwość służby, wymagająca od funkcjonarjusza p. p. używania munduru wogóle przy publicznem ukazywaniu się (§ 16 Tymczasowej Instrukcji dla p. p.) skoro niema przepisu, któryby odmawiał mu noszenia munduru w stanie nieczynnym, nakładać więc będzie nań obowiązek występowania służbowego na własne spostrzeżenie lub na żądanie osób postronnych w myśl przepisów tejże instrukcji (§ 9), a funkcjonarjusz p. p., będący w stanie nieczynnym, nie będzie mógł się w tym wypadku wymawiać okolicznością, iż pozostaje w stanie nieczynnym; wystąpienia jego będzie bowiem wymagał ogólny obowiązek policji ochraniania publiczności.

To samo należy powiedzieć o obowiązku udzielenia pomocy potrzebującemu jej funkcjonarjuszowi p. p. (§ 18 dod. A pkt. 6 i 11 do § 18 instrukcji).

2. Sprawę obierania sobie miejsca pobytu w czasie pozostawania w stanie nieczynnym reguluje ustęp drugi artykułu 32 ustawy o Państwowej Sł. Cywilnej.

3. Przepis ustępu 2 art. 32 cytowanej ustawy o Państw. Sł. Cyw. daje też odpowiedź na pytanie, czy, o ile i od kogo funkcjonarjusz w stanie nieczynnym zależny jest służbowo. Postanowienie o obowiązku podania adresu tej władzy, przy której funkcjonarjusz pełnił ostatnio służbę, wskazuje, iż władza ta pozostaje nadal łącznikiem między przeniesionym w stan nieczynny funkcjonarjuszem a władzą naczelną, która go przeniosła w stan nieczynny. Z natury rzeczy władza ta będzie powołaną do stawiania wniosków, dotyczących funkcjonarjusza, czy to w sprawach naruszenia przezeń obowiązków czy w innych sprawach; za jej pośrednictwem otrzymywać on będzie zawiadomienia urzędowe władzy naczelnej w sprawie powołania go z powrotem do służby czynnej, w sprawie zwolnienia ze służby i ewentualnego wymiaru emerytury. Odwrotnie za pośrednictwem tej władzy funkcjonarjusz będzie obowiązany zwracać się do władz naczelnych ze swemi prośbami i wnioskami.

4) Z tego, co wyżej wypowiedziano, wynika, iż funkcjonarjuszów p. p., będących w stanie nieczynnym, obowiązują wszelkie przepisy i instrukcje dla funkcjonarjuszów policji państwowej wydane; wolni są jednak od tych wynikających z przepisów i instrukcji obowiązków, które mają charakter normalnych codziennych czynności służbowych. Pod tym względem zachodzi zupełna analogja pomiędzy obowiązkami funkcjonarjusza, pozostającego na urlopie, a obowiązkami funkcjonarjusza w stanie nieczynnym.

Niniejszy okólnik należy podać do wiadomości wyższych funkcjonarjuszów p. p., pozostających w stanie nieczynnym.

Przepisy emerytalne.

R. 257.

III. Wymiar emerytury funkc. p. p.

W związku z wprowadzeniem w życie nowej Ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., Dz. Ust. Nr. 6/24, i z dnia 13 lutego 1924 r. Dz. Ust. Nr. 18 i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. Dz. Ust. Nr. 32, upoważniam Pp. Komendantów Okręgowych Policji Państwowej do bezpośredniego wymierzania uposażenia emerytalnego podwładnym funkcjonarjuszom w trybie art. 27 Ustawy z dnia 11.XII.1923 r. w porozumieniu z odnośną Izbą Skarbową.

Przy zwalnianiu ze służby wyższych funkcjonarjuszów i urzędników p. p. stosowane dekrety Pana Ministra Spraw Wewnętrznych każdorazowo zawierać będą wzmianki, czy wspomniany funkcjonarjusz zostaje zwolniony z zachowaniem praw emerytalnych, czy też z odprawą (art. 44 noweli z dnia 13 lutego 1924 r.) i obowiązkiem Komend Okręgowych będzie uskutecznić ostateczne rozwiązanie stosunku służbowego ze zwolnionym funkcjonarjuszem p. p.

Odnośnie niższych funkcjonarjuszów w p. p., Komendy Okręgowe sprawy emerytalnego zaopatrzenia i odpraw załatwiać będą samodzielnie z Izbami skarbowemi, a tylko w wypadkach spornych (złożenie rekursu przez interesowanego, względnie odmowa Izby skarbowej w akceptowaniu decyzji Komendy Okręgu P. P.), a następnie w sprawach nieobjętych Ustawą Emerytalną i kwalifikujących się do traktowania w myśl art. 8 Ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r., należy nadsyłać skompletowane akta przedmiotowe do Wydziału III-go Komendy Głównej P. P., przyczem w sprawach, które zostały w swoim czasie akceptowane przez Ministerstwo Skarbu i ulegały zwłoce do czasu zadecydowania komu będzie przysługiwało prawo przyznawania darów z łaski, polecam przedkładać wyczerpujące doniesienia obejmujące dokładnie całokształt sprawy, oraz projekt tabeli pensyjnej, przy wzięciu pod uwagę decyzji Ministerstwa Skarbu, a w sprawach zupełnie nowych polecam, niezależnie od przedstawiania wskazanych doniesień, wykazywać jednocześnie proponowaną przez Komendę Okręgową wysokość odprawy, względnie uposażenia emerytalnego, kwalifikującego się do przyznania na zasadzie przytoczonego wyżej art. 8 Ustawy emerytalnej.

Zaznaczam, że polecenie zamieszczone w punkcie 6 Rozkazu Nr. 233, niniejszem anuluję.

R. 360.

II. Zażalenie na decyzję w sprawach emerytalnych.

Według otrzymanych informacji od Najwyższego Trybunału Administracyjnego, niektórzy Pp. Komendaci Wojewódzcy w zawiadomieniach do osób, którym nie przyznano emerytalnego zaopatrzenia, zamieszczają następującą wzmiankę: „niniejsza odmowna decyzja jest ostateczna i może być zaskarżona jedynie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego".

Tego rodzaju załatwianie spraw dowodzi, że odnośni referenci w urzędach Pp. Komendantów Wojewódzkich niedostatecznie obznajmieni są z brzmieniem art. 27 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r., Dz. Ust. 6/24, jak również nie stosują się ściśle do p. III rozkazu Komendy Głównej Nr. 257.

W związku z powyższem przypominam, że w myśl art. 27 obowiązującej ustawy emerytalnej, decyzje Komendantów Wojewódzkich P. P. w sprawach emerytalnych wogóle podlegają zaskarżeniu w trybie art. 33 przytoczonej ustawy do Komendy Głównej Policji Państwowej, decyzja której z kolei podlega zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

R. 332.

II. Występowanie z wnioskami o przyznanie funkcjonarjuszom p. p. emerytalnego zaopatrzenia na podstawie pkt. 1, art. 9 ustawy emerytalnej.

Wobec stwierdzenia, że Pp. Komendanci Wojewódzcy Policji Państwowej bardzo często nadsyłają do Komendy Głównej P. P. wnioski o przyznanie niższym funkcjonarjuszom p. p. emerytalnego zaopatrzenia w myśl pkt. 1 art. 9 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. Dz. Ust. Nr. 6/24 (wobec przesłużenia w służbie rządowej polskiej 5 lat i nabycia trwałej niezdolności do służby z powodu kalectwa lub choroby wynikłej po wstąpieniu do służby), bez uprzedniego uzgodnienia sprawy z odnośną Izbą skarbową, polecam Panom Komendantom Wojewódzkim P. P. w każdej tego rodzaju sprawie występować najpierw do właściwej Izby skarbowej. W wypadkach, kiedy Izba skarbowa nie zgadza się na przyznanie emerytury, należy przedstawić akta do decyzji Komendy Głównej Pol. Państwowej.

O. 1118.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 8378 z d. 22/IX 1924 r.).

Bliższe wyjaśnienia, dotyczące ustawy emerytalnej. Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dnia 4 września 1924 r. Nr. 4278/DB. podało do wiadomości wszystkich Izb skarbowych i Wydziału skarbowego Województwa Śląskiego w Katowicach następujące wyjaśnienia niektórych przepisów Ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. i rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 26.III.1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 32 poz. 320).

Do art. 7 Ustawy i par. 2 rozp. wyk. Postanowienia ustępu 3-go art. 7-go ustawy nie mają zastosowania do przypadających odnośnemu funkc. dodatków z art. 4 Ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 924) w razie zawarcia przez niego związku małżeńskiego lub zwiększenia się rodziny.

Postanowienia powyższe ustępu 3-go nie mają również zastosowania do dodatku wyrównawczego przyznanego na zasadzie art. 118 Ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 924).

Do art. 13 Ustawy i par. 3 rozporządzenia wykonawczego.

Funkcjonarjusze państwowi, którzy ulegli nieszczęśliwemu wypadkowi (ust. 3 art. 3 ustawy emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych z dn. 28 lipca 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 70 poz. 466) w czasie do dnia 30 września 23 roku winni zgłosić ten wypadek swej władzy służbowej do końca grudnia 1924 r. z dołączeniem dowodów. Odnośna władza ma przeprowadzić potrzebne dochodzenia celem ustalenia faktów, wpisać wynik dochodzeń do aktów osobowych danego funkcjonarjusza państwowego i przechowywać akta dochodzeń.

Powyższe postanowienie odnosi się również do zawodowych wojskowych i dotyczy wymienionych w art. 4 Ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. o zaopatrzeniu emerytalnem wojskowych i ich rodzin (Dz. Ust. Nr. 68 poz. 616) wypadków jakim ulegli w czasie wyżej wskazanym.

Do art. 19 Ustawy.

W myśl ostatniego ustępu art. 19 zaopatrzenia emerytalne należy obliczać w złotych, groszy nie wypłaca się.

Do art. 32 Ustawy.

W wypadkach, w których przeniesienie w stan spoczynku funkjonarjusza państwowego jest uzależnionem od uprzedniego upoważnienia władzy naczelnej, może nastąpić zawiadomienie danego funkcjonarjusza o zamierzeniu przeniesienia go w stan spoczynku dopiero po nadejściu odnośnego upoważnienia władzy naczelnej.

Do art. 44 Ustawy.

Za podstawę wymiaru przewidzianej art. powyższym odprawy należy przyjąć pełne ostatnio należne uposażenie bez uwzględnienia potrąceń przewidzianych art. 7 ustawy.

Do art. 46, 66, 82 i 83 Ustawy.

Do czasu przekazania agend zaopatrzeń emerytalnych zawodowych szeregowych oraz wdów i sierot po nich, poszczególnym dowódcom Okręgów Korpusów, wymierza zaopatrzenie emerytalne, względnie odprawy z art. 76 Ustawy Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Termin przekazania wspomnianych agend Dowódcom Okręgów Korpusów oznaczy Minister Spraw Wojskowych.

Do art. 61 Ustawy.

Doliczenie lat z art. 11 i 12 ustawy ma zastosowanie przy wymiarze pensji wdowiej i sierocej po funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych służbowych, zmarłych w służbie czynnej tylko w tym wypadku, jeżeli zmarłemu niedoliczono jeszcze lat przy przeniesieniu w stan spoczynku, jednakowoż fakty uzasadniające zastosowanie art. 11 i 12 Ustawy z urzędu już ustalono przy wdrożeniu postępowania przeniesienia w stan spoczynku.

Do wymiaru pensji wdowiej oblicza się dodatek regulacyjny — ponieważ jest on dodatkiem ulegającym zmianie — należy go obliczać oddzielnie od całej zasadniczej pensji.

Postanowienia art. 67 i 68 podobnie jak art. 15 mają odnośnie funkcjonarjuszów państwowych, względnie ich żon i dzieci zastosowanie do wypadków przyszłych.

Do art. 63 Ustawy i par. 17 rozporządzenia.

Ojciec, względnie opiekun danej sieroty ma przedładać władzy wypłacającej pensję sierocą co roku, licząc od dnia jej przyznania — dowody, że wyszczególnione w par. 17 rozporządzenia warunki przyznania pensji sierocej nie uległy zmianie, w przeciwnym razie władza wypłacająca zarządzi wstrzymanie wypłaty pensji.

Do art. 78 Ustawy i par. 26 rozporządzenia.

Dzieci ślubne, uprawnione i pasierbowie zmarłego emeryta, o ile zmarły ich nie utrzymywał, winni być traktowani narówni z powołanymi w powyższych postanowieniach innymi krewnymi i osobami postronnemi.

Za podstawę wymiaru pośmiertnego należy przyjąć pełne należne ostatnio zmarłemu uposażenie brutto, t. j. bez uwzględnienia potrąceń przewidzianych art. 7 Ustawy.

Do art. 81 Ustawy i par. 28 rozporządzenia.

Policzalność do wysługi emerytalnej czasu spędzonego w niewoli za rządów b. państw zaborczych, należy oceniać według przepisów odnośnych b. państw zaborczych, jednak nie korzystniej, niż to Ustawa emerytalna dla polskich emerytów przewiduje.

Służba samorządowa, którą ustawodawstwo b. państw zaborczych pod względem zaliczenia do emerytury traktowała narówni ze służbą państwową podlega zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl ust. 2 art. 81, inna natomiast służba samorządowa może być zaliczona do emerytury na zasadzie art. 97, nowej ustawy w brzmieniu ustalonem nowelą z dnia 13 lutego 1924 r., przez naczelną władzę właściwą w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

Równocześnie zarządza Ministerstwo Skarbu, aby akta wymiaru zaopatrzeń emerytalnych dla funkcjonarjuszów państwowych, względnie pozostałych po nich wdów i sierot, którzy ubiegają się o zaliczenie do wysługi emerytalnej czasu służby spędzonej w b. zaborze rosyjskim przesłały Izby skarbowe we Lwowie, w Poznaniu i w Grudziądzu Izbie skarbowej w Warszawie do wglądu, czy służba taka podlegała zaliczeniu według ustawodawstwa w b. zaborze rosyjskim.

W analogicznych wypadkach winny Izby skarbowe we Lwowie, w Warszawie przesyłać akta, tyczące wysługi emerytalnej w b. zaborze pruskim Izbie skarbowej w Poznaniu do wglądu i zaopinjowania.

Do art. 84 Ustawy i par. 30 rozporządzenia.

Od funkcjonarjuszów państwowych, względnie zawodowych wojskowych pozostających na służbie czynnej mają ich przełożone władze zażądać bezzwłocznie złożenia deklaracji według przepisanego wzoru, przyczem nadmienia się, iż własnoręczność podpisów osób podpisujących deklarację ma być stwierdzona przez odnośne władze (bezpośredniego przełożonego).

R. 338.

I. Intepretacja art. 9 i 28 ustawy emerytalnej w związku z art. 116 pragmatyki służbowej.

Na skutek wielokrotnych zapytywań Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. w sprawie komentowania art. 9 i 28 ustawy emerytalnej, z wiązku art. 116 pragmatyki służbowej, polecam, co następuje:

1. Do ubiegania się o przeniesienia w stan spoczynku w myśl pkt. a) art. 28 ustawy z dn. 11.XII.23 r. Dz. Ust. Nr. 6/24 poz. 46, o ile nie zachodzą okoliczności wymienione w pkt. 1 i 2 art. 9 powołanej wyżej ustawy, przysługuje prawo jedynie tym pozostającym na służbie funkcjonarjuszom państwowym, którzy nabyli prawa do uposażenia emerytalnego po nieprzerwanej conajmniej 10-letniej służbie cywilno-państwowej (art. 9 cz. I ustawy emerytalnej).

2. W wypadkach kiedy funkcjonarjusz państwowy nabywa prawo do emerytalnego zaopatrzenia w myśl pkt. 1, względnie pkt. 2 art. 9 ustawy emerytalnej, obowiązkiem władzy przełożonej jest starać się z urzędu o zachowanie praw emerytalnych dla zainteresowanego, nawet bez jego uprzedniej prośby.

3. Aczkolwiek interpretacja art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej daje możność zwolnienia nieustalonego funkcjonarjusza państwowego w każdym czasie i bez wskazania powodów, to jednak do obłożnie chorych funkcjonarjuszów należy stosować przepisy art. 28 lub 38 ustawy o państwowej służbie cywilnej, przyczem w razie zachodzących wątpliwości co do stanu zdrowia, lub w wypadkach przedłużającej się choroby, należy zażądać sprawdzenia stanu zdrowia przez lekarzy urzędowych lub komisję lekarską.

4. Z uwagi na to, że funkcjonarjusz p. p., który nawet posiada warunki przewidziane w pkt. 1, względnie 2 art. 9 ust. emerytalnej w wypadku uprzedniego zwolnienia go ze służby w myśl art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej, traci prawo do emerytalnego zaopatrzenia, jako nieposiadający 10-letniego okresu służby — polecam zwracać baczną uwagę na właściwe rozwiązywanie stosunku służbowego z niższymi funkcjonarjuszami p. p., przyczem całkowitą odpowiedzialność w tych sprawach wkładam na Pp. Komendantów Wojewódzkich Policji Państwowej.

5. Wymienione w niniejszem wyjaśnieniu wytyczne mają zastosowanie do funkcjonarjuszów nieustalonych w trybie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej i do czasu wygaśnięcia postanowień art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej w brzmieniu ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. Dz. Ust. Nr. 129/25 poz. 920.

W razie jakichkolwiek wątpliwości w sprawach poruszonych wyżej, należy zwracać się o wyjaśnienia do Wydziału III Komendy Głównej Policji Państwowej.

O. 1344 z d. 21/V 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 2959 z d. 5/V 1926 r.).

Art. 11 ustawy emerytalnej z dn. 11.XII.1923 r.

W kwestji interpretacji art. 11 ustawy emerytalnej z dn. 11.XII.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46 ex 1924), Minister-

stwo Skarbu udzieliło pismem okólnem z dnia 23.III.1926 r. Nr. 20979/DB./Em./25 następującego wyjaśnienia:

Artykuł 98 cytowanej ustawy przyjmuje obok postanowień art. 29 tejże ustawy jeszcze jedną podstawę prawną przeniesienia z urzędu w stan spoczynku, a mianowicie zwolnienie na podstawie art. 116 ustawy z dn. 17.II.1922 r. (Dz. Ust. Nr. 21 poz. 164), nie wspomina natomiast zupełnie (tak, jak to miało miejsce w art. 6 ustawy z dn. 28.VII.1922 roku (Dz. Ust. Nr. 67 poz. 606) odnośnie do art. 3 i 4 ustawy emerytalnej z dn. 28.VII.1921 roku, możliwości zastosowania do przeniesionych w stan spoczynku w drodze art. 116 funkcjonarjuszów państwowych — postanowień art. 11 ustawy emerytalnej z dn. 11.XII. 1923 r. Możliwość tę wyklucza zresztą samo wyraźne brzmienie art. 11, według którego może on mieć zastosowanie jedynie do funkcjonarjuszów, którzy uzyskali uposażenie emerytalne tylko na skutek trwałej niezdolności do służby. W tym stanie prawnym nie można funkcjonarjusza, zwolnionego na podstawie art. 116 poddać na jego prośbę badaniu komisji lekarskiej celem zastosowania doń art. 11 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r.

O. 1285 z d. 16/XII 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 13202 z d. 21/XI 1925 r.).

Interpretacja par. 33 ustępu b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.III.1924 r.

W kwestji interpretacji par. 33 ustępu b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.III.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 320) o wykonaniu ustaw z dnia 11.XII.1923 r. i z dn. 13.II. 1924 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, Ministerstwo Skarbu udzieliło pismem okólnem z dnia 13.X.1925 r. Nr. 20313/DB./Em. następującego wyjaśnienia.

Powałany przepis rozporządzenia wykonawczego zezwala w razie nieposiadania oryginalnych dowodów co do całokształtu przebiegu służby w b. państwie zaborczem — na przedkładanie dokładnego zestawienia przebiegu tej służby, potwierdzonego co do wiarogodności zawartych w niem dat podpisami conajmniej dwuch wiarogodnych świadków, którzy pozostawali na służbie państwowej równocześnie z danym funkcjonarjuszem państwowym.

Ponieważ prawdziwość faktów podanych w takich zestawieniach niejednokrotnie budzi wątpliwości, przeto podpisujący te zaświadczenia świadkowie winni obok swych podpisów wyraźnie zaznaczyć, skąd znane są im okoliczności, które stwierdzają.

R. 248.

III. Zaliczenie służby, w b. Litwie Środkowej.

Podaję do wiadomości i ścisłego wykonania rozporządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 marca r. b. za Nr. 2392 O. P.:

Reskryptem z dnia 28 października 1923 r. Nr. O. P. 12062 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło Pana Delegata Rządu w Wilnie, że zaliczanie obecnym funkcjonarjuszom Delegatury Rządu czasu służby w b. Litwie Środkowej z urzędu, to jest z pominięciem Komisji weryfikacyjnej, wzbudziło wątpliwości, co do prawnych podstaw takiego załatwienia i że wobec tego Ministerstwo zwróciło się do Prezydjum Rady Ministrów o ustalenie trybu zaliczania czasu tej służby.

Prezydjum Rady Ministrów pismem z dnia 11.III.1924 r. Nr. 400, oznajmiło w tej kwestji, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 51 poz. 458) rozciągnęło na ziemię Wileńską Ustawę z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 429) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 77 poz. 521), które normuje kwestję, jaka służba i praca zawodowa, poprzedzająca służbę państwową polską, oraz w jaki sposób może być zaliczona do wysługi lat, na konferencji zaś międzyministerjalnej, odbytej w Prezydjum Rady Ministrów w dn. 10 listopada 1922 r. ustalono, że lata służby w Litwie Środkowej winny być zaliczone analogicznie jak lata, służby w państwach obcych (zaborczych) i że kompetentnemi do decyzji w tej kwestji będą Komisje weryfikacyjne.

Wobec powyższego służba państwowa w Litwie Środkowej winna była być zaliczona do wysługi lat, jako służba w państwie obcem na zasadzie Ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 429) i przez Komisje weryfikacyjne, które winny były być utworzone na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z 5 sierpnia 1920 roku. Wspomniany w piśmie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sposób traktowania i zaliczania służby w Litwie Środkowej przez Delegata Rządu w Wilnie, należy uznać zatem za niezgodny z odnośnemi przepisami prawnemi.

Ponieważ okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dn. 5 marca r. b. Nr. 2901 czas funkcjonowania Komisji weryfikacyjnej został przedłużony do 30 kwietnia r. b., należy wypadki niewłaściwego zaliczenia czasu służby w Litwie Środkowej uzgodnić z wyżej powołanemi przepisami prawnemi.

R. 258.

1. Zaliczenie lat służby w b. Litwie Środkowej.

Uzupełniając punkt III rozkazu Nr. 248, poniżej podaję do wiadomości i wykonania Pp. Komendantom Okręgowym Policji Państwowej odpis decyzji Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 maja r. b. za Nr. AP. 3922 na imię p. Delegata Rządu w Wilnie:

„Na pismo Pana Delegata z dnia 4 kwietnia r. b. L. dz. IV 2720 w sprawie zaliczania lat służby w b. Litwie Środkowej, oznajmiam po porozumieniu się z p. Prezesem Rady Ministrów i Ministrem Skarbu, że służbę państwową funkcjonarjuszów b. Litwy Środkowej, którzy następnie przeszli do służby państwowej polskiej, traktować należy narówni ze służbą państwową polską w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. R. P. Nr. 116 poz. 924).

Stanowisko zajęte w tej sprawie w reskrypcie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 marca 1924 r. Nr. O. P. 2392 winno być zatem uznane, jako zmienone".

Pismo K. Gł. Nr. 37632 z d. 31/X 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 11921 z d. 21/X 1925 r.).

Zaliczanie czasu służby w b. Litwie Środkowej do wysługi emerytalnej.

Reskryptem z dnia 17 maja 1924 r. L. dz. A. P. 3922 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło Pana Delegata Rządu w Wilnie, Pp. Wojewodów oraz P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, że służbę państwową funkcjonarjuszów b. Litwy Środkowej, którzy następnie przeszli do służby państwowej polskiej, traktować należy narówni ze służbą państwową polską w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924).

Uzupełniając powyższe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu się z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że pod względem emerytalnym należy służbę w b. Litwie Środkowej traktować jako prowizoryczną służbę państwową polską, policzalną do emerytury w rozumieniu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. Ust. Nr. 6 ex 1924 r. poz. 46) tylko wówczas, jeżeli po niej nastąpiła nominacja na etatowego (stałego) funkcjonarjusza państwowego.

R. 338.

II. Sposób zaliczania do emerytury służby wojskowej z mobilizacji.

Na skutek wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu z dnia 6 września 1926 r. Nr. 26874, podaję do wiadomości i ścisłego wykonania, co następuje:

Ci z powołanych do służby czynnej wojskowej z mobilizacji, którzy przedtem służby takiej nie odbywali, będąc od tego obowiązku zwolnieni, czy to z tytułu stosunków rodzinnych, lub zdrowotnych, winni być przez okres ustalony dla służby obowiązkowej uważani za odbywających tę służbę obowiązkowo ze skutkami zastrzeżonymi dla takiej służby, jako nie tworzącej rozszczeń do zaopatrzenia emerytalnego i tylko reszta służby wojskowej do demobilizacji uważana być winna, jako tworząca te roszczenia.

O. 1238 z d. 18/VIII 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 4707 z d. 14.VII 1925 r.).

Zaliczanie czasu służby wojskowej spędzonej w czasie wojny — przy uwzględnieniu zmian, zamieszczonych w Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.XII.1926 r. (Dz. U. Nr. 122/26.)

Celem uchylenia wątpliwości, mogących się nasuwać przy zestawieniu przepisów art. 15, 81, 82, 92 i 93 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 46) co do sposobu zaliczania do wysługi emerytalnej czasu służby wojskowej, odbytej podczas wojny, Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Skarby wyjaśnia, co następuje:

1. Czas spędzony przez b. funkcjonarjuszów oraz zawodowych wojskowych b. państw zaborczych w czynnej służbie wojskowej w wojnie światowej zaliczać można podwójnie, zarówno funkcjonarjuszom państwowym, jak i zawodowym wojskowym, o ile przepisy b. państwa zaborczego na to zezwalają, a postanowienia art. 15 wyżej wymienionej ustawy nie zawierają dalej idących ograniczeń.

2. To samo odnosi się do odbytej w czasie wojny światowej służby w zaborczych formacjach wojskowych, względnie na terenach okupowanych przez wojska (Zivilkommissariat, Militärgeneral Gouvernement Militärgouvernement, Kreiskommando etc.). Do służby wojskowej, odbytej w czasie wojny światowej w wojskowych formacjach polskich, powstałych na obszarach b. państw zaborczych, może być zastosowany korzystniejszy sposób zaliczania czasu podany w punkcie 1 tylko w odniesieniu do formacji, uznanych przez b. państwa zaborcze za części składowe ich armji.

3. Czas, wymienionej pod 1 i 2 służby w b. państwach zaborczych zaliczać można podwójnie, co najwyżej — o ile chodzi o b. zabór rosyjski — do dnia 1.XI.1917 r., w zaborach zaś austrjackim i pruskim do dnia 1.XI.1918 r.

4. Po powstaniu Państwa Polskiego, czas służby spędzony podczas minionej wojny w Wojsku Polskiem, względnie w uznanych przez Państwo wojskowych formacjach polskich zalicza się podwójnie wojskowym — pojedyńczo zaś funkcjonarjuszom państwowym.

5. Czas przebyty w niewoli, o ile dostanie do niej nastąpiło bez winy danej osoby i zostało stwierdzone przez dochodzenia rehabilitacyjne, które wykazały także, iż osoba ta nie wstąpiła do armji bolszewickiej (w razie dostania się do niewoli rosyjskiej), ani też nie działała w czasie tej niewoli na niekorzyść państwowości polskiej, zaliczać należy funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym pojedyńczo i to zarówno do dnia 1.XI.1917 r., względnie 1.XI.1918 r., jak i w Państwie Polskiem.

6. Wreszcie zauważa się, że korzystniejsze traktowanie czasu służby określonej w punkcie 1, 2 oraz 4 (w odniesieniu do wojskowych) ma wpływ tylko na wysokość zaopatrzenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia do tegoż zaopatrzenia.

Powyższe podaję Panom do wiadomości na podstawie pisma okólnego Prezydjum Rady Ministrów z dnia 30.IV.1925 r. Nr. 5885.

O. 1360 z d. 12/VII 1926 r.

(Min. Skarbu L. 23042/DB./Em. z d. 29.V 1926 r.).

Zaliczanie służby wojskowej w czasie wojny do wysługi emerytalnej.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych oznajmia, że służbę w b. żandarmerji Krajowej Polskiej, następnie służbę w żandarmerji wojskowej i polowej, pełnioną w czasie działań wojennych od dnia 1.XI.1918 r. po dzień 18.X.1920 r., t. j. do dnia zawieszenia broni poprzedzającego zawarcie pokoju, zalicza się do wysługi emerytalnej podwójnie w myśl art. 13 ust. em. z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/24).

O. 1397 z d. 30/X 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. O. P. 5966 z d. 13/X 1926 r.).

Podwójne zaliczanie do wysługi emerytalnej czasu służby, spędzonej w b. Żandarmerji Krajowej Polskiej, żandarmerji wojskowej i polowej.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych pismem okólnem z dnia 12 lipca 1926 r. Nr. 14412/DB./Em./26, rozesłanem do wszystkich Izb skarbowych komunikuję, że służbę w b. żandarmerji krajowej polskiej, tudzież służbę w żandarmerji wojskowej i polowej, pełnioną w czasie działań wojennych od 1 listopada 1918 r. po dzień 18 października 1920 r., t. j. do dnia zawieszenia broni poprzedzającego zawarcie pokoju, w myśl art. 15 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 roku (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46) zalicza się do wysługi emerytalnej podwójnie.

Podwójne zaliczanie wspomnianej wyżej służby odnosi się tylko do zawodowych wojskowych, nie może natomiast być stosowane do funkcjonarjuszów państwowych służby cywilnej.

Pismo K. Gł. Nr. 39362 z d. 17/XII 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. I. O. P. 10482 z d. 4/XII 1926 r.).

Służba pomocniczo-kancelaryjna.

Zarządzenia o zaliczaniu do wysługi emerytalnej czasu służby pomocniczo-kancelaryjnej, podane do wiadomości Panów okólnikami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: 1) z dn. 12.XII.1925 r. Nr. 111/AP. 13852, 2) z dnia 22..IV.1926 r. Nr. 41/AP. 3250 oraz 3) pismem okólnem z dnia 2.VI.1926 r. Nr. AB. 4109 — nasunęły przy stosowaniu pewne wątpliwości. Wobec tego Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów udzieliło pismem okólnem z dnia 24 października 1926 r. L. 14505/DB./Em. następujących dalszych w tej sprawie wyjaśnień:

1. Służba pomocniczo-kancelaryjna w b. państwie zaborczem uwzględniona przez Komisję weryfikacyjną do wysługi lat i opłacona według rozporządzenia wszystkich austr. Ministerstw z dnia 25.I.1914 r. Dz. u. p. Nr. 21 oraz Dz. u. p. Nr. 20, względnie uchwały Rady Ministrów z dnia 25.IV i 13.V.1925 r., tudzież 14.X.1925 r. może być zaliczona w całości, jako praca zawodowa w myśl art. 97 ust. em. z dnia 11.XII.1923 r. (Dz U. R. P. Nr. 6/24), gdyby pozostała część służby ustawowo policzalnej do wysługi emerytalnej nie uzasadniała roszczenia do tejże wysługi. 2. Służba pomocniczo-kancelaryjna uwzględniona przez Komisję weryfikacyjną, lecz nie opłacona, względnie jeżeli nawet nie była zgłoszona w myśl § 4 41 rozporządzenia wszystkich austr. Ministerstw z dnia 25.I.1914 r. Dz. u. p. Nr. 21 oraz § 2 rozporządzenia z dnia 25.I.1914 r. Dz. u. p. Nr. 20, względnie uchwały Rady Ministrów wyżej powołanej do opłacania wkładek na fundusz zaopatrzenia, może być zaliczona w części jako praca zawodowa, w myśl art. 97 ust. em. z dnia 11.XII.1923 r. w brzmieniu ustalonem w art. 1 lit. n) ustawy z dnia 13.II.1924 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 18). 3. Lata służby pomocniczo-kancelaryjnej, za które została uiszczona częściowo opłata datków na cele zaopatrzenia, można zaliczyć do podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego jak pod 1, t. j. w całości (a mianowicie te lata służby pomocniczo-kancelaryjnej, które zostały opłaty opłacone). Pozostałe zaś lata służby pomocniczo-kancelaryjnej, za które opłaty datków na cele zaopatrzenia nie uskuteczniono, mogą być częściowo zaliczone jako praca zawodowa do wysługi emerytalnej jak pod 2. 4. Służba pomocniczo-kancelaryjna, pełniona w Państwie Polskiem od dnia 1.XI.1918 r. do dnia 30.IX.1923 r., t. j. do dnia wejścia w życie ust. em. z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/24, może być w myśl art. 15 ust. em. z 28.VII.1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70), o ile stosunek służbowy został do dnia wejścia w życie ust. em. z dnia 11.XII.1923 r. rozwiązany, zaliczona do wysługi emerytalnej bezpłatnie, jako służba kontraktowa za zgodą Ministra Skarbu. 5. Jeżeli służba pomocniczo-kancelaryjna spełniona była po dniu 1.X.1923 r., to służbę taką uważać należy jako służbę kontraktową polską, która może być zaliczona do wysługi emerytalnej w myśl ust. 7 art. 37 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. za opłatą, przewidzianą w tymże artykule. Ministerstwo Skarbu oznajmia, że służba pomocniczo-kancelaryjna, spełniania w Państwie Polskiem ma być traktowana wyłącznie jako służba kontraktowa na podstawie ust. em. z dnia 28.VII.1921 r. i z dnia 11.XII.1923 r., a nie na podstawie rozp. wszystkich austr. Ministerstw z 1914 roku, względnie uchwały Rady Ministrów z dnia 25.IV i 13.V.1925 r., tudzież z 14.X.1925 r.

Zaliczenie służby pomocniczo-kancelaryjnej do wysługi emerytalnej odnosi się wyłącznie do funkcjonarjuszów państwowych, którzy pełnili tę służbę w b. zaborze austrjackim, względnie przyjęci zostali do służby państwowej polskiej na podstawie rozporządzeń austrjackich wyżej powołanych, w charakterze pomocników, wzgl. oficjantów kancelaryjnych z tem, że pod powyższe zarządzenie nie może podpadać żadna inna służba.

R. 207.

II. Zaopatrzenie rodzin po zaginionych bez wieści funkc. policji.

Ministerstwo Skarbu pismem swem z dnia 8.II.1923 r. Nr. 3499/W/Adm./22 wyjaśnia, że w wypadkach przepadania bez wieści funkcjonarjuszów policji podczas walk z bandytami w kraju, należy od najbliższego pierwszego danego miesiąca po stwierdzonem zaginięciu, wstrzymać wypłatę poborów czynnych, a rodzinie zaginionego przyznawać zaopatrzenie wedle przepisów emerytalnych.

Wobec powyższego, polecam Pp. Komendantom Okręgowym zastosować się do powyższego i sprawy te skierować na właściwe tory.

R. 257.

II. Zaopatrzenie rodzin po zaginionych bez wieści funkc. policji.

W związku z p. II Rozkazu Kom. Gł. Nr. 207, polecam Pp. Komendantom Okręgowym w sprawie zaopatrzenia rodzin po zaginionych bez wieści funkcjonarjuszach p. p. stosować się do art. 14 Ustawy z dn. 9.X.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116/23).

R. 256.

III. Interpretacja art. 8 ustawy z dnia 11.XII. 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6/24) (dary z łaski).

Poniżej podaję do wiadomości i ścisłego zastosowania treść okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 1.V.24 r. Nr. 3741:

„Celem uchylenia wątpliwości, mogących się nasunąć przy interpretacji art. 8 Ustawy z dnia 11.XII.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46) o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych P. Prezes Rady Ministrów pismem okólnem z dnia 24.IV.1924 r. Nr. 3516 wyjaśnia, że postanowienia tego artykułu:

1) odnoszą się tylko do funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych oraz osób po nich pozostałych,

2) nie mają zastosowania do emerytów b. państw zaborczych z jednym wyjątkiem, określonym ostatniem zdaniem art. 90 Ustawy,

3) nie mają zastosowania do państwowych pracowników kontraktowych,

4) mogą być tylko zastosowane w wypadkach nieobjętych niniejszą ustawą".

To ostatnie wyrażenie oznacza przypadki, w których zaopatrzenie emerytalne nie może być w myśl ustawy przyznane, czy podwyższone inaczej, jak tylko w drodze zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Niemożność przyznania zachodzić jednak będzie nietylko w wypadku, gdy ustawa odmawia zaopatrzenia emerytalnego, ale także wtedy, gdy prawo do zaopatrzenia czyni zawisłem bądź od pewnego terminu, bądź od warunku, o ile te zastrzeżenia faktycznie uniemożliwiają przyznanie zaopatrzenia.

Pamiętać przytem należy, że ustawa zawiera postanowienia pozwalające władzy w wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach, na wyjątkowe

traktowanie, bez uciekania się do art. 8. Postanowienia te interpretować należy jednak zupełnie ściśle, by nie przekroczyć granic przyznanych uprawnień.

Jako przykład przytoczyć tu można przepis ostatniego ustępu art. 72, który uprawnia do udzielenia zezwolenia na „dalsze pobieranie pensji sierocej, także po ukończeniu 18, względnie 24 roku życia".

Z brzmienia tego przepisu wynika zatem, że stosować go można tylko w wypadkach, gdy funkcjonarjusz państwowy zmarł przed ukończeniem przez sierotę 18, względnie 24 roku życia.

W sprawie zarządzeń, jakie mogą być wydawane na zasadzie art. 8 wymienia ustawa:

1) uwzględnienie ustawowo niezaliczalnych lat służby,
2) przyznawanie zaopatrzeń emerytalnych,
3) podwyższanie wymiaru ustawowo przypadającego zaopatrzenia emerytalnego,

przyczem zarządzenie pierwsze stanowi przypadek szczególny, dający się podciągnąć pod obszerniejsze pojęcie zarządzenia trzeciego.

Wreszcie co do terminu, od którego zarządzenia oparte na przepisach art. 8 mogą być wydawane przyjąć należy datę 1 października 1923 r. (t. j. dzień wejścia w życie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych).

O. 1306 z d. 4/II 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 303 z d. 21/I 1926 r.).

Przyznawanie zaopatrzeń na zasadzie art. 8 Ustawy z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. Nr. 6 z 1924 r. p. 46) i Ustawy z dnia 11.XII.1924 r. (Dz. U. Nr. 2 z 1925 r p. 12).

Na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 1925 r. powzięła Rada Ministrów następującą uchwałę:

I. Na przeciąg czasu do dnia 1 lipca 1926 r. wstrzymuje się przedstawianie Prezydentowi Rzeczypospolitej wniosków o przyznanie, względnie podwyższenie zaopatrzeń emerytalnych na zasadzie art. 8 Ustawy z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 46), jak również wniosków o przyznanie darów z łaski na zasadzie Ustawy z dnia 11.XII.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 12). Wyjątki są dopuszczalne jedynie gdy w konkretnych wypadkach ważne względy przemawiają za pilnem załatwieniem sprawy.

Wnioski, które wpłynęły do Prezydjum Rady Ministrów, o ile odpowiadają poniżej podanym warunkom mogą być Radzie Ministrów przedłożone do decyzji.

II. Na przyszłość stosować należy przy ocenie wniosków o przyznanie, względnie podwyższenie zaopatrzeń zasady następującej: przestrzegając ściśle rozgraniczenia obydwu wyżej wymienionych ustaw co do ich osobowego zakresu działania nie należy posiłkowo stosować ogólniejszej ustawy o darach z łaski do osób, objętych zasadniczo ustawą o zaopatrzeniu emerytalnem (łącznie z art. 8), a więc do funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, oraz osób po nich pozostałych.

Można więc naprzykład przyznać dar z łaski w wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie państwowemu pracownikowi kontraktowemu, nie należy zaś przyznawać go emerytowi b. państwa zaborczego z tego powodu, że posiadając obywatelstwo polskie nie na zasadzie art. 2 i 3 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (D. U. R. P. Nr. 7 poz. 44) nie ma myśl art. 82 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem prawa do zaopatrzenia, a przyznanie go na zasadzie art. 8 tejże ustawy jest (dotychczas) niemożliwe. Innemi słowy służba państwowa w b. państwie zaborczem nie może być uznana sama przez się za okoliczność zasługującą na szczególne uwzględnienie w rozumieniu ustawy o darach z łaski. Analogicznym do poprzedniego byłby naprzykład wniosek o przyznanie w formie daru z łaski wyższego zaopatrzenia emerytowi b. państwa zaborczego.

Jako termin przyznania, względnie podwyższenia zaopatrzenia emerytalnego, względnie przyznania daru z łaski, ustalać należy następny miesiąc po podpisaniu dekretu przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Każdy wniosek — nie wyłączając wniosków o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego, w myśl postanowień art. 90 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r., jak również wniosków o uwzględnianie ustawowo nie zaliczalnych lat służby — winien przynajmniej w uzasadnieniu określać zupełnie ściśle wysokość zaopatrzenia, które ma być przyznane.

Do uznania wypadku za zasługujący na szczególne uwzględnienie nie wystarcza stwierdzenie niezamożności, względnie niezdolności do zarobkowania osób, których wniosek dotyczy. Nie wystarcza również przy wnioskach z art. 8 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. przesłużenia dłuższego lub krótszego czasu w służbie państwowej. Przytoczone okoliczności stanowią wprawdzie konieczny warunek jednak nie mogą dostatecznie uzasadnić wniosku.

Z pośród wniosków, które temu warunkowi odpowiadają, mogą być uwzględnione jedynie te, za któremi przemawiają wyjątkowe okoliczności. Okoliczności te muszą być w każdym konkretnym wypadku szczegółowo przedstawione zarówno co do osoby kandydata jak i stanu majątkowego osób, obowiązanych w myśl ustaw cywilnych do jego utrzymania. Przy ich ocenie — o ile chodzi o zaopatrzenie emerytalne z art. 8 Ustawy

z dnia 11 grudnia 1923 r. — bierze się pod uwagę przedewszystkiem zasługi położone przez funkcjonarjusza państwowego, lub zawodowego wojskowego w ciągu jego służby (a zatem jego kwalifikacje, gorliwość służbową przewyższającą zwykłą miarę, specjalną dbałość o dobro służby, poświęcenie państwu pracy całego życia i pełnienie jej w sposób przynajmniej nienaganny etc.).

O uwzględnieniu wniosku decydować mogą dalej pewne okoliczności ze służbą ściśle nie związane, jak np. posiadanie lub pozostawienie przez funkcjonarjusza państwowego, względnie zawodowego wojskowego liczniejszej niezaopatrzonej rodziny, podeszły wiek etc.

Przy wnioskach o przyznanie daru z łaski o uwzględnieniu decydować mogą prócz zasług osobistych względy ogólne.

Co do wysokości przyznanych zaopatrzeń, o ile ich wymiar nie opiera się na postanowieniach ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem, przestrzegać należy zasady, że zaopatrzenie ma na celu zapewnienie chociaż skromnej egzystencji.

Do wniosku dołączone być mają akta dochodzeń wdrożonych celem stwierdzenia okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 8 Ustawy z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/924 poz. 46, względnie ustawy o darach z łaski).

Podając do wiadomości powyższą uchwałę Rady Ministrów, na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 1926 r. Nr. 4/103, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca ściśle przestrzegać zasad tą uchwałą ustalonych, przy występowaniu z wnioskami o przyznanie zaopatrzeń na zasadzie art. 8 Ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. art. 8 i 90 tejże Ust., tudzież Ust. z dn. 11.XII.1924 r. o darach z łaski.

Jednocześnie z uwagi na to, że w wypadkach upływu okresu, na który był przyznany czasowy dar z łaski, tudzież w wypadkach spóźnionego zgłoszenia praw emerytalnych przez emerytów b. państw zaborczych, oraz wdowy i sieroty po nich pozostałe, władze II instancji występują bardzo często z wnioskami o przedłużenie prawa poboru czasowego daru z łaski, względnie o przywrócenie terminu do zgłoszenia praw emerytalnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w myśl Ustawy o darach z łaski, tudzież w myśl art. 90 i 8 Ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. w wyżej wymienionych wypadkach może mieć miejsce tylko przyznawanie zaopatrzeń, względnie nowych czasowych darów z łaski, nie może natomiast być dokonywane przywracanie terminu, względnie przedłużenie prawa pobierania.

W końcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że do wniosków o przyznanie zaopatrzeń na zasadzie art. 8 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. art. 8 i 90 tejże ustawy, tudzież ustawy o darach z łaski należy dołączać; 1) akta dochodzeń co do stanu majątkowego, rodzinnego i zdolności do zarobkowania odnośnych osób, oraz istnienia w stosunku do nich uzasadniających wniosek wyjątkowych okoliczności, 2) jeżeli to są byli funkcjonarjusze polscy, względnie zaborczy, lub rodziny po nich pozostałe — odnośne akta osobowe oraz 3) w wypadkach przewidzianych w art. 90 ustawy emerytalnej z dnia 11..XII.1923 r. — wszystkie akta potrzebne normalne do przyznania i wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego.

W tych wypadkach, w których szczególne zasługi albo względy ogólne będą przemawiały za przyznaniem zaopatrzenia niezależnie od zdolności do zarobkowania, nie należy badać tej zdolności i co za tem idzie dołączać akt odnośnych dochodzeń.

We wnioskach należy wskazywać, jaki wymiar zaopatrzenia i dla jakich powodów byłby w danym wypadku odpowiednim.

Przy określaniu w punktach wysokości wymiaru zaopatrzeń dla b. funkcjonarjuszów państwowych polskich, względnie zaborczych, tudzież rodzin po nich pozostałych, należy brać pod uwagę ilość lat służby odnośnego funkcjonarjusza, tudzież grupę uposażenia, do której wypadałoby go zaliczyć ze względu na ostatnio pobierane przez niego uposażenie w służbie czynnej.

O. 1079 z d. 22/VIII 1924 r.

(Min. Skarbu L. 710/DB./I z d. 19/V 1924 r.).

W sprawie pośmiertnego i zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu po zmarłych w czynnej służbie funkc. państwowych, zawodowych wojskowych oraz sędziach i prokuratorach.

O pośmiertnem i zwrocie kosztów leczenia i pogrzebu po zmarłych w czynnej służbie funkcjonarjuszach państwowych, zawodowych wojskowych, oraz sędziach i prokuratorach traktują ustawy uposażeniowe z dnia 9 października 1923 r. w art. 16 i 17 (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) i z dnia 5 grudnia w art. 6 (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107).

Wykonując powyższe artykuły, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Najwyższą Izbą Kontroli zarządza, co następuje:

1. Pośmiertne, względnie zwrot kosztów leczenia i pogrzebu należy wypłacać:
a) po funkcjonarjuszach państwowych tak stałych jak i prowizorycznych, a także po praktykantach (t. j. po osobach dopuszczonych do służby przygotowawczej), oraz po funkcjonarjuszach przeniesionych w stan nieczynny;

b) po wojskowych tylko zawodowych, a także (art. 90 ustawy z dnia 9 października 1923 r.) po wojskowych zawodowych, pozostających w stanie nieczynnym, jeżeli pobierają uposażenie w całości lub części;

c) po sędziach w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorach, a także po aplikantach, do których w myśl art. 12 Ustawy uposażeniowej z dnia 5 grudnia 1923 roku ma zastosowanie art. 16 i 17 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r.

II. Za podstawę obliczenia pośmiertnego należy brać ostatnio pobierane uposażenie czynne, t. j. uposażenie należne na pierwszego tego miesiąca, w którym funkcjonarjusz zmarł wraz z ewentualną dopłatą płatną w dniu 16 tego miesiąca, nawet w tym wypadku, gdy zmarły nie dożył terminu płatności tej dopłaty, a to w myśl postanowienia przedostatniego ustępu art. 11 Ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., że w razie śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem kalendarzowego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła.

W razie śmierci obwinionego w czasie zawieszenia go w służbie z równoczesnem ograniczeniem uposażenia do pewnej wysokości, należy za podstawę obliczenia pośmiertnego brać pełne uposażenie, a to w myśl zasady prawnej, że z powodu śmierci obwinionego podlega umorzeniu postępowanie dyscyplinarne bez względu na stadjum w jakiem się znajduje.

Koszta leczenia i pogrzebu należy ustalić na podstawie udokumentowanych rachunków.

Przewidziany w art. 17 ustawy z dnia 9 października 1923 r. warunek, że zmarły nie pozostawił majątku ruchomego lub nieruchomego, wystarczającego na pokrycie kosztów leczenia i pogrzebu musi być stwierdzony przez właściwą władzę administracyjną lub sądową.

O ile pozostały majątek nie wystarcza na pokrycie tych kosztów w całości, należy wartość szacunkową tego majątku potrącić z kwoty ustalonych kosztów leczenia i pogrzebu i przyznać tylko różnicę.

III. Celem uregulowania szybkiej wypłaty powyższych należytości osobom, wymienionym w art. 16 i 17 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 roku Ministerstwo Skarbu zmienia okólnik z dn. 21 czerwca 1922 r. L. G. U. K. 4234/C. Ks. w następującym kierunku:

1. Władze, które wyasygnowały ostatnie czynne uposażenie mają również asygnować pośmiertne i zwrot kosztów leczenia i pogrzebu za własnemi asygnacjami, zarachowując wydatek na § 12 działu IV budżetu Ministerstwa Skarbu, a asygnujące przesłać wprost do odnośnych Kas skarbowych celem zrealizowania wypłaty.

Za należyte asygnowanie tych należytości w ramach postanowień, wymienionych w art. 16 i 17 i niniejszego okólnika są odpowiedzialne wyłącznie władze asygnujące.

Dla ewidencji tych wypłat otwierają władze asygnujące w księdze kredytów osobne konto na § 12 działu IV budżetu Ministerstwa Skarbu i zapisują na niem wystawione i zrealizowane asygnacje, pozostawiając lewą stronę konta księgi kredytów niewypełnioną.

Ponieważ konta te mają mieć znaczenie tylko ewidencyjne, nie należy sporządzać z tego konta żadnych wyciągów, ani przeprowadzać żadnych uzgodnień z Kasami skarbowemi, jakoteż nie należy sporządzać sprawozdań ani miesięcznych ani rocznych, dotyczących wydatków z tego tytułu.

2. Kasy skarbowe mają realizować nadesłane wprost asygnacje bez otwierania im na ten cel kredytu. Kredyt ten pozostaje na rachunku Izb skarbowych zapisany tylko w ogólnych księgach kredytów i rozchodów budżetowych (t. j. bez wciągania wydatków i kredytów do księgi kredytów, wzór Nr. 11 do § 69 Przepisów rachunkowo-kasowych).

Izby skarbowe wykazują odnośne wydatki w sprawozdaniach o rozchodach (wzór Nr. 18 do § 70 Przepisów rachunkowo-kasowych) na podstawie zarachowań w ogólnej księdze kredytów i rozchodów budżetowych oraz w rocznem zamknięciu rachunkowem rozchodów budżetowych wzór Nr. 23 do § 79 Przepisów rachunkowo-karnych).

3. Centralna Kasa Państwowa, która ma uskutecznić wypłaty dla centralnych władz asygnujących, otwiera dla utrzymania w ewidencji wypłat, dokonanych na § 12 działu IV budżetu Ministerstwa Skarbu, osobne konto w księdze kredytów, na którem zapisuje dokonane wypłaty, a miesięczne sumy tych wypłat podaje do wiadomości wydziałowi rachunkowemu Ministerstwa Skarbu, który je włącza do księgi zestawień i sprawozdań miesięcznych (wzór Nr. 18 do § 78 Przepisów rachunkowo-kasowych) oraz do zamknięć rocznych (wzór Nr. 23 do § 79 Przepisów rachunkowo-kasowych).

Zamknięcie roczne uzupełnia Wydział Centralnej Księgowości pod względem kwot, kredytów otwartych i wygasłych.

4. Kasy skarbowe jak i Centralna Kasa Państwowa zwracają talony zrealizowanych asygnacji wprost władzom sygnującym.

Podając powyższe do wiadomości Ministerstwo Skarbu zaznacza, że część materjalno-prawna niniejszego okólnika, objęta punktami I i II obowiązuje od dnia 1 października 1923 r., t. j. od chwili wejścia w życie na wstępie wymienionych ustaw, zaś

część techniczna, objęta punktem III, obowiązuje od chwili ogłoszenia niniejszego okólnika oraz uprasza o wydanie dalszych zarządzeń.

Pismo K. Gł. 4416 z d. 5/II 1925 r. (Do Ok. K. Gł. Nr. 1079).

(Min. Skarbu L. 39/DB./1 z d. 23/I 1925 r.).

Pośmiertne i zwrot kosztów leczenia.

W uzupełnieniu części I okólnika z dnia 19 maja 1924 roku L. 710/DB./1 w sprawie pośmiertnego i zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu po zmarłych w czynnej służbie funkcjonarjuszach państwowych, zawodowych wojskowych oraz sędziach i prokuratorach, Ministerstwo Skarbu oznajmia, co następuje:

Ustawa z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924) nie zawiera przepisu zabraniającego zajęcia i zapowiedzenia pośmiertnego oraz kwot, należnych tytułem zwrotu udowodnionych kosztów leczenia i pogrzebu po zmarłych w służbie czynnej funkcjonarjuszach państwowych i wojskowych zawodowych.

Z uwagi jednak na okoliczność, że uskutecznianie potrąceń z pośmiertnego, względnie z kwot należnych tytułem zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu, byłoby sprzeczne z celem powyższych świadczeń oraz z uwagi na art. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46) stanowiący, że pośmiertne po emerytach nie ulega zapowiedzeniu, ani też zajęciu, Ministerstwo Skarbu zgadza się na analogiczne stosowanie powyższego przepisu do pośmiertnego oraz kwot, należnych tytułem zwrotu udowodnionych kosztów leczenia i pogrzebu po zmarłych w służbie czynnej funkcjonarjuszach państwowych i wojskowych zawodowych.

Okólnikiem niniejszym załatwia się pismo Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 grudnia 1924 r. Nr. 3/25.

R. 236.

IV. Wypłata pośmiertnego po zmarłych funkc. policji państwowej.

Na skutek wielokrotnych raportów poszczególnych Komend Okręgowych P. P. w przedmiocie szybszego uskuteczniania wypłaty pośmiertnego rodzinom, pozostałym po zmarłych funkcjonarjuszach p. p., Komenda Główna poczyniła w swoim czasie odpowiednie starania w powyższej sprawie i według otrzymanego obecnie powiadomienia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 grudnia r. z. za Nr. 7196, Ministerstwo Skarbu wydało podległym sobie władzom zarządzenia, ażeby sprawy pośmiertnego były natychmiast załatwiane.

Ponieważ decydowanie omawianych spraw zależnem jest od przedstawiania odnośnych dokumentów, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby do podań i wniosków w sprawie wypłaty pośmiertnego, przesyłanych władzom skarbowym, dołączane były wszystkie dokumenty, wymagane przepisami § 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 91/21 poz. 686).

Nieścisłe wykonywanie powyższego powodować będzie niepotrzebną zwłokę w przyznawaniu i asygnowaniu pośmiertnego po zmarłych funkcjonarjuszach p. p.

O. 1276 z d. 24/XI 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 11160 z d. 10/X 1926 r.).

W sprawie składania deklaracji, przewidzianych art. 84 ust. emer. z dnia 11/XII 1923 r.

Ministerstwo Skarbu, powołując się na art. 109 i 84 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. Nr. 6 poz. 46 z 1924 r.), znowelizowany punktem „k" art. 1 ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. Nr. 18 poz. 178), na § 30 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. Nr. 32 poz. 320) i na ostatni ustęp okólnego pisma z dnia 4 września 1924 roku L. 4278/DB./Em. intymat Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 22/IX 1924 r. Nr. AP. 8378 (patrz: przepisy emeryt.) zakomunikowało Min. Spraw Wewnętrznych, iż w myśl wyżej wymienionych postanowień — wymienione w nagłówku deklaracje winny być składane przez wszystkich funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, nie wyłączając nauczycieli szkół powszechnych lub wydziałowych w b. Galicji oraz funkcjonarjuszów b. Galicyjnego Wydziału Krajowego, pozostających w służbie czynnej polskiej.

Podpisy na powyższych deklaracjach danych funkcjonarjuszów lub zawodowych wojskowych winny być zalegalizowane przez odnośne władze (bezpośredniego przełożonego lub jego zastępcę, względnie przez notarjusza, lub w niektórych wyjątkowych razach przez władzę administracyjną I instancji, a w braku tychże w danej miejscowości przez wójta gminy) przy wyciśnięciu pieczęci urzędowej.

Deklaracje należy włączać do odnośnych aktów osobowych.

Przypadające do zwrotu składki emerytalne, podjęte z kas b. państw zaborczych, lub kas emerytalnych lub innych kas zaopatrzenia w b. państwach zaborczych, przera-

chowane według wskazówek, wymienionych w § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 stycznia 1925 r. (Dz. U. Nr. 11 poz. 77) po wpłaceniu ich przez osoby wyszczególnione w art. 84 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r., powołanej na początku niniejszego, należy księgować na dział 4 budżetu Ministerstwa Skarbu § 10 a „Zwrot składek emerytalnych funkcjonarjuszów państwowych cywilnych", względnie § 11 a „Zwrot składek emerytalnych wojskowych".

Uprawnieni do zwrotu składek mają przedstawić deklaracje według wzoru Nr. 1 (załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z d. 26 marca 1924 r. Dz. U. Nr. 32 poz. 320), w której, po wskazaniu sumy pobranych wkładek, należy wyszczególnić datę pobrania, w razie zaś niemożności ustalenia daty, wskazać terminy, wymienione w punkcie „a", względnie „b" § 1 wyżej przytoczonego rozporządzenia z dnia 24 stycznia 1925 roku.

Zwrot podniesionych składek w myśl § 2 tegoż rozporządzenia winien nastąpić w zasadzie jednorazowo i tylko w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zezwolić na spłatę przypadającej do zwrotu kwoty, w ratach miesięcznych i określić wysokość i ilość poszczególnych rat, jednakowoż spłata nie może być rozłożona na więcej, niż na 60 rat miesięcznych.

Doliczenie do wysługi emerytalnej czasu służby, za który były podjęte w swoim czasie składki w razie zwracania ich w ratach miesięcznych, może nastąpić dopiero po uiszczeniu ostatniej raty podjętych wkładek i wtedy dopiero władza służbowa — po zanotowaniu w wykazie stanu służby — zawiadamia odnośnego funkcjonarjusza, względnie zawodowego wojskowego o czasokresie zaliczonym mu do wysługi emerytalnej na skutek złożonej deklaracji i zwrotu wkładek.

Odmowa złożenia deklaracji nie jest naruszeniem obowiązków służbowych, któreby mogło spowodować odpowiedzialność służbową, lecz miałaby jedynie ten skutek, iż lata służby zaborczej nie byłyby brane w rachubę przy wymiarze uposażenia emerytalnego, czyli, że dany funkcjonarjusz byłby traktowany pod względem praw emerytalnych, jako pozostający jedynie na służbie polskiej.

Powyższe podaję Panom do wiadomości i wykonania na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Skarbu z dnia 29/VIII.1925 r. Nr. 8399/DB./Em.

Powyższy odpis okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10/XI r. b. Nr. 11160, przesyłam do wiadomości i ścisłego wykonania, w stosunku do niższych funkcjonarjuszów i służby niższej policji państwowej w możliwie najkrótszym terminie.

Celem szybszego zorjentowania się w przeprowadzeniu prac, związanych z zaliczeniem do wysługi emerytalnej poprzedniej służby państwowej (rządowej) — zaborczej niższym funkcjonarjuszom i służbie niższej p. p. — wyjaśniam, co następuje:

1) do wysługi emerytalnej odnośnych funkcjonarjuszów p. p. należy zaliczać tylko należycie udokumentowaną i niewzbudzającą najmniejszych wątpliwości służbę rządową-zaborczą, przyczem zapadłe w swoim czasie uchwały Komisji weryfikacyjnych nie mają wpływu na przyznanie lub odmowę zaliczenia do wysługi emerytalnej wspomnianej służby;

2) zawiadomienia do zainteresowanych funkcjonarjuszów p. p. o wpisaniu służby rządowej do wykazu stanu służby i zaliczeniu tej służby do wysługi emerytalnej, winny być sporządzone według załączonej formy i podpisywane osobiście przez Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. i

3) w wypadkach uzasadnionej wątpliwości co do zaliczania pewnego okresu służby, należy zwracać się do właściwej Izby skarbowej, z prośbą o wyjaśnienie, a tylko w razie rozkładania na raty zwrotu kwoty, pobranej przez odnośnego funkcjonarjusza policji państwowej od b. państwa zaborczego, całkowite akta tej sprawy winny być przedstawione Komendzie Głównej P. P.

Nr. .....

Do

Pana .....

.....

Na zasadzie art. 84 ustawy z dnia 11/XII.23 r. (Dz. Ust. Nr. 6/24) znowelizowanego punktem „K" art. 1 Ustawy z dn. 13 lutego 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 18/24) i § 30 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 32/24) zawiadamiam, że na podstawie znajdujących się w aktach personalnych dokumentów, to jest .....

.....

.....

.....

przebyty przez Pana okres służby rządowej w b. państwie zaborczem, a mia-

nowicie: .....

.....

.....

.....

.....ogółem.....lat.....mies.....

dni (wyraźnie) .....

lat.....mies.....dni został wciągnięty do wykazu stanu służby Pana i zaliczony do wysługi emerytalnej.

Komendant Policji Państwowej Województwa .....

O. 1198 z d. 21/III 1925 r.

Kompletowanie akt w sprawach emerytury dla wdów, pozostałych po funkc. p. p.

Nadsyłane Komendzie Głównej akta w sprawach emerytalnego zaopatrzenia dla wdów, pozostałych po b. funkcjonarjuszach policji państwowej, bardzo często nie zawierają niezbędnych dokumentów, co powoduje zwłokę w uzyskaniu przychylnej decyzji Ministerstwa Skarbu.

Z uwagi na to, że sprawy emerytalnego zaopatrzenia dla wdów, pozostałych po poległych w czasie służby funkcjonarjuszach p. p., wymagają specjalnego traktowania i muszą być załatwiane w najkrótszym czasie, polecam Panom Komendantom Okręgowym dopilnować, aby w każdej omawianej sprawie, kierowanej do Komendy Głównej P. P., względnie do Izby skarbowej, dołączany był protokuł (odpis) dochodzenia sądowego, jak również zaświadczenie o stanie majątkowym zainteresowanej wdowy.

O. 250 z d. 20/III 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. PO. 2094 z d. 4/III 1922 r.).

Wydawanie opinji w sprawach emerytalnych.

Podaje się do wiadomości, że władzą skarbową, powołaną do wydawania opinji w sprawach emerytalnych dla wszystkich władz mających siedzibę na obszarze Województwa Pomorskiego jest Izba skarbowa w Grudziądzu, a dla władz mających siedzibę na reszcie obszaru b. zaboru pruskiego — Izba skarbowa w Poznaniu.

Powyższem zmienia się na podstawie okólnika Min. Skarbu z dnia 20/II.1922 r. Nr. 596/22/Em. odpowiedni punkt zarządzenia tegoż Ministerstwa, podanego w okólniku Min. Spr. Wewn. Nr. 12 z dnia 14 stycznia 1922 r. (PO. 224).

Ponowne wstąpienie do służby państwowej i przywrócenie praw z art. 64 ust. o służbie cywilnej.

O. 1373 z d. 30/VIII 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. 1/OP. 476 z 17/VIII 1926 r.).

Stosowanie art. 64 ust. o państw. sł. cywilnej.

Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 2 sierpnia 1926 r. Nr. 88/10502, podał do wiadomości, co następuje:

„Już po wydaniu mego okólnika z dnia 4 czerwca 1926 r. Nr. 8101 w sprawie stosowania art. 64 ustęp 2 ustawy o państwowej służbie cywilnej został ogłoszony wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w którym Trybunał ten, rozstrzygając pewną konkretną sprawę przywrócenia na zasadzie art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej praw, nabytych poprzednią służbą stanął na stanowisku, że przy wymiarze szczebla uposażenia urzędnikowi, który wystąpiwszy ze służby państwowej przed wejściem w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., został do niej ponownie przyjęty po wejściu w życie tej ustawy i któremu przywrócono na zasadzie art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej prawa, nabyte poprzednią służbą, nie ma zastosowania art. 98 ustawy uposażeniowej, wobec czego urzędnikowi takiemu należy wymierzać w grupie uposażenia, uzyskanej na podstawie nominacji przy ponownem przyjęciu do służby, szczebel a), podobnie jak przy pierwszej nominacji.

Biorąc pod uwagę wyżej wymieniony wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego, zmieniam okólnik z dnia 4 czerwca 1926 r. Nr. 8101 w tym kierunku, że urzędnikom, z którymi poprzedni stosunek służbowy rozwiązano przed wejściem w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. i którym po ponownem przyjęciu ich do służby po wejściu w życie tej ustawy przywraca się prawa, nabyte poprzednią służbą,

należy w grupie uposażenia, jaką otrzymali przy ponownem przyjęciu do służby, wymierzać szczebel a).

Równocześnie nadmieniam, że w wypadku przywrócenia praw urzędnikowi, z którym rozwiązano poprzedni stosunek służbowy po wejściu w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. należy uposażenie z tytułu przywróconego wyższego szczebla uposażenia wypłacać dopiero od pierwszego najbliższego miesiąca kalendarzowego, następującego po dniu przywrócenia praw.

Wobec powyższego okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 66/AP./4850 z dnia 17 czerwca 1926 r. podaję Panom ponownie w brzmieniu dostosowanem do treści powyższego pisma Pana Prezesa Rady Ministrów.

Okólnik Nr. 66.

Wśród praw, które mogą być przywrócone w razie ponownego wstąpienia do służby państwowej, należy odróżnić dwa rodzaje: 1) prawa, posiadane w chwili rozwiązania stosunku służbowego z tytułu zajmowanego stanowiska i 2) prawa, przysługujące z tytułu czasu służby. Do praw pierwszego rodzaju należą: stopień służbowy i tytuł, do praw zaś drugiego rodzaju — wysługa uposażeniowa, wysługa emerytalna, wymiar urlopu i starszeństwo służbowe.

Przywrócenie praw pierwszego rodzaju zależy od aktu nominacji, dokonanej przy ponownem wstąpieniu do służby państwowej. Urzędnik może być mianowany na takie samo stanowisko, jakie piastował poprzednio, albo też na inne stanowisko, niższe lub wyższe od poprzedniego. Przywrócenie tych praw nie wymaga więc specjalnego aktu.

Przywrócenie praw w trybie specjalnego aktu, dotyczyć może tylko praw z tytułu czasu poprzedniej służby. O ile władza prawa te przywraca, powinna przywracać je wszystkie łącznie, gdyż wynikają one wszystkie z jednego tytułu, t. j. czasu służby. Wyjątek mogłaby stanowić jedynie wysługa emerytalna, a to z uwagi na postanowienia art. 37 ustęp 8 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 6 poz. 46), które uzależnia zaliczenie czasu służby przed przerwą od zgody Ministra Skarbu. O ile by więc Minister Skarbu odmówił zgody na to, możnaby zastosować art. 64 ustęp 2 ustawy o państwowej służbie cywilnej częściowo, t. j. z wykluczeniem wysługi emerytalnej.

Przy przywracaniu praw możnaby robić ewentualnie różnicę co do rodzaju poprzedniej służby i uwzględnić albo całą poprzednią służbę łącznie ze służbą zaborczą, samorządową i pracą zawodową, zaliczoną przez Komisję weryfikacyjną, albo też uwzględniać tylko poprzednią służbę państwową polską i ewentualnie poprzednią służbę państwową w państwach zaborczych.

W wypadku przywrócenia praw z tytułu czasu poprzedniej służby należy wymierzyć urzędnikowi uposażenie w następujący sposób:

Jeżeli poprzedni stosunek służbowy rozwiązano po wejściu w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., a urzędnik wskutek nominacji przy ponownem wstąpieniu do służby otrzymał tę samą grupę uposażenia co poprzednio lub niższą, należy wymierzyć mu ten sam szczebel uposażenia, jaki miał w grupie poprzednio posiadanej. O ile przy przywróceniu praw uwzględniono tylko część czasu poprzedniej służby, a poprzednio posiadany szczebel uposażenia obejmował wskutek zaliczenia na zasadzie art. 98 ustawy uposażeniowej również czas nieuwzględniony przy przywróceniu praw służby, należy odpowiednio obniżyć szczebel uposażenia, stosując sposób liczenia czasu poprzedniej służby, przewidziany w art. 98 tej ustawy.

Jeżeli urzędnik wskutek nominacji przy ponownem wstąpieniu do służby uzyska wyższą grupę uposażenia niż poprzednio posiadana, otrzymuje w niej szczebel jak przy awansach (art. 7 ustawy uposażeniowej).

Urzędnikom, z którymi poprzedni stosunek służbowy rozwiązano przed wejściem w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. i którym po ponownem przyjęciu ich do służby po wejściu w życie tej ustawy przywraca się prawa, nabyte poprzednią służbą, należy w grupie uposażenia jaką otrzymali przy ponownem przyjęciu do służby wymierzać szczebel a).

W wypadku przywrócenia praw urzędnikowi, z którym rozwiązano stosunek służbowy po wejściu w życie ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., należy uposażenie z tytułu przywróconego wyższego szczebla uposażenia wypłacać dopiero od pierwszego najbliższego miesiąca kalendarzowego, następującego po dniu przywrócenia praw.

Poza wyżej wymienionemi skutkami w zakresie uposażenia powinienby być urzędnikowi, któremu przywrócono prawa z tytułu czasu poprzedniej służby, zaliczony czas poprzedniej służby do wysługi emerytalnej z zastrzeżeniem zgody Ministra Skarbu w myśl art. 37 ustęp 8 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. oraz powinien on otrzymywać urlop w wymiarze, ustalonym w art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej, ponadto należy umieścić go na odpowiedniem miejscu w liście starszeństwa służbowego.

Jak to wynika z brzmienia art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej, przywrócenie praw zależy od swobodnego uznania władzy. Przywrócenie praw należy do

władzy właściwej dla ponownego przyjęcia do służby, przyczem, o ile nie jest ona władzą naczelną, musi uzyskać na to zgodę władzy naczelnej.

Przy stosowaniu przywracania praw należałoby robić różnicę między tymi, którzy wystąpili ze służby państwowej dobrowolnie, a więc zwykle dla uzyskania korzystniejszej posady prywatnej, a tymi, z którymi władza rozwiązała stosunek służbowy np. na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej. Pierwszym należałoby przywracać prawa tylko w wyjątkowych wypadkach, mając na uwadze motywy, które ich skłoniły do wystąpienia ze służby państwowej.

Przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą, nie powinno mieć miejsca zaraz po ponownem przyjęciu do służby. Należy jakiś czas, przynajmniej rok, zaczekać, aby zbadać wszechstronnie kwalifikacje urzędnika, które od chwili rozwiązania poprzedniego stosunku służbowego mogły ulec zmianie na niekorzyść.

Przywrócenie praw może być stosowane tak do urzędników, którzy poprzednio byli mianowani na stałe, jakoteż prowizorycznych.

Przywrócenie praw nie może mieć natomiast zastosowania do osób, które poprzednio pełniły służbę w charakterze pracowników kontraktowych.

Powyższe zasady zechcą Panowie mieć na uwadze przy przedstawianiu do decyzji władzy naczelnej odnośnych podań zainteresowanych urzędników i wyraźnie we wnioskach swoich wskazywać, w jakim zakresie proponuje się przywrócenie praw, oraz dokładnie określać czas, jaki ma być w trybie art. 64 z poprzedniej służby zaliczony.

Zachowanie się funkcjonarjuszów P. P. w służbie i poza służbą.

R. 282.

XVIII. Apolityczność policji.

Wobec skierowywanych do mnie zapytań, jak należy stosować postanowienia § § 6, 7 i 9 Tymczasowej Instrukcji dla p. p. wyjaśniam, że wszystkie przepisy, dotyczące apolityczności i bezstronności policji winny być komentowane jaknajszerzej. Wszyscy funkcjonarjusze p. p. bez wyjątku mają zachowywać bezwzględną objektywność pod względem politycznym i nie robić żadnych różnic w traktowaniu wszystkich szanujących prawa obywateli bez względu na ich stanowisko społeczne, narodowość, wyznanie lub przekoniania polityczne. Policjantom wzbronione jest postępowanie lub zachowywanie się, któreby mogło wzbudzić podejrzenie, że działają na korzyść, lub szkodę tego lub innego ugrupowania politycznego; apolityczność policjanta ma znajdować odzwierciadlenie nietylko w jego występowaniach służbowych, ale także w zachowaniu się poza służbą. Znaczenie apolityczności policji, jako podstawowego warunku jej pomyślnego rozwoju i zasadniczego obowiązku względem społeczeństwa i państwa należy wyjaśniać funkcjonarjuszom policji przy każdej sposobności, a stwierdzone umyślne wykroczenia w tym kierunku karać jaknajsurowiej, aż do wydalenia włącznie, jako pogwałcenia § § 7 i 9 Tymczasowej Instrukcji o policji państwowej.

R. 155.

II. Stosunek policji do stowarzyszeń.

W myśl treści § 9 „Tymczasowej Instrukcji dla p. p.", w szczególności punktu, zobowiązującego policjanta do traktowania wszystkich szanujących prawa obywateli bez względu na ich stanowisko społeczne lub wyznanie, wyjaśniam, co następuje:

Policja w żaden sposób nie może ani faworyzować, ani zwalczać żadnego związku, stowarzyszenia, wyznającego w swym programie zasadę walki z pewnemi odłamami społeczeństwa. Dotyczy to zarówno walki społecznej, ekonomicznej, jak i politycznej.

Tem samem odnosi się to również do stowarzyszeń zawodowych.

Stowarzyszenia te w dążeniu do obrony swych interesów mogą stanąć w sprzeczności z interesami innych odłamów społeczeństwa i zwalczać je z tego powodu.

Opowiadanie się po stronie danego stowarzyszenia, a tem samem przeciw innemu może nastąpić na skutek zdecydowania, po której stronie jest racja. Ponieważ decydowanie takie pod żadnym pozorem nie leży w zakresie kompetencji policji, stąd i ingerencja jej na korzyść lub niekorzyść stowarzyszeń nie może mieć miejsca. Tembardziej nie powinna się policja kierować osobistemi sympatjami do poszczególnych stowarzyszeń.

Z powyższego jasno wynika, że bezpośrednia działalność i propaganda tych stowarzyszeń wśród korpusu policyjnego pod żadnym pozorem nie może mieć miejsca (§ § 7 i 8 „Tymczasowej Instrukcji dla p. p.").

Powyższe wyjaśnienia niedotyczą stowarzyszeń nielegalnych, których zwalczanie jest obowiązkiem policji.

361

R. 247. 368 p II. 360 p I

V. Należenie funkc. p. p. do związków i stowarzyszeń.

Jakkolwiek sprawa należenia funkcjonarjuszów p. p. do związków i stowarzyszeń wyraźnie ujęta i uregulowaną została przez § 7 Tymczasowej Instrukcji dla p. p., jednak poszczególne komendy mają wątpliwości i niekiedy źle ten paragraf stosują.

Przepis jest jeden, dostatecznie wyraźny i obowiązujący wszystkich bez wyjątku, tak wyższych, jak też i niższych funkcjonarjuszów p. p., a więc: 1) nikomu z funkcjonarjuszów p. p. nie wolno należeć do żadnego politycznego stowarzyszenia i 2) członkiem stowarzyszeń kulturalnych, oświatowych i społecznych może być tylko ten funkcjonarjusz p. p., który uprzednio uzyskał zezwolenie swej władzy przełożonej. Przepis ten ma z jednej strony na celu zapewnienie funkcjonarjuszom p. p. zupełnej niezależności od jakichkolwiek ugrupowań politycznych, czyli uchronienie działalności policji od wpływów poszczególnych partji i stronnictw, z drugiej zaś daje możność uniknąć tak faworyzowania, jak i zwalczania przez policję poszczególnych legalnych związków i stowarzyszeń.

O ile chodzi o wynikające z należenia do związku, czy stowarzyszenia zajęcia lub zobowiązania, to należy je traktować, jako zajęcie poboczne i postępować stosownie do postanowień § 21 Instrukcji. Według wzmiankowanych paragrafów tak należenia do związków i stowarzyszeń niepolitycznych jak i zajęcia poboczne zależne są od pozwolenia i zgody władzy przełożonej, zatem wszelki udział funkcjonarjusza policji w organizacjach, połączony z czynnościami, które mogą stanąć w kolizji z jego obowiązkami, jako funkcjonarjusza państwowego, winien być zakazany.

Pozwolenie na zajęcie pewnego specjalnego stanowiska w stowarzyszeniu poza zwykłem członkowstwem musi być dane niezależnie od pozwolenia na należenie do tego stowarzyszenia. Komendanci Okręgowi dają pozwolenia podległym sobie niższym funkcjonarjuszom oraz stawiają wnioski co do podległych im wyższych funkcjonarjuszów. Komendant Główny daje pozwolenia podległym Komendzie Głównej niższym funkcjonarjuszom i wszystkim wyższym funkcjonarjuszom.

Przed udzieleniem pozwolenia należy szczegółowo ustalić charakter stowarzyszenia, związku i t. p., do którego funkcjonarjusz policji pragnie należeć, oraz rodzaj i zakres obowiązków i czynności, jakie nań włożone być mogą.

Niewolno ograniczać się tylko do zaznajomienia się ze statutem danego stowarzyszenia, czy związku, bo mogą zdarzyć się wypadki, że stowarzyszenia, mianujące się w swych ustawach apolitycznemi, prowadzą w rzeczywistości politykę klasową, narodowościową, wyznaniową, a należenie do takich stowarzyszeń jest w jaskrawej sprzeczności z obowiązkami policjanta, który, w myśl przysięgi służbowej winien „wszystkich obywateli kraju w równem mieć zachowaniu".

W razie wątpliwości co do charakteru apolitycznego danego stowarzyszenia, względnie związku, należy zwracać się o decyzję do Komendy Głównej.

Nadmieniam, że niedopuszczalnem i niezgodnem z przepisami Instrukcji jest zawiadamianie przez funkcjonarjuszów policji o należeniu do związku, czy stowarzyszenia z prośbą o przyjęcie tego zawiadomienia do wiadomości i o akceptację. Pozwolenie winno być uzyskane przed wstąpieniem do organizacji i ani wstąpienie do niej, ani należenie przed uzyskaniem pozwolenia nie może mieć miejsca. Zezwolenia mogą być każdej chwili cofnięte przez władzę, która ma prawo wydawać je.

R. 360.

V. Należenie funkc. p. p. do związków i stowarzyszeń.

Na podstawie § 7 Tymczasowej Instrukcji dla p. p. oraz w uzupełnieniu wyjaśnień, zawartych w p. II R. K. Gł. Nr. 155 i p. V R. K. Nr. 247, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim nie udzielać podwładnym sobie funkcjonarjuszom zezwoleń na zapisywanie się w poczet członków następujących związków i stowarzyszeń:

1. Zjednoczenie Młodzieży Polskiej.
2. Związek Dowborczyków „Ku chwale Ojczyzny".
3. Związek Hallerczyków.
4. Związek b. ochotników Armji Polskiej.
5. Sokół.
6. Związek Obrony Kresów Zachodnich.
7. Związek b. Legjonistów.
8. Związek Strzelecki.
9. Sekcje Sportowe Związku Strzeleckiego.
10. Związek Inwalidów Wojennych.
11. Związek b. powstańców górnośląskich.

Wykaz powyższy nie jest ostateczny i przy udzielaniu zezwoleń na zapisywanie się do stowarzyszeń nieobjętych tym wykazem — Pp. Komendanci winni ściśle stosować się do pouczeń, zawartych w p. V R. K. Gł. Nr. 247, a szczególniej w jego ustępie 5 i 7.

O ileby którzy z podwładnych funkcjonarjuszów byli już członkami wyżej wymienionych organizacji, należy ich niezwłocznie wezwać do wystąpienia pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej.

O. 571 z d. 15/II 1923 r.

Zapisywanie się funkc. p. p. do T-wa Czerwonego Krzyża.

Zawiadamiam, iż Zarząd Towarzystwa Czerwonego Krzyża wyraził zgodę na wydawanie sanitarnych opatrunków policjantom-członkom Towarzystwa Czerwonego Krzyża.

Mając na względzie w pierwszej linji pożyteczną działalność tego Towarzystwa, z drugiej zaś strony zaopatrzenie policjantów w bardzo praktyczną rzecz, jak opatrunek sanitarny, pożądanem byłoby, aby Pp. Komendanci Okręgowi zwrócili się z apelem do podwładnych funkc. policji, celem zapisywania się na członków Towarzystwa Czerwonego Krzyża.

O. 726 z d. 15/VI 1923 r.

Zapisywanie się funkc. p. p. do T-wa Czerwonego Krzyża.

W związku z okólnikiem Komendy Głównej P. P. z dnia 15.II r. b. Nr. 571, podaję do wiadomości, że nie wszystkie Wojewódzkie Oddziały Czerwonego Krzyża zostały zaopatrzone w opatrunki sanitarne, wobec czego nie wszystkie będą w stanie wydawać je członkom Czerwonego Krzyża (policjantom).

Zechcą zatem Pp. Komendanci Okręgowi sprostować wydane już w tej sprawie okólniki nie porzucając jednakże akcji zapisywania funkc. p. p. na członków tegoż Towarzystwa.

R. 251.

IX. Należenie funkc. p. p. do Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Na skutek licznych zgłoszeń ze strony funkcjonarjuszów policji państwowej o udzielenie im zezwolenia na zapiwanie się w poczet członków Ligi Obrony Powietrznej Państwa, podaję do wiadomości, że daję na to ogólne zezwolenie wszystkim funkcjonarjuszom i nadmieniam, że zapisanie się na członka wymienionego stowarzyszenia należy uważać za dowód prawdziwego poczucia obywatelskiego.

R. 303.

VII. Organizowanie Kół Ligi Obrony powietrznej Państwa.

Uznając doniosłość prac Ligi Obrony Powietrznej Państwa zezwalam funkcjonarjuszom p. p. na organizowanie Kół L. O. P. P. przy Komendach powiatowych z zastrzeżeżeniem, że w myśl istniejących przepisów zajęcia z tem związane nie mogą wchodzić w kolicję z czynnościami organów policji, jako takich.

R. 291.

II. Towarzystwo obrony przeciwgazowej — akces funkc. p. p.

Zezwalam wszystkim funkcjonarjuszom policji państwowej na zapisywanie się w poczet członków Towarzystwa obrony przeciwgazowej.

O. 1325 z d. 20/III 1926 r.

Należenie funkc. p. p. do Związku Oficerów Rezerwy.

Na zasadzie decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2.III.1926 r. pod Nr. BB. 1698/26, udzielam wszystkim funkc. p. p. — oficerom rezerwy ryczałtowego zezwolenia na zapisanie się w poczet członków Związku Oficerów Rezerwy, przypominam jednak, że ewentualne zajęcie specjalnego stanowiska w tem stowarzyszeniu poza zwykłem członkowstwem wymaga specjalnego mego zezwolenia.

Akcentuję tutaj i przypominam istniejące przepisy o apolityczności funkcjonarjuszów p. p., z których wynika, że każdy funkcjonarjusz p. p. należący za zezwoleniem władzy do jakiegokolwiek stowarzyszenia czy związku kulturalnego, oświatowego i społecznego, winien pamiętać o swym obowiązku natychmiastowego wycofania się z niego z chwilą, kiedy spostrzeże, że związek uprawia politykę przez popieranie antagonizmów narodowościowych, wyznaniowych lub protegowanie stronnictw politycznych. Niewykonanie tego obowiązku pociągać będzie za sobą surową odpowiedzialność dyscyplinarną.

R. 361.

IX. Należenie funkc. p. p. do ochotniczych straży ogniowych.

Wobec wysuwanych przez Pp. Komendantów Wojewódzkich wątpliwości, czy funkcjonarjuszom policji należy udzielać zezwoleń na zapisywanie się w poczet członków ochotniczych straży ogniowych, wyjaśniam, że przeciwko przychylnemu traktowaniu tego rodzaju próśb nie znajduję zasadniczych objekcji.

Przy udzielaniu odnośnych zezwoleń niższym funkcjonarjuszom, względnie przy stawianiu wniosków odnośnych wyższych funkcjonarjuszów w myśl p. V Rozkazu Kom. Gł. Nr. 247, należy mieć na względzie zasadę, że przyjęte przez odnośnego funkcjonarjusza obowiązki nie mogą kolidować z jego obowiązkami służbowemi.

Nie może być zatem funkcjonarjusz policji ani naczelnikiem (komendantem) straży ogniowej, ani też jej czynnym członkiem (szeregowym), gdyż w wypadku pożaru spełnianie funkcji członka straży ogniowej uniemożliwiałoby mu wykonanie obowiązków służbowych. Nic natomiast nie stoi na przeszkodzie pełnieniu obowiązków członka zarządu, instruktora musztry i t. p. z tem jednak zastrzeżeniem, że w żadnym bądź razie funkcjonarjuszowi policji nie wolno będzie nosić ani umundurowania ani też odznak straży, do której należy z tytułu piastowanego urzędu lub pełnionych w niej funkcji.

R. 330.

I. Zachowanie się funkc. policji w związku z poważnemi wydarzeniami życia społecznego i politycznego.

W jednem z Województw wyższy funkcjonarjusz p. p. był zmuszony dać rozkaz użycia broni palnej do tłumu, skutkiem czego była śmierć i poranienie kilku osób. W kilkanaście dni później funkcjonarjusz ten brał udział w kolacji, którą z okazji jego tranzlokacji wyprawili w restauracji na jego cześć przedstawiciele miejscowego społeczeństwa. Udział tego funkcjonarjusza w kolacji należy skwalifikować jako postępek niewłaściwy, biorąc nawet pod uwagę jako okoliczności łagodzące, że: 1) użycie broni było uznane za usprawiedliwione, 2) wspomniany funkcjonarjusz cieszył się oddawna sympatją wśród szerokich kół miejscowego społeczeństwa, które mu ją niejednokrotnie okazywały i 3) o zamiarze urządzenia kolacji nie był uprzedzony.

Funkcjinarjusz policji, dający rozkaz użycia broni i sam jej używający przeciw tłumowi w obronie bezpieczeństwa i ładu publicznego, spełnia swój obowiązek służbowy, który jednak w tym wypadku jest koniecznością smutną; dlatego też umyślne lub nieoględne manifestowanie przezeń wesołości czy radości tam, gdzie taki wypadek miał miejsce i w czasie, kiedy pamięć o nim jeszcze się nie zatarła, jest absolutnie niedopuszczalne i dowodzi braku taktu lub zrozumienia swej roli względem społeczeństwa.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim czuwać nad tego rodzaju przejawami i nad odpowiedniem instruowaniem podległych funkcjonarjuszów i uprzedzam, że policjantów, którzy nie będą umieli zachować należytego taktu i umiaru w związku z poważnemi wydarzeniami życia społecznego i politycznego, będę uważał za niemających dostatecznych kwalifikacji do zajmowania odpowiedzialnych stanowisk w korpusie p. p.

R. 117.

II. Zachowanie się funkc. p. p. w sądach.

Doszło do mojej wiadomości, że w Sosnowcy, po ogłoszeniu wyroku, skazującego na śmierć funkcjonarjuszów policji kolejowej, którzy dopuścili się kradzieży mienia publicznego, obecni na sali funkcjonarjusze policji głośno objawiali swe niezadowolenie z wyroku sądu.

Policjnat, jako stróż porządku publicznego powinien być wszędzie wzorem zachowania, a cóż dopiero na sali sądowej, gdzie staje wobec majestatu Rzeczypospolitej — w imieniu której wydawane są wyroki.

Polecam Pp. Komendantom, aby pouczyli funkcjonarjuszów swych okręgów, że w sądzie funkcjonarjusze policji zachować się powinni ze szczególną powagą i godnością, oraz aby wszelkie wykroczenia w tym kierunku były należycie karane.

R. 159.

IV. Zachowanie się policji względem publiczności i interesantów.

W paragrafie 9 Tymczasowej Instrukcji dla p. p. dokładnie określony jest stosunek policji do publiczności: przepisy zawarte w powyżej wymienionym paragrafie są krótkie, jednakże winny być obszernie komentowane i rozjaśnione przez kierowników komend powiatowych i komisarzy. Specjalny nacisk należy kłaść na taktowne zachowanie się funkcjonarjuszów policji przy stykaniu się z publicznością Grzeczność i uprzejmość policjanta względem publiczności jest niezbędnym warunkiem jego kwalifikacji służbowych. Ordynarne zachowanie się jednego funkcjonarjusza odbija się ujemnie na całej organizacji. Panowie Komendanci Okręgowi obowiązani są zwrócić specjalną uwagę kierowników komend powiatowych i komisarjatów na zachowanie się policji w wielkich miastach, gdzie zamieszkuje przeważnie ludność kulturalna i inteligentna i gdzie najczęściej zwracają się do policji o udzielenie wskazówek, rad i informacji.

Funkcjonarjusz policji, zapytany na ulicy przez osobę zainteresowaną, obowiązany jest przedewszystkiem zasalutować, następnie z całą uprzejmością udzielić jaknajdalej idącej informacji, a po skończonej rozmowie pożegnać interesanta oddaniem wojskowego ukłonu. Funkcjonarjusz policji obowiązany jest zawsze panować nad swemi

nerwami, nie dawać odpowiedzi opryskliwych lub lekceważących interesanta. Takie samo kulturalne i uprzejme traktowanie publiczności musi być przestrzegane we wszystkich biurach policyjnych. Urzędnicy i funkcjonarjusze ordynarni, źle wychowani i opryskliwi nie mogą służyć w policji, gdyż dyskredytują całą organizację i przynoszą więcej szkody, niż pożytku. Brak domowego wychowania u funkcjonarjuszów policji należy dopełnić w szkołach policyjnych i w specjalnych pogadankach.

R. 212.

VII. Zachowanie się policji względem publiczności i interesantów. Zachodzą wypadki, że przy pełnieniu obowiązków służbowych funkcjonarjusz policji państwowej zachowują się niegrzecznie i nietaktownie względem publiczności i interesantów. Powołując się przeto na wydane już w tej mierze zarządzenia, polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić szczególną uwagę na wyrobienie w funkcjonarjuszach policji państwowej tak niezbędnej dla policji grzeczności, taktu oraz zimnej krwi przy załatwianiu interesantów i wystąpieniach publicznych.

Jedynie grzeczność i takt w połączeniu ze stanowczością może zapewnić funkcjonarjuszom policji posłuch i zjednać szacunek społeczeństwa, natomiast gwałtowność i brutalność w wystąpieniach narażają opinję policji na szwank i powodują liczne skargi.

Uprzedzam, że wszelkie stwierdzone przejawy brutalności lub nietaktu będę karał dyscyplinarnie z całą bezwzględnością.

O. 381 z d. 3/VIII 1922 r.

(Prezydent Min. Rzeczp. Pols. Nr. 3053 z d. 27/VI 1922 r.).

Zachowanie się w stosunku do interesantów. W związku z okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1922 r. L. 24880 w sprawie nieodpowiedniej korespondencji osób prywatnych z władzami oraz urzędami państwowemi — pojawiły się skargi na niezawsze taktowne zachowanie urzędników, względnie niższych funkcjonarjuszów państwowych wobec interesantów, oraz niewłaściwy sposób załatwiania spraw.

Pragnąc by działalność urzędów państwowych przejawiała się na zewnątrz z należytym autorytetem i powagą, proszę Pp. Ministrów i Pp. Prezesów Urzędów Głównych o zwrócenie uwagi wszystkim podległym funkcjonarjuszom na postanowienia art. 24—27, wzgl. art. 99, 101, 103 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) i zarządzenie ścisłego przestrzegania przez władze przełożone stosowania się do wspomnianych przepisów.

R. 360.

III. Zachowanie się funkc. p. p. wobec obywateli. Z przykrością dowiedziałem się o dwóch wypadkach niewłaściwego zachowania się funkcjinarjuszów p. p. wobec obywateli, którymi byli wyżsi oficerowie W. P.; jeden z tych wypadków miał miejsce w mieście Warszawie, drugi w Województwie Lwowskiem. Nazwisk winnych funkcjonarjuszów p. p. tym razem nie ogłaszam, uprzedzam jednak, że w przyszłości opisy taki wykroczeń z podaniem nazwisk winnych, niezależnie od ich ukarania, będą umieszczane w rozkazie komendantów powiatowych, a w wypadkach szczególnie ważnych — w rozkazach komendantów wojewódzkich, a nawet w rozkazie Komendanta Głównego.

Podkreślam, że wypadki tego rodzaju są pojedyncze i że naogół zachowanie się funkcjonarjuszów policji względem publiczności jest dobre. Często zdarza się, że policjant nie poprzestaje na ścisłem wykonaniu swego służbowego obowiązku, a we właściwem zrozumieniu swego charakteru opiekuna ludności, niesie pomoc i opiekę potrzebującym, poza granicami zakreślonemi przez przepisy. Jeden z wyższych oficerów wojska zakomunikował mi o umiejętnem, taktownem i życzliwem postępowaniu posterunkowego m. st. Warszawy, Kazimierza Dąbrowskiego, który mu udzielił pierwszej pomocy, jako poszwankowanemu w katastrofie samochodowej i opiekował się nim aż do chwili umieszczenia go w szpitalu i zjawienia się tam rodziny.

Za wykazane przez posterunkowego Dąbrowskiego zrozumienie obowiązków policjanta-obywatela udzielam mu pochwały.

R. 41.

Stosunek policjantów do wyższych urzędników państwowych. II. W stosunku do wyższych urzędników państwowych policjanci, poza bezwzględnie grzecznem i taktownem zachowaniem się, które ich obowiązuje względem wszystkich obywateli, winni również zawsze mieć na uwadze specjalne uprawnienia tych urzędników, wypływające z zajmowanych przez nich stanowisk i wykonywanych czynności o ważnem znaczeniu państwowem. Uprawnienia te ściśle wyliczyć się nie dadzą, jednak każdy funkcjonarjusz policji, stojący na wysokości swego za-

dania, musi umieć się tak znaleźć wobec wyższych przedstawicieli władz państwowych, aby powaga stanowiska tychże i interesy państwowe nie ucierpiały.

W przyszłości nieumiejętne zachowanie się funkcjonarjuszów względem wyżej wspomnianych osób będzie traktowane jako dowód nieudolności, co pociągnie za sobą surowe kary.

R. 53.

IV. Zachowanie się policji wobec innych funkcjonarjuszów państwowych.

Doszło do wiadomości Komendy Głównej, że niektórzy funkcjonarjusze policji, wykonywując p. V rozkazu Nr. 48 interwenjują w sposób niewłaściwy w razie stwierdzenia noszenia dystynkcji policyjnych przez funkcjonarjuszów innych urzędów.

Należy bezzwłocznie pouczyć wszystkich funkcjonarjuszów policji, aby w podobnych wypadkach działali w formie najbardziej oględnej i grzecznej, przyczem, żądanie usunięcia dystynkcji nie może mieć charakteru bezwzględnego, t. j. natychmiastowego usunięcia dystynkcji, a jedynie nosić charakter wyjaśniający, iż dystynkcje te są wyłącznym przywilejem policji państwowej. W wypadkach uporczywego uchylania się należy stwierdzić tożsamość danej osoby i przesłać doniesienie do jej władzy przełożonej.

R. 361.

VI. Wnoszenie skarg sądowych przez funkc. policji przeciwko funkc. policji.

W jednem z Województw zdarzył się wypadek, że funkcjonarjusz policji państwowej, obrażony postępowaniem innego funkcjonarjusza policji, wniósł przeciwko niemu skargę o zniesławienie.

Postępowanie tego rodzaju, z punktu widzenia warunków służby w korpusie policji państwowej, podrywa dyscyplinę, wobec czego nie może być uznane za właściwe.

Dochodzenie tego rodzaju krzywdy, jak omówiona na wstępie, w drodze przewodu sądowego — a więc na formu publicznem, ze względu na powyżej podkreślone dobro służby policyjnej, nie powinno mieć miejsca. Każdy funkcjonarjusz korpusu policji państwowej ma możność dochodzenia jej w drodze służbowej, szkodzenie bowiem w opinji funkcjonarjuszom policji jest, w myśl art. 3 Przepisów Dyscyplinarnych dla p. p. wykroczeniem służbowem, a więc nic nie stoi na przeszkodzie dochodzenia krzywdy w takich wypadkach na drodze postępowania dyscyplinarnego, do wszczęcia którego posłuży raport służbowy pokrzywdzonego, złożony jego władzy przełożonej.

R. 325.

VIII. Udzielanie pomocy i wskazówek rodzinom po poległych i zmarłych funkc. p p.

Dochodzi do wiadomości Komendy Głównej P. P., że wielokrotnie ojcowie, matki, żony i dzieci poległych lub zmarłych funkcjonarjuszów p. p. zwracają się po wskazówki do poszczególnych jednostek policyjnych w sprawach emerytalnych, zapomogowych czy innych, związanych ze śmiercią ich żywicieli. Osoby te niezawsze spotykają się z życzliwem przyjęciem i otrzymują pomoc.

Zwracam uwagę, że, jak to często ma miejsce w życiu korpusu policyjnego, co spotkało jednego dziś, to może spotkać jutro drugiego, nawołuję w imię solidarności i jednolitości organizacji policji państwowej oraz polecam wszystkim mi podkomendnym, aby tego rodzaju sprawom poświęcali więcej swego zainteresowania, nie pozbywali się obojętnie petentów, a w miarę sił i możności służyli im radą i pomocą. Należy udzielać wskazówek możliwie ścisłych, któreby zainteresowanych prowadziły do najbliższego osiągnięcia celu, unikać zaś wszystkich tych wyjaśnień, które wprowadzić ich mogą na fałszywe tory. Jeżeli sprawa jest zbyt trudna i dany kierownik nie wie, jak należy ją załatwić, to winien skierować zainteresowanych do wyższej instancji policyjnej i pomóc w tem, a mianowicie wskazać jak należy napisać podanie, a w razie potrzeby pomóc w napisaniu oraz zająć się z urzędu dalszem skierowaniem. W ten sposób należy przeciwdziałać wyzyskiwaniu zainteresowanych przez różnych pokątnych doradców, zabierających im ostatni grosz, a wzamian niedających odpowiedniej pomocy prawnej.

R. 361.

VII. Tryb postępowania władz przełożonych w razie zgonu funkc. p. p.

W uzupełnieniu p. VIII Rozkazu Komendanta Głównego P. P. Nr. 325, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenie, aby o każdym wypadku zgonu funkcjonarjusza policji państwowej niezwłocznie była powiadamiana w drodze telefonicznej lub telegraficznej jego najbliższa rodzina, a to celem umożliwienia jej wzięcia udziału w pogrzebie.

Na przełożonych zmarłego ciąży obowiązek skierowania prośby wdowy, sierot lub rodziców do Kasy P. O. Z., o ile zmarły był jej szłonkiem, oraz okazania wszelkiej po-

mocy przy uzyskaniu pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego, o ile do tego ostatniego nabył praw, lub umarł z powodu lub w czasie wykonywania obowiązków służbowych.

R. 282.

XX. Stosunek przełożonych do prywatnych spraw podwładnych niższych funkc. p. p.

Zauważyłem, że niżsi funkcjonarjusze p. p. niezawsze znajdują u przełożonych zrozumienie dla swych osobistych spraw, nie otrzymują rady ani wyjaśnienia w interesujących ich kwestjach nietylko prywatnych, ale nawet powstających na tle służbowem i wskutek tego zmuszeni są szukać innych dróg dla rozstrzygnięcia nurtujących ich wątpliwości.

Stan taki, czy wynika z braku zaufania do przełożonych, czy powstaje skutkiem niedbałego i powierzchownego traktowania przez nich zapytań podwładnych, musi ulec bezwarunkowej zmianie, jako sprzeczny z § 14 Tymczasowej Instrukcji i szkodliwy dla dobra służby. Stosownie do Instrukcji o Wyszkoleniu Policji część I, służbowa, rozdz. I § 3 na przełożonych ciąży obowiązek szkolenia policjantów poza szkołą, obowiązek ten jednak nie może ograniczać się wyłącznie do formalnego wykonania rocznego planu nauczania, ale powinien objąć również stronę wychowawczą, bowiem zadaniem przełożonego jest nietylko dbać o wyszkolenie podwładnych i utrzymanie ich w karności, ale również wyrabiać z nich dobrych obywateli, podnosić ich kulturę obyczajową, oraz budzić ambicję i solidarność zawodową, co w wyniku da przełożonemu pewność co do swych podwładnych, a w nich wytworzy samorzutne oddanie i zaufanie do przełożonych.

Przytaczam charakterystyczne przykłady. Niżsi funkcjonarjusze często nie znają przyczyn potrąceń, dokonywanych z miesięcznego uposażenia, potrąceń niekiedy dotkliwych, a spowodowanych nadpłatą uposażenia w poprzednich miesiącach; oczywiście przełożony przy dokonaniu zmniejszonej wypłaty obowiązany jest udzielić jaknajgruntowniejszych wyjaśnień o przyczynach potrącenia, nie mówiąc już o tem, że powinien dołożyć wszelkich starań, aby takie potrącenia były rozłożone na raty i jaknajmniej dotkliwe. Istnieją wątpliwości, czy policjant musi uzyskiwać w drodze służbowej zezwolenie na wytoczenie akcji cywilnej we własnych sprawach majątkowych i innych; oczywiście przełożony winien wyjaśniać, że służba w policji nie pozbawia praw obywatelskich i otrzymanie zezwolenia w drodze służbowej konieczne jest tylko na wszczęcie akcji karnej w sprawach, wynikających z tytułu wykonywania obowiązków służbowych.

Nakoniec są wypadki sporów materjalnych pomiędzy samymi funkcjonarjuszami policji. Tu należy dążyć w pierwszej linji do polubownego załatwienia sporu, przez wzgląd na opinję publiczną, nie można natomiast zabronić wnoszenia i rozstrzygania tych sporów na drodze sądowej.

R. 304.

VIII. Zachowanie się policji państwowej wobec posłów i senatorów.

Funkcjonarjusze policji, którzy z charakteru swej służby pozostają w stałym kontakcie z publicznością, zarówno w urzędach, jak i przy służbie zewnętrznej, mają obowiązek traktowania jej z największą życzliwością i zachowaniem przyjętych form grzeczności.

Obowiązek ten jest przez ogół policji pojmowany należycie i dlatego nie stawiając żadnych ogólnych pod tym względem zarzutów, muszę specjalnie wyróżnić i podkreślić jeden tylko moment z tego zakresu — zachowanie się wobec posłów i senatorów.

Funkcjonarjusz p. p., stykając się na gruncie służbowym z posłami i senatorami, powinien zdawać sobie sprawę, że ma do czynienia z członkami ciała ustawodawczego, powołanego przez naród do sprawowania władzy ustawodawczej. Powaga stnowiska członków izb ustawodawczych nakłada na funkcjonarjuszów p. p. bezwzględny obowiązek uszanowania jej i traktowania przedstawicieli sejmu i senatu z uprzedzającą grzecznością i jaknajdalej posuniętym taktem.

Obowiązek ten przypominam całemu korpusowi policji i wymagam bezwzględnego przestrzegania go.

O. 1215 z d. 16/V 1925 r.

Nietaktowne zachowanie się wyższego funkcjonarjusza względem przedstawiciela innego państwa.

Niedawno zaszedł w jednej z Komend Policji Wojewódzkiej pożałowania godny wypadek nietaktownego zachowania się wyższego funkcjonarjusza względem attaché Ambasady obcego Państwa.

Funkcjanarjusz, otrzymawszy bilet wizytowy attaché Japońskiej Ambasady, nie uważał za stosowne udać się osobiście do niego, wskutek czego wpłynęła od Japońskiego attaché skarga.

Polecam przypomnieć wyższym funkcjonarjuszom powierzonej Panu Komendy, w szczególności zaś funkcjonarjuszom, pełniącym służbę na stacjach granicznych, że w stosunku do przedstawicieli państw obcych, obowiązuje ich jaknajdalej idąca grzecz-

ność i kurtuazja, gdyż wypadki podobne mogą się odbić przykrem echem w prasie zagranicznej i wywołać w Policji Polskiej nieprzychylne rewelacje.

Jednocześnie ostrzegam, że winni wykroczeń przeciwko elementarnym przepisom o grzeczności towarzyskiej wogóle, a tembardziej w stosunku do przedstawicieli państw obcych, będą w przyszłości pociągani do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 131.

II. Niewłaściwe postępowanie urzędników niektórych urzędów.

Podaję do wiadomości i zastosowania się pismo Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca r. b. Nr. B. P. 1932.

„Wskutek zdarzających się wpadków, że urzędnicy państwowi interwenjowali w Ministerstwie Skarbu w sprawach należących do ich zakresu działania i popierali korzystne załatwienie tych spraw dla interesowanych stron w ich obecności, wydałem w tej sprawie okólnik Nr. 314 z dnia 20 sierpnia 1920 r.

Ponieważ według zawiadomienia Ministerstwa Skarbu wypadki podobnej interwencji ponowiły się w ostatnich czasach, niniejszem polecam zwrócić podwładnym Panu urzędnikom uwagę na niewłaściwość takiego postępowania, które jest sprzeczne z zasadami administracji publicznej, a nadto utrudnia Ministerstwu Skarbu w wysokim stopniu możliwość zasięgnięcia właśnie u odnośnego urzędnika w chwili jego interwencji fachowej, wszechstronnej i objektywnej opinji, niezbędnej dla właściwej oceny sprawy i przypomnieć, że interwenjowanie w Ministerstwie Skarbu w towarzystwie interesantów jest niedopuszczalne.

R. 199.

IV. Interwencja funkc. policji poza służbą.

Wobec zdarzających się wypadków, że funkcjonarjusze policji poza służbą wzywani przez publiczność w razie istotnej potrzeby, odmawiają interwencji, przypominam wszystkim szarżom brzmienie paragrafu 17 Instrukcji służbowej i polecam przestrzegać najściślej zastosowanie tego paragrafu.

Funkcjonarjusz policji, który poza służbą bez usprawiedliwionego powodu odmówi pomocy osobom postronnym, będzie pociągnięty do najsurowszej odpowiedzialności.

R. 344.

VII. Używanie podczas rozmów telefonicznych nieprzyzwoitych wyrażeń.

Niedawno zdarzył się wypadek użycia przez funkcjonarjusza jednej z komend powiatowych p. p. wysoce nieprzyzwoitych i obraźliwych słów podczas rozmowy tlefonicznej.

Fakty takie obniżają powagę munduru policyjnego i wydają złe świadectwo i intelektulanej wartości danego funkcjonarjusza p. p.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładnych funkcjonarjuszów, że w przyszłości w wypadku ujawnienia podobnych rozmów, winni będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 93.

IV. Zaświadczenia o działalności służbowej.

Zauważono niejednokrotnie, że niektórzy funkcjonarjusze policji czynią zabiegi w celu uzyskania zaświadczeń z pochlebną oceną ich działalności na służbie policyjnej od instytucji i osób postronnych i przedstawiają takowe częstokroć nawet z pominięciem drogi służbowej władzom służbowym.

Wobec powyższego zabraniam, jak wyższym tak niższym funkcjonarjuszom policji państwowej, zwracania się z własnej inicjatywy do jakichkolwiek urzędów, instytucji lub osób prywatnych z prośbą o wydanie im zaświadczenia o ich działalności służbowej.

R. 159.

V. Wydawanie zaświadczeń b. funkc. p. p. o przebiegu służby.

Byli funkcjonarjusze policji państwowej wyżsi i niżsi, zwolnieni na własne żądanie, albo też dyscyplinarnie zwracają się nieraz do urzędów policyjnych z prośbą o wydanie im zaświadczeń o przebiegu służby. Stwierdzono, że komendy powiatowe i komisarjaty, a nawet posterunki wydają zaświadczenia i często niezgodne z prawdą. Zwolnionym dyscyplinarnie wydają zaświadczenia z pominięciem powodu zwolnienia i z pochlebną opinją o przebiegu służby, chociaż petenci na to nie zasłużyli. Wobec takiego stanu rzeczy wyjaśniam, że prawo wydawania zaświadczeń o przebiegu służby byłych funkcjonarjuszów wyższych ma Komenda Główna Policji Państwowej, niższych — Komendy Okręgowe; przyczem zaświadczenia mogą być wydawane na skutek pisemnego podania z wymienieniem do jakiego użytku zaświadczenie jest potrzebne. Jeżeli Panowie Komendanci Okręgowi stwierdzą, że podwładne im Urzędy policyjne wy-

dają lub wydały zaświadczenia niezgodne z rzeczywistością, należy funkcjonarjuszów winnych wydania takich zaświadczeń pociągnąć do odpowiedzialności karnej (art. 636 i 667 Kod. Karnego ros.; art. 348 Kod. Karn. Rzeszy niem., art. 102 Ust. Karnej z roku 1852 Austr.).

O. 1044 z d. 9/VII 1924 r.

Wydawanie zaświadczeń. Doszły do mojej wiadomości fakty wydawania przez funkcjonarjuszów p. p. (oficerów) zaświadczeń, zaopinjowań i t. p. w różnych sprawach (paszportowe, obywatelstwa, przyjęcia na służbę państwową) osobom mało znanym, lub niepewnym, co w niejednym wypadku z jednej strony rzuca cień na stosunek danego funkcjonarjusza do takich osób, oraz na moralne przymioty, jakie cechować go winny, z drugiej zaś wywołuje niesłuszne sądy o panujących stosunkach w organizacji policji, podrywając przez to jej wartość.

Z powyższych względów zwracam się do wszystkich pp. wyższych funkcjonarjuszów p. p. z wezwaniem, aby tak we własnym interesie, jak i organizacji policji unikali wydawnia tego rodzaju zaświadczeń i opinji, względnie przy opinjowaniu zachowywali jaknajdalej idącą oględność.

R. 284.

IX. Zakaz lekkomyślnego zaciągania długów przez funkc. p. p. W myśl § 2 Tymczasowej Instrukcji dla p. p. lekkomyślne zaciąganie długów przez funkcjonarjuszów policji stanowi wykroczenie dyscyplinarne, które może być karane nawet wydaleniem. Z napływających do Komendy Głównej spraw dyscyplinarnych przekonałem się, że Komendanci Okręgowi zwracają za mało uwagi na ten rodzaj wykroczeń, przeważnie nie reagując zupełnie i skierowując zainteresowanych wierzycieli na drogę sądową. Takie postępowanie, nie mówiąc już, że jest sprzeczne z wyraźnym przepisem instrukcji, pociąga za sobą bardzo szkodliwe skutki dla korpusu policyjnego bo wyrabia wśród szerokich mas społeczeństwa przekonanie, że przełożeni tolerują dopuszczalne korzystanie przez podległych policjantów z zajmowanego stanowska i z zaufania, którem pod tym względem obdarza się policję.

Określić szczegółowo wszystkie cechy nadające faktowi zaciągnięcia długu charakter przestępnej lekkomyślności, jest niemożliwem; przełożeni winni te sprawy traktować indywidualnie według następujących wskazówek:

Zaciąganie długu może się stać lekkomyślnem ze względu na 1) osobę wierzyciela, 2) wysokość sumy, 3) cel pożyczki, 4) czas istnienia długu, 5) specjalne okoliczności.

ad 1) bezwzględnie nie wolno pożyczać u podwładnych i u osób, z któremi jest się w kontakcie jedynie z tytułu stanowiska służbowego (np. właściciele sklepów, fabrykańci, ubiegający się o dostawy dla policji i t. d.).

ad 2) wysokość dopuszczalnej sumy długu zależna jest od ogólnej sytuacji majątkowej funkcjonarjusza; w zasadzie zaciąganie długów na otwarty rachunek za artykuły spożywcze i codziennej potrzeby może się stać lekkomyślnem, o ile ogólna suma ich przekracza miesięcznzą pensję.

ad 3) zaciąganie pożyczek w wypadkach nadzwyczajnych na cele niezbędne, np. na kurację w razie choroby własnej lub osoby bliskiej, na wpisy i książki szkolne na początku roku szkolnego jest usprawiedliwone nawet, jeżeli przekracza przytoczone wyżej maximum, natomiast zaciąganie długów w celach zbytku jest lekkomyślnością i przy mniejszych sumach.

ad 4) szybkie, sumienne i punktualne spłacanie długu świadczy zwykle o tem, że dłużnik przewidział źródła i sposób umorzenia długu, a zatem nie działał lekkomyślnie przeciwnie zaś odciąganie terminów płatności bez poważnego powodu, np. choroby, katastrofy majątkowej, dowodzi, że dłużnik przy zaciąganiu długu nie zastanawiał się nad tem, jak go ureguluje.

ad 5) długi, zaciągnięte bez pisemnego zobowiązania powinny być przez sumiennego dłużnika traktowane, jako ważniejsze, niż te, przy których wierzyciel może popierać swe pretensje w sądzie dokumentami, są to długi t. zw. honorowe, bo powstały wskutek zaufania wierzyciela poczucia honoru i uczciwości dłużnika, grupa ta obejmuje najróżnorodniejsze rodzaje długów, wśród których najbardziej wyróżniają się trzy: 1) należności w sklepach za przedmioty codziennego użytku brane na kredyt, 2) należności za utrzymanie, np. za obiady i 3) za mieszkanie w hotelach przez dłuższy czas; zaleganie z uregulowaniem tych należności bez bardzo ważnych powodów jest niedopuszczalne; w większym jeszcze stopniu lekkomyślnem i wystawiającem na szwank honor munduru policjanta jest niepłacenie natychmiast za jednorazowe spożycie w restauracji lub cukierni, za krótkotrwały pobyt w hotelu, oraz drobne zakupy przedmiotów codziennej potrzeby.

Zaznaczam jeszcze raz, że przy rozpatrywaniu spraw tego rodzaju należy unikać nietylko szkodliwej tolerancji, ale również i zbytniego szematyzowania. W każdym poszczególnym wypadku należy brać pod uwagę szkodę wyrządzoną korpusowi policji

przez niewłaściwe postępowanie danego funkcjonarjusza, stopień wykazanej lekkomyślności i specjalne warunki materjalne.

O. 1448 z d. 19/II 1927 r.

Racjonalne zawieranie tranzakcji, mających na celu zbiorowe nabycie przedmiotów domowego użytku.

W jednem z Województw zdarzył się niedawno wypadek, że przełożony policyjny, chcąc przyjść z pomocą podkomendnym przy zaopatrzeniu w potrzebne przedmioty domowego użytku, zainicjował ryczałtowe załatwienie sprawy dla wszystkich potrzebujących funkcjonarjuszów podległej jednostki policyjnej. Funkcjonarjusze zgodzili się na to i zebrali potrzebną sumę, której część w formie zaliczki wypłacono firmie, mającej dostarczyć rzeczone przedmioty. Firma nie wykonała zamówienia, a ponieważ nie dała również realnych gwarancji na otrzymaną zaliczkę, przeto dla zwrotu takowej trzeba było przeprowadzić przewlekłą sprawę sądową.

Takich wypadków należy unikać, gdyż wywołują one wśród policjantów niezadowolenie skierowane niewłaściwie przeciwko przełożonym. Inicjatywa w kierunku poprawy bytu podkomendnych jest bardzo wskazana, ale tylko wtedy, kiedy istnieje pewność, że nie będzie ona przyczyną strat; dlatego też przełożeni występując w interesach swych podwładnych winni zachowywać specjalną ostrożność, zapewniając gwarancje materjalne conajmniej takie same, jakie są wymagane przy zawieraniu umów w imieniu Skarbu Państwa.

R. 41.

III. Upominki.

Ofiarowywanie upominków zwierzchnikom, pozostającym na służbie, przez poszczególnych podkomendnych lub ogół ich jest niedopuszczalne.

R. 212.

III. Upominki.

Wobec zaszłych kikakrotnie wypadków ofiarowania przez uczniów szkół policyjnych cennych upominków wykładowcom i Komendantom szkół, polecam Pp. Komendantom Okręgowym oraz P. Komendantowi Gł. Szkoły Policyjnej dopilnować, aby podobne wypadki nie miały miejsca.

Celem okazania wdzięczności za pomoc w pracy oraz upamiętnienia czasu przebytego razem w szkole dozwala się ofiarowywać wykładowcom i wychowawcom wspólne fotografje z podpisami, adresy i t. p. niekosztowne pamiątki.

Niniejsze zarządzenie nie znosi punktu III rozkazu Gł. Kom. Nr. 41.

R. 350.

XI. Upominki od podwładnych — zakaz przyjmowania.

W myśl okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 156 z dnia 27.XII.1926 r. Nr. I. OP. 12441/26, zakazującego przyjmowania od podwładnych upominków, przedstawiających wartość materjalną, zabraniam kategorycznie urządzania składek na zbiorowe podatki dla przełożonych z okazji uroczystości prywatnych czy urzędowych, ofiarowywania upominków przełożonym przez ogół podwładnych lub pojedynczych funkcjonarjuszów oraz przyjmowania takich upominków od podwładnych.

Pod określeniem „upominki, przedstawiające wartość materjalną" należy rozumieć wszystkie przedmioty, mające wartość pieniężną (wymienną). Okazywanie komuś życzliwości lub uczczenie go przez złożenie adresu, czy też wspólnej fotografji nie jest wzbronione.

Postanowienie rozkazu Nr. 41 p. III, dopuszczające zezwolenia władzy przełożonej na ofiarowanie upominku ustępującemu zwierzchnikowi — uchylam.

R. 354.

II. Zabronienie funkcjonarjuszom p. p. uczęszczania do niektórych lokali publicznych (restauracji, kawiarni, miejsc rozrywkowych i t. p.).

W związku z treścią § 2 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej niejednokrotnie zachodzi potrzeba wydawania zakazów uczęszczania poza służbową koniecznością do tych lokali publicznych (restauracji, kawiarni, miejsc rozrywek i t. p.), których odwiedzanie — czy to ze względu na posiadaną złą opinję, czy to na ujawnione niewłaściwe ustosunkowanie do funkcjonarjuszów p. p. — przynosi ujmę dla munduru i godności funkcjonarjuszów p. p. Zakaz odwiedzania poza służbową koniecznością pewnych lokali publicznych, wzgl. miejsc rozrywek winien być podany przez zabraniającą władzę policyjną w jej rozkazie.

Zakazy dla m. st. Warszawy i dla miast, stanowiących siedzibę Komendantów Wojewódzkich, będą odpowiednio wydawane przez Komendanta P. P. m. st. Warszawy

i Komendantów Woj. P. P. i podawane w ich rozkazach (ew. na wniosek terytorjalnie właściwego komendanta p. p. miasta wydzielonego lub komendanta powiatowego).

Zakazy na terenie pozostałych miast wydzielonych i powiatów będą wydawane i ogłaszane w rozkazie przez właściwych miejscowych komendantów p. p. po zaaprobowaniu odnośnego wniosku przez Womendanta Wojewódzkiego.

Cofnięcie wydanego zakazu winno być podane w rozkazie tej władzy policyjnej, która wydała zakaz, przyczem decyzja co do cofnięcia zakazu należy do właściwego Komendanta Wojewódzkiego.

Wydawanie takich zakazów może mieć poważne znaczenie i być celowem w stosunku do większych i liczbie uczęszczanych zakładów w dużych mistach (około 100.000 mieszkańców lub wyżej), w miastach mniejszych może być stosowane w wyjątkowych wypadkach, w zależności od wagi powodów wywołujących wydanie zakazu i miejscowej opinji publicznej. W małych miastach, osadach i wsiach wydawanie zakazu jest niecelowe i niewskazane.

We wszystkich urzędach policyjnych (komendy miast wydzielonych, komendy powiatowe, komisarjaty, podkomisarjaty, posterunki, urzędy śledcze, punkty etapowe, szkoły policyjne i t. p.) winien być na miejscach widocznych, a w każdym razie w pokoju, w którym meldują się przyjezdni, wywieszony wykaz lokali i miejsc rozrywek na terenie danego miasta wydzielonego lub powiatu, zakazanych do uczęszczania i odwiedzania przez funkcjonarjuszów p. p.

Organa inspekcyjne i kontrolne p. p. obowiązane są a tem samem uprawnione na swoim terenie służbowym do odwiedzania służbowo w miarę potrzeby lokali i miejsc zakazanych do uczęszczania, celem sprawdzenia, czy wydany zakaz jest przestrzegany. W razie stwierdzenia obecności w lokalu lub miejscu zakazanem do uczęszczania funkcjonarjusza p. p. bez potrzeby służbowej winny przekroczenia zakazu będzie pociągnięty do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Jednocześnie odwołuję punkt IV rozkazu Komendanta Głównego P. P. Nr. 223.

R. 86.

VII. Totalizator na wyścigach konnych. Doszło do mojej wiadomości, że ostatnio na wyścigach konnych w Warszawie przyjezdni funkcjonarjusze policji tak wyżsi jak i niżsi uprawiają grę w totalizatora, co zwraca ogólną uwagę przy kasach totalizatorskich i wywiera niekorzystne wrażenie.

Wobec tego zechcą Pp. Komendanci Okręgowi podać do wiadomości wszystkim funkcjonarjuszo policji, że gra w totalizatora jest zabroniona funkcjonarjuszom umundurowanym i uprawiający ją będą karani w drodze dyscyplinarnej.

O. 338 z d. 16/VI 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. PO. 4246 z d. 30/IV 1922 r.).

Zajęcia uboczne funkcjonarjuszów państwowych. Obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1922 r. ustawa o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 21 poz. 164) wkłada na funkcjonarjuszów państwowej służby cywilnej obowiązek doniesienia swej władzy służbowej o każdem ubocznem zajęciu, przynoszącem jakiekolwiek korzyści materjalne i zaniechania takich zajęć, które władza uzna za niedopuszczalne. Władza winna nie zezwolić na wykonywanie takich zajęć ubocznych, których wykonywanie stoi w sprzeczności z obowiązkami służbowemi, przeszkadza w ścisłem wykonywaniu czynności urzędowych lub może wywołać uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

Zważywszy, że sprawa zajęć ubocznych funkcjonarjuszów państwowych nie była dotychczas jednolicie unormowana, należy wezwać wszystkich funkcjonarjuszów do bezzwłocznego zawiadomienia władzy przełożonej o zajęciach ubocznych, o ile się takiemi zajęciami zajmują i regulować tę sprawę możliwie rychło zgodnie z przepisami art. 29 i 102 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Zwraca się również uwagę na postanowienia art. 30 powołanej ustawy.

R. 288.

VII. Współpraca funkc. policji w czasopismach. Na zasadzie art. 21 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej (zatwierdzonej w dn. 3.VII.1920) współpraca funkcjonarjusza p. p. w czasopismach (za wyjątkiem „Gazety Administracji i Policji Państwowej" oraz „Na Posterunku") jest takiem zajęciem ubocznem, które wymaga zezwolenia władzy przełożonej.

Również za uboczne zajęcie uważa się wydawanie drukiem własnych utworów o czem funkcjonarjusz p. p. winien każdorazowo donieść swej władzy służbowej, załączając odpis utworu przeznaczonego do druku (wzgl. oryginał do zwrotu). O ile władza służbowa, uznając wydanie drukiem nadesłanego utworu za niedopuszczalne ze względu na treść nie licującą ze stanowiskiem służbowem, lub z powodu jawnej sprzeczności z obowiązkami i przepisami służbowemi, wreszcie jeżeli utwór może wywołać usprawie-

dliwione przypuszczenie stronniczości lub interesowności, odmówi swego zezwolenia, wydanie utworu winno być zaniechane.

Władza służbowa, do rozpatrzenia której wpłynął rękopis utworu w żadnym wypadku nie może ujawniać go osobom trzecim tak z grona policji, jak i osobom prywatnym. Decyzje odmowne winny być komunikowane bezpośrednio autorowi.

Zezwolenie na współpracownictwo w czasopismach oraz na wydawanie drukiem własnych utworów wydają Komendanci Wojewódzcy, których orzeczenia mogą być zaskarżone w trybie art. 21 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej.

Powyższe przepisy nie dotyczą informowania prasy przez kierowników urzędów policyjnych o zaszłych wypadkach, które jest uregulowane Rozk. Nr. 44 p. VI i 48 p. IV.

O. 1093 z d. 5/IX 1924 r.

Zakaz zbierania fantów przez funkc. p. p. na loterje fantowe.

Do wiadomości Komendy Głównej coraz częściej dochodzą fakty urządzania przez poszczególne Komendy Policji Państwowej kwest na różne cele, w szczególności zaś skargi, że funkcjonarjusze policji państwowej, czy to w miastach, czy też po wsiach, udając się od domu do domu wzywają ludność do składania fantów na mające się odbyć loterje fantowe, a nawet datków pieniężnych, przyczem nie podają celu, na jaki ma się odbyć dana loterja, powodując tem samem rozmaite wersje. Zdarza się przytem, że ludność najuboższa nie odmawia wprawdzie przedstawicielom władzy darów, jednak powoduje to rozgoryczenie, a zarazem obniża autorytet władzy państwowej oraz powagę organów policji państwowej.

Ze względu na to, że tego rodzaju akcja kwestarska ze strony policji państwowej jest z punktu widzenia powagi władzy państwowej oraz autorytetu służby bezpieczeństwa publicznego niedopuszczalna, z całą stanowczością zabraniam raz na zawsze podejmowania jakichkolwiek akcji kwestarskich.

Winnych niestosowania się do niniejszego zakazu należy pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 282. A.367 p IX.

XIX. Zakaz podejmowania akcji kwestarskich przez policję.

Ponieważ z wiadomości posiadanych przez Komendę Główną wynika, że poszczególne organa policyjne zbyt wązko komentują okólnik K. G. Nr. 1093 z dnia 5 września 1924 r. o zakazie podejmowania przez policję jakichkolwiek akcji kwestarskich, zarządzam, co następuje:

1. Zabrania się funkcjonarjuszom policji zbierania fantów na urządzanie loterji dobroczynnych i sprzedawania biletów na loterje, zabawy, koncerty, widowiska, niezależnie od tego, czy są one urządzane przez samą policję, względnie instytucje, z nią związane, czy też przez osoby lub organizacje i instytucje, stojące poza policją i niezależnie od celu, na jaki jest przeznaczony dochód.

2. Zabrania się funkcjonarjuszom policji urządzania wyżej wymienionych przedstawień i t. d., jeżeli są one obliczone na dochód dla instytucji związanych z policją. Jeżeli dochód jest przeznaczony na cel postronny, to funkcjonarjuszom policji wolno jest brać udział w urządzaniu takiego przedstawienia i t. d. z zastrzeżeniem, że ani bezpośrednio, ani przez innych policjantów nie będą wykonywali czynności, o których wspomina p. 1.

3. Jeżeli osoba, lub organizacja, względnie instytucja stojąca poza policją urządza przedstawienie i t. d. na rzecz instytucji związanych z policją, to funkcjonarjuszom policji wolno jest brać udział w charakterze członków honorowych komitetu organizacyjnego na pisemne zaproszenie inicjatorów z zastrzeżeniem jak w p. 2.

4. Wszystkie przedstawienia i t. d. wymienione w p. 2 wymagają mego pozwolenia; zastrzegam sobie również akceptację celu, na jaki mają być obrócone przedstawienia i t. d. wymienione w p. 3. Komendanci odnośnych jednostek policyjnych mają przedstawiać mi zawczasu w drodze służbowej program i projekt wydatkowania dochodów z przedstawień i t. d. Pośrednie władze policyjne mogą przy przesłaniu dołączać swe uwagi, oparte na znajomości stosunków miejscowych. Bez mego pozwolenia pisemnego lub telefonogramicznego, wzgl. telefonicznego urządzenie przedstawień i t. d. wymienionych w p. 2 i udział policjantów w wymienionych w p. 3 oraz przyjmowanie sum z nich osiągniętych jest zabronione.

5. Zabrania się funkcjonarjuszom policji zbierania ogłoszeń i przedpłaty na jakiekokolwiek wydawnictwa oraz wydawania wszelkiego rodzaju zaświadczeń i upoważnień w tym celu osobom i instytucjom postronnym, jak również zajmowania się rozprzedażą.

O. 1414 z d. 18/XII 1926 r.

Groby zabitych policjantów.

W związku z otrzymanym przez niektórych Pp. Komendantów Wojewódzkich wezwaniem Małopolskiej Straży Obywatelskiej, proponującem sprzedawanie przez funkcjonarjuszów policji „listków do wieńców", dochód z czego miałby być użyty na przeniesie-

nie zwłok tych funkcjonarjuszów p. p., którzy padli podczas wojny 1920 r. przy wykonywaniu swych obowiązków i zostali pochowani w polu, oraz na wystawienie im nagrobków — wyjaśniam, że wezwaniu Małopolskiej Straży Obywatelskiej, jako kolidującemu z postanowieniami zawartemi w okólniku Komendy Głównej Nr. 1093, i w Rozkazie Komendanta Głównego Nr. 282 p. XIX zadość czynić nie należy.

Jednocześnie podaję do wiadomości, że sprawę przeniesienia zwłok i wystawienia nagrobków zajmą się właściwe władze.

R. 347.

IV. Zakaz udziału funkc. p. p. w wydawnictwach prywatnych informacyjnych.

Od dłuższego czasu w różnych miejscowościach ukazują się wydawnictwa o charakterze informacyjnym (kalendarze, informatory i t. p.), zawierające wiadomości w ten lub inny sposób, dotyczące policji. Autorzy i wydawcy zwracają się zazwyczaj do różnych władz p. p. z prośbami o aprobatę, względnie przyjęcie protektoratu. Ponieważ wartość tych wydawnictw jest bardzo niejednakowa, oraz ponieważ były wypadki wykorzystania udzielonej przychylnej opinji w celach reklamowych w sposób sprzeczny z duchem okólnika mojego Nr. 1093 — zakazuję funkcjonarjuszom p. p. dostarczania wiadomości o charakterze urzędowym do tego rodzaju wydawnictw oraz wydawania o nich opinji w sposób, któryby mógł być wykorzystany dla reklamy, a tembardziej użyczać swego nazwiska, jako firmy. Układaniem i wydawaniem informatorów, kalendarzy informacyjnych i t. p. na potrzeby policji państwowej zajmie się Komenda Główna, ewentualnie wspólnie z Kasą Samopomocy funkcjonarjuszów p. p. i stowarzyszeniem Policyjny Dom Zdrowia. Lokalne jednostki p. p. i poszczególni funkcjonarjusze mogą przedstawiać do aprobaty, w myśl przepisów zawartych w rozkazie Komendanta Głównego Nr. 288 p. VII wydawnictwa, mające służyć jako pomoc dla policjantów przy pełnieniu służby o charakterze specjalnie lokalnym.

R. 249.

II. Wydalenie się z rejonu urzędowania.

Zostało stwierdzone, że funkcjonarjusze p. p. w czasie wolnym od służby wydalają się z rejonów swego urzędowania (z rejonu posterunku, z rejonu miasta) bez wiedzy przełożonych.

Uznając ten stan rzeczy za nieodpowiadający wymaganiom służby, gdyż utrudnia w wysokim stopniu kontrolę sił rozporządzalnych na wypadek potrzeby, zarządzam, co następuje:

Funkcjonarjusze p. p. zarówno wyżsi jak niżsi, zamierzający w czasie wolnym od służby wydalić się z rejonu swego urzędowania, winni zgłosić o tem miejscowemu komendantowi p. p., względnie zastępującemu go funkcjonarjuszowi; w miastach, gdzie są komisarjaty, niżsi funkcjonarjusze zgłaszają się w komisarjatach, względnie specjalnych oddziałach (szkołach, rezerwach, ekspozyturach śledczych).

Dowodem zgłoszenia dla niższego funkcjonarjusza jest adnotacja w osobistej książce służbowej, zrobiona przez przyjmującego zgłoszenie.

Rejonem urzędowania zasadniczo jest: 1) rejon posterunku, 2) miasto, w którem jest Komenda P. P. lub komisarjat. Rejon posterunku kolejowego i granicznego jest równoznaczny z rejonem odnośnego posterunku administracyjnego. Jeżeli warunki miejscowe tego wymagają Pp. Komendanci Okręgowi mogą poszczególne rejony rozszerzyć, np. włączyć do miast najbliższe podmiejskie okolice, ogłaszając o tem w rozkazie.

Dla funkcjonarjuszów Komend Okręgowych obowiązującym jest rejon miasta, w którem się mieści dana Komenda Okręgowa, a dla funkcjonarjuszów Komendy Głównej — rejon m. st. Warszawy.

R. 11.

Zawieranie związków małżeńskich.

1. Prośby o pozwolenie na zawarcie związków małżeńskich przez niższych funkcjonarjuszów policji, winny być kierowane do bezpośredniej decyzji Komend Okręgowych, a nie do Komendy Głównej Policji.

R. 188.

IX. Zawieranie związków małżeńskich.

Stwierdzonem zostało, że niektóre Okręgowe Komendy wstrzymują wydawanie decyzji w sprawach zawierania związków małżeńskich, oraz wydają rozporządzenia, stojące w sprzeczności z istniejącemi przepisami.

Polecam ściśle stosować się do art. 20 tymczasowej instrukcji dla policji państwowej przy udzielaniu zezwoleń na zawarcie związku małżeńskiego, jak również przestrzegać wyznaczony termin rozstrzygnięcia sprawy.

O. 1261 z d. 31/X 1925 r.

Udzielanie ślubów funkcjonarjuszom p. p. za okazaniem zezwoleń pisemnych.

Duchowni wszystkich wyznań nie posiadając dotychczas od swych władz wyraźnych wskazówek, dotyczących udzielania ślubów funkcjonarjuszom p. p. za okazaniem pisemnych zezwoleń ich władz przełożonych, częstokroć udzielają ślubów z pominięciem powyższej formalności, co jest w sprzeczności z obowiązującymi policję przepisami służbowymi.

Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom wyjednać u miejscowych rzymsko-katolickich władz diecezjalnych, oraz u władz duchownych innych wyznań w danem województwie, rozporządzenie, aby duchowni udzielali na przyszłość funkcjonarjuszom policji ślubów jedynie za okazaniem pisemnego zezwolenia władz przełożonych na zawarcie ślubu, lub też formalnego zaświadczenia, iż życzący sobie wstąpić w związek małżeński przesłużył w policji państwowej niemniej niż dwa lata, który to okres zwalnia od otrzymania specjalnego zezwolenia.

R. 319.

IX. Zebrania towarzyskie funkcjonarjuszów p. p.

Przy różnych okazjach, jak zakończenie kursu szkolnego w szkołach policyjnych, pożegnaniach i t. p. bywają urządzane towarzyskie zebrania, kończące się wspólnym składkowym obiadem lub kolacją na koszt funkcjonarjuszów policji, dotyczącej jednostki. Uznając, że zebrania koleżeńskie przyczyniają się bezwątpienia do ściślejszego zespolenia towarzyskiego i wzajemnego zbliżenia członków korpusu p. p. stwierdzić jednak należy, że urządzanie tego rodzaju zebrań pociąga za sobą nadprogramowe wydatki ze strony zainteresowanych funkcjonarjuszów.

W celu uniknięcia obciążenia finansowego funkcjonarjuszów policji, biorących udział w omawianych zebraniach, polecam przestrzegać, aby koszt przyjęcia przypadający na każdego z gospodarzy, nie przekraczał w zasadzie kwoty jednodniowych poborów posterunkowego, obliczonej w stosunku do stałego wynagrodzenia miesięcznego.

R. 212.

IX. Udział policji w uroczystościach publicznych.

W czasie uroczystości publicznych, urządzanych na przestrzeni otwartej (place publiczne, ulice) w tych wypadkach, gdy przestrzeń pewna ogrodzona jest kordonem policyjnym, wyżsi funkcjonarjusze policji w mundurach mają prawo przekraczania kordonu policyjnego bez specjalnych przepustek lub biletów, stosując się przytem do ogólnych zarządzeń porządkowych miejscowej władzy policyjnej.

R. 289.

III. Służba funkc. p. p.

Częstokroć daje się zauważyć funkcjonarjuszów policji, pełniących służbę na ulicach miast lub w ruchliwych miejscach z obandażowanemi głowami, rękoma i t. p.

Taki stan zdrowia funkcjonarjuszów policji nie przeszkadza pełnić im służby, lecz ujemnie odbija się na zewnętrznym wyglądzie policji. Polecam przeto p. p. komendantom wojewódzkim wydać odnośne zarządzenia podwładnym komendantom, aby takim funkcjonarjuszom nie wyznaczali służby wartowniczej na ulicach i w miejscach ruchliwych, lecz przeznaczali ich do służby wewnętrznej, rezerwy i t. p.

R. 298.

IV. Wygląd służbowy funkcjonarjuszów p. p.

Często spotyka się na ulicy niższych funkcjonarjuszów policji państwowej jakkolwiek przepisowo ubranych, jednak z wypełnionemi kieszeniami, lub trzymających ręce w kieszeniach. Ponieważ każdy funkcjonarjusz p. p., nawet poza służbą, powinien zachować należyty wygląd służbowy, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim przestrzegać przez swoich podkomendnych, aby niżsi funkcjonarjusze p. p. na ulicy rąk w kieszeniach nie trzymali i nie przeładowywali kieszeni rozmaitymi zbędnymi przedmiotami.

R. 53.

II. Skargi na przełożonych.

Napływające do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Komendy Głównej anonimowe skargi funkcjonarjuszów policji na swoich przełożonych dowodzą braku dyscypliny i karygodnego niezachowania drogi służbowej.

Ze względu na to, że anonimowe oskarżenie swych przełożonych jest bronią nie licującą z godnością stanowiska funkcjonarjusza policji, ani Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ani Komenda Główna Policji tego rodzaju doniesień rozpatrywać nie będzie, — przeciwnie, w razie ustalenia nazwisk ich autorów będą oni pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej za niezastosowanie drogi służbowej.

Wszystkie tego rodzaju zażalenia wnosić należy drogą służbową, t. j. do swego bezpośredniego zwierzchnika, który, o ile załatwienie sprawy nie leży w jego kompetencji, przesyła je do właściwej władzy przełożonej. Zażalenia i skargi mogą być jednak przedkładane bezpośrednio ustnie lub piśmiennie funkcjonarjuszowi policji lub Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dokonywującemu wizytacji danego urzędu policyjnego.

Brak odpowiedzi w ciągu miesiąca od daty złożenia zażalenia lub skargi, upoważnia osobę zainteresowaną do złożenia zażalenia do władzy przełożonej tego funkcjonarjusza policji lub urzędu, którzy pierwsze zażalenie przyjęli.

Zażalenia i skargi winny być należycie uzasadnione i poparte dowodami, winni fałszywych doniesień pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej ewentualnie do odpowiedzialności karnej z art. 156 i 157 Kodeksu Karnego.

O. 1314 z d. 13/II 1927 r.

W sprawie autoreklamy funkc. p. p.

Na Dworcu Głównym w Warszawie zdarzył się w roku ubiegłym następujący wypadek.

Niżsi funkcjonarjusze p. p. I-go Komisarjatu kolejowego (przodownicy i posterunkowi), uległszy namowom b. funkcjonarjusza p. p., a obecnie pracownika prasowego zgodzili się na pozowanie do kilku zdjęć fotograficznych, przedstawiających różne czynności policji na dworcu, przyczem inscenizując poszczególne zdjęcia użyli, jako „przestępców tragarzy kolejowych, których w dodatku nie powiadomili o celu tych zdjęć. Zdjęcia te ukazały się następnie w jednym z dzienników warszawskich, wywołując natychmiastową reakcję ze strony tragarzy, fotografowanych w rolach złodziei i innych przestępców. Sprawa ta wywołała na łamach prasy polemikę, która ostrzem swojem godziła nietylko w dziennik inscenizujący te zdjęcia, ale również i w policję, której funkcjonarjusze dali się użyć do celów nic wspólnego ze służbą bezpieczeństwa nie mających.

Zważywszy, że w opisanem postępowaniu funkcjonarjuszów policji zawarte są wyraźne cechy autoreklamy, jak również pewnego rodzaju nadużycia władzy w stosunku do nieświadomych rzeczy osób cywilnych sfotografowanych bez ich wiedzy, jako „przestępców", podaję powyższy fakt do wiadomości Pp. Komendantom, celem wydania odpowiednich zarządzeń do podwładnych Panom organów dla uniknięcia podobnych niedopuszczalnych wykroczeń, z zagrożeniem ścigania ewentualnych winowajców zarówno w drodze postępowania dyscyplinarnego, jak i karnego.

O. 1354 z d. 18/VI 1926 r.

Rozkazy przełożonych — wykonywanie przez podwładnych.

Pan Minister polecił mi wzmocnić nadzór nad sprężystością wykonywania rozkazów i dyscypliną w policji.

Na skutek powyższego polecenia podaję do wiadomości Pp. Komendantów, że wszelka zwłoka, nieścisłość i wahanie przy spełnianiu moich rozkazów pociągną za sobą jaknajdalej idące konsekwencje dyscyplinarne, przyczem żadne usprawiedliwienia nie będą brane pod uwagę, z wyjątkiem fizycznej niemożności wykonania. Tak samo winni postępować wszyscy przełożeni policyjni w stosunku do swych podwładnych.

Jednocześnie należy jaknajściślej przestrzegać, aby rozkazy przełożonych policyjnych nie wkraczały, poza ramy ich kompetencji.

R. 358.

Dyscyplina.

Właściwy wzajemny stosunek między przełożonymi a podwładnymi jest istotą dyscypliny, bez której żadna organizacja nie może działać i rozwijać się. Przełożeni winni dbać, aby podkomendnym nie działa się krzywda, a podkomendni mają widzieć w przełożonych swych naturalnych obrońców i opiekunów.

Stosunek taki nie da się stworzyć jednem zarządzeniem, gdyż jest on wytworem współżycia służbowego w ciągu pewnego czasu, nie chcąc jednak dopuścić, aby z góry przybrał fałszywy charakter, nakazuję ścisłe przestrzeganie niżej podanych postanowień, jako zasadniczych:

1. Przełożeni mają dbać o to, aby wszelkie podania, prośby i skargi podkomendnych były bez zwłoki rozpatrywane, względnie przesyłane do kompetentnej instancji; petent ma być powiadamiany natychmiast o wyniku, o ile zaś załatwienie ma trwać dłużej niż miesiąc, to przed tym terminem należy mu komunikować o stanie sprawy. Przełożony ma prawo i obowiązek zatrzymania podania i t. p. podwładnego, powiadamiając go o tem tylko w tym wypadku, kiedy treść lub forma zawiera cechy przestępstwa karnego lub służbowego. Jeżeli zaś prośba lub żądanie jest tylko bezpodstawne, to winien postarać się wytłómaczyć to petentowi, ale w razie ponownego żądania z jego strony winien mu nadać bieg. Nieuzasadnione przetrzymywanie i pozostawianie bez biegu spraw podwładnych ma być traktowane jako przestępstwo służbowe i pociągać za sobą

dla przełożonych odpowiednie kary, w zależności od tego, czy było skutkiem niedbalstwa, czy też złej woli.

2. Podwładni przy wszystkich podaniach, raportach, prośbach i skargach winni zachowywać drogę służbową (R. K. Gł. Nr. 264 p. IV). Wyjątek dopuszczalny jest w wypadkach wizytacji jednostki policyjnej przez wyższego przełożonego. Nielojalność w stosunku do przełożonego, intrygowanie przeciwko niemu, rozpuszczanie o nim złośliwych wieści, szpiegowanie własnych zwierzchników, pisanie na nich donosów i anonimowych skarg, tendencyjne doniesienia do innych władz o osobach przełożonych i ich działalności — wszystkie te czyny, jako hańbiące w najwyższym stopniu godność policjanta, mają być traktowane jako najpoważniejsze przestępstwa dyscyplinarne i jaknajsurowiej karane. Mają być również pociągani do odpowiedzialności ci przełożeni, którzy podobne postępowanie niższych podkomendnych tolerują.

3. Funkcjonarjusze policji mogą stawać do raprtu do wyższych przełożonych bez wezwania, tylko za zezwoleniem pośrednich przełożonych. Pośredni przełożony odmówi zezwolenia, jeżeli sprawę będzie mógł załatwić sam w zakresie swojej kompetencji. Funkcjonarjuszów p. p., zgłaszających się do raportu bez zezwolenia przełożonego bezpośrednio podporządkowanego temu, do którego się staje do raportu, zabraniam przyjmować i w każdym takim wypadku polecam przeprowadzać dochodzenie w celu ukarania winnych. Postanowienia niniejszego punktu nie stosują się do raportów, składanych podczas inspekcji bez względu na stanowisko służbowe inspekcjonującego.

4. Przepisane zewnętrzne oznaki służbowej zależności, jak salutowanie, właściwe zachowanie się w obecności starszego rangą i t. p., mają być ściśle przestrzegane.

Pp. Komendantom Wojewódzkim polecam ścisłe i bezwzględne stosowanie niniejszego rozkazu, za wykonanie którego są w pierwszej linji odpowiedzialni narówni z inspekcyjnymi.

Rozkaz niniejszy podać do wiadomości wszystkich funkcjonarjuszów policji.

R. 21.

IV. Bicie aresztowanych. 1. Dochodzą do Głównej Komendy skargi, iż w czasie tłumienia strajku rolnego przy stawianiu oporu czynnego lub nawet biernego w niektórych powiatach zdarzały się wypadki bicia aresztowanych przez funkcjonarjuszów policji. Główna Komenda Policji zwraca uwagę Okręgowym i Powiatowym Komendantom, iż policja ma do dyspozycji innego rodzaju środki zmuszania opornych do wykonywania legalnych zarządzeń policji i że w każdym wypadku stwierdzenia niewłaściwego obchodzenia się z ludnością winnych należy pociągać do odpowiedzialności karnej, bezpośrednich zaś zwierzchników winnych funkcjonarjuszów policji do odpowiedzialności dyscyplinarnej za brak odpowiedniego kierownictwa.

R. 89.

II. Badania aresztowanych i nadużycie władzy. Z różnych stron dochodzą wiadomości, że w niektórych urzędach policyjnych funkcjonarjusze policji, prowadzący dochodzenia w sprawach karnych oraz badając osoby chwilowo zatrzymane, dopuszczają się czynów występnych, celem wydobycia zeznań od poszlakowanych osób, mianowicie biją je i w ten sposób usiłują wymusić od nich przemocą przyznanie się do winy lub obciążające innych zeznania.

Tego rodzaju czyny, o których wspomina już rozkaz mój Nr. 21 p. 4 surowo przez prawo zabronione, są jednocześnie pogwałceniem praw człowieka, kalają mundur policjanta i plamią w oczach społeczeństwa całą policję polską, która powołana jest pomiędzy innymi do stania na straży praw jednostki, chociażby podejrzanej o czyn występny oraz do uszanowania jej godności ludzkiej.

Przytoczone powyżej informacje wskazują na potrzebę energicznej akcji ze strony Komendantów Okręgowych i kierowników podległych im urzędów policyjnych celem usunięcia tego rodzaju nadużyć. Przedewszystkiem uważam za niezbędne bezpośrednie oddziaływanie kierowników urzędów policyjnych na podległych im funkcjonarjuszów policji, uświadamiając ich o całej ohydzie i bezcelowości podobnych systemów badania, osiągają one bowiem wręcz przeciwny zamierzonemu skutek, gdyż badany przyznaje się częstokroć do winy niepopełnionej, a śledztwo skierowywane jest wtedy na drogę fałszywą.

Jednocześnie zaznajomić należy wszystkich funkcjonarjuszów policji z brzmieniem i skutkami prawnymi odnośnych artykułów kodeksów karnych.

Kodeks karny, obowiązany w b. zaborze rosyjskim oraz ziemiach wschodnich w części 23 (uszkodzenia ciała i gwałt na osobie) z art. 467, 468, 469, 470, 473, 474, 475 przewiduje kary do 10 lat ciężkiego więzienia. W części 37 K. K. (przestępstwa na służbie państwowej i społecznej) z art. 636 nadużycie władzy karane jest więzieniem do lat 6-ciu. Ustawa karna o zbrodniach, występkach i wykroczeniach z dnia 27 maja 1852 r. I/117 d. p. p. obowiązująca w b. zaborze austrjackim w części II rozdz. VII (o przekroczeniach przeciw obowiązkom urzędu publicznego) w art. 331 przewiduje kary

do miesiąca aresztu w części I rozdz. XVIII zbrodnia ciężkiego uszkodzenia ciała, w art. 152 karana jest więzieniem do pięciu lat.

Ustawa karna niemiecka dla b. zaboru pruskiego w części 17 (obrażenia ciała) w art. 223—233 przewiduje karę do 10 lat więzienia. W części 28 art. 343 i następnych przewinienia na służbie państwowej karane są więzieniem do pięciu lat.

Zaznajomienie winno nastąpić w jaknajkrótszym czasie w drodze pouczeń przez uświadomienie funkcjonarjuszów policji o skutkach, jakie pociągną za sobą wyżej wymienione czyny występne oraz egzaminy z przytoczonych wyżej artykułów ustaw karnych.

Tylko energiczne zarządzenia i stały nadzór przynieść mogą pożądany skutek, oczekuję więc wytężonego współdziałania ze strony wszystkich kierowników urzędów policyjnych dla doszczętnego wytępienia wśród organów policyjnych tego smutnego zjawiska, stanowiącego sromotną spuściznę po rządach zaborczych.

Uprzedzam, że winni popełnienia wyżej wymienionych czynów występnych niezależnie od bezzwłocznego zwolnienia ze służby będą pociągani do odpowiedzialności karnej, bezpośrednim zaś ich zwierzchnikom grozi odpowiedzialność dyscyplinarna za brak kierownictwa i niedostateczne pouczanie.

Komendanci okręgowi zechcą wydać w tej sprawie szczegółowe zarządzenia.

R. 121.

Bicie ludności przez policję. Odpis z relacji Pana Ministra Spraw Wewnętrznych do Marszałka Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie interpelacji posła Wójcika i towarzyszy, dotyczącej bicia ludności przez policję państwową.

„Na pismo z dn. 9 marca r. b. L. 279 w sprawie interpelacji posła Wójcika i tow. z dn. 8 marca r. b. w przedmiocie pobicia Jana Zaka i Józefa Kaszuby przez policję państwową w Jankowicach pow. Chrzanowskiego, mam zaszczyt zakomunikować Panu Marszałkowi, co następuje.

Przeprowadzone dochodzenia ustaliły, że Jan Zak i Józef Kaszuba, zostali przyaresztowani jako podejrzani o zbrodnię kradzieży. Aresztował wyżej wymienionych przodownik policji Jan Kret, odprowadził ich do posterunku policji w Jankowicach i pozostawił pod strażą funkcjonarjuszów policji Żyły, Stelmacha, Skorupy i Więckowskiego, sam zaś powrócił do Olszyn, celem dokończenia dalszych dochodzeń.

Pod nieobecność Kreta st. posterunkowy policji Karol Więckowski, uderzył kijem kilkakrotnie obwinionych. St. posterunkowy Więckowski został wydalony ze służby w policji państwowej.

Nadto zostaną pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonarjusze policji Żyła, Stelmach i Skorupa, którzy podczas zajścia byli obecni i nie złożyli o tem raportu władzy przełożonej".

Powyższe polecam podać do wiadomości wszystkim funkcjonarjuszom policji przez odczytanie tego rozkazu we wszystkich jednostkach policyjnych (w komendach okręgowych, powiatowych, rezerwach, kompanjach szkolnych i na posterunkach), a zarazem polecam przypomnieć rozkaz mój Nr. 89, w którym zwróciłem uwagę na nadużycia władzy przy prowadzeniu dochodzeń a jednocześnie zaznajomiłem o skutkach prawnych, jakie pociągną za sobą czyny występne.

O. 756 z d. 10/VII 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. BP. 3645/23, lipiec 1923).

Bicie osób przytrzymanych w czasie dochodzeń. Wobec ujawnionych w kilku wypadkach faktów pobicia przez funkcjonarjuszów policji państwowej osób przytrzymanych lub w czasie prowadzenia dochodzeń, polecam Panu Komendantowi pomieścić w najbliższym rozkazie, co następuje:

„Doszło do mojej wiadomości, że w kilku miejscowościach zaszły wypadki pobicia przez funkcjonarjuszów policji państwowej osób przytrzymanych, względnie opornych, w szczególności zaś w toku przeprowadzanych dochodzeń policyjnych, mimo niejednokrotnych w tym kierunku ostrzeżeń i zakazów. Funkcjonarjusze policji, popełniający tego rodzaju wykroczenie, lekceważą godność ludzką obywateli, przeciwko którym w ten sposób występują, a zarazem plamią honor munduru i dobre imię policjanta.

Cztery z górą lata istnienia policji państwowej i stały systematyczny rozwój tej instytucji postawił ją dziś na takim już poziomie wyrobienia fachowego i organizacji wewnętrznej, że podobne karygodne i hańbiące czyny poszczególnych jednostek w mundurach policyjnych nie mogą być i nie będą pobłażane ani tolerowane. Ta czteroletnia wytężona praca i wysiłki, dzięki którym policja państwowa zdobyła zaufanie i poparcie ze strony społeczeństwa, nie mogą być niweczone przez jednostki występne, nie zasługujące na miano policjanta-obywatela.

Polecam wszystkim Komendantom Policji aż do komendantów najniższych jednostek policyjnych włącznie, dopilnować, aby treść rozkazów Głównego Komendanta Nr. 21 p. IV Nr. 89 p. II i Nr. 121 p. VI znana była szczegółowo wszystkim funkcjonarju-

szom policji, oraz przestrzegać, aby czyny występne, pomienionymi rozkazami zakazane, nie miały więcej miejsca. Funkcjonarjusze policji, dopuszczający się czynów występnych przez pobicie, o ile nie będzie ono wynikiem uzasadnionej koniecznej obrony, winni być ze służby w policji usuwani, a sprawy przeciwko nim kierowane do władz prokuratorskich.

Poszczególnych komendantów policji czynię osobiście odpowiedzialnymi za wykonanie i przestrzeganie niniejszego rozkazu.

O. 955 z d. 22/III 1924 r.

Bicie osób cywilnych przez funkc. policji.

Poniższy Okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. podaję do wiadomości:

„Dochodzą do mej wiadomości nowe zażalenia na bicie osób cywilnych przez organa policyjne wbrew wydanym w tej mierze niejednokrotnie stanowczym zarządzeniom ze strony Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wobec tego, polecam zawiadomić wszystkie organa policyjne, że w każdym wypadku skonstatowania faktu bicia przez policję, winny będzie niezwłocznie wydalony ze służby, a sprawa sama oddana do władz prokuratorskich.

Niezależnie od tego będę w każdym wypadku pobicia pociągał powołane do nadzoru wyższe organa policji państwowej do odpowiedzialności służbowej".

Przepisy dyscyplinarne.

R. 162.

III. Ustawa z dn. 17.II.22 roku o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowanie dyscyplinarne.

Do wiadomości i zastosowania się Pp. Komendantów Okręgowych podaję, że ustawa z dnia 17.II.1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. Nr. 21 z dnia 31.III.1922 r. poz. 165) do funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 24.VII.1919 r. o policji państwowej i art. 71 wspomnianej ustawy z dnia 17.II.1922 r. niema zastosowania.

O. 425 z d. 2/X 1922 r.

Przepisy dyscyplinarne dla urzędników służby wewnętrznej.

Na niejednokrotne zapytania poszczególnych Komend Okręgowych, co do trybu postępowania w sprawach dyscyplinarnych urzędników służby wewnętrznej, wyjaśniam, że w dalszym ciągu, aż do odwołania pozostaje dotychczasowy tryb postępowania w tych sprawach, t. zn. proceduralnie podlegać oni będą przepisom dyscyplinarnym dla policji państwowej z dnia 16.IX.1919 r., a więc będą sądzeni przez Komisję Dyscyplinarną dla wyższych funkcjonarjuszów przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, zaś przy stosowaniu kar, czyli prawa materjalnego, podlegać będą odnośnym przepisom, zawartym w ustawie z dnia 17.II.1922 r. (Dz. Ust. Nr. 21 poz. 165).

Funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej dotyczą w całej osnowie dotychczas obowiązujące przepisy dyscyplinarne z dnia 16.IX.1919 r.

R. 22.

Stosowanie ustawy dyscypliarnej.

3. W sprawach dyscyplinarnych funkcjonarjusów policji stosować należy zatwierdzone przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 września „Przepisy dyscyplinarne dla policji państwowej" (Monitor Nr. 215 z dnia 24.IX.1919 r.).

Przepisy Dyscyplinarne dla policji państwowej z dnia 16.IX.1919 r., wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 21 Ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 roku.

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Funkcjonarjusz policji za wykroczenie służbowe, nieobjęte kodeksem karnym, podlega karom dyscyplinarnym w myśl przepisów, podanych w rozdziale III.

W razie spełnienia przestępstwa, przewidzianego w kodeksie karnym lub w ustawach specjalnych, przeprowadzone będzie dochodzenie dyscyplinarne w myśl przepisów zawartych w rozdziale V.

Art. 2. Władzy dyscyplinarnej podlegają wszyscy funkcjonarjusze policji państwowej.

UWAGA: Władzy dyscyplinarnej podlegają również osoby, przyjęte do policji na służbę próbną.

ROZDZIAŁ II.
Wykroczenia służbowe.

Art. 3. Do wykroczeń służbowych, podlegających karom dyscyplinarnym, należą czyny sprzeczne: a) z obowiązkami i zadaniami służbowemi, b) z porządkiem służby i sposobem zachowania się na służbie, c) z zachowaniem i postępowaniem poza służbą, nie licującym z godnością funkcjonarjusza policji, w szczególności:

1. Niewykonanie zlecenia służbowego swej zwierzchności, niedbalstwo lub jawne lekceważenie przy wykonywaniu obowiązków służbowych, danie kłamliwej odpowiedzi na zapytanie przełożonego w sprawach służbowych;

2) samowolny wyjazd z miejsca urzędowania bez pozwolenia swej zwierzchności, przedłużenie samowolne bez usprawiedliwionej przyczyny urlopu;

3) zejście z posterunku, opóźnienie lub niestawienie się na takowy, stawienie się na posterunek i służbę wogóle w stanie nietrzeźwym, palenie, jedzenie, siedzenie lub spanie na posterunku;

4) niewłaściwe zachowanie się i postępowanie, w szczególności:

używanie wyrazów obraźliwych, pogróżek, wywoływanie sprzeczek, kłótni, bijatyki, uchylanie się od okazania legitymacji służbowej na żądanie poszkodowanego, obraza przełożonego lub starszego rangą, lekceważenie swych zwierzchników, jako to: nieoddawanie należytych honorów (salutowanie), harde odpowiedzi, pożyczanie pieniędzy, przyjmowanie podarków od podwładnych, używanie podwładnych do posług osobistych, szkodzenie w opinji kolegom przez rozsiewanie lub donoszenie przełożonym niesprawdzonych wieści i t. p.

ROZDZIAŁ III.
Kary dyscyplinarne.

Art. 4. Do funkcjonarjuszów policji państwowej stosowane będą następujące kary dyscyplinarne:

1) Nagana:
   a) zwykła — przez przełożonego bez świadków,
   b) formalna, z wniesieniem do rozkazu dziennego;
2) areszt do 7 dni;
3) przeniesienie do niższej kategorji płacy;
4) degradacja;
5) wydalenie.

UWAGI: I — zwykłe zwrócenie uwagi, lub upomnienie służbowe (monit) nie jest karą dyscyplinarną. II — kary aresztu nie mogą być krótsze, niż 24 godzin.

Art. 5. Przy wymierzaniu kary za wykroczenia służbowe będzie brane pod uwagę: poczucie honoru obwinionego, jego indywidualność, dotychczasowe prowadzenie się, uprzednia karalność dyscyplinarna oraz stopień, w jakim przez czyn ten były narażone interesy służbowe.

Art. 6. Dochodzenie dyscyplinarne za wykroczenia służbowe nie może być wszczęte po upływie 6 miesięcy od czasu ich spełnienia.

ROZDZIAŁ IV.
Organa władzy dyscyplinarnej i ich kompetencja.

Art. 7. Władzę dyscyplinarną sprawują:

1. Minister Spraw Wewnętrznych.
2. Komendant Główny.
3. Komendant Okręgowy.
4. Naczelnik Urzędu Śledczego.
5. Komendant powiatowy.
6. Komendant Szkoły.
7. Komisarz Miejski.
8. Komisarz Policji Śledczej.
9. Komendant Rezerwy Okręgowej.
10. Komendant Kompanji Szkolnej.

Art. 8. W zależności od stopnia i rodzaju kary, jaka ma być zastosowana, jak również w zależności od kategorji służbowej funkcjonarjusza policji, podlegającego karze — poszczególne z wyżej wymienionych organów dyscyplinarnych posiadają następujący zakres władzy dyscyplinarnej:

1. Komendant kompanji szkolnej, komendant rezerwy okręgowej, Komisarz policji śledczej i Komisarz miejski posiadają władzę dyscyplinarną jedynie w stosunku do niższych funkcjonarjuszów i mają prawo stosować naganę zwykłą i formalną oraz areszt do 3 dni.

2. Komendant Szkoły, Komendant Powiatowy i Naczelnik Urzędu śledczego:

a) w stosunku do niższych funkcjonarjuszów — naganę zwykłą i formalną oraz areszt do 5 dni,

b) w stosunku do wyższych funkcjonarjuszów — naganę zwykłą.

3. Komendant Okręgowy:

a) w stosunku do niższych funkcjonarjuszów wszystkie przewidziane w art. 4 niniejszych przepisów kary,

b) w stosunku do wyższych funkcjonarjuszów X, IX i VIII kategorji naganę zwykłą i formalną, w stosunku do pozostałych tylko zwykłą.

4. Komendant Główny:

a) w stosunku do niższych funkcjonarjuszów — wszystkie przewidziane w art. 4 niniejszych przepisów kary,

b) w stosunku do wyższych funkcjonarjuszów X, IX i VIII kategorji — naganę zwykłą i formalną.

5. Minister Spraw Wewnętrznych posiada pełnię władzy dyscyplinarnej w stosunku jak do wyższych tak i do niższych funkcjonarjuszów policji.

Art. 9 Władza dyscyplinarna wyżej wymienionych organów dozciąga się wyłącznie na podwładnych im funkcjonarjuszów policji.

Art. 10. Władzę dyscyplinarną posiadają również ci wyżsi funkcjonarjusze policji, którzy wraz z odpowiedzialnością za utrzymanie dyscypliny mają powierzoną komendę nad oddzielnym urzędem policyjnym, oddziałem lub szkołą.

Art. 11. Prawo dyscyplinarnego karania jest przywiązane nie do stopnia (szarży), lecz do służbowego stanowiska i przechodzi automatycznie na zastępcę.

Art. 12. Kary nagany i aresztu są stosowane przez odpowiednie władze zwierzchnie po przeprowadzeniu dochodzenia.

Orzeczenie kary przeniesienia do niższej kategorji płacy, kary degradacji i wydalenie może nastąpić jedynie po uprzedniem przeprowadzeniu dochodzenia:

a) w stosunku do niższych funkcjonarjuszów policji przez Komisję przy Komendancie Okręgowym, składającą się z przewodniczącego, którym jest faktyczny zastępca Komendanta Okręgowego i dwóch przedstawicieli policji państwowej, których mianuje z pośród wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej tego Okręgu Komendant Główny na jeden rok,

b) w stosunku do wyższych funkcjonarjuszów przez Komisję przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, składającą się z Komendanta Głównego, przedstawiciela Sekcji bezpieczeństwa Publicznego M. S. W. i jednego przedstawiciela policji, przyczem ci dwaj ostatni mianowani zostają przez Ministra Spraw Wewnętrznych na jeden rok.

Dochodzenie wraz z opinją komisji w formie wniosku zostaje przedstawione właściwym władzom do decyzji, mianowicie: w stosunku do niższych funkcjonarjuszów — Komendantowi Okręgowemu, w stosunku do wyższych — Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 13. W wypadku orzeczenia przez Komendanta Okręgowego kary degradacji lub wydalenia winien on w ciągu trzech dni od daty orzeczenia — orzeczenie to wraz z całkowitem dochodzeniem i wnioskiem Komisji przesłać do Komendanta Głównego. Komendantowi Głównemu w ciągu miesiąca od daty otrzymania przysługuje prawo zmiany orzeczenia Komendanta Okręgowego.

Art. 14. Jednocześnie z wszczęciem dochodzenia dyscyplinarnego odpowiednim władzom dyscyplinarnym przysługuje prawo zawieszenia w czynnościach służbowych, podlegających dochodzeniu funkcjonarjuszów policji.

Art. 15 Odnośne władze zawieszające winny najpóźniej w ciągu 48 godzin zawiadomić o zawieszeniu, zastosowanem względem niższych funkcjonarjuszów, Komendanta Okręgowego, względem wyższych — Ministra Spraw Wewnętrznych w drodze służbowej.

Art. 16 Karanym nie przysługuje prawo odwołania się od orzeczenia władzy dyscyplinarnej.

ROZDZIAŁ V.

Dochodzenie dyscyplinarne przy przestępstwach, przewidzianych w ustawach karnych.

Art. 17. W razie spełnienia przez funkcjonarjusza policji przestępstwa, przewidzianego w kodeksie karnym lub ustawach specjalnych, odnośne władze dyscyplinarne winny niezwłocznie zawiadomić o tem właściwe władze sądowe.

Art. 18. W wypadkach, przewidzianych w art. 17 władze dyscyplinarne niezależnie od dochodzenia sądowego przeprowadzają dochodzenie dyscyplinarne, przyczem w miarę ujawnienia przestępstwa i stosownie do jego ważności mogą jedynie zawiesić poszlakowanego w czynnościach służbowych lub wydalić z policji państwowej. Wydalenie winno nastąpić trybem, przewidzianym w art. 12.

Art. 19. W wypadku wydalenia, przewidzianego w art. poprzednim a) o ile następnie względem wydalonego zapadnie w sądzie wyrok skazujący, dochodzenie dyscyplinarne uważa się za ukończone, b) o ile następnie wydalony wyrokiem sądowym zostanie uniewinniony lub postępowanie karne przeciwko niemu zostanie umorzone — docho-

dzenie dyscyplinarne winno być wznowione w celu rehabilitacji i ewentualnej restytucji praw służbowych wydalonego.

Art. 20. We wszystkich innych wypadkach wszczęte w myśl art. 18 dochodzenie zostaje zawieszone do czasu wydania wyroku lub decyzji przez władze sądowe, poczem wznawia się w celu ustalenia, czy w danym czynie inkryminowanym niema cech wykroczenia służbowego i czy stosownie do tego należy ukarać winnego w drodze dyscyplinarnej.

ROZDZIAŁ VI.

Wykonanie kar dyscyplinarnych i kontrola nad wykonaniem.

Art. 21. Wykonanie kar dyscyplinarnych winno nastąpić natychmiast po ich orzeczeniu.

Art. 22 Wszystkie kary dyscyplinarne za wyjątkiem kary nagany zwykłej zostają wciągnięte do formularza służbowego funkcjonarjusza policji. Ponadto wszystkie kary winny być wciągane do księgi kar, prowadzonej przez właściwą władzę dyscyplinarną.

Art. 23. Wyżsi przełożeni mają obowiązek troskliwie czuwać, aby kary dyscyplinarne były stosowane przez niższych przełożonych sprawiedliwie, celowo i zgodnie z niniejszemi przepisami, za co są osobiście odpowiedzialni: w tym celu mają dokładnie kontrolować wymiar stosowanych kar, o czem czynią odpowiednią adnotację w księdze kar.

Jeżeli wyżsi przełożeni dostrzegą, że karzący nie był uprawniony do nałożenia kary, lub że kara nałożona przez niższego przełożonego jest niedopuszczalna ze względu na jej rodzaj lub czas trwania, lub nie jest współmierna z winą, mają prawo karę zmienić lub znieść.

Art. 24. Co miesiąc Komendanci Powiatowi Komendantom Okręgowym, Komendanci zaś Okręgowi Komendantowi Głównemu winni przedstawić wykazy kar, zastosowanych czy to osobiście, czy też przez podwładne im organa dyscyplinarne, pierwsi co do niższych funkcjonarjuszów policji podległego im powiatu, drudzy co do wyższych funkcjonarjuszów policji podległego im Okręgu.

Art. 25. Po upływie lat trzech od czasu wykonania kary, w ciągu których sprawowanie funkcjonarjusza policji było nienaganne, kara uważa się za uchyloną i zostaje wykreślona z formularza służbowego na wniosek bezpośredniej władzy zwierzchniej. (Dz. U. M. S. W. Nr. 46/1919 poz. 672).

R. 315.

VII. Doraźna interwencja wobec wykroczeń ze strony niższych stopniem służbowym funkc. p. p.

Niejednokrotnie zachodzą wypadki, że funkcjonarjusz policji państwowej zauważy u niepodlegającego mu służbowo niższego stopniem funkcjonarjusza policji państwowej czyny sprzeczne z obowiązkami i zadaniami służbowymi, z porządkiem służby i sposobem zachowania się na służbie lub nielicujące z godnością funkcjonarjusza p. p. zachowanie lub postępowanie w służbie, albo poza służbą, wreszcie zaniedbany, lub nieprzepisowy ubiór. Zależnie od wagi wauważonego wykroczenia wyższy stopniem funkcjonarjusz p. p. może ograniczyć się do zwrócenia uwagi, względnie udzielenia upomnienia, lub też uznać wykroczenie za zasługujące na karę dyscyplinarną. Zwrócenie uwagi, względnie udzielenie upomnienia powinno być dokonane tak, aby nie słyszały tego osoby postronne, ani też funkcjonarjusze policji, niżsi stopniem od upominanego, względnie jego podwładni. W wypadku, gdy wykroczenie zasługuje na karę dyscyplinarną niższy funkcjonarjusz p. p., o ile je zauważył winien złożyć odpowiedni raport swemu bezpośredniemu przełożonemu do jego uznania, wyższy funkcjonarjusz winien wystąpić z odpowiednim wnioskiem do bezpośredniego przełożonego tego funkcjonarjusza, który popełnił wykroczenie, o ile ten przełożony jest równy lub niższy stopniem służbowym, o ile zaś ten przełożony jest wyższy stopniem — należy wniosek swój przesłać w przewidzianej drodze służbowej. Wyższy funkcjonarjusz, który wystąpił z wnioskiem kary dyscyplinarnej powinien być o wyniku swego wniosku powiadomiony w ten sam sposób, w jaki go złożył, to jest bezpośrednio, lub w drodze służbowej. Komendant Główny, Zastępca Komendanta Głównego, Inspektorzy i Podinspektorzy p. p. mogą niezależnie od udzielenia upomnienia polecić upomnianemu funkcjonarjuszowi p. p. zameldować o fakcie bezpośredniemu przełożonemu. W tym wypadku bezpośredni przełożony, po otrzymaniu meldunku upominanego funkcjonarjusza, obowiązany jest przeprowadzić dochodzenie i ukarać winnego w zakresie swojej kompetencji, o ile zachodzi tego potrzeba, względnie wdrożyć postępowanie dyscyplinarne; o wyniku obowiązany jest donieść w drodze służbowej temu, kto polecił złożyć meldunek o udzielonem przez siebie upomnieniu.

Aby upomniany nie mógł tłumaczyć się nieznajomością osoby, która go upomniała i poleciła mu złożyć meldunek należy sprawdzić, czy upomniany wie od kogo otrzymał upomnienie, lub poinformować go o nazwisku, szarży i przydziale upominającego.

Inspektorzy i podinspektorzy, nienależący do składu Komendy Głównej w wypadku udzielania upomnienia funkcjonarjuszowi Komendy Głównej nie mają prawa wydać mu polecenia, aby zameldować o fakcie swemu przełożonemu; o ile zaś uznają zauważone wykroczenie za zasługujące na karę dyscyplinarną, składają odpowiedni raport do Komendanta Głównego w drodze służbowej.

Bezpośrednim przełożonym w odniesieniu do niniejszego rozkazu jest najbliższy przełożony sprawujący władzę dyscyplinarną.

Funkcjonarjusz p. p. po otrzymaniu zameldowania bezpośredniemu przełożonemu o otrzymanem upomnieniu, winien niezwłocznie wykonać to ustnie, o ile przełożony urzęduje na miejscu, w przeciwnym razie złożyć natychmiast w drodze służbowej pisemny raport.

R. 291.

III. W sprawie interpretacji postanowień art. 61 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego w odniesieniu do funkc. p. p.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych zarządził, co następuje: Zgodnie z postanowieniem art. 71 Ustawy z dnia 17.II.1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 165) o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym, rzeczona ustawa ma tymczasowe zastosowanie do funkc. p. p., o ile nie stoi w sprzeczności z postanowieniami ustaw o uposażeniu, względnie specjalnemi przepisami, wynikającemi z charakteru służbowego tych funkcjonarjuszów. Opierając się na powyższem postanowieniu oraz w związku z zachodzącemi wątpliwościami przy interpretacji postanowień art. 61 cytowanej ustawy w odniesieniu do funkcjonarjuszów policji państwowej wyjaśniam, względnie zarządzam, co następuje:

W rozumieniu ustępu ostatniego powołanego wyżej art. 61 ustawy z dnia 17.II 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 165) za kary porządkowe należy w odniesieniu do funkcjonarjuszów p. p. uważać kary, wymienione w pp. 1) i 2) art. 21 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 61 poz. 363) o policji państwowej, względnie w pp. 1) a), b) i 2) art. 4 przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16.IX.1919 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 46 poz. 672), t. j. kary: nagany zwykłej, formalnej i aresztu, które to kary — w myśl art. 12 wzmiankowanych przepisów dyscyplinarnych — mogą być stosowane przez zwierzchników w stosunku do podwładnych im funkcjonarjuszów policji po przeprowadzeniu dochodzenia, lecz bez zasięgania opinji komisji dyscyplinarnej. W wypadkach zatem umorzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko zawieszonemu w czynnościach służbowych funkcjonarjuszowi p. p., uwolnienia go od odpowiedzialności lub nałożenia na niego jedynie kary porządkowej (nagany zwykłej, formalnej lub aresztu) czas zawieszenia, w myśl końcowego ustępu powołanego wyżej art. 61 ustawy z dnia 17.II.1922 r. winien mu być zaliczony do czasu służby czynej (wysługi lat), a oprócz tego winna mu być wypłacona część uposażenia, które wstrzymano na czas zawieszenia go w służbie.

Powyższe zarządzenie podaję do wiadomości i ścisłego stosowania się.

R. 295.

VIII. W sprawie interpretacji art. 61 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego w odniesieniu do funkc. policji państwowej.

Uzupełniając punkt III rozkazu mego Nr. 291 wyjaśniam, iż w zrozumieniu art. 61 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego odnośnie funkcjonarjuszów p. p., za kary porządkowe należy uważać kary nagany zwykłej, formalnej i aresztu, zupełnie niezależnie od tego, czy kary te zostały wymierzone po zasięganiu opinji Komisji Dyscyplinarnej, czy też bez niej.

R. 61.

IV. Zakaz łączenia kary zwolnienia z karą aresztu.

Wobec stosowania przez niektórych Komendantów Okręgowych względem podległych im niższych funkcjonarjuszów policji kary zwolnienia w drodze dyscyplinarnej, poprzedzonej aresztem, wyjaśnia się, że te dwa rodzaje kar łączone być nie mogą.

R. 264.

VI. W sprawie postępowania przy degradacji funkc. p. p.

Wyjaśniam, iż degradacja funkconarjuszów p. p. winna być stosowana o 1 lub 2 stopnie na określony termin czasu, poczynając od 1 roku do lat 3. Nie znaczy to jednak, iż po upływie tego terminu funkcjonarjusz automatycznie uzyskuje poprzednio posiadany przez niego stopień i takie postępowanie niezgodne jest z duchem art. 77 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej z dnia 17.II.1922 r. Artykuł powyższy należy rozumieć i stosować w ten sposób, iż degradowany funkcjonarjusz nie może być bezwzględnie awansowany przed upływem terminu degradacji, a po upływie tego termi-

nu może być awansowany w zwykłym trybie, o ile władza jego uzna to za wskazane i wystąpi z odnośnym wnioskiem.

WYCIĄG Z PRZEPISÓW O KONTROLI URZĘDÓW POLICYJNYCH.

Prawa inspekcyjnych. Inspekcyjni jako działający w imieniu Komendanta Głównego, względnie Komendantów okręgowych, posiadają prawo karania dyscyplinarnego w stosunku do wyższych i niższych funkcjonarjuszów, kontrolowanych jednostek policyjnych:

a) Inspekcyjni Komendy Okręgowej w zakresie praw Komendanta Powiatowego,
b) Inspekcyjni Komendy Głównej w zakresie praw Komendanta Okręgowego.

R. 100.

IV. Władza dyscyplinarna Komendanta Szkoły Głównej P. P. Zgodnie z decyzją p. Ministra Spraw Wewnętrznych zdnia 5.I.1921 r. Nr. AO. 13, uzupełnia się punktem dodatkowym, art. 8 Przepisów Dyscyplinarnych dla policji państwowej, który brzmieć będzie:

„Zakres władzy dyscyplinarnej Komendanta Szkoły Głównej Policji Państwowej tak w stosunku do niższych, jak i do wyższych funkcjonarjuszów policji zrównanym jest z zakresem władzy dyscyplinarnej Komendantów Okręgowych.

R. 263.

V. Prawo karania dyscyplinarnego. Na skutek licznych zapytań w sprawie prawa karania dyscyplinarnego zastępców na stanowiskach służbowych wyjaśniam, co następuje:

Prawo karania dyscyplinarnego przywiązane jest do służbowego stanowiska i przechodzi automatycznie na zastępcę zgodnie z art. II Przepisów dyscyplinarnych dla p. p., a organami władzy dyscyplinarnej są osoby, zajmujące stanowiska, wyszczególnione w art. 7 tychże przepisów. Jednakowoż z zestawienia cytowanych dwóch artykułów z art. 10, który wyraźnie określa, „że władzę dyscyplinarną posiadają również ci wyżsi (a więc tylko wyżsi) funkcjonarjusze policji i t. d." wynika, iż prawo to przysługuje tylko tym zastępcom, którzy są wyższymi funkcjonarjuszami. Niżsy funkcjonarjusz w żadnym wypadku nie ma prawa karania dyscyplinarnego, może natomiast w razie koniecznej potrzeby zawiesić podkomendnego w czynnościach służbowych, gdyż takie zawieszenie nie jest aktem władzy dyscyplinarnej.

R. 326.

V. Kompetencja dyscyplinarna zastępów komendantów powiatowych, k-tów posterunków oficerskich i k-tów oddziałów kombinowanych. 1. Wyższy funkcjonarjusz p. p., sprawujący z nominacji funkcję zastępcy komendanta powiatowego, posiada prawo dyscyplinarnego wymierzania kar porządkowych (patrz rozkaz K. Gł. Nr. 295, p. VIII) w granicach uprawnień komendanta powiatowego (art. 8 p. 2 przepisów dyscypl. z dnia 16.IX.1919 r.). W tych wypadkach, kiedy według brzmienia art. 11 przepisów dyscyplinarnych, wykonywuje obowiązki, wynikające z uprawnień komendanta powiatowego, kiedy spełnia zadania, należące do tego stanowiska.

Praktycznie uprawnienia pod tym względem zastępcy komendanta powiatowego powstają w trzech wypadkach:

a) w razie urlopu, choroby, delegacji lub wogóle niemożności spełniania obowiązków służbowych przez komendanta powiatowego zastępca jego wchodzi czasowo w pełnię uprawnień komendanta powiatowego i z tego tytułu, tego stanowiska ma prawo wymierzania kar dyscyplinarnych,
b) w razie nieobecności komendanta powiatowego w siedzibie komendy powiatowej z powodu wyjazdu inspekcyjnego na powiat zastępca obecny na miejscu automatycznie wchodzi w prawa komendanta powiatowego w zakresie praw nagłych i niecierpiących zwłoki i dlatego posiada prawo wymierzania kar dyscyplinarnych w takich wypadkach, kiedy interesy służby i dyscypliny wymagają decyzji doraźnej,
c) w czasie kontroli posterunków (inspekcji) powiatowych wykonywanej w imieniu i z ramienia komendanta powiatowego zastępca, jako reprezentujący stanowisko komendanta w wypadkach stwierdzonych wykroczeń służbowych ma prawo wymierzania kar dyscyplinarnych.

Podkreślam, że zakres wypadków objętych w p. b) i c) powinien być traktowany z możliwem ograniczeniem. Wymierzanie kar dyscyplinarnych przez zastępców komendantów powiatowych, w warunkach tymi punktami objętych może i powinno mieć miejsce tylko w razach konieczności służbowej.

2. Wyżsi funkcjonarjusze, sprawujący funkcje komendantów posterunków oficerskich, posiadają władzę dyscyplinarną w stosunku do podległych niższych funkcjonarju-

szów w rozmiarach, oznaczonych p. 1 art. 8 przepisów dyscyplinarnych, to znaczy mają prawo wymierzania kar nagany zwykłej i formalnej, oraz aresztu dni 3-ch.

3. Uprawnienia dyscyplinarne wyższych funkcjonarjuszów — (komendantów oddziałów niestałych, sformowanych czasowo do wykonania określonych zadań oddziałów kombinowanych), rozpadają się na następujące 4 rodzaje:

a) dowódca oddziału, sformowanego z funkcjonarjuszów różnych jednostek na terenie jednego województwa i działający na terenie jednego powiatu tego samego lub innego województwa, jako podporządkowany lokalnemu komendantowi powiatowemu, posiada władzę dyscyplinarną, określoną p. 1 art. 8 przepisów dyscyplinarnych,

b) dowódca takiego oddziału, jeżeli przeznaczony jest on do działań w obrębie kilku powiatów województwa lub na terenie całego województwa ewentualnie kilku województw, posiada uprawnienia dyscypliarne w zakresie oznaczonym p. 2 art. 8 przepisów dyscyplinarnych,

c) takie same uprawnienia (jak w p. b) posiada dowódca oddziału, stanowiącego dwie lub więcej jednostek taktycznych (wykonawcze) z oficerami na czele, niezależnie od tego, czy teren takiego oddziału ograniczony jest granicami powiatu lub województwa. Dowódcy części składowych takiego oddziału, stanowiących czasowo samodzielne jednostki organizacyjne i taktyczne, mają uprawnienia dyscyplinarne, jak oznaczono w p. a),

d) dowódcy oddziałów specjalnych, przeznaczonych do spełnienia szczególnie ważnych zadań, mogą być przez władze centralne uniezależnieni od władzy komendantów wojewódzkich i wówczas uprawnienia dyscyplinarne ich będą w każdym wypadku doraźnie określone przez właściwe władze zarządzające.

R. 291.

V. Spory co do kompetencji dyscyplinarnej. Wobec zdarzających się coraz częściej sporów w kwestji kompetencji dyscyplinarnej poszczególnych Komendantów Wojewódzkich i Powiatowych, wyjaśniam, co następuje:

W rozstrzyganiu sporów, dotyczących kompetencji dyscyplinarnej lub jakichkolwiek wątpliwości w tych sprawach, należy uznać jako zasadę, że funkcjonarjusz p. p. podlega dyscyplinarnie obecnej władzy przełożonej, niezależnie od tego, komu podlegał w momencie popełniania wykroczenia. O ile funkcjonarjusz p. p. został przeniesiony już po wszczęciu przeciwko niemu dochodzeń dyscyplinarnych, — co w zasadzie jest niedopuszczalne i może mieć miejsce w wyjątkowych wypadkach na specjalnie umotywowane zarządzenie — to władza prowadząca to dochodzenie, winna je zakończyć i akta sprawy przesłać wraz z wnioskiem do jego nowej władzy przełożonej, t. j. tej, której podlega na nowem miejscu służby. Jeżeli natomiast wykroczenie ujawnione zostało po przeniesieniu winnego na inne miejsce służbowe, to władza dyscyplinarna, której dany funkcjonarjusz podlegał w momencie popełnienia przez niego wykroczenia, nie wszczyna dochodzeń dyscyplinarnych, w ścisłem tego słowa znaczeniu, a jedynie przeprowadza dochodzenie ogólne, co do samego faktu, przyczem w wypadkach ujawnienia poważniejszego czynu występnego, natychmiast zawiadamia o tem obecną władzę przełożoną danego funkcjonarjusza. Po zakończeniu dochodzenia ogólnego, winno ono być przekazane wraz z opinją nowej władzy, od której zależy decyzja, czy sprawę należy uważać za wyjaśnioną i złożyć do akt, czy też wszcząć przeciwko winnemu dochodzenie dyscyplinarne. W tym ostatnim wypadku, o ile się okaże koniecznem przeprowadzenie pewnych dodatkowych czynności dochodzeniowych, poprzednia władza, na skutek żądania władzy prowadzącej dochodzenie dyscyplinarne, winna czynności te załatwić w drodze rekwizycji i zwrócić właściwej władzy, która kieruje dochodzeniem i wymierza karę. O ile chodzi o delegowanych, to podlegają oni dyscyplinarnie władzy tymczasowej i władza ta ma prawo przeprowadzania dochodzeń dyscyplinarnych i karania oddelegowanych do jej dyspozycji funkcjonarjuszów lecz tylko za drobniejsze wykroczenia, t. j. karami nagan i aresztu. O każdej jednak karze, należy powiadomić niezwłocznie właściwą władzę macierzystą danego funkcjonarjusza.

O ile funkcjonarjusz, pozostający na delegacji, dopuści się poważniejszego wykroczenia służbowego, za które przewiduje się kara degradacji lub wydalenia, władza tymczasowa, której dany funkcjonarjusz podlega w czasie delegacji, po stwierdzeniu, iż wykroczenie miało miejsce, wszczynając dochodzenie dyscyplinarne przeciwko obwinionemu, winna o tem niezwłocznie powiadomić władzę macierzystą, przyczem ma prawo oddania go do jej dyspozycji. Po ukończeniu dochodzeń dyscyplinarnych akta sprawy wraz z wnioskiem przekazuje do dalszego postępowania władzy macierzystej, która nie jest zupełnie skrępowana wnioskiem, postawionym przez władzę tymczasową i ma zupełną swobodę w zastosowaniu wymiaru kary.

Władza tymczasowa ma prawo również zawiesić funkcjonarjusza w czynnościach służbowych, lecz winna o tem powiadomić władzę macierzystą nie później, niż w 48 godzin od chwili zawieszenia.

R. 303.

IV. Spory co do kompetencji dyscyplinarnych.

Wobec niejednolitego komentowania rozkazu mojego Nr. 291 p. IV ustęp 3, wyjaśniam, że prawa oddania do dyspozycji władzy macierzystej funkcjonarjusza, który w czasie delegacji popełnił wykroczenie, za które przewiduje się kara degradacji lub wydalenia, nie należy rozumieć, jako prawo natychmiastowego odsyłania go do jednostki macierzystej. Chwilowa władza przełożona delegowanego zawiadamia jego władzę macierzystą o swym zamiarze oddania go do dyspozycji z podaniem motywów i do czasu otrzymania potwierdzenia ze strony władzy macierzystej stosunek służbowy nie ulega zmianie. Władza macierzysta obowiązana jest wniosek chwilowej zwierzchności załatwić bezzwłocznie, podając miejsce, termin i sposób przesłania delegowanego, przyczem zasadniczo, o ile nie jest władzą przełożoną chwilowej zwierzchności, z wyjątkiem niedających się zgóry przewidzieć szczególnych wypadków, nie ma prawa odmówić. Jeżeli dany funkcjonarjusz był delegowany imiennie nie przez swoją władzę macierzystą, a przez wyższą instancję, to decyzja co do wniosku o oddaniu do dyspozycji należy do tej ostatniej.

R. 298.

VI. Postępowanie dyscyplinarne przeciwko funkcjonarjuszom p. p.

Podaję do wiadomości i zastosowania zarządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, uzupełniające przepisy dyscyplinarne dla p. p.

W wyjaśnieniu przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16 września 1919 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 46/19 poz. 672), zarządzam, co następuje.

Wzmiankowane w art. 12, 14, 18 i t. d. przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej t. zw. „dochodzenie dyscyplinarne" winno obejmować zasadniczo: 1) dochodzenie ogólne (administracyjne), skierowane ku stwierdzeniu faktycznego stanu danej sprawy, zdarzenia czy wypadku, 2) postępowanie dyscyplinarne, zmierzające do ustalenia faktycznej winy danego funkcjonarjusza policji obwinionego o popełnienie pewnego wykroczenia służbowego, stopnia tej winy oraz określenia wysokości kary dyscyplinarnej, jaka na winnego ma być nałożona.

Ad 1) Dochodzenie ogólne (administracyjne) winno zawsze wyprzedzać postępowanie dyscyplinarne zwłaszcza w tych wypadkach, gdy na podstawie ujawnionych faktów i zdarzeń koniecznem jest wyjaśnienie udziału w nich policji, względnie poszczególnych funkcjonarjuszów policji. Dochodzenia te prowadzą władze administracyjne, względnie organa policji państwowej, w zależności od tego przez kogo dochodzenie zostało wszczęte, co bynajmniej nie może naruszać postanowień punktu b) ustępu II Okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 74 z dnia 24.VI.1924 r. Nr. BP. 4838/24 oraz przepisów uzupełniających do tegoż okólnika. O ile w toku rzeczonych dochodzeń zostaną ujawnione podstawy do wdrożenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko poszczególnym funkcjonarjuszom policji prowadząca też dochodzenia władza administracyjna, względnie właściwy przełożony organ policyjny (o ile dochodzenia prowadzone były bez udziału władzy administracyjnej) zarządza wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Ad 2) Wszczynając postępowanie dyscyplinarne, czy to z własnej inicjatywy, czy na żądanie właściwej władzy administracyjnej (Wojewody, Delegata Rządu, Komisarza Rządu, Starosty, Dyrektora Policji) odnośny przełożony policyjny obowiązany jest sporządzić decyzję na piśmie, stwierdzającą rozpoczęcie postępowania dyscyplinarnego, ze wskazaniem w pomienionej decyzji:

a) zlecenia właściwej władzy administracyjnej, o którem wyżej mowa; o ile zaś zlecenia takiego niema, winien zaznaczyć, iż czyni to z własnej inicjatywy,
b) osób, przeciwko którym postępowanie dyscyplinarne ma być wszczęte,
c) wykroczeń służbowych, jakich pomienione osoby wedle akt dochodzeń miały się dopuścić.

Postępowanie dyscyplinarne jako takie może być prowadzone tylko przez organa policji państwowej, bez udziału władz administracyjnych, co jednak bynajmniej nie uchyla zastrzeżonego okólnikami Min. Spraw Wewn. Nr. 77 z dnia 9.VII.1923 r. i Nr. 74 z dnia 24.VI.1924 r. naczelnikom władz administracyjnych prawa wglądu w akta spraw dyscyplinarnych.

Sporządzanie decyzji o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego nie obowiązuje w tych wypadkach, kiedy z powodu drobnego przekroczenia służbowego, co do popełnienia którego przez danego funkcjonarjusza policji niema żadnych wątpliwości (naoczne stwierdzenie wykroczenia, przyznanie się obwinionego) funkcjonarjusz ten może być ukarany doraźnie przez przełożonego, wyposażonego we władzę dyscyplinarną (art. 9 przep. dyscypl.) i w zakresie przysługującej mu kompetencji doraźnego karania. Natomiast pominięcie sporządzenia decyzji o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego jest niedopuszczalne w wypadkach cięższych wykroczeń służbowych, do rozpatrywania których powołane są komisje dyscyplinarne.

O. 1291 z d. 2/I 1926 r.

Wdrażanie dochodzeń dyscyplinarnych.

Wobec zdarzających się wypadków nieścisłego stosowania się organów policyjnych do okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 74 z dnia 24 czerwca 1924 r., przypominam, że ustęp II p. b) wyżej wymienionego okólnika zaznacza wyraźnie, iż władze policyjne są bezwzględnie obowiązane do wdrażania na żądanie właściwych władz administracyjnych dochodzeń dyscyplinarnych przeciwko poszczególnym funkcjonarjuszom policji.

R. 350.

IX. Tryb postępowania w sprawie dochodzeń, przeprowadzanych na skutek interpelacji poselskich.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim, aby w przyszłości akta dochodzeń, przeprowadzanych w sprawach wszczętych na skutek interpelacji poselskich, przedkładali Pp. Wojewodom do wglądu, a po uzyskaniu od nich adnotacji na akcie z ewentualnemi uwagami i opinją przesyłali Komendzie Głównej do ostatecznego załatwienia.

R. 330.

II. Dochodzenia dyscyplinarne.

Skonstatować można, że przy przeprowadzaniu dochodzeń dyscyplinarnych, prowadzący dochodzenia niejednokrotnie przejawiają tendencję, zmierzającą do stwierdzenia za wszelką cenę niewinności oskarżonego lub do zbagatelizowania w toku dochodzenia stawianych mu zarzutów. Postępowanie takie tłumaczone jest w wielu wypadkach nienagannym dotychczasowym prowadzeniem się, owocną pracą, lub doskonałymi wynikami w służbie.

O ile tego rodzaju względy mogą i winny być poważnie brane pod uwagę, jako okoliczności łagodzące przy wymiarze kary, to jednak na sam tok dochodzenia absolutnie wpływać nie mogą.

Mając na uwadze, że zadaniem dochodzenia jest przedewszystkiem objektywne ustalenie prawdy — polecam ściśle przestrzegać zupełnej rzeczowości w toku prowadzonych dochodzeń, a to przedewszystkiem w imię dobrze zrozumianego interesu samego korpusu p. p.

R. 332.

III. Uzupełnianie wiadomości o przestępstwach przez funkc. p. p.

Polecam Panom Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładnych sobie funkcjonarjuszów, że obowiązkiem każdego funkcjonarjusza jest nietylko donoszenie o każdym zamierzonym, przedsięwziętym lub dokonanym czynie przestępnym w celu wdrożenia dochodzeń, lecz już w toku wszczętych dochodzeń — pod najsurowszą odpowiedzialnością dyscyplinarną — donoszenie swej władzy służbowej o każdej informacji mogącej zaważyć na toku dochodzenia — zarówno na korzyść jak i niekorzyść podejrzanego lub oskarżonego.

Analogicznie odnosi się do ważnych informacji lub danych, dotyczących przestępstw lub przestępców, co do których dochodzenie, wzgl. śledztwo zostało zakończone, a nawet zapadł już ostateczny wyrok.

R. 299.

I. Zmiana przepisów dyscyplinarnych dla p. p. z dnia 16.IX.1919 r.

Podaję do wiadomości i wykonania Przepisy P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12.VIII.1925 r. w sprawie zmiany przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16 września 1919 r. (Monitor Polski Nr. 215 z 1919 r.).

„Na podstawie art. 42 i 21 ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. 61 poz. 363), zarządzam, co następuje:

§ 1. Przewidziana w ustępie a) art. 12 przepisów dyscyplinarnych Komisja dla funkc. policji przy Komendancie Wojewódzkim składa się z przewodniczącego, którym jest faktyczny zastępca Komendanta Wojewódzkiego, przedstawiciela policji państwowej, mianowanego na przeciąg jednego roku, przez Głównego Komendanta policji państwowej z pośród wyższych funkcjonarjuszów personelu Komendanta Wojewódzkiego oraz przedstawiciela Wojewody (Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu w Warszawie), mianowanego i delegowanego do komisji na przeciąg jednego roku, przez właściwego Wojewodę (Delegata Rządu, Komisarza Rządu).

§ 2. Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem 1 września 1925 r. Jednocześnie uchyla się sprzeczne z nimi postanowienia ustępu a) art. 12 przepisów z dnia 16 września 1919 r.".

O. 873 z d. 5/XII 1923 r.

Skład Komisji dyscyplinarnej.

Zaznaczam, iż w skład Komisji dyscyplinarnej mogą wchodzić jedynie członkowie, względnie ich zastępcy zatwierdzeni przez Komendę Główną. Wnioski Komisji dyscyplinarnej nieodpowiadającej powyższemu warunkowi, t. zn. składającej się z osób niepowołanych do tych obowiązków, będą unieważnione i zwrócone do powtórnego rozpatrzenia.

R. 310.

III. Prawomocność orzeczeń Komisji dyscyplinarnych.

Wobec zdarzających się wypadków, iż wnioski Komisji dyscyplinarnych dla niższych funkcjonarjuszów p. p. zostają wykonywane przed zatwierdzeniem ich przez Komendanta Wojewódzkiego p. p. — wyjaśniam, iż zgodnie z przepisami dyscyplinarnymi dla policji państwowej z dnia 16.IX.1919 r., Komisja dyscyplinarna jest jedynie ciałem opinjodawczem i wnioski tej Komisji nie mają znaczenia prawnego przed zatwierdzeniem ich na piśmie przez Komendanta Wojewódzkiego P. P.

Jak z powyższego wynika, wniosek Komisji dyscyplinarnej po podpisaniu go przez wszystkich członków Komisji dyscyplinarnej winien być przedstawiony do decyzji Komendantowi Wojewódzkiemu, który albo podziela motywy w nim zawarte i proponowany wymiar kary zatwierdza, albo też zamienia go, podwyższając lub zniżając wymiar kary (art. art. 8 p. 3 a i 12 p. b Przepisów dyscyplinarnych z dnia 16.IX.1919 r.). Stąd też data podpisania wniosku przez Komendanta Wojewódzkiego jest faktyczną datą odnośnej decyzji, która wówczas dopiero może podlegać wykonaniu.

R. 304.

X. Zawiadamianie zainteresowanych niższych funkcjonarjuszów p. p. o posiedzeniach Komisji dyscyplinarnych.

Coraz częściej zdarzają się wypadki składania skarg przez niższych funkcjonarjuszów p. p. na zbyt późne powiadamianie ich o posiedzeniach Komisji dyscyplinarnej, co powoduje niemożność stawiania się oskarżonych na posiedzeniu Komisji dyscyplinarnej w celu udzielenia ustnych wyjaśnień.

Z uwagi na to, że osobiste stawiennictwo oskarżonego na Komisji i udzielanie przez niego ustnych wyjaśnień daje większą gwarancję sprawiedliwego i bezstronnego rozpatrzenia sprawy, polecam we wszystkich sprawach, kierowanych na Komisje dyscyplinarne, w których obwinionym grozi (wniosek zwierzchnika) wydalenie lub degradacja, zawiadamiać obwinionych o posiedzeniach Komisji dyscyplinarnych najmniej na 7 dni przed posiedzeniem Komisji.

Do powyższego polecam się ściśle stosować.

O. 1220 z d. 16/VI 1925 r.

Postępowanie Komisji dyscyplinarnych w wypadkach zachodzących konieczności uzupełnienia dochodzeń.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 4 czerwca r. b. za Nr. BP. 4442/25 wydało zarządzenie w sprawie postępowania Komisji dyscyplinarnych w wypadkach zachodzących konieczności uzupełnienia dochodzeń:

„W wyjaśnieniu postanowień art. 12 Przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16 września 1919 r.„ zarządzam niniejszem, co następuje:

W wypadku, gdy Komisja dyscyplinarna, po rozpoatrzeniu na posiedzeniu niejawnem przedmiotowych akt danej sprawy dyscyplinarnej dojdzie jednomyślnie do przekonania, iż postępowanie dyscyplinarne winno być uzupełnione w kierunku wyjaśnienia nasuwających się wątpliwości, względnie zbadania przez dochodzenia tych okoliczności i faktów, które albo zupełnie pominięto w toku postępowania dyscyplinarnego, albo też niedostatecznie oświetlono, natenczas wstrzymuje się ona od powzięcia opinji, względnie wniosku co do winy i kary dyscyplinarnej, aż do momentu przedstawienia jej do rozpatrzenia akt sprawy po rzeczowem uzupełnieniu dochodzenia. Powyższe jest koniecznem z uwagi na to, że wynik dochodzeń uzupełniających może niejednokrotnie wywrzeć decydujący wpływ na istotę danego wykroczenia dyscyplinarnego.

Formułowanie pisemnej opinji, względnie wniosku Komisji dyscypliarnej w przedmiocie konieczności uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego jest zbędnem, a już pod żadnym warunkiem nie może być dopuszczalnem formułowanie tego rodzaju wniosków z jednoczesnem zaznaczeniem w nich czegośkolwiek, co Komisja ustaliła, a co może mieć jakikolwiek wpływ na ocenę winy i kary.

„W wypadkach zatem zachodzących konieczności odroczenia sprawy dyscyplinarnej dla uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego Komisja dyscyplinarna ogranicza się jedynie do wydania ustnych wskazówek referentowi dyscyplinarnemu, co do kierunku dochodzenia uzupełniającego oraz do zaznaczenia odroczenia sprawy w podręcznej księdze uchwał Komisji dyscyplinarnych.

W związku z powyższem zechce Pan wydać stosowne zarządzenie, względnie pouczenie podległym sobie Komendantom Wojewódzkim odnośnie do Komisji dyscyplinarnych dla niższych funkcjonarjuszów policji oraz odpowiednie dyrektywy członkom Komisji dyscyplinarnej dla wyższych funkcjonarjuszów.

Powyższe zarządzenie podaję do wiadomości i ścisłego zastosowania się.

R. 329.

V. Zmiana art. art. 13 i 19 Przep. dysc. dla p. p., wydanych przez Ministra Spraw Wewn. na podstawie art. 21 Ust. o policji państw. z dnia 16.IX.1919 roku (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 46/1919 poz. 672).

Pan Minister Spraw Wewnętrznych postanowieniem z dnia 31.VII r. b. zarządził następującą zmianę brzmienia wymienionych wyżej artykułów Przepisów dyscyplinarnych.

W art. 13 zdanie „orzeczenie to wraz z całkowitem dochodzeniem i wnioskiem Komisji przesłać do Komendanta Głównego" zmienione zostaje na „odpis odnośnego wniosku Komisji wraz z orzeczeniem przesłać do Komendanta Głównego".

W art. 19 po słowach „winno być wznowione" należy dodać zdanie „w celu ustalenia, czy przestępstwo, od którego popełnienia został b. funkcjonarjusz przez sąd uniewinniony, względnie odnośna sprawa została przez sąd umorzona, nie zawiera cech wykroczenia służbowego, za które należy ukarać winnego w drodze dyscyplinarnej. W wypadku, gdy wznowione postępowanie dyscyplinarne wykaże, że odnośny czyn cech wykroczenia służbowego nie zawiera, wydalony funkcjonarjusz p. p. winien być zrehabilitowany i restytuowany w swoich prawach służbowych".

Podając powyższe do wiadomości i stosowania, zarządzam, co następuje. Wobec zmienionego trybu postępowania w sprawach wydalonych, lub zdegradowanych funkc. p. p. wniosek Komisji dyscyplinarnej będzie jedynym materjałem, na którym Komendant Główny opierać będzie swoją decyzję. Z tego też względu polecam zwrócić szczególną uwagę na redakcję wniosku, który winien zawierać możliwie dokładny opis czynu oparty jedynie na stwierdzonym materjale dowodowym, tudzież treściwie podaną obronę oskarżonego. Pozatem wniosek Komisji dyscyplinarnej winien zawierać następujące dane, dotyczące osoby odnośnego funkcjonarjusza: datę wstąpienia do służby, wiek, wykształcenie, stan rodzinny, kiedy, za co i jak był karany, oraz opinję władzy służbowej.

O ile zmiana art. 13 podyktowana została przeważnie względami oszczędnościowemi, o tyle zmiana art. 19 zarządzona zostaje w celu jasnego i nienasuwającego wątpliwości określenia postępowania rehabilitacyjnego, przyjmując jako zasadę, że niema rehabilitacji bez restytucji. W związku z powyższem i w celu wyraźnego skrystalizowania treści oskarżenia, winny Komisje dyscyplinarne przy rozpatrywaniu spraw o przestępstwa karne odrazu ustalać, czy poza tem przestępstwem niema w czynie oskarżonego znamion wykroczenia służbowego i w danym razie uwidaczniać fakta te w swoim wniosku. Wyszukiwanie tych znamion w toku wznowionego postępowania rehabilitacyjnego, jak to niejednokrotnie dotychczas było praktykowane, jest zupełnie niecelowe, skoro o wykroczeniach służbowych nie było zupełnie mowy w pierwotnym wniosku Komisji Dyscyplinarnej, chyba, że przewód sądowy ujawnił okoliczności, które w toku pierwotnego dochodzenia dyscyplinarnego nie były znane. O ile fakt skierowania sprawy przeciwko funkcjonarjuszowi p. p. na drogę sądową był ogłoszony w Rozkazie Dziennym Komendanta Wojewódzkiego P. P., to uniewinnienie go przez sąd, względnie umorzenie tej sprawy winno być również podane w Rozkazie bez względu na to, czy dany funkcjonarjusz pozostaje nadal wydalonym, czy też przyjęty do służby w policji.

R. 354.

V. Anulowanie rozkazów Kom. Gł. P. P. Nr. 265 p. I i Nr. 342 p. VII.

Wobec brzmienia punktu V rozkazu Nr. 329, anuluję rozkazy Kom. Gł. P. P. Nr. Nr. 265 p. I i 342 p. VII z tem zastrzeżeniem, że ostateczną decyzję w sprawach rozpatrywanych w trybie art. 19 p. b) Przepisów dyscyplinarnych dla p. p. rezerwuję dla siebie i polecam te sprawy traktować, jako b. pilne i rozpatrywać je w trybie możliwie najszybszym.

R. 345.

V. Dyscyplinarne dochodzenia — przesyłanie aktów

W sprawach dyscyplinarnych funkcjonarjuszów policji, oskarżonych o pobicie, lub nadużycia popełnione z chęci zysku, polecam stosować następujący tryb postępowania:

Całkowite akta takich spraw, zarówno dotyczących wyższych, jak i niższych funkcjonarjuszów p. p. oraz urzędników i niższej służby, należy po wydaniu orzeczenia i ewentualnem podaniu go do wiadomości miejscowej władzy administracyjnej, w wypadkach przewidzianych przepisami, przesyłać niezwłocznie do Komendy Głównej P. P. do zatwierdzenia, do czasu otrzymania którego, wykonanie kary ma być wstrzymane. Przesyłać należy akta wszystkich spraw, wszczętych na skutek

oskarżenia o czyny wyżej wymienionych 2-ch kategorji, chociażby w toku dochodzenia kwalifikacja czynu została zmieniona, albo nawet oskarżenie okazało się bezpodstawne. W sprawach, zakończonych wydaleniem, całkowitych akt przesyłać nie trzeba, stosując do nich tryb postępowania, przewidziany w art. 13 Przepisów dyscyplinarnych dla funkcjonarjuszów p. p. z dnia 16.IX.1919 r. z uzupełnieniem wprowadzonem postanowieniem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 lipca 1926 r. (Rozkaz Komendanta Głównego Nr. 329 p. V).

R. 251.

II. Zawieszanie w czynnościach służbowych funkc. p. p.

Przeglądając rozkazy poszczególnych Komend Okręgowych zauważyłem, że sprawa zawieszania w czynnościach służbowych niższych funkcjonarjuszów p. p. jest bardzo różnorodnie i dowolnie komentowaną, wobec czego wyjaśniam, że wypadki stosowania zawieszania w urzędowaniu funkcjonarjuszów policji państwowej są analogiczne do wymienionych w art. 55 i 56 Ustawy z dnia 17.II.1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym. W szczególności zawieszenie w czynnościach stosować należy: w wypadku zarządzenia w stosunku do funkcjonarjusza p. p. aresztu prewencyjnego, w wypadku jawnego odmówienia przez funkcjonarjusza p. p. posłuszeństwa służbowego wśród szczególnie ważnych okoliczności albo, gdy ze względu na jakość i charakter inkryminowanego funkcjonarjuszowi p. p. wykroczenia, dalsze pełnienie przez niego obowiązków służbowych narażałoby powagę urzędu lub groziło dobru służby. Poza wyszczególnionymi wyżej wypadkami zawieszenie w czynnościach służbowych stosować należy, ogólnie biorąc jedynie w wypadkach, gdy ze względu na rodzaj i doniosłość inkryminowanego funkcjonarjuszowi p. p. wykroczenia służbowego lub przestępstwa, wskazane jest usunąć go od wykonywania obowiązków służbowych.

R. 309.

IV. Wysokość wypłacanych poborów zawieszonym w czynnościach służbowych funkc. p. p.

Opierając się na art. 58 Ustawy z dnia 17.II.1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym i uchylając punkt III ze znaczkiem 1 rozkazu Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 14 z dnia 20.X.1919 r. wyjaśniam, iż władza zwierzchnia, zawieszając w czynnościach służbowych funkcjonarjusza p. p. może zarządzić zmniejszenie uposażenia danemu funkcjonarjuszowi do połowy na czas trwania zawieszenia. Nie znaczy to jednak, iż w każdym wypadku zawieszenia w czynnościach służbowych musi być zmniejszone uposażenie.

Nadmieniam, iż wypłata całkowitych poborów, może mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach szczególnie zasługujących na uwzględnienie i po dokładnem rozważeniu całokształtu sprawy przez zwierzchnika. Wydając decyzję w tym względzie należy się kierować ważnością popełnionego przez winnego wykroczenia i ewentualnemi następstwami tego czynu.

Wyjaśniam również, iż przepisy, dotyczące zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonarjuszów państwowych, zawarte we wspomnianej ustawie, nie mogą być całkowicie stosowane do funkcjonarjuszów p. p., a to ze względu na zupełnie odrębny charakter Komisji dyscyplinarnej dla funkcjonarjuszów p. p., które nie są instancją orzekającą, a jedynie opinjodawczą. Dlatego też sprawy zawieszeń w czynnościach służbowych funkcjonarjuszów p. p. nie podlegają kompetencji Komisji dyscyplinarnych a jedynie władzy zwierzchniej.

Powyższe podaję do wiadomości, przypominając jednocześnie rozkazy Komendy Głównej P. P. Nr. 177 p. IV, Nr. 291 p. III i Nr. 295 p. VIII.

R. 242.

VIII. Dochodzenie dyscyplinarne.

Na podstawie rozkazów Pp. Komendantów Okręgowych zostało niejednokrotnie stwierdzone, że Pp. Komendanci przy zatwierdzaniu wniosków Okręgowych Komisji dyscyplinarnych ignorują Przepisy dyscyplinarne dla p. p., wydane przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 września 1919 r. Artykuł pierwszy wymienionych przepisów orzeka, że funkcjonarjusze za wykroczenia służbowe, nieobjęte Kodeksem Karnym, podlegają karom dyscyplinarnym. W razie spełnienia przez funkcjonarjusza policji przestępstwa przewidzianego w Kodeksie Karnym, odnośne władze dyscyplinarne winny niezwłocznie zawiadomić o tem właściwe władze sądowe (art. 17) niezależnie od dochodzenia sądowego, władze przełożone przeprowadzają dochodzenie dyscyplinarne, przyczem w miarę ujawnienia przestępstwa i stosownie do jego ważności, mogą jedynie zawiesić poszlakowanego w czynnościach służbowych lub wydalić z policji państwowej (art. 18).

Po zapadnięciu wyroku sądowego władza dyscyplinarna obowiązana postąpić zgodnie z art. 19 i 20 przepisów dyscyplinarnych.

Wbrew tym przepisom Pp. Komendanci stosują względem oskarżonych o przestępstwa karne porządkowe kary dyscyplinarne (np. karę aresztu). Najczęściej to ma miejsce w wypadkach niedozoru przy eskortowaniu lub pilnowaniu aresztowanych, gdy skutkiem niedbalstwa nastąpiła ucieczka więźnia lub przytrzymanego. W tych razach należy funkcjonarjuszów winnych niedozoru pociągać do odpowiedzialności karnej z art. 642 Kod. Kar. ros., 212 i 238 art. K. K. austr. i 121 art. K. K. niemieckiego.

Jeżeli przy przestępstwach karnych funkcjonarjuszów policji mają miejsce poważne okoliczności łagodzące i są poważne dane do przypuszczenia, że wyrok sądu nie będzie tego rodzaju, że odbierze oskarżonemu prawo do służby państwowej, władza przełożona może po uzyskaniu zgody władzy sądowej dopuścić oskarżonego funkcjonarjusza do dalszego pełnienia obowiązków służbowych, aż do zapadnięcia wyroku sądowego.

Pp. Komendantów Okręgowych będę czynił odpowiedzialnymi, jeżeli w powierzonych im okręgach będą wymierzane kary porządkowe w wymienionych wyżej wypadkach.

R. 260.

I. Postępowanie dyscyplinarne w wypadkach umorzenia kary sądowej przez zastosowanie ustawy o amnestji.

W związku z zapytaniem wystosowanem przez jedną z Komend Okręgowych, jak należy postępować w wypadkach skazania czynnego lub emerytowanego funkcjonarjusza policji państwowej wyrokiem sądu, co do którego kara poniżej trzech miesięcy, za przestępstwo nie z chęci zysku, została umorzona przez zastosowanie Ustawy amnestyjnej z dnia 3.VII.1923 r., wyjaśniam, że zgodnie z praktyką stosowaną przez Komisję dyscyplinarną dla spraw policji państwowej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, umorzenie sprawy sądowej funkcjonarjusza p. p. przez zastosowanie Ustawy o amnestji, jako nie będące następstwem merytorycznego rozpatrzenia sprawy, nie może być podstawą do umorzenia postępowania dyscyplinarnego, a tem samem nie może mieć żadnego wpływu na wynik spraw dyscyplinarnych zarówno będących w toku, jak i ukończonych, a uzależnionych od wyroku sądowego.

O. 309 z d. 22/V 1922 r.

Pełnienie służby przez funkcjonarjuszów postawionych w stan oskarżenia.

Prokurator przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie pismem z dnia 5.V.1922 r. zwrócił uwagę Komendy Głównej na fakt, że funkcjonarjusze p. p. postawieni w stan oskarżenia, pomimo zawiadomienia o tem ich przełożonych władz, pełnią bardzo często, wedle ich oświadczeń na rozprawach, także po oskarżeniu ich, w dalszym ciągu swoje funkcje urzędowe, z czego wynika, że odnośne władze nie wyciągają z udzielanych im zawiadomień o oskarżeniach stosownych konsekwencji.

Biorąc pod uwagę, że tryb postępowania w podobnych wypadkach określony jest dokładnie w art. 18 Przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16.IX.1919 roku, jak również fakt, że niejednokrotnie zwracałem uwagę poszczególnym Panom Komendantom Okręgowym na konieczność przestrzegania trybu postępowania, przepisanego wspomnianym artykułem, polecam na przyszłość, pod osobistą odpowiedzialnością Pp. Komendantów stosować się bezwzględnie do wyraźnego brzmienia art. 18 Przepisów Dyscyplinarnych, a mianowicie w wypadkach spełnienia przez funkcjonarjusza p. p. przestępstwa karnego, odnośne władze dyscyplinarne winny niezwłocznie zawiadomić o tem władze sądowe, poczem — niezależnie od dochodzenia sądowego — winny przeprowadzić dochodzenie dyscyplinarne, w wyniku którego poszlakowany może być jedynie zawieszony w czynnościach służbowych, lub wydalony ze służby w policji. W wypadkach wątpliwych, w razie niedostatecznego ustalenia winy, należy zasięgać opinji u miejscowych przedstawicieli urzędu Prokuratorskiego, celem wyjaśnienia, czy dalsze pełnienie służby przez obwinionego nie będzie sprzeczne z interesem śledztwa.

Taki sam tryb postępowania stosować należy i w wypadkach zawiadomienia o postawieniu w stan oskarżenia funkcjonarjuszów p. p. przez władze sądowe.

O. 1124 z d. 18/X 1924 r.

Delegowanie funkcjonarjuszów pozostających pod sądem.

Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził fakt, że jedna z Komend Okręgowych P. P. pomimo posiadania urzędowego zawiadomienia sądu o wpłynięciu aktu oskarżenia przeciwko funkcjonarjuszowi tej Komendy przed ukończeniem postępowania sądowego wydelegowała tegoż funkcjonarjusza na dłuższą delegację służbową poza obręb Sądu Okręgowego Warszawskiego.

Wynikiem takiego stanu rzeczy była konieczność skreślenia sprawy z wokandy w terminie przez sąd wyznaczonym, odroczenie rozpoznania jej i koszta dla Skarbu Państwa.

Wskazując na niewłaściwość takiego postępowania, utrudniającego pracę organom wymiaru sprawiedliwości, polecam bezwarunkowo przestrzegać zasadę, że funkcjonarjusze policji, pozostający pod sądem, lecz pełniący obowiązki służbowe, nie mogą być przed ukończeniem postępowania sądowego, wysyłani na delegację poza teren ich zwykłego urzędowania, szczególnie na delegacje długoterminowe (ponad kilka dni).

Delegacje krótko-terminowe (na przeciąg kilku dni) mogą być dopuszczalne tylko po porozumieniu z właściwemi władzami sądowemi.

R. 204.

III. Rehabilitacje i restytucje praw służbowych. Każdy wypadek rehabilitacji i restytucji praw służbowych uprzednio zwolnionego niższego funkcjonarjusza winien być podany do wiadomości w rozkazie Komendanta Okręgowego z powołaniem się na rozkaz, w którym podane było zwolnienie danego funkcjonarjusza.

O. 1249 z d. 19/IX 1925 r.

W sprawie wymiaru kar. Wymierzanie kar za przewinienia dyscyplinarne musi być sprawiedliwe, współmierne z winą i przystosowane do charakteru karanej jednostki: Przełożony powinien poznać dokładnie swych podwładnych, gdyż tylko wówczas może należycie ich ocenić.

Każdy człowiek ma odrębne zalety i wady, odrębny temperament, każdy żyje w odmiennych warunkach życia, każdy wychował się w innem środowisku i każdy gdzieindziej i od kogo innego czerpał zasady moralności i wskazówki w dziedzinie tak zwanej sztuki życia.

Mając tak różnorodny materjał dusz ludzkich, przełożony musi być jednocześnie dobrym pedagogiem i wychowawcą.

Doświadczenie wieloletnie dowiodło, że wymierzanie ostrych i częstych kar niezawsze prowadzi do celu, to jest nie poprawia występnych jednostek i nie jest wskaźnikiem stopnia dyscypliny w jednostce organizacyjnej policji. Mądry i sprawiedliwy przełożony-wychowawca za jedno i to samo przewinienie stosuje względem 2-ch podwładnych niekoniecznie jednakowy wymiar kary, gdyż powinien dążyć do tego, aby kara nie była szablonem, ani bezdusznem odbiciem ustawy, lecz rezultatem mądrze obmyślonej polityki wychowawczej.

W sprawach dyscyplinarnych należy odróżnić stopień wrażliwości i poczucia honoru u obwinionego. Dla jednego nagana zwykła jest większą karą, niż degradacja innego. Gra tutaj bowiem ważną rolę stopień odczucia kary.

Utrzymanie należytej dyscypliny w oddziale osiąga się przedewszystkiem przez osobisty przykład przełożonego, następnie przez kontrolę służbową i pozasłużbową podwładnych, wreszcie przez umoralnienie ich zapomocą żywego i drukowanego słowa.

Pogadanki i dyskusje oraz odpowiednia lektura są najlepszymi środkami do utrzymania dyscypliny na wymaganym poziomie. Przełożony, który za wykroczenie pozbawia wolności podwładnego i tylko sucho ogłasza mu swoją decyzję, jest złym przełożonym. W każdym poszczególnym wypadku przełożony obowiązany jest wyjaśnić podwładnemu jego czyn, potępić go i dać odpowiednie wskazówki na przyszłość. Tak samo winien postępować przewodniczący Komisji dyscyplinarnej, gdyż stawiennictwo przed Komisją powinno w duszy obwinionego pozostawić niezatarty ślad na przyszłość. Stosowanie ostrych i częstych kar może spowodować zniechęcenie do dalszej służby i wywołać odwrotny skutek; wreszcie częste kary demoralizują podwładnych i stają się zjawiskiem dnia powszedniego wbrew celom prawodawcy.

Przy stosowaniu kary wydalenia nieraz spotykałem się z nieuzasadnionymi motywami, naprzykład, przełożony charakteryzował obwinionego, jako słabo piśmiennego, lub wątłej budowy ciała i dlatego nienadającego się do służby w policji. Takie motywy są jednocześnie samooskarżeniem władzy przełożonej, która przyjęła do służby policyjnej nieodpowiednio uzdolnionego kandydata. Konsekwencje tego rodzaju mogłaby ponieść tylko władza przełożona, ale nigdy obwiniony. Zwolnienie niezdolnego policjanta winno w takich wypadkach nastąpić w innej drodze, ale nie dyscyplinarnie.

Nic tak nie demoralizuje podwładnych, jak wymierzenie niesprawiedliwej i nierównomiernej z winą kary. Podwładny wtedy traci zaufanie do przełożonego — intuicyjnie wyczuwa w nim utajonego gnębiciela. Jeżeli to jest rezultatem długoletniej pracy, to rezultat taki jest nader smutny i jest dowodem słabej orjentacji zwierzchników i ich krótkowzrocznej polityki wychowawczej.

Mając na względzie dobro służby i stojąc na straży interesów wszystkich podwładnych, uważam za swój obowiązek zwrócić uwagę Pp. Komendantom na to, aby zajęli się szczerze i sumiennie sprawami polityki dyscyplinarnej, pouczyli podwładnych oficerów o metodach wychowania podkomendnych tak, aby karność w oddziałach była podtrzymana nie tyle karami, co umiejętnie stosowanym wpływem moralnym.

R. 33.

II. Aresztowani w drodze dyscyplinarnej.

§ 1. Funkcjonarjusze policji skazani w drodze dyscyplinarnej na karę aresztu, odbywają ją w specjalnie na ten cel przeznaczonych lokalach, wyżsi funkcjonarjusze oddzielnie od niższych.

§ 2. Kara aresztu może być wykonana w każdej miejscowości, w której przebywa zwierzchnik skazanego w randze conajmniej mł. podkomisarza.

§ 3. W wyjątkowych wypadkach, o ile lokal, przeznaczony dla skazanych w drodze dyscyplinarnej, jest niezajęty, można w nim umieszczać chwilowo osoby cywilne, zatrzymane przez policję, jednak umieszczanie tych ostatnich razem ze skazanymi dyscyplinarnie jest bezwzględnie wzbronione.

§ 4. Odbywający karę aresztu nie może wykonywać żadnych czynności służbowych, natomiast obowiązany jest udzielać wszelkich wyjaśnień w sprawach wchodzących w zakres jego obowiązków.

§ 5. Umieszczanie dwóch i więcej aresztowanych w jednej celi jest wzbronione.

§ 6. Kara aresztu jest wymierzana na przeciąg conajmniej 24 godzin i rozpoczyna się o godzinie, wyznaczonej przez wykonywującego karę.

§ 7. Przed wejściem do celi aresztowany niższy funkcjonarjusz może być zrewidowany dla przekonania się, czy nie ma przy sobie rzeczy, których używanie w areszcie jest zakazane. Dokonywać rewizji może tylko funkcjonarjusz wyższy lub równy rangą.

§ 8. Aresztowany obowiązany jest przestrzegać porządku w celi i zachowywać się spokojnie.

§ 9. W razie zanieczyszczenia celi przez aresztowanego niższego funkcjonarjusza wskutek złej woli lub niedbalstwa winien on przed opuszczeniem celi doprowadzić ją do porządku.

§ 10. Aresztowanemu nie wolno: 1) pić napoi wyskokowych, 2) czytać książek i gazet z wyjątkiem dzieł treści religijnej, naukowej i służbowej, 3) przyjmować odwiedzin.

§ 11. W ciągu jednej doby aresztowany niższy funkcjonarjusz otrzymuje tylko $1^1/_2$ funta chleba i czystą wodę przegotowaną, następnego dnia pożywienie takie same, jak skoszarowani funkcjonarjusze policji, trzeciego znów chleb i wodę i t. d. na zmianę. Względem wyższych funkcjonarjuszów areszt o chlebie i wodzie nie jest stosowany; mogą oni otrzymywać na swój koszt gorące pożywienie z zewnątrz, lub też dostają utrzymanie takie same, jak skoszarowani szeregowcy.

UWAGA 1: podczas chłodów aresztowani dostają codzień, prócz przewidzianego w § 11 pożywienia, trzy szklanki gorącej herbaty lub kawy.

UWAGA 2. podczas epidemji areszt o chlebie i wodzie nie jest stosowany.

§ 12. Skazany na areszt do 3 dni włącznie śpi na pryczy bez poduszki, przykrycia i siennika, może się przykryć płaszczem, który o każdej porze roku wolno mu zabrać do celi. O ile areszt trwa dłużej skazany otrzymuje siennik lub grubą derkę.

§ 13. Za przestrzeganie niniejszych przepisów odpowiedzialny jest dyżurny w urzędzie policyjnym, przy którym mieści się areszt. Jest on obowiązany być obecnym przy przyjmowaniu i zwalnianiu aresztowanych, oraz obchodzić cele niższych funkcjonarjuszów dwa razy w ciągu dnia i raz w nocy. Do cel wyższych funkcjonarjuszów dyżurny, niższy rangą, wschodzi tylko na wezwanie aresztowanego i na rozkaz wyższej władzy, a z własnej inicjatywy tylko w razie niebezpieczeństwa, grożącego aresztowanemu lub przezeń spowodowanego. Przy przyjmowaniu do aresztu funkcjonarjusza wyższego musi być obecny funkcjonarjusz równy lub wyższy rangą.

§ 14. Warta winna się znajdować stale w pobliżu celi, aby aresztowany mógł w razie koniecznej potrzeby bez trudu zawezwać ją.

§ 15. Skargi ze strony aresztowanych winny być skierowane do dyżurnego, który jest obowiązany natychmiast je rozpatrzyć i wydać niezbędne zarządzenia lub przedłożyć do decyzji kompetentnej władzy. Za składanie skarg nieuzasadnionych winni będą pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

§ 16. Na drzwiach celi, w której znajduje się aresztowany niższy funkcjonarjusz, winna być umieszczona kartka z następującemi danemi: imię, nazwisko i ranga aresztowanego, stopień i rodzaj kary i rodzaj wykroczenia.

§ 17. Po 24 godz. aresztu skazany na dłuższą karę odbywa codzień $^1/_2$ godzinną przechadzkę, pod nadzorem wartownika. Czas przechadzki określa dyżurny, przyczem, o ile nie zachodzi ważna przeszkoda, przechadzka winna odbywać się koło południa.

§ 18. Względem wyższych funkcjonarjuszów może być zastosowany areszt domowy. Decyduje w tym względzie władza, która karę wymierzyła lub najstarszy rangą zwierzchnik, znajdujący się w miejscu jej wykonania.

§ 19. Kara aresztu domowego polega na zakazie aresztowanemu opuszczania koszar, względnie mieszkania prywatnego. Stawianie posterunku przy mieszkaniu skazanego na areszt domowy jest niedopuszczalne.

R. 333.

VI. Kara aresztu — wykonywanie. Wobec wysuwanych wątpliwości wyjaśniam, że p. II ustęp 2 rozkazu K. Gł. P. P. Nr. 33 zachował swoją moc obo-obowiązującą i stosowanie jakichkolwiek odchyleń od przepisu w nim w nim zawartego ze względów zasadniczych jest niedopuszczalne.

R. 90.

II. Aresztowani w drodze dyscyplinarnej. Wobec nieprawidłowego stosowania przez niektóre komendy okręgowe par. 11 przepisów, dotyczących aresztowanych w drodze dyscyplinarnej (Rozkaz Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 33 z dnia 3 lutego 1920 r.) wyjaśniam, że od aresztowanych należy się zapłata za pożywienie otrzymane w areszcie, gdy aresztowany wyższy funkcjonarjusz chce otrzymać specjalne pożywienie na swój koszt. Jeżeli aresztowany funkcjonarjusz policji normalnie mieszka w koszarach utrzymywanych na koszt Państwa i administrowanych przez urząd policji, potrąceń z pensji na utrzymanie funkcjonarjusza w koszarach zwracać nie należy nawet za te dni, gdy aresztowany w myśl przepisów otrzymał tylko chleb i wodę.

R. 170.

VII. Kary dyscyplinarne w policji. Wobec stwierdzenia na podstawie przeglądu protokułów inspekcyjnych, iż znaczna ilość kar dyscyplinarnych wynika na tle nadużyć napojów alkoholowych, polecam w wypadkach tego rodzaju stosować surowe kary dyscyplinarne, aż do wydalenia włącznie.

R. 247.

VI. Kary dyscyplinarne za nadużycia alkoholu. O ile z rozkazów poszczególnych Komend Okręgowych okręgów wewnętrznych wnioskować można, że nadużycia napojów alkoholowych wśród funkcjonarjuszów p. p. tych okręgów stopniowo się zmniejsza, o tyle takie same rozkazy oraz sprawozdania inspekcyjne wskazują, że w wschodnich Okręgach nadużywanie alkoholu znacznie wzrasta. Przypominając punkt VII rozkazu 170, polecam wszystkim Pp. Komendantom Okręgowym wytężyć całą energję ku wytępieniu tego zła i do winnych stosować najsurowsze środki dyscyplinarne.

O. 1002 z d. 27/V 1924 r.

Kary za samowolne zawieranie związków małżeńskich. Stwierdziwszy na podstawie przesyłanych mi w trybie art. 13 Przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej akt dyscyplinarnych niższych funkc. p. p., iż ilość wykroczeń przeciwko § 20 Tymczasowej Instrukcji dla p. p., t. j. samowolnego zawierania związków małżeńskich bezwzględnie zmalała i z uwagi, że zjawisko to niewątpliwie jest skutkiem zarządzenia, zawartego w Okólniku Komendy Głównej Nr. 942 z dnia 6.III r. b. o niezwłocznem zwalnianiu ze służby po stwierdzeniu wykroczenia przeciwko § 20 Tymczasowej Instrukcji dla p. p., zarządzenie to, które jako środek wyjątkowej represji, wydane zostało na ograniczony przeciąg czasu — niniejszem uchylam i dopuszczam możliwość stosowania łagodniejszych kar za wykroczenia przeciwko § 20 Tymczasowej Instrukcji dla p. p., oczywiście przy istnieniu zasługujących na uwzględnienie poważnych okoliczności łagodzących.

O. 1376 z d. 6/IX 1926 r.

Administracyjne przekroczenia policjantów — wymiar kar. Wyjaśniając wątpliwości poruszone przez niektórych Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. w związku z okólnikiem tut. (pismo Nr. 11560), postanawiam:

1. W razie popełnienia przez funkcjonarjusza p. p. czynu przestępnego, karanego w drodze administracyjnej, należy stosować analogicznie przepisy zawarte w rozdziale V Przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej, wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 21 Ustawy o Policji Państwowej z dnia 16 września 1919 roku.
2. Wyroki władz administracyjnych załączać należy do akt osobistych.
3. Przewinienia administracyjne mogą mieć wpływ na ogólną ocenę poszczególnych funkcjonarjuszów w perjodycznych listach kwalifikacyjnych.
4. Czasu spędzonego w areszcie karnym lub administracyjnym (areszt taki winien być odsiadywany za zgodą kompetentnych władz w pomieszczeniach, przeznaczonych do odsiadywania kary aresztu dyscyplinarnego) nie należy zaliczać do wysługi lat.

5. Funkcjonarjusza ukaranego aresztem karnym lub administracyjnym należy, w myśl Rozkazu Kom. Gł. P. P. Nr. 251 p. II zawiesić w czynnościach służbowych na czas odbywania kary.

6. Samotnym pobory, za czas przebywania w areszcie, należy zmniejszyć do połowy, a kwotę niewypłaconą należy wpłacić do Izby Skarbowej na wznowienie kredytu.

7. Funkcjonarjuszom utrzymującym rodziny poborów zmniejszać nie należy.

O. 1382 z d. 16/IX 1926 r.

Powolność sądów w załatwianiu spraw karnych funkcjonarjuszów p. p.

Wobec tego, że zdarzają się wypadki zbyt powolnego załatwiania przez organa władz sądowych spraw przeciwko funkcjonarjuszom p. p., przez co bywa narażony na straty Skarb Państwa zarządzam, by Pp. Komendanci p. p. o każdym wypadku przewlekłego załatwiania spraw przeciwko funkcjonarjuszom p. p. meldowali niezwłocznie Komendzie Głównej z powołaniem się na niniejszy okólnik.

O. 1403A z d. 15/XI 1926 r.

(Ok. Prezesa Rady Min. Nr. 110 z d. 19/X 1926 r.).

W sprawie przyspieszenia postępowania dyscyplinarnego.

Poniższy okólnik Pana Prezesa Rady Ministrów przesyłam do wiadomości:

„Mam zaszczyt zakomunikować Panu Ministrowi, iż na skutek mojego pisma z dnia 16 lipca r. b., do którego dołączyłem sprawozdanie rzecznika Najwyższej Komisji dyscyplinarnej za r. 1925 z działu Ministerstwa Sprawiedliwości, P. Minister Sprawiedliwości zawiadomił mnie pismem z dnia 31 sierpnia 1926 r. L. II. O. 9061/26, iż wydał stosowne zarządzenia, które mają na celu przyspieszenie toku spraw przeciwko urzędnikom państwowym w sądach karnych na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Proszę Pana Ministra o podanie tego faktu do wiadomości pp. przewodniczących odnośnych komisji dyscyplinarnych, ażeby w tych wypadkach, kiedy sprawy dyscyplinarne zalegają w sądach karnych, domagali się przyspieszenia tych spraw, powołując się na odnośne zarządzenie P. Ministra Sprawiedliwości. Gdyby zaś takie kilkakrotne ponaglenia nie odnosiły pożądanego skutku, ażeby kierowali swe zażalenia przez władzę przełożoną wprost do Ministerstwa Sprawiedliwości".

O. 202 z d. 18/I 1922 r.

Wzór doniesienia karnego.

Celem ujednostajnienia formy dochodzeń dyscyplinarnych i ułatwienia szybszego orjentowania się w zebranym w aktach dochodzenia materjale, polecam do każdego zakończonego dochodzenia dyscyplinarnego dołączyć doniesienie karne według niżej podanego wzoru:

1. Generalja: Tu należy podać wszystkie dane osobowe oskarżonego z przebiegiem służby policyjnej włącznie.

2. Opis czynu: Przedstawić jasno i treściwie czyn przestępny, o którego spełnienie oskarżony jest dany funkcjonarjusz.

3. Dowody: Tu należy uwidocznić z podaniem nazwisk świadków dowodowych, odnośne punkty ich zeznań, które stwierdzają poszczególne momenty przestępstwa.

4. Obrona oskarżonego: Podać w zwięzłem i jasnem streszczeniu zeznania oskarżonego w odniesieniu do inkryminowanego mu czynu przestępnego oraz odnośne punkty zeznań świadków odwodowych.

5. Opinja bezpośredniego zwierzchnika: Tu podać, oprócz oceny wartości moralnej i fachowej odnośnego funkcjonarjusza, dane o dotychczasowej jego karalności dyscyplinarnej, wzgl. otrzymanych pochwałach.

6. Wniosek prowadzącego dochodzenie: Ustalić ważkość zarzutów, na których oskarżenie się opiera, zakwalifikować czyn przestępny z wymienieniem odnośnych artykułów Instrukcji służbowej, ewentualnie i Kodeksu Karnego i postawić wniosek, dotyczący projektowanego wymiaru kary.

7. Załączniki: Skarga, protokuły i t. p.

Podając powyższe do natychmiastowego stosowania i bezwzględnego przestrzegania, zaznaczam, że niezależnie od doniesienia karnego

Pp. Komendanci Okręgowi obowiązani są dołączyć do każdej sprawy swoją opinję o danym funkcjonarjuszu i wniosek odnośnie do sprawy.

Wyciąg z O. 475 z d. 21/XI 1922 r.

Wykaz statystyczny kar dyscyplinarnych.

Wykazy statystyczne kar dyscyplinarnych winny być sporządzone oddzielnie dla wyższych funkcjonarjuszów oddzielnie dla urzędników sł. wewn., oddzielnie dla posterunkowych i st. posterunkowych i oddzielnie dla przodowników i st. przodowników. Podział na służbę mundurową i śledczą znoszę.

Wykazy te przedkładać należy Kom. Gł. P. P. w okresach kwartalnych.

Zawiadamianie Komendy Głównej o wykonaniu kar, nałożonych przez Pp. Ministra i Komendanta Głównego, pozostaje w mocy z tem, że kary te winny być równocześnie wpisywane do prowadzonych przez Komendy Okręgowe ksiąg kar. O karach, nałożonych przez Pp. Komendantów Okręgowych, należy zawiadamiać Komendę Główną po ich wykonaniu, z równoczesnem wciągnięciem ich do wspomnianych ksiąg kar.

O. 1187 z d. 4/III 1925 r.

Nadsyłanie wykazów statystycznych kar dyscyplinarnych.

Powołując się na okólnik Komendy Głównej P. P. z dnia 21.XI.1922 r. Nr. 475 w sprawie nadsyłania kwartalnych wykazów statystycznych kar dyscyplinarnych, wymierzanych wszystkim funkcjonarjuszom p. p. podległego Panu Okręgu, komunikuję, co następuje.

Wykazy kar winny zawierać nietylko kary, wymierzane przez Komendanta Okręgowego, lecz wszystkie kary, wymierzane przez wszystkich wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej, posiadających uprawnienia dyscyplinarne.

Przy zaliczaniu poszczególnych wykroczeń i kar, wymierzanych za te przestępstwa, należy zwrócić podwładnym urzędom uwagę, iż pierwsze siedem rubryk obejmują przestępstwa karne i karą za te przestępstwa w zasadzie może być tylko wydalenie. Jednakże z wykazów niektórych Komend Okręgowych widać, iż za łapownictwo naprz. funkcjonarjusz ukarany został aresztem lub degradacją.

Podobne anomalje tworzą się w ten sposób, iż funkcjonarjusz został oskarżony o jedno z przestępstw karnych, a sprawa jego przez sąd została umorzona, lub też wyrokiem sądowym został uniewinniony, a władza dyscyplinarna, rozpatrując jego sprawę, uznała go winnym wykroczeń służbowych i wymierzyła mu karę aresztu lub nagany. W tych wypadkach należy nie poprzestawać na pierwotnej kwalifikacji czynu przestępnego, lecz odpowiednio do okoliczności sprawy, wykroczenia jego zakwalifikować, jako wykroczenia służbowe pod którąkolwiek z pozostałych rubryk.

Rubryka „Samowolne opuszczenie służby" w zrozumieniu art. 37 Ustawy o policji państwowej jest również przestępstwem karnem i pod tą rubryką należy wciągać dezercje, natomiast opuszczenie posterunku na przeciąg krótkiego czasu, lub samowolny wyjazd z miejsca urzędowania, należy umieszczać w rubryce „Niedbalstwo służbowe", względnie zależnie od okoliczności sprawy — „Inne wykroczenia służbowe".

Jeszcze raz przypominam, iż każda sprawa zamieszczona w jednej z pierwszych siedmiu rubryk winna być bezwarunkowo przekazana sądowi.

W wypadkach, gdy funkcjonarjusz p. p. pod wpływem nadużycia alkoholu dopuszcza się niewłaściwego zachowania się na służbie, lub też poza służbą, należy to traktować, jako „Pijaństwo".

W razie gdy funkcjonarjusz p. p. zostaje oskarżony o pobicie, a wyrokiem sądowym zostanie uniewinniony od tego zarzutu lub sprawa przeciwko niemu zostanie przez sąd umorzona, a pomimo to władza dyscyplinarna uważa, iż należy go ukarać — sprawę taką należy umieścić w rubryce „niewłaściwe zachowanie się", na służbie lub poza służbą, w zależności od warunków, w jakich wykroczenie zostało popełnione.

Pozostałe rubryki, poczynając od 8 traktują wyłącznie o wykroczeniach służbowych i zamieszczanie naprz. w rubryce „niewłaściwe zachowanie się poza służbą" sprawy skierowanej na drogę sądową jest niewłaściwe, sprawa taka winna być zawarta w jednej z pierwszych siedmiu rubryk.

Pozatem zauważyłem, iż niektóre Komendy Okręgowe nadsyłają wykazy niezgodne z istotnym stanem, polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwrócić baczną uwagę, aby wykazy obejmowały stan faktyczny i były sporządzane skrupulatnie i w przepisanych terminach.

Przy niniejszem załączam wzór wykazów kar dyscyplinarnych, do którego polecam ściśle się stosować, przyczem rubryka „w sądzie" winna być umieszczona poza rubryką „ogółem" i sprawy skierowane do sądu nie powinny być wliczane do rubryki „Ogółem". Rubryka „W zawieszeniu" zostaje skasowana.

WYKAZ STATYSTYCZNY

KAR DYSCYPLINARNYCH WYMIERZONYCH (tu wymienić odnośną grupę stanowiska służbowego) za czas od ..... do .....

Rodzaj wykroczenia	Nagana zwykła	Nagana formalna	Areszt	Degradacja	Wydalenie	Ogółem	W Sądzie	UWAGI
Łapownictwo								
Pobicie								
Ucieczka aresztowanych								
Samowolne opuszczenie służby								
Nadużycie władzy								
Bezczynność władzy								
Inne przestępstwa karne								
Niesubordynacja								
Pijaństwo								
Niewłaściwe zachowanie się na służbie								
Niewłaściwe zachowanie się poza służbą								
Niedbalstwo służbowe								
Inne wykroczenia służbowe								
Ogółem								

UWAGA: Dla niższych funkcjonarjuszów należy sporządzać dwa wykazy: 1) posterunkowi i st. posterunkowi; 2) przodownicy i st. przodownicy.

R. 223.

V. Skorowidz zwolnionych dyscyplinarnie. Niejednokrotnie zdarzają się wypadki, iż zwolnieni dyscyplinarnie niżsi funkcjonarjusze w jednym z Okręgów zostają przyjmowani na służbę w drugim, co dowodzi, iż skorowidze zwolnionych w Kom. Okr. nie są należycie prowadzone. Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym wydać energiczne zarządzenia ścisłego prowadzenia skorowidza zwolnionych funkcjonarjuszów w myśl punktu 11 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i powiatowych.

O. 1154 z d. 16/XII 1924 r.

Wykazy zawieszonych w czynnościach. Polecam, poczynając od dnia 1 stycznia 1925 r., nadsyłać co miesiąc do Wydziału III Kom. Gł. P. P. imienne wykazy zawieszonych w czynnościach służbowych niższych

funkcjonarjuszów p. p. z podaniem daty zawieszenia i przyczyn, dla których zawieszenie zostało zastosowane. Wykazy powyższe winny być nadsyłane przed 10-tym każdego miesiąca.

O. 994 z d. 10/V 1924 r.
(Nr. 13415 z d. 10/V 1924 r.).

Wykazy wydalonych dyscyplinarnie.

Polecam Pp. Komendantom każdego 10-go dnia miesiąca za ubiegły miesiąc nadsyłać do Wydziału III Komendy Głównej p. p. w 2-ch egzemplarzach wykazy niższych funkcjonarjuszów p. p., wydalonych w drodze dyscyplinarnej ze służby w policji.

Nagłówek winien mieć brzmienie: „wykaz osób, których dotyczy reskrypt Min. Spraw Wewn. z dnia 19 kwietnia r. b. N. A. P. 3534" i w wykazie tym należy wypełnić następujące rubryki: 1) imię i nazwisko, 2) b. stanowisko służbowe, 3) data wydalenia, 4) powody wydalenia i 5) uwagi.

O. 1381 z d. 15/IX 1926 r.

Podawanie imion rodziców zdyskwalifikowanych do służby państwowej.

Celem łatwiejszego stwierdzenia tożsamości osób zdyskwalifikowanych do służby państwowej, zarządzam by na przyszłość, w nadsyłanych do Komendy Głównej wykazach funkcjonarjuszów policji wydalonych ze służby, było podawane obok imienia i nazwiska wydalonego także i imię jego ojca (np. Jan Nowak syn Michała).

O. 1179 z d. 19/II 1925 r.

Wykazy wydalonych dyscyplinarnie.

Nawiązując do okólnika z dn. 10.V.1924 r. Nr. 13415 i zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19.I.1925 r. Nr. AP. 12081, polecam w nadsyłanych do Komendy Głównej P. P. wykazach umieszczać tylko tych wydalonych ze służby niższych funkcjonarjuszów p. p., co do których decyzja o wydalenie rozpatrywana była przez Komendę Główną bądź na skutek zażalenia osoby zainteresowanej, bądź też w trybie art. 13 Przepisów dyscyplinarnych z dnia 16.IX.1919 r. dla p. p. i w rezultacie została utrzymana w mocy.

Zarządzenie to zapobiegnie na przyszłość wypadkom odwoływań, wydanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozporządzeń, odnośnie dyskwalifikacji wydalonych funkcjonarjuszów ze służby państwowej.

O. 1405 z d. 20/XI 1926 r.

Wykazy wydalonych ze służby w drodze dyscyplinarnej.

Wobec tego, że postanowienia okólnika Komendy Głównej z dnia 10.V.1924 r. Nr. 994 i okólnika z dnia 19.II.1925 r. Nr. 1179 nie są przestrzegane, przypominam, że wykazy funkcjonarjuszów p. p., wydalonych ze służby w drodze dyscyplinarnej winny być nadsyłane w dwóch egzemplarzach i najpóźniej do dnia 10 następnego miesiąca, po tym miesiącu, za który winien być sporządzony wykaz.

Jednocześnie polecam sprawdzić, czy od czasu wydania okólnika Komendy Głównej Nr. 994/24 wszyscy funkcjonarjusze wydaleni dyscyplinarnie figurują w wykazach nadesłanych do Komendy Głównej i czy nie figurują w tych wykazach omyłkowo funkcjonarjusze zwolnieni w innym trybie.

Przepisy o uposażeniu.

R. 252.

II. Zaliczenie czasu służby państwowej polskiej w ostatnio posiadanym stopniu służbowym (art. 98 ust. z dnia 9.X.1923 r.).

Podaję do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 35 z dnia 9.IV.24 r.

„Wobec podniesionych ze strony niektórych Pp. Wojewodów wątpliwości co do kwestji zaliczenia czasu służby państwowej polskiej w ostatnio posiadanym stopniu służbowym przy ustalaniu szczebla uposażenia po myśli art. 98 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 29.III r. b. Nr. 4555, wyjaśnia, co następuje:

W wypadkach, w których urzędnik przed wstąpieniem do działu służby państwowej (resortu), w którym obecnie pełni służbę, pozostawał w innym dziale służby w tym samym stopniu służbowym, jaki obecnie posiada lub wyższym, można mu przy obliczaniu czasu służby państwowej polskiej w ostatnim posiadanym stopniu służbowym zaliczyć w całości również czas służby w tym samym lub wyższym stopniu służbowym w poprzednim dziale służby tylko wówczas, jeżeli uposażenie funkcjonarjuszów w obu tych działach było w chwili przejścia z jednego działu do drugiego unormowane według tych samych zasad (ustawą z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 429) oraz jeżeli miało miejsce bezpośrednie przejście z jednego działu do drugiego. Według powyższej zasady nie będzie mogło nastąpić zaliczenie takie w wypadku, gdy np. miało miejsce przejście ze służby wojskowej lub sędziowskiej do służby administracyjnej, ponieważ w działach tych uposażenie było odmiennie unormowane.

O ile pomiędzy wystąpieniem z jednego działu służby, a przyjęciem do drugiego była przerwa, czas spędzony w tym samym stopniu służbowym lub wyższym w poprzednim dziale może być zaliczony w całości tylko wówczas, jeżeli stosownie do postanowienia art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. nastąpiło przywrócenie praw nabytych poprzednią służbą. Zasada ta ma zastosowanie także wówczas, jeżeli w tym samym dziale służby miało miejsce wystąpienie, a później po przerwie powrót do służby w tym samym stopniu służbowym.

Zasadę zaliczenia w całości czasu służby państwowej w poprzednim wyższym stopniu służbowym obok czasu służby w obecnie posiadanym stopniu należy przyjąć także w tych wypadkach, gdy w obrębie danego działu nastąpiło obniżenie stopnia służbowego urzędnikowi z powodu redukcji etatów ze względów organizacyjnych lub oszczędnościowych".

R. 326.

IX. Niewłaściwe stosowanie art. 99 Ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.23 r. Dz. Ust. 116 23.

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy Komendanci Wojewódzcy stosują do funkcjonarjuszów nowoprzyjętych, awansowanych i przechodzących do wyższego szczebla uposażeniowego art. 99 ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.23 r. (Dz. Ust. Nr. 116/23), nie zaś art. 6 tejże ustawy; przypominam więc, że art. 99 mógł być stosowany tylko przy pierwszem zaliczeniu do szczebla, t. j. w dniu 1.X.1923 r.

O. 1110 z d. 31/IX 1924 r.

Wyjaśnienie do art. 118 ust. o uposażeniu z dnia 9.X.1923 r. (Dz. Ust. R. P. 116).

Prezydjum Rady Ministrów pismem swoim z dnia 5.IX r. b. L. 10110, wyjaśniło, co następuje:

1. Według art. 118 ustawy uposażeniowej, funkcjonarjusz otrzymuje dodatek wyrównawczy tak długo, dopóki wskutek awansu lub posunięcia do następnego szczebla płacy nie osiągnie wysokości uposażenia, pobieranego ostatnio.

Nie może więc zwiększenie uposażenia, wynikłe wskutek podwyższenia dodatku ekonomicznego w następstwie zmiany stanu rodzinnego, mieć wpływ na zmniejszenie dodatku wyrównawczego.

2. Funkcjonarjusze przyjęci do służby po 30.IX.1923 r., którzy w październiku i listopadzie 1923 r. pobierali uposażenie na zasadzie dawniejszych ustaw uposażeniowych, nie mają prawa do dodatku wyrównawczego z art. 118 ustawy z dnia 9.X.1923 r.

3. Funkcjonarjusz żonaty, bezdzietny, który otrzymywał pobory do dnia 1.X.1923 roku w myśl obowiązujących wówczas przepisów uposażeniowych na małą rodzinę, winien przy zastosowaniu nowej ustawy zachować wysokość uposażenia ostatnio pobieranego, przyczem otrzymywać będzie odpowiednią ilość punktów wyrównawczych. Pobory jego w ten sposób obliczone równać się będą uposażeniu funkcjonarjusza żonatego z jednem dzieckiem (w tej samej grupie i szczeblu). W wypadkach jeśli żonatemu bezdzietnemu przybywa 1 dziecko po 1.X.1923 r. należy dodać mu do uposażenia 45 punktów (Ust. 1 niniejszego wyjaśnienia).

4. Dla obliczenia dodatku wyrównaczego, należy brać pod uwagę w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 26.XI.1923 r. okólnik Pr. R. Min. L. 19321 zasadn. płacę oraz dodatki drożyźniane, za wysługę lat i studja wyższe.

Innych dodatków jak śledczy, wyrównawczy dla m. st. Warszawy i Łodzi (Dz. Ust. Nr. 96/22 poz. 882 § 5) nie uwzględnia się. W ten sposób obliczając, niektórym funkcjonarjuszom przypadnie uposażenie niższe od pobieranego przed wejściem w życie ustawy z dnia 9.X.1923 r. Różnicy tej jednak nie pokrywa dodatek wyrównawczy.

5. Pozostałych przy obliczaniu dodatku wyrównawczego ułamków, niewynoszących 0,5 punktów, nie uwzględnia się, ułamki zaś przewyższające 0,5 punktów zaokrągla się do całości.

R. 298.

VII. Zmniejszenie ilości punktów wyrównawczych w związku z awansem lub posunięciem do wyższego szczebla — art. 118 ustawy uposaż. z dnia 9.X.1923 r.

Przy awansowaniu, względnie przy posunięciu do wyższego szczebla, funkcjonarjuszów, posiadających punkty wyrównawcze, należy skreślać z tychże punktów ilość, jaką osiągnął funkcjonarjusz przez awans, oczywiście z jednoczesnym zwiększeniem punktów zasadniczych. W ten sposób obliczając, uposażenie funkcjonarjusza nie zwiększa się, dopóki w drodze awansu lub przesunięcia do wyższego szczebla nie znikną stopniowo zupełnie punkty wyrównawcze.

Np. poster. XIIIb. posiad. punkt. zas. 225, reg. 70, ekon. 45, wyrówn. 63, razem 403.
awansując na XIIa otrzym. „ „ 240 „ 70 „ 45 „ 48 „ 403

R. 304.

VII. Dodatek wyrównawczy z art. 118 ustawy uposażeniowej.

Ministerstwo Skarbu pismem swojem z dnia 16.IX b. r. L. 2065/DB./1 wyjaśniło, co następuje: funkcjonarjusz p. p. np. starszy przodownik, który został przemianowany na urzędnika tej samej grupy i szczebla, traci prawo do dodatku wyrównawczego, przyznanego mu w służbie w policji w dniu wejścia w życie Ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.1923 r.

Stanowisko swoje Ministerstwo Skarbu uzasadnia tem, że tak w poprzednio jak i obecnie obowiązującej ustawie uposażeniowej, uposażenie funkcjonarjuszów p. p. było i jest oddzielnie unormowane (Ustawa z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. Nr. 65 poz. 431, Ustawa z dnia 9 października 1923 r. Dz. U. Nr. 116 dział B. postanowień szczegółowych, art. 20 i 21) oraz, że art. 118 obecnej Ustawy, przyznając dodatek wyrównawczy do wysokości uposażenia ostatnio pobieranego, do czasu, dopóki dany funkcjonarjusz lub wojskowy wskutek podwyższenia się jego uposażenia w drodze awansu lub posunięcia do następnego szczebla płacy nie osiągnie uposażenia pobieranego ostatnio, — mógł mieć na myśli tylko uposażenie, przywiązane do tego samego działu służby państwowej.

R. 278.

X. Stosowanie wyższego szczebla uposażeniowego z tytułu studjów wyższych.

Ministerstwo Skarbu decyzją z dnia 2 stycznia r. b. za Nr. 4490, wyjaśnia, że art. 100 Ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.1923 r. Dz. Ust. Nr. 116/23, ma zastosowanie tylko do tych funkcjonarjuszów, którzy w dniu 1 października 1923 r., t. j. w dniu wejścia w życie tej ustawy, pozostawali już w służbie państwowej, a nie dotyczy wcale tych funkcjonarjuszów, którzy do służby państwowej zostali przyjęci po dniu 1 października 1923 roku.

R. 93.

V. Stosunki służbowe funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej.

W związku z punktem I-ym rozkazu Nr. 67 Komendy Gł. P. P., podaję do wiadomości i zastosowania okólnik Pana Prezydenta Ministrów Nr. 15995 z dnia 13 września r. b.

„Przy stosowaniu art. 7 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. normującej stosunki służbowe funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej, Pan Minister Sprawiedliwości podniósł wątpliwość, czy wypłata dodatku w wysokości 20—40% uposażenia cywilnego funkcjonarjuszom państwowym, którzy przed powołaniem do służby wojskowej prowadzili własne gospodarstwo rodzinne, winna mieć miejsce także w wypadku, gdy żona powołanego pracuje w instytucji państwowej (pozostaje w służbie państwowej).

Celem usunięcia powyższej wątpliwości wyjaśniam, zgodnie z nadesłaną mi w tej sprawie opinją Pana Ministra Skarbu, co następuje:

wspomniany dodatek przysługuje w myśl ustawy z dnia 11 lipca 1919 roku (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 59 poz. 357) wszystkim tym funkcjonarjuszom państwowym, którzy przed rozpoczęciem służby wojskowej wskutek mobilizacji (uzupełnienia do stanu wojennego), prowadzili własne gospodarstwo rodzinne bez względu na to, czy poszczególni członkowie gospodarstwa domowego powołanego funkcjonarjusza pracują w instytucjach państwowych, czy też nie, czy mają jakiekolwiek inne źródła dochodu, czy też nie.

Dodatek ten ustanowiony został celem wyrównania nadwyżki kosztów utrzymania, spowodowanej koniecznością prowadzenia odrębnych gospodarstw domowych, czyli mówiąc popularnie, jest to dodatek za zrujnowane wskutek powołania do czynnej służby wojskowej gospodarstwo domowe.

Momentem decydującym zatem o przyznaniu tego dodatku jest jedynie fakt prowadzenia przez funkcjonarjusza własnego gospodarstwa domowego przy udziale jednego lub więcej członków rodziny lub innych osób, utrzymywanych w tem gospodarstwie przed powołaniem do służby wojskowej".

O. 754 z d. 10/VII 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. B. 3736 z d. 12.VI.1923 r.).

Pobory funkc. państwowych podczas ćwiczeń wojskowych.

Funkcjonarjuszom państwowym podczas pełnienia służby wojskowej w zapasie do 10 tygodni, tudzież podczas perjodycznych ćwiczeń wojskowych przysługuje całkowite uposażenie cywilne bez potrącenia uposażenia wojskowego, a to na podstawie brzmienia art. 6-go ustawy z dnia 11.VII.1919 r. (Dz. Ust. Nr. 59 p. 357) oraz wyjaśnienia do tego artykułu w rozporządzeniu wykonawczem Rady Ministrów z dnia 20.X.1919 r. (Dz. Ust. Nr. 87 p. 474).

Powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

O. 833 z d. 20/IX 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OBR. 5390 z d. 7.IX.1923 r.).

Zasiłki wojskowe dla rodzin kontraktowych pracowników państwowych.

Prezydjum Rady Ministrów reskryptem z dnia 19 kwietnia 1923 r. Nr. 6728 w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśniło, że do wszystkich pracowników państwowych, których stosunek służbowy nosi charakter prywatnoprawny, powołanych na perjodyczne ćwiczenia wojskowe winna znaleźć zastosowanie ustawa z dnia 22-go marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 246) o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe, ponieważ odmienne traktowania wymienionych pracowników, niż pracowników instytucji prywatnych nie znajduje ustawowego uzasadnienia.

Ze względu, że pracodawcami w odniesieniu do pomienionej wyżej kategorji pracowników państwowych są Urzędy państwowe — przeto zasiłki wojskowe dla rodzin tych pracowników obciążają Skarb Państwa i winny być wypłacane z ogólnego kredytu, przewidzianego w r. b. Dz. II § 13 budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w/g norm ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 10.IV.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 40 p. 276).

Powyższe oznajmiam, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w związku z okólnikowym reskryptem M. S. Wewn. Nr. Pr. B. 3736 z dnia 12.VI r. b. celem wydania dalszych zarządzeń.

R. 177.

IV. Wypłacanie poborów funkc. zawieszonym w czynności służbowych.

Podaję do wiadomości pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 22 lipca 1922 r. Nr. 2823/D./13/2.

„Urzędnikom (funkcjonarjuszom) zawieszonym w czynnościach służbowych, którym wypłaca się połowę poborów, należy wypłacać dodatki procentowe (doraźne zasiłki) również w stosunku 50% należnych zasiłków".

R. 309.

IV. Wysokość wypłacanych poborów zawieszonym w czynnościach służbowych funkc. p. p.

Opierając się na art. 58 Ustawy z dnia 17.II.1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym i uchylając punkt III ze znaczkiem 1 rozkazu Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 14 z dnia 20.X.1919 r. wyjaśniam, iż władza zwierzchnia, zawieszając w czynnościach służbowych funkcjonarjusza p. p. może zarządzić zmniejszenie uposażenia danemu funkcjonarjuszowi do połowy na czas trwania zawieszenia. Nie znaczy to jednak, iż w każdym wypadku zawieszenia w czynnościach służbowych musi być zmniejszone uposażenie.

Nadmieniam, iż wypłata całkowitych poborów, może mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach szczególnie zasługujących na uwzględnienie i po dokładnem rozważeniu całokształtu sprawy przez zwierzchnika. Wydając decyzję w tym względzie należy się kierować ważnością popełnionego przez winnego wykroczenia i ewentualnemi następstwami tego czynu.

Wyjaśniam również, iż przepisy, dotyczące zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonarjuszów państwowych, zawarte we wspomnianej ustawie, nie mogą być całkowicie stosowane do funkcjonarjuszów p. p., a to ze względu na zupełnie odrębny charakter Komisji dyscyplinarnej dla funkcjonarjuszów p. p., które nie są instancją orzekającą, a jedynie opinjodawczą. Dlatego też sprawy zawieszeń w czynnościach służbowych funkcjonarjuszów p. p. nie podlegają kompetencji Komisji dyscyplinarnych a jedynie władzy zwierzchniej.

Powyższe podaję do wiadomości, przypominając jednocześnie rozkazy Komendy Głównej P. P. Nr. 177 p. IV. Nr. 291 p. III i Nr. 295 p. VIII.

R. 67.

II. Wypłata poborów zrehabilitowanemu funkc. p. p. za czas od zwolnienia do ponownego przyjęcia.

Funkcjonarjuszowi policji, którego wydalono z powodu dochodzenia sądowego i który następnie wyrokiem sądowym został uwolniony, lub przeciwko któremu postępowanie karne zostało umorzone, o ile we wznowionem postępowaniu dyscyplinarnem został zrehabilitowany, — należą się pobory służbowe za czas od zwolnienia aż do ponownego przyjęcia, art. 19 „Przepisów dyscyplinarnych dla p. p." z dnia 16.IX.1919 r. Nr. 46 poz. 672 Dz. Urz. M. S. Wewnętrznych.

R. 256.

I. Stosowanie szczebla uposażeniowego przy degradacji.

Na skutek wielokrotnych zapytywań poszczególnych Komend Okręgowych P. P., podaję do wiadomości i ścisłego wykonania, że przy degradacji funkcjonarjuszów p. p. należy asygnować pobory według tej grupy uposażenia, do jakiej funkcjonarjusze ci zostali zaliczeni, bez zmiany jednak szczebla uposażenia.

Dla dokładnej orjentacji stawiam następujący przykład:

funkcjonarjuszowi IX st. sł., otrzymującemu pobory według IX grupy szczebla c, zdegradowanemu do X st. sł. należy wypłacać pobory nie według X grupy, lecz według poprzedniego szczebla, t. j. c.

R. 257.

IV. Sprostowanie.

Niniejszym prostuję omyłkę jaka wkradła się w druku w p. I rozkazu Nr. 256 winno być: „zdegradowanemu do X st. sł. należy wypłacać pobory według X grupy lecz według poprzedniego szczebla, t. .j C".

R. 325.

IX. Stosowanie szczebla uposażeniowego przy degradacji.

Uzupełniając punkt I rozkazu Kom. Gł. P. P. Nr. 256, zarządzam, co następuje:

1. W wypadkach degradacji funkcjonarjuszów p. p., pobierających również pewną ilość punktów wyrównawczych, należy tym funkcjonarjuszom, przy określaniu nowych poborów, wynikających z degradacji pozostawić wskazane punkty wyrównawcze bez zmiany.

2. Polecenie, zawarte w punkcie 1 rozkazu Kom. Gł. P. P. Nr. 256, odnośnie asygnowania poborów funkcjonarjuszom zdegradowanym według tej grupy uposażenia, do jakiej funkcjonarjusze ci zostali zaliczeni, bez zmiany jednak szczegla uposażeniowego — nie dotyczy tych funkcjonarjuszów, którzy w ciągu ostatniego półrocza przed degradacją awansowali o jeden stopień wyżej i skutkiem tego otrzymali w wyższej grupie szczebel „a".

Wymienionym funkcjonarjuszom przy degradacji należy przyznać poprzedni szczebel uposażeniony, jaki posiadali przed awansem.

Dla dokładnej orjentacji stawiam następujące przykłady:

ad punkt 1) st. przod. p. p., otrzymujący pobory X grupy szczebla „b" + 41 punktów wyrównawczych i zdegradowany do stopnia przodownika, winien otrzymać pobory według XI grupy szczebla „b" plus 41 punktów wyrównawczych;

ad p. 2) funkcjonarjusz p. p., otrzymujący uposażenie według XI grupy szczebla „c", awansowany z dniem 1 stycznia 1926 r. do X grupy (szczebel „a") i zdegradowany z dniem 15 kwietnia 1926 r. z powrotem do XI grupy, winien otrzymać po zdegradowaniu pobory według XI grupy szczebla „c".

O. 1478 z d. 26/IV 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. OP. 452/27 z d. 13.IV 1927 r.).

W sprawie posunięcia do wyższego szczebla uposażenia podczas pozostawania w stanie nieczynnym.

Wobec podniesionych wątpliwości czy art. 6 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. Nr. 116 poz. 924), dotyczący automatycznego przejścia na szczebel wyższy ma zastosowanie także do funkcjonarjuszów pozostających w stanie nieczynnym, przewidzianym w art. 54 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej — Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów pismem okólnem z dnia 30 marca 1927 r. L. 287/DB./4 podało do wiadomości władz naczelnych następujące wyjaśnienie:

Art. 6 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., wyliczając wyczerpująco te okresy czasu, których nie uwzględnia się przy posunięciu do wyższego szczebla uposażenia, wymienia w p. d), jako niepodlegający zaliczeniu okres pozostawania w sta-

nie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, z wyjątkiem wypadku, gdy niezdolność powstała z przyczyn służbowych.

Ustawa o państwowej służbie cywilnej nie zna tego rodzaju stanu nieczynnego, przewidziany zaś w art. 54 tej ustawy stan nieczynny jest pominięty w art. 6 ustawy uposażeniowej.

W art. 55 ustawy o państwowej służbie cywilnej postanawia się, że „przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym urzędnik pobiera w pełnej mierze należne mu uposażenie służbowe".

Mając na uwadze, że art. 6 ustawy uposażeniowej nie wymienia stanu nieczynnego z art. 54 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz, że wyżej powołany art. 55 tej ustawy nie przewiduje żadnych zmian w zakresie uposażenia w czasie pozostawania w stanie nieczynnym, należy przyjąć, że urzędnik, pozostający w stanie nieczynnym, ma prawo do posunięcia się do wyższego szczebla uposażenia.

Za taką interpretacją przemawia również pewna analogja między stanem nieczynnym z art. 54 pragmatyki służbowej a wymienionym w p. d) art. 6 ustawy uposażeniowej stanem nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, powstałej z przyczyn służbowych, o ile chodzi o powód przeniesienia w stan nieczynny, gdyż w jednym i drugim wypadku niemożność pełnienia funkcji i w następstwie tego przeniesienie w stan nieczynny wynikły z przyczyn służbowych.

O. 1419 z d. 31/XII 1926 r.

(Min. Skarbu L. 3195/DB./4 z d. 28/XII 1926 r.).

W sprawie 10% podwyższenia uposażenia. Na podstawie art. art. 8, 11 i 12 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725) Ministerstwo Skarbu oznajmia, co następuje:

Osoby uprawnione. I. W myśl art. 8 wyżej powołanej ustawy osobami, którym przysługuje prawo do 10% podwyższenia uposażenia są:

a) funkcjonarjusze państwowi, wymienieni w art. art. 1 ustęp 1 zdanie drugie, 102 i 103 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924),
b) osoby, podlegające ustawie z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107),
c) wojskowi zawodowi oraz
d) oficerowie rezerwy, zatrzymani w czynnej służbie.

Osoby wyłączone. II. Od prawa do podwyższenia uposażenia wyłączeni są:

pozostający na urlopie bezpłatnym funkcjonarjusze państwowi i osoby wojskowe, a ponadto następujące kategorje wojskowych:

a) pobierający dodatek służbowy,
b) pozostający w stanie nieczynnym bez uposażenia lub z uposażeniem równającem się uposażeniu emerytalnemu,
c) słuchacze szkół i kursów, otrzymujący dodatek z tytułu przeniesienia służbowego.

Uposażenie podlegające podwyższeniu. III. Przez uposażenie, podlegające podwyższeniu o 10% rozumie się uposażenie, przewidziane w art. art. 3, 4 i 118 wyżej wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r. oraz w art. art. 4, 5, 8 i 25 wymienionej ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r., a więc t. zw. uposażenie zasadnicze ustalone w tabeli art. 3 ustawy z dnia 9 października 1923 r., wzgl. art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r., dodatek regulacyjny, dodatek ekonomiczny, dodatek wyrównawczy (art. 118, wzgl. art. 25 wymienionych ustaw), oraz 20% dodatek stołeczny, wzgl. 40% kresowy dla osób, pełniących służbę na obszarze Województwa Śląskiego i m. Białej w Województwie Krakowskiem. O ile chodzi o dodatki z art. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. uwzględnia się je w wysokości, określonej art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918). Z powyższego wynika, że wspomnianemu podwyższeniu nie podlegają wszelkie inne należności i dodatki, między innemi dodatek na mieszkanie oraz dodatki przyznane na zasadzie art. 10 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r. Dodatkowe wynagrodzenie z art. 9 wspomnianej ustawy z dnia 9 października 1923 r. podlega podwyższeniu w tych wypadkach, w których ustalono je w wysokości pełnego uposażenia pewnej grupy uposaż. (ustęp III nin. okólnika) lub stosunkowej części (procentu) tegoż uposażenia.

IV. W myśl wyżej powołanego art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. 10%-we podwyższenie uposażenia przysługuje wyłącznie osobom, pełniącym służbę na obszarze

Państwa Polskiego. Z powyższego wynika, że uposażenie ustalone według norm, obowiązujących dla osób, które zajmują stanowiska służbowe poza granicami Państwa Polskiego i na obszarze W. M. Gdańska, nie podlega wspomnianemu podwyższeniu.

Odprawy i pośmiertne. V. 10%-we podwyższenie uwzględnia się z natury rzeczy przy obliczeniu odpraw i pośmiertnego.

Opłaty emerytalne. VI. Do 10% podwyższenia uposażenia stosuje się art. 7 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych (Dz. U. R. P. 6r. 6 poz. 46), normujący sprawę opłat emerytalnych i przepisy wydane w wykonaniu tego artykułu R. P. Nr. 32 poz. 320).
w szczególności § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U.

Wypłata podwyższenia uposażenia. VII. Do 10% podwyższenia uposażenia stosują się z natury rzeczy art. art. 11 i 12 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r.

VIII. W myśl art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725) uposażenie wyżej wymienionych funkcjonarjuszów państwowych i osób wojskowych podlega 10% podwyższeniu od dnia 1 stycznia 1927 r. Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie zarządzeń, ażeby kwoty, wynikające z 10% podwyższenia uposażenia styczniowego wypłacono bezzwłocznie po ich obliczeniu, nie wcześniej jednak niż 31 grudnia 1926 r. W przyszłości należy podwyżkę wypłacać w terminach obowiązujących dla uposażenia, wzgl. wynagrodzenia umownego.

Podwyższenie zaopatrzeń emerytalnych. IX. W sprawie 10% podwyższenia uposażeń emerytalnych pensji wdowich i sierocych zostanie wydane osobne zarządzenie.

Funkcjonarjusze kontraktowi. X. Wynagrodzenie funkcjonarjuszów kontraktowych podlega podwyższeniu o 10% w tych wypadkach, w których odnośne umowy zawarte zostały zgodnie z wzorem ustalonym okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 września 1924 r. Nr. 10769, t. j. w których wynagrodzenie to ustalono w wysokości uposażenia (lub stosunkowej części uposażenia) pewnej grupy uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, oraz w tych wypadkach, w których wynagrodzenie określono wprawdzie w kwotach ryczałtowych (złotych lub punktach), zastrzegając jednak, że wynagrodzenie to ulega zmianie w razie zmiany wysokości uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

Podatek dochodowy. XI. Przy potrącaniu podatku dochodowego od uposażeń (wynagrodzeń umownych) w tych wypadkach, w których uposażenie (wynagrodzenie umowne) zostaje podwyższone o 10%, należy brać za podstawę potrącenia zwiększone uposażenie (wynagrodzenie umowne), obliczone w stosunku rocznym, Przepis okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 5 sierpnia 1924 r. L. 2662/DB./1 o wyłączeniu z podstawy opodatkowania dodatku za mieszkanie pozostaje w mocy.

O. 1468 z d. 13/IV 1927 r.

(Min. Skarbu L. 5713/DB./Em. z d. 17/III 1927 r.).

Stosownie art. 7 ustawy z dn. 11 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6/24 poz. 46) w związku z 10% podwyższeniem uposażenia od 1 stycznia 1927 r. Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, iż niektóre władze i urzędy niewłaściwie interpretują punkt VI okólnika Min. Skarbu z dnia 28 grudnia 1926 r. L. 3195/DB./4/26 w sprawie potrącania opłat emerytalnych w myśl ustępu 3-go art. 7-go ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6/24 poz. 46). Celem jednolitego sposobu postępowania Min. Skarbu wyjaśnia, iż w wypadkach, w których potrącenia tej opłaty z tytułu osiągnięcia w roku 1926 uposażenia wyższej grupy lub szczebla nie zostały przed dniem 1 stycznia 1927 r. ukończone, oraz w przypadkach, gdy termin, osiągnięcia uposażenia wyższej grupy lub szczebla zbiegł się z terminem wejścia w życie powołanej 10% podwyżki uposażenia, t. j. z dniem 1 stycznia 1927 r. 10% owa podwyżka nie wpływa na zwiększenie 50%-wej opłaty, przypadającej od wyższego uposażenia w myśl ust. 3 art. 7 est. em., a to z uwagi na to, iż 10%-wa podwyżka płacy została przyznaną z powodu wzrostu drożyzny, a jako taka w myśl przedostatniego ustępu art. 7-go powołanej ustawy nie podlega potrąceniu.

R. 236.

III. Dodatki ekonomiczne. Wobec poruszonej sprawy, jak należy zaliczać dodatki ekonomiczne za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, które ukończyły 18 rok życia, a uczęszczają do szkół publicznych, Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 21.XII.1923 r. Nr. 1327/DB./6 wyjaśnia, co następuje:

1. Dzieci funkcjonarjusza, uczęszczające do szkół publicznych w wieku od 18 do

24 roku życia mogą być uwzględnione przy wymiarze dodatku ekonomicznego tylko do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy swoje studja. Zatem dziecko po ukończeniu szkoły średniej może być przez czas wakacji szkolnych tylko w tym wypadku przy wymiarze wspomnianego dodatku uwzględniane, jeżeli w dalszym ciągu zamierza odbywać studja w wyższych szkołach publicznych..

2. Jeżeli dziecko przy zdawaniu matury przepadnie na 1 rok szkolny, względnie otrzyma z jednego przedmiotu poprawkę, do zdawania której dopuszczone bywa po upływie wyznaczonego terminu, np. po 6-ciu miesiącach, a w jednym i drugim wypadku dziecko do szkoły publicznej przez ten czas nie uczęszcza — nie należy go uwzględniać przy wymiarze dodatku ekonomicznego.

3. W wypadkach, w których na funkcjonarjuszu ciąży obowiązek alimentowania żony i dzieci na podstawie przeprowadzonej separacji sądowej, należy wypłacać funkcjonarjuszowi z należnego mu przedtem dodatku drożyźnianego (obecnie dodatku ekonomicznego) tylko taką część, która odpowiada wysokości alimentacji (art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r., Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924).

R. 295.

II. Dodatek ekonomiczny. Podaję do wiadomości odpowiedź Ministerstwa Skarbu z dnia 2.V.1925 r. Nr. 871/AB./I w sprawie dodatku ekonomicznego, unormowanego postanowieniem art. 4 Ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), a w szczególności w sprawie zapytania:

„1) czy w razie stwierdzenia, że funkcjonarjusz swej rodziny nie utrzymuje, można wstrzymać wypłatę dodatku ekonomicznego;

2) czy w wypadku, gdy sam funkcjonarjusz składa oświadczenie, że swej rodziny nie utrzymuje i swoje prawo do dodatku ekonomicznego odstępuje żonie, albo gdy żona funkcjonarjusza zgłasza zażalenie, że od męża nie otrzymuje żadnej pomocy materjalnej w utrzymaniu rodziny i prosi o wypłacenie dodatku ekonomicznego do jej rąk, można dodatek ten wprost żonie wypłacać.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów oznajmia, co następuje:

do p. 1. Art. 4 wymienionej ustawy, określając wysokość dodatku ekonomicznego dla funkcjonarjusza, utrzymującego rodzinę, równocześnie wylicza taksatywnie osoby, a także i warunki, pod jakimi te osoby należą do rodziny w rozumieniu tej ustawy, t. j. rodziny utrzymywanej przez funkcjonarjusza.

Z tego szczegółowego wyliczenia warunków, w myśl których np. żona, o ile tylko nie pobiera uposażenia lub zaopatrzenia z instytucji państwowej, albo gdy nie jest sądownie separowana, należy do określonej wyżej rodziny z reguły zawsze, choćby miała własne dostateczne źródła utrzymania (własny majątek, przedsiębiorstwo handlowe, przemysłowe) — wynika, że prawo funkcjonarjusza do dodatku ekonomicznego uzależnione jest nie od faktu rzeczywistego utrzymywania rodziny, lecz od zaistnienia tych warunków, które są ustawowo wymagane do zaliczenia danych osób do wyżej określonej rodziny funkcjonarjusza.

Dlatego też, choćby było wiadomem, że funkcjonarjusz rodziny swej faktycznie nie utrzymuje, nie należy mu wbrew jego woli wstrzymywać wypłaty dodatku ekonomicznego, o ile oczywiście nie zachodzi jeden z warunków wstrzymania dodatku, przewidziany w art. 4.

do p. 2. Prawo do uposażenia, którego częścią jest dodatek ekonomiczny, stanowi jedno z praw funkcjonarjusza, zagwarantowanych ustawą z dnia 17.II.1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), które to prawo funkcjonarjusz może (lecz nie musi) wykonywać, a jeśli wykonuje, to tylko osobiście bez możności ustępowania go osobom innym (art. 50 wymienionej ustawy).

Zatem oświadczenie funkcjonarjusza, że nie utrzymuje swej rodziny może przez władzę być uznane za dobrowolne zrzeczenie się prawa do dodatku ekonomicznego; ustępowanie zaś tego prawa żonie funkcjonarjusza nie jest w żadnym wypadku dozwolone.

Dodatek ten bowiem należy się wyłącznie funkcjonarjuszowi, a żona funkcjonarjusza, nie otrzymująca od męża należnego jej i dzieciom utrzymania, może dochodzić swej pretencji z tego tytułu do męża tylko drogą skargi sądowej, która w następstwie może doprowadzić do sądowego zajęcia części uposażenia funkcjonarjusza (art. 47 i 48 wymienionej ustawy o państw. sł. cyw.)".

R. 304.

XI. Wypłacanie dodatku ekonomicznego. Ministerstwo Skarbu pismem swem z dnia 6.IX.1925 r. pod Nr. 3074/DB./I wyjaśniło, że Ustawa z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska nie daje podstawy prawnej do odmówienia dodatku ekonomicznego funkcjonarjuszom, którzy zwlekają ze złożeniem odnośnych dokumentów.

Ponieważ zdarzają się wypadki, że dokumenty te przedkładane są bez jakichkol-

wiek słusznych powodów w terminach znacznie odległych od daty rzeczywistej zmiany w rodzinie danego funkcjonarjusza, co zawsze powoduje wiele niepotrzebnej i nieprodukcyjnej pracy, ustanawiam dla wszystkich funkcjonarjuszów p. p. jednomiesięczny termin, w ciągu którego winni są oni przedstawić władzy urzędowe dokumenty, stwierdzające zmiany rodzinne.

Gdyby termin ten w poszczególnych wypadkach dla słusznych powodów okazał się niewystarczającym, każdy funkcjonarjusz przed upływem miesiąca od daty zmiany w stanie rodzinnym winien usprawiedliwić przed swą władzą brak możności dostarczenia odpowiednich dokumentów.

Winnych niedostarczenia dokumentów w przepisanym terminie bez usprawiedliwienia należy pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

O. 992 z d. 12/V 1924 r.

Dodatek ekonomiczny na żonę.

Okólnikiem z dnia 21 kwietnia r. b. Nr. 1363/DB./1 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

Funkcjonarjuszowi państwowemu, którego żona, jako zwolniona ze służby państwowej, otrzymała odprawę na podstawie art. 116 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej Dz. Ust. Nr. 21 poz. 164, w brzmieniu art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1922 r. Dz. Ust. Nr. 67 poz. 606, lub na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46 w brzmieniu art. 1 ustęp e) ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. Dz. Ust. Nr. 18 poz. 178, przysługuje prawo do dodatku ekonomicznego na tę żonę dopiero po upływie 3-ch miesięcy.

Przykład: żona zostaje zwolniona ze służby państwowej z dniem 29 lutego r. b. i otrzymuje na zasadzie art. 116 pomienionej ustawy odprawę w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. W tym wypadku mąż nabywa prawa do dodatku ekonomicznego z dniem 1 czerwca 1924 r.

Powyższa interpretacja znajduje swoje uzasadnienie w tej okoliczności, że w myśl art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924, żona nie należy do członków rodziny funkcjonarjusza państwowego (wojskowego), za których przysługuje mu dodatek ekonomiczny wtedy, gdy pobiera uposażenie lub zaopatrzenie z instytucji państwowej.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania.

R. 309.

V. W sprawie dodatku ekonomicznego na żonę, pracującą w instytucji samorządowej.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 20.XI b. r. L. 4367/DB./1 wyjaśniło, że: z uwagi na wyraźne brzmienie punktu a) artykułu 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.1923 r. Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924, pobieranie przez żonę funkcjonarjusza uposażenia lub zaopatrzenia z instytucji samorządowej, nie pozbawia tegoż funkcjonarjusza prawa do dodatku ekonomicznego na nią.

O. 1087 z d. 4/IX 1924 r.

W sprawie dodatku ekonomicznego na wolnych słuchaczów, dzieci fukc. państwowych.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że postanowienia art. 4 lit. c ustawy z dnia 9 października 1923 roku o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), normujące sprawę dodatku ekonomicznego na dzieci, względnie pasierbów, uczęszczających do szkół publicznych, nie mogą być stosowane do wolnych słuchaczów, ponieważ nie podlegają oni rygorom obowiązującym studentów zwyczajnych, mogą uczęszczać na bardzo niewielką ilość wykładów i studja swe przeciągać dowolnie, a nadto usuwają się z pod kontroli władz akademickich, gdyż nie mają prawa składania przepisanych egzaminów.

O. 945 z d. 12/III 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. O. B. R. 1023 z d. 27/II 1924 r.).

Dodatek ekonomiczny na dzieci, kształcące się w szkołach wojskowych.

Wskutek podniesionych przez niektóre władze wątpliwości, czy osobom wojskowym i funkcjonarjuszom państwowym, których synowie kształcą się w szkołach wojskowych (korpus kadetów, szkoła marynarki wojennej w Toruniu) i otrzymują tam na koszt Skarbu Państwa całkowite utrzymanie, t. j. wyżywienie i umundurowanie — wypłacać na te dzieci dodatek ekonomiczny, unormowany w art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924), Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów wyjaśniło okólnikiem z dnia 11.II.1924 r. L. 4636/DB./1, że zasadniczo w tych wypadkach dodatku powyższego nie należy wypłacać, ponieważ dzieci te nie mogą być uważane, jako pozostające na

utrzymaniu funkcjonarjusza jak tego wymaga art. 4 ustęp 1 i przedostatni powołanej ustawy.

W wypadkach jednak, w których osoba wojskowa, wzgl. funkcjonarjusz państwowy, wykaże, że dzieci te z uzasadnionych powodów (np. urlopy na czas wakacji szkolnych, na czas choroby dla poratowania zdrowia), pozostają rzeczywiście przez pewien czas na ich utrzymaniu, należy asygnować na ten czas omawiany dodatek ekonomiczny przy zastosowaniu postanowień art. 11-go wyżej cytowanej ustawy.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się.

O. 1030 z d. 26/VI 1924 r.

Dodatek ekonomiczny na dzieci w szkołach wojskowych.

W myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 22 z dnia 27.II.1924 r. (Nr. OBR. 1023) nie należy wypłacać funkcjonarjuszom państwowym dodatku ekonomicznego na te dzieci, które w szkołach wojskowych otrzymują na koszt Skarbu Państwa całkowite utrzymanie, t. j. umundurowanie i wyżywienie.

Z tego wynika, iż funkcjonarjuszom, którzy koszta utrzymania i nauki za dzieci, kształcące się w tych szkołach, opłacają w całości lub części, należy wypłacać dodatek ekonomiczny zgodnie z postanowieniami art. 4-go ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924).

Powyższe wyjaśniam na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 17.V r. b. L. 1823/DB./1.

O. 1082 z d. 30/VIII 1924 r.

Dodatek mieszkaniowy dla skoszarowanych.

Z kilku okręgów p. p. zwrócono się do mnie o wyjaśnienie, jak należy postępować w wykonaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.VII r. b. Dz. U. R. P. z dnia 8.VIII Nr. 69 poz. 1012 o dodatku mieszkaniowym w stosunku do skoszarowanych funkcjonarjuszów p. p.

W sprawie tej wyjaśniam: ponieważ niema ustawy sejmowej o koszarowaniu policji, — niema podstawy prawnej do pozbawiania kogokolwiek rzeczonego dodatku. Wobec tego należy wypłacać dodatek mieszkaniowy wszystkim funkcjonarjuszom, bez względu na to, czy są skoszarowani, czy nie.

O. 1138 z d. 29/X 1924 r.

(Min. Skarbu L. 2869/DB./I z d. 2/X 1924 r.).

Dodatek mieszkaniowy.

Na sprawozdanie z dnia 9 sierpnia b. r. L. 77029/11788/I Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje: Ponieważ na ceny komornego z czerwca 1914 r. (komornego przedwojennego), służącego za podstawę do oznaczenia wysokości komornego obecnie płaconego na zasadzie ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów Dz. Ust. Nr. 39 poz. 406 (por. art. 5 tejże ustawy), oraz za podstawę wymiaru dodatku na mieszkanie (por. załącznik 1 do par. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie Dz. Ust. Nr. 69 poz. 673) mogła z natury rzeczy wpływać tylko liczba mieszkańców według stanu z czerwca 1914 r., przyjęto jako kryterjum zaliczenia miejscowości w Państwie Polskiem do klas dodatku na mieszkanie (Załącznik 2 do par. 4) pomienionego rozporządzenia Rady Ministrów liczbę mieszkańców ustaloną przez ostatni do roku 1914 przeprowadzony urzędowy spis ludności.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu nie może przychylić się do wniosku zdążającego do zmiany zasady zaliczenia miejscowości do klas dodatku na mieszkanie.

O. 1208 z d. 22/IV 1925 r.

Nieuwzględnienie dodatku na mieszkanie przy odprawach.

W związku z okólnikiem Ministerstwa Skarbu Nr. 2993/BD./1, przesłanym w odpisie do Komend Wojew. Policji Państwowej za Nr. K. G. 33861/24 z dnia 3.IV.1925 r., wyjaśnia się, że dodatku na mieszkanie, przewidzianego rozp. Rady Ministrów z dnia 30.VII.1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 69 poz. 673), nie należy uwzględniać przy wypłacaniu odpraw funkcjonarjuszom zwolnionym.

Niniejszy okólnik stanowi odpowiedź na zapytanie jednej z Komend Wojew. P . P.

O. 1423 z d. 17/I 1927 r.

(Min. Skarbu L. 3196/DB./4 z d. 24/XII 1926 r.).

Dodatek stołeczny i kresowy.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że Rada Ministrów powzięła w dniu 21 grudnia 1926 r. następującą uchwałę w sprawie dodatków stołecznego i kresowego:

Na zasadzie art. 4 ustęp ostatni ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) oraz par. 7

art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107) uchwala się, co następuje:

1. Funkcjonarjuszom państwowym, sędziom i prokuratorom oraz wojskowym zawodowym, pełniącym służbę na obszarze m. st. Warszawy przyznaje się na r. 1927 dodatek stołeczny w wysokości 20% uposażenia miesięcznego.

2. Funkcjonarjuszom państwowym, sędziom i prokuratorom oraz wojskowym zawodowym, pełniącym służbę na obszarze Województwa Śląskiego oraz miasta Białej w Województwie Krakowskiem przyznaje się na r. 1927 dodatek kresowy w wysokości 40% uposażenia miesięcznego.

3. Dodatki powyższe oblicza się od uposażenia, wymierzonego według art. art. 3, 4, 5, 37 ustęp 1-szy, 39 ustęp 3-ci, 54 ustęp 1-szy, 62 ustęp 1-szy i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), zmienionej postanowieniami ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 911) oraz według przepisów art. art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), zmienionej wyżej wymienioną ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r.

Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie dalszych zarządzeń w szczególności w odniesieniu do punktu 2 uchwały.

Ministerstwo Skarbu prostuje równocześnie ustęp drugi okólnika z dnia 16 grudnia 1926 r. L. 3098/DB./4, w którym to ustępie należy skreślić następujące słowa „obowiązującej w poprzednich miesiącach, t. j.".

Pismo K. Gł. Nr. 32947 z d. 22/IX 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. Ok. Nr. 91, Nr. A. B. 6810 z d. 12/IX 1925 r.).

W sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych.

Pan Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu, uchylając wszystkie dotychczasowe zarządzenia w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych w myśl art. 10 ustawy z dnia 9.X.1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116 poz. 924) o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, okólnikiem z dnia 4 września 1925 r. Nr. 95/14604 zarządził w ich miejsce w porozumieniu z p. Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, co następuje:

1) Funkcjonarjuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 i 102 ustawy z dnia 9 października 1923 (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924), wojskowym zawodowym, oficerom, wymienionym w art. 112 ustawy z dnia 9 października 1923 r., którzy czasowo pełnią służbę jako niezawodowi, sędziom i prokuratorom oraz praktykantom w służbie administracyjnej i kandydatom na stanowiska sędziowskie, przysługuje w czasie obowiązywania dodatku regulacyjnego zwrot opłaty szkolnej za dzieci (w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r.), uczęszczające z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie równorzędnej szkoły państwowej do prywatnej szkoły średniej ogólnokształcącej, mającej prawa gimnazjum państwowego, lub prywatnej szkoły średniej zawodowej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala corocznie wykaz wyżej wymienionych szkół prywatnych i podaje je do wiadomości władzom naczelnym.

2) Za dzieci, uczęszczające do prywatnych szkół średnich, które w poprzednim roku szkolnym miały prawa szkół państwowych, władze asygnujące mogą zwrócić opłatę za pierwsze półrocze danego roku szkolnego. Zwrot opłaty za drugie półrocze jest zależny od tego, czy danej szkole pozostawiono prawa szkoły państwowej na bieżący rok szkolny.

Za dzieci, uczęszczające do prywatnych szkół średnich, które w poprzednim roku szkolnym praw szkół państwowych nie miały, władze asygnujące nie zwracają opłat szkolnych tak długo, dopóki szkoła praw tych nie uzyska. Jeżeli szkoła na bieżący rok szkolny uzyska prawa, mogą władze asygnujące zwrócić opłatę szkolną wstecz za ubiegłe miesiące tego roku szkolnego, na który szkoła uzyskała prawa szkoły państwowej.

3) Za prywatną szkołę średnią nie uważa się wszelkiego rodzaju kursów (np. maturalnych, przygotowawczych, dokształcających, handlowych, wojskowych i t. p.), które nie należą do normalnych organizacji szkolnych.

Za dzieci, uczęszczające do t. zw. klas podwstępnych i wstępnych prywatnych szkół średnich ogólno-kształcących, które to klasy nie mają odpowiednika w szkolnictwie państwowem, nie zwraca się opłaty szkolnej.

4) Opłata szkolna za dzieci, uczęszczające do prywatnej średniej szkoły artystycznej, może być zwrócona tylko w tym wypadku, gdy dziecko ukończyło szesnaście lat życia przed rozpoczęciem półrocza, za które opłata szkolna ma być zwrócona, a funkcjonarjusz przedstawi władzy asygnującej umotywowaną opinję zarządu odnośnej szkoły artystycznej o wyjątkowych zdolnościach artystycznych dziecka i o traktowaniu nauki przez to dziecko jako przygotowania do przyszłego zawodu.

5) Jeżeli dziecko uczęszcza równocześnie do jakiejkolwiek szkoły państwowej, Skarb Państwa nie zwraca opłaty za naukę w szkołach prywatnych.

6) Stosownie do zastrzeżenia, zawartego w art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. Rzp. P. Nr. 116 poz. 924), zwraca się opłatę szkolną w szkołach średnich ogólno-kształcących do wysokości 30 (trzydziestu) złotych, w szkołach średnich zawodowych do wysokości 45 (czterdziestu pięciu) złotych miesięcznie, w której to kwocie wyraża się przeciętny koszt nauczania ucznia w państwowej szkole średniej.

Przez opłatę szkolną, podlegającą zwrotowi, rozumie się opłatę, pobieraną przez szkołę prywatną za naukę, z wyłączeniem wszelkich innych należności, jak opłaty za utrzymanie, taksy egzaminacyjne i t. p.

W wypadkach, gdy kwota opłaty szkolnej w danym zakładzie naukowym jest niższa od kwoty wyżej ustalonej, Skarb Państwa zwraca tę niższą kwotę.

Opłata szkolna za dziecko nie może być w danym razie wyższa od opłaty, ustalonej dla ogółu uczniów danej szkoły.

7) Kwoty, należące się z tytułu zwrotu opłaty szkolnej, wpłaca się zasadniczo za miesiące od września do czerwca włącznie.

Jeżeli jednak w odnośnym zakładzie naukowym nauka szkolna odbywa się również w czasie miesięcy lipca i sierpnia, wówczas zwraca się opłatę szkolną również za te miesiące, o ile w ciągu poprzednich miesięcy, stanowiących normalny rok szkolny, nie wyczerpano maksymalnej kwoty, do wysokości której zwraca się w ciągu roku szkolnego opłatę szkolną, t. j. 300 (trzysta) względnie 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.

8) Za dzieci, które zostały w całości uwolnione od opłaty szkolnej, względnie, za które opłata została w części pokryta przez instytucje prywatne, nie należy się zwrot żadnej opłaty.

Za dzieci, zwolnione w części od opłaty szkolnej, względnie za które opłata szkolna została w części pokryta przez instytucje prywatne, wypłaca się tylko odpowiednią różnicę.

9) Osoby, wyszczególnione w p. 1, mają prawo do zwrotu opłaty szkolnej, o ile dzieci ich nie zaniedbują się stale w nauce i zachowują się nienagannie. Dwukrotne nieuzyskanie promocji do następnej klasy lub dwukrotna zła ocena zachowania się w świadectwie rocznem odbierają prawo do zwrotu opłaty szkolnej.

10) Za jedno dziecko zwraca Skarb Państwa albo opłatę szkolną w szkole średniej ogólno-kształcącej, albo też opłatę szkolną w średniej szkole zawodowej, ale nie łącznie obie opłaty.

11) Zwrot opłaty szkolnej następuje na skutek podania, wniesionego z początkiem roku szkolnego w drodze służbowej do przełożonej władzy asygnującej.

Podanie winno zawierać następujące dane:

a) że petent nie uzyskał zwolnienia od opłaty za naukę dziecka względnie, że uzyskał zniżkę tejże opłaty i w jakiej mianowicie wysokości;

b) że opłata za naukę nie została pokryta przez instytucje społeczne (np. t. zw. koło wpisów szkolnych, koło przyjaciół młodzieży i t. p.), względnie, że została pokryta przez nie w części i w jakiej mianowicie;

c) że dziecko nie korzysta ze stypendjum, a jeżeli tak, to kto i w jakiej wysokości tego stypendjum udzielił;

d) że dziecko nie uczęszcza do jakiejkolwiek szkoły państwowej.

Do podania należy dołączyć:

a) zaświadczenie dyrekcji miejscowej, względnie najbliższej państwowej szkoły średniej ogólno-kształcącej względnie zawodowej, że dziecko nie zostało przyjęte z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Zaświadczenie to, o ile chodzi o szkoły średnie ogólno-kształcące, powinno być dołączone wówczas, jeżeli dziecko uczęszcza do klas od I do III włącznie szkoły prywatnej; jeżeli dziecko uczęszcza do klas od IV do VIII włącznie szkoły prywatnej, należy zaświadczenie dołączyć w tym wypadku, gdy miejscowe lub najbliższe gimnazjum państwowe jest tego samego typu, co szkoła prywatna, do której dziecko uczęszcza.

b) zaświadczenie dyrekcji szkoły prywatnej o następującem brzmieniu:

Zaświadczenie.

Dyrekcja ..... (pełna urzędowo ustalona nazwa szkoły)
zaświadcza, że ..... (imię i nazwisko ucznia wzgl. uczenicy)
uczeń (uczenica) klasy ..... nie został (ła) zwolniony (a) od opłaty wpisowego (czesnego), które wynosi ..... (podać potem słowami)
i (nie) korzysta z funduszów stypendjalnych (ani z jakiejkolwiek pomocy instytucji prywatnych). Uczeń (uczenica) nie wykazał (a) stałego zaniedbywania się w nauce lub zachowaniu w myśl p. 9 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604.

pieczęć szkoły Dyrektor

..... dnia .....

12) Na podstawie złożonego podania rozstrzyga odnośna władza asygnująca, czy petent jest uprawniony do zwrotu opłaty szkolnej za naukę dziecka.

W razie twierdzącym wydaje władza asygnująca stosowne zarządzenie, ażeby kwota, podlegająca zwrotowi ze Skarbu Państwa, została bezzwłocznie wypłacona zakładowi naukowemu oraz ażeby opłatę za naukę w następnych miesiącach, podlegającą zwrotowi ze Skarbu Państwa, przekazywano w odpowiednim terminie zakładom naukowym bez potrzeby wnoszenia przez osoby, wymienione pod 1), nowych podań.

Kwota przypadająca do wypłaty z tytułu zwrotu opłaty szkolnej może być wypłacona według uznania władzy asygnującej również osobom, wymienionym pod 1), które winny bezzwłocznie przedstawić zaświadczenie dyrekcji szkoły o dokonanej wpłacie.

W razie wystąpienia dziecka ze szkoły osoby, wymienione pod 1), obowiązane są bezzwłocznie zawiadomić o tem władzę asygnującą, która wyda odpowiednie zarządzenia.

Na osobach tych ciąży również obowiązek zawiadamiania władz asygnujących o zmianach w wysokości opłaty szkolnej i t. p.

13) Zwrot opłaty szkolnej nie przysługuje emerytom, osobom, wymienionym pod 1) a pozostającym na bezpłatnym urlopie oraz pracownikom kontraktowym.

14) Niniejsze zarządzenie odnosi się również do tych osób, wyszczególnionych w p. 1), których dzieci uczęszczają do polskiego gimnazjum prywatnego, znajdującego się na obszarze W. M. Gdańska. Do osób tych nie mają zastosowania te postanowienia, które uzależniają zwrot opłaty szkolnej od okoliczności, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Zwrot opłaty nie może jednak przekraczać przeciętnego kosztu nauczania ucznia w polskiej państwowej szkole średniej, t. j. kwoty 30 względnie 45 złotych (p. 6).

15) Kredyt na pokrycie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich preliminowany jest na rok 1925 w § 11 działu 1 budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

16. Niniejsze zarządzenie obowiązuje od roku szkolnego 1925/26.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się.

Pismo K. Gł. Nr. 29785 z d. 5/X 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. OB. 4313/26 z d. 22/IX 1926 r.).

Przedmiot: zwrot opłaty szkolnej. Odwołując się do okólnika z dnia 12 września 1925 r. Nr. 91 (Nr. AB. 6810) w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojskowych, sędziów i prokuratorów na podstawie okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 1926 roku Nr. 13302 (kolejny Nr. 102), wydanego w porozumieniu z p. Ministrem Skarbu i p. Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zawiadamiam, że na okres roku szkolnego 1926/27 zwalnia się od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, przewidzianego w p. 11 wyżej wymienionego okólnika, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Równocześnie wyjaśnia się odnośnie do p. 4 powołanego na wstępie okólnika, że szkoły średnie artystyczne traktuje się jako szkoły średnie zawodowe, wobec czego stosownie do p. 6 tego okólnika opłatę szkolną za dzieci uczęszczające do takich szkół prywatnych zwraca się do wysokości 45 zł.

O. 1418 z d. 31/XII 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. O. Nr. 146, I OB. 11342 z d. 11/XII 1926 r.).

Zwrot opłaty szkolnej. Niżej podany odpis okólnika Min. Spr. Wewn. przesyła się do wiadomości:

„Okólnik z dnia 12 września 1925 r. N. AB. 6810 (Nr. kol. 91) w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych zmienia się zgodnie z zarządzeniem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1926 r. Nr. 17753 — w tym kierunku, że za dzieci, uczęszczające do prywatnych seminarjów nauczycielskich, zwrot opłaty szkolnej przysługuje tylko wówczas, jeżeli dane prywatne seminarjum nauczycielskie posiada prawa (pełne lub niepełne) seminarjum państwowego".

O. 1371 z d. 26/VIII 1926 r.

Ryczałt na buty. Ryczałt na buty otrzymują funkcjonarjusze służby mundurowej, którzy w dniu wypłaty byli na służbie. Buty pozostają własnością funkcjonarjuszów. Nowoprzyjęci do służby mundurowej muszą przy przyjęciu do policji posiadać własne buty, gdyż ryczałt wypłaca się raz do roku.

R. 338.

V. Umundurowanie przechodzące na własność funkc. p. p.

Ministerstwo Skarbu wyraziło zgodę na pozostawienie funkcjonarjuszom policji umundurowania na własność, wobec czego zarządzam:

umundurowanie wydane funkcjonarjuszom jak to: płaszcz, mundur, spodnie, czapka pozostają własnością funkcjonarjuszów, za wyjątkiem ostatnio otrzymanych przedmiotów umundurowania, które przy zwolnieniu muszą być zwrócone bez względu na czas używania ich przez funkcjonarjusza. W ewidencji powinno być wykazywane umundurowanie ostatnio wydane i to, które znajduje się w magazynie. Przy wydawaniu nowego umundurowania należy skreślić z ewidencji to umundurowanie, które wobec wydania nowych sort, już zwrotowi nie podlega z zaznaczeniem daty skreślenia. Buty pozostają własnością funkcjonarjuszów; jeżeli zamiast butów będzie wydany ryczałt to sumę ryczałtu należy wpisać do karty zaopatrzenia. Ryczałt na buty wydaje się raz do roku; nowoprzyjęci do służby w międzyczasie winni posiadać własne buty i otrzymają ryczałt przy pierwszej wypłacie ryczałtu po ich przyjęciu. Prowadzenie ewidencji butów ustaje. Buty naprawione, a znajdujące się w magazynie można wydać w miarę potrzeby najwięcej potrzebującym. O ile w magazynie znajdują się stare buty, lecz cholewy nadają się do przeróbek np. na torby, należy cholewy te zebrać i zawiadomić Kom. Gł. do dnia 1 grudnia b. r. o ilości sztuk takich cholew. Komenda Główna P. P. wyda po 1 grudnia w tej sprawie specjalne zarządzenie.

O. 1409 z d. 10/XII 1926 r.

Ekwiwalent mundurowy.

Jeden z kierowników gospodarczych informował wyższych funkcjonarjuszów p. p., że ekwiwalent mundurowy wypłacony w październiku 1926 r. został wyasygnowany za rok bieżący. Zechce Pan Komendant podać do wiadomości wyższych funkcjonarjuszów, że ekwiwalent mundurowy w myśl pisma Min. Skarbu z dn. 20 grudnia 1923 r. L. 3680/DB./2 wypłaca się „zgóry za 12 miesięcy, t. j. za czas od dnia 1 października r. b. do dnia 1 października r. nast.

O. 1088 z d. 31/VIII 1924 r.

W sprawie pensji dla osób odznaczonych orderem „Virtuti Militari".

W wykonaniu art. 5 Ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 409) w sprawie pensji, przywiązanej do orderu „Virtuti Militari", Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dnia 2 sierpnia 1924 r. L. D. K. 4083/W. A. K., rozesłanem do wszystkich Izb skarbowych zarządziło, co następuje:

Po otrzymaniu od Kapituły Orderu wykazu osób, odznaczonych orderem „Virtuti Militari", które to wykazy będą sporządzone w 2 egzemplarzach według kas skarbowych właściwych ze względu na miejsce zamieszkania osób odznaczonych, Izby skarbowe prześlą po 1 egzemplarzu tych wykazów Kasom skarbowym i polecą im wypłacić jednorazowo przysługującą za każdy order pensję za rok 1924, w wysokości 300 zł., wyraźnie trzysta złotych, osobom odznaczonym orderem względnie przez nie upoważnionym po przedstawieniu dekretu (legitymacji), stwierdzającego nadanie orderu i dokumentu osobistego o charakterze prawno-publicznym, oraz sprawdzeniu tożsamości osoby z wykazem.

Kasy skarbowe mają wypłacić pensję orderową tylko tym osobom, które figurują w wykazach, przesłanych im przez Izbę skarbową.

W razie gdy osoba, uprawniona do podjęcia pensji orderowej, zamieszka w międzyczasie w innej miejscowości i w wykazie miejscowej Kasy skarbowej nie figuruje ta ostatnia może wypłacić pensję tylko na podstawie pisemnego upoważnienia tej Izby Skarbowej, do Okręgu której należy dana osoba według wykazu Kapituły Orderu.

Przeniesienie wypłaty z jednej Kasy do drugiej winno być uwidocznione w wykazach, znajdujących się w Kasach i Izbach skarbowych.

Pensję orderową za rok 1924 wypłacą Kasy skarbowe wszystkim osobom odznaczonym orderem „Virtuti Militari" za wyjątkiem wojskowych W. P. w czynnej służbie oraz funkcjonarjuszów państwowych, zajętych w instytucjach wojskowych, którym wypłacają pensję orderową właściwe komisje gospodarcze W. P. na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu.

Dokonane wypłaty winny Kasy skarbowe odnotować w wykazach i zarachować je na dział 4 § 10 budżetu Ministerstwa Skarbu na podstawie osobnych pokwitowań osób, podejmujących pieniądze.

Po dokonaniu ostatniej wypłaty Kasy skarbowe winny dołączyć do miesięcznego wykazu szczegółowego oryginalny wykaz osób odznaczonych, otrzymany za pośrednictwem Izby skarbowej od Kapituły Orderu.

Otrzymane z Kas skarbowych miesięczne wykazy szczegółowe, zawierające dokonane wypłaty, winny Izby skarbowe sprawdzić i dokonanie wypłat uwidocznić w zachowanych u siebie drugich egzemplarzach wykazów osób odznaczonych.

Ponieważ w budżecie na rok 1924 nie jest przewidziany kredyt na wypłatę pensji kawalerów „Virtuti Militari", lecz będzie dopiero uwzględniony w ramach dodatkowej ustawy skarbowej na rok 1924, Izby skarbowe zatrzymają u siebie przesłane im w terminie do 10 września 1924 r. przez Komisje gospodarcze W. P. celem zrefundowania, wykazy wypłaconych kwot wraz z odpisami list wypłat do czasu otrzymania z Ministerstwa Skarbu odpowiednich zarządzeń.

Niniejsze rozporządzenie dotyczy wypłaty pensji orderowej za lata ubiegłe; za przyszłe, będą wydane oddzielnie.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 2 sierpnia 1924 r. L. D. K. 4083/W. A. K., rozesłanem do władz centralnych zawiadomiło, że co do mieszkających zagranicą obywateli polskich, odznaczonych orderem „Virtuti Militari", zostanie wydane osobne zarządzenie.

O. 985 z d. 26/IV 1924 r.

Zapomogi. Zauważyłem, że dysponowanie funduszem zapomogowym wdów i sierot po policjantach niezawsze odbywa się sprawiedliwie, co przypisuję brakowi dokładnej ewidencji w niektórych okręgach.

W celu uniknięcia skarg i krytyki na łamach prasy co już niejednokrotnie miało miejsce, polecam we wszystkich okręgach zaprowadzić ścisłą ewidencję wdów i sierot po policjantach z zaznaczeniem w niej wszystkich tych danych, które mogą wpłynąć na przyznanie lub wysokość zapomogi, a mianowicie: jakie środki utrzymania posiada wdowa, ile ma dzieci i w jakim wieku, czy dzieci zarobkują, czy wdowa wyszła powtórnie zamąż; dane te powinny być uzupełniane najrzadziej raz na rok.

W tych okręgach, w których funduszem zapomogowym dysponują Kasy Zapomogowe, Pp. Komendanci winni spowodować, aby ewidencję taką prowadziły zarządy kas z tem, że organa policji państwowej będą współdziałać w zbieraniu potrzebnych danych, a sama ewidencja będzie w każdej chwili dostępna do użytku władz policyjnych.

O. 1408 z d. 1/XII 1926 r.

Fundusz zapomogowy. Fundusz zapomogowy § 2) przekazywany miesięcznie do dyspozycji Pana Komendanta przeznaczam wyłącznie dla funkcjonarjuszów niższych. Uzasadnione wnioski na wypłatę zapomóg, względnie nagród dla funkcjonarjuszów wyższych, skieruje Pan Komendant do Komendy Głównej do mojej dyspozycji. W razie uwzględnienia wniosku odpowiednie fundusze będą przekazywane.

O. 928 z d. 21/II 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. O. B. R. 851 z d. 11/II 1924 r.).

Wykonanie art. 7 ustawy emerytalnej z dn. 11.XII 1923 r. Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46. (Opłaty emerytalne). W wykonaniu art. 109 i 7 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46 z 1924 r.), Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem z dnia 26 stycznia r. b. L. 673/W. Em. Adm. zarządziło, co następuje:

Od dnia 1.X 1923 r. należy potrącać co miesiąc opłatę w wysokości 3% od miesięcznego uposażenia, pobieranego przez funkcjonarjuszów państwowych w służbie czynnej i na emeryturze. Opłacie tej nie podlegają funkcjonarjusze mianowani prowizorycznie, lub przyjęci na próbę (praktykanci), jakoteż kontraktowi. Opłatę powyższą należy pobierać od stałego uposażenia, wypłacanego na dzień 1-go danego miesiąca, a przypadającego z art. 3 ustawy z dnia 9.X 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924) łącznie z dodatkiem regulacyjnym, dalej od dodatku ekonomicznego (rodzinnego) oraz dodatków, wymienionych w art. 18 ustawy z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 z 1924 r. poz. 46), wchodzących w skład uposażenia emerytalnego jednakowoż bez uwzględnienia ewentualnych dodatków stołecznych i kresowych. Opłaty zaległe za czas poprzedni należy pobierać według wartości mnożnej za każdy poszczególny przypadający miesiąc, ustalonej odpowiednim rozporządzeniem Rady Ministrów i ogłoszonem w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej.

Przy osiągnięciu uposażenia wyższej grupy, lub szczebla, albo uzyskania, względnie podwyższenia dodatku zaliczalnego do emerytury (art. 18 ustawy emerytalnej) należy pobierać opłatę 3%-ową od uposażenia dotychczasowej grupy, względnie szczebla lub dotychczasowego dodatku zaliczalnego do emerytury, zarazem od różnicy nadwyżki uposażenia należy potrącać połowę, przez przeciąg 1-go roku w ratach miesięcznych według wartości mnożnej, określonej na przypadający miesiąc.

Według tych samych zasad opłacają emeryci 3%-ową opłatę od uposażenia emerytalnego łącznie z dodatkiem regulacyjnym od dodatku ekonomicznego i dodatków, określonych w art. 18 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 z 1924 r. poz. 46) opłacie tej nie podlegają pensje wdowie i sieroce.

O. 938 z d. 1/III 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. OBR. 1016 z d. 19/II 1924 r.).

W sprawie opłat emerytalnych. W sprawie potrącenia 3%-owych, względnie 5%-owych opłat w myśl art. 7 ustawy emerytalnej z 11.XII.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 z 1924 r. poz. 46), Ministerstwo Skarbu powołując się na swój okólnik z dnia 26 stycznia r. b. L. 673/W. Em. Adm. OBR. 851) pismem okólnem z dnia 11 lutego r. b. L. 1117/W. Em. Adm. wyjaśniło, co następuje:

opłaty należy obliczać nie w punktach, lecz w procentach od uposażenia (łącznie z dodatkami regulacyjnym, rodzinnym i wymienionymi w art. 18 ustawy emerytalnej), przyczem nie należy potrącać kwoty podatku dochodowego, przypadającego od poszczególnych wyżej wymienionych części uposażenia.

O ile chodzi o opłaty od t. zw. dopłat do uposażeń, przypadających w myśl art. 5 Ustawy o uposażeniu z dnia 9 października 1923 r., wyjaśnia się, iż z uwagi na to, że dopłaty te są uzupełnieniem uposażenia, przypadającego na dany miesiąc, a ponadto, ponieważ art. 7 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. nie zwalnia tych dopłat od obowiązku uiszczenia opłat emerytalnych, przeto należy opłaty te pobierać również od wspomnianych dopłat, przyczem odnośnie obliczania mają zastosowanie wskazówki, podane w ust. 1 niniejszego okólnika.

Powyższe podaję do wiadomości, stosowania się i wydania dalszych zarządzeń podwładnym urzędom.

R. 257.

I. Zwrot opłat emerytalnych. Podaję do wiadomości i ścisłego wykonania Pp. Komendantom Okręgowym P. P., że zgodnie z decyzją Ministerstwa Skarbu z dnia 1 maja r. b. za Nr. 3480/Em., funkcjonarjusze państwowi, zwolnieni ze służby państwowej na własną prośbę, lub w drodze dyscyplinarnej, — nie mają prawa do żądania zwrotu uiszczonych w służbie czynnej opłat emerytalnych. Funkcjonarjuszom tym nie należy również wydawać poświadczeń na dokonane potrącenia emerytalne.

O. 1434 z d. 29/I 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. OB. 184 z d. 17/I 1927 r.).

Podatek dochodowy od uposażenia. Według oznajmienia Ministerstwa Skarbu niektóre władze, asygnujące pobory, opierając się na przepisie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 11 lutego 1924 roku L. 1117/W. Em./Adm. (okólnik Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 19.II.1924 r. Nr. OBR. 1016 kol. Nr. 19), nie pobierają podatku dochodowego od części uposażenia, potrącanego pracownikom tytułem opłaty emerytalnej.

Z uwagi, że powołany okólnik, zawierający wyłącznie wskazówki co do obliczenia opłaty emerytalnej, nie normuje zaś sprawy podatku dochodowego, nadto, że zgodnie z przepisem ustępu drugiego art. 110 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z r. 1925 poz. 411) dochody z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, opodatkowuje się w całości, nie stosując do nich jakichkolwiek odliczeń należy zarządzić, aby, poczynając od najbliższej wypłaty uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, nie wyłączano z podstaw opodatkowania części uposażenia potrącanej pracownikowi tytułem opłaty emerytalnej.

Przepis pisma ok. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 9/VIII 1924 r. Nr. A. B. 5079 o wyłączeniu z podstaw wymiaru podatku dochodowego dodatku na mieszkanie pozostaje w mocy.

W sprawie wyrównania należności podatkowej za poprzedni okres nastąpi oddzielne zarządzenie.

O powyższem Min. Spraw Wewnętrznych zawiadamia zgodnie z pismem ok. Ministerstwa Skarbu z dnia 10.I r. b. Nr. DPO. 6549/II/26.

O. 1410 z d. 11/XII 1926 r.

(Prok. Gen. L. 32710/8515/26. F. 45/823. Min. Sk. Dep. pod. L. DPO. 5739/II).

Podatek dochodowy od zapomóg. W odpowiedzi na pismo Generalnej Dyrekcji z dnia 29.IX.1926 r. Nr. 3987/I w kwestji potrącania podatku dochodowego od zapomóg, udzielanych pracownikom pocztowym, Prokuratorja Generalna oznajmia, co następuje:

Według art. 6 ustawy o państwowym podatku dochodowym (w brzmieniu ogłoszonem Rozporządzeniem Min. Skarbu z dnia 30.IV 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 58 poz. 411) za dochód uważa się sumę wszystkich przychodów w pieniądzach lub wartościach pieniężnych, otrzymanych z poszczególnych źródeł, wymienionych w art. 3, a więc m. i. wszystkich przychodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę. Art. 20 cyt. ustawy wyjaśnia bliżej, że „za dochód z uposażeń służbowych, emerytur i z najemnej

pracy uważa się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzach lub w naturze, jakie podatnik uzyskuje ze swego stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy łącznie ze wszystkiemi dochodami".

Z zestawienia powyższych przepisów wynika, zdaniem Prokuratorji Generalnej, że zapomogi udzielane w wyjątkowych wypadkach funkcjonarjuszom państwowym podpadają pod wyżej określony dochód z uposażenia służbowego, są to bowiem, zdaniem Prokuratorji, jednorazowe dodatki do wynagrodzenia, jakie funkcjonarjusz państwowy uzyskuje ze swego stosunku służbowego. Otrzymywane przez funkcjonarjuszów państwowych jednorazowe zapomogi nie pozostają w zupełnem oderwaniu od uposażeń służbowych normalnie przez nich otrzymywanych, lecz stanowią, zdaniem Prokuratorji, jednorazowy dodatek do tegoż uposażenia, uzasadniony jakimś nadzwyczajnym wypadkiem, wobec którego normalnie otrzymywane uposażenie nie wystarcza na pokrycie wydatków takim wypadkiem spowodowanych.

Art. 111 cyt. ustawy przewiduje wyraźnie potrącenie podatku dochodowego także od „jednorazowych wynagrodzeń". Prokuratorja Generalna nie widzi podstawy, dla której jednorazowe zapomogi nie podpadałyby pod pojęcie jednorazowych wynagrodzeń, wymienionych w powyższym artykule.

Zapomoga nie traci charakteru dochodu z tego powodu, że służy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków, spowodowanych nieszczęśliwymi wypadkami i t. p., tak, jak wogóle dochód w rozumieniu art. 6 i w szczególności w rozumieniu art. 20 nie traci swego charakteru dochodu z tego powodu, że z dochodów tych podatnik musi ewentualnie pokryć wydatki z rozmaitych tytułów, które dorównują wysokości tego dochodu lub ją nawet przewyższają.

Prokuratorja Generalna nie podziela zapatrywania Generalnej Dyrekcji, jakoby zapomogi stanowiły istotnie darowiznę w rozumieniu art. 7 ustawy o pod. dochod. Przez darowizny, wymienione w tym artykule, obok spadków, legatów i t. d., rozumieć należy darowizny w ścisłem, prywatno-prawnem tego słowa znaczeniu, natomiast w publiczno-prawnym stosunku funkcjonarjuszów państwowych do Państwa ma też wszelkie otrzymywane przez nich wynagrodzenie łącznie z zapomogami charakter świadczenia publiczno-prawnego.

Z powyższych motywów jest Prokuratorja zdania, że jednorazowe zapomogi podpadają pod pojęcie jednorazowych wynagrodzeń i podlegają opodatkowaniu w myśl ustawy o podatku dochodowym.

Na takiem stanowisku stoi też Ministerstwo Skarbu w rozporządzeniu z dn. 21.IX 1923 r. Dz. Ust. Nr. 96 poz. 766, normującem sposób potrącenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych i t. d., gdzie w § 3 do jednorazowych wynagrodzeń zaliczone są remuneracje, zapomogi i t. p.

O. 1421 z d. 10/I 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. I OB. 12992 z d. 28/XII 1926 r.).

Potrącenia z uposażenia. W związku z interpretacją art. art. 47 i 48 ustawy o państwowej służbie cywilnej, przyjętą przez Najwyższy Trybunał Administracyjny przy rozstrzyganiu pewnej konkretnej sprawy potrąceń z uposażenia — wyjaśnia się, że przez uposażenie, przypadające do wypłaty, z którego mogą być dokonywane potrącenia, przewidziane w art. art. 47 i 48 ustawy o państwowej służbie cywilnej, należy rozumieć uposażenie, należące się funkcjonarjuszowi po potrąceniu podatku dochodowego od uposażenia, opłat emerytalnych oraz raty spłacanej zaliczki.

O powyższem zawiadamiam zgodnie z okólnikiem P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.XII.1926 r. Nr. 17630.

O. 1052 z d. 21/VII 1924 r.

Potrącanie składek z pensji funkc. p. p. Do Komendy Głównej wciąż nadchodzą anonimowe skargi niższych funkcjonarjuszów na wymuszanie przez przełożonych różnych składek. Przełożeni na podstawie rzekomo dobrowolnej zgody strącają z poborów funkcjonarjuszów pewne sumy na zakup stołów, materjałów piśmiennych, toreb, smarów i t. p. W jednej Komendzie powiatowej strącano nawet składki na zakup automobilu. Komenda Główna zezwala na strącanie z poborów tylko takich składek, które mogą być użyte na cele samopomocy funkcjonarjuszów policji, a więc na kasy zapomogowe, na domy zdrowia, ambulatorja i t. p. Gdy zachodziła gwałtowna potrzeba sanacji Skarbu Państwa i społeczeństwo zmuszone było ponieść wielkie ofiary, Komenda Główna nie zawahała się zażądać tych ofiar od wszystkich funkcjonarjuszów korpusu policji i zaproponowała kupno akcji Banku Polskiego. Wszelkie potrącenia z poborów na inne cele Komenda Główna uważa za akt samowoli ze strony przełożonych i z całą stanowczością zabrania raz na zawsze takich potrąceń.

Funkcjonarjusze policji są tak nisko uposażeni, że pobory nawet bez potrąceń, zaledwie starczą im na życie, uważam więc wszelkie potrącenia z poborów na cele niezwiązane z samopomocą za demoralizujące i wysoce szkodliwe. Pp. Komendaci Okrę-

gowi zechcą niezwłocznie zabronić swym podwładnym organom dokonywania tych potrąceń, co do których Komenda Główna wypowiedziała swe zdanie. Winnych niestosowania się do mego rozporządzenia należy pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

O. 1065 z d. 6/VIII 1924 r.

Potrącanie składek z pensji funkc. p. p.

Wobec zapytania jednej z Komend Okręgowych, czy w myśl okólnika Kom. Gł. Nr. 1052 zabronione jest ściąganie dobrowolnych składek na bibljoteki wyjaśniam, że te winny być traktowane, jako pewien rodzaj samopomocy funkcjonarjuszów policji, jeżeli nie materjalnej, to duchowej. Należy jednak bacznie uważać, aby składki na bibljoteki były dobrowolne i aby z nich istotnie mogli korzystać niżsi funkcjonarjusze-członkowie.

R. 284.

VI. Potrącanie z poborów funkc. policji różnych składek.

Uzupełniając mój rozkaz w okólniku Nr. 1052, niejednolicie stosowany przez poszczególnych przełożonych, zarządzam:

Przymusowe potrącenia z poborów funkcjonarjuszów policji mogą być dokonywane tylko, o ile w każdym poszczególnym wypadku istnieje odpowiedni przepis prawny lub wyrok sądowy.

Potrącania dobrowolne, t. j. z poborów tych funkcjonarjuszów, którzy się zobowiązali płacić pewną sumę przy każdej wypłacie pensji, mogą być dokonywane przez wypłacających tylko na następujące cele: na kasę samopomocy policji, na policyjny dom zdrowia, na gazetę „Na Posterunku".

Wszelkie inne potrącania z poborów są wzbronione. Jeżeli poszczególni funkcjonarjusze lub ogół ich zobowiązali się płacić pewne sumy na określony cel, to mogą wybrać kogoś z pośród siebie lub z poza swego grona, celem przypilnowania regularnego płacenia i ewentualnie zbierania składek. Pośredniczenie urzędu wypłacającego pobory między funkcjonarjuszem policji a jego wierzycielem w formie zatrzymywania części poborów, nawet dobrowolnie zadeklarowanej, jest wzbronione.

R. 344.

I. Nieprawne potrącenia przymusowych składek z poborów funkc. p. p.

Do wiadomości mojej doszło, że wbrew okólnikowi Komendy Głównej Nr. 1052 z dnia 21.VII.1924 Nr. 21669 i rozkazowi Nr. 284 p. VI procedura obciążania funkcjonarjuszów p. p. różnemi przymusowemi składkami na cele gospodarcze, towarzyskie i inne jest w dalszym ciągu w poszczególnych jednostkach p. p. praktykowana, a potrącanie takich składek z poborów służbowych powtarza się.

Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim, aby wszystkie organa inspekcyjne kontrolowały ścisłe przestrzeganie postanowień wymienionego okólnika i rozkazu przez sprawdzanie list płacy w jednostkach wypłacających pobory przy każdej okazji lustracji tych jednostek w momencie następującym bezpośrednio po uskutecznionej wypłacie lub przez sporadyczne wizytacje w momencie wypłacania poborów. Komendantów jednostek, gdzie przekroczenie tego rodzaju zostanie stwierdzone, oraz ich bezpośrednich przełożonych, winnych niedozoru, należy bezwzględnie pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 350.

XIII. Potrącanie z poborów funkc. p. p. wkładek menażowych.

Na podstawie § 26 przepisów koszarowych (rozkaz Kom. Gł. Nr. 123), uzupełniając p. VI rozkazu Kom. Gł. Nr. 284, zezwalam na potrącanie wkładek menażowych analogicznie do wypadków, wymienionych w ustępie 3-cim cytowanego rozkazu. W razie zwolnienia funkcjonarjusza w trybie art. 116 dług menażowy należy potrącić przy wypłacie odprawy.

O. 1073 z d. 11/VIII 1924 r.

(Min. Skarbu L. DK. 7040/C. Kas. z d. 22/VII 1924).

Zarachowanie potrąceń na Kasę Chorych.

Potrącane z poborów służbowych funkcjonarjuszów kontraktowych $^2/_5$ części opłaty do Kas Chorych zarachowane są bądź do depozytu danej władzy asygnującej, bądź na wznowienie kredytu „Opłaty do Kas Chorych". Ten drugi sposób zarachowywania nastręcza trudności ze względu na niemożność zastosowania się do wymagań § 59 Instrukcji dla Kas skarbowych, przyczem nieuniknione są (szczególnie w początku roku) takie wypadki, że zostaje wznowiony kredyt, z którego jeszcze nie było dokonanego wydatku.

W celu wprowadzenia jednolitego zarachowywania powyższych potrąceń, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń, ażeby kwoty, potrącone z poborów na

rzecz Kasy Chorych, nie były asygnowane równocześnie z uposażeniem, lecz pozostawione w kredycie do czasu rozrachunku z Kasą Chorych.

W listach płacy należy uwidocznić te kwoty i zmniejszyć o nie sumę do wyasygnowania. Przy obrachunku z Kasą Chorych władze wyasygnują jedną asygnację $^2/_5$ opłat (czyli kwoty potrącone) z kredytu na uposażenie, a pozostałe $^3/_5$ z kredytu.

O. 918 z d. 7/II 1924 r.

(Prez. R. Min. Nr. 544).

Bezprocentowe zaliczki na uposażenie.

Na zasadzie art. 15 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) oraz § 1 art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), zarządzam, co następuje:

I. Zgodnie z wyżej przytoczonemi przepisami ustaw uposażeniowych bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane:

a) tym funkcjonarjuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), którzy posiadają nominację w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) względnie analogicznych postanowień ustaw, dotyczących stosunku służbowego pracowników państwowych kolei żelaznych, pracowników poczt, telegrafów i telefonów (zajętych przy służbie eksploatacyjnej państwowego zarządu pocztowego) oraz nauczycieli wszystkich szkół państwowych, zaś w odniesieniu do funkcjonarjuszów państwowych, zajmujących stanowiska służbowe na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego w rozumieniu analogicznych postanowień ustawy o urzędnikach Rzeszy (Reichsbeamtengesetz) w brzmieniu noweli z dnia 18 maja 1907 r. Dziennik Ustaw Rzeszy niemieckiej (Reichsgesetzblatt) Nr. 245;
b) oficerom oraz zawodowym szeregowym, jak również
c) sędziom i prokuratorom.

II. Wszystkim innym funkcjonarjuszom państwowym, w szczególności państwowym pracownikom kontraktowym (z wyjątkiem wymienionych w p. XVI), funkcjonarjuszom państwowym mianowanym do odwołania (prowizorycznie), praktykantom oraz kandydatom na stanowiska sędziowskie, zaliczki na uposażenie nie mogą być udzielane.

Zaliczki na uposażenie nie mogą być również udzielane urzędnikom w stanie nieczynnym względnie w stanie rozporządzalności (art. 54 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej oraz analogiczne postanowienia innych ustaw w przedmiocie stosunku służbowego funkcjonarjuszów państwowych), funkcjonarjuszom zawieszonym w urzędowaniu, funkcjonarjuszom pozostającym na urlopie bezpłatnym oraz tym funkcjonarjuszom, którym wypowiedziano stosunek służbowy.

III. Zaliczki mogą być udzielane tylko na pokrycie wydatków, spowodowanych chorobą petenta, chorobą lub śmiercią tych członków rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany, na spłatę długów powstałych bez winy proszącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości (np. ubrania, bielizny i t. d. skutkiem kradzieży, rabunku, pożaru lub powodzi), na pokrycie wydatków związanych z wstąpieniem w związki małżeńskie funkcjonarjusza lub jego dzieci ślubnych, uprawnionych i pasierbów, w wypadkach powiększenia się rodziny oraz konieczności ponoszenia wydatków związanych z prowadzeniem podwójnego gospodarstwa domowego z powodu niemożności otrzymania mieszkania.

Z powodu choroby zaliczki mogą być udzielane na pokrycie takich wydatków, które nie obciążają Skarbu Państwa na zasadzie przepisów, normujących pomoc lekarską dla funkcjonarjuszów państwowych i osób wojskowych.

W innych w ustępie 1 niniejszego punktu nieprzewidzianych wypadkach mogą być zaliczki udzielane tylko za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu.

IV. Uwzględnienie prośby o udzielenie zaliczki zależne jest od udowodnienia przez petenta, że w danym wypadku ma miejsce jedna z wymienionych pod III okoliczności, przyczem winne być wzięte pod uwagę również kwalifikacje służbowe petenta.

V. W wyjątkowych wypadkach, szczegółowo uzasadnionych, zaliczka może być udzieloną przed ostateczną spłatą poprzedniej zaliczki, przyczem należy jednak zasięgnąć decyzji Ministra Skarbu.

VI. Zaliczki na uposażenie przyznaje się w punktach do wysokości trzymiesięcznego uposażenia (art. 3 i 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. — Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924 oraz art. 4, 5, 8, 10 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów — Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), przyczem zwrot zaliczki udzielonej do wysokości jednomiesięcznego uposażenia następuje w nie więcej niż sześciu, zaliczki udzielonej do wysokości dwumiesięcznego uposażenia w nie więcej niż dwunastu, zaś zwrot zaliczki w wymiarze wyższym w nie więcej niż dwudziestu czterech ratach miesięcznych.

VII. Kwotę zaliczki otrzymuje się mnożąc ilość punktów przez mnożną, ustaloną na

zasadzie art. 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) na miesiąc, w którym następuje wypłata.

Jeżeli zaliczka zostaje udzielona w ściśle określonej kwocie w markach (a nie w stosunku do miesięcznego uposażenia), natenczas należy kwotę tę przeliczyć na punkty, dzieląc ją przez mnożną, określoną w ustępie pierwszym.

VIII. Zwrot zaliczek na uposażenie następuje w punktach w ten sposób, że zaliczkę w punktach dzieli się przez cyfrę, wyrażającą ilość ustalonych rat zwrotnych, przyczem ułamki punktu skreśla się. Obliczoną ratę zwrotną w punktach potrąca się począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po przyznaniu zaliczki od ilości punktów, stanowiących uposażenie osoby, której udzielono zaliczkę. Potrącenia mają miejsce przy wypłatach w dniu 1-go każdego miesiąca.

IX. Przyznawanie zaliczek funkcjonarjuszom państwowym, zajmującym stanowiska służbowe we władzach naczelnych, przysługuje tymże władzom, z wyjątkiem osób, stojących na czele tych władz, którym przyznaje zaliczki Prezes Rady Ministrów. Przyznawanie zaliczek funkcjonarjuszom władz I i II instancji przysługuje władzom podległym bezpośrednio władzom naczelnym z wyjątkiem osób, stojących na czele tychże władz, którym to osobom zaliczki przyznawać będą władze naczelne.

Przyznawanie zaliczek w wymiarze wyższym niż dwumiesięczne uposażenie wymaga w każdym wypadku uprzedniej zgody Ministerstwa Skarbu.

X. W wypadku wystąpienia ze służby państwowej należy zaległe raty zaliczki potrącić w całości względnie zażądać zwrotu zaliczki w całości.

XI. W razie śmierci funkcjonarjusza państwowego przed wpłatą zaliczki, dług z powyższego tytułu obciąża jego spadkobierców do wysokości odziedziczonego majątku zgodnie z przepisami obowiązujących ustaw cywilnych.

XII. W sprawie umorzenia nieściągalnych rat zaliczek na uposażenie obowiązują postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 21 listopada 1923 r. L. 1220/DB.8 z tą zmianą, że zarachowanie kwot uznanych za nieściągalne winno nastąpić na § 1 poz. 1 względnie 2 budżetu.

XIII. Kontrola regularnych spłat udzielonych zaliczek należy do obowiązku władz asygnujących uposażenie służbowe.

XIV. Okólnik niniejszy uzupełniają przepisy dotyczące funduszu, przeznaczonego na wypłatę zaliczek, oraz sposobu wystawiania i realizowania odnośnych asygnacji.

XV. Okólnik niniejszy obowiązuje od dnia dzisiejszego.

Przepisy niniejszego okólnika nie dotyczą zaliczek, pobranych przed dniem 21 stycznia 1924 r.

XVI. Przepisy zawarte w niniejszym okólniku należy analogicznie stosować od terminu określonego wyżej do tych funkcjonarjuszów kontraktowych, którzy w myśl dotychczas obowiązujących rozporządzeń b. Ministerstw Austr., normujących ich stosunek służbowy, mają prawo do zaliczek na uposażenie (np. pomocnicy kancelaryjni) w myśl § 18 rozporządzenia wszystkich Ministerstw z dnia 27 września 1914 r. L. 21 austr. Dz. p. p.

O. 1080 z d. 23/VIII 1924 r.

(Min. Skarbu L. 2032/DB./I z d. 5/VII 1924 r.).

W sprawie zaliczek na uposażenie.

Wskutek pisma Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów z dnia 26 maja 1924 r. L. 2883/II w sprawie wyjaśnienia postanowień ustępu 3 i 5 okólnika Nr. 9 Prezydjum Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. L. 544 intymowanego tut. pismem okólnem z dnia 25.I 1924 r. OBR. 553, a mianowicie:

1. Jak należy rozumieć użyte słowa: „prawnie obowiązany" i

2. Czy po całkowitej spłacie pobranej zaliczki możliwem jest w tym samym roku kalendarzowym udzielenie zaliczki ponownej bez specjalnej zgody Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów oznajmia co następuje:

Ad 1. Za rodzinę, do której utrzymania funkcjonarjusz jest prawnie obowiązany, w rozumieniu okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. L. 544, należy uważać nietylko członków rodziny w znaczeniu art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ustaw Nr. 116 poz. 924), lecz także członków rodziny w znaczeniu odnośnych postanowień ustawy cywilnej.

Biorąc pod uwagę, że w rodzinie funkcjonarjusza znajdują się nieraz osoby, do których utrzymania on prawnie nie jest obowiązany, lecz faktycznie z pewnych uzasadnionych powodów utrzymywać musi i ponosić także koszta w razie ich choroby lub śmierci — można przyznać w drodze wyjątku za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu funkcjonarjuszowi zaliczkę na uposażenie z powodu kosztów leczenia i pogrzebu tych osób, ale tylko pod warunkiem, że fakt utrzymywania takich osób będzie ponad wątpliwość stwierdzony i uzasadniony.

Ad 2. Udzielenie powtórnych zaliczek po *całkowitej* wpłacie poprzedniej zaliczki nie wymaga porozumienia się z Ministerstwem Skarbu, wskazanem by jednak było ze względu na ograniczony fundusz zaliczkowy, którego nie wznawia się zwrotnemi ratami

zaliczkowemi, by powtórnych zaliczek udzielano rzeczywiście w wyjątkowych i szczegółowo uzasadnionych wypadkach.

R. 180 z d. 30/IX 1922 r.

III. Zaliczki urzędników zwolnionych.

Wobec często napływających od Komend Okręgowych zapytań jaki system należy stosować do urzędników kwalifikujących się do zwolnienia z powodu niezdolności lub przekroczeń służbowych, a których rachunek obciążony jest niespłaconemi zaliczkami lub innemi należnościami, wyjaśniam, że zwalniając funkcjonarjuszów w terminie wywołanym koniecznością służbową, należności od nich należy egzekwować w drodze sądowej, jeżeli dobrowolnie regulować nie zechcą.

O. 884 z d. 17/XII 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OBR. 8249 z d. 2/XII 1923 r.).

Przedmiot: Umorzenie nieściągalnych zaliczek na płacę. K. Gł. Nr. 6678.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 21.XI b. r. L. 1220/DB./8 w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli Państwowej w sprawie umorzenia nieściągalnych rat zaliczek na uposażenie służbowe zarządziło, co następuje:

Zaliczka na uposażenie służbowe stanowi zobowiązanie prywatno-prawne funkcjonarjusza państwowego skutkiem czego za zobowiązanie to odpowiada całym swoim majątkiem odnośny funkcjonarjusz państwowy, względnie w razie śmierci jego spadkobiercy do wysokości odziedziczonego majątku.

Z powyższego wynika, że umorzenie nieściągalnych rat zaliczek może mieć miejsce tylko w następujących wypadkach:

a) jeżeli wdrożone za pośrednictwem Prokuratorji Generalnej kroki sądowe celem dochodzenia tej wierzytelności Skarbu Państwa pozostały bez wyniku;
b) jeżeli na podstawie aktów konkretnej sprawy można dojść do wniosku, że wartość wierzytelności Skarbu Państwa jest mniejszą od przypuszczalnych kosztów jej dochodzenia;
c) jeżeli sąd właściwy zaniechał przeprowadzenia pertraktacji spadkowej dla braku majątku po zmarłym dłużniku.

W wypadkach ad a) i c) do umorzenia niespłaconych rat zaliczki powołaną jest władza asygnująca uposażenie służbowe, która to władza wdraża również kroki sądowe za pośrednictwem Prokuratorji Generalnej: natomiast w wypadku ad b) wymagana jest zgoda Izby skarbowej, w której Okręgu znajduje się siedziba urzędowa władzy asygnującej uposażenie służbowe.

Kwoty, uznane w myśl powyższych postanowień, za nieściągalne, należy zarachować na § 1 poz. 1-b, wzgl. 2-b (o ile umarza się zaliczkę, udzieloną funkcjonarjuszowi niższemu) budżetu władzy asygnującej uposażenie służbowe z tem, że o ile umarza się zaliczkę, udzieloną na zasadzie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 6 kwietnia 1921 r. L. 54 D. B. (okólnik Min. Spraw Wewn. Nr. 10 z dnia 14.IV.1921 r), władza asygnująca uposażenie służbowe winna wystawić asygnację na przelew odnośnej kwoty z § 1 poz. 1-b, wzgl. 2-b swego budżetu do sum obrotowych Ministerstwa Skarbu.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się, uchylając równocześnie reskrypt okólnikowy Min. Spraw Wewn. w tejże sprawie z dnia 12 grudnia 1921 r. Nr. Pr. B. 4251.

Pismo K. Gł. 11355 z d. 3/IV 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 1000 z d. 16/II 1925 r.).

Umorzenie nieściągalnych zaliczek na płace.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1923 r. Nr. OBR. 8249 (Nr. 140) w sprawie umorzenia nieściągalnych zaliczek na płace uzupełniam na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 4.II b. r. L. 4376 — w tym kierunku, że umorzenie niespłaconych rat zaliczki na uposażenie może nastąpić i wówczas, gdy w wyniku dochodzeń administracyjnych (policyjnych) ustalono, iż zmarły funkcjonarjusz nie pozostawił żadnego majątku.

Pismo K. Gł. 13978 z d. 13/V 1925 r.

(Min. Skarbu L. 556/DB/I z d. 2/IV 1925 r.).

Umorzenie nieściągalnych należytości skarbowych.

Ministerstwo Skarbu oznajmia swą zgodę na stosowanie okólnika z dnia 21 listopada 1923 r. L. 1220 D. B. 8 w sprawie umorzenia nieściągalnych zaliczek, uzupełnionego okólnikiem z dnia 4 lutego 1925 r. L. 4376, do innych zobowiązań pieniężnych osób, po-

zostających w służbie państwowej, względnie osób, które pozostawały w służbie państwowej, o ile zobowiązania te powstały w związku ze służbą państwową.

R. 228.

V. Wypłacanie odprawy funkc. p. p., zwalnianym w trybie art. 116 Ust. o sł. cyw.

Na skutek decyzji Ministerstwa Skarbu z dnia 4 b. m. Nr. 4092 wyjaśniam, że odprawa funkcjonarjuszom p. p., zwalnianym w trybie art. 116 Ust. o sł. cyw., winna być wypłacana w wysokości 3-ch miesięcznych poborów jednorazowo i równocześnie przy zwolnieniu, przyczem za podstawę obliczenia przyjmuje się ostatnie wypłacone uposażenie miesięczne, łącznie z ewent. wypłaconem w danym miesiącu wyrównaniem uposażenia za ten miesiąc, bez uwzględnienia wyrównań, przyznanych w następnych miesiącach, chociażby wyrównania te obliczone były na podstawie wzrostu kosztów utrzymania w miesiącu, w którym funkcjonarjusz pozostawał na służbie.

O. 1116 z d. 10/X 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. AB. 5888 z d. 19/IX 1924 r.).

Odprawy przy zwolnieniu ze służby funkcjonarjuszów państwowych.

Okólnikiem z dnia 4 września 1924 r. L. 1753/DB./Em. Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

Art. 44 Ustawy z dnia 11.XII.1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 6 ex 1924) w brzmieniu art. 1 ustęp e) ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 18), uchylił częściowo postanowienia art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17.II.1922 r. (Dz. Ust. Nr. 67), dotyczące wypłaty odprawy w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, a mianowicie w zastosowaniu do wypadków, w których zwolnienie ze służby państwowej następuje z powodu zmiany organizacji władz i urzędów. Obecnie należy odróżnić dwie kategorje zwolnionych:

a) zwolnionych bez podania powodów na zasadzie wyżej wymienionego art. 116 Ustawy o państwowej służbie cywilnej, w którym to wypadku odprawa w wysokości trzechmiesięcznego uposażenia przysługuje tylko o tyle, o ile urzędnika nie uprzedzono o zamiarze zwolnienia w terminie trzech miesięcy;

b) zwolnionych w wypadkach, przewidzianych w wyżej wymienionym artykule 44 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem, w których to wypadkach odnośny funkcjonarjusz ma prawo do odprawy w wysokości trzechmiesięcznego, ostatnio pobranego, wynagrodzenia w służbie czynnej, chociażby nawet został uprzedzony o zamiarze zwolnienia. Zasadą prawną zwolnienia pozostaje i w tych wypadkach art. 116 Ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Powyższe udzielam do wiadomości i użytku urzędowego.

O. 1019 z d. 17/VI 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. AB. 3426 z d. 30/V 1924 r.).

Zwrot odpraw przez funkc. państwowych, przyjętych ponownie do służby państwowej.

Pismem z dnia 19 maja r. b. L. 263/DB./I Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów oznajmiło, co następuje: „Z artykułu 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 606), a w szczególności z jego ustępu 6-go, opiewającego: „prawo jednak do wynagrodzenia tego nie służy funkcjonarjuszowi państwowemu, o ile uprzedzono go o zamiarze zwolnienia w terminie trzech miesięcy" wynika, że odprawa ma charakter alimentacji, umożliwiającej zwolnionemu funkcjonarjuszowi egzystencję w czasie poszukiwania nowego sposobu życia. Słusznem więc jest i zgodnem z duchem powyższej ustawy, że funkcjonarjusz państwowy, który przed upływem trzech miesięcy od chwili zwolnienia zostanie ponownie przyjęty w jakimkolwiekbądź charakterze do służby państwowej przez co rozumieć należy także służbę w przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych, np. w Pocztowej Kasie Oszczędności — obowiązany jest zwrócić z wypłaconej poprzednio odprawy stosunkową część kwoty za ten czas, za który pobiera już uposażenie z tytułu nowego stosunku służbowego i to bez względu na to, czy nowy stosunek w porównaniu z poprzednim jest mniej lub więcej korzystnym. Powyższe zasady należy stosować również do tych zwolnionych funkcjonarjuszów, którzy nową służbę państwową w omówionym okresie czasu obejmą, jako pracownicy kontraktowi na mocy zawartych umów, z tem, że obowiązek zwrotu stosunkowej części odprawy winien być zastrzeżony w umowach".

Powyższe udzielam do wiadomości i zastosowania w związku z przedostatniem ustępem pisma okólnikowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. OBR. 8963 z dnia 16.I b. r. Za Ministra (—) Olpiński, podsekretarz Stanu.

Pismo K. Gł. 38404/24 z d. 27/VIII 1925 r.

(Min. Skarbu Nr. 2458/DB./I z d. 18/VII 1925 r.).

Odprawy dla urzędników, którzy przechodzą do służby samorządowej.

W porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów, Ministerstwo Skarbu uzupełnia postanowienia swego okólnika z dnia 19 maja 1924 r. L. 263/DB./1 w sprawie zwrotu odprawy przez funkcjonarjuszów państwowych, przyjętych ponownie do służby państwowej — w tym kierunku, że postanowienia tego okólnika należy stosować również do tych funkcjonarjuszów państwowych, którzy po zwolnieniu ze służby państwowej objęli lub obejmą służbę samorządową.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie dalszych zarządzeń.

Niniejszym okólnikiem załatwia się pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lipca 1924 r. N. A. B. 4193 w powyższej sprawie.

O. 1454 z d. 18/IV 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. OB. 886 z d. 3/III 1927 r.).

Sposób obliczania należności, wymierzonych w sumie miesięcznej, a wypłacanych (wpłacanych) za część miesiąca.

Według oznajmienia Ministerstwa Skarbu władze i urzędy niejednolicie postępują przy obliczaniu sum do wypłaty (wpłaty), przypadających za część miesiąca z należności, wymierzonych, względnie oznaczonych w sumie miesięcznej.

Celem usunięcia rozbieżności w tym kierunku, Ministerstwo Skarbu, w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zdecydowało, że w wypadkach, gdy pewna należność, wymierzona (oznaczona) w sumie miesięcznej, ma być wypłacona (wpłacona) za pewną część miesiąca, należy obliczyć kwotę do uiszczenia przypadającą, dzieląc sumę miesięczną przez kalendarzową ilość dni odnośnego miesiąca, t. j. przez 31, 30, 28 ewent. 29, a mnożąc iloraz przez ilość dni, za które przypada zapłata. (Np.: z należności miesięcznej 620 zł. przypada za czas od 5 stycznia do końca tegoż miesiąca kwota (620 : 31 × 27 = 540 zł.). W wypadkach, gdy z podzielenia należności miesięcznej przez ilość dni danego miesiąca wypada w ilorazie końcówka, nieprzekraczająca pół grosza, należy ją opuścić, w przeciwnym razie (t. j., gdy ułamek wynosi więcej niż pół grosza), zaokrąglić ułamek do całego grosza.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 23.II r. b. Nr. DK. 95/WAK.

O. 771 z d. 2/VIII 1923 r.

Ubezpieczenie na wypadek choroby urzędników i niższych funkc. państwowych.

Rada Ministrów powzięła dnia 15 lipca 1921 r. następującą uchwałę:

Na zasadzie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) — nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w Kasach Chorych funkcjonarjusze państwowi, powołani do pełnienia stałej służby państwowej na podstawie aktu jednostronnego o charakterze publiczno-prawnym, wydanego przez przełożoną władzę państwową (akt nominacyjny, dekret stabilizacyjny, akt przyjęcia na służbę próbną i t. d.). Natomiast obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby podlegają tylko ci pracownicy, z którymi państwo zawiera akt umowy i występuje w roli kontrahenta prywatnego.

Wobec powyższego okólnik Prezydjum Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 1921 r. Nr. 6990/21, dotyczący powyższej sprawy pozostaje bez zmiany.

Min. Skarbu L. 165/DB/8 z d. 26/IV 1923 r.

W sprawie ubezpieczenia w Kasach Chorych.

W odniesieniu do reskryptu Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 sierpnia 1922 r. L. G. S. 5936/22, po myśli którego „pomocnicy kancelaryjni, pomocnicy woźni, pomocnicy dozorcy i posłańcy sądowi nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w Kasach Chorych". Ministerstwo Skarbu pozwala sobie zakomunikować, co następuje:

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1921 r. podaną do wiadomości okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów Nr. 15890 wyjaśniono, że na zasadzie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) — nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w Kasach Chorych funkcjonarjusze państwowi, powołani do pełnienia stałej służby państwowej na podstawie aktu jednostronnego o charakterze publiczno-prawnym, wydanego przez przełożoną władzę państwową (akt nominacyjny, dekret stabilizacyjny, akt przyjęcia na służbę próbną i t. d.). Natomiast obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby podlegają tylko ci pracownicy, z którymi państwo zawiera akt umowy i występuje w roli kontrahenta prywatnego.

Pomocnicy kancelaryjni, pomocnicy woźni, pomocnicy dozorcy i posłańcy sądowi są to pracownicy, których stosunek służbowy został wprawdzie uregulowany wy-

czerpująco specjalnemi rozporządzeniami b. austrjackich Ministerstw, niemniej jednak jest to stosunek służbowy, oparty na umowie o pracę — a więc prywatno-prawny.

Zarówno art. 4 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272), jak i uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1921 r., zawierająca autentyczną interpretację tegoż artykułu zwalnia od obowiązku ubezpieczenia tylko funkcjonarjuszów państwowych (pod nazwą „urzędnicy" art. 4 rozumie również funkcjonarjuszów niższych), powołanych do służby państwowej przez mianowanie. W myśl ogólnych zasad prawa ustawowy wyjątek nie może być rozszerzony w drodze interpretacji, a zatem wszyscy pracownicy państwowi, których stosunek służbowy do państwa opiera się na umowie, a więc i wyżej wymienieni pomocnicy kancelaryjni etc. podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Kasach Chorych.

Z uwagi na powyższy stan sprawy Ministerstwo Skarbu prosi Min. Sprawiedliwości o poddanie rewizji stanowiska zajętego przez nie w kwestji ubezpieczenia w Kasach Chorych w reskrypcie z dnia 31 sierpnia 1922 r. L. G. S. 5936/22.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu Policji i służby niższej.

R. 37.

Umundurowanie policji. 1. Na zasadzie przepisów o umundurowaniu i uzbrojeniu policji z dnia 5 stycznia 1920 r., zatwierdzonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, podaję do wiadomości i wykonania co następuje:

I. Zasadniczy kolor munduru granatowy, zaś dystynkcji błękitny i srebrny. W czasie przejściowym z powodu braku sukna granatowego dopuszcza się tymczasowo, aż do odwołania, używanie munduru koloru szarego.

II. Niżsi funkcjonarjusze.

a) Kurtka kroju półwojskowego, marszczona z tyłu, jak we frenchach, z czteremi kieszeniami wewnętrznemi, z kwadratowemi klapami, zapinanemi na jeden guzik (tab. Nr. 1). Naramienniki koloru munduru z liczbą rzymską, koloru białego, oznaczającą okrąg policji państwowej. Kołnierz stojąco-wykładany z błękitną wypustką dookoła, na rogach którego naszyte są z dwóch stron sukienne błękitne parole i na takowych numer osobisty policjanta (tab. Nr. 2), mankiety przy rękawach okrągłe, również z wypustkami.

b) Spodnie breechesy do butów bez wypustek. W czasie przejściowym jednakże, w którym mundury będą koloru szarego, naamienniki na mundurze winny być granatowe.

c) Płaszcz dwurzędowy po sześć guzików z każdej strony, szeroki, kroju angielskiego, z dwiema poziomo przeciętemi wewnętrznemi kieszeniami z kwadratowemi klapami, nadto po bokach pod rękawami dwie patki zapinane na jeden guzik do podtrzymania skórzanego pasa (tab. Nr. 3), policja konna nosi płaszcze rozcinane z tyłu. Noszenie płaszcza bez pasa jest niedopuszczalne.

d) Czapka koloru munduru, fasonu angielskiego, z daszkiem skórzanym czarnym (5 cm. długości), z paskiem skórzanym czarnym, z wypustką błękitną dookoła górnego szwu oraz na górnej części otoku, z orłem państwowym bez tarczy, wielkości 4 cm., przymocowanym do górnej części czapki; na otoku czapki, poniżej orła, umieszczony jest numer osobisty policjanta (tab. Nr. 4).

e) Hełm przy pełnieniu służby z orłem dużego formatu z numerem osobistym policjanta.

f) Buty zasadniczo wysokie z cholewami, w czasie przejściowym trzewiki z owijaczami koloru munduru.

g) Pas. Przy pasie krótki pałasz, zawieszony na żabce; u posterunkowych bez chwasta, u przodowników i st. przodowników z chwastem skórzanym czarnym, u policjantów wiejskich torba na papiery i karabin, u policjantów miejskich rewolwer i pałasz w pochwie.

h) Guziki białe — prawie półkuliste z orłem państwowym. W czasie przejściowym dopuszcza się noszenie złotych guzików z orłem państwowym, z powodu znacznego zapasu takowych.

i) Przepaska. Wszyscy funkcjonarjusze policji miejskiej, pełniący służbę, noszą na lewem ramieniu przepaskę, zrobioną z taśmy, w poprzeczne białe i amarantowe paski, na 6 cm. szerokiej, przymocowanej za pomocą sprzączki na wysokość 12 cm. ponad kostką ręki (tab. Nr. 5).

j) Broń: karabin lub rewolwer i krótki pałasz, dla policji konnej szabla wzoru kawaleryjskiego z chwastem skórzanym.

k) Ostrogi i akselbanty: konni policjanci mają prawo używania ostróg i akselbantów niebieskich włóczkowych na lewem ramieniu z końcami metalowemi na ciemno szmelcowanymi.

l) Oznaki szarż:

1. Posterunkowy — kurtka, płaszcz, spodnie, czapka, jak wyżej.
2. St. posterunkowy — kurtka, płaszcz, spodnie, jak u posterunkowego, zaś na lewem ramieniu powyżej łokcia 1 kąt ostrzem na dół z błękitnego sukna, szerokości 1 i pół cm.
3. Przodownik — kurtka, płaszcz, spodnie, jak u posterunkowego; nadto na lewym rękawie naszyty ponad łokciem jeden kąt ostrzem na dół z taśmy srebrnej szerokości 1 i pół cm.; błękitny parol na kołnierzu, obszyty taśmą szerokości 1 cm.
4. St. przodownik — kurtka, płaszcz i spodnie, jak u posterunkowego, nadto na rękawach 2 srebrne kąty tej szerokości i na tem miejscu co u przodowników, zaś cały kołnierz obszyty dookoła srebrną taśmą szerokości 1 cm.

Niżsi funkcjonarjusze, którzy ukończyli szkołę policyjną, mają naszyte na wewnętrznych końcach obu paroli błękitnych po jednym guziku (tab. Nr. 6).

III. Wyżsi funkcjonarjusze:

a) Kurtka kroju frencha francuskiego, zapinana na sześć guzików z czterema kieszeniami naszywanymi i kwadratowemi klapami, zapinanemi na jeden guzik każda. Naramienniki koloru munduru. Kołnierz stojąco-wykładany z błękitną wypustką dookoła. Mankiety przy rękawach zakończone ostrymi kątami i obszyte błękitną wypustką (tab. Nr. 7). Pozatem jest dozwolone noszenie kurtki kroju jak u niższych funkcjonarjuszów z tem, że kieszenie są naszywane.

b) Spodnie breechesy do butów, spodnie długie z błękitną wypustką. Nadto latem pozwala się nosić spodnie koloru jasno-kawowego również z błękitną wypustką.

c) Płaszcz jak u niższych funkcjonarjuszów, przyczem poza służbą dozwala się noszenie pasa z tego materjału co i płaszcz (tab. Nr. 8).

d) Czapka wzoru jak u niższych funkcjonarjuszów z paskiem (podpinką) srebrną. Na czapce, jako odznaka wyższych funkcjonarjuszów, gwiazda srebrna czteroramienna (tab. Nr. 4).

e) Pas z paskiem pomocniczym przez prawe ramię, przy pasie pałasz na rapciach skórzanych z porte epée skórzanem, zakończonem chwastem srebrnym pełnym, nadto pochwa do rewolweru.

Poza służbą wolno nosić pałasz na pasku pod surdutem.

f) Guziki, jak u niższych funkcjonarjuszów.

g) Broń: pałasz i rewolwer.

h) Ostrogi i akselbanty: wyżsi funkcjonarjusze konnej policji mają jedwabne akselbanty z końcami metalowymi białymi na lewem ramieniu. Wyżsi funkcjonarjusze policji służby inspekcyjnej oraz adjutanci noszą te same akselbanty na prawem ramieniu. Prawo noszenia ostróg przysługuje tym wszystkim wyższym funkcjonarjuszom, którzy noszą akselbanty i tym , dla których przewidziane są do użytku konie.

i) Oznaki szarż: na kołnierzu i rękawach munduru i płaszcza:

X kat. — na parolu kołnierza wyhaftowana 1 srebrna palmeta, pozatem żadnych oznak na kołnierzu i rękawach (tab. Nr. 9).

IX kat. — na parolu kołnierza wyhaftowana jedna srebrna palmeta; wewnętrzny koniec parolu błękitnego zakończony srebrnym kątem szerokości 0,6 cm., na rękawach jeden kąt srebrny ostrzem do góry, szerokości 1 cm. (tab. Nr. 10).

VIII kat. — na kołnierzu jedna palmeta, parol zakończony 2 srebrnymi kątami, z których pierwszy szerokości 0,6 cm., drugi 0,4 cm., na obu rękawach munduru i płaszcza dwa srebrne kąty, zwrócone ostrzem do góry, z których zewnętrzny 2 cm., wewnętrzny pół cm. szerokości (tab. Nr. 11).

VII kat. — na kołnierzu jedna palmeta, parol zakończony 3 srebrnemi kątami; na rękawach trzy srebrne kąty (tabl. Nr. 12).

VI kat. — na kołnierzu podwójna palmeta, parol zakończony kątem z jednym węzłem (tab. Nr. 13).

Vb kat. — na kołnierzu podwójna palmeta, parol zakończony kątem z pojedyńczym węzłem i jednym kątem zwykłym, na rękawach kąt z węzłem pojedyńczym i 1 kąt zwykły (tab. Nr. 14).

Va kat. — na kołnierzu podwójna palmeta, parol zakończony kątem z pojedyńczym węzłem i dwoma kątami zwykłymi. Na rękawach kąt z węzłem pojedyńczym i dwa kąty zwyczajne (tab. Nr. 15).

IV kat. — na kołnierzu potrójna palmeta, parol zakończony kątem z potrójnym węzłem; na rękawach 1 kąt z potrójnym węzłem (tab. Nr. 16).

IV. Wszyscy wyżsi i niżsi funkcjonarjusze policji mają w ciągu 14 dni od daty otrzymania rozkazu niniejszego usunąć z czapek orła dotychczasowego oraz bączek oficerski i nałożyć orła przepisanego z gwiazdą czteroramienną. W tym samym terminie niżsi funkcjonarjusze policji nałożą na czapkach przepisanego orła. Dotychczasowe oznaki

szarż policyjnych oraz dystynkcje zezwala się nosić w ciągu trzech miesięcy od daty niniejszego rozkazu, mundury oraz płaszcze kroju dotychczasowego — aż do zniszczenia.

V. Funkcjonarjusze służby wewnętrznej (urzędnicy) mogą nosić czapki koloru szarego z oznakami dotychczas używanemi, noszenie przez nich czapek, oznak, broni i wszelkich innych części umundurowania, przepisanych dla funkcjonarjuszów policji służby zewnętrznej, jest niedopuszczalne.

R. 40.

Sprostowanie.

VI. W rozkazie Nr. 37 poz. 1 punkt III w oznakach szarży VIII kategorji wierszu czwartym zamiast „z których zewnętrzny 1 cm".

W oznakach szarży VI kat. wierszu drugim po punkcie winno być: „na rękawach kąt z 1-ym węzłem".

R. 48.

V. Umundurowanie policji państwowej.

Wobec tego, że rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej otrzymało moc obowiązującą z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw (Dz. Ust. Nr. 26 poz. 159 z dnia 2.III.1920 r.), noszenie mundurów i dystynkcji według uchwalonych wzorów przysługuje wyłącznie funkcjonarjuszom policji państwowej służby zewnętrznej. Zasadniczemi dystynkcjami munduru policyjnego są:

1) Orzełek srebrny wymiaru przepisanego, 2) srebrny pasek na czapce, 3) srebrna gwiazda czteroramienna, 4) srebrne palmety, 4) kąty srebrne na rękawach, 5) błękitne parole na kołnierzu, oznaczonej w przepisach formy.

Funkcjonarjusze policji państwowej winni baczyć, aby funkcjonarjusze państwowi innych dykasterji bądź osoby prywatne nie używali którejkolwiek z wyżej wzmiankowanych dystnkcji.

Winnych nieprawnego używania dystynkcji policyjnych należy zatrzymywać, zażądać usunięcia dystynkcji, w razie odmowy zaś spisać protokół i przesłać takowy drogą służbową do odnośnych urzędów, celem uzyskania zakazu noszenia przez osoby niepowołane dystynkcji policyjnych; osoby prywatne należy pociągać do odpowiedzialności karnej z art. 272 K. K.

Rozporządzenie to nie stosuje się do osób wojskowych, które do chwili zmiany umundurowania noszą srebrne paski na czapkach.

R. 300.

VI. Noszenie guzików na kołnierzach przez funkcjonarjuszów p. p.

W związku z zapytaniem jednego z Komendantów Wojewódzkich P. P., czy absolwenci 6-tygodniowych kursów dla posterunkowych p. p. (kursów rekruckich) mają prawo noszenia guzika na kołnierzu, w myśl Rozkazu Komendy Gł. Policji Państwowej Nr. 37, wyjaśniam, że rozkaz ten dotyczy tylko szkół przodowników pol. państwowej. — Posterunkowym, którzy ukończyli omawiane kursy rekruckie, prawo to nie przysługuje.

R. 65.

V. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewn. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojsk. w sprawie zmiany art. 3-go rozporządzenia z dnia 2.III r. b. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia p. p. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 26 poz. 159 rozkaz K. G. P. Nr. 37).

Art. 1. W rozporządzeniu z dnia 2 marca r. b. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 159), wiersz pierwszy punktu i), artykułu 3-go otrzymuje brzmienie następujące: „i) oznaki szarż na kołnierzu munduru i na rękawach munduru i płaszcza".

W zakończeniu artykułu 3-go dodaje się zdanie: „na kołnierzu płaszcza u wszystkich wyższych funkcjonarjuszów, zamiast dystynkcji naszyte patki prostokątne, sukienne, koloru dystynkcji (błękitne), długości 10 cm., szerokości 5 cm. z guzikiem".

Art.2. Już nałożone dystynkcje na kołnierzach płaszczów winny być usunięte w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia w Dzienniku Ustaw R. P. i zamienione patkami w myśl artykułu poprzedzającego.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P.

R. 174.

III. Rozporządzenie Min. Spr. Wewn. w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. w sprawie zmiany i uzupełnienia rozporządzenia z dnia 2 marca 1920 r. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej (Dz. Ust. R. P. Nr. 26 poz. 159).

Zmieniając i uzupełniając rozporządzenie z dnia 2 marca 1920 r. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej (Dz. Ustaw Nr. 26 poz. 159, zarządzam, co następuje:

Art. 1. Wyżsi funkcjonarjusze policji państwowej noszą na naramiennikach numery, odpowiadające numerom okręgów. Numery te, oznaczone cyfrą arabską, wysokości 2 cm., wyhaftowane są na dolnej części naramiennika. Wyżsi funkcjonarjusze policji Komendy Głównej Policji Państwowej noszą na naramiennikach wiązane litery K. G. wysokości 3 cm. Numery i litery mogą być również z białego metalu.

Wyżsi funkcjonarjusze policji od IV kategorji służbowej wzwyż winni nosić aksamitny granatowy otok czapki i aksamitne niebieskie parole na kołnierzu munduru i takież patki na kołnierzu płaszcza.

Art. 2. Oprócz wyższych funkcjonarjuszów policji, uprawnionych do noszenia akselbantów w myśl art. 3 punkt h) rozporządzenia z dnia2 marca 1920 r., następujący funkcjonarjusze policji Komendy Głównej i Komend Okręgowych mają prawo noszenia akselbantów: Komendant Główny, Zastępca Komendanta Głównego, Inspekcyjni, Naczelnicy Wydziałów i Adjutant Komendanta Głównego oraz Komendanci Okręgowi i mianowani ich zastępcy i inspekcyjni.

Wszyscy wyżsi funkcjonarjusze policji, uprawnieni do noszenia akselbantów, obowiązani są do ich nakładania w czasie wystąpień służbowych.

Art. 3. Niżsi funkcjonarjusze policji Komendy Głównej Policji Państwowej noszą na naramiennikach wiązane litery K. G. z białego metalu, wysokości 2 cm.

Niżsi funkcjonarjusze policji mogą nosić pas pomocniczy do szabli przez prawę ramię.

Art. 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Komendantowi Głównemu Policji Państwowej.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych (—) *Antoni Kamieński.*

W związku z powyższem rozporządzeniem wyjaśniam, iż wyżsi funkcjonarjusze policji mogą nosić tylko temlaki zakończone chwastem pełnym. Akselbanty winny być koloru granatowego.

R. 196.

V. Numery osobiste. policji.

Na skutek zapytywań niektórych Komend Okręgowych, co do numerów osobistych policji na parolach płaszcza wyjaśniam, iż wszyscy niżsi funkcjonarjusze policji, niezależnie od numerów na czapkach i mundurach, winni nosić je i na płaszczach.

R. 291.

VII. Uzupełnienie przepisów o umundurowaniu i uzbrojeniu pol. państw. Dz. Ust. Nr. 49 p. 336.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 22 kwietnia 1925 r., uzupełniające rozporządzenie z dnia 2 marca 1920 r. w przedmiocie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 159).

Na podstawie art. 40 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 363) o policji państwowej zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżsi funkcjonarjusze policji państwowej, posiadający wymagane w myśl art. 27 ustawy o policji państwowej od kandydatów na wyższych funkcjonarjuszów wykształcenie średnie, względnie wyższe lub będący oficerami rezerwy, noszą brzegi naramienników munduru i płaszcza (oprócz brzegów dolnych) obszyte sznurkiem 3 mm. grubości, kręconym z 2 żyłek: błękitnej i białej.

§ 2. Funkcjonarjusze policji państwowej pełnią służbę w przepisowych hełmach następującego wzoru zasadniczego:

Hełm wytłoczony ze skóry z przyszytymi daszkami, przednim i tylnym, cały czarno lakierowany, część sferyczna (od bocznego wycięcia do środka hełmu), wysokości 180 mm., daszek przedni 50 mm., daszek tylny długości 80 mm., okucie z białego metalu na całym obwodzie hełmu; z wierzchu hełmu osadzony metalowy grzebień, kryjący prawie $^3/_5$ hełmu i półokrągło zagięty jest ku tyłowi; wysokość grzebienia z przodu 55 mm., szer. z przodu 30 mm., grzebień stopniowo zmniejsza się ku tyłowi, aż do zlania z brzegiem tylnego daszka, grzebień ma na dolnym brzegu po obu stronach szereg otworów wentylacyjnych w kształcie czworokątnych gwiazdek i jeden większy otwór tego kształtu z przodu. Podpinka z białej łuski metalowej, umocowana białemi metalowemi guzami z boków, osadzona na dłuższych czarnych rzemieniach, zastosowana do zapinania nad przednim daszkiem na

zatrzask lub pod brodą rzemieniami na sprzączkę. Z przodu hełmu między grzebieniem a daszkiem umocowany orzeł państwowy, wytłoczony z blachy białej. Wewnątrz hełmu mycka skórzana.

§ 3. Zasadniczy wzór hełmu ulega następującym modyfikacjom w szczegółach dla odróżnienia rodzaju służby i stopni służbowych funkcjonarjuszów policji państwowej:

a) hełm niższych funkcjonarjuszów służby pieszej ma guzy, podpinki w kształcie krążków, średnicy 25 mm., grzebień z blachy lakierowanej na czarno, wierzch i przód grzebienia pokryty białą blachą, zachodzący na boki w kształcie okucia po brzegi, takież okucie z białej blachy po dolnym brzegu; orzeł państwowy trzyma w szponach wstęgę (całość ma 135 mm. wysokości) z ażurowo wyciętym numerem osobistym policjanta i umocowany jest od wewnątrz na śrubkach;

b) hełm niższych funkcjonarjuszów służby konnej jest taki sam, jak w punkcie a) z tą tylko różnicą, że na grzebieniu metalowym znajduje się grzebień z włosia czarnego, wysokości z przodu 60 mm., zniżający się ku tyłowi, wystający z przodu na 60 mm.;

c) hełm wyższych funkcjonarjuszów ma guzy, podpinki w kształcie gwiazdy czworokątnej, przewidzianej dla czapek wyższych funkcjonarjuszów 40 × 40 mm., grzebień cały z blachy białej, opatrzony po obu bokach ornamentacją, wytłaczaną w formie liści dębowych, na przednim otworze wentylacyjnym ażurowa gwiazdka czteroramienna; orzeł państwowy bez wstęgi (wysokości 110 mm.), umocowany od wewnątrz zagiętemi blaszkami;

d) hełm wyższych funkcjonarjuszów, pełniących służbę w konnych oddziałach, jest taki sam, jak w p. c) z dodatkiem grzebienia z włosia czarnego, opisanego w p. b);

e) hełm Głównego Komendanta, Nadinspektorów, Inspektorów i podinspektorów policji państwowej jest taki sam, jak w p. c) z dodatkiem grzebienia, opisanego w p. b), z białego włosia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych (—) *Ratajski.*

Minister Spraw Wojskowych (—) *Sikorski.*

W powołanym Dzienniku Ustaw zamieszczono 6 naturalnej wielkości rysunków poszczególnych oznak hełmu policyjnego.

W wykonaniu powyższego rozporządzenia Komendanci powiatowi i miast wydzielonych złożą wnioski co do podwładnych funkcjonarjuszów, uprawnionych do oznak, wymienionych w § 1, Komendantom Wojewódzkim, którzy wydadzą każdemu uprawnionemu odpowiednie zezwolenie imienne.

R. 301.

IV. Zezwolenia na błękitno-białe wypustki u naramienników munduru i płaszcza (uzupełnienie do Rozkazu Nr. 291 p. VII).

Uzupełniając Rozkaz Nr. 291 co do p. VII § 1 i ustępu końcowego, polecam, aby komendanci powiatowi i miast wydzielonych wydawali każdemu niższemu funkcjonarjuszowi, który otrzymał od Komendanta Wojewódzkiego zezwolenie na noszenie błękitno-białych wypustek u naramienników munduru i płaszcza, odpis (wzgl. skrót) tego zezwolenia, zaświadczony własnym podpisem i pieczęcią urzędową, celem wklejenia do legitymacji służbowej.

Pp. Komendanci Wojewódzcy dopilnują wykonania powyższego zarządzenia oraz zapomocą systematycznej kontroli uniemożliwią nieprawne używanie powyższych oznak.

V. Błękitno-białe wypustki u naramienników munduru i płaszcza (uzupełnienie do Rozkazu Nr. 291 p. VII).

Wyjaśniam, wobec wynikających w tym kierunku wątpliwości, że Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 22 kwietnia 1925 r., udziela w § 1 przywileju noszenia błękitno-białych wypustek u naramienników munduru i płaszcza wyłącznie tym niższym funkcjonarjuszom p. p. (posterunkowym, st. posterunkowym, przodownikom i st. przodownikom), którzy posiadają pełne wykształcenie średnie, wzgl. wyższe lub są oficerami rezerwy, i że wobec wyraźnego brzmienia powołanego rozporządzenia st. przodownicy, nie odpowiadający powyższym warunkom, choćby zostali w uznaniu zasług zakwalifikowani na wyższych funkcjonarjuszów, nie mają prawa do noszenia błękitno-białych wypustek u naramienników.

R. 303.

V. Błękitno-białe wypustki u naramienników munduru i płaszcza (uzupełnienie do Rozkazu Nr. 291 p. VII).

Wyjaśniam, wobec wynikających w tym kierunku wątpliwości, że przywilej noszenia błękitno-białych wypustek u naramienników munduru i płaszcza, przyznany niższym funkcjonarjuszom p. p., Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 22 kwietnia 1925 r., nie obejmuje byłych urzędników wojskowych (o ile nie posiadają świadectwa z ukończenia pełnego średniego za-

kładu naukowego). Powołane Rozporządzenie dąży do wyróżnienia tych z pośród niższych funkcjonarjuszów, którzy posiadają dwa ściśle określone rodzaje kwalifikacji, do których poprzednia służba w charakterze urzędnika państwowego nie należy. Treść rozporządzenia wyraźnie wskazuje, że nie miało ono intencji wyróżnienia byłych urzędników ani wojskowych ani cywilnych, prawa których w służbie państwowej są zupełnie równe, tem samem niema podstaw do nadania temu rozporządzeniu interpretacji rozszerzającej.

R. 217.

XI. Płaszcze nieprzemakalne. Wyjaśniam, że przepisy o umundurowaniu, zawarte w Rozkazie Kom. Gł. P. P. Nr. Nr. 37 i 65 nie mają zastosowania do płaszczów z materji nieprzemakalnej (gumowych i in.), służących do ochrony przed deszczem. Płaszcze takie mogą być dowolnego (tylko nie ekscentrycznego) kroju i koloru bez dystynkcji. Przepis powyższy stosuje się jak do wyższych tak i niższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

R. 189.

Noszenie bekiesz. 1. Wyżsi funkcjonarjusze policji, posiadający bekiesze, mogą nosić je aż do zdarcia; używanie wszelkich innych palt cywilnych przy jednoczesnem używaniu munduru policyjnego jest niedopuszczalne.

R. 236.

V. Dystynkcje policyjne na bekieszach. Uzupełniając Rozkaz Nr. 189 p. II cz. I wyjaśniam, że bekiesze, donoszenie których zostało wyższym funkcjonarjuszom zezwolone, powinny mieć naramienniki z tegoż materjału co i pokrycie bekieszy i odznaki przepisane w rozkazach Kom. Gł. Nr. 37 p. I i Nr. 174 p. III.

R. 313.

VII. Ostateczny termin noszenia bekiesz. Uzupełniając rozkaz Nr. 189 p. I cz. I oznaczam, jako ostateczny termin noszenia przez wyższych funkcjonarjuszów p. p. bekiesz z dystynkcjami policyjnemi dnia 30.IX. 1927 r. Noszenia bekiesz z dystynkcjami policyjnemi, jako części uniformu policyjnego po tym terminie zabraniam, uprzedzając, że przekroczenie zakazu będzie karane dyscyplinarnie.

R. 225.

IX. Odznaka służbowa. Wstrzymuję czasowo używanie przepasek służbowych, będących oznaką służbową niższych funkcjonarjuszów policji miejskiej. Jednocześnie polecam, aż do odwołania, aby funkjonarjusze niżsi w czasie pełnienia służby mieli paski od czapek zapięte pod brodę.

R. 290.

IX. Podpinki u czapek. Niejednokrotnie zauważono u niższych funkcjonarjuszów podwójne podpinki (paski) u czapek tak, iż pomimo zapięcia podczas pełnienia służby jednej z nich pod brodą, druga pozostaje na czapce. Przypominam wobec tego rozkaz mój (Kom. Gł. 225 p. IX) i wyjaśniam, że podpinka poza służbą leży na otoku czapki, podczas pełnienia służby opuszcza się i zapina pod brodą. Używanie podwójnych podpinek, jako wprowadzających zamęt w pojęciach „policjant podczas pełnienia służby" i „policjant poza służbą" kategorycznie zakazuję, zezwalam jedynie poza służbą dla uchronienia czapki od zerwania przez wiatr umocowania jej wąską czarną gumką pod brodą.

R. 337.

XI. Oznaka służbowa. Powołując się na rozkaz mój Nr. 225 w sprawie zmiany oznak służbowych dla niższych funkcjonarjuszów policji pełniących służbę w miastach, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenie podwładnym organom, aby niżsi funkcjonarjusze w czasie pełnienia służby tak miejskiej, jak i wiejskiej mieli podpinki u czapek zapięte pod brodę.

W związku z powyższem znoszę całkowicie używanie przepasek służbowych, będących oznaką służbową niższych funkcjonarjuszów policji.

R. 309.

IX. Umundurowanie fukc. p. p. — kobiet. Wobec poruszenia przez kilku Pp. Komendantów Wojewódzkich sprawy umundurowania funkcjonarjuszów p. p. — kobiet, wyjaśniam, że ponieważ nie wymaga się od

nich i nie należy wymagać pełnienia służby w mundurze, przeto państwo nie ma obowiązku dostarczać im umundurowania w naturze ani też pieniężnego ekwiwalentu. Funkcjonarjusze-kobiety, pełniące służbę śledczą otrzymują w myśl ustępu 2 art. 21 Ustawy o uposażeniu z dnia 9.X.23 dodatek śledczy.

R. 42.

IV. Oznaki szarż policyjnych. Wyjaśniam, że funkcjonarjuszom policji, delegowanym do pełnienia obowiązków, wykonywanych zwykle przez szarże wyższe, niż posiadana przez delegowanego, nie przysługuje prawo noszenia oznak wyższej szarży. Oznaki winny ściśle odpowiadać nominacji danego funkcjonarjusza.

Polecam Komendantom Okręgowym pod osobistą odpowiedzialnością przestrzegać, aby w powierzonych im Okręgach nie wykraczano przeciwko powyższemu zarządzeniu, gdyż niestosowanie się do takowego wprowadza chaos do stosunków służbowych i rozluźnia dyscyplinę.

R. 167.

III. Sport a policja. Polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby funkcjonarjusze policji, należący do Towarzystw sportowych i biorący udział w wystąpieniach tych towarzystw w ubraniach sportowych, nie zatrzymywali jednocześnie pewnych części ubioru policyjnego jak np. czapek mundurowych.

R. 288.

V. Udział funkc. pol. p. w zabawach dobroczynnych, zawodach sportowych i t. p. Funkcjonarjusze policji, biorący udział w charakterze gospodarzy lub czynnych uczestników w zabawach dobroczynnych, zawodach sportowych i wszelkiego rodzaju występach publicznych, winni występować w ubraniach cywilnych, w celu uniknięcia kolizji, mogących dla nich wyniknąć z racji reprezentowanego mundurem stanowiska i pełnionych honorowo czynności uniemożliwiających wkraczanie służbowe.

R. 212.

VIII. Noszenie kamaszy i butów. Wyjaśniam, iż wyżsi funkcjonarjusze policji państwowej mogą nosić tak na służbie, jak i poza służbą buty i kamasze krótkie z długiej żółtej skóry, za wyjątkiem oficjalnych wystąpień, gdy rozkaz określi formę ubrania.

R. 224.

VII. Naramienniki. Zauważono, że w niektórych Komendach niżsi funkcjonarjusze nie noszą naramienników. Uprzedzam, że jeżeli to zostanie stwierdzone przez organa inspekcyjne Komendy Głównej winni niedopatrzenia Komendanci powiatowi będą przezemnie ukarani dyscyplinarnie.

R. 168.

V. Noszenie długich spodni. Niżsi funkcjonarjusze policji mogą nosić długie spodnie poza służbą. Spodnie muszą być zastosowane do koloru i materjału munduru. Niedopuszczalnem jest noszenie spodni z materjału używanego do ubrań cywilnych, oraz noszenie spodni z tak zw. mankietami.

R. 196.

IX. Noszenie spodni koloru jasnego. Wyjaśniam, iż zgodnie z punktem I rozkazu Nr. 37 spodnie koloru jasno-kawowego, noszone przez wyższych funkcjonarjuszów policji, — mogą być długie lub wpuszczone w buty (breechesy).

R. 282.

XVII. Metalowe okucia czapek. Wyjaśniam, że daszki czapek tak wyższych, jak niższych funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej mogą mieć białe metalowe okucie. Zabraniam natomiast używania metalowych okuć do czapek niższej służby (gońców, woźnych, stajennych i t. p.).

R. 288.

IV. Letnie kurtki i czapki dla funkc. p. p. Zezwalam wyższym i niższym funkcjonarjuszom p. p. w porze letniej (od 1 maja do 30 września włącznie) nosić kurtki przepisanego kroju z lekkiego materjału z niskim kołnierzem, stojąco wykładanych (nie niższym niż 30 mm.), przyczem barwa materjału mu-

si być taka sama, jak barwa noszonego umundurowania (w miastach granatowa, w powiatach szara). Letnie kurtki winny mieć naramienniki z tego, co kurtka materjału i posiadać wszystkie przepisane oznaki i dystynkcje policyjne.

Zezwalam również wyższym i niższym funkcjonarjuszom p. p. w okresie wyżej wskazanym nosić czapki z pokrowcem z lekkiego materjału granatowego, przyczem pokrowiec powinien być bez błękitnej wypustki; letnia czapka powinna mieć poza tem wszystkie przepisane oznaki i dystynkcje policyjne.

R. 166.

II. Noszenie broni przez wyższych funkc. p. p. Wszyscy wyżsi funkcjonarjusze policji służby zewnętrznej obowiązani są na służbie nosić szable. Poza służbą wyżsi funkcjonarjusze policji obowiązani są nosić szable w stolicy oraz we wszystkich miastach, w których są komisarjaty.

Szable mogą być przepisowe lub według wzoru dla piechoty. Wyżsi funkcjonarjusze policji, komenderujący oddziałami konnymi oraz wszyscy ci wyżsi funkcjonarjusze, którzy ze względu na rodzaj swojej służby muszą jeździć konno, mogą nosić szable typu przyjętego dla kawalerji Wojsk Polskich. Szable proste winny być podpięte u pasa koalicyjnego na krótkich rapciach rzemiennych lub żabce. Szable typu kawaleryjskiego winny być noszone na rapciach długich. Szabli na rapciach długich nie wolno nosić pod pachą lub puszczać luzem; należy trzymać ją w ręku, względnie mieć podpiętą. Przy szablach wyżsi funkcjonarjusze policji noszą srebrne port-epée. Wyższy funkcjonarjusz policji, będący na służbie w mundurze nosi szablę przymocowaną do pasa koalicyjnego, poza służbą rapcie mogą być umieszczone pod frenczem.

Wyższy funkcjonarjusz policji, będący na służbie w płaszczu powinien nosić pas koalicyjny wraz z szablą na wierzchu płaszcza. Poza służbą rapcie mogą być pod mundurem; rękojeść szabli może być również przesunięta przez przecięcie kieszeni płaszcza.

Wyższy funkcjonarjusz policji, znajdujący się poza służbą w lokalach zamkniętych jak w teatrach, salach koncertowych, restauracjach i t. p., w których przyjętem jest zdejmowanie czapek i wierzchniej odzieży, pozostawia szablę w szatni, zatrzymując jednak pas koalicyjny.

Przy przedstawieniu się, składaniu raportu, salutowaniu wyżsi funkcjonarjusze policji trzymają lewą dłoń ręki na pochwie szabli, noszący szablę typu kawaleryjskiego przytrzymują szablę lewą ręką w sposób przepisany dla kawalerji.

Wyższy funkcjonarjusz policji, przedstawiający się służbowo lub meldujący się swej władzy przełożonej, władzom administracyjnym lub sądowym winien być w pasie przy szabli.

Noszenie broni palnej jest obowiązkowe w służbie i w zasadzie poza służbą. W służbie broń palną nosi się w futerale pasa z prawej strony, poza służbą broń palna winna być ukryta.

R. 172.

IX. Broń sieczna. Z treści punktu II rozkazu Nr. 166 wypływa, aby delegowani do Szkoły Głównej w Warszawie funkcjonarjusze służby zewnętrznej przyjeżdżali z przepisaną wspomnianym rozkazem bronią boczną.

R. 189.

II. Noszenie szabel. Podaję do wiadomości i wykonania, iż ustęp czwarty p. II rozkazu mego Nr. 166 otrzymuje brzmienie następujące: Wyższy funkcjonarjusz policji, znajdujący się poza służbą w lokalach zamkniętych jak w teatrze, salach koncertowych, restauracjach i t. p., w których przyjętem jest zdejmowanie czapek i wierzchniej odzieży, pozostawia szablę w szatni. W tych wypadkach nie jest również koniecznem noszenie pasa koalicyjnego. Jednocześnie wyjaśniam, iż zdanie, umieszczone w tymże punkcie rozkazu „Wyższy funkcjonarjusz policji, będący na służbie w mundurze nosi szablę przymocowaną do pasa koalicyjnego, poza służbą rapcie mogą być umieszczone pod frenczem", należy rozumieć w ten sposób, iż poza służbą funkcjonarjusz policji, znajdujący się na ulicy, może nosić szablę na rapciach pod frenczem lub płaszczem i noszenie pasa koalicyjnego nie obowiązuje go.

R. 282.

XI. Noszenie szabel. Wielokrotnie i w różnych miastach stwierdzono, że przyjezdni wyżsi funkcjonarjusze p. p., wbrew przepisom obowiązującym, chodzą po mieście bez szabel. Przypominam więc, że w myśl rozkazu Nr. 166 p. II wyżsi funkcjonarjusze p. p. służby zewnętrznej obowiązani są nosić szable na służbie, a poza służbą tak w stolicy jak i we wszystkich miastach, w których są komisarjaty i podkreślam, że każde zaniedbanie stroju, a takim jest również brak szabli w wypadku, gdy jest ona przepisaną, jest nieprzyzwoitem i niedopuszczalnem u funkcjonarjusza umundurowanego, a równocześnie jest lekkomyślnem wyłamywaniem się z dyscypliny obowiązującej.

Uprzedzam, że w razie otrzymania konkretnego doniesienia o takiem niedbalstwie, winny ulegnie bezwarunkowo karze dyscyplinarnej.

R. 313.

VI. Sposób noszenia krótkiej szabli i bagnetu przez niższych funkc. policji państwowej.

Krótka szabla, wzgl. zastępujący ją bagnet w żabce winny być noszone przez niższych funkcjonarjuszów nie pośrodku lewego boku, a odsunięte w tył na szerokość dłoni (ok. 10 cm.) w celu uniknięcia stłuczenia, wzgl. złamania żebra przy poślizgnięciu się i upadku.

R. 242.

VII. Funkcjonarjusze policji w sądach.

Wobec sprzecznych rozkazów Komendantów Okręgowych w sprawie uzbrojenia funkcjonarjuszów policji wzywanych do sądów w charakterze świadków wyjaśniam, że niżsi funkcjonarjusze wzywani do sądów winni udawać się tam uzbrojeni w krótką broń palną i białą broń boczną. Policjanci mogą się z bronią znajdować na sali sądowej, a przy składaniu przysięgi na żądanie odbierającego powinni broń odpiąć.

Jeżeli funkcjonarjusz policji nie posiada krótkiej broni palnej, może jechać do sądu tylko z białą bronią sieczną. W wypadkach wyjątkowych, gdy funkcjonarjusz może być uzbrojony tylko w karabin bez bagnetu, winien jechać z karabinem, lecz po przybyciu do miejsca, gdzie się znajduje sąd, obowiązany karabin złożyć w miejscowym urzędzie policyjnym i stamtąd wzamian otrzymać broń sieczną, jeżeli zaś to będzie wyjątkowo niemożliwe do wykonania, to do sądu udać się bez broni.

W każdym razie przełożeni powinni się starać, aby podwładnych delegować do sądów tylko z boczną bronią.

R. 268.

IV. Uzupełnienie instrukcji o zachowaniu się w sądzie.

Uzupełniając rozkaz Kom. Gł. Nr. 242 p. VII wyjaśniam, że w sali sądowej podczas rozpraw obowiązują policję umundurowaną następujące przepisy co do stroju i zachowania się:

1) wezwani jako świadkowie składają zeznania przy bocznej broni (szabla lub bagnet, rewolwer) i z czapką w ręku,
2) oskarżeni, o ile są zawieszeni w czynnościach powinni w zasadzie być w ubraniu cywilnem, w braku ubrania cywilnego mogą stawać i zeznawać w umundurowaniu policyjnem, ale bez jakiejkolwiek broni i bez czapki, oskarżeni niezawieszeni w czynnościach, zdejmują broń na czas przewodu sprawy, do której należą, i zeznają bez broni i bez czapki,
3) podczas odczytywania wyroku funkcjonarjusze, pełniący służbę nie salutując stoją „na baczność", pozostali stoją z czapkami w ręku.

R. 113.

Noszenie i czyszczenie broni.

Daje się zauważyć, że nie wszyscy funkcjonarjusze policji uzbrojeni w karabiny stosują się do przepisów o noszeniu broni. Nietylko poza lecz podczas służby noszą karabiny w miejscach publicznych według własnego upodobania na lewem ramieniu, inni znów na prawem ramieniu, lub lufą ku dołowi lub w pozycji poziomej. Poleca się wszystkim komendantom zwracać baczną uwagę, aby karabiny noszone były na pasku na prawem ramieniu, lufą do góry; po powrocie ze służby każdy funkcjonarjusz obowiązany jest oczyścić swój karabin, postawić do stojaka z otwartym zamkiem, naboje zaś winne być przechowywane w jednem miejscu, pod opieką wyznaczonego do tego funkcjonarjusza.

Noszenie karabinu i naboi poza służbą jest wzbronione. Winnych niezastosowania się do powyższego należy pociągać do surowej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 235.

VII. Uzbrojenie funkc. p. p., przydzielonych do biur i warsztatów p. p.

Niżsi funkc. p. p. służby zewnętrznej, przydzieleni do biur i warsztatów winni być uzbrojeni w karabiny narówni z innymi. Karabiny ich z dostateczną ilością amunicji mają znajdować się w lokalu, w którym faktycznie służbowo przebywają, w miejscu odpowiednio zabezpieczonem, jak w godzinach biurowych, tak i poza niemi. Za stan karabinów i amunicji odpowiada kierownik urzędu policyjnego, w którym funkcjonarjusze są zatrudnieni.

R. 271.

Umundurowanie niższych funkc. poza służbą.

Upoważniam Pp. Komendantów Okręgowych do zakazywania niższym funkcjonarjuszom służby mundurowej noszenia cywilnego ubrania poza służbą. Zakaz może obejmować całe terytorjum okręgu lub poszczególne miejscowości i trwać niedłużej jak 3 miesiące. W razie potrzeby przedłużenia tego okresu lub ponownego wprowadzenia zakazu przed upływem 2 miesięcy należy uzyskać moją zgodę.

R. 289.

VI. Noszenie mundurów przez funkc. p. p., przydzielonych do biur.

Jeden z Pp. Komendantów Wojewódzkich wydał zarządzenie, aby niżsi funkcjonarjusze służby mundurowej, przydzieleni do pracy kancelaryjnej chodzili do biura w mundurach.

Zarządzenie to w całej rozciągłości i ścisłości nie może być stosowane, szczególnie obecnie, kiedy w związku ze skasowaniem wielu etatów urzędniczych pewna liczba urzędników kancelaryjnych musiała być przeniesiona na etaty służby mundurowej. Przy tej zamianie etatów nie miano bynajmniej na celu usunięcia z biur policyjnych ludzi w cywilnych ubraniach a tylko ujednostajnienie przepisów personalnych i dyscyplinarnych.

Ponieważ przebieranie w mundury policyjne ludzi, którzy ze względu na specjalne warunki osobiste nigdy prawdopodobnie nie będą pełnili obowiązków umundurowanego policjanta jest bezcelowe i w rezultacie dla policji szkodliwe, bo ludzie ci będą musieli interwenjować na ulicy, nie mając po temu danych, jak również dla tego, że osiągnie się fałszywe wrażenie, co do istotnego stanu ilościowego policji egzekutywnej, — zarządzam:

Funkcjonarjuszom wyższym i niższym p. p., przydzielonym do biur na stałe lub przejściowo, zezwala się na pełnienie służby w ubraniu cywilnem.

Funkcjonarjusze, pełniący jednocześnie służbę uliczną i biurową (np. dzielnicowi i t. p.), winni być na służbie w biurach w mundurze.

Natomiast w wypadkach potrzeby użycia do służby egzekutywnej wszystkich rozporządzalnych sił przy oficjalnej obecności na uroczystościach urzędowych i przy zapowiedzianych wizytacjach wszyscy funkcjonarjusze służby zewnętrznej winni być w mundurach. W tych wypadkach zwolnienie od obowiązku włożenia munduru może nastąpić za specjalnem zezwoleniem przełożonego z powodu niemożności ze względów zdrowia.

Dla funkcjonarjuszów-kobiet mundur nie jest przewidziany.

R. 137.

III. Oznaki policyjne funkc., zawieszonych w czynnościach.

Niższym funkcjonarjuszom policji, którzy zostali zawieszeni w czynnościach służbowych i przeciw którym wdrożone zostało dochodzenie dyscyplinarne lub karne, należy odebrać broń sieczną i palną. Również zwierzchnie władze policyjne upoważnione są, w tych wypadkach, gdy zachowanie się zawieszonego funkcjonarjusza nie licuje z godnością policjanta, zdejmowania z mundurów ich oznak policyjnych i odbierania legitymacji służbowych, wydając wzamian tymczasowe zaświadczenie tożsamości osoby.

R. 315.

VIII. Zakaz noszenia aksamitnych kołnierzy przy uniformowych płaszczach wyższych funkc.

Zauważono, że niektórzy wyżsi funkcjonarjusze policji noszą przy uniformowych płaszczach kołnierze aksamitne i że Pp. Komendanci Wojewódzcy tolerują tę sprzeczną z przepisami o umundurowaniu p. p. innowację.

Polecam niezwłocznie przywrócić płaszcze uniformowe do przepisowego wyglądu i niezwłocznie usunąć z nich kołnierze aksamitne.

Przeciw funkcjonarjuszom, którzy zlekceważyli przepisy o umundurowaniu, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych należy zastosować kary dyscyplinarne. O wykonaniu powyższego donieść.

R. 166.

III. Przestrzeganie przepisów o umundurowaniu policji.

Chociaż istnieją ścisłe przepisy o umundurowaniu policji państwowej, jednakże przepisy te nie są należycie przestrzegane. W stolicy można zauważyć nieraz przyjezdnych wyższych funkcjonarjuszów, ubranych nieprzepisowo; przyjezdni oficerowie policji służbowo zjawiają się w Komendzie Głównej w różnych fantastycznych ubiorach, skombinowanych według własnego wzoru i gustu. Ta maskarada jest dowodem braku wglądu Pp. Komendantów Okręgowych. Jeżeli wyżsi funkcjonarjusze mają obowiązek karcenia niższych za nieprzestrzeganie noszenia przepisowej formy

umundurowania, to gwałcenie przepisów przez przełożonych jest karygodne. Uprzedzam więc, że za nieprzestrzeganie formy umundurowania czynię Pp. Komendantów Okręgowych odpowiedzialnymi w pierwszej linji, zaś wyżsi funkcjonarjusze policji winni lekceważenia przepisów będą przezemnie niezwłocznie z miejsca karani porządkowo w granicach przysługującej mi kompetencji.

Każdy funkcjonarjusz policji, wyższy szarżą, obowiązany jest do wystąpienia względem funkcjonarjusza policji, niestosującego się do przepisów o umundurowaniu i złożenia raportu.

R. 286.

XI. Nadanie oznak funkc. p. p., władającym obcymi językami.

W celu zapewnienia dogodności przybywającym do Polski cudzoziemcom, polecam, wzorem miast zachodnio-europejskich, funkcjonarjuszów p. p., władających obcymi językami przeznaczać w stolicy do służby na dworcach kolejowych i w punktach, pozwalających przewidywać zetknięcie się z cudzoziemcami. Funkcjonarjusze ci winni nosić na lewem ramieniu przepaskę czarną z wyhaftowanym na niej czworobokiem, utrzymanym w kolorach odpowiadających barwom narodowym państwa, którego językiem dany funkcjonarjusz włada. Nad czworobokiem umieścić należy wyhaftowaną pierwszą literę tegoż państwa, a mianowicie na teraz „D" (Deutschland), „F" (France), „E" (England). Funkcjonarjusze, władający językiem esperanto, powinni posiadać na opasce w miejsce wspomnianego czworoboku naszytą pięcioramienną gwiazdę esperancką z zielonego sukna, w środku gwiazdy winna być umieszczona litera „E".

Zawiadomienie o powyższem należy umieścić w widocznych miejscach na dworcach kolejowych, w większych hotelach, oraz pensjonatach.

O ile wprowadzenie powyższego odróżnienia okazałoby się wskazane i w innych większych miastach, Pp. Komendanci Wojewódzcy winni w porozumieniu z władzami administracyjnemi przedłożyć wnioski, co do których decyzję zastrzegam sobie.

R. 304.

V. Tryb nadawania oznak funkc. p. p., władającym obcymi językami.

Uzupełniając rozkaz Kom. Gł. Nr. 286 p. XI, podaję niniejszem tryb nadawania funkcjonarjuszom p. p. oznak, wskazujących władanie przez nich obcym językiem.

Funkcjonarjusze p. p., ubiegający się o oznaki znajomości obcego języka winni być na zasadzie złożonego raportu poddani egzaminowi przed zaproszoną w tym celu komisją. Komisja egzaminacyjna składa się ze zwierzchnika funkcjonarjusza, ubiegającego się o oznakę (komendant powiatowy lub miasta), przedstawiciela władzy administracyjnej, oraz właściwego językoznawcy. W razie braku na miejscu odpowiedniego językoznawcy komendant powiatowy lub miasta przedkłada komendantowi wojewódzkiemu raport petenta wraz z wnioskiem o powołanie go do egzaminu przed analogiczną komisją w komendzie wojewódzkiej.

Egzamin winien być dokonany przez językoznawcę w obecności członków komisji i ma za zadanie stwierdzić, czy petent włada danym językiem: 1) w mowie, 2) w piśmie. O wyniku egzaminu powinien być sporządzony protokuł, stwierdzający znajomość przez egzaminowanego danego języka: 1) w mowie, 2) w piśmie i podpisany przez członków Komisji. Protokuł winien być dołączony do akt personalnych egzaminowanego i o ile wykazał on dostateczną znajomość danego języka w mowie (znajomość w piśmie nie jest konieczną), powinno mu być wydane piśmienne zezwolenie poświadczone podpisem zwierzchnika i pieczęcią urzędową na noszenie oznaki odpowiedniej do posiadanego języka, celem wklejenia do legitymacji służbowej.

Stwierdzanie znajomości obcego języka w piśmie zmierza do tego, aby w razie potrzeby odczytania lub przetłomaczenia dokumentów lub korespondencji w obcym języku powołać do tego właściwego funkcjonarjusza, w tym celu należy prowadzić ewidencję funkcjonarjuszów, władających obcymi językami tak w mowie jak i w piśmie.

O ile funkcjonarjusz p. p. włada paroma obcymi językami, przysługuje mu prawo posiadania oznak każdego z posiadanych języków obcych.

VI. Nadanie oznak funkc. p. p., władającym językami rumuńskim i węgierskim.

Uzupełniając Rozkaz Nr. 286 p. XI wprowadzam oznaki dla funkcjonarjuszów p. p., władających językami rumuńskim i węgierskim, przyczem nad czworobokiem, utrzymanym w kolorach odpowiadających barwom narodowym państwa rumuńskiego, należy umieszczać wyhaftowaną literę „R.", a państwa węgierskiego „M".

Jednocześnie podaję, że wymiary czworoboku, utrzymanego w kolorach odpowiadających barwom narodowym danego państwa, powinny być 39×39 mm.; odpowiednia początkowa litera tego państwa (alfabetem łacińskim) wysokości 10 mm. powinna być wyhaftowana białą (srebrną) nicią symetrycznie powyżej czworoboku w odległości

5 mm. od niego. Powyższe dotyczy również gwiazdy esperanckiej, przyczem zielony pięciokąt powinien geometrycznie odpowiadać kołu o 39 mm., średnicy.

R. 291.

IX. Nadanie oznak funkc. p. p., władającym językiem włoskim.

W związku z Rozkazem Nr. 286 § XI polecam wprowadzić oznaki dla funkcjonarjuszów policji, władających językiem włoskim, przyczem należy wprowadzić nad czworobokiem utrzymanym w kolorach odpowiadających barwom narodowym państwa włoskiego wyhaftowaną literę „I".

R. 301.

VI. Wprowadzenie w obrębie Województwa Nowogrodzkiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta P. P. Województwa Nowogródzkiego, zgodnego z rozkazem Nr. 286 p. XI, wprowadzam oznaki, stwierdzające znajomość obcych języków, dla funkc. p. p. na st. kol. Baranowicze i Stołpce Województwa Nowogródzkiego.

R. 302.

III. Wprowadzenie w obrębie Województwa Lwowskiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta P. P. Województwa Lwowskiego, zgodnego z rozkazem Nr. 286 p. XI, wprowadzam nadawanie oznak, stwierdzających znajomość obcych języków, dla funkcj. p. p. m. Lwowa.

R. 307.

VIII. Wprowadzenie w obrębie Województwa Poleskiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta P. P. Wojedództwa Poleskiego, zgodnego z rozkazem Nr. 286 p. XI, wprowadzam oznaki, stwierdzające znajomość obcych języków dla funkcjonarjuszów p. p. na st. kol. Brześć n/Bugiem i Pińsk.

R. 309.

VI. Wprowadzenie w obrębie Województwa Wołyńskiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta P. P. Województwa Wołyńskiego, zgodnego z rozkazem Nr. 286 p. XI, wprowadzam nadawanie oznak, stwierdzających znajomość obcych języków dla funkc. p. p. na st. kolejowej Zdołbunów.

VII. Wprowadzenie w obrębie okr. Wileńskiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta P. P. Okręgu Wileńskiego zgodnego z rozkazem Nr. 286 p. XI, wprowadzam nadawanie oznak, stwierdzających znajomość obcych języków, dla funkc. p. p. m. Wilna i st. kol. Turmonty.

R. 323.

IX. Wprowadzenie w obrębie woj. Krakowskiego oznak, stwierdzających u funkc. p. p. znajomość obcych języków.

Stosownie do wniosku Komendanta Wojewódzkiego w Krakowie wprowadzam oznaki, stwierdzające znajomość obcych języków dla funkcjonarjuszów p. p. w m. Krakowie.

X. Nadanie oznak funkc. p. p., władającym językiem czeskim.

Uzupełniając Rozkaz K. Gł. Nr. 286 p. XI i Nr. 304 p. VI wprowadzam oznaki dla funkcj. p. p., władających językiem czeskim, przyczem nad czworobokiem, odpowiadającym co do kształtu i barw państwowej fladze państwa Czesko-Słowackiego, należy umieszczać wyhaftowane litery „C. S.".

R. 217.

V. Policja na kolejach.

Zwracam uwagę Pp. Komendantom Okręgowym na policję, pełniącą obowiązki na stacjach kolejowych. Policjanci, pełniący służbę na stacjach zjawiają się nieraz w zniszczonych mundurach i płaszczach, w uzbrojeniu niejednolitem.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym zarządzić, aby policjanci, pełniący służbę na stacjach kolejowych byli ubrani czysto i cało, aby byli uzbrojeni w rewolwery i szable. Służba z karabinami jest dopuszczalną tylko w czasie patrolowania linji lub w służbie wartowniczej.

Ponieważ w każdym magazynie Komendy Okręgowej znajduje się pewna ilość szabel, należy je doprowadzić do porządku i oddać do użytku policji na stacjach kolejowych. Pożądanem jest, aby funkcjonarjusze na peronach pełnili służbę w białych rękawiczkach.

R. 350.

XII. Umundurowanie funkc. p. p., przeniesionych w stan spoczynku. Na skutek zapytań niektórych Pp. Komendantów Wojewódzkich wyjaśniam, w uzupełnieniu okólnika mojego Nr. 1350, że funkcjonarjusze policji, zarówno wyżsi, jak i niżsi, przeniesieni w stan spoczynku (na emeryturę) nie mają prawa do noszenia munduru policyjnego i przepisowego uzbrojenia. Wolno im natomiast donaszać umundurowanie, stanowiące ich prywatną własność, po zdjęciu naramienników, patek na kołnierzach bluzy i płaszcza, numerów osobistych, odznak stopnia, oraz orzełka, gwiazdki i paska na czapce. Guziki, typu zatwierdzonego dla policji, muszą być zastąpione przez inne, hełmu używać nie wolno. Osoby, noszące bezprawnie mundur policyjny winny być pociągane do odpowiedzialności sądowej z art. 272 K. K. b. zaboru rosyjskiego, 333 K. K. b. zaboru austrjackiego i 360 p. 8 K. K. b. zaboru niemieckiego.

R. 48.

I. Umundurowanie służby w urzędach policyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem o umundurowaniu i uzbrojeniu policji państwowej (Dziennik Ustaw Nr. 26 poz. 159 z dnia 2.III.1920 r.) noszenie umundurowania według podanych wzorów przysługuje wyłącznie funkcjonarjuszom policji, posiadającym nominacje służby zewnętrznej. Funkcjonarjusze urzędów policyjnych, których funkcje nie mają nic wspólnego z funkcjami policji jak np. woźni, gońcy, woźnice, stangreci, szoferzy, dozorcy, kucharze i t. p. nie mogą posługiwać się pod żadnym pozorem umundurowaniem typu ściśle policyjnego. Funkcjonarjusze ci mogą nosić mundury i płaszcze kroju jak dla niższych funkcjonarjuszów policji, jednak bez błękitnych wypustek, naramienników i paroli. Guziki białe lub żółte — nie typu policyjnego, t. j. nie półkuliste. Czapki bez błękitnych wypustek (mogą być amarantowe). Noszenie broni siecznej niedopuszczalne, palnej — tylko po uzyskaniu pozwolenia w drodze przepisanej. Funkcjonarjusze wyżej wymienieni nie mogą korzystać z przywilejów, przysługujących funkcjonarjuszom policji służby zewnętrznej, t. j. jazdy tramwajami bez biletów i t. p. Termin wykonania powyższego rozporządzenia do dnia 1 maja r. b.

R. 125.

I. Noszenie mundurów policyjnych przez szoferów, gońców, woźnych i t. p. Rozkazem z dnia 7 kwietnia 1920 r. Nr. 48 wyjaśniona została sprawa noszenia mundurów policyjnych przez służbę niższą p. p. jak: szoferów, gońców, woźnych, robotników, woźniców i t. p.

W myśl zatem rozkazu, wymienieni wyżej niżsi pracownicy nie mogą nosić mundurów z dystynkcjami przysługującemi policji umundurowanej.

Noszenie munduru policyjnego przez osoby, niemające do tego prawa, niewyszkolone w służbie policyjnej jest ze wszech miar niepożądane, wprowadza w błąd publiczność, a osoby te stawia częstokroć w zakłopotanie przy potrzebie interwencji ulicznej, podrywając jednocześnie autorytet policji w oczach publiczności.

Pomimo jednak wydanego rozkazu zauważyłem, iż w niektórych Okręgach wymieniona wyżej niższa służba nosi w dalszym ciągu dystynkcje policyjne, co jest dowodem, iż Pp. Komendanci Okr. nie stosują się do rozkazu swej władzy przełożonej. Polecam niezwłocznie wykonać niniejszy rozkaz.

R. 137.

I. Noszenie odznak. Ponieważ w ostatnich czasach do szeregów policji państwowej przyjętą została dość znaczna ilość zdemobilizowanych żołnierzy armji polskiej, wyjaśniam przeto, że na mundurach policyjnych mogą nosić oni te odznaki wojskowe, do noszenia których uprawnieni są przez władze wojskowe, posiadając wydane w tym celu imienne legitymacje.

W związku z powyższem funkcjonarjusze policji, b. żołnierze armji polskiej na mundurach policyjnych mogą nosić: ordery, medale, odznaki za pobyt na froncie w postaci małych srebrnych kątów na rękawach, gwiazdki, świadczące o ilości otrzymanych ran. Wyklucza się zaś wszystkie te znaczki, które nie stanowią właściwego odznaczenia, ustanowionego przez uprawnione władze, a są wyłącznie pamiątką koleżeńską współpracy w pewnych formacjach wojskowych.

Legitymacje i zwrot dokumentów.

O. 165 z d. 3/XII 1921 r.

W sprawie legitymacji, uprawniających do zniżek kolejowych.

W celu rychłego zaopatrzenia funkcjonarjuszów p. p. w legitymacje jednego typu z 50% zniżką kolejową stosownie do rozporządzenia Ministra Kolei Żelaznych z dnia 11 maja 1921 r. (Monitor Polski z dnia 17 czerwca 1921 r. Nr. 135) i reskryptu tegoż Ministerstwa z dnia 6 czerwca r. b. za Nr. 1330/III, urzędników służby zewnętrznej i wewnętrznej p. p. w legitymacje urzędnicze i niższych funkcjonarjuszów p. p. w legitymacje urzędowe, polecam Pp. Komendantom P. P. przyjąć do wiadomości i ścisłego wykonania, co następuje:

1. Posiadaczami powyższych legitymacji wyłącznie mogą być funkcjonarjusze p. p. stabilizowani (etatowi).

2. Legitymacje winny być nabyte środkami Komend Okręgowych w/g załączonych wzorów (kolor okładek: dla wyższych funkcjonarjuszów czarny, a dla niższych funkcjonarjuszów szaro-niebieski, względnie podobny: na okładce legitymacji urzędniczych i urzędowych winien być odciśnięty orzeł wielkości wzoru Nr. 3 (Dz. Ust. z dnia 28.VIII.1919 r. Nr. 69 poz. 416). Legitymacje niższym funkcjonarjuszom wydają Komendy Okręgowe, stosując ściśle powyższe rozporządzenie, zaś dla urzędników służby zewnętrznej i wewnętrznej p. p., posiadających definitywne nominacje, winny być należycie wypełnione i do podpisu przesłane przy liście imiennej do Działu Personalnego Komendy Głównej P. P. W liście tej należy odnotować w uwagach datę i numer wydanej petentowi starej legitymacji przez Komendę Główną, którą Komenda Okręgu po doręczeniu nowej przesyła do Komendy Głównej.

3. Legitymacja winna być opatrzona podpisem własnoręcznym właściciela na fotografji i w specjalnem oznaczonem miejscu legitymacji.

4. Stosowanie ramek na okładkach legitymacji dla umocowania fotografji ze względu na ich kosztowność znosi się.

5. Legitymacje specjalnego typu wydane przez Wydział IV funkcjonarjuszom p. p. urzędów śledczych w każdym wypadku pozostają na rękach.

6. Niestabilizowani (nieetatowi) funkcjonarjusze p. p. korzystać mogą ze zniżki 50% na przejazd kolejami tylko przy nabywaniu biletów klasy III-ej miesięcznych, sezonowych lub rocznych na podstawie przedkładanych każdorazowo zaświadczeń swej władzy, iż zamieszkują poza miejscem urzędowania. Powyższe zaświadczenie bez wzoru.

Wymienionych funkcjonarjuszów należy zaopatrzyć przez Komendy Okręgowe w zaświadczenia legitymacyjne w/g załączonego przy niniejszem wzoru, o ile możności z naklejeniem fotografji okaziciela opatrując ją pieczęcią urzędu w ten sposób, by część pieczęci przechodziła z fotografji na blankiet dokumentu.

7. Do przedłużenia terminu na stronie czwartej w legitymacjach urzędniczych funkcjonarjuszom policji do 31 grudnia 1922 r. upoważniam Panów Komendantów Okręgowych.

R. 215.

VI. Legitymacje urzędowe.

Niniejszem anuluję p. 5 okólnika Komendy Głównej Policji Państwowej za Nr. 165 z dnia 3 grudnia 1921 r. Nr. III/10031 w sprawie legitymacji dla policji śledczej, wprowadzonych w swoim czasie przez Wydział IV Kom. Gł. P. P.

Zarazem polecam Pp. Komendantom Okręgowym niezwłocznie odebrać i unieważnić wszelkie nieprzepisanego typu legitymacje posiadane dotychczas przez wyższych i niższych funkcjonarjuszów p. p. służby zewnętrznej, oraz urzędników.

O. 1175 z d. 9/X 1925 r.

Legitymacje urzędnicze.

Na skutek wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 1924 roku za Nr. A. P. 11654 w sprawie obowiązujących przepisów przy wystawianiu legitymacji urzędniczych i urzędowych, podaję do wiadomości i ścisłego zastosowania w uzupełnieniu okólnika Komendy Głównej Policji Państwowej z dnia 3 grudnia 1921 roku za Nr. 165, co następuje:

Wyżej wymienione legitymacje winny być nadal wydawane według załączonego wzoru, w którym zaszła zmiana o tyle, że okrągłą pieczątkę i stempel z 50% ulgą na przejazdy kolejami, należy umieszczać pod podpisem wydającego legitymacje, zaś obok podpisu tegoż, z lewej strony, winna być odciśnięta pieczęć urzędowa.

Zauważono, że w niektórych okręgach zostały wydane niższym funkcjonarjuszom legitymacje typu odrębnego od przepisowych w okładkach czerwonych, bronzowych lub czarnych i bez odciśniętego orła na zewnętrznej okładce legitymacji, przyczem bardzo często brakuje podpisu właściciela legitymacji na fotografji, i w specjalnem miejscu, oznaczonem na str 1 legitymacji, wobec czego polecam Pp. Komendantom niezwłocznie

zamienić wymienione legitymacje na przepisany kolor okładek według załączonego wzoru, a w pozostałych legitymacjach, znajdujących się u niższych funkcjonarjuszów, należy w miarę możności usunąć wszystkie usterki.

R. 344.

VI. Przedłużanie ważności legitymacji urzędowych.

Uzupełniając pkt. 7 okólnika mojego z dnia 3.XII 1921 za Nr. 165, upoważniam do przedłużania terminu ważności legitymacji urzędowych (str. 4) niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej — bezpośrednio przełożone władze, wymienione w pkt. 1 Rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 249, dotyczącego objęcia służby oraz składania przyrzeczenia i przysięgi służbowej.

O. 835 z d. 21/IX 1923 r.

W sprawie legitymacji kolejowych dla emerytów.

Rozporządzeniem Ministra Kolei Żelaznych z dnia 17.VIII.1920 r. („Monitor Polski" Nr. 190 z dnia 23.VIII.1920 r.) w sprawie ulg w opłatach za przejazd kolejami żelaznemi pracowników państwowych w stanie spoczynku, przyznano emerytom prawo do takich samych zniżek, z jakich korzystają pracownicy państwowi oraz osoby wojskowe w służbie czynnej.

W celu umożliwienia zatem emerytom korzystania z przyznanych im zniżek kolejowych ustaloną dla nich została zgodnie z pismem okólnem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 22.XII.1921 r. Nr. 27614 legitymacja według następującego wzoru.

Format, pierwsza i ostatnia strona, jak w legitymacji urzędniczej, ustalonej okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1919 r. Nr. 14824.

Strona wewnętrzna legitymacji zawierać winna następującą treść:

w nagłówku władza wystawiająca legitymację, poniżej napis:

„legitymacja", w następnej linji „ważna do dnia .....", dalej „uprawniająca w myśl rozporządzenia Ministerstwa Kolei Żelaznych w sprawie ulg w opłatach za przejazd kolejami żelaznemi pracowników państwowych w stanie spoczynku z dnia 17 sierpnia 1920 r. (Monitor Polski z dnia 23 sierpnia 1920 r. Nr. 190) p. NN. (imię i nazwisko), emerytowanego (wymienienie ostatnio zajmowanego stopnia służbowego ewentualnie stanowiska służbowego) do korzystania z 50% zniżki w opłatach za przejazd kolejami państwowei w klasie .....". Niżej miejsce i data wystawienia oraz podpis przedstawiciela władzy, wystawiającej legitymację.

Legitymacja taka winna być oprawiona w okładkę koloru ciemno-granatowego z wytłoczonym na zewnętrznej stronie orłem państwowym. Wewnętrzna strona okładki ma obramowanie na fotografję formatu wizytowego. Otwór obramowania wynosi $5^1/_2$ do $7^1/_2$ ctm. Fotografja ma być opatrzona własnoręcznym na niej podpisem właściciela i odpowiedniej wielkości stemplem urzędu, wystawiającego legitymacje. Podpis właściciela i stempel muszą być widoczne.

Przy oznaczaniu klasy, w której zniżka przysługuje, należy oznaczyć je analogicznie do obowiązujących w tej mierze przepisów, odnośnie do funkcjonarjuszów w służbie czynnej.

Legitymacje powyższego typu przysługują emerytom jedynie na czas faktycznego pobierania przez nich zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Państwa. Z chwilą wstrzymania z jakiegokolwiek-bądź powodu lub zamknięcia poborów emerytalnych należy legitymacje bezzwłocznie ściągnąć i unieważnić.

Do wystawiania wspomnianych legitymacji powołana jest ta władza II instancji danego działu zarządu państwowego, w której Okręgu znajdowało się ostatnie miejsce służbowe emeryta — a w wypadkach, gdy ostatnie miejsce służbowo położone było poza granicami Państwa Polskiego władza naczelna danego działu zarządu państwowego. Wymienione władze utrzymują dokładną ewidencję wystawionych legitymacji i prowadzą ich kontrolę. W razie jakichkolwiek wątpliwości np. co do pobierania przez emeryta zaopatrzenia emerytalnego winny się bezpośrednio komunikować z właściwą władzą skarbową.

O ileby w którymkolwiek dziale zarządu państwowego zaopatrzono emerytów już przed ogłoszeniem niniejszego okólnika w legitymacje urzędnicze, względnie urzędowe— należy je bezzwłocznie unieważnić, a zastąpić je jedynie legitymacjami określonego wyżej typu.

O. 1437 z d. 3/II 1927 r.

Legitymacje emerytów — przedłużanie ich ważności.

W uzupełnieniu okólnika mojego z dnia 21 września 1923 r. za Nr. 835/III/10757 wyjaśniam, że przedłużanie ważności legitymacji emerytów leży wyłącznie w kompetencji tej władzy, która wydała i prowadzi ewidencje wymienionych legitymacji.

Okólnikiem niniejszym jednocześnie załatwione zostaje pismo Pana Komendanta Wojewódzkiego P. P. we Lwowie z dnia 17 stycznia r. b. za Nr. 748/27.

O. 379 z d. 5/VIII 1922 r.

Opłata za legitymacje emerytów na ulgowy przejazd kolejami.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 3 lipca r. b. L. 2469/D. P. zarządziło, aby przy wydawaniu legitymacji kolejowych dla emerytów ściągano od nich koszty nakładu książeczek legitymacyjnych.

Wpływy z tego tytułu należy zarachowywać po myśli § 18 przepisów rachunkowo-kasowych (Rozdział I Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 poz. 564).

O. 1296 z d. 13/I 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AP. 14413 z d. 19/XII 1925 r.).

Ulgi kolejowe emerytowanych funkc. b. państw zaborczych.

Na podstawie okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 listopada 1925 r. Nr. 135/17019, podaję do wiadomości i stosowania, co następuje:

Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6 poz. 46) nie daje podstawy do przyznania emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i emerytowanym wojskowym b. państw zaborczych ulg w opłatach za przejazd kolejami żelaznemi na zasadach, zawartych w rozporządzeniu Ministra Kolei z dnia 17 sierpnia 1920 r. (Monitor Polski Nr. 190). Art. 43, względnie 59 powołanej ustawy upoważnia Radę Ministrów do przyznania ulg w przejazdach państwowemi środkami komunikacyjnemi tylko funkcjonarjuszom państwowym, względnie zawodowym wojskowym, przeniesionym w stan spoczynku ze służby państwowej polskiej, upoważnienie to nie zostało jednak w art. 89 rozciągnięte na emerytów byłych państw zaborczych.

R. 11.

Zwrot legitymacji i urzędowych dokumentów przez zwolnionych funkcjonarjuszów.

2. Celem zapobieżenia mogącym mieć miejsce nadużyciom ze strony zwolnionych ze służby funkcjonarjuszów policji Komenda Główna Policji Państwowej poleca, aby funkcjonarjuszom policji zwolnionym ze służby odbierano wszystkie legitymacje i upoważnienia urzędowe, a nadto, aby w każdym wypadku spowodowano stosowne sprostowanie jego prywatnych dokumentów legitymacyjnych (paszportów, paszportu zagranicznego, tymczasowego dowodu osobistego, dowodu tożsamości osoby i t. p.).

R. 24.

Dokumenty, legitymacje i zaświadczenia.

6. Zwraca się uwagę Okręgowych i Powiatowych Komendantów na ścisłe przestrzeganie p. 2 § II rozkazu Nr. 11 w sprawie zwracania przez zwolnionych funkcjonarjuszów policji wydanych im urzędowych dokumentów, legitymacji, zaświadczeń i t. d.

Dokumenty, wydawane przez Komendę Główną a zwrócone Okręgowej lub powiatowej Komendzie, winny być bezzwłocznie przesłane do Komendy Głównej.

O. 1303 z d. 12/I 1926 r.

W sprawie zwrotu legitymacji oraz zaświadczeń służbowych przez zwolnionych i wydalonych funkc. p. p.

W ostatnich czasach zaszły wypadki, że zwolnieni lub wydaleni funkcjonarjusze p. p. korzystając z nieodebranych im legitymacji lub zaświadczeń służbowych i t. p. dokumentów urzędowych, dopuścili się różnych nadużyć, legitymując się posiadanymi dokumentami, jako funkcjonarjusze policyjni w służbie czynnej.

Wynika z tego, że polecenia Komendy Głównej P. P., zawarte w p. 2 rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 11 oraz w p. 6 rozkazu Komendy Głównej Nr. 24, nie są ściśle przestrzegane.

W celu uniknięcia w przyszłości podobnych wypadków, w uzupełnieniu powołanych rozkazów Nr. Nr. 11 i 24, zarządzam co następuje:

Od wszystkich wydalonych w drodze dyscyplinarnej wyższych i niższych funkcjonarjuszów p. p. oraz urzędników należy przy doręczeniu im dekretów wydalenia żądać oddania wszystkich posiadanych dowodów legitymacyjnych, jako to: legitymacji służbowych, tymczasowych zaświadczeń o pozostawaniu na próbnej służbie w p. p. oraz wszelkiego rodzaju wydanych im zaświadczeń urzędowych, mających charakter dowodów legitymacyjnych.

Przed doręczeniem dekretu wydalenia należy przeprowadzić ścisłą kontrolę w danym urzędzie policyjnym i zażądać od wydalonego zwrotu wszelkich aktów korespondencji urzędowej, danej mu do załatwienia lub zabranej przez niego i nie zwróconej.

Gdyby wydalony odmówił oddania dobrowolnie legitymacji oraz innych dokumen-

tów, o których mowa powyżej, a także aktów i korespondencji urzędowej, należy po porozumieniu się z władzami sądowemi przeprowadzić rewizję osobistą oraz mieszkaniową w celu odnalezienia przywłaszczonych dokumentów i aktów i pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej.

Jeżeli rewizja nie dałaby pożądanych wyników, należy niezwłocznie zająć się unieważnieniem nieoddanych dokumentów oraz wznowieniem spraw urzędowych, nie zwróconych przez wydalonego, prowadząc w dalszym ciągu dochodzenia, zdążające do odnalezienia poszukiwanych dokumentów i aktów.

Taki sam tryb postępowania należy stosować względem wyższych i niższych funkcjonarjuszów p. p. oraz urzędników zwolnionych na własną prośbę, przeniesionych na emeryturę i zwolnionych w trybie art. 63, 65 lub art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej, przyczem o ile chodzi o zwolnionych w trybie art. 63 i art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej, to do czasu oddania przez nich dokumentów, aktów i t. p. należy wstrzymać im wypłatę przysługującej im odprawy.

Jeżeli zwolnieni, wydaleni lub emerytowani wyżsi lub niżsi funkcjonarjusze p. p. oraz urzędnicy tłumaczyliby się zagubieniem legitymacji oraz innych dokumentów, należy niezwłocznie przeprowadzić unieważnienie takowych w sposób praktykowany, celem uniemożliwienia dalszego legitymowania się niemi przez zwolnionych lub osoby inne, przyczem należy prowadzić energiczne dochodzenia, mające na celu odnalezienie zagubionych dokumentów i aktów.

W razie śmierci funkcjonarjusza policji, należy zażądać od jego rodziny zwrotu legitymacji urzędowej lub urzędniczej oraz innych dokumentów legitymacyjnych. Gdyby jednak członkowie rodziny oświadczyli, że wspomnianych dokumentów zmarłego nie posiadają, należy takowe unieważnić.

Jednocześnie polecam PP. Komendantom Wojewódzkim zaprowadzić w znajdujących się u Panów i w podległych im urzędach aktach lub odpisach akt osobistych wszystkich wyższych i niższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, krótkie notatki, do których należy zapisywać wszystkie wydane wspomnianym funkcjonarjuszom i podlegające zwrotowi: legitymacje urzędnicze lub urzędowe, tymczasowe zaświadczenia o pozostawaniu na próbnej służbie w p. p., delegacje służbowe, karty urlopowe i dokumenty podróży, względnie inne zaświadczenia do celów służbowych, mające charakter dowodów legitymacyjnych, za wyjątkiem dekretów nominacyjnych, przeniesieniowych, awansowych i stabilizacyjnych oraz zaświadczeń, wydawanych do celów szkolnych, wojskowych i t. p. nie podlegających zwrotowi.

Notatka taka, wzór której załącza się, znajdować się będzie w aktach każdego funkcjonarjusza p. p. w tym celu, aby wspomniane dokumenty, wydane funkcjonarjuszowi p. p., bądź po ich zużytkowaniu do celów służbowych, bądź po wyekspirowaniu terminu ich ważności oraz w razie śmierci, przeniesienia, wydalenia lub zwolnienia funkcjonarjusza p. p., mogły być niezwłocznie odebrane i unieważnione.

Komenda Główna P. P. zawiadamiać będzie PP. Komendantów o wydanych przez siebie legitymacjach i innych dowodach podlegających zwrotowi.

Zarazem zaznaczam, że wszelkie legitymacje i inne dokumenty, wydane przez Komendę Główną P. P., winny być zwracane do tejże Komendy, a wszystkie inne winny być unieważnione, to jest przekreślone na krzyż czerwonym atramentem i podszywane do akt osobistych lub ogólnych, znajdujących się na miejscu. (Instrukcja o sposobie prowadzenia akt osobistych określa, jakie mianowicie dokumenty, akta i t. p. należy podszywać do akt osobistych).

Fotografji umieszczonych na legitymacjach nie należy odklejać, a całą legitymację wraz z fotografją po jej unieważnieniu przesyłać do Komendy Głównej P. P. lub podszywać do akt osobistych.

PP. Komendantów Wojewódzkich i podległych im kierowników urzędów policyjnych czynię odpowiedzialnymi za ścisłe i prawidłowe przestrzeganie powyższego zarządzenia i zaznaczam, że w razie ujawnienia podlegających zwrotowi i w swoim czasie nieodebranych lub nie unieważnionych legitymacji i innych dokumentów, bądź u b. funkcjonarjuszów p. p., bądź u innych osób, pociągać będę winnych kierowników urzędów policyjnych do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Przy wydawaniu na żądanie funkcjonarjuszów p. p. różnego rodzaju zaświadczeń dla celów szkolnych, wojskowych i t. p. należy postępować z jaknajwiększą oględnością i każdorazowo badać, czy wspomniane zaświadczenia są im rzeczywiście potrzebne i czy nie mogą być w przyszłości zużyte do jakichś przestępnych czynów. W każdem wydawanem zaświadczeniu należy wymienić, do jakiego celu zostało wydane i gdzie ma być przedstawione, oraz zaznaczać, że zaświadczenie to nie jest legitymacją służbową.

Komendanci posterunków nie mają prawa wydawać żadnych absolutnie legitymacji i zaświadczeń.

PP. Inspekcyjni Komendy Głównej P. P. przy wizytacjach sprawdzać będą, czy niniejszy okólnik jest należycie przestrzegany.

NOTATKA

wydanych ..... funkcjonarjuszowi P.P. dowodów
(imię i nazwisko)

legitymacyjnych, podlegających zwrotowi.

№ p.	Data i № dziennika	Nazwa i przez kogo wydany	Kiedy (data) podlega zwrotowi	Adnotacja o zwrocie, unieważnieniu i podszyciu do akt wzgl. przesłaniu do Komendy Głównej P. P.	UWAGI
1.	1/II.1924 r. Nr. 141	Legitymacja urzędnicza Komendy Gł. P.P.	W razie śmierci, zwolnienia, wydalenia, lub przeniesienia na emeryturę.	1/VII.1924 r. do Kom. Gł. P.P. z powodu wydalenia.	
2.	1/III.1924 r. Nr. 242	Tymczasowa legitymacja Komend. Wojew.	Jak wyżej lub po otrzymaniu legitymacji stałej.	1/XII.1924 r. z powodu otrzymania legitymacji urzędniczej stałej do akt. os.	
3.	14/VII.1924 r. Nr. 301	Delegacja służbowa Kom. pow.	21/VII.1924 r.	22/VIII.1924 r. załączona do rachunku diet i kosztów podróży.	
4.	8/VIII.1924 r. Nr. 325	Karta urlopowa Kom. pow.	22/VIII.1924 r.	22/VIII.1924 r. do akt ogólnych.	
5.	14/X.1924 r.	Dokument podróży Kom. pow.	28/X.1924 r.	28/X.1924 r. do akt ogólnych.	

O. 1317 z d. 19/II 1926 r.

W sprawie zwrotu legitymacji i innych dokumentów przez zwolnionych i wydalonych funkcjonarjuszów p. p.

Uzupełniając okólnik Komendy Głównej P. P. z dnia 12 stycznia r. b. za Nr. 1303/3135, zawiadamiam, że podlegające zwrotowi dokumenty legitymacyjne, wymienione w powyżej powołanym okólniku, odbierane funkcjonarjuszom p. p., winny być po ich unieważnieniu w sposób przewidziany w tymże okólniku Nr. 1303/3135, podszywane do akt ogólnych z wyjątkiem legitymacji urzędowych i tymczasowych zaświadczeń o pozostawaniu na służbie próbnej, które należy podszywać do akt osobistych.

O. 1343 z d. 19/V 1926 r.

W sprawie legitymacji urzędniczych i urzędowych.

W uzupełnieniu okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1303 z dnia 12 stycznia r. b. za Nr. 3135, wyjaśniam, że fotografje naklejone na legitymacjach urzędniczych i urzędowych oraz na tymczasowych zaświadczeniach legitymacyjnych nie mogą być odklejane, o ile legitymacje podlegają unieważnieniu i załączeniu do akt osobistych w razie wydalenia, śmierci lub zwolnienia funkcjonarjuszów p. p. i urzędników. W tych wypadkach wymienione dokumenty legitymacyjne winny być zwracane i podszywane do akt osobistych w całości.

W razie zamiany na nowe legitymacji urzędniczych i urzędowych oraz tymczasowych zaświadczeń legitymacyjnych, fotografja ze starego dowodu legitymacyjnego, o ile odpowiada wymaganym warunkom i nadaje się do dalszego użytku, może być odklejona i naklejona na nowy dowód legitymacyjny. Również okładka ze starej legitymacji może być użyta do nowej legitymacji urzędniczej lub urzędowej. W tych wypadkach podszyciu do akt, po uprzedniem unieważnieniu, podlega tylko wewnętrzna część legitymacji, wyjęta z okładki, przyczem należy na niej odnotować, że fotografja została użyta do nowej legitymacji.

R. 217.

XIII. Postępowanie w wypadkach zagubienia legitymacji funkc. państw.

Podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 1.VI.1923 r. Nr. 55 P. O. 4286 w sprawie postępowania w wypadkach zagubienia legitymacji funkcjonarjuszów państwowych.

„Celem ujednostajnienia trybu postępowania w wypadkach zagubienia legitymacji urzędniczych zarządzam, co następuje:

O wypadku utraty legitymacji — z jakichkolwiek przyczyn — winien zainteresowany funkcjonarjusz bezzwłocznie donieść na piśmie swej przełożonej władzy służbowej, z dokładnem wyszczególnieniem okoliczności, wśród których utrata nastąpiła. Odnośna władza służbowa zaś, unieważniając zgubioną legitymację, winna o tem niezwłocznie zawiadomić:

1-o właściwą terytorjalną Dyrekcję Kolei,

2-o właściwy terytorjalnie Urząd Policji Państwowej,

a ponadto żądać od funkcjonarjusza, który legitymację zagubił, umieszczenia na własny koszt ogłoszenia zguby w „Monitorze Polskim" oraz we właściwym wojewódzkim dzienniku urzędowym. Dopiero po uskutecznieniu powyższego może władza służbowa wydać zainteresowanemu funkcjonarjuszowi nową legitymację, opatrzoną nowym numerem porządkowym ogólnej ewidencji legitymacji urzędniczych.

Równocześnie zapowiadam, że zostaną wprowadzone znaczne obostrzenia przy wydawaniu nowych legitymacji w miejsce zagubionych, o ile wypadki zagubień będą nadal tak częste, jak dotychczas.

Powyższe zarządzam w myśl pisma okólnego Prezydjum Rady Ministrów Nr. 75/5678 z dnia 29 marca 1923 r.".

R. 169.

III. Dekrety nominacyjne zwolnionych.

Niniejszem podaję do wiadomości i zastosowania, że dekrety przyjęcia, przeniesień, dekrety stabilizacyjne i t. p. dokumenty, wydane przez P. Ministra Spraw Wewnętrznych na imię zwolnionych w międzyczasie urzędników i wskutek tego niedoręczone — winny być niezwłocznie zwrócone Komendzie Głównej w celu anulowania.

Przepisy o pomocy lekarskiej i zgłaszanie o chorobach przełożonym władzom.

R. 282.

XIV. Przestrzeganie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

Zachodzą wypadki, iż urzędy policji państwowej wydają karty porady członkom rodzin funkc. policji nie uprawnionym w myśl przepisów o pomocy lekarskiej do korzystania z bezpłatnej pomocy lekarskiej. Polecam zatem Pp. Komendantom Okręgowym pouczyć podwładne urzędy policyjne o treści rozporządzenia Rady Ministrów o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, jak również polecam wycofać z obiegu wszystkie karty porady, w których są wydrukowane napisy „matka", „ojciec".

O. 222 z d. 11/II 1922 r.

Pomoc lekarska dla rodzin funkcjonarjuszów policji.

W niektórych Okręgach wschodnich część funkcjonarjuszów policji rekrutuje się z innych Okręgów, rodziny jednak swe funkcjonarjusze ci zmuszeni byli pozostawić w miejscu dawnego swego zamieszkania z powodu braku mieszkań w miejscu obecnego ich urzędowania.

W związku z powyższem wyjaśniam, iż rodzinom tym przysługuje prawo korzystania z bezpłatnej pomocy lekarskiej, o ile przełożona władza służbowa wyda zaświadczenie, iż rodzina danego funkcjonarjusza policji, mieszkająca na terytorjum innego Okręgu z powodu braku mieszkań, ma prawo korzystać z pomocy lekarskiej.

Na mocy takiego zaświadczenia urząd policyjny, na terenie którego mieszka członek rodziny funkcjonarjusza policji, może wydać mu kartę porady.

R. 285.

VI. Pomoc lekarska.

W związku z pismem Generalnej Dyrekcji służby zdrowia z dnia 21.I.1925 r. Nr. ZO. 8599/24 wyjaśniam, że urzędowi policji nie wolno wzywać kartkami służbowemi lekarza do chorego funkcjonarjusza, je-

dynie może to uczynić otoczenie chorego funkcjonarjusza, przy wręczeniu karty porady. Jednocześnie zaznaczam, że żaden lekarz nie jest obowiązany do udziału w naradzie lekarskiej (konsyljum), o ile z jakichkolwiek względów udziału w niej brać nie chce i że wezwanie na naradę może nastąpić jedynie przez lekarza, który leczy chorego.

R. 252.

V. Przesyłanie chorych funkc. pol. do szpitali za uprzednią zgodą Wojewódzkich Urzędów Zdrowia.

Zachodzą wypadki, iż poszczególne jednostki policyjne przesyłają chorych funkc. policji do szpitali znajdujących się na terenie innych województw, bez uprzedniego uzyskania zgody Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia.

Polecam Pp. Kom. Okr. zwrócić uwagę podwładnym urzędom na ściśle stosowanie się do obowiązujących przepisów w sprawie organizacji pomocy lekarskiej dla urzędników państwowych.

R. 309.

III. Pomoc lekarska; ustalenie pojęcia „Uzdrowisko".

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia) wyjaśnia, że za uzdrowiska w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2.VIII.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 73) należy uznać Otwock, Rudkę, Zakopane, Poronin, Jaszczurówkę, Supraśl, Smukałę, Hołosk, Worochtę i Jaworze (Śląsk).

Funkcjonarjusze państwowi lub członkowie ich rodzin, co do których lekarz pomocy lekarskiej stwierdzi konieczność leczenia w jednym z tych uzdrowisk, mogą otrzymać, przyznaną przez Wojewódzki Urząd, zapomogę kuracyjną, lecz jedynie w wypadkach przewlekłych cierpień dróg oddechowych na tle swoistym.

R. 149.

II. Opieka nad funkcjonarjuszami policji, pozostającymi w szpitalach.

Zdarzają się dość często wypadki, że w poszczególnych szpitalach leżą przyjezdni chorzy funkcjonarjusze policji państwowej, niemający żadnej poza szpitalną opieki, co może ich narazić na przykre nieraz sytuacje. Aby tego uniknąć, proszę Panów Komendantów Policji tych miejscowości, gdzie znajdują się szpitale, odwiedzać co pewien czas chorych policjantów i przyjmować od nich zażalenia i prośby, które z całą przychylnością uwzględniać należy bezpośrednio, lub też przesyłać je do władz przełożonych.

R. 254.

I. Komisje lekarskie dla funkc. państwowych.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym Policji Państwowej przy kierowaniu funkc. p. p. na komisje lekarskie stosować się ściśle do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia r. b. Dz. Ust. Nr. 34.

364/p 2.

O. 1443 z d. 12/II 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. ZO. 8127/27 z d. 8/I 1927 r.).

Pomoc lekarska dla funkc. państwowych. Karty porady dla emerytów.

W myśl par. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4.VIII.1926 r. (Dz. U. Nr. 95 poz. 555) karty porady dla uzyskania pomocy lekarskiej wydają władze służbowe funkcjonarjusza.

Emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym wystawiały dotychczas karty porady te Kasy skarbowe, w których pobierali swe wysługi emerytalne odnośni emeryci (Monitor Polski Nr. 268 z roku 1924).

Wobec tego, że od dnia 1.X.1926 r. Kasy skarbowe przestały wypłacać zaopatrzenie emerytalne, a dokonywują tego Pocztowe Kasy Oszczędności, a więc Kasy skarbowe, nie mając ewidencji odnośnych emerytów, nie mogą sprawdzać, czy dany emeryt otrzymuje nadal emeryturę i czy ma prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, poleca się, aby karty porad lekarskich wystawiały emerytom te władze administracyjne I instancji, w okręgu których dany emeryt przebywa, przy przestrzeganiu pkt. 5 par. 1 wyżej przytoczonego rozporządzenia.

O. 411 z d. 11/IX 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. PO. 9551 z d. 28/VIII 1922 r.).

Wydawanie świadectw lekarskich dla urlopu.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego okólnikiem z dnia 10.VI.1922 r., Nr. Pr. 19166/3381/22, podało do wiadomości, że lekarze zakontraktowani przez Okręgowy Urząd Zdrowia Publicznego Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę do udzielania pomocy lekarskiej urzędnikom państwowym nie mają prawa do wydawania świadectw lekarskich dla zakwalifikowania do urlopu.

Świadectwa takie może jedynie wydawać Urząd Zdrowia Komisarjatu Rządu, dokąd należy kierować urzędników w godzinach od 10 do 12 przed południem z odpowiednią odezwą władzy przełożonej urzędnika.

Powyższe zechcą Pp. podać do wiadomości wszystkim podwładnym sobie urzędnikom.

R. 215.

VIII. Obowiązki lekarza powiatowego.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego wyjaśnia pismem z dnia 24.IV.23 Nr. Org. $\frac{17448}{2525}$/23, że badanie i orzekanie w interesie służbowym o stanie zdrowia urzędników i funkc. policji należy do obowiązków lekarza powiatowego.

R. 291.

IV. Zgłaszanie o chorobach wyższych funkc. narjuszów.

Kilkakrotnie stwierdzono, że Wojewódzcy Komendanci P. P., nie powiadamiają Komendy Głównej o chorobie funkcjonarjuszów lub też uskuteczniają to nieformalnie.

Polecam przeto ściśle przestrzegać, aby o każdorazowem zachorowaniu wyższego funkcjonarjusza lub urzędnika Komenda G. P. P. była natychmiast powiadamiania, przyczem bezwzględnie winno być dołączone świadectwo lekarza urzędowego, gdyż tylko takie świadectwo jest miarodajne.

R. 320. i 365 p VIII

III. Postępowanie władz przełożonych w wypadkach chorób funkc. p. p.

Wobec różnego określenia trybu postępowania w wypadkach chorób funkcjonarjuszów p. p. przez Ustawę o służbie cywilnej z dnia 17.II.1922 r. (art. 28) z jednej, a przez Tymczasową Instrukcję dla p. p. (§ 19) z drugiej strony, wyjaśniam, co następuje:

Ustęp 1 § 19 Instrukcji nie jest sprzeczny z ust. 1 art. 28 Ustawy. Obowiązek funkcjonarjuszów p. p. nadesłania świadectwa lekarskiego, jeżeli choroba trwa dłużej niż 48 godzin, jest jedną z form wykorzystania przez władzę przełożoną prawa, nadanego jej przez ust. 1 art. 28 Ustawy. Ustanawiając termin 48-godzinny, wychodzono z założenia, że człowiek, którego choroba przeciąga się ponad dwa dni, przeważnie wzywa pomocy lekarskiej, a zatem przedstawienie przezeń świadectwa nie będzie przedstawiało trudności; o ile jednak władza przełożona wie, że chory funkcjonarjusz istotnie nie mógł w tym terminie skorzystać z pomocy lekarskiej, np. wskutek oddalenia miejsca swego zamieszkania od miejsca, w którem znajduje się lekarz, to może przekroczenie terminu uwzględnić.

Ustęp przedostatni § 19 Instrukcji, jako sprzeczny z zasadniczem postanowieniem, zawartem w ust. 3 art. 28 Ustawy, należy traktować jako uchylony.

Jednocześnie wyjaśniam, że w myśl § 5 Instrukcji w sprawie pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych (Monitor Polski Nr. 268 z dnia 21.XI.1924 r. poz. 857) lekarze powiatowi obowiązani są na żądanie władzy przełożonej wydawać świadectwo o stanie zdrowia funkcjonarjusza w razie przedłużającej się choroby. Wobec przeciążenia pracą lekarzy powiatowych należy jednak zwracać się do nich tylko w razach koniecznej potrzeby, szczególnie zaś w tych wypadkach, gdy chodzi o zbadanie funkcjonarjusza, przebywającego poza siedzibą lekarza.

Urlopy.

R. 169.

II. Urlopy dla funkcjonarjuszów i urzędników policji.

Zmieniając dotychczasowe przepisy o urlopach podaję do wiadomości, że urlopów wypoczynkowych wyższym funkcjonarjuszom p. p. i urzędnikom (sł. wewn.) należy udzielać w myśl art. 36 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o Państwowej Służbie Cywilnej (Dz. Ust. Nr. 21 z dnia 31.III.1922 r.), przyczem urlopów tych udzielają Komendanci Okręgowi, zawiadamiając jednocześnie Komendę Główną o terminie rozpoczęcia i zakończenia urlopu.

Komendanci Okręgowi mogą udzielać urlopów nadzwyczajnych wyższym funkcjonarjuszom i urzędnikom z powodu choroby, na podstawie świadectwa lekarskiego, na czas nie dłuższy od maksymalnego czasu trwania urlopu wypoczynkowego, z innych zaś powodów, na czas nie dłuższy ponad dni 7.

Jeżeli konieczne jest udzielenie dłuższego urlopu, to w tym wypadku decyduje Komendant Główny.

Dotychczasowe przepisy o urlopach dla niższych funkcjonarjuszów policji obowiązują nadal z tą tylko zmianą, że Komendanci Okręgowi mogą udzielać urlopów również nadzwyczajnych, jak np. z powodu choroby, załatwienia spraw majątkowych i t. p.

R. 325.

XII. Urlopy nadzwyczajne. Wobec zlikwidowania policji granicznej zmieniam rozkaz Nr. 251 p. VIII odnośnie udzielania urlopów nadzwyczajnych funkcjonarjuszom policji i zarządzam, co następuje:

Zachodzą wypadki, iż funkcjonarjusze, pełniący służbę, a zwłaszcza w kresowych województwach, nie mogą sprowadzić swych rodzin (żony, dzieci) do miejsca służby z braku mieszkań. Takich funkcjonarjuszów, którzy utrzymują rzeczywisty kontakt z najbliższą rodziną, t. j. żoną i dziećmi należy w razie prośby z ich strony urlopować dwa razy do roku poza urlopem wypoczynkowym. Urlop powinien być tak obliczony, aby po potrąceniu czasu potrzebnego na podróż, pozostały dwa dni wolne. Przy udzielaniu tych urlopów należy sprawdzać, czy funkc. wykorzystał taki urlop zgodnie z jego przeznaczeniem. Komendanci wojewódzcy, o ile sprawy służbowe bezwzględnie wymagają obecności wszystkich funkcjonarjuszów policji w służbie, mogą rozkazem wstrzymać wydawanie tych urlopów, jednak każdorazowo na czas nie dłuższy niż miesiąc.

O. 755 z d. 10/VII 1923 r.

Urlopy personelu szkół policyjnych. Postanowienia z przepisów o wyszkoleniu policji w związku z urlopami personelu szkół na czas ferji znoszę, jako niezgodne z ustawą o państwowej służbie cywilnej.

Wyżsi i niżsi funkcjonarjusze personelu szkół wykorzystują urlop w czasie ferji, zgodnie z przepisami wspomnianej ustawy i odnośnych przepisów Komendanta Głównego, a jedynie na zbywający czas ferji winni być przydzielani do pełnienia służby egzekutywnej.

R. 290.

V. Ograniczenie wyjazdów urlopowanych zagranicę. Podaję do wiadomości pismo Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. Pr. 4037 z dnia 23.IV.1925 r. w sprawie ograniczeń wyjazdów urlopowanych zagranicę.

„Dla sprawy sanacji Skarbu i naszego bilansu handlowego zagranicznego — posiada doniosłe znaczenia sprawa wywozu waluty polskiej zagranicę, jako objaw w wysokim stopniu ze stanowiska skarbowego niepożądany i szkodliwy.

Ponieważ sprawa wywozu waluty polskiej zagranicę staje się szczególnie aktualną w związku z wyjazdami obywateli polskich zagranicę, Rząd z natury rzeczy musi się do tych wyjazdów odnosić nieżyczliwie.

O ile idzie o ogół obywateli pozostaje Rządowi jedynie zastosowany już w bieżącym roku sposób podwyższenia opłat za wizy na wyjazd zagranicę, jako środek na ograniczenie ilości tych wyjazdów.

Inaczej przedstawia się rzecz o ile idzie o urzędników i funkcjonarjuszów państwowych wszelkich kategorji. Tu rząd ma prawo i obowiązek żądania od nich wyższego stopnia zrozumienia interesu państwa, z którem — z racji pełnionych przez siebie obowiązków służbowych są jaknajściślej związani.

Z tych powodów powinni urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi wstrzymać się bezwzględnie od wyjazdów w czasie urlopu zagranicę, za wyjątkiem chyba pojedyńczych zupełnie wyjątkowych wypadków, gdy z powodu ciężkiej choroby lekarze zalecają bezwzględny wyjazd zagranicę dla odbycia kuracji, której przeprowadzenie środkami krajowymi jest niemożliwe.

Również odnośne urzędy państwowe jak i poszczególni urzędnicy powinni bezwarunkowo wstrzymać się od jakichkolwiek interwencji celem ułatwienia w uzyskaniu ulg paszportowych. Interwencje te same przez się niedopuszczalne w warunkach obecnych muszą być uważane, jako przeciwne obowiązkom służbowym urzędników państwowych.

Odpowiednie zastrzeżenia w zakresie resortu Ministerstwa Spraw Zagranicznych powinno zapobiec korzystaniu przez personel Ministerstwa z paszportów dyplomatycznych lub służbowych dla wyjazdów wypoczynkowych.

Władze nadzorcze nad instytucjami samorządowemi powinny wezwać je do stosowania tych samych zasad w stosunku do urzędników samorządowych.

Rada Ministrów uchwala przeto wezwać urzędników wszystkich działów administracji, wojska i sądownictwa do bezwzględnego wstrzymania się od wyjazdów urlopowanych zagranicę oraz działania w kierunku ograniczenia wyjazdów zagranicę wogóle w sposób we wniosku wskazany".

R. 230.

IX. W sprawie zwolnienia urzędniczek od zajęć w okresie połogu.

W wyjaśnieniu ustępu ostatniego art. 28 ustawy o państwowej służbie cywilnej odnośnie nieobecności na służbie urzędnika-kobiety, spowodowanej okresem połogu, podaję do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Zdrowia Publicznego okólnikiem z dnia 7 listopada r. b. Nr. O. P. 12236 ustaliło, że aż do dalszych w tej mierze zarządzeń, a zwłaszcza do czasu uregulowania tej kwestji w drodze rozporządzenia wykonawczego do wspomnianej ustawy, za normalny okres połogowy, w czasie którego kobieta-urzędnik może być zwolniona od zajęć biurowych, uważać należy przeciąg czasu nie dłuższy niż ośm tygodni, z których conajmniej sześć przypaść winno po porodzie, analogicznie do postanowień art. 30 p. b. ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 44 poz. 272).

R. 251.

V. Udzielanie urlopów zdrowotnych.

Wobec niejednolitego komentowania przez PP. Komendantów Okręgowych postanowień art. 28 i 38 ustawy z d. 17.II 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, nie zmieniając w zasadzie punktu 2 rozkazu Kom. Gł. Nr. 169 z dnia 19.VI 1922 r., wyjaśniam, że o nieobecności wyższego funkcjonarjusza p. p., jako też i urzędnika na służbie wskutek choroby i udzielaniu urlopu z powodu choroby dla poratowania zdrowia traktują art. 28 i 38 ustawy o służbie cywilnej. Pierwszy z cytowanych artykułów mówi o chorobie, która uniemożliwia urzędnikowi pełnienie obowiązków służbowych i która może mieć ujemne skutki dla praw urzędnika, jeżeli trwa dłużej niż rok. Taka choroba nie wymaga udzielenia żadnego urlopu, a za tem zainteresowany nie ma potrzeby ubiegania się o udzielanie mu z tego powodu urlopu drogą służbową, jednakże obowiązkiem PP. Komendantów jest dopilnowanie przedkładania przez chorych funkcjonarjuszów odpowiednich świadectw lekarzy urzędowych, w których wyraźnie musi być zaznaczone, że z powodu takiej a takiej choroby dany funkcjonarjusz nie może pełnić zupełnie obowiązków służbowych. Jeżeli choroba przedłuża się i PP. Komendanci mają podejrzenie, że chory postępuje wbrew wskazówkom lekarza (§ 19 Tymczasowej Instrukcji dla p. p.), względnie korzysta niewłaściwie z postanowień omawianego artykułu, to wtedy stawiają go na komisję lekarską, na którą wzywają jego, bądź też uskuteczniają to na miejscu, zależnie od stanu zdrowia osoby zainteresowanej.

O każdej chorobie tak wyższego funkcjonarjusza, jak i urzędnika należy powiadomić Wydział III Komendy Głównej, załączając świadectwo lekarskie oraz zaznaczając, od jakiego dnia dany funkcjonarjusz przestał pełnić obowiązki służbowe. Niezależnie od tego należy meldować o powrocie chorego do pracy.

W drugim artykule jest mowa o udzielaniu urlopów dla poratowania zdrowia; na skutek zgłoszonej przez wyższego funkcjonarjusza p. p. lub urzędnika prośby o udzielenie takiego urlopu z racji wyczerpania sił fizycznych po przebytej chorobie, bądź też nadwątlonego zdrowia, stan którego przy dalszem pełnieniu obowiązków służbowych może się pogorszyć — PP. Komendanci wzywają petenta na komisję lekarską i w wypadku przychylnego orzeczenia tejże komisji, udzielają mu urlopu zdrowotnego na zasadach podanych w rozkazie Nr. 169. W tych wypadkach przedłożenie nawet świadectwa urzędowego lekarza nie zwalnia petenta od zbadania stanu jego zdrowia przez komisję lekarską.

O udzieleniu takiego urlopu Komenda Okręgowa natychmiast powiadamia Komendę Główną z dołączeniem orzeczenia lekarskiego i jeżeli zachodzi tego potrzeba — występuje z wnioskiem o udzielenie dalszego urlopu zdrowotnego w ramach wniosku komisji lekarskiej. Komendy Okręgowe mają obowiązek dopilnowania, aby zarządzenia Komendy Głównej były ściśle wykonywane i aby płatny ten urlop nie trwał dłużej niż 6 miesięcy.

Zaznaczam, że sprawa zwalniania urzędniczek od zajęć w okresie połogu została uregulowana w rozkazie Kom. Gł. Nr. 230 p. 9 z dn. 3.XII 1923 r. i że decyzja w tej mierze należy do kompetencji PP. Komendantów.

Zasady niniejszego zarządzenia PP. Komendanci stosują także względem niższych funkcjonarjuszów p. p., przyczem urlopów dla poratowania zdrowia udzielają im na podstawie orzeczeń komisji lekarskich na czas nie dłuższy od przysługującego danemu niższemu funkcjonarjuszowi p. p. urlopu wypoczynkowego. O ile zachodzi potrzeba udzielenia urlopu zdrowotnego, PP. Komendanci zwracają się wówczas ze swoimi wnioskami do decyzji Komendy Głównej, nadsyłając akta sprawy.

R. 252.

VI. Sprostowanie p. V Rozkazu K. G. Nr. 251.

Prostuje się p. V rozkazu K. Gł. Nr. 251, 7 wiersz od dołu, winno być: O ile zachodzi potrzeba udzielenia dłuższego urlopu zdrowotnego, PP. Komendanci zwracają się wówczas ze swoimi wnioskami do decyzji Komendy Głównej, nadsyłając akta sprawy.

R. 258.

IV. W sprawie udzielania urlopów niższym funkc. policji państwowej.

Nawiązując do rozkazu mego Nr. 251 p. III, przypominam Panom Komendantom, że udzielanie urlopów niższym funkcjonarjuszom p. p., winno się nadal odbywać na zasadzie § 22 Tymczasowej Instrukcji dla p. p.

V. Urlopy zdrowotne niższych funkc. policji.

Zmieniając ostatni ustęp punktu V rozkazu mego Nr. 251, dotyczącego udzielania urlopów zdrowotnych niższym funkcjonarjuszom p. p., zarządzam, że urlopów tych udzielają Pp. Komendanci we własnej kompetencji, stosując w całym zakresie art. 38 Ustawy z dnia 17.II.1922 r.

R. 261.

III. Częściowa zmiana rozkazu Nr. 251 punktu V w sprawie Komisji lekarskiej dla funkc. p. p.

Zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia) z dnia 18 czerwca r. b. Nr. ZO. 4218/24, zmieniam punkt V rozkazu mojego Nr. 251 z dnia 29 kwietnia r. b. w tym kierunku, że funkcjonarjuszów p. p. w wypadkach, gdy chodzi o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, lub lub gdy choroba u danego funkcjonarjusza przedłuża się, a zachodzi podejrzenie, że chory postępuje wbrew przepisom lekarza, należy kierować celem badania lekarskiego do lekarza urzędowego. Komisje lekarskie dla tych celów nie istnieją.

R. 333.

V. Udzielanie urlopów zdrowotnych niższym funkc. p. p.

Uzupełniając pkt. V rozkazu mego Nr. 258 z dnia 13 czerwca 1924 roku, zarządzam, co następuje:

Komendanci Powiatowi Policji Państwowej oraz Komendaci miast wydzielonych na podstawie świadectwa urzędowego lekarza udzielają podwładnemu sobie niższemu funkcjonarjuszowi policji państwowej urlopu zdrowotnego na okres do 2-ch tygodni, t. j. do wysokości przysługującego niższemu funkcjonarjuszowi policji urlopu wypoczynkowego (§ 22 Tymczasowej Instr. dla policji państwowej). O ile zaś lekarz zaleca dłuższy urlop, wówczas wspomniani Komendanci, po uprzedniem udzieleniu odnośnemu funkcjonarjuszowi na poczet urlopu zdrowotnego 2 tygodni urlopu, całkowitą korespondencję wraz ze swoim wnioskiem kierują niezwłocznie do Komendanta Wojewódzkiego P. P. do dalszej decyzji.

R. 354.

III. Świadectwa lekarskie w wypadkach choroby.

Uzupełniając rozkaz Nr. 251 p. V wyjaśniam, że świadectwa lekarskie, wymagane przez § 19 Tymczasowej Instrukcji służbowej w wypadkach niemożności pełnienia służby z powodu choroby, trwającej dłużej ponad 48 godzin, mogą być wystawiane nietylko przez lekarzy urzędowych, lecz również i przez lekarzy umówionych z państwowej pomocy lekarskiej. W razach wyjątkowych, kiedy zachodzą okoliczności, nie pozwalające funkcjonarjuszowi na skorzystanie z państwowej pomocy lekarskiej (niemożliwość wezwania czy przybycia do oddalonej miejscowości lekarza umówionego) mogą być również uwzględniane świadectwa lekarzy prywatnych, lecz okoliczność ta musi być rzeczowo usprawiedliwiona.

Powyższe nie ogranicza w niczem prawa przełożonych zarządzenia zbadania stanu zdrowia podwładnego funkcjonarjusza w trybie art. 28 ustawy o państwowej służbie cywilnej, jeżeli zajdzie tego potrzeba.

R. 294.

III. Zgłoszenie swego przyjazdu we właściwym urzędzie policyjnym przez funk. p. p., korzystających z urlopów.

Funkcjonarjusze p. p., spędzający urlop poza miejscem swego stałego urzędowania, obowiązani są zgłosić po przybyciu do obranej miejscowości letniskowej lub kuracyjnej swój przyjazd we właściwym miejscowym urzędzie policyjnym, podając swój adres.

Zgłoszenie na miejscu winien przyjezdny funkcjonarjusz niższej, niż kierownik miejscowego urzędu policyjnego, szarży załatwić osobiście (zameldować się), równy lub wyższy szarżą może załatwić zawiadomieniem pisemnem; zgłoszenie pozamiejscowe może każdy przyjezdny funkcjonarjusz przesłać na piśmie, we właściwej formie (raportem lub zawiadomieniem).

O ile urząd policyjny znajduje się na miejscu w miejscowości, do której przybył przyjezdny funkcjonarjusz p. p., to zgłoszenie przyjazdu winno nastąpić nie później, jak w 24 godziny po przyjeździe, o ile zaś właściwy urząd policyjny leży poza miejscowością,

do której przybył przyjezdny funkcjonarjusz p. p., to zgłoszenie przyjazdu winno nastąpić nie później, jak w 3 doby po przyjeździe.

W razie krótszego, niż 24 godziny, zatrzymania się w danej miejscowości zgłoszenie przyjazdu nie jest obowiązkowe.

Pismo K. Gł. 2451 z d. 10/I 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 12177 z d. 2/I 1925 r.).

Przedmiot: Zwalnianie, wzgl. urlopowanie funkc. państwowych celem dopełnienia obowiązku służby w wojsku stałem.

Poniższy okólnik Min. Spr. Wewn. przesyłam do wiadomości i ścisłego przestrzegania:

Z przesyłanych Ministerstwu odpisów dekretów PP. Wojewodów, dotyczących ruchu służbowego, widocznem jest, iż w pewnych wypadkach PP. Wojewodowie, urlopując względnie zwalniając ze służby cywilnej funkcjonarjuszów państwowych, celem dopełnienia obowiązku służby w wojsku stałem, w odnośnych dekretach zwolnienia względnie urlopowania powołują się jako na podstawę na art. 2 względnie 4 ustawy z dnia 11.VII 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 59 poz. 375).

Ze względu na powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 17.II 1922 r. o państwowej służbie cywilnej i unormowania w poszczególnych artykułach tej ustawy kwestji zawiązywania i rozwiązywania stosunku służbowego z funkcjonarjuszami państwowymi stałymi i prowizorycznymi, wszelkie inne ustawy i przepisy, dotyczące tychże kwestji, nie mogą być traktowane, jako odrębne i samoistne podstawy do normowania rzeczonego stosunku, lecz o ile są z ustawą o służbie cywilnej sprzeczne, tem samem w myśl art. 120 tej ustawy utraciły moc obowiązującą, o ile zaś nie pozostają w sprzeczności, to stanowią jedynie uzupełnienie obowiązujących przepisów, zawartych w wymienionej ustawie o państwowej służbie cywilnej.

Z brzmienia art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. wynika, że pełnienie czynnej służby wojskowej wyklucza jednoczesne pozostawanie w służbie cywilnej, że zatem powołany do czynnej służby wojskowej funkcjonarjusz winien być z obowiązków służby cywilnej zwolniony.

Zwolnienie to jednak nie może nastąpić w inny sposób, jak w trybie przewidzianym ustawą z dnia 17.II 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

W wypadku przeto przewidzianym w art. 4 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 59 poz. 357), który stanowi, iż funkcjonarjusz etatowy (czyli w rozumieniu ustawy z dnia 17.II.1922 r. „mianowany na stałe", powołany do obowiązkowej czynnaj służby wojskowej, pozostaje nadal na etacie osobowym danej władzy cywilnej i ma się zgłosić z powrotem do służby bezzwłocznie po zwolnieniu z wojska, stosunek pełniącego służbę wojskową funkcjonarjusza do jego władzy cywilnej może być natenczas unormowany jedynie w sposób, przewidziany w art. 38 ustawy o służbie cywilnej, to jest przez udzielenie urlopu, o ile władza nie skorzysta z uprawnień nadanych jej postanowieniami art. 116 tej ustawy.

Do funkcjonarjuszów prowizorycznych atoli przepis powyższy nie ma zastosowania. W razie przeto powołania do czynnej służby wojskowej takiego funkcjonarjusza, zwolnienie ze służby cywilnej powinno nastąpić w trybie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Nagrody, pochwały i odznaczenia.

R. 163.

III. Przepisy o podziale nagród.

1. Wszystkie sumy, wpływające do urzędów śledczych, komend powiatowych oraz komisarjatów miejskich — jako dobrowolne ofiary z tytułu wykrytych przestępstw mogą być przyjmowane przez odnośne urzędy tylko za formalnemi pokwitowaniami.

2. Kwitarjusz winien być opatrzony numerem bieżącym. Każdy kwit zawierać ma dwa odcinki, z których jeden zostaje wręczony ofiarodawcy; drugi zaś (grzbiet), zawierający Nr. porządkowy, sumę wpłaconą, oraz podpis wpłacającego i jego adres — pozostaje w kwitarjuszu.

3. Dla sum, wpłacanych na rzecz funkcjonarjuszów urzędów śledczych i komend powiatowych, otwiera się specjalny rachunek, w którym na przychód zapisuje się z kwitarjusza wszystkie sumy, na rozchód zaś wszystkie wypłaty.

4. Każda wydatkowana pozycja rachunku musi być usprawiedliwiona odpowiednim dokumentem.

5. Podział sum, wpłacanych do urzędów śledczych, komend powiatowych i komisarjatów przeprowadzić należy w sposób następujący:

75% dla bezpośrednich sprawców wykrycia przestępstwa.

25% na fundusz dyspozycyjny Komend Okręgowych.

6. Podział sum pomiędzy funkcjonarjuszów policji, biorących bezpośrednio udział w wykryciu przestępstwa oraz wydatkowanie funduszu dyspozycyjnego uskuteczniać będzie w miarę potrzeby Komendant Okręgowy na wniosek bezpośredniego przełożonego funkc. policji.

7. O ile wpłacający dobrowolnie nagrodę wyraźnie zastrzeże ją w całości lub częściowo dla pewnych wymienionych funkcjonarjuszów policji, nagroda zostaje podzielona zgodnie z życzeniem ofiarodawcy.

8. Komendanci powiatowi oraz Naczelnicy urzędów śledczych przedkładać będą Komendantom Okręgowym miesięczne sprawozdania z podziału sum, uskutecznionego w podległych im urzędach.

9. Komendanci Okręgowi obowiązani są przedkładać Komendzie Głównej raz na trzy miesiące wyciągi repartycji sum, oznaczonych w § 5.

10. Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dn. 1-go maja r. b. Jednocześnie uchylam przepisy o podziale nagród, zawarte w rozkazie Kom. Gł. Nr. 18.

R. 167.

VII. Przepisy o podziale nagród.

Niniejszym prostuje się art. 5 przepisów o podziale nagród (rozkaz Nr. 163 p. III), który otrzymuje brzmienie następujące:

Podział sum, wpłacanych do urzędów śledczych, komend powiatowych i komisarjatów przeprowadzać należy w sposób następujący:

75% dla bezpośrednich sprawców wykrycia przestępstwa,

25% do uznania Komendanta Okręgowego celem podziału między funkcjonarjuszów policji.

Jednocześnie wyjaśniam, że sumy wpłacane do urzędów policyjnych jako ofiary z tytułu wykrycia przestępstw nie mogą być traktowane jako należytości państwowe i że przeto przepisy o podziale nagród nie stoją w sprzeczności z par. 8 przepisów ogólnych dla władz i urzędów państwowych (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr. 45 z dnia 10.XII.1921 r.).

R. 180.

VII. Przepisy o podziale nagród.

§ 9 przepisów o podziale nagród, dotyczący obowiązku Komend Okręgowych przedkładania Komendzie Głównej raz na trzy miesiące wyciągu repartycji sum z nagród, niniejszym odwołuje się.

R. 213.

III. Przepisy o podziale nagród.

Punkt 7 przepisów o podziale nagród (rozkaz Nr. 163) niniejszym odwołuje się.

Podział sum wpłaconych przez osoby prywatne i instytucje, jako dobrowolne datki z tytułu wykrytych przestępstw, uskuteczniać należy w sposób następujący:

75% dla bezpośrednich sprawców wykrycia przestępstwa, 25% na fundusz dyspozycyjny Komend Okręgowych.

Jednocześnie Komendanci Okręgowi pouczą podwładnych im funkcjonarjuszów służby śledczej, że przyjmowanie nagród bezpośrednio z rąk ofiarodawców jest surowo wzbronione i winni pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

O. 244 z d. 8/III 1922 r.

Podział sum remuneracyjnych, przyznanych przez Dyrekcje Kolejowe.

Zachodzą wypadki, iż poszczególne Dyrekcje Kolejowe przeznaczają dla funkcjonarjuszów policji, pełniących służbę na kolejach, pewne kwoty ze sum remuneracyjnych za nadzwyczajną, gorliwą służbę.

Ponieważ jedna z Komend Okręgowych zażądała wypłacenia remuneracji do Kasy Komendy Okręgowej i wypłaciła funkcjonarjuszowi, któremu była przyznana remuneracja tylko połowę tej sumy, traktując to jako nagrodę, przeto polecam Panom, aby remuneracje, o ile będą kiedykolwiek przyznane funk. przez Dyrekcje Kolejowe były traktowane jako zapomogi i wypłacane w całości. Jednocześnie komunikuję, iż K. G. Policji Państwowej zwróciła się do Ministerstwa Kolei Żelaznych, ażeby poszczególne Dyrekcje Kolejowe, przyznane funkc. pol. sumy remuneracyjne wnosiły wraz z podziałem do Kasy Komendy Okręgowej, która winna zarządzić wypłatę.

R. 335.

I. Nagrody za zwalczanie przemytnictwa.

Niejednokrotnie zdarzają się wypadki, że organa policyjne zwalczając przemytnictwo — sprawców wraz z dowodami rzeczowymi, t. j. przemycanym towarem lub walutą,

kierują wprost do władz sądowych, narażając się tem samem na utratę premji. Taki tryb postępowania z pewnych względów, w poszczególnych wypadkach może i dogodniejszy — nie powinien jednak mieć zastosowania.

Zatrzymany przemyt winien być przedewszystkiem dostarczony do Urzędu Celnego dla przedstawienia komisji do przyznawania nagród za zwalczanie przemytnictwa, powoływanej w myśl art. 10 Ustawy z dnia 26.IX.1922 r. (Dz. Ust. 104 poz. 950 z 1922 r.), a to celem ustalenia wartości szacunkowej przemytu, procentowej wysokości nagrody oraz podziału nagrody po myśli par. 4 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24.IX 1922 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 26 września 1922 r. o przyznawaniu nagród za zwalczanie przemytnictwa (Dz. Ust. Nr. 104 poz. 968 z 1922 r.) oraz okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 22.III.1923 r. Nr. 534 w przedmiocie stosowania ustawy o przyznawaniu nagród za zwalczanie przemytnictwa (Dz. Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr. 6 z dnia 26.III.1923 r. poz. 150). Pominięcie urzędu celnego uniemożliwia dokonanie formalności niezbędnych dla wymierzenia nagrody oraz ustalenia osób podlegających nagrodzeniu a tem samem odbiera możność otrzymania samej nagrody z krzywdą dla zainteresowanych funkcjonarjuszów.

R. 242.

IV. Nagrody i odznaczenia służbowe. Nagrody składane przez osoby prywatne na rzecz funkcjonarjuszów policji, z powodu wykrycia przestępstw i odzyskania utraconego mienia przez poszkodowanych, nie są odznaczeniami służbowemi i dlatego nie powinny być wciągane do wykazów osobowych, oraz księgi kar i odznaczeń.

Tylko te nagrody, które wydawane są przez władze przełożone z funduszów skarbowych, stanowią odznaczenia i powinny być wciągane do właściwych rejestrów. Jeżeli równocześnie z nagrodą, złożoną przez osobę prywatną, stwierdzone zostaną po stronie funkcjonarjusza istotne zasługi, kwalifikujące go do wyróżnienia czy pochwały, władza przełożona udzielając pochwały, wciąga ją do księgi odznaczeń.

R. 196.

XIII. Pochwały za nieprzyjęcie łapówki. Zauważyłem, że niektórzy komendanci okręgowi w rozkazach swych udzielają pochwał za nieprzyjęcie łapówki lub za oddanie przyjętej łapówki władzy przełożonej. Przypuszczam, że zamieszczanie tego rodzaju pochwał w rozkazach musiało nastąpić wskutek nieporozumienia, gdyż trudno zrozumieć, jak można funkcjonarjusza policji wynagradzać za to, że nie popełnił przestępstwa kryminalnego. Przyjęcie łapówki przez urzędnika jest zbrodnią, byłoby więc rzeczą wysoce niemoralną, aby takiego urzędnika specjalnie wyróżniać za to, że zbrodni nie dokonał.

Udzielenie pochwał powinno mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych za szczególne zasługi służbowe funkcjonarjusza. Polecam przeto pp. komendantom na przyszłość zachować w tych sprawach jaknajdalej posuniętą oględność.

R. 242.

IX. Pochwały. Zauważyłem, że pp. Komendanci Okręgowi zbyt szeroko traktują sprawę udzielania pochwał.

W rozkazach Komendantów Okręgowych chwali się funkcjonarjuszów policji za działalność zwykłą, nieprzekraczającą normalnych obowiązków służbowych, naprzykład „za gorliwą służbę". Przy udzielaniu pochwał należy kierować się możliwą powściągliwością, aby pochwała była istotną podnietą dla dalszej służby i jednocześnie nagrodą dla funkcjonarjusza. Pochwały należy udzielać tylko w wypadkach wyjątkowych, gdy czyn funkcjonarjusza policji jest rzadkim i zasługującym na specjalne wyróżnienie. W takich razach należy opisać dokładnie czyn, podkreślić zachowanie się wyróżnionego, nadmienić o dodatnich wynikach i skutkach czynu i wyrazić pochwałę.

Taka pochwała winna być umieszczona w rozkazie Komendanta Okręgowego i odczytana przed frontem oddziałów policji, wysyłanych na służbę lub kompanji szkolnych i rezerw.

W tych wypadkach, gdy funkcjonarjusza policji należałoby wyróżnić za sumienną pracę i gorliwe spełnianie obowiązków zwykłych, wystarczy wyrazić mu uznanie ustnie wobec podwładnych, przełożonego i kolegów.

Komendanci policyjni niżsi od Komendanta Okręgowego mają prawo tylko wyrazić uznanie, a nie udzielać pochwał.

R. 307.

XIV. Udzielanie pochwał. W wielotysięcznym korpusie policji państwowej codziennie prawie zdarzają się wypadki pięknych czynów funkcjonarjuszów przy spełnianiu obowiązków służbowych. Takie czyny, czy to odznaczające się szczególnem bohaterstwem, czy wybitną roztropnością i przytomnością umysłu, winny

być specjalnie wyróżniane albo pochwałą, albo nagrodą pieniężną, albo przedstawieniem do Krzyża Zasługi.

Dotychczasowa praktyka wykazuje, że w rozkazach Komendantów Wojewódzkich P. P. zamieszczane są pochwały z lakonicznemi wzmiankami, naprzykład: „przodownikowi X udziela się pochwałę za ujęcie niebezpiecznego bandyty", lub „za umiejętne przeprowadzenie dochodzenia, dzięki czemu został ujęty sprawca wielkiej kradzieży i odzyskane skradzione przedmioty" i t. p.

Takie wzmianki nie charakteryzują czynu funkcjonarjusza, nie mogą służyć za przykład dla innych, nic wreszcie nie mówią o działalności służbowej funkcjonarjusza dla ludzi stojących poza policją, t. j. dla społeczeństwa.

Przeto na przyszłość Pp. Komendanci Wojewódzcy w wyżej wymienionych wypadkach obowiązani są redagować wzmianki w rozkazach obszernie, kładąc specjalny nacisk na czyn funkcjonarjusza i na nagrodę, jaka go spotkała od władzy przełożonej. Dla przykładu przytaczam treść takiego wyróżnienia w rozkazie.

„W dniu 3.VI b. r. posterunkowy komendy powiatowej w N. X, będąc w patrolu i kierując się do wsi Kołki, zauważył idących ścieżką leśną 2-ch podejrzanych ludzi. Na rozkaz zatrzymania się ludzie ci szybko dobyli rewolwerów i dali w stronę post. X szereg strzałów, przyczem post. X został zraniony kulą w prawy bok. Nie zważając na otrzymany postrzał, X dał za uciekającymi osobnikami cztery strzały i gonił ich na przestrzeni 3-ch kilometrów. Jeden z podejrzanych raniony w nogę padł na ziemię i został przez post. X rozbrojony i zakuty w kajdanki. Posterunkowy X, pozostawiwszy rannego osobnika pod opieką nadbiegłego gajowego, puścił się w pogoń za drugim osobnikiem i przy pomocy włościan, nadbiegłych z wioski Kołki, pojmał i drugiego zbiega. Schwytani ludzie okazali się dawno poszukiwanymi przez policję bandytami Z i Y. Posterunkowy X za swój bohaterski czyn i chwalebne wywiązanie się z obowiązków służbowych został nagrodzony remuneracją w kwocie 150 złotych i przedstawiony do bronzowego Krzyża Zasługi. Podając do wiadomości podkomendnych czyn post. X jestem przekonany, że zachowanie się jego posłuży za przykład dla wszystkich. Dziękuję jednocześnie p. komendantowi powiatowemu Z. za to, że potrafił w swych podwładnych wpoić wysokie poczucie obowiązku i oddania się służbie".

Taka treść pochwały odniesie pożądany skutek, mianowicie będzie miała wpływ pedagogiczny dla innych, będzie przedmiotem naśladownictwa, wreszcie będzie podana do wiadomości ogółu w miejscowej prasie i dzięki temu społeczeństwo dowie się o chwalebnych czynach policji i o tem, że czyny takie znajdują odpowiednią ocenę przełożonych.

R. 333.

IV. Pochwały. Pochwał udzielać mogą przełożone władze policyjne albo na podstawie własnych spostrzeżeń, albo też na podstawie wniosków innych władz wzgl. zawiadomień osób i instytucji prywatnych. O ile wniosek o udzielenie pochwały wyszedł od władzy administracyjnej lub sądowej, to właściwy przełożony policyjny obowiązany jest pochwały udzielić; o ile przeciwko udzieleniu przemawiają pewne okoliczności, które władzy wnioskującej nie są znane, to należy jej o nich zakomunikować, a w razie ponowienia mimo to wniosku — wykonać go. Wykonanie wniosków innych władz oraz instytucji i osób prywatnych zależne jest od uznania właściwej władzy przełożonej policyjnej, która winna wziąć pod uwagę całokształt działalności i zachowanie się danego funkcjonarjusza.

Policyjna władza przełożona, udzielająca pochwały, winna, o ile dany funkcjonarjusz na to zasługuje, wyrazić w pochwale udzielonej na obcy wniosek również i swoją opinję. Pochwały takie winny odgrywać znaczną rolę przy wystawianiu oceny kwalifikacyjnej ze względu na opinję w niej zawartą, za którą przełożony, wyrażający ją, bierze pełną odpowiedzialność.

Nie należy udzielać pochwał za rzeczy błahe, gdyż wypacza to cel pochwały, pospolituje ją i nie osiąga ona przez to swego celu wychowawczego (vide pkt. 9 Rozkazu K. Gł. Nr. 242).

Do wykazu stanu służbowego należy zapisywać jedynie pochwały udzielane na piśmie (w rozkazie) i to począwszy od Komendanta Wojewódzkiego. Komendanci powiatowi, miast wydzielonych i t. d. mogą wyrażać swe uznanie poszczególnym funkcjonarjuszom przed frontem lub też osobiście wzgl. występować do Komendanta Wojewódzkiego z wnioskiem o udzielenie pochwały w rozkazie.

Forma pochwały winna odpowiadać wskazówkom, zawartym w pkcie XIV Rozkazu Komendy Gł. Nr. 307, a więc winna ona być zredagowana nie w formie lakonicznej wzmianki, lecz zawierać szczegółowy opis czynu oraz zalet przejawionych przez funkcjonarjusza p. p. przy jego dokonaniu, jak również z czyjej inicjatywy udzielona zostaje pochwała, wreszcie opinję o danym funkcjonarjuszu władzy przełożonej. Nie powinno mieć natomiast miejsca automatyczne przedrukowywanie pism (wniosków) władz zwierzchnich lub instytucji i osób prywatnych, lecz winny one służyć za materjał do opracowania odpowiedniej wzmianki, wzór której zawiera cytowany powyżej pkt. Rozkazu Komendy Głównej Nr. 307.

365/XV

O. 1331 z d. 19/IV 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. A. P. 2462 z d. 29/III 1926 r.).

Wnioski na odznaczenie „Krzyżem Zasługi".

Poniższy odpis okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 10 marca r. b. Nr. 247, w sprawie nowego szematu do sporządzania wniosków na odznaczenie „Krzyżem Zasługi" przesyłam Panu Komendantowi do wiadomości i ścisłego stosowania:

Ustawą z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. Urz. P. Nr. 62 poz. 458) został wprowadzony w życie „Krzyż Zasługi".

Krzyż Zasługi jest odznaczeniem, zajmującem miejsce po Krzyżu Kawalerskim orderu „Odrodzenia Polski" oraz krajowych odznakach otrzymanych za czyny bojowe. Przy stawianiu wniosków o odznaczenie Krzyżem Zasługi należy przestrzegać postanowień, zawartych w art. 1 powołanej ustawy o ustanowieniu Krzyża Zasługi, oraz zasad wyszczególnionych w niniejszym okólniku.

Przyjęto, że z reguły złotym Krzyżem Zasługi mogą być odznaczeni urzędnicy państwowi od VI stopnia służbowego w górę i wojskowi począwszy od podpułkownika;

srebrnym Krzyżem Zasługi, urzędnicy VII, VIII, IX i X stopnia służbowego i wojskowi, począwszy od majora w dół;

bronzowym Krzyżem Zasługi, urzędnicy XI i XII stopnia służbowego, funkcjonarjusze niżsi, podoficerowie i szeregowi.

Osoba, odznaczona czterokrotnie srebrnym względnie bronzowym Krzyżem Zasługi, może następnie otrzymać złoty względnie srebrny Krzyż.

W sposób analogiczny będą powyższe zasady stosowane do osób, niebędących funkcjonarjuszami państwowymi.

Wnioski o odznaczenie stawiane być mają przy użyciu formularza, w którym szczegółowo wypełniane być muszą odpowiednie rubryki.

Wnioski o odznaczenie Krzyżem Zasługi należy sporządzać dla każdego kandydata osobno. Wnioski o odznaczenie złotym Krzyżem Zasługi należy przygotowywać w dwóch egzemplarzach, srebrnym i bronzowym zaś w jednym. Wszystkie egzemplarze powinny być opatrzone własnoręcznym podpisem p. Ministra. Wnioski należy nadsyłać bez pism towarzyszących.

Co do poszczególnych rubryk formularza wyjaśniam:

w rubryce 5 (stopień proponowanego odznaczenia) należy podać rodzaj Krzyża: złoty, srebrny lub bronzowy, wraz z zaznaczeniem, poraz który Krzyż ma być nadany;

w rubryce 6 przy życiorysie należy podawać także takie istotne momenty, które mogą mieć znaczenie dla właściwej oceny zasług kandydata;

w rubryce 14 należy jaknajstaranniej wykazać wszystkie czyny i zasługi kandydata, uzasadniające zgodnie z ustawą odznaczenie;

w rubryce 16 natomiast należy w kilku słowach przytoczyć formułę, ujmującą zasługi kandydata tak, jak one mają być podane w odnośnem zarządzeniu, w Monitorze Polskim i w dyplomie (np. „za zasługi, położone na polu organizacji armji"... pracy społecznej" i t. p.).

Rubryka 17 ma zawierać opinję właściwego wojewody co do zamierzonego odznaczenia zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1924 r. o organizacji władz administracyjnych II instancji (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 225). W wypadku, gdy kandydat — obywatel polski — stale przebywa zagranicą, opinję wojewody należy zastąpić opinją odnośnego poselstwa, uzyskaną za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Inne rubryki nie wymagają bliższych objaśnień.

Proszę o ścisłe przestrzeganie właściwości PP. Ministrów co do stawiania wniosków o odznaczenie. Zachodzą wypadki, że zasługi kandydata zostały położone w dziedzinie, należącej do zakresu działania nie tego z PP. Ministrów, któremu kandydat ze względu na swą osobę podlega.

W tym wypadku właściwym do postawienia wniosku jest ten z PP. Ministrów, któremu kandydat personalnie podlega, a Minister, w którego zakresie działania zostały położone zasługi, winien wystąpić z odpowiednią inicjatywą do personalnie kompetentnego Ministra. W tym celu w rubryce 18 podejmujący inicjatywę P. Minister wpisze swoją opinję. Z inicjatywą o odznaczenie obywateli obcych należy z reguły występować do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Proszę Pana Ministra o wydanie zarządzenia, aby potrzebną ilość formularzy wniosków według załączonego szematu zamówiło podległe Mu Ministerstwo wprost w Drukarni Państwowej. Nadmieniam wreszcie, że wnioski, sporządzone z pominięciem powyższych zasad, nie będą mogły być rozpatrywane. Nadto zawiadamiam, że został wniesiony do Sejmu projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 marca 1923 r. o ustanowieniu Krzyża Zasługi, wprowadzający między innemi zmiany w art. 1 powołanej ustawy w kierunku uprzystępnienia nadawania tego odznaczenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą poprzednie okólniki Prezesa Rady Ministrów Nr. 137 z dnia 6 sierpnia 1923 r. L. 13460 i Nr. 81 z dnia 15 lipca 1924 r. L. 11036.

O. 1159 z d. 30/XII 1924 r.

Uzgadnianie wniosków o odznaczenie z władzami administracyjnemi.

W związku z poruszoną przez jednego z Pp. Wojewodów sprawą pomijania opinji naczelników władz administracyjnych II instancji przy wnioskach o odznaczenia funkcjonarjuszów policji, przedstawianych przez Pp. Komendantów Okręgowych Komendzie Głównej, przypominam i nakazuję, aby wszystkie wnioski o odznaczenia (ordery, krzyże, medale) zgodnie z par. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.II.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 21 z r. 1924 poz. 225) uprzednio przedstawiane były do opinji naczelników władz administracyjnych II instancji i dopiero po jej uzyskaniu przedkładane Komendzie Głównej.

R. 223.

III. Przyjmowanie i noszenie orderów i odznaczeń cudzoziemskich przez obywateli Rzeczypospolitej.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 101 z dnia 23.VIII.1923 r. celem zaznajomienia z nim podwładnych funkcjonarjuszów policji.

„W myśl art. 96 Konstytucji, obywatelowi Rzeczypospolitej nie wolno przyjmować bez zezwolenia Prezydenta Rzeczypospolitej tytułów, ani orderów cudzoziemskich. W myśl powyższego zwracam uwagę na konieczność starania się o udzielenie zezwolenia na przyjęte i noszenie cudzoziemskich odznaczeń, tak przez tych, którzy zagraniczne tytuły i ordery już otrzymali, jakoteż i tych, którzy je w przyszłości otrzymywać będą.

Odpowiednie prośby, podające dokładnie imię i nazwisko odznaczonego, jego zawód i miejsce zamieszkania, rodzaj i wysokość odznaczenia cudzoziemskiego, daty i numer dyplomu, okoliczności i tytuł jego nadania, winny być kierowane w porządku instancji do Prezydjum Rady Ministrów, prośby funkcjonarjuszów państwowych za pośrednictwem ich władz przełożonych, prośby zaś innych osób, przez właściwą władzę administracyjną I instancji, która przedstawia je instancji II, ta zaś z kolei — Ministerstwu. Do prośby należy dołączyć uwierzytelnioną kopję dyplomu, którym odznaczenie zostało nadane, lub przynajmniej urzędowe zaświadczenie (przez właściwy urząd, Ministerstwo, Wojewodę, Delegata Rządu, Komisarza Rządu, Starostę, Gł. Komendanta Policji Państwowej), wymienionych w prośbie dat i numer dyplomu oraz rodzaju i wysokości odznaczenia.

O powyższem zechcą Panowie zawiadomić w trybie wewnętrznego zarządzenia podwładnych sobie urzędników. Zaleca się również Pp. Wojewodom, P. Delegatowi Rządu w Wilnie oraz P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę podać do wiadomości obywateli, na terytorjum podległem władzy mieszkających, postanowienie art. 96 Konstytucji uzupełnione wskazówkami, co do treści i formy podań o udzielenie zezwolenia na przyjęcie i noszenie odznaczeń cudzoziemskich.

Zarządzenie niniejsze wydaje się na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1923 r. Nr. 136/12474/II.

O. 1329 z d. 24/III 1926 r.

Nadsyłanie odpisów dekretów o nadaniu „Krzyża Zasługi".

Polecam zarządzić, aby wszyscy wyżsi funkcjonarjusze i urzędnicy p. p., odznaczeni „Krzyżem Zasługi" sporządzili i przedstawili swej władzy przełożonej odpisy odnośnych dekretów o wspomnianem odznaczeniu, przyczem odpisy te należy niezwłocznie nadesłać Komendzie Głównej P. P. dla dołączenia do akt personalnych.

Jednocześnie polecam na przyszłość odpisy wymienionych wyżej dekretów każdorazowo nadsyłać Wydziałowi III Komendy Głównej P. P.

Wydawanie opinji i listy kwalifikacyjne.

R. 344.

II. W sprawie wydawania opinji o funkc. policji.

Sumienne i zgodne z istotnym stanem rzeczy opinje wydane przez przełożone władze policyjne o podkomendnych funkcjonarjuszach, są dla mnie sprawdzianem przydatności i kwalifikacji danego przełożonego do zajmowania powierzonego mu stanowiska.

Lekkomyślne zdyskwalifikowanie funkcjonarjusza państwowego do służby przez wystawienie mu ujemnej opinji, z jednej strony wyrządza krzywdę moralną i materjalną temu funkcjonarjuszowi, z drugiej zaś strony wpływa na rozluźnienie dyscypliny wśród funkcjonarjuszów, gdyż stawia w wątpliwość bezstronność władz przełożonych przy wydawaniu opinji. Natomiast zbyt dodatnie zaopinjowanie nietylko podrywa zaufanie do władz przełożonych, ale może narazić interesy Państwa na straty, albowiem ważne sta-

nowisko służbowe może być obsadzone przez funkcjonarjusza, posiadającego w liście kwalifikacyjnej opinję bardzo dobrą, w rzeczywistości zaś — przez funkcjonarjusza niezasługującego na zaufanie i o miernych kwalifikacjach służbowych.

W myśl powyższego zwracam Pp. Komendantom uwagę, że w przyszłości wszelkie wydawane przez Panów opinje badać będę z całą skrupulatnością i w razie stwierdzenia, że opinja wydana została nie na podstawie objektywnej obserwacji, oraz kwalifikacji moralnych, fachowych i służbowych danego funkcjonarjusza, a na zasadzie okoliczności natury subjektywnej, — wyciągnę z tego daleko idące konsekwencje, włącznie do pociągnięcia winnych niesumiennego opinjowania do surowej odpowiedzialności.

R. 238.

Prowadzenie perjodycznych list kwalifikacyjnych wyższych i niższych funkc. p. p.

W celu dania rzeczywistej możności Komendzie Głównej Policji Państwowej wyrobienia sobie prawdziwej oceny wartości wszystkich wyższych, a Komendantom Okręgowym wszystkich niższych funkcjonarjuszów, pod względem moralnych i fachowych kwalifikacji, polecam Panom Komendantom Okręgowym i Naczelnikom Wydziałów Komendy Głównej prowadzić corocznie perjodyczne listy kwalifikacyjne dla wyższych i niższych funkcjonarjuszów według załączonych wzorów, przyczem kierować się należy następującemi zasadami:

1. Perjodyczne listy kwalifikacyjne dla funkcjonarjuszów wypełniać należy corocznie w ciągu miesiąca grudnia w dwóch egzemplarzach i przesyłać w jednym egzemplarzu, o ile dotyczą wyższych funkcjonarjuszów p. p. do Komendy Głównej, zaś tyczące niższych funkcjonarjuszów — do Komend Okręgowych do dnia 28 grudnia. Drugie egzemplarze pozostają pod zamknięciem u Kierownika Urzędu Policyjnego, prowadzącego wykazy stanu osobistego i służbowego, w którym dany funkcjonarjusz pełni stale służbę.

2. Listy te należy wypełniać na podstawie conajmniej trzymiesięcznej służby funkcjonarjusza w Okręgu lub Komendzie Głównej. W razie przeniesienia funkcjonarjusza na inne miejsce służby przed dniem 1 września, listę kwalifikacyjną za dany rok wypełniają nowe władze przełożone, jeżeli zaś przeniesienie nastąpiło po 1.IX. to należy równocześnie przesłać na nowe miejsce służbowe drugie egzemplarze wypełnionych już list kwalifikacyjnych, nowe władze dają wtedy tylko ogólne spostrzeżenia i uwagi. Pierwsze egzemplarze list kwalifikacyjnych przesyła się tylko w razie przeniesienia niższego funkcjonarjusza p. p. do innego Okręgu.

Dla nowych funkcjonarjuszów, którzy zostali przyjęci do Policji w powyższym okresie trzymiesięcznym, należy sporządzać te listy dopiero po upływie trzechmiesięcznej służby w Policji i takowe dodatkowo przesyłać do Komendy Głównej ewentualnie Komend Okręgowych.

3. Listy kwalifikacyjne należy wypełniać ściśle według załączonych szematów.

4. Opinje przełożonych władz policyjnych i władz administracyjnych, jako takie nie stanowią tajemnicy dla funkcjonarjusza, którego się dotyczą, przeciwnie, w razie ujemnej oceny winny być zakomunikowane odnośnym funkcjonarjuszom do wiadomości z żądaniem poprawy, są jednak tajemnicą dla wszystkich innych funkcjonarjuszów, wobec czego przy przesyłaniu tych list do władzy przełożonej lub władz administracyjnych winno się zachować poufność.

5. Perjodyczne listy kwalifikacyjne wypełniają:

I. Dla wyższych funkcjonarjuszów policyjnych:

a) dla wszystkich funkcjonarjuszów podporządkowanych służbowo Komendantom powiatowym i Komendantom P. P. miast — Komendanci powiatowi lub Komendanci P. P. miast, nadto Komendant Okręgowy; dla funkcjonarjuszów podporządkowanych służbowo kierownikom komisarjatów w Warszawie — Inspekcyjni i Komendant Okręgowy, zaś dla służby śledczej w Warszawie — Naczelnik Urzędu Śledczego i Komendant Okręgowy;

b) dla funkcjonarjuszów podporządkowanych służbowo bezpośrednio Komendantom Okręgowym — Komendanci Okręgowi, zaś podporządkowanym Komendantowi Głównej Szkoły Policyjnej w Warszawie — Komendant Szkoły;

c) dla funkcjonarjuszów Komendy Głównej — Naczelnicy poszczególnych Wydziałów;

d) dla Komendantów Okręgowych, Naczelników Wydziałów Głównej Komendy P. P. i dla Komendanta Głównej Szkoły Policyjnej i Inspekcyjnych Kom. Gł. — Komendant Główny.

II. Dla niższych funkcjonarjuszów policyjnych wypełniają listy kwalifikacyjne:

a) dla funkcjonarjuszów służbowo podporządkowanych: 1) Komendantom posterunków — Komendanci posterunków i Komendant Powiatowy, 2) dla funkcjonarjuszów Komisarjatów P. P. — Kierownik Komisarjatu, Komendanci powiatowi, ewentualnie Komendanci P. P. miast;

b) dla funkcjonarjuszów służbowo podporządkowanych Komendantom powiatowym (np. dla Komendantów posterunków i niższych funkcjonarjuszów przydzielonych do Komend powiatowych) — Komendanci powiatowi;

Stronica pierwsza.

Imię i nazwisko: ..... *Rok:* .....

Stopień służbowy: ..... *Okrąg:* .....

Funkcja: .....

Perjodyczna Lista Kwalifikacyjna

dla wyższych funkcjonarjuszów Policji Państwowej.

Nr. porz.	Treść	Opinja przełożonego	Opinja Starosty	Opinja Komendanta Okręgowego Nacz. Wydz. Kom. Gł.	Opinja Wojewody	Opinja Komendanta Głównego
1	Zalety osobiste: Charakter, poczucie honoru, odwaga, ambicja, wyrobienie życiowe, zachowanie się poza służbą, obycie towarzyskie.					
2	Inteligencja: Bystrość umysłu, zmysł orjentacyjny, zdolność do nauki.					
3	Zdolności organizacyjne i gospodarcze.					
4	Zdolności wykonawcze, zdolności kierownicze i inicjatywa, energja i stanowczość.					

Stronica druga.

Nr. porz.	Treść	Opinja przełożonego	Opinja Starosty	Opinja Komendanta Okręgowego Nacz Wydz. Kom. Gł.	Opinja Wojewody	Opinja Komendanta Głównego
5	Zdolności wychowawcze, zdolności w kierunku wojsk. i fachowego szkolenia funkcjon.					
6	Zalety służbowe: Wykształcenie zawod. doświadczenie fach., zachowanie w służbie, stosun. do podwład., kol. i interes. obowiąz. i pilność, wydatność pracy, lojal. służbowa.					
7	Wniosek na przydatność: Czy odpowiada na obecnem stanowisku? Czy nadaje się na inne stanowisko i na jakie?					
8	Ogólna ocena kwalifikacji: Znakomita, bardzo dobra, dobra, dostateczna, niedostateczna.					
9	Podpis, stopień i stanowisko służbowe wydającego opinję.					

Stronica pierwsza.

Imię i nazwisko: ..... *Rok* .....

Stopień służbowy: ..... *Okrąg:* .....

Funkcja: .....

Perjodyczna Lista Kwalifikacyjna

dla niższych funkcjonarjuszów Policji Państwowej.

Nr.	Treść	Opinja bezpośredniego przełożonego	Opinja wyższego przełożonego	Opinja Starosty	Opinja Kom. Okręgowego ewent. Nacz. Wydziału Gł. K. P. P.
1	Zalety osobiste. Charakter, poczucie honoru, odwaga, ambicja, wyrobienie życiowe, zachowanie się poza służbą, obycie towarzyskie:				
2	Inteligencja Bystrość umysłu, zmysł orjentacyjny, zdolności do nauki.				
3	Zdolności wykonawcze, zdolności kierownicze, inicjatywa, energja i stanowczość.				

Stronica druga.

Nr.	Treść	Opinja bezpośredniego przełożonego	Opinja wyższego przełożonego	Opinja Starosty	Opinja Kom. Okręgowego ewent. Nacz. Wydziału Gł. K. P. P.
4	Zdolności wychowawcze, zdolności w kierunku fachowego i wojskowego szkolenia funkcjonarjuszów Policji.				
5	Zalety służbowe: Wykształcenie zawodowe, wojskowe, doświadczenie fachowe, zachowanie w służbie, stosunek do podwładnych, kolegów i interesantów, obowiązkowość i pilność, wydatność pracy, specjalność służbowa.				
6	Wniosek na przydatność: Czy odpowiada na obecnem stanowisku? Czy nadaje się na inne stanowisko i na jakie?				
7	Ogólna ocena kwalifikacji: Znakomita — bardzo dobra—dostateczna—niedostateczna.				
8	Podpis, stop. i stanowisko służbowe wydającego opinję.				

c) dla funkcjonarjuszów przydzielonych na stałe do Szkół Policyjnych, Rezerw Okręgowych — Komendanci Rezerw i Szkół;
d) dla funkcjonarjuszów przydzielonych do Komend Okręgowych — Komendanci Okręgowi;
e) dla funkcjonarjuszów służby śledczej m. Warszawy przydzielonych bezpośrednio do Urzędu Śledczego — Kierownicy Brygad i Naczelnik Urzędu Śledczego, zaś dla wywiadowców przydzielonych do Komisarjatów — Kierownicy Komisarjatów i Naczelnik Urzędu Śledczego;
dla niższych funkcjonarjuszów śledczych innych Ekspozytur śledczych — wypełniają listy kwalifikacyjne Kierownicy tych Ekspozytur i Komendanci powiatowi ew. Komendanci P. P. miast (Lwów, Kraków i t. d.);
f) dla niższych funkcjonarjuszów przydzielonych do Komendy Głównej — Naczelnicy Wydziałów i Komendant Głównej Szkoły Policyjnej.

6. Ponadto o funkcjonarjuszach policyjnych wydają opinję w trybie dotychczasowym również władze administracyjne, a mianowicie:

o wyższych funkcjonarjuszach, wymienionych w p. I. a) — Starostowie względnie Komisarz Rządu i Wojewodowie, w p. I. c) — Wojewodowie ewent. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę;

o niższych funkcjonarjuszach — władze administracyjne, a mianowicie Starostowie wydają opinje o Komendantach posterunków oraz funkcjonarjuszach policyjnych, przydzielonych do Komend powiatowych.

Listy kwalifikacyjne dla wyższych funkcjonarjuszów będą dostawione i rozesłane przez Komendę Główną P. P.

R. 240.

VII. Perjodyczne listy kwalifikacyjne.

Niniejszem prostuje się 5 wiersz od dołu na str. 2-giej Rozkazu Nr. 238 — winno być „Z niższych funkcjonarjuszów władze administracyjne", jak również prostuje się 2 wiersz od dołu na tejże samej stronicy—winno być „Listy kwalifikacyjne dla wyższych funkcjonarjuszów będą dostarczone i rozesłane przez Kom. Gł. P. P.".

R. 248.

IV. Perjodyczne listy kwalifikacyjne.

Prostuje się ustęp drugi punktu 6 Rozkazu Komendy Głównej z dnia 22 stycznia r. b. za Nr. 238. Zamiast: „o wyższych funkcjonarjuszach wymienionych w p. 1 a) — Starostowie, względnie Komisarz Rządu i Wojewodowie, w p. 1 c) — Wojewodowie ewent. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę" — winno być: „o wyższych funkcjonarjuszach wymienionych w p. 1 a) — Starostowie, względnie Komisarz Rządu i Wojewodowie, a w p. 1 b) — Wojewodowie, względnie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę".

R. 274.

1. Perjodyczne listy kwalifikacyjne wyższych funkcjonarjuszów p. p.

W uzupełnieniu rozkazu Kom. Gł. P. P. 238 z dnia 22.I.1924 r. podaję do wiadomości Pp. Komendantom Okręgowym, że druki perjodycznych list kwalifikacyjnych dla wyższych funkcjonarjuszów p. p. winny być nabywane corocznie przez Komendy Okręgowe we własnym zakresie.

O. 1273 z d. 21/XI 1925 r.

Perjodyczne listy kwalifikacyjne.

Najwyższa ogólna ocena kwalifikacji może być tylko „bardzo dobra", wobec czego w rubryce 8 perjodycznej listy kwalifikacyjnej wyraz „znakomita" należy wykreślić.

R. 323.

XI. W sprawie perjodycznych list kwalifikacyjnych wyższych funkcjonarjuszów policyjnych.

Podaję do wiadomości i wykonania okólnik Nr. 44 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1926 r. Nr. B. P. 2815/26 przesłany do PP. Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

„Celem usunięcia ewent. wątpliwości, co do kolejności wydawania opinji o wyższych funkcjonarjuszach p. p., w perjodycznych listach kwalifikacyjnych, według wzoru załączonego do rozkazu Komendanta Głównego P. P. z dnia 22 stycznia 1924 r. za Nr. 283, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, co następuje:

1. Perjodyczne listy kwalifikacyjne Komendantów Wojewódzkich P. P. wypełniają PP. Wojewodowie (Komisarz Rządu) po otrzymaniu blankietów z Głównej Komendy P. P. i zwracają po wypełnieniu do tejże Komendy, jako pisma ściśle poufne.

2. Opinje w perjodycznych listach kwalifikacyjnych o wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych bezpośrednio do Komendantów Wojewódzkich P. P., t. j. o inspek-

cyjnych, komendantach rezerw, szkół i personelu kancelaryjnym Komendantów Wojewódzkich, wydają najpierw Komendanci Wojewódzcy P. P., a następnie PP. Wojewodowie (Komisarz Rządu).

3. Opinje o komendantach p. p. miast wydzielonych wydają najpierw ich bezpośrednio przełożone władze administracyjne I instancji, następnie wydają opinję Komendanci Wojewódzcy P. P. i ostatni PP. Wojewodowie.

4. Opinje o kierownikach komisarjatów p. p. i ekspozytur śledczych w miastach wydzielonych z wyjątkiem st. m. Warszawy, wydają najpierw komendanci p. p. tychże miast, następnie odnośni naczelnicy władz administracyjnych I instancji, dalej Komendanci Wojewódzcy P. P. i jako ostatni PP. Wojewodowie. Te same władze i w tej samej kolejności wydają opinje o wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do komend p. p. w miastach wydzielonych, z wyjątkiem Warszawy.

5. Opinje o wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do komisarjatów p. p. w miastach wydzielonych, z wyjątkiem m. st. Warszawy, wydają najpierw kierownicy komisarjatów p. p., a następnie wszystkie wyższe władze, wymienione wyżej w punkcie 4.

6. Opinje o komendantach powiatowych p. p. wydają najpierw starostowie, następnie Komendanci Wojewódzcy P. P. i ostatni PP. Wojewodowie.

7. Opinje o wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do powiatowych komend p. p., o kierownikach komisarjatów i ekspozytur śledczych, podległych komendom powiatowym, wydają najpierw komendanci powiatowi, następnie starostowie, dalej Komendanci Wojewódzcy i ostatni PP. Wojewodowie.

8. Opinje o wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do ekspozytur śledczych w miastach wydzielonych, z wyjątkiem m. st. Warszawy, wydają najpierw kierownicy tych ekspozytur, a następnie wszystkie wyższe władze, wymienione w punkcie 4. O wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do innych ekspozytur śledczych, wydają najpierw opinję komendanci powiatowi, następnie starostowie, dalej Komendanci Wojewódzcy i ostatni PP. Wojewodowie.

9. W mieście st. Warszawie wydają opinje w perjodycznych listach kwalifikacyjnych: o naczelniku urzędu śledczego najpierw Komendant P. P. m. st. Warszawy, a następnie P. Komisarz Rządu, a o pozostałych wyższych funkcjonarjuszach służby śledczej najpierw naczelnik urzędu śledczego, następnie Komendant P. P. m. st. Warszawy i ostatni P. Komisarz Rządu.

O kierownikach komisarjatów w Warszawie opinje wydaje najpierw Komendant P. P. m. st. Warszawy, następnie P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę.

O wyższych funkcjonarjuszach p. p., przydzielonych do komisarjatów p. p. m. st. Warszawy wydaje opinje najpierw kierownik komisarjatu, następnie Komendant P. P. m. Warszawy i ostatni P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę.

10. O naczelnikach okręgowych urzędów policji politycznej wydają opinje najpierw Komendanci Wojewódzcy P. P., a następnie PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu), a o wszystkich innych wyższych funkcjonarjuszach policji politycznej wydają najpierw opinje naczelnicy okręgowych urzędów policji politycznej, następnie Komendanci Wojewódzcy, a ostatni odnośni Naczelnicy Władz Administracyjnych I i II instancji, lub też tylko Naczelnicy Władzy Administracyjnej II instancji, w zależności od miejsca przydziału wspomnianych wyższych funkcjonarjuszów.

Wszystkie opinje tak władz administracyjnych, jak i przełożonych policyjnych, winny być w perjodycznych listach kwalifikacyjnych pisane własnoręcznie przez opinjujących".

Listy starszeństwa.

O. 1213 z d. 9/V 1925 r.

Listy starszeństwa służbowego.

W wykonaniu art. 19 i 94 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej, polecam Pp. Komendantom założyć listy starszeństwa niższych funkcjonarjuszów p. p., powierzonych Panom Okręgów P. P., oraz funkcjonarjuszów niższych (służby niższej).

Listy starszeństwa winny być założone i prowadzone na cały okręg, a nie na poszczególne powiaty i urzędy policyjne, według zasad przewidzianych w art. 18, 19 i 93 ustawy o państw. sł. cyw. osobno dla każdego rodzaju niższych funkcjonarjuszów, t. j. posterunkowych, st. posterunkowych, przodowników i st. przodowników, oraz funkcjonarjuszów niższych, jak to: woźnych, gońców i t. p.

Wzór listy starszeństwa załącza się.

Art. 19 ustawy o państw. sł. cyw. nakazuje listy starszeństwa przesyłać władzom służbowym urzędników (funkcjonarjuszów), aby dać możność każdemu zainteresowanemu, w terminie i porządku przewidzianym w powołanym art. 19 ustawy, przejrzenia listy i ewentualnego zaskarżenia do władzy naczelnej, ustalonego co do jego osoby porządku

Wzór.

LISTA STARSZEŃSTWA SŁUŻBOWEGO

Przodowników P. P. Okręgu (Województwa).....

Założona w dniu 1 lipca 1925 r.

Nr. porządkowy	NAZWISKO i IMIĘ	Data ostatniej nominacji	Data nominacji na stanowisko w bezpośrednio niższym stopniu służbowym	Czas służby państwowej (cywilnej lub wojskowej łącz. z czasem innej służ. publicz., lub pracy zawodowej zalicz. do wysługi lat			Data urodzenia	Stanowisko i miejsce służbowe	UWAGI
				lat	mies	dni			
1	2	3	4	5			6	7	8
1	Jaźwiński Jan	1 maja 1922 r.	1 stycznia 1921 r.	5	4	2	1 maja 1889 r.	Komendant post. P.P. w Mrzygłodzie	
2	Sosnowski Sylwester	1 maja 1922 r.	1 stycznia 1921 r.	5	4	2	1 lipca 1889 r.	Komendant posterunku w Jadowie	
3	Jezierski Stanisław	1 lipca 1922 r.	1 stycznia 1921 r.	2	7	4	1 maja 1895 r.	Przod. IV Komis. P. P. m. st. Warsz.	
4	Gajek Michał	1 lipca 1922 r.	1 lutego 1921 r.	15	2	3	1 kwiet. 1883 r.	Komendant posterunku w Kamieniu	
5	Kalicki Tadeusz	1 sierpnia 1922 r.	1 stycznia 1921 r.	20	7	—	1 marca 1880 r.	Komendant posterunku w Lipinach	
6	Skarzyński Jan	1 grudnia 1922 r.	1 stycznia 1922 r.	—	—	—	1 paźdz. 1892 r.	Komendant posterunku w Gdyni	
7	Parolewicz Zdzisław	1 grudnia 1922 r.	—	15	2	1	1 listop. 1895 r.	Komendant posterunku w Kępnie	
8	Zdzienicki Zygmunt	1 stycznia 1923 r.	—	12	4	—	1 paźdz. 1896 r.	Przod. w Komis. P. P. w Częstochow.	
9	Jodłowski Mieczys.	1 stycznia 1923 r.	—	12	3	—	1 listop. 1895 r.	Komendant posterunku w Kamionku	
10	Piotrowski Józef	1 maja 1923 r.	1 stycznia 1922 r.	2	1	—	1 paźdz. 1899 r.	Przod. P.P. w Komis. m. Kielce	
11	Sobociński Piotr	1 maja 1923 r.	1 stycznia 1922 r.	1	10	—	1 paźdz. 1900 r.	Komendant poster. w Białej	

starszeństwa. Trzeba przeto listy sporządzić w takiej ilości egzemplarzy, aby móc przepisanemu obowiązkowi uczynić zadość. Komendzie Głównej P. P. należy przesłać 1 egzemplarz list starszeństwa. Listy winny być zamykane corocznie w dniu 31 grudnia — do dnia 20 stycznia każdego następnego roku.

Referaty personalne Komendantów Wojewódzkich P. P. obowiązane są odnotowywać na listach starszeństwa wszelkie zmiany zaszłe w ciągu roku w taki sposób, aby za pomocą tych adnotacji można było łatwo w każdej chwili odtworzyć stan aktualny list, a w szczególności dokonać zamknięcia list z końcem roku. Zamknięcie list starszeństwa polega na należytem ponownem zaszeregowaniu funkcjonarjuszów według stanu z dnia 31 grudnia danego roku.

Zaskarżenie listy starszeństwa może być wniesione tylko w drodze służbowej, przyczem Komendanci Wojewódzcy winni skargę przesłać Komendzie Głównej P. P. wraz ze swoim wnioskiem, zaznaczając we wniosku, że zaskarżenie wniesiono w przepisanym ustawą terminie.

Dla łatwiejszej orjentacji podaję zasady, w sposób przykładowy, jakiemi należy się kierować przy układaniu list:

a) starszeństwo dat w rubryce 3 listy starszeństwa stanowi w pierwszym rzędzie o starszeństwie służbowem funkcjonarjusza, chociażby posiadał on mniej lat służby państwowej i innej policzalnej od innego funkcjonarjusza, później mianowanego na równorzędne stanowisko służbowe. W załączonym wzorze przodownik Michał Gajek zajmuje wyższe miejsce od przodownika Tadeusza Kalickiego, ponieważ wcześniej (1 lipca 1922 r.) od tego ostatniego (1 sierpnia 1922 r.) otrzymał stopień przodownika, aczkolwiek przodownik Kalicki ma więcej lat służby i jest starszy wiekiem;

b) w razie identyczności dat w rubryce 3 listy, dla ustalenia starszeństwa funkcjonarjusza należy wziąć pod uwagę datę nominacji na stanowisko w bezpośrednio niższym stopniu służbowym (rubryka 4). Przodownik Stanisław Jezierski we wzorze listy umieszczony został wyżej od przodownika Michała Gajek, aczkolwiek obaj awansowani zostali na przodowników w jednym dniu 1 lipca 1922 r., dlatego, że bezpośrednio niższy stopień służbowy Jezierski otrzymał wcześniej (1 stycznia 1921 r.) niż Gajek (1 lutego 1921 r.), aczkolwiek Gajek ma więcej lat służby i jest starszy wiekiem;

c) w razie identyczności dat w obu rubrykach 3 i 4 bierze się z kolei pod uwagę czas wykazany w rubryce 5. Podana w tej 5 rubryce liczba lat, miesięcy i dni zawiera: czas służby państwowej polskiej od dnia rzeczywistego objęcia służby (art. 14 ustawy o państw. sł. cyw.) do dnia 31 grudnia tego roku, w którym nastąpiło zamknięcie listy starszeństwa (art. 19, ustęp 2) oraz czas poprzedniej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej, zaliczony do wysługi lat. We wzorze listy starszeństwa przodownik Józef Piotrowski umieszczony został wyżej od przodownika Piotra Sobocińskiego, aczkolwiek obaj byli awansowani na przodowników w dniu 1 maja 1923 r. i bezpośrednio niższy stopień służbowy otrzymali w jednym dniu (1 stycznia 1922 r.), a to dlatego, że przodownik Piotrowski ma więcej lat służby w rubryce 5 (2 lata 1 mies.) od przodownika Sobocińskiego, który ma 1 rok i 10 miesięcy służby (rubryka 5);

d) jeśli zajdzie wypadek, że wszystkie daty w rubrykach 3, 4 i 5 są identyczne, to decyduje o starszeństwie służbowem starszeństwo wieku. Przodownik Jan Jaźwiński we wzorze listy umieszczony został wyżej od przodownika Sylwestra Sosnowskiego, aczkolwiek daty w rubrykach 3, 4 i 5 są identyczne, albowiem Jaźwiński jest starszy wiekiem od Sosnowskiego.

O. 1222 z d. 30/VI 1925 r.

Listy starszeństwa służbowego niższych funkc. p. p.

Na skutek wystąpienia jednego z Pp. Komendantów Wojewódzkich w sprawie wyjaśnienia nasuwających się wątpliwości przy sporządzaniu list starszeństwa niższych funkcjonarjuszów p. p., a w szczególności w sprawie określenia starszeństwa służbowego b. funkcjonarjuszów b. żandarmerji krajowej w Małopolsce, którzy zostali przejęci do p. p., wyjaśniam co następuje:

1) Artykuł 18 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17.II.1922 r. wyraźnie podaje zasady określenia starszeństwa służbowego (urzędników) funkcjonarjuszów państwowych, okólnik zaś Komendy Głównej P. P. Nr. 1213/25, zgodnie z powyższemi zasadami, podaje przykłady, w jaki sposób należy obliczać starszeństwo służbowe przy sporządzaniu list starszeństwa niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej.

2) W sprawie określenia starszeństwa służbowego b. funkcjonarjuszów b. żandarmerji krajowej w Małopolsce, którzy zostali przejęci do p. p. na zasadzie rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 87/1919 r. poz. 475) i którzy nominacji do policji państwowej nie mają, a dotychczas posiadają stopnie służbowe, jakie otrzymali z chwilą przejęcia ich do p. p., zgodnie z § 4 wyżej wymienionego rozporządzenia wykonawczego z dnia 12 listopada 1919 r., to starszeństwo służbowe w posiadanych stopniach służbowych (rubry-

ka 3 listy starszeństwa) należy liczyć od dnia 1 grudnia 1919 r., to jest od dnia przejęcia b. żandarmerji krajowej na etat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wobec powyższego rubryka 4 listy starszeństwa dla wyżej wymienionych funkcjonarjuszów wypełniona nie będzie ze względu na to, że nominacji w p. p. w bezpośrednio niższym stopniu służbowym nie posiadają. Następnie więc w razie identyczności dat w rubryce 3 i z braku dat w rubryce 4 listy starszeństwa decydować będzie o starszeństwie służbowem rubryka 5, czyli czas służby państwowej polskiej oraz czas poprzedniej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej, zaliczony do wysługi lat. Dopiero w razie identyczności dat w rubryce 5 listy starszeństwa decydować będzie starszeństwo wieku.

3) Niższych funkcjonarjuszów, przeniesionych do danego województwa po sporządzeniu, a następnie zamknięciu list starszeństwa, należy wpisywać na przysługujące im, według starszeństwa, w danym stopniu służbowym miejsce.

4) W rubryce 3 względnie 4 listy starszeństwa należy obliczać czas od dnia przyjęcia do p. p. na służbę próbną.

5) Nowoprzyjęci na służbę próbną mają być również wciągani na listy starszeństwa, jednak przy ich nazwiskach nie należy wypełniać rubryki 5 do czasu nadejścia terminu zamknięcia list (31.XII).

6) W sprawie zamknięcia list starszeństwa wyjaśniam, że referaty personalne Komendantów Wojewódzkich obowiązane są odnotowywać w listach starszeństwa wszelkie zaszłe w ciągu roku zmiany, a samo zaś zamknięcie list starszeństwa polega na należytem ponownem zaszeregowaniu funkcjonarjuszów według stanu z dnia 31 grudnia danego roku, a więc i przez poprawienie rubryki 1 oraz rubryki 5, a następnie na przepisaniu tych list na nowo, o ile wskutek wielu dokonanych w ciągu roku skreśleń i poprawek listy starszeństwa nie mogłyby służyć do dalszego użytku.

O. 1279 z d. 3/XII 1925 r.

W sprawie zaszeregowania b. urzędników w listach starszeństwa niższych funkc. p. p.

Wyjaśniam, że b. urzędnicy, przemianowani na niższych funkcjonarjuszów na podstawie ustawy o policji państwowej z dnia 24.VII.1919 r., bądź też ci z urzędników, którzy bezpośrednio przeszli do służby w p. p. w charakterze niższych funkcjonarjuszów z innych urzędów państwowych — w listach starszeństwa winni być umieszczeni pod datą mianowania ich niższymi funkcjonarjuszami p. p., albowiem czas służby, spędzony przez nich na stanowiskach urzędników nie może być brany pod uwagę przy określaniu starszeństwa służbowego z tego względu, że służba w policji państwowej na stanowisku niższego funkcjonarjusza tak pod względem specjalnych wymagań, jak i warunków awansu opiera się na innych zasadach niż poprzedni stosunek służbowy (art. 14 ustęp II ustawy z dnia 17.II.1922 r. o państwowej służbie cywilnej).

Przepisy awansowe.

R. 300. 438.

I. Tymczasowe przepisy awansowe dla wyższych i niższych funkc. p. p.

Do niniejszego rozkazu załącza się do wiadomości i zastosowania tymczasowe przepisy awansowe dla wyższych i niższych funkcjonarjuszów p. p., zatwierdzone przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 11 i 13 sierpnia b. r.

Umotywowane wnioski awansowe winny być sporządzone oddzielnie na każdego funkcjonarjusza p. p., przedstawionego do awansu.

Tymczasowe Przepisy Awansowe dla wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

Postanowienia ogólne

§ 1. Wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej awansuje Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 2. a) Nie mogą być awansowani wyżsi funkcjonarjusze policji, znajdujący się na służbie próbnej;

b) będący w stanie nieczynnym;

c) funkkcjonarjusze, przeciwko którym wdrożono postępowanie karne lub dyscyplinarne, do czasu zakończenia tego postępowania (art. 43 ustawy o państwowej służbie cywilnej);

d) funkcjonarjusze, których zdegradowano w drodze dyscyplinarnej na pewien przeciąg czasu — przed upływem tego czasu;

e) funkcjonarjusze, którzy w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed ustanowionym terminem awansów zostali ukarani w drodze dyscyplinarnej conajmniej karą aresztu;

f) funkcjonarjusze, posiadający ostatnią niedostateczną ocenę kwalifikacyjną władz administracyjnych lub policyjnych (należycie umotywowaną) lub nieposiadający kwalifikacji, wymaganych na wakujące stanowisko.

§ 3. Rozróżniamy awanse: na stanowiska I kategorji i na stanowiska II kategorji. Tak awanse na stanowiska I kategorji i stanowiska II kategorji, jak i awanse połączone z przejściem z II kategorji stanowisk do I kategorji odbywają się przy zastosowaniu jednej ogólnej listy starszeństwa.

UWAGA: Brak przepisanego cenzusu naukowego, wymaganego przez ustawę dla pewnej kategorji stanowisk nie może stanowić jako taki zasadniczej przeszkody do przejścia z awansem do wyższej kategorji stanowisk, a może być brany pod uwagę jako przeszkoda jedynie łącznie z innemi okolicznościami, dyskwalifikującemi funkcjonarjusza do awansu.

§ 4. Przy wszystkich awansach wymagane jest uprzednie ukończenie szkoły policyjnej z wynikiem dodatnim lub złożenie przepisanego egzaminu fachowego. Nie odnosi się to do tych wyższych funkcjonarjuszów, którzy już zajmują stanowiska I kategorji.

§ 5. Awanse odbywają się w terminach określonych przez specjalne rozporządzenie Rady Ministrów.

§ 6. Awanse dzielą się na:

a) awanse według starszeństwa i

b) awanse poza koleją, czyli tak zwane z wyboru.

Przy awansach według starszeństwa należy brać pod uwagę listę starszeństwa; przy awansach z wyboru bierze się pod uwagę, oprócz listy starszeństwa, również specjalne warunki, jak to: odbyte studja, szczególne uzdolnienie i zasługi, wiek oraz względy kwalifikacji danego funkcjonarjusza na wakujące stanowisko.

§ 7. Przy każdem awansowaniu w ustanowionych terminach muszą być uwzględnione tak awanse według starszeństwa, jak i z wyboru, przyczem z wyboru procent nie może przekraczać w stosunku do ogólnej liczby wakatów w całem państwie:

na podkomisarzy	50%
„ komisarzy	50%
„ nadkomisarzy	60%
„ podinspektorów	70%

Awanse na inspektorów dokonywane są tylko z wyboru. O ile przy podziale miejsc awansowych, zgodnie z powyżej ustalonemi zasadami procentowemi, wypadną ułamki, to takowe zaliczają się na korzyść awansów z wyboru.

§ 8. Wyżsi funkcjonarjusze mogą być awansowani w zasadzie po przesłużeniu określonego poniżej czasu w danym stopniu, wliczając w to także okres służby próbnej, a mianowicie:

w stopniu aspiranta	2 lata
„ „ podkomisarza	3 „
„ „ komisarza	3 „
„ „ nadkomisarza	4 „
„ „ podinspektora	4 „

§ 9. Komendant Główny może przedłożyć Ministrowi wniosek na skrócenie terminów służby, określonych w § 8, o ile przemawiają za tem specjalne względy, jako to: posiadane studja, szczególne uzdolnienie, wybitne zasługi oraz wyniki w służbie bezpieczeństwa i t. p., jednakowoż termin służby w danym stopniu służbowym, a mianowicie: jednoroczny dla aspirantów i podkomisarzy oraz dwuletni dla komisarzy, nadkomisarzy i podinspektorów, musi być zachowany.

Awans taki dokonany być może tylko w drodze wyboru.

§ 10. Przy awansach, tak według starszeństwa, jak i z wyboru, wymagane jest przedłożenie motywowanych wniosków Komendantów Wojewódzkich, przy jednoczesnem dołączeniu oświadczenia Naczelnika Władzy Administracyjnej II instancji w trybie, przewidzianym w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 77 (Rozkaz Komendanta Głównego P. P. 220 z dnia 1 sierpnia 1923 r. punkt VI).

§ 11. W okresach, poprzedzających awanse (§ 5), Komenda Główna rozsyła Komendantem Wojewódzkim polecenia nadesłania wniosków awansowych zgodnie z § 10, podając ilość miejsc awansowych na całe Państwo ze wskazaniem oddzielnych ilości miejsc z listy starszeństwa i wyboru.

Po otrzymaniu takiego polecenia Komendanci Wojewódzcy, stosując się do wyznaczonego w poleceniu terminu i do postanowień §§ 2, 3, 4, 6, 7 i 8, wybierają kandydatów do awansu, przygotowując odnośne wnioski, które uprzednio, przed wysłaniem do Komendy Głównej, przedstawiają Naczelnikom Władz Administracyjnych II instancji dla oświadczenia się i ewentualnego podania w swych oświadczeniach (§ 10) tych uzasadnionych powodów, które wpłynąć mogą na pominięcie w awansie.

Powodami, które wpłynąć mogą na pominięcie w awansie poza wymienionemi w punktach a), b), c), d), e) § 2 niniejszych przepisów, które stanowią zasadniczą przeszkodę do awansu, mogą być przy awansach z listy starszeństwa, jak i z wyboru, tylko okoliczności wymienione w punkcie f) § 2 oraz takie względy natury służbowej i moralnej, które w perjodycznej liście kwalifikacyjnej bądź nie zostały podane, bądź zostały ujawnione już po sporządzeniu tej listy, a któreby stanowiły istotne przeszkody do awansu danego funkcjonarjusza.

Z wyboru należy podawać całą ilość posiadanych kandydatów, zasługujących na awans, a z listy starszeństwa podwójną ilość kandydatów, celem stworzenia rezerwy na wypadek zdyskwalifikowania któregoś z kandydatów.

Wnioski, dotyczące awansów, połączonych ze skróceniem terminów służby (§ 9), należy przy zachowaniu przepisów § 10 nadsyłać do Komendy Głównej Policji Państwowej na dwa miesiące przed ustanowionymi terminami awansów (§ 5).

§ 12. Wszystkie otrzymane wnioski awansowe wyższych funkcjonarjuszów p. p. rozpatruje Komendant Główny P. P., a następnie przedstawia wybranych kandydatów do awansu Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 13. Jeżeli ze względów etatowych awans nastąpić może tylko z przeniesieniem do innej miejscowości, może dany funkcjonarjusz prosić drogą służbową Komendanta Głównego o pozostawienie go na miejscu, o ile przemawiają za tem ważne względy osobiste. W wypadkach uwzględnienia prośby petenta awans zostaje wstrzymany, a sprawa jego awansu winna być ponownie wzięta pod uwagę w następnym terminie, przewidzianym dla awansów (§ 5), przyczem funkcjonarjusz taki zatrzymuje swoje miejsce na liście starszeństwa.

§ 14. Wyżsi funkcjonarjusze policji państwowej, przydzieleni do Komendy Głównej P. P., awansują na ogólnych zasadach. Kandydatów do awansu wybiera Komendant Główny i przedstawia odnośne wnioski Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Tymczasowe Przepisy Awansowe dla niższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

Postanowienia ogólne. § 1. Niższych funkcjonarjuszów policji państwowej, t. j. posterunkowych, st. posterunkowych, oraz przodowników awansują Komendanci Wojewódzcy.

§ 2. a) Nie mogą być awansowani niżsi funkcjonarjusze policyjni, znajdujący się na służbie próbnej;
b) funkcjnoarjusze, będący w stanie nieczynnym;
c) funkcjonarjusze, przeciwko którym wdrożono postępowanie karne lub dyscyplinarne do czasu zakończenia tego postępowania, (art. 43 ustawy o państwowej służbie cywilnej);
d) funkcjonarjusze, których zdegradowano w drodze dyscyplinarnej na pewien przeciąg czasu — przed upływem tego czasu;
e) funkcjonarjusze, którzy w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed terminem awansu zostali ukarani w drodze dyscyplinarnej, conajmniej karą aresztu jednorazowo 5 dni;
f) funkcjonarjusze, posiadający ostatnią niedostateczną ocenę kwalifikacyjną władz administracyjnych lub policyjnych (należycie umotywowaną) lub nieposiadający kwalifikacji, wymaganych na wakujące stanowisko.

§ 3. Przy awansach z posterukowego na st. posterunkowego wymagane jest złożenie z wynikiem dodatnim egzaminu, a przy awansach na przodowników i st. przodowników ukończenie szkoły dla przodowników, również z wynikiem dodatnim, względnie złożenia przepisanego egzaminu fachowego za specjalnem zezwoleniem Komendanta Głównego P. P.

§ 4. Awanse mogą być perjodyczne i nadzwyczajne:
a) perjodyczne awanse odbywają się w terminach, określonych przez specjalne rozporządzenie Rady Ministrów i
b) nadzwyczajne awanse w każdym czasie, zależnie od potrzeby bezzwłocznego obsadzenia wakujących stanowisk komendantów posterunków, lub też innych stanowisk, wymagających stopnia st. posterunkowego, przodownika lub st. przodownika.

§ 5. Tak perjodyczne, jak i nadzwyczajne awanse dzielą się na:
a) awanse według starszeństwa i
b) awanse poza koleją, czyli tak zwane z wyboru.

Przy awansach według starszeństwa należy brać pod uwagę listę starszeństwa, przy awansach z wyboru bierze się pod uwagę, oprócz listy starszeństwa, również specjalne warunki, jak to: odbyte studja, szczególne uzdolnienie i zasługi, wiek oraz względy kwalifikacji danego funkcjonarjusza na wakujące stanowisko.

§ 6. Przy perjodycznem i nadzwyczajnem awansowaniu muszą być uwzględniane tak awanse według starszeństwa, jak z wyboru, przyczem z wyboru procent nie może przekraczać w stosunku do ogólnej liczby wakatów w danem województwie:

na st. posterunkowych	40%
„ przodowników	50%
„ st. przodowników	50%

O ile przy podziale miejsc awansowych, zgodnie z powyżej ustalonemi zasadami procentowemi, wypadną ułamki, to takowe zaliczają się na korzyść awansów z wyboru.

§ 7. Niżsi funkcjonarjusze p. p. mogą być awansowani w zasadzie po przesłużeniu określonego poniżej czasu w danym stopniu służbowym, wliczając w to także okres służby próbnej, a mianowicie:

w stopniu	posterunkowego . .	1 roku
„ „	st. posterunkowego . .	$1^1/_2$ „
„ „	przodownika . . .	$1^1/_2$ „

§ 8. Na wniosek Komendanta Wojewódzkiego P. P., może Komendant Główny P. P. zezwolić na skrócenie terminów służby, określonych w § 7, o ile przemawiają za tem względy tego rodzaju, jak: posiadane studja, szczególne uzdolnienie, wybitne zasługi oraz wyniki w służbie bezpieczeństwa i t. p. Awans taki dokonany być może tylko w drodze wyboru.

§ 9. Przy awansach tak według starszeństwa, jak i z wyboru perjodycznych i nadzwyczajnych, wymagane jest przedłożenie umotywowanych wniosków bezpośrednio podporządkowanych Komendantom Wojewódzkim przełożonych niższych funkcjonarjuszów, przy jednoczesnem dołączeniu oświadczenia Naczelnika Władzy Administracyjnej I instancji — w trybie, przewidzianym w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 77. (Rozkaz Komendanta Głównego P. P. z dnia 1 sierpnia 1923 r. za Nr. 220 punkt VI).

Postanowienia szczegółowe. § 10. W okresach poprzedzających awanse (§ 4) lub w wypadkach konieczności dokonania awansów nadzwyczajnych, Komendanci Wojewódzcy rozsyłają bezpośrednio sobie podporządkowanym: naczelnikowi okręgowego urzędu policji politycznej, komendantom miast, wydzielonych z powiatów i komendantom powiatowym, a w Warszawie naczelnikowi urzędu śledczego, naczelnikowi okręgowego urzędu policji politycznej i kierownikom komisarjatów oraz rezerw polecenia nadesłania wniosków awansowych, zgodnie z § 9, podając ilość miejsc awansowych na całe województwo (okrąg) z podziałem na ilość miejsc z listy starszeństwa i z wyboru.

Po otrzymaniu takiego polecenia wyżej wymienieni kierownicy urzędów, stosując się do wyznaczonego w poleceniu terminu i postanowień §§ 2, 3, 5, 6 i 7, wybierają kandydatów do awansu, przygotowując odnośne wnioski, które uprzednio przed przesłaniem do Komendanta Wojewódzkiego przedstawiają właściwym Naczelnikom Władz Administracyjnych dla oświadczenia się i ewentualnego podania w swych oświadczeniach (§ 9) tych uzasadnionych powodów, które wpłynąć mogą na pominięcie w awansie. Odnośnie funkcjonarjuszów służby śledczej (kryminalnej), przedstawionych do awansu, wymagane jest także załączenie do wniosku opinji inspekcyjnego okręgowego do spraw śledczych. Nie dotyczy to m. st. Warszawy.

Powodami, które wpłynąć mogą na pominięcie w awansie, poza wymienionemi w punktach a), b), c), d), e) § 2 niniejszych przepisów, stanowiących zasadniczą przeszkodę do awansu, mogą być przy awansach z listy starszeństwa, jak i z wyboru tylko okoliczności, wymienione w punkcie f) § 2, oraz takie względy natury służbowej i moralnej, które w perjodycznej liście kwalifikacyjnej bądź nie zostały podane, bądź zostały ujawnione już po sporządzeniu tej listy, a któreby stanowiły istotne przeszkody do awansu danego funkcjonarjusza.

Z wyboru należy podawać całą ilość posiadanych kandydatów, zasługujących na awans, a z listy starszeństwa podwójną ilość kandydatów, celem stworzenia rezerwy na wypadek zdyskwalifikowania któregoś z kandydatów.

Wnioski, dotyczące awansów, połączonych ze skróceniem terminów służby (§ 8), należy przy zachowaniu przepisów § 9, nadsyłać do Komendantów Wojewódzkich na 2 miesiące przed terminem perjodycznych awansów (§ 4 punkt a).

§ 11. Wszystkie nadesłane wnioski, dotyczące awansu niższych funkcjonarjuszów policji państwowej, rozpatruje Komendant Wojewódzki P. P. i sporządza listę tych niższych funkcjonarjuszów, których postanowił awansować. Listę taką przedstawia Naczelnikowi Władzy Administracyjnej II instancji i po uzyskaniu jego aprobaty, zarządza wydanie awansowanym odnośnych pism oraz ogłasza o awansach w swoim rozkazie. W razie niezaaprobowania przez wspomnianego Naczelnika Władzy Administracyjnej awansu jednego lub kilku funkcjonarjuszów, umieszczonych na liście awansowej, Komendant Wojewódzki P. P. wstrzymuje awans tych funkcjonarjuszów, awansując pozostałych, co do których aprobata została uzyskana i całą sprawę kieruje do Komendanta Głównego P. P., załączając swoje uzasadnienia i oświadczenie Naczelnika Władzy Administracyjnej II instancji, zawierające motywy odmowy aprobaty.

§ 12. Niżsi funkcjonarjusze, stanowiący personel kancelaryjny oraz techniczny Komendanta Wojewódzkiego, funkcjonarjusze bezpośrednio podporządkowanych Komendantom Wojewódzkim instytucji, jak to: rezerw i szkół okręgowych i t. p., awansują na ogólnych zasadach. Przed zaawansowaniem takich funkcjonarjuszów winien Komendant Wojewódzki P. P. uzyskać aprobatę Naczelnika Władzy Administracyjnej II instancji.

§ 13. Jeżeli ze względów etatowych awans nastąpić może tylko z przeniesieniem do innej miejscowości, może dany funkcjonarjusz prosić drogą służbową Komendanta Wojewódzkiego o pozostawienie go na miejscu, o ile przemawiają za tem ważne względy osobiste. W wypadkach uwzględnienia prośby petenta, awans zostaje wstrzymany, a sprawa jego awansu winna być ponownie wzięta pod uwagę w następnym terminie, przewidzianym

dla awansów (§ 4 a), przyczem funkcjonarjusz taki zatrzymuje swoje miejsce w liście starszeństwa.

§ 14. St. przodownicy, odpowiadający całkowicie warunkom ustępu 1 i 2 art. 27 ustawy o policji państwowej, na wniosek Komendantów Wojewódzkich, przedstawiony do Komendy Głównej P. P. przy jednoczesnem dołączeniu oświadczenia Naczelnika Władzy Administracyjnej II instancji, w trybie przewidzianym okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 77 (Rozkaz Komendanta Głównego z dnia 1 sierpnia 1923 r. za Nr. 220 p. VI), mogą być na wakujące miejsca i w każdym czasie awansowani na aspirantów po uprzedniem uznaniu przedstawionych kandydatów przez komisję kwalifikacyjną przy Komendzie Głównej P. P. za nadających się do awansu na wyższych funkcjonarjuszów. Co się tyczy st. przodowników, nieposiadających średniego wykształcenia lub stopnia oficera rezerwy, a przedstawionych do awansu w trybie ostatniego ustępu art. 27 ustawy o policji państwowej, to mogą być awansowani tylko ci st. przodownicy, którzy ukończyli szkołę dla przodowników, przesłużyli conajmniej dwa lata w stopniu st. przodownika, o ile posiadają inteligencję oraz wiadomości ogólne, wystarczające do zajęcia wyższego stanowiska i o ile zostaną zakwalifikowani przez komisję kwalifikacyjną dla wyższych funkcjonarjuszów oraz ukończą kurs szkolny dla tychże funkcjonarjuszów lub złożą odpowiedni egzamin. Wnioski na zaawansowanie st. przodowników, nieposiadających wymaganego cenzusu naukowego lub stopnia oficera rezerwy, należy przedstawiać Komendzie Głównej P. P. tylko wtedy, jeżeli dany st. przodownik odznacza się wybitnemi zdolnościami lub położył w służbie bezpieczeństwa niepospolite zasługi.

Przy przedstawianiu wniosków na awansowanie st. przodowników w trybie ostatniego ustępu art. 27 ustawy o policji państwowej, o ile kandydaci posiadają jednakowe warunki i kwalifikacje do awansu, należy brać pod uwagę kolejność kandydatów na liście starszeństwa.

§ 15. Niżsi funkcjonarjusze p. p., przydzieleni do Komendy Głównej P. P., awansują na ogólnych zasadach. Awanse z wyboru następują na wniosek naczelników wydziałów i komendanta głównej szkoły policyjnej.

R. 301.

XI. Sprostowanie przepisów awansowych.

Niniejszym prostuję omyłkę zecerską, jaka wkradła się w § 14 Tymczasowych Przepisów Awansowych dla niższych funkcjonarjuszów policji państwowej (dodatek do rozkazu Nr. 300), winno być:

„Co się tyczy st. przodowników, nieposiadających średniego wykształcenia lub stopnia oficera rezerwy, a przedstawionych do awansu w trybie ostatniego ustępu art. 27 ustawy o policji państwowej, to mogą być awansowani tylko ci st. przodownicy, którzy ukończyli szkołę dla przodowników, przesłużyli conajmniej cztery lata, jako niżsi funkcjonarjusze policji, z czego conajmniej dwa lata w stopniu st. przodownika, o ile posiadają inteligencję oraz wiadomości ogólne, wystarczające do zajęcia wyższego stanowiska i o ile zostaną zakwalifikowani przez Komisję Kwalifikacyjną dla wyższych funkcjonarjuszów oraz ukończą kurs szkolny dla tychże funkcjonarjuszów lub złożą odpowiedni egzamin.

R. 325.

VII. W sprawie zmiany § 11 Tymczasowych Przepisów Awansowych dla niższych funkc. p. p.

Podaję do wiadomości i wykonania, że P. Minister Spraw Wewnętrznych decyzją z dnia 18 maja 1926 r. zmienił § 11 Tymczasowych Przepisów Awansowych dla niższych funkc. p. p., zatwierdzonych przez p. Ministra Sp. Wewn. w dniu 13/VIII 1925 r. ogłoszonych w załączniku do rozkazu Komendanta Głównego P. P. z dnia 1 września 1925 r. za Nr. 300 i zatwierdził nową redakcję wspomnianego paragrafu według następującego brzmienia:

§ 11. Wszystkie nadesłane wnioski, dotyczące awansu niższych funkcjonarjuszów policji państwowej, rozpatruje komendant wojewódzki p. p. i z pośród przedstawionych kandydatów może na wakujące etaty awansować tych niższych funkcjonarjuszów, co do awansu których władze administracyjne I instancji nie poczyniły żadnych zastrzeżeń. Wnioski, co do których zachodzi sprzeczność zdań między władzą administracyjną I instancji, a komendantem wojewódzkim p. p., względnie podwładnymi komendantom wojewódzkim organami policyjnymi, przedstawiającymi kandydatów do awansu, należy przedkładać do aprobaty naczelnikowi władzy administracyjnej II instancji i dopiero po uzyskaniu jego aprobaty może nastąpić awans. W razie niezaaprobowania przez wspomnianego naczelnika władzy administracyjnej II instancji któregoś z przedstawionych mu wniosków awansowych, komendant wojewódzki wstrzymuje awans i całą sprawę kieruje do Komendanta Głównego P. P., załączając swoje uzasadnienie i oświadczenie naczelnika władzy administracyjnej II instancji, zawierające motywy odmowy aprobaty.

Nadzór i decyzje w sprawach pers.-dyscypl. Używanie właściwej tytulacji.

O. 972 z d. 10/IV 1924 r.

Nadzór Pp. Komendantów Wojewódzkich nad ruchem personalnym.

Zostało stwierdzone, że w wielu wypadkach nadzór Pp. Komendantów Okręgowych nad ruchem personalnym podległych im w Komendach powiatowych i Komendach miast jest niedostateczny. Panowie Komendanci Okręgowi poprzestają na formalnym załatwianiu wniosków Komendantów powiatów i miast, nie wchodząc w treść tych wniosków i nie badając ich z punktu widzenia celowości.

Uznając w całej rozciągłości zasadę, że o wartości i przydatności urzędnika na tem lub innem stanowisku, najlepiej może sądzić bezpośrednio przełożona jego władza, jako najlepiej go znająca, uważam jednocześnie za niezbędne zaostrzyć kontrolę ze strony władz policyjnych II instancji, a to w celu ujednostajnienia polityki personalnej i uniksięcia zbędnych kosztów powodowanych nieusprawiedliwonemi przenosinami.

W szczególności Pp. Komendanci Okręgowi zwrócą uwagę na wnioski tranzlokacyjne, badając je ściśle z punktu widzenia: 1) interesów służby, 2) interesów Skarbu i wreszcie 3) interesów osobistych przenoszonego. Również i wyznaczanie kandydatów do szkół policyjnych wymaga bliższego nadzoru ze strony Pp. Komendantów Okręgowych, gdyż bardzo rozpowszechnionem jest zjawisko, że Komendanci powiatowi nie chcąc pozbywać się nawet na pewien czas potrzebnych pomocników, nie wyznaczają do szkoły najzdolniejszych i najlepszych funkcjonarjuszów, którzy po ukończeniu szkoły mogliby zająć kierownicze stanowiska i odpowiednio poprowadzić szkolenie mniej zdolnych na posterunkach. Pp. Komendanci Okręgowi na podstawie posiadanych akt personalnych będą sami wyznaczać kandydatów do szkół, biorąc pod uwagę stan wyszkolenia w poszczególnych powiatach; wykazy kandydatów mają być zawczasu komunikowane Komendantom powiatowym, aby dać im możność wystąpienia z reklamacjami w wyjątkowych ważnych wypadkach.

R. 307.

VI. Decyzje w sprawach personalnych i dyscyplinarnych.

Zauważyłem, że kierownicy urzędów policyjnych często pozostawiają całkowicie załatwianie spraw personalnych i dyscyplinarnych swym zastępcom. Jest to zupełnie niewłaściwy podział pracy między kierownikiem a zastępcą; właśnie te sprawy powinny być zastrzeżone do decyzji samego kierownika i przez niego szczegółowo badane.

Polecam, aby na przyszłość o sprawach personalnych i dyscypliarnych decydował sam kierownik, w szczególności zaś, aby decyzje, postanowienia i zawiadomienia o karach dyscyplinarnych i wnioski personalne były przez niego podpisywane. Odstępstwa dopuszczalne są w następujących wypadkach: 1) przy stosowaniu odnośnych postanowień i przepisów o organizacji policji politycznej, 2) przy wymierzaniu przez zastępcę doraźnie kary dyscyplinarnej, 3) przy dłuższej nieobecności kierownika jeżeli odłożenie załatwienia spraw personalnych i dyscyplinarnych do jego powrotu może zakłócić normalny tok czynności w urzędzie i 4) przy chwilowej nieobecności kierownika — sprawach wyjątkowo nagłych.

R. 38.

III. Tytulacja funkc. policji.

W przedkładanych Komendzie Głównej raportach inspekcyjnych oraz sprawozdaniach, częstokroć zauważyć się daje stosowanie do funkcjonarjuszów policji przysługującej osobom wojskowym tytulacji, a więc: „oficer policji, sierżant, kapral, szeregowiec" zamiast przewidzianej w ustawie o policji oraz rozkazie Komendy Głównej Nr. 19. Stanowi to dowód niedokładnego przyswojenia obowiązujących przepisów oraz niedbałego wykonywania obowiązków.

Na przyszłość tego rodzaju niedokładności tolerowane nie będą.

O. 1237 z d. 29/VII 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. AP. 7802 z d. 29/VII 1925 r.).

Używanie właściwej tytulatury.

Zdarzają się wypadki używania przez niektóre władze w pismach urzędowych, wystosowanych do podległych im urzędników tytułów, nieodpowiadających tytułom, jakie przysługują danym urzędnikom z mocy dekretu nominacyjnego.

Postępowanie takie, jako niewłaściwe i sprzeczne z przepisami wywołuje niejednokrotnie niepożądane kwestje co do charakteru służbowego danego urzędnika, w wypadkach zaś wytoczenia przez urzędnika sporu przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym na tle stosunku służbowego np. z powodu zwolnienia go ze służby może wpły-

nąć dla odnośnej władzy niekorzystnie na ostateczny wynik sporu, jak to zresztą miało już miejsce.

Stwierdzając powyższe, proszę o wydanie zarządzenia, aby we wszelkiego rodzaju pismach urzędowych, jakoteż we wszelkiego rodzaju komunikatach i enuncjacjach urzędowych przestrzegano ściśle tytulatury, przysługującej danemu urzędnikowi na podstawie posiadanego przezeń dekretu nominacyjnego.

Zastrzegam przytem, że tytulatura, użyta w dekrecie nominacyjnym winna odpowiadać obowiązującym w tym względzie przepisom.

Z chwilą zwolnienia urzędnika ze służby państwowej, względnie z zajmowanego stanowiska należy zaniechać używania w pismach do niego wystosowanych tytułu, jaki mu dotychczas przysługiwał, względnie w razie nieodzownej potrzeby należy użyć tytułu z dodatkiem wyraźnie wskazującym, że stanowiska tego on już nie piastuje, a więc z dodatkiem: były (np. były naczelnik wydziału i t. p.).

Powyższe podaję Panom do wiadomości oraz ścisłego stosowania na podstawie pisma okólnego Prezydjum Rady Min. z dnia 13.VII.1925 r. Nr. 11909.

R. 276.

XII. Tytułowanie podwładnych. Wobec niejednokrotnie skierowywanych do mnie zapytań, w jakiej formie przełożeni policyjni winni zwracać się do podwładnych niższych funkcjonarjuszów wyjaśniam, że obowiązujące przepisy nie dają podstawy do traktowania pod tym względem niższych funkcjonarjuszów policji inaczej, niż pozostałych urzędników państwowych. Postanowienia art. 33 wojskowego regulaminu służby wewnętrznej mogą mieć znaczenie obowiązujące tylko w stosunku do poszczególnych policjantów lub oddziałów policji, wcielonych w myśl właściwych ustaw do siły zbrojnej państwa.

W myśl powyższego polecam, aby przełożeni policyjni zwracając się do swych podwładnych niższych funkcjonarjuszów używali wyrazu „pan", lub zwracali się do nich w trzeciej osobie z wymienieniem stopnia służbowego przy nazwisku (np. posterunkowy X. odprowadzi aresztowanego). W związku z tem polecam poczynić odpowiednie kroki, aby powyższe wyjaśnienie zostało podane do wiadomości przedstawicielom lokalnych urzędów i instytucji państwowych i samorządowych; do innego tytułowania policjantów przez urzędników i funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych dopuszczać nie należy.

Kapelani policyjni.

O. 177 z d. 10/XII 1921 r.

Kapelani policyjni. Wobec nieudzielenia przez Skarb specjalnych kredytów i znaczną redukcję liczby wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej, odwołuję okólnik Nr. 107 z dnia 28 września r. b., dotyczący wyznaczenia przez Komendę Główną Kapelanów Okręgowych ze stałemi poborami.

Panowie Komendanci Okręgowi porozumieją się z miejscową władzą duchowną, ażeby podległym funkcjonarjuszom jaknajbardziej udostępnić korzystanie z posług religijnych w zakresie wymienionym w okólniku Nr. 107.

„Posługi religijne w zakresie wymienionym w O. 107".

1. Niesienie opieki duchowej funkcjonarjuszom katolikom swego okręgu.
2. Odprawianie nabożeństw w niedziele i święta dla funkcjonarjuszów katolików po uprzedniem porozumieniu się z Komendą Okręgu. Nabożeństwa te odprawiane będą w miastach, gdzie mieści się Komenda Okręgowa.
3. Głoszenie nauk w kościołach w czasie nabożeństw dla policji.
4. Niesienie na żądanie posług religijnych funkcjonarjuszom policji, zgodnie z przepisami kościoła katolickiego.
5. Uczestnictwo w pogrzebach funkcjonarjuszów policji, zwłaszcza w wypadkach, kiedy padł na posterunku w obronie życia, czy mienia ludności, lub też prawa i sprawiedliwości.
6. Urządzanie rekolekcji wielkanocnych i ułatwianie spowiedzi.
7. Poświęcanie gmachów, szkół, instytucji na życzenie władzy okręgowej.
8. Odczyty zasad moralności chrześcijańskiej w szkołach policyjnych, po uprzedniem porozumieniu się z władzą okręgową.
9. Współudział w pracach instytucji samopomocy społecznej na terytorjum okręgu policyjnego.
10. Wpływ moralny i obywatelski przez odpowiednie pogadanki i wykłady dla funkcjonarjuszów.

Szkolnictwo i sport.

R. 224.

I. Delegowanie niższych funkc. policji na kursy szkolne dla wyższych funkc. p. p.

W ostatnich czasach zaszły wypadki delegowania przez Komendy Okręgowe niezakwalifikowanych przez Komisję Kwalifikacyjną przy Komendzie Głównej niższych funkcjonarjuszów p. p. na kursy szkolne dla wyższych funkcjonarjuszów p. p. w Szkole Głównej P. P. w Warszawie.

Przypominając Pp. Komendantom Okręgowym celem ścisłego przestrzegania punkt 3 rozdziału II przepisów o wyszkoleniu policji z r. 1923 (część I służbowa), polecam na kurs Szkoły Głównej delegować tylko tych funkcjonarjuszów, którzy przez ustanowione komisje kwalifikacyjne, zostali zakwalifikowani na funkcjonarjuszów wyższych.

Dodatek do rozkazu 262.

Organizacje i programy szkół policyjnych.

Podaję do wiadomości i wykonania pismo Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. B. P. 5244/24 z dnia 14.VI r. b.: Odnośnie do raportu z dnia 25 czerwca 1924 r. Nr. 19032/24 w sprawie wyszkolenia policji zarządzam tymczasowo, co następuje:

Każdy niższy oraz wyższy funkcjonarjusz policji — do szarży nadkomisarza włącznie, obowiązany jest do ukończenia z pomyślnym wynikiem odpowiedniej szkoły policyjno-fachowej.

Dla wyższych funkkcjonarjuszów i przodowników za równoznaczne z ukończeniem szkoły będzie uważane zdanie egzaminu w charakterze eksternisty.

Wyżsi funkcjonarjusze policji, posiadający państwowy egzamin uniwersytecki lub fachowy, są zwolnieni od zdawania przedmiotów, wchodzących w skład wyżej omawianych egzaminów. Komendant Główny decyduje w każdym poszczególnym wypadku, czy dany funkcjonarjusz ma odbyć normalny kurs w Szkole Głównej, czy też może być dopuszczony do egzaminu w charakterze eksternisty.

W odróżnieniu zakresu funkcji służbowych niższych i wyższych funkcjonarjuszów rozróżnia się w wyszkoleniu policji trzy zasadnicze etapy:

1) podstawowe wyszkolenie posterunkowego, 2) wyszkolenie przodownika, 3) wyszkolenie wyższego funkcjonarjusza.

Stosownie do powyższego podziału istnieją:

I. Szkoły posterunkowych.
II. Kompanje szkolne rezerwy policyjnej.
III. Szkoły przodowników.
IV. Główna Szkoła Policyjna — dla wyższych funkcjonarjuszów.

I. Szkoły posterunkowych.

Szkołę posterunkowych musi przejść każdy nowoprzyjęty funkcjonarjusz policji przed przydzieleniem do służby.

Na kurs szkolny posterunkowych mogą być przydzieleni kolejno wszyscy już będący na służbie posterunkowi i starsi posterunkowi, którzy dotąd żadnej szkoły policyjnej nie przeszli.

Kursy posterunkowych mają być prowadzone na polecenie odnośnych Komendantów Okręgowych P. P. na sposób kompanji szkolnych w rezerwach, skoszarowanych w siedzibie Komend Okręgowych, względnie przy takich Komendach miast powiatowych lub komisarjatach, gdzie na to celowość istnienia rezerwy oraz warunki miejscowe pozwalają. Szkoły posterunkowych pozostają w dyspozycji Komendanta Okręgu, a są przydzielone do rezerwy w danej miejscowości i mają być poza godzinami wykładów używane do służby praktycznej.

Czas trwania kursu wynosi 6 tygodni. Komendantem rezerwy może być wyższy funkcjonarjusz, który ukończył szkołę, lub starszy przodownik. Komendantowi rezerwy należy przydzielić do pomocy w miarę potrzeby wyższego funkcjonarjusza względnie starszego przodownika oraz dobrze wyszkolonych przodowników, w charakterze instruktorów w stosunku 1 : 25. Niezależnie od personelu instruktorskiego w skład kompanji posterunkowych wchodzić winna stale $^1/_4$ część już przeszkolonych posterunkowych lub starszych posterunkowych, którzy winni spełniać funkcje instruktorów pomocniczych.

W czasie trwania kursu należy zaznajomić uczniów z następującemi przedmiotami:

1) Musztra formalna do plutonu ze szczególnem uwzględnieniem władania bronią.

2) Zasadnicze podstawy organizacji i zadań policji państwowej ze szczególnem uwzględnieniem stosunku organów p. p. do władz państwowych i samorządowych oraz do władz wojskowych, przepisy dyscyplinarne i mundurowe oraz przepisy koszarowe i zachowania się tak w służbie jak i poza służbą, na które należy szczególnie zwrócić uwagę uczniów kursu.

Instrukcja służbowa ze szczególnem uwzględnieniem użycia broni (par. 25) oraz wystąpienie policjanta (par. 23, 24, 28, 29) wraz z wyjaśnieniem postępowania w wypadkach

opilstwa (par. 27), zakłócenie spokoju (par. 39), w czasie zgromadzeń (par. 26), w stosunku do osób wojskowych (par. 27), posłów, sędziów i przedstawicieli państw obcych.

3) Zachowanie się na miejscu czynu przestępnego oraz wyjaśnienia spraw z prywatnego oskarżenia i na wniosek.

4) Przepisy, dotyczące porządku publicznego, ze szczególnem uwzględnieniem przepisów ruchu kołowego, policji handlowej, obyczajowej, sanitarnej i ogniowej, tudzież przepisy paszportowe (o dowodach osobistych).

W czasie trwania kursu należy niezależnie od wyszkolenia teoretycznego szkolić uczniów praktycznie. W tym celu należy przydzielić uczniów do pomocy doświadczonym policjantom w czasie obchodów patroli, obław, eskort i t. p.

Ilość godzin wyszkolenia teoretycznego wynosi 150—180 godzin (przeciętnie po 5 godzin dziennie), zaś wyszkolenia praktycznego 75 godzin (przeciętnie po 2 godziny dziennie). W razie niemożności przesłuchania w ciągu całego kursu 150 godzin z powodu użycia uczniów w nadzwyczajnych wypadkach, czas trwania kursu przedłuża się ponad 6 tygodni o odpowiednią ilość dni. W razie niemożności z tego samego powodu dokonania praktycznego przeszkolenia, kursu się nie przedłuża.

Po ukończeniu kursu każdy z uczniów szkoły posterunkowych otrzymuje od Komendy, przy której kurs się odbywał, świadectwo odbycia szkoły. Odpis tego świadectwa, potwierdzony przez Komendę Rezerwy, ma być następnie włączony do akt personalnych absolwentów kursu.

Końcową ocenę postępów przeprowadza Komendant rezerwy w formie krótkiego egzaminu ustnego w obecności delegata władzy administracyjnej II względnie I instancji i Komendanta Okręgowego; delegatem może być jeden z wyższych funkcjonarjuszów z etatu miejscowej Komendy Policji.

II. Kompanja Szkolna Rezerwy Policyjnej.

Wprowadzona rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 5.XII.1923 r. Nr. BP. 6552 Kompanje Szkolne Rezerwy Policji w Okręgach II, III, VI, VIII, XIV i XVI pozostają nadal, stanowiąc przewidzianą etatowo jedną kompanję szkolną w danym Okręgu.

Czas trwania kursu wynosi 3 miesiące. Wyszkolenie w tych kompanjach prowadzi się wedle programu szkół przodowników, przyczem absolwenci tych kompanji korzystają ze wszystkich uprawnień, jakie przysługują absolwentom szkół przodowników. Jako uczniów do Kompanji Szkolnych Rezerwy Policyjnej należy powoływać wogóle doskonale wyrobionych służbowo starszych posterunkowych i posterunkowych. O ile w danym Okręgu poza Kompanją Szkolną Rezerwy Policyjnej niema oddzielnej szkoły przodowników, wówczas można do Kompanji Szkolnych Rezerwy Policyjnej powoływać także przodowników i st. przodowników.

III. Szkoła Przodowników.

Do Szkół przodowników należy delegować przedewszystkiem st. przodowników i przodowników bez wyjątku, którzy dotąd wyszkolenia nie przeszli. W regule do Szkół przodowników należy delegować st. posterunkowych, z braku tychże posterunkowych, co do których ze względu na ich zalety moralne, inteligencję, pilność i gorliwość służbową można się spodziewać, iż ukończą kurs przodowników z wynikiem pomyślnym.

Czas trwania kursu w Szkole przodowników wynosi 3 miesiące.

W razie użycia kompanji szkolnej do służby bezpieczeństwa, może Komendant Okręgowy kurs odpowiednio przedłużyć.

IV. Główna Szkoła Policyjna.

Kurs wyższy w Głównej Szkole Policyjnej musi przejść każdy przyjęty przez ustanowioną Komisję Kwalifikacyjną wyższy funkcjonarjusz policji do pozostających w szarży nadkomisarza włącznie. Za równoznaczne z ukończeniem kursu będzie uważane zdanie egzaminu w charakterze eksternisty. Kandydatów na kurs Głównej Szkoły wyznacza Komendant Główny na podstawie list przekładanych przez dotyczących Komendantów Okręgowych. Czas trwania kursu wynosi 5 miesięcy.

V. Wyszkolenie specjalne.

Oprócz przewidzianego powyżej stałego systematycznego wyszkolenia zawodowego zaprowadza Główny Komendant na zlecenie Ministra Spraw Wewnętrznych w razie potrzeby szkolenia specjalne w zakresie policyjnej służby śledczej i politycznej oraz w zakresie ćwiczeń wojskowych w drodze rozkazu.

Minister (—) Z. *Hübner.*

Przepisy Wykonawcze

wydane przez Głównego Komendanta Policji Państwowej w sprawie zmiany trybu wyszkolenia policji, zarządzonego pismem Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 14 lipca r. b. za Nr. BP. 5244/24.

Szkoły Posterunkowych.

Skala oceny wyniku w szkołach posterunkowych obejmuje 4 stopnie:
a) bardzo dobry oznaczamy cyfrą 4
b) dobry „ „ 3
c) dostateczny „ „ 2
d) niedostateczny „ „ 1

Stawianie stopnia bardzo dobrego należy ograniczyć do minimum (przeciętnie 1 : 20) i stawiać go faktycznie tylko jednostkom wybitnie uzdolnionym. Ucznia, który po ukończeniu kursu nie uzyska przynajmniej stopnia dostatecznego, należy, nie wystawiając mu świadectwa, pozostawić na kurs następny. W wypadku powtórnego ujemnego wyniku, należy dotyczącego funkcjonarjusza, o ile nim jest posterunkowy, pozostający na służbie próbnej, uwolnić ze służby w policji jako nienadającego się. Posterunkowym i st. posterunkowym, którzy służbę próbną już dawniej ukończyli, należy w razie powtórnego ujemnego wyniku kursu wstrzymać ewentualny awans, względnie w tych wypadkach, gdzie to byłoby wskazane, należy postąpić w myśl art. 116 ustawy o służbie cywilnej.

Komendant rezerwy uprawniony jest do postawienia wniosku o zwolnienie, o ile uważa, że któryś z funkcjonarjuszów, będących na kursie, do służby policyjnej się nie nada.

Każdemu funkcjonarjuszowi, który powtórnie ukończył szkołę posterunkowych z wynikiem niedostatecznym, wystawia Komendant rezerwy świadectwo, w którem jako ocenę wpisuje się słowa „niedostateczny powtórnie".

O każdym wypadku powtórnego ujemnego wyniku, Komendant rezerwy składa raport Komendantowi Okręgu drogą służbową, załączając potwierdzony odpis świadectwa.

Świadectwo z ukończenia szkoły posterunkowych winno być sporządzone na papierze formatu $^1/_4$ arkusza, według wzoru (patrz str. 5).

Równocześnie z ukończeniem kursów Komendant Rezerwy wydaje piśmienną opinję o każdym z uczniów, którą przesyła Komendantowi Okręgu, celem zużytkowania przy ewentualnym przydziale.

Przepisy biurowe, zamieszczone w punktach 28—35 włącznie „Przepisów biurowych dla Komend Okręgowych", mają zastosowanie także do szkół posterunkowych. Odnośnie do punktu 34 wspomnianych przepisów, przy sporządzaniu kwartalnych wykazów statystycznych, należy absolwentów szkół posterunkowych wykazywać w rubryce pod tytułem „Szkoły z kursem ponad 6 tygodni".

Uczniom szkół posterunkowych, w czasie trwania służby próbnej bez względu na miejsce, gdzie kurs się odbywa — djety się nie należą.

Również nie przysługują djety kawalerom, chociażby czas służby próbnej już mieli za sobą. Żonatym, pozostającym na służbie dłużej niż sześć miesięcy w policji, należą się stosownie do treści 1-go ustępu Okólnika K. Gł. Nr. 687 djety w wysokości połowy zmniejszonych djet normalnych, ale tylko wówczas, gdy kurs odbywa się poza miejscem stałego przydziału dotyczącego funkcjonarjusza.

Szkoły Przodowników.

Ukończenie szkoły przodowników z wynikiem pomyślnym nie daje samo przez się prawa awansu, który jest uzależniony od uznania Komendanta Okręgu. Nominacje jednak st. posterunkowych na przodowników winni Komendanci Okręgowi uzależniać w regule od ukończenia Szkoły Przodowników przez dotyczącego kandydata.

Zgodnie z treścią ostatniego ustępu Okólnika Nr. 972, kandydatów do Szkół Przodowników wyznaczają osobiście Komendanci Okręgowi, biorąc pod uwagę stan wyszkolenia w poszczególnych powiatach. Wykazy kandydatów mają być komunikowane Komendantom powiatowym, aby dać im możność ewentualnych przedstawień w wyjątkowo ważnych wypadkach.

Listy Kandydatów do Głównej Szkoły Policyjnej.

Listy kandydatów do Głównej Szkoły Policyjnej, zestawione w myśl punktu 27 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i powiatowych, przedstawiają Komendanci Okręgowi na każdorazowe polecenie, wydane w stosownym czasie przez Komendę Główną.

Listy mają obejmować wszystkich w Okręgu niewyszkolonych wyższych funkcjonarjuszów do nadkomisarza włącznie, oraz tych niższych funkcjonarjuszów, którzy zostali zaaprobowani przez Komisję Kwalifikacyjną dla wyższych funkcjonarjuszów.

Komendanci Okręgowi zaznaczają w uwagach listy, czy proponują wyznaczenie odnośnego funkcjonarjusza na kurs najbliższy, czy też dopiero na kurs następny. W ostatnim wypadku należy wniosek krótko umotywować.

Egzaminy Eksternistów.

Egzaminy eksternistów zarządza dla wyższych funkcjonarjuszów Komenda Główna, dla niższych funkcjonarjuszów Komendy Okręgowe. Egzamin eksternistów odbywa się dla

wyższych funkcjonarjuszów w Głównej Szkole Policyjnej, dla niższych w szkole, znajdującej się w siedzibie Komendy Okręgowej.

Kandydatów do egzaminu przodowników w charakterze eksternistów wyznacza Komendant Okręgowy, dla tych z pośród st. przodowników, przodowników względnie st. posterunkowych, dla których z powodu ich specjalnego uzdolnienia służbowego i wyszkolenia praktycznego zbędnem byłoby przejście kursu niższego.

Kandydaci do egzaminu na przodownika składają odpowiednie podanie w drodze służbowej do Komendanta Okręgu, który po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego decyduje o dopuszczeniu do egzaminu i wyznacza termin egzaminacyjny. Komendant Okręgowy, przedstawiając odnośne wnioski Komendantowi Głównemu, przesyła równocześnie komplet akt osobistych kandydatów.

Dla eksternistów w regule nie oznacza się specjalnych terminów egzaminacyjnych, lecz siadają oni do egzaminów wspólnie z uczniami kursów normalnych wobec Komisji w składzie dla tych egzaminów przepisanej. O ile egzamin eksternistów miałby się odbyć nie równocześnie z egzaminem końcowym normalnej kompanji szkolnej, wówczas egzamin taki przeprowadza komisja egzaminacyjna w składzie przewidzianym w rozporządzeniu M. S. Wewn., ogłoszonem w Rozkazie Komendy Głównej Nr. 83.

Z reguły pytają eksternistów wykładowcy szkół policyjnych, w obecności członków komisji egzaminacyjnej, którzy zawsze mają prawo przyjąć funkcję egzaminatorów bądź całkowicie, bądź częściowo przez zadawanie pytań dodatkowych.

Postępy z poszczególnych przedmiotów ocenia przy egzaminie eksternistów komisja zwykłą większością głosów.

Przy egzaminie eksternistów stosować należy wogóle analogiczne przepisy z egzaminu szkolnego. W szczególności wymagania, stawiane eksternistom, nie mogą być mniejsze od wymagań żądanych od uczniów kursów szkolnych. Eksterniści zdają egzamin ze wszystkich przedmiotów obowiązujących w szkołach, a więc również i z ćwiczeń wojskowych (musztry). Wyjątek stanowią ćwiczenia sprawności fizycznej (gimnastyka), z którego to przedmiotu eksternistów się nie egzaminuje.

W świadectwie z egzaminu eksternistów nie wyraża się postępów z poszczególnych przedmiotów, lecz postęp przeciętny, wynikający z ilorazu sumy poszczególnych not przez ich ilość.

Poszczególne noty postępów z egzaminu eksternistów, oraz wynik przeciętny należy wpisać w książce szkolnej.

Świadectwo z egzaminu eksternistów wyższych funkcjonarjuszów podpisuje Komendant Główny i Komendant Głównej Szkoły Policyjnej. Świadectwo z egzaminu eksternistów przodowników podpisuje Komendant Okręgu i Komendant Okręgowej Szkoły.

Przerwa wakacyjna.

W każdym roku przypada w szkołach policyjnych przerwa wakacyjna na przeciąg sześciu tygodni, za wyjątkiem Kompanji Szkolnych Rezerwy Policyjnej, powołanych do życia w myśl Okólnika Kom. Gł. Nr. 886 oraz Szkół posterunkowych. Przerwę wakacyjną należy urządzać w miesiącach letnich od połowy czerwca do połowy września.

W czasie przerwy wakacyjnej korzysta personel wykładowo-insruktorski z urlopów w myśl przepisów obowiązujących.

Postanowienie przejściowe.

Kursy w szkołach posterunkowych, jakie są w toku w chwili wydania niniejszego okólnika, należy dokończyć na dotychczasowych zasadach. Po ukończeniu omawianych kursów należy w ich miejsce otwierać Szkoły Przodowników, albo też szkoły posterunkowych w myśl postanowień niniejszego okólnika.

W okresie przejściowym do Szkół Przodowników, jakie będą powołane do życia po ukończeniu obecnie trwających kursów, powołają Komendanci Okręgowi wyłącznie tylko starszych przodowników i przodowników, którzy dotąd wyszkolenia nie przeszli. Powołanie to ma mieć miejsce tak długo, dopóki nie wyczerpie się cały stan liczbowy niewyszkolonych przodowników w Okręgu. Wyjątek mogą stanowić tylko przodownicy, nienadający się do służby, do których należy zastosować art. 116 ustawy o służbie cywilnej. Dopiero po wyszkoleniu wszystkich starszych przodowników i przodowników w Okręgu będą mogli Komendanci Okręgowi delegować do Szkół Przodowników nadających się st. posterunkowych i posterunkowych.

Z chwilą wydania niniejszych przepisów traci moc obowiązującą Okólnik Kom. Gł. Nr. 905 oraz ustęp z Rozdziału II-go części służbowej „Przepisów o wyszkoleniu policji" na stronie 12—15 oraz ustęp 2-gi Rozdziału IV-go tyczący się egzaminów eksternistów, umieszczony na stronie 22—23 wyżej wymienionych przepisów.

KOMENDA P. P. OKRĘGU
Rezerwa. Szkoła Posterunkowych

Wzór świadectwa

ŚWIADECTWO

Posterunkowy Jan Zarzycki, urodzony dnia 1 listopada 1899 r. w gminie Bolesławice powiatu Wieluńskiego ukończył 6-tygodniową Szkołę posterunkowych przy Komendzie Rezerwy P. P. Okręgu w czasie od 1 czerwca 1924 r. do 12 lipca 1924 r. z wynikiem dobrym.

Pieczęć miejscowej Komendy Policji

KOMENDANT REZERWY
Komisarz

R. 275.

X. Szkoły Posterunkowych. W związku z przepisami wykonawczymi w sprawie zmiany trybu wyszkolenia policji (dodatek do Rozkazu Komendy Głównej Nr. 262) zarządzam co następuje:

Przy organizowaniu szkół posterunkowych należy przyjąć jako zasadę, że szkoły posterunkowych stanowią odrębną jednostkę, posiadającą swój własny etat.

Etat ten obejmuje:
a) personel instruktorski,
b) uczniów szkoły.

Personel instruktorski składa się: z komendanta szkoły, którym jest wyższy funkcjonarjusz policji lub wyszkolony teoretycznie i praktycznie st. przodownik, oraz z odpowiedniej liczby przodowników instruktorów (w stosunku 1 : 25). Etat uczniów obejmuje: nowoprzyjętych plus instruktorów pomocniczych, t. j. już przeszkolonych i od dłuższego czasu pozostających na służbie st. posterunkowych względnie posterunkowych. Stosunek liczbowy instrukktorów pomocniczych do nowoprzyjętych przedstawia się jak 1 : 4.

Etaty szkół posterunkowych należy stworzyć przez wydzielenie tychże z całkowitego etatu, będącego w dyspozycji komendanta okręgu.

Etat szkół posterunkowych winien być tak obliczony, aby uwzględniając przewidzianą przepisami konieczność ewentualnego przedłużenia kursu — a zatem biorąc za zasadę faktycznie dwumiesięczny okres wyszkolenia (6 kursów rocznie) — etat ten mógł być wystarczający na pokrycie zapotrzebowania w kierunku uzupełnienia dotyczącego okręgu.

Zwracam przytem szczególną uwagę PP. Komendantów na ustęp 1-szy 1-go rozdziału wyżej wymienionego rozporządzenia Pana Ministra, w myśl którego szkołę posterunkowych musi przejść każdy nowoprzyjęty funkcjonarjusz policji, przed przydzieleniem do służby.

Z powyższego wynika, że wszyscy st. posterunkowi i posterunkowi, pozostający od dłuższego czasu na służbie, mogą być delegowani do szkół posterunkowych, jako instruktorzy pomocniczy, a jako uczniowie tylko w tych wypadkach, o ile przewidziany przez Komendę Okręgu etat dla nowoprzyjętych—w czasie późniejszym z powodu zmniejszenia się uzupełnienia — nie byłby całkowicie lub częściowo przez nowoprzyjętych zajęty.

Uzupełnienie szkół posterunkowych powinno się odbywać następującym trybem:

zgodnie z postanowieniami okólnika Komendy Głównej Nr. 954 przyjmują okręgi nowych kandydatów do policji dwa razy w miesiącu, mianowicie 1-go i 15-go każdego miesiąca. Nowoprzyjętych funkcjonarjuszów należy bezpośrednio przydzielać do szkoły, tworząc z każdej grupy nowoprzyjętych oddzielny pluton. Biorąc pod uwagę 6-tygodniowy okres wyszkolenia, wynika, że każda szkoła posterunkowych musi posiadać conajmniej 3 plutony, celem umożliwienia należytego uzupełnienia i wyszkolenia uczniów.

Na czele każdego plutonu stoi przodownik-instruktor, ponoszący odpowiedzialność za wyszkolenie członków tego plutonu. Każdy pluton odbywa wyszkolenie teoretyczne w zasadzie oddzielnie, natomiast mogą być plutony na rozkaz komendanta szkoły łączone dla celów wyszkolenia wojskowego i praktycznego.

Przy tej sposobności zwracam uwagę Panów, aby mając na oku praktyczny cel stworzenia szkół posterunkowych, kładli szczególny nacisk na prawidłowe szkolenie uczniów, we wszystkich wypadkach wystąpienia policjanta na zewnątrz. W szczególności dokładnie przejść należy sposoby: zatrzymania i rewizji osób podejrzanych, aresztowania, nałożenia kajdanów, eskortowania, transportowania i użycia broni. (Rozk. Kom. Gł. Nr. 171 i 180). Równie ważną jest rzeczą zapoznanie uczniów z zasadami nauki strzelania i obchodzenia się z bronią. (Wszyscy uczniowie powinni odbyć strzelanie próbne, wystrzeliwując po 5 naboi).

W związku z powyższemi postanowieniami polecam PP. Komendantom nadesłać Wydziałowi I-mu Komendy Głównej do dnia 31.XII. 24 r. raporty wedle poniżej podanego wzoru.

Nazwa Komendy i miejscowości gdzie mieści się szkoła posterunkowych		ILOŚĆ ETATÓW PERSONELU INSTRUKTORSKIEGO			ILOŚĆ ETATÓW POSTERUNKOWYCH		UWAGI
		Komendant		Przodowników—instruktorów	Instruktorów pomocniczych	nowoprzyjętych	
		Oficer	st. przod.				
	Stan etatowy						
	Stan faktyczny						

R. 275.

X. Wzór świadectwa z egzaminu zdanego na przodownika w charakterze esternisty.

W uzupełnieniu dodatku do R. K. Gł. Nr. 262 w sprawie zmiany trybu wyszkolenia policji postanawiam wzór świadectwa z odbytego egzaminu na przodownika w charakterze eksternisty.

Komenda Policji Państw. Okręgu V. w Białymstoku.

Okręgowa Szkoła Policyjna w Białymstoku.

Świadectwo Nr. 303.

Pan Józef Wiśniewski, przodownik policji państwowej, urodzony dnia 1 stycznia 1890 r. w gminie Bolesławice pow. Wieluńskiego, przystąpił w dniu 10 grudnia 1924 r. na zasadzie rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1924 r. za Nr. BP. 5244/24 objętego rozkazem Komendy Głównej z dnia 30 lipca 1924 r. Nr. 262, do egzaminu zawodowego na przodownika policji i zdał go z wynikiem dobrym.

Białystok, dnia 10 grudnia 1924 r.

Komendant Okręgu Y. Y. inspektor. — Pieczęć okrągła Komendy Okręgowej. — Komendant Szk. Okręg. X. X. nadkom.

UWAGA: Zgodnie z postanowieniami Rozdziału III Ustęp I Instrukcji Wyszkolenia (na stronie 16) nazwiska i daty eksternistów należy wpisywać do Książki Szkolnej (wzór Nr. 57 Przepisów biurowych dla Okręgowych Komend). Eksternistów zamieszczać należy w książce szkolnej — za numeracją kolejną — na końcu spisu uczniów tego kursu, w czasie którego odbyli egzamin.

R. 319.

IV. Ustalenie nazw szkół policyjnych.

W związku ze sprawą reorganizacji komend okręgowych zgodnie z rozporządzeniem P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10.III.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31 z 1925 r. poz. 221) ogłoszonem w rozkazie Kom. Gł. P. P. Nr. 285 p. VII, zmieniając dotychczasowe nazwy szkół policyjnych ustalam je na przyszłość następująco:

1) Szkoła posterunkowych p. p. województwa .....

w .....

2) Szkoła przodowników p. p. m. st. Warszawy.

3) Szkoła przodowników p. p. województwa .....

w .....

Nazwa pod 3) stosuje się również do kompanji szkolnych rezerw policyjnych, jakie istnieją na zasadzie rozporządzenia P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5.XII 1923 r. Nr. BP. 6552 (okólnik K. Gł. Nr. 886).

V. Zniesienie postanowień, dotyczących Komisji Szkolnej.

Biorąc pod uwagę konieczność szybszego załatwiania spraw, w związku z uproszczeniem urzędowania znoszę postanowienia w przedmiocie utworzenia i działalności t. zw. Komisji Szkolnej przy Komendancie Głównym P. P., zawarte w przepisach o wyszkoleniu policji, rozdział I p. 1 na str. 4.

Wszystkie sprawy, wchodzące w zakres działania Komisji Szkolnej przekazuję kompetencji Naczelnika Wydziału I K. Gł., który w poszczególnych wypadkach, o ile tego zajdzie potrzeba, zasięgnie opinji specjalistów zarówno z grona funkcjonarjuszów policji, jakoteż z poza niego.

VII. Uzupełnianie opuszczonych wykładów w czasie szkolenia na posterunkach i w komisarjatach.

W związku ze sprawą szkolenia na posterunkach i w komisarjatach w myśl dwunastomiesięcznego programu szkolenia, stwierdzono w drodze inspekcji, iż niżsi funkcjonarjusze opuszczając z różnych powodów obowiązujące wykłady biorą następnie udział w wykładach dalszych, nie przyswoiwszy sobie materjału przerobionego w czasie ich nieobecności.

W celu zapobieżenia powstawaniu tego rodzaju luk w wyszkoleniu poszczególnych niższych funkcjonarjuszów polecam, aby wszyscy funkcjonarjusze p. p., prowadzący wyszkolenie, przeprowadzali na początku każdej lekcji krótką repetycję ostatniego wykładu. W czasie repetycji należy poświęcić specjalną uwagę tym funkcjonarjuszom, którzy na poprzedniej lekcji nie byli obecni.

Niezależnie od powyższego jest obowiązkiem każdego prowadzącego wyszkolenie w komisarjatach i na posterunkach przestrzegać, aby z końcem każdego miesiąca wyszkoleniowego braki powstałe w wyszkoleniu niższych funkcjonarjuszów z powodu ich

nieobecności na wykładach, były uzupełnione przez korepetycję, na którą poświęcić należy ostatni wykład przypadający w danym miesiącu wyszkoleniowym.

VIII. Zmiana postanowień instrukcji 12-miesięcznego szkolenia.

Zmieniając częściowo postanowienia zatwierdzonej przezemnie rozkazem Komendy Głównej Nr. 274 p. VII B. instrukcji 12-miesięcznego szkolenia posterunkowych policji posterunkach i w komisarjatach, postanawiam, że ustalona w rozdziale 3 p. t. „Czasokres i prowadzący nauczanie" p. 8 litera b, — trzymiesięczna przerwa odpoczynkowa między zakończeniem jednego 12-miesięcznego okresu szkolenia, a rozpoczęciem nowego ma odtąd być zredukowana do 1 miesiąca.

O. 927 z d. 21/II 1924 r.

Kwalifikacje służbowe i ogólne kandydatów do szkół.

Polecam Panom Komendantom Okręgowym, aby przy delegacji niższych funkcjonarjuszów do szkół policyjnych badali osobiście, względnie przez podwładne organa inspekcyjne, kwalifikacje służbowe i ogólne kandydatów, przedstawianych przez poszczególne Komendy powiatowe. Zarządzenie powyższe ma ten cel, aby umożliwić dostęp do szkół przedewszystkiem tym funkcjonarjuszom, którzy pod względem sprawności służbowej i wykonywanych funkcji w służbie zewnętrznej osiągnęli faktycznie jaknajlepsze wyniki.

O. 1038 z d. 3/VII 1924 r.

Instrukcja 12-miesięcznego szkolenia na posterunku.

Podaję do wiadomości, iż począwszy od Nr. 27 tygodnika „Na posterunku" rozpocznie się druk Instrukcji 12-miesięcznego szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i w komisarjatach p. p., którą należy uważać za ostatecznie obowiązującą.

O. 1346 z d. 31/V 1926 r.

W sprawie szkół posterunkowych.

Powołując się na okólnik Nr. 1289 i 1293 zezwalam na prowadzenie szkół posterunkowych w miejsce nieczynnych szkół przodowników, względnie przy tych jednostkach, gdzie zgodnie z przyznanym etatem, szkoły posterunkowych były poprzednio czynne.

Ze względu na brak powyższy cel kredytów, powoływanie omawianych kursów dozwolone jest wyłącznie na zasadzie dobrowolnych zgłoszeń niższych funkcjonarjuszów, tak aby utrzymanie kursu nie pociągało za sobą dla Skarbu Państwa żadnych wydatków w postaci djet, wynagrodzeń za wykłady i t. p.

Podkreślam, że wykładowcami w szkole posterunkowych mogą być wyłącznie osoby z korpusu policji (instruktorzy), wynagrodzenia pieniężne za wykłady nie są przewidziane.

Zaznaczam przy tej sposobności, że wywieranie jakiegobądź nacisku moralnego na funkcjonarjuszów w celu zrzeczenia się przez nich djet jest bezwzględnie wzbronione.

O. 1452 z d. 23/III 1927 r.

Kompanje szkolne rezerwy — skasowanie i reorganizacja wyszkolenia.

Dobre wyszkolenie policji jest podstawą należytego wykonywania jej obowiązków w obronie bezpieczeństwa ładu i porządku w Państwie. W trosce o przysporzenie Rzeczypospolitej jaknajlepiej wykwalifikowanych wykonawców prawa, Pan Minister Spraw Wewnętrznych polecił mi zreorganizowanie systemu wyszkolenia policji państwowej, biorąc w pierwszej linji pod uwagę odpowiednie przeszkolenie posterunkowych i st. posterunkowych.

W związku z powyższem Pan Minister pismem Nr. Min. 126/27 z dnia 9 marca 1927 r. odwołał zarządzenie swoje z dnia 29 listopada (5 grudnia) 1923 r. Nr. BP. 6552 i polecił mi skasować istniejące kompanje szkolne rezerwy.

Wykonując polecenia Pana Ministra — w celu wprowadzenia w życie nowego planu przeszkolenia — odwołuję okólniki moje Nr. Nr. 886 i 891 z 15 i 27 grudnia 1923 r. i polecam zlikwidować kompanje szkolne rezerwy, przyczem te, w których obecnie nauka się odbywa, mają być doprowadzone do końca kursu w myśl pisma mojego Nr. 3062 z dnia 26 stycznia 1927 r., pozostałe zaś natychmiast. Etaty osobowe frekwentantów, lokale oraz ekwipunek kompanji szkolnych rezerwy oddane zostają do dyspozycji PP. Komendantów Wojewódzkich, na których terenie wspomniane kompanje były rozlokowane. Projektowany sposób zużytkowania właściwi PP. Komendanci Wojewódzcy przedstawią mi do zatwierdzenia do dn. 20.IV.27. Etaty komendantów szkół i instruktorów pozostają do mojej dyspozycji w myśl pisma Nr. 3062.

Ponieważ ze skasowaniem kompanji szkolnych rezerwy oraz innych szkół przodowników i posterunkowych, skasowanych już rozkazem moim z dnia 26.I r. b. Nr. 3062, przestają istnieć oficjalnie i faktyczne rezerwy policyjne wojewódzkie i ponieważ w przyszłości szkoły policyjne nie będą używane jako rezerwy — polecam PP. Komendantom

Wojewódzkim zapytać odnośnych PP. Wojewodów, czy uznają potrzebę utworzenia specjalnej rezerwy dla całego Województwa i ewentualny projekt organizacji takiej rezerwy z opinją Wojewody przedstawić mi do dnia 25.IV. 1927 r.; obowiązują również negatywne meldunki.

Jako wytyczne podaję do wiadomości i stosowania:

1) etat rezerwy może powstać tylko drogą zmniejszenia etatów innych jednostek policyjnych w Województwie;

2) w Województwach, posiadających rezerwy policyjne w miastach, należy przysposobić te rezerwy ilościowo i organizacyjnie do pełnienia służby w razie potrzeby na terenie całego Województwa, a nie tworzyć nowych rezerw wojewódzkich;

3) należy przewidzieć dla funkcjonarjuszów rezerw normalną służbę tego rodzaju, aby w razie wysłania rezerwy poza miejsce stałej siedziby, całokształt służby na tem możliwie nie ucierpiał;

4) zaznajamianie funkcjonarjuszów, wchodzących w skład rezerw, z ich obowiązkami służbowymi oraz z nowowydanemi przepisami, okólnikami i t. d. i przypominanie dawnych nie może wykraczać poza ramy, jakie obowiązują w tym względzie komisarjaty i posterunki.

O. 1287 z d. 19/XII 1925 r.

Świadectwa posterunkowych eksternistów.

W związku z postanowieniami Okólnika Komendy Głównej Nr. 1266 z d. 9.XI 1925 r. w sprawie egzaminów dla posterunkowych w charakterze eksternisty, ustanawiam wzór świadectw, jakie należy wystawiać w mowie będącym funkcjonarjuszom.

Przepisy tyczące się oceny odpowiedzi kandydatów, zawarte w przepisach wykonawczych w sprawie zmiany trybu wyszkolenia (Dodatek do Rozkazu Kom. Gł. Nr. 262), mają również zastosowanie do egzaminów posterunkowych w charakterze eksternistów.

UWAGA: Analogicznie z postanowieniami Rozdziału III ustęp I Instrukcji Wyszkolenia (na stronie 16) nazwiska, imiona i daty personalne eksternistów należy wpisywać do księgi szkolnej (wzór Nr. 57 Przepisów biurowych dla Okręgowych Komend).

Eksternistów należy wpisywać w książkę szkolną za numeracją kolejną — na końcu spisów uczniów ostatniego kursu.

SZKOŁA POSTERUNKOWYCH POL. PAŃSTW WOJEWÓDZTWA .....

Komendant P. P. Województwa .....

w .....

ŚWIADECTWO Nr. 505.

Posterunkowy Jan Zarzycki, urodzony dnia 25 marca 1890 r. we Lwowie, przystąpił w dniu 30 grudnia 1925 r. na zasadzie okólnika Komendy Głównej P. P. z 9 listopada 1925 r. Nr. 7266 do egzaminu dla posterunkowych policji w charakterze eksternisty i zdał go z wynikiem dobrym.

Lwów, dnia 30 grudnia 1925 r.

Komendant P. P. (tej jednostki, przy której znajduje się szkoła, względnie przy której odbywa się egzamin).

Pieczęć miejscowej Komendy Policji.

R. 117.

VI. Szkoły policyjne. Znajomość instrukcji służbowych.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym zwracać pilną uwagę na obznajmianie uczniów w szkołach policyjnych z treścią instrukcji służbowych, zawartych w rozkazach Komendy Głównej.

Instrukcje te mają być uwzględniane w programie naukowym i traktowane przez komendantów kompanji szkolnych łącznie z nauczaniem „Tymczasowej instrukcji służbowej".

W wypadkach poruszania w rozkazach Komendy Głównej służbowego współdziałania policji w sprawach, wchodzących w zakres prawa administracyjnego i sądowo-karnego, należy odnośne rozkazy podawać do wiadomości wykładowcom przedmiotów prawnych, celem zużytkowania w wykładach.

Za ścisłe przestrzeganie niniejszego postanowienia odpowiedzialni są bezpośrednio komendanci szkół i kompanji szkolnych.

R. 337.

IX. Obecność funkc. p. p. na rozprawach karnych.

Rozprawy karne sądowe we wszystkich instancjach, a w szczególności w sądach okręgowych i apelacyjnych, częstokroć dostarczają cennego materjału informacyjnego i pouczającego dla policji zarówno w zakresie jej codziennych obowiązków zwalczania i zapo-

biegania przestępstwom, jak i bardziej ogólnego znaczenia dla policji, jako organu wykonawczego władz wymiaru sprawiedliwości. To źródło praktycznych wskazań dla organów policji państwowej nie jest w należytym stopniu doceniane i wykorzystane. Obecność na rozprawach sądowych funkcjonarjuszów p. p. poza koniecznością służbową lub z tytułu udziału w procesie jest rzadkością, a samorzutne zainteresowanie się ze strony funkcjonarjuszów w czasie wolnym od obowiązków służbowych minimalne.

Ażeby w miarę możności usunąć obecną pod tym względem obojętność i częściowo chociaż wyzyskać to ważne źródło wyszkolenia praktycznego, polecam PP. Komendantom Wojewódzkim zainteresować się wokandami sądów okręgowych i apelacyjnych w tem znaczeniu, że na rozprawy szczególnie ciekawe ze względu na przedmiot, na udział w nich policji, na szczególnie interesujący tok poprzedzającego śledztwa i t. p. delegowani byli wyżsi funkcjonarjusze p. p. przedewszystkiem inspekcyjni do spraw śledczych z obowiązkiem przedkładania sprawozdań i zaznaczenia tych momentów, któreby mogły posłużyć za materjał pouczający.

W miastach, stanowiących siedzibę Sądów Okręgowych i urzędów śledczych, obowiązek śledzenia za wokandą spraw karnych winien ciążyć na komendantach tych miast (kierowników komisarjatów głównych) i kierownikach urzędów śledczych. Jeżeli zapowiedziana rozprawa może według przewidywań mieć znaczenie informacyjne dla konkretnego dochodzenia policyjnego, powinien być wyznaczony do obecności przy rozprawie właściwy funkcjonarjusz, który to dochodzenie prowadzi, ewentualnie obowiązek obecności na rozprawie powinien wziąć na siebie kierownik danej jednostki policyjnej.

O terminach spraw ciekawych ze stanowiska ogólno-policyjnego powinien być zawczasu powiadomiony Komendant Wojewódzki, który w razie potrzeby wyznaczy z urzędu do obecności na sprawie właściwego funkcjonarjusza z personelu własnego lub z jednostki lokalnej.

Kierownicy jednostek policyjnych w siedzibach Sądów Okręgowych powinni z własnej inicjatywy być obecnymi na tych rozprawach sądowych, których przewidywany przebieg i wyniki mogą mieć znaczenie dla oceny sprawności podległego im aparatu, zorjentowania się w brakach lub niedomaganiach działalności służbowej poszczególnych funkcjonarjuszów lub organów policyjnych i t. p.

Materjały informacyjne z rozpraw sądowych, mogące zainteresować ogół korpusu policyjnego lub stanowić przyczynek dla ogólnych pouczeń i instrukcji służbowych, należy komunikować Komendzie Głównej P. P.

O. 1099 z d. 18/IX 1924 r.

Przeszkolenie oficerów policji konnej.

W związku z potrzebą powiększenia liczby doświadczonych i odpowiednio wyszkolonych oficerów policji konnej, wysuwa się konieczność przeszkolenia stosownej ilości oficerów policji. W tym celu urządzone będą w najbliższej przyszłości przy Dywizjonie Konnym P. P. VI Okręgu m. st. Warszawy dwumiesięczne kursy przeszkolenia. Na kursie będzie równocześnie 2 delegowanych oficerów policji.

Kursy obejmować będą niezależnie od ćwiczeń w jeździe konnej, wykłady i ćwiczenia praktyczne w dowodzeniu plutonem i jednostkami większymi. Ponadto zapoznają się kursiści z organizacją służby konnej w wielkiem mieście, oraz z zasadami administracji, gospodarki i nauki o koniu i pielęgnacją tegoż.

Celem stworzenia kadr oficerów policji konnej, zechcą Panowie Komendanci Okręgów nadesłać Wydziałowi III-mu Komendy Głównej w terminie do 10 października r. b. spis oficerów policji b. kawalerzystów i b. artylerzystów konnych.

Spisy, obejmujące wymienionych oficerów podległego Panu Okręgu, w szarży od aspiranta do nadkomisarza włącznie (bez różnicy, czy dotyczący oficerowie już pełnią służbę w oddziałach konnych, czy nie), zawierać mają następujące rubryki: 1)numer porządkowy, 2) szarża, 3) przydział służbowy, 4) nazwisko i imię, 5) w jakiej broni służył w wojsku i jak długo (kawalerja, artylerja), 6) uwagi. W rubryce ostatniej wymienić należy, czy dotyczący reflektuje na przydział do policji konnej. W wykazach zaznaczyć należy, których z pośród wymienionych oficerów proponują Panowie Komendanci Okręgowi, w pierwszej linji, w celu powołania na kurs.

Każdorazowe powołanie wyznaczonych kandydatów, na kurs przeszkolenia, nastąpi osobnymi rozkazami.

O. 1185 z d. 24/II 1925 r.

Wzór zaświadczenia z odbycia kursów konnych.

W związku z treścią okólnika Komendy Głównej Nr. 1099 z dnia 18.IX 1924 r. w sprawie wprowadzenia w życie oficerskich kursów przeszkolenia w służbie konnej przy Dywizjonie Konnym P. P. VI Okręgu m. st. Warszawy, ustanawiam niniejszem wzór zaświadczeń, jakie wydawane będą frekwentantom uo ukończeniu wyżej wspomnianych kursów.

Zaświadczenie na papierze formatu $^1/_2$ arkusza wydawać będzie Komenda Główna P. P. według drugostronnego wzoru.

Listę przeszkolonych — niezależnie od ewidencji prowadzonej przez Dział Wyszkolenia Komendy Głównej — obowiązany jest prowadzić Komendant Dywizjonu Konnego P. P. VI Okręgu m. st. Warszawy.

Ostateczna ocena wyników, osiągniętych przez frekwentanta kursu, jest dwojaka. Mianowicie w razie ukończenia kursu przez frekwentantów z wynikiem pomyślnym ocena brzmi: „z wynikiem dodatnim", w przeciwnym razie: „z wynikiem ujemnym".

Odpis zaświadczenia otrzymuje właściwy Komendant Okręgu.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI PAŃSTWOWEJ
w Warszawie.

Wzór.

ZAŚWIADCZENIE Nr. 3.

Pan Władysław Wiśniewski, aspirant policji państwowej, urodzony dnia 1 stycznia 1890 r w Wilnie, ukończył stosownie do postanowień Okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1099 z dnia 18.IX 1924 r. kurs przeszkolenia w służbie konnej przy Dywizjonie Konnym P. P. VI Okręgu m. st. Warszawy, w czasie od 15 lutego 1925 r. do 15 kwietnia 1925 r. z wynikiem dodatnim.

Warszawa, dnia 15 kwietnia 1925 r.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

O. 1255 z d. 14/X 1925 r.

Przeszkolenie konne niższych funkc. p. p. Wzór zaświadczenia.

W związku z postanowieniami okólnika Komendy Głównej Nr. 1233 z 3.VIII r. b. w sprawie stworzenia przy Dywizjonie Konnym P. P. m. st. Warszawy dwumiesięcznych kursów przeszkolenia niższych funkcjonarjuszów ustanawiam (analogicznie do postanowień okólnika Komendy Głównej Nr. 1185) wzór zaświadczeń, jakie otrzymywać będą absolwenci omawianych kursów.

Zaświadczenie na papierze formatu $^1/_2$ arkusza wydawać będzie Komenda Główna P. P. według drugostronnego wzoru. Oryginał zaświadczenia wręczony będzie absolwentowi, zaś odpis prześle Komenda Główna właściwemu Komendantowi Wojewódzkiemu, celem włączenia do akt personalnych absolwenta kursu.

Listę przeszkolonych, niezależnie od ewidencji prowadzonej przez Dział Wyszkolenia Komendy Głównej, obowiązany jest prowadzić Komendant Dywizjonu Konnego P. P. m. st. Warszawy.

Ostateczna ocena wyników, osiągniętych przez absolwenta kursu, wyraża się w określeniu „z wynikiem dodatnim", w razie ukończenia kursu przez absolwenta z wynikiem pomyślnym, w przeciwnym zaś wypadku ocena brzmi „z wynikiem ujemnym".

Równocześnie komunikuję, iż na następny dwumiesięczny kurs przeszkolenia konnego N. F., rozpoczynający się w dniu 16 listopada b. r., powołuję oddzielnemi odezwami po jednym N. F. z okręgów: I, II, XIII, XIV, XV i XVI.

O. 1106 z d. 24/IX 1924 r.

Wykłady nauki o stowarzyszeniach politycznych.

Zgodnie z postanowieniami Części 2-ej Rozdziału II Instrukcji Wyszkolenia na stronie 11-ej, jednym z obowiązkowych przedmiotów nauczania w okręgowych szkołach przodowników jest nauka o „stowarzyszeniach politycznych". Atoli, jak stwierdzono, nie we wszystkich szkołach przodowników przywiązuje się do nauczania omawianego przedmiotu należytą wagę, w niektórych szkołach przedmiotu tego wcale się nie wykłada.

Ze względu na konieczność zapoznania uczniów szkół przodowników z zasadami najważniejszych objawów w życiu politycznem i społecznem, polecam Panu sprawdzić, czy w szkołach okręgowych podległego Panu Okręgu jest omawiany przedmiot faktycznie wykładany, w przeciwnym razie należy wykłady o „stowarzyszeniach politycznych" bezzwłocznie wprowadzić.

Wykład o stowarzyszeniach politycznych obejmuje 1 godzinę wykładową tygodniowo. W razie braku wykładowcy tego przedmiotu z pośród personelu szkolnego, obowiązany jest dostarczyć wykładowcy Okręgowy Urząd Policji Politycznej.

Nauka o „stowarzyszeniach politycznych" stanowi odtąd dziewiąty przedmiot obowiązkowego wykładu i egzaminu dla wszystkich uczniów szkół przodowników. Do słuchania wykładów, jako też do zdawania egzaminów, obowiązani są wszyscy uczniowie, bez różnicy, czy należą do służby mundurowej, śledczej, czy politycznej. Wobec wprowadzenia nauki o „stowarzyszeniach politycznych", jako przedmiotu obowiązkowego, należy w Części 1-ej Rozdziału II Instrukcji Wyszkolenia na stronicy 11-ej dopisać po ustępie tyczącym się punktu 8-go słowa: „9. Przez — stowarzyszenia polityczne — naukę o ruchach i prądach społecznych, stowarzysezniach politycznych oraz o związkach zawodowych".

Również w Części 1-ej Rozdziału IV ustęp przedostatni na stronie 21 Instrukcji uzyskuje odtąd brzmienie następujące: „Przy dziewięciu przedmiotach policyjno-szkolnych zaczyna się postęp bardzo dobry od ogólnej przeciętnej 3 i $^5/_0$, postęp dobry od ogól-

nej przeciętnej 2 i 5/9. Poniżej 2 i 5/9 do ogólnej przeciętnej 2, postęp dostateczny, wreszcie poniżej ogólnej przeciętnej 2 — postęp niedostateczny".

Postanowienia ostatniego ustępu na stronie 21-ej Instrukcji Wyszkolenia nie mają zastosowania odnośnie do przedmiotu „stowarzyszenia polityczne".

O. 1166 z d. 19/I 1925 r.

Szkolenie w służbie technicznej.

Sprawność służby bezpieczeństwa zależy w bardzo dużym stopniu od celowego zastosowania i umiejętnego wykorzystania wszelkich stojących w danej chwili do dyspozycji środków łączności komunikacyjnych, oraz innych odpowiednich środków technicznych. Wprowadzanie tych środków i przystosowanie ich do potrzeb służby bezpieczeństwa wymaga stosownego wyszkolenia pewnej ilości tak wyższych, jak i niższych funkcjonarjuszów policyjnych. Szkolenie to odbyłoby się według następujących zasad:

A. Funkcjonarjusze wyżsi.

Przyjmując jako zasadę, aby w każdym okręgu policji był wyszkolony w służbie technicznej (łączność, środki lokomocji, lądowe i wodne uzbrojenie i t. p.) conajmniej jeden wyższy funkcjonarjusz policyjny, będzie Komenda Główna P. P. delegowała kolejno po jednym z wyższych funkcjonarjuszów z każdego okręgu na odpowiednie kursa. Tak wyszkolony funkcjonarjusz wchodzi w skład Komendy Okręgowej, bądź znajduje się w tej samej miejscowości co siedziba Komendy Okręgowej, byłby referentem technicznym i rzeczoznawcą w sprawach technicznych swego Komendanta.

Zadanie jego polegałoby nietylko na zorganizowaniu i wykorzystywaniu dostępnych środków technicznych na ciągłem podnoszeniu ich sprawności i przestrzeganiu celowego i ekonomicznego użycia, lecz także na stałem śledzeniu postępów w zastosowaniu różnych środków technicznych w służbie bezpieczeństwa, tak we własnych, jak i obcych organizacjach policyjnych.

W ten sposób skupi się całokształt środków technicznych w jednym ręku oraz zapewni ciągłość pracy w tym kierunku.

Szkolenie obejmuje przedewszystkiem służbę łączności, następnie inne działy techniczne. Szkolenie w służbie łączności odbywać się będzie za zgodą Dep. VI Wojsk technicznych Min. Spraw Wojsk. w obozie szkolnym Wojsk łączności w Zegrzu pod Warszawą przez kolejne delegowanie na kursa łączności dla oficerów broni po 3—5 wyższych funkcjonarjuszów policyjnych.

Kurs trwać będzie 6 miesięcy i obejmie szkolenie czysto techniczne z pominięciem przedmiotów wojskowych.

Program kursu obejmuje następujące przedmioty:

1) telefonję i telegrafję,
2) budowę linji telefonicznych i telegraficznych,
3) radjotelegrafję i radjotelefonję,
4) sygnalizację ręczną, świetlną i akustyczną,
5) gołębie pocztowe,
6) motory spalinowe,
7) organizacja i taktyka łączności,
8) znaki Morse'a, odbiór ze słuchu,
9) ćwiczenia praktyczne.

Warunki wymagane od kandydatów:
ukończony średni zakład naukowy z maturą,
bardzo dobre kwalifikacje służbowe,
zamiłowanie do nauk technicznych,
przyczem pierwszeństwo mają mieć kandydaci zaawansowani w studjach politechnicznych lub oficerowie rezerwy wojsk technicznych.

Na kursa te będzie Komenda Główna P. P. powoływała w odpowiednim czasie wyższych funkcjonarjuszów po jednym z każdego okręgu. Wykaz kandydatów przeszlą PP. Komendanci Komendzie Głównej P. P. do aprobaty.

B. Niżsi funkcjonarjusze.

W przeciwieństwie do szkolenia funkcjonarjuszów wyższych, obejmującego całokształt środków technicznych, winni być funkcjonarjusze niżsi szkoleni w miarę potrzeby w poszczególnych gałęziach technicznych. Dążyć należy do tego przy każdej Komendzie powiatowej p. p., aby był wyszkolony jeden niższy funkcjonarjusz w telegrafji, telefonji, budowie linji telefonicznych, użyciu środków sygnałowych i gołębi pocztowych. Szkolenie to można przeprowadzać w wojskowych szkołach łączności, istniejących przy każdem D. O. K.

Szkolenie w radjotelegrafji będzie przeprowadzone oddzielnie dla każdego okręgu w miarę wprowadzenia jej w użycie. Z odpowiednimi wnioskami zechcą występować PP. Komendanci do Komendy Głównej P. P.

Za rzecz konieczną uważam przeprowadzenie krótkich kursów informacyjnych w użyciu gołębi pocztowych dla funkcjonarjuszów policyjnych w okręgach: Poznańskim, Pomorskim i na Górnym Śląsku. Na terenie tych okręgów oraz w przyległych prowincjach niemieckich jest bardzo silnie rozwnięta hodowla i używanie gołębi pocztowych, istnieją nawet dane, że gołębie używane są dla celów wywiadowczych. Policja zaś nie obznajmiona z użyciem gołębi nie może temu skutecznie przeciwdziałać. Krótkie kursa informacyjne można łatwo przeprowadzić na miejscu przy pomocy szefów łączności odnośnych D. O. K., bądź miejscowych hodowców gołębi pocztowych.

O. 1263 z d. 3/XI 1925 r.

Szkolenie funkc. p. p. w telefonji, budowie linji oraz radjotelefonji i radjomechanice.

Zarządzone okólnikiem Nr. 1166 z dnia 19 stycznia b. r. szkolenie niższych funkcjonarjuszów w szkołach D. O. K. odwołuje się w stosunku do radjotelegrafji i radjomechaniki, natomiast szkolenie w telefonji i budowie linji należy kontynuować w dalszym ciągu, szczególnie w tych województwach, gdzie udział w pracy technicznej przy budowie linji jest ze strony policji znaczny.

Panowie Komendanci zechcą dołożyć wszelkich starań, aby każdy powiat na kresach **posiadał jeden lub dwa patrole**, minimum po 2 ludzi każdy, któreby mogły natychmiast naprawiać uszkodzone linje telefoniczne, oraz drobne uszkodzenia w telefonach, gdyż miejscowe urzędy pocztowe ze względu na szczupły personel techniczny nie będą w stanie tego szybko uskutecznić.

Szkolenie funkcjonarjuszów p. p. w radjotechnice i radjotelefonji skoncentrowane jest na państwowych kursach przy Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki imienia „Wawelberga i Rotwanda", dokąd można wysyłać funkcjonarjuszów p. p. po uprzedniem porozumieniu się z Komendą Główną.

O. 1318 z d. 20/II 1926 r.

Wykłady pożarnictwa w szkołach policyjnych.

W związku z napływającemi do Komendy Głównej zapytaniami, czy można do programu szkół policyjnych wprowadzić naukę pożarnictwa, której wykładów podjęłyby się osoby z grona fachowców pożarniczych, komunikuję, co następuje:

W związku z tem, iż nauka przepisów ogniowych objęta jest programem nauczania przepisów służbowych oraz przepisów administracyjnych, zezwalam na naukę przepisów ogniowych przez wyżej wspomnianych fachowców pożarniczych w ilości ogólnej nie przekraczającej 5 godzin wykładowych na kursach przodowników, oraz w ilości 3 godzin wykładowych na kursach posterunkowych.

Na naukę pożarnictwa w szkołach posterunkowych poświęcić należy 3 godziny z ogólnej liczby godzin, przeznaczonych na nauczanie przepisów służbowych. W szkołach przodowników należy poświęcić na ten cel 3 godziny z ogólnej liczby godzin, przeznaczonych na nauczanie przepisów służbowych o 2 gidziny z nauki przepisów administracyjnych.

Urządzanie specjalnych wykładów z zakresu pożarnictwa dla N. F. w czasie odpraw powiatowych uważam za niewskazane.

O. 1202 z d. 1/IV 1925 r.

Egzamina gospodarcze.

W związku z treścią Okólnika Komendy Głównej Nr. 1152 z 11.XII 1924 r. w sprawie egzaminów gospodarczych dla Komendantów powiatowych, polecam stworzenie komisji egzaminacyjnych przy Okręgach w następującym składzie: Przewodniczący — Delegat Komendy Głównej. Członkowie: Komendant Okręgu, względnie tegoż zastępca, inspekcyjny Komendy Okręgu oraz kierownik Działu Gospodarczego. Nieprzybycie na egzamin Delegata Komendy Głównej nie wstrzymuje egzaminu, przyczem przewodnictwo Komisji automatycznie przechodzi na Komendanta Okręgu, względnie tegoż zastępcę.

W mowie będącemu egzaminowi mają być w zasadzie poddani Komendanci powiatowi; zależnie jednak od uznania poszczególnych Panów Komendantów Okręgów mogą być również poddani egzaminowi zastępcy Komendantów powiatowych, względnie i inni wyżsi funkcjonarjusze, wyznaczeni przez Komendanta Okręgu.

O wyniku egzaminu spisuje się protokuł, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej. Odpis protokułu przesyła Komenda Okręgu Wydziałowi I Komendy Głównej.

Egzaminowanym zaświadczeń indywidualnych nie wydaje się.

O. 1294 z d. 5/I 1925 r.

Brak zainteresowania się sprawami obrony przeciwgazowej ze strony funkcjonarjuszów p. p.

Zarząd Główny Towarzystwa Ochrony Przeciwgazowej pismem z dnia 4 grudnia 1925 r. za Nr. 1379/25 zawiadomił mnie o zupełnym braku zainteresowania ze strony funkcjonarjuszów p. p. sprawami obrony przeciwgazowej. Ze względu na to, że policja państwowa w przyszłej wojnie lotniczo-gazo-

wej będzie musiała częstokroć działać na terenach zatrutych oraz uświadamiać ludność o napadach gazowych oraz środkach obrony przeciwko nim i nie będzie przygotowana do tych czynności, polecam, aby wystawy urządzane przez Towarzystwo Obrony Przeciwgazowej były przez funkcjonarjuszów p. p. zwiedzane zbiorowo pod kierownictwem wyższych funkcjonarjuszów p. p. i aby możność uczęszczania na odczyty o wojnie gazowej i środkach obrony była udostępniona szerszemu ogółowi policjantów. Ma to tem większe znaczenie, że broń chemiczna została wprowadzona do p. p. i według wszelkiego prawdopodobieństwa po linji dalszego rozwoju w tym kierunku pójdę.

Na przyszłość nie chciałbym się spotkać z faktem braku zainteresowania temi sprawami ze strony funkcjonarjuszów p. p., jak to miało miejsce w Wilnie, gdzie wystawa obrony przeciwgazowej była czynna w ciągu miesiąca listopada r. ub i przez cały czas trwania takowej nie była zwiedzana przez szersze masy funkcjonarjuszów, pomimo specjalnego zawiadomienia ze strony jej organizatorów.

R. 12.

Zbiory wydawnictw urzędowych.

2. W myśl art. 14 Tymczasowych Przepisów służbowych poleca się Komendantom Okręgowym wydać następujące zarządzenie:

a) Aby w każdem biurze Komendy okręgowej, powiatowej i miejskiej znajdował się należycie skompletowany zbiór „Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej", „Monitora Polskiego" i „Dziennika Urzędowego M. S. W."

b) Rzeczą Komendantów, względnie kierowników biura, będzie dopilnowanie, aby wszyscy bez wyjątku podwładni im urzędnicy i funkcjonarjusze zapoznali się jaknajdokładniej z ustawami, rozporządzeniami i instrukcjami obowiązującemi w specjalnym dziale ich służby, jak również przepisami natury ogólnej (np. organizacji władz, tok instancji etc.), a także, aby przez pilne i ciągłe studjowanie „Dziennika Ustaw", „Monitora" i „Dziennika Urzędowego M. S. W." przyswajali sobie dokładną znajomość ustaw, rozporządzeń i przepisów, wydanych w przyszłości.

c) Do zapoznania się z już obowiązującemi przepisami Komendant (względnie kierownik biura) wyznaczy swym podwładnym krótki termin (3—4 tygodni), po upływie którego ma się w odpowiedni sposób przekonać, czy zarządzeniu jego stało się zadość.

d) O ile w przyszłości okaże się, że mylne lub szkodliwe dla spraw zarządzenie wydano wskutek nieznajomości obowiązujących przepisów, urzędnik, który był autorem tego zarządzenia, w miarę okoliczności i jego bezpośredni przełożony, winien być pociągnięty do odpowiedzialności.

R. 78.

I. Pisma policyjne.

Zauważyłem, że policja, nie zdając sobie sprawy z pożytku, jaki przynosi czytanie pisma zawodowego, w niedostatecznej mierze korzysta z wydawanego przez Komendę Główną z wielkim nakładem pracy i kosztów wydawnictwa „Gazety Policji Państwowej" i „Na Posterunku". Wobec zupełnego niemal braku lektury fachowej dla policji, uważam oba te wydawnictwa za niezbędne uzupełnienie wykształcenia zawodowego.

W szczególności „Na Posterunku", prócz kształcenia zawodowego, ma za cel rozwijanie w niższych funkcjonarjuszach zamiłowania do swego zawodu, rozszerzanie widnokręgu umysłowego i budzenie ducha obywatelskiego.

W celu więc przyuczenia i przyzwyczajenia funkcjonarjuszów do uzupełnienia wiadomości zawodowych, polecam:

1. Aby „Gazetę Policji Państwowej" i „Na Posterunku" prenumerowały wszystkie Komendy Okręgowe w 2 egzemplarzach oraz Komendy powiatowe i komisarjaty w 1-ym egzemplarzu.

2. Aby urzędowe egzemplarze w komendach i komisarjatach były zeszywane w teczki i stanowiły komplety dostępne do czytania dla wszystkich funkcjonarjuszów.

3. Aby Komendanci powiatowi zadawali funkcjonarjuszom pytania z zakresu przedmiotów, poruszanych w „Gazecie Policji Państwowej" i „Na Posterunku", w celu przekonania się, czy wydawnictwa te są czytane i jaki wpływ wywiera ich lektura.

Uważam za pożądane, aby wszyscy wyżsi funkcjonarjusze i starsi przodownicy prenumerowali „Gazetę Policji Państwowej", młodsi przodownicy i posterunkowi — dodatek do „Gazety Policji Państwowej" — „Na Posterunku". W tym celu Komendanci okręgowi i powiatowi zechcą wyjaśnić wszystkim funkcjonarjuszom pożyteczność prenumerowania tych wydawnictw i zebrać wspólne zapisy od funkcjonarjuszów policji na prenumeratę.

Za prenumeratę gazety, opłacanej przez funkcjonarjuszów, Komendanci powiatowi wnoszą pieniądze wprost do administracji gazety.

Dla policji prenumerata wynosi: za „Gazetę Policji Państwowej" mk. 50 i „Na Posterunku" mk. 35 kwartalnie. Adres administracji: Warszawa, Długa 38.

R. 98.

VIII. Skorowidz dekretów, ustaw, rozporządzeń i okólników.

Nakładem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ukazała się część II „Skorowidza Dekretów, Ustaw, Rozporządzeń i Okólników" — opracowanego przez Radcę Ministerstwa Romana Hausnera.

Część II zawiera wszystkie normy prawne i przepisy, które ukazały się po dzień 15 października 1920 r. w Dzienniku Ustaw R. P., w Monitorze Polskim oraz Dziennikach Urzędowych poszczególnych Ministerstw i Gł. Urzędu Ziemskiego.

Cały materjał opracowany jest według poszczególnych działów administracji państwowej w następujących rozdziałach: Aprowizacja, Koleje Żelazne, Kultura i Sztuka, Oświecenie Publiczne i Wyznania Religijne, Poczty i Telegrafy, Praca i Opieka Społeczna, Przemysł i Handel, Roboty Publiczne, Rolnictwo i Dobra Państwowe, Skarbowość, Sprawiedliwość, Statystyka, Sprawy Wewnętrzne, Sprawy Wojskowe, Zdrowie Publiczne, Gł. Urząd Ziemski, Sprawy Zagraniczne. Osobne rozdziały traktują o: Samorządzie, Likwidacji wojny oraz sprawach urzędników i sług.

Przepisy z dziedziny prawa politycznego zebrane w rozdziale: Władza Naczelna — Rząd.

Skorowidz jest zaopatrzony ponadto w systematyczny przegląd treści oraz w Indeks alfabetyczny.

Cena książki, objętości XV—126 str., wynosi 40 mk.

Równocześnie z powodu zupełnego wyczerpania części I Skorowidza ukazał się drugi nakład, objętości XVI—160 str., w cenie 60 mk.

Wydawnictwa powyższe są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Warszawa, Nowy Świat 69/III; wysyłka następuje za zaliczeniem pocztowem, wobec czego przy zamówieniach nie należy nadsyłać pieniędzy.

R. 121.

V. Prenumerata „Gazety Policji Państwowej", „Na Posterunku" oraz kompletowanie „Dziennika Ustaw R. P.", „Monitora" i t. p.

W związku z rozkazem Komendy Głównej Policji Nr. 12 p. III oraz Nr. 78 p. I, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby w każdej kompanji szkolnej, o ile ona stanowi oddzielną i samoistną jednostkę, znajdwały się skompletowane następujące wydawnictwa rozkazy K. Gł. P. P. „Dziennik Ustaw R. P.", „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych", oraz „Gazeta Policji Państwowej" i „Na Posterunku".

R. 154.

V. Wydawnictwa z zakresu nauk policyjnych.

Na półkach księgarskich ukazują się coraz to nowe książki z zakresu nauki policyjnej, wydane w drodze prywatnej inicjatywy.

Ruchem tym niezmiernie pożądanym interesuje się z tytułu swej kompetencji Dział III-d K. Gł. P. P.

Aczkolwiek leży to w interesie samych autorów, aby zawiadomiali Komendę Główną o swych pracach, nie wszyscy z nich to czynią, w rezultacie Dział Wyszkolenia dowiaduje się o ukazujących się pracach nie zawsze we właściwym czasie.

Wobec powyższego polecam Komendantom Okręgowym, aby zawiadamiały Dział III-d K. G. P. P. o wszelkich publikacjach mających charakter prac naukowo szkolnych z dziedziny policyjnej. W szczególności polecić to należy miejscowym szkołom policyjnym, którym autorzy mogą przedstawiać swe prace.

W miarę nadarzających się okazji należy objaśniać autorów, że bezpośrednie przesyłanie prac przez samych autorów, będzie przez Komendę Główną przychylnie widziane.

R. 319.

VI. Obowiązek przesyłania K. Gł. wydawnictw policyjnych.

Przypominając Pp. Komendantom Wojewódzkim postanowienia zawarte w p. V rozkazu K. Gł. Nr. 154 rozciągam obowiązek przesyłania Komendzie Głównej P. P. wszystkich bez wyjątku wydawnictw, jakie pojawiają się na terenach im podległym, a traktują o policji, względnie o sprawach z wyszkoleniem lub wykonywaniem służby policyjnej związanych, jak podręczniki, instrukcje, informatory, kalendarze i t. p.

R. 224.

VIII. Zarys Ustroju Państwowego Rzeczypospolitej Polskiej

Podaję do wiadomości Pp. Komendantów Okręgowych, iż nakładem księgarni Hösicka w Warszawie została wydana praca profesora uniwersytetu Wileńskiego, dr. W. Komarnickiego, pod tytułem „Zarys Ustroju Państwowego Rzeczy-

pospolitej Polskiej". Zechcą zatem Pp. Kom. Okr. zachęcić podwładnych funkc. policji do przeczytania powyższej książki.

R. 274. 365 pXIII

VI. Wydawnictwa i podręczniki policyjne. W ostatnich czasach daje się zauważyć zarówno pośród członków Korpusu Policyjnego, jako też wśród osób postronnych pocieszający objaw coraz żywszego zainteresowania się zagadnieniami z dziedziny nauk ogólnych, prawnych oraz fachowo-policyjnych.

W związku z tem rozwija się ruch wydawniczy, przeważnie pod postacią policyjnych podręczników szkolnych.

Wobec różnorodności tych podręczników wysuwa się konieczność wprowadzenia we wszystkich szkołach i jednostkach policyjnych jednolitych podręczników szkolnych. Używanie do nauki w poszczególnych szkołach i jednostkach policyjnych podręczników dowolnie obieranych przez wykładowców jest niedopuszczalne i powoduje tylko chaos i zamieszanie w systemie nauczania.

Na przyszłość polecam używać we wszystkich szkołach i jednostkach policyjnych tylko tych podręczników, które uzyskały aprobatę Komendy Głównej P. P.

Podręczniki, które aprobatę uzyskały, będą w przyszłości posiadały jedną z klauzul w następującem brzmieniu:

1. „Zatwierdzone do użytku (szkół policyjnych) urzędów p. p. pismem Komendy Głównej P. P. Nr. ..... z dnia ..... roku".

Wydawnictwa, zaopatrzone tą klauzulą, mają charakter podręczników oficjalnych, obowiązujących w tych jednostkach policyjnych, jakie klkauzula wymienia.

Podręczniki, zatwierdzone do użytku szkół policyjnych, stanowią zasadniczą podstawę wymagań i programów egzaminacyjnych.

2. „Zalecone do użytku (szkół policyjnych) urzędów p. p. pismem Komendy Głównej P. P. Nr. ..... z dnia ..... roku".

Wydawnictwa takie mają charakter podręczników pomocniczych i mogą być używane obok podręczników obowiązujących przy szkoleniu funkcjonarjuszów policji. Celem tej klauzuli jest zwrócenie uwagi funkcjonarjuszów policji na te wydawnictwa, jakie są szczególnie godne zalecenia dla kontynuowania fachowego i ogólnego wyszkolenia funkcjonarjuszów policji.

Z uwagi na to, iż dotychczas aprobowane przez Komendę Główną P. P. wydawnictwa nie są jeszcze zaopatrzone w jednolite klauzule aprobacyjne — co może stać się dopiero w przyszłości, przy sposobności nowych nakładów — podaję niżej do wiadomości wykaz wydawnictw urzędowych oraz tych wydawnictw, które aprobatę uzyskały.

A. Wydawnictwa urzędowe.

1. Tymczasowa instrukcja dla policji państwowej. Warszawa, 1920 r.
2. Przepisy biurowe dla Komisarjatów i Posterunków Policji Państwowej, oraz wskazówki służbowe. Warszawa, 1922 r.
3. Przepisy biurowe dla Okręgowych i Powiatowych Komend Policji Państwowej. Warszawa, 1922 r.
4. Przepisy biurowe dla Urzędów i Ekspozytur Śledczych. Warszawa, 1923 r.
5. Przepisy o kontroli Urzędów Policyjnych. Warszawa, 1923 r.
6. Tymczasowa instrukcja dla funkcjonarjuszów policji państwowej w służbie granicznej. Warszawa, 1923 r.

B. Wydawnictwa zatwierdzone.

1. Tymczasowa instrukcja służbowa. Warszawa, 1924 r. T. Wolfenburg i J. Misiewicz — do użytku szkół i urzędów p. p.
2. Instrukcja 12-miesięcznego szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i w komisarjatach. — Ogłoszona w tygodniku „Na Posterunku" Nr. 27—31 z 1924 r. — do użytku p. p.
3. Służba śledcza i taktyka kryminalna — B. Łukomski. Lwów, 1923 r. — do użytku szkół wyższych funkcjonarjuszów p. p.
4. Służba śledcza — M. Sonnenberg i L. Kurnatowski. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół niższych funkcjonarjuszów p. p.
5. Podręcznik dla służby daktyloskopinjenj — W. Ludwikowski. Warszawa, 1920 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.
6. Kodeks Karny, obowiązujący na ziemiach b. zaboru rosyjskiego — Dr. Rappaport i Dr. Mogilnicki. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.
7. Ustawa Postępowania Karnego, obowiązującego na ziemiach b. zaboru rosyjskiego — Dr. Rappaport i Dr. Mogilnicki. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.
8. Prawo karne materjalne dla ziem b. Król. Kongresowego — T. Godecki. Warszawa, 1924 r. — do użytku szkół policyjnych.

9. Austrjacka Ustawa Karna, obowiązująca w Małopolsce — J. Przeworski. Warszawa, 1925 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

10. O postępowaniu karnem, obowiązującem na ziemiach Rzeczypospolitej, należących przedtem do b. zaboru austrjackiego — K. Angerman. Warszawa, 1925 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

11. Kodeks Karny (niemiecki) — Kałużniacki i Dr. Leżański. Warszawa—Toruń, 1924 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

12. Postępowanie karne (niemieckie) — Kałużniacki i Dr. Leżański. Poznań, 1924 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

13. Zarys nauki o Państwie i najważniejszych ustaw prawa administracyjnego — W. Sobolewski. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

14. Zbiór najważniejszych ustaw i rozporządzeń administracyjnych — Dr. S. Czaputowicz. Warszawa, 1923 r. — do użytku urzędów p. p.

15. Szkic wykładów higjeny, medycyny sądowej i ratownictwa — Dr. M. Offmański. Warszawa, 1924 r. — do użytku szkół policyjnych.

16. Regulamin piechoty. Część I. Musztra. Wyd. Min. S. Wojsk. Warszawa, 1921 r.— do użytku szkół i oddziałów p. p.

17. Regulamin kawalerji. Wyd. Min. S. Wojsk. Warszawa, 1922 r. — do użytku szkół i oddziałów p. p.

18. Instrukcja walki na bagnety — Wyd. Min. S. Wojsk. Warszawa, 1921 r. — do użytku szkół i oddziałów p. p.

19. Nauka o broni. Współczesne karabiny piechoty — Z. Hartleb. Warszawa, 1920 — do użytku szkół i oddziałów p. p.

C. Wydawnictwa zalecone.

1. Medycyna kryminalna — Dr. Wachholz i Dr. J. Olbrycht. Warszawa, 1924 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

2. Zachowanie się organów śledczych względem dowodów rzeczowych — Dr. J. Olbrycht — do użytku szkół i urzędów p. p.

3. Psy policyjne. Podręcznik instrukcyjny — W. Ludwikowski. Warszawa, 1920 — do użytku szkół i urzędów p. p.

4. Jak używać psy policyjne — A. Grimm. Warszawa, 1922 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

5. Żargon mowy przestępców „Blatna muzyka" — W. Ludwikowski i H. Walczak. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

6. Podręcznik prawa administracyjnego. Część ogólna — M. Waśkowski. Warszawa, 1922 r. — do użytku urzędów p. p.

7. Podręcznik prawa administracyjnego. Część szczegółowa. Policja bezpieczeństwa — M. Waśkowski. Warszawa, 1922 r. — do użytku urzędów p. p.

8. Wskazówki w sprawach dochodzeń karno-śledczych dla policji b. zaboru rosyjskiego — S. Czerwiński — do użytku urzędów p. p. na ziemiach b. zaboru rosyjskiego.

9. Narzędzia miernicze w obrocie publicznym — L. Szczawiński. Poznań, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p. na ziemiach b. zaboru niemieckiego.

10. Boks (metoda angielska) — S. Szczepkowski. Warszawa, 1923 r. — do użytku szkół i urzędów p. p.

R. 286.

XIV. Aprobata wydawnictw.

W związku z postanowieniami punktu VII rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 274 podaję poniżej do wiadomości ciąg dalszy wykazu tych wydawnictw, które uzyskały aprobatę:

A. Wydawnictwo urzędowe.

Przepisy biurowe dla komisarjatów i posterunków p. p. oraz wskazówki służbowe. Wydanie II.

B. Wydawnictwa zatwierdzone.

Instrukcja 12-miesięcznegoo szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i komisarjatach p. p. — Warszawa, 1925 r. Nakł. Höesicka. Do użytku komisarjatów i posterunków p. p. (wszystkich dzielnic).

Służba śledcza — M. Sonenberg i L. Kurnatowski. Wyd. II. Warszawa, 1925 r. — Nakł. Höesicka. Do użytku niższych funkcjonarjuszów p. p.

C. Wydawnictwa zalecone.

Zbiór przepisów administracyjnych, dotyczących organizacji policji państwowej — W. Długocki i J. Adelstein. Warszawa, 1925 r. Nakł. Höesicka. Do użytku funkcjonarjuszów p. p. oraz urzędów policyjnych.

Podręcznik dla służby administracyjnej — K. Dubiel i Dr. T. Saloni. Warszawa, 1925 r. Nakł. własny. Do użytku urzędów policyjnych.

Podręcznik dla przodowników policji — J. Misiewicz. Wyd. III. Warszawa, 1925 r. Nakł. Höesicka. Do użytku funkcjonarjuszów p. p.

Pytania i odpowiedzi według instrukcji 12-miesięcznego szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i komisarjatach — J. Wierzbówka. Łuck, 1924 r. Do użytku funkcjonarjuszów policyjnych na obszarze ziem b. zaboru rosyjskiego.

Podręcznik prawa i procedury karnej — M. Sonenberg. Wyd. V. 1923 r. Nakł. Höesicka. Do użytku szkół policyjnych na obszarze ziem b. zaboru rosyjskiego.

Kontrszpiegowska służba śledcza — J. Feduniszyn. Wyd. II (w przygotowaniu do użytku funkcjonarjuszów policji oraz szkół policyjnych).

R. 297.

III. Aprobata wydawnictw.

W związku z postanowieniami punktu VII Rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 274 oraz punktu XIV Rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 286 podaję poniżej do wiadomości ciąg dalszy wykazu tych wydawnictw, które uzyskały aprobatę:

Wydawnictwa zatwierdzone.

Zbiór ważniejszych Ustaw i Rozporządzeń Administracyjnych (ogólnych i dzielnicowych), obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej. Część I. Dr. S. Czaputowicz i T. Sikorski, Warszawa, 1925 r. — do użytku urzędów p. p. (11867/25).

Wydawnictwa zalecone.

Skorowidz Ustawodawstwa Polskiego za czas od 1.I 1918 do 30.IV 1925 r. — Roman Hausner. 1925 r. Nakł. własnym — do użytku urzędów policyjnych. (23859/25).

Służba wywiadowcza i ochrona przeciwszpiegowska—W. Stepek i K. Chodkiewicz. Wyd. I. Poznań, 1925 r. — do użytku funkcjonarjuszów p. p. oraz szkół policyjnych. (27791/25).

Zarys etiologji kryminalnej — Edward Neymark. Warszawa, 1925 r. — do użytku funkcjonarjuszów p. p. oraz szkół policyjnych. (16754/25).

Pierwsza pomoc w nieszczęśliwych wypadkach — Kazimierz Raczyński. Poznań, 1925. Nakł. autora — do użytku funkcjonarjuszów p. p. oraz szkół policyjnych. (27790/25).

Podręcznik boksu — Jan Baran. Poznań, 1925 r. — do użytku szkół policyjnych i funkcjonarjuszów p. p. (21836/25).

R. 295.

V. Regulamin musztry pieszej.

Podaję do wiadomości, iż począwszy od numeru 24 tygodnika „Na Posterunku" zaczął wychodzić pod postacią dodatkowych arkuszy książkowego formatu „Regulamin musztry dla policji pieszej".

Regulamin ten jest podręcznikiem oficjalnym i jako taki jest jedynie obowiązującym dla ćwiczeń musztry w korpusie policyjnym. Z chwilą wyjścia z druku całości regulaminu, należy usunąć wszelkie inne regulaminy musztry pieszej, będące dotąd w użyciu w podległych Panom komendach i na posterunkach policyjnych.

Omawiany regulamin nie obejmuje ćwiczeń specjalnych, np. szermierki na bagnety i szable, które są w opracowaniu i ukażą się w swoim czasie w druku, jako specjalne dodatki.

Ukończenie druku regulaminu przewidziane jest w czasie najbliższym.

Z dniem wyjścia z pod prasy ostatniego arkusza wspomnianego Regulaminu, traci moc obowiązującą zatwierdzony przezemnie w Rozkazie K. Gł. Nr. 274 p. VII litera B. poz. 16 „Regulamin piechoty" Cz. I. Musztra. Wydanie Min. S. Wojsk. Warszawa, 1921.

R. 303.

VIII. Pomoce szkolne.

Zważywszy ważność sprawy zaopatrzenia szkół policyjnych w jednolite pomoce szkolne, polecam zaopatrzyć wszystkie bez wyjątku szkoły przodowników (a więc i kompanje szkolne rezerwy policyjnej) w niżej wymienione pomoce szkolne, potrzebne do skutecznego nauczania poszczególnych przedmiotów wykładowych.

W pomoce szkolne, oznaczone gwiazdką, muszą być również zaopatrzone wszystkie szkoły posterunkowych.

WYKAZ

pomocy szkolnych potrzebnych do nauczania.

I. Przepisów służbowych.

*a) Wzory legitymacji, pozwoleń i t. p.

Wzór:

1) dowodu osobistego dla obywatela R. P.,
2) dowodu terminowego,
3) paszportu zagranicznego,
4) paszportu dyplomatycznego,
5) przepustek granicznych,
6) legitymacji poselskiej,
7) legitymacji funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych.
8) legitymacji prasowej,
9) pozwolenia na broń,
10) pozwolenia na prowadzenie handlu bronią i amunicją,
11) karty łowieckiej,
12) karty rybackiej,
13) karty filmowej,
14) pozwolenie na prawo prowadzenia pojazdu mechanicznego,
15) pozwolenia kursowania pojazdu mechanicznego,
16) międzynarodowego świadectwa drogowego,
17) karty rowerowej i numeru na rok bieżący,
18) legitymacji upoważniającej do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych (drogowych),
19) biletu jazdy w mieście (dorożkarski),
20) pozwolenia na zajmowanie się tragarstwem,
21) pozwolenia na prowadzenie handlu ulicznego,
22) świadectwa przemysłowego (patent),
23) zezwolenia na prawo czyszczenia obuwia,
24) zezwolenia na prawo sprzedaży wędlin lub mięsa,
25) zezwolenia na ustawienie budki do sprzedaży wód gazowych,
26) zezwolenia na ustawienie wagi mechanicznej do ważenia publiczności,
27) zewolenia na dokonywanie zdjęć fotograficznych i kinematograficznych,
28) zezwolenia na urządzenie witryny,
29) pozwolenia na urządzenie znaków reklamowych, godeł, szafek,
30) zezwolenia na plac pod wyładunek żwiru, piasku na brzegu rzeki,
31) legitymacji przewoźnika rzecznego.

UWAGA: Powyższy spis wzorów legitymacji i dokumentów, które musi znać każdy funkcjonarjusz policji, wyszczególnia jedynie najważniejsze dokumenty, o znaczeniu ogólnem, natomiast w szkołach muszą być uczniowie ponadto obznajomieni z wyglądem tych wszystkich dokumentów, jakie w zależności od specjalnych przepisów administracyjnych (górnicze, morskie, przemysłowe) obowiązują wyłącznie na terenie dotyczącego okręgu.

Wzory dokumentów pod Nr. 4, 6, 13 wymienione zostaną w swoim czasie PP. Komendantom Wojewódzkim dostarczone przez Komendę Główną.

*b) Wystąpienia policji.

1) zdjęcia fotograficzne, przedstawiające zatrzymanie, legitymowanie, rewizję, aresztowanie i eskortowanie oddzielnie jednej i oddzielnie większej ilości osób,

2) tablica z wyszczególnieniem znaków dowodzenia za pomocą ruchów ciała oraz świstawką. (Wedle regulaminu musztry dla policji pieszej rozdział I. B.),

3) tablice przedstawiające regulowanie ruchu kołowego za pomocą sygnałów ręcznych. (Wedle postanowień Okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 84 z 7.VIII.1925/Nr. BP. 5891/25).

*c) Polska policja w obrazach.

Fotografje wyższego i niższego funkc. p. p. umundurowanego pieszego, konnego i rzecznego w pełnem umundurowaniu służbowem 1) w lecie, 2) w zimie.

Tablica z odznakami szarż policyjnych.

*d) Tablice z odznakami szarż wojska polskiego (marynarki), Korpusu Ochrony Pogranicza, Straży Celnej, Straży Więziennej i funkcjonarjuszów kolejowych.

e) Tablica przedstawiająca ordery i odznaczenia polskie (Ordery Białego Orla, Polski Odrodzonej, Virtuti Militari. Krzyże: Walecznych i Zasługi).

f) Policja zagraniczna w obrazach.

Zdjęcia fotograficzne, przedstawiające funkcjonarjuszów policji państw ościennych i innych państw europejskich.

UWAGA: Komplety fotografji, przedstawiających policję zagraniczną, po skompletowaniu przez Komendę Główną zostaną przesłane w swoim czasie Panom Komendantom Wojewódzkim.

g) Tablica barwna, przedstawiająca flagi ważniejszych państw europejskich oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i Japonji.

*h) Tablica, przedstawiająca ostrzegawcze znaki drogowe. (Wedle wzorów z Dziennika Ustaw R. P. Nr. 86 1923 p. 668 i Nr. 61 1924 p. 611).

*i) Tablica miar metrycznych (w opracowaniu J. Sasinowicza). Wydanie Rutskiego w Wilnie. Skład Główny w Wileńskiej Pomocy Szkolnej. Biskupia 12.

Wzory cech urzędowych i egzemplarze fałszywych odważników i wag.

*j) Komplet formularzy i druków kancelaryjnych według Przepisów Biurowych 1) dla Komisarjatów i Posterunków P. P., 2) dla Urzędów i Ekspozytur Śledczych.

*k) Wykaz ważniejszych przestępstw i wypadków ze wskazaniem tych władz i urzędów, które winne być o nich niezwłocznie powiadomione. (Wedle okólnika Komendy Gł. Nr. 1105 wzór 3).

*l) wzorowy szkic: 1) rejonu posterunku z oznaczeniem obchodów, 2) rejonu komisarjatu z oznaczeniem obchodów oraz wyszczególnieniem najważniejszych objektów na terenie komisarjatu, jak gmachy publiczne, ogrody, miejsca postoju pojazdów i t. p.

*m) Mapa Polski z podziałem na województwa i powiaty.

*n) Mapa (dotyczącego) Województwa z oznaczeniem komend powiatowych, ekspozytur śledczych, komisarjatów i posterunków.

*o) Conajmniej 4 kompletne garnitury kajdanków.

II. Służby Śledczej.

Do nauczania służby śledczej powinny się znajdować przy szkołach przodowników małe gabinety kryminalistyczne, zawierające najważniejsze przybory, służące do praktycznego nauczania. W szczególności w gabinatach tych powinny się znajdować:

1) Mapa sztabowa o możliwie dużej skali (1 : 25,000), umożliwiająca zapoznanie się uczniów ze znakami topograficznymi (ścieżki, drogi, szosy, rzeki, groble, moczary, lasy, leśniczówki, domy, kościoły, cegielnie, kaplice, krzyże przydrożne, koleje i t. d.).

*2) Wzorowy plan miejsca zbrodni: a) pod gołem niebem, b) pod dachem.

3) Odlewy śladów stóp wykonane w gipsie, stearynie, wosku, kleju, siarce.

4) Tablice uwidaczniające rozprysk ciał płynnych (krwi). Wedle Dr. J. Olbrychta „Zachowanie się organów śledczych względem dowodów rzeczowych".

*5) Zbiór narzędzi złodziejskich, służących do włamania (wytrychy, raki, łomy, nożyce, świdry i t. p.).

6) Okazy uwidaczniające sposób prawidłowego opakowania dowodów rzeczowych (siekiera, nóż i t. p.) w celu przesyłki pocztą.

7) Okazy uwidaczniające sposoby zabezpieczenia włosów i linji papilarnych.

8) Okazy uwidaczniające sposób zabezpieczenia spalonych papierów.

9) Tablice do nauki portretu pamięciowego.

10) Wzór prawidłowego zdjęcia fotograficznego przestępcy.

11) Wzór karty z albumu fotograficznego.

12) Powiększenie fotograficzne odcisków palców (4 typy zasadnicze).

13) Karty daktyloskopijne (dla mężczyzn, kobiet).

14) Komplet przyborów daktyloskopijnych (płytka, pasta, wałek, benzyna, folja, proszek cynkowy i grafitowy, pędzelek).

15) Fotografje przedstawiające rasy psów policyjnych i zdjęcia z tresury, a w szczególności z osadzenia na ślad, aż do wykrycia przedmiotu wzgl. przestępcy.

16) Fotografje przedstawiające użycie gołębi pocztowych.

17) Tablice statystyczne przestępczości dotyczącego Okręgu.

UWAGA: Wzory okazów pod numerami 9, 10, 12 i 15 w jednolitem wykonaniu będą przesłane wszystkim Panom Komendantom Wojewódzkim przez Komendę Główną.

III. Ratownictwa.

1) Tablice przedstawiające układ ciała ludzkiego oraz sposoby ratowania.

2) Podręczna apteczka policyjna.

UWAGA: Pomoce szkolne, o których mowa w części I punkt b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n; w części II p. 1, 2, 4, 9, 12, 15, 16, 17 oraz części III p. 1, powinny być stale dostępne dla uczniów, co da się uskutecznić przez podklejenie, względnie oprawienie w ramki dotyczących rycin, wzorów i fotografji i zawieszenie tychże w sali wykładowej, a w braku miejsca w klasie na ścianach kurytarzy szkolnych.

R. 304.

XII. Aprobata wydawnictw.

W związku z postanowieniami p. VII rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 274 zostają zalecone wydawnictwa:

Przepisy porządkowe na drogach publicznych. Układu inżyniera St. Siły-Nowickiego, nakład Cholewińskich, Lublin, 1925 — do użytku funkcjonarjuszów p. p. (33552/25).

Służba śledcza. W. Stepek i Z. Hoffman — Krystańczyk, wydanie II — Poznań, 1925. Nakładem autorów — do użytku wykładowców w szkołach policyjnych oraz funkcjonarjuszów służby śledczej p. p. (11808/25).

R. 319.

III. Akceptacja wydawnictw. W związku z postanowieniami p. VII Rozkazu K. Gł. Policji Państwowej Nr. 274.

I. a) Zostają zatwierdzone następujące wydawnictwa:

1. „Polska Współczesna". — Pawłowski St., Bystroń J., Peretjatkowicz A., wydanie II, Książnica Atlas. Lwów—Warszawa, 1924, do użytku szkolnego wyższych funkcjonarjuszów p. p.

2. „Historja Polski". — Smoleński Władysław, wydanie III. Nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa — do użytku szkół niższych funkcjonarjuszów p. p.

b) Zostają zalecone następujące wydawnictwa:

1. „Czynności policji w zakresie ścigania przestępstw na obszarze b. Królestwa Kongresowego, obwodu Białostockiego, Wileńszczyzny i Ziem Wschodnich" — Zygmunt Syski (w druku) do użytku funkcjonarjuszów p. p., oraz szkół policyjnych. (Nr. 4652/26).

UWAGA: Ukazały się w druku następujące wydawnictwa:

1. „Kontrszpiegowska służba śledcza" — J. Feduniszyn. Nakładem S. Köhlera spadkobierców. Lwów, Batorego 28 (cena 2.50), zalecona rozkazem Komendy Głównej Nr. 286 p. XIV.

2. „Instrukcja dwunastomiesięcznego szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i w komisarjatach". — Nakład F. Höesicka, Warszawa, Senatorska 22 (cena 3 złote), zatwierdzona rozkazem Komendy Głównej Nr. 274 p. VII B.

II. Odmowa akceptacji wydawnictw:

Ukazały się w druku następujące wydawnictwa, które nie uzyskały aprobaty w myśl postanowień rozkazu K. Gł. P. P. Nr. 274 p. VII i nie mogą być używane przez urzędy i jednostki policyjne.

1. „Instrukcja i tabela programowa dwunastomiesięcznego szkolenia posterunkowych policji na posterunkach i w komisarjatach". Druk Kasy Samopomocy N. F. P. P. XVI Okr. Wilno.

2. Opisanie konia oraz wiadomości o nakładaniu kajdan złoczyńcom". Wydanie II. Wilno, 1923. Nakład Okręgowej Szkoły Policji Państwowej w Wilnie.

3. „Kalendarzyk policji państwowej na rok 1926". Juljan Bieńkowski. Winniki. Drukiem J. Friedmana. Lwów, 1926.

4. „Ugrupowania polityczne i ruch zawodowy w Polsce". W. Z. Stecki. Wilno. Drukarnia Państwowa, 1926.

O. 1278 z d. 8/XII 1925 r.

Dziełko A. Bełcikowskiej p. t. „Stronnictwa Polityczne w Polsce". W tych dniach ukazało się w druku popularne dziełko Alicji Bełcikowskiej p. t. Stronnictwa Polityczne w Polsce. Ponieważ praca ta może przynieść wiele pożytku funkcjonarjuszom policji, Komenda Główna poczyniła starania o uzyskanie zniżki ceny wyżej wymienionego wydawnictwa na 25 gr. za egz., co umożliwi ogółowi funkcjonarjuszów policyjnych zapoznanie się z niem.

Na zamówienie zatem Komendy Głównej Wydział Prasowy Min. Spraw Wewn. prześle Panu w najbliższym czasie ..... egz. dziełka A. Belcikowskiej, należność za które (po 25 gr. za egz.) zechce Pan niezwłocznie nadesłać do Wydziału II K. G. P. P.

O. 1407 z d. 30/XI 1926 r.

Pismo kwartalne „Biuletyn Polityczny". Od maja b. r. wychodzi w Warszawie pismo kwartalne „Biuletyn Polityczny", wydawane przez p. Alicję Bełcikowską (Warszawa, ul. Próżna 14 m. 3). Pismo to, poświęcone działalności stronnictw i związków politycznych w Polsce, polecam jako pożyteczne źródło informacyjne, potrzebne przy urzędowaniu i czuwaniu nad bezpieczeństwem publicznem dla wyższych funkcjonarjuszów p. p., w szczególności kierowników większych jednostek policyjnych. Pp. Komendanci Wojewódzcy mają na specjalnych odprawach pouczać podległych im komendantów powiatowych o najważniejszych zjawiskach życia politycznego ze szczególnem uwzględnieniem stosunków lokalnych. Komendanci powiatowi ze swej strony mają o tem pouczać podległych sobie komendantów posterunków i równorzędnych.

Pierwszy numer „Biuletyn Polityczny", objętości 323 stron druku, ukazał się w maju r. b. i kosztuje 7 zł. 50 gr. Nr. 2—3 (podwójny) ukaże się w styczniu 1927 r. w cenie 9 zł. 50 gr.

Komendanci Wojewódzcy otrzymują egzemplarz „Biuletyn Polityczny" z Komendy Głównej P. P.

Redakcja „Biuletyn Polityczny" po porozumieniu z Komendą Główną P. P. udzieli funkcjonarjuszom p. p. 30% rabatu od ceny normalnej, ci funkcjonarjusze p. p., którzy zechcą zaprenumerować dla siebie „Biuletyn Polityczny" mogą z tego rabatu korzystać, jeżeli złożą deklaracje Pp. Komendantom Wojewódzkim, którzy deklaracje te prześlą do Komendy Głównej wraz z otrzymaną od prenumeratora należnością za pierwszy oraz drugi-trzeci numer do dnia 5 stycznia 1927 r. W myśl wyżej powiedzianego zniżona cena pierwszego numeru dla funkcjonarjuszów p. p. wynosi 5 zł. 25 gr., zaś drugiego-trzeciego 6 zł. 65 gr. O terminie ukazania się i cenie następnych Nr. Nr. Pp. Komendanci Wojewódzcy będą każdorazowo zawiadomieni.

O. 1383 z d. 18/IX 1926 r.

Ruch sportowy — rozwój. Z dniem 1 września b. r. zaczął wychodzić w Warszawie pod redakcją p. K. Kierzkowskiego miesięcznik p. t. „Przegląd strzelecki i łuczniczy".

Redakcja i administracja mieści się przy ul. Aleje Jerozolimskie Nr. 27.

Cena pojedynczego numeru 80 gr.

Miesięcznik ten ma być organem ludzi zamiłowanych w sporcie strzeleckim i łuczniczym i ujmować ma sprawy związane z strzelectwem, łucznictwem i pokrewne, wyłącznie z punktu widzenia fachowego.

Na powyższe wydawnictwo zwracam więc uwagę Pp. Komendantów Wojewódzkich P. P. w celu intensywniejszego zainteresowania rozwoju sportów podległych Panu funkcjonarjuszów.

O. 1473 z d. 21/IV 1927 r.

„Wywiad"—dwutygodnik policyjno-informacyjny. Administracja mającego się ukazać dwutygodnika „Wywiad" rozesłała do poszczególnych urzędów p. p. prospekt, proponując prenumeratę na specjalnie udogodnionych dla policji warunkach.

Ponieważ, jak wynika z prospektu, dwutygodnik „Wywiad" ma omawiać te same kwestje, któremi zajmuje się tygodnik policyjny „Na Posterunku" i że trudno przypuszczać, aby ujęcie w nim zagadnień fachowo-policyjnych i podawanie oraz komentowanie wiadomości urzędowych mogło być postawione w sposób równie korzystny i odpowiedni dla funkcjonarjuszów policji, jak w tygodniku „Na Posterunku", nie należy popierać tego wydawnictwa wśród funkcjonarjuszów policji, a przeciwnie należy wyjaśnić im wartość jego w porównaniu z wartością „Na Posterunku".

Jednocześnie zabraniam udzielania przez urzędy i organa policyjne wspomnianemu wydawnictwu jakichkolwiek informacji, dotyczących organizacji, działalności i życia wewnętrznego policji.

R. 100.

I. Ilość godzin i norma wynagrodzenia w szkołach policyjnych. Uchylając dotychczasowe przepisy o wynagrodzeniu wykładowców ustala się ilość godzin i wysokość wynagrodzenia za wykłady w szkołach policyjnych jak następuje:

1) komendanci szkoły głównej i szkół okręgowych obowiązani są do 5-ciu godzin wykładów tygodniowo;

2) komendanci klas obowiązani są do 10-ciu godzin wykładów tygodniowo;

3) przydzieleni do szkoły wyżsi funkcjonarjusze policji w charakterze stałych wykładowców obowiązani są do 18-tu godzin wykładów tygodniowo;

6) szczególne względy służbowe, wymagające indywidualnej zmiany mogą być przedmiotem wniosków komendantów okręgowych;

7) przepisy tej instrukcji wchodzą w życie z chwilą ogłoszenia w niniejszem rozkazie. Wypłata wynagrodzenia wedle norm, zawartych w powyższej instrukcji, zalicza się od dnia 1 stycznia 1921 roku

R. 139.

VII. Ilość godzin i norma wynagrodzenia w szkołach policyjnych. Zmieniając punkt 4 i 5 ustępu I rozkazu K. Gł. z dnia 5 lutego 1921 r. Nr. 109, ustalam przepisy powyższych punktów w brzmieniu następującem:

Punkt 4. Za godziny wykładu ponad normy przepisane, pobierają komendanci szkół, komendanci klas oraz przydzieleni wyżsi funkcjonarjusze, jak również delegowani wykładowcy z policji wynagrodzenie dodatkowe.

R. 152.

V. Godziny wykładowe w szkołach policyjnych. Zgodnie z uchwałą konferencji budżetowej i koniecznością najdalej idącej oszczędności przypominam rozkaz Nr. 100 p. I i) wyjaśniam:

Komendanci Szkoły Głównej i Okręgowej są obowiązani do 5 godzin wykładów tygodniowo.

Komendanci klas — do 10 godzin tygodniowo; o ile w jednym gmachu mieści się tylko jedna klasa, to komendant szkoły jest jednocześnie i komendantem klasy i obowiązany do 10 godzin wykładowych.

Inni wyżsi funkcjonarjusze policji przydzieleni do szkoły obowiązani są do 18 godzin wykładowych. Poza podaną ilością godzin należy się dodatkowe wynagrodzenie, przewidziane rozkazem Nr. 100 i Nr. 139 tylko wtedy, jeżeli przepisaną ilość godzin wykładowych prowadzą sami i o ile nie przekraczają 6 godzin tygodniowo.

O ile wykład prowadzi instruktor-funkcjonarjusz niższy, a wyższy funkcjonarjusz jest tylko obecny, dodatkowe wynagrodzenie się nie należy. Wyższy funkcjonarjusz policji lub urzędnik delegowany do szkoły o ile wykłada w godzinach biurowych wynagrodzenia nie otrzymuje, natomiast wynagrodzenie otrzymuje za wykłady poza godzinami biurowemi. Wykłady urzędników w godzinach biurowych mogą mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach i to w żadnym wypadku nie więcej niż 1 godz. wykładową.

Wykład języka polskiego, arytmetyki, historji, geografji również należy powierzyć wyższym funkcjonarjuszom p. p.

R. 174.

V. Wynagrodzenie wykładowców szkół policyjnych. Jednocześnie w wyjaśnieniu punktu V rozkazu 152 podaję do wiadomości, że nie należy się dodatkowe wynagrodzenie zarówno komendantom szkół i kompanji, jak również funkcjonarjuszom przydzielonym na stałe do szkoły za godziny zastępcze (za nieobecnych wykładowców) oraz egzaminacyjne.

W ten sposób, zgodnie z omawianym punktem V rozkazu 152, za płatne uważać należy te godziny programowe (a więc z wyłączeniem zastępczych i egzaminacyjnych), które przypadają poza ilością godzin, do której obowiązany jest dany funkcjonarjusz z racji swego stałego przydziału do szkoły (z ograniczeniem tej ilości płatnych godzin— do 6 tygodniowo.

Powyższe zasady obowiązują od daty niniejszego rozkazu.

O. 1272 z d. 26/VIII 1926 r.

W sprawie wynagrodzenia wykładowców w szkołach policyjnych. Ministerstwo Skarbu pismem L. 2987/DB./2 z dnia 18 sierpnia 1926 r. określiło normy wynagrodzenia wykładowców według następującej skali w złotych za godzinę wykładu:

a) dla wykładowców z poza policji . . . . . zł. 6.—
b) „ „ z pośród policji w godz. pozaurzędowych . „ 4.—
c) „ „ z pośród policji w godz. urzędowych . . . „ 2.—.

Normy te zobowiązują od dnia 1 września r. b.

R. 333.

VII. Podatek dochodowy od wynagrodzeń za wykłady w szkołach policyjnych. Podatek dochodowy od wynagrodzeń wykładowców szkół policyjnych, będących jednocześnie funkcjonarjuszami państwowymi, należy potrącać zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 18 marca 1925 r. o państwowym podatku dochód (Dz. Ust. R. P. Nr. 58/1925 r. poz. 411), uważając to wynagrodzenie, jako dodatkowe, niestałe, zależne od funkcjonowania szkół policyjnych oraz ilości godzin wykładowych.

R. 104.

VI. Przesyłanie poborów funkcjonarjuszom, przydzielonym do szkół policyjnych. Przypominam komendantom okręgowym i powiatowym przepis par. 6 rozkazu Komendy Głównej Nr. 79 z dnia 28 września 1920 r. o przesyłaniu na czas poborów służbowych funkcjonarjuszom wysłanym na kursy szkół policyjnych.

W związku z przesyłaniem poborów służbowych wyjaśniam, że w myśl § 42 „Tymczasowych Przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez urzędy państwowe", wydanych przez Ministerstwo Skarbu w Dzienniku Urzędowym z dnia 10 lutego 1920 r. — przy przesyłkach pocztą urzędnikom należnym im poborów służbowych, koszty przesyłki ponosi Państwo.

Nie należy więc odciągać funkcjonarjuszom kosztów przesyłki.

Przy przesyłce poborów służbowych należy zawsze na odcinku przekazowym wymienić imię i nazwisko funkcjonarjusza, dla którego dana kwota jest przeznaczona, oraz numer odnośnego aktu urzędowego, na mocy którego nastąpiła przesyłka.

O. 755 z d. 10/VII 1923 r.

Urlopy na czas ferji personelu szkół.

Postanowienia z Przepisów o wyszkoleniu policji na str. 14 w związku z urlopami personelu szkół na czas ferji znoszę, jako niezgodne z ustawą o państwowej służbie cywilnej.

Wyżsi i niżsi funkcjonarjusze personelu szkół wykorzystują urlop w czasie ferji, zgodnie z przepisami wspomnianej ustawy i odnośnych przepisów Komendanta Głównego, a jedynie na zbywający czas ferji winni być przydzielani do pełnienia służby egzekutywnej.

O. 661 z d. 17/V 1923 r.

Wyekwipowanie funkc. niższych, wysłanych do Gł. Szkoły.

Kompletne wyekwipowanie funkcjonarjuszów niższych, wysłanych do Gł. Szkoły Pol. w związku z okólnikiem Nr. 658, winno składać się:

1. Z kompletnego umundurowania czystego, do występowania na uroczystościach.

2. Z kompletnego umundurowania codziennego do ćwiczeń.

Ponadto każdy z delegowanych funkcjonarjuszów winien być uzbrojony w przepisową broń boczną.

Z uwagi na wyekwipowanie winni delegowani do szkoły funkcjonarjusze posiadać w szczególności:

1) przynajmniej 3 pary bielizny do zmiany,
2) 1 koc,
3) nóż, widelec i łyżkę,
4) najprostsze przybory toaletowe, szczotkę do obuwia i do ubrania,
5) większą walizkę lub ręczny kuferek podróżny.

W zastosowaniu się do niniejszego okólnika wydadzą Pp. Komendanci Okręgowi potrzebne zarządzenia Komendantom powiatowym, a o wykonaniu poleconego wyekwipowania zamelduje mi p. Komendant Gł. Szkoły Pol. bezzwłocznie po zgłoszeniu się delegowanych funkcjonarjuszów na kurs wrześniowy.

R. 274.

II. Strzelnica Polskiego Tow. Łowieckiego.

Podaję do wiadomości, iż na skutek wystąpienia Komendy Głównej Policji Państwowej, Komisja Strzelnicowa przy Polskiem Towarzystwie Łowieckiem w Warszawie, wyraziła swą zgodę na korzystanie przez wyższych funkcjonarjuszów policji ze strzelnicy Towarzystwa (Warszawa, Nowy Świat 35), przyczem obniżona została opłata, a mianowicie:

1) za 10 strzałów i tarczę 1 złoty;
2) zwolniono całkowicie z opłaty wejściowego zgłaszających się wyższych funkcjonarjuszów policji.

Dla korzystania ze strzelnicy zostały wyznaczone godziny: a) dla grup od 10 rano do 12 w południe, b) dla osób pojedynczych przez cały dzień.

O. 1358 z d. 1/VII 1926 r.

Strzelanie wyd. 364/p IX

Korzystanie ze strzelnic wojskowych przez funkcjonarjuszów p. p.

Przesyłam poniższy odpis pisma Min. Spr. Wojsk. z dnia 25.VI b. r. Nr. 3365/Reg. w sprawie korzystania przez funkcjonarjuszów p. p. ze strzelnic wojskowych do użytku służbowego i zastosowania się do podanych warunków.

Jednocześnie zaznaczam, że wszelkie uszkodzenia urządzeń strzelnicy, obwałowań, budynków i t. d. dokonane w czasie strzelań przez p. p. winny być stwierdzone protokularnie przez administrację strzelnicy oraz funkcjonarjusza p. p., kierującego strzelaniem.

MINISTERSTWO SPR. WOJSK.
SZTAB GENERALNY.

Odpis.
Warszawa, dnia 25 czerwca 1926 r.

ODDZIAŁ III.
L. 3365/Reg.

STRZELNICE
DLA POLICJI PAŃSTWOWEJ.

W celu ułatwienia funkcjonarjuszom policji państwowej pracy nad wyszkoleniem strzeleckiem, zezwalam organom policji państwowej na korzystanie ze strzelnic wojskowych.

Udzielanie strzelnic następuje na następujących warunkach:

1. Użytkowanie strzelnic wojskowych przez funkcjonarjuszów policji państwowej w niczem nie może uszczuplić programu pracy wojska, przyczem potrzeby wojska mają bezwzględnie pierwszeństwo.

2. O przydział strzelnicy zwraca się Komenda Policji Państwowej danej miejscowości do dowódcy garnizonu, który przydziela strzelnicę, wyznaczając jednocześnie dnie i godziny strzelań.

3. W czasie bytności na strzelnicy funkcjonarjuszów policji państwowej obowiązują przepisy zachowania się na strzelnicy, określone „Instrukcją strzelecką", ponadto wszelkie lokalne przepisy odnoszące się do danej strzelnicy.

4. W czasie strzelania obecny jest na strzelnicy dozorca strzelnicy, lub podoficer, wyznaczony przez d-cę oddziału administrującego strzelnicą.

Zadaniem jego jest czuwanie w czasie strzelania przez policję państwową nad stanem strzelnicy, wydawanie i przyjmowanie tarcz i urządzeń strzelniczych.

5. Obsługi do tarcz i przyrządów dostarczają strzelające oddziały policji państwowej. W wyjątkowych wypadkach, np. bardzo małej ilości strzelających funkcjonarjuszów policji i t. p., obsługę mogą przydzielić dowódcy garnizonów z podwładnych sobie oddziałów.

6. Oddziały policji państwowej używają z reguły własnych tarcz i urządzeń strzelniczych.

O ile ich nie posiadają, lub też o ile urządzenia strzelnicy nie pozwalają na używanie innych urządzeń, niż już wmontowanych na niej, wówczas d-ca garnizonu ustala wysokość odszkodowania, opłacanego przez policję za każdorazowe użycie sprzętu.

7. Wszelkie uszkodzenia urządzeń strzelnicy, obwałowań, budynków i t. d., dokonane w czasie strzelań przez policję państwową i stwierdzone w jej obecności przez administrację strzelnicy, muszą być usuwane na koszt Min. Spraw Wewnętrznych.

8. Najwyższą instancją rozstrzygającą w razie jakichkolwiek wątpliwości czy nieporozumień jest d-ca odnośnego O. K.

II Wiceminister Spraw Wojskowych (—) *Burhardt-Bukacki*, generał brygady.

R. 338.

VI. Policyjne kluby sportowe i organizowanie zawodów.

Doceniając w całej pełni wielkie znaczenie sportowego wyrobienia funkcjonarjuszów p. p., a mając zamiar w następnym roku urządzić zawody sportowe policji państwowej na większą jeszcze skalę, polecam Pp. Kom. Woj. w energiczny sposób zająć się krzewieniem zamiłowania do uprawiania sportu przez podległych Panu funkcjonarjuszów. Panowie Komendanci Wojewódzcy winni dążyć do zakładania policyjnych klubów sportowych powiatowych, z których powstałyby z czasem wojewódzkie sportowe drużyny reprezentacyjne.

Panowie Komendanci Wojewódzcy winni dążyć do urządzania wojewódzkich zawodów sportowych i w ten sposób przygotować najlepszych współzawodników na następne ogólno-policyjne zawody w Warszawie, w których możnaby wykazać prawdziwą sprawność sportową przed społeczeństwem i prasą, która i pierwszym zawodom poświęciła wiele zainteresowania, miejsca i przychylności. Wytyczne dalszej intensywnej pracy na niwie sportowej wydam w osobnym okólniku.

O. 1323 z d. 11/III 1925 r.

Kółka strzeleckie — organizowanie.

W odpowiedzi na napływające zapytania ze strony Pp. Komendantów Wojewódzkich w sprawie tworzenia kółek strzeleckich przez funkcjonarjuszów policji wyjaśniam, co następuje:

Nauka strzelania, stanowiąca jeden z ważnych czynników wyszkolenia policjanta, musi być przedmiotem stałej troski każdego z komendantów poszczególnych oddziałów policji. Przeprowadzanie ćwiczeń strzeleckich i strzelanie ostrymi nabojami musi się odbywać stale w ramach przez Główną Komendę zakreślonych pod ścisłą kontrolą, dotyczących zwierzchników.

Przystąpienie do zorganizowania z urzędu strzelania konkursowego nie jest narazie możliwe z powodu niewystarczającej liczby nabojów, jaką obecnie można na ten cel przeznaczyć. W przyszłości przewidziane jest urządzenie stałych konkursów strzeleckich, przyczem za osiągnięcie najlepszych wyników w strzelaniu będą przyznawane odznaczenia w formie żetonów.

Obecnie do czasu wprowadzenia tego rodzaju ćwiczeń strzeleckich, zezwalam na urządzanie kółek strzeleckich w poszczególnych miejscowościach na tych samych zasadach, na jakich opiera się tworzenie innych zespołów sportowych z pośród funkcjonarjuszów policji np. drużyn footbalowych, wioślarskich i t. p. Zaznaczam atoli, że werbowanie członków tego rodzaju kółek sportowych odbywać się może — z wykluczeniem przymusu pod jakąkolwiek postacią — jedynie w formie rzeczywiście dobrowolnych zgłoszeń i nie może pociągać za sobą nadmiernych świadczeń finansowych ze strony członków kółek. Tworzenie kółek strzeleckich ma na celu podniesienie sprawności strzeleckiej poszczególnych członków przez szerzenie zamiłowania do sztuki strzeleckiej i broni palnej. Ćwiczenia strzeleckie powinny się odbywać tam, gdzie na to miejscowe warunki pozwalają — w istniejących strzelnicach rządowych, miejskich lub prywatnych, po uprzedniem uzyskaniu zezwolenia ze strony władzy, względnie właściciela, który dysponuje strzelnicą. Bronią dopuszczalną do ćwiczeń w kółkach jest krótka i długa broń palna, bez różnicy, czy stanowi ona własność prywatną, czy też rządową. Nie wolno natomiast pod żadnym pozorem używać ćwiczeń w kółkach, będących własnością rządową.

Konkursy urządzane w kółkach strzeleckich powinny się odbywać na zasadzie zawodów amatorskich, to znaczy, że nagrody nie mogą być wypłacane w pieniądzach; ustanawianie i udzielanie nagród może się odbywać jedynie pod postacią dyplomów, żetonów, względnie przedmiotów pamiątkowych (opatrzonych ewentualnie odpowiednim napisem) jak: pistolet, zegarek, portfel, papierośnica i t. p.

Raporty o zezwolenie na otwieranie kółek strzeleckich należy kierować drogą służbową do Komendy Głównej P. P.

O. 1267 z d. 10/XI 1925 r.

Sprawozdanie o ruchu współdzielczym, kulturalnym i sportowym.

W związku z rozwojem życia kulturalno-oświatowego, współdzielczego i sportowego wśród funkcjonarjuszów policji — w celu ujednostajnienia pod względem formalnym — polecam Panom Komendantom przedkładać mi w odstępach półrocznych, t .j. w końcu czerwca i grudnia każdego roku krótkie sprawozdanie ruchu tego rodzaju.

Do pierwszego sprawozdania, które nadesłać należy do dnia 15 stycznia 1926 r. zechcą Panowie Komendanci dołączyć statuty, względnie regulaminy w mowie będących instytucji.

Przepisy budżetowe.

R. 124.

Nieprzekraczalne paragrafy i pozycje budżetowe.

Budżet Rozchodowy policji państwowej dzieli się na paragrafy i pozycje. Kredyty na poszczególne §§ i pozycje nie mogą podlegać przeniesieniu. Oszczędności powstałe na jednej pozycji budżetowej nie mogą być użyte na zaspokojenie wydatków z innej pozycji tegoż budżetu. Decyzji w sprawie przeniesień nie mają prawa wydawać nietylko władze asygnujące, ale także władze dysponujące i władza centralna, którą jest Komendant Główny Policji. W wypadkach szczególnie ważnych, usprawiedliwiających konieczność przeniesienia, decyzję co do niego wydaje Ministerstwo Skarbu na wniosek właściwej władzy dysponującej przedstawiony za pośrednictwem Komendanta Głównego. Książkowość budżetowa i wydawanie asygnacji budżetowych prowadzone są na podstawie dokumentów wydatkowych (rachunków, kwitów, list płac i t. p.). Jak powinien być sporządzony dokument wydatkowy określa instrukcja gospodarcza Nr. 1 i Nr. 17 K. G. P. P.

Książkowość budżetowa.

Oprócz prowadzenia, podanych w „Tymczasowych Przepisach o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe", książek budżetowych zasadniczych, któremi są: Dziennik Przychodu, Dziennik Rozchodu, Księga Główna, Księga Depozytów, Książka Zaliczek, Książka Kasowa dla osób, otrzymujących zaliczenie oraz kontrola wydanych asygnacji, urzędy policyjne w stosunku do każdego rodzaju wydatku i każdej czynności gospodarczej, obowiązane są prowadzić książki pomocnicze.

Listy płac ustala przejęty w policji państwowej blankiet oraz broszura instrukcyjna N. I. K. P.

Sposób potrąceń z poborów określają §§ 48—50 „Tymczasowych Przepisów o sposobie dokonywania wydatków".

Wypłatę poborów służbowych urzędnikom, pełniącym służbę wojskową określają przepisy, podane do wiadomości w Dz. Ust. R. P. Nr. 59/1920, Nr. 87/1920 i Nr. 57/1920.

Wypłaty za pośrednictwem poczty reguluje § 51 „Tym. P. o dok. wyd.". Wypłat na posterunkach należy dokonywać bądź za pośrednictwem poczty, bądź urzędów gminnych, bądź w ostateczności przez delegowanego dla wypłat urzędnika.

Książka poborów. Książkę poborów winien posiadać każdy funkcjonarjusz i urzędnik p. p. Wzór tej książki ustala broszura K. Gł. P. P., podająca do wiadomości „Tym. Przepisy o dok. wyd.".

Opłaty do Kas Chorych. Opłat do Kas Chorych zasadniczo w policji państwowej uiszczać niema potrzeby, gdyż policjanci i ich rodziny korzystają z pomocy lekarskiej Ministerstwa Zdrowia.

Komorne za lokale. Lokale dostarczane przez samorząd. Ustawa o policji (art. 3) zobowiązuje samorządy miejskie i gminy do dostarczenia lokali na urzędy policyjne za opłatą. Sposób i wysokości opłat nie są ustalone. W praktyce ocena dostarczonych lokali odbywa się przez komisję, złożoną z przedstawiciela policji i samorządu pod przewodnictwem przedstawiciela administracji, poczem policja opłaca należny czynsz jednostce samorządowej.

Lokale najmowane z wolnej ręki. Lokale najmowane z wolnej ręki policja opłaca zgodnie z ogólnemi przepisami prawnemi o najmie. Uwagę specjalną należy zwrócić na ustawy z dnia 28 czerwca 1919 r. (Dz. Ustaw Nr. 52 z 1919 r.) i z dnia 12.I.1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 4. 1921 r.) o „ochronie lokatorów".

Wykaz lokali. Książka opłat komornego. Każdy urząd p. p., posiadający w Kasie skarbowej kredyty na komorne za lokale i dokonywujący opłat czynszu, winien prowadzić: 1) „Wykaz" lokali zajmowanych przez (nazwa urzędu) p. p. (Wzór Nr. 10, w broszurze K. Gł., podającej do wiadomości „Tym. Przep. o dok. wyd.". 2) „Książkę opłat komornego" (Wzór Nr. 11 tamże).

Opał, światło i utrzymanie porządku. Urzędy, położone w miastach większych, winny w okresie letnim, za pośrednictwem swoich Komend Okręgowych, przygotować zapasy węgla na zimę. Urzędy prowincjonalne winny uczynić takież zapasy drzewa.

Opał. Opał zapisuje się do książki materjałowej i magazynowej i spisuje na rozchód w miarę zużycia; obowiązują w stosunku doń wszystkie przepisy o materjałach.

Tak samo za materjał należy uznać naftę, karbid i t. p. materjały oświetleniowe.

Opalenie jadalni koszarowych. Opał, zużywany w koszarach na przygotowanie pożywienia dla skoszarowanych policjantów, może być brany z zapasów Urzędu, za wpłaceniem jednak przez skoszarowanych rzeczywistej jego wartości do Kasy skarbowej, na wznowienie kredytów Urzędu z § 3 poz. 2.

Utrzymanie porządku. Sumy na utrzymanie porządku przewidziane są ryczałtowo na każde pomieszczenie, co nie wyklucza opłacania z nich kontraktowych posługaczek, najętych dla sprzątania miesięcznie, tygodniowo lub dziennie.

Utrzymanie porządku w koszarach i remont. Utrzymanie porządku w koszarach należy do skoszarowanych i może być dokonywane z kredytów rządowych tylko czasowo, za zwrotem nakładów na wznowienie kredytu na odnośny §.

Przy drobnym remoncie nie obowiązuje prowadzenie „Wykazu robót remontowych" (Wzór Nr. 12, w broszurze K. Gł., podającej do wiadomości „Tym. Przep. o dok. wyd.").

Materjały remontowe zakupione na zapas, traktowane są jak inne materjały i zapisywane do odpowiednich ksiąg (patrz wyżej).

Narzędzia remontowe, noszą charakter inwentarza i zapisywane są do „Spisu inwentarzowego".

Siły robocze, używane dla uskutecznienia drobnego remontu, opłacone są z § 9 poz. 1, niedopuszczalne jest opłacenie ich z § 1, jeżeli Urząd nie posiada specjalnego etatu robotnika remontowego.

Zakup, konserwacja i rep. inwentarza biurowego. Wogóle pod nazwą „Inwentarz Urzędu" należy rozumieć majątek państwowy, którego posiadanie przez dany Urząd ma charakter stały, i który rozchodowany być może tylko wyjątkowo na podstawie aktu o przekazaniu, zniszczeniu, zagubieniu, sprzedaży lub śmierci (inw. żywy) majątku. Majątek państwowy przeznaczony dla rozchodowania, ma charakter „materjału".

Tak więc w Kom. Pow. inwentarzem są meble biurowe, wozy, bryczki, konie, psy policyjne, uprząż, narzędzia stajenne i t. p. W Komendzie Okręgowej jednak te same przedmioty mogą nie mieć charakteru inwentarza, o ile nie są oddane do bezpośredniego użytku. Np. meble, hurtownie zakupione przez Okrąg dla oddania ich do użytkowania — mają charakter materjału dokąd znajdują się na składzie do rozdania a charakter inwentarza zyskują dopiero w tym Urzędzie, w którym oddane są do bezpośredniego użytkowania. — Meble takie, po ich zakupieniu, winny być zapisane do księgi materjałowej (i magazynowej) Urzędu, który je nabył, następnie odstąpione Urzędowi podwładnemu i zapisane na rozchód tej księgi, nakoniec zapisane do Księgi Inwentarzowej tego Urzędu podwładnego, który je do użytkowania otrzymał.

Może być jednak przedmiot, zakupiony z celem oddania go do użytku jako inwentarz, niezwłocznie zapisany do księgi inwentarzowej Urzędu zakupującego, poczem oddanie go do użytkowania Urzędom podwładnym następuje na mocy „aktu o przekazaniu inwentarza". Ten sposób postępowania stosuje się zwłaszcza do inwentarza żywego oraz do cennego inwentarza ruchomego jak automobile, powozy, bryczki i t. p.

Księgą inwentarzową w Urzędach p. p. jest t. zw. „Spis Inwentarza"; blankiet spisu ustalony jest i dostarczony przez Komendę Główną. Odpowiednia dla danego Urzędu ilość blankietów spisu, winna być zszyta i oprawiona oraz postronicowana, przesznurowana i opieczętowana.

Do „Spisu inwentarza" zapisuje się przedmioty chronologicznie, nadając każdemu przedmiotowi inwentarza numer kolejny. Zbyteczne jest, zwłaszcza w mniejszych urzędach segregowanie przedmiotów i otwieranie w „spisie inwentarza" podobnych kont jak w księdze materjałowej. W urzędach większych, posiadających znaczne ilości inwentarza jednego typu (np. krzeseł, koni), można spis inwentarza podzielić na konta przedmiotów jednego typu, jednak dla uniknięcia zbieżnych numerów inwentarza, należy przy każdym numerze stawiać cyfrę rzymską, oznaczającą konto pod jakim inwentarz zapisano, — wtedy np. nomenklatura koń Nr. 343/II i krzesło Nr. 343/V będzie oznaczała wyraźnie w jakiem miejscu książki inwentarzowej należy szukać zapisu danego przedmiotu.

„Inwentarz", w przeciwstawieniu do „materjału" musi być zapisywany jednostkowo i niedopuszczalnem jest zapisywanie w „Spisie Inwentarza" pozycji grupowych, jak: „koni—12 sztuk"; każdy oddzielny i niepodzielny przedmiot musi być zapisany pod własnym numerem bieżącym.

Zakupu inwentarza jak i materjałów, dokonywuje się za pośrednictwem komisji Gospodarczej i Odbiorczej.

Inwentarz może być odstąpiony, przekazany, zniszczony (zużyty), sprzedany, zagubiony — inwentarz żywy może nadto paść. — Wszystkie te fakta zapisuje się do spisu inwentarza na podstawie odpowiednich aktów. Przedmiot przez zniszczenie, zużytkowanie lub odstąpienie nie traci w spisie inwentarza swego numeru, przedmiot zaś następny na miejsce zbytego otrzymany, otrzymuje numer inny kolejny. W ten sposób każdy przedmiot inwentarzowy, pod właściwym mu numerem, ma w księdze inwentarzowej swoją historję, od otrzymania aż do ubytku.

W policji państwowej decyzję co do sprzedaży mat. i inwentarza władną jest wydać tylko Komenda Okręgu a w wypadkach ważniejszych — (konie, samochody i inne przedmioty, o ile są warte ponad 100.000 mk) — w porozumieniu z Komendą Główną.

Akt o śmierci inwentarza żywego. Akt ten sporządza się podobnie jak akt o zniszczeniu, koniecznym jest udział weterynarza.

Materjały pisarskie. Konieczna jest najdalej idąca oszczędność, polegająca głównie na pisaniu na ćwiartkach i ósemkach papieru, stosownie do wielkości listu, oraz na używaniu na odpisy starych i zapisanych z jednej strony papierów lub b. cienkiej i niekosztownej bibułki maszynowej.

Zapasy materjałów pisarskich należy księgować w księdze materjałowej.

Druki. Za fundusze tej pozycji urzędy policyjne nabywać winny książki służbowe i budżetowe oraz blankiety drukowane, mogące uprościć manipulację kancelaryjną, a także pokrywać inne wydatki, konieczne dla służby, a wchodzące w zakres drukarstwa, jak np. rozkazy perjodyczne Komend Okręgowych.

a) Książki budżetowe — wykaz ich podaje niniejsza instrukcja oraz broszura, podająca do wiadomości „Tymczasowe Przepisy o dokonywaniu wydatków państwowych". — Z pośród książek tych Komenda Główna P. P. przygotowywa dla wszystkich

urzędów policyjnych: 1) Dziennik Rozchodu, 2) Księgę Główną, 3) Księgę depozytów, 4) Księgę zaliczek, 5) Książki kasowe dla osób, otrzymujących zaliczenie, 6) Kontrole asygnacji i asygnarjusz, 7) Książkę materjałową, 8) Książkę kontroli rozmów telefonicznych, 9) Stan umundurowania, 10) Książkę poborów. Pozostałe książki i blankiety urzędy policyjne (Okręgowe) nabywają we własnym zakresie, przyczem uwagę należy zwrócić na jaknajdalej idącą oszczędność, polegającą głównie na tem, aby blankietów i książek używanych w ograniczonej ilości, nie oddrukowywać lecz przygotowywać ręcznie, na maszynie do pisania, na hektografie, Roneo i t. p.

Tak np. blankiet: „Spis etatowy funkcjonarjuszów i urzędników" („Tym. Przep. o dok. wyd." wzór 8) oraz książka „Opłat komornego" (wzór 4) jako spotrzebujące zaledwie parę kart blankietu — mogą być przygotowane ręcznie — książka zaś magazynowa (niniejsza instrukcja § 2 poz. 3) może być także sporządzana ze zwykłej książki buchalteryjnej, dostępnej do nabycia w każdym sklepie mat. piśmiennych, wzoru „kasa".

b) Książki służbowe — wylicza je „Tymczasowa instrukcja biurowa" oraz „Przepisy biurowe dla komisarjatów i posterunków policji" — wszystkie te książki przygotowują Komendy Okręgowe we własnym zakresie. I tu należy stosować oszczędność, opartą na tych samych zasadach, jak wyłuszczone w ustępie poprzedzającym.

c) Blankiety drukowane pomocnicze — jak wezwania, protokuły i t. p. osiągają swój cel tylko o tyle, o ile ich użycie rzeczywiście upraszcza manipulację kancelaryjną i znakomicie skraca czas używany na wygotowanie odnośnych papierów. Przestrzegać tu należy jaknajściślej norm oszczędnościowych, przytoczonych powyżej przy omawianiu ksiąg gospodarczych.

d) Rozkazy i okólniki drukowane dopuszczalne są tylko przy konieczności nakładu ponad 500 egz. jednego tekstu — mniejsze nakłady bardziej opłaca się wykonywać na hektografie lub „Roneo".

Druki przygotowane na zapas, książki in blanko dla rozdania pomiędzy urzędy i t. p. należy traktować jak materjał.

Mapy, książki i pisma. Sumy tej pozycji, przeznaczone są na zakupienie map, książek i podręczników naukowych, niezbędnych do sprawnego wykonywania służby oraz na zaabonowanie dla tego samego celu potrzebnych pism perjodycznych.

a) Mapy — w każdym powiecie winna być mapa (nabyta lub skopjowana) powiatu z oznaczonymi na niej granicznymi posterunkami sąsiednich powiatów, i z wykazem posterunków własnych. — W okręgu mapa województwa z temi samymi szczegółami, — pozatem w miarę możności w każdym urzędzie mapa Polski w nowem wydaniu. Inne mapy są zbędne. — Mapy stanowią inwentarz.

b) Niezbędne książki fachowe — wykazu tych książek dostarcza na żądanie Wydział I K. Gł. P. P. — Oprócz nich dopuszczalne jest nabywanie, w miarę wystarczania kredytów, książek ogólno kształcących, jak Historja Polski i inne, a nawet cenniejszych utworów beletrystycznych, po jednym egzemplarzu na każdy samodzielny urząd policji państwowej, celem wypożyczania ich funkcjonarjuszom policji państwowej i podnoszenie przez to ich poziomu umysłowego.

Tak książki fachowe jak i ogólno kształcące, tworzą w danym urzędzie jego bibljoteczkę, i muszą być ujęte w katalog, do którego winny być zapisywane niezwłocznie po zakupieniu. Każdy katalog będzie dobrym, o ile podawać będzie: numer oddzielny dla każdego tomu, nazwisko autora i nazwisko dzieła.

Na rachunkach za nabyte książki należy zaznaczać o zapisaniu tych książek do katalogu, podobnie jak na rachunkach za materjały o zapisaniu ich do księgi materjałowej (instr. gosp. Nr. 1).

c) Pisma perjodyczne.

Pism abonowanych nie należy niszczyć lecz składać i następnie zszywać w roczniki — odnosi się to zwłaszcza do „Monitora", „Dziennika Ustaw", „Dziennika Rozporządzeń Min. Spr. Wewn." i „Gazety Pol. Państwowej". Roczniki (półroczniki, kwartalniki) powiększają bibljoteczkę urzędu i winny być zapisane do katalogu.

Telefony, telegramy i porto. Przepisy o korzystaniu z państwowej sieci telegraficznej, telefonicznej i pocztowej (Dz. Pr. P. P. Nr. 17 poz. 222 z 1919 r.).

Wszelkie nieporozumienia z urzędami Min. Poczt i Telegr. załatwia, w obrębie Województwa, Okręgowa Dyr. Poczt i Telegrafów (za pośrednictwem Komendy Okręgu). Nieporozumienia z Dyrekcjami — Min. Poczt i Telegrafów (za pośrednictwem Komendy Głównej).

Budowa nowych linji telefonicznych. Sprawa rozbudowania sieci telefonicznej znajduje się w kompetencji Min. Poczt i Telegrafów i załatwiać ją można w porozumieniu z urzędami tego Ministerstwa.

Przy korzystaniu z komunikacji telegraficznej i telefonicznej należy stosować wielką oszczędność przez unikanie wysyłania depesz źle skonstruowanych i przez bezwarunkowe zaniechanie rozmów prywatnych przez telefony międzymiastowe, obliczające należytość za każdą rozmowę.

Książka kontroli rozmów telefonicznych. Dla kontroli aparatów telefonów międzymiastowych służy „książka kontroli rozmów telefonicznych" („Tym. Przep. o dok. wydatków państwowych", wzór Nr. 13); książka taka winna być prowadzona w każdym urzędzie p. p., gdzie znajduje się aparat międzymiastowy. Urząd p. p., który rachunki za rozmowy międzymiastowe opłaca, winien sprawdzić je z właściwemi „książkami kontroli rozmów telefonicznych" i do opłaty za rozmowy prywatne pociągnąć bezwarunkowo osoby, które je prowadziły.

Podróże służbowe. Sprawę djet i zwrotu kosztów za podróże służbowe normuje okólnik Ministra Skarbu Nr. 72362/20 (podany w rozkazie Nr. 108) oraz Ustawa (Dz. Ustaw Nr. 74 z dnia 11 sierpnia 1920 r.). Wysokość djet dziennych dla poszczególnych stopni służbowych (Dz. Ustaw Nr. 74 z dnia 11 sierpnia 1920 r). Sprawę djet przy podróżach zagranicznych (Dz. Ustaw Nr. 74 z dnia 11 sierpnia 1920 r.).

Przesiedlenia. Przepisy o przedkładaniu rachunków kosztów podróży, djet i kosztów przesiedlenia podaje okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. OB. 2848/3 z dnia 31 stycznia 1921 r. (Rozkaz K. Gł. Nr. 107).

Budowle. Kredytów na zakup budynków, gruntu oraz na nowe budowle nie przewidziano w budżecie 1921 r. W budżetach lat następnych mogą być podobne kredyty przewidziane, o ile nastąpią ze strony Urzędów P. P. odpowiednie wnioski, poparte motywami stwierdzającymi konieczność kredytów. Procedurę postępowania przy zakupie budynków, i ich budowie i adoptacji podaje „szemat budowlany Nr. 1" i „dodatek do szematu Nr. 1" — rozesłane przez Komendę Główną w formie okólnika. Okólniki te podają zarazem sposób postępowania przy rekwizycji lokali na potrzeby policji oraz normy obowiązujące przy remoncie kapitalnym budynków prywatnych dzierżawionych przez policję.

Wyszkolenie policji. Utrzymanie uczniów w szkołach policyjnych odbywa się na ogólnych warunkach, skoszarowania.

Uzbrojenie policji. Spis broni. Broń policyjna stanowi inwentarz i stosują się do niej przepisy o inwentarzu. Broń należy zapisywać do księgi inwentarzowej, do oddzielnego jej działu p. n. „Spis broni". Normy uzbrojenia policji państwowej podaje Rozkaz Nr. 76; do czasu zaopatrzenia tych funkcjonarjuszów, których bronią służbową jest broń krótka — w rewolwery i pistolety — używają oni karabinów.

Psy policyjne. Książka karmienia. Normy żywienia dla psów podaje rozkaz Nr. 86. W Urzędach, które żywienie psów przeprowadzają winna być prowadzona „Książka karmienia psów" — analogicznie ułożona jak „książka furażowa". Żywność dla psów nabyta na zapas stanowi materjał.

Wydatki śledcze. Na wydatki śledcze, nawet o charakterze poufnym — koniecznem jest branie rachunków, — w których conajwyżej, dla ważnych względów nie może być ujawnione nazwisko i adres pobierającego, z tem, że to, w drodze poufnej, zwierzchności swojej będzie mógł podać funkcjonarjusz dokonywujący wydatku. Każdy dokument tego rodzaju musi być potwierdzony przez zwierzchnika Urzędu dokonywującego wydatek słowami „wydatek zatwierdzam" i podpisem.

Koszty inwigilacji. Część nabywanych za kredyta tej pozycji przedmiotów stanowi materjał, część zaś inwentarz, jak np. ubrania dla przebierania się i t. p.

Utrzymanie aresztów policyjnych. Aresztа policyjne służą dla przetrzymywania osób, zatrzymanych przez policję, do chwili zwolnienia ich, lub odesłania do więzienia.

Przybory koszarowe. Przybory koszarowe w areszcie stanowią: prycze, kocе, naczynia i przybory kuchenne. Przybory te stanowią inwentarz.

Wyżywienie aresztowanych i książka wyżywienia. W każdym urzędzie, przeprowadzającym żywienie więźniów prowadzona być powinna „Książka wyżywienia aresztowanych". Produkty żywnościowe dla aresztów nabyte na zapas stanowią materjał.

O. 60 z d. 22/VII 1921 r.

Przekraczanie kredytów i gospodarka wydatkowa. W myśl okólnika Ministerstwa Skarbu L. 9316/DB. z dnia 22.V.1921 r., przekraczanie kredytów jest niedopuszczalne pod osobistą odpowiedzialnością P. Komendanta. Jeżeli w ciągu okresu budżetowego okaże się, że kredyt przewidziany na dany cel jest niewystarczający z przyczyn istotnych, których ścisłe zbadanie i ocenienie zastrzegam

sobie w każdym konkretnym wypadku, lub jeżeli w ciągu roku zajdzie konieczność uskutecznienia wydatku w preliminarzu wcale nieprzewidzianego, należy wystąpić do Komendy Głównej z wnioskiem o otwarcie nowego kredytu lub przekroczenie kredytu preliminowanego, z jednoczesnem wskazaniem równowartościowego zaoszczędzenia w innej rubryce preliminarza.

Zaoszczędzenie takie musi mieć charakter zaoszczędzenia definitywnego w tem znaczeniu, że dany kredyt uszczuplony będzie na korzyść innego wedle umotywowanych przewidywań, to znaczy, że starczy do końca okresu budżetowego, stosownie do stwierdzonych dotychczasowych doświadczeń, w zmniejszonej wysokości, względnie w razie skasowania go na korzyść innego wydatku faktycznie może być uznany za zbędny w bieżącym okresie budżetowym.

Niedopuszczalne jest z reguły „virement" (przeniesienie z § na §) z kredytów jednorazowych na rzecz wydatków, sprowadzających lub mogących sprowadzić obciążenie Skarbu w następnych okresach budżetowych, podobnież niedopuszczalne „virement" z kredytów rzeczowych na osobowe.

Zaznaczam, iż w myśl art. 10 Konstytucji wszelkie wnioski, pociągające za sobą konsekwencje finansowe, muszą być oparte na planie zużycia żądanych kredytów i zawierać ścisłe, na podstawie możliwie najdokładniejszych danych oparte, cyfrowe obliczenia i propozycje co do sposobu budżetowego pokrycia ich bądź za pomocą wyżej omówionych przeniesień, bądź też za pomocą wprowadzenia nowego względnie podniesienia już istniejącego źródła dochodowego. W tym celu załączam przy niniejszem szemat preliminarza dochodów policji państwowej i polecam P. Komendantowi zwrócić baczną uwagę na możliwe powiększanie dochodów policji państwowej w obrębie powierzonego Panu Okręgu.

Sposób pobierania dochodów i ich księgowania określają rozdziały II i V „Tymczasowych Przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez urzędy państwowe" (Dz. U. Ministerstwa Skarbu Nr. 5 z dnia 10.II 1920 r. oraz Monitor Nr. 128 z Nr. 128 z dnia 9.VI 1921 r. p. 185).

Jednocześnie przestrzegam przed gorączkową gospodarką wydatkową, jaka do tej pory cechowała zazwyczaj końcowe stadja okresów budżetowych i zmierzała do zupełnie nie liczącego się z racjonalnemi potrzebami wykorzystania preliminowanych w budżecie kredytów. Gospodarka taka jest zupełnie bezcelową ze względu na istnienie terminu ulgowego, którego zasadę przewiduje również projekt tegorocznej ustawy skarbowej, przynosi ona również wielką szkodę normalnemu biegowi gospodarstwa społecznego, wywołując nadmierne zapotrzebowanie środków obiegowych.

Przestrzegam również przed praktykowanym zwyczajem zgłaszania w następnych okresach budżetowych wniosków o pokrycie zapotrzebowań, powstałych w poprzednich okresach budżetowych, a nie zaspokojonych we właściwym czasie lub też terminie ulgowym wskutek braku kredytu. Podobne przekroczenia są prawnie i finansowo niedopuszczalne. Okręg zmuszony zatem będzie w podobnym wypadku pokryć nieuregulowane zobowiązania z lat ubiegłych z kredytów bieżącego okresu budżetowego z uszczerbkiem dla aktualnych potrzeb administracyjnych.

Oparta na powyższych zasadach sanacja stosunków budżetowych jest jedynym sposobem przyczynienia się do uzdrowienia całego życia gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

Dotychczasowa nie licząca się w dochowaniu równowagi budżetowej gospodarka, łącznie z niedomaganiami produkcji krajowej, doprowadziła do powiększenia ilości nie mającej pokrycia znaków pieniężnych, a przez to do obniżenia kursu marki polskiej.

Uzyskanie równowagi między dochodami i wydatkami jest zasadniczym warunkiem rozwiązania problemu walutowego.

Wzywam więc P. Komendanta do przestrzegania interesów Skarbu Państwa w jego działalności administracyjnej i oczekuję zawiadomienia o wydanych w tym względzie zarządzeniach i uzyskanych rezultatach.

Powyższe zechce P. Komendant podać do wiadomości wszystkich podległych Panu urzędów policyjnych.

O. 1201 z d. 31/III 1925 r.

Odprawy dla zwalnianych funkc. p. p.

Na podstawie nadsyłanych do Kom. Gł. sprawozdań mendy Okręgowe wydatkują bardzo duże sumy na odmendy Okręgowe wydatkują bardzo duże sumy na odprawy dla zwalnianych funkcjonarjuszów. Ponieważ normalny budżet policyjny nie przewiduje specjalnych kredytów na ten cel, więc w rezultacie wydatki z par. 1 przewyższają kredyty. Aby tego uniknąć, polecam na przyszłość wypłacać odprawy tylko w tych rozmiarach, w jakich dany Okrąg rozporządza oszczędnościami na par. 1, powstałemi wskutek nieobsadzenia pewnej liczby etatów; normalnie powinno się to odbywać w ten sposób, że jeżeli funkcjonarjusz otrzymuje odprawę w wysokości np. 3-miesięcznych poborów, to przez 3 miesiące powinien być nieobsadzony etat funkcjonarjusza tego samego stopnia służbowego i tego samego rodzaju służby (mundurowej albo śledczej). Etaty, które Komenda Główna zatrzymuje do swej dyspozycji, nie mogą być brane pod uwagę przy obliczaniu oszczędności. O ile w nadzwyczajnym wypadku zajdzie niezbędna konieczność wy-

płacenia odpraw w ogólnej sumie przewyższającej oszczędności, należy uzyskać uprzednio zezwolenie Komendy Głównej.

Zarządzenie powyższe nie ma zastosowania do likwidującej się obecnie policji granicznej, dla której zostały przyznane specjalne kredyty na odprawy.

O. 1239 z d. 18/VIII 1925 r.

W sprawie odpraw, wypłacanych funkc. p. p.

Okólnikiem Nr. 1201 z dn. 31.III 1925 r. L. 11572 K. G. Komenda Główna P. P. poleciła wypłacać odprawy tylko w tych rozmiarach, w jakich dany Okręg rozporządza oszczędnościami na § 1, powstałemi wskutek nieobsadzenia pewnej ilości etatów, z tem, że w razie wypłacenia 3-miesięcznej odprawy dany etat nie może być obsadzony w przeciągu następnych 3 miesięcy.

Z wykazów żądanych punktów uposażeniowych widocznem jest, że nie wszystkie Komendy Wojewódzkie stosują się zupełnie do powyższego okólnika. Ponieważ budżet na rok 1925 nie przewiduje wogóle kredytu na odprawy, więc przez wypłacanie odpraw z jednoczesnem obsadzaniem wolnego etatu Komendy Wojewódzkie zmniejszają kredyt, przewidziany na uposażenie do końca 1925 r., co jest absolutnie niedopuszczalne.

Wobec tego polecam kategorycznie, pod osobistą odpowiedzialnością Komendanta Wojewódzkiego, zastosowanie się do okólnika Nr. 1201.

O. 1422 z d. 12/I 1927 r.

(Min. Skarbu L. IX. 4581/WAK. z d. 16/XII 1926 r.).

W sprawie przesunięcia daty rozpoczęcia okresu budżetowego.

Wobec przesunięcia początku okresu budżetowego z 1 stycznia na 1 kwietnia każdego roku, należy okres prowizorjum budżetowego od 1 stycznia do końca marca 1927 roku uważać pod względem budżetowo-rachunkowym za dalszy ciąg okresu budżetowego 1926 r. Z tego wynika, że wszystkie dzienniki kasowe, księgi rachunkowe we władzach i kasach, rejestry, zapiski i t. p., założone na okres budżetowy 1926 r., należy prowadzić w okresie od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. w dalszym ciągu i w takim trybie, jak to się praktykuje po upływie miesiąca w ciągu okresu budżetowego.

Pozostałości kredytów w ostatnim dniu grudnia r. b. we wszystkich częściach budżetu państwowego mogą być ewent. wykorzystane w następnych miesiącach w sposób, praktykowany przy korzystaniu z takich pozostałości po upływie każdego miesiąca w ciągu okresu budżetowego. Asygnacje władz i urzędów państwowych, które wpłyną do kas skarbowych przed 1-ym stycznia 1927 r., a nie zostaną zrealizowane w m-cu grudniu r. b., mogą być realizowane do końca marca 1927 r. na ogólnych zasadach.

Asygnacje władz i urzędów, opiewające na wydatki z kredytów prowizorjum budżetowego styczeń—marzec 1927 r., po słowie „Budżet" mają zawierać oznaczenie okresu budżetowego w formie „1926—7".

Sumy zwrotne, pochodzące z wypłat, uskutecznionych w ciągu okresu budżetowego 1926 r. (styczeń—grudzień), należy w okresie styczeń—marzec 1927 r. zarachowywać na wznowienie właściwych kredytów okresu budżetowego 1926—7 r.

Prostowania mylnych zarachowań oraz zwroty nadpłat, uskutecznionych w ciągu roku 1926, mogą być dokonywane w okresie styczeń—marzec 1927 r. na zasadach, praktykowanych przy prostowaniu zarachowań oraz zwrotach nadpłat w ciągu okresu budżetowego.

W sprawie zamknięć ksiąg i rachunków za czas od 1 stycznia 1926 r. do 31 marca 1927 r. wyda Ministerstwo w swoim czasie stosowne zarządzenia.

O. 1075 z d. 14/VIII 1924 r.

Sprzedaż skonfiskowanych na rzecz Skarbu papierów procentowych.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 12.VII r. b. L. D.K. 3298 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że skonfiskowane na rzecz Skarbu Państwa papiery procentowe, notowane na giełdzie warszawskiej, a więc: obligacje 8% P. P. Z. z r. 1922, obligacje 4% P. P. P. z r. 1920, 6% złote bony skarbowe serji II, winny być przesyłane do Oddziału Banku Polskiego do komisowej sprzedaży, a otrzymana za nie od Banku suma winna być zarachowana na odpowiedni tytuł budżetowy.

Przesyłanie skonfiskowanych papierów procentowych do Oddziału Banku Polskiego odbywać się winno na podstawie asygnacji władzy dysponującej odnośnym depozytem.

Przepisy rachunkowo-kasowe.

O. 666 z d. 26/V 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. B. 2356 z d. 23/IV 1923 r.).

Przedmiot: zmiany we wzorach druków do przepisów rachunkowo-kasowych.

Celem umożliwienia Kasom Skarbowym czynności uzgadniania wyciągów z ksiąg kredytów, sporządzanych przez urzędy asygnujące według wzoru Nr. 19 do § 78 przepisów rachunkowo-kasowych, zmienionego okólnikiem tut. Nr. 169

z 1922 r. (Nr. Pr. B. 7634 z dnia 19.XII.1922 r.), w szczególności celem uzgadniania stanu kredytu i sumy niezrealizowanych asygnacji, zachodzi potrzeba zmiany sposobu postępowania urzędów asygnujących w wypadkach wycofania niezrealizowanych asygnacji.

W takich wypadkach urzędy asygnujące mają zaniechać wypełniania w księdze kredytów („Powiększenie kredytu przez wycofanie niezrealizowanych asygnacji"), a natomiast mają w miesiącu, w którym Kasa Skarbowa zwróciła wycofaną asygnację, zaznaczyć czerwonym atramentem w przedziałce 10-ej („Komu, na jaki cel i z której kasy wyasygnowano") pod osobną pozycją datę i numer tej (zwróconej) asygnacji, kwotę na jaką ona opiewa i pozycję pierwotnego jej przypisania, wyprowadzić w przedziałce 12-ej („Ogólna suma wyasygnowana od początku okresu") sumę, pomniejszoną o kwotę wycofanej asygnacji i równocześnie powiększyć o tę kwotę pozostałość kredytu w przedziałce 13-ej, wreszcie w przedziałce 14-ej przy pozycji pierwotnego przypisu asygnacji powołać się na pozycję jej odpisania.

Powyższe zarządzenie opiera się na piśmie okólnem Ministerstwa Skarbu z d. 5.IV 1923 r. L. GUK. 1585/W.A.K.

O. 980 z d. 23/IV 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OBR. 1579 z d. 5/IV 1924 r.).

W sprawie nieprzestrzegania przez władze asygnujące postanowień § 32 przepisów rachunkowo-kasowych.

Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dnia 8 marca r. b. L. GUK./1659/WAK. oznajmiło, co następuje:

„Władze asygnujące nadsyłają do Kas Skarbowych asygnacje z poprawkami w treści, lecz poprawki te, względnie omówienia są w większości wypadków stwierdzone nie podpisem kierownika urzędu asygnującego lub jego zastępcy, lecz urzędnika kontrasygnującego asygnatę.

Asygnacja, jeśli ma być honorowana, musi być dokumentem bez zarzutu, a takim dokumentem może być ona tylko przy ścisłem przestrzeganiu przepisów, inaczej daje się pole do nadużyć, przez co narażony może być Skarb Państwa na znaczne straty.

Powyższe podaję do wiadomości, celem ścisłego przestrzegania postanowień § 32 przepisów rachunkowo-kasowych oraz wydania dalszych zarządzeń podwładnym urzędom.

Nadmienia się przytem, że Ministerstwo Skarbu poleciło Centralnej Kasie Państwowej i wszystkim kasom skarbowym, aby asygnacji nie odpowiadających wymaganiom powyżej wzmiankowanego paragrafu przepisów bezwzględnie nie honorowały, lecz zwracały odnośnym władzom asygnującym do uzupełnienia.

O. 1098 z d. 17/IX 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 5360 z d. 28/VIII 1924 r.).

Przepisy rachunkowo-kasowe.

Stosownie do okólnika Min. Skarbu z dnia 12.VIII 1924 r. L. DK. 4522 zawiadamia się, co następuje:

W rozwinięciu par. 55 Przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 z 10.XII r. str. 842) Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli postanawia, że w wypadkach niemożności uzyskania kwitów dla usprawiedliwienia drobnych wydatków, szczegółowo jednak wyliczonych w jednym wykazie (rachunku), a niedosięgających łącznie sumy 5 zł. (pięciu złotych), z których żaden nie powinien przewyższać 2 zł. (dwu złotych), wystarcza poświadczenie naczelnika urzędu o ich istotnem dokonaniu.

Wykaz taki (rachunek), podpisany przez funkcjonarjusza dokonywującego wydatków i zaświadczony o ich konieczności przez naczelnika urzędu, powinien zawierać następujące szczegóły: 1) nazwisko lub określenie osoby, np. handlarz, tragarz i t. p., otrzymującej należność, 2) tytuł wydatku, 3) kwota wypłacona, 4) powód nieprzedstawienia kwitu.

Do wydatków, które mogą być uskutecznione bez usprawiedliwienia oryginalnymi kwitami osób lub firm oodbierających należność, zalicza się naprzykład:

1) koszta przejazdu dorożką lub tramwajem,

2) wynagrodzenie za przeniesienie względnie przewiezienie mniejszych ilości przedmiotów lub materjałów,

3) opłatę za pomoc przy załadowaniu lub wyładowaniu towaru,

4) zakupy drobnych przedmiotów na targach lub u małych handlarzy,

5) drobne wydatki budowlane, jak np. naprawa narzędzi i t. p.

Od firm handlowych i przedsiębiorstw, które swoim klientom wogóle wystawiają rachunki, należy zawsze żądać kwitów.

Powyższe postanowienie podaje się do wiadomości, celem ścisłego stosowania.

O. 1440 z d. 10/II 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 240 z d. 26/I 1927 r.).

Zmiana przepisów rachunkowo-kasowych w sprawie zaliczek do wyrachowania.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie okólnika Min. Skarbu z 11 stycznia 1927 r. Nr. DK. 3737/WAK/26 zawiadamia, że zmienione zostały postanowienia § 54 Przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45, Mo-

nitor Polski Nr. 285 z 1921 r.) w brzmieniu ustalonem w reskrypcie Ministerstwa z dnia 19 grudnia 1925 r. za Nr. AB. 9332 w sposób następujący:

Końcowe zdanie ustępu pierwszego tegoż paragrafu, poczynające się od słów „przyczem pozostałości..." otrzymuje brzmienie: „przyczem pozostałości nie danych z końcem miesiąca zaliczek mogą być zatrzymywane w razie potrzeby na wydatki miesiąca następnego".

Ustęp trzeci tegoż paragrafu otrzymuje brzmienie: „Asygnowanie nowych zaliczek do rąk osób, którym były już wyasygnowane zaliczki, może nastąpić dopiero po złożeniu przez te osoby dowodów usprawiedliwiających w całości lub w przeważnej części poprzednio pobrane zaliczki. Jeżeli z poprzedniej zaliczki pozostała niewydana kwota, to nowa zaliczka łącznie z tą kwotą nie może przekraczać ustanowionej normy".

Ustęp czwarty tegoż paragrafu, zaczynający się od słów: „Asygnowanie w następnym miesiącu"... uchyla się w całości.

R. 139.

III. Otrzymywanie sum z kas skarbowych na zasadzie asygnat.

Podaję do wiadomości pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 15 sierpnia 1921 r. Nr. 7276/G.U.K.

„Komenda Główna Policji Państwowej pismem z dnia 23 czerwca r. b. Nr. 804/21. II. a. zawiadomiła Ministerstwo Skarbu, że niektóre Kasy Skarbowe przy wypłacie poborów służbowych funkcjonarjuszom policji państwowej żądają dołączenia do asygnacji list płac z góry pokwitowanych, inne znów wymagają, ażeby na każdą listę płacy była sporządzona oddzielna asygnacja.

Ministerstwo Skarbu poleca pouczyć Kasy Skarbowe, że w myśl § 93 wydanej dla nich instrukcji (Dz. Urzęd. Nr. 8 za 1920 r.) podstawę do wypłaty przez kasę stanowi asygnacja, do której żadne dowody, prócz deklaracji przychodowych przy potrąceniach nie powinny być dołączone, gdyż według § 94 Tymczasowych Przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków (Dz. Urz. Nr. 5 1920 r.) wszelkie dowody rachunkowe (listy płacy, rachunki i't. p.), usprawiedliwiające wydatki, władze asygnujące rozchody winny przesyłać bezpośrednio Okręgowym Izbom Kontroli. Z powyższego wynika, że nie należy do Kas Skarbowych kontrolowanie sposobu sporządzania przez władze asygnujące list płac i innych dokumentów, za których prawdziwość odpowiadają te władze przed Izbą Kontroli.

Listy płacy nie należy przesyłać do Kas Skarbowych, lecz do Okręgowych Izb Kontroli. Ministerstwo Skarbu nie ma nic do zarzucenia przeciw zarządzeniu sporządzania list płacy według miejsc urzędowania".

O. 477 z listopada 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. B. 7196 z d. 9/XI 1922 r.).

Przechowywanie blankietów asygnacyj.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 31.X r. b. GUK./5165/WAK. oznajmiło, że w jednym z urzędów asygnujących zdarzył się wypadek wyrwania z zeszytu asygnatarjusza blankietu asygnacji, na którym następnie sfałszowano asygnację i zrealizowano ją w Kasie Skarbowej.

Wypadkowi temu sprzyjała ta okoliczność, że kierownik urzędu asygnującego, nie zdając sobie sprawy z ważności blankietów asygnacji, pozostawiał je bez żadnej kontroli, oddawał asygnarjusz nieodpowiedzialnemu urzędnikowi do wypisywania asygnacji, a po zwróceniu zeszytu z wypisaną asygnacją nie sprawdzał, czy w zeszycie są wszystkie blankiety w całości, księgę zaś blankietów prowadzono w ten sposób, że na rozchód zapisywano nie każdy zużyty blankiet, lecz cały zeszyt, co uniemożliwia ścisłą kontrolę.

W celu uchronienia Skarbu Państwa od narażenia na straty, polecam zarządzić, by blankiety asygnacji były przechowywane w sposób, uniemożliwiający wszelkie nadużycia, a w szczególności wykradzenie ich, oraz ażeby kontrola blankietów asygnacji odbywała się możliwie jaknajczęściej, conajmniej raz na 7 dni, niezależnie od sprawdzenia blankietów w rozpoczętych zeszytach przy każdorazowem wypisywaniu asygnacji.

O. 1474 z d. 25/IV 1927 r.

(Min. Skarbu L. OK. 2409/C. Ks. z d. 5/IV 1927 r.).

W sprawie terminowego nadsyłania spisów wzór Nr. 16 dowodów przychodowych.

Stosownie do p. 10 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 11 stycznia 1925 r. L. DK. 6219/24/WAK. w sprawie zmiany niektórych postanowień w przepisach rachunkowych i kasowych (M. P. Z. 18/25 r.) władze i urzędy, administrujące przychodami, winny nadsyłać Izbom Skarbowym względnie Wydziałowi Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu najpóźniej do dnia 15 każdego miesiąca drugie egzemplarze spisów wzór Nr. 16, przy których Kasy Skarbowe względnie Centralna Kasa Państwowa nadesłały tym władzom dowody przychodowe za miesiąc ubiegły. Tymczasem spisy te zarówno Wydział Centralnej Księgowości, jak i Izby Skarbowe otrzymują ze znacznem opóźnieniem, wskutek czego nie może być dotrzymany termin, ustalony dla składania organom kontroli sprawozdań kasowych.

Z tych względów i z uwagi na to, że powyższe spisy z potwierdzeniami władz

o otrzymaniu dowodów kasowych stanowią podstawę do orzeczenia o prawidłowości zapisów w dziennikach kasowych i bez nich nie może być dokonana cenzura tych dzienników, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń, ażeby spisy wzór Nr. 16 z potwierdzeniami o otrzymaniu dowodów kasowych były przesyłane Wydziałowi Centralnej Księgowości względnie Izbom Skarbowym w przepisanym terminie.

Sprawozdania budżetowe (gospodarcze).

R. 285.

III. Miesięczne sprawozdanie budżetowe.

Zauważyłem, że miesięczne sprawozdania budżetowe nie są nadsyłane przez Komendy Okręgowe w terminie określonym przepisami rachunkowymi, ooraz często są niedokładnie sporządzone. Przypominam przeto, że termin nadsyłania powyższych sprawozdań upływa z dn. 15 drugiego miesiąca po sprawozdawczym i uprzedzam, że na przyszłość w wypadkach niedotrzymania terminu oraz niedokładnego sporządzania sprawozdań winnych będę pociągał do odpowiedzialności. Pozatem wyjaśniam, że sprawozdania rozchodowe winny być nadsyłane w 3-ch egzemplarzach: 2 egzemplarze z podziałem tylko na paragrafy, uzgodnione i poświadczone przez Izbę Skarbową i jeden egzemplarz z podziałem na paragrafy i pozycje (ogólna suma pozycji każdego paragrafu musi być uzgodniona z sumą odpowiedniego paragrafu, poświadczonego przez Izbę Skarbową); sprawozdania przychodowe winny być nadsyłane w dwóch egzemplarzach, poświadczonych przez Izbę Skarbową. Okręgi, które sprawozdań z podziałem na pozycje nie nadesłały, winny to natychmiast uskutecznić.

R. 295.

III. Miesięczne sprawozdania o rozchodach.

Podaję do wiadomości i stosowania się okólnik Ministerstwa Skarbu Nr. DK. 1358/25/WAK. z dnia 8.IV 1925 r. w sprawie miesięcznych sprawozdań o rozchodach.

„Na żądanie względnie w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli Ministerstwa Skarbu, uzupełniając okólnik z dnia 11 stycznia 1925 r. L. DK. 6219/24/WAK. (Monitor Polski Nr. 18 z 1925 r. i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 4 z 1925 r.), postanawiam, co następuje:

1. Wszystkie władze i urzędy, składające sprawozdanie o rozchodach w myśl postanowień § 78. B. Przepisów rach. kas. z 1921 r. (Monitor Polski Nr. 285 z 15.XII 1921 r.), wykazują w sprawozdaniach miesięcznych o rozchodach wzór Nr. 18, jako też w wyciągach z ksiąg rozchodowych wzór Nr. 19, sumy wznowionych kredytów w każdym poszczególnym paragrafie i pozycji i uzgadniają je w trybie przepisanym z Kasami i Izbami Skarbowemi.

Sumy wznowionych kredytów należy wykazywać analogicznie jak wydatki, t. j. „do miesiąca sprawozdawczego" i „w miesiącu sprawozdawczym" zarówno w wyciągach (wzór Nr. 19), jak i w sprawozdaniach (wzór Nr. 18), a ponadto w tych ostatnich także podług instancji.

Sumy wpłat wniesionych na wznowienie kredytu do innych Kas Skarbowych mają być wykazywane łącznie z wpłatami do miejscowej Kasy Skarbowej.

Konsekwentnie także księga miesięcznych zestawień wydatków (wzór Nr. 17) winna obejmować sumy wznowionych kredytów.

Zarządzenie to obowiązuje od 1 stycznia b. r., należy przeto w najbliższem sprawozdaniu i w wyciągach wykazać sumy wznowionych kredytów w ubiegłych miesiącach w przedziałkach („do miesiąca sprawozdawczego").

Ze względu na znaczny zapas używanych dotychczas druków, należy do czasu zarządzenia nowego nakładu druków ze zmienionym układem tabelarycznym, używać nadal dotychczasowych druków na wyżej wymienione sprawozdania i wyciągi oraz na księgę zestawień (wzór Nr. 17) po uzupełnieniu tych wzorów stosownymi napisami.

2. Rozdział B. p. 13 lit. a rozporządzenia z 11 stycznia b. r. L. DK. 6219/24/WAK. (Monitor Polski Nr. 18 z 1925 r i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 4 z 1925 r.) zmienia się pod tym względem, że władze II instancji mają sprawozdania o rozchodach, sporządzone dla władz centralnych i Okręgowych Izb Kontroli odsyłać nie do dnia 25 miesiąca następnego po sprawozdawczym, lecz do dnia 15 drugiego miesiąca po sprawozdawczym, analogicznie jak sprawozdania o przychodach".

O. 1129 z d. 23/X 1924 r.

Sprawozdania miesięczne o przychodach i rozchodach.

Komenda Okręgowa zechce nadsyłać sprawozdania miesięczne o przychodach i rozchodach wzór Nr. 18 w 2 egzemplarzach w celu możności przesłania jednego z nich N. I. K. P.

O. 1436 z d. 31/I 1927 r.

Wykazy sum wypłaconych na pobory i za szkoły.

Okólnik L. 1177 z dnia 14 lutego 1925 r. L. K. Gł. 5787 anuluje się.

P. Komendant zechce nadsyłać w terminie nieprzekraczalnym do dnia 10 każdego miesiąca sprawozdanie według następującego wzoru:

Pozycja	Sumy w złotych, wypłacone w m-cu sprawozdawczym					Saldo po wypłacie należności, uzgodnione z Kasą Skarbową	Sumy w złotych wypłacone w m-cu sprawozdawczym			Saldo po wypłacie należności uzgodnione z Kasą Skarbową
	Na pobory bez dodatku mieszkaniowego	Na dodatek mieszkaniowy	Razem rubryka 1 i 2	Na odprawy	Ogółem rubryka 3 i 4		Za szkoły ogólnokształcące	Za szkoły zawodowe	Razem rubryka 7 i 8	
Rubryka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
Razem										

	Sumy w złotych do wypłacenia w m-cu następnym						Sumy w złotych do wypłacenia w m-cu następnym		
1									
2									
Razem						Razem			

O. 1054 z d. 26/VII 1924 r.

(Min. Skarbu L. DK. 3559/B.A.K. z d. 17/VI 1924 r.).

W sprawie sprawozdań rachunkowych.

W myśl § 78 B. Przepisów rachunkowo-kasowych z 1921 r. (Monitor Polski z 15.XII 1921 r. Nr. 285) wszystkie władze i urzędy obowiązane są miesięczne wyciągi z kont ksiąg rozchodowych uzgodnić z rachunkami Kas Skarbowych (Centralnej Kasy Państwowej w terminie do dnia 15 następnego miesiąca po sprawozdawczym.

Według zebranych wiadomości władze i urzędy zgłaszają swe wyciągi do uzgodnienia w Kasach Skarbowych zazwyczaj najwcześniej w dniu ostatecznego terminu, częstokroć jednak znacznie później, a niektóre nieuzgadniają wyciągów miesięcznych, lecz naraz za kilka miesięcy, a nawet za cały rok jednocześnie.

Postępowanie takie utrudnia bardzo pracę Kasom Skarbowym, powodując opóźnienia w składaniu sprawozdań władzom przełożonym i organom kontroli przez poszczególne władze i urzędy, przyczem władze te i urzędy usprawiedliwiają przekroczenie terminu wyznaczonego do sprawozdania spóźnionem sprawdzeniem wyciągów przez Kasy Skarbowe.

Celem usunięcia tych niedomagań Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzenia, aby władze i urzędy bezwarunkowo za każdy miesiąc osobno udzielały Kasom Skarbowym wyciągi z kont do uzgodnienia możliwie jaknajwcześniej po upływie miesiąca sprawozdawczego, w każdym wypadku na kilka dni przed ostatecznym terminem (15), wyznaczonym do uzgodnienia.

Byłoby pożądanem, aby z Kasami miejscowemi sprawy te załatwiane były osobiście przez urzędnika, a nie w drodze korespondencji.

Urzędnik winien się zgłosić u skarbnika Kasy Skarbowej względnie u naczelnika Centralnej Kasy Państwowej, który zarządzi sprawdzenie wyciągów niezwłocznie, nie odkładając tej czynności na czas późniejszy.

Na wypadek, gdyby Kasa odmówiła sprawdzenia wyciągów, delegowany urzędnik winien donieść o tem szczegółowo Izbie Skarbowej za pośrednictwem swej przełożonej władzy.

O. 631 z d. 13/IV 1923 r.

Sprawozdania miesięczne o przychodach i rozchodach.

W myśl par. 78 Przepisów rachunkowo-kasowych z dnia 10.XII 1921 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45) Główna Komenda Policji Państwowej poleca ściśle przestrzegać termin ustalony powyższemi przepisami w nadsyłaniu sprawozdań miesięcznych o przychodach i rozchodach budżetowych.

O. 952 z d. 21/III 1924 r.

Sprawozdania gospodarcze.

Nadsyłane w myśl przepisów biurowych sprawozdania gospodarcze półrocznie polecam nadsyłać nadal kwartalnie, sporządzone na dzień 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października, najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca.

W nadsyłanym przy sprawozdaniu wykazie zaopatrzenia należy wykazać oddzielnie: płaszcze, mundury, spodnie, czapki i buty dobre ewentualnie nowe i w oddzielnej rubryce używane.

Jako umundurowanie dobre ewentualnie nowe należy wykazać: płaszcze, mundury, spodnie, buty i czapki nieużywane, znajdujące się w magazynach i płaszcze, mundury, spodnie, czapki i buty, będące w użyciu nie dłużej, jak: płaszcz trzy lata, mundur, spodnie, buty i czapka rok.

Jako umundurowanie używane należy wykazać umundurowanie używane nadające się do użytku, znajdujące się w magazynach i umundurowanie będące w użyciu i używane: płaszcze dłużej niż trzy lata, mundury, spodnie, buty i czapki dłużej niż jeden rok.

W wykazie uzbrojenia należy wykazać szczegółowo systemy posiadanej broni według następującej nomenklatury i porządku: karabiny piechoty angielskie, karabiny piechoty austrjackie Manlicher, wzór 95; karabiny kawalerji austrjackie Manlicher, wzór 95; karabiny piechoty niemieckie, wzór 98; karabiny piechoty niemieckie, wzór 88; karabiny kawalerji niemieckie, wzór 98; karabiny kawalerji niemieckie, wzór 88; karabiny piechoty francuskie, karabiny kawalerji francuskie, karabiny rosyjskie, karabiny włoskie. Bagnety i amunicję należy wykazywać podobnie jak karabiny.

Rewolwery jednego klibru, choć różnych systemów i fabryk, należy wykazywać w jednej rubryce, a przedewszystkiem należy wykazać rewolwery następujących systemów:

Pistolety automatyczne, kaliber 7,65 mm. Pistolety automatyczne Mauser, kaliber 7,63 mm. (z kolbą); pistolety automatyczne parabellum; pistolety automatyczne Steyer, kaliber 8 mm.; pistolety automatyczne Steyer, kaliber 9 mm.; pistolety automatyczne kaliber 9 mm. krótkie (np. Fromer Browning); pistolety automatyczne kaliber 9 mm. długie (np. Browning i Mauser z kolbą); rewolwery bębenkowe Nagan, rewolwery bębenkowe Gasser, Lebell i inne, kaliber 8 mm.; o ile w Okręgu znajdują się także rewolwery i innych systemów, to należy je wykazać, podając dokładnie kaliber.

Karabiny maszynowe należy wykazywać według systemów zgodnie z okólnikiem Komendy Głównej Nr. 940, amunicję do karabinów maszynowych należy wykazywać oddzielnie od amunicji karabinowej ręcznej. Rekwizytów do karabinów maszynowych wykazywać nie należy.

W wykazie uzbrojenia należy także pomieścić następujące przedmioty: szable policyjne, szable kawalerji, kajdany, granaty ręczne, pasy do karabinów, żabki do bagnetów, ładownice i pochewki do rewolwerów. Granaty ręczne należy wykazywać oddzielnie ofenzywne jajowe i oddzielnie innych systemów.

Siodła i uprząż należy wykazywać kompletami, tylko zapasowe części rynsztunku należy wykazywać oddzielnie.

O. 1097 z d. 17/IX 1924 r.

(Min. Skarbu L. OK. 4526/WAK. z d. 17/VIII 1924 r.).

W sprawie uzgadniania miesięcznych sprawozdań o przychodach oraz rocznych zamknięć wydatków budżetowych.

Celem uniknięcia w przyszłości różnic, jakie mogą okazać się przy porównaniu rocznych zamknięć rachunkowych przychodów i wydatków z kasowemi sprawozdaniami Izb Skarbowych względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu z powodu dokonywanych w ciągu roku sprostowań lub przeksięgowań (przeniesień książkowych), zachodzi konieczność uzgadniania miesięcznych sprawozdań o przychodach budżetowych oraz rocznych zamknięć rachunkowych wydatków budżetowych przez władze centralne (co do obrotów dokonanych w Centralnej Kasie Państwowej) z księgami Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu, a przez władze i urzędy II instancji oraz urzędy I instancji podległe bezpośrednio władzom centralnym, z księgami Izb Skarbowych, niezależnie od uzgodnień, przeprowadzanych z kasami względnie z Izbami Skarbowemi na podstawie §§ 70 i 78 przepisów rachunkowo-kasowych.

Uzgadnianie rocznych zamknięć wydatków budżetowych może nastąpić w Izbach Skarbowych tylko w miarę możności po nadesłaniu zamknięć przez wszystkie władze i urzędy dysponujące kredytem tego samego tytułu budżetowego, gdyż Izby Skarbowe nie prowadzą odnośnych rachunków według poszczególnych władz i urzędów, lecz według tytułów budżetowych i według kas skarbowych.

Warunkiem łatwego uzgadniania tak miesięcznych sprawozdań o przychodach budżetowych, jako też zamknięć wydatków budżetowych jest uprzednie zawiadamianie przez władze i urzędy Izby Skarbowej względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu o wszelkich zmianach, poczynionych w zarachowaniu (końcowy ustęp § 78 przepisów rach. kas.).

Celem uzgodnienia pozostałości niewyrównanych z końcem roku zwrotów zaliczek na pobory z księgą sum obrotowych Izby Skarbowej względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu obowiązane są władze i urzędy przesyłać tym instytucjom z początkiem każdego roku wykazy odnośnych pozostałości w ogólnych sumach za każdy ubiegły rok odrębnie.

Również wskazanem jest uzgadnianie z kasami skarbowemi względnie z Centralną Kasą Państwową miesięcznie a conajmniej rocznie obrotów na rachunkach sum depozytowych funduszów specjalnych i na rachunkach bieżących.

Uzgodnienie sprawozdań względnie zamknięć winno być w sposób przepisany zaświadczone przez Izbę Skarbową, względnie Centralną Księgowość Ministerstwa Skarbu, względnie Kasę Skarbową.

Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie potrzebnych zarządzeń, nadmieniając, że Izby Skarbowe jednocześnie otrzymują stosowne polecenie.

Księgowość.

O. 504 z d. 30/XII 1922 r.

Książki rachunkowo - dowodowe.

Podczas inspekcji zauważono, że w niektórych urzędach policji państwowej, stronice książek rachunkowo-dowodowych nie są numerowane i same książki nie sznurowane.

Komenda Główna P. P. przypomina, że wszystkie książki rachunkowo-dowodowe muszą być sznurowane, a stronice numerowane (1—2, 2—2 i t. d.). Ilość stronic poświadcza Komendant Okręgu dla Komend powiatowych, a Komendant powiatowy dla komisarjatów i posterunków.

O. 743 z d. 23/VI 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. B. 3745 z d. 10/VI 1923 r.).

Prowadzenie księgi sum depozytowych.

W myśl § 71 Przepisów rachunkowo-kasowych z dnia 24 listopada 1921 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 poz. 564 z r. 1921) należy po zamknięciu księgi sum depozytowych

z końcem roku przenieść poszczególne pozycje niewydanych depozytów do księgi na rok następny.

W celu uproszczenia czynności władzom i urzędom posiadającym częstokroć zbyt wielką ilość pozycji depozytowych i mających wskutek tego trudności z całorocznem przenoszeniem niewydanych depozytów do nowych kskiąg, zawiadamia się, iż Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli postanowiło, by odnośne władze i urzędy mogły prowadzić księgi sum depozytowych w sposób, przewidziany w § 170 instrukcji dla Kas Skarbowych.

Powyższe podaje się do wiadomości i zastosowania na podstawie reskryptu Min. Skarbu z dnia 29.V 1923 r. L. GUK. 2343/W.A.K.

O. 1192 z d. 13/III 1925 r.

Księgowanie przychodów i rozchodów.

Zawiadamiam, że w myśl zarządzenia Min. Skarbu księgi przychodów budżetowych winny być prowadzone według paragrafów i pozycji, natomiast księgi kredytów i wydatków budżetowych według paragrafów, pozycje zaś winny być uwzględnione tylko przy §§ 15 i 16. Powyższy podział będzie obowiązywał w stosunkach z Kasami i Izbami Skarbowemi.

Wszystkie inne pozycje wydatków budżetowych winny być prowadzone w księgach pomocniczych według szematu przesłanego do Kom. Okr. przy okólniku Nr. 1160, z uwzględnieniem zmian przeprowadzonych w szemacie preliminarza budżetowego, t. j. oznaczanie § 2 poz. 2 „Opłaty do kas chorych", § 10 „Umundurowanie" oraz przesunięcie następnych paragrafów o jeden. Sprawozdania, oraz zamknięcia rachunkowe przychodów i wydatków budżetowych winny być sporządzane według paragrafów i pozycji. Za przekraczanie kredytu na poszczególnych pozycjach odpowiedzialny jest Komendant Okręgu. Sprawozdania o rozchodach nadsyłanych do Kom. Gł. w myśl rozkazu L. 6945/23 z grudnia 1923 r. nie należy na przyszłość nadsyłać.

R. 259.

I. Księgowanie ekwiwalentu mundurowego.

Wypłacany wyższym funkcjonarjuszom ekwiwalent mundurowy, rozpoczynając od dnia 1 października 1923 r., należy przeprowadzać przez księgę płac.

R. 288.

III. Prowadzenie pamiętnika kasowego i jego kontrola.

Przypominam okólnik Nr. 13171/24 z dnia 2 lipca 1924 r. w sprawie prowadzenia „pamiętnika kasowego", do którego należy wpisywać wszystkie sumy budżetowe, podniesione zaliczkowo, oraz ich wydatkowanie. Pozatem polecam raz na miesiąc sprawdzać komisyjnie kasę i odpowiedni protokuł sporządzić w „pamiętniku kasowym".

O. 1236 z d. 3/VIII 1925 r.

Księgowanie dochodów z imprez polic.

W myśl rozkazu Nr. 282 p. XIX mogą w wyjątkowych wypadkach być wpływy z zabaw i t. p. Polecam dla takich wpływów i następnie wydatków zaprowadzić książkę kasową, do której powinno się wpisywać wszystkie tego rodzaju wpływy, a na stronę rozchodową wydatki. Dowody rozchodowe muszą być przechowywane razem z książką kasową. Książka ta, o ile są rozporządzalne sumy, musi być dwa razy do roku komisyjnie sprawdzona i protokuł sprawdzenia wpisuje się do księgi kasowej. Komendant Wojewódzki również podpisuje protokuł, stwierdzając podpisem wydatkowanie sum zgodnie z wnioskiem, akceptowanym przez Komendanta Głównego.

R. 307.

XV. Centralizacja rachunkowości skarbowej w Kom. Wojewódzkich.

W celach oszczędnościowych na rok 1926 polecam od 1.I 1926 r. przeprowadzić centralizację rachunkowości skarbowej w Komendach Wojewódzkich, a mianowicie:

Na podstawie art. 14 „Przepisów rachunkowo-kasowych" (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 z dnia 10 grudnia 1921 r.) PP. Komendanci Wojewódzcy zatrzymują w Izbach Skarbowych do swej dyspozycji od 1 stycznia 1926 r. wszystkie kredyty. Komendy powiatowe względnie miejskie składają Komendantom Wojewódzkim do dnia 5 każdego miesiąca na miesiąc następny listy płac, obliczone w punktach oraz do dnia 20 swe żądania na inne §§ na następny miesiąc. Komendanci Wojewódzcy do dnia 10 każdego miesiąca przedstawią wykaz poborów, zgodnie z okólnikiem L. 5787 z dnia 14.II 1925 r. Komendant Wojewódzki na podstawie art. 34 (Przepisów rachunkowo-kasowych) przekazuje Komendom powiatowym względnie miejskim odnośne dekrety z takiem obliczeniem, ażeby pobory mogły być wypłacone w dniu 1 każdego miesiąca. Do dnia 8 każ-

dego miesiąca powiatowe komendy względnie miejskie wyliczają się z otrzymanych w ubiegłym miesiącu kredytów rachunkami, wzgl. gotowizną. Komendy powiatowe, względnie miejskie prowadzą tylko „pamiętnik kasowy". Komendanci Wojewódzcy zaopatrują Komendy powiatowe względnie miejskie w furaż, materjały piśmienne, druki, opał i t. d. W wypadkach, kiedy Komendant Wojewódzki uzna za dogodniejsze dla Skarbu Państwa, może udzielić Komendzie powiatowej pozwolenia na zakup furażu, opału i t. d. na miejscu, przekazując jednocześnie na ten cel odpowiednie sumy (asygnaty z upoważnienia). Magazyny jako takie w Komendach powiatowych kasują się. Pewien zapas, np. kilka kompletów umundurowania, kilka karabinów, siodeł jako zapasowe należy przechowywać. Ma materjały piśmienne, druki, Kom. powiatowe, względnie miejskie rozdają natychmiast na posterunki, komisarjaty, a pozostałe w Komendzie powiatowej ilości przechowuje wyznaczony do tego funkcjonarjusz. Do księgi magazynowej w Komendzie powiatowej materjały piśmienne i druki nie wpisują się, a dołącza się tylko do odnośnej faktury Komendanta Wojewódzkiego rozdzielnik, wskazujący ile wydano na poszczególne posterunki, komisarjaty i Komendy powiatowe. Zamiast nafty należy wydawać ryczałt gotowizną w wystarczającej ilości, to samo dotyczy opału, o ile zakup na miejscu okaże się dogodniejszy. Należy również wydawać ryczałt w gotówce, zamiast smarów do broni, przydzielonej funkcjonarjuszowi.

Listy płac.

R. 101.

V. Pokwitowania na listach płacy.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa pismem z dnia 24 stycznia r. b. Nr. 752/21 1921 r. powiadomiła Komendę Główną, iż przy przeprowadzonych rewizjach dowodów rachunkowych zauważono, iż listy płacy kwitowane są nienależycie, to jest wpisywane są tylko nazwiska bez wskazania otrzymywanej sumy.

Wobec powyższego zechcą PP. Komendanci Okręgowi wydać zarządzenia podwładnym organom w myśl okólnika Min. Skarbu z dnia 13 grudnia 1918 r. Nr. 8720 i par. 51 „Tymczasowych przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe".

Q. 1214 z d. 13/V 1925 r.

Pokwitowania na listach płac.

Podczas inspekcji zauważono, że niektóre Komendy powiatowe przesyłają do Komend okręgowych dla wstępnej kontroli listy płac, w których już z góry są pokwitowania funkcjonarjuszów z odbioru poborów, co jest niezgodne z przepisami, gdyż nik nie powinien kwitować z odbioru należności przed ich otrzymaniem.

Pozatem zauważono, że poszczególne sumy w listach płac, sporządzonych w Komendach powiatowych, są bardzo często mylnie obliczone, co ujemnie wpływa na bieg kontroli w Okręgach. Komendanci Okręgowi wydadzą zarządzenia, ażeby obliczenia te w Komendach powiatowych były robione z całą ścisłością i tamże były przed wysłaniem do Komend Okręgowych sprawdzane; pokwitowania w listach płac przed otrzymaniem poborów jest niedopuszczalne.

O. 1465 z d. 7/IV 1927 r.

(Min. Skarbu Nr. L. D. K. 630/W.A.K. z d. 26/III 1927 r.).

Uproszczenie sposobu prowadzenia kart likwidacyjnych (ksiąg płac) oraz sporządzania list płatniczych.

Celem uproszczenia sposobu prowadzenia kart likwidacyjnych (ksiąg płac) oraz sporządzenia list płatniczych, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zarządza, co następuje:

1. Unormowany rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 24 listopada 1925 r. L. D.K. 3995/WAK. (Monitor Polski Nr. 291 i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 37 z r. 1925) sposób prowadzenia kart likwidacyjnych (ksiąg płac) zmienia się o tyle, że w kartach (księgach) tych kolumny od 10 do 25 mają być wypełniane jedynie za pierwszy miesiąc okresu budżetowego.

W następnych miesiącach powyższe kolumny powinny być wypełniane tylko w razie zajścia zmian w uposażeniu lub potrąceniach.

Prowadzenie w kartach likwidacyjnych (księgach płac) ewidencji zwrotów w rubrykach 26—29, jako też zamykanie z końcem okresu budżetowego kart likwidacyjnych (ksiąg płac) ma być zaniechane.

Nie uchyla to jednak obowiązkku obliczenia z końcem okresu budżetowego w kolumnach 5—9 karty likwidacyjnej (księgi płac) pozostałości długów, rat, zaliczek i t. p., które przeniesione być powinny do ściągnięcia na okres następny.

2. Miesięczne listy płatnicze mają być sporządzane na podstawie kart likwidacyjnych (ksiąg płac) nadal podług obowiązującego obecnie wzoru Nr. 8 do § 41 Przepisów

rachunkowo-kasowych (Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r., Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 i 46 z 1921 r.), uzupełnionego rozporządzeniami Ministerstwa Skarbu z 5.XI 1922 r. L. GUK. 5166/WAK. i z 24 listopada 1925 r. L. DK. 4670/WAK., z tą zmianą, że ma być zaniechane wypełnianie kolumn: „grupa uposażenia", „szczebel", „ilość osób na utrzymaniu", „ilość punktów" oraz kolumn obejmujących części składowe uposażenia, a natomiast ma być wykazaną tylko suma należności brutto w kolumnie oznaczonej „Razem".

Uproszczony sposób prowadzenia kart likwidacyjnych (ksiąg płac) oraz sporządzania miesięcznych list płatniczych obowiązywać ma od 1-go kwietnia 1927 r.

Przesyłki pocztowe i przekazy pocztowe.

O. 261 z d. 30/III 1922 r.

I. Wydanie przesyłek pieniężnych, nadchodzących pod adresem Urzędów państwowych i wypłata poborów służbowych zapomocą przekazów pocztowych.

W myśl postanowień §. 9 Przepisów rachunkowo-kasowych, wydanych przez Ministerstwo Skarbu, a ogłoszonych w Nr. 285 Monitora Polskiego z dnia 15 grudnia r. b., wszystkie władze i urzędy państwowe, nieposiadające specjalnych kas, przesyłają zawiadomienia pocztowe o nadejściu przesyłek pieniężnych miejscowym Kasom Skarbowym, które podejmują z poczty przesyłki za własnem potwierdzeniem odbioru. Sumy, nadsyłane pod adresem władz centralnych, podejmuje Centralna Kasa Państwowa.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów poleciło przeto urzędom pocztowym, aby zawiadomienia pocztowe o nadejściu przesyłek pieniężnych (listów wartościowych, przekazów pocztowych i przekazów czekowych P. K. O.) dla władz i urzędów, nieposiadających specjalnych kas, doręczały tymże władzom i urzędom, przesyłki zaś wydawały, względnie wypłacały kwoty pieniężne Kasom Skarbowym, względnie Centralnej Kasie Skarbowej na podstawie przedstawionych zawiadomień pocztowych i za ich własnem potwierdzeniem odbioru, bez specjalnego upoważnienia ze strony władz i urzędów, do których przesyłki były adresowane.

Również zarządziło Ministerstwo Skarbu w § 33 powołanych przepisów, aby funkcjonarjuszom państwowym, urzędującym stale poza siedzibą kasy, przesyłano pobory służbowe (przekazami pocztowemi, płatnemi w pewnym oznaczonym terminie).

W tym celu kasa będzie zaznaczać na takich przekazach czerwonym atramentem termin płatności w następujący sposób: „Wypłacić nie wcześniej jak dnia . . . . . 192 . roku".

(L. 3243/V z dnia 22 grudnia 1921 r.).

II. Znamiona nadawcze przekazów pocztowych, nadawczych pod adresem Urzędów państwowych.

Na odcinku wymienionych przekazów pocztowych winny być podane:

1) nazwa urzędu przekazującego daną kwotę, względnie, gdy nadawca jest osobą prywatną, jej imię, nazwisko i adres,

2) tytuł wpłaty i cel, oraz

3) Nr. pisma, które ewentualnie spodowało wysyłkę danej kwoty.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów poleciło przeto urzędom pocztowym, aby wymienione przekazy przyjmowały tylko wtedy, gdy dane te zostały rzeczywiście podane, w przeciwnym razie zaś zwracały przekazy nadawcom do uzupełnienia.

O. 590 z d. 28/II 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. 497 z d. 15/II 1923 r.).

Zarachowanie kosztów przesyłki pocztą.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z 13.I 1923 r. L. 2715 D. Pr./W. Adm. wyjaśniło, że zgodnie z 2 ustępem § 33 Przepisów rachunkowo-kasowych zarachowania kosztów przesyłki pocztą poborów względnie innych należytości służbowych funkcjonarjuszów państwowych na budżet Ministerstwa Skarbu może mieć miejsce jedynie przy przekazywaniu pieniędzy do miejscowości, leżącej poza siedzibą Kasy Skarbowej, a będącem miejscem stałego urzędowania danego funkcjonarjusza.

Powyższe wyjaśnienie należy uwidocznić przy powołanym wyżej przepisie rachunkowym.

O. 1139 z d. 29/X 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. A. B. 6134 z d. 13/X 1924 r.).

Wypełnianie przekazów pocztowych.

Redakcja Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zwróciła się do Ministerstwa Skarbu z zażaleniem, że Urzędy, regulujące rachunki za różne wydawnictwa Ministerstwa Spra-

wiedliwości za pośrednictwem Kas Skarbowych, nie zaznaczają na dowodach przekazowych nazwy Urzędu, który płaci, oraz przeznaczenia przekazywanej kwoty, co wywołuje niepotrzebną korespondencję z temi urzędami, zwłokę w wykonaniu ich zapotrzebowań i uniemożliwia Redakcji Dziennika prawidłowe zarachowanie przychodów.

Celem uniknięcia tych następstw należy wydać polecenie podległym władzom i urzędom, ażeby przy przekazywaniu pieniędzy za pośrednictwem Kas Skarbowych w przekazach dołączonych do asygnacji wyraźnie zaznaczały nazwę urzędu wysyłającego oraz przeznaczenia przekazywanej sumy.

Zauważa się przytem, że Ministerstwo Skarbu poleciło Izbom Skarbowym wydać zarządzenie do wszystkich Kas Skarbowych, aby asygnacje, do których dołączone będą przekazy pocztowe nieodpowiadające powyższym warunkom, zwracane były odnośnym urzędom do uzupełnienia.

O. 1424 z d. 18/I 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. N. I. O. B. 12993 z d. 11/I 1927 r.).

Przedmiot: Podejmowanie przesyłek pieniężnych z poczty.

Poniższy okólnik przesyła się do ścisłego zastosowania się z zaznaczeniem, że o ile pieniądze są przesyłane do Urzędów, należy wymienić na przekazach, z jakiego tytułu suma jest przekazana i na jaki paragraf winna być zarachowana. Urząd wysyłający winien każdą wysyłkę pieniężną wpisywać do specjalnie na ten cel przeznaczonej książki doręczeń, w której urzędnik pocztowy kwituje jej odbiór.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 18.XII r. ub. Nr. DK. 4515/WAK. zawiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że podczas rewizji Kasy Skarbowej w Nowogródku, dokonanej we wrześniu r. b., stwierdzono, że Urząd Wojewódzki, Starostwo, Okręgowa i Powiatowa Komenda Policji Państwowej w Nowogródku nie przesyłają wbrew § 9 Przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 z 1921 r., Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r.) do Kas Skarbowych otrzymywanych z poczty zawiadomień (awizacji) o nadejściu pod ich adresem przesyłek pieniężnych i wartościowych, lecz takie przesyłki podejmują same.

Wobec tego zechce Pan Wojewoda wydać zarządzenie, by wszystkie podległe urzędy stosowały się ściśle do § 9 powołanych przepisów.

O. 1442 z d. 10/II 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 156 z d. 26/I 1927 r.).

Przesyłki pieniężne i wartościowe zagranicę.

Zmieniając częściowo okólnik Nr. 99 z 1923 r. (Nr. Pr. 6708 z dnia 28 sierpnia 1923 r.), w części dotyczącej przesyłek pieniężnych i wartościowych zagranicę, na podstawie porozumienia z Min. Spraw Zagranicznych oraz Min. Skarbu zarządza się, co następuje:

Wszelkie sumy pieniężne i przesyłki wartościowe, przeznaczone dla urzędów dyplomatyczno-konsularnych R. P., jak również osób prywatnych i instytucji znajdujących się zagranicą, winny być przesyłane za pośrednictwem Banku Polskiego względnie poczty (z pominięciem drogi służbowej oraz Centrali M. S. Z.).

Na żądanie urzędów dyplomatyczno-konsularnych R. P. urzędy administracyjne winny doręczać przesyłki wartościowe i sumy pieniężne, przeznaczone dla osób trzecich. Urzędy dyplomatyczno-konsularne R. P. korzystać będą z pośrednictwa władz administracyjnych tylko w tych wypadkach, kiedy zachodzić będzie potrzeba dopełnienia przy doręczeniu przesyłki specjalnego zlecenia względnie formalności.

Władze administracyjne winny informować względnie pouczać osoby prywatne, starające się o wydanie dokumentów, legalizację, zebranie informacji i t. p. od władz sowieckich, iż tego rodzaj ukorespondencję kierować należy do urzędów konsularnych R. P. w Z. S. R. R. za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Natomiast potrzebne na ten cel pieniądze winny być przesyłane jak listy wartościowe pocztą wprost do polskiego urzędu konsularnego w Z. S. R. R. z pominięciem pośrednictwa Centrali Min. Spraw Zagranicznych oraz bez uprzedniego wyjednywania od odpowiednich władz skarbowych zezwoleń przepisanych § 11 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 sierpnia 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 86 poz. 482) pod następującemi warunkami:

1) że listy wartościowe będą adresowane do polskich urzędów zagranicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Poselstwa i Konsulaty) na terenie Rosji Sowieckiej,

2) zawartość listu nie może przekraczać sumy 10 efektywnych papierowych dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej,

3) że list wartościowy będzie przyjęty do wysłania tylko po okazaniu w urzędzie pocztowym zaświadczenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub polskiego urzędu konsularnego w Rosji Sowieckiej, przyczem adres listu nadawczego, imię i nazwisko nadawcy oraz suma stanowiąca jego zawartość winna być zgodna z treścią okazanego zaświadczenia.

Wyjątek od zasady bezpośredniego przekazywania pieniędzy i przesyłek wartościowych stanowić będą przekazy i przesyłki władz polskich, mające charakter poufny, oraz przekazy i przesyłki przeznaczone dla krajów, z któremi niema obrotu bankowego lub pocztowego. Tego rodzaju przekazy i przesyłki wartościowe władz polskich należy kie-

rować do Min. Spraw Zagranicznych, które uskuterzni dalszą ich przesyłkę. Do przekazów tylh wówczas należy dołączyć pozwolenie odpowiedniej władzy skarbowej na uskuterznienie przesyłki zagranicę.

Koszta podróży i konwojów.

R. 235.

VI. Zniesienie kredytowanych biletów. Z dniem 31 grudnia 1923 r. Ministerstwo Kolei Żelaznych znosi przejazdy kolejowe na mocy biletów kredytowanych na przejazd funkcjonarjuszów policji i osób eskortowanych. Odtąd każdy przejazd funkcjonarjusza policji i osoby eskortowanej musi być opłacany gotówką. Wobec powyższego polecam, aż do odwołania, pokrywać z budżetu policji państwowej jedynie przejazdy służbowe funkcjonarjuszów policji i przewóz osób przez policję aresztowanych do najbliższych władz kompetentnych. Natomiast przejazdy policjantów i przewóz osób eskortowanych na zlecenie innych władz państwowych będą dokonywane na koszt tych władz i to tylko w tych wypadkach, gdy władza wydająca zlecenie jednocześnie wniesie kwotę równą wydatkom na przejazd konwojowanych i eskorty, powrotny przejazh eskorty, djety eskorty i strawne konwojowanego.

R. 276.

XIV. Zmiana p. VI rozkazu Nr. 235. W punkcie VI rozkazu Nr. 235 w wierszu 8-ym po słowie „innych" zamiast „władz państwowych" wstawia się „Ministerstw".

O. 825 z d. 6/IX 1923 r.

Zlecenia na przejazd. Komendy Okręgowe, wydając na powiaty zlecenia na przejazd, numerują wszystkie blankiety kolejnym numerem na dany rok kaledarzowy i prowadzą ewidencję wydanych na powiaty zleceń.

Dotychczas nadsyłane wykazy wydanych zleceń na przejazd znoszą się.

O. 895 z d. 9/I 1924 r.

Bilety kredytowane. Z dniem 1 stycznia b. r. Min. Kolei Żelaznych zniosło bilety kredytowane, uznając tylko bilety kredytowane: 1) na przejazd aresztowanych oraz konwoju, 2) na powrót konwoju do miejsca urzędowania, w tym ostatnim wypadku należy na zleceniu napisać „powrót konwoju" i 3) na przejazd oddziałów policji w wypadkach nagłych.

W wypadku 3 z biletów kredytowanych korzystają również policjanci wzywani z poszczególnych miejsc służby na punkt zborny, celem sformowania oddziałów. Podstawą do wydania im biletów kredytowanych służą odnośne rozkazy władzy przełożonej (pisma, depesze, telefonogramy).

Za wszelkie inne przejazdy należy płacić gotowizną, korzystając z 50% zniżki na zasadzie legitymacji służbowej.

Przy asygnowaniu pieniędzy za bilety kolejowe należy kierować się rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.V 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 41 poz. 347). Szczególną uwagę zwracam na art. 8 p. „b" tegoż rozporządzenia.

Dla obliczania kosztu biletu kolejowego załączam „tablicę opłat w jednostkach taryfowych", nadmieniając, że daną jednostkę dla pewnej przestrzeni, klasy i pociągu należy pomnożyć przez ogłoszony w Monitorze kurs złotego (obecnie 1.220.000) podzielony przez 100 i w ten sposób otrzymaną sumę marek polskich, którą należy, korzystając z legitymacji służbowej, redukować o 50%.

Pozwolenie na korzystanie z pociągów pospiesznych udziela kierownik urzędu i uwidacznia tę zgodę na legitymacji lub dokumencie podróży.

O. 900 z d. 15/I 1924 r.

Kredytowanie należności za przewóz aresztantów i konwoju policji. Komenda Główna P. P. przesyła do wiadomości odpis telegramu, rozesłanego przez Ministerstwo Kolei Żelaznych do wszystkich Dyrekcji Kolei Państwowych w sprawie kredytowania należności za przejazd kolejami aresztantów i konwoju:

„Ministerstwo Kolei Żelaznych. Departament Finansowy — Wasza data 3.I.24 r. Nr. 77. Nasza L. dz. II/26/24. Warszawa, dnia 9 stycznia 1924 r. do Komendy Głównej Policji Państwowej w Warszawie. Zawiadamia się, że sprawę kredytowania należności za przejazd aresztowanych i konwoju załatwiono tut. telegramem z dnia 30.XII.23 Nr. 606, następującej treści:

Do wszystkich Dyrekcji Kolei Państwowych. Należy bezzwłocznie zawiadomić stacje, że nadal kredytuje się należność na rachunek Głównej Komendy Policji Państwowej za przejazdy osób aresztowanych wraz z konwojem oraz za powrót konwoju".

O. 1006 z d. 31/V 1924 r.

(Min. Kolei Żel. Depart. Finans. L. dz. II/3037/24).

W sprawie kredytowania należności na rachunek Komendy Głównej Policji Państwowej.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 8.I 1924 r. Nr. II/26/24 należy kredytować na rachunek Komendy Głównej Policji Państwowej należności za przejazdy osób aresztowanych wraz z konwojem oraz za powrót konwojów.

Prócz tego Ministerstwo Kolei Żelaznych wyraziło swą zgodę na kredytowanie należności na transporty oddziałów policji, bez względu na ilość osób, wysyłanych w wypadkach nagłych dla uśmierzenia zamieszek, zaburzeń i t. p., w których bezpieczeństwo publiczne wymaga natychmiastowej interwencji.

Odprawa oddziałów za kredytowaniem należności na rachunek K. G. P. P. powinna się dokonywać na podstawie wystawianych przez poszczególne komendy „listów transportowych", dotychczas używanej formy, w których komendy powoływać się będą na datę i liczbę pisma względnie telegramu Komendy Okręgowej, która zarządziła transporty, a to celem ułatwienia późniejszego sprawdzenia rachunków i uniknięcia w ten sposób zbytecznej korespondencji.

Rachunki kredytowe należy przedstawić do wyrównania Komendzie Głównej Policji Państwowej w Warszawie.

Odpisy otrzymują: Komenda Główna Policji Państwowej, Min. Spraw Wewn., Najwyższa Izba Kontroli Państw. I Departament III. IV. M. K. Ż.

O. 1386 z d. 24/IX 1926 r.

Kontrola kredytów na djety służbowe.

Zwracam uwagę PP. Komendantów na konieczność ścisłej kontroli sposobów wydatkowania sum, przeznaczonych na djety dla niższych funkcjonarjuszów.

Inspekcja Komendy Głównej w wielu wypadkach stwierdziła, że Komendanci powiatowi asygnowane na ten cel kwoty zużywają niezgodnie z ich przeznaczeniem, pokrywając inne wydatki z krzywdą dla niższych funkcjonarjuszów.

Wypłacanie djet za podróże służbowe musi być uskuteczniane niezwłocznie i sumy przekazywane na ten cel pod żadnym pozorem nie mogą być w inny sposób użytkowane.

Uprzedzam, że za ścisłe wykonanie niniejszego polecenia czynię PP. Komendantów osobiście odpowiedzialnymi, gdyż za jego pogwałcenie będę pociągał do odpowiedzialności, jako organa bezpośredniej kontroli.

O. 1398 z d. 3/XI 1926 r.

(Min. Skarbu L. 4340/DB/1 z d. 22/IX 1926 r.).

W sprawie zwrotu kosztów podróży.

Na skutek zapytań niektórych władz co do stosowania postanowienia par. 13 ostatni ustęp rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703) dotyczącego zwrotu wydatków pobocznych, połączonych z bezpłatną jazdą, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia na zasadzie par. 30 powołanego rozporządzenia, co następuje:

Wymienione postanowienie pozostaje w bezpośrednim związku z ustępem pierwszym par. 13 i ma zastosowanie do tych wypadków, gdy bezpłatny środek lokomocji, z którego funkcjonarjusz przygodnie z podróży korzysta, jest własnością prywatną.

Nie może być uważany za bezpłatny środek lokomocji w rozumieniu tego postanowienia:

a) służbowy środek lokomocji (samochód, konie, łódź, łódź motorowa, statek i t. p.), utrzymywany przez Skarb Państwa dla celów służbowych;
b) prywatny środek lokomocji w tym wypadku, gdy do bezpłatnego dostarczenia go funkcjonarjuszowi w służbie jest właściciel obowiązany na mocy istniejących przepisów, jak to np. jest przewidziane w par. 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 218).

Omawiany przepis pozwala zwrócić zarachowaną przez funkcjonarjusza tytułem pobocznych wydatków kwotę w granicy najwyżej do wysokości 5 punktów uposażeniowych. Zwrot wydatków w obrębie tej granicy winien pozostawać w pewnym stosunku do wartości bezpłatnego świadczenia środka komunikacyjnego, a w szczególności nie powinien w żadnym razie przekraczać przeciętnej ceny ewentualnego najmu koni na przestrzeni korzystania z bezpłatnej jazdy. Ta uwaga dotyczy także wypadków, gdy przy wspólnych podróżach ponosi i zarachowuje wydatki poboczne nie jeden za wszystkich, lecz każdy z urzędników za siebie. O ileby w takich wypadkach łączna suma zarachowanych wydatków pobocznych przekraczała wspomnianą wartość świadczenia (względnie równowartość 5 punktów), należy zarachowane wydatki odpowiednio zredukować.

Zarachowywanie przez funkcjonarjusza wydatków pobocznych winno odbywać się w oznaczonej kwocie w złotych, a nie w punktach uposażeniowych.

Prawo zarachowania wydatków pobocznych przysługuje funkcjonarjuszowi przy każdej zmianie bezpłatnego środka lokomocji.

Nie należy przyznawać zwrotu wydatków pobocznych tym funkcjonarjuszom, którzy otrzymują przewidziany w par. 26 powołanego rozporządzenia ryczałt na koszta podróży, względnie ryczałt na utrzymanie środka lokomocji.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie odpowiednich zarządzeń, a zarazem oznajmia, że uchyla poprzednie wyjaśnienia udzielane indywidualnie niektórym władzom w sprawie, objętej niniejszym okólnikiem.

R. 166.

(Min. Spraw. Nr. 527/BR/22 z d. 1/V 1922 r.

IV. Rachunki za transporty więźniów.

„Uzupełniając okólnik Nr. B. R. 419/21 (Dz. Urz. Nr. 16/21), wyjaśniam, że wszelkie koszty transportu więźniów, o ile transport nastąpił wskutek zarządzenia sądu, obciąża budżet wymiaru sprawiedliwości i że zatem na ciężar budżetu więziennictwa opłacać należy tylko koszty transportów, podjętych ze względów administracyjno-więziennych.

Zaliczki na koszty transportu obowiązane są wypłacać te sądy, w których siedzibie znajduje się więzienie, z którego ma być dostarczony więzień, o ile zaś w tej miejscowości niema sądu, wypłacać zaliczkę powinien sąd w miejscowości, będącej siedzibą organu policyjnego lub wojskowego, który otrzymał polecenie dostawienia więźnia.

Wobec tego wszystkie sądy, o których mowa, do sądów pokoju włącznie, powinny otrzymać odpowiednią zaliczkę na § 10 działu II.

Niezwłocznie po wykonaniu polecenia organy, eskortujące więźniów, obowiązane są złożyć sądowi, który wypłacił zaliczkę, dokładny rachunek kosztów transportu oraz djet, sprawdzony i poświadczony przez właściwą władzę przełożoną.

Rachunek ten podlega nadto sprawdzeniu w myśl obowiązujących przepisów rachunkowo-kasowych przez organ rachunkowy odpowiedniej władzy asygnującej wymiaru sprawiedliwości.

Sądy, które pokrkyły koszty transportu na żądanie innego sądu, zarachowują odnośny wydatek ostatecznie na ciężar swego budżetu, wobec czego żadne rozrachunki pomiędzy sądami z tytułu opłacenia kosztów transportu więźniów nie są możliwe".

Podając powyższe (okólnik Min. Sprawiedliwości Nr. 527/B.R./22 z dn. 1.V.22 r.) do wiadomości, zaznaczam, że transporty więźniów, dokonywane na zlecenie władz sądowych lub więziennych, należy dokonywać każdorazowo za gotówkę li tylko po otrzymaniu kosztów przejazdu dla więźnia, eskorty (dla eskorty w obie strony) oraz djet.

Korzystanie w tych wypadkach z kredytowanych biletów przejazdowych niniejszem znosi się.

Natychmiast po dokonaniu transportu eskortujący przedstawi rozrachunek, który po stwierdzeniu przez odnośną komendę przesyła do sądu, który wypłacił zaliczkę.

R. 262.

IV. Zaliczki na transportowanie osób uwięzionych lub aresztowanych.

Wobec zachodzących wypadków zgłaszania się organów policji o udzielenie zaliczki na transport osób uwięzionych lub aresztowanych do Prokuratury zamiast do właściwej władzy sądowej, uzupełniam rozkaz Komendy Głównej Nr. 166 p. IV wyjaśnieniem, że w myśl okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 527/BR/22 organa policyjne winny zwracać się o udzielenie zaliczek na koszta transportu wyłącznie do sądów, a nie do Prokuratur.

R. 163.

II. Zwrot kosztów za dostarczania sądom dowodów rzeczowych przez policję państwową.

Podaję do wiadomości i zastosowania się okólnik Nr. 285/B.R./22 Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 1922 r. Nr. B. R. 680/22.

„Organa podległe Komendzie Głównej Policji Państwowej otrzymały polecenie przedstawienia sądom równocześnie z dostarczeniem dowodów rzeczowych w sprawach karnych wykazów kosztów transportu wraz z oryginalnemi rachunkami i kwitami w tych wszystkich wypadkach, gdy ze względu na ciężar lub objętość dowodów transport ich pociąga za sobą jakiekolwiek koszta.

Zawiadamiając o tem oraz zaznaczając, że powyższe koszty, jako koszty postępowania karno-sądowego, obciążają budżet wymiaru sprawiedliwości i powinny być uwzględniane w wyroku, proszę Panów Prezesów o wydanie zarządzenia, aby przedstawiane przez organa policji państwowej rachunki były niezwłocznie regulowane na ciężar kredytu § 10 działu II".

R. 204.

VI. Koszty transportu więźniów.

Podaję do wiadomości i użytku służbowego okólnik Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 454/G.S./23 z dnia 26.I r. b.

„Z uwagi, że koszta podróży i djety eskorty policyjnej więźniów sądowych obciążają budżet Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało polecenie do urzędów policyjnych przyjmowania więźniów do transportowania li tylko przy wypłaceniu należnych eskorcie djet i kosztów podróży.

Wobec tego władze asygnujące obowiązane są troszczyć się o to, aby wszystkie sądy, powołane do wypłacenia zaliczek na koszty transportu więźniów w myśl okólników Nr. 527/BR/22 (Dz. Urz. Nr. 10) i Nr. 629/GS/22 (Dz. Urz. Nr. 24) rozporządzały zawsze niezbędnemi na ten cel funduszami, tylko bowiem przy zachowaniu tego koniecznego warunku transporty więźniów nie będą ulegały niedopuszczalnej zwłoce.

Przypominam zarazem, że w myśl okólnika Nr. 527/BR/22 rachunki składane przez organa policyjne, eskortujące więźniów, mają być należycie sprawdzane i poświadczane przez właściwą przełożoną władzę policyjną.

Nadmieniam wreszcie, że koszta dostawienia osób, wzywanych do sądów wojskowych, obciążają budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych".

R. 263.

IV. Dostarczanie więźniów na rozprawy sądowe.

Podaję do wiadomości treść okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 894/II/A/24 z dnia 16.VI.24 r. pod Nr. II A. 2144/24, wydanego do wszystkich władz wymiaru sprawiedliwości.

„Władze sądowe zwracają się niejednokrotnie do policji państwowej o dostarczenie do rozpraw więźniów przeważnie na czas krótki przed terminem rozprawy, przyczem nie nadsyłają zaliczki na pokrycie wydatków, związanych z transportem, skutkiem czego policja zmuszona jest starać się dopiero o uzyskanie potrzebnej zaliczki od właściwego sądu, co pociąga za sobą zwłokę kilku, a nawet kilkunastu dni, nadto odbiera policji państwowej możność dostarczania więźniów w oznaczonym na rozprawę terminie.

Wobec tego proszę, aby wszystkie władze w tego rodzaju przypadkach wszelkie zlecenia, dotyczące dostarczania więźniów na rozprawę sądową, nadsyłały organom policji państwowej przynajmniej na 2 tygodnie przed terminem rozprawy.

Przypominam, iż w sprawie opłacania rachunków za transport więźniów wydane zostały okólniki Nr. 419/21 i Nr. 527/22.

R. 350.

IX. Koszty transportu osób zawyrokowanych przez sądy do zamiejscowego więzienia.

Niektóre sądy pokoju, a nawet sądy okręgowe, odmawiają organom policji państwowej zwrotu kosztów transportu do aresztu względnie więzienia osób skazanych przez sąd na karę aresztu względnie więzienia i odstawionych przez organa policji po otrzymaniu przez nie od sądu wyroku do wykonania. Organa wymiaru sprawiedliwości opierają zwykle w tych wypadkach swoją odmowę na mylnej interpretacji okólnika Nr. 39 Min. Spraw Wewn. z dn. 2.VI 1921 r. Nr. BP 176/70 p. 4 ustęp końcowy. Na skutek odwołania się Komendy Głównej P. P. do Ministerstwa Sprawiedliwości, to ostatnie wydało polecenie Nr. II G. S. 14361/26 z dn. 17.XII 1926 r., nakazujące sądowi okręgowemu zwrot organom policji kosztów transportu więźniów sądowych.

Polecam PP. Komendantom Wojewódzkim, aby w wypadkach analogicznych kierowali sprawę do prezesa właściwego sądu okręgowego, powołując się na wymienioną decyzję Ministerstwa Sprawiedliwości.

R. 327.

III. Pokrywanie kosztów przejazdów funkc. p. p. na wezwania sądów wojskowych.

Podaję do wiadomości okólnik Min. Spraw Wojsk. (Departament IX Sprawiedliwości) z dn. 22.VI.26 Nr. 9558/II/26, przyczem zaznaczam, że transporty więźniów, dokonywane na zlecenie wojskowych sądów, należy dokonywać każdorazowo za gotówkę li tylko po otrzymaniu kosztów przejazdu dla więźnia, eskorty (dla eskorty w obie strony) oraz djet.

„Z uwagi na liczne zapytania ze strony sądów i prokuratur co do sposobu pokrywania kosztów transportu więźniów, dostawianych przymusowo na zlecenie władz wojskowo-sądowych przez organa policji państwowej, tudzież kosztów konwoju więźniów, komunikuję, iż wedle pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lipca 1925 r. BP. 9786/24 nie jest możliwem, by organa policji państwowej pokrywały koszty transportu więźniów z zaliczek, otrzymywanych na ten cel z posterunków względnie komisarjatów policji państwowej, które następnie wojskowe władze sądowe pokrywałyby z funduszów sądowych, albowiem na posterunkach, a niejednokrotnie i w komisarjatach policji państwowej brak

jest funduszów na wydawanie projektowanych zaliczek konwojowi, zaś uzyskanie na ten cel potrzebnych kredytów z Ministerstwa Skarbu jest niemożliwe".

„Wobec powyższego przesyłam do wiadomości wyciąg z rozkazu Komendanta Głównej Policji Państwowej Nr. 166 p. IV z dnia 26 maja 1922 r., opracowany na zasadzie okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 1 maja 1922 r. Nr. 527/B.R./22, normujący kwestję sposobu pokrywania kosztów transportu więźniów, dostawianych przez organa policji państwowej na zlecenie sądów karnych powszechnych, z poleceniem analogicznego stosowania przez sądy karne wojskowe zasad, wyrażonych w okólniku Ministerstwa Sprawiedliwości, wyjaśniając równocześnie, iż udzielone organom policji państwowej zaliczki mają być pokrywane z działu 9 § 11 budżetu M. S. Wojsk.".

O. 1377 z d. 2/IX 1926 r.

(Min. Spraw. L. II. G. S. 7123/26 z d. 14/VIII 1926 r.).

W sprawie opłacania rachunków za transport więźniów.

Poniższy okólnik Min. Spraw. z d. 14.VIII.1926 r. przesyłam do wiadomości:

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Wobec napływających do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zażaleń organów policyjnych, że wydawane im przez sądy na zasadzie okólnika Nr. 527/B.P./22 z dnia 1.V 1922 r. zaliczki są niewystarczające na pokrycie kosztów odnośnych podróży służbowych, polecam, by organom policyjnym, wzywanym przez sądy i prokuratury w związku z wykonaniem władzy jurysdykcyjnej, do dokonania transportu więźniów i do przyprowadzenia do sądu osób pod przymusem, sądy wypłacały zaliczki, wystarczające na pokrycie całych kosztów podróży do miejsca przeznaczenia i z powrotem oraz należnych djet, a to na podstawie odnośnego wezwania sądu i tymczasowego obliczenia kosztów, przedstawić się mającego przez organ policyjny. Powyższe zaliczki jednak nie powinny w myśl § 25 rozp. Rady Ministrów z dnia 16.VII 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703) przekraczać przypuszczalnych kosztów podróży i należnych djet.

Wypłacanie powyższych zaliczek nie powinno ulegać żadnej zwłoce, zwłaszcza, że przydzielanie sądom funduszów na powyższy cel zostało okólnikiem Nr. 1180/II.G.S./26 z dnia 21.V 1926 r. znacznie ułatwione.

Odnośnie do postanowienia okólnika Nr. 527/B.R./22, że do wypłacania zaliczki powołany jest sąd położony w siedzibie względnie najbliżej siedziby wezwanego organu policyjnego, zaznaczam, że o ile w danej miejscowości jest sąd okręgowy, względnie kilka sądów pokoju, zaliczkę wypłaca sąd okręgowy względnie sąd pokoju I okręgu.

O ileby organ policyjny z nieprzewidzianych powodów nie pobrał wcale żadnej zaliczki, to i w tym wypadku do zwrotu kosztów odnośnej podróży służbowej obowiązany jest wyżej określony sąd.

W myśl okólnika Nr. 527/BR/22 organ policyjny obowiązany był złożyć rachunek odbytej podróży służbowej najpierw swojej przełożonej władzy, celem zaświadczenia, a następnie sądowi. Obecnie zmieniam to postanowienie w tym kierunku, że organ policyjny powinien zaraz po odbyciu podróży służbowej, a najdalej w terminie 8 dni (§ 22 rozp. Rady Ministrów z dnia 16.VII 1924 r.) przedstawić rachunek kosztów podróży służbowej oraz dowód wykonania zleconej czynności bezpośrednio temu sądowi, który wypłacił zaliczkę i równocześnie wpłacić ewentualną pozostałość zaliczki. Otrzymany rachunek sąd prześle niezwłocznie do właściwej Komendy Policji Państwowej, celem sprawdzenia i ustalenia ostatecznej sumy, należnej z tytułu odbyte jpodróży służbowej. Komenda Policji Państwowej powinna zwrócić sądowi sprawdzony rachunek jaknajrychlej, a najdalej do 14 dni.

Z uwagi, że wszelkie koszty postępowania karnego w b. dzielnicach austrjackiej i pruskiej podlegają zwrotowi przez oskarżonego, sądy opłacające w mowie będące koszty w zastępstwie innych sądów w wymienionych dzielnicach, mają niezwłocznie zawiadomić sąd orzekający o wysokości wypłaconej sumy, celem uwzględnienia jej w wyroku.

Koszt transportu więźniów, podjętego ze względów administracyjno-więziennych, obciążający w myśl okólnika Nr. 527/BR/22 budżet więziennictwa, opłaca więzienie, z którego transport wyrusza.

Odpis okólnika otrzymuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, celem wydania odpowiednich wskazówek organom policyjnym.

Ministerstwo Sprawiedliwości przesyła odnośnie do pisma z dnia 19.VI 1926 r. Nr. B. P. 1142/26 do wiadomości z prośbą o dokładne poinformowanie organów policyjnych, że o wypłatę zaliczek i wogóle kosztów podróży i djet za transporty więźniów i dostawianie do sądu osób pod przymusem, dokonywane na zlecenie władzy sądowej, organy policyjne (konwojenci) mają się zwracać do sądu położonego w siedzibie względnie najbliżej siedziby wezwanego organu policyjnego, oraz że w myśl powyższego okólnika ma organ policyjny odnośny rachunek kosztów podróży i dowód wykonania zleconej czynności przedstawić bezpośrednio sądowi zaraz po odbyciu podróży służbowej, a najdalej w nieprzekraczalnym terminie 8 dni pod zagrożeniem utraty praw wogóle do kosztów podróży i djet (ust. czwarty § 22 rozp. Rady Ministrów z dn. 16.VII 1924 r.).

Równocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości prosi o zarządzenie, aby nadsyłane przez sądy do komend policji państwowej w mowie będące rachunki, celem ustalenia ostatecznie należnej sumy,były sądom zwracane jaknajrychlej, gdyż te rachunki są sądom potrzebne do usprawiedliwienia wydatków z odnośnego funduszu i również do wyjednania dalszego funduszu. Zwłoka w tym kierunku może spowodować zapóźne uzupełnienie wyczerpanego funduszu.

Powyższy okólnik będzie ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości dnia 1.IX 1926 r. Nr. 17.

W końcu odnośnie do poruszonej przez Okręgową Komendę Policji Państwowej w Krakowie w piśmie z dn. 31.III 1925 r. L. 5702/25 sprawy wynagradzania konwojentów na zasadzie rozporządzenia z dn. 22.X 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 106 poz. 963) zaznacza się, że odnośne postanowienie zostało zmienione rozporządzeniem z dn. 10.III 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 229) w tym sensie, że należności konwojentom przyznaje się według przepisów dotyczących podróży służbowych.

O. 645.

Djety i koszta podróży funkc. państw., wzywanych na rozprawy komisji dyscyplinarnej.

Funkcjonarjuszom państwowym, wzywanym do rozprawy dyscyplinarnej w charakterze oskarżonych djety i koszty podróży nie należą się, ponieważ podróż ich nie jest podróżą służbową w rozumieniu art. 1-go Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5.VIII.1920 r. (Dz. Ust. Nr. 74 poz. 507), lecz stanowi podróż, odbytą w sprawie osobistej.

Powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia na podstawie reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 1.V.1922 r. L. 485/DB.

O. 1024.

Djety i koszta podróży funkc. państw., wzywanych na rozprawy komisji dyscyplinarnej.

Zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dnia 21.V 1924 r. wyjaśniam, iż zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, podane w okólniku Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 645 w sprawie kosztów podróży i djet oskarżonych funkcjonarjuszów, wzywanych na rozprawy dyscyplinarne odnosi się również i do funkcjonarjuszów policji.

W związku zpowyższem, trzeba zaniechać wzywania oskarżonego na rozprawę dyscyplinarną, a należy tylko powiadomić go o terminie rozprawy, aby mógł na własny koszt przyjechać. Niestawienie się oskarżonego na rozprawę nie stanowi niesubordynacji służbowej i nie może być powodem odłożenia sprawy.

Jedynie w wypadkach, gdy funkcjonarjusz policji stawi się na rozprawę i zostaje uniewinniony, gdyż oskarżenie okazało się nieuzasadnione, mogą Pp. Komendanci Okręgowi przyznawać takim funkcjonarjuszom, biorąc pod uwagę ich położenie materjalne, pewne sumy z funduszów remuneracyjnych, jako zwrot kosztów podróży ewentualnie djet.

R. 240.

IX. Koszty podróży i djety, wzywanych z urzędu i ze względów służbowych funkc. pol. do zbadania lekarskiego.

Podaję do wiadomości i stosowania się okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22.I.1924 r. Nr. 10.

„W związku z załatwieniem specjalnego wypadku Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 9 stycznia 1924 r. L. 5010/DB./1 wyjaśniło, że podróże, odbywane przez funkcjonarjuszów państwowych, wzywanych z urzędu i ze względów służbowych do zbadania lekarskiego, należy traktować, jako podróże służbowe i w ramach obowiązujących przepisów o djetach i kosztach podróży przyznawać djety i zwrot kosztów podróży.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się".

R. 289.

IV. Djety frekwentantów szkół policyjnych.

Wobec często powstających wątpliwości, którzy z pośród frekwentantów szkół policyjnych mają prawo do pobierania djet w czasie przeszkolenia, polecam wypłacać djety tylko tym niższym funkcjonarjuszom, którzy przybyli na kurs z miejscowości, położonych poza obrębem siedziby szkoły. Funkcjonarjusze, których przydział służbowy znajduje się w miejscu siedziby szkoły — do pobierania djet nie mają prawa, zarówno jak i rekruci przygotowywani do służby policyjnej. Ponieważ służba rzeczywista tych ostatnich rozpoczyna się dopiero do ukończeniu kursu i otrzymaniu stałego przydziału nie mają oni również prawa do zwrotu kosztów przesiedlenia na wyznaczone im miejsca służbowe, o czem należy ich zawiadomić przy przyjmowaniu na próbną służbę.

R. 298.

IX. Uzupełnienie punktu IV rozkazu Nr. 289.

W punkcie IV rozkazu Nr. 289 w wierszu 3-im po słowie „funkcjonarjuszom" wstawia się „żonatym".

R. 215.

III. Koszty podróży i djet policjantów, przydzielonych na żądanie władz skarbowych sekwestratorom podatkowym.

Zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dnia 9.V 1923 r. Nr. 1106/DB./2 zawiadamiam, iż koszty podróży i djety policjantów, przydzielonych na żądanie władz skarbowych sekwestratorom, winny obciążać budżet władz skarbowych.

R. 282.

XVI. Koszty przewozu osób uskutecznionego z polecenia władz administracyjnych.

Uzupełniam Rozkaz Nr. 235 p. VI wyjaśnieniem, że przejazdy policjantów i przewóz osób eskortowanych, uskuteczniane z polecenia władz administracyjnych I i II instancji obciążają budżet policji państwowej.

R. 301.

X. Koszty podróży i djety funkc. policji, delegowanych przez władze administracyjne w charakterze kurjerów.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 73 z dnia 18.VIII.1925 r. Nr. BP. 5239/25 w sprawie kosztów podróży i djet funkcjonarjuszów policji, delegowanych przez władze administracyjne w charakterze kurjerów.

„Zdarzają się wypadki, że odnośni komendanci policji państwowej w wykonaniu polecenia władz administracyjnych zmuszeni są często delegować podległych sobie funkcjonarjuszów policji w charakterze kurjerów w sprawach ściśle administracyjnych do innych władz i urzędów administracyjnych, przyczem delegujące władze administracyjne, opierając się na tem, że dokumenty podróży dla rzeczonych kurjerów wystawiane są przez komendantów policji, należnych kurjerom djet i kosztów podróży nie wypłacają motywując odmowę tem, że pomienione koszty podróży i djety winny być pokrywane z odnośnych pozycji budżetu policji państwowej.

Z uwagi na podnoszoną już niejednokrotnie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych konieczność odciążenia organów policji państwowej od czynności nie mających zasadniczo nic wspólnego z właściwymi ich obowiązkami, zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu, P. Komisarz Rządu) zarządzić, by wzmiankowanych wyżej delegacji, o ile możności nie przedsiębrano zwłaszcza w tych wypadkach, gdy delegacja nie stoi w żadnym związku z bezpieczeństwem, spokojem i porządkiem publicznym.

Wobec tego, że budżet policji państwowej nie może być obciążony wydatkami, które faktycznie winny być pokrywane z budżetu odnośnych władz administracyjnych, zarządzam, aby w tych wypadkach, gdy zachodzi wyjątkowa konieczność delegowania funkcjonarjuszów policji w charakterze kurjerów w sprawach ściśle administracyjnych (nie mających ścisłego związku z bezpieczeństwem, spokojem i porządkiem publicznym) koszty podróży i djety delegowanych funkcjonarjuszów policji pokrywały odnośne władze administracyjne ze swojego budżetu.

R. 85.

III. Przejazd popisowych i dezerterów wojskowych, eskortowanych przez funkc. policji państwowej.

Eskorowani przez organa policyjne popisowi i dezerterzy wojskowi mają być przewożeni do najbliższych Powiatowych Komend Uzupełnień na rachunek M. S. Wojsk.

Kolejowe kasy biletowe będą wydawały eskortującym policyjnym organom dla przewozu eskortowanych popisowych i dezerterów kredytowane bilety na rachunek M. S. Wojsk. do stacji, gdzie się znajduje najbliższa P. K. U., a to na podstawie pisemnego zaświadczenia odnośnej władzy policyjnej, określającego dokładnie ilość eskortowanych osób wojskowych i cel podróży z adnotacją, że koszty tego przewozu ponosi M. S. Wojskowych.

Poświadczenia te zostaną zatrzymane w kasie biletowej i służyć będą za dowód wydania kredytowanych biletów przy rozrachunku M. K. Z. z M. S. Wojsk.

Organa policyjne eskortujące otrzymują przy przejazdach służbowych bilety kredytowane na rachunek M. Spr. Wewnętrznych.

R. 277.

IV. Kredytowane zlecenia na przejazd poborowych i ich rodzin.

W myśl art. 61 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. 61 poz. 294 z 1924 r.) budżet Min. Spraw Wewnętrznych obciążać mają koszty przejazdu poborowych i członków ich rodzin do Komisji Rozpoznawczej, jakoteż koszty odstawiania poborowych do szpitala.

Przewozy wspomnianych poborowych i ich rodzin odbywać się będą zapomocą listów transportowych.

Ponieważ Min. Kol. nie zgadza się na powiększenie ilości urzędów, z któremi miałoby przeprowadzać rozrachunki, przeto polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom dysponującym kredytowanemi biletami transportowemi, aby na żądanie odnośnych starostw udzielały tych biletów, które będą wystawiane przez władze administracyjne poborowym lub członkom ich rodzin na kredytowane przejazdy, przyczem starostwa na biletach kredytowanych pod słowami „na przejazd policji państwowej" będą zaznaczały czerwonym atramentem „przejazd poborowych".

Min. Kolei po otrzymaniu ze wszystkich Dyrekcji wykorzystanych zleceń transportowych wystawionych na przejazd poborowych i ich rodzin, przedstawi ogólny rachunek Kom. Gł. P. P., poczem nastąpi rozrachunek bezpośrednio z „Zarządem Centralnym Min. Spraw Wewnętrznych".

R. 301.

VIII. Terminy składania rachunków kosztów podróży.

Z uwagi na to, że niektóre Komendy Wojewódzkie odmawiają funkcjonarjuszom wypłaty djet ze względu na spóźnione złożenie przez nich rachunków, należy wyjaśnić rozkazem wszystkim podwładnym funkcjonarjuszom, że w myśl § 22 Rozp. Rady Min. z dnia 16.VII.1924 r. Dz. Ust. Nr. 72 — wszelkie rachunki kosztów podróży mają być przedstawiane w terminie 8 dni po ukończeniu podróży służbowej, zaś rachunki kosztów przeniesienia w terminie 14 dni po dokonaniu przesiedlenia się.

W wypadkach powtarzających się wyjazdów służbowych np. pewnych stałych inspekcji, czynności nadzorczych i t. p. mogą być rachunki kosztów podróży za zezwoleniem właściwej władzy naczelnej przedstawiane do dni 8 za miesiąc ubiegły.

Przy delegacjach (odkomenderowaniach) dłużej trwających należy rachunki djet przedstawiać miesięcznie w przeciągu 8 dni za miesiąc ubiegły.

Przekroczenie bez dostatecznego usprawiedliwienia wyżej określonych terminów, pociąga za sobą utratę prawa do zwrotu kosztów, a w następstwie tego obowiązek zwrócenia Skarbowi Państwa całej zaliczki, przyznanej na zasadzie § 25 niniejszego rozporządzenia, który brzmi: „udającym się w podróż służbową przysługuje prawo do zaliczki, nieprzekraczającej przypuszczalnych kosztów podróży i należnych djet". Postanowienie powyższe stosuje się również do należności z tytułu przeniesienia.

Ponieważ nie wszyscy funkcjonarjusze, szczególniej niżsi, wiedzą o wyżej wyszczególnionych terminach i z tego powodu powstają różne nieporozumienia, bezpośredni zwierzchnicy winni dbać o to, ażeby rachunki ich były na czas przedstawiane do ilkwidacji.

R. 307.

III. W sprawie djet i kosztów podróży.

Zgodnie z okólnikiem Min. Skarbu Nr. 3375/DB./1 z dnia 24.X.1925 r., przypominam postanowienie § 5 ustęp 1 Rozp. Rady Ministrów z dnia 16.VII.1924 r. Dz. Ust. Nr. 72/42 poz. 703, że djety oraz inne należności, określone w tem rozporządzeniu w punktach, należy obliczać według mnożnej obowiązującej w miesiącu, w którym następuje wypłata.

Zaliczki na koszty podróży przewidziane § 25 wymienionego rozporządzenia winny być udzielane w złotych, t. j. bez posługiwania się systemem punktów i mnożnej i potrącane również w złotych, od kwoty, obliczonej na zasadzie punktów i mnożnej, należnej tytułem zwrotu kosztów podróży i djet.

V. Interpretacja § 12 p. 5 i § 17 Rozp. Rady Ministrów z dnia 16.VII 1924 r. poz. 703 (Dz. U. Nr. 72 24).

Stosownie do pisma Min. Skarbu Nr. 4378/DB./1 z dnia 10.I b. r. wyjaśniam, że:

1) ad § 13 p. 5 — przez bezpłatną podróż samochodem lub końmi należy rozumieć podróż samochodem lub końmi tak prywatnemi, jak rządowemi. Na pokrycie wydatków pobocznych, związanych z taką podróżą przewiduje się 5 punktów.

2) Ponieważ § 17 nie wyłącza kosztów dojazdu do dworca i z dworca (względnie przystani) w miejscu stałego przydziału służbowego, należy więc zgodnie z postanowieniem § 17 asygnować ryczałt dojazdu do dworca i z powrotem również i w miejscu stałego przydziału.

O. 1304 z d. 26/I 1926 r.

Likwidacja kosztów podróży.

Przypominam, że na zasadzie § 11 (ustęp pierwszy i ostatni) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 roku (Dz. Ust. Nr. 72 z dnia 22 sierpnia 1924 r.) przy

likwidacji kosztów podróży podinspektorowi i podkomisarzowi zwraca się 50% ceny biletu drugiej klasy.

O. 1283 z d. 11/XII 1925 r.

W sprawie odszkodowania w wysokości 1 punktu przy podróżach służbowych.

Paragraf 13 ustęp 3 Rozp. Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703) przewiduje jedynie sposób odbycia podróży. Natomiast służba w policji państwowej wymaga wogóle szybkiego wykonywania czynności służbowych i pośpiesznego odbywania podróży służbowych, więc użycie środków lokomocji zawsze jest konieczne.

Za czynności, wynikające z charakteru służby, jak obchody, inspekcje, wywiady i t. p. odszkodowanie przewidziane w powołanem rozporządzeniu w wysokości 1 punktu nie przysługuje.

Okólnik ten stanowi odpowiedź na pismo Komendanta P. P. Wojew. Nowogródzkiego z dnia 10.XI r. b. Nr. 16264/G.

O. 1476 z d. 26/IV 1927 r.

(Min. Skarbu L. 298/DB./4 z d. 21/III 1927 r.).

W sprawie djet.

Wskutek zapytania jednej z władz centralnych, czy funkcjonarjuszowi, którego podróż służbowa trwała np. od dnia 22 marca godz. 0.30 do dnia 24 marca godz. 23, przysługuje według postanowienia par 6 ustęp pierwszy i drugi rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703), dwie i pół, czy trzy całe djety, Ministerstwo Skarbu na zasadzie postanowienia par. 30 tego rozporządzenia wyjaśnia, że z tytułu odbycia powyższej podróży służbowej przysługuje trzy całe djety.

Jednostką obliczenia djet jest zasadniczo 24 godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu z miejsca służbowego do chwili powrotu do tego miejsca. Takich całych (t. j. 24 godzinnych okresów jest w powyższym przykładzie dwa, za które należą się dwie całe djety. Za przeciąg czasu krótszy od 24 godzin wypłaca się całą djetę, jeżeli pobyt poza miejscem służbowem przypadał na porę nocną i wynosił conajmniej 6 godzin między 21 a 6 godziną. Ten okres czasu, krótszy niż 24 godziny, przypada w powyższym przykładzie na dzień 24 marca i trwa od godz. 0.30 do godziny 23. Ponieważ ten okres czasu ma być brany pod uwagę jako całość, a z postanowienia par. 6 ustęp drugi powołanego rozporządzenia nie wynika, że godzin pory nocnej od 0.30 do 6 i tego samego dnia od 21 do 23 nie można sumować, należy się za ten końcowy okres czasu także cała djeta.

O. 1432 z d. 26/I 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 61 z d. 12/I 1927 r.).

Zaliczka na koszta przesiedlenia dla emerytów.

W związku z konkretnemi wypadkami Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu — oznajmia, że emerytowanemu funkcjonarjuszowi nie przysługuje na podstawie postanowienia art. 21 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6 p. 46 z r. 1924) zaliczka na koszty przesiedlenia.

Na użycie wozu meblowego przesiedlający się emerytowany funkcjonarjusz winien uzyskać zezwolenie tej władzy, która zarządziła przeniesienie go w stan spoczynku.

O. 1472 z d. 20/IV 1927 r.

(Min. Skrabu L. 341/DB./4 z IV. 1927 r.).

W sprawie zwrotu kosztów przewozu koleją bagażu podróżnego.

Zdarzają się wypadki, że funkcjonarjusze państwowi żądając na zasadzie § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703 zwrotu kwot, zarachowanych w rachunkach kosztów podróży tytułem kosztów przewozu koleją bagażu podróżnego, nie załączają zaświadczeń, któreby stwierdzały fakt poniesienia zarachowanych wydatków, tłumacząc się tem, że kasy bagażowe odmawiając wydawania takich zaświadczeń.

Celem zapobieżenia tym wypadkom, Ministerstwo Komunikacji, wskutek prośby Ministerstwa Skarbu, przypomniało Dyrekcjom Kolei Państwowych swoje zarządzenie z dnia 3 października 1922 r. Nr. 4743/III/12, by kasy bagażowe na żądanie funkcjonarjuszów państwowych wydawały zaświadczenia, stwierdzające wysokość pobranej opłaty za przewóz bagażu.

Ministerstwo Skarbu uprasza o podanie powyższego do wiadomości podwładnych funkcjonarjuszów i równocześnie pouczenia ich, że żądania zwrotu kwot zarachowanych tytułem kosztów przewozu bagażu bez dostarczenia wspomnianych zaświadczeń nie będą uwzględniane.

R. 107.

I. Instrukcja w sprawie rachunków kosztów podróży służbowych i kosztów przeniesienia.

Zgodnie z decyzją Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 stycznia 1921 r. Nr. OB./2848/3 ustalam przepisy o przedkładaniu rachunków kosztów podróży, djet i kosztów przeniesienia.

1. Rachunki kosztów podróży, sporządzone ściśle według załączonego wzoru najlepiej na drukowanych formularzach, mają być należycie udowodnione i zawierać wszystkie dane, umożliwiające dokładne sprawdzenie poszczególnych pozycji rachunku.

2. Rachunki przedkładać należy w dwóch egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest do użytku władzy asygnującej, drugi zaś dla Izby kontroli państwa (§ 94 przepisów rachunkowych i kasowych Ministerstwa Skarbu Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 5 poz. 107 z 1920 r.). Do rachunku dołączyć należy dla władzy asygnującej dokument podróży.

3. Przy podróżach kołowych funkcjonarjusz obowiązany przedłożyć potwierdzenie komendanta policji:

a) co do przejechanych odległości w kilometrach, względnie w wiorstach,
b) że za podwody, zapłacone według taksy ustanowionej dla danego powiatu,
c) w razie niemożności otrzymania podwody, co winno być też stwierdzone, że wydana za furmankę kwota odpowiada praktykowanym w danem miejscu cenom najmu.

4. Rachunki te należy przedkładać w drodze służbowej swej bezpośredniej władzy przełożonej.

5. W wypadkach, w których spełnienie czynności urzędowych jest połączone z częstem lub ciągłem odbywaniem podróży służbowych, a sporządzanie rachunków z każdej odbytej podróży nie byłoby celowem, rachunki te mają być sporządzane okresowo (co miesiąc) i przedstawiane władzy bezpośrednio przełożonej najpóźniej do dnia 14-go po upływie każdego miesiąca.

6. Przekroczenie przepisanego 14-dniowego terminu składania rachunków (patrz art. 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia r. b. Dz. Ustaw Nr. 74 poz. 509), pociąga za sobą utratę prawa do zwrotu kosztów odnośnej podróży służbowej. Rachunek przedłożony po terminie należy załatwić odmownie. Prośby o uwzględnienie przekroczenia przepisanego terminu z należytem umotywowaniem przytem takiego przekroczenia rozstrzyga w pierwszej instancji Komenda Okręgowa, w drugiej Komenda Główna Policji Państwowej.

7. Rachunek ma być sprawdzony najpóźniej do dni 14, licząc od dnia jego otrzymania. Przy sprawdzaniu rachunków należy baczyć na to, czy wykazane w nich należytości odpowiadają obowiązującym pod tym względem przepisom i czy zostały one należycie obliczone i udowodnione.

8. Skreślenie i poprawki rachunku należy dokonywać czerwonym atramentem i na wolnem miejscu rachunku zamieszczać klauzulę, uwidoczniającą kwotę na jaką rachunek sprawdzono i powody skreślenia lub nieuwzględnienia pewnych w rachunku wykazanych należności.

9. Jeżeli rachunkozdawca nie zarachował djety prawnie mu się należącej, wówczas należność ta ma być z urzędu sprawdzającego dodana do rachunku.

10. Klauzula sprawdzenia odpowiadać ma załączonemu wzorowi.

11. Jeżeli rachunek sprawdzono na mniejszą od przedstawionej w rachunku kwoty, wówczas doręczyć należy rachunkodawcy rezolucję z powodami, pozostawiając mu prawo odwołania się do wyższej instancji, a to w myśl art. 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r.

12. Wnioski odwoławcze (przedstawienia) należy składać w pierwszej instancji komendzie okręgu w drugiej Komendzie Głównej Policji Państwowej za pośrednictwem swej bezpośredniej przełożonej władzy. Wniosek odwołania nie wstrzymuje wypłaty sprawdzonych należności.

13. Zaliczki na koszty podróży, udzielone w myśl art. 9 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów, muszą być potrącone przy wypłacie należności za odnośną podróż.

14. O ile udzielona zaliczka przewyższa kwotę, na którą rachunek ustalono należy zażądać niezwłocznego zwrotu reszty zaliczki, ewentualnie potrącić ją z poborów najbliższego miesiąca.

15. Zaliczki na koszty przesiedlenia mogą być udzielane na rachunek tego urzędu, do którego pracownik został przeniesiony, w wysokości należnych pracownikom ryczałtów na przenosiny przez kierownika dotychczasowego urzędu z równoczesnem uwiadomieniem urzędu, do którego przenosi się funkcjonarjusza, o wysokości udzielonej zaliczki.

16. Rachunki kosztów przesiedlenia sprawdza i likwiduje ten urząd, do którego funkcjonarjusz został przeniesiony.

17. Urząd, zarządzający wypłatę zaliczek, ma prowadzić dokładną kontrolę pobranych przez poszczególnych funkcjonarjuszów zaliczek w ten sposób, aby zawsze

można było sprawdzić, czy jakie sumy do zwrotu ciążą na rachunku każdego funkcjonarjusza.

II. Kompetencja do sprawdzenia i asygnowania.

18. Komendant policji powiatowej asygnuje do wypłaty należność za podróże, odbyte w granicach powiatu, komisarz policji kolejowej i wodnej za podróże, odbyte w granicach komisarjatu. To samo odnosi się do rachunków, składanych przez komendanta pol. pow., komisarza pol. kol. i kom. pol. wodnej.

19. Komendant okręgu sprawdza i zarządza wypłatę za:
   a) rachunki kosztów przeniesienia podległych sobie funkcjonarjuszów komendy okręgowej,
   b) rachunki za podróże, odbyte poza granicami powiatu, jednakowoż w granicach Rzplitej,
   c) rachunki kosztów przeniesienia podległych sobie funkcjonarjuszów tak okręgowych, jak i powiatowych. Przy przesiedleniu funkcjonarjusza z jednego okręgu do drugiego rachunek kosztów przesiedlenia sprawdza i likwiduje ten okrąg, do którego funkcjonarjusz został przesiedlony,
   d) załatwia w pierwszej instancji przedstawienia odwoławcze w sprawach wyżej w art. 8 wymienionych.

20. Komenda Główna Policji Państwowej sprawdza i zarządza wypłatę za:
   a) rachunki funkcjonarjuszów Komendy Gł. P. P.,
   b) rachunki kosztów podróży poza granicę Rzplitej,
   c) załatwia w ostatniej instancji przedstawienia odwoławcze w sprawach rachunków kosztów podróży służbowych.

Strona I.

RACHUNEK

kosztów podróży (przesiedlenia).

.....

.....

na polecenie ..... z dn. ..... 192 ... r. № .....

w sprawie .....

skąd .....

dokąd .....

Nazwisko, imię i stopień służbowy	Data rozpoczęcia i ukończenia podróży	Ilość dni	Diety	Tragarz	Dorożki	Wydatki na podwody	RAZEM	Pokwitowanie

Strona II.

POTWIERDZENIE WŁADZY PRZEŁOŻONEJ.

Niniejszem stwierdzam:

1) konieczność odbycia podróży;
2) należyte użycie czasu, a mianowicie od dnia ..... godz. .....
   do dnia ..... godz. .....
   włącznie
3) należyte użycie środków komunikacji, oraz
4) wykonanie poruczonej czynności.

Miejscowość ..... dnia ..... 192 ... r.

.....

(podpis kierownika urzędu).

(Pieczęć)

O. 1031 z d. 26/VI 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 3146 z d. 22/V 1924 r.).

Przedkładanie rachunków kosztów podróży.

Okólnikiem Nr. 320 z d. 26.VIII.1920 r. Nr. OB./2160/1 punkt 2 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządziło między innemi, by rachunki kosztów podróży służbowych przedkładane były w dwóch egzemplarzach, z których jeden przeznaczony miał być do użytku władzy asygnującej drugi zaś dla Izby Kontroli Państwowej, a to zgodnie z obowiązującemi wówczas przepisami rachunkowo-kasowemi.

Ponieważ w myśl § 24 obecnie obowiązujących przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu z dnia 10.XII.1921 r. Nr. 45) dowody rachunkowe, na podstawie których wyasygnowano należytości zatrzymuje i przechowuje oddział (wydział) rachunkowy urzędu asygnującego, przeto powołany na wstępie przepis zmieniam w tym kierunku, że rachunki kosztów podróży mają być przedkładane w jednym tylko egzemplarzu.

O. 1391 z d. 15/X 1926 r.

(Min. Skarbu L. 712/DB./1 z d. 24/III 1926 r.).

W sprawie wyjaśnienia pojęć: podróż służbowa (komisja) i delegacja (odkomenderowanie).

Zdarzają się wypadki, że władze, zarządzając np. skontrolowania czynności służbowych podległych sobie władz i urzędów, używają w dekretach, polecających danemu pracownikowi państwowemu przeprowadzenie takiej kontroli, wyrażenia: „deleguję", zaś oddziały rachunkowe, opierając się na tem wyrażeniu stosują do odnośnych rachunków koszty podróży i djet postanowienie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703), jeżeli tylko czynność kontrolna w jednej lub w kilku miejscowościach trwała łącznie dłużej niż 2 tygodnie.

Celem uchylenia powyższej niewłaściwości, polegającej niezawodnie na nienależytem odróżnianiu pojęć: podróż służbowa (komisja) i delegacja (odkomenderowanie), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia na zasadzie § 30 wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów, co następuje:

Czynności służbowe, wynikające bądź z obowiązków stanowiska służbowego, bądź ze specjalnego polecenia władzy przełożonej, nie zawsze dadzą się przeprowadzić w zwykłem miejscu służbowem, t. j. miejscu, wyznaczonem w myśl postanowienia art. 4 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), względnie postanowień analogicznych przepisów prawnych funkcjonarjuszowi państwowemu do pełnienia służby, szczególnie, gdy chodzi o skontrolowanie czynności służbowych urzędów podległych, osobiste raporty u władz przełożonych, stwierdzenie stanu faktycznego na miejscu, współdziałanie z innemi władzami, i wogóle o takie czynności, które dla należytego spełnienia obowiązków służbowych wymagają bytności funkcjonarjusza państwowego w miejscowości poza zwykłem miejscem służbowem.

Taka czynność służbowa, spełniana w miejscowości poza zwykłem miejscem służbowem zwie się czynnością komisyjną, która łącznie z odbytą w tym celu podróżą odpowiada pojęciu podróży służbowej (zwanej także komisją) w rozumieniu § 2 punkt 1 wymienionego rozporządzenia.

Inaczej przedstawia się sprawa delegacji. Władza, mając na podstawie postanowienia art. 52 wymienionej ustawy, względnie postanowienia analogicznych przepisów prawnych możność przeniesienia funkcjonarjusza z jednego miejsca służbowego do drugiego, korzysta z tego prawa tylko o tyle, że pozostawiając funkcjonarjusza państwowego nadal na zajmowanem stanowisku służbowem przydziela go na pewien okres czasu do innego urzędu, celem pełnienia służby, należącej do zakresu działania tego urzędu. I ten czasowy przydział funkcjonarjusza państwowego do innego miejsca służbowego, leżącego poza miejscowością zwykłego jego miejsca służbowego tworzy pojęcie delegacji (w terminologji wojskowej: odkomenderowania) w rozumieniu § 2 punkt II wymienionego rozporządzenia.

Zasadnicza różnica między podróżą służbową (komisją) a delegacją (odkomenderowaniem) polega zatem na odmiennym sposobie wykonywania czynności służbowych. Przy pełnieniu czynności związanych z delegacją jest funkcjonarjusz państwowy podporządkowany temu urzędowi, do którego został czasowo przydzielony, a to z uwagi na pełnienie wyżej określonej służby, natomiast w czynnościach komisyjnych takie podporządkowanie nie może mieć miejsca, ponieważ funkcjonarjusz państwowy wykonuje czynności w sposób odpowiadający obowiązkom służbowym jego zwykłego miejsca służbowego, względnie specjalnym zleceniom władzy przełożonej.

Zatem § 4 wymienionego rozporządeznia Rady Ministrów winien mieć zgodnie z jego brzmieniem wyłączne zastosowanie do wypadków delegacji (odkomenderowania), a nie dotyczy wcale wypadków podróży służbowej (komisji) chociażby ona w wyjątkowych wypadkach trwała bez przerwy w jednej lub kilku miejscowościach łącznie nawet ponad 2 tygodnie.

Aby uniknąć w przyszłości niewłaściwości na wstępie określonej winny władze używać słowa „delegację" tylko w wypadkach delegacji (odkomenderowania) przy równiczesnem wymienieniu miejsca służbowego, do którego następuje czasowy przydział (delegacja) funkcjonarjusza oraz określeniu czasu trwania delegacji, zaś przy zarządzaniu podróży służbowej (komisji) winny dokładnie określać czynność komisyjną, poleconą do wykonania.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie odpowiednich zarządzeń.

Komisje gospodarcze.

R. 76.

I. Komisja Gospodarcza. Na podstawie § 24 Przepisów o organizacji Komendy Głównej oraz § 13 Przepisów o organizacji komend okręgowych, ustalam przepisy o organizacji Komisji Gospodarczej.

§ 1. Przy Wydziale II Głównej Komendy Policji, mającym za zadanie zaopatrzenie funkcjonarjuszów policji, powstaje Komisja Gospodarcza jako organ pomocniczy w charakterze doradczym i opinjodawczym.

§ 2. Przy dziale II okręgowych komend policji, mającym za zadanie prowadzenie administracji gospodarczej w okręgach powstaje Komisja Gospodarcza jako organ pomocniczy komendanta okręgowego w charakterze doradczym i opinjodawczym.

§ 3. W Głównej Komendzie Policji Komisję Gospodarczą powołuje Komendant Główny, w okręgowych komendach — komendant okręgowy.

§ 4. Komisja Gospadrcza ma za zadanie:

a) sprawdzać prawidłowość i celowość wydatków,

b) sprawdzać formalność dowodów, oraz

c) ma obowiązek rzeczowo oceniać sprawy zakupów i wydatków.

§ 5. Komisja Gospodarcza składa się z dwóch członków i dwóch zastępców oraz jednego przewodniczącego i zastępcy. Stałym członkiem Komisji jest kierownik spraw gospodarczych właściwego urzędu.

Komisja Gospodarcza ma prawo powoływania rzeczoznawców.

§ 6. Komisję Gospodarczą powołuje kierownik urzędu perjodycznie lub w każdym czasie przez niego oznaczonym.

§ 7. Każdy dowód kupna lub sprzedaży i każdy inny wydatek lub zamierzenie kupna lub sprzedaży na rachunek sum budżetowych winno być rozpatrzone przez Komisję Gospodarczą, celem wydania opinji.

Powyższe nie ogranicza praw Komendanta Głównego i komendantów okręgowych w decyzji w sprawach gospodarczych.

§ 8. Wszystkie sprawy winny być wnoszone przez sekretarza Komisji do protokułu oraz zaopatrzone przez przewodniczącego Komisji opinją Komisji.

§ 9. Protokuły posiedzeń Komisji wraz z aktami winny być przedłożone Komendantowi Głównemu, względnie komendantowi okręgowemu do decyzji.

§ 10. Z dniem powołania Komisji Gospodarczej tracą swą moc §§ 2, 4—6 i 8 instrukcji gospodarczej Nr. 9 z dnia 9 września 1919 r., pozostałe §§ przepisów winny mieć zastosowanie do Komisji Gospodarczej.

§ 11. Niniejsze przepisy obowiązują od dnia 1 października 1920 r.

R. 303.

VI. Komisje gospodarcze. Zmieniam treść p. 50 przepisów biurowych dla okręgowych i powiatowych Komend Policji Państwowej, a mianowicie: „Komisja Gospodarcza składa się z 2 członków i 2 zastępców oraz jednego przewodniczącego i zastępcy, przyczem kierownik działu gospodarczego (dotyczy również i K. Gł.) może brać udział w Komisjach z głosem doradczym. Sprawy w Komisji referuje referent spraw gospodarczych, który prowadzi równocześnie protokuł. Komisja Gospodarcza ma prawo powoływania rzeczoznawców.

Przepisy gospodarcze o umundurowaniu.

R. 124.

Umundurowanie. Wzory umundurowania policji podają Dziennik Ustaw Nr. 26 z dnia 27.III.1920 r. i Rozkaz Komendy Głównej Nr. 37 z dnia 18.II.1920 r. Normy i zasady umundurowania nie zostały dotychczas wydane i zostaną ustalone w najbliższym czasie rozporządzeniem Rady Ministrów. Po

części norm umundurowania dotyczą instrukcje Gosp. Ur. 20 (Rozkaz Nr. 25) i Nr. 36 (Rozkaz Nr. 94).

R. 150.

IV. Zmiana Instrukcji Gospodarczej Nr. 20 i 36 (Rozk. K. Gł. P. P. Nr. 25 i 94).

Zmieniając częściowo Instrukcję Gospodarczą Nr. 20 (Rozk. K. Gł. P. P. Nr. 25 z dnia 15.XII.1919 r.) i Nr, 36 (Rozk. Gł. Kom. Nr. 94 z dnia 26.XI.1920 r.), zarządzam: Umundurowanie wydane niższym funkcjonarjuszom policji państwowej jest własnością Skarbu Państwa i nie może być przez powyższych funkcjonarjuszów ani sprzedawane ani też w razie zwolnienia ze służby zabierane, winnych powyższego przekroczenia należy pociągać do odpowiedzialności.

Mundur, spodnie, buty i czapkę wydaje się na okres 1 roku, płaszcz zaś na 3 lata; o ile po upływie tego terminu te części umundurowania nie są zdatne do użytku służbowego winien każdy funkcjonarjusz oddać go odnośnej komendzie, która po określeniu zdatności powyższego umundurowania przeznacza go do naprawy lub też jako materjał naprawdkowy; w przeciwnym razie sprzedaje go drogą publicznego przetargu, a sumy uzyskane przelewa na dochód M. S. W. (Dział IV § 2 poz. 3).

Nadmieniam przytem, że niżsi funkcjonarjusze od stycznia 1922 r. bielizny otrzymywać nie będą.

Rozkaz powyższy polecam ogłosić funkcjonarjuszom niższym, jak również i wszystkim nowowstępującym.

R. 213.

X. Zużyte umundurowanie i buty.

Uzupełniając rozkaz Kom. Gł. Nr. 150 p. IV wyjaśniam, że stare umundurowanie, nie nadające się do naprawy, ani na materjał naprawkowy, sprzedaje się drogą przetargu publicznego na ogólnych zasadach. Przed przeznaczeniem do sprzedaży należy wyzyskać wszystko co można np. na fartuchy dla konnych i woźniców, na ścierki, na szmaty do czyszczenia koni, rzędu, uprzęży, broni i t. d. oraz należy usunąć wszelkie odznaki policyjne, jakto: guziki, dystynkcje, naramienniki.

To samo dotyczy i starego obuwia; przeznacza się do sprzedaży — materjał pozostały po wykorzystaniu całkowitego materjału nadającego się do innego użytku.

O. 871 z d. 29/XI 1923 r.

Zniszczone umundurowania.

Przed sprzedaniem niezdatnego do użytku umundurowania należy wykorzystać wszystko to co jest możliwem do wykorzystania, w szczególności polecam wykorzystać części starego umundurowania na nauszniki, pasy brzuszne i t. d. Stare płaszcze skrócić na kurtki, które w braku półkożuszków można nosić pod płaszczem.

R. 307.

IV. Mundurów starych sprzedaż.

Doszło do wiadomości Komendy Głównej P. P., że stare mundury policyjne, sprzedawane przez licytację, posiadają wszelkie odznaki i dystynkcje policyjne. Mundury te niejednokrotnie są sprzedawane przez licytantów ludności i zachodzą wypadki, iż spotyka się cywilnego osobnika noszącego mundur policyjny z wszelkiemi odznakami policyjnemi. Mundury takie mogą być nabywane przez osobników wykorzystujących je do różnych celów, przeto polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenie podwładnym urzędom, aby urzędy te przy zdawaniu starych mundurów dokładnie usuwały dystynkcje i odznaki policyjne.

R. 124.

Komisje zakupów i Komisje odbiorcze.

Przy zakupie umundurowania (także i innych materjałów) należy kierować się zarządzeniami Instrukcji Gospodarczej Nr. 9 (broszura Komendy Głównej zawierająca 9 pierwszych instrukcji) oraz postanowieniami Rozkazu Nr. 76 z dnia 15.IX.1920 r. w przedmiocie Komisyj Gospodarczych i Komisyj Odbiorczych. Wzór protokułu Komisji Gospodarczej i Komisji Odbiorczej podaje zacytowana instrukcja Nr. 9.

Postępowanie ze zniczczonem umundurowaniem nie zostało dotychczas ustalone i instrukcje w tej sprawie ukażą się łącznie z przepisami o normach umundurowania policji. Część przepisów o warsztatach reperacyjnych podaje Rozkaz Nr. 25 (Instr. Nr. 21).

Książkowość mundurów składa się:

Karta mundurowa. A) z karty mundurowej, którą posiadać winien każdy umundurowany, kosztem Skarbu Państwa funkcjonarjusz p. p. (broszura Komendy Głównej, podająca do wiadomości „Tymczasowe Przepisy o dokonywaniu wydatków przez Urzędy Państwowe" wzór Nr. 15).

Spis mundurowy. B) ze spisu mundurowego, prowadzonego przez te urzędy, które rozdają umundurowanie funkcjonarjuszom. Spis mundurowy pozwala skontrolować karty mundurowe i służy w razie zagubienia ich przez funkcjonarjuszów. Spis mundurowy przechowuje się w Urzędzie, który umundurowanie wydaje, przyczem każdy funkcjonarjusz pomieszczony w spisie posiada tam numer swojej karty mundurowej i legitymacji. Wzór spisu mundurowego ustaliła praktyka i jest on następującym:

№ legitymacji	IMIĘ I NAZWISKO	MUNDURY				SPODNIE				.....		
		data zapisu	otrzymał	zniszczono lub zużyto	stan	data zapisu	otrzymał	zniszczono lub zużyto	stan			
1371	*Jan Kowalewski* st. posterunkowy	3.I. 21 7.VII „ 10.XII„	1 1	 1	1 2 1	3.I 21 12.IV „ 8.XII „	1 1	 1	1 2 1			
1372	*Stefan Adamski* posterunkowy											

Książka magazynowa. C) z książki magazynowej, którą prowadzi się w tych Urzędach, które posiadają umundurowanie przechowywane na składzie. Książka magazynowa, prowadzona zresztą w tej samej formie, nietylko dla umundurowania, ale i dla wszystkich innych, znajdujących się na składzie w Urzędzach policyjnych materjałów powinna być wzoru jaknajprostszego, podając źródło przychodu, liczbę i datę dokumentu przychodowego, ilość materjału podaną w jednostkach ściśle dla każdego gatunku materjałów ustalonych, Nr. i datę dokumentu wydania przedmiotu z magazynu, wymienienie władzy, która wydanie nakazała, wymienienie odbiorcy materjału (komu wydano), dokładne wyszczególnienie j. w. ilości wydanego materjału. Wzór książki magazynowej ustaliła praktyka i jest on następującym:

P. № *(nazwa materjału)* ..... jednostka: ..... R.

№ dowod przychodu	Data przychodu	Od kogo otrzymano	Ilość	№ dokum rozch.	Data rozchodu	Komu wydano	Ilość

Faktura magazynowa. D) z faktur magazynowych. Fakturą magazynową nazywamy dokument wydawany przez magazyn, którego odpis (pokwitowanie) opatrzony podpisem odbiorcy posyła się do buchalterji dla zaksięgowania w książce materjałowej, a kopja (grzbiet) pozostaje w magazynie, stanowiąc łącznie z nakazem wydania materjału dokument rozchodowy książki magazynowej. Fakturę prowadzą tylko magazyny poważniejsze, posiadające na składzie większe ilości materjałów, jak np. magazyn centralny Komendy Głównej, magazyny Komend Okręgowych i Komend miast. W magazynach niższego stopnia wystarczy zapisywanie rozchodu na zasadzie nakazu wydania do książki magazynowej bez wydania fktury, z zapisaniem natomiast, o ile chodzi o umundurowanie, wydanych szczegółów do kart mundurowych tych funkcjonarjuszów, którym umundurowanie wydano.

Dobra faktura magazynowa winna zawierać: wyszczególnienie władzy, która dała nakaz wydania materjału, Nr. i datę nakazu, wymienienie urzędu lub osoby, na której ra-

chunek towar został wydany, wymienienie z imienia i nazwiska odbiorcy towaru, któremu z upoważnienia władzy odbiorczej towar do rąk wydano i wyszczególnienie materjałów z podaniem ilości w jednostkach dla każdego materjału właściwych. Jedna faktura może być wydana wspólnie dla kilku rodzai materjałów i stanowi wtedy łączny dowód rozchodowy dla paru pozycji rozchodowych książki magazynowej. Na fakturze i kopji winno być umieszczone pokwitowanie z odbioru wymienionych w fakturze materjałów przez osobę, do której rąk zostały one wydane. Wzór faktury ustaliła praktyka i jest on następującym:

MAGAZYN Grzbiet faktury № 101

dnia .....

Z polecenia .....

wydano dla .....

№ konta	Nazwa	Jednostka	Ilość

Magazynier:

Odbiorca

MAGAZYN Faktura № 101

dnia .....

Z polecenia .....

wydaje się dla .....

№ konta ks. magaz.	Nazwa	Jednostka	Ilość

Magazynier:

Odbiorca

MAGAZYN Pokwitowanie № 101

dnia .....

Następujące materjały:

№ konta ks. magaz.	Nazwa	Jednostka	Ilość

Otrzymano przez .....
(nazwa urzędu)

.....

(pieczęć) (podpis)

Wzór ten jednak nie wyklucza prowadzenia faktur odmiennego wzoru byle odpowiadały wymaganiom podanym powyżej. Zwraca się uwagę na fakt, że faktura wydana np. przez magazyn okręgowy magazynowi komendy powiatowej jest dla tego ostatniego dokumentem przychodowym książki magazynowej.

Nakaz wydania. E) z nakazu wydania. Nakazem wydania nazywamy dokument pisemny, mocą którego władza mająca prawo dysponowania materjałami, znajdującemi się w magazynie, nakazuje wydanie części materjału innej władzy lub osobie. Dla magazynów o wielkim obrocie nakaz wydania może być o charakterze specjalnego druku, dla magazynów mniejszych wystarczy tu zwykły rozkaz pisemny, zawierający: wymienienie władzy lub osoby, dla której nakazano wydanie materjału, wyszczególnienie ilości materjału do wydania w jednostkach dla każdego gatunku materjałów właściwych, podpis i pieczęć władzy mającej prawo dyspozycji materjałami i datę wydania nakazu.

Książka materjałowa. F) z książki materjałowej (wzór Nr. 9 w broszurze K. Gł. P. P., podającej do wiadomości Tymczasowe Przepisy o sposobie dokonywania wydatków). Książkę materjałową prowadzą te wszystkie urzędy policyjne, które posiadają kredyta na zakup materjałów. W stosunku do umundurowania książkę materjałową w zakresie przedmiotów umundurowania prowadzą te urzędy, które otrzymały kredyt na zakup przedmiotów umundurowania. Książka materjałowa jest więc ściśle książką budżetową i urzędy, które kredytów na zakup materjałów nie otrzymały, książki takiej prowadzić nie potrzebują. Jako przykład podać można płaszcze i mundury: w zakresie tych przedmiotów książkę materjałową prowadzi tylko Komenda Główna, która wyłącznie posiada kredyt budżetowy na zakup płaszczy i mundurów policyjnych; Komendy Okręgowe otrzymując z magazynu Komendy Głównej płaszcze lub mundury, zapisują je wyłącznie w swojej księdze magazynowej na zasadzie faktury magazynu Komendy Głównej jako dokumentu przychodowego (patrz wyżej); w razie jednak gdyby Komenda Okręgowa otrzymała od Komendy Głównej część kredytów na samodzielny zakup płaszczy i mundurów, to obowiązana jest zakupione w ten sposób płaszcze i mundury zapisać do swojej książki materjałowej niezależnie od tego, czy przygotowane płaszcze i mundury zostaną złożone do magazynu okręgowego i zapisane do książki magazynowej, czy też np. zostaną odesłane wprost z fabryk do poszczególnych powiatów, które je w swoich magazynowych książkach zanotują. Jeżeliby chcieć skonkretyzować różnicę pomiędzy książką magazynową a materjałową, to należałoby powiedzieć, że książka materjałowa wykazuje w przychodzie całość materjałów nabytych za kredyty budżetowe danego urzędu p. p., a w rozchodzie część tych materjałów, które zostały zużytkowane w obrębie działalności danego urzędu, książka magazynowa zaś wykazuje w przychodzie całość materjałów jaki magazyn danego urzędu przyjął, w rozchodzie zaś tę część tych materjałów, które magazyn wydał. Saldo

książki materjałowej poda w ten sposób rzeczywistą pozostałość materjałów przydatnych do zużytkowania w obrębie działalności urzędu, saldo książki magazynowej zaś rzeczywistą pozostałość materjałów w magazynie urzędu.

Dokumentem przychodowym dla książki materjałowej jest rachunek lub akt Komisji Odbiorczej wraz ze stwierdzeniem magazynu, że materjał został przyjęty. Dokumentem rozchodowym jest odpis faktury magazynowej, stwierdzający wydanie towaru dla zużytkowania lub raport perjodyczny podwładnych magazynów w rozchodzie. Dla umundurowania momentem zapisania go do książki materjałowej jest moment wydania go funkcjonarjuszom policji do noszenia. Ponieważ jednak Komendy Powiatowe magazynów mundurowych zapasowych mieć nie powinny, można przyjąć za moment zapisania umundurowania na rozchód moment wydania go Komendom Powiatowym dla rozdania pomiędzy ich funkcjonarjuszów.

Konie.

R. 124.

Kucie koni. Kucie koni odbywa się w mniejszych oddziałach u kowali prywatnych, którym należytość reguluje się p/g rachunków, w oddziałach zaś liczących ponad 15 koni i zatrudniających ponadto tabor, przy którym jest praca dla kowala — we własnych kuźniach Urzędu, zorganizowanych p/g przepisów instrukcji Nr. 21 lub też u kowali prywatnych kontraktowanych miesięcznie lub kwartalnie. Podkowy, ufnale i t. p., o ile Urząd je nabywa dla przeprowadzenia kucia we własnym zakresie należy traktować jako materjał z zapisaniem do księgowni materjałowej. Narzędzia kowalskie i in. mają charakter inwentarza i postępować z nimi należy jak z inwentarzem.

Leczenie koni. W mniejszych oddziałach należy wzywać weterynarza do chorych koni, płacąc mu oddzielnie za każdą wizytę — lekarstwa zaś nabywać, za rachunkami w aptece, — w oddziałach większych, należy weterynarza kontraktować miesięcznie lub kwartalnie, i tak samo kontraktować środki leczenia w aptece.

Bez względu na stan zdrowotny koni — muszą one ulegać wizycie weterynarza przynajmniej raz na miesiąc.

Konie cudze i depozytowe. Konie depozytowe, stanowiące dowód rzeczowy, znalezione i t. p. mogą być żywione za fundusze budżetowe nie dłużej jak przez 1 miesiąc — przyczem całkowity koszt utrzymania ich winien być pokryty przez stronę zainteresowaną: 1) w wypadku znalezienia lub zwrotu skradzionego — przez właściciela przy zwrocie koni, 2) w wypadku zaś sprzedaży konia przez licytację, — z sumy osiągniętej na licytacji. Konie depozytowe można także oddawać osobom prywatnym na przeżywienie, pod warunkiem dozoru ze strony Urzędu policji.

Źrebięta. Źrebięta, po odstawieniu, należy sprzedawać przez licytację, lub oddawać za opłatą p/g oceny urzędom Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Sumy uzyskane ze sprzedaży źrebiąt należy wpłacać do najbliższej Powiatowej Kasy Skarbowej.

Nawóz. Nawóz koni policyjnych stanowi własność państwową i winien być sprzedany przez licytacje. Nawóz może być zamieniony u rolników na furaż drogą umowy, poprzedzonej odpowiednim przetargiem. Nawóz może być też użyty dla uprawienia pól wydzierżawionych przez urząd celem uzyskania furażu, pod warunkiem uwzględnienia go w kalkulacji wspomnianej poprzednio.

II. Utrzymanie.

a) Konie: Żywienie koni. Furaż, pozostający na składzie w magazynie Urzędu, nosi charakter materjału; ponadto każdy urząd przeprowadzający żywienie koni winien prowadzić „Książeczkę furażową", podającą dziennie ilość karmionych koni, oraz rację furażu, wydawanego na konia dziennie i na wszystkie konie dziennie i tygodniowo (dekadowo).

Książka furażowa. Książkę furażową prowadzi Komendant oddziału konnego, lub inna osoba, której bezpośrednio polecono pieczę, na dżywieniem koni Urzędu. Ilość furażu jaką wykazuje książka magazynowa Urzędu zaopatrującego konie — jako wydana dla stajni urzędu, winna być równa ilości furażu spasionego końmi, p/g książki furażowej, więcej pozostałość furażu w stajni, w zapasie.

Nabywanie furażu drogą dzierżawy pól. Dozwolone jest, za zezwoleniem Komendy Okręgu, nabywanie siana w postaci dzierżawy łąk, pokosów, a nawet zaopatrywanie się w owies drogą dzierżawy i obsiewu gruntów — pod warunkiem przeprowadzenia ścisłej kalkulacji, wykazującej korzyść dla Skarbu Państwa z takiego sposobu nabywania furażu. Do kalkulacji należy bezwarunkowo włączyć tak pracę koni policyjnych przy uprawie pól, jak i takąż pracę osób stale w policji zatrudnionych, oceniając ją p/g warunków danej miejscowości. Kalkulację, przed zatwierdzeniem projektu dzierżawy przez Komendanta Okręgu, winna zbadać Komisja Gospodarcza (Rozk. Nr. 76) i wydać o niej swą opinję.

R. 285.

V. Niedobór przy magazynowaniu paszy. Podaję do wiadomości, iż Zarząd Stadnin Państwowych pismem z dnia 26.II b. r. za Nr. 4588/24 wyjaśniam, iż przeciętny niedobór, powstały przy magazynowaniu paszy przedstawia się w następujących liczbach:

Owies . . . . . 1—2%
Otręby 1%
Siano i słoma w stertach do . . . 10%

Powyższy niedobór może być większy, o ile magazynowana pasza zawierała nadmiar wilgoci.

O. 853 z d. 4/X 1923 r.

Podczas inspekcji zauważono, że siano kładzie się do żłobów: polecam siano zakładać na drabiny lub kosze.

R. 124.

III. Komisje odbioru koni. Komisja odbiorcza wyznaczona dla odbioru koni zakupionych musi liczyć w swoim składzie weterynarza — a pozatem większość członków jej musi znać się na koniach i ich wadach.

O. 1142 z d. 30/X 1924 r.

Przy zawiadomieniach o padnięciu koni, lub sprzedaniu, które winny być niezwłocznie przesyłane do Komendy Głównej P. P. należy jednocześnie wykazać pozostały stan faktyczny ilość koni.

R. 227.

VIII. Normy wyżywienia konia Od dnia otrzymania niniejszego rozkazu obowiązują następujące normy wyżywienia konia: owsa 4 kg., siana 6 kg., słomy 3 kg.

R. 251.

VII. Konie policyjne. W rozkazie jednej z Kom. Okr. zaznaczono o nabyciu nowych koni i podano tylko ich nazwy. Polecam na przyszłość przy zawiadomieniu o kupnie koni ogłaszać w rozkazie: maść konia, wzrost, lata i znaki szczególne, co zaś do nazw, to wszystkie konie nabyte w jednym roku powinny mieć nazwę na jedną literę, w następnym na drugą i t. d. w porządku alfabetycznym.

R. 278.

XIII. Konie stanowiące prywatną własność funkc. policji państwowej. Funkcjonarjuszom policji zabrania się stałego używania do celów służbowych koni stanowiących ich prywatną własność z tem, że całkowite lub częściowe utrzymanie ponosiłby Skarb Państwa. Używanie koni przez ich właścicieli — policjantów do celów służbowych bez jakiegokolwiek ekwiwalentu ze strony Skarbu jest dopuszczalne za zezwoleniem przełożonego, począwszy od komendanta powiatu wzwyż.

R. 111.

VI. Dostarczanie koni policyjnych strażom ochotniczym. Wyjaśniam, iż policja nie jest obowiązana do dostarczania koni policyjnych do rozporządzenia ochotniczych straży ogniowych.

W poszczególnych wypadkach stosownie do uznania komendantów, konie policyjne mogą być użyte w akcji przeciwpożarowej stosownie do rozdziału IV par. 31 „Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej".

R. 327.

I. Pojęcia i terminy obowiązujące przy opisach zewnętrznego wyglądu koni.

Poniżej podaję do wiadomości i stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.VI.1926 r. Nr. Pr. 5071 w przedmiocie pojęć i terminologji, jakie stosować należy przy opisach zewnętrznego wyglądu koni na podstawie ich maści, odmian i odznak.

„Dnia 18 maja b. r. wydał Pan Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zarządzenie w przedmiocie pojęć i terminologji, jakie stosować należy przy opisach zewnętrznego wyglądu koni, na podstawie ich maści, odmian i odznak, zarządzenie to zostało ogłoszone w „Monitorze Polski" z dnia 28.V r. b. Nr. 119 poz. 344.

Pojęcie te i terminologja zostały opracowane w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Ministerstwem Spraw Wojskowych.

Dla jednolitości postępowania polecam podległym mi urzędom i organom stosowanie tych samych pojęć i terminologji przy czynnościach służbowych, a w szczególności:

a) przy ewidencji koni policji państwowej, lub stanowiących własność innych urzędów państwowych, lub związków komunalnych,
b) przy wszelkich pracach, związanych z poborami i przeglądami koni ludności cywilnej,
c) przy sporządzaniu wszelkich protokułów i aktów urzędowych.

Zechcą Panowie wydać stosowne zarządzenia podległym sobie władzom i organom i dopilnować ich wykonywania".

R. 335.

II. Używanie koni służbowych do zawodów konnych.

Udział umundurowanych funkcjonarjuszów p. p. w zawodach sportowych dopuszczalny jest — za osobnem zezwoleniem K. Gł. P. P. — tylko w tym wypadku, gdy zawodnicy, mający wziąć udział w tych zawodach, dają pełną gwarancję, że stoją na tak wysokim poziomie wyćwiczenia sportowego, że udział ich nie przyniesie ujmy noszonemu mundurowi.

Funkcjonarjusze p. p., biorący udział w jakichkolwiek zawodach, jako członkowie klubów sportowych, w barwach klubowych, bez używania tytułu służbowego, nie potrzebują na to specjalnego zezwolenia, należy tylko powiadomić bezpośredniego przełożonego, który zdecyduje czy wzięcie udziału nie przyniesie szkody interesom służby.

Stosownie więc do powyższego wyjaśnienia nie potrzeba specjalnego zezwolenia i w tym wypadku, gdy funkcjonarjusz p. p. ma zamiar wziąć udział w zawodach konnych, na własnym koniu, jako osoba prywatna.

Używanie koni służbowych do zawodów konnych może mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach za specjalnem moim zezwoleniem.

O. 862 z d. 9/XI 1923 r.

Konne oddziały.

Wobec redukcji służby konnej w okręgach zachodnich i centralnych, a to ze względu na ograniczenie budżetu policji państwowej i konieczności zaspokojenia najpilniejszych potrzeb służby granicznej na wschodzie, zarządzam z dniem 1 grudnia r. b. nowy stały przydział koni wierzchowych do służby konnej. 1) Zasady, według których poczynione zostają zmiany w dotychczasowym stanie koni poszczególnych Okręgów są następujece:

a) oddziały konne utrzymane zostają tylko w miastach, w większem zaludnieniu, stanowiących ośrodki przemysłowe i handlowe. Minimum stanu oddziału konnego w miastach stanowi 12 koni;
b) konna służba patrolowa na powiatach w zasadzie kasuje się z wyjątkiem kilku powiatów, wymienionych niżej, gdzie wymaga tego zagrożony stan bezpieczeństwa i brak środków komunikacyjnych;
c) konie wierzchowe, przeznaczone wyłącznie do służby kurjerskiej łącznikowej i t. p. służby pomocniczej znosi się.

2) W związku z powyższem z dn. 2 grudnia r. b. obowiązuje następujący przydział koni wierzchowych w okręgach w nagłówku wymienionych:

MIASTA:

Okrąg I Warszawski:		Okrąg IV Lubelski:	
Żyrardów	12 koni	Lublin	24 konie
Okrąg II Łódzki:		Okrąg V Białostocki:	
Łódź	100 „	Białystok	27 „
Pabjanice	12 „	Grodno	24 „
Zgierz	12 „	Okrąg VI m. st.	200 „
Okrąg III Kielecki:		Okrąg VII Krakowski:	
Będzin	60 „	Kraków	48 „
Częstochowa	18 „		

Okrąg VIII Lwowski:		Okrąg XI Poznański:	
Lwów	60 koni	Poznań	38 koni
Borysław (Drohobycz) .	24 „	Okrąg XII Pomorski:	
Przemyśl	12 „	Toruń	12 „
Okrąg X Stanisławowski:		Razem . . .	693 konie
Stanisławów	12 „		

POWIATY:

Okrąg I Warszawski:		pow. Garwoliński . . .	6 koni
pow. Warszawski . . .	15 koni	pow. Zamojski	12 „
Okrąg III Kielecki:		pow. Chełmski	12 „
pow. Iłżecki	12 „	Okrąg V Białostocki:	
Okrąg IV Lubelski:		pow. Bielski	6 „
pow. Janowski	6 „	Razem	69 koni

3) Uzupełnienie stanu oddziału konnego okręgu VI m. st. Warszawy, polecam dokonać z nadwyżki w Okręgach XI Poznańskim i XII Pomorskim, w sposób następujący: Okręg XI Poznański wydzieli z nadwyżki koni 60, a XII Pomorski 40, odpowiadających warunkom: wiek do lat 10, wzrost 158 cm. na prostą miarę (stokmass), maść dopuszczalna siwe, szpaki, kasztany, gniade, skarogniade i kare niekurtyzowane (z całą chrzęścią ogonową), zupełnie zdrowe (dobre nogi bez wad ukrytych). Wybrane w ten sposób konie w terminie do dnia 1 grudnia r. b. w pełnych transportach winny być dostarczone do Komendy Okręgu VI w Warszawie.

Równocześnie z materjałem końskim, przeznaczonym do Warszawy Komendy Okręgu XI i XII wydzielą z etatów swoich: pierwsza 30, a druga 20 niższych funkcjonarjuszów, b. kawalerzystów ze służby wojskowej, kawalerów, których wraz z materjałem końskim prześlą do Komendy Okręgu VI jako przeniesionych na stałe.

Etaty przeniesionych funkcjonarjuszów z Okręgu XII przechodzą do Komendy Okręgu VI.

W razie braku wyznaczonego kontyngentu funkcjonarjuszów, przeznaczonych do przeniesienia do Warszawy, wysyłka koni wstrzymana być nie może. W tym wypadku uzupełnienie końskie należy wysłać z dostateczną obsługą (minimum 2-ch ludzi na wagon koni).

Komendy Okręgów XI i XII przed wysłaniem transportu koni uprzednio porozumieją się między sobą, aby w miarę możności transporty mogły być obliczone na przybycie do Warszawy jednego dnia lub ostatecznie dzień po dniu.

O terminie wysłania transportów należy na dwa dni przedtem uprzedzić Komendę Główną, Kom. Okr. VI. Transporty koni należy rozumieć z całkowitym ekwipunkiem końskim w dobrym stanie.

Komenda Okręgu VI natychmiast przystąpi do przygotowania pomieszczeń na przyjęcie uzupełnienia w materjale końskim oraz koszar dla całego stanu oddziału konnego w sile 200 ludzi.

Dla uzupełnienia osobowego stanu oddziału konnego Komenda Okręgu VI przygotuje z pośród funkcjonarjuszów służby pieszej niezbędny kontyngent ludzi, kwalifikujących się do służby konnej, a więc b. kawalerzystów ze służby wojskowej i w miarę możności kawalerów, których z chwilą uzupełnienia stanu końskiego należy niezwłocznie przydzielić do rezerwy konnej. Wykonanie niniejszego Komendy Okręgów XI, XII i VI meldują mi do dnia 5.XII r. b.

4) Pp. Komendanci Okręgów, których rozkaz niniejszy dotyczy niezwłocznie przystąpią do przygotowania pomieszczeń na rozlokowanie koni według ustalonego w p. 2 przydziału, oraz zarządzą wszystko co należy do odstąpienia powstałej nadwyżki materjału końskiego z chwilą otrzymania właściwego w tym względzie rozkazu.

5) Rozlokowanie koni wierzchowych w 7 powiatach, gdzie pozostaje służba kona, pozostawiam do uznania Pp. Komendantów Okręgowych, którzy porozumieją się w tym względzie z odnośnymi Pp. Wojewodami, a po wykonaniu przedłożą mi sprawozdanie.

Należy przyjąć jako zasadę, że konie te, przeznaczone do służby bezpieczeństwa na powiatach, nie mogą być przydzielone do Komendy powiatowej, lecz winny być przy posterunkach, względnie komisarjatach, a minimum przydziału na posterunek stanowi 2 konie.

Pojedyncze rozpraszanie ogólnego przydziału koni na powiecie na poszczególne posterunki jest niedopuszczalne.

6) Przydział koni wyjazdowych i taborowych oraz pojazdów wozów zarządzony zostanie osobnym rozkazem.

O. 908 z d. 4/I 1924 r.

Konne oddziały. 1. Zgodnie z potrzebą uregulowania etatu koni policyjnych i przystosowania tegoż do ograniczonych na ten cel

kredytów, ustanawiam z dniem 1 stycznia r. b niżej podane stałe normy koni dla poszczególnych okręgów:

Okrąg	I	Warszawski . .	65 koni	Okrąg	X	Stanisławowski	30 koni
Okrąg	II	Łódzki . . .	147 „	Okrąg	XI	Poznański . .	78 „
Okrąg	III	Kielecki . . .	116 „	Okrąg	XII	Pomorski . . .	32 „
Okrąg	IV	Lubelski . . .	98 „	Okrąg	XIII	Wołyński . . .	290 „
Okrąg	V	Białostocki . .	230 „	Okrąg	XIV	Poleski . . .	370 „
Okrąg	VI	m. st. Warszawy	202 „	Okrąg	XV	Nowogródzki .	195 „
Okrąg	VII	Krakowski . .	72 „	Okrąg	XVI	Wileński . . .	635 „
Okrąg	VIII	Lwowski . . .	138 „			Razem . . .	2933 konie
Okrąg	IX	Tarnopolski . .	235 „				

2. W granicach wyszczególnionych etatów w odniesieniu do Komend Okręgowych I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, XI i XII obowiązuje okólnik Kom. Gł. Nr. 862 z dnia 9.XI.1923 r. Nr. I/3311/23 w przedmiocie przydziału koni wierzchowych z następującemi zmianami:

a) Okrąg IV Lubelski dodatkowo otrzymuje stały przydział koni wierzchowych służby konnej w powiatach Hrubieszowskim i Włodawskim — po 6 koni w każdym;
b) Okrąg VI Poznański dodatkowo otrzymuje stały przydział koni wierzchowych do służby konnej w m. Bydgoszczy w sile 24 koni;
c) dyslokacja oddziałów konnych na terenie Okręgu II ulega zmianie na wniosek p. Wojewody Łódzkiego, a mianowicie: zamiast w Zgierzu i Pabjanicach należy rozlokować oddziały konne w Kaliszu i Radomsku w sile niezmienionej (12 koni).

3. Pozostałe z liczby etatowej konie w Okręgach I, II, III, IV, VI, VII, VIII, X, XI i XII mają być użyte jako siła pociągowa po 2 konie dla Komend Okręgowych, reszta dla Komend powiatowych w miarę potrzeby i wymagań warunków lokalnych.

4. Komendy Okręgowe V, IX, XIII, XIV, XV i XVI zużytkują etatową liczbę koni w sposób następujący:

a) Okrąg V utrzyma oddziay konne według okólnika Nr. 862;
b) Okrąg XIII utworzy oddział konny w sile 12 koni w m. Równem;
c) Okrąg XVI utworzy oddział konny w sile 36 koni w m. Wilnie;
d) wszystkie wskazane Okręgi zorganizują służbę konną na granicy rosyjskiej i litewskiej z tem obliczeniem, aby łączna ilość koni na okręgowym odcinku granicy odpowiadała podstawie 1 koń na 2 klm. linji granicznej;
e) z pozostałości od liczby etatowej należy stworzyć służbę konną w powiatach tego wymagających, resztę zaś użyć jako siłę pociągową, ograniczając przydział koni taborowych do koniecznych potrzeb służbowych i gospodarczych.

5. Komenda Okręgu X w Stanisławowie wydzieli ze swego obecnego stanu faktycznego 10 koni, nadających się do służby wierzchowej i odstąpi je wraz z całym ekwipunkiem końskim do Komendy Okręgu VIII we Lwowie w terminie do dnia 1.II r. b. Co do technicznej strony przekazania koni zainteresowane Komendy porozumieją się bezpośrednio.

6. Wszystkie Komendy Okręgowe niezwłocznie dokonają repartycji koni dla podległych Komend powiatowych w granicach przyznanego etatu.

7. Komendy Okręgów V, IX, XIII, XIV, XV i XVI z liczby posiadanych koni nadetatowych wszystkie zakwalifikowane, jako zupełnie do służby nienadające się, niezwłocznie sprzedadzą.

8. Komendy Okręgowe na terenie b. Kongresówki i b. zaborów austrjackiego i pruskiego w terminie 2 tygodniowym prześlą Komendzie Głównej zapasy szabel typu kawaleryjskiego i krótkich karabinów, pozostające w tych Okręgach ponad konieczne potrzeby własne.

9. Po wykonaniu zarządzeń, wymienionych w punktach poprzednich, wszystkie Komendy Okręgowe w terminie do dnia 5 lutego r. b. przedłożą Komendzie Głównej sprawozdania, które winny obejmować:

a) przydział koni wierzchowych i taborowych na terenie Okręgu w granicach stanu etatowego;
b) nadetatową pozostałość materjału końskiego rozklasyfikowaną na trzy kategorje: 1) nadająca się pod wierzch, 2) nadająca się do taboru i 3) zupełnie do służby nienadająca się;
c) ponadto Komendy Okręgów: V, IX, XIII, XIV, XV i XVI upoważnione do sprzedaży nadetatowych niezdatnych do służby koni podadzą ilość koni sprzedanych i sumy ze sprzedaży osiągnięte oraz ewentualnie wykażą ilość koni niezdatnych do służby pozostałych w liczbie etatowej.

R. 355.

Przepis służbowy (P. S.) K — 1

KONIE POLICJI PAŃSTWOWEJ.

Brakowanie koni służbowych.

Spis rzeczy.

	Strona.
I. Brakowanie normalne	1
II. Brakowanie w nagłych wypadkach	3

ROZDZIAŁ I.

Brakowanie normalne.

	Paragraf.
Powody brakowania	1
Okresy i normy brakowania koni	2
Klasyfikacja koni	3
Komisje klasyfikacyjne	4
Wyznaczenie ilości koni wybrakowanych do sprzedaży	5
Sprzedaż koni wybrakowanych.	6
Pielęgnowanie i żywienie koni wybrakowanych	7

§ 1. Powody brakowania.

a) Ogólnie.

Brakowaniu podlegają konie służbowe, które utraciły zdolność do pracy:
1) z powodu choroby,
2 wskutek nabytych wad organicznych,
3) z powodu przekroczenia granicy wieku.

b) Choroby.

Wszelkie choroby chroniczne (przewlekłe i nieuleczalne), dyskwalifikują konia do służby w policji. Wycieńczenie i wychudzenie, jeżeli nie jest spowodowane nieuleczalną chorobą, nie może być powodem brakowania.

c) Wady organiczne.

Jako wady organiczne, powodujące brakowanie konia, należy uważać:
1) wady powstałe w wyniku procesów chorobowych, jeżeli posiadają one charakter stały, są nieusuwalne i uniemożliwiają dalsze używanie konia w policji,
2) wady powstałe jako wynik naturalnego zużycia się konia, o ile na stałe uniemożliwiają dalsze używanie konia w policji.

d) Przekroczenie wieku.

1) dla koni typu „W" (wierzchowe) — 15 lat,
2) dla koni typu „T" (taborowe) — 18 lat.

Powyższe granice wieku są tylko normą a nie zasadą i sama granica wieku nie decyduje o niezdolności konia do dalszej służby w policji, gdyż poszczególne konie mimo osiągnięcia granicy wieku, zachowują zdolność do pracy i nadają się do dalszej służby w policji. Zatem przy brakowaniu koni, w pierwszym rzędzie główną rolę odgrywają powody wymienione pod a) pkt. 1 i 2, b) i c).
Konie typu „W" mogą być również przeznaczone do pracy w taborze.

§ 2. Okresy i normy brakowania koni.

Normalne brakowanie koni służbowych, odbywa się raz do roku w okresie jesiennym. Komenda Główna P. P. oznacza co roku procent, względnie ustala ilość koni do brakowania dla każdej Komendy Wojew. P. P. oraz określa termin ukończenia wszystkich formalności związanych z brakowaniem koni.

§ 3. Klasyfikacja koni.

a) Ogólnie.

Na podstawie zarządzeń, otrzymanych z Komendy Gł. P. P., Komendanci Woj. P. P. nakazują przeprowadzenie klasyfikacji koni, celem ustalenia, które konie nadają się do wybrakowania oraz które konie typu „W" należałoby przeznaczyć do pracy w taborze. Przy klasyfikowaniu koni trzeba brać pod uwagę tę okoliczność, że niektóre konie z wadami chronicznemi lub nabytemi mogą nie ulec brakowaniu, o ile wykazują jeszcze zupełną zdolność do służby i o ile okupią te wady innemi zaletami, gdyż pewne wady niedopuszczalne u konia młodego nie są tak szkodliwe dla konia starszego i wciągniętego do pracy.

b) Konie podlegające przeklasyfikowaniu.

Na konie typu „T" mogą być przeklasyfikowane wyłącznie te konie typu „W", które zostały wyznaczone do wybrakowania i tylko w ilości, niezbędnej do uzupełnienia stanu etatowego koni taborowych.

§ 4. Komisje klasyfikacyjne.

a) Skład komisji.

Klasyfikowanie koni przeprowadza komisja złożona z:

1) wyższego funkcjonarjusza p. p. wyznaczonego przez Komendanta Woj. P. P. — jako przewodniczącego komisji;
2) przedstawiciela władzy administracyjnej — jako członka komisji;
3) powiatowego lekarza weterynaryjnego — jako rzeczoznawcy;
4) przedstawiciela referatu gospodarczego Komendy Wojewódzkiej lub Powiatowej P. P., według uznania Komendanta Wojew. P. P. — jako członka komisji;
5) Komendanta właściwego oddziału konnego — jako członka komisji.

Przewodniczący komisji zawiadamia Okr. Izbę Kontroli o terminie, w którym ma się odbyć brakowanie koni.

b) Szacowanie koni.

Komisja równocześnie z klasyfikowaniem, przeprowadza oszacowanie koni, biorąc pod uwagę istotną wartość konia w stosunku do średniej ceny rynkowej w danym czasie i miejscowości. Każdy z członków komisji szacuje danego konia z osobna i średnia stanowi cenę szacunkową.

c) Zestawienie wykazu.

Po ukończeniu czynności komisja sporządza w dwóch egzemplarzach wykaz (załącznik 1) zapisując konie w kolejności, w jakiej należy je brakować ze względu na wiek oraz zużycie lub rodzaj wad. Na konie przeznaczone do ew. zmiany rodzaju pracy, komisja sporządza osobny wykaz również w dwóch egzemplarzach (załącznik Nr. 2). Po wypełnieniu i podpisaniu wykazów przez członków komisji, Komendant Woj. P. P. po wypełnieniu rubryki 9 w zał. Nr. 2, wzgl. 10 w zał. Nr. 1, zwraca jeden egzemplarz właściwej jednostce p. p., drugi zachowuje u siebie. Komendzie Głównej P. P. przedkłada Kom. Woj. P. P. ogólny wykaz zestawiony w/g wzoru zał. Nr. 1 lub 2, który należy uzupełnić rubryką wyszczególniającą, do której jednostki p. p. dany koń należy.

d) Odpowiedzialność komisji.

Komisja klasyfikująca, wzgl. brakująca, odpowiada solidarnie:

1) za zastosowanie wybrakowania, wzgl. przeklasyfikowania zgodnie z interesem służby i Skarbu Państwa oraz
2) za dokładne wciągnięcie wszystkich danych do wykazu koni przeznaczonych do wybrakowania.

Lekarz weterynaryjny natomiast odpowiada ponadto za istnienie i dokładne oznaczenie podanych, jako powód brakowania lub przeklasyfikowania, wad.

§ 5. Wyznaczenie ilości koni wybrakowanych do sprzedaży, wzgl. zmiany rodzaju pracy.

Na podstawie otrzymanych wykazów z Komend Woj. P. P., Komenda Gł. P. P., ustala ilość koni wybrakowanych, podlegających sprzedaży, wzgl. zamianie rodzaju pracy.

§ 6. Sprzedaż koni wybrakowanych.

Sprzedaż koni wybrakowanych należy przeprowadzić w myśl postanowień przepisu K — 2. „Sprzedaż koni służbowych".

§ 7. Pielęgnowanie i żywienie koni wybrakowanych.

Konie wybrakowane należy otoczyć nadal należytą opieką i żywić wedle ustalonych norm dla danego typu aż do chwili sprzedaży.

ROZDZIAŁ II.

Brakowanie w nagłych wypadkach.

	Paragraf.
Podstawy do brakowania	8
Postępowanie w nagłych wypadkach	9
Moc obowiązująca przepisu	10

§ 8. Podstawy do brakowania.

Za podstawę do brakowania pojedyńczych koni mogą posłużyć wypadki nagłe, jak:

1) choroby nieuleczalne, wskutek których koń stał się nagle zupełnie nieprzydatny do dalszej służby w policji,
2) nagłe wypadki nieuleczalnych uszkodzeń.

§ 9. Postępowanie w nagłych wypadkach.

a) Wyznaczenie komisji.

Komisję zwołuję Komendant Woj. P. P.

b) Skład komisji.

1) wyższy funkcjonarjusz p. p. — przewodniczący,
2) powiatowy lekarz weterynaryjny lub ten, któremu została powierzona opieka weterynaryjna nad wchodzącemi w grę końmi — członek komisji,
3) przedstawiciel referatu gospodarczego — członek komisji,
4) Komendant właściwego oddziału konnego — członek komisji.

c) Czynności komisji.

Komisja ma ustalić stan choroby, jak również rodzaj choroby, określić stopień przydatności, albo też stwierdzić niezdatność do dalszej służby policyjnej i w ostatnim wypadku oznaczyć cenę szacunkową konia w związku ze stanem zdrowia i sposób likwidacji konia (wybrakowanie, zabicie na mięso, zgładzenie).

W związku z powyższem, komisja sporządza odpowiedni protokół w 2-ch egzemplarzach.

d) Czynności Komendanta Woj. P. P.

Komendant Woj. P. P. na zasadzie otrzymanego protokółu komisji zarządza likwidację konia.

O skreśleniu z ewidencji konia składa Komendant Woj. P. P. meldunek Komendzie Głównej jak w § 16 przepisu K — 2, załączając jeden egzemplarz protokółu wymienionego w § 9 c niniejszego przepisu.

Sprzedaż konia następuje w myśl przepisu K — 2 „Sprzedaż koni służbowych".

§ 10. Moc obowiązująca przepisu.

Przepis niniejszy w chodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie postanowienia sprzeczne z tym przepisem.

Nazwa jednostki P. P. — Załącznik Nr. 1.

L. dz.

WYKAZ
koni przeznaczonych na wybrakowanie.

Liczba porządkowa	Nr. ewidencyjny konia	Nazwa konia	Płeć	Rok urodz.	Wzrost	Typ	Posiadane wady dyskwalifikujące do dalszej służby	Cena szacunkowa	Uwagi wzgl. wnioski Komendanta Woj. P. P.	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.										
2.										
i t. d.										

..... dnia ..... 19 ..... r.
(miejscowość)

Komisja klasyfikująca

..... Przewodniczący
Powiatowy lekarz weterynarji

..... Członek Komisji
Członek Komisji

..... Członek Komisji

Nazwa jednostki P. P. Załącznik Nr. 2.

L. dz.

WYKAZ
koni przeznaczonych na zamianę rodzaju pracy.

Liczba porządkowa	Nr. ewidencyjny konia	Nazwa konia	Płeć	Rok urodz.	Wzrost	Typ	Powody zmiany rodzaju pracy	Uwagi wzgl. wniosek Komendanta Woj. P. P.	Uwagi
1.									
2. i t. d.									

..... dnia ..... 19 ..... r.
miejscowość

Komisja klasyfikacyjna

Powiatowy lekarz weterynarji — Przewodniczący

Członek Komisji — Członek Komisji

Członek Komisji

R. 356.

Przepis służbowy (P. S.) K — 2

KONIE POLICJI PAŃSTWOWEJ.
Sprzedaż koni służbowych.

Spis rzeczy.

		Strona.
Rozdział I.	Sprzedaż koni przy brakowaniu normalnem . . .	1
Rozdział II.	Sprzedaż koni brakowanych w nagłych wypadkach . .	4

ROZDZIAŁ I.

Sprzedaż koni przy brakowaniu normalnem.

	Paragraf.
Podstawa sprzedaży	1
Termin sprzedaży	2
Ogłaszanie w pismach i zawiadamianie władz administracyjnych . .	3
Sposoby sprzedaży koni	4
Sporządzanie wykazu koni	5
Zaświadczenie nabycia konia, orzeczenie lekarsko-weterynaryjne oraz karta ewidencyjna komisji przeglądowej koni	6
Czynności członków komisji licytacyjnej wyznaczonych do przeprowadzenia sprzedaży koni	7
Postępowanie z niesprzedanemi końmi	8
Czynności po sprzedaży	9
Skreślenie z ewidencji koni sprzedanych z licytacji	10
Przedłożenie meldunku o sprzedaży koni i skreśleniu z ewidencji do Komendy Głównej P. P.	11

§ 1. Podstawa sprzedaży.

Sprzedaż koni służbowych policji przeprowadza się na podstawie zatwierdzonego przez Komendę Główną P. P. wykazu koni podlegających wybrakowaniu, sporządzonego w myśl P. S. K — 1 (Brakowanie koni służbowych) § 5.

§ 2. Termin sprzedaży.

Dokładny termin sprzedaży koni wybrakowanych (dzień i godzinę rozpoczęcia sprzedaży), ustala Komendant Wojew. P. P., któremu sprzedaż koni została powierzoną, stosując się do zarządzeń Komendy Głównej P. P.

§ 3. Ogłaszanie w pismach i zawiadamianie władz administracyjnych.

Komendanci Wojew. P. P. zawiadamiają miejscowe władze administracyjne (starostwo, władze miejskie, gminne) o mającej nastąpić sprzedaży koni wybrakowanych, z podaniem dokładnych informacji co do dnia, godziny (najodpowiedniejsze są dnie targowe lub jarmarczne), miejsca sprzedaży, oraz ilości koni celem podania powyższego do publicznej wiadomości, dalej zaznaczają, że wadjum od nabywców koni nie jest wymagane, nadto podają krótkie ogłoszenia w miejscowych pismach. Powiadomienie władz administracyjnych i ogłoszenie w pismach powinno nastąpić jak najwcześniej, conajmniej na 14 dni przed sprzedażą koni. O terminie licytacji koni, Komendanci Wojew. P. P. zawiadamiają również Okr. Izbę Kontroli i właściwą Izbę Skarbową.

§ 4. Sposoby sprzedaży koni.

a) Ogólnie.

Sprzedaż koni wybrakowanych odbywa się w drodze licytacji, t. j. przetargów nieograniczonych, w których mogą brać udział wszyscy obywatele nie pozbawieni prawa zawierania umów.

b) Wyznaczanie personelu do komisji licytacyjnej.

Celem przeprowadzenia sprzedaży koni w drodze licytacji, Komendanci Wojew. Policji Państwowej wyznaczają dwóch wyższych funkcjonarjuszów p. p., z których jeden pełni funkcje przewodniczącego, jednego pisarza oraz jednego niższego funkcjonarjusza policji państwowej do pełnienia funkcji wywoływacza przy licytacji.

§ 5. Sporządzenie wykazu koni.

Na konie przeznaczone do sprzedaży należy sporządzić „Wykaz koni wyprowadzonych na sprzedaż" (załącznik Nr. 1). Do wykazu mają być wpisane wszystkie konie, które faktycznie mają być wyprowadzone. W wykazie nie należy umieszczać tych koni wybrakowanych, które z jakichkolwiek dających się przewidzieć powodów (np. znajdujące się pod obserwacją i t. p.) nie mogą być w oznaczonym dniu wyprowadzone na sprzedaż.

§ 6. Zaświadczenie nabycia konia, orzeczenie lekarsko - weterynaryjne oraz karta ewidencyjna komisji przeglądowej koni.

Na każdego konia, który został wciągnięty do wykazu wyprowadzonych na sprzedaż, należy sporządzić w 2-ch egzemplarzach „Zaświadczenie nabycia konia" (załącznik Nr. 2), które zaopatrzone okrągłą pieczęcią wraz z wykazem koni mają być wręczone przewodniczącemu komisji przeprowadzającej licytację. Jeden egzemplarz zaświadczenia tego po odpowiedniem wypełnieniu wolnych miejsc i po podpisaniu przez przewodniczącego i członka komisji, wydawany jest nabywcom koni. Drugi egzemplarz dołąiza się do aktu sprzedaży koni. Nadto na każdego konia lekarz weterynaryjny sporządza przed licytacją orzeczenie lekarsko-weterynaryjne (załącznik Nr. 3), które wręcza się nabywcy konia. Pozatem należy nabywcy wydać właściwą dla danego konia kartę ewidencyjną, wydaną przez komisję przeglądową koni, w razie zaś braku tej karty, wydane przez gminę zaświadczenie o zgłoszeniu konia do spisu zwierząt pociągowych.

§ 7. Czynności członków komisji licytacyjnej, wyznaczonych do przeprowadzenia sprzedaży koni.

a) Ogólnie.

Przewodniczący komisji kieruje sprzedażą koni, powierzając drugiemu członkowi komisji prowadzenie czynności związanych z odbiorem od nabywców pieniędzy, oraz z należytem wykonaniem czynności manipulacyjnych, przewidzianymch niniejszym przepisem.

Członkowie komisji nie mogą brać udziału w licytacji, czy to w celu kupna konia dla siebie lub kogoś innego, czy też w celu podlicytowania i osiągnięcia przez to lepszych warunków sprzedaży.

b) Sprawdzenie listy koni.

Członkowie komisji sprawdzają, czy konie przyprowadzone na plac sprzedaży są te same, które są wymienione w wykazie koni wyprowadzonych na sprzedaż.

c) Czynności wstępne.

Przystępując do sprzedaży, drugi członek komisji ogłasza zebranym licytantom, że dane konie nie są chore na choroby zaraźliwe, oraz że Skarb Państwa nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w stosunku do nabywcy za jakiekolwiek wady i choroby u konia, tak jawne jak i ukryte.

d) Sprzedaż koni.

Przy każdym koniu, wyprowadzonym na sprzedaż jeden członek komisji odczytuje wyraźnie i donośnie z listy koni wyprowadzonych na sprzedaż rubryki 2—7, poczem niższy funkcjonarjusz p. p. powtarza cenę szacunkową jako pierwszą wyjściową przy

licytacji. Po wywołaniu po raz trzeci najwyższej kwoty, ofiarowanej za konia, koń zostaje temsamem sprzedany i nabywca, po uiszczeniu ceny kupna, kwituje odbiór konia w wykazie (rubryka 9), własnoręcznie wpisuje zapłaconą kwotę (np. „Odbiór konia nabytego za ..... zł. kwituje" i podpis), oraz potwierdza w rubryce 10 przyjęcie do wiadomości ogłoszenia postanowienia wymienionego w § 7c niniejszego przepisu. Oprócz kwoty za kupno konia, kupujący jest obowiązany uiścić przewidzianą opłatę stemplową.

Równocześnie drugi członek komisji wydaje kupującemu zaświadczenie nabycia konia, orzeczenie lekarsko-weterynaryjne, stwierdzające, że koń nie jest chory na chorobę zaraźliwą i kartę ewidencyjną, wydaną przez komisję przeglądową koni. Zaświadczenie nabycia konia służy jako dowód legalnego nabycia konia.

Sprzedawanie komukolwiek koni po cenie szacunkowej bez przeprowadzenia licytacji jest niedopuszczalne.

§ 8. Postępowanie z niesprzedanemi końmi.

W razie niesprzedania na licytacji konia wybrakowanego z powodu jego wad lub wysokiej ceny szacunkowej, zoctaje ta okoliczność wpisana do rubryki „Uwagi" wykazu koni wyprowadzonych na sprzedaż, z podaniem powodu niesprzedania.

Konia takiego należy wyprowadzić w terminie określonym przez Kom. Woj. P. P. po raz drugi celem sprzedaży i w razie potrzeby odpowiednio zniżyć cenę szacunkową. Zniżenie ceny szacunkowej uskutecznia komisja zwołana powtórnie w myśl P. S. K. — 1 § 9.

W razie niesprzedania konia wybrakowanego po raz drugi, zostaje to uwidocznione w wykazie koni wyprowadzonych na sprzedaż, jak podano w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, poczem Komendant Wojew. P. P. nakazuje sprzedaż tego konia lub zgładzenie, postępując jak wskazano w rozdziale II niniejszych przepisów.

Skórę koni zgładzonych należy sprzedaż najwięcej dającemu.

§ 9. Czynności po sprzedaży.

a) Podpisanie wykazu.

Po ukończeniu sprzedaży, komisja podpisuje wykaz sprzedaży koni i przesyła go Komendantowi Wojew. P. P. celem wydania dalszych zarządzeń co do skreślenia sprzedanych koni z ewidencji.

b) Sporządzenie protokółu sprzedaży.

Komisja po ukończeniu sprzedaży sporządza również protokół sprzedaży koni (załącznik Nr. 4), przesyłając go z wykazem wyżej wymienionym Komendantowi Wojew. Policji Państwowej.

c) Pieniądze uzyskane ze sprzedaży.

Kwoty uzyskane ze sprzedaży należy bezzwłocznie wpłacić do kas skarbowych jako dochód Skarbu Państwa na dział IV § 4 budżetu M. S. Wewnętrznych.

§ 10. Skreślenie z ewidencji koni sprzedanych z licytacji.

a) Konie wybrakowane i sprzedane z licytacji, zostają skreślone z ewidencji rozkazem Komendy Wojew. P. P., wzgl. Powiatowej P. P. na podstawie wykazu koni przeznaczonych do sprzedaży oraz protokółu sprzedaży.

b) Jednostki policyjne, które poprzednio posiadały sprzedanego konia, winne zawiadomić odnośną gminę, komu i dokąd został koń sprzedany.

Karty zwolnienia (reklamacyjne), dotyczące sprzedanych koni, winne być zwrócone właściwemu starostwu, z jednoczesnem podaniem komu i dokąd konie zostały sprzedane.

§ 11. Przedłożenie meldunku o sprzedaży koni i skreśleniu z ewidencji, Komendzie Głównej P. P.

Po dokonanej sprzedaży wybrakowanych koni, Komendant Wojew. P. P., przedkłada Komendzie Głównej P. P. meldunek wyszczególniający:

1) liczby porządkowe sprzedanych koni w/g wykazu przedłożonego Kom. Gł. P. P. w myśl § 4, P. S. K. — 1.

2) wniesienie do kasy pieniędzy otrzymanych ze sprzedaży ze wskazaniem sumy, nazwy kasy skarbowej, daty wpłacenia, oraz Nr. pozycji przychodu, pod którą powyższa kwota została zapisana,

3) liczbę rozkazu i datę skreślenia koni z ewidencji.

ROZDZIAŁ II.

Sprzedaż koni brakowanych w nagłych wypadkach.

	Paragraf.
Postępowanie Komendanta Wojew. P. P.	12
Sprzedaż konia	13
Sporządzenie protokółu sprzedaży	14
Pieniądze uzyskane ze sprzedaży	15

Skreślenie konia z ewidencji 16
Postanowienia końcowe 17

§ 12. Postępowanie Komendanta Wojew. P. P.

Na podstawie protokółu komisji brakującej, zwołanej przez Komendanta Wojew. Policji Państwowej (P. S. K. — 1 § 9), wydaje Komendant Wojew. P. P. zarządzenie sprzedaży konia, powierzając tę czynność jednemu z wyższych funkcjonarjuszów p. p.

§ 13. Sprzedaż konia.

Sprzedaż następuje zasadniczo w drodze licytacji, o czem upoważniony przez Komendanta Wojew. P. P. funkcjonarjusz p. p. zawiadamia najbliższe władze administracyjne celem powiadomienia ludności cywilnej o dniu i miejscu sprzedaży.

W razie nagłej potrzeby sprzedaży konia, upoważniony funkcjonarjusz p. p. pospiesznie zwołuje nabywców i w drodze licytacji lub z wolnej ręki sprzedaje konia, po uprzedniem podaniu nabywcy do wiadomości postanowienia § 7c niniejszego przepisu.

§ 14. Sporządzanie protokółu sprzedaży.

Po sprzedaży konia sporządza się protokół sprzedaży (załącznik Nr. 4), wymieniając liczbę ewidencyjną i nazwę konia sprzedanego, oraz sumę osiągniętą ze sprzedaży. Protokół sprzedaży podpisuje również nabywca konia.

§ 15. Pieniądze otrzymane ze sprzedaży.

Postępowanie z pieniędzmi jak w § 9 c niniejszych przepisów.

§ 16. Skreślenie konia z ewidencji.

Skreślenie konia z ewidencji następuje rozkazem Komendy Wojew., wzgl. Powiatowej na zasadzie protokółu sprzedaży.

Złożenie meldunku o skreśleniu jak w § 11 niniejszych przepisów.

§ 17. Postanowienia końcowe.

Przepis niniejszy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie postanowienia sprzeczne z niniejszym przepisem.

Załącznik Nr. 1.

.....

L. .....

WYKAZ
koni wyprowadzonych na sprzedaż.

P. L.	Nr. ewidencyjny konia	Data urodzenia	Płeć, wzrost i typ	Nazwa konia	Maść i odznaki	Cena szacunkowa	Cena osiągnięta na licytacji	Pokwitowanie odbioru	Potwierdzenie nabywcy przyjęcia do wiadomości ogłoszenia o nieprzyjęciu odpowiedzialności przez Skarb Państwa za wady i choroby konia tak jawne jak i ukryte	Opłata stemplowa	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8	9*	10	11	12

..... dnia ..... 192..... r.
Miejscowość i data)

Podpisy:

....

Kmda Wojew. P. P. Załącznik Nr. 2.

Zaświadczenie nabycia konia.

Dnia ..... mies. ..... 192... r. na przetargu publicznym w ..... (nazwa miejscowości) ..... został sprzedany koń przynależny do ..... (nazwa jednostki P. P.) ..... Nr. ewidencyjny konia ..... płeć ..... wzrost ..... typ ..... maść i odznaki .....

.....

Wymienionego konia nabył .....

zamieszkały w ..... (nazwa miejscowości, gmina i powiat) .....

w dowód czego zostało wydane niniejsze zaświadczenie.

Pieczęć okrągła

Podpisy:

....

Załącznik Nr. 3.

Orzeczenie lekarsko-weterynaryjne.

Zaświadczam, że przy oględzinach konia Nr. ewid. ..... nazwa ..... płeć ..... rok urodzenia ..... wzrost ..... typ ..... pochodzącego z oddziału ..... (nazwa oddziału) ..... w dniu ..... 192... r. nie stwierdziłem żadnych objawów chorób zaraźliwych.

Malleinizację przeprowadzono dnia ..... 192... r. z wynikiem

.....

..... dnia ..... 192... r.
(Miejscowość)

Podpis lekarza weterynarji

.....

Załącznik Nr. 4.

Protokół sprzedaży konia (koni).

Dnia ..... 192....r o godzinie ..... rozpoczął się przetarg publiczny w miejscowości .....

..... przeprowadzony przez .....

(Stopień służbowy, imię i nazwisko członków przeprowadzających przetarg)

.....

.....

.....

przy udziale przedstawiciela Okręgowej Izby Kontroli (Stopień służbowy, imię i nazwisko)

.....

.....

oraz przy udziale przedstawiciela Izby Skarbowej (Stopień służbowy, imię i nazwisko)

.....

.....

Sprawdzono, że konie przyprowadzone na plac sprzedaży, są identyczne z końmi wymienionemi w wykazie koni wyprowadzonych na sprzedaż.

Licytantom podano do wiadomości zastrzeżenie, że Skarb Państwa nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w stosunku do nabywcy za jakiekolwiek wady i choroby u konia tak jawne i ukryte.

Nabywcom koni wydano dokumenty wyszczególnione w § 6 P. S. K. — 2.

Na niniejszym przetargu sprzedano w ogólnej ilości ..... sztuk koni

(powtórzyć ilość słowami)

.....

.....

za ogólną sumę złotych ..... gr. ..... słownie .....

.....

wybrakowanych i przeznaczonych na sprzedaż z (Podać nazwę jednostki (jednostek) P. P.

oraz ogólną ilość koni sprzedanych z każdej jednostki P. P. ze wskazaniem liczby porządkowej wykazu

załącznik Nr. 1) .....

.....

.....

Z liczby podanych w wykazie (ilość) koni wyprowadzonych na sprzedaż, nie zostały sprzedane (ilość) konie liczba porządkowa (podać L. P. z wykazu zał. Nr. 1 do

niniejszego przepisu) .....

.....

Podpisy członków biorących udział w sprzedaży

.....

Podpis

UWAGA: Ewentualnie nabywcy (§ 14 P. S. K. — 2).

Tabor, środki lokomocji i konwoje.

R. 124.

b) Tabor. Smary. Smary do wozów i bryczek, nabywane hurtownie stanowią materjał.

Drobny remont taboru. Remont taboru, o ile polega na drobnych reperacjach i naprawach dokonywuje się z kredytów budżetowych na utrzymanie taboru.

Zamiana taboru i koni, jak zresztą wogóle zamiana inwentarza, tak między urzędami P. P. a osobami postronnemi, jak i pomiędzy dwoma urzędami policyjnemi, jest dozwolona tylko na wyraźne polecenia zwierzchnika Urzędu.

Automobile. Opony i kiszki zapasowe, benzyna, oliwa, karbid in t. p. — stanowią materjał.

Przy zakupie opon i innych materjałów potrzebnych dla utrzymania automobili należy działać po dokładnem sprawdzeniu przez rzeczoznawcę wartości i przydatności materjałów. Opony i kiszki zużyte należy przechowywać dla kontroli lub sprzedawać za pośrednictwem Komisji Sprzedawczej, a uzyskaną stąd kwotę przelewać do Kas skarbowych na wzmocnienie kredytu.

III. Użytkowanie taboru.

Tabor wyjazdowy służy dla przejazdów służbowych funkcjonarjuszów p .p. — tabor przewozowy do przewożenia materjałów i inwentarza p. p.

Używanie taboru w sprawach prywatnych. Taboru wyjazdowego (automobili osobowych, koni wyjazdowych) dla dokonywania przejazdów prywatnych funkcjonarjuszów używać niewolno. Taboru przewozowego wolno używać w wyjątkowych wypadkach dla celów prywatnych (przy przeniesieniu funkcjonarjusza dla przewozu jego rzeczy, przy przewozie produktów żywnościowych i innych artykułów, przeznaczonych dla ogółu funkcjonarjuszów p. p. danego Urzędu), pod warunkiem zapłaty za pracę taboru podług norm ustanowionych co miesięcznie przez Komendy Okręgowe, oraz pod warunkiem, że użycie taboru przewozowego w sprawie prywatnej będzie dokonane bez uszczerbku dla wykonywania zadań urzędowych.

Bliższe dane o warunkach używania taboru przewozowego za opłatą poda instrukcja o budżecie dochodowym p. p., która ukaże się w najbliższym czasie.

R. 139.

II. Użytkowanie taboru. Przypominam rozkaz 124, „Użytkowanie taboru" i zaznaczam, że nie należy używać samochodów o ile jest komunikacja kolejowa; wyjątek stanowią: pościg, obława i t. p.

Kategorycznie zabraniam używania powozów, bryczek do celów prywatnych.

Winnych niestosowania się do niniejszego rozporządzenia, Komendanci Okręgowi pociągną do odpowiedzialności.

R. 124.

Książka pracy taboru. Dla każdego powozu, bryczki, wozu ciężarowego, automobilu osobowego, automobilu ciężarowego i motocykletki winien urząd, który go posiada prowadzić książkę pracy, do której zapisywać należy każde użycie środka przewozowego. Książka taka prowadzona chronologicznie winna podawać:

a) dla taboru wyjazdowego: datę i godzinę wyjazdu i powrotu, cel podróży, nazwisko i funkcję funkcjonarjusza, któremu do dyspozycji środek wyjazdowy oddano, przebytą odległość (przy podróżach prowincjonalnych);

b) dla taboru przewozowego: datę i godzinę wyjazdu, datę i godzinę powrotu, cel, wyszczególnienie towaru przewozowego, ilość tego towaru w jednostkach właściwych, odległość przebytą w kilometrach, sumę wpłaconą do Kasy skarbowej jako należność za przewóz (w razie przewozu przedmiotów prywatnych).

Książkę sporządza się w zwykłym zeszycie linjowanym — wzór jej jest następujący:

a) dla taboru wyjazdowego:

Data i godzina wyjazdu	Cel wyjazdu	Nazwisko użytkującego	Data i godzina powrotu	Odległość przebyta w klm.	Uwaga

b) dla taboru przewozowego:

Data i godzina wyjazdu	Co przewożono	Ilość	Data i godzina powrotu	Odległość przebyta w klm.	Koszt przewozu Zł.	Koszt przewozu gr.	Uwaga

Dopuszczalne są jednak także i „książki pracy taboru" odmiennego wzoru byle odpowiadały pomieszczonym powyżej warunkom.

Benzynę, oliwę i t. p., wydawane szoferom samochodów i motocyklów, pozostających w dyspozycji Urzędu, należy zapisywać oddzielnie dla każdej maszyny, przyczem co pewien czas należy przeprowadzać kontrolę zużycia przez porównanie ilości zużytych w danym okresie materjałów pędnych, z ilością przebytych kilometrów p/g „książki pracy taboru". Dla początkowego ustalenia ile materjałów pędnych na kilometr zużywać musi dana maszyna — należy przeprowadzić przy jej zakupie próbną jazdę przy udziale rzeczoznawcy z obliczeniem dokładnem zużytych ilości benzyny, oliwy, karbidu dla oświetlenia i t. p. Odpis protokułu takiej próbnej jazdy winien się znajdować w „Książce pracy" danego automobilu.

Komisja odbioru automobili. Komisja odbierająca automobile liczyć musi w swem gronie technika automobilowego lub zdolnego mechanika-szofera — a członkowie jej winni w miarę możności być wyznaczani z pośród osób posiadających wiadomości techniczne.

Konie, automobile, uprząż, przybory stajenne, tabor i t. d. stanowią inwentarz.

O. 65 z d. 2/VIII 1921 r.

Środki lokomocji Środki lokomocji, służą wyłącznie do celów służbowych. Samochodami w Okręgu dysponuje Komendant Okręgu; każdy samochód winien mieć książkę wyjazdów, do której wpisuje się data i godzina wyjazdu oraz powrotu, kto korzystał z samochodu, ilość przejechanych kilometrów, ilość zużytej benzyny oraz pęknięcia opon, gum, względnie inne uszkodzenia. Nie należy używać samochodów, o ile jest komunikacja kolejowa za wyjątkiem pościgu, obław i t. d.

Kategorycznie zabraniam używania powozów, bryczek do celów prywatnych. Winnych niestosowania się do niniejszego rozporządzenia Komendanci Okręgowi pociągną do odpowiedzialności.

R. 226.

VIII. Używanie środków lokomocji. Przypominam, że ze środków lokomocji należy korzystać tylko w sprawach służbowych. Nie należy korzystać z samochodów, jeżeli można wykorzystać konie, albo koleje. Nie należy udzielać środków lokomocji instytucjom i osobom prywatnym.

R. 215.

X. Udzielanie środków lokomocji na przejazdy służbowe urzędników wymiaru sprawiedliwości. Podaję do wiadomości Uchwałę Rady Ministrów z dnia 26.V.1922 r. „Wszelkie władze rządowe są obowiązane z utrzymywanych przez się na koszt Skarbu środków lokomocji użyczać na przejazd w sprawach służbowych sędziów i urzędników wymiaru sprawiedliwości; sposób postępowania ustalą na miejscach zainteresowane urzędy".

Ponieważ powyższa Uchwała ma moc obowiązującą dla wszystkich urzędów, polecam, aby podwładne mi urzędy policyjne ściśle stosowały się do niej, ustaliwszy na miej-

scu w drodze porozumienia sposób postępowania na zasadzie piśmiennego zapotrzebowania, wymieniającego cel służby, dla kogo, dokąd i na jaki przecią czasu zażądano środka lokomocji.

R. 221.

II. Udzielanie środków lokomocji na przejazdy służbowe urzędników wymiaru sprawiedliwości. (Uzupełnienie Rozkazu Nr. 215 p. X).

Uzupełniając Rozkaz K. G. P. P. Nr. 215 p. X, polecam, aby urzędy policyjne w zakresie użyczania środków lokomocji na przejazdy służbowe sędziów i urzędników wymiaru sprawiedliwości jaknajszerzej uwzględniały potrzeby sądownictwa, bez szkody jednak i opóźnienia w wykonaniu własnych zadań służbowych. Dla dobra służby i jaknajlepszego wyzyskania środków lokomocji należy porozumiewać się i w miarę możności uzgadniać z potrzebującemi przejazdu służbowego urzędnikami wymiaru sprawiedliwości policyjne wyjazdy służbowe jako to inspekcyjne, administracyjno-wykonawcze, dochodzeniowe i inne.

R. 247.

IV. Udzielanie środków lokomocji na przejazdy służbowe urzędników wymiaru sprawiedliwości.

Jako uzupełnienie i wyjaśnienie Rozkazu Nr. 215 p. X, podaję następujące pismo okólne Nr. 623/GS./23 Ministerstwa Sprawiedliwości (Nr. GS. 10995/23 z dnia 11.XII.23 r.):

„Uzupełniając okólnik Nr. 563/GS./22 (Dz. Urzędowy Nr. 13/22 oraz Nr. 653/GS./23 Dz. Urz. Nr. 4/23), oznajmiam, iż uchwałę Rady Ministrów z dnia 26 maja 1922 r. o obowiązku władz rządowych użyczania utrzymywanych na koszt Skarbu środków lokomocji na przejazd w sprawach służbowych sędziów i urzędników wymiaru sprawiedliwości rozumieć należy w ten sposób, iż obowiązek ten dotyczy jedynie wyjazdów służbowych w sprawach karnych, w sprawach bowiem cywilnych obowiązek dostarczania środków lokomocji i opłacenia odnośnych kosztów należy do strony zainteresowanej i nie może obciążać Skarbu Państwa.

O. 1125 z d. 18/X 1924 r.

Udzielanie środków lokomocji sędziom i urzędnikom wymiaru sprawiedliwości.

Podając do wiadomości odpis okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie korzystania z policyjnych środków lokomocji przez organa wymiaru sprawiedliwości, polecam wziąć udział w opracowaniu zasad korzystania przez urzędników wymiaru sprawiedliwości ze środków lokomocji władz policyjnych według wskazań okólnika.

Podkreślam uprzywilejowaną przez p. Ministra Sprawiedliwości sytuację policji państwowej, której środki lokomocji powinny być używane tylko po każdorazowem upewnieniu się przez zainteresowany organ Ministerstwa Sprawiedliwości, że uzyskanie pojazdu od innych władz jest niemożliwe. Zasada ta, broniąca sprawności służby policji, jako organu bezpieczeństwa, winna być podstawą do przyszłych lokalnych instrukcji.

Pozatem polecam przestrzegać następujących zasadniczych wskazań, jako rozwinięcia intencji okólnika:

1. Na każde żądanie organu wymiaru sprawiedliwości, odpowiadające formalnym warunkom okólnika, a nie kolidujące w danej chwili z nagłą potrzebą użycia środka lokomocji do potrzeb własnych (pościg, wyjazd na miejsce poważnego wypadku, lub przestępstwa, pomoc przy klęskach żywiołowych, terminowa inspekcja i t. p.), żądanie winno być bezwarunkowo w terminie wykonane.

2. W wypadku kolizji żądania środka lokomocji z własną potrzebą policji należy uprzednio wejść w porozumienie z żądającym organem sądowym, celem ewentualnej zmiany terminu dostarczenia pojazdu, gdyby to okazało się niemożliwem przedstawić sprawę do decyzji odnośnej władzy administracyjnej (I Instancji).

3. Przy brakach formalnych żądania środków lokomocji przez organa wymiaru sprawiedliwości należy zwracać się do władz żądających o uzupełnienie braków, ewentualnie, jeżeli jest możliwe ze względu na czas i odległość, do bezpośrednio wyższej Instancji wymiaru sprawiedliwości do decyzji według postanowień okólnika.

4. O wypadkach użyczania środków lokomocji organom sądowym z istotną szkodą dla czynności własnych p. p., szczególnie jeżeli wyniki tych czynności zostały z tego powodu udaremnione lub opóźnione ze szkodą dla sprawy, jak również w wypadkach nieprzestrzegania przez organa wymiaru sprawiedliwości zasad okólnika Nr. 932/II a/24, należy zawiadamiać lokalne władze administracyjne i donosić w drodze służbowej Komendzie Głównej P. P.

Ministerstwo Sprawiedliwości
Warszawa,
dnia października 1924 r. Okólnik Nr. 932/II a/24.
L. II a 4152/24.

Dodatkowo do okólnika z dnia 21 czerwca 1922 r. Nr. 563/GS./22 (Dz. Urzęd. Min. Spraw. Nr. 13/1922 r.) zarządzam, ażeby władze i urzędy wymiaru sprawiedliwości, w porozumieniu z miejscowemi władzami rządowemi, obowiązanemi do użyczenia posiadanych przez nie środków lokomocji na przejazdy służbowe sędziów i urzędników wymiaru sprawiedliwości, ustaliły niezwłocznie ogólne zasady postępowania na przyszłość, przyczem przy opracowywaniu tych zasad winna być wzięta pod uwagę ta okoliczność, iż, celem umożliwienia policji państwowej, jako organowi służby bezpieczeństwa, jaknajbardziej sprawnego działania, korzystanie ze środków lokomocji, posiadanej przez Urzędy Policyjne, może mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych w razie istotnej potrzeby służbowej, i kiedy wykonanie czynności służbowych przez dany organ sądowy jest zależny od posiadania środka lokomocji, po każdorazowem upewnieniu się, że uzyskanie pojazdu od innych władz jest niemożliwe.

Wykluczone jest korzystanie z pojazdów i aut policyjnych do wyjazdów reprezentacyjnych i niesłużbowych oraz przejazdów w obrębie miast będących siedzibą danego organu sądowego.

Pisemne zapotrzebowanie pojazdu, wystosowane do właściwego w danym wypadku urzędu winno między innemi wskazywać imię, nazwisko i stanowisko urzędowe wyjeżdżającego, nazwę miejscowości, do której projektowany jest wyjazd, dzień i w przybliżeniu godzinę, o której pojazd będzie zwrócony, wreszcie liczbę i nazwę sprawy, dla której załatwienia proszono o udzielenie pojazdu.

R. 27.

I. Przepisy o korzystaniu funkc. policji z podwód oraz o doręczaniu nakazów na podwody.

Zgodnie z okólnikiem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27.XII.18 r. Nr. 26839/II/8688, funkcjonarjuszom Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo korzystania z podwód w sprawach służbowych.

Na podstawie powyższego okólnika Komenda Główna zarządza, co następuje:

1. Funkcjonarjusze policji mają prawo żądać od gmin wiejskich i miejskich podwód jedno- lub parokonnych, osobowych lub ciężarowych w wypadkach następujących:
   a) w celu udania się na miejsce żywiołowych wypadków (wylew rzek, pożary),
   b) w razie konieczności bezpośredniego pościgu za przestępcami,
   c) w pilnych lub terminowych sprawach służbowych, o ile zwłoka grozi niebezpieczeństwem lub szkodą dla interesów publicznych lub osób prywatnych i o ile odległość od miejsca czynności służbowych wynosi więcej jak 10 klm. w jedną stronę,
   d) dla przewozu dowodów rzeczowych i rzeczy skarbowych, jakie nie mogą być ze względu na wielkość lub ciężar przeniesione lub przesłane pocztą,
   e) przy przewozie osób aresztowanych, korzystających z prawa przewozu, t. j. chorych, kalek, dzieci do lat 14-tu, oraz matek z dziećmi przy piersi, o ile odległość lub stan zdrowia tego wymaga,
   f) celem przewozu do szpitala lub domu osób, uległych nagłej chorobie na drogach lub w miejscach publicznych.

2. W wypadkach przewidzianych w § 1 lit. a), b), c), d) i e), policja korzysta z podwód po wyczerpaniu własnych środków lokomocji lub innych środków, znajdujących się w ogólnem użytkowaniu.

3. Do podpisywania zapotrzebowań na podwody upoważnieni są okręgowi komendanci, naczelnicy urzędów policji śledczej, powiatowi komendanci, komisarze miejscy oraz komendanci posterunku.

4. Funkcjonarjusz policji, żądający podwody, winien przedstawić w odnośnym urzędzie gminnym lub magistracie pisemne zapotrzebowanie według wzoru Nr. 1. Odpis zapotrzebowania pozostaje w Urzędzie policji.

5. Po uskutecznionej podróży funkcjonarjusz policji, korzystający z podwody, wręczy właścicielowi podwody pokwitowanie według wzoru Nr. 2.

6. Komisarjaty oraz posterunki policyjne przesyłać będą powiatowym komendom miesięczne wykazy zużytkowanych podwód.

7. Okręgowi i powiatowi komendanci prowadzić będą ewidencję zużytkowanych przez funkcjonarjuszów policji podwód oraz kontrolować, o ile zapotrzebowane podwody odpowiadają powyższym przepisom.

8. W razie użycia podwody dla celów wyżej niewyszczególnionych, niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej koszty opłaty podwody ponosić będzie winny funkcjonarjusz policji.

9. Przy żądaniu podwód dla funkcjonarjuszów państwowych czynność policji ograniczy się na wręczaniu urzędom gminnym pisemnych (nie ustnych) nakazów na pod-

wody, oraz ostrzeżeniu o skutkach za niewykonanie legalnego zarządzenia władz państwowych i spisaniu protokułu w razie odmowy dostarczenia podwody.

W z ó r № 1.

M. S. W.

.....

.....

.....

dn. ..... 19 ... r.

Zapotrzebowanie Nr. .....

Do

.....

w .....

Na zasadzie okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27.XII.18 r. Nr. 26839/II, proszę o dostarczenie podwody na rachunek Komendy Policji (powiatu, miasta, okręgu) .....

1. Rodzaj podwody (jedno, parokonna, ciężarowa, osobowa .....

.....

.....

2. Termin i miejsce dostarczenia podwody .....

.....

.....

3. Dokładne wyszczególnienie celu podróży oraz czasu przez jaki podwoda będzie użyta .....

.....

.....

4. Miejscowość do której podwodę zapotrzebowano .....

.....

.....

(M. P.) Podpis.

W z ó r Nr. 2.

Pokwitowanie .....

(Nazwisko i imię)

.....

(Stanowisko służbowe)

z otrzymania podwody na zasadzie zapotrzebowania Nr. ..... z dnia .....

1. Imię, nazwisko, miejsce zamieszkania właściciela podwody .....

.....

2. Rodzaj podwody (jedno, parokonna, ciężarowa, osobowa) .....

.....

3. Wyszczególnienie miejscowości od .....

do .....

4. Przestrzeń w kilometrach .....

5. Data i czas trwania podróży .....

Podpis.

R. 45.

V. Używanie podwód. Podaję do wiadomości i wydania odpowiednich zarządzeń wyciąg z okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 82 z dnia 8 marca r. b.:

„Zbliżający się okres wiosennych robót w polu wymaga, by ograniczyć do minimum pociąganie rolników do pełnienia powinności podwodowej na czas trwania tych robót.

Może to być osiągnięte przez przyjęcie zasady, że w okresie robót polnych należy zredukować zapotrzebowanie podwód do granic najniezdędniejszej potrzeby w tych wypadkach gdzie żądanie dostarczenia podwody posiada prawne uzasadnienie.

Z zażaleń, wpływających do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych okazuje się, że podwód używa się niejednokrotnie do przewozu ciężarów (np. drzewa dla użytku urzędów publicznych) mimo, że urzędy publiczne nie są w zasadzie uprawnione do żądania podwód ciężarowych. Tego rodzaju prawnie nieuzasadnione obarczanie ludności ciężarami podwodowemi winno bezwzględnie ustać".

R. 73.

I. Podwody. Doszło do wiadomości Komendy Głównej Policji, że rachunki za użyte przez policję podwody nie są regulowane, co powoduje ciągłe skargi i niezadowolenia. Wobec tego polecam p. Komendantom Okręgowym ściśle stosować się do instrukcji wydanej w rozkazie Nr. 27 Komendy Głównej Policji.

R. 342.

V. Przepisy o korzystaniu funkc. p. p. z podwód — uzupełnienie Rozkazu Nr. 27 p. I. Podany przy p. I Rozkazu K. Gł. Nr. 27 wzór zapotrzebowania na podwodę, zawiera rubryki: cel podróży i miejscowość, do której użytą zostaje podwoda. Wyjaśniam, że w wypadkach użycia podwody w celu dokonania pościgu, rewizji, poszukiwań, dochodzenia lub obserwacji cel podróży należy dla dobra służby określić w zapotrzebowaniu „terminowa sprawa służbowa" rubryki zaś „miejscowość" nie wypełniać, aż dopiero po odbytej podróży.

W pokwitowaniu, które wydaje się po uskutecznionej podróży cel i miejscowość podróży, jako niestanowiące już tajemnicy służbowej, należy określić wyraźnie.

Noclegi.

R. 142.

I. Urządzanie pokoi na noclegi dla inspekcyjnych. Pp. Komendanci Okręgowi wydadzą zarządzenia podwładnym organom, aby najpóźniej do dnia 1.I.1922 r. przy każdej komendzie powiatowej był przygotowany oddzielny pokój, przeznaczony wyłącznie na noclegi dla inspekcyjnych wyższych funkcjonarjuszów policji.

W pokoju tym winny się znajdować następujące rzeczy: stół, krzesło, szafka, umywalka, łóżko żelazne z materacem lub siennikiem, poduszka, pled lub koc wełniany, oraz bielizna pościelowa po 2 sztuki, t. j. poszewki na poduszkę, prześcieradła i podbicia pod pled lub koc.

Z pokoju tego mogą korzystać jedynie wyżsi funkcjonarjusze policji przyjeżdżający na inspekcje lub w sprawach służbowych.

Pokój ten należy trzymać pod zamknięciem, a klucz od niego winien posiadać komendant powiatowy, lub jego zastępca.

O ile komendy powiatowe nie będą mogły przeznaczyć na ten cel oddzielnego pokoju, wtedy łóżko można rozstawiać w razie potrzeby na noc w kancelarji danej komendy powiatowej.

Jednocześnie zaznaczam, iż bieliznę pościelową należy zmieniać po każdem korzystaniu z łóżka, a koszty prania w wysokości 150 Mk. winien pokrywać korzystający.

Wydatki na zakup potrzebnych przedmiotów należy pokryć w roku bieżącym 1921 z § 15.

R. 313.

VIII. Noclegi dla niższych funkjonarjuszów p. p. W uzupełnieniu p. I rozk. Nr. 142 polecam w większych miastach przy Komendzie, wzgl. przy szkole mieć w rezerwie 2 łóżka z pościelą dla przyjazdżających w sprawach służbowych niższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

R. 209.

VI. Pokoje noclegowe. Uchylam niniejszym p. II rozkazu Nr. 156 odnośnie pobierania Mk. 150 za korzystanie z pokoju noclegowego w urzędach policyjnych, natomiast polecam w każdym wypadku pobierać rzeczywiste koszty prania bielizny, opału i światła.

R. 100.

VII. Udzielanie noclegów urzędnikom rewizyjnym Dyrekcji Poczt i Telegrafów. Ministerstwo Poczt i Telegrafów pismem z dnia 6.XII.1920 r. Nr. 36492/3080/III zwróciło się z prośbą do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o udzielenie pozwolenia organom rewizyjnym Dyrekcji Poczt i Telegrafów podczas podróży służbowych noclegów w koszarach policji.

Wobec powyższego zgodnie z pismem P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3.I.1924 r. Nr. BP. 1532/I, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać odpowiednie zarządzenia podległym organom udzielania urzędnikom rewizyjnym Dyrekcji Poczt i Telegrafów, o ile w miejscowych hotelach miejsc wolnych niema, noclegu w koszarach policji, lecz tylko w tych wypadkach, kiedy miejsca w koszarach nie będą zajęte, pod warunkiem jednak posiadania przez nich legitymacji i delegacji służbowej.

R. 137.

V. Udzielanie noclegów urzędnikom Prokuratorji Generalnej. W związku z rokazem Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 100 p. VII, polecam Pp. Komendantom Okręgowym — wydać zarządzenie podległym organom celem udzielania urzędnikom Prokuratorji Generalnej, o ile w miejscowych hotelach miejsc wolnych niema, noclegu w koszarach policji w tych wypadkach, kiedy miejsca w koszarach nie będą zajęte.

Zgłaszający się o nocleg w koszarach policyjnych urzędnicy Prokuratorji Generalnej winni wykazać się legitymacją i delegacją służbową.

Pierwszeństwo w otrzymaniu noclegu winni posiadać urzędnicy i funkcjonarjusze policji tak wyżsi jak i niżsi podczas podróży służbowych.

R. 304.

IV. Pokoje noclegowe. Pp. Komendanci Wojewódzcy zawiadomią podległych im komendantów powiatowych, że z pokoi gościnnych przy komendzie mogą korzystać również Pp. Inspektorzy starostw na ogólnych zasadach.

Inwentarz, warsztaty i przepisy przeciwpożarowe.

R. 124.

Akt przekazania inwentarza. Akt przekazania inwentarza winien zawierać powołanie się na dokument, na zasadzie którego następuje przekazanie — opis stanu przedmiotu (inwentarza) w chwili przekazywania, wymienienie Urzędu przekazującego, wymienienie instytucji otrzymującej oraz podpisy odbiorcy i zdającego, ponadto, w razie gdy inwentarz przekazany zostaje instytucjom nie policyjnym — podpis osoby trzeciej wyznaczonej przez zwierzchnika Urzędu zdającego, jako uczestnik przekazania inwentarza.

Akt zniszczenia. Akt zniszczenia winien zawierać dokładny opis charakteru zniszczenia jakiemu uległ inwentarz, wymienienie powodu zniszczenia, wyszczególnienie co się stało ze szczątkami inwentarza, oraz podpisy komisji powołanej przez zwierzchnika Urzędu dla skonstatowania zniszczenia inwentarza. — O ile zniszczenie nastąpiło na skutek winy osoby lub na skutek siły wyższej akt winien zawierać decyzje komisji co do pociągnięcia winowajcy do odpowiedzialności lub też powołanie się na inny dokument (protokuł, zeznanie), stwierdzający przypadkowy charakter zniszczenia.

Akt sprzedaży. Akt ten ma zastosowanie tak co do inwentarza jak i co do sprzedawanego materjału. Sprzedaż majątku państwowego odbywa się zasadniczo przez licytację; akt winien zawierać powołanie się na dokument nakazujący sprzedaż (akt komisji orzekającej, rozkaz władzy) protokuł (powołanie się) na ocenę inwentarza (materjału) przez biegłych.

R. 199.

VI. Zakup inwentarza. Przy dokonywaniu kontroli rachunkowej w Komendzie policji Okręgu Lubelskiego ujawniono nabycie w roku 1920 od ówczesnego zastępcy Komendanta policji Okręgu Lubelskiego czterech par zaprzęgów rzemiennych i sześciu chomont.

Wychodząc z założenia, że tego rodzaju tranzakcje handlowe z urzędami państwowemi ze strony urzędników, pełniących w nich obowiązki służbowe, budzą słuszne wątpliwości tak co do celowości tranzakcji, jak również co do należytego przestrzegania interesów Skarbu Państwa, polecam przyjąć pod uwagę, aby tego rodzaju tranzakcje nadal nie miały miejsca.

R. 347.

VI. Ewidencja materjałów opałowych i furażu. Wobec stwierdzonego w niektórych komendach powiatowych braku ewidencji przychodu i rozchodu materjałów opałowych i furażu, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenia, aby komendy powiatowe ewidencje te prowadziły zgodnie z brzmieniem art. 69 i 71 przepisów dla komend okręgowych i powiatowych.

O. 1475 z d. 27/IV 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. O. 70. Nr. OB. 1373/27 z d. 2/IV 1927 r.

Ewidencja zbędnych mebli i inwentarza biurowego. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 16.III r. b. uchyliła uchwałę Rady Ministrów z dnia 16.XII.1925 r. w sprawie sposobu zakupna nowych mebli i inwentarza biurowego przez urzędy państwowe oraz prowadzenia ewidencji zbędnych mebli, znajdujących się w urzędach państwowych.

Wobec powyższego tracą moc obowiązującą okólniki z dnia 25.X.1925 roku Nr. 101 (AB. 7429) oraz z dnia 5.II.1926 r. Nr. AB. 833.

R. 232.

VI. Przepisy o przechowywaniu i użytkowaniu materjałów. 1. Podstawą gospodarki jest prawidłowe użycie i opieka nad powierzonem dobrem materjalnem.

2. Opieka nad dobrami materjalnemi polega na celowem przechowywaniu, konserwowaniu oraz systematycznem przysposabianiu materjałów i przedmiotów do stanu użytkowego.

3. Pod przechowywaniem należy rozumieć takie umieszczenie dóbr materjalnych, które zabezpiecza je od zniszczenia lub uszkodzenia, jako to: kradzieży, pożaru i t. p.

4. Konserwowanie polega na ochronie dóbr materjalnych od zniszczenia lub uszkodzenia, wynikającego z właściwości samego materjału, jako to: samozapalenia, zniszczenia spowodowanego czasem i t. p.

5. Pod przysposobieniem do stanu użytkowego należy rozumieć naprawę lub przerobienie na potrzeby policji materjałów i przedmiotów, stanowiących inwentarz lub zapas magazynowy.

6. Celem prowadzenia prawidłowej gospodarki należy zarządzić, aby stan inwentarzowy i magazynowy pod względem ilościowym i jakościowym rzeczywiście odpowiadał potrzebom danego urzędu.

Nadmiar inwentarza i magazynowanie dużych ilości w magazynach powiatowych powoduje zbędne wydatki na konserwację i zarachowanie oraz unieruchamia kapitał, jaki przedstawiają te dobra materjalne.

7. Umundurowanie winno być zwracane do magazynów przez policjantów, zwolnionych z tych lub innych powodów z policji.

8. Doprowadzenie do stanu użytkowego tego umundurowania jest pierwszym najważniejszym obowiązkiem zarządu gospodarczego policji.

Umundurowanie noszone i reparowane przedewszystkiem winno być wydane policjantom, przyjętym na próbną służbę.

10. Konserwacja umundurowania wydanego funkcjonarjuszom policji należy do obowiązku samego funkcjonarjusza.

R. 327.

II. Warsztaty. Zmieniając rozkazy moje Nr. Nr. 200 i 232, polecam z dniem 1.VIII.26 r. skasować wszystkie warsztaty policyjne z wyjątkiem rusznikarskich (po 1 na województwo), kuźni — w tych miejscowościach, w których są oddziały konne o sile conajmniej 24 koni i warsztatu przy policji rzecznej m. st. Warszawy.

O. 996 z d. 20/V 1924 r.

Zabezpieczenia przeciwpożarowe magazynów, składów i zakładów przemysłowych państwowych.

Lustracje magazynów, składów i zakładów przemysłowych państwowych dokonane przez p. Nadzwyczajnego Komisarza Oszczędnościowego wykazały w wielu wypadkach brak zabezpieczenia przeciwpożarowego zarówno w środkach do gaszenia ognia, jakoteż w dyspozycjach i podziale czynności personelu służbowego na wypadek pożaru. W związku z powyższem, czyniąc zadość potrzebie przedsięwzięcia koniecznych środków ostrożności i zabezpieczenia Skarbu Państwa od ciężkich strat w razie pożaru, polecam:

1) niezwłocznie dokonać inspekcji magazynów Komend Okręgowych i podległych urzędów policyjnych, utrzymujących magazyny, zbadać stan bezpieczeństwa pod względem ogniowym, zarządzić zaopatrzenie magazynów tego wymagających w konieczne przyrządy do gaszenia ognia i wydać instrukcje w przedmiocie przestrzegania bezpieczeństwa przeciwpożarowego i postępowania personelu na wypadek pożaru;

2) zarządzić przestrzeganie bezpieczeństwa przeciwpożarowego we wszystkich służbowych lokalach podległych urzędów policyjnych;

3) nakazać podległym funkcjonarjuszom zwracanie uwagi na wypadki widocznego lekceważenia niebezpieczeństwa pożaru w większych magazynach i składach państwowych wogóle i o wypadkach takich zawiadamiać władze kompetentne oraz właściwe władze administracyjne.

O. 1071 z d. 6/VIII 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 3652 z d. 8/VII 1924 r.).

Zabezpieczenia przeciwpożarowe.

Z nadesłanych na skutek tut. okólnika zarządzenia z dnia 22.XII.1923 r. Nr. OBR. 7550, sprawozdań okazuje się, iż w ogromnej większości urzędów podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, względnie władzom II instancji brak jest dostatecznych urządzeń przeciwpożarowych.

Braki w tych urządzeniach posłużyły za motyw w licznych wypadkach do zgłoszenia wniosków o wyjednanie specjalnych kredytów na powyższy cel.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie zapoznając faktu istotnych potrzeb w tym kierunku nie może równocześnie traktować w obecnj chwili wymienionych wniosków w sposób przychylny.

Brak odpowiednich kredytów nie może jednak stać na przeszkodzie do wykonania zarządzeń określonych poniżej i w okólniku OBR. 7550.

W danym momencie należy ograniczyć się do zastosowania najprymitywniejszych urządzeń, przedewszystkiem pod postacią umieszczenia w budynkach (w podwórzach, na strychach) i lokalach biurowych beczek, naczyń z wodą, zaopatrzenia budynków w konieczne przyrządy do gaszenia ognia jak: drabinki, bosaki i t. p. oraz wydania szczegółowych zarządzeń i pouczeń przeciwpożarowych całemu personelowi.

Zarządzenia powinny między innymi zawierać polecenie zbadania stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i postępowania personelu na wypadek pożaru, perjodycznego rewidowania dotychczasowych środków przeciwpożarowych i skontrolowania wydanych zarządzeń i pouczeń, zaprowadzenia dyżurów nocnych woźnych i stróżów nie wyłączając dni świątecznych, dostrzegania wypadków widocznego lekceważenia niebezpieczeństwa pożaru i zawiadomienia o podobnych wypadkach władze kompetentne i t. p.

Identyczne pismo okólnikowe zechce Pan Wojewoda (p. Delegat Rządu, p. Komisarz Rządu) wydać do wydziałów powiatowych, zarządów miast i gmin, celem zabezpieczenia mienia i aktów urzędów samorządowych.

Odpis okólnika, który Pan Wojewoda (p. Delegat Rządu, p. Komisarz) wyda w tej sprawie do wszystkich podległych urzędów należy przedłożyć Ministerstwu i zarazem donieść dla ewentualnego rozpatrzenia sprawy asekuracji, jaką pełną wartość przedstawiają w przybliżeniu oddzielne nieruchomości i ruchomości państwowych urzędów podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Lokale.

R. 144.

KONTRAKT

I. Wzór umowy najmu lokali dla policji państwowej.

zawarty między Panem N. N. Komendantem Okręgowym Policji Państwowej w ..... (Komendantem Powiatowym w .....) działającym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a pan ..... zamieszkał ..... w ..... ulicy ..... Nr. ..... pod następującymi warunkami:

Przedmiot najmu.

§ 1. Komenda Okręgowa (powiatowa) Policji Państwowej w ..... bierze w najem, a pan ..... zamieszkały ..... w ..... ul. ..... Nr. ..... wypuszcza w najem dom w ..... przy ul. ..... Nr. ..... wpisany do ksiąg hipotecznych pod poz. ..... opisany w dołączonym planie sytuacyjnym część integralną tego kontraktu stanowiącym (lub ..... ubikacji w domu przy ul. ..... Nr. ..... w ..... a to na biura dla Komendy Policji (dla funkcjonarjuszów Policji, Urzędu śledczego i t. p.).

Biorącemu w najem wolno przeznaczyć lokal na inny użytek oprócz tego, jaki wymieniono w kontrakcie (na biura lub mieszkania dla funkcjonarjuszów policji).

Termin najmu i prawo wypowiedzenia.

§ 2. Najem rozpoczyna się od dnia ..... 19..... r. (słownie .....) i obowiązuje do dnia ..... 192..... (słownie: .....).

Jednokowoż biorący w najem ma prawo bez żadnego odszkodowania wypowiedzieć najem na dwa tygodnie przed upływem kwartału.

O ile wypuszczający w najem nie wypowie go na trzy miesiące przed upływem oznaczonego powyżej terminu, biorący w najem będzie władny korzystać z lokalu nadal na warunkach w umowie niniejszej przewidzianych z tem, że w dalszym ciągu obowiązuje go dwutygodniowe wypowiedzenie, zaś wypuszczającego obowiązuje wypowiedzenie kwartalne.

§ 3. Gdyby użytkowanie lokalu z powodu działania sił wyższych (vis maior) stało się niemożebne, to niniejszy kontrakt traci swą moc obowiązującą, bez osobnego wypowiedzenia, z chwilą opuszczenia przedmiotu najmu przez biorącego w najem i zawiadomienia o tem wypuszczającego w najem.

Wypuszczający w najem uprawniony jest do żądania czynszu aż do dnia opuszczenia lokalu, względnie zawiadomienia go o tem.

Czynsz najmu.

§ 4. Czynsz najmu wynosi ..... (słowami: .....) i ma się wypłacać kwartalnie nie później jak 15-go dnia miesiąca, który rozpoczyna nowy kwartał z dołu w ratach po ..... (słowami .....)

Wypłaty dokonywa Kasa skarbowa na podstawie odpowiedniej asygnaty Komendy Okręgowej (powiatowej) po spełnieniu przez wypuszczającego w najem formalności wymaganych przez Kasy przy tego rodzaju wypłatach.

Wypuszczający w najem ma przedłożyć Kasie skarbowej kwit ostemplowany, kwit ten, opatrzony być ma potwierdzeniem biorącego w najem, że przedmiot najmu jest rzeczywiście użytkowany.

Utrzymanie i remont przedmiotu najmu.

§ 5. 1. Wypuszczający w najem po otrzymaniu zawiadomienia o konieczności uskutecznienia napraw, obowiązany jest bez specjalnego wezwania rejentalnego i postawienia w zwłoce do natychmiastowego dokonania napraw przedmiotu najmu jak i jego części składowych jako to: dachów, podłóg, drzwi i t. p., następnie w miarę potrzeby: do opróżniania dołów kloacznych, czyszczenia kanałów, pieców, kominów, do wywożenia nawozu i śmieci, śniegu z podwórza i zgarniania śniegu z chodnika i dachów.

2. Gdyby wypuszczający w najem powyższym obowiązkom na czas zadość nie uczynił i wyznaczony przez najmującego termin do spełnienia tych obowiązków nie był dotrzymany, wówczas biorący w najem będzie władny zarządzić wykonanie czynności wyżej oznaczonych na koszt i ryzyko wypuszczającego w najem, a odnośne koszty potrącić przy zapłacie najbliższej raty czynszowej.

3. Jeżeli w lokalu wynajętym znajduje się instalacja gazowa lub elektryczna, urządzona kosztem wypuszczającego w najem wówczas on ponosi koszty jej utrzymania.

4. Jeżeli instalacje urządził biorący w najem, natenczas będzie on władny usunąć ją z chwilą wyekspirowania terminu najmu. To samo odnosi się do urządzeń wodociągowych.

5. Biorący w najem ma prawo uskutecznienia w wynajętym pomieszczeniu przeróbek oraz czynienia urządzeń, celem przystosowania lokalu na pomieszczenie biurowe.

Zwrot przedmiotu najmu.

§ 6. 1. Przedmiot najmu należy zwrócić wypuszczającemu w najem w tym stanie w jakim się ten przedmiot znajdował w dniu objęcia.

2. Podstawą oceniania stanu przedmiotu najmu jest jego plan i opis, oznaczony w paragrafie 1 tego punktu.

3. Biorący w najem nie odpowiada za zmiany i szkody, powstałe w przedmiocie najmu wskutek zużycia, starości lub siły wyższej.

4. Biorący w najem władny jest usunąć części budowy jak to: przybudówki i t. p. jego kosztem urządzone, lub je pozostawić i w takim razie wypuszczający w najem obowiązany jest wypłacić wynagrodzenie w sumie o jaką zwiększyła się wartość przedmiotu wskutek pozostawionych przeróbek i urządzeń.

Podatki i stemple.

§ 7. Wszelkie na przedmiocie najmu ciążące podatki i daniny, jako też koszty stemplowe kontraktu i kwitów ponieść ma wypuszczający w najem.

Właściwość sądu.

§ 8. Strony kontraktujące uznają Sąd Okręgowy w Warszawie, jako jedynie właściwy dla rozstrzygnięcia spraw wynikających z niniejszej umowy.

Sporządzenie kontraktu.

§ 9. Kontrakt ten sporządza się w dwóch równobrzmiących, należycie ostemplowanych egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla wypuszczającego, a drugi dla biorącego dnia 192 r.

Podpisy:

KOMENDANT .....

Wypuszczający w najem .....

Członkowie komisji .....

jako świadkowie:

1) .....

2) .....

3) .....

O. 746 z d. 30/VI 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. B. 3372 z d. 15/VI 1923 r.).

Czynsze za lokale wynajęte od miast przez Urzędy państwowe.

W myśl okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 14.V.1923 r. Nr. 104 polecam, aby wszystkie należne czynsze za lokale miejskie, zajmowane przez Urzędy państwowe, były regulowane ze ścisłą punktualnością.

O. 875 z d. 5/XII 1923 r.

(Min. Kol. Żel. Dep. Admin. L .I/15988/I/23 z d. 14/XI 1923 r.).

Pomieszczenia dla p. p., pełniącej służbę na terenie stacji kolejowej.

Organa policji państwowej, pełniące służbę na terenie stacji kolejowej — wykonują tę służbę w pierwszym rzędzie w interesie zarządu kolejowego, gdyż pilnują one porządku publicznego na dworcach kolejowych i strzegą mienia państwowego i mienia prywatnego, powierzonego zarządowi kolejowemu do przewozu.

Z tych przyczyn powinien zarząd kolejowy w łatwo zrozumiałym interesie własnym dbać o odpowiednie i celowe pomieszczenie organów służby bezpieczeństwa na obszarze stacji i zakładów kolejowych P. K.

M. K. Ż. poleca zatem na przyszłość oddawać policji państwowej pomieszczenia biurowe i koszarowe w bezpłatne użytkowanie.

Pobierania czynszów, ustalonych rozp. Nr. I/19629/23 od władz policji państwowej należy zaniechać, przyczem pobrane już od tych władz opłaty czynszowe nie mają jednak podlegać zwrotowi.

Sprawę uiszczania opłat czynszowych przez urzędy pocztowe unormowano rozp. Nr. I/8314/22 i Nr. 1/5568/23, których odpisy się dołącza.

O. 1137 z d. 24/X 1924 r.

(Prokur. Gener. Rzpospol. Nr. 18316/3205/24. I. F./16/633 z d. 22/IX 1924 r.).

Czynsze za lokale zajmowane przez posterunki policyjne.

Na pismo z dnia 5 września 1924 r. L. dz. K. G. 26735 w sprawie ustalenia czynszu podstawowego za rok 1914 na zajmowane przez posterunki policyjne Kom. Pow. w Suwałkach lokale Prokuratorja Generalna wyjaśnia, że w myśl art. 5 Ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. (Dz. U. Nr. 29 poz. 406) udowodnienie wysokości komornego podstawowego należy do obowiązków wynajmującego.

Przeto w pierwszym rzędzie kom. pow. w Suwałkach winna zebrać od poszczególnych wynajmujących, dowody, względnie dane co do wysokości czynszu płaconego w czerwcu 1914 r. i na tych dowodach, względnie danych, o ile one nie zbudzą wątpliwości (ewent. o ile odnośne komorne z czerwca 1914 r. nie było widocznie wygórowane ze względu na specjalne warunki danego stosunku umówionego) oprzeć wyliczenie należności. Dopiero gdyby w myśl tegoż art. 5 p. 2 ustawy, komornego nie dało się w ten sposób określić — ustawa przewiduje kompetencję urzędu rozjemczego, względnie sądu.

Odnośnie do wniosku, zawartego w piśmie Komendy Pol. Państwowej Okręgu Białostockiego z d. 27.VIII.1924 r. Nr. 13344 co do zastępstwa przez Prokuratorję Generalną interesów Skarbu Państwa w rzeczonej sprawie, Prokuratorja Generalna wyjaśnia, iż w myśl art. 4 ustęp 2 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej (Dz. Pr. Nr. 65 poz. 390) tut. urząd jest „wyłącznym i jedynym ustawowym zastępcą Skarbu Państwa w postępowaniu sądowem przed wszystkimi sądami na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej istniejącymi".

Przepis ten nie stosuje się do postępowania przed urzędami rozjemczymi dla spraw najmu, ponieważ urzędy te nie są — oczywiście „sądami" w rozumieniu cyt. art. 4 powołanej ustawy. Zastępstwo interesów Skarbu Państwa przed urzędem rozjemczym dla spraw najmu przez Prokuratorję Generalną jest tylko fakultatowną, t. j. ma miejsce tylko na wyraźne żądanie w konkretnym wypadku zainteresowanej władzy administracyjnej (art. 4 ustęp 4 cyt. ustawy).

Wobec tego, o ile sprawa o ustalenie czynszu za poszczególny lokal ma być rozstrzygnięta przez urząd rozjemczy (o ile takowy w danej gminie istnieje), sprawę taką winnaby właściwa Komenda P. P. załatwić we własnym zakresie, chyba, że istnieją specjalne ku temu przyczyny przekazania sprawy Prokuratorji Generalnej.

W tym celu odnośna Komenda P. P. winnaby zebrać dane odnoszące się do poszczególnego lokalu i z odpowiednim wnioskiem zwrócić się do właściwego urzędu rozjemczego dla spraw najmu. W celu zabezpieczenia się przed ewentualnem niekorzystnem rozstrzygnięciem urzędu rozjemczego w myśl art. 20 rzeczonej ustawy o ochronie lokatorów, należałoby we wniosku zastrzec, iż orzeczenie urzędu rozjemczego nie jest dla odnośnej władzy bezwarunkowe i ostateczne, a to celem dalszej obrony interesów Skarbu Państwa w Sądzie Okręgowym w drodze odwołania (art. 20 p. 4 cyt. ustawy o ochronie lokatorów), do którego wniesienia imieniem Skarbu Państwa byłaby powołana — oczywiście tylko — Prokuratorja Generalna.

Co się zaś tyczy ewent. ustalenia w danych wypadkach podstawowego komornego drogą sądową Prokuratorja Generalna zauważa, że jak to z przepisów obowiązującej ustawy o ochronie lokatorów wynika, sąd powołany jest do ustalenia wysokości komornego (a zatem i podstawowego komornego) tylko wówczas, jeżeli niema rozstrzygnięcia właściwego urzędu rozjemczego, i jeśli między stronami wyłoni się konkretny proces sądowy (np. o eksmisję), którego rozstrzygnięcie zależne jest w całości lub części od ustalenia wysokości należnego komornego. Tok takiego postępowania wynika z art. 21 rzeczonej ustawy o ochronie lokatorów, który stanowi, iż (w powyższych wypadkach) sąd sam przeprowadza stosowne ustalenia w toku sporu.

Natomiast nie można z przepisów obowiązującej ustawy o ochronie lokatorów wydedukować, by poza procesem, którykolwiek, t. j. w tak zwanej drodze niespornej, sąd (jeśli w danej miejscowości niema urzędu rozjemczego dla spraw najmu) był powołany w ustalaniu wysokości komornego.

Z nadesłanych aktów nie jest widoczne, by w którejkolwiek ze spraw o jakie tu chodzi, zawisł już konkretny proces sądowy, by zatem Prokuratorja Generalna do objęcia zastępstwa interesów Skarbu Państwa w odnośnym procesie była powołaną.

O ile tedy wskazane wyżej drogą porozumienia obu stron na zasadzie zbadania wysokości podstawowego komornego z r. 1924 lub też rozstrzygnięcia właściwego urzędu rozjemczego dla spraw najmu nie doprowadzi do uregulowania tych spraw, wskazane byłoby — zdaniem Prokuratorji Generalnej — inicjatywę do wytoczenia odnośnego powództwa sądowego pozostawić interesowanym stronom prywatnym.

Nie uwalnia to oczywiście Skarbu Państwa od regularnego płacenia komornego, niespornej części komornego i opłat dodatkowych, t. j. przynajmniej w granicach dotychczasowej wysokości, zwiększonej o podwyżki wynikające z przepisów nowej ustawy o ochronie lokatorów.

W tym względzie zwraca Prokuratorja Generalna uwagę Pp. na przepis art. 11 pkt. 3 nowej ustawy o ochronie lokatorów, nadmieniając nadto, iż w myśl art. 6 p. 7 tej ustawy, „zapłata komornego może nastąpić za pośrednictwem poczty".

R. 253.

I. Zakaz odnajmowania lokali pol. osobom postronnym.

Do wiadomości mojej doszło, że w niektórych komendach powiatowych część lokali zajętych przez te komendy, komisarjaty i ekspozytury śledcze była ustąpiona osobom prywatnym, urzędnikom i na urzędy nic wspólnego z policją nie mające, a w niektórych wypadkach zamieniona na inne, nawet na znacznie gorsze.

Dokonane to zostało samodzielnie przez Komendantów powiatowych bez zezwolenia Komendantów Okręgowych.

Celem zapobieżenia na przyszłość takiemu samodzielnemu postępowaniu, polecam Komendantom Okręgowym, wydać zarządzenia, ażeby Komendanci powiatowi sporządzili szkice lokali zajmowanych przez wymienione urzędy w skali 1—50, z wymienieniem przeznaczenia każdego pokoju i nadesłali takowe do Komend Okręgowych z wyjaśnieniami. Szkice i wyjaśnienia mają się znajdować w osobnych teczkach dla każdego powiatu w Komendach Okręgowych, odpisy w Komendach powiatowych i żadna zmiana nie może być dokonana bez pisemnego zezwolenia Komendanta Okręgu.

R. 278.

II. Odnajmowanie lokali będących w posiadaniu policji na mieszkania prywatne.

Nie wszyscy Pp. Komendanci Okręgowi i Powiatowi zdają sobie sprawę ze znaczenia skoszarowania policji; dowodem tego jest niejednokrotnie zauważone oddawanie lokali, znajdujących się w dyspozycji policji, na inne cele niż skoszarowanie. Podkreślając jeszcze raz konieczność skoszarowania jaknajwiększej liczby policjantów, zabraniam używania wolnych lokali, nadających się na koszary, na inne cele.

Ustępowanie lokali będących w dyspozycji policji na mieszkania prywatne osób z policji lub z poza niej, lub na pomieszczenia urzędów niepolicyjnych może mieć miejsce tylko za pozwoleniem Komendy Głównej P. P.

R. 337. 366 pkt IV.

X. Przydziały mieszkań funkcjonarjuszom p. p.

Na podstawie rozkazu Komendanta Głównego P. P. Nr. 278 p. II przydział lokali, znajdujących się w dyspozycji policji, może mieć miejsce tylko za pozwoleniem Komendy Głównej.

Ponieważ ruch służbowych w policji jest znaczny, korespondencja z przydziałem lokali związana dość obszerna, a załatwiana przeważnie w myśl wniosków Pana Komendanta Wojewódzkiego, przeto w celu uniknięcia tej zbędnej i schematycznej korespondencji, zarządzam, co następuje:

Uzupełniając p. II rozkazu Kom. Gł. Nr. 278, zezwalam Pp. Komendantom Wojewódzkim na przydział we własnym zakresie mieszkań, w domach znajdujących się w dyspozycji policji i nie zajętych na koszary, następującym osobom: 1) kierownikom, mieszczących się w tych domach urzędów policyjnych, 2) ich podkomendnym, 3) w miejscowościach o większem skupieniu policji i innym funkcjonarjuszom p. p. tam urzędującym.

W razie konieczności służbowej mieszkania te podlegają opróżnieniu w trybie, przewidzianym dla mieszkań służbowych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23.IX.1926 r. (Dz. Ust. Nr. 93/26 poz. 540). Przy oddawaniu mieszkań należy żądać od osób obejmujących je podpisania deklaracji, że warunek wymieniony w niniejszym ustępie jest im znany i został przez nie przyjęty.

R. 254.

II. Sprawa uiszczania przez funkcjonarjuszów pol. państwowej należności za dzierżawy.

Wobec częstych skarg składanych na funkcjonarjuszów policji, iż korzystając ze swego stanowiska służbowego, osiągają dla siebie korzyści materjalne przez dzierżawienie łąk, pastwisk, zbiórek drzewa i t. p., za które to dzierżawy nie płacą, polecam Pp. Komendantom Okręgowym, aby funkcjonarjusze p. p., posiadający jakiekolwiek dzierżawy, należność za nie regulowali skrupulatnie, a kwity stwierdzające uiszczenie należności przechowywali u siebie.

Winnych niestosowania się do powyższego polecam pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Umowy, licytacje i komisje odbiorcze.

O. 1102 z d. 18/IX 1924 r.

(Min. Sk. D. P. O. L. 3354/III z d. 22/VIII 1924 r.).

Zawiadamianie Izb Skarbowych o zawartych umowach.

Na zasadzie art. 46 ustawy o podatku przemysłowym z dnia 14 maja 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 412) wszystkie urzędy państwowe i samorządowe są obowiązane przesyłać właściwym Izbom skarbowym wiadomości o zawartych umowach o dokonanych robotach i dostawach najpóźniej w terminie miesięcznym po zawarciu takowych.

Ponieważ nie wszystkie urzędy nadsyłają powyższe informacje, zaś nadsyłane, dotyczą często albo kontrahentów podlegających opodatkowaniu, w Okręgach podat-

kowych należących do innych Izb skarbowych, albo chybiają celu, ze względu na małe kwoty wykazywanych tranzakcji, przeto Ministerstwo Skarbu uprasza o spowodowanie wydania podległym organom zarządzenia, któreby:

1) przypominało danym organom o obowiązku zawiadamiania właściwych Izb skarbowych o zawartych umowach na dostawy i antrepryzy oraz o dokonanych tranzakcjach handlowych, najpóźniej w terminie miesięcznym po zawarciu takich umów lub dokonaniu tranzakcji (art. 46 powołanej na wstępie ustawy);

2) wyraźnie określało, że powyższe dane winny być przesyłane do tych Izb skarbowych, w okręgu których zamieszkuje dostawca, względnie znajduje się Zarząd firmy;

3) wyjaśniło, że winne być przesyłane Izbom skarbowym nietylko same odpisy zawartych umów, lecz także zawiadomienia o wykonaniu i pobraniu przypadającej podług rozrachunku gotówki, względnie zaliczek;

4) wyraźnie określało, iż należy przesyłać zawiadomienie — tylko o takich tranzakcjach, które w poszczególnych wypadkach przedstawiają sumę conajmniej 200 zł.

O. 854 z d. 14/X 1923 r.

Sprzedaż z licytacji. Sprzedając z licytacji poważniejsze ilości należy o dniu, miejscu i godzinie licytacji zawiadomić Komendę Główną z takiem obliczeniem, ażeby Komenda Główna otrzymała zawiadomienie na 3 dni przed licytacją.

Główna Komenda w pewnych wypadkach wydeleguje swego przedstawiciela.

O. 913 z d. 30/I 1924 r.

Terminy licytacji. Pan Minister Spraw Wewnętrznych polecił ażeby o terminach licytacji lub przetargach na dostawę ogłoszono na 1 miesiąc przed terminem wyznaczonym dla składania ofert. Powyższe obowiązuje od dnia otrzymania okólnika.

O. 939 z d. 1/II 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OBR. 952, Okólnik Nr. 20 z d. 21/II 1924 r.).

Komisje odbiorcze przy urzędach M. Spr. Wewn. Z uwagi na § 19 ogólnej instrukcji o sposobie wykonywania kontroli (Mon. Pol. z 1922 r. Nr. 267) oraz zgodnie z opinją Najwyższej Izby Kontroli, zarządzam by wszystkie znaczniejsze dostawy materjałów i odbiory robót przyjmowane były komisyjnie, w razie potrzeby przy współudziale rzeczoznawców, jednakowoż bez obciążania z tego tytułu Skarbu Państwa.

Zadaniem powyższych Komisji będzie szczegółowe zbadanie, czy dostarczone przedmioty i materjały zgadzają się z zatwierdzonemi uprzednio wzorami i próbami, ustalenie ilości dostarczonych przedmiotów i materjałów i wyjaśnienie, czy dostawy dokonano zgodnie z warunkami umowy.

Szczegółowo sporządzony protokuł odbioru winien być podpisany przez wszystkich członków komisji i dołączony do akt urzędu.

O każdorazowym zamierzonym komisyjnym odbiorze winny być powiadamiane w miarę możności we właściwym czasie odnośne Izby Okręgowe Kontroli celem ewentualnego wysłania delegacji do wzięcia udziału w pracach Komisji Odbiorczej.

O. 1016 z d. 12/VI 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 2770 z d. 16/V 1924 r.).

Komisje odbiorcze w urzędach Min. Spraw Wewnętrznych. W uzupełnieniu tutejszego okólnika Nr. 20 z dnia 21.II.1924 r. OBR. 952, zarządzam by komisje odbiorcze, wymienione w powyższym okólniku, były powołane jedynie w wypadkach, gdy wysokość dostawy lub wykonanej roboty przenosi kwotę 50 złotych.

O. 1048 z d. 5/VII 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. L. 1969/DB./1 z d. 13/VI 1924 r.).

W sprawie zawierania umów cywilno-prawnych między władzami państwowemi. Wobec zdarzających się wypadków zawierania między władzami państwowemi umów cywilno-prawnych w przedmiocie dzierżawy lub najmu objektów, stanowiących własność Skarbu Państwa, a znajdujących się w administracji danego resortu, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że umowy cywilno-prawne między władzami państwowemi jako organami tego samego podmiotu prawnego, nie mogą być zawierane, natomiast może jedna władza państwowa przekazać innej użytkowanie znajdującego się w jej zarządzie objektu skarbowego wyłącznie za pomocą aktu administracyjnego, a w szczególności w formie urzędowego protokułu z udziałem delegatów obu władz. W tym protokule sprecyzować należy zasady, na jakich objekt będzie

użytkowany i określić czynności administracyjne obu władz (ale nie ich zobowiązania) związane z faktem (a nie umową) użytkowania, określić koszty poszczególne, jakie jedna lub druga władza regulować będzie (np. naprawa szkód, podatki etc.) ewentualnie oznaczyć zasady i sposoby przelewu sumy przypadającej za zużytkowanie.

Przyczem Ministerstwo Skarbu przypomina, że przekazywanie takich sum z budżetu jednej władzy jako dłużnej na przychód budżetu dochodowego drugiej władzy powinno odbywać się w formie obrotu bezgotówkowego, t. j. zapomocą asygnacji na przelew (§§ 46, 47, 48 przepisów rachunkowo-kasowych).

O. 1467 z d. 11/IV 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 1010/27 z d. 26.III.1927 r.).

Zasady na jakich mają być zawierane umowy rządowe. W myśl pisma Min. Skarbu z d. 28.II.27 r. L. 115/DB./3 podaje się do wiadomości, zastosowania i ścisłego przestrzegania następujące zasady przy zawieraniu umów na dostawy rządowe:

1. Umowy winny być zawierane zasadniczo tylko z firmami, przygotowanemi technicznie i finansowo do danej produkcji.

2. Umowy należy zawierać bezpośrednio z producentami, wzgl. ich upełnomocnionymi reprezentami, unikając pośredników.

3. Umowy winny być zawierane przy uwzględnieniu cen stałych.

4. Umowy długoterminowe, obejmujące więcej, aniżeli jeden okres budżetowy, można zawierać tylko w wyjątkowych wypadkach, np. gdy chodzi o stworzenie produkcji, nieistniejącej w kraju i o ile w obowiązującym budżecie jest preliminowana przynajmniej pierwsza rata należności z tytułu długoterminowej umowy, lub o ile ustawa skarbowa na bieżący okres upoważni Rząd do zaangażowania długoterminową umową kredytów, które będą objęte przyszłemi budżetami.

5. Przy zawieraniu umów należy pobierać zarówno wadja jak i kaucje.

6. Kary konwencjonalne pobierane być winny w wysokości conajmniej procentów prawnych w stosunku rocznym. Naturalnie, że mogą one być wyższe w zależności od ważności terminu dostawy oraz od solidności dostawcy.

7. Kaucji oraz kar konwencjonalnych można nie zastrzegać tylko wtedy, kiedy objekt umowy stanowi dostawa uskuteczniana bez wypłaty zaliczki i kiedy na terminie dostawy Ministerstwu czy Urzędowi zbytnio nie zależy.

8. Zaliczki mogą być wydawane zasadniczo do wysokości 35% ceny umownej.

Udzielenie zaliczki ponad 35% jest dopuszczalne tylko w stosunku do firm, wyłącznie pracujących dla Rządu i tylko za zgodą Ministerstwa Skarbu, przytem na podstawie szczegółowo uzasadnionego wniosku zainteresowanego Ministerstwa.

9. W umowach na dostawę artykułów lub towaru gotowego zaliczki są niedopuszczalne.

10. Gdy zamawiany przez władze państwowe artykuł jest produkowany z surowca pochodzenia zagranicznego, może być dostawcy wpłacona zaliczka i ponad 35% ceny umownej, o ile stwierdzone będzie bezwzględnie, że wartość surowca w stosunku do ceny wyprodukowanego artykułu stanowi więcej, aniżeli 35%. W tym wypadku zaliczka może być wydaną dostawcy w wysokości, odpowiadającej zasadniczo wartości surowca, jednakże nie powinna przekraczać 50% ceny umownej.

11. Zaliczki w zasadzie winny być oprocentowane w wysokości stopy procentowej, pobieranej przez Bank Polski od dyskonta. Można jednak nie żądać płacenia tego procentu, o ile dostawca dowiedzie, że przy kalkulacji ceny dostarczonego artykułu, czy towaru nie brał pod uwagę procentu od zaliczek, otrzymywanych ze Skarbu Państwa.

12. W razie zerwania umowy z winy dostawcy zaliczka winna być zwrócona wraz z prawnemi procentami bez względu na to, czy była oprocentowana, czy też nie.

13. Prolongowanie terminów dostawy bezwarunkowo nie powinno mieć miejsca, o ile nie zachodzą okoliczności, uprawniające do prolongaty i przewidziane umową. Jeżeli chodzi o siłę wyższą, uznanie jej lub nieuznanie rozpatrywane być winno ze stanowiska ściśle prawnego i w porozumieniu z Prokuratorją Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

14. Nie można zawierać z tym samym dostawcą i na dostawę tego samego artykułu, czy towaru nowej umowy, dopóki nie została odebrana przynajmniej połowa poprzedniego zamówienia. Jeżeli dostawa odbywa się nie partjami, lecz ma być uskuteczniona w całości i odrazu, zawarcie nowej umowy na ten sam towar i z tym samym dostawcą może nastąpić po stwierdzeniu przez specjalną fachową komisję zaawansowania w wykonaniu zamówienia przynajmniej do 75%.

15. Akredytyw otwierać nie należy. O ileby jednak w pewnych wyjątkowych wypadkach zachodziła potrzeba otwarcia akredytywy, może to nastąpić tylko za zgodą Ministerstwa Skarbu, przytem w państwowej instytucji kredytowej, którą w każdym poszczególnym wypadku wskaże Ministerstwo Skarbu.

16. Projekt każdej umowy, mającej większe znaczenie gospodarcze, winien uzyskać aprobatę Komitetu Ekonomicznego Ministrów.

17. Wszystkie umowy zagraniczne winny być przesyłane Ministerstwu Skarbu do zaopinjowania z wyjątkiem zakupów przeprowadzanych przez następujące instytucje państwowe: 1) Wyższe zakłady naukowe, 2) Główny Urząd Miar i Wag, 3) Państwowy Instytut Geologiczny, 4) Naukowy Instytut Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, 5) Państwowy Instytut Meteorologiczny (uchwała Rady Ministrów z dnia 28 maja 1926 r.). Definicja umowy zagranicznej mieści się w okólniku Ministerstwa Skarbu L. 1901/DB./3 z dnia 19 września 1925 r., którego ostatni ustęp, w myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 24 czerwca 1926 r., winien otrzymać następujące brzmienie:

„W razie zgłoszenia ofert zagranicznych i krajowych na towary równorzędnej jakości przyznanie dostawy firmie krajowej po cenie wyższej od ceny firmy zagranicznej uzależnione zostaje od każdorazowej zgody Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu oraz odnośnemi Ministerstwami".

18. Umowy zagraniczne winny być zawierane w walucie obcej.

19. Należność, względnie zaliczki za dostarczane artykuły, sprowadzane z zagranicy, winny być wypłacane w walucie zagranicznej z tem zastrzeżeniem, że nie będą one wydawane do rąk dostawców krajowych lecz będą przekazywane przez Bank Polski bezpośrednio do firmy zagranicznej, uskuteczniającej dostawę, lub też do banku zagranicznego na rachunek tejże firmy.

20. Przy drobnych zamówieniach artykułów zagranicznego pochodzenia wypłata do wysokości 5.000 zł. może nastąpić w złotych, jednakże za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu.

21. Celem zapobieżenia ewentualności przekazywania zagranicę walut obcych przez wymienionych w art. 19 dostawców na podstawie pozostających w ich ręku dowodów dewizowych (faktur zagranicznych, kwitów wzgl deklaracji celnych lub listów przewozowych) należy przy wykonywaniu umów zagranicznych przestrzegać następujących zasad:

a) Dostawca towaru zagranicznego powinien do rachunku za dostarczony towar dołączyć fakturę, wystawioną przez zagranicznego sprzedawcę tego towaru oraz kwit, względnie deklarację celną, stwierdzające dokonanie odprawy celnej. Jeżeli towar przywieziony jest z obszaru W. M. Gdańska, winien dostawca dołączyć wtórnik listu przewozowego.

b) Gdy dostawca otrzymuje zaliczkę na towary, które mają być sprowadzone z zazgranicy, winien złożyć dowody, stwierdzające konieczność zapłacenia zaliczki (fakturę t. zw. „pro forma", koresponedncję i t. p.). Ponadto winien dostawca złożyć pisemne zobowiązanie, że po nadejściu towaru do kraju, dokumenty, o których mowa w ust. a), dołączy do rachunku za dostarczony towar.

c) Wszystkie powyższe dowody winny być złożone w oryginale.

W razie potrzeby dowody oryginalne mogą być przez dane Ministerstwo lub Urząd wydane dostawcy z powrotem pod warunkiem zaopatrzenia wszystkich oryginałów w wyraźną adnotację, wskazującą sumę waluty przekazanej, oraz pod warunkiem zachowania przez Urząd poświadczonych przez upoważnionego do tych czynności urzędnika odpisów tych dokumentów łącznie z poczynionemi na oryginałach adnotacjami.

Adnotacje na dokumentach i poświadczeniach winny być również opatrzone podpisem tegoż urzędnika.

Wobec powyższego anuluje się zarządzenie z dnia 28.III.1924 r. Nr. AB. 1481.

Kaucje i wadja.

O. 1101 z d. 17/IX 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 4607 z d. 25/VII 1924 r.).

Przyjmowanie obligacji 5% pożyczki dolarowej do depozytów na wadja i kaucje.

Okólnikiem z d. 31 marca 1924 r. L. GUK. 2036/WAK., wystosowanym do wszystkich Izb skarbowych Ministerstwo Skarbu zarządziło by Kasy skarbowe przyjmowały do depozytów, jako wadja i kaucje obligacje serji I premjowej pożyczki dolarowej (Dz. U. Rz. P. Nr. 12 poz. 103) jako mające wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne według kursu — 36.000.000 mk. za jedną obligację, opiewającą na 5 dolarów, z tem, że składane do depozytu obligacje winny posiadać wszystkie kupony, których termin płatności jeszcze nie zapadł.

Obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 30.VI.1924 r. L. D. O. P. 2031/1 (Monitor Nr. 150 z r. 1924) ustalona została z dniem 3.VII.1924 r. ceno emisyjna omawianych obligacji na 95% wartości imiennej czyli na cztery dolary i siedemdziesiąt pięć centów (4 dol. 75 cent.) lub równowartości ich w monetach złotych i walutach — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu o wypuszczeniu serji I premjowej pożyczki dolaro-

wej z dnia 28.II.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 21 p. 229) z doliczeniem wartości dziennej bieżącego kuponu.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 7.VII r. b. L. D. K. 3911/WAK. zmieniło podany w powołanym na wstępie okólniku L. 2036 kurs ustalając nowy, według którego kasy mają przyjmować orzeczone obligacje jako wadja i kaucje aż do odwołania na 19 złotych za jedną obligację, opiewającą na 5 dolarów.

Powyższe udzielam do wiadomości i użytku urzędowego.

O. 1103 z d. 10/IX 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 5157 z d. 17/VIII 1924 r.).

W sprawie przyjmowania zabezpieczeń na rzecz Skarbu Państwa przy przetargach i dostawach.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 31 lipca r. b. D. O. P./6006/III zarządziło, co następuje:

Składane przy przetargach i dostawach zabezpieczenia na rzecz Skarbu Państwa winny przedstawiać sobą całkowitą pewność wyegzekwowania ewentualnych pretensji przez Skarb. Z tego względu przy przyjmowaniu w zamian gotowizny wszelkiego rodzaju dopuszczalnych zabezpieczeń jako papierów procentowych państwowych akcji Banku Polskiego, gwarancji bankowych i t. p. pierwszeństwo dawać należy papierom procentowym państwowym, akcjom Banku Polskiego, oraz walorom, posiadającym zabezpieczenie hipoteczne, a mianowicie, listom zastawnym i obligacjom Towarzystw Kredytowych Miejskich i Ziemskich oraz Banków Hipotecznych.

Wysokość w jakiej mogą być przyjmowane papiery procentowe państwowe i akcje Banku Polskiego określona została w okólniku Ministerstwa Skarbu L. D. O. P. 2443/I z dnia 17 czerwca r. b. AB. 4009.

Co się tyczy listów zastawnych oraz obligacji Towarzystw Kredytowych Miejskich i Ziemskich oraz Banków Hipotecznych to walory te mogą być przyjmowane w wysokości 75% kursu giełdowego.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się.

O. 1417 z d. 31/XII 1926 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 11370 z d. 11/XII 1926 r.).

Akcje Banku Polskiego jako wadja i kaucje.

Statut Banku Polskiego (art. 5 i 7) w brzmieniu znowelizowanem w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 września 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 92 poz. 531), postanawia, że uzyskanie zgody Prezesa Banku na przepisanie prawa własności (cesji) do akcji imiennej potrzebne jest tylko celem uzyskania prawa uczestniczenia na Walnem Zebraniu i prawa wybieralności do Rady Banku i Komisji Rewizyjnej.

Z uwagi na to przy przyjmowaniu akcji Banku Polskiego na kaucje i wadja nie należy domagać się, aby obok klauzuli odstąpienia (cesji) był umieszczony podpis Prezesa Banku, lecz jedynie należy zwracać uwagę, ażeby akcje te posiadały ciągłość cesji. Ostatnia zaś cesja (na rzecz Skarbu Państwa) może być dokonana tylko „in blanco".

Zarządzenie to ma na celu zwolnienie deponentów od kosztów dwukrotnej cesji, raz na rzecz Skarbu Państwa, drugi raz przez Skarb Państwa na rzecz deponenta.

Zaznacza się, że cesje „in blanco" (na rzecz Skarbu Państwa) dokonywane na akcjach Banku Polskiego nie podlegają opłacie stemplowej.

Powyższe zarządzenie wydaje się na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 20 października r. b. Nr. DK. 3595/WAK.

Zamówienia dla drukarń i zakładów państwowych.

O. 114 z d. 5/X 1921 r.

Drukarnia Policyjna.

Zawiadamiam niniejszem Komendę Okręgową, iż na zasadzie decyzji Komendy Głównej P. P. Drukarnia Policyjna w Zarządzie Gazety Policji Państwowej otrzymała wykonanie wszelkich robót drukarskich dla policji. Wszelkie druki zarówno i biurowe, jak formularze, listy wypłat, książki poborów, księgi rachunkowe, magazynowe i t. p. wykonywać będzie Drukarnia Policyjna w porozumieniu z Wydziałem Gospodarczym Gł. Kom. P. P. najściślej według urzędowych wzorów i w najszybszym czasie. Ceny za wszelkie te roboty będzie obliczała Drukarnia Policyjna według obowiązującego ogólnego cennika drukarskiego z ustępstwem 20%. Wielkie nakłady wszelkich druków urzędowych umożliwią Drukarni Policyjnej tem niższe obliczenie ceny robót drukarskich. Zaznaczam przytem, że

ewentualne zyski drukarni przeznaczone będą w całości na wydawnictwa „Gazety P. P." i „Na Posterunku", których ceny ze względu na ich ideowe zadania niepodobno podwyższać proporcjonalnie do wzrostu kosztów wydawniczych. Wszelkie zamówienia zechce Komenda Okręgowa nadsyłać wprost do Drukarni Policyjnej, Warszawa, Długa Nr. 38.

O. 1128 z d. 23/X 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 5106 z d. 19/IX 1924 r.).

Zachowanie jednolitości druków o charakterze dokumentu urzędowego i zamówienia dla Państwowych zakładów graficznych i drukarskich.

Nawiązując do poprzednich zarządzeń wydanych w celu uregulowania zamówień na druki, udzielanych Drukarniom Państwowym, ustalam w wykonaniu postulatów Najwyższej Izby Kontroli oraz w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów następujące zasady udzielania na przyszłość Drukarniom Państwowym zamówień na druki przez władze, urzędy i przedsiębiorstwa państwowe.

1. Drukarnie Państwowe, jako przedsiębiorstwa państwowe, których czysty zysk wpływa do Skarbu Państwa, winny być obowiązkowo wzywane jednocześnie z drukarniami prywatnemi do składania ofert na dostawy druków dla władz, urzędów i przedsiębiorstw państwowych.

2. Przy udzielaniu zamówień należy się kierować najdogodniejszą ofertą, biorąc przytem jednak pod uwagę pewność dostawy i termin. W granicach do 2% wzwyż pierwszeństwo należy przyznać Drukarniom Państwowym.

3. Władze i urzędy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z chwilą udzielenia zamówienia Drukarni Państwowej winny bezwarunkowo posiadać i zarezerwować wystarczające środki budżetowe na pokrycie rachunku drukarń. Na żądanie tychże drukarń winny im być wypłacone zaliczki do wysokości 50% wartości całego zamówienia. Ostateczna regulacja należności winna nastąpić w ciągu tygodnia od daty złożenia urzędowi rachunku za wykonaną dostawę pod rygorem pociągnięcia winnego do odpowiedzialności.

Nadmienia się, że Drukarnie Państwowe istnieją poza Warszawą, także w Lublinie, Łodzi i Poznaniu, i należy zwrócić na to uwagę władz i urzędów niższych.

Niniejsze zarządzenie wchodzi natychmiast w życie, równocześnie zaś tracą swą moc odnośnie do Drukarni Państwowych okólniki 1) z dnia 17.III.1924 r. Nr. OBR. 1574, 2) z dnia 26.V.1924 r. Nr. AB. 3022 i 3) z dnia 26.VI.1924 r. Nr. AB. 3697.

O. 1433 z d. 29/I 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. I. OB. 13472/26 z d. 18/I 1927 r.).

Mennica Państwowa — wykonywanie robót medaljerskich i grawerskich.

Na podstawie okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.XII.1926 r. Nr. 123 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Mennica Państwowa jest całkowicie przygotowana do wykonywania wszelkich robót, wchodzących w zakres medaljerstwa i grawerstwa. Przy organizowaniu tych działów brana była przedewszystkiem pod uwagę konieczność skoncentrowania w Mennicy Państwowej wyrobu dla wszystkich urzędów i przedsiębiorstw państwowych wszelkiego rodzaju pieczęci i stempli z godłem państwowem, medali i odznak, nadawanych przez Państwo, oraz wszelkich innych robót, wchodzących w zakres grawerstwa i medaljarstwa. Tego rodzaju koncentracja zamówień na wyroby grawerskie i medaljerskie w Mennicy Państwowej jest wskazana z uwagi na potrzebę ujednostajnienia wyglądu pieczęci i stempli państwowych, a nadto umożliwi Mennicy Państwowej pokrywanie swych wydatków z dochodów ze spomnianych robót, przez co zmniejszy się deficyt, pokrywany z kredytów budżetowych.

Wobec powyższego należy na przyszłość kierować wszelkie zamówienia na wyroby medaljerskie i grawerskie wyłącznie do Mennicy Państwowej.

O. 709 z d. 6/VI 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. 1478 z d. 30/V 1923 r.).

Zaopatrywanie się w naftę.

Celem ułatwienia instytucjom rządowym zaopatrywania się w naftę Państwowe Zakłady Naftowe wydały zarządzenia, ażeby Tow. Br. Nobel w Polsce, które na podstawie umowy magazynuje w swoich składach i sprzedaje naftę państwowych Zakładów Naftowych, wydawało ze swoich składów naftę instytucjom rządowym na specjalnych warunkach ulgowych.

Wspomniane warunki specjalne polegać będą na następujących udogodnieniach:

1. Nafta będzie wydawana instytucjom rządowym za gotówkę po cenie o 2 % niższej od każdorazowej zasadniczej ceny sprzedażnej, obowiązującej na składzie w czasie odbioru nafty.

2. Nafta wydawaną będzie na warunkach ulgowych instytucjom rządowym na

podstawie zapotrzebowania potwierdzonego przez którąkolwiek z władz centralnych lub podległe im urzędy i instytucje państwowe.

3. Co do porządku odbioru przez instytucje państwowe nafty należy porozumieć się z zarządem poszczególnych składów Tow. „Br. Nobel".

4. W wyjątkowych wypadkach i za każdorazowem porozumieniem się z Gł. Dyrekcją Państw. Zakł. Naft. we Lwowie niektóre z omawianych wyżej instytucji będą mogły otrzymywać żądane ilości nafty ze składów Tow. „Br. Nobel" na krótkoterminowy kredyt. Warunki dostawy i kredytu ustali w każdym poszczególnym wypadku Gł. Dyrekcja Państw. Zakł. Naft. we Lwowie.

W miejscowościach, w których niema składów Tow. „Br. Nobel" nafta wydawana będzie instytucjom państwowym na powyższych warunkach ulgowych ze składów Polsko-Holenderskiego Naftowo-Przemysłowego Tow. „Mazut".

Pozatem zawiadomiły Państwowe Zakłady Naftowe, że zapotrzebowanie na wszystkie produkty naftowe władz i instytucji rządowych w Warszawie wykonuje tut. Agencja P. Z. N. w Warszawie, dokąd należy skierowywać poszczególne zapotrzebowania.

Władze i instytucje rządowe w Warszawie zamawiając produkty naftowe w Agencji tut. unikną w ten sposób przewlekłej korespondencji z Gł. Dyrekcją we Lwowie, względnie Państwową Fabryką Olejów Mineralnych w Drohobyczu, zyskując znacznie na szybkiej dostawie, gdyż Agencja P. Z. N. dostawy rządowe traktuje jako najpilniejsze i stara się o jaknajakuratniejsze dotrzymanie terminów wydając w każdym poszczególnym wypadku specjalne zarządzenie, mające na celu ochronić instytucje rządowe od zwłoki w dostawie, ewentualnych kosztów osiowego i t. p.

Powyższe podaje się do wiadomości, celem wydania potrzebnych zarządzeń.

O. 834 z d. 20/IX 1923 r.

(Państw. Zakł. Naftowe L. 2734 z d. 17/IX 1923 r.).

Zaopatrywanie się w naftę.

W ślad okólników tut. L. 591/23 z dnia 16 stycznia r. b. i L. 718/23 z dnia 5 lutego r. b. Państwowe Zawłady Naftowe pozwalają sobie przesłać niżej wymieniony wyciąg, nadmieniając, iż wzorowo technicznie zainstalowana Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych. w Drohobyczu, wyrabia wszystkie produkty naftowe najprzedniejszej jakości.

Państwowe Zakłady Naftowe,
Agencja w Warszawie.

Wyciąg

z protokułu 164 posiedzenia Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 1923 r. w sprawie waloryzowania zaliczek kredytów udzielonych ze Skarbu Państwa, oraz zakupów dla instytucji państwowych.

Punkt „b". Wszystkie instytucje państwowe obowiązane są zakupować potrzebne im towary przedewszystkiem w odpowiednich przedsiębiorstwach państwowych, przyczem, o ile to jest możliwem, wyrównanie rachunków powinno nastąpić według zasad punktu a, t. j. drogą przelewu rachunków bez zbytecznego uruchomienia gotówki".

O. 1370 z d. 24/VIII 1926 r.

(Min. Przemysłu i Handlu L. GF./2090/r. b. z d. 28/VII 1926 r. Min. Spr. Wewn. Nr. AB. 5621 z d. 3/VIII 1926 r.).

W sprawie zakupu węgla z państwowej kopalni „Brzeszcze".

Powołując się na uchwałę Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 9 sierpnia 1923 r., w brzmieniu następującem: „Wszystkie instytucje państwowe obowiązane są zakupywać potrzebne im towary przedewszystkiem w odpowiednich przedsiębiorstwach państwowych", Ministerstwo Przemysłu i Handlu prosi Min. Spraw Wewnętrznych o wydanie odnośnego zarządzenia, aby przy zakupach węgla, które mają być uskuteczniane przez podwładne organa, najpierw były uwzględniane oferty na dostawę węgla z państwowej kopalni Gwarectwa Węglowego „Brzeszcze", przy jednakowych cenach dostawy.

O. 1441 z d. 10/II 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. I. OB. 12969 z d. 15/I 1927 r.).

Nabywanie przetworów naftowych.

Nawiązując do pisma swego z dnia 15 czerwca 1925 r. Nr. AB. 3969 w sprawie nabywania przetworów naftowych w odpowiednich przedsiębiorstwach państwowych, Min. Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu do wiadomości spis najbliższych placówek sprzedażnych Państwowych Zakładów Naftowych.

Wedle oznajmienia Dyrekcji P. Z. N. wiele urzędów oraz przedsiębiorstw państwowych zaopatruje się w dalszym ciągu w potrzebne przetwory ropne w firmach

prywatnych — a to bądź z powodu nienawiązania łączności przez poszczególne placówki sprzedażne P. Z. N. z urzędami i przedsiębiorstwami państwowemi, znajdującemi się w rejonie działania tych placówek, bądź ze względu, że ceny P. Z. N. wskutek przewyższającej jakości produktów, nie zawsze były konkurencyjnemi.

Pragnąc usunąć te braki P. Z. N. poleciły placówkom swym jaknajszybsze nawiązanie kontaktu z urzędami i przedsiębiorstwami państwowemi, by być stale poinformowanemi o ich zapotrzebowaniu na poszczególne produkty naftowe, nakazując jednocześnie sprzedaże tych produktów dla instytucji państwowych uskuteczniać, mimo wyższej ich jakości, po cenach konkurencyjnych.

W związku z tem należy wydać zarządzenie podległym urzędom i przedsiębiorstwom o zakupie produktów naftowych w P. Z. N., polecając jednocześnie nadesłanie bezpośrednio do Dyrekcji P. Z. N. (Warszawa, Elektoralna 2) wykazu ilości i jakości zużywanych w okresie rocznym przetworów ropnych, a to w celu odpowiedniego zaopatrzenia najbliższych placówek sprzedażnych P. Z. N.

SPIS PLACÓWEK SPRZEDAŻNYCH PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW NAFTOWYCH.

Województwo Białostockie.

Bielsk Podlaski	— Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców .	tel.	17
Łomża	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	6
Siemiatycze	— Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców .	„	—
Wołkowysk	— Wołkowyskie Okręgowe Stowarzyszenie Spółdzielcze	„	68

Województwo Kieleckie.

Będzin	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	tel.	66
Kielce	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	16
Końskie	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	20
Opoczno	— Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spożywców . . .	„	19
Ostrowiec	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	31
Radom	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	61
Sandomierz	— Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywcze „Pomoc Bratnia“	„	24
Sosnowiec	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. Naftowa 4	„	2-08
Wierzbnik	— Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców .	„	10

Województwo Lubelskie.

Biłgoraj	— Hurtownia Współdzielcza	tel.	18
Chełm	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	14
Garwolin	— Okręgowy Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców	„	33
Krasnystaw	— Okręgowy Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców	„	26
Lubartów	— Okręgowy Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców	„	—
Lublin	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział	„	41
Międzyrzec Podl.	— Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców	„	36
Platerowo	— Spółdzielnia Spożywczo-Rolnicza	„	—
Puławy	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej. Oddział	„	34
Radzyń	— Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców .	„	7
Ryki	— „ „ „ „ .	„	—
Sobolew	— „ „ „ „ .	„	15
Tomaszów	— Centrala Rolniczo-Handlowa	„	15

Województwo Łódzkie.

Kalisz	— Jan Zyskowski, ul. Górnośląska 94	tel.	434
Łęczyca	— Okręgowy Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców	„	—
Łódź	— „Polmin w Łodzi“ ul. Piotrkowska Nr. 127	„	6-27

Pabjanice	— Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Społem“ .	tel.	18
Piotrków	— Piotrkowski Powiatowy Związek Stowarzyszeń Spożywców	„	27
Tomaszów	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. św. Antoniego	„	94
Wieluń	— Spółdzielcza Rolniczo-Spożywcza Centrala Handlowa	„	10
Zduńska Wola	— Okręgowe Spółdzielcze Stow. Spoż. „Spólnota“ . .	„	27

Województwo Nowogródzkie.

Lida	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polsk. Oddz.	tel.	43
Nowogródek	— Związek Gospodarczy Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa	„	—

Województwo Poleskie.

Zamówienia kierować do placówek sprzedażnych położonych w sąsiednich Województwach, wymienionych w niniejszym spisie.

Województwo Pomorskie.

Grudziądz	— E. Hanczewski, ul. Toruńska 10	tel.	673
Toruń	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. Żeglarska 27	„	399

Województwo Poznańskie.

Bydgoszcz	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. Sowińskiego 12—14	tel.	174
Ostrów	— Wład. Nikiewicz, ul. Kolejowa 49	„	230
Poznań	— „Centrala Oliv“, ul. Wały Zygmunta Augusta 10 . .	„	53-71
Września	— Stefan Miedziński, ul. Kościuszki 6	„	465

Województwo Śląskie.

Sosnowiec — (patrz Województwo Kieleckie).

Województwo Warszawskie.

Skierniewice	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej, Oddział	tel.	45
Warszawa	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. Błońska 10	„	309-26
Włocławek	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej, Oddział	„	11
Żyrardów	— Powszechna Robotnicza Spółdzielnia Spożywców . .	„	47

Województwo Wileńskie.

Wilno	— „Polmin w Wilnie“, ul. Jagiellońska 8	tel.	172

Województwo Wołyńskie.

Kowel	— Skład Państwowych Zakładów Naftowych, ul. Brzeska	tel.	—
Łuck	— Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej, Oddział	„	94
Równe	— Skład Państwowych Zakł. Naftowych, ul. Obwodowa	„	—

W sprawie zapotrzebowań dla Urzędów i Przedsiębiorstw Państwowych, mających siedzibę w Woj. Krakowskiem, Lwowskiem, Stanisławowskiem i Tarnopolskiem należy się zwracać do Agencji Państwowych Zakładów Naftowych we Lwowie, ul. Romanowicza 13, tel. 2-48.

Światło.

O. 1027 z d. 25/VI 1924 r.

Oświetlenie elektryczne. Uzupełniając okólnik oszczędnościowy z listopada 1923 r. Nr. 860 p. 3 (światło), polecam stosować przy oświetlaniu elektrycznem wyłącznie żarówki ekonomiczne.

Światło elektryczne górne jest dopuszczalne tylko w gabinetach Komendantów Okręgowych, w salach wykładowych w szkołach policyjnych, w sypialniach w koszarach, w korytarzach, schodach, kuchniach, wygódkach, piwnicach. Przy zastosowaniu górne-

go oświetlenia siła światła użytych lampek liczona t. zw. „świec normalnych" na 1 metr kwadratowy poziomej powierzchni nie może przekraczać.

1. W salach wykładowych do 10 świec.
2. W gabinetach Kom. Okr. do 5 świec.
3. W sypialniach, t. j. koszarach (do oświetlenia nocnego 5 świecowego) — do 3 świec.

Przypominam, że w biurach mogą być używane tylko lampy stojące na biurkach (stołach) lub wiszące tuż nad biurkiem (stołem), przyczem w miarę możności pożądanem jest, by 1 lampa oświetlała ewentualnie dwa biurka (stoły), jednocześnie siła takiej lampy powinna mieć z reguły 16 świec a nie może przekraczać 25 świec normalnych.

Należy przestrzegać, żeby wszystkie niepotrzebne w danym czasie lampy były wyłączone.

Oświetlenie górne nieodpowiadające podanym warunkom powinno być bezzwłocznie trwale wyłączone.

Przy oprawach żarówek wskazane jest używanie kloszy nie pochłaniających zbyt dużą ilość światła. Odbłyski czyli reflektory winny posiadać taki kształt, by:

a) skierować światło we właściwym kierunku,
b) by światło rozpraszać,
c) by chronić wzrok od szkodliwego blasku.

Za dotrzymanie powyższych zarządzeń i nieprzekraczanie powyższych norm czynię osobiście odpowiedzialnych kierowników poszczególnych urzędów.

Przedmioty skarbowe.

R. 139.

VI. O rzeczach skarbowych zagubionych lub zniszczonych.

Za całość przedmiotów skarbowych jest odpowiedzialny ten funkcjonarjusz policji, któremu ten przedmiot powierzono. O ile przedmiot taki zostanie z winy funkcjonarjusza zniszczony albo zagubiony, Komendy Okręgowe zakupują go i rzeczywisty koszt ściągają z winnego funkcjonarjusza.

Jeżeli zaś danego przedmiotu zakupić nie można (np. karabin, bagnet i t. p.), to Komenda Główna każdorazowo ustali cenę odszkodowania.

O. 991 z d. 12/V 1924 r.

Ustala się aż do odwołania wysokość odszkodowania, jakie należy pobrać za niezwrócone przez niższych funkcjonarjuszów policji umundurowanie i amunicję:

	Złotych	groszy
płaszcz nowy	60	—
munduur nowy	32	20
spodnie nowe	18	40
buty z cholewami	30	—
czapka nowa	5	10
nabój do karabinu	—	20
nabój do rewolweru	—	12

Odszkodowanie należy egzekutować w trybie wskazanym przez okólnik Komendy Głównej Nr. 943.

O. 1151 z d. 13/XII 1924 r.

Ustanawia się ceny jakie należy pobierać w wypadkach zagubienia, lub uszkodzenia broni:

Karabiny ręczne.

	Złotych	groszy
1) Karabin piechoty Mauser wz. 98	89	62
2) Karabinek kaw. „ „ 98	79	65
3) Karabinek piechoty „ „ 88	62	27
4) Karabinek kawaler. „ „ 88	56	47
5) Karabin francuski Lebela „ 86/93 . . .	71	68
6) „ „ Berthier „ 07/15—16 .	68	44
7) Karabinek „ „ „ 92/16 . . .	65	19
8) Karabin austr. Manlichera „ 95	62	27
9) Karabinek „ „ „ 95	56	78
10) Karabin „ „ „ 88/90 . . .	57	23
11) „ „ Werndla	47	94

		Złotych	groszy
12)	Karabin ros. Mossina wz. 91 i odprowadzacz na austr, am.	62	83
13)	„ angiel. Enfield Pattera wz. 14 . .	70	80
14)	„ włoski „ „	52	36
15)	„ Winchester „ „	47	94
16)	„ Meksykański, rumuński, grecki, turecki, szwajcarski i t. p.	47	20

Bagnety:

		Złotych	groszy
1)	Bagnet kb. Mausera wz. 98 . . .	12	—
2)	„ kbk. „ „ 98 . . .	12	—
3)	„ kb. kbk. „ „ 88 . . .	6	64
4)	„ kb. francuski Gras „ 74 . . .	7	89
5)	„ kb. Berthier „ 07/15—16	8	11
6)	„ kbk. „ „ 92/16 . .	8	55
7)	„ kb. i kbk. Manlicher „ 95 . . .	7	31
8)	„ „ „ „ „ 88/90 i 90	6	63
9)	„ „ Mossina 91 . . .	6	78
10)	„ „ Angielski „ 14 . . .	8	55
11)	„ „ Włoski.	6	78
12)	„ „ Meks. greckiego i t. p. . . .	6	49

Zamki do karabinów:

		Złotych	groszy
1)	Kb. i kbk. Mauser. wz. 98 . . .	15	75
2)	„ „ „ „ 88 . . .	9	88
3)	„ „ „ włoski „ 91 . . .	10	03
4)	Kbk. Berthiera „ 92/16 . .	14	16
5)	Kb. Lebella „ 96/93 . .	14	23
6)	„ Berthier „ 07/15—16	14	15
7)	„ ros. Mossine „ 91 . . .	13	71
8)	„ i kbk. Manlichera „ 95 . . .	13	86
9)	„ Manlichera „ 88/90 i 90	10	03

Naboje:

1)	Nabój karabinowy	20 gr.
2)	„ rewolwery	10 „

O ile uszkodzonej broni nie można naprawić lub zagubionej części zastąpić inną należy pobrać całkowitą wartość broni.

Za uszkodzenie broni należy pobrać rzeczywisty koszt naprawy. Oddawać broń do naprawy może tylko odnośna Komenda Policji Państwowej. W wypadkach zagubienia, lub uszkodzenia rewolwerów i szabel należy zakupić takie same przedmioty na koszt winnego.

Przy wystąpieniach na drogę sądową przeciwko winnemu uszkodzenia rewolweru lub szabli wartość poda każdorazowo Komenda Główne.

O. 1345 z d. 22/V 1926 r.

Ceny przedmiotów zaopatrzenia. W uzupełnieniu okólnika Komendy Głównej Policji Państwowej Nr. 991 z dnia 12 maja 1924 r. i zmieniając ceny naboi podane w okólniku Kom. Gł. P. P. Nr. 1151 z dnia 13 grudnia 1924 r., w związku z okólnikiem Nr. 943 z dnia 10 marca 1924 r., ustala się aż do odwołania wysokość odszkodowania, jakie należy pobrać w wypadkach niezwrócenia przez funkcjonarjuszów policji wydanych im do użytku przedmiotów zaopatrzenia i uzbrojenia.

1.	Kożuch wartowniczy nowy lub używany krócej niż rok	Zł. 124.—
2.	Kamizelka futrzana „ „ „ „ „ „	„ 20 —
3.	Kołnierz futrzany „ „ „ „ „ „	„ 12.—
4.	Kożuch wartowniczy używany dłużej niż 10 lat	„ 24.80
5.	Kamizelka futrzana „ „ „ 5 lat	„ 8.—
6.	Kołnierz futrzany „ „ „ 5 lat	„ 4.80

Za kożuch wartowniczy używany dłużej niż rok, a krócej niż 10 lat należy odliczyć od wartości nowego po 9 zł. 92 gr. za każdy rok użycia. Za kamizelkę futrzaną i kołnierz futrzany używany dłużej niż rok, a krócej niż 5 lat, należy odliczyć od ceny nowych: za kamizelkę po 3 zł. 20 gr., za kołnierz po 1 zł. 40 gr. za każdy rok użycia.

7.	Pas główny i używany	Zł.	2.80
8.	Pas do karabinu nowy i używany	„	2.80
9.	Ładownica pojedyncza nowa i używana	„	6.—
10.	„ podwójna „ „	„	9.—
11.	„ potrójna „ „	„	14.—
12.	„ na naboje do pist. Thomsona nowa i używana	„	18.90
13.	Pochewka do rewolweru „ „	„	5.50
14.	Szabla policji konnej z pochwą „ „	„	17.25
15.	Pochwa do szabli „ „	„	5.—
16.	Rapcie do szabli „ „	„	3.25
17.	Kajdany łańcuchowe niklowane	„	6.50
18.	Kajdany łańcuchowe niklowane	„	3.50
19.	Łącznik do kajdan łańcuchowych	„	3.—
20.	Kłódka do kajdan	„	2.50
21.	Pist. aut. Mauser kal. 7.65	„	56.—
22.	„ „ Ortgis „ „	„	45.50
23.	„ „ Parabellum „	„	58.80
24.	„ „ Mauser kal. 7.65 z kolbą	„	60.20
25.	„ „ Steyer kal. 9 mm.	„	54.60
26.	„ „ „ „ 8 „	„	51.80
27.	Rewolwer Nagan	„	39.90
28.	„ Gasser 8 mm.	„	31.50
29.	„ Lebell 8 „	„	31.15
30.	Ładownik do pist. aut.	„	3.—
31.	Nabój do karabinu ręcznego i maszynowego	„	—.35
32.	„ „ pistoletu Thompsona	„	—.44
33.	„ „ rewolweru i pist. aut.	„	—.15

Za przedmioty zużyte lub uszkodzone z powodu używania ich do pełnienia obowiązków służbowych, odszkodowania pobierać nie należy.

W wypadkach wątpliwych decydują, na podstawie przeprowadzonego dochodzenia, Komendanci Wojewódzcy Policji Państwowej.

Podane ceny należy stosować w wypadkach, gdy winny nie może odpowiedniego przedmiotu kupić, ażeby go zwrócić w naturze, w innych wypadkach obowiązuje w dalszym ciągu okólnik Kom. Gł. Nr. 943.

W zamian za zgubiony, lub zepsuty rewolwer, może winny zwrócić rewolwer kal. 7,65 systemów „Browning F. N.", „Mauser", „Sauer" lub „Ortgis".

O. 1218 z d. 8/VI 1925 r.

W sprawie zakupu gwizdawek.

Przesyłając wzór gwizdawki, ustalonej dla policji państwowej, zaznaczam, że wzór ten zostanie w przyszłości obowiązującym dla funkcjonarjuszów p. p. Tymczasowo należy podjąć kroki, aby niżsi funkcjonarjusze, zakupując gwizdawki z otrzymanego na ten cel ryczałtu, nabywali je wyłącznie powyższego ustalonego wzoru, co powinno im być ułatwione. W tym celu podaje się adres firmy: Szymański i Pulkowski w Warszawie, ul. Długa Nr. 35, która wyrabia gwizdawki ustalonego wzoru i sprzedaje przy masowym zakupie po cenie zł. 2.75 za sztukę.

R. 305.

IV. Wyjaśnienia w sprawie gwizdawek służbowych.

Wobec wynikających wątpliwości wyjaśniam, że gwizdawki służbowe niższych funkcjonarjuszów p. p. stanowią bezwarunkowo własność skarbową, gdyż ci funkcjonarjusze otrzymują corocznie sumę ryczałtową na odnowienie odznak i drobnych akcesorji służbowych, do których należy gwizdawka. Z tego wynika, że niżsi funkcjonarjusze p. p. obowiązani są:

1) w razie zwolnienia ze służby zdać posiadaną gwizdawkę narówni z umundurowaniem i bronią,

2) w razie zagubienia gwizdawki odkupić ją czy to z własnych funduszów, czy to z otrzymanego na ten cel ryczałtu.

Opłaty pocztowe i telefony.

O. 742 z d. 27/III 1923 r.

(Min. Spr. Wewn. Pr. 6452 z d. 22/VI 1923 r.).

Zryczałtowanie opłat pocztowych za korespondencję urzędową.

Z dniem 1 lipca b. r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 25.V b. r. L. 2527/IV w przedmiocie ryczałtowania opłat pocztowych za przesyłki

listowe władz i urzędów państwowych. Rozporządzenie powyższe ogłoszone w Dz. Ustaw Rzeczypospolitej Nr. 58 z dnia 12.VI b. r. oraz w Dzienniku Urzędowym Min. Poczt i Tel. z dnia 12.VI Nr. 25, zawierającym też i przepisy wykonawcze.

Z ryczałtowania opłat mogą korzystać tylko władze i urzędy wyszczególnione w spisie ogłoszonym w wspomnianym wyżej Dzienniku Urzędowym Min. Poczt i Tel. z dnia 12.VI b. r. Nr. 25, wzgl. w Dziennikach późniejszych w razie zaszłych zmian, lub uzupełnień, co do Magistratów miast i urzędów gminnych to te korzystając z ryczałtowania jedynie w poruczonym zakresie działania winny przesyłki swe prócz wymienionych w par. 6 rozp. znamion opatrywać napisem „Sprawa poruczonego zakresu działania".

Komunikując o powyższem, polecam P. Wojewodzie (Del. Komis.) wydać odpowiednie zarządzenia podległym organom i urzędom.

O. 828 z d. 11/IX 1923 r.

Pieczęcie do listów urzędowych. Komenda Główna Policji Państwowej niniejszem podaje do wiadomości, że przesyłki władz i urzędów państwowych nadawane za opłatą ryczałtową, winny być zaopatrzone odciskiem pieczęci urzędowej, nadmieniając, że forma używanych do tego celu pieczęci może być dowolna, z godłem lub bez godła państwowego. (Wyjaśnienie Min. Poczt i Tel. z dnia 20.VIII b. r. L. 3883/V).

O. 1442 z d. 10/II 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 156 z d. 26/I 1927 r.).

Przesyłki pieniężne i wartościowe zagranicę. Zmieniając częściowo okólnik Nr. 99 z 1923 roku (Nr. Pr. 6708 z dnia 28 sierpnia 1923 r.), w części dotyczącej przesyłek pieniężnych i wartościowych zagranicę, na podstawie porozumienia z Min. Spraw Zagranicznych oraz Min. Skarbu zarządza się, co następuje:

Wszelkie sumy pieniężne i przesyłki wartościowe, przeznaczone dla urzędów dyplomatyczno-kansularnych R. P., jak również osób prywatnych i instytucji, znajdujących się zagranicą, winny być przesyłane za pośrednictwem Banku Polskiego, względnie poczty (z pominięciem drogi służbowej oraz Centrali M. S. Z.).

Na żądanie urzędów dyplomatyczno-konsularnych R. P. urzędy administracyjne winny doręczać przesyłki wartościowe i sumy pieniężne przeznaczone dla osób trzecich. Urzędy dyplomatyczno-konsularne R. P. korzystać będą z pośrednictwa władz administracyjnych tylko w tych wypadkach, kiedy zachodzić będzie potrzeba dopełnienia przy doręczaniu przesyłki specjalnego zlecenia, względnie formalności.

Władze administracyjne winny informować, względnie pouczać osoby prywatne, starające się o wydanie dokumentów, legalizację, zebranie informacji i t. p. od władz sowieckich, iż tego rodzaju korespondencję kierować należy do urzędów konsularnych R. w Z. S. R. R. za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Natomiast potrzebne na ten cel pieniądze winny być przesyłane jak listy wartościowe pocztą wprost do polskiego urzędu konsularnego w Z. S. R. R. z pominięciem pośrednictwa Centrali Min. Spraw Zagranicznych oraz bez uprzedniego wyjednywania od odpowiednich władz skarbowych zezwoleń przepisanych w § 11 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 sierpnia 1926 r. (Dziennik Ustaw Nr. 86 poz. 482), pod następującemi warunkami:

1) że listy wartościowe będą adresowane do polskich urzędów zagranicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Poselstwa i Konsulaty) na terenie Rosji Sowieckiej,

2) zawartość listu nie może przekraczać sumy 10 efektywnych papierowych dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej,

3) że list wartościowy będzie przyjęty do wysłania tylko po okazaniu w urzędzie pocztowym zaświadczenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub polskiego urzędu konsularnego w Rosji Sowieckiej, przyczem adres listu nadawczego, imię i nazwisko nadawcy oraz suma stanowiąca jego zawartość winna być zgodna z treścią okazanego zaświadczenia.

Wyjątek od zasady bezpośredniego przekazywania pieniędzy i przesyłek wartościowych stanowić będą przekazy i przesyłki władz polskich, mające charakter poufny oraz przekazy i przesyłki przeznaczone dla krajów, z któremi niema obrotu bankowego lub pocztowego. Tego rodzaju przekazy i przesyłki wartościowe władz polskich należy kierować do Min. Spraw Zagranicznych, które uskuteczni dalszą ich przesyłkę. Do przekazów tych wówczas należy dołączyć pozwolenie odpowiedniej władzy skarbowej na uskutecznienie przesyłki zagranicę.

R. 47.

H. Telefony międzymiastowe. Stwierdzono, iż funkcjonarjusze policji prowadzą bardzo często z aparatów telefonów służbowych rozmowy mię-

dzymiastowe w sprawach osobistych lub prywatnych. Ponadto zdarzają się wypadki, że funkcjonarjusze ci dopuszczają do aparatów służbowych osoby prywatne, które również korzystają z rozmów międzymiastowych.

Rozmowy te podawane są zawsze za urzędowe i jako takie otrzymują pierwszeństwo nieraz ze szkodą dla pilnych rzeczywiście urzędowych rozmów innych instytucji państwowych.

Prócz tego rozmowy takie prowadzone są na kredyt i zapisywane przez urzędy pocztowo-telegraficzne na rachunek policji państwowej, która w rezultacie pokrywa wszystkie należności z funduszów skarbowych.

Zwracam uwagę Komendantów Okręgowych i Powiatowych na tego rodzaju nadużycia i polecam prowadzić jaknajściślejszą kontrolę prowadzonych rozmów telefonicznych. W każdej Komendzie Okręgowej, Powiatowej lub komisarjacie rozmowy telefoniczne międzymiastowe przyjmowane lub wysyłane winny być zapisane do księgi telefonogramów. O ile który z funkcjonarjuszów policji zechce korzystać z telefonu międzymiastowego w sprawie osobistej, winien uzyskać na to zgodę kierownika danego Urzędu i wpłacić należną za rozmowę gotówkę do Urzędu pocztowo-tlegraficznego.

W razie niewłaściwego użycia telefonu międzymiastowego należy pociągnąć bezzwłocznie winnego funkcjonarjusza do odpowiedzialności dyscyplinarnej niezależnie od zwrotu kosztów rozmowy, jak również dyżurnego funkcjonarjusza danego Urzędu za brak należytej kontroli.

R. 177.

VI. Korzystanie z telefonów międzymiastowych. Wobec zdarzających się coraz częściej wypadków korzystania z połączeń telefonicznych międzymiastowych w sprawach błahych, mniejszej wagi i niezbyt pilnych, oraz niejednokrotnie w sprawach prywatnej natury, przypominam rozkaz Nr. 124 (z dnia 24.VI.1921), dotyczący budżetu i spraw gospodarczych policji państwowej odnośnie § 4 poz. 5 budżetu (t. j. telefony, telegramy i porto), a nakazujący stosowanie wielkiej oszczędności przy korzystaniu z komunikacji telefonicznej i telegraficznej bezwarunkowego zaniechania rozmów prywatnych przez telefony międzymiastowe, obliczające należytość za każdą rozmowę, — zaznaczając, że wszelkie przekroczenia w tym względzie pociągną za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną.

O. 781 z d. 10/VIII 1923 r.

Telefony P. P. Do wiadomości z zaznaczeniem, że w miarę posiadanych kredytów należności za rozmowy telefoniczne winny być bezzwłocznie wpłacone.

MIN. POCZT I TELEGRAFÓW
Wasza data 30/V.23 i L. G. K. II 2866.
Nasza data L. Dz. 2369/IX do Min. Skarbu.

Warszawa, dnia 7 lipca 1923 r.
Do Komendy Głównej P. P.
w Warszawie.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów zawiadamia, że wydało zarządzenie, by telefony policji państwowej nie były zamykane z powodu nieopłacenia należytości z braku kredytu.

Uprasza się jednak o wydanie zarządzenia, by władze policyjne regulowały należytości telefoniczne możliwie akuratnie.

Opłaty stemplowe.

O. 1455 z d. 18/III 1927 r.

(Min. Spraw Wewn. Nr. OB. 823. — Okólnik Nr. 52 z d. 25/II 1927 r.).

Opłaty stemplowe od umów, zawieranych przez urzędy państwowe. W uzupełnieniu okólnika z dnia 22 stycznia b. r. Nr. OB. 185 (kol. 19) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i stosowania następującą udzieloną przez Ministerstwo Skarbu wykładnię przepisów, tyczących się opłat stemplowych od umów, zawieranych przez urzędy państwowe.

W myśl art. 66 i 67 ustawy o opłatach stemplowych podlegają opłacie pisma stwierdzające zawarcie umowy o sprzedaż rzeczy ruchomych. W myśl art. 90 tejże ustawy podlegają opłacie pisma, stwierdzające zawarcie umowy o świadczenie usług. Wreszcie w myśl art. 72 i 90 podlegają opłacie rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie umowy o sprzedaż względnie o świadczenie usług. Koniecznym zatem warunkiem wymagalności opłat, przewidzianych w art. 66, 67, 72 i 90 ustawy o opłatach stemplowych jest istnienie umowy. Umowa jest zgodnym objawem woli dwóch (lub więcej) osób, osoba zawierająca umowę (kontrakt) wypowiada wolę bądź sama, bądź w ten sposób, że za nią działa inna

osoba; ta inna osoba występuje w takim razie jako zastępca ustawowy albo jako pełnomocnik lub jako organ kontrahenta (osoba prawna może zawrzeć umowę tylko w ten sposób, że za nią wypowiada wolę osoba fizyczna, będąca organem osoby prawnej).

Z powyższego wynika, że niema umowy, jeżeli wprawdzie dwie osoby fizyczne złożyły zgodne oświadczenie (w ten sposób, że jedna z nich przyjęła bez zmiany propozycję drugiej), ale obie uczyniły to w imieniu tej samej osoby, jako jej pełnomocnicy lub jej organa, wtedy bowiem mamy do czynienia z objawem woli jednej tylko osoby, działającej za pośrednictwem dwóch osób, jako swych pełnomocników lub organów.

Niema więc umowy i nie należy się żadna z opłat, przewidzianych w art. 66, 67, 72 i 90, gdy tranzakcja, mająca za przedmiot odpłatne dostarczenie towarów lub odpłatne świadczenie usług, przyszła do skutku między dwoma przedsiębiorstwami, będącemi własnością tej samej osoby fizycznej lub prawnej lub między dwoma oddziałami tego samego przedsiębiorstwa, np.:

1) gdy spółka akcyjna jest właścicielką kopalni węgla i fabryki maszyn i jeżeli ta fabryka pobiera węgiel z owej kopalni, będącej własnością tej samej spółki akcyjnej i za to płaci zarządowi owej kopalni lub jeżeli na odwrót kopalnia otrzymała maszynę z fabryki, będącej własnością tej samej spółki akcyjnej i za to płaci zarządowi fabryki;

2) gdy gmina jest właścicielką gazowni i elektrowni — jeżeli gazownia otrzymuje prąd elektryczny z elektrowni gminnej i jej za to płaci;

3) gdy tranzakcje, mające za przedmiot odpłatne dostarczenie towarów lub odpłatne świadczenie usług, dokonywują się między organami tego samego przedsiębiorstwa: między centralą a oddziałem lub między dwoma oddziałami; także wtedy nie należy się opłata stemplowa, gdy centrala znajduje się zagranicą, a oddział w kraju;

4) gdy przedsiębiorstwo państwowe, nie będące odrębną osobą prawną, a zatem będące własnością Skarbu Rzeczypospolitej, dostarcza towary bądź urzędowi państwowemu, nie będącemu przedsiębiorstwem, bądź innemu przedsiębiorstwu państwowemu, również nie będącemu odrębną osobą prawną; w tych bowiem przypadkach przedsiębiorstwo, będące własnością Skarbu Rzeczypospolitej, otrzymuje odpłatę za dostarczone towary z tegoż Skarbu.

Do punktu 4 wyjaśnia się, że obecnie tylko następujące zakłady i przedsiębiorstwa państwowe są odrębnemi osobami prawnemi:

a) zakłady: szkoły akademickie (art. 5 i 11 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 494 oraz ustawa z dnia 13 lutego 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 19 poz. 185), Konserwatorjum Muzyczne w Warszawie (art. 6 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. Dz. P. P. P. Nr. 15 poz. 214), Szkoła Sztuk Pięknych w Warszawie (art. 3 ustawy z dnia 23 marca 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 24 poz. 197), Liceum Krzemienieckie (§ 4 rozporządzenia z dnia 10 sierpnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 626), Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach (art. 2 ustawy z dnia 28 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 93 poz. 684), fundusz kwaterunku wojskowego (art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 681);

b) przedsiębiorstwa: Państwowy Monopol Tytoniowy (Dz. U. R. P. z 1923 r. Nr. 65 poz. 507; §§ 3 i 4), Państwowy Monopol Spirytusowy (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 102 poz. 720; art. 2), Państwowy Monopol Zapałczany (art. 11 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 83 poz. 561), Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 382 z 1924 r. art. 3), Pocztowa Kasa Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 55 poz. 545 z 1924 r., § 1), Państwowy Bank Rolny (Dz. U. R. P. Nr. 43 poz. 450 z 1924 r., § 2), Polskie Koleje Państwowe (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 97 poz. 568, art. 2), Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 568 z 1924 r., § 1 statutu), Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 564 z 1924 r., § 1 statutu), Państwowe Zakłady Przemysłowo-Szkolne dla Inwalidów w Piotrkowie (Dz. U. R. P. Nr. 55 poz. 548 z 1924 r., § 1 statutu, Wydawnictwo „Monitor Polski" (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 55 poz. 546, § 2 statutu), Polska Agencja Telegraficzna (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 55 poz. 547, § 2 statutu).

Przedsiębiorstwa państwowe wyżej niewymienione (np. lasy państwowe, żupy solne, uzdrowiska, zakłady naftowe, wytwórnie wojskowe, drukarnie państwowe) nie są odrębnemi osobami prawnemi, a przedmioty majątkowe, z których składają się te przedsiębiorstwa, są majątkiem Skarbu Rzeczypospolitej.

Z powyższego wynika, że rachunki wyżej wymienionych zakładów i przedsiębiorstw państwowych, będących odrębnemi osobami prawnemi — o ile nie są zwolnione od opłaty stemplowej na mocy art. 73 lub 91 — podlegają opłacie, choćby były wystosowane do urzędu państwowego, reprezentującego pod względem majątkowym Skarb Rzeczypospolitej. Jeżeli natomiast przedsiębiorstwo państwowe niewyodrębnione zawiera tranzakcję o odpłatne dostarczenie towarów z urzędem państwowym, który nie reprezentuje przedsiębiorstwa państwowego, lub jeżeli przedsiębiorstwo niewyodrębnione zawiera taką tranzakcję z innem przedsiębiorstwem niewyodrębnionem (np. gdy Państwowe Zakłady Naftowe zobowiązują się dostarczać swe wyroby wojskowości lub salinie państwowej), to niema mowy i nie należą się opłaty przewidziane w art. 66, 67 i 72.

Oszczędności budżetowe.

O. 860 z listopada 1923 r.

W sprawie oszczędności budżetowych.

Chwila obecna nakazuje oszczędne wydatkowanie sum skarbowych i oszczędność ta była wytyczną przy opracowaniu budżetu na rok 1924. Budżet na rok 1924 jest pierwszym budżetem, w którym osiągnięto równowagę budżetową i budżet ten bezwątpienia przyczyni się do uzdrowienia finansów państwa. Od nas, wykonawców budżetu, zależy, ażeby dobrą gospodarką przyczynić się do uzdrowienia marki, przyczynić się do stabilizacji waluty. Budżet na rok 1924 będzie oddany do naszej dyspozycji w styczniu: nie będzie tak zgubny dla gospodarki prowizorjów budżetowych. Wykorzystanie sum budżetowych we właściwym czasie i celowo przyczyni się do oszczędności ogólno-państwowych, a co zatem idzie naprawy Skarbu. Nietylko w roku przyszłym, ale już obecnie nakazuję oszczędne i celowe wydatkowanie sum budżetowych, t. j. oszczędność we wszystkich dziedzinach naszej gospodarki.

Poniżej podaję cały szereg wytycznych do wiadomości i bezwzględnego zastosowania:

1. Remunerację wypłacać tylko funkcjonarjuszom, którzy pracą swą się wyróżnili; w szczególności uwzględniać niższych funkcjonarjuszów służby zewnętrznej.

2. Największą oszczędnością w umundurowaniu będzie utrzymywanie umundurowania w czystości, oraz natychmiastowa naprawa najmniejszego uszkodzenia. Znoszone zupełnie niezdatne do użytku umundurowanie może być sprzedane drogą przetargu publicznego dopiero po wykorzystaniu części tego umundurowania na materjał naprawkowy, na szmaty do czyszczenia okien, podłóg, do czyszczenia koni i rzędu i t. d.

Nowoprzyjętym na służbę próbną należy wydawać w zasadzie umundurowanie stare dezynfekowane.

3. Opał musi być zakupiony w najdogodniejszym czasie i rozchodowany nadzwyczaj oszczędnie. Komendanci zwrócą baczną uwagę na punkty świetlne, a w szczególności na punkty świetlne nocne. W lampach na biurkach nie powinno być lampek elektrycznych ponad 25 świec (przy zbiorowem oświetleniu po 25 na urzędnika), a w klatkach schodowych, ustępach, aresztach ponad 5 świec; w koszarach nocne lampki nie więcej ponad 5 świec.

Lokale w Komendach okręgowych i powiatowych, Komendach większych miast należy o ile możności ścieśnić.

4. Utrzymanie porządku w Komendach okręgowych, Komendach powiatowych i komisarjatach należy do woźnych lub gońców.

5. Remontów nie przewiduje się i przeprowadzony być nie może, wyjątek stanowi naprawa instalacji elektrycznej, naprawa pieców i t. p.

6. Zakup inwentarza biurowego zabroniony.

7. Nakazuję jaknajdalej idącą oszczędność w zużytkowaniu materjałów pisarskich. Papier należy w zupełności wykorzystać, zwykłą korespondencję załatwiać na $^1/_8$. Odpisy czyli kopje robić tylko w wypadkach ważnych: np. ze wszystkich papierów mających charakter dowodów i z korespondencji z władzami w sprawach zasadniczych zazwyczaj wystarcza umiejętne streszczenie treści w dzienniku. Referenci załatwiają papiery możliwie odręcznie i odrazu jako czystopis; na maszynę dawać papiery ważniejsze. Tym sposobem zaoszczędzimy na czasie i materjale.

8. Przy obstalowaniu druków mieć na względzie druki pozostałe z roku bieżącego, druki proste (składające się z kilku linji) linjować samemu.

9. Koperty starać się używać dwa razy. Lakowanie kopert może mieć miejsce w wypadkach wyjątkowych. Korespondencję do jednego urzędu i z jednego dnia należy wysyłać w jednej kopercie. Korespondencję z posterunków do Komendy powiatowej, o ile się wysyła przez funkcjonarjuszów, nie kopertować, za wyjątkiem tajnych.

Korespondencję wysyłać pocztą.

10. Ilość gazet dla Komend powiatowych i okręgowych będzie w krótkim czasie podana.

11. Komendanci okręgowi zarządzą rewizję aparatów telefonicznych i skasują niepotrzebne w biurach oraz mieszkaniach prywatnych, np. inspekcyjnym.

Rozmowy telefoniczne międzymiastowe prowadzi się tylko w razie konieczności i może mieć miejsce tylko z wiedzą zwierzchnika urzędu. Do księgi kontroli rozmów międzymiastowych musi być wpisana krótka treść rozmowy.

Celowość rozmów międzymiastowych polecam sprawdzać podczas inspekcji; przy ujawnieniu rozmów niepotrzebnych koszt rozmowy zapłaci zwierzchnik urzędu.

Telegramy nadawać w wypadkach nagłych bez niepotrzebnych słów i treściwie.

Szyfrowane depesze nadawać tylko w wypadkach wyjątkowej wagi.

12. Kurjerów do Komend Okręgowych i Komendy Głównej wysyłać tylko w wypadkach wyjątkowych.

Odprawy Komendantów posterunków, które nie mogą być częściej niż raz na mie-

siąc, należy w zasadzie naznaczać na dzień wypłaty poborów. Odprawy Komendantów powiatowych nie częściej niż trzy razy do roku.

13. Wszelkie niepotrzebne rozjazdy ustają. Należy pamiętać o tem, że za każdy wyjazd funkcjonarjusza Skarb Państwa płaci djety i koszta przejazdu. Za każdy niepotrzebny wyjazd funkcjonarjusza lub wyjazd mało ważny całkowity koszt będzie ściągnięty z zwierzchnika urzędu. Polecam podczas inspekcji badać dokładnie celowość wyjazdów.

14. Przesiedlenia mogą mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych.

15. Samochodów wolno używać tylko do obław, pościgów, inspekcji; w ostatnim wypadku jeżeli niema dojazdu do Kom. powiatowej koleją. Zabraniam używania samochodów osobom prywatnym, instytucjom, urzędom, za wyjątkiem osób podanych w rozkazie Komendy Głównej Nr. 221/II.

Powozy i bryczki w Komendach okręgowych znoszą się i dalszego używania zabraniam; przy Kom. okr. pozostaje tylko wóz roboczy i para koni taborowych.

W tych dniach Komendy okręgowe otrzymają etaty koni wierzchowych. W dniu 2 stycznia Komendy okręgowe sporządzą dokładny spis koni wierzchowych i taborowych, podług danych kart końskich i kontroli inwentarza i jeden egzemplarz nadeślą do Wydziału II Komendy Głównej. Wszelka sprzedaż, zamiana bez wiedzy Komendy Głównej jest zabroniona. Za dobry wygląd koni czynię odpowiedzialnym Komendanta Okręgowego. Normy wyżywienia koni obowiązują: owsa 4 klg., siana 6 klg., słomy 3 klg. Podkuć przewiduje się 9 rocznie. Furaż należy zakupić w czasie najdogodniejszym i zaopatrzyć się możliwie na cały rok.

16. Kredytu na kupno nieruchomości, na nowe budowle i remont kapitalny nie przewiduje się zupełnie i wszelkie żądania w tej sprawie są bezcelowe.

17. Ilość kompanji szkolnych dla danego okręgu będzie wkrótce ustalona. W kompanji szkolnej winno być niemniej niż 45 funkcjonarjuszów, a w rezerwowych 60. Całkowite utrzymanie należy do frekwentantów. W koszt utrzymania wchodzi poza artykułami żywnościowemi — opał dla kuchni, słoma do sienników, pranie bielizny, bieliznę pościelową, poduszkę, koc winien mieć każdy funkcjonarjusz własne.

Djety wypłacają się żonatym w wysokości połowy zmniejszonych (restryngowanych). Na prowadzenie specjalnych kursów lub delegowanie na takie funkcjonarjuszów (np. pożarnictwa) należy uzyskać zezwolenie Komendy Głównej, gdyż na ten cel djet nie przewidziano.

18. Strzelanie ćwiczebne może się odbyć tylko po uprzedniem zawiadomieniu na 14 dni Komendy Głównej. Żadnych djet za czas strzelania ćwiczebnego nie wypłaca się.

19. Psy policyjne żywić przy menażach skoszarowanych, oczywiście płacąc za to do kasy menażowej.

20. Przedmioty skoszarowania w r. 1924 uzupełniane nie będą.

Wszystkie te zarządzenia obowiązują od dnia 1 stycznia 1924 r.; pozatem zaś wszystkie podane oszczędności wchodzą w życie natychmiast po otrzymaniu tego okólnika, o ile mogą być zaraz zrealizowane.

Za ścisłe wykonanie czynię odpowiedzialnych Komendantów Okręgowych.

Kasy samopomocy.

O. 1205 z d. 16/IV 1925 r.

Kasa samopomocy wyższych funkc. p. p.

Na podstawie statutu „Kasy samopomocy wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej", zatwierdzonego i zarejestrowanego we właściwej drodze przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej 20 marca 1925 r. L. dz. 534/IX Nr. rejestru 14 (odpis statutu załącza się), wzywam Panów do niezwłocznego przystąpienia do zorganizowania Stowarzyszenia „Kasy samopomocy" zgodnie z przepisami załączonego statutu.

Konieczną potrzebę powołania do życia takiej instytucji, jak „Kasa samopomocy", korpus wyższych funkcjonarjuszów (oficerów) i urzędników policji uznawał i odczuwał dotkliwie już dawno — ze względu na swoje nieraz bardzo ciężkie warunki materjalne i trudności kredytowe oraz ze względu na niedostateczną pomoc w tym zakresie czynników państwowych, jednakże przeżywany w ostatnich latach powszechny kryzys ekonomiczno-finansowy i brak ustalenia wartości pieniądza w Państwie, oraz konieczność zasięgnięcia opinji wszystkich Okręgów i wszechstronne niejednokrotne rozważanie tej sprawy w Komisji i przewlekła procedura formalnego zatwierdzenia statutu, wpłynęły na zwłokę i opóźnienie powstania tej tak bardzo pożądanej i potrzebnej instytucji — samopomocy policyjnej.

Obecnie więc — ze względu na pilność sprawy i rzeczywistą a naglącą potrzebę szybkiego zorganizowania „Kasy samopomocy wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej" — gorąco wzywam PP. Komendantów Okręgowych osobiście i przez podwładne organa do propagowania wszelkiemi sposobami idei tej instytucji, uświadamiania wszystkich wyższych funkcjonarjuszów i urzędników policji podległego Panu Okręgu, mających

prawo w myśl art. 5 statutu być członkami Kasy, o ważności i koniecznej potrzebie zadań i celów mającej wkrótce powstać „Kasy samopomocy" i skutecznego wpływania na zapisywanie się drogą dobrowolnych deklaracji na członków tejże „Kasy samopomocy".

Wzór deklaracji załącza się.

Przydział służbowy .....

(Komenda okręgu, powiatu, miasta lub komisarjat) .....

Imię i nazwisko .....

Stopień służbowy .....

DEKLARACJA.

Zgłaszając chęć należenia do „Kasy samopomocy wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej" oświadczam, że obowiązuję się ściśle stosować do przepisów statutu powyższego Stowarzyszenia, prawomocnych uchwał Walnych Zgromadzeń Delegatów i regulaminów Zarządu, oraz popierać cele i zadania Kasy przez cały czas należenia do tejże instytucji.

Data ..... Podpis .....

STATUT KASY SAMOPOMOCY WYŻSZYCH FUNKCJONARJUSZÓW P. P.

I. Nazwa i cel Kasy.

§ 1. Na podstawie niniejszego statutu powstaje przy Komendzie Głównej P. P. w Warszawie Kasa Samopomocy wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej.

§ 2. Kasa Samopomocy jest osobą prawną.

§ 3. Celem Kasy jest przychodzenie z pomocą materjalną członkom swym, jak również ich najbliższej rodzinie w krytycznych chwilach życia, przy zastosowaniu się do obowiązujących praw i przepisów.

Pomoc materjalna udzielona będzie w wypadkach:

a) śmierci,
b) kalectwa,
c) choroby
i d) niezawinionych nieszczęśliwych wypadkach członków Kasy i ich najbliższej rodziny.

UWAGA: Przez najbliższą rodzinę członka uważać należy ślubną żonę oraz nieletnie dzieci, jego braci i siostry do lat 16 i jego rodziców, o ile wymienieni pozostają na jego wyłącznem utrzymaniu.

W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Zarząd Kasy może udzielić pomocy materjalnej nieletnim powyżej lat 16.

II. Siedziba i teren działalności Kasy.

§ 4. Siedzibą Zarządu Głównego Kasy jest m. st. Warszawa.

Teren działalności Kasy rozciąga się na obszar wszystkich Okręgów Policji Państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

III. Członkowie Kasy.

§ 5. Członkami Kasy mogą być wszyscy wyżsi funkcjonarjusze policji państwowej (oficerowie p. p.) służby zewnętrznej i służby śledczej, oraz urzędnicy i urzędniczki służby wewnętrznej od chwili przyjęcia ich do służby aż do opuszczenia stanowiska służbowego w policji państwowej. Każdy, pragnący zostać uczestnikiem Kasy, winien podpisać deklarację, że obowiązuje się przez cały czas należenia do Kasy Samopomocy stosować się ściśle do przepisów niniejszego statutu, prawomocnych uchwał Walnych Zgromadzeń i regulaminów Zarządu, oraz popierać zadania Kasy.

Zawieszeni w czynnościach służbowych członkowie Kasy, nie przestają korzystać z praw członka Kasy, z tym wyjątkiem, że nie mogą sprawować czynności delegatów, członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu.

Ustępujący członkowie Kasy, czy to w drodze dobrowolnego wystąpienia ze służby, czy też urzędowego zwolnienia lub wydalenia, przestają być członkami Kasy.

Emeryci i urlopowani bez prawa poborów, oraz przeniesieni w stan nieczynny, pozostają nadal członkami Kasy, bez względu na ich miejsce zamieszkania, o ile wpłacać będą w statucie określone składki, nie mają oni prawa głosu na Walnych Zgromadzeniach i nie mogą być wybierani do władz Kasy, lecz mogą zajmować płatne stanowiska w administracji Kasy.

Członkami honorowymi Kasy mogą być osoby, wybrane przez Walne Zgromadzenie Delegatów na wniosek Zarządu w uznaniu zasług, położonych dla Kasy Samopomocy.

Członkowie honorowi, nie będąc uczestnikami Kasy, mają prawo obecności na Walnych Zgromadzeniach Kasy z głosem doradczym.

Uczestnik Kasy, wybrany na członka honorowego, zachowuje nadal wszystkie prawa zwykłego członka.

Każdy członek ma prawo dobrowolnego wystąpienia z Kasy Samopomocy, o czem winien złożyć Zarządowi Kasy pisemne oświadczenie, przyczem traci przysługujące mu prawa do korzystania z dobrodziejstw Kasy z chwilą zaniechania wpłacania składek członkowskich.

W razie zalegania w opłacie 3-ch kolejnych składek miesięcznych, członek podlega wykreśleniu przez Zarząd, przyczem może być przyjęty ponownie na mocy decyzji Zarządu, o ile w przeciągu 6-ciu miesięcy zgłosi pisemnie na imię Zarządu chęć należenia z powrotem do Kasy i o ile wpłaci powtórne, określone w statucie wpisowe i wszystkie zaległe składki miesięczne.

Wszyscy, mający prawo być członkami Kasy Samopomocy i pozostający na służbie w policji, winni uiścić wpisowe i składki członkowskie (miesięczne) od chwili otwarcia działalności Kasy, a nowowstępujący na służbę do policji po tym terminie — od chwili wstąpienia do policji.

UWAGA: Członkowie, należący do istniejących w Okręgach Policji Państwowej Policyjnych Kas P. Z. (Pożyczkowo-Zapomogowych) i innych tym podobnych, w razie przystąpienia do Kasy Samopomocy zwolnieni są od opłaty wpisowego i opłacają miesięczne składki członkowskie od czasu przerwania działalności dawnych Kas P. Z. i t. p. i rozpoczęcia działalności i czynności Kasy Samopomocy, zorganizowanej na podstawie niniejszego statutu.

IV. Fundusze Kasy.

§ 6. Majątek Kasy dzieli się na:

Fundusz A (ubezpieczeniowy).

Fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

Fundusz A stanowią:

miesięczne składki członkowskie, wynoszące $1^1/_2$ (półtora) procent pełnych miesięcznych poborów stałych, podlegających potrąceniu przy wypłacie poborów 1-go każdego miesiąca.

Fundusz B stanowią:

a) wpisowe w wysokości 3 (trzech) złotych, pobieranych jednorazowo od nowowstępujących członków drogą potrącenia przy wypłacie poborów,

b) procenty od wydanych pożyczek oraz procenty od kapitałów, ulokowanych w bankach i w papierach procentowych,

c) nadwyżki, jakie mogą powstać na rachunku funduszu A (ubezpieczeniowym),

d) ofiary i darowizny,

e) wpływy nadzwyczajne, jako to: z odczytów publicznych, koncertów, balów lub widowisk publicznych, wydawnictw drukowanych, loterji fantowych i t. p.

§ 7. W razie braku funduszu na zaspokojenie potrzeb, dotyczących stawek (wypłat) ubezpieczeniowych, przewidzianych w § 8 niniejszego statutu, Zarząd ma prawo powiększyć jednorazowo składkę miesięczną do potrzebnej wysokości. Po sporządzeniu bilansu kwartalnego, w razie pozostałości z tego funduszu, Zarząd nadmiar tego funduszu przelewa na fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

§ 8. Sumy z powyższych funduszów stanowią własność Kasy Samopomocy i w żadnym wypadku, nawet w razie likwidacji Kasy, nie mogą być zwracane poszczególnym członkom.

Z funduszu A (ubezpieczeniowego) wypłaca się stawki (wypłaty) ubezpieczeniowe w wypadkach niżej określonych.

Wysokość stawek (wypłat) ubezpieczeniowych ustala się:

a) W razie śmierci członka Kasy rodzina jego otrzymuje stawkę (sumę) w wysokości 6-cio (sześcio) miesięcznych stałych poborów służbowych tegoż członka.

W razie śmierci członka Kasy, nieposiadającego rodziny, osoba lub urząd, zajmujące się pogrzebem, mają prawo otrzymać z Kasy zwrot udowodnionych kosztów pogrzebu, nieprzekraczających 3-ch miesięcznych poborów.

b) W razie kalectwa członka Kasy, powodującego trwałą niezdolność do pracy, połączoną z utratą stanowiska służbowego w policji, członek Kasy otrzymuje stawkę (sumę) w wysokości 6-cio (sześcio) miesięcznych poborów.

c) W razie śmierci żony — w wysokości 1 (jedno) miesięcznych poborów.

d) W razie śmierci innych członków najbliższej rodziny, pozostających na utrzymaniu członka — w wysokości 50% miesięcznych poborów członka Kasy.

§ 9. Z funduszu B (pożyczkowo-zapomogowego) udzielane są pożyczki zwrotne i zapomogi bezzwrotne:

I. Pożyczki zwrotne mogą być udzielane w razie rzeczywistej potrzeby na podstawie umotywowanych podań do Zarządu Kasy, nie przekraczające wysokości 2 (dwu) miesięcznych poborów służbowych członka.

Pożyczki te są udzielane za poręczeniem dwóch odpowiedzialnych członków Kasy i podlegają oprocentowaniu w wysokości 4% w stosunku rocznym, potrącanym zgóry przy wypłacie pożyczki, oraz zwrotowi w ciągu jednego roku w równych ratach miesięcznych, potrącanych przy wypłacie poborów.

Fundusz, przeznaczony na pożyczki, nie może przekraczać połowy sumy wpływu na fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

II. Zapomogi bezzwrotne mogą być udzielane do wysokości jednomiesięcznych poborów:

1) Na pokrycie wydatków, spowodowanych przez chorobę petenta, przez chorobę lub śmierć tych członków rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany, na spłatę długów, powstałych bez winy proszącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości (np. ubrania, bielizny, mebli i t. p.) — skutkiem kradzieży, rabunku, pożaru lub powodzi, na pokrycie wydatków, związanych z wstąpieniem w związki małżeńskie członka Kasy lub jego dzieci ślubnych, uprawnionych lub pasierbów; w wypadkach powiększenia się rodziny, oraz konieczności ponoszenia wydatków, związanych z prowadzeniem podwójnego gospodarstwa domowego, z powodu niemożności dostania mieszkania, z powodu delegacji lub przeniesienia służbowego.

2) W wypadkach, gdy byli funkcjonarjusze policji, członkowie Kasy, wdowy i sieroty pozostałe po nich lub emeryci znajdują się bez pracy i dostatecznych środków utrzymania, mogą otrzymać zapomogę jednorazową lub perjodycznie w okresie rocznym do wysokości jednomiesięcznych poborów.

3) Zapomogi bezzwrotne udzielane być mogą również na pokrycie wydatków, związanych z umieszczeniem sierot, pozostałych po członkach Kasy bez odpowiedniej opieki i środków materjalnych, we własnych zakładach wychowawczych i ochronach Kasy Samopomocy lub w zakładach publicznych.

§ 10. Podania o stawki (wypłaty) ubezpieczeniowe, pożyczki i zapomogi winny być kierowane wraz z właściwymi dowodami i potwierdzeniem podanych okoliczności i motywów przez bezpośrednią władzę przełożoną do Zarządu Kasy.

V. Lokata kapitałów Kasy.

§ 11. Kapitały Kasy, za wyjątkiem sum, potrzebnych na wydatki administracyjne, których wysokość corocznie określa Walne Zgromadzenie Delegatów i które pokrywane są z funduszu A (ubezpieczeniowego) lokuje się w odpowiednich państwowych lub gwarantowanych przez Rząd instytucjach finansowych na rachunku bieżącym, lub też w papierach procentowych według uznania Zarządu, lub też nakoniec w nieruchomościach i ruchomościach, przeznaczonych na cele, przewidziane w § 9 p. III niniejszego statutu.

§ 12. Gotówkę i papiery procentowe, stanowiące własność Kasy, podnosi się z banków na zasadzie pisemnego żądania, zaopatrzonego w podpisy Prezesa i jednego z członków Zarządu oraz pieczęć Kasy.

VI. Władze Kasy.

§ 13. Organami kierowniczymi Kasy są:
A. Walne Zgromadzenie Delegatów,
B. Rada Nadzorcza,
C. Zarząd.

A. Walne Zgromadzenie Delegatów.

§ 14. Walne Zgromadzenie Delegatów składa się z Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub jego zastępcy z urzędu i z delegatów, wybranych przez głosowanie na rok po jednym delegacie i po jednym zastępcy od Komendy Głównej i od każdego z Okręgów Policji Państwowej.

§ 15. Wybory delegatów za pomocą głosowania przeprowadzają: Komendant Główny P. P. i odnośni Komendanci Okręgowi P. P. co rok — najpóźniej w miesiącu marcu każdego roku.

Głosowanie jest pisemne, bezpośrednie i jawne.

§ 16. Walne Zgromadzenie Delegatów Kasy może być:
a) zwyczajne,
b) nadzwyczajne.

Walne Zgromadzenie Delegatów Zwyczajne zwołuje się raz do roku, najpóźniej w miesiącu kwietniu każdego roku.

Walne Zgromadzenie Nadzwyczajne zwołuje się w wypadkach nagłych na mocy postanowienia Rady Nadzorczej, Zarządu Kasy, oraz na żądanie conajmniej 1/5 liczby delegatów i to nie później, niż w miesiąc po powzięciu uchwały przez Zarząd, względnie po zgłoszeniu żądania przez Radę Nadzorczą lub wyżej wymienioną ilość delegatów.

§ 17. O dniu, miejscu i czasie oraz porządku dziennym Walnego Zgromadzenia Delegatów, Zarząd, po uprzedniem uzyskaniu zgody Komendanta Głównego P. P., zawiadamia delegatów Kasy oraz Komendanta Głównego okólnikiem przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

§ 18. Walne Zgromadzenie Delegatów Zwyczajne i Nadzwyczajne jest prawomocnem, jeżeli w niem bierze udział 1/2 ogólnej liczby delegatów. W razie nieprzybycia na zebranie powyższej liczby delegatów, zebranie to musi być zwołane w terminie nie później, niż 4 tygodnie, o czem należy nadmienić w zawiadomieniu o pierwszym terminie.

Zebranie to, wyznaczone w drugim terminie, będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

Na zebraniu tem w drugim terminie podlegają dyskusji i decyzji tylko te sprawy, które miały być omówione na niedoszłem do skutku zebraniu.

§ 19. Walne Zgromadzenie zagaja Przewodniczący Rady Nadzorczej lub jego zastępca, który kieruje obradami i podpisuje protokuł posiedzenia wraz z zaproszonymi przez się 2-ma asesorami i sekretarzem.

§ 20. Do zakresu działania Walnego Zgromadzenia Delegatów należy:

a) wybór członków i ich zastępców do Rady Nadzorczej i do Zarządu,
b) wybór członków honorowych Kasy na wniosek Zarządu,
c) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu i bilansu za rok ubiegły oraz preliminarza dochodów i wydatków na rok następny,
d) uchwalenie zmian i uzupełnień statutu,
e) rozpatrywanie wniosków Rady Nadzorczej, Zarządu i członków Kasy, oraz zażaleń na działalność Zarządu i pociąganie do odpowiedzialności członków Zarządu,
f) uchwały co do przyjęcia darowizn i zapisów warunkowych,
g) uchwały, dotyczące kupna, sprzedaży, dzierżawy i obciążenia hipotecznego nieruchomości, przeznaczonych na cele, przewidziane statutem w § 9 p. III,
h) wyznaczanie wynagrodzenia na wniosek Rady Nadzorczej członkom Zarządu, sprawującym czynności specjalne, jako to: księgowego, rachmistrza, inkasenta i t. p., oraz przyznawanie zwrotu kosztów podróży, odbytych z polecenia Zarządu w sprawach Kasy, jak również delegatom, przybyłym na Walne Zgromadzenie.

§ 21. Postanowienia Walnych Zgromadzeń, tak Zwyczajnych jak i Nadzwyczajnych, zapadają zwykłą większością głosów, za wyjątkiem spraw, dotyczących decyzji o zmianie i uzupełnieniu statutu, o rozwiązaniu i likwidacji Kasy, o pociąganiu do odpowiedzialności członków Zarządu, oraz wyboru członków honorowych Kasy. Do prawomocności postanowień w tych sprawach wymagana jest większość 3/4 głosów wszystkich wybranych delegatów. W razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego.

B. Rada Nadzorcza.

§ 22. W skład Rady Nadzorczej wchodzą:

a) Komendant Główny Policji Państwowej, jako Przewodniczący, lub jego zastępca z urzędu i jeden członek lub jego zastępca, mianowani przez Komendanta Głównego P. P. z pośród wyższych funkcjonarjuszów p. p. lub urzędników policji państwowej,
b) 3 (trzech) członków Rady i 3 (trzech) zastępców, wybranych z pośród ogółu członków Kasy przez Walne Zgromadzenie Delegatów na przeciąg jednego roku. Członkowie Rady z wyboru mogą być wybrani ponownie.

§ 23. Zakres działania Rady Nadzorczej stanowią:

a) czynności nadzorcze, polegające na kontrolowaniu czynności Zarządu.
b) przyjmowanie i rozważanie skarg i zażaleń na czynności Zarządu,
c) zwoływanie w razie potrzeby nadzwyczajnych posiedzeń Walnego Zgromadzenia Delegatów,
d) przedstawianie na Walnych Zgromadzeniach Delegatów kandydatów do Zarządu Kasy,
e) sprawdzanie przynajmniej dwa razy do roku ksiąg kasowych, dokumentów i bilansu.

O wynikach rewizji Rada sporządza protokuł, który wraz z opinją i uwagami przedstawia Walnemu Zgromadzeniu Delegatów za pośrednictwem Zarządu.

§ 24. Posiedzenie Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący w razie potrzeby, nie rzadziej jednak, niż dwa razy do roku.

Posiedzenie Rady jest prawomocne przy obecności przynajmniej 3-ch członków Rady, licząc w tem Przewodniczącego lub jego zastępcę. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów głos Przewodniczącego Rady rozstrzyga.

C. Zarząd Kasy.

§ 25. Zarząd Kasy składa się z 5-ciu członków, którzy z pośród siebie wybierają prezesa, jego zastępcę, skarbnika i sekretarza. Czterech członków Zarządu i dwóch ich zastępców wybiera Walne Zgromadzenie Delegatów na jeden rok zwykłą większością głosów z pośród członków Kasy, zaś jednego członka i jego zastępcę wyznacza Przewodniczący Rady Nadzorczej, również na jeden rok, z pośród wyższych funkcjonarjuszów lub urzędników policji państwowej.

Członkowie Zarządu Kasy mogą być wybierani ponownie.

UWAGA: Członkowie Zarządu pełnią swe obowiązki bezpłatnie. Walne Zgromadzenie jednak ma prawo wyznaczać wynagrodzenie na wniosek Rady Nadzorczej członkom Zarządu, sprawującym czynności specjalne, jako to: księgowego, rachmistrza, inkasenta i t. p., oraz przyznawać im zwrot kosztów podróży, odbytych z polecenia Zarządu w sprawach Kasy, jak również delegatom, przybyłym na Walne Zgromadzenia.

§ 26. Członek Rady Nadzorczej i Zarządu nie może być jednocześnie delegatem na Walne Zgromadzenie.

§ 27. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu w razie potrzeby, nie rzadziej jednak, niż raz na miesiąc.

Posiedzenie Zarządu jest prawomocne przy obecności przynajmniej 3-ch członków Zarządu, w tej liczbie członka z nominacji lub jego zastępcy. Uchwały zapadają zwykłą większością. W razie równości głosów głos Prezesa rozstrzyga.

§ 28. Do obowiązków Zarządu należy:

a) nadzór nad prawidłowym i terminowym wpływem do Kasy opłat członkowskich (wpisowego i składek) oraz terminowem zwracaniem pożyczek,
b) wypłacanie sum z funduszów A i B zgodnie z §§ 8 i 9 statutu,
c) lokata kapitałów Kasy, zgodnie z § 11 statutu,
d) przyjmowanie i zwalnianie członków oraz przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu kandydatów na członków honorowych Kasy,
e) opracowanie rocznych sprawozdań i bilansów, przyczem bilans roczny winien być podany do publicznej wiadomości w sposób według uznania Zarządu,
f) prowadzenie księgi protokułów posiedzeń,
g) opracowanie instrukcji i regulaminów dla Zarządu i przedstawienia ich do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu,
h) zwoływanie Walnych Zgromadzeń i układanie porządku dziennego,
i) przedstawianie wniosków na Walne Zgromadzenie Delegatów,
j) zawieranie kontraktów i umów, oprócz tranzakcji, dotyczących nieruchomości, które wymagają zgody Walnego Zgromadzenia,
k) prowadzenie korespondencji i rachunkowości, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
l) wykonywanie postanowień Walnych Zgromadzeń,
ł) wszczynanie i prowadzenie spraw w imieniu Kasy przed wszystkiemi władzami sądowemi i administracyjnemi Rzeczypospolitej Polskiej oraz mianowanie w tym celu za zgodą Rady Nadzorczej pełnomocników, względnie zastępców prawnych,
m) angażowanie i określanie wynagrodzenia personelu pomocniczego na okres roczny,
n) podwyższanie wysokości składek stosownie do potrzeb Kasy, zgodnie z § 7 statutu.

§ 29. Wszelkiego rodzaju zobowiązania pieniężne oraz akta prawne podpisuje Prezes Zarządu lub jego zastępca i dwóch członków Zarządu. Wszelką korespondencję Kasy podpisuje Prezes lub upoważniony przezeń jeden z członków Zarządu i sekretarz Zarządu.

§ 30. Rachunkowość Kasy prowadzi się zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawnymi oraz przyjętymi zwyczajami.

VII. Likwidacja Kasy.

§ 31. Rozwiązanie Kasy może nastąpić na skutek powziętej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów większością $^3/_4$ głosów wszystkich wybranych delegatów Kasy.

§ 32. W razie zapadłej uchwały o rozwiązaniu Kasy, Walne Zgromadzenie Delegatów, które powzięło tę uchwałę, wybiera z pośród swego grona przynajmniej 5-ciu członków do Komisji Likwidacyjnej, która oznacza sposób i termin likwidacji. Na wypadek likwidacji fundusze Kasy przelewa się na rzecz istniejących instytucji samopomocy policyjnej lub też w razie braku tych na inne pokrewne instytucje.

VIII. Ogólne przepisy.

§ 33. Uchwały w sprawie zmiany i uzupełnień statutu i likwidacji Kasy winny uzyskać za pośrednictwem Komendy Głównej P. P. zatwierdzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

§ 34. Kasa posiada pieczęć z napisem: „Kasa Samopomocy Wyższych Funkcjonarjuszów Policji Państwowej".

DECYZJA.

Statut Kasy Samopomocy wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej, na podstawie dodatkowej deklaracji organizatorów Stowarzyszenia z dnia 4 marca r. b. oraz na zasadzie punktu C art. 22 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. Ust. R. P. Nr. 92 poz. 726), został zatwierdzony w dniu 20 marca 1925 r. L. dz. 534/IX przez Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej i wciągnięty do rejestru Stowarzyszeń i Związków w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej pod Nr. 14. M. P. Podpisał Minister Pracy i Opieki Społecznej (—) F. Sokal.

STATUT KASY SAMOPOMOCY NIŻSZYCH FUNKCJONARJUSZÓW P. P. OKRĘGU .....

I. Nazwa i cel Kasy.

§ 1. Na podstawie niniejszego statutu powstaje przy Komendzie Okręgowej ..... w mieście ..... Kasa Samopomocy niższych funkcjonarjuszów policji i państwowych funkcjonarjuszów niższych Okręgu .....

§ 2. Kasa Samopomocy jest osobą prawną.

II. Cel Kasy.

§ 3. Celem Kasy jest przyjście z pomocą materjalną członkom swym, jak również ich najbliższej rodzinie w krytycznych chwilach życia.

Pomoc materjalna udzielana będzie w wypadkach:

a) śmierci,
b) kalectwa,
c) choroby
i d) niezawinionych nieszczęśliwych wypadków członków Kasy i ich najbliższej rodziny.

UWAGA: Przez najbliższą rodzinę członka uważać należy ślubną żonę oraz nieletnie dzieci, jego braci i siostry do lat 16 i jego rodziców, o ile wymienieni pozostają na jego wyłącznem utrzymaniu. W wypadkach, zasługujących na szczególne względy, Zarząd Kasy może udzielić pomocy materjalnej nieletnim powyżej lat 16-tu.

III. Siedziba i teren działalności Kasy.

§ 4. Siedzibą Kasy jest miasto ..... względnie każdorazowa siedziba Komendy Okręgowej P. P.

Teren działalności Kasy rozciąga się na obszar danego Okręgu Policji Państwowej (Województwa).

§ 5. Wszyscy niżsi funkcjonarjusze policji państwowej okręgu ..... służby zewnętrznej oraz niżsi funkcjonarjusze państwowi tegoż Okręgu p. p. mogą być członkami Kasy od chwili przyjęcia ich do służby, aż do opuszczenia stanowiska służbowego w policji. Każdy, pragnący zostać członkiem Kasy, winien podpisać deklarację, że obowiązuje się przez cały czas należenia do Kasy Samopomocy stosować do przepisów niniejszego statutu, prawomocnych uchwał Walnych Zgromadzeń i regulaminów Zarządu i popierać zadania Kasy.

Ustępujący członkowie Kasy, czy to w drodze dobrowolnego wystąpienia ze służby, czy też urzędowego zwolnienia lub wydalenia, przestają być członkami Kasy. Zawieszeni w czynnościach służbowych członkowie Kasy nie przestają korzystać z praw członka Kasy, z tym wyjątkiem, że nie mogą sprawować czynności delegatów, członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu.

Emeryci i urlopowani bez prawa poborów oraz przeniesieni w stan nieczynny pozostają nadal członkami Kasy, bez względu na ich miejsce zamieszkania, o ile wpłacać będą przez statut określone składki; nie mają oni jednak prawa głosu na Walnych Zgromadzeniach i nie mogą być wybierani do władz Kasy, lecz mogą zajmować płatne stanowiska w administracji Kasy.

Członkami honorowymi Kasy mogą być osoby, wybrane przez Walne Zgromadzenie Delegatów na wniosek Zarządu w uznaniu zasług, położonych dla Kasy Samopomocy. Członkowie honorowi, nie będący uczestnikami Kasy, mają prawo obecności na Walnych Zgromadzeniach Kasy z głosem doradczym. Uczestnik Kasy, wybrany na członka honorowego, zachowuje nadal wszystkie prawa zwykłego członka.

Każdy członek ma prawo dobrowolnego wystąpienia z Kasy Samopomocy, o czem winien złożyć Zarządowi Kasy pisemne oświadczenie, przyczem traci przysługujące mu prawo do korzystania z dobrodziejstw Kasy z chwilą zaniechania wpłacania składek członkowskich lub zwolnienia.

W razie przeniesienia służbowego na stałe do innego Okręgu członek Kasy Samopomocy staje się automatycznie członkiem Kasy Samopomocy tego Okręgu, do którego został przeniesiony.

W razie awansu na wyższego funkcjonarjusza policji, członek Kasy Samopomocy niższych funkcjonarjuszów p. p. przestaje być uczestnikiem tej Kasy.

W razie zalegania w opłacie 3-ch kolejnych wkładek miesięcznych członek podlega wykreśleniu z Kasy przez Zarząd, przyczem może być przyjęty ponownie na mocy decyzji Zarządu, o ile w przeciągu 6-ciu miesięcy zgłosi pisemnie na imię Zarządu chęć należenia z powrotem do Kasy i o ile wpłaci powtórnie określone statutem wpisowe i wszystkie zaległe składki miesięczne.

Wszyscy, mający prawo być członkami Kasy Samopomocy i pozostający na służbie w policji, winni uiścić wpisowe i składki członkowskie (miesięczne) od chwili otwarcia

działalności Kasy, a nowowstępujący do policji po tym terminie — od chwili wstąpienia do policji.

O przyjęciu nowych członków i zwolnieniu decyduje Zarząd.

UWAGA I: Członkowie, należący do istniejących w Okręgach P. P. policyjnych Kas P. Z. (Pożyczkowo-Zapomogowych) i innych tym podobnych, w razie przystąpienia do Kasy Samopomocy zwolnieni są od opłaty wpisowego i opłacają miesięczne składki członkowskie od czasu przerwania działalności dawnych Kas P. Z. i t. p. i rozpoczęcia czynności Kasy Samopomocy, zorganizowanej na podstawie niniejszego statutu.

UWAGA II: Niżsi funkcjonarjusze policji państwowej i niżsi funkcjonarjusze państwowi Komendy Głównej P. P. mają prawo należenia do Okręgowej Kasy Samopomocy niższych funkcjonarjuszów p. p. w siedzibie Komendy Głównej P. P.

IV. Fundusze Kasy.

§ 6. Majątek Kasy dzieli się na:
Fundusz A (ubezpieczeniowy),
Fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

Fundusz A stanowią:
miesięczne składki członkowskie, wynoszące $1^1/_2$% (połtora procent) pełnych miesięcznych poborów stałych, podlegające potrąceniu przy wypłacie poborów 1-go każdego miesiąca.

Fundusz B stanowią:
a) wpisowe w wysokości 2 (dwóch) złotych, pobierane jednorazowo od nowowstępujących członków drogą potrącenia przy wypłacie poborów,
b) procenty od wydanych pożyczek i od kapitałów, ulokowanych w bankach i papierach procentowych,
c) nadwyżki, jakie mogą powstać na rachunku funduszu A (ubezpieczeniowym),
d) ofiary i darowizny,
e) wpływy nadzwyczajne, jako to: z odczytów publicznych, koncertów, balów lub widowisk publicznych, wydawnictw drukowanych, loterji fantowych i t. p.

§ 7. W razie braku funduszu na zaspokojenie potrzeb, dotyczących stawek (wypłat) ubezpieczeniowych, przewidzianych w § 8 niniejszego statutu, Zarząd ma prawo powiększyć jednorazowo składkę miesięczną do potrzebnej wysokości. Po sporządzeniu bilansu kwartalnego, w razie pozostałości z tego funduszu, Zarząd nadmiar tego funduszu przelewa na fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

§ 8. Sumy z powyższych funduszów stanowią własność Kasy Samopomocy i w żadnym wypadku, nawet w razie likwidacji Kasy, nie mogą być zwracane poszczególnym członkom.

Z funduszu A wypłaca się stawki (wypłaty) ubezpieczeniowe w wypadkach niżej określonych:

Wysokość stawek (wypłat) ubezpieczeniowych ustala się:
a) W wypadkach śmierci członka Kasy rodzina jego otrzymuje stawkę (sumę) w wysokości 6-cio (sześcio) miesięcznych stałych poborów.
W razie śmierci członka Kasy, nieposiadającego rodziny, osoba lub urząd zajmujące się pogrzebem mają prawo otrzymać z Kasy zwrot udowodnionych kosztów pogrzebu, nieprzekraczających 3-ch miesięcznych poborów.
b) W razie kalectwa członka Kasy, powodującego trwałą niezdolność do pracy, połączoną z utratą stanowiska służbowego w policji, członek Kasy otrzymuje stawkę (sumę) w wysokości 6-cio (sześcio) miesięcznych poborów.
c) W razie śmierci żony — w wysokości 1 (jedno) miesięcznych poborów.
d) W razie śmierci innych członków najbliższej rodziny, pozostających na utrzymaniu członka — w wysokości 50% miesięcznych poborów członka Kasy.

§ 9. Z funduszu B (pożyczkowo-zapomogowego) udzielane są pożyczki zwrotne i zapomogi bezwrotne:

I. Pożyczki zwrotne mogą być udzielane w razie rzeczywistej potrzeby na podstawie umotywowanych podań do Zarządu Kasy, nieprzekraczające wysokości 2 (dwu) miesięcznych poborów służbowych członka. Pożyczki te są udzielane za poręczeniem dwóch odpowiedzialnych członków Kasy i podlegają oprocentowaniu w wysokości 4% w stosunku rocznym, potrącanym zgóry przy wypłacie pożyczki, oraz zwrotowi w ciągu jednego roku w równych ratach miesięcznych, potrącanych przy wypłacie poborów.

Fundusz, przeznaczony na pożyczki, nie może przekraczać $^1/_2$ (połowy) sumy wpływu na fundusz B (pożyczkowo-zapomogowy).

II. Zapomobi bezzwrotne mogą być udzielane do wysokości jednomiesięcznych poborów:

1) Na pokrycie wydatków, spowodowanych przez chorobę petenta, przez chorobę lub śmierć tych członków rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany, na spłatę długów, powstałych bez winy proszącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości (np. ubrania, bielizny, mebli i t. p.) skutkiem kradzieży, rabunku, pożaru, powodzi, na pokrycie wydatków, związanych z wstąpieniem w związki małżeńskie członka Kasy lub

jego dzieci ślubnych, uprawnionych lub pasierbów, w wypadkach powiększenia się rodziny oraz konieczności ponoszenia wydatków, związanych z prowadzeniem podwójnego gospodarstwa domowego z powodu niemożności otrzymania mieszkania, z powodu delegacji lub przeniesienia służbowego.

2) W wypadkach, gdy byli funkcjonarjusze policji, członkowie Kasy, wdowy i sieroty, pozostałe po nich, lub emeryci znajdują się bez pracy i dostatecznych środków utrzymania, mogą otrzymać zapomogę jednorazową lub perjodycznie w okresie rocznym do wysokości jednomiesięcznych poborów.

3) Zapomogi bezzwrotne udzielane być mogą również na pokrycie wydatków, związanych z umieszczeniem sierot, pozostałych po członkach Kasy bez odpowiedniej opieki i środków materjalnych, we własnych zakładach wychowawczych i ochronkach Kasy Samopomocy lub w zakładach publicznych.

§ 10. Podania o stawki (wypłaty) ubezpieczeniowe, pożyczki i zapomogi winny być kierowane wraz z właściwymi dowodami i potwierdzeniem podanych okoliczności i motywów przez bezpośrednią władzę przełożoną do Zarządu Kasy.

V. Lokata kapitałów Kasy.

§ 11. Kapitały Kasy, za wyjątkiem sum potrzebnych na bieżące wydatki administracyjne, których wysokość corocznie określa Walne Zgromadzenie Delegatów i które pokrywa się z funduszu A (ubezpieczeniowego), lokuje się w odpowiedzialnych, państwowych lub gwarantowanych przez Rząd instytucjach finansowych, na rachunku bieżącym lub też w państwowych papierach procentowych, według uznania Zarządu, lub też nieruchomościach i ruchomościach, przeznaczonych na cele przewidziane w § 9 p. II ust. 3 niniejszego statutu.

§ 12. Gotówkę i papiery procentowe, stanowiące własność Kasy, podnosi się z Banku na zasadzie pisemnego żądania, zaopatrzonego w podpisy Prezesa i jednego z członków Zarządu, oraz pieczęć Kasy.

VI. Władze Kasy.

§ 13. Władzami Kasy są:

A. Walne Zgromadzenie Delegatów.
B. Rada Nadzorcza.
C. Zarząd.

A. Walne Zgromadzenie Delegatów.

§ 14. Walne Zgromadzenie Delegatów składa się z Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub jego zastępcy z urzędu i z delegatów, wybranych z pośród członków Kasy na przeciąg roku w ilości jednego delegata i jego zastępcy od Komendy Okręgowej P. P., każdej Komendy powiatowej Okręgu ..... P. P., Komendy miasta i Komisarjatu P. P. Jeżeli wyżej wymieniona jednostka policyjna posiada więcej niż 200 członków Kasy, wybiera jeszcze jednego delegata i jego zastępcę na każdych następnych 200 członków.

Niżsi funkcjonarjusze p. p. i niżsi funkcjonarjusze państwowi Komendy Głównej P. P. wybierają jednego delegata i jego zastępcę.

§ 15. Wybory delegatów za pomocą głosowania przeprowadzają odnośni kierownicy wyżej wymienionych jednostek policyjnych co rok, najpóźniej w miesiącu marcu.

Głosowanie jest pisemne, bezpośrednie i jawne.

§ 16. Walne Zgromadzenie Delegatów może być:

a) zwyczajne,
b) nadzwyczajne.

Walne Zgromadzenie Delegatów zwyczajne zwołuje się raz do roku najpóźniej w miesiącu kwietniu.

Walne Zgromadzenie Delegatów nadzwyczajne zwołuje się w wypadkach nagłych na mocy postanowienia Rady Nadzorczej, Zarządu Kasy i na żądanie conajmniej $^1/_5$ liczby delegatów i to nie później niż w miesiąc po powzięciu uchwały przez Zarząd, względnie po zgłoszeniu żądania przez Radę Nadzorczą lub wyżej wymienioną część delegatów.

§ 17. O dniu, miesiącu i czasie, oraz porządku dziennym Walnego Zgromadzenia Delegatów, Zarząd po uprzedniem uzyskaniu zgody władzy przełożonej — Komendanta Okręgu, zawiadamia delegatów Kasy oraz właściwą władzę przełożoną (Komendanta Okręgu) okólnikiem przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem Zgromadzenia.

§ 18. Walne Zgromadzenie Delegatów zwyczajne i nadzwyczajne jest prawomocne, jeżeli w niem bierze udział $^1/_2$ ogólnej liczby delegatów. W razie nieprzybycia na zebranie powyższej liczby delegatów, zebranie to musi być zwołane ponownie w terminie nie później, jak 4 tygodnie. Zebranie to będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych. Na zebraniu tem w drugim terminie podlegają dyskusji i decyzji tylko te sprawy, które miały być omówione na niedoszłem do skutku zebraniu, o czem należy nadmienić w zawiadomieniu o pierwszym terminie.

§ 19. Walne Zgromadzenie zagaja Przewodniczący Rady Nadzorczej lub jego zastępca, który kieruje obradami i podpisuje protokuł posiedzenia wraz z zaproszonymi przez się 2-ma asesorami i sekretarzem.

§ 20. Do zakresu działania Walnego Zgromadzenia Delegatów należą:

a) wybór członków i ich zastępców do Rady Nadzorczej i do Zarządu,
b) wybór członków honorowych Kasy na wniosek Zarządu,
c) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu i bilansu za rok ubiegły, oraz preliminarza dochodów i wydatków na rok następny,
d) uchwalanie zmian i uzupełnień statutu,
e) rozpatrywanie wniosków Rady Nadzorczej, Zarządu i członków Kasy, oraz zażaleń na działalność Zarządu i pociąganie do odpowiedzialności członków Zarządu,
f) uchwały co do przyjęcia darowizn i zapisów warunkowych,
g) uchwały, dotyczące kupna-sprzedaży, dzierżawy i obciążenia hipotecznego nieruchomości, przeznaczonych na cele, przewidziane w statucie (§ 9 punkt II/3),
h) wyznaczanie wynagrodzenia na wniosek Rady Nadzorczej członkom Zarządu, sprawującym czynności specjalne, jako to: księgowego, rachmistrza, inkasenta i t. p., oraz przyznawanie zwrotu kosztów podróży, odbytych z polecenia Zarządu w sprawach Kasy, jak również delegatom, przybyłym na Walne Zgromadzenie,
i) uchwalanie rozwiązania Kasy i wybór członków Komisji Likwidacyjnej.

§ 21. Postanowienia Walnych Zgromadzeń Delegatów tak zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem spraw, dotyczących decyzji o zmianie i dopełnieniu statutu, o rozwiązaniu i likwidacji Kasy, o pociągnięciu do odpowiedzialności członków Zarządu Kasy, oraz wyboru członków honorowych Kasy; co do prawomocności postanowień w tych sprawach wymagane jest $^3/_4$ głosów wszystkich wybranych delegatów.

W razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego.

B. Rada Nadzorcza.

§ 22. W skład Rady Nadzorczej wchodzą:

a) Komendant Okręgu lub jego zastępca z urzędu, jako Przewodniczący Rady, oraz jeden członek lub jego zastępca, mianowany przez Komendanta Okręgu z pośród wyższych funkcjonarjuszów p. p. lub urzędników Okręgu,
b) 3 (trzech) członków Rady i 2 (dwóch) zastępców, wybranych z pośród ogółu członków Kasy przez Walne Zgromadzenie Delegatów na przeciąg jednego roku.

§ 23. Zakres działania Rady Nadzorczej stanowią:

a) czynności nadzorcze, polegające na kontrolowaniu czynności Zarządu,
b) przyjmowanie i rozważanie skarg i zażaleń na czynności Zarządu,
c) zwoływanie w razie potrzeby nadzwyczajnych posiedzeń Walnego Zgromadzenia Delegatów,
d) przedstawianie na Walnych Zgromadzeniach Delegatów kandydatów do Zarządu Kasy,
e) sprawdzanie przynajmniej dwa razy do roku ksiąg kasowych, dokumentów i bilansu. O wynikach rewizji Rada sporządza protokuł, który wraz z opinją i uwagami swoimi przedstawia Walnemu Zgromadzeniu Delegatów za pośrednictwem Zarządu.

§ 24. Przewodniczący Rady zwołuje posiedzenia Rady Nadzorczej w razie potrzeby nie rzadziej jednak, niż dwa razy do roku. Posiedzenie to jest prawomocne przy obecności przynajmniej 3 (trzech) członków Rady, licząc w tem Przewodniczącego lub jego zastępcę. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów głos Przewodniczącego Rady rozstrzyga.

C. Zarząd Kasy.

§ 25. Zarząd Kasy składa się z 5-ciu członków i 3-ch zastępców. Zarząd ze swego grona wybiera Prezesa, jego zastępcę, skarbnika i sekretarza. 4 (czterech) członków Zarządu i 2 (dwóch) zastępców wybiera Walne Zgromadzenie Delegatów na jeden rok zwykłą większością głosów z pośród członków Kasy, zaś jednego członka Zarządu i jednego zastępcę tegoż wyznacza Przewodniczący Rady Nadzorczej z pośród wyższych funkcjonarjuszów lub urzędników policji ..... Okręgu P. P. .....

Członkowie Zarządu mogą być wybierani ponownie.

UWAGA: Członkowie Zarządu Kasy pełnią swe obowiązki bezpłatnie. Walne Zgromadzenie jednak ma prawo wyznaczać wynagrodzenie na wniosek Rady Nadzorczej członkom Zarządu, sprawującym czynności specjalne, oraz przyznawać zwrot kosztów podróży, odbytych z polecenia Zarządu w sprawach Kasy, a także delegatom, przybyłym na Walne Zgromadzenie.

§ 26. Członek Rady Nadzorczej i Zarządu nie może być jednocześnie delegatem na Walne Zgromadzenie.

§ 27. Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes Zarządu w razie potrzeby, nie rzadziej jednak, jak raz na miesiąc. Posiedzenie to jest prawomocne przy obecności przynajmniej 3-ch członków Zarządu, w tej liczbie członka z nominacji lub jego zastępcy. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów głos Prezesa rozstrzyga.

§ 28. Do obowiązków Zarządu należy:

a) nadzór nad prawidłowym i terminowym wpływem do Kasy opłat członkowskich (wpisowego i składek), oraz terminowem zwracaniem pożyczek,
b) wypłacanie sum z funduszów A i B, zgodnie z §§ 8 i 9 statutu,
c) lokata kapitałów Kasy, zgodnie z § 11 statutu,
d) przyjmowanie i zwalnianie członków oraz przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu kandydatów na członków honorowych Kasy,
e) wypracowanie rocznych sprawozdań i bilansów, przyczem bilans roczny winien być podany do publicznej wiadomości sposobem według uznania Zarządu,
f) prowadzenie księgi protokułów posiedzeń,
g) opracowanie instrukcji i regulaminów dla Zarządu i przedstawianie ich do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu,
h) zwoływanie Walnych Zgromadzeń i układanie porządku dziennego,
i) prowadzenie korespondencji i rachunkowości, zgodnie z obowiązującemi przepisami,
j) przedstawianie wniosków na Walne Zgromadzenie Delegatów,
k) zawieranie kontraktów i umów, oprócz tranzakcji, dotyczących nieruchomości, które wymagają zgody Walnego Zgromadzenia,
l) wykonywanie postanowień Walnych Zgromadzeń,
ł) wszczynanie i prowadzenie spraw w imieniu Kasy przed wszystkiemi władzami sądowemi i administracyjnemi Rzeczypospolitej Polskiej, oraz mianowanie w tym celu za zgodą Rady Nadzorczej pełnomocników względnie zastępców prawnych,
m) angażowanie i określanie wynagrodzenia personelu pomocniczego na okres roczny,
n) podwyższenie wysokości składek, stosownie do potrzeb Kasy, zgodnie z § 7 statutu.

§ 29. Wszelkiego rodzaju zobowiązania pieniężne oraz akta prawne podpisuje Prezes Zarządu lub jego zastępca i dwóch członków Zarządu. Wszelką korespondencję Kasy podpisuje Prezes lub upoważniony przezeń jeden z członków Zarządu i sekretarz Zarządu.

§ 30. Rachunkowość Kasy prowadzi się zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawnemi oraz przyjętemi zwyczajami.

VII. Likwidacja Kasy.

§ 31. Rozwiązanie Kasy może nastąpić na skutek powziętej uchwały nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów większością $^3/_4$ (trzech czwartych) głosów wszystkich wybranych delegatów Kasy.

§ 32. W razie zapadłej uchwały o rozwiązaniu Kasy, Walne Zgromadzenie Delegatów, które powzięło tę uchwałę, wybiera z pośród swego grona przynajmniej 5-ciu członków do Komisji Likwidacyjnej, która oznacza sposób i termin likwidacji. Na wypadek likwidacji fundusze Kasy przelewa się na rzecz istniejących instytucji samopomocy policyjnej lub też z braku tych na inne, pokrewne instytucje.

VIII. Przepisy ogólne.

§ 33. Uchwały w sprawie zmiany statutu i likwidacji Kasy winny uzyskać za pośrednictwem Komendy Głównej P. P. zatwierdzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

§ 34. Kasa posiada pieczęć z napisem: „Kasa Samopomocy niższych funkcjonarjuszów policji państwowej Okręgu ..... w .....

DECYZJA.

Powyższy statut Kasy Samopomocy na zasadzie art. 22 ustawy z dnia 16.VIII 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 726) zatwierdzam jako wzorowy dla wszystkich Okręgów (Województw) Policji Państwowej Rzeczypospolitej Polskiej. Minister Pracy i Opieki Społecznej: w z. (—) Jankowski, Podsekretarz Stanu.

R. 332.

IV. Sprawozdania z działalności Kas Samopomocy.

Polecam zamknięcia kasowe Kas Samopomocy oraz imienne wykazy udzielonych zapomóg i pożyczek podawać w rozkazach Komendantów Wojewódzkich.

Sprawozdania te winny być umieszczane w części II b. schematu rozkazów Komendanta Wojewódzkiego, podanego w rozkazie K. Gł. Nr. 316. Nie dotyczy to instytucji samopomocy, opartych na ustawie o spółdzielniach.

Przepisy biurowe i kancelaryjne.

TRYB I FORMY URZĘDOWANIA W BIURACH P. P.

R. 149.

I. Niesprawne funkcjonowanie urzędów państwowych.

Opieszałe, a zarazem drobiazgowe załatwianie spraw przez państwowe urzędy zwróciło uwagę Pana Prezydenta Ministrów, rezultatem czego został wydany okólnik, z którego wyciąg poniżej podaję.

Policja jako organ bezpieczeństwa, od sprawności którego bardzo wiele zależy, winna przodować pod względem szybkiego i sprężystego funkcjonowania swych urzędów. Zechcą zatem PP. Komendanci Okr. wydać energiczne zarządzenia podwładnym organom, aby sprawy wpływające były załatwiane w przepisanym terminie i o ile możności bez nadawania biegu sprawie z biurka na biurko.

„Powolne funkcjonowanie urzędów państwowych, nieuzasadnione odwlekanie załatwiania spraw nawet drobnych, powodowane uchyleniem się urzędników od decyzji, powoływanie do współdziałania w każdej niemal sprawie kilku urzędów, nieuzasadnione odsyłanie interesantów od urzędu do urzędu — jest zjawiskiem będącem przyczyną słusznych skarg i utyskiwań ze strony społeczeństwa.

Jakkolwiek na usprawiedliwienie tych faktów przytacza się zbyt wielką ilość oraz różnorodność istniejących dotychczas urzędów, brak określonej kompetencji — to jednak niewątpliwie ogromna większość spraw może być załatwiana bez naruszenia czyjejkolwiek właściwości przez jednego urzędnika w jednym wydziale, albo w jednym urzędzie. W bardzo wielu wypadkach jedynie uchylanie się od decyzji powołanych do załatwienia sprawy urzędników nadaje sprawie bieg z biurka na biurko oraz przerzuca ostateczną ocenę sprawy na inną osobę, względnie urząd, powodując niepotrzebną stratę czasu, a niejednokrotnie stratę materjalną interesanta i Skarbu Państwa".

R. 350.

X. Tryb i formy urzędowania w biurach p. p.

Zgodnie z zarządzeniami Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 4.I b. r. Nr. I. OL. 6530/26 i z dn. 10.I b. r. Nr. Min. 18/27 w sprawie usprawnienia i uproszczenia urzędowania oraz form korespondencji urzędowej ustalam niżej podane zasady, które w tym zakresie obowiązują biura urzędów policji państwowej.

A. Merytoryczna strona urzędowania.

1. Każdy urzędnik i funkcjonarjusz biurowy winien pamiętać o tem, że istotą jego pracy jest załatwianie spraw, a nie dotyczących ich aktów. Akt, jako konieczna forma załatwienia, nie jest samą rzeczą.

2. Sposób załatwiania sprawy musi iść po linji unikania nadmiaru korespondencji.

3. W opracowaniu każdej sprawy należy dążyć do najprostszego, szybkiego i najbardziej celowego ostatecznego jej załatwienia.

4. W załatwieniu należy obejmować całokształt, nie pomijając istotnych szczegółów, któreby w następstwie zrodziły nowe wątpliwości i potrzebę wyjaśnień lub uzupełnień.

5. W sprawach wymagających do ostatecznego załatwienia zebrania materjałów informacyjnych, wyjaśnień lub uzgodnienia z innymi urzędami — konieczną korespondencję czy porozumienia należy przeprowadzać jednorazowo i możliwie jednocześnie.

6. Załatwienia na piśmie odpowiedzi zarówno w stosunkach z innymi urzędami, jak i w odniesieniu do urzędów przełożonych lub podwładnych, a w szczególności do osób czy instytucji prywatnych — winny być pod względem treści jasne, zwięzłe i dla każdego zrozumiałe.

7. W wypadkach przekazywania podań osób prywatnych do właściwych urzędów według kompetencji należy dla uniknięcia dalszej korespondencji zawiadamiać o tem petentów.

B. Formalna i techniczna strona urzędowania.

1. Treść pism urzędowych winna unikać nadmiaru powoływań na §§, daty, liczby przepisów bez wyjaśnienia ich treści i rzeczowego wyjaśnienia. Ta zasada ma szczególne znaczenie w korespondencji z osobami prywatnemi, które nie są w stanie doraźnie zapoznać się z brzemieniem powoływanych przepisów i zrozumieć otrzymanej odpowiedzi.

2. W odpowiedziach należy powoływać się na datę, [illegible] adresata oraz nagłówek, określający treść sprawy.

3. Adresy winny zawierać pełne urzędowe tytuły adresatów.

4. Każde pismo (akt) urzędowy obok oryginalnego podpisu osoby uprawnionej, winno zawierać obok w nawiasach maszynowo lub czytelnie ręcznie napisane nazwisko i stopień służbowy podpisanego.

5. Jeżeli równobrzmiące załatwienie wysyłane jest do kilku urzędów, winien być na końcu podawany rozdzielnik, wyszczególniający wszystkie te urzędy.

6. Odstępowanie spraw innym urzędom czy władzom według kompetencji winno być załatwiane odręcznie z zaznaczeniem podstawy (przepisu), uzasadniającej to.

7. Przy załatwianiu spraw, wymagających wyjaśnienia, informacji czy porozumienia z inemi urzędami lub innemi jednostkami własnej hierarchji urzędowej wyższemi lub niższemi, należy w miarę możności jaknajszerzej wykorzystywać drogę telefoniczną, szczególnie jeżeli nie pociąga to za sobą kosztów dla Skarbu Państwa.

8. Przy poleceniach załatwienia sprawy podwładnym jednostkom w zakresie ich kompetencji należy żądać sprawozdań tylko w tych razach, kiedy zachodzi istotna tego potrzeba, a w szczególności, gdy chodzi o wiadomość co do sposobu załatwienia. Praktykowany zwyczaj sprawozdań we wszystkich sprawach przekazywanych podległym urzędom winien być zaniechany.

9. Interesanci prywatni winni być załatwiani jaknajszybciej; poszanowanie czasu obywateli musi być ściśle przestrzegane przez każdego urzędnika.

C. Informacyjne urządzenia biurowe.

1. Na budynkach, mieszczących urzędy policyjne, winny przy wejściu być umieszczone szyldy według wzoru ustalonego rozkazem K-ta Gł. Nr. 313 p. X.

2. Przy wejściu do lokalów biur policyjnych, zajmujących więcej niż jedno ogólne pomieszczenie (salę) lub mieszczących się w kilku odseparowanych ubikacjach, na kilku piętrach i t. p., winna być umieszczona tablica informacyjna, wskazująca położenie części składowych danego urzędu, Nr. pokojów i sprawy w nich załatwiane.

3. Na drzwiach pokojów lub przy biurkach funkcjonarjuszów posiadających samoistny zakres działania (nie sił pomocniczych) winny być umieszczone napisy, określające charakter funkcji danego funkcjonarjusza.

W urzędach, załatwiających poruczone sprawy administracyjne (np. komisarjaty), a więc mających stałą styczność z publicznością, napisy, o których mowa w ustępie 1-ym, winny szczegółowo wymieniać sprawy załatwiane przez danego urzędnika. To samo dotyczy urzędników (funkcjonarjuszów) załatwiających interesantów prywatnych w sprawach administracji wewnętrznej p. p. (np. przyjmowanie podań od kandydatów do p. p., oferty dostawców, zakupy materjałów mundurowych i t. p.).

Powyższe zasady polecam ogłosić w rozkazach Komendantów Wojewódzkich i ściśle przestrzegać ich praktycznego stosowania.

PRZEPISY BIUROWE DLA OKRĘGOWYCH I POWIATOWYCH KOMEND POLICJI, WYDANE W STYCZNIU 1923 ROKU.

R. 212.

X. Przypominam, iż z dniem 15 maja 1923 r. upłynął termin wprowadzenia w życie przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i powiatowych oraz Urzędów i Ekspozytur śledczych. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie rozporządzenia, rozkazy i okólniki G. K., sprzeczne z powyższemi przepisami.

A.R 95.560

Kancelarja.

1. Komendy okręgowe i powiatowe czynności kancelaryjne załatwiają w myśl przepisów, wydanych dla komisarjatów policji.

Wykazy osobowe.

2. Komendy okręgowe oraz komendy miast zorganizowanych na wzór powiatowych komend prowadzą ewidencję osobową na podstawie zatwierdzonego etatu i stanu faktycznego według wzoru Nr. 50.

3. Wykazy osobowe należy prowadzić na podstawie rozkazów Komendy Okręgowej, przechowywanych w oddzielnym zeszycie. W tym celu w rozkazach Komend Okręgowych należy ogłaszać wszelkie zmiany, dotyczące stanu wyszczególnionego w powyższym wykazie. Do wykazu należy zapisać stan faktyczny, biorąc pod uwagę powiększenie lub zmniejszenie stanu ogłoszonego w rozkazach w ilościach sumarycznych.

4. W uwagach należy zapisać delegacje poszczególnych funkcjonarjuszów i oddziałów do innych okręgów, wyszczególniając stopnie służbowe, ilość i czas delegacji. Powrót delegowanych należy zapisać w ten sam sposób. Analogicznie postępują okręgi, do których policjanci zostali delegowani.

Wykaz osobowy.

Wzór № 50.

Nr. porządkowy	Stan	Nr. rozk. i data	Wyżsi iunkc. służby zwykłej						Wyżsi funkc. z dod. śledcz.					Urzędnicy							Niżsi funkc. sł. zwykłej				Niżsi funkc. z dod. śledcz.				Niższa służba									Konie	Psy	UWAGI
			Inspektorzy	Podinspektorzy	Nadkomisarze	Komisarze	Podkomisarze	Aspiranci	Podinspektorzy	Nadkomisarze	Komisarze	Podkomisarze	Aspiranci	VII klasy	VIII klasy	IX klasy	X klasy	XI klasy	XII klasy	Djetar. i kontr.	st. prodownicy	przodownicy	st. posterunkowi	posterunkowi	st. przodownicy	przodownicy	st. posterunkowi	posterunkowi	9 st. sł.	8 st. sł.	7 st. sł.	6 st. sł.	5 st. sł.	4 st. sł.	3 st. sł.	2 st. sł.	1 st. sł.			
	etatowy		1	1	4	14	14	9	—	1	1	2	1	1	1	8	20	25	6	—	121	256	326	1313	6	4	12	50	5	4	9	8	6	4	3	2	2	120	10	
1	faktyczny	Nr. 260 1/X 1922	1	1	3	10	12	10	—	1	1	2	1	—	1	6	20	25	6	—	120	250	324	1300	4	8	12	48	5	4	9	8	6	4	3	2	2	118	8	2/X delegowano do Okręgu X 2 st. przod. i 20 post. na 14 dni.
2	„	Nr. 261 2/X 1922	1	1	3	9	12	10	—	1	1	2	1	—	1	6	20	25	6	—	120	249	325	1310	4	9	11	48	5	3	9	8	6	4	3	2	2	109	9	

Księga ewidencyjna.

5. Komendy Okręgowe prowadzą księgę ewidencyjną według wzoru Nr. 51 dla wszystkich pracowników, mianowanych przez Komendanta Okręgowego.

Numer porządkowy księgi ewidencyjnej jest numerem legitymacji i tymczasowych zaświadczeń oraz numerem ewidencyjnym na umundurowaniu.

6. W księdze ewidencyjnej należy prowadzić oddzielną numerację dla:

a) wyższych funkcjonarjuszów policji (Komenda Główna),
b) niższych funkcjonarjuszów policji,
c) dla urzędników,
d) dla funkcjonarjuszów niższych.

Na legitymacjach stałych i tymczasowych należy przy numerze zapisać odpowiednią literę.

7. Książkę należy prowadzić w następujący sposób: każdy mianowany lub przeniesiony z innego okręgu winien być wpisany w pierwszym wierszu pozycji w porządku kolejnym. Od 1 dnia każdego nowego roku nowoprzyjętych lub przeniesionych należy wpisywać do następnego wiersza, o ile dany numer pozycji jest wolny z powodu wykreślenia nazwiska. Powód wykreślenia należy zapisać w uwagach, wyszczególniając odpowiednie daty.

Wzór № 51.

Księga ewidencyjna.

№ porządkowy	NAZWISKO i IMIĘ	Data przyjęcia	Stopień służbowy	Data wydania i zwrotu legitymacji	U W A G I
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
0					

Kartoteka funkcjonarjuszów i urzędników policji.

8. Komendy Okręgowe celem posiadania danych, dotyczących składu osobowego w poszczególnych urzędach okręgu, prowadzą kartotekę wszystkich pracowników w okręgu według przydziału do: 1) Komendy Okręgowej, 2) szkoły, 3) urzędu śledczego, 4) rezerw, 5) komend powiatowych, 6) do komisarjatów i 7) do posterunków.

9. Karty należy układać według stopni służbowych i alfabetu. Daty wyszczególnione w kartach należy wnieść na podstawie złożonych dokumentów i uzupełnić na mocy raportów służbowych. (Wzór Nr. 52).

Kartoteka funkcjonarjuszów i urzędników policji.

Strona prawa — Wzór Nr. 52.

Nazwisko i imię .....

Miejsce i data urodzenia ..... | Nr. leg. .....

Wyznanie ..... | Przynależność gminna .....

Miejsce zamieszkania rodziców ..... | Wykształcenie .....

Zawód .....

Służba wojskowa	Odznaki wojskowe

Stan majątkowy osobisty i żony .....

Data	PRZYDZIAŁ	STOPIEŃ SŁUŻBOWY

Strona lewa

Stan cywilny		
Data i miejsce zawarcia małżeństwa	Imiona dzieci i rok urodzenia	
	1.	5. .....
	2.	6. .....
Imię i nazwisko rodowe żony	3.	7. .....
	4.	8. .....
Zawodowe wykształcenie		

Data	Stan służbowy (awanse, odznaczenia kary)
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

R. 276.

XI. Kartoteka funkcjonarjuszów i urzędników policji.

Polecam PP. Komendantom Okręgowym, aby w karcie „Kartoteka funkc. i urzędników policji" wzór Nr. 52 przepisów biurowych dla Kom. Okr. i Pow. w 4-ej rubryce od góry „Miejsce zamieszkania rodziców" wstawić rubrykę „imiona rodziców".

Skorowidz funkcjonarjuszów i urzędników policji.

10. Komendy Okręgowe prowadzą skorowidz wszystkich pracowników systemem kartotekowym lub książkowym z wyszczególnieniem przydziału w myśl § 8 nieniejszych przepisów.

Skorowidz imienny zwolnionych.

11. Celem ewidencji osób zwolnionych z policji Komendy Okręgowe prowadzą jeden skorowidz zwolnionych na podstawie rozkazów Komendanta Głównego i Komendantów Okręgowych.

R. 313.

XI. Skorowidz imienny zwolnionych.

Skorowidz zwolnionych funkcjonarjuszów z policji, prowadzony w urzędach policyjnych na zasadzie punktu 11 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych, polecam prowadzić w książce oddzielnie dla każdej litery w porządku alfabetycznym. W razie, gdy wielka ilość nazwisk wymaga szczegółowszego rozdziału celem łatwiejszego odnalezienia nazwiska, należy spółgłoski najliczniej spotykane (K. P. S. N. M.) podzielić na podgrupy w ten sposób, aby pierwsza samogłoska w następującej po początkowej literze nazwiska miała oddzielną podgrupę, a mianowicie: litera „K" będzie miała podgrupy: Ka, Ke, Ki, Ko, Ku, Ky, litera „P" będzie miała podgrupy: Pa, Pe, Pi, Po, Pu, Py i t. d. W tym wypadku nazwisko „Skrzetuski" należy wpisać w podgrupie „Se", nazwisko Przymuski w podgrupie Py.

Skorowidz ten polecam wprowadzić z dniem wejścia w życie niniejszego rozkazu, przyczem poprzednie skorowidze, o ile nie były prowadzone w myśl powyższych zasad, należy przepisywać stopniowo literami do tegoż skorowidza i uzupełniać go w miarę wpływu.

Wykazy stanu osobistego i służbowego.

12. W kancelarjach Komendantów Wojewódzkich należy prowadzić odpisy akt osobistych dla wyższych funkcjonarjuszów i urzędników. Prócz tego należy prowadzić oryginały wykazów stanu służby według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. i akta osobiste niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych bezpośrednio do Komendanta Wojewódzkiego P. P. (b. Komendy Okręgowej).

(Powyższy tekst punktu 12 opracowany na podstawie rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 317 strona 4).

R. 80.

I. Przepisy o prowadzeniu ewidencji funkc. policji.

§ 1. Komenda Główna P. P. prowadzi akta osobiste oraz wykazy stanu służbowego wszystkich wyższych funkcjonarjuszów policji, urzędników oraz wszystkich pracowników, wchodzących w skład Komendy Głównej Policji Państwowej.

§ 4. Objęcie stanowisk przez nowomianowanych, awanse, zwolnienia, przeniesienia, zawieszenia, należy zgłaszać w drodze służbowej oddzielnym raportem, t. j. Komendzie Okręgowej względnie Komendzie Głównej.

§ 5. Komendy powiatowe prowadzą akta osobiste oraz wykazy stanu służbowego wszystkich niższych funkcjonarjuszów policji za wyłączeniem funkcjonarjuszów w komisarjatach, oraz tych, których akta prowadzone są w Komendzie Głównej lub Okręgowej.

§ 6. Komisarjaty prowadzą akta osobiste i wykazy stanu służbowego dla wszystkich pracowników za wyłączeniem tych, których akta prowadzone są w Komendzie Głównej lub Okręgowej.

§ 8. Komenda Główna Policji prowadzi kartotekę wszystkich wyższych funkcjonarjuszów policji, wszystkich pracowników Komendy Głównej policji, oraz urzędników według przydziału: 1) Do Wydziału I, 2) Wydziału II, 3) Wydziału III, 4) Wydziału IV, 5) Komend Okręgowych, 6) Komend powiatowych i komisarjatów.

§ 15. Komenda Główna Policji prowadzi książkę ewidencyjną wszystkich wyższych funkcjonarjuszów policji, wszystkich pracowników Komendy Głównej oraz urzędników. Numer porządkowy pozycji jest numerem legitymacji.

§ 17. Książki są prowadzone oddzielnie dla: a) wyższych funkcjonarjuszów policji, b) dla niższych funkcjonarjuszów policji, c) dla urzędników, d) dla pracowników niższych. Każda książka prowadzona jest od pierwszego numeru z oznaczeniem na legitymacjach właściwych liter: dla wyższych funkcjonarjuszów policji a), dla niższych b) dla urzędników c) i d) dla pracowników niższych.

§ 18. Książki należy prowadzić w sposób następujący: każdy mianowany pracownik jest wpisany do pierwszego wiersza odnośnej pozycji w porządku kolejnym. Od pierwszego dnia nowego roku nowoprzyjęci zostają wpisani do następnego drugiego wiersza odnośnej pozycji, o ile dany numer legitymacji jest wolny, z powodu przeniesienia, zwolnienia, względnie awansu funkcjonarjusza i t. p. Powód wykreślenia z książki należy oznaczyć w uwagach.

R. 217.

II. Akta osobiste wyższych funkc. p. p.

W ostatnich tygodniach zwrócili się PP. Komendanci Okręgowi do Komendy Głównej z prośbą o przysłanie im akt osobistych wyższych funkcjonarjuszów, przydzielonych do ich Okręgów dla poczynienia z tych akt odpisów, jakie w myśl przepisów biurowych dla Okr. i Powiat. Komend mają zbierać Komendy Okręgowe przy wykazach stanu osobistego i służbowego wyższych funkcjonarjuszów. Ponieważ żądania te nie są uzasadnione rzeczywistą potrzebą, ani też nie są możliwe do przeprowadzenia z powodu warunków natury technicznej, a wynikają one raczej z niezupełnego może zrozumienia właściwej intencji, zawartej w powyższym przepisie, przeto w uzupełnieniu p. 12 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych P. P. wyjaśniam, że: Komenda Główna zbiera odpisy akt osobistych podpisanych przez P. Ministra Spraw Wewnętrznych i P. Komendanta Głównego, jak np. odpisy nominacji, awansów, przeniesień, zwolnień, urlopów udzielanych przez Komendanta Głównego P. P., czyli wogóle odpisów aktów załatwianych w kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Komendy Głównej. O treści tych aktów zawiadamiane zostają Komendy Okręgowe przez Komendę Główną w drodze odezw lub poleceń, stanowiących dla tychże Komend Okręgowych materjał dla akt osobistych.

Komendy Okręgowe zbierają zaś odpisy akt osobistych, podpisanych przez PP. Komendantów Okręgowych w sprawach należących do ich kompetencji, o treści tych akt Komenda Główna zawiadomioną zostaje przez Komendy Okręgowe w formie doniesień, sprawozdań lub wykazów. Wszelkie natomiast inne daty, dotyczące stanu osobistego, potwierdzone tego rodzaju aktami osobistemi, jak metryki chrztu, ślubu, świadectwa i t. p. uzupełniać mogą Komendanci Okręgowi przy sposobności służbowego przesyłania tych akt do Komendy Głównej.

R. 251.

III. Uzupełnianie aktów osobistych. Powołując się na § 20 Tymczasowej Instrukcji dla p. p., zwracam uwagę PP. Komendantów Okręgowych na niezgłaszanie przez niektórych wyższych funkcjonarjuszów i urzędników zmian, zaszłych w stanie rodzinnym, wskutek czego akta osobiste w dalszym ciągu są nieuporządkowane i braki te ujemnie wpływają na bieg spraw. Polecam niedokładności te usunąć w jaknajkrótszym czasie. Zaznaczam przytem, że o zmianie wyznania należy również meldować.

R. 317. 1365 p III

I. Instrucja o prowadzeniu akt osobistych (personalnych) funkc. p. p. i wykazów stanu służby. Celem ujednostajnienia sposobu prowadzenia akt osobistych wszystkich funkcjonarjuszów p. p. i urzędników i w uzupełnieniu: p. 12 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P., wydanych w styczniu 1923 r. oraz rozkazów Komendy Głównej P. P. z dn. 1.X 1920 r. Nr. 80 i z dn. 25.VI 1923 r. Nr. 217 p. II, zarządzam, co następuje:

I. Akta osobiste, jako stanowiące bardzo ważny materjał rzeczowy odnośnie kwalifikacji osobistych i działalności służbowej funkcjonarjuszów p. p., winny być kompletowane starannie i systematycznie z zachowaniem niniejszych przepisów i powinny zawierać wyłącznie całkowity materjał, dotyczący stanu osobistego i przebiegu służby danego funkcjonarjusza.

Do akt osobistych nie należy załączać korespondencji oraz aktów spraw, kwalifikujących się do akt ogólnych. W szczególności do akt osobistych, przy uwzględnieniu ustępu 3 artykułu 16 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17.II 1922 r., należy podszywać w następującej kolejności, jako dowody zasadnicze:

1. Podanie.
2. Własnoręcznie napisany życiorys, który winien zawierać dane, wymienione w załączniku do niniejsszego rozkazu.
3. Wywiady i opinje oraz wyciągi z rejestrów karnych i referencje, zbierane przy przyjęciu do p. p.
4. Metryka urodzenia, względnie dokument zastępujący metrykę.
5. Świadectwo obywatelstwa.
6. Metryka ślubu, względnie dokument zastępujący metrykę.
7. Jeżeli separowany (a), rozwiedziony (a), wyrok Sądu.
8. Metryki urodzenia dzieci (ślubnych, uprawnionych i pasierbów), względnie dokumenty zastępujące metryki.
9. Świadectwa szkolne.
10. Dyspensa od przepisanego poziomu wykształcenia (art. 11, względnie art. 115 ustawy o państwowej służbie cywilnej).
11. Świadectwa z egzaminów praktycznych, złożonych przed wstąpieniem do p. p. (art. 116 ustęp 3 ustawy o państw. służbie cyw.).
12. Książka stanu służby oficerskiej, względnie książeczka wojskowa dla szeregowych rezerwy.
13. Świadectwa (dokumenty) z poprzedniej służby państwowej (cywilnej i wojskowej) oraz służby samorządowej lub pracy zawodowej, względnie inne świadectwa, złożone do akt osobistych, z poprzedniej pracy i zajęć, niewymienionych wyżej w niniejszym punkcie.
14. Dekrety, względnie dyplomy o nadaniu przed wstąpieniem do p. p. orderów i odznaczeń polskich, oraz tych cudzoziemskich, których noszenie dozwolone jest w Państwie Polskiem.
15. Protokuł komisji kwalifikacyjno-lekarskiej, a dla urzędników świadectwo lekarza urzędowego o stanie zdrowia i protokuł komisji kwalifikacyjnej, powołanej do wydawania opinji o kandydatach na urzędników (art. 20 ustawy o państw. służbie cyw.).
16. Zawiadomienie o przyjęciu na służbę.
17. Przyrzeczenie służbowe.
18. Kwestjonarjusz o stosunku do służby wojskowej (okólnik Komendy Głównej P. P. z dn. 18.IX 1922 r. Nr. 1 b. 40 Tj.).
19. Deklaracja o zwrocie umundurowania w razie zwolnienia lub wydalenia (dla niższych funkcjonarjuszów p p.). Okólnik Komendy Głównej P. P. Nr. 1001.

W miarę zachodzących zmian lub napływających dowodów, akta osobiste należy uzupełniać, to jest w dalszym ciągu należy podszywać w kolejności dat, również przy uwzględnieniu ustępu 3 artykułu 16 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 17.II 1922 r., dokumenty oraz pisma w sprawach przebiegu służby oraz zmiany stosunków osobistych danego funkcjonarjusza p. p., zaszłych od czasu przyjęcia go do służby, a więc: metryki ślubu, urodzenia i zejścia członków rodziny, dokumenty separacyjne, rozwodowe, zmiany religji, zmiany nazwiska; świadectwa z odbytych już w czasie służby w p. p. studjów, egzaminów i z ukończenia szkół oraz kursów policyjnych; pisma i dokumenty, dotyczące zmiany stosunku do służby wojskowej; pisma lub dekrety władz, zawiadamiające

o przedłużeniu lub skróceniu okresu służby próbnej (przygotowawczej), o definitywnem mianowaniu, o zaliczeniu do służby stałej — państwowej służby kontraktowej, o przywróceniu praw nabytych poprzednią służbą (art. 64 ustawy o państw. służbie cywilnej), o awansie, o przeniesieniu, o przydziałach służbowych, o zwolnieniu od egzaminów praktycznych i o ustaleniu w służbie państwowej cywilnej; orzeczenia komisji weryfikacyjnej p. p.; delegacje służbowe i zastępstwa nie związane z normalnym zakresem działania danego funkcjonarjusza; urlopy nadzwyczajne; zawieszenia w czynnościach służbowych; kary, odznaczenia, pochwały i nagrody; świadectwa lekarskie o chorobie. Wreszcie te wszystkie dokumenty, w niniejszych przepisach nie wymienione, które przedstawi dany funkcjonarjusz dodatkowo do akt osobistych już w czasie służby w p. p. i które władza uzna za mające znaczenie i potrzebne do akt osobistych.

Wszelkie podszywane do akt osobistych odpisy dokumentów, dekretów i pism, winny być poświadczone za zgodność z oryginałem i podpisane przez kierownika urzędu policyjnego, w którym prowadzone są akta osobiste i opatrzone pieczęcią urzędową.

UWAGI: 1) Przysięgę służbową należy podszywać bezpośrednio za dekretem nominacji definitywnej.

2) Na pierwszem miejscu za obwolutą aktu osobistego przed podaniem funkcjonarjusza p. p. należy wszyć arkusz czystego papieru dla odnotowywania na nim przez organa inspekcyjne przeprowadzonej kontroli akt osobistych.

II. Niniejsza instrukcja nie dotyczy pracowników kontraktowych, dla których należy prowadzić oddzielnie dla każdego aktu, do których podszywać zawarte umowy, wywiady, opinje i referencje i inne dokumenty osobiste oraz świadectwa pracownika kontraktowego, przedstawione przez niego przy zawarciu umowy, względnie mające znaczenie dla wymiaru uposażenia.

III. Załączona dla PP. Komendantów Wojewódzkich P. P. obwoluta aktu osobistego służy jako wzór i jednocześnie przedstawia format (wymiar) i kolor obwolut, jakie należy wprowadzić przy zakładaniu nowych akt osobistych, względnie przy zamianie zniszczonych i niezdatnych do dalszego użytku obwolut akt osobistych.

Na obwolutach akt osobistych należy umieścić następujące napisy (jak na załączonym wzorze):

a) na pierwszej stronie zewnętrznej:

u góry: M. S. W., Policja Państwowa; pośrodku: Akta osobiste (imię i nazwisko, bez oznaczenia szarży lub stopnia służbowego); niżej: Nr.; u samego dołu: Założone d. ..... 19 .. r. Zakończone d. ..... 19 .. r.

b) na stronie pierwszej wewnętrznej:

na uboczu u samej góry z lewej strony naklejona fotografja;

pod fotografją wykaz zawartości akt, zestawiony w porządku podszytych dokumentów i aktów. Wykaz ma zawierać rubryki: N. N. porządkowe, N. N. dziennika, treść, uwagi. Przedłużenie wykazu zawartości akt znajdować się winno na stronie drugiej wewnętrznej i dopiero po zapełnieniu tej strony należy wszyć arkusz papieru na dalsze prowadzenie wykazu.

IV. Akta osobiste winny znajdować się pod zamknięciem i dozorem kierownika urzędu policyjnego lub jego zastępcy, prowadzenie zaś samych akt może być powierzone odnośnemu urzędnikowi, jednak pod kontrolą przełożonych.

V. Akta osobiste funkcjonarjuszów i urzędników p. p. przeniesionych na emeryturę nie mogą być zakończone i przekazane do archiwum do tego czasu, dopóki emerytowany lub jego rodzina pobierają zaopatrzenie emerytalne. Akta takie należy zgrupować i przechowywać oddzielnie od akt osobistych, będących na służbie funkcjonarjuszów p. p., w sposób podany wyżej w punkcie IV.

VI. Akta osobiste zmarłych lub zwolnionych, po dołączeniu na samym końcu odpisu metryki zejścia, albo odpisu dekretu zwolnienia, lub wydalenia ze służby oraz wykazu stanu służby, perjodycznych list kwalifikacyjnych lub opisań kwalifikacyjnych, należy uzgodnić z wykazem zawartości akt, a następnie przeciągnąć sznurkiem, który przypieczętować pieczęcią lakową do specjalnie wszytego na samym końcu zawartości aktu osobistego pół arkusza czystego papieru. Przy pieczęci umieścić adnotację: Akta niniejsze zakończone w d. ..... 19 .. r. zawierają (słownie) tyle a tyle dowodów i aktów, oraz korespondencji, poczem następuje podpis kierownika urzędu. W ten sposób zakończone akta należy przechowywać w archiwum. O ile już po zakończeniu akt osobistych zwolnionych lub zmarłych zaszłaby potrzeba podszycia jakiegoś aktu lub korespondencji, dotyczącej zwolnionego lub zmarłego, należy wszywać takowe w dalszym ciągu za adnotacją o zakończeniu akt.

VII. Do akt osobistych należy podszywać jedynie odpisy decyzji, oraz odpisy wniosków komisji dyscyplinarnej, zatwierdzonych przez odnośną władzę dyscyplinarną, same zaś akta dochodzeń dyscyplinarnych należy wydzielić z akt osobistych lub ogólnych i zaprowadzić niezwłocznie dla wszystkich funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, którzy byli już karani dyscyplinarnie, względnie przeciwko którym toczyły się dochodzenia dyscyplinarne — oddzielne akta dyscyplinarne, używając tych samych obwolut, jak do akt osobistych. Na pierwszej zewnętrznej stronie obwoluty zakreślić po słowie: „Akta" słowo

„osobiste", a dodać „dyscyplinarne". Akta dyscylinarne winny posiadać ten sam numer, jaki posiadają akta osobiste danego funkcjonarjusza. Nie należy obecnie zakładać akt dyscyplinarnych dla tych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, przeciwko którym dotychczas dochodzenia dyscyplinarne nie były prowadzone, lub którzy nie byli dyscyplinarnie karani. Dla takich funkcjonarjuszów akta dyscyplinarne zakładać w miarę zachodzącej potrzeby.

Do akt dyscyplinarnych danego funkcjonarjusza należy podszyć, w kolejności dat, dotychczas przeciwko niemu prowadzone i zakończone dochodzenia dyscyplinarne, a następnie akta uzupełniać nowemi dochodzeniami dyscyplinarnemi, o ile takowe będą prowadzone.

Należy rozróżniać dwa rodzaje dochodzeń dyscyplinarnych, a mianowicie:

a) dochodzenia dyscyplinarne, w wyniku których sprawa została umorzona lub kara dyscyplinarna została wymierzona przez właściwą władzę dyscyplinarną, po uprzedniem rozpatrzeniu wspomnianych dochodzeń i postawieniu wniosku przez komisje dyscyplinarne, czynne przy Komendantach Wojewódzkich P. P. i przy Ministrze Spraw Wewnętrznych;

b) dochodzenia dyscyplinarne, w wyniku których przez odnośną władzę dyscyplinarną została wymierzona kara porządkowa, lub sprawa została umorzona, bez rozpatrzenia dochodzenia dyscyplinarnego przez komisje dyscyplinarne, czynne przy Komendantach Wojewódzkich P. P. i przy Ministrze Spraw Wewnętrznych.

Akta dochodzeń dyscyplinarnych pierwszego rodzaju winny być przechowywane w kancelarjach Komendantów Wojewódzkich P. P., o ile dotyczą niższych funkcjonarjuszów p. p. danego Województwa i w Komendzie Głównej P. P., o ile dotyczą wyższych funkcjonarjuszów i urzędników.

Akta dochodzeń dyscyplinarnych drugiego rodzaju winny być przechowywane w tych urzędach policyjnych, w których w myśl przepisów biurowych prowadzone są akta osobiste danego funkcjonarjusza.

Na podstawie powyższego akta dyscyplinarne winny być prowadzone i przechowywane:

1) w Komendzie Głównej P. P.,

2) w kancelarjach Komendantów Wojewódzkich P. P.,

3) w urzędach policyjnych, podwładnych Komendantom Wojewódzkim P. P., obowiązanych w myśl przepisów biurowych do prowadzenia akt osobistych.

Do akt dyscyplinarnych, prowadzonych w Komendzie Głównej P. P., należy podszywać:

a) dochodzenia dyscyplinarne wszystkich wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, które wpłynęły do Komendy Głównej i zostały załatwione w kompetencji władzy dyscyplinarnej Komendanta Głównego P. P.,

b) dochodzenia dyscyplinarne wszystkich wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, co do których nastąpiła decyzja Ministra Spraw Wewnętrznych, po uprzedniem rozpatrzeniu tych dochodzeń przez komisję dyscyplinarną, czynną przy Ministrze Spraw Wewnętrznych,

c) dochodzenia dyscyplinarne wszystkich wyższych funkcjonarjuszów i urzędników, w wyniku których Komendanci Wojewódzcy P. P. i Inspekcyjni Komendy Głównej P. P., w granicach przysługujących im uprawnień dyscyplinarnych, wymierzyli porządkowe kary dyscyplinarne,

d) wszystkie dochodzenia dyscyplinarne wyższych funkcjonarjuszów i urzędników p. p., które zostały umorzone przez Komendantów Wojewódzkich P. P. z braku dowodów winy, lub cech przestępstwa, albo wykroczenia służbowego,

e) dochodzenia dyscyplinarne niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych do Komendy Głównej P. P.

Do akt dyscyplinarnych, prowadzonych w kancelarjach Komendantów Wojewódzkich P. P., należy podszywać:

a) dochodzenia dyscyplinarne wszystkich niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych bezpośrednio do Komendanta Wojewódzkiego (b. Komendy Okręgowej);

b) dochodzenia dyscyplinarne wszystkich niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej Województwa, które zostały zdecydowane przez Komendanta Wojewódzkiego P. P., po uprzedniem rozpatrzeniu i postawieniu wniosku przez komisję dyscyplinarną, czynną przy tymże Komendancie Wojewódzkim.

Wszystkie inne dochodzenia dyscyplinarne niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej Województwa, nie rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną, w wyniku których Komendant Wojewódzki lub Inspekcyjni Okręgowi, względnie wyższe władze dyscyplinarne, jak Minister Spraw Wewnętrznych, Komendant Główny P. P. i Inspekcyjni Komendy Głównej wymierzyli kary porządkowe, należy przechowywać w aktach dyscyplinarnych, prowadzonych w odnośnych urzędach policyjnych, wymienionych wyżej w punkcie 3); również tamże należy przechowywać dochodzenia dyscyplinarne niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, które zostały umorzone przez odnośne władze dyscyplinarne bez rozpatrywania na komisjach dyscyplinarnych.

Do akt dyscyplinarnych, prowadzonych w Urzędach policyjnych, wymienionych wyżej w punkcie 3), t. j. w Komendach miast wydzielonych, Komendach Powiatowych i Komisarjatach, należy podszywać:

a) dochodzenia dyscyplinarne niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych do wspomnianych jednostek policyjnych, nie rozpatrywane przez komisje dyscyplinarne, w wyniku których odnośna władza dyscyplinarna, jak to Komendant miasta, Komendant Powiatowy lub Kierownik Komisarjatu, w granicach przysługujących im uprawnień dyscyplinarnych, wymierzyli kary porządkowe lub umorzyli sprawę z braku dowodów winy, lub cech przestępstwa, albo wykroczenia służbowego;

b) wszystkie inne dochodzenia dyscyplinarne, nie rozpatrywane przez komisje dyscyplinarne, a nadesłane do akt dyscyplinarnych danegoo funkcjonarjusza po ich umorzeniu, bądź też po wymierzeniu kary porządkowej przez wyższe władze dyscyplinarne.

Akta dyscyplinarne funkcjonarjuszów p. p. w razie przeniesienia, śmierci lub zwolnienia należy zakończyć i przechowywać na miejscu, w sposób podany w punkcie VI niniejszej instrukcji.

VIII. Wykazy stanu służby, ustalone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 11 1925 r. poz. 81) według wzoru, załączonego do okólnika Komendy Głównej P. P. z dnia 25 listopada 1925 r. za Nr. 1275/41876, prowadzą urzędy policyjne, obowiązane w myśl przepisów biurowych do prowadzenia akt osobistych.

Wykazy stanu służby winien przechować u siebie pod zamknięciem kierownik urzędu policyjnego, stosując się do postanowień §§ 5 i 6 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r.

W razie zachodzącej potrzeby kierownik urzędu policyjnego może wykaz stanu dać odnośnemu urzędnikowi celem wpisania pod swoją kontrolą zaszłych zmian i uzupełnień, lecz po uskutecznieniu tego obowiązany wykaz stanu służby zabrać z powrotem dla dalszego przechowania u siebie pod zamknięciem. Przy wykazie stanu służby znajdować się winny perjodyczne listy kwalifikacyjne, a dla urzędników opisania kwalifikacyjne.

Z chwilą zaprowadzenia nowych wykazów stanu służby według wspomnianego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. należy:

1) Zaprzestać prowadzenia we wszystkich urzędach policyjnych wykazów stanu osobistego i służbowego według wzoru Nr. 7 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p. (rozkaz Komendy Głównej Nr. 175).

2) W kancelarjach PP. Komendantów Wojewódzkich zaprzestać prowadzenia dla wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników duplikatów wykazów stanu osobistego i służbowegoo (punkt 12 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P.), prowadząc w dalszym ciągu odpisy akt osobistych dla wyższych funkcjonarjuszów i urzędników oraz oryginały wykazów stanu służby według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. i akta osobiste niższych funkcjonarjuszów p. p. i służby niższej, przydzielonych bezpośrednio do Komendanta Wojewódzkiego P. P. (b. Komendy Okręgowej).

3) Punkty 13 i 14 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P. przestają obowiązywać.

4) Punkt 25 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P. przestaje obowiązywać.

5) Punkt 32 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków (rozkaz Komendy Głównej Nr. 175) przestaje obowiązywać.

Przewidziane w punkcie 23 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P. kartoteki prowadzą Komendy Powiatowe, mające podporządkowane sobie Komisarjaty P. P., prowadzące akta osobiste. (Komisarjaty, prowadzące akta osobiste, kartotek nie prowadzą). Ponieważ PP. Komendanci Wojewódzcy prowadzą u siebie tylko akta osobiste niższych funkcjonarjuszów i służby niższej, przydzielonych do Komendanta Wojewódzkiego (b. Komendy Okręgowej) i nie posiadają danych personalnych i osobistych innych niższych funkcjonarjuszów, przydzielonych do Komend Powiatowych i Komisarjatów, przeto prowadzenie kartoteki, przewidzianej w p. 8 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P., utrzymuje się w mocy.

W razie przeniesienia funkcjonarjusza p. p., kartotekę należy przesłać nowej władzy służbowej.

IX. Dotychczas zaprowadzone akta osobiste wszystkich funkcjonarjuszów p. p., służby niższej i urzędników winny być w myśl podanych powyżej zasad sprawdzone, uzupełnione i doprowadzone do należytego porządku w terminie do dnia 1 września r. b. Nie dotyczy to duplikatów akt osobistych wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, prowadzonych w kancelarjach Komendantów Wojewódzkich, które winny być kompletowane w sposób przewidziany w punkcie II rozkazu Komendy Głównej Nr. 217.

O wykonaniu powyższego zaraportują PP. Komendanci Wojewódzcy Komendzie Głównej P. P. do dnia 10 września r. b.

PP. Inspekcyjni Komendy Głównej P. P. przy wizytacjach dopilnują, aby niniejsza instrukcja była ściśle stosowana i przestrzegana.

Schemat życiorysu.

Życiorys powinien zawierać następujące dane:

1. Datę i miejsce urodzenia.
2. Imię ojca, oraz imię i nazwisko rodowe matki i jeżeli żyją, to wiek, miejsce ich zamieszkania, zajęcie, względnie środki utrzymania i stan majątkowy.
3. Wyznanie.
4. Narodowość i obywatelstwo.
5. Zawód, zajęcie.
6. Stan: (kawaler, panna, żonaty, zamężna, wdowiec, wdowa, separowany (a), rozwiedziony (a).
7. Jeżeli żonaty (zamężna), imię i nazwisko rodowe żony (imię męża).
8. Data zaślubin i czy żyje we wspólności małżeńskiej (o ile nie, który sąd i kiedy orzekł separację, względnie rozwód i czy z obowiązkiem utrzymania żony).
9. Czy żona (mąż) pracuje i gdzie (stanowisko, zajęcie i czy pobiera i jakie uposażenie lub zaopatrzenie). Jeżeli pobiera uposażenie lub zaopatrzenie ze Skarbu Państwa, to w danym razie z jakiego tytułu.
10. Dzieci (ślubne, uprawnione, pasierby), imiona, przy pasierbach nazwisko, data urodzenia i czy pozostają na utrzymaniu danej osoby, względnie z czego się utrzymują i gdzie mieszkają.
11. Stan materjalny, jeżeli żonaty (zamężna), to obojga małżonków, oraz posiadane realności i ich przybliżona wartość.
12. Imiona i nazwiska rodzonych i przyrodnich braci i sióstr, wiek, miejsce ich zamieszkania, zawód lub zajęcie.
13. Wykształcenie: a) niższe lub średnie (rodzaj szkoły, ilość ukończonych klas, złożenie egzaminu dojrzałości i data złożenia);
    b) wyższe (rodzaj studjów, egzamina i data ich złożenia, tytuł naukowy, zakład naukowy, który go nadał i data oraz Nr. dyplomu).
14. Znajomość języków (w mowie i piśmie, lub tylko w mowie).
15. Dodatkowe wykształcenie: specjalne kursy, egzamina na specjalne prawa lub stopnie, egzamina praktyczne i t. p.
16. Wiadomości specjalne.
17. Służba wojskowa w wojsku polskiem, formacjach ochotniczych lub w armjach państw zaborczych, względnie w armjach obcych, charakter służby (normalna służba obowiązkowa, dobrowolna, wskutek mobilizacji lub wojny), czas trwania służby wojskowej, stopień wojskowy, powód przeniesienia do rezerwy, względnie zwolnienia lub wydalenia z wojska.
18. Dokładne dane, dotyczące zajęcia, względnie służby lub pracy zawodowej do czasu przyjęcia do p. p., rodzaj zajęcia, służby lub pracy zawodowej, czas jej trwania i przyczyny ustąpienia lub zwolnienia.
19. Służba państwowa polska, jej rodzaj i przebieg, czas trwania tej służby i przyczyny opuszczenia zajmowanych stanowisk.
20. Praca na polu społecznem i naukowem; nazwa instytucji lub organizacji, rodzaj i czas trwania tej pracy.
21. Posiadane ordery i odznaczenia polskie i obce wojskowe i cywilne.
22. Nagrody i pochwały służbowe do czasu wstąpienia do p. p.
23. Dotychczasowa karalność sądowa i dyscyplinarna.
24. Pozostawanie pod sądem lub śledztwem.
25. Osoby i instytucje, na referencje których powołuje się kandydat i ich adres.

UWAGI: 1) Życiorys nie może mieć żadnych absolutnie przerw, a powinien obejmować po kolei przebieg całego życia.

2) Pożądane jest, aby nowi kandydaci do p. p., otrzymawszy niniejszy schemat, pisali na nim życiorys w urzędzie policyjnym, do którego składają podanie.

3) Życiorys winien być zakończony przez nowych kandydatów do p. p. w następujący sposób: Wiarogodność powyższych danych stwierdzam swoim podpisem, będąc uprzedzonym, że umieszczenie w życiorysie fałszywych danych spowoduje natychmiastowe zwolnienie mnie ze służby w p. p., o ile do takowej zostanę przyjęty. (Podpis i data).

Ż Y C I O R Y S

(imię i nazwisko i dokładny adres)

.....

(Treść) .....

.....

.....

R. 360.

VI. W sprawie duplikatów akt osobistych wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników.

Uzupełniając rozdział VIII punkt 2) rozkazu Kom. Gł. Nr. 317 z dn. 22.III 1926 r., polecam przesyłać do Komendy Głównej P. P. celem przechowania w archiwum prowadzone w kancelarjach Komendantów Wojewódzkich duplikaty akt osobistych wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników (oprócz kontraktowych), przeniesionych do innego działu zarządu państwowego.

13.)
14. (Anulowane rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 317 strona 4.

15. Urzędy policyjne, prowadzące wykazy, mogą na skutek podania osób zainteresowanych wydawać odpisy stanu służbowego. W urzędowych wnioskach osobowych należy wyszczególnić z wykazów te daty, które mogą mieć znaczenie przy powzięciu decyzji przez władze przełożone.

Księga spraw dyscyplinarnych.

16. Celem ewidencji spraw dyscyplinarnych, wniesionych na komisję dyscyplinarną do Komendy Okręgowej, należy prowadzić księgę spraw dyscyplinarnych wg. wzoru Nr. 53.

Księga spraw dyscyplinarnych.

ciąg dalszy druku poniżej — Wzór Nr. 53.

Nr. porząd.	Data pisma	Nr. dzien.	Skąd sprawa wpłynęła	NAZWISKO i IMIĘ OSKARŻONEGO	Nr. legit.	Stanowisko służbowe i miejscowość	Przedmiot oskarżonego

Dalszy ciąg

Kto oskarża	ZAŁATWIENIE SPRAWY												
	Uniewinnienie	NAGANA: Zwykła	NAGANA: Formalna	Areszt	Przeniesiony do niższej kategorji płacy	Degradacja	Wydalenie	Data wykonania kary	Dokąd sprawę skierowano	Decyzja	UWAGI	Podpis komendanta

Książka kar dyscyplinarnych i odznaczeń. Kontrola — urlopów i chorych.

17. Celem ewidencji kar i pochwał, urlopów i chorych, Komendy Okręgowe prowadzą książkę kar i odznaczeń według wzoru Nr. 11, kontrolę urlopów według wzoru Nr. 9 i kontrolę chorych według wzoru Nr. 10 przepisów dla Komisarjatów oddzielnie: a) wyższych funkcjonarjuszów policji, b) dla urzędników całego okręgu i c) dla niższych funkcjonarjuszów, przydzielonych do Komendy Okręgu.

R. 311.

VI. Uzupełnienie przepisów biurowych w sprawie prowadzenia kontroli urlopów.

Uzupełniając punkt 35 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p. (rozkaz Komendy Głównej Nr. 175) oraz punkt 17 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P., polecam odnotowywać w kontroli urlopów (wzór Nr. 9) w rubryce „uwagi" rodzaj urlopu, oznaczając literą „Z" — urlop zdrowotny, literą „W" — urlop wypoczynkowy i literami „Nz" — urlop nadzwyczajny.

Od wszystkich funkcjonarjuszów p. p. żądać, aby w raportach o udzielenie urlopu wymieniali miejsce swego pobytu na urlopie lub powoływali się na osoby, które w razie potrzeby mogą wskazać adres przebywającego na urlopie.

Zarazem polecam prowadzenie ścisłej kontroli, czy dany funkcjonarjusz p. p. powrócił z urlopu na termin, czy też spóźnił się i z jakiego powodu.

O wszystkich wypadkach nieprzybycia z urlopu we właściwym terminie wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników donosić Wydziałowi III Komendy Głównej P. P., zaznaczając, czy opóźnienie zostało usprawiedliwione, czy też przeciwko winnym wdrożono dochodzenie dyscyplinarne.

Statystyczne wykazy osobowe.

18. Celem sprawdzenia stanu osobowego Komendy Powiatowe dnia 5 każdego miesiąca przedstawiają Komendzie Okręgowej statystyczne wykazy osobowe według wzoru Nr. 54, znajdującego się na str. 515 i 516. W uwagach należy zapisać delegowanych do innych urzędów policji lub poza policją.

R. 310.

VIII. Wykazy statystyczne.

W uzupełnieniu p. 18 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych oraz odwołując okólnik Kom. Gł. P. P. Nr. 668, rozkaz Nr. 84 p. II odnośnie wykazów statystycznych i całkowicie rozkaz Nr. 182 p. V, zarządzam, co następuje:

Z dniem 1.I 1926 r. wprowadza się miesięczne wykazy statystyczne według załączonego wzoru Nr. 54 z nowym podziałem, obejmującym statystykę policji ogólnej, policji kryminalnej, policji politycznej i służby niższej.

Wykazy te prowadzą PP. Komendanci Wojewódzcy ściśle według załączonego wzoru. Rubryki podporządkowanych jednostek należy wypełniać faktycznym stanem osobowym w ostatnim dniu miesiąca danej jednostki, przyczem do rzeczywistego stanu faktycznego należy zaliczyć wszystkich funkcjonarjuszów tak wyższych, jak i niższych, będących na miejscu w danej jednostce policyjnej, jak również funkcjonarjuszów policji tak wyższych, jak i niższych, delegowanych do innych powiatów w obrębie danego Województwa, funkcjonarjuszów delegowanych do szkoły przodowników, wyższych funkcjonarjuszów delegowanych do Szkoły Głównej w Warszawie i funkcjonarjuszów delegowanych do innych województw. Funkcjonarjuszów policji delegowanych do innych województw należy wykazywać w „uwagach" (to samo czynią Kom. Wojewódzcy P. P., którym przydzielono delegowanych), zaznaczając liczbę, szarżę i województwo, do którego zostali delegowani lub przydelegowani.

PP. Komendanci Wojewódzcy w Białymstoku, Nowogródku i Wilnie będą wykazywali na tym samym wykazie i policję graniczną, lecz oddzielnie od policji ogólnej.

Wykazy statystyczne w myśl p. 18 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych winny być przedstawione K. G. P. P. 15 każdego następnego miesiąca.

Komendy powiatowe i miejskie prowadzą wykazy statystyczne według starych wzorów za wyjątkiem rubryk „auta", „tabor", „konie" i „karabiny maszynowe", których w tych wykazach nie należy wypełniać.

19. Komendy Okręgowe na podstawie powyższych wykazów po sprawdzeniu z kartoteką zestawiają według przydziału do: 1) Komendy Okręgowej, 2) powiatowej, 3) komisarjatu, 4) posterunków sumarycznie jeden wykaz, który przesyłają do Komendy Głównej każdego 15 miesiąca.

20. Komendy Okręgowe i Powiatowe duplikaty tych wykazów przesyłają do odnośnych władz administracyjnych, pozostawiając odpis w aktach.

Osobowe wykazy imienne.

21. Komendy Okręgowe przedstawiają Komendzie Głównej każdego 15 miesiąca wykazy imienne według przydziału do Komendy Okręgowej i Powiatowej w porządku alfabetycznym oddzielnie dla a) wyższych funkcjonarjuszów policji i b) urzędników z wyszczególnieniem stopnia służbowego, nazwiska i imienia, przydziału i funkcji według wzoru Nr. 55, znajdującego się na str. 517.

W uwagach należy zapisać podstawę, na zasadzie której nastąpiła zmiana przydziału lub funkcji w okresie sprawozdawczym za okres miesięczny.

R. 282.

VII. Wykazy imienne urzędników i wyższych funkcjonarjuszów p. p.

Zauważyłem, że osobowe wykazy imienne wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej i urzędników nie są nadsyłane przez Komendy Okręgowe w terminie, przewidzianym w przepisach biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend Policji Państwowej w § 21. Przypominam przeto, że termin prekluzyjny dla nadsyłania wykazów, o których mowa, upływa z dniem 15 każdego miesiąca i uprzedzam, że w przyszłości w wypadkach niedotrzymania terminu będę winnych pociągał do odpowiedzialności.

OMENDANT WOJEWÓDZKI
POLICJI PAŃSTWOWEJ
W ŁODZI.

Wykaz statystyczny funkcjo

URZĄD	Jednostki policyjne						POLICJA OGÓLNA																					POLI		
							Wyżsi funkcjonarjusze							Urzędnicy							Niżsi funkcjonarjusze									Wyż funkcjo		
	Komenda miejska	Komenda powiat.	Komisarjat	Ekspozytura krym.	Eksp. pol. politycz.	Posterunki	Inspektor	Podinspektor	Nadkomisarz	Komisarz	Podkomisarz	Aspirant	Razem	Urzędnicy VIII	IX	X	XI	XII	Razem	St. przodownicy	Przodownicy	St. posterunkowi	Posterunkowi	Razem	Podinspektor	Nadkomisarz	Komisarz			
Komenda Okręgu.																														
Zarząd	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Referat adm.-person.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3	—	1	1	—	—	2	—	2	1	—	8	—	—	—			
„ Gospodarczy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	4	1	—	1	1	—	3	1	2	—	—	3	—	—	—			
Warsztaty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	12	—	—	—			
Inspekcja	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	—	—	—			
Szkoła przodowników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	4	—	—	—			
„ posterunkow..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	7	5	50	64	—	—	—			
Okręg. Urz. Pol. Polit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Razem . .	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	2	5	13	1	1	2	1	—	5	6	15	9	59	89	—	—	—			
Odległe urzędy . .	1	13	21	3	4	165	—	—	3	15	20	7	45	1	2	4	3	1	10	174	275	345	1730	2524	—	1	1			
Razem . .	1	13	21	3	4	165	1	1	6	16	22	12	58	1	3	6	4	1	15	180	290	354	1789	2613	—	1	1			
Etat na 1926 r.																														
Kom. pol. pow. Kaliskiego	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	4	—	—	—			
Komisarjat Kalisz. .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	7	12	60	84	—	—	—			
Eksp pol. kryminalnej w Kaliszu . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Eksp. pol. polit. w Kaliszu	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Posterunki	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	11	52	79	—	—	—			
Razem . .	—	1	1	1	1	17	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	13	19	23	112	167	—	—	—			
Kom. pol. m. Łodzi.	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	4	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Komisarjat I . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	6	10	51	71	—	—	—			
„ II . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	5	8	27	42	—	—	—			
„ III . . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	6	10	46	66	—	—	—			
i t. d.																														
Eksp. pol. kryminalnej	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	5	5	—	—	—	—	—	—	1	1			
Eksp. pol. politycznej	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Rezerwa piesza . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	14	20	83	126	—	—	—			
„ konna. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	11	16	66	100	—	—	—			
Razem . .	1	—	14	1	1	—	—	1	1	8	10	3	23	—	2	4	3	1	10	67	121	178	758	1124	—	1	1			
Kom. pol. pow. X i t. d.																														

Wzór Nr. 5

narjuszów za m-c..... 192.... r.

CJA KRYMINALNA								POLICJA POLITYCZNA																																NIŻSZA SŁUŻBA																	
si narjusz.			Niżsi funkcjon.					Wyżsi funkcjon.							Urzędnicy						Niżsi funkcjon.					Woźni				Inni niżsi funkc.																		

Osobowy wykaz imienny.

Wzór Nr. 55.

Nr. porządk.	Stopień służbowy	Nazwisko i imię	Przydział	Funkcja	Uwagi

Wykaz statystyczny kar dyscyplinarnych.

22. Komendy Okręgowe na podstawie wykazów statystycznych Komend Powiatowych i komisarjatów oraz księgi kar dyscyplinarnych prowadzonej we własnym zakresie zestawiają wykazy kar i przedstawiają Komendzie Głównej każdego 20 kwietnia, lipca, października i stycznia według wzoru Nr. 56, oddzielnie dla wyższych funkcjonarjuszów, urzędników, przodowników i posterunkowych. Odpisy tych wykazów należy przechować w aktach.

Wykaz statystyczny

kar dyscyplinarnych, wymierzonych (tu wymienić odnośną grupę stanowiska służbowego)

za czas od ..... do .....

Wzór Nr. 56.

Rodzaj wykroczenia	Nagana zwykła	Nagana formalna	Areszt	Degradacja	Wydalenie	Ogółem	W Sądzie	UWAGA
Łapownictwo								
Pobicie								
Ucieczka aresztowanych								
Samowolne opuszczenie służby								
Nadużycie władzy								
Bezczynność władzy								
Inne przestępstwa karne								
Niesubordynacja								
Pijaństwo								
Niewłaściwe zachowanie się na służbie								
Niewłaściwe zachowanie się poza służbą								
Niedbalstwo służbowe								
Inne wykroczenia służbowe								
Ogółem								

Ewidencja osobowa w komendach powiatowych.

23. Komendy Powiatowe prowadzą kartotekę wszystkich pracowników policji według przydziału: 1) do Komendy Powiatowej, 2) komisarjatu, 3) posterunku, 4) ekspozytury śledczej, 5) rezerwy, według wzoru Nr. 52. W miarę potrzeby Komendy Powiatowe prowadzą skorowidz wszystkich pracowników systemem kartotekowym lub książkowym z wyszczególnieniem przydziału jak wyżej.

UWAGA: Przewidziane w punkcie 23 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P. kartoteki prowadzą Komendy Powiatowe, mające podporządkowane sobie Komisarjaty P. P., prowadzące akta osobiste. (Komisarjaty, prowadzące akta osobiste, kartotek nie prowadzą). Ponieważ PP. Komendanci Wojewódzcy prowadzą u siebie tylko akta osobiste niższych funkcjonarjuszów i służby niższej, przydzielonych do Komendanta Wojewódzkiego (b. Komendy Okręgowej) i nie posiadają danych personalnych i osobistych innych niższych funkcjonarjuszów, przydzielonych do Komend Powiatowych i Komisarjatów, przeto prowadzenie kartoteki przewidzianej w p. 8 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend P. P. utrzymuje się w mocy.

W razie przeniesienia funkcjonarjusza p. p. kartotekę należy przesłać nowej władzy służbowej.

(Uwaga niniejsza wprowadzona została do p. 23 na zasadzie rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 317 strona 4).

24. Komendy Powiatowe prowadzą w myśl przepisów dla Komisarjatów:
1) (anulowany rozkazem 317),
2) akta osobiste,
3) karty chorych,
4) kontrolę urlopów,
5) kontrolę chorych,
6) książkę kar i odznaczeń dla wszystkich pracowników w powiecie za wyjątkiem wyższych funkcjonarjuszów i urzędników oraz tych niższych funkcjonarjuszów policji, dla których powyższa ewidencja jest prowadzona w komisarjatach i na posterunkach.

R. 311.

IX. Przepisy biurowe p. 24 dla Kom. Okr. i Pow.

Wobec mylnego komentowania p. 24 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych wyjaśniam, że Komendy Pow. prowadzą w myśl przepisów dla Komisarjatów:

1) (anulowany rozkazem 317),
2) akta osobiste,
3) karty chorych,
4) kontrolę urlopów,
5) kontrolę chorych,
6) książkę kar i odznaczeń,

dla wszystkich pracowników w powiecie za wyjątkiem wyższych funkcjonarjuszów i urzędników oraz tych niższych funkcjonarjuszów policji, dla których powyższa ewidencja jest prowadzona w komisarjatach lub na posterunkach.

Zgodnie z powyższem polecam uzupełnić p. 24 przepisów biurowych dla Komend Okręgowych i Powiatowych.

25. Anulowany rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 317 strona 4.

26. Komendy Powiatowe każdego 5 miesiąca przesyłają do Kom. Okr. odpisy z książek kar, prowadzonych w podwładnych urzędach. Z wykazów tych Kom. Okręgowe wpisują odnośne dane do kartoteki osobowej.

O wyszkoleniu.

27. Komendy Powiatowe względnie Komendy Okręgowe zgłaszają kandydatów do szkoły i eksternistów do odnośnych szkół oddzielnie dla wyższych funkcjonarjuszów, dla przodowników i dla posterunkowych, oznaczając numer porządkowy, stopień służbowy, nazwisko i imię, przydział służbowy, miejsce stałego zamieszkania, stan rodzinny, wyznanie i wykształcenie kandydatów.

Księga szkolna.

28. Szkoły policyjne prowadzą księgę szkolną według wzoru Nr. 57. Do księgi szkolnej należy wpisać wszystkich uczniów pod datą rozpoczęcia kursu według kompanji szkolnej lub pod datą egzaminu dla eksternistów.

lewa strona. **Księga szkolna.** Wzór Nr. 57.

Nr. porządkowy	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Okrąg/ /Powiat	Data i miejsce urodzenia	Stan rodzinny	Wykształcenie	Data przybycia na kurs

prawa strona

Wykazane postępy z przedmiotów przy egzaminie końcowym								Postęp przeciętny	Nr. świadectwa	UWAGI
Kodeks karny i ustawa postępowania karnego	Prawo państw. i administr.	Instrukcja służbowa	Służba śledcza	Przepisy sanitarne i ratownictwo	Nauka o Polsce	Ćwiczenia wojskowe	Ćwiczenia wolne			

R. 319.

X. Zmiana przepisów biurowych o wyszkoleniu. Zmieniając częściowo postanowienia, zawarte w „Przepisach biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend Policji Państwowej", postanawiam, co następuje:

I. Punkt 29 wymienionych przepisów (na stronie 13) otrzymuje odtąd następujące brzmienie:

Zgłoszenie sprawozdawcze.

29. Na podstawie księgi szkolnej, każda szkoła zgłasza Komendzie Głównej w drodze służbowej oddzielnym raportem rozpoczęcie kursu, według daty rozpoczęcia kursu, ilości uczniów w kompanji, wymieniając nazwiska komendanta szkoły, wykładowców i instruktorów z policji i z poza policji, oraz wykładane przez nich przedmioty, a zakończenie kursu zgłasza się według daty zakończenia kursu, ilości policjantów, którzy ukończyli kurs lub zdali egzamin z wynikiem dodatnim i ujemnym. Zgłaszać należy również w uwagach ilość i miejsce dokonanych wycieczek oraz ilość i treść odczytów.

Dziennik szkolny.

30. W każdym urzędzie policyjnym należy według programu zatwierdzonego przez Komendanta Okręgowego w myśl zasadniczego programu Komendy Głównej prowadzić systematyczne szkolenie niższych funkcjonarjuszów policji, celem pouczenia o nowych ustawach, rozporządzeniach lub przepisach oraz celem powtórzenia materjału już znanego.

31. Dla sprawdzenia wykonania programu każda szkoła oraz każdy urząd policyjny, przeprowadzający wyszkolenie, prowadzi dziennik szkolny według wzoru Nr. 58.

32. Na posterunkach w rubryce „uwagi" należy zapisać nazwiska obecnyh, a w szkołach, komisarjatach, gdzie liczba obecnych policjantów jest określona, należy zapisać nazwiska nieobecnych.

Dziennik szkolny.

Wzór Nr. 58.

Data	Nazwisko wykładowcy	Przedmiot	Godziny		UWAGI
			od	do	

Imienne listy szkolne.

33. Szkoły policyjne po skończeniu kursu lub egzaminu dla eksternistów przedstawiają listy imienne funkcjonarjuszów policji, którzy ukończyli kurs lub zdali egzamin niezależnie od wyników. Co do wyższych funkcjonarjuszów Komendzie Głównej, a co do niższych odnośnym Komendom Okręgowym według następujących dat: numer porządkowy, stopień służbowy, nazwisko i imię, przydział, numer świadectwa szkolnego i wyniki przeciętne lub ujemne.

Wykazy statystyczne stanu wyszkolenia.

R. 319.

X. II. Punkt 34 wymienionych przepisów (na str. 14) p. t. „Wykazy statystyczne stanu wyszkolenia" otrzymuje odtąd następujące brzmienie:

34. Komendy Powiatowe przesyłają kwartalne wykazy statystyczne 10 następnego miesiąca Komendantom Wojewódzkim, a Komendanci Wojewódzcy dnia 20 do Komendy Głównej według wzoru Nr. 59.

Do tego wykazu należy zaliczać tylko tych funkcjonarjuszów policji, którzy ukończyli odpowiednie szkoły lub złożyli odpowiedni egzamin, a mianowicie: wyżsi funkcjonarjusze Główną Szkołę Policyjną, przodownicy szkołę przodowników i posterunkowi szkołę posterunkowych. Jako wyszkolonych posterunkowych należy uważać zarówno tych, którzy ukończyli dawne kursy posterunkowych, trwające 3 miesiące, jako też tych, którzy ukończyli szkołę nowego typu o kursie 6-tygodniowym.

Niezależnie od obowiązku nadsyłania Komendzie Głównej kwartalnych wykazów statystycznych, przesyłają Komendanci Wojewódzcy corocznie w terminie do 20 stycznia każdego roku roczne wykazy statystyczne działalności szkół policyjnych (wzór Nr. 59a) z podaniem ogólnej liczby przeszkolonych w ciągu roku ubiegłego niższych funkcjonarjuszów.

Wykaz statystyczny

Wzór № 59.

stanu wyszkolenia p. p. za kwartał..... 192.... w województwie.....

z końcem kwartału..... posiada:

1		2	3		4	5	6	7
Egzamin wyższego funkc.		Ogólny stan faktyczny W. F. w województwie	Egzamin na przodownika		Ogólny stan faktyczny st. przodowników i przodowników w województwie	Egzamin z ukończenia szkoły posterunkowych	Ogólny stan faktyczny st. posterunkowych i posterunkowych w województwie	Uwagi
Wyżsi funkc.	St. przodownicy		St. przodownicy i przodownicy	St. posterunkowi i posterunkowi				

UWAGA: Wykaz ma obejmować wszystkich funkcjonarjuszów policji w województwie łącznie, a więc należących zarówno do służby mundurowej, śledczej i politycznej. W rubryce 1 do grupy starszych przodowników należy wliczać tylko tych st. przodowników, którzy ukończyli kurs dla W. F. w Głównej Szkole Policyjnej; funkcjonarjuszów tych nie należy wobec tego wliczać do rubryki 3, grupa starszych przodowników, chociażby niezależnie od egzaminu na W. F., posiadali również ukończoną szkołę przodowników. Starszych posterunkowych i posterunkowych, którzy posiadają egzamin na przodownika i wliczeni zostali do rubryki 3 grupa starsi posterunkowi i posterunkowi, nie należy wliczać do rubryki 5 chociażby niezależnie od egzaminu na przodownika posiadali ukończoną szkołę posterunkowych.

W rubryce „uwagi" zaznaczyć należy, ilu funkcjonarjuszów ukończyło kursa specjalne, polityczne i śledcze. Funkcjonarjuszów, którzy ukończyli specjalne kursa konne i gospodarcze lub daktyloskopijne wykazywać nie należy.

Rubrykę tę wypełniać należy niezależnie od wypełniania rubryk 1—6, t. zn. np., że przodownika, który posiada ukończoną normalną szkołę przodowników, ponadto zaś kurs polityczny należy wykazywać zarówno w rubryce 3 grupa I i w rubryce 4, jakoteż w rubryce 7. Funkcjonarjuszów posiadających tylko wyszkolenie specjalne należy wykazywać w grupie 7 wliczając ich zarazem do rubryk 2, 4 lub 6. Np. przodownika posiadającego tylko kurs polityczny należy wykazać w rubryce 7, ale równocześnie objąć go rubryką 4 (ogólny stan przodowników w województwie).

Wykaz statystyczny Wzór № 59a.

działalności szkół policyjnych w województwie.....

za rok.....

SZKOŁA PRZODOWNIKÓW		SZKOŁA POSTERUNKOWYCH	
Miejscowość	Ilość absolwentów	Miejscowość	Ilość absolwentów

35. Szkoły policyjne prowadzą w myśl przepisów wydanych dla komisarjatów:
a) dziennik korespondencyjny, skorowidz i książkę doręczeń;
b) książkę kar dyscyplinarnych i odznaczeń;
c) kontrolę chorych;
d) kontrolę urlopów;
e) książkę dyżurnych.

R. 319.

X. Kasowa książka menażowa. Punkt 35 w mowie będących przepisów należy uzupełnić przez dodanie następującego ustępu:

f) Kasowa książka menażowa.

Kasowa książka menażowa obejmuje wydatki na żywienie, utrzymanie porządku i czystości oraz na wydatki na cele towarzyskie i ogólne. Wydatki na żywienie obejmują wszelkie wydatki dokonane na cele żywienia policjantów. Wydatki na utrzymanie porządku i czystości należy rozumieć, jako wydatki za zapłacenie służby, kupno środków do utrzymania czystości, pranie i t. p. Do wydatków na utrzymanie porządku w najszerszem tego słowa znaczeniu można zaliczyć wydatki na naprawę inwentarza przeznaczonego do użytku koszarowego oraz wydatki na drobny remont lokalu koszarowego, wliczając w to i odnowienie ścian i sufitów.

Wydatki na cele towarzyskie należy rozumieć jako wydatki przeznaczone na urządzenie odczytów, wycieczek, poświęcenia lokalu i t. p.

Kontrola dokonanych przeglądów. L. 367/p VII

36. Komendy powiatowe dnia 5 każdego miesiąca przedstawiają Komendzie Okręgowej wykaz dokonanych przeglądów według następujących danych: 1) nazwa urzędu, 2) miejscowość, 3) daty przeglądów Kom. powiat. i 4) uwagi.

W uwagach należy zapisać przyczyny usprawiedliwiające niedokonanie przepisanej ilości przeglądów.

37. W Komendach Okręgowych należy prowadzić kontrolę dokonanych przeglądów według wzoru Nr. 60.

Do kontroli należy wpisać daty dokonanych przeglądów przez: 1) Komendanta Głównego, 2) inspekcję Kom. Gł., 3) Komendanta okręgowego, 4) inspekcję Kom. Okręg. i 5) Komendantów Powiatowych.

Komendy Okręgowe dnia 20 lipca i 20 stycznia przedstawiają Komendzie Głównej na podstawie kontroli wykazy dokonanych przeglądów.

Kontrola dokonanych przeglądów. Wzór № 60.

Nazwa urzędu	Miejscowość	Kom. Gł.	Inspekcja Kom. Gł.	Kom. Okręgowego	Inspekcja Kom. Okr.	Komendant powiatowy	Uwagi

Książka przeglądów.

38. W Komendach Okręgowych i Powiatowych winna znajdować się książka przeglądów dla zapisywania protokułów inspekcyjnych.

Kwartalne raporty sytuacyjne.

39. Komendy Okręgowe o stanie sytuacyjnym w okręgu przedstawiają kwartalne raporty w myśl specjalnych przepisów do dnia 15 następnego miesiąca.

(Patrz rozkazy Nr. Nr. 84, 131 i 333 „Sprawozdania sytuacyjne").

Oddziały rezerwowe.

40. Rezerwy prowadzą biurowość na wzór komisarjatów lub posterunków policji w zależności od ilości ludzi i rodzaju służby.

Rachunkowość skarbowa.

41. Komendy Okręgowe i te Komendy Powiatowe, które dysponują kredytami, obowiązują przepisy rachunkowe kasowe ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 45 z dnia 10 grudnia 1921 r.

Wydatki osobowe.

42. Uposażenie wypłaca się na mocy list płac sporządzonych w takim terminie, ażeby komendy asygnujące mogły do dnia 29 każdego miesiąca przygotować asygnaty na podniesienie poborów na 1 każdego miesiąca.

43. Wskazanem jest, aby listy płacy były przygotowane na poszczególne posterunki, komisarjaty i t. d. w tym celu, ażeby funkcjonarjusze policji państwowej mogli odbiór pensji kwitować osobiście w swoim czasie i w miejscu przydziału. Przy sporządzaniu list płac należy wpisywać nazwiska według stopnia służbowego i alfabetu.

Przy wypłacie poborów wypłacający wpisuje jednocześnie sumę do książki poborów.

44. Dla funkcjonarjuszów urzędujących poza miejscem siedziby Kasy skarbowej oraz dla delegowanych na czas dłuższy do innych powiatów lub szkoły, tam gdzie znajdują się kasy pocztowe, należy wypłacać pobory za pośrednictwem kas pocztowych.

45. Przy wypłacie remuneracji, zasiłków na wpisy szkolne i t. p. dla większej ilości osób należy sporządzić listę płac, zaznaczając na listach charakter wypłaty.

O nabywaniu i zbyciu.

46. Nabywanie inwentarza żywego lub martwego, przedmiotów zaopatrzenia lub materjałów może mieć miejsce w granicach przewidzianych sum budżetowych i rzeczywistych potrzeb policji.

47. O potrzebie nabycia i zbycia przedmiotów i materjałów decyduje Komendant Okręgowy. Komendanci Powiatowi dysponują sumami na zakup przedmiotów lub materjałów w granicach zakreślonych przez Komendanta Okręgu.

48. Celem rzeczowego rozpatrzenia spraw gospodarczych przy Komendach Okręgowych zostaje powołana przez Komendantów Okręgowych Komisja Gospodarcza, jako organ pomocniczy w charakterze doradczym i opinjodawczym.

49. Komisja Gospodarcza ma za zadanie:

a) sprawdzać prawidłowość i celowość wydatków,
b) oceniać rzeczowo sprawy nabycia lub zbycia,
c) sprawdzać formalność dowodów.

50. Komisja Gospodarcza składa się z 2 członków i 2 zastępców oraz jednego przewodniczącego i zastępcy, przyczem kierownik działu gospodarczego Komendy Okręgowej jest stałym członkiem Komisji. Komisja Gospodarcza ma prawo powoływania rzeczoznawców.

R. 303.

VI. Komisje Gospodarcze. Zmieniam treść p. 50 przepisów biurowych dla Okręgowych i Powiatowych Komend Policji Państwowej, a mianowicie: „Komisja Gospodarcza składa się z 2 członków i 2 zastępców oraz jednego przewodniczącego i zastępcy, przyczem kierownik działu gospodarczego (dotyczy również i K. Gł.) może brać udział w Komisarjatach z głosem doradczym. Sprawy w Komisji referuje referent spraw gospodarczych, który prowadzi równocześnie protokuł. Komisja Gospodarcza ma prawo powoływania rzeczoznawców".

51. Wszystkie sprawy nabycia lub zbycia winny być wniesione do protokułu Nr. 61 i zaopatrzone datą, numerem protokułu i pozycji, oraz krótką treścią uchwały przez przewodniczącego, względnie przez kierownika działu gospodarczego w tych sprawach, w których zapadła decyzja Komendanta Okręgu poza Komisją Gospodarczą.

52. Protokuły Komisji Gospodarczej winny zawierać: numer porządkowy protokułu za okres roczny, datę posiedzenia, nazwiska przewodniczącego i członków, następnie na lewej połowie strony numer kolejny wniesionej sprawy, treść sprawy i jej uzasadnienie, a na prawej równolegle treść uchwały Komisji Gospodarczej. Poniżej podpisy członków Komisji i Komendanta Okręgu. Protokuły spraw załatwionych poza Komisją Gospodarczą podpisuje kierownik działu gospodarczego i Komendant Okręgu.

53. Uchwały Komisji Gospodarczej otrzymują moc obowiązującą po podpisaniu protokułu przez Komendanta Okręgu.

Wzór protokułu Komisji Gospodarczej.

Wzór Nr. 61

PROTOKÓŁ Nr. .....

z dnia ..... *192* ..... *r.*

Obecni: .....

.....

WNIOSEK	UCHWAŁA

O odbiorze materjałów i robocizny.

54. Odbiór przedmiotów, materjałów i robocizny odbywa się w zasadzie przez Komisję odbiorczą. Z reguły następujące przedmioty i materjały przyjmuje Komisja odbiorcza: inwentarz żywy i martwy, umundurowanie i przedmioty zaopatrzenia policjanta, reperację środków przewozowych o sile mechanicznej, remonty kapitalne oraz robociznę i wszelkie inne przedmioty o większej wartości, której wysokość określa Komendant Okręgowy.

55. Inne przedmioty i materjały lub robociznę przyjmuje w powiecie Komendant Powiatowy, względnie kierownik komisarjatu, a w okręgu kierownik działu gospodarczego.

56. Dla odbioru przedmiotów i materjałów oraz robocizny Komendant Okręgu wyznacza Komisję odbiorczą, składającą się z przewodniczącego i 2 członków, w której skład z urzędu wchodzi intendent (magazynier). Komisja odbiorcza ma prawo powoływania rzeczoznawców. Dla odbioru przedmiotów i materjałów poza siedzibą Komendy Okręgowej Komendant Okręgu wyznacza w razie potrzeby doraźną Komisję odbiorczą.

57. Na dostarczone przedmioty lub materjały należy sporządzić protokuł odbiorczy według wzoru Nr. 62 w dwóch egzemplarzach. Protokuł należy dołączyć do rachunku dostawcy, na rachunku należy zaznaczyć numer i datę spisanego protokułu.

58. Niezależnie od spisania protokułu rachunki za wykonaną robociznę poświadcza osoba użytkująca lub osoba, której opiece dany przedmiot był powierzony.

Wzór protokułu odbiorczego. (Wzór Nr. 62).

.....

.....

PROTOKUŁ ODBIORCZY Nr. .....

z dnia ..... 192 .... r. na dostarczone przez .....

.....

na mocy .....

R-nek .....

Wyszczczególnienie przedmiotów lub materjałów	Ilość	Cena za jednost.	Wartość	Uwagi

O obrocie magazynowym.

59. Każdy przedmiot lub materjał powiększający stan posiadania drogą służbowego zaopatrzenia urzędu (przychód kredytowy), drogą kupna, darowizny lub zwrotu (przychód realny) należy wpisać na przychód do książki magazynowej. Nabyte w ten sposób przedmioty inwentarza martwego należy wpisać do książki magazynowej, za wyjątkiem tych przedmiotów, które już były zapisane do książek inwentarzowych i z tego powodu stanowią rachunek inwentarza.

60. Dowodem przychodu do magazynu dla przedmiotów i materjałów przyjętych w drodze służbowego zaopatrzenia jest faktura magazynowa spisana w trzech egzemplarzach przez urząd wydający. Urząd wydający przesyła fakturę i pokwitowanie do urzędu odbierającego, który pokwitowanie podpisuje i zwraca, fakturę zaś zostawia jako dowód przychodowy do książki magazynowej. (Wzór Nr. 63).

61. Dowodem przychodu realnego jest protokuł odbiorczy (wzór Nr. 62) spisany przez urząd przyjmujący w dwóch egzemplarzach. Protokuł odbiorczy na przedmioty zakupione należy dołączyć do rachunku dostawców, zaś inne protokuły należy dołączyć do wykazu miesięcznego obrotu magazynowego. Odpisy protokułów pozostają jako dowody przychodowe.

62. Rozchód przedmiotów i materjałów może nastąpić na mocy decyzji Komendanta Okręgu lub upoważnionego przez niego kierownika działu gospodarczego, komendanta powiatu i kierownika komisarjatu w tych komisarjatach, gdzie jest przewidziane prowadzenie książki magazynowej.

63. Rozchód przedmiotów i materjałów do wszystkich urzędów prowadzących samodzielne magazyny należy uważać jako kredytowy, podlegający rozrachunkom magazynowym, a każdy inny jako realny.

64. Dowodem rozchodu kredytowanego jest pokwitowanie faktury magazynowej (wzór Nr. 63). Pokwitowanie faktury należy dołączyć do wykazu miesięcznego.

Faktura magazynowa.

Wzór Nr. 63.

.....

.....

.....

65. Dowodem rozchodu realnego jest zlecenie magazynowe spisane w dwóch egzemplarzach według wzoru Nr. 64. Pokwitowanie zlecenia zostaje w urzędzie, jako dowód rozchodowy, a odcinek należy wydać odbierającemu za wyjątkiem dowodów na przedmioty inwentarzowe i osobistego zaopatrzenia, które stanowią dowody do książki inwentarzowej i kontroli zaopatrzenia. Dowody rozchodowe na przedmioty osobistego zaopatrzenia winny posiadać oddzielną porządkową numerację.

Zlecenie magazynowe. Wzór Nr. 64

.....

..... dnia..... 192.....r.

.....

.....

Pokwitowanie zlecenia №.....

na zapotrzebowanie .....

dla .....

Nazwa przedmiotu (materjału)	Ilość	Uwagi

(podpis).....

..... dnia..... 192.....r.

.....

.....

Zlecenie №.....

na zapotrzebowanie .....

dla .....

Nazwa przedmiotu (materjału)	Ilość	Uwagi

66. Pokwitowania dowodów rozchodowych podpisuje kierownik posterunku lub komisarjatu, a w Komendach Okręgowych i Powiatowych upoważnieni wyżsi funkcjonarjusze lub urzędnicy, kierujący samodzielnym działem, każdy we własnym zakresie działania (imię, nazwisko i charakter służbowy).

67. Pokwitowania na przedmioty osobistego zaopatrzenia funkcjonarjusza analogicznie jak jego płace, winny być podpisane przez niego osobiście lub pisemnie upoważnioną osobę.

68. Przy wypisywaniu dowodów rozchodowych na przedmioty osobistego zaopatrzenia można wystawić zbiorowe zlecenie magazynowe, wyszczególniając w rubryce „przedmiot" nazwiska policjantów, którzy w ostatniej rubryce podpisują się na dowód otrzymania. Do książki magazynowej należy wnieść ogólną ilość rozchodowanych przedmiotów.

69. Przedmioty i materjały, których rozchód można zgóry przewidzieć lub określić, należy wydawać w pewnych ustalonych okresach, jak np.: materjały pisarskie, druki, książki, opał, furaż i t. p.

R. 347.

VI. Ewidencja materjałów opałowych i furażu.

Wobec stwierdzonego w niektórych Komendach Powiatowych braku ewidencji przychodu i rozchodu materjałów opałowych i furażu, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenia, aby Komendy Powiatowe ewidencje te prowadziły zgodnie z brzmieniem art. 69 i 71 przepisów dla Komend Okręgowych i Powiatowych.

O rachunkowości magazynowej.

70. Książkę magazynową prowadzą Komendy Okręgowe, Komendy Powiatowe i komisarjaty, w siedzibie których niema urzędów zwierzchnich, prowadzących książki magazynowe (wzór Nr. 65).

71. Do książki magazynowej należy zapisać przedmioty i materjały według rodzaju i alfabetu: materjały pisarskie, druki, umundurowanie i uzbrojenie, materjały opałowe, oświetleniowe i pędne, furaż, przedmioty inwentarzowe i różne (vide uzupełnienie do p. 69).

72. Przedmioty zaopatrzenia i uzbrojenia należy zapisać do książki magazynowej według porządku wyszczególnionego w wykazach kwartalnych zaopatrzenia i uzbrojenia policji.

73. Do książki magazynowej należy założyć skorowidz alfabetyczny poszczególnych przedmiotów i materjałów i umieścić go na pierwszej stronie wewnątrz książki magazynowej.

74. Dla każdego rodzaju przedmiotu lub materjału należy otworzyć oddzielne conto z takiem rozliczeniem, aby ilość przewidzianych pozycji przychodu, względnie rozchodu była wystarczająca na cały rok kalendarzowy.

75. Równolegle z nazwą przedmiotu lub materjału należy zapisać w książce magazynowej rodzaj jednostki, według której prowadzony jest rachunek np.: sztuka, arkusz, para, litr i t. d.

76. Na podstawie dowodów przychodowych należy zapisać we właściwym koncie na lewej stronie przychód, a na podstawie dowodów rozchodowych na prawej stronie rozchód. Na odnośnych dowodach przychodu i rozchodu należy zapisać numer strony, na której został wniesiony wpis do książki magazynowej.

77. W oddziałach konnych należy prowadzić jako książkę pomocniczą książkę furażową w myśl przepisów wydanych dla komisarjatów policji. W książce furażowej każda strona winna zawierać 33 linje, celem zapisania na jednej stronie miesięcznego rachunku.

78. Co miesiąc każdy urząd, prowadzący książkę magazynową, winien ją zamknąć i spisać wykaz obrotu magazynowego, który przesyła w drodze służbowej do władzy przełożonej każdego 10 miesiąca. Do wykazu należy dołączyć: a) protokuły odbiorcze na przedmioty pochodzące z darowizny lub zwrotu, b) pokwitowania faktur magazynowych, c) pokwitowania zleceń magazynowych (wzór Nr. 66).

79. Komendy Okręgowe sprawdzają wszystkie wykazy obrotu magazynowego:

a) przychód kredytowy z pokwitowań faktur magazynowych;
b) przychód realny — z protokułów odbiorczych, dołączonych do rachunków dostawców, bądź do wykazów miesięcznych;
c) rozchód kredytowy z pokwitowań faktur;
d) rozchód realny z pokwitowań zleceń.

80. Sprawdzone i poświadczone wykazy Komenda Okręgowa zwraca po nadesłaniu wykazu za miesiąc następny. Dowody przychodu i rozchodu pozostają w aktach Komendy Okręgowej w oddzielnych paczkach dla każdego magazynu.

81. Oddziały konne prowadzące książkę furażową dnia 3 każdego miesiąca, zestawiają wykazy furażu (według wzoru Nr. 66), oznaczając ilość koni i dni w ciągu całego miesiąca. Wykazy te urzędy prowadzące książki magazynowe sprawdzają co do stanu koni, zużytego furażu i rachunku.

Książka magazynowa.

Lewa strona. Wzór Nr. 65.

.....

.....

(nazwa przedmiotu lub materjału)

Data	Nr. dowodu	DOSTAWCA		
.....	.....	.....		
.....	.....	.....		
.....	.....	.....		
.....	.....	.....		
.....	.....	.....		

Prawa strona.

Data	Nr. dowodu	ODBIORCA		

Wzór Nr. 66.

Wykaz obrotu magazynowego.

za czas od 1/..... do 1/..... 192.... r.

Nr.	Nazwa przedmiotu (materjału)	Remanent 1/	Przychód	Ogółem	Rozchód	Remanent 1/	Uwagi

O umundurowaniu i uzbrojeniu.

82. Stałem osobistem zaopatrzeniem policjanta są następujące przedmi 1) płaszcze, 2) mundury, 3) spodnie, 4) buty, 5) trzewiki, 6) owijacze, 7) czapki, 8) he i 9) pasy główne.

83. W razie przeniesienia funkcjonarjusza do innej jednostki gospodarczej nal powyższe przedmioty wykreślić zaś urząd, do którego policjant został przeniesi winien wpisać powyższe przedmioty do kontroli zaopatrzenia.

84. W razie zwolnienia funkcjonarjusza należy wszystkie te przedmioty odbie i zapisać na przychód pod właściwe conto do książki magazynowej na podstawie spi nego protokułu odbiorczego.

85. Inne przedmioty zaopatrzenia jako to: 1) płaszcze nieprzemakalne, 2) żuszki wartownicze, 3) półkożuszki, 4) torby, 5) rękawiczki, 6) akselbanty, 7) ostr 8) żabki, 9) ładownice, 10) pasy do karabinów, 11) pochwy do rewolwerów, 12) ka biny, 13) rewolwery, 14) szable, 15) amunicja, 16) kajdanki, stanowią zaopatrzenie wiatu i wydawane są jako przedmioty osobistego zaopatrzenia policjanta w granic odnośnego powiatu.

86. W razie przeniesienia policjanta lub jego zwolnienia wszystkie powyż przedmioty należy odebrać i zapisać na przychód do książki magazynowej na podsta spisanego protokułu odbiorczego.

87. Przychód i rozchód przedmiotów osobistego zaopatrzenia policjanta nal zapisać do książki magazynowej w ten sposób, jak przychód i rozchód każdego inn przedmiotu lub materjału.

88. Płaszcze nieprzemakalne, kożuchy wartownicze i inne wyżej wyszczególni przedmioty, o ile nie są wydawane poszczególnym osobom lecz komisarjatom, poster kom lub innym urzędom do użytku ogólnego, należy zapisać jako zaopatrzenie do k troli zaopatrzenia na rachunek danego urzędu. Wszystkie te przedmioty wydane szczególnym osobom do użytku służbowego należy wpisać do kontroli zaopatrze według wzoru Nr. 67.

89. Jednocześnie wszystkie wydane przedmioty zaopatrzenia należy wpisać karty zaopatrzenia według wzoru Nr. 68, którą otrzymuje funkcjonarjusz policji. Ur dowy wpis do karty zaopatrzenia jest stwierdzeniem faktycznego otrzymania pr funkcjonarjusza wyszczególnionych przedmiotów.

90. Kontrolę zaopatrzenia prowadzą urzędy policyjne, które w myśl przepis prowadzą książki magazynowe. Każdy urząd prowadzi kontrolę zaopatrzenia w kresie własnym.

lewa strona.

Nr. porządkowy	Nazwa urzędu lub nazwisko, imię, Nr. legitymacji i stopień służbowy	1 Płaszcze		2 Mundury		3 Spodnie		4 Buty		5 Trzewiki		6 Owijacze		7 Czapki		8 Hełmy		9 Pasy główne		10 Płaszcze nieprzemakalne		11 Kożuszki wartownicze		12 Półkożuszki		13 Kołnierze futrzane		14 Torby	
		Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość

zaopatrzenia.

prawa strona.

15 Rękawiczki		16 Akselbanty		17 Ostrogi		18		19		20 Żabki		21 Ładownice		22 Pasy do karabinów		23 Pochwy do rewolwer.		24 Karabiny		25 Rewolwery		26 Szable		27 Amunicja		28 Kajdanki		29		UWAGI
Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	

Strona pierwsza.

Wzór Nr. 68.

KARTA ZAOPATRZENIA.

Nazwisko i imię.....

Stopień służbowy:.....

.....

Nr. legitymacji: .....

PRZYDZIAŁ	Nr. kontroli zaopatrzen.

Strona druga

1		2		3		4	
Żabki		Ładownice		Pasy do karabinów		Pochwy do rewolwerów	
Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość

Strona trzecia.

5		6		7		8	
Karabiny		Rewolwery		Szable		Amunicja	
Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość

Strona czwarta.

9		10		11		12	
Kajdanki							
Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość	Data i № dowodu	Ilość

Strona piąta

1		2		3		4	
Płaszcze		Mundury		Spodnie		Buty	
Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość

Strona szósta

5		6		7		8		9	
Trzewiki		Owijacze		Czapki		Hełmy		Pasy główne	
Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość

Strona siódma

10		11		12		13		14	
Płaszcze nieprzem.		Kożuszki wartown.		Półkożuszki		Kołnierze futrzane		Torby	
Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość

Strona ósma

15		16		17		18		19	
Rękawiczki		Akselbanty		Ostrogi					
Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość	Data i Nr. dowodu	Ilość

91. Urzędy prowadzące książki magazynowe i kontrolę zaopatrzenia zestawiają na podstawie tych książek półroczne wykazy zaopatrzenia według wzoru Nr. 69 i półroczne wykazy uzbrojenia według wzoru Nr. 70 dnia 10 następnego miesiąca. Komendy Okręgowe przedstawiają ogólne wykazy do Komendy Głównej z całego okręgu dnia 20 następnego miesiąca. (Vide p. IX rozkazu Komendy Głównej Nr. 310).

O. 940 z d. 6/III 1924 r.

Karabinów maszynowych wykaz. Komenda Okręgowa nadeśle do Komendy Głównej wykaz karabinów maszynowych podług systemów, oraz rekwizytów do nich.

Nazwy karabinów i rekwizytów należy wymieniać dokładnie.

O ile Okrąg nie zna nazwy systemu posiadanych karabinów maszynowych to należy zwrócić się do najbliższego oddziału wojskowego po informacje.

O. 952 z d. 21/III 1924 r.

Sprawozdanie gospodarcze. Nadesłane w myśl przepisów biurowych sprawozdania gospodarcze półroczne, polecam nadsyłać nadal kwartalnie, sporządzone na dzień 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października, najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca.

W nadsyłanym przy sprawozdaniu wykazie zaopatrzenia należy wykazać oddzielnie: płaszcze, mundury, spodnie, czapki i buty dobre ewentualnie nowe i w oddzielnej rubryce używane.

Jako umundurowanie dobre, ewentualnie nowe, należy wykazać: płaszcze, mundury, spodnie, buty i czapki nieużywane, znajdujące się w magazynach i płaszcze, mundury, spodnie, czapki i buty będące w użyciu nie dłużej jak: płaszcz — trzy lata, mundur, spodnie, buty i czapka — rok.

Jako umundurowanie używane należy wykazać umundurowanie używane, nadające się do użytku, znajdujące się w magazynach i umundurowanie będące w użyciu i używane: płaszcze dłużej niż trzy lata, mundury, spodnie, buty i czapki — dłużej niż jeden rok.

W wykazie uzbrojenia należy wykazać szczegółowo systemy posiadanej broni według następującej nomenklatury i porządku: karabiny piechoty angielskie, karabiny piechoty austrjackie Manlicher wzór 95; karabiny kawalerji austrjackie Manlicher wzór 95; karabiny piechoty niemieckie wzór 98; karabiny piechoty niemieckie wzór 88; karabiny kawalerij niemieckie wzór 98; karabiny kawalerji niemieckie wzór 88; karabiny piechoty francuskie, karabiny kawalerji francuskie, karabiny rosyjskie, karabiny włoskie. Bagnety i amunicję należy wykazywać podobnie jak karabiny.

Rewolwery jednego kalibru, choć różnych systemów i fabryk należy wykazywać w jednej rubryce, a przedewszystkiem należy wykazać rewolwery następujących systemów: pistolety automatyczne kaliber 7,65 mm., pistolety automatyczne Mauser kaliber 7,63 mm. (z kolbą), pistolety automatyczne Parabellum, pistolety automatyczne Steyer kal. 8 mm., pistolety automatyczne Steyer kal. 9 mm., pistolety automatyczne kaliber 9 mm. krótkie (np. Fremer, Browning), pistolety automatyczne kaliber 9 mm. długie (np. Browning i Mauser z kolbą), rewolwery bębenkowe Nagan, rewolwery bębenkowe Gasser, Lebell i inne kal. 8 mm. O ile w okręgu znajdują się także rewolwery i innych systemów, to należy je wykazać, podając dokładnie kaliber.

Karabiny maszynowe należy wykazać według systemów zgodnie z okólnikiem Komendy Głównej Nr. 940, amunicję do karabinów maszynowych należy wykazywać oddzielnie od amunicji karabinowej ręcznej. Rekwizytów do karabinów maszynowych wykazywać nie należy.

W wykazie uzbrojenia należy także pomieścić następujące przedmioty: szable policyjne, szable kawalerji, kajdany, granaty ręczne, pasy do karabinów, żabki do bagnetów, ładownice i pochewki do rewolwerów. Granaty ręczne należy wykazywać oddzielnie ofenzywne, jajowe i oddzielnie innych systemów.

Siodła i uprząż należy wykazywać kompletami, tylko zapasowe części rynsztunku należy wykazywać oddzielnie.

R. 310.

IX. Wykazy zaopatrzenia, inwentarza i uzbrojenia. Wykazy zaopatrzenia, inwentarza i uzbrojenia nadsyłane dotychczas na podstawie przepisów biurowych dla Okr. i Pow. K. P. P. i okólnika K. G. P. P. z dnia 21.III.1924 r. za Nr. 952 należy sporządzać na dzień 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku, według załączonych wzorów.

Wykazy winny być nadsyłane w terminach najpóźniej do dnia 15.I, 15.IV, 15.VII i 15.X w formie zeszytu.

Blankiety do wykazów powyższych dostarczy Komenda Główna Policji Państwowej.

KOMENDANT WOJEWÓDZKI
POLICJI PAŃSTWOWEJ
w.....

Nr.....

Rok 192.... № (bieżący wykazu).....

.....dn.....192.... r.

Do
Komendy Głównej Policji Państwowej
w Warszawie.

WYKAZY KWARTALNE
ZAOPATRZENIA, INWENTARZA i UZBROJENIA
na dzień 1..... 192.... r.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej

.....

Zaopatrzenie[1])

	Płaszcze		Mundury		Spodnie		Czapki		Buty		Hełmy	Pasy główne	Kożuchy	Kamizelki futrzane	Kołnierze futrzane	Płaszcze nieprzemakalne			
	nowe[2])	używane[3])	nowe	używane	nowe	używane	nowe	używane	nowe	używane									
Stan na dzień 1/ 192 r.																			
Przychód																			
Rozchód																			
W użyciu dn. 1/ 192 r.																			
W magazynach dn. 1/ 192 r.																			
Stan na dzień 1/ 192 r.																			

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

.....

Wyjaśnienie rozchodu .....

.....

.....

Uwagi o stanie zaopatrzenia .....

.....

.....

---

[1]) W wykazie zaopatrzenia, należy wymienić przedmioty nadające się do użytku.

[2]) W rubrykach „nowe" należy wykazywać przedmioty nieużywane, przedmioty wydane i używane przez funkcjonarjuszów w okresie czasu nie dłużej, niż trzy lata dla płaszczy i rok dla munduru, spodni i czapek, przed datą sporządzenia wykazu.

[3]) W rubrykach „używane" należy zamieszczać przedmioty nieoznaczone w rubryce „nowe".

Uzbrojenie.

	KARABINY RĘCZNE																									Pasy do karabinów		Żabki do bagnetów	Ładownice			
	AUSTRJACKIE							NIEMIECKIE							ANGIELSKIE			FRANCUSKIE			ROSYJSKIE											
	piechoty	kawalerji wzór 95 i żandarmskie	kawalerji wzór 90/88	przerobione na amunicję austrjacką	bagnety	bagnety zastępcze	naboje	piechoty wzór 98	piechoty wzór 88	kawalerji wzór 98	kawalerji wzór 88	bagnety piechoty 98	bagnety piechoty 88	bagnety kawalerji 98	bagnety zastępcze	naboje	karabiny	bagnety	naboje	karabiny	bagnety	naboje	karabiny	bagnety	naboje	do karabinów Manlichera	Inne		pojedyńcze	podwójne	potrójne	
Stan na 1/ 192																																
Przychód																																
Rozchód																																
W użyciu																																
W magazynie																																
Stan na 1/ 192																																

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

.....

.....

Wyjaśnienie rozchodu .....

.....

.....

.....

Uwagi o stanie karabinów .....

.....

.....

.....

Uzbrojenie.

Wzór № 72.

	KARABINY MASZYNOWE																								
	THOMPSON				CHOCHAT			LEWIS			SCHWARCLOSE						NIEMIECKIE								
	r. k. m.	ładowniki na 50 nab.	ładowniki na 20 nab.	naboje	r. k. m.	ładowniki	naboje	r. k. m.	ładowniki	naboje	c. k. m.	taśmy	skrzynie amunic.	maszynki do taśm.	drewienka do nabij.	naboje	l. k. m. 0,8/15	l. k. m. 0,8/18	c. k. m. 0,8	taśmy	skrzynie amunic.	maszynki do taśm.	naboje		
Stan na 1/..... 192...r.																									
Przychód																									
Rozchód																									
W użyciu																									
W magazynach																									
Stan na 1/..... 192...r.																									

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

.....

Wyjaśnienie rozchodu.....

.....

.....

Uwagi o stanie karabinów maszynowych: .....

.....

.....

.....

Uzbrojenie.

	REWOLWERY																				Pochewki do rewolwerów
	PISTOLET AUTOM. kaliber 7.65		PISTOLET AUTOM. kaliber 6.35		PARA-BELLUM		MAUSER kaliber 7.63		STEYER kal. 9 mm.		STEYER kal. 8 mm.		NAGAN		GASSER		LEBELL.		RÓŻNE		
	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	rew.	naboje	
Stan na 1/...192..r.																					
Przychód																					
Rozchód																					
W użyciu																					
W magazynach																					
Stan na 1/...192..r.																					
Rewolwery zarejestrowane, stanowiące własn. niższych funkcj.																					
Rewolwery zarejestrowane stanowiące, własn. wyższych funkc.																					

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

Wyjaśnienie rozchodu .....

.....

Uwagi o stanie rewolwerów i naboi .....

.....

.....

.....

Uzbrojenie.

RÓŻNE	SZABLE		GRANATY		Maski	Pistolety do rakiet	Rakiety	Kajdany		
	Pol. piesz.	Pol. kon.	ręczne	gazowe						
Stan na d. 1/....192...r.										
Przychód										
Rozchód										
W użyciu										
W magazynach										
Stan na d. 1/....192...r.										

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

.....

.....

Wyjaśnienie rozchodu .....

.....

.....

.....

Uwagi o stanie uzbrojenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej

.....

Inwentarz.

92. W książce inwentarzowej prowadzonej w myśl przepisów skarbowych winien być zapisany cały majątek ruchomy danego urzędu, nie podlegający stosunkowo prędkiemu zużywaniu. Do książki inwentarzowej należy zapisać nawet drobne przedmioty.

93. Książka inwentarzowa powinna być ponumerowana, przesznurowana i opatrzona pieczęcią przez bezpośrednią władzę przełożoną urzędu sporządzającego inwentarz.

94. Książka inwentarzowa powinna być taką, aby wystarczyła na lat kilka. Wszelkie poprawki w książce inwentarzowej powinny być robione czerwonym atramen-

tem i zaświadczone podpisem poprawiającego. Zabronione są podskrobywania, oraz przekreślania w ten sposób, żeby nie było widać, co jest przekreślone.

95. Książkę inwentarzową prowadzą Komendy Okręgowe i Powiatowe każda we własnym zakresie działania. Zamiana, przeniesienia lub wykreślenie przedmiotów inwentarzowych z książki inwentarzowej w granicach okręgowego inwentarza może nastąpić tylko na mocy decyzji Komendanta Okręgowego, a w innych wypadkach na mocy decyzji Komendanta Głównego.

96. Książkę inwentarzową należy podzielić na działy, a działy, o ile zachodzi potrzeba, na części. Może jedna książka odrazu być podzielona na zupełnie drobne działy bez dalszego ich dzielenia na części. Zależy to od tego, jaki majątek ruchomy posiada ten urząd, jak łatwiej jest rozklasyfikować ten majątek i wogóle jaki sposób podziału jest dogodniejszy.

97. Wskazanem jest prowadzenie następujących działów księg inwentarzowych.

W Komendzie Okręgowej:

a) Dział Administracyjny, b) Dział Gospodarczy, c) Szkoła, d) Urząd Śledczy, e) garaż, f) stajnie, g) warsztaty, h) inwentarz żywy.

W Komendzie Powiatowej:

a) Komenda Powiatowa, b) Komisarjaty — każdy oddzielnie, c) Posterunki — każdy oddzielnie, d) samodzielne rezerwy, e) inwentarz żywy.

98. W zasadzie urządzenie biurowe, urządzenie koszar, zaopatrzenie koni i stajni, inwentarz samochodowy stanowi część inwentarza.

99. Na początku książki inwentarzowej winien być umieszczony skorowidz dla łatwiejszego odnajdywania działów i ich części.

100. Przychód winien być zapisywany w chronologicznym porządku w miarę faktycznego przychodu, a rozchód równolegle do pozycji przychodowych.

Pod każdym numerem porządkowym działu lub części jego może być zapisany tylko jeden przedmiot.

101. Każdy przedmiot, o ile tylko pozwala na to jego wielkość, forma lub materjał powinien być oznaczony odpowiednim numerem. Numer ten może być namalowany farbą olejną, zrobiony tuszem i t. p. byle był wyraźny i trwały.

102. Działy powinny być oznaczone liczbami rzymskiemi, części działów małemi literami, a numery porządkowe liczbami arabskiemi. Obok numeru na danym przedmiocie w miarę możności powinna być przyłożona pieczęć urzędu lub zrobiony inny trwały znak wskazujący, że przedmiot należy do danego urzędu. Przy wyszczególnieniu przedmiotu inwentarzowego należy szczegółowo opisać dany przedmiot i wskazać jego stan tak, ażeby przy kontroli faktycznej można było uzgodnić dany przedmiot z książką inwentarzową.

103. Przy zapisywaniu inwentarza żywego należy wskazać nazwę, maść, płeć, wzrost, datę urodzenia, znaki szczególne, rasę i pochodzenie, i znaki szczególne.

104. Jeżeli dany urząd nie zorganizował się jeszcze zupełnie lub wogóle przedmioty bywają często przenoszone z jednego pokoju do drugiego, należy w rubryce 7-ej przychodu wskazywać nie numer pokoju, lecz nazwę oddziału, wydziału, kancelarji lub wogóle jakąś mniej więcej wyodrębnioną jednostkę danego urzędu, o tyle jednak niewielką, aby dany przedmiot można było zawsze łatwo znaleźć. Jeżeli przedmiot ma wartość zabytkową należy to zanotować w rubryce „Uwagi".

105. Dla przeprowadzenia ścisłej ewidencji inwentarza żywego oraz ważniejszych przedmiotów inwentarza martwego Komendy okręgowe prowadzą kontrolę inwentarza dla następujących przedmiotów: 1) konie, 2) źrebięta, 3) psy policyjne, 4) samochody osobowe, 5) samochody ciężarowe, 6) motocykle, 7) rowery, 8) powozy, 9) bryczki, 10) wozy, 11) sanie, 12) siodła kompletne, 13) uprząż kompletna, 14) maszyny do powielania, 15) maszyny do pisania, 16) kasy ogniotrwałe, 17) łodzie motorowe, 18) łodzie, 19) aparaty fotograficzne.

106. Do kontroli inwentarza prowadzonej według wzoru Nr. 71 należy dla wyżej wyszczególnionych przedmiotów otworzyć oddzielne conta. Przychód i rozchód zapisuje się w chronologicznym porządku, każdy przedmiot w oddzielnej porządkowej pozycji z wyszczególnieniem cech przedmiotu.

107. Na podstawie powyższej kontroli inwentarza Komendy Okręgowe zestawiają wykaz półroczny inwentarza według wzoru Nr. 72, i przedstawiają Komendzie Głównej dnia 20 następnego miesiąca.

108. Każdy koń i pies winien posiadać kartę ewidencyjną, której oryginał przechowuje się w Komendzie Okręgowej a duplikaty w miejscu przydziału konia oraz w Komendzie Głównej.

Dane, dotyczące przydziału szczegółowego i chorób prowadzi tylko urząd w miejscu przydziału.

Kartę ewidencyjną konia i psa należy prowadzić według wzoru Nr. 73.

W kartkach konia w uwagach należy zapisać wyniki maleinizacji, a w kartach psa jego dodatnie wyniki w użyciu służbowem.

Strona lewa.

Wzór Nr. 71.

Kontrola

.....

PRZYCHÓD

.....

(Nazwa

Nr. porządkowy	Data wpisu i Nr.	Wyszczególnienie	Przydział do Okręgu (powiatu)
1			.....
2			.....
i t. d.			
0			

Strona prawa.

inwentarza

.....

przedmiotu)

ROZCHÓD

Nr. porządkowy	Data wpisu i Nr.	Wyszczególnienie	Nr. Nr. porządkowe przychodu	Powód wykreślenia z inwentarza data i numer
1				.....
2				.....
i t. d.				
0				

Inwentarz.

Wzór Nr. 72.

	Konie			Źrebięta	Psy		Samochody			Motocykle	Rowery	Powozy	Bryczki	Sanie	Wozy	Łodzie			Siodła		Uprząż		Maszyny do pisania	Powielacze	Kasy ogniotrwałe	Kasetki	Aparaty fotograficzne	Telefony					
	wierzchowe	taborowe	Razem		policyjne	towarzysze	osobowe	półciężarowe	ciężarowe							zwykłe	motorowe	motory przyczepiane do łodzi	kompletne	niekompletne	na parę koni	pojedyńcza						ilość urzędów połączonych telef. własn.	ilość urzędów korzyst. z tel. G. D. P. i T.	ilość urzędów korzyst. z tel. KOP. kolejow. i innych			
Stan na 1/ 192 r.																																	
Przychód																																	
Rozchód																																	
Stan na 1/ 192 r.																																	
Nieetatowy																																	

Wyjaśnienie przychodu .....

.....

.....

.....

Wyjaśnienie rozchodu .....

.....

.....

.....

Uwagi o stanie inwentarza .....

.....

.....

.....

strona pierwsza

Wzór № 73.

Karta ewidencyjna

.....

Nazwa.....

strona druga

Nazwa	
Maść	
Płeć	
Wzrost	
Rok urodzenia	
Znaki szczególne	
Rodzaj, typ	
Wady i narowy	
Rasa i pochodzenie	
Od kogo nabyty, data i cena	

strona czwarta

CHOROBY

Data	Rodzaj choroby	Data wyzdrowienia

Uwagi.....

.....

.....

.....

.....

strona trzecia

Zapisany do książki inwentarzowej

Data	№ ksiąg inwentarz.	Okrąg/powiat

Przydział szczegółowy

Data	Miejscowość	Komu

Lokale.

109. Komendy Okręgowe i powiatowe prowadzą spis lokali według wzoru Nr. 74. Komendy Okręgowe prowadzą spis lokali dla wszystkich urzędów policyjnych w Okręgu, a Komendy Powiatowe dla wszystkich urzędów w powiecie. Każda zmiana, dotycząca dat wyszczególnionych w tym spisie, winna być zgłoszona w drodze służbowej.

Lewa strona

Spis lokali

NAZWA URZĘDU	Miejscowość lub adres	WŁAŚCICIEL	Czas i numer umowy	Wysokość czynszu

Prawa strona

Wzór Nr. 74.

Termin płatności	Ilość ubikacji	Ilość pieców w pomieszczeniach służbowych	Rodzaj oświetlenia	Ilość punktów świetlanych w pomieszczeniach służb.	Data remontu i Nr. aktu	Ilość odnajętych ubikacji	UWAGI co do ogrodów, placów i t. p.

110. Przed objęciem i opuszczeniem lokalu należy spisać protokuł o stanie lokalu celem zabezpieczenia się przed ewentualnemi pretensjami z tytułu uszkodzenia go.

111. Urzędnicy i funkcjonarjusze policji, którzy zajmują lokale w gmachach państwowych lub przez Państwo dzierżawionych opłacają czynsz za zajmowany lokal w wysokości ustalonej przez specjalne przepisy.

112. Lokale na mieszkania funkcjonarjuszom policji można odnająć tylko bez opału i oświetlenia. W tym wypadku, gdy jest ogólna instalacja elektryczna lub gazowa, względnie centralne ogrzewanie, funkcjonarjusz policji zobowiązany jest zapłacić rzeczywiste koszty opału i oświetlenia, które ustala Komendant Okręgowy.

Kontrola pracy taboru.

113. Urzędy policyjne, posiadające samochody, motocykle i łodzie motorowe, prowadzą kontrolę pracy taboru według wzoru Nr. 75.

Kontrola pracy taboru.

Wzór Nr. 75.

Lewa strona

Nr. porządkowy	Data	Godzina wyjazdu	KTO	DOKĄD	Data i godzina powrotu	Ilość kilometrów	Nazwisko woźnicy lub szofera

Prawa strona

PRZYCHÓD				ROZCHÓD				Opony i kiszki	UWAGI (uszkodzenia i reperacje)
Benzyny	Oliwy	Smarów	Karbidu	Benzyny	Oliwy	Smarów	Karbidu		

114. Niezależnie od powyższej kontroli szoferzy powinni mieć książeczkę, do której należy wpisywać na początku inwentarz samochodu, a następnie poświadczenia jazdy, oraz wydane opony i kiszki.

Książka warsztatowa.

115. Urzędy policyjne, posiadające warsztaty, winny prowadzić książkę warsztatową według wzoru Nr. 76.

Książka warsztatowa. Wzór № 76.

Nr. porządkowy	Data zamówienia	Dla kogo	RODZAJ ROBOTY	Data wykonania	Cena	Pokwitowanie lub Nr. protokułu odbiorczego

Akt. A. 366 p V.

R. 310.

X. Wykazy sprzętu łączności. Pp. Komendanci Wojewódzcy w Białymstoku, Tarnopolu, w Brześciu n/B., Nowogródku i Wilnie zaprowadzą od dnia 1.I.1926 r. kwartalne wykazy sprzętu łączności ściśle w/g załączonego wzoru, przyczem w wykazach tych należy wykazywać tylko taki sprzęt, który stanowi własność p. p . i został otrzymany bądź to z Komendy Głównej, bądź też z innych instytucji.

Nie należy umieszczać w wykazie sprzętu telefonicznego, który jest własnością Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, lub innych instytucji i podlegać może zwrotowi.

Przy sporządzaniu omawianego wykazu w rubryce „stan magazynów P. P. Województwa" należy wziąć pod uwagę magazyn Komendanta Wojewódzkiego P. P., magazyny Komend Powiatowych oraz inne, mogące posiadać omawiany sprzęt. Stan ten winien objąć rubryki od 1 do 51 włącznie, wyłączając niezapełnione (zapasowe).

Rubryka „stan inwentarzowy" winna objąć pozycje od 1 do 6 włącznie a rubryka „stan inwentarzowy kolumn roboczych" ma objąć pozycje od 37 do 49 włącznie.

Mogące zachodzić zmiany w stanie aparatów telefonicznych, łącznic, odgromników z bezpiecznikami i pistoletów do rakiet należy zgłaszać raportem.

Słupy już wydane na budowę nie powinny być umieszczane w powyższym wykazie, a należy umieścić w nim tylko te, które są na składach.

Wykazy sprzętu łączności winny być przedkładane za każdy ubiegły kwartał w dn. 15 kwietnia, 15 lipca, 15 października i 15 stycznia.

Wykaz sprzętu łączności

za kwartał .....

Policji Państwowej w Województwie .....

STAN SPRZĘTU	APARATY TELEFONICZNE						ŁĄCZNICE INDUKTOROWE								Przełączniki	ODGROMNIKI i BEZPIECZNIKI										UWAGI
	induktorowe						pocztowe O. B. O. 5				bezsznurowe austr. segmentowe				franc. typu Routin											
	Stołowy	Ścienny	Polowy	Patrolowy	Brzęczykowe	Induktorowo-brzęczykowe	Na 20 połącz.	Na 15 połącz.	Na 10 połącz.	Na 5 połącz.	Na 20 połącz.	Na 15 połącz.	Na 10 połącz.	Na 5 połącz.	Na 10 połącz.	Na 4 połącz.		Na 20 przewod.	Na 10 przewod.	Na 5 przewod.	Na 2 przewod.						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Stan magazynów P. P. w Województwie																												
Stan inwentarzowy																												
Ogółem																												

STAN SPRZĘTU	SPRZĘT LINJOWY						PRZEWODY			NARZĘDZIA															Pistolety do rakiet		UWAGI
	Izolatory t. II	Izolatory t. III	Haki do izol. typ II	Haki do izol. typ III	Poprzeczki na 4, 6, 8 przewód.	Słupy	Drut żelazny ocynk. 3 mm.	Drut żelazny ocynk. 2 mm.	Drut wiązałk. $1^1/_2$ i 2 mm. miękki	Łopaty	Szczypce	Oskardy	Piły	Siekiery	Śrubokręty	Świdry	Tygle	Łyżki odlewnicze	Słupołazy	Wielokrążki	Żabki	Rososzki z tyczkami składan			
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
Stan magazynów P. P. w Województwie																									
Stan inwent. kolumn roboczych																									
Ogółem																									

Komendant Wojewódzki P. P.

PRZEPISY BIUROWE DLA KOMISARJATÓW I POSTERUNKÓW POLICJI PAŃSTWOWEJ ORAZ WSKAZÓWKI SŁUŻBOWE.

R. 175.

Celem oznaczenia spraw, służby bezpieczeństwa i jej wyników, służby dochodzeń i śledztwa, oraz czynności poruczonych policji, jako organowi wykonawczemu władz państwowych i samorządowych, komisarjaty i posterunki policji prowadzą następujące kontrole i książki:

A. KOMISARJATY:

1.	~~Dziennik korespondencyjny~~	Wzór Nr.	1
2.	~~Skorowidz do dziennika korespondencyjnego~~	„ „	2
3.	Książki doręczeń	„ „	3 i 3a
4.	Wykaz akt	„ „	4
5.	Raporty dzienne	„ „	5
6.	Spis funkcjonarjuszów policji	„ „	6
7.	Wykazy stanu osobistego i służbowego	„ „	7
8.	Karty chorych	„ „	8
9.	Kontrola urlopów	„ „	9
10.	Kontrola chorych	„ „	10
11.	Księga kar dyscyplinarnych i odznaczeń	„ „	11
12.	Kontrola sum przechodnich	„ „	12
13.	Spis inwentarza, broni i amunicji	„ „	13
14.	Książka magazynowa	„ „	14
15.	Kontrola rozmów telefonicznych	„ „	15
16.	Książka furażowa	„ „	16
17.	„ menażowa	„ „	17
18.	Plan obchodów i posterunków	„ „	22
19.	Kontrola podziału służby	„ „	23
20.	Książka stacyjna	„ „	24
21.	„ dyżurnych	„ „	25
22.	Kontrola służby policji śledczej	„ „	26
23.	Osobiste książki służbowe	„ „	27
24.	Notatniki służbowe	„ „	28
25.	Kontrola protokułów	„ „	29
26.	„ dowodów rzeczowych	„ „	30
27.	„ aresztowanych	„ „	31
28.	Skorowidz osób poszukiwanych.	„ „	32
29.	Spis osób posiadających broń	„ „	33
30.	Kontrola osób oddanych pod dozór policji	„ „	34
31.	Książka przeglądów.		

B. POSTERUNKI:

1.	~~Dziennik korespondencyjny~~	Wzór Nr.	1
2.	~~Skorowidz do dziennika korespondencyjnego~~	„ „	2
3.	Książka doręczeń	„ „	3
4.	Raporty dzienne	„ „	5
5.	Spis funkcjonarjuszów policji	„ „	6
6.	Karty chorych	„ „	8
7.	Spis inwentarza broni i amunicji	„ „	13
8.	Kontrola rozmów telefonicznych	„ „	15
9.	Plan obchodów	„ „	18
10.	Książka stacyjna.	„ „	19
11.	Wykaz godzin spędzonych w służbie zewnętrznej	„ „	20
12.	Wykaz opatrolowanych miejscowości	„ „	21
13.	Osobiste książki służbowe	„ „	27
14.	Notatniki służbowe	„ „	28
15.	Kontrola aresztowanych	„ „	31
16.	Skorowidz osób poszukiwanych	„ „	32
17.	Spis osób posiadających broń	„ „	33
18.	Kontrola osób oddanych pod dozór policji	„ „	34
19.	Książka przeglądów.		

ZASADY OGÓLNE.

1. Funkcjonarjusze i urzędnicy policji państwowej obowiązani są przychodzić punktualnie do pracy i kończyć ją w ustanowionym dla nich czasie.

2. Wobec publiczności i interesantów winni zachowywać się uprzejmie oraz chętnie i rzeczowo załatwiać sprawy i udzielać wyjaśnień.

3. W czasie załatwiania interesantów nie należy spożywać pokarmów oraz palić. Czytanie gazet oraz prowadzenie rozmów prywatnych w miejscach przyjęć interesantów jest wzbronione.

4. Wszelkiego rodzaju przekupniom wstęp do urzędów policji w celach handlu jest wzbroniony.

5. Pracownicy obowiązani są przed wyjściem z biura odłożyć książki i akta na przeznaczone miejsca. W urzędach policji pracownicy mogą pozostawać poza określonemi godzinami zajęć tylko za wiedzą kierownika urzędu.

6. Na zewnątrz urzędu należy umieścić nazwę urzędu w widocznem miejscu, a na drzwiach odpowiednie napisy.

7. Wewnątrz każdego pokoju należy umieścić poświadczony spis tych przedmiotów, które stanowią inwentarz biura.

8. Jeżeli za pewne czynności w urzędzie policyjnym pobieraną jest opłata, należy we właściwem widocznem miejscu umieścić wykaz pobieranych opłat i ich wysokość.

9. Racjonalne prowadzenie biurowości jest podstawą sprawnego funkcjonowania urzędów. Czynności biurowe należy prowadzić dokładnie i przejrzyście, aby w każdej chwili można było stwierdzić, w jakim stadjum załatwienia i u kogo dana sprawa się znajduje: dokładne i przejrzyste prowadzenie ksiąg polega na tem, że każda dokonana czynność jest odpowiednio zapisana we właściwym czasie i miejscu.

I. Dziennik korespondencyjny.

10. Wszystkie pisma urzędowe wchodzące i wychodzące należy bez zwłoki wpisać do dziennika korespondencyjnego (wzór Nr. 1).

11. Przed wpisaniem sprawy do dziennika należy sprawdzić:
   a) czy pismo jest opatrzone właściwym podpisem;
   b) czy są dołączone wszystkie załączniki i
   c) czy pismo jest opatrzone należnemi znakami stemplowemi.

12. W razie uchybienia tym warunkom pismo należy doręczyć kierownikowi urzędu bez oznaczenia sprawy w dzienniku.

13. Na pismach, do których dołączono pieniądze, papiery wartościowe lub dokumenty, należy wypisać ilość załączonych pieniędzy i rodzaj wartościowych papierów lub dokumentów.

14. Do dziennika korespondencyjnego z reguły nie należy wpisywać nadesłanych lub złożonych gazet, dzienników, reklam, cenników i t. p., jak również pism stale lub perjodycznie wpływających, a opatrzonych własnym numerem ewidencyjnym. W tym wypadku należy tylko na piśmie oznaczyć datę wpływu.

15. Nie należy wpisywać do dziennika podań osób prywatnych o przyjęcie, a przedstawić kierownikowi urzędu, który orzeka na podaniu wniesienie podania do dziennika.

16. Do dziennika korespondencyjnego należy sprawy wpisywać jak następuje:

w 1 rubryce należy wpisać liczbę porządkową za okres roczny. Pismo oznacza się tym samym numerem.
„ 2 „ Datę wpisania do dziennika oraz numer pisma wchodzącego.
„ 3 „ Nazwę urzędu lub nazwisko osoby, od której pismo wpłynęło, względnie Z. U., o ile pismo wychodzi z urzędu z własnego zakresu działania.
„ 4 „ Tytuł sprawy, niżej zaś krótką treść.
„ 5 „ Datę wysłania.
„ 6 „ Znak referenta, oraz do kogo sprawa została wysłana i krótką treść.
„ 7 „ Datę wznowienia o ile sprawa jest terminowa, oraz A. A. i numer teczki akt, jeżeli sprawa została skierowana do akt lub O. Z. o ile sprawa została ostatecznie załatwiona.

17. W razie braku miejsca do zapisu wobec kilkakrotnego obiegu daną sprawę należy oznaczyć pod nowym numerem, zaznaczając w rubryce „uwagi" dokonane przeniesienie.

18. (Anulowany rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 313 p. XIII).

R. 313.

XIII. Dziennik tajny w urzędach policyjnych. W związku z rozkazami mojemi Nr. Nr. 159 i 223 zmieniam p. 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków.

Punkt 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków winien brzmieć:

p. 18, a) „Dziennik tajny" prowadzi na posterunku wyłącznie Komendant posterunku zaś w komisarjatach, w komendach powiatowych, komendach miejskich i kancelarjach Komendantów Wojewódzkich prowadzi kierownik urzędu, względnie osoba upoważniona. Dziennik „Tajny" należy przechowywać pod zamknięciem.

b) Korespondencja „poufna" winna być zapisywana ściśle w myśl rozkazu Nr. 159 i 223 K. Gł. P. P.

c) Sprawy oznaczone „Tajne mob" posterunki i komisarjaty prowadzą w dzienniku „Tajnym" razem z innemi sprawami, zaś komendy powiatowe, miejskie i kancelarje Komendantów Wojewódzkich prowadzą oddzielnie od spraw tajnych, w myśl wydanych przepisów Nr. 424/Tjn z dn. 15.IX.1922 r.

Zgodnie z powyższym polecam uzupełnić p. 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków.

R. 262.

I. Dziennik korespondencyjny.

Uzupełniając i wyjaśniając przepisy o prowadzeniu dziennika korespondencyjnego, zawarte w „Przepisach biurowych dla komisarjatów i posterunków policji państwowej" (Rozk. Kom. Gł. Nr. 175), polecam:

1. Urzędy policyjne, które prowadzą kontrolę protokułów, przeprowadzają przez nią doniesienia, względnie protokuły karno-sądowe i karno-administracyjne, których załatwienie wchodzi w zakres kompetencji danego urzędu, nie wpisując ich do dziennika korespondencyjnego. Doniesienia, wzgl. protokuły powinny być zaopatrzone kolejnym numerem kontroli protokułów z dodatkiem znaku K dla odróżnienia od numeracji dziennika korespondencyjnego.

2. Podania osób prywatnych o przyjęcie na służbę powinny być prowadzone w oddzielnej specjalnej ewidencji bez wpisywania ich do dziennika korespondencyjnego. Przy nadaniu takiemu podaniu biegu służbowego zostaje ono wyjęte ze specjalnej ewidencji i wpisane do dziennika korespondencyjnego.

3. Oferty w sprawach gospodarczych powinny być prowadzone w oddzielnej specjalnej ewidencji bez wpisywania ich do dziennika korespondencyjnego. O ile oferta zostaje zużytkowaną i powoduje korespondencję, to należy wyjąć ją ze specjalnej ewidencji i wpisać do dziennika korespondencyjnego.

4. Pisma anonimowe, zawierające materjał rzeczowy i nadające się do zużytkowania winny być wpisywane w dzienniku tajnym i przechowane w aktach, po ukończeniu zaś spowodowanego takiem pismem dochodzenia powinno ono być do aktu dochodzenia dołączone.

TERMINARZ.

19. Sprawy terminowe należy zapisywać do terminarza i przeglądać go codziennie. Nadaje się do tego zwykły kalendarz. Przy większej ilości spraw terminowych należy zaprowadzić teczki od numeru 1 do 31 i akta spraw terminowych odkładać do teczki, której numer odpowiada dacie wyznaczonego terminu. W sprawach odręcznie załatwianych należy do właściwej teczki odłożyć kartkę z numerem sprawy.

Dziennik korespondencyjny. Wzór Nr. 1.

Nr. porządkowy	Data zapisu i numer sprawy	Od kogo	Tytuł i treść sprawy	Data wysłania	Załatwienie i krótka treść	UWAGI
1	2/I 284	Sędzia śledczy Zamość	Kowalczyk Józef o przeprowadzenie rewizji domowej	3/I	eksp. śledcza Sędzia śl. Zamość z protokułem rewizji	O. Z.
2	2/I	Z. U.	Zawadziński Antoni doniesienie w sprawie kradzieży u J. Wolińskiej we wsi Zamość	3/I	Sędzia pokoju Zamość	O. Z.
3	2/I 18	Starosta Zamość	Alkoholu wyszynk Zakaz od 3/I do 7/I			a. a. Nr. 1.
it. d.						

R.K.38.560.

II. Skorowidz do dziennika korespondencyjnego.

20. Celem możności ustalenia, czy dana sprawa wpłynęła i pod jakim numerem została zapisana, należy prowadzić skorowidz do dziennika (wzór Nr. 2).

21. Skorowidz należy prowadzić w książce lub na kartach oddzielnie dla każdej litery w porządku alfabetycznym. W razie gdy wielka ilość spraw wymaga szczegółowszego rozdziału, celem łatwiejszego odnalezienia tytułu należy spółgłoski najliczniej spotykane (K. P. S. N. M.) podzielić w ten sposób, aby spółgłoska z samogłoską otrzymała oddzielną stronę. W tym wypadku „Krzywicki" należy napisać na stronie oznaczonej znakiem K. Y., a „karabin" pod znakiem K. A.

22. Tytuł sprawy należy zapisywać pod nazwiskiem tej osoby, której sprawa dotyczy. Doniesienia należy wpisać pod nazwiskiem oskarżonego, a w braku oskarżonego, pod nazwiskiem osoby poszkodowanej. Tytuł w sprawach ogólnych lub dotyczących interesów publicznych należy zapisać pod nazwą sprawy, o którą chodzi, a nie pod nazwiskiem osoby lub urzędu.

Skorowidz do dziennika korespondencyjnego Wzór Nr. 2.

A L K O H O L wyszynk Nr. 3.	A
	B
	C
	i
	t.
	d.

III. Książki doręczeń.

23. Pisma wysyłane należy wpisać do ksiąg doręczeń i doręczać je za czytelnem pokwitowaniem odbiorcy (wzór Nr. 3). Pisma należy poza siedzibą urzędu w zasadzie wysyłać za pośrednictwem poczty lub urzędu gminnego.

24. Pisma doręczane w urzędzie referentom należy wpisywać do książek lub kart przydziału oddzielnie dla każdego referenta (wzór Nr. 3-a).

Książka doręczeń. Wzór Nr. 3.

Data	Nr. Nr. pism	DO KOGO i ADRES	Ilość sztuk	POKWITOWANIE
3/1	1	Sędzia śledczy — Zamość	1	
„	2	Sędzia pokoju — Zamość	1	

Karta przydziału. Wzór Nr. 3a.

Nr. pisma	Data i pokwitowanie	Data zwrotu i podpis	Nr. pisma	Data i pokwitowanie	Data zwrotu i podpis

IV. Wykaz akt.

25. Sprawy załatwione i odłożone do akt należy przechowywać w składnicy akt w porządku arytmetycznym numerów dziennika.

Do akt należy odkładać również wszystkie zakończone przepisowe książki, kontrole i wykazy.

26. W zasadzie wszystkie akta należy składać do jednej teczki czyli do akt ogólnych. W razie zapełnienia teczki następne akta należy odkładać do drugiej teczki, oznaczając tytuł, datę rozpoczęcia i numer tomu. Specjalne akta należy zakładać tylko w wypadkach rzeczywistej potrzeby.

27. Należy prowadzić jeden wykaz dla akt ogólnych i specjalnych (wzór Nr. 4), oznaczając każdą teczkę numerem porządkowym wykazu, tytułem, datą rozpoczęcia i zakończenia oraz numerem dziennika aktu początkowego i końcowego w razie zakończenia roku lub otworzenia drugiego tomu).

Wykaz akt. Wzór Nr. 4.

Nr. porządkowy	TYTUŁ AKT	Ilość tomów	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Data złożenia do archiwum
1	Akta ogólne				
2	Rozkazy Kom. Okręgu				
3	Dochodzenia i śledztwa				
4	Raporty dzienne				

V. Raporty dzienne.

28. Posterunki policji winny zgłaszać raportem, opatrzonym własnym numerem władzy przełożonej zmiany w stanie osobowym: przydział, odejście, urlop i t. p. Zgłaszają również powiększenie, ubytek, uszkodzenie lub zniszczenie inwentarza. Ujemnych raportów nie należy zgłaszać (wzór Nr. 5).

29. W razie: 1) rozruchów, strajków zamierzonych lub dokonanych, 2) klęsk żywiołowych, 3) przerwy w komunikacji, 4) zabójstwa, napadów lub wielkiej kradzieży, 5) użycia broni przez policjanta, 6) poranienia, zabicia, samobójstwa lub śmierci policjanta, 7) wypadków, wymagających powiększenia policji lub wydania dalej idących zarządzeń urzędy policji przedstawiają swej władzy przełożonej specjalny raport. W razie potrzeby meldują telefonicznie lub telegraficznie.

Raport dzienny Nr..... z dn..... Wzór Nr. 5.

Tytuł sprawy	TREŚĆ	Ilość załączników i treść
Rozpoczęcie urlopu	Przodownik J. Przybylski odszedł dnia 2/I na urlop 14 dniowy.	1 protokuł zdawczy
Przydział	Przod. Antoni Kozłowski przybył dnia 2/I i o godz. 10 rano dn. 2/I objął zastępstwo urlopowanego kierownika posterunku.	
Powrót ze szpitala	Post. Jan Waśniewski dn. 2/I o godz. 11 rano powrócił ze szpitala z wnioskiem na 10 dniowy urlop. Antoni Kozłowski Przodownik	1 świadectwo lekarskie

VI. Spis funkcjonarjuszów policji.

30. W urzędach policji należy prowadzić spis funkcjonarjuszów policji bieżąco w ciągu jednego roku kalendarzowego (wzór Nr. 6). W razie śmierci, zwolnienia lub

przeniesienia należy w uwagach to oznaczyć, a przydzielonego funkcjonarjusza na to miejsce wpisać do drugiej rubryki tegoż numeru porządkowego. Przydzielonych ponad liczbę wpisanych należy wpisać pod następny numer w wierszu pierwszym.

31. Zapisu należy dokonać według stopni służbowych w porządku następującym: 1) wyższych funkcjonarjuszów policji, 2) urzędników, 3) niższych funkcjonarjuszów policji. W ten sposób w ciągu całego roku będzie uwidoczniony stan i ruch służbowy oraz ogólna liczba pracowników.

Spis funkcjonarjuszów policji. Wzór Nr. 6a.

Lewa strona

Nr. porządkowy	NAZWISKO I IMIĘ	Nr. legitym.	Stopień służbowy	Data przydziału
1	Janowski Władysław	386a	Komisarz	1/II 1921 r.
	Zawadzki Jan	492a	Komisarz	1/IV 22 r.
2	Wierzbicki Antoni	1542c	St. przodownik	1/IX 21 r.
i				
t.				
d.				

Prawa strona

Rodzaj uzbrojenia i numer broni	Adres własny lub najbliższej rodziny	U W A G I
Własne	ul. Jezuicka Nr. 42	przenies. dn. 1/IV 22 r. do Okr. I
Własne	ul. Szopena Nr. 16	
kar. ros. Nr. 12846	ul. Lwowska Nr. 36	

VII. Wykazy stanu osobistego i służbowego.

32. (Anulowany rozkazem Komendy Głównej P. P. Nr. 317, strona 4).

VIII. Karty chorych.

33. W miejscu przydziału funkcjonarjusza należy prowadzić karty chorych oddzielnie dla każdego funkcjonarjusza (wzór Nr. 8). Stan choroby trwający ponad dwie doby winien być stwierdzony przez lekarza na karcie chorych lub też na oddzielnem zaświadczeniu. O ile niedomaganie jest przejściowe kierownik urzędu ma prawo zwolnić funkcjonarjusza policji do dwóch dni włącznie i w tym wypadku wpisuje rodzaj choroby oraz jej czas, a w uwagach podpisuje się jako znak usprawiedliwienia nieobecności policjanta z powodu choroby.

34. W razie przeniesienia funkcjonarjusza jego kartę należy przesłać w drodze

służbowej do władzy przełożonej. W miejscu nowego przydziału należy w dalszym ciągu prowadzić karty chorych, oznaczając nowe miejsce służbowe.

Karty chorych. Wzór Nr. 8.

Data zachorowania	Chory dni	Data odesłania do szpitala	Data powrotu ze szpitala	Rodzaj choroby	Data i Nr. świadectwa	Urlop zdrowotny od	Urlop zdrowotny do	UWAGI

IX. Kontrola urlopów.

35. Kontrola urlopów służy do zapisywania w porządku chronologicznym urlopów udzielanych pracownikom urzędów policyjnych (wzór Nr. 9). W uwagach należy zapisywać uchybienia co do czasu wykorzystania udzielonego urlopu. Miesiące należy oznaczyć i podkreślić, licząc daty udzielenia urlopu.

R. 311.

VI. Uzupełnienie przepisów biurowych w sprawie prowadzenia kontroli urlopów.

Uzupełniając punkt 35 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p. (rozkaz Komendy Głównej Nr. 175) oraz punkt 17 przepisów biurowych dla okręgowych i powiatowych komend p. p., polecam odnotowywać w kontroli urlopów (wzór Nr. 9) w rubryce „uwagi" rodzaj urlopu, oznaczając literą „Z" — urlop zdrowotny, literą „W" — urlop wypoczynkowy i literami „Nz" — urlop nadzwyczajny.

Od wszystkich funkcjonarjuszów p. p. żądać, aby w raportach o udzielenie urlopu wymieniali miejsce swego pobytu na urlopie lub powoływali się na osoby, które w razie potrzeby mogą wskazać adres przebywającego na urlopie.

Zarazem polecam prowadzenie ścisłej kontroli, czy dany funkcjonarjusz p. p. powrócił z urlopu na termin, czy też spóźnił się i z jakiego powodu.

O wszystkich wypadkach nieprzybycia z urlopu we właściwym terminie wyższych funkcjonarjuszów p. p. i urzędników, donosić Wydziałowi III Komendy Głównej p. p., zaznaczając, czy opóźnienie zostało usprawiedliwione, czy też przeciwko winnym wdrożono dochodzenia dyscyplinarne.

Kontrola urlopów. Wzór Nr. 9

Nr. porząd.	NAZWISKO I IMIĘ	Stopień służbowy	Nr. i data decyzji	Czas od	Czas do	Ilość dni	UWAGI

X. Kontrola chorych.

36. Do kontroli chorych należy wpisywać wszystkich chorych pracowników w porządku chronologicznym. Miesiące należy oznaczyć i podkreślić, licząc daty zachorowania (wzór Nr. 10). W uwagach należy oznaczyć usprawiedliwienie choroby.

Kontrola chorych. Wzór Nr. 10.

Nr. porz.	NAZWISKO I IMIĘ	Stopień służbowy	Rodzaj choroby	CHORY od	CHORY do	UWAGI

XI. Księga kar dyscyplinarnych i odznaczeń.

37. Do księgi kar i odznaczeń należy wpisywać wszystkie kary udzielane przez władze dyscyplinarne oraz odznaczenia udzielone przez komendantów okręgowych, Komendanta Głównego lub Ministra Spraw Wewnętrznych (wzór Nr. 11).

Lewa strona. **Księga kar dyscyplinarnych i odznaczeń.** Wzór Nr. 11.

Nr. porządkowy	NAZWISKO I IMIĘ	Stopień i miejsce służbowe	Rodzaj przewinienia lub odznaczenia

Prawa strona

Wymiar kary	Odznaczenie	Przez kogo kara (odznaczenie) zostało udzielone, Nr. aktu i data	Odbycie kary od	Odbycie kary do	UWAGI

XII. Kontrola sum przechodnich.

38. Do kontroli sum przechodnich należy wpisywać wszystkie sumy przechodnie natychmiast po ich otrzymaniu, a równolegle rozchód tych sum (wzór Nr. 12). Sumy przechodnie należy przelewać według przeznaczenia w terminach siedmiodniowych, a większe sumy należy przelewać niezwłocznie. W miarę załatwienia przychód i rozchód należy podliczać.

Lewa strona **Kontrola sum przechodnich.** Wzór Nr. 12.

Data	OD KOGO	Z jakiem przeznaczeniem	Na zasadzie dokumentów	Nr. kwitu	Suma

Prawa strona

Data	KOMU WYPŁACONO	Na zasadzie dokumentów	Suma	Pokwitowanie lub Nr. pokwitowania

XIII. Spis inwentarza, broni i amunicji.

39. Do spisu inwentarza należy zapisać wszystkie przedmioty, znajdujące się w lokalach urzędowych. Do spisu tego należy wpisać inwentarz martwy, żywy, broń i amunicję (wzór Nr. 13).

40. Wyszczególniając przedmioty inwentarzowe, należy zapisać nazwę przedmiotu, oraz cechy przedmiotu, jako to: rodzaj materjału, wielkość i numer, o ile przedmiot posiada taki znak. W uwagach należy zaznaczyć nazwisko, adres właściciela i numer sprawy, o ile dany przedmiot nie jest własnością Skarbu Państwa.

41. W razie wpisania nowych przedmiotów inwentarzowych lub wykreślenia ich z powodu przeniesienia lub zniszczenia, należy numer sprawy i daty wpisać równolegle w uwagach. Władze przełożone uzgadniają raz na rok te spisy z książką inwentarzową.

U W A G A. Komisarjaty miasta st. Warszawy prowadzą przepisowe książki inwentarzowe.

Spis inwentarza, broni i amunicji. Wzór Nr. 13.

Nr. porząd.	WYSZCZEGÓLNIENIE PRZEDMIOTÓW	Ilość	U W A G I

XIV. Książka magazynowa.

42. Urzędy policyjne, posiadające przedmioty lub materjały na przechowaniu, jako zapas, prowadzą książkę magazynową (wzór Nr. 14). Dla każdego przedmiotu lub materjału należy otworzyć oddzielne konto, wymieniając ogólnie przyjętą nazwę przedmiotu i jednostkę, według której prowadzi się rachunek.

43. Wpis przedmiotu do książki magazynowej winien być dokonany według rodzaju i alfabetu: materjały piśmienne, druki, umundurowanie, uzbrojenie i materjały różne. Umundurowanie używane (zwrotne) należy zapisać pod oddzielnym kontem.

44. Do książki magazynowej należy wpisać każdy przedmiot lub materjał zakupiony, urzędowo otrzymany lub ofiarowany.

Na lewej stronie należy zapisać przychód, a na prawej stronie rozchód. Na dokumentach przychodu i rozchodu należy przy odpowiedniej pozycji zapisać numer strony, na której wpis do książki magazynowej został wniesiony.

45. Co miesiąc należy przychód podsumować z remanentem, podsumować rozchód, odjąć rozchód na lewej stronie i wyrzucić remanent.

U W A G A. Z reguły komisarjaty kolejowe i te, w siedzibie których znajdują się urzędy zwierzchnie, książek magazynowych nie prowadzą.

Książka magazynowa

Wzór Nr. 14.

lewa strona

Data	Nr. dokumentu	DOSTAWCA	ILOŚĆ
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

prawa strona

Data	Nr. dokumentu	ODBIORCA	ILOŚĆ
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

XV. Kontrola rozmów telefonicznych.

46. Do kontroli rozmów telefonicznych należy wpisywać nadawane telefonogramy, oraz treść rozmów pozamiejscowych. Rozmowy pozamiejscowe osób, nie należących do policji, należy oznaczać w uwagach (wzór Nr. 15).

Kontrola rozmów telefonicznych

Wzór Nr. 15.

Nr. porządkowy	Data i godzina	Treść rozmowy	Kto	Z kim	Czas trwania rozmowy	UWAGI
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

XVI. Książka furażowa.

47. Oddziały konne prowadzą książkę furażową dla zapisywania przychodu i rozchodu furażu. Na lewej stronie należy wpisać przychód, a na prawej rozchód, wyszczególniając każdego dnia ilość żywionych koni. Książkę należy zamykać tak, jak książkę magazynową (wzór Nr. 16).

Książka furażowa

Wzór Nr. 16.

lewa strona

Data	Nr. dokumentu	DOSTAWCA	Owies	Siano	i t. d.	i t. d.	i t. d.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

prawa strona

Data	Nr. dokumentu	ODBIORCA	Owies	Siano	i t. d.	i t. d.	i t. d.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

XVII. Książka menażowa.

48. W koszarach, gdzie jest wspólne żywienie, należy prowadzić książkę menażową na wzór książki magazynowej (wzór Nr. 17). Dowodem rozchodu książki menażo-

wej są wykazy dzienne zużytych produktów poświadczone przez gospodarza koszar. Wykazy zużytych produktów w ciągu jednej doby winny zawierać: a) numer porządkowy i datę, b) ilość osób, korzystających z menaży, c) wyszczególnienie produktów i ich ilość, d) podpis wydającego i odbierającego.

Lewa strona. **Książka menażowa.** Wzór Nr. 17.

Data	Nr. dokumentu	D O S T A W C A	I l o ś ć

Prawa strona.

Data	Nr. dokumentu	D O S T A W C A	I l o ś ć

XVIII. Plan obchodów na posterunkach.

49. Celem zapobiegania i ujawnienia przestępstw policja winna patrolować wszystkie główne drogi i wszystkie zamieszkane miejscowości. W tym celu cały rejon posterunku winien być podzielony na obchody, według których policja systematycznie patroluje teren sobie przydzielony.

50. Przy obliczaniu czasu potrzebnego na obchód należy liczyć, że policjant przechodzi 4 klm. na godzinę. Czas dłuższy można liczyć w miejscowościach górskich oraz w razie szczególnie złych dróg. Czas potrzebny na opatrolowanie zamieszkanych miejscowości należy liczyć według rzeczywistej potrzeby, biorąc pod uwagę: liczbę mieszkańców, obszar miejscowości, ilość objektów i miejsc użyteczności publicznej oraz faktyczny stan bezpieczeństwa. Na odpoczynek należy przeznaczać $^1/_4$ czasu rzeczywistej służby. Należy starać się, aby obchód, o ile to możliwe, nie przekraczał 16 godzin. Policja konna winna patrolować miejscowości zbyt daleko położone od posterunku. Policjantów na rowerach należy używać do służb niecierpiących zwłoki: klęski żywiołowe, pilne dochodzenia, kurjer i t. p.

51. Służbę poruczoną należy powierzać policjantowi udającemu się w obchód, o ile tylko z tego sposobu załatwienia nie zachodzi obawa karygodnej zwłoki. W tym celu kierownik posterunku wyznacza kombinowane obchody biorące za podstawę ustalony plan. Ważniejsze sprawy załatwia osobiście kierownik posterunku, który obowiązany jest również systematycznie patrolować wszystkie miejscowości w swoim rejonie. Czas na opatrolowanie wszystkich miejscowości kierownikowi posterunku wyznacza komendant powiatu w zależności od warunków miejscowych.

52. Plan obchodów potwierdzony przez komendanta powiatu winien się znajdować na każdym wiejskim posterunku (wzór Nr. 18). W uwagach należy zapisać te objekty i miejsca, które w danej miejscowości wymagają szczególnej uwagi policjanta. Plany te winny być przez władzę przełożoną sprawdzone i zatwierdzone oraz podane do wiadomości władzom administracyjnym. Szkic rejonu winien odpowiadać planowi obchodów i posterunków.

53. Na posterunkach miejskich, gdzie jest zaprowadzona stała służba w ciągu 3-ch zmian należy opracować plan według wzoru Nr. 22 w ten sposób, aby odpowiedzialność w danym rejonie leżała na jednym funkcjonarjuszu w czasie jego służby. Ilość policjantów należy wskazać na każdą zmianę, i wedle potrzeby wyznaczyć odpowiednią rezerwę.

Plan obchodów na posterunkach.

Wzór Nr. 18.

Nr. obchodu	MIEJSCOWOŚCI	Ilość mieszkańców	Odległość w kilom.	Czas na pójście	Czas na opatrolowanie	Czas na odpoczynek	UWAGI
I	Zagórze	500	4	1^{00}	0^{30}		
	Zawady	750	1	0^{15}	0^{45}		
	Wólka	1000	5	1^{15}	1^{00}		st. kolejowa
	Dęby	2000	4	1^{00}	1^{30}		poczta
	Post. Zamość	—	3	0^{46}	—		
	Ogółem			4^{15}	3^{45}	2^{00}	10 godzin
II							

podpis wójta

XIX. Książka stacyjna na posterunkach.

54. Służbę policjantów oraz ich wyniki służbowe należy zapisywać do książki stacyjnej (wzór Nr. 19).

Kierownik posterunku wyznacza służbę policjantom na dobę licząc dobę od rannej zbiórki do następnej i zapisuje służbę do książki stacyjnej. W tym wypadku kierownik posterunku zapisuje w książce stacyjnej i podkreśla datę i godzinę zbiórki wyznaczanej stale o jednej godzinie.

55. Na posterunkach miejskich, gdzie jest zaprowadzona stała służba na trzy zmiany, kierownik posterunku lub dyżurny wpisuje datę i godzinę zmiany. Zmiany następują od szóstej lub ósmej rano zależnie od warunków lokalnych.

56. Służbę policjantów do książki stacyjnej należy wpisać jak następuje:

1. SŁUŻBA PATROLOWA.

a) numer rozkazu służbowego, oznaczając każdą służbę liczbą porządkową za okres miesięczny,
b) godzinę wyjścia według 24-godzinnego czasu,
c) numer obchodu, miejscowości, które winien opatrolować, obok tych miejscowości numery spraw, jakie miał doręczone do załatwienia, czas trwania służby i odpoczynku.

2. SŁUŻBA PATROLOWA KOMBINOWANA.

a) numer rozkazu służbowego,
b) godzinę wyjścia,
c) miejscowości, numery spraw, czas trwania służby i odpoczynku.

3. SŁUŻBA KONTROLNA.

a) numer rozkazu służbowego,
b) godzinę wyjścia,
c) nazwiska policjantów, którzy mają być skontrolowani, miejscowości oraz czas trwania służby i odpoczynku.

4. ESKORTY.

a) numer rozkazu służbowego,
b) godzina wyjścia,

c) nazwisko i imię eskortowanego z wymienieniem, o ile on jest niebezpieczny, władzę, która nakazała aresztowanego dostarczyć, miejscowość i władzę, do której aresztant ma być dostarczony, czy eskorta ma się odbyć pieszo, wozem, koleją lub statkiem oraz czas trwania służby.

5. ASYSTA.

a) numer rozkazu służbowego,
b) czas wyjścia,
c) urząd lub osobę urzędową, której należy udzielić pomocy, rodzaj czynności i czas trwania służby.

6. KURJER.

a) numer rozkazu służbowego,
b) czas wyjścia,
c) miejscowości, numery spraw oraz czas trwania służby.

UWAGA. Kurjera wysyłać należy tylko w bardzo ważnych wypadkach niecierpiących zwłoki.

7. KONTROLA PODRÓŻNYCH.

a) numer rozkazu służbowego,
b) czas wyjścia,
c) skąd, dokąd, w jakim pociągu lub miejscu oraz czas trwania służby.

8. DOCHODZENIE.

a) numer rozkazu służbowego,
b) czas wyjścia,
c) w jakiej sprawie, nazwisko poszkodowanego, miejscowość oraz czas trwania służby.

9. SŁUŻBA SPECJALNA.

a) numer rozkazu służbowego,
b) czas wyjścia,
c) rodzaj służby, miejscowości, obok numery spraw oraz czas trwania służby.

UWAGA. Wyznaczanie specjalnej służby do załatwienia spraw administracyjnych może mieć miejsce w wyjątkowych pilnych wypadkach.

Poniżej wyznaczonej służby należy zapisać nazwiska policjantów, stopień służbowy, przyczem nazwisko policjanta wyznaczonego jako starszego należy podkreślić.

Służbę konno lub na rowerze należy zaznaczyć. W razie niemożności określenia czasu trwania służby przy wpisywaniu służby należy oznaczyć „na czas potrzeby".

R. 320.

IX. Uzupełnienie § 56 i 86 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p.

Niniejszem uzupełniam § 56 i 86 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków, a mianowicie:

Należy notować w książce stacyjnej oprócz nazwiska i imienia funkcjonarjusza, pełniącego służbę — nazwę konia, Nr. Nr. roweru i wozu, o ile funkcjonarjusz policji odbywał służbę konno, rowerem lub wozem.

57. Na posterunkach w miastach, gdzie są ustalone systematyczne obchody i posterunki w ciągu 3-ch zmian, należy zapisać czas i numer obchodu lub posterunku, nie wyszczególniając specjalnie drogi, oraz nazwisko policjanta.

58. Po powrocie policjanta ze służby należy równolegle zapisać czas powrotu, ilość godzin spędzonych w służbie, oraz wyniki służbowe i numery spraw załatwionych, jakie policjantowi zostały doręczone. Każdy zapis służby należy podkreślić. W tym wypadku, gdy zapisanie wyników służbowych ze względu na brak miejsca nie może pomieścić się we właściwej rubryce, należy dalszą treść przenieść poniżej i to przeniesienie należy zaznaczyć. W wolnych rubrykach lewej strony nie należy w tym wypadku zapisywać służby, lecz tylko w rubryce pierwszej zapisać „do Nr.", wymieniając numer rozkazu, do którego odnosi się wpis.

59. Po prawej stronie w ostatniej rubryce kierownik posterunku lub wyznaczony przez niego dyżurny zapisuje czas objęcia dyżuru i stan służbowy na całą dobę lub na każdą zmianę: ogólną ilość policjantów, nazwiska policjantów chorych, zawieszonych, urlopowanych i t. p.

60. Następnie należy wpisać wszystkie wypadki i wydarzenia, jakie zostały zameldowane przez poszkodowanych lub świadków, wyniki służbowe policjantów poza służbą, oraz zarządzenia, jakie władza przełożona poleci wpisać. Nazwiska osób doprowadzonych lub aresztowanych należy podkreślić.

lewa strona **Książka stacyjna na posterunkach.** Wzór Nr. 19.

Nr. rozkazu	Data i godzina wyjścia	RODZAJ SŁUŻBY	Data i godzina powrotu	Ilość godzin

prawa strona

WYNIKI	Nr. Nr. spraw załatwionych	Stan osobowy i uwagi

XX. Wykaz godzin spędzonych w służbie zewnętrznej.

61. Na posterunkach, gdzie służba prowadzoną jest w ciągu doby, a nie na trzy iany, należy prowadzić wykaz godzin spędzonych w służbie zewnętrznej. Zakłada- książki, należy obliczyć przewidzianą ilość służb wykonywaną przez policjanta ciągu roku i pozostawić odpowiednią ilość stron dla każdego policjanta, celem wpi- nia daty i ilości godzin służby, zależnie od rodzaju i pory dnia (wzór Nr. 20).

62. Do wykazów należy wpisywać taką ilość godzin służby, jaka jest wykazaną książce stacyjnej. Nocne godziny służby liczą się od godziny 18 do 6. Daty dni świą- cznych należy w wykazie podkreślić. W uwagach należy zapisać szczegóły, usprawie- wiające brak wydajności pracy policjanta za dany okres miesięczny: z powodu urlopu, oroby, przydziału w środku miesiąca i t. p. Ilość godzin za okres miesięczny należy dliczyć.

ykaz godzin spędzonych w służbie zewnętrznej. Wzór Nr. 20.

Nazwisko stopień służbowy	Miesiąc	Data	Ilość godz. w służbie				Godziny		Ogółem	
			Patrol	Kontrola	Eskorta	Inna służba	Dzienne 6—18	Nocne 18—6		

R. 228.

Uzupełniając rozkaz mój Nr. 175, zarządzam:

Przepisy o zaliczaniu godzin spędzonych w służbie przez policjantów.

1. Funkcjonarjuszom policji należy zaliczać godziny służbowe w książkach stacyjnych oraz w wykazach godzin, jak następuje:

a) Służbę w obchodach i na posterunkach stałych lub specjalnych oraz na wartach i pikietach należy zaliczać w całości wykazanych godzin.

b) Eskortę w ciągu pierwszych 8 godzin, a w zasadzie cały czas, użyty na eskortowanie do chwili oddania aresztowanego, liczy się w całości, a następne godziny w wysokości $^1/_2$ czasu.

c) Każdą inną służbę należy zaliczać w pierwszych 8 godzinach w całości, a następnie godziny w wysokości $^1/_2$ czasu, spędzonego w służbie, podróży lub odpoczynku.

d) Na posterunkach, gdzie w czasie nieobecności komendanta posterunku, służbę pogotowia wykonuje wyznaczony policjant, służbę taką należy zaliczać w $^1/_3$ czasu.

2. Obliczone w powyższy sposób godziny należy wpisywać do książki stacyjnej w formie ułamka, jak np.: $\frac{20}{14}$.

3. Przy obliczaniu nocnych i dziennych godzin należy przedewszystkiem zaliczyć godziny nocne w całości, zaś dzienne zaliczyć w pozostałej ilości godzin.

Wyjątek z p. VII rozkazu 326.

VII. Stan pogotowia. Czas spędzony w pogotowiu poza mieszkaniem (dla mieszkających prywatnie), względnie koszarami (dla skoszarowanych) zalicza się według ust. d. p. IV rozkazu K. G. Nr. 228. Jeżeli stan pogotowia polega tylko na zakazie wydalenia się z koszar, wzgl. mieszkań, to czas przebyty w takiem pogotowiu nie zalicza się do godzin spędzonych w służbie zewnętrznej.

Wyjątek z p. I ustępu 7 rozkazu 351.

Dyżury. Godziny służby dyżurnego mają być zaliczane w/g p. IV rozkazu Nr. 228 ustęp 1-c. Stosowanie ustępu 1-d tegoż rozkazu zawieszam do czasu ogólnego uregulowania sprawy godzin służby.

R. 274.

IV. Służba w teatrach i kinematografach. Wobec niejednolitej praktyki wyjaśniam, że służba w teatrach, kinematografach i t. p. jest jednym z rodzajów normalnej służby policyjnej i podlega ogólnym przepisom o pełnieniu służby. W szczególności należy mieć na uwadze: 1) że wspomniana służba nie jest dodatkowo płatnem zajęciem i że wobec tego winna być zaliczana zgodnie z rozkazem Komendanta Głównego Nr. 228 p. IV c, oraz że pełniącym ją funkcjonarjuszom żadne dodatkowe wynagrodzenie się nie należy, 2) że wyznaczanie służby w poszczególnych miejscach rozrywkowych winno być uwarunkowane ogólnemi względami bezpieczeństwa i porządku, a nie życzeniem, względnie zgodą odnośnych właścicieli lub zarządzających. W tych miejscowościach, gdzie za służbę w miejscach rozrywkowych uiszczana jest opłata, winna ona iść na pokrycie nieprzewidzianych wydatków miejscowego urzędu policyjnego; książkę kontroli tych sum prowadzi kierownik urzędu.

Te same przepisy dotyczą służby w salach licytacyjnych.

R. 360.

I. Służba kancelaryjna na posterunkach. Praktyka wykazała, że niektóre posterunki w miastach, a nawet poszczególne posterunki wiejskie w niektórych osiedlach, mają tak znaczny zakres czynności biurowych, że funkcje te nie mogą być wykonywane osobiście przez komendantów takich posterunków, lecz wymagają stałej pracy specjalnie do tego celu przeznaczonego funkcjonarjusza. Praca tych funkcjonarjuszów wypełnia im pełną 8-godzinną normę czasu.

Dla uniknięcia różnorodności w sposobie zaliczania godzin służby takich funkcjonarjuszów, przeznaczonych na stałe do czynności kancelaryjnych i zapobieżenia nadmiernego obciążenia ich przez łączenie tych funkcji z dodatkową jeszcze służbą zewnętrzną, polecam służbę ich zaliczać w całości tak, jak służbę zewnętrzną.

Decyzja co do utrzymywania na posterunkach funkcjonarjuszów do czynności wyłącznie kancelaryjnych należy tylko do Komendantów Wojewódzkich po dokładnem rozpatrzeniu stosunków lokalnych i rozważeniu słuszności takiej potrzeby.

Pp. Komendanci Wojewódzcy w terminie 1-miesięcznym od daty niniejszego rozkazu przedstawią mi wykaz posterunków, wymagających i posiadających stałą pomoc biurową z uzasadnieniem jej potrzeby.

XXI. Wykaz opatrolowanych miejscowości.

63. Miejscowości w gminach wiejskich należy spisać i prowadzić roczne wykazy opatrolowanych miejscowości (wzór Nr. 21). Do wykazu tego należy każdego miesiąca wpisać datę służbowej obecności policjanta, przyczem datę służby kierownika posterunku należy podkreślić.

Wykaz opatrolowanych miejscowości. Wzór Nr. 21.

Nr. porządkowy	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	UWAGI

XXII. Plan obchodów i posterunków w komisarjatach.

64. Cały obszar komisarjatu należy podzielić w ten sposób na obchody, aby każda ulica lub droga na całej swej długości mogła być opatrolowana. Każdy obchód winien być patrolowany w prawą stronę.

65. Przy obliczaniu należy wziąć za podstawę, że policjant, patrolując, przechodzi 3 klm. na godzinę. Na obchody i posterunki należy wyznaczać jednego policjanta, o ile względy osobistego bezpieczeństwa nie wymagają większej liczby.

66. Należy wyznaczyć te punkty, w których posterunki dla regulowania ruchu ulicznego rzeczywiście są potrzebne, oraz te punkty, na których posterunki ze względu na odległość od komisarjatu, oraz na zwykły większy ruch ludności wydają się konieczne.

67. Należy obliczyć na każdą zmianę oddzielnie ilość posterunków specjalnych przy instytucjach państwowych. Należy zwrócić uwagę, że niektóre z posterunków mogą stać się w nocy lub w innej porze dnia zbyteczne.

68. Na posterunki, które trwają bez przerwy mniej, niż sześć do ośmiu godzin i w ten sposób nie wyczerpują pracy jednego policjanta, należy wyznaczać policjantów, znajdujących się w rezerwie.

69. Należy obliczyć na każdą zmianę ilość policjantów, jaka powinna zostać w rezerwie dla udzielania pomocy i wykonania takich zarządzeń władz, które natychmiast bez zwłoki winny być wykonane.

70. Służbę poruczoną (sprawy administracyjne) należy załatwiać w zasadzie przez policjantów w obchodach. Ważniejsze sprawy winien załatwiać patrolujący lub sekcyjny, a poufne wywiady i sprawy załatwia pogotowie policji śledczej. W razie, gdy zbyt wielka ilość spraw administracyjnych, załatwionych przez policjantów w obchodach, mogłaby spowodować zaniedbanie służby bezpieczeństwa, sprawy należy załatwiać przez policjantów, znajdujących się w rezerwie.

UWAGA. W Warszawie i Łodzi sprawy administracyjne mogą być załatwiane przez policjantów wydzielonych ze służby bezpieczeństwa.

71. Nadzór nad porządkiem domowym oraz nad porządkiem w lokalach i miejscach publicznych (meldunki, wyszynk alkoholu, stan sanitarny i t. p.) należy wykonywać przez specjalnie wyznaczonych w tym celu policjantów z rezerwy, zależnie od potrzeby perjodycznie lub doraźnie. Służbę tę wykonują funkcjonarjusze służby zewnętrznej lub śledczej zależnie od rodzaju służby. Z reguły obowiązek nadzoru należy do patrolującego.

72. Celem przeprowadzenia wyszkolenia teoretycznego należy zarządzać co tydzień zbiórkę poszczególnych zmian, a w razie zaniedbania częściej. Zbiórka w zasadzie winna się odbywać po 8-godzinnym odpoczynku. Wyszkolenie wojskowe i zawodowe policjantów przeprowadza w ciągu dwóch godzin dyżurny lub patrolujący, każdy w swojej zmianie pod ogólnym kierunkiem kierownika komisarjatu.

73. Celem przeprowadzenia praktycznego szkolenia w kierunku wyrobienia u policjantów zmysłu obserwacyjnego i zaznajomienia się ich ze stosunkami miejscowemi i elementem przestępczym, cały teren komisarjatu należy podzielić na rejony i przydzielić posterunkowym, pełniącym służbę bezpieczeństwa. Powołać do tego należy taką liczbę więcej wyrobionych policjantów, aby w czasie choroby, urlopu rejon mógł być przydzielony innemu policjantowi. Policjanci drogą obserwacji winni zapoznać się z miejscowemi stosunkami i w wypadkach nadzwyczajnych dokonywać generalnych wywiadów i spisów.

74. Pożądanym jest, aby policjantów, którzy udowodnią znajomość swego rejonu, przydzielać stopniowo do sąsiednich rejonów. Dokładne zapoznanie się z terenem komisarjatu będzie świadczyć o zamiłowaniu ich do służby policyjnej i dawać będzie gwarancję dodatniej pracy policjanta w charakterze przodownika. Policjanci mają obowiązek o wszelkich dokonanych spostrzeżeniach ważnych dla policji w znaczeniu zachowania porządku i ładu meldować władzom przełożonym.

75. Służba policjanta winna trwać 8 godzin z tem zastrzeżeniem, że w ciągu tych 8 godzin będzie on miał godzinny odpoczynek, o ile tylko warunki służby na to zezwalają. Policjantom należy wyznaczać w miarę możności perjodycznie dni wolne od służby.

76. Na wyjątkowo ciężkich posterunkach służba może trwać cztery godziny, a następny czas policjant pozostaje w rezerwie lub wykonuje lżejszą służbę. W czasie wielkich mrozów należy zarządzić w służbie zewnętrznej zmianę policjantów co dwie lub cztery godziny zależnie od warunków służby.

77. W tym wypadku, gdy ilość policjantów nie wystarcza na wykonanie przepisanej służby z powodu braku policjantów, zarządzenia służby skróconej lub wyznaczenia godzinnego odpoczynku, należy dwa obchody złączyć w jeden obchód.

78. Ilość policjantów w zmianach w zależności od pory dnia i faktycznej potrzeby należy regulować przez właściwe wyznaczanie wolnych dni w tych zmianach, które wymagają mniejszej ilości policjantów. Przy dużej różnicy w ilości posterunkowych po-

trzebnych w poszczególnych zmianach należy kolejno pozostawiać odpowiednią ilość policjantów w tych zmianach, które wymagają większej ilości policjantów.

79. Służba w komisarjatach winna zaczynać się od 6-ej, 7-ej lub 8-ej godziny na trzy zmiany. Wskazanem jest, aby zmiany policjantów odbywały się w okresach tygodniowych.

80. Przy obliczaniu całkowitej potrzebnej ilości policjantów w związku z planem obchodów i posterunków należy uwzględnić urlopy perjodyczne, odpoczynkowe i nadzwyczajne, oraz choroby i delegacje w wysokości około 25% ilości policjantów potrzebnych do faktycznego wykonania służby bezpieczeństwa.

81. Dla wykonania obowiązków dyżurnego i dla kontroli nad służbą na obchodach i na posterunkach należy wyznaczyć przodowników i sekcyjnych. W małych komisarjatach służbę patrolującego wykonują sekcyjni. Dyżurny, patrolujący i sekcyjny pełnią służbę razem ze swoimi zmianami. Służbę dyżurnego i patrolującego policjanci wykonują codzień kolejno na zmianę celem zapoznania się z terenem. Sekcyjni pełnią służbę obchodową zawsze w kierunku odwrotnym, jaki jest wyznaczony dla obchodów, a patrolujący pełni służbę indywidualnie zależnie od rzeczywistej potrzeby.

82. Patrolujący i sekcyjni wpisują dokonanie kontroli do swojej osobistej kontroli służbowej i skontrolowanych policjantów. Zapasowi przodownicy i sekcyjni, o ile tacy są wyznaczeni w dużych komisarjatach, zastępują nieobecnych, a w dni wolne od zastępstwa znajdują się w rezerwie w zmianie obarczonej największą pracą. W zasadzie dyżurni i patrolujący winni być zastąpieni przez sekcyjnych, a sekcyjni przez st. posterunkowych.

83. Plan obchodów i posterunków łącznie z dodatkowemi służbami należy zapisać na wzorze Nr. 22. Plany te władza przełożona winna sprawdzić, zatwierdzić i przesłać do wiadomości władzy administracyjnej. Szkic rejonu winien być uzgodniony z planem obchodów i posterunków.

Plan obchodów i posterunków. Wzór Nr. 22.

Nr. obchodu lub posterunku	Wyszczególnienie miejsca lub drogi	Ilość policjantów			UWAGI
		8—16	16—24	24—8	
I obch.	ul.	1	1	2	
I obch.	ul.	1	1	2	
III obch.	ul.	1	1	2	
I post.	ul.	1	1	1	
II post.	ul.		1	1	
	Rezerwa i zapas . .	3	3	2	
	Ogółem . .	7	8	10	25 policjantów

XXIII. Kontrola podziału służby.

84. Do kontroli podziału służby zapisują swoje nazwiska: dyżurny, patrolujący i funkcjonarjusz policji śledczej, wyznaczony jako pogotowie. Służbę patrolującego wpisuje patrolujący, a w tych komisarjatach, gdzie nie ma patrolującego, służbę swą zapisuje sekcyjny. Służbę pogotowia policji śledczej w obchodach i na posterunkach wpisuje dyżurny.

85. Zmianę wypuszcza, poucza, oraz służbę policjantów wpisuje patrolujący, a w tych komisarjatach, gdzie niema patrolującego, dyżurny. Wyszczególniając służbę policjantów, należy zapisać ilość policjantów, wyznaczonych na obchody, posterunki i do rezerw, oraz numery nieobecnych policjantów. Patrolujący ze zmiany nocnej wypełnia zestawienie służby policjantów z trzech zmian (wzór Nr. 23). Kierownik komisarjatu obowiązany jest codziennie w różnych porach dnia i nocy sprawdzać obchody i posterunki i wpisać do kontroli podziału służby czas i numery skontrolowanych policjantów.

Kontrola podziału służby. Wzór Nr. 23.

Dyżurny	od	do	Przyczyny i czas nieobecności w komisarjacie

Patrolujący	od	do	Nr. Nr. skontrolowanych policjantów

Pogotowie policji śledczej	od	do	Czas i rodzaj służby poza komisarjatem

SŁUŻBA POLICJANTÓW

Zmiana od/do	Kto wypuścił zmianę	Nr. sekcyjnego	Obchody	Posterunki	Rezerwa	Nieobecni: Chorzy	Urlopowani	Zawieszeni	Delegowani		Ogółem	Uwagi co do wyszkolenia

SŁUŻBA WYŻSZYCH FUNKCJONARJUSZÓW

Podpis	od	do	Służba poza komisarjatem	od	do

Podpis.....

XXIV. Książka stacyjna dla komisarjatów.

86. Do książki stacyjnej służbę policjantów wyznaczoną według przepisanego planu zapisuje patrolujący, a w razie jego nieobecności sekcyjny. Służbę rezerwy zapisuje i sprawdza dyżurny. Służbę w obchodach i na posterunkach, objętych planem, należy zapisać, wyszczególniając numer obchodu lub posterunku, a inną służbę należy zapisać w myśl par. 56, tak, jak na posterunkach. Następnie należy zapisać numer i nazwiska policjantów, wyznaczonych do danego rodzaju służby. Nazwisko policjanta wyznaczonego, jako starszego, należy podkreślić. Ilość godzin spędzonych na służbie należy podkreślić i podliczyć. Za właściwy zapis odpowiedzialny jest dyżurny (wzór Nr. 24). W uwagach należy zapisać numery spraw załatwionych.

R. 320.

IX. Uzupełnienie § 56 i 86 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków p. p.

Niniejszem uzupełniam § 56 i 86 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków, a mianowicie:

Należy notować w książce stacyjnej oprócz nazwiska i imienia funkcjonarjusza, pełniącego służbę — nazwę konia. Nr.Nr. roweru i wozu, o ile funkcjonarjusz policji odbywał służbę konno, rowerem lub wozem.

Książka stacyjna dla komisarjatów. Wzór Nr. 24.

RODZAJ SŁUŻBY	Nr. legitymacji	NAZWISKO	Godziny		Ilość godzin	UWAGI
			od	do		
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

XXV. Książka dyżurnych.

87. Do książki dyżurnych winien dyżurny wpisać wszystkie wypadki i wydarzenia policyjne, jakie zaszły w czasie jego dyżuru w komisarjacie i w rejonie komisarjatu, jakie zostały zameldowane w komisarjacie przez poszkodowanych lub świadków, oraz jakie były zanotowane przez policjantów w ich książkach służbowych. W uwagach wpisuje wydane zarządzenia. Nazwiska osób doprowadzonych lub aresztowanych należy podkreślić.

88. Dyżurny wpisuje czas objęcia i oddania dyżuru, poświadcza odbiór rzeczy skarbowych, zapisuje sprawy przyjęte do wykonania, raporty służbowe funkcjonarjuszów policji oraz te zarządzenia służbowe, jakie władza przełożona poleciła mu wpisać (wzór Nr. 25). Kierownik komisarjatu codziennie sprawdza książkę dyżurnych i podpisuje.

Książka dyżurnych. Wzór Nr. 25.

Data	Godzina	T R E Ś Ć	U W A G I
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

XXVI. Kontrola służby policji śledczej.

89. Do kontroli służby śledczej prowadzonej w jednej książce lub przy większej ilości policjantów śledczych w oddzielnych zeszytach dla każdego funkcjonarjusza, wpisuje funkcjonarjusz służby śledczej bieżąco codziennie wszystkie swe służby, numery spraw i czas spędzony w służbie (wzór Nr. 26). Godziny spędzone w służbie należy podliczyć miesięcznie. Kierownik komisarjatu sprawdza służbę i klasyfikuje jej wyniki jako dodatnie lub ujemne w uwagach.

Kontrola służby policji śledczej. Wzór Nr. 26.

Data	WYSZCZEGÓLNIENIE CZYNNOŚCI	Godziny		Ilość godzin	UWAGI
		od	do		
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

XXVII. Osobista książka służbowa.

90. Każdy policjant, udając się na służbę, winien mieć osobistą książkę służbową (wzór Nr. 27). Do osobistej książki służbowej policjant zapisuje z książki stacyjnej dosłownie treść rozkazu za podpisem i datą kierownika posterunku, względnie dyżurnego. Miejscowości wyszczególnione w rozkazie należy zapisać każdą w oddzielnym wierszu.

91. Policjant zapisuje do książki równolegle czas przybycia i odejścia, oraz czas odpoczynku. Po prawej stronie zapisuje nazwiska osób, z któremi rozmawiał, otrzymuje gdzie potrzeba poświadczenia o przybyciu i odejściu, oraz ewentualnie pokwitowania z doręczonych spraw. Zapisuje przyczyny niewykonania lub odchyleń od przepisanej służby.

92. W miastach przy wykonywaniu służby w mieście policjant wpisuje do kontroli służbę przepisaną, zapisując bieżąco rodzaj służby, czas jej trwania i godziny odpoczynku. Poświadczenie służby w tym wypadku jest zbędne.

93. Dokonanie kontroli służby policjanta kontrolujący zapisuje równolegle do książki służbowej skontrolowanego, a w swojej kontroli zapisuje numery sprawdzonych policjantów.

Osobista książka służbowa. Wzór Nr. 27.

lewa strona — prawa strona

RODZAJ SŁUŻBY	Godzina wyjścia i powrotu	Godziny od	Godziny do	U W A G I

XXVIII. Notatnik służbowy.

94. Każdy policjant winien mieć przy sobie notatnik służbowy, do którego wpisuje swe wyniki służbowe, oraz wydarzenia i wypadki poza służbą. Zapisy te kierownik posterunku, względnie dyżurny sprawdza i podpisuje. Ważniejsze wydarzenia i wypadki kierownik posterunku, względnie dyżurny wpisuje do książki stacyjnej, a w komisarjatach do książki dyżurnych (wzór Nr. 28).

Notatnik służbowy. Wzór Nr. 28.

Lewa strona — Prawa strona

XXIX. Kontrola protokułów.

95. W komisarjatach każde doniesienie (protokuł) karno-sądowe i karno-administracyjne należy wpisać do kontroli protokułów (wzór Nr. 29). Nazwiska osób aresztowanych należy podkreślić. W uwagach należy zaznaczyć dołączenie dowodów rzeczowych do przesłanej według kompetencji sprawy, względnie należy zapisać numer kontroli dowodów rzeczowych, jeżeli dowód rzeczowy pozostawiono w urzędzie policji. Do kontroli protokułów należy prowadzić dwa skorowidze, jeden dla oskarżonych, a drugi dla oskarżycieli lub poszkodowanych.

U W A G A. W okręgach policyjnych w Małopolsce wobec odmiennej procedury prowadzenie kontroli protokułów jest zbędne.

Kontrola protokułów.

Wzór Nr. 29.

lewa strona.

Nr. porządkowy	Data zameldowania	Nazwisko i imię oskarżyciela lub poszkodowanego i adres	Nazwisko, imię i adres oskarżonego	Nazwiska, imiona i adresy świadków

prawa strona.

Przedmiot sprawy	Dowody rzeczowe (wzg. pokwitowanie)	Załatwienie (data, Nr. koresp. i dokąd skierowano)	U W A G I

XXX. Kontrola dowodów rzeczowych.

96. Dowody rzeczowe, które pozostają na przechowaniu w komisarjacie należy zapisać do kontroli dowodów rzeczowych (wzór Nr. 30).

Kontrola dowodów rzeczowych.

Wzór Nr. 30.

lewa strona

Nr. porządkowy	Data wpisania	Nazwisko, imię i adres	Nr. protokułu	Wyszczególnienie przedmiotów

prawa strona

Data wydania	K o m u i a d r e s	Nr. sprawy	Pokwitowanie względnie Nr. pokwitowania

XXXI. Kontrola aresztowanych.

97. W urzędach policyjnych należy prowadzić kontrolę aresztowanych i zapisywać wszystkie osoby osadzone w areszcie (wzór Nr. 31). Do kontroli aresztowanych należy prowadzić w miarę potrzeby skorowidz.

Kontrola aresztowanych. Wzór Nr. 31.

Lewa strona

Nr. porządkowy	Data i godzina zatrzymania	Nazwisko, imię i imię ojca	Adres, wyznanie i zajęcie	Wiek	Z czyjej decyzji aresztowany i o co oskarżony	Dowody osobiste i rzeczowe (wzg. pokwitowanie)

Prawa strona

Przedmioty i papiery wartościowe (wzg. pokwitowanie)	Kto przyjął	Decyzja (podpis)	Data i godzina zwolnienia lub przesłania (dokąd i Nr. sprawy)	UWAGI

R. 235.

VIII. Notowanie w książkach aresztowanych miejscowości, skąd aresztant pochodzi.

W książkach aresztowanych w rubryce „adres" oprócz miejsca faktycznego zamieszkania dla niestałych mieszkańców należy odnotowywać, skąd aresztant pochodzi.

XXXII. Skorowidz osób poszukiwanych.

98. Nazwiska osób poszukiwanych przez kompetentne władze należy zapisywać do skorowidza (wzór Nr. 32). Posterunki i komisarjaty, w siedzibie których niema ekspozytury śledczej, wpisują do skorowidza z reguły nazwiska osób: 1) które popełniły w danym rejonie przestępstwo, 2) które są stałymi mieszkańcami danego rejonu i 3) które ostatnio w danym rejonie zamieszkiwały. W miastach gdzie jest ekspozytura śledcza komisarjaty i posterunki nie prowadzą skorowidza poszukiwanych.

Skorowidz osób poszukiwanych. Wzór Nr. 32

	A
	B

XXXIII. Spis osób, posiadających broń.

99. Komisarjaty i posterunki prowadzą spisy osób, posiadających broń w odnośnych rejonach (wzór Nr. 33).

Spis osób posiadających broń. Wzór Nr. 33.

Nr. porządk.	NAZWISKO i IMIĘ	ADRES	Nr. pozwol.	Rodzaj i Nr. broni

XXXIV. Kontrola osób, oddanych pod dozór policji.

100. Posterunki i komisarjaty prowadzą kontrolę osób, oddanych pod dozór policji trybem przepisanym przez prawo (wzór Nr. 34). Każdą osobę oddaną pod dozór policji należy zapisać na oddzielnej numerowanej stronie.

Kontrola osób oddanych pod dozór policji. Wzór Nr. 34

Nazwisko i imię, imię ojca i wiek .....

.....

rysopis .....

Adres	O co oskarżony	Decyzja	Zmiany decyzji

Dzień	Data	Podpis	Dzień	Data	Podpis

XXXV. Książka przeglądów.

101. Na posterunkach i komisarjatach winna znajdować się książka przeglądów dla zapisywania protokułów inspekcyjnych.

O. 1393 z d. 21/X 1926 r.

Korespondencja — tryb doręczania.

Praktykowany obecnie, przewidziany w przepisach biurowych — sposób załatwiania niektórych spraw w komisarjatach p. p. jest nie dość oszczędny. Mianowicie korespondencja w sprawach, których załatwienie polega jedynie na zawiadomieniu interesanta, doręczeniu mu wezwania za pokwitowaniem lub bez, wywieszeniu obwieszczenia i t. p., jest po wejściu wciągana do dziennika korespondencyjnego, następnie wpisywana do kontrolek (książek przydziału) poszczególnych dzielnicowych, po załatwieniu znów tą samą drogą przez dziennik korespondencyjny idzie do ekspedycji. Dla tego rodzaju spraw przeciąganie przez dziennik jest zbędnem; wystarcza jeżeli dekretujący pocztę urzędnik skieruje ją bezpośrednio do odnośnego dzielnicowego. Wejście i ewent. wyjście sprawy będzie odnotowane tylko raz w książce przydziału dzielnicowego, a późniejsze ewent. poszukiwania będą ułatwione nawet przy braku skorowidza, którego dla książek przydziału się nie prowadzi, gdyż adres osoby, której sprawa dotyczy, będzie wskazówką, jaki dzielnicowy otrzymał ją do załatwienia. Wyjątek od tej zasady stanowią sprawy mylnie skierowane do danego komisarjatu, oraz sprawy nadesłane łącznie po kilka przy jednej odezwie (np. kilka wezwań na rozprawę sądową przy jednem piśmie sądu) — takie sprawy należy przeciągać przez dziennik; samo przez się rozumie się, że o ile z jednej ze spraw, które nie wymagają odnotowania w dzienniku wywiązuje się merytoryczna korespondencja, to należy ją do dziennika wpisać.

Próby przeprowadzone w dwóch komisarjatach m. st. Warszawy dały rezultat dodatni: nie licząc korespondencji z sądami osiągnięto na innych sprawach oszczędność, wynoszącą przeciętnie 7%, a możliwość kontroli była najzupełniej dostateczna.

Mając na względzie oszczędność sił ludzkich i czasu, polecam wyżej opisany system niezwłocznie wprowadzić na próbę we wszystkich komisarjatach i o wynikach donieść mi na dzień 1 stycznia 1927 r., przyczem biorąc pod uwagę różnorodność spraw załatwianych przez komisarjaty w różnych miejscowościach, zezwalam na rozszerzenie podanych wyżej przykładowo kategorji.

O. 1447 z d. 14/II 1927 r.

Korespondencja — tryb doręczania.

Ze względu na to, iż zarządzony w drodze próby uproszczony tryb doręczania korespondencji wydał naogół

pomyślne wyniki, okólnik Nr. 1393 z dnia 21.X.1926 r. tytułem dalszej próby, przedłużam na przeciąg 1927 r.

Trybem tym winne być objęte przedewszystkiem następujące sprawy:

1) zawiadamianie stron o decyzji władz,
2) doręczanie wezwań, aktów i dokumentów różnych władz i urzędów,
3) wywieszanie obwieszczeń urzędowych,
4) ustalanie adresów,
5) zbieranie opinji,
6) doręczanie orzeczeń karnych władz administracyjnych,
7) stwierdzanie dla władz administracyjnych w sprawach meldunkowych, sanitarnych, budowlanych, szkolnych i t. p.

Po dokładnem wypróbowaniu tego systemu zostaną wprowadzone odnośne zmiany w przepisach biurowych.

WYKAZY STANU SŁUŻBY.

O. 1275 z d. 25/XI 1925 r.

Wykazy stanu służby. Przesyłając przy niniejszem jako wzór jeden egzemplarz wykazu stanu służby, ustalony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 stycznia b. r. (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 81 z dnia 1.II.1925 r.), polecam Pp. Komendantom przy ścisłem zastosowaniu postanowień wspomnianego rozporządzenia przystąpić do sporządzenia wykazów stanu służby dla wszystkich niższych funkcjonarjuszów podległej Pp. policji, oraz niższej, jako to: woźnych, gońców i t. p. (oprócz kontraktowych).

Rubryki w wykazach stanu służby winne być wypełnione na podstawie przedstawionych przez funkcjonarjuszów dokumentów do akt osobistych. O ile w aktach osobistych niższych funkcjonarjuszów p. p. okazałby się brak dokumentów, potrzebnych do wypełnienia wykazu stanu służby, należy zażądać przedstawienia takowych od poszczególnych funkcjonarjuszów p. p.

Ponieważ wykaz stanu służby stanowi dokument stwierdzający w sposób niewątpliwy personalja i stan służby funkcjonarjusza państwowego, przeto wszystkie rubryki tego wykazu winny być wypełnione na podstawie dokumentów, wiarogodność których nie może być zakwestjonowana.

Zaopatrzenie się w potrzebne schematy wykazów stanu służby należy wykonać we własnym zakresie w miarę posiadania na ten cel środków.

Jednocześnie zaznaczam, że w kolumnie XI (służba wojskowa) nie należy na razie wypełniać wszystkich rubryk, dotyczących służby wojskowej przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, również nie należy wypełniać w kolumnie XII (służba lub praca zawodowa przed wstąpieniem do służby państwowej polskie) rubryki przedostatniej „ilość czasu zaliczonego do emerytury". W sprawie wypełnienia wspomnianych rubryk nastąpią dodatkowe zarządzenia.

Każdy wykaz stanu służby winien być przesznurowany i opatrzony pieczęcią urzędową (lakową).

O. 1277 z d. 24/XI 1925 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. AP. 9081 z d. 19/IX 1925 r.).

Wpisywanie służby wojskowej do wykazów stanu służby. Na podstawie okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 17.VIII.1925 r. Nr. 9613, podaję Panom do wiadomości i wykonania, co następuje:

Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu ustaliło, że zaliczenie funkcjonarjuszowi państwowemu do wysługi emerytalnej czasu służby wojennej, podobnie, jak i inne dane, wymienione w art. 16 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. 21 poz. 164) wpisywać należy do wykazu stanu służby, mianowicie w rubryce XI wykazu, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 16.I.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 81).

Zaliczenia i wpisu dokonywa władza powołana do prowadzenia wykazu stanu służby.

O. 1328 z d. 23/III 1926 r.

W sprawie zapisywania kar dyscyplinarnych do wykazów stanu służby. W uzupełnieniu okólnika Komendy Głównej P. P. z dnia 25 listopada 1925 r. za Nr. 1275/41876, w sprawie sporządzenia wykazów stanu służby, wyjaśniam, co następuje:

Do wykazów stanu służby wszystkich funkcjonarjuszów p. p., za wyjątkiem urzędników, należy wpisywać wszystkie kary dyscyplinarne, przewidziane w przepisach dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 16 września

1919 r., oprócz kary nagany zwykłej nie podlegającej zapisaniu do wykazu stanu służby, zgodnie z art. 22 wspomnianych wyżej przepisów dyscyplinarnych z dnia 16.IX.1919 r. Do wykazów stanu służby urzędników p. p. należy wpisywać tylko kary dyscyplinarne, przewidziane w art. 77 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r.

Zawieszenie w służbie urzędników wpisywać należy do wykazów stanu służby wtedy, kiedy postępowanie dyscyplinarne zakończone zostało karą dyscyplinarną, przewidzianą w wyżej wymienionym art. 77 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Zawieszenie w służbie funkcjonarjuszów p. p. wpisywać należy do wykazu stanu służby wtedy, o ile postępowanie dyscyplinarne zakończone zostało jedną z kar dyscyplinarnych, wymienionych w punktach 4 i 5 artykułu 4 przepisów dyscyplinarnych dla policji państwowej z dnia 19 września 1919 roku (t. j. degradacja i wydalenie).

Jednocześnie niniejszy okólnik stanowi odpowiedź na pismo Pana Komendanta Wojewódzkiego P. P. w Krakowie z dnia 8 marca r. b. za Nr. 3808/26.

Instrukcja o prowadzeniu akt osobistych i wykazów stanu służby będzie podana w jednym z najbliższych rozkazów Komendy Głównej P. P.

O. 1338 z d. 5/V 1926 r.

Sporządzenie wykazów stanu służby.

W uzupełnieniu okólników Komendy Głównej P. P. z dnia 25 listopada 1925 roku za Nr. 1275/41876 i z dnia 24 listopada 1925 r. Nr. 1277/33686, wyjaśniam, co następuje:

1) w rubryce XI wykazu stanu służby (służba wojskowa przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej), należy na podstawie dokumentów wiarogodnych nie podlegających najmniejszej wątpliwości wypełnić kolumny 1, 2 i 3, wpisując każdy rodzaj (charakter) służby oddzielnie. Kolumnę 4 (czwartą), (ilość czasu zaliczonego do wysługi emerytalnej) należy wypełniać dopiero wówczas, kiedy dany funkcjonarjusz nabył prawa do uposażenia emerytalnego w myśl art. 9-go ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. Ustaw Nr. 6/24 poz. 46), obliczając ilość czasu zaliczonego do wysługi emerytalnej według odnośnych postanowień wspomnianej ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 32/1924 poz. 320) i przy zastosowaniu okólnika Komendy Głównej P. P. z dnia 18 sierpnia 1925 r. Nr. 1238/27053, w sprawie zaliczania czasu służby wojskowej spędzonej w czasie wojny;

2) w rubryce XII wykazu stanu służby, służbą lub praca zawodowa przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, przedostatniej kolumny (ilość czasu zaliczonego do emerytury) nie należy wypełniać do czasu otrzymania w tym względzie odnośnych zarządzeń Komendy Głównej P. P.

O. 1339 z d. 5/V 1926 r.

W sprawie sporządzania wykazów stanu służby.

P. Komendant Wojewódzki P. P. w Krakowie pismem z dnia 23 lutego r. b. za Nr. 1753, zwrócił się do Komendy Głównej z zapytaniem w sprawie sporządzenia wykazów stanu służby, a mianowicie:

1) do jakiej służby należy zaliczyć służbę w b. Polskiej Żandarmerji Krajowej, czy do służby wojskowej, czy też do służby państwowej i pod którym punktem w wykazie stanu służby należy ją wpisać i

2) w czasie wojny światowej większość obecnych funkcjonarjuszów p. p. służyła w armjach zaborczych, a przed powołaniem do służby wojskowej nie byli ani funkcjonarjuszami państwowymi, ani zawodowymi wojskowymi. Czy funkcjonarjuszom tym lata służby wojennej należy zaliczyć pojedynczo, czy podwójnie.

Na skutek powyższego zapytania wyjaśniam, co następuje:

I. Służbę w b. Polskiej Żandarmerji Krajowej zalicza się do służby państwowej i jako taką zapisywać należy do wykazu stanu służby na stronie 4 w rubryce XIII (służba państwowa polska nie podlegająca ustawie o państwowej służbie cywilnej z dnia 17.II.1922 r. (Dz. Ust. Nr. 21/1924 poz. 164).

II. Kwestję poruszoną przez Komendanta Wojewódzkiego P. P. w Krakowie pod punktem 2 niniejszego okólnika reguluje art. 15 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 roku (Dz. Ustaw Nr. 6/1924 poz. 46).

O. 1348 z d. 31/V 1926 r.

W sprawie wykazów stanu służby.

Uzupełniając okólnik Komendy Głównej P. P. Nr. 1338 z dn. 5 maja r. b. Nr. 10852 wyjaśniam, co następuje:

1) zastrzeżenie, wymienione w p. 2 okólnika Kom. Gł. P. P. Nr. 1338 z dnia 5.V r. b. Nr. 10852 odnośnie nie wypełniania przedostatniej kolumny rubryki XII wykazu stanu służby, dotyczy tylko służby samorządowej i pracy zawodowej przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, natomiast nie dotyczy służby państwowej (rządowej) w b. państwach zaborczych, którą to służbę zaliczoną według postanowień okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1276 z dnia 24 listopada 1925 r. za Nr. 41933, należy wpisywać do rubryki XII wykazu stanu służby, wypełniając wszystkie kolumny tej rubryki, a więc i przedostatnią (ilość czasu zaliczonego do emerytury).

2) Ze względu na odmienny charakter służby policyjnej należy wpisywać do rubryki XVI wykazu stanu służby wszystkie urlopy nadzwyczajne bez względu na czas ich trwania i do rubryki XVII wykazu stanu służby wpisywać należy wszystkie choroby również bez względu na czas ich trwania.

O. 1390 z d. 8/X 1926 r.

W sprawie zaprowadzenia wykazów stanu służby. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.I.1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 11 poz. 81), Komenda Główna P. P. wydała zarządzenie odnośnie zaprowadzenia wykazów stanu służby dla wszystkich funkcjonarjuszów p. p.

Celem ujednostajnienia prac, związanych z zaprowadzeniem omawianych wykazów, poniżej podaję wskazówki jakiemi winny posługiwać się urzędy policyjne przy zapełnianiu niektórych rubryk tych wykazów.

Ad rubryka IX. Zasadniczo cenzus naukowy winien być stwierdzony dokumentami. Jeżeli zaś funkcjonarjusz państwowy z ważnych względów nie mógł złożyć świadectw szkolnych do akt osobistych, dozwolone jest brać tymczasowo pod uwagę zaświadczenie 2-ch wiarogodnych świadków, jeśli w sposób jaknajbardziej ścisły określają odbyte przez danego funkcjonarjusza studja. Podpisy tych osób winny być zalegalizowane przez notarjusza, względnie urząd państwowy. W tym wypadku w odpowiednim punkcie rubryki IX wykazu stanu służby należy zaznaczyć, że „według oświadczenia 2-ch wiarogodnych świadków" dany funkcjonarjusz posiada takie lub inne wykształcenie.

Zaświadczenie 2-ch osób nie może mieć charakteru dokumentu stałego. Odnośni funkcjonarjusze obowiązani są do przedstawienia świadectw szkolnych w oryginale. Świadectwa te można otrzymać z archiwów, wywiezionych przez b. władze okupacyjne rosyjskie i niemieckie, za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Punkt 7, w rubryce IX może być wypełniony dopiero po ustaleniu w służbie funkcjonarjusza państwowego na podstawie art. 116 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej, z dnia 17.II.1922 roku (Dz. Ustaw Nr. 21 poz. 164).

Ad rubryka X. Do tej rubryki wciąga się odbyte przez funkcjonarjusza państwowego egzaminy praktyczne w służbie państwowej polskiej. O wszystkich zatem egzaminach fachowych, złożonych przez funkcjonarjuszów policji w szkole dla posterunkowych, przodowników lub wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej, należy notować w omawianej rubryce. Zdanie egzaminów tych w charakterze eksternisty należy również uwzględniać.

W tej rubryce należy notować także o wszystkich egzaminach, złożonych przez funkcjonarjuszów państwowych na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ustaw 64 poz. 630) z dnia 4.II.1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 15 poz. 144), z dnia 7.I.1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 6 poz. 48) i z dnia 13.V.1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 60 poz. 424).

Ad rubryka XI. W tej rubryce należy uwidaczniać wszystkie okresy służby wojskowej, odbytej przez funkcjonarjusza państwowego, bądź w armji zaborczej, bądź też w wojsku polskiem, lub uznanych przez Państwo Polskie wojskowych formacjach polskich, jako to: w legjonie wschodnim, legjonach polskich, wehrmachcie, armji gen. Hallera.

Niezależnie od tego w omawianej rubryce winna być również notowana służba wojenna funkcjonarjuszów państwowych, oraz zawodowych funkcjonarjuszów żandarmerji austrjackiej, pruskiej i b. żandarmerji krajowej polskiej, a to zgodnie z okólnikami Komendy Głównej P. P. Nr. Nr. 1277 z dnia 24.XI.1925 r., 1238 z dnia 18.VIII 1925 r. i 1360 z dnia 12.VII.1926 r. (zaliczanie służby wojskowej w czasie wojny do emer.).

Kolumny IV omawianej rubryki narazie wypełniać nie należy.

Ad rubryka XI pkt. 2 Rubryka ta odnosi się tylko do tych funkcjonarjuszów państwowych, którzy w czasie pełnienia polskiej służby cywilnej zostali powołani dla odbycia powinności wojskowej, bądź też od władzy przełożonej uzyskali pozwolenie na wstąpienie do szeregów armji polskiej, jako ochotnicy.

Ad rubryka XII. Do tej rubryki zapisuje się w chronologicznym porządku cały przebieg służby państwowej wojskowej (wojsko i żandarmerja) i cywilnej, samorządowej, oraz pracy zawodowej danego funkcjonarjusza od momentu przyjęcia na siebie jakichkolwiek obowiązków służbowych do chwili objęcia stanowiska w służbie państwowej polskiej.

Straż kolejową należy traktować jako służbę państwową.

Jeżeli funkcjonarjusze państw zaborczych ze służby cywilnej zostali powołani do służby wojskowej w czasie wojny, względnie pozostawali na służbie na terenach okupowanych przez wojska (okólnik Kom. Gł. P. P. Nr. 1238) (zaliczanie służby wojskowej w czasie wojny do emer.), w omawianej rubryce należy o tem poczynić odpowiednie wzmianki, a to celem zachowania ciągłości służby. Te okresy służby, jako policzalne w podwójnym rozmiarze do wysługi emerytalnej, uwidacznia się także w rubryce XI pkt. 1, jak o tem mowa wyżej.

Kolumny IV omawianej rubryki narazie wypełniać nie należy. Wyjątek stanowi okres służby, uwzględniony do wysługi emerytalnej na podstawie art. 84 Ustawy Emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. i przy zastosowaniu okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1276 z dnia 26.XI.1925 r.

Pozatem zwracam uwagę Pp. Komendantów na postanowienia ustępu 2 art. 81 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. Ustaw Nr. 6/24), art. 15 pkt. d. ustawy emerytalnej z dnia 28.VII.1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 70 poz. 46), oraz wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 16 grudnia 1925 r. w sprawie Eugenjusza Wierzbowskiego (L. rej. 1659/1924 r.). W myśl bowiem tych postanowień służba samorządowa od dnia 1 listopada 1918 r. zalicza się do wysługi emerytalnej narówni ze służbą państwową polską tym funkcjonarjuszom, którzy w momencie działania ustawy z dnia 28.VII.1921 r. pozostawali na służbie państwowej polskiej.

Ad. rubryka XIII. W art. 118 ustawy z dnia 17.II.1922 roku (Dz. Ustaw Nr. 21 poz. 164) podane są te rodzaje służby, które nie podlegają ustawie o Państwowej Służbie Cywilnej, a które należy wpisywać do rubryki XIII wykazu stanu służby.

W myśl wyjaśnienia Prezydjum Rady Ministrów z dnia 11.VI.1926 r. Nr. 8144, do tej samej rubryki należy wpisywać służbę funkcjonarjuszów państwowych w b. polskiej żandarmerji krajowej, niezależnie od uwidaczniania tej służby w rubr. XI pkt. 1.

Ad rubryka XIV. Rubrykę XIV należy wypełniać na podstawie świadectw lekarskich, dołączonych do akt osobistych w momencie przyjęcia danego funkcjonarjusza do służby państwowej polskiej.

Poddawanie badaniu lekarskiemu funkcjonarjuszów, pełniących już służbę w tym jedynie celu, by uczynić zadość postanowieniom art. 6 Ustawy o Państwowej Służbie Cywilnej, jak to niekiedy jest praktykowane — należy uznać zasadniczo za nieracjonalne i zbędne.

Ad rubryka XV. Sprawa zapełniania rubryki XV wykazu stanu służby jest dokładnie ujęta w powołanem na wstępie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16.I.1925 r.

Rubryki XVI i XVII wykazu stanu służby wypełniają urzędy, upoważnione do prowadzenia tych wykazów, zgodnie z okólnikiem Komendy Głównej P. P. Nr. 1348, z dnia 31 maja 1926 r.

W rubryce XVIII, należy robić wzmiankę tylko o odznaczeniach, otrzymanych przez funkcjonarjuszów państwowych od Rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz o tych odznaczeniach państw obcych, na przyjęcie których odnośny funkcjonarjusz otrzymał pozwolenie od władz polskich.

Kwestję pochwał reguluje rozkaz Komendanta Głównego P. P. Nr. 333.

Wypełnianie rubryki XIX dokonywane być winno na zasadach okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1328, z dnia 23.III b. r.

W wypadku zastosowania względem funkcjonarjusza policji art. 25 przepisów dyscyplinarnych dla p. p. z dnia 16.IX.1919 r. wzmiankę o karze dyscyplinarnej należy skreślić atramentem czerwonym i oprócz tego zaznaczyć w tekście omawianej rubryki, kto mianowicie i kiedy powziął decyzję o wykreśleniu kary, posiłkując się następującą formułą: „na podstawie art. 25 przepisów dyscyplinarnych dla p. p. z dnia 16.IX.1919 r. i zgodnie z decyzją Komendanta Wojewódzkiego w . . . . . z dnia . . . . 192 . . . r. Nr. . . . . kara nagany formalnej (aresztu) została wykreślona z wykazu stanu służby".

W rubryce XX — mogą być notowane takie czynności, sprawowane przez danego funkcjonarjusza w służbie państwowej, które nakładają na niego wykonywanie specjalnych funkcji, jednakże nie mogą być uwidocznione w pozostałych rubrykach wykazu stanu służby, jak np.: nominacja na członka komisji egzaminacyjnej, dyscyplinarnej, kwalifikacyjnej i t. p. Wobec tego, że niżsi funkcjonarjusze p. p. żadnych specjalnych funkcji nie spełniają, rubryki XX wogóle wypełniać nie należy.

Wykazy stanu służby winny być przez Pp. Komendantów podpisane i pieczęcią Komendanta Wojewódzkiego P. P. opatrzone. Zaznaczam, że Pp. Komendanci, poświadczając tylko o ilości stron zawartych w wykazie, nie mogą ponosić odpowiedzialności za wypełnienie poszczególnych rubryk w omawianych wykazach.

Wydane przez Komendę Główną P. P. okólniki o zapełnianiu niektórych rubryk wykazu stanu służby, jako nie będące zasadniczo w swej treści w sprzeczności z niniejszym okólnikiem, utrzymuję nadal w mocy.

Pismo K. Gł. 34988 z d. 9/XI 1926 r.

(Min. Spr. Wojsk. D. VII L. 41306 z d. 3/XI 1926 r.).

Wojskowe formacje polskie, uznane przez Państwo Polskie.

Poniższe pismo Ministerstwa Spraw Wojskowych, jako dotyczące sprawy zapełniania rubryki XI wykazu stanu służby, przesyłam w uzupełnieniu okólnika Komendy Głównej P. P. Nr. 1390 z dnia 8.X.1926 r. — do wiadomości i ścisłego stosowania.

„Na pismo z dn. 6.X.1926 r. Licz. 31303/26 oznajmiam, że przez Państwo Polskie uznane zostały następujące wojskowe formacje polskie".

Wykazy polskich formacji wojskowych, uznanych przez Państwo Polskie:
(Pierwsza data oznacza powstanie, druga rozwiązanie formacji):

1.	P. O. W.	1/8 1914 r.	.....
2.	Leg. Pol. (Polski Korpus Posiłkowy, Polska Siła Zbrojna czyli Wehrmacht)	21/8 1914 r.	31/10 1918 r.
3.	Bajończycy	21/8 1914 r.	22/8 1915 r.
4.	Legjon Puławski	18/10 1914 r.	.....
5.	Brygada Strzelców Polskich	13/10 1915 r.	.....
6.	Dywizja Strzelców Polskich	21/2 1917 r.	.....
7.	I Korpus Polski	6/8 1917 r.	7/7 1918 r.
8.	II Korpus Polski	8/12 1917 r.	12/5 1918 r.
9.	III Korpus Polski	15/1 1918 r.	22/8 1918 r.
10.	Oddział Polski w Odesie	23/11 1917 r.	20/4 1918 r.
11.	Polska Oddzielna Brygada na Kaukazie	25/12 1917 r.	26/7 1918 r.
12.	Oddział Mikuliniecki płk. Rybińskiego	16/12 1918 r.	2/6 1919 r.
13.	Oddział na Murmanie	29/6 1918 r.	.....
14.	Oddział na Kubaniu	24/8 1918 r.	.....
15.	IV Dywizja gen. eligowskiego	23/10 1918 r.	.....
16.	V Dywizja Syberyjska	23/6 1918 r.	.....
17.	Armja Polska we Francji	4/6 1917 r.	.....

O. 1446 z d. 14/II 1927 r.

W sprawie wypełnienia rubryki 19 wykazu stanu służby.

Na skutek zapytania jednego z Komendantów Wojewódzkich, czy należy przy zaprowadzaniu wykazów stanu służby, ustanowionych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 roku (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 81), wpisywać do rubryki 19, tychże wykazów kary dyscyplinarne, wymierzone podczas poprzedniej służby państwowej funkcjonarjuszom policji państwowej, przyjętym ponownie, wyjaśniam:

kary dyscyplinarne, jak również i pochwały, otrzymane przez funkcjonarjusza p. p. przed zwolnieniem ze służby państwowej, należy uwidaczniać we właściwych rubrykach wykazu stanu służby bez względu na to, czy dany funkcjonarjusz zwolniony został na własną prośbę, czy też w trybie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej, lub w drodze dyscyplinarnej i czy prawa służbowe zostały mu już przywrócone na podstawie art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej, czy też nie.

O. 1444 z d. 11/II 1927 r.

W sprawie wykazów stanu służby i uzupełnienia akt osobistych.

Przy sposobności przesyłania do Komendy Głównej Policji Państwowej akt osobistych i wykazów stanu służby niższych funkcjonarjuszów p. p., zauważono, że jeszcze dużo akt nie zostało dotychczas uporządkowanych w myśl rozkazu Komendy Głównej P. P. z dnia 22 marca 1926 r. za Nr. 317 (akt osob. prowadzenie), przyczem niektóre znajdujące się w tych aktach dokumenty nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem w sposób ustalony w ostatnim ustępie punktu 1 powołanego wyżej rozkazu Nr. 317.

W wykazach stanu służby zauważono niewłaściwe zapisywanie wykształcenia w rubryce IX i tak naprzykład w niektórych wykazach ukończenie 4 — 5 klas szkoły średniej jest zapisywane, jako wykształcenie średnie, zamiast niższe. W punkcie 3 rubryki IX zapisywane jest wykształcenie wyższe w tych wypadkach, kiedy dany funkcjonarjusz uczęszczał jedynie do wyższej uczelni, lecz takowej nie ukończył, albo po ukończeniu tej uczelni egzaminów ostatecznych nie składał lub złożył tylko część egzaminów.

W rubryce XI (służba wojskowa) w kolumnie drugiej zapisywane są daty rozpoczęcia i ukończenia służby wojskowej, gdy tymczasem daty te winny być zapisywane w pierwszej kolumnie, a w drugiej należy wykazać tylko ilość lat, miesięcy, dni. To samo dotyczy kolumny drugiej w rubryce XII (służba lub praca zawodowa przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej).

Następnie stwierdzono, że wykazy stanu służby w komendach powiatowych często są podpisywane (rubryka XIV) nie przez samych komendantów powiatowych, a przez ich zastępców, zazwyczaj starszych przodowników, co dowodzi zupełnego braku zainteresowania się komendantów powiatowych tak ważnymi dokumentami, jakiemi są wykazy stanu służby, na podstawie których między innemi oblicza się także uposażenie emerytalne (art. 36 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923 r. Dz. Ustaw Nr. 6/1924 r. poz. 46).

Celem należytego uregulowania poruszonych kwestji, zarządzam, co następuje:

1. Uzupełnienie i uporządkowanie akt osobistych niższych funkcjonarjuszów p. p. w myśl rozkazu Komendy Głównej P. P. Nr. 317 winno być bezwzględnie zakończone do dnia 1 maja 1927 r.

2. Rubryka IX (wykształcenie) winna być wypełniona w następujący sposób:

a) jeżeli funkcjonarjusz p. p. posiada wykształcenie domowe lub ukończył szkołę niższą, albo kilka klas szkoły średniej, względnie składał egzamin, jako ekstern, lecz jeżeli nie odpowiada warunkom, określonym w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 64 poz. 629), natenczas wykształcenie takie zapisuje się w punkcie 1 — wykształcenie niższe.

b) W punkcie 2 rubryki IX należy wpisywać wykształcenie średnie wówczas, jeżeli dany funkcjonarjusz odpowiada warunkom, określonym w § 4 wyżej przytoczonego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r.

c) W punkcie 3 rubryki IX należy wpisywać wykształcenie wyższe wówczas, jeżeli dany funkcjonarjusz odpowiada warunkom, określonym w § 3 tegoż rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26 czerwca 1924 r.

O ile zaś warunkom tym nie odpowiada, a jednak pozostawał na studjach w wyższym zakładzie naukowym, to należy o tych studjach i złożonych egzaminach notować w punkcie 6 rubryki IX wykazu stanu służby (wiadomości specjalne, mające znaczenie dla służby).

3. Wykazy stanu służby winny być sporządzone i prowadzone ściśle według wymagań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 11 poz 81) i stosownie do okólników Komendy Głównej P. P., wydanych w tym przedmiocie. Wykazy te winny być należycie sprawdzane i podpisywane osobiście w rubryce XIV przez Kierowników Urzędów P. P., obowiązanych w myśl przepisów biurowych do prowadzenia akt osobistych i wykazów stanu służby (punkt VIII rozkazu Komendy Głównej Nr. 317).

4. Organa inspekcyjne przy Komendantach Wojewódzkich obowiązane są przy dokonywaniu inspekcji sprawdzać dokładnie prawidłowość założenia i prowadzenia akt osobistych i wykazów stanu służby, zapisując zauważone niedokładności i uchybienia do protokułów inspekcji, celem bezzwłocznego usunięcia takowych.

Inspekcyjnym Komendy Głównej polecam również dopilnować ścisłego przestrzegania niniejszego okólnika i dotychczas wydanych w przedmiocie prowadzenia akt osobistych i wykazów stanu służby obowiązujących rozporządzeń oraz okólników Komendy Głównej.

O. 1460 z d. 31/III 1927 r.

W sprawie wykazu stanu służby — uwidocznienie czasu służby kontraktowej.

Wobec powstałej wątpliwości czy należy wpisywać do wykazu stanu służby i do jakiej rubryki polską państwową służbę kontraktową, odbytą przed uzyskaniem nominacji na urzędnika stałego, lecz nie zaliczoną do służby stałej w myśl ostatniego ustępu art. 14 ustawy o państwowej służbie cywilnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, iż jakkolwiek służba kontraktowa nie podpada w ścisłem znaczeniu pod postanowienia ustawy o państwowej służbie cywilnej, to jednak w braku innej właściwej rubryki w wykazie stanu, oraz z uwagi na to, że pomieniona ustawa dopuszcza zaliczenie tej służby do państwowej służby stałej, służba kontraktowa winna być uwidoczniona w rubryce XV wykazu stanu służby p. t. „przebieg służby państwowej polskiej podlegającej ustawie o państwowej służbie cywilnej z dnia 17.II.1922 roku (Dz. Ustaw N. AP. N. 21 poz. 164)".

EWIDENCJA NIŻSZYCH FUNKCJONARJUSZÓW P. P., ODPOWIADAJĄCYCH WARUNKOM NA WYŻSZYCH FUNKCJONARJUSZÓW.

O. 1115 z d. 6/X 1924 r.

W sprawie ewidencji niższych funkc. p. p., którzy ze względu na cenzus naukowy mogą być kandydatami na wyższych funkc. p. p.

W celu zaprowadzenia ewidencji niższych funkcjonarjuszów p. p., którzy ze względu na posiadany cenzus naukowy mogą być kandydatami na wyższych funkcjonarjuszów policji państwowej — polecam Pp. Komendantom nadesłać do Wydziału III-go Komendy Głównej do dnia 25 października r. b. dokładne spisy wszystkich niższych funkcjonarjuszów p. p. podległych Panom Okręgów, odpowiadających warunkom art. 27 Ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 61 — 1919 r.) oraz tych niższych funkcjonarjuszów, którzy ukończyli kurs szkolny dla wyższych funkcjonarjuszów w Szkole Głównej P. P.

Spisy winny zawierać następujące dane: 1) numer porządkowy, 2) nazwisko i imię, 3) stopień służbowy, 4) rok urodzenia, 5) stan rodzinny, 6) data wstąpienia do p. p. i, o ile awansował, data awansu, 7) kary i pochwały, 8) jaki zakład naukowy ukończył i jakie posiada dokumenty, przez kogo wydane, data i numer, 9) o ile ukończył kurs

szkolny dla wyższych funkcjonarjuszów, to kiedy i z jakim wynikiem, 10) stosunek do wojskowości (posiadany stopień wojskowy).

O każdym nowoprzyjętym oraz ubyłym nikszym funkc. p. p., odpowiadającym wyżej wymienionym warunkom, zawiadamiać niezwłocznie Komendę Główną z podaniem powyższych danych.

O. 1315 z d. 16/II 1926 r.

Nadesłanie wykazów niższych funkc., odpowiadających kwalifikacjami na kandydatów wyższych funkcjonarjuszów p. p.

Wobec tego, że posiadane przez Komendę Główną Policji Państwowej dane co do stanu osobowego niższych funkcjonarjuszów, odpowiadających pod względem wykształcenia lub posiadanego stopnia oficera rezerwy wojsk polskich warunkom, wymaganym od kandydatów na wyższych funkcjonarjuszów p. p. (art. 27 ustawy o policji państwowej z dn. 24.VII.1919 r.) są dziś nie ścisłe — polecam Pp. Komendantom w terminie do dnia 10 marca r. b. nadesłać wykazy omawianych funkcjonarjuszów, uwzględniając dane, wymagane okólnikiem Komedy Głównej Nr. 1115 z dn. 6.X.1924 r. Nr. dz. 30784.

W omawianych wykazach należy umieścić także i tych niższych funkcjonarjuszów policji państwowej, którzy zostali zakwalifikowani w Komendzie Głównej na stanowiska wyższych funkcjonarjuszów i którzy ukończyli szkołę dla wyższych funkcjonarjuszów przy Komendzie Głównej P. P.

O. 1435 z d. 28/I 1927 r.

W sprawie ewidencji niższych funkc. p. p., odpowiadających warunkom na wyższych funkc. p. p.

Na zasadzie okólników Nr. 1115 z dnia 6.X.1924 roku, oraz Nr. 1315 z dnia 16.II.1926 r., zostały nadesłane do Komendy Głównej P. P., wykazy niższych funkcjonarjuszów, odpowiadających warunkom wymaganym od kandydatów na wyższych funkcjonarjuszów, ze względu na posiadany przez nich cenzus naukowy, stopień oficera rezerwy, ukończenie Głównej Szkoły P. P. w Warszawie, lub zakwalifikowanie na stanowisko wyższego funkcjonarjusza.

Wobec tego, że niektóre z nadesłanych przez Pp. Komendantów Wojewódzkich wykazów okazały się nieścisłe, oraz, że Komendanci Wojewódzcy nie nadsyłali wbrew istniejącym zarządzeniom meldunków o zmianach zaszłych w stanie faktycznym powyżej wyszczególnionych osób, ewidencja prowadzona przez Komendę Główną jest niezupełną i nieodpowiadającą rzeczywistości.

Z uwagi na powyższe, polecam ponownie sporządzić nowe wykazy niższych funkcjonarjuszów, którzy ze względów wymienionych w ust. 1 niniejszego okólnika, odpowiadają warunkom, wymaganym od kandydatów na wyższych funkcjonarjuszów i wykazy te nadesłać do Komendy Głównej najpóźniej do dnia 1 marca r. b.

Wykazy zawierać mają dane, o których wzmiankowano w okólniku Nr. 1115 z dnia 6 października 1924 r., przyczem rubryka 9-ta winna brzmieć: „czy i kiedy został zakwalifikowany na wyższego funkcjonarjusza i o ile ukończył szkołę dla wyższych funkcjonarjuszów, to kiedy i z jakim wynikiem.

O wszelkich zmianach jakie w przyszłości zajdą w stanie faktycznym niższych funkcjonarjuszów, o których mowa w niniejszym okólniku, należy powiadamiać niezwłocznie Komendę Główną P. P., a za terminowe i dokładne wykonanie powyższych zarządzeń czynię odpowiedzialnymi Pp. Komendantów Wojewódzkich.

FORMY ROZKAZÓW I OKÓLNIKÓW.

R. 316.

Rozkazy Komendanta Głównego P. P., Komendantów Wojewódzkich i Powiatowych.

Z pośród form zarządzeń Komendanta Głównego naczelne miejsce zajmują następujące trzy kategorje: rozkazy zwykłe, rozkazy tajne i okólniki.

Pierwsze z nich zawierają wydane na podstawie ustaw i obowiązujących przepisów zarządzenia władz centralnych i Komendanta Głównego, które dotyczą wszystkich organów policji państwowej na całem terytorjum Rzeczypospolitej.

Rozdzielnik rozkazów Komendanta Głównego:

Minister Spraw Wewnętrznych	1
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Dyrektor Departamentu II	1
„ „ „ Wydział BP.	1
„ „ „ Wydział BB.	1
„ Sprawiedliwości	1
„ Spraw Wojskowych	1
„ „ „ Departament I Wydział Żandarmerji	1
Korpus Ochrony Pogranicza	1

Ministerstwo Kolei Żelaznych 2
„ Skarbu — Wydział Celny 1
Dywizjon Żandermerji Nr. 1. 1
Komisarz Rządu na m. st. Warszawę 3
Komenda Główna: Komendant Główny 1
Zastępca Komendanta Głównego 1
Inspekcja Komendy Głównej P. P. 1
5 Wydziałów Komendy Głównej po 1 egzemplarzu . . . 5
Główna Szkoła Policyjna 2
Gazeta Administracji i Policji Państwowej 3

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Warszawie 74
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, Województwo 4, Starostwa 23, Dyrekcja Kolei 2, Komendy powiatowe 23, komisarjaty 4, ekspozytury policji kryminalnej 4, ekspozytury policji politycznej 4.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Łodzi 71
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 14, komenda miejska 3, komendy powiatowe 13, komisarjaty 21, ekspozytury policji kryminalnej 3, ekspozytury policji politycznej 3.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Kielcach 65
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 16, dyrekcja kolei 1, komendy powiatowe 16, komisarjaty 10, ekspozytury policji kryminalnej 4, ekspozytury policji politycznej 4.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Lublinie 65
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 19, komendy powiatowe 19, komisarjaty 6, ekspozytury policji kryminalnej 4, ekspozytury policji politycznej 3

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Białymstoku 58
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 13, komendy powiatowe 13, komisarjaty 11, ekspozytury policji kryminalnej 3, ekspozytury policji politycznej 4.

Komendant Policji Państwowej na m. st. Warszawę 46
Komendant Policji Państwowej na m. st. Warszawę 4, zapas 6, inspekcje 4, urząd śledczy 2, urząd policji politycznej 2, komisarjaty 28.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Krakowie 81
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 23, dyrekcja kolei 1, komenda miejska 3, komendy powiatowe 22, komisarjaty 10, ekspozytury policji kryminalnej 5, ekspozytury policji politycznej 3.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej we Lwowie 94
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 28, dyrekcja kolei 1, komenda miejska 3, komendy powiatowe 27, komisarjaty 14, ekspozytury policji kryminalnej 5, ekspozytury policji politycznej 2.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Tarnopolu 62
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 17, komendy powiatowe 17, komisarjaty 7, ekspozytury policji kryminalnej 4, ekspozytury policji politycznej 3.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Stanisławowie 62
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 16, dyrekcja kolei 1, komendy powiatowe 16, komisarjaty 8, ekspozytury policji kryminalnej 3, ekspozytury policji politycznej 4.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Poznaniu 104
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 38, dyrekcja kolei 2, komendy miejskie 6, komendy powiatowe 15, komisarjaty 22, ekspozytury policji kryminalnej 5, ekspozytury policji politycznej 4.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Toruniu 78
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 20, dyrekcja kolei 1, 2 komendy miejskie 6, komendy powiatowe 18, komisarjaty 11, ekspozytury policji kryminalnej 3, ekspozytury policji politycznej 5.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Łucku. 47
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 10, komendy powiatowe 10, komisarjaty 4, ekspozytury policji kryminalnej 4, ekspozytury policji politycznej 5.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Brześciu n/B. 47
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 10, komendy powiatowe 10, komisarjaty 3, ekspozytury policji kryminalnej 3, ekspozytury policji politycznej 7.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Nowogródku	39
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, starostwa 7, komendy powiatowe 7, komisarjaty 3, ekspozytury policji kryminalnej 2, ekspozytury policji politycznej 6.	
Komendant Wojewódzki Policji Państwowej w Wilnie	49
Komendant Wojewódzki 4, zapas 6, województwo 4, delegatura rządu 4, starostwa 8, dyrekcja kolei 1, komenda miejska 3, komendy powiatowe 7, komisarjaty 9, ekspozytura policji kryminalnej 1, ekspozytury policji politycznej 6.	
Główny Komendant Policji Województwa Śląskiego	4
(Komendant Wojewódzki 2, Województwo 2).	
Zapas archiwum Komendy Głównej	126
Razem egzemplarzy .	1200

Rozdzielnik rozkazów tajnych Komendanta Głównego:

Minister Spraw Wewnętrznych	1
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Dyrektor Departamentu II	1
" " " Wydział BP.	1
" " " Wydział BB.	1
Komendant Główny P. P.	1
Zastępca Komendanta Głównego P. P.	1
Inspekcja Komendy Głównej P. P.	1
Naczelnicy 5 Wydziałów K. G. P. P.	5
Komendant Głównej Szkoły Policyjnej	1
Komendanci Wojewódzcy po 1 egz.	16
Główny Komendant Policji Województwa Śląskiego	1
Zapas archiwum Komendy Głównej Policji	70
Razem egzemplarzy .	100

Okólniki Komendanta Głównego P. P. zawierają bądź zarządzenia doraźne, tyczące się załatwienia poszczególnych spraw, bądź zarządzenia nieraz i natury ogólniejszej, jednak wymagające załatwienia natychmiastowego. Te obowiązują w granicach wyznaczonego terminu i rozsyłane są do wszystkich Komendantów Wojewódzkich do wykonania, względnie do wiadomości.

Rozdzielnik okólników:

Minister Spraw Wewnętrznych	1
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Dyrektor Departamentu II	1
Komenda Główna: Komendant Główny	1
Zastępca Komendanta Głównego	1
Inspekcja	1
5 Wydziałów	5
Komendanci Wojewódzcy Policji Państwowej	16
Główna Szkoła Policyjna	1
Główny Komendant Policji Województwa Śląskiego	1
Redakcja Gazety Administracji Policji Państwowej	2
Archiwum K. Gł. P. P.	1
	31

Poza tymi rodzajami zarządzeń Komendant Główny wydaje nadto okólniki tajne o specjalnem przeznaczeniu, które ze względu na swój charakter rozsyłane będą według ad hoc sporządzonych rozdzielników.

Rozkazy Komendantów Wojewódzkich winny się składać z czterech zasadniczych części:

I część poświęcona ruchowi służbowemu (służbowa),
II „ „ „ instrukcjom służbowym (instrukcyjna),
III „ „ „ informacjom (informacyjna),
IV „ rozdzielnik rozkazów.

W razie potrzeby zasadnicze części poprzedza część wstępna, zawierająca odezwy i wezwania władz zwierzchnich.

SCHEMAT.

Odezwy i wezwania władz zwierzchnich i przełożonych w porządku hierarchji służbowej.

UWAGA: Wezwań niedotyczących bezpośrednio policji i nie mających charakteru ogólno państwowego nie należy umieszczać.

I. a) Odznaczenia, nagrody i pochwały służbowe.

U W A G A: Nagród poza honorowemi i pieniężnemi, wyznaczonemi przez władze z funduszów skarbowych, nie należy umieszczać.

b) Ruch służbowy: mianowania, przydziały służbowe, przedłużenia, względnie skrócenia okresu służby przygotowawczej, ustalenie w służbie państwowej cywilnej, awanse, przeniesienia, delegacje, zastępstwa, zawieszenia i odwołania ich, zwolnienia, zgony funkcjonarjuszów policji.

U W A G A: Należy zupełnie zaniechać podawania wiadomości automatycznych przesunięć do wyższych szczebli służbowych, urlopów, chorób, oraz zmian w stanie rodzinnym funkcjonarjuszów p. p., jako to: zezwoleń na zawarcie związków małżeńskich, informacji o narodzinach lub śmierci członków rodziny. Rozkaz nie jest źródłem prawa, zatem zamieszczanie w rozkazach tych zmian, jako ujawnionych w odnośnych dokumentach, jest zbytecznem.

c) Ukończenie szkół policyjnych i kursów specjalnych, przewidzianych przez specjalne zarządzenia i przepisy władz policyjnych.

d) Zmiany w całokształcie stanu etatowego poszczególnych jednostek policyjnych (komend powiatowych i miejskich).

e) Zmiany etatowe i faktyczne, dotyczące inwentarza żywego oraz środków lokomocji mechanicznych, oraz zmiany etatowe, dotyczące innych środków lokomocji.

f) Kary niższych funkcjonarjuszów p. p.

U W A G A: Kary wyższych funkcjonarjuszów są ogłaszane w specjalnych rozkazach tajnych.

II. a) Te ustępy z rozkazów Komendanta Głównego, które zawierają zarządzenia ogólnie obowiązujące, oraz mające specjalne zastosowanie w danem województwie, uzupełnione o ile zachodzi tego potrzeba, wywołana wymaganiami natury lokalnej i komentarzami Komendanta Województkiego.

b) Zarządzenia lokalne (rozporządzenia wojewodów, władz sądowych i prokuratorskich oraz innych władz), dotyczące interesów i czynności policji, o ile te zarządzenia nie będą ogłaszane w okólnikach lub pismach okólnych.

c) Instrukcje i wskazówki, dotyczące wykonywania przez funkcjonarjuszów policji obowiązków na terenie danego województwa.

III. a) Wiadomości o tych zarządzeniach władz, które aczkolwiek nie odnoszą się do p. p., jednak mogą się okazać pożytecznemi dla funkcjonarjuszów p. p.

b) Perjodyczne jednorazowe sprawozdania z działalności instytucji policyjnych, nad któremi Komendanci Wojewódzcy mają władzę nadzorczą.

U W A G A: Praktykowanego przez niektórych Komendantów Wojewódzkich zawiadamiania o rzeczach zagubionych, należy zaniechać i wogóle nie umieszczać tego, do czego są przewidziane inne drogi. Wyjątek stanowią wiadomości o zagubionych dokumentach policyjnych.

c) Odwołanie i sprostowanie rozkazów.

IV. Rozdzielnik rozkazów Komendanta Wojewódzkiego:

Komenda Główna Policji Państwowej	1	
Główna Szkoła Policji Państwowej	1	
Redakcja Gazety i Administracji Policji Państwowej	1	
Komendanci Wojewódzcy Policji Państwowej	po 1	egz.
Komenda Główna Policji Województwa Śląskiego	1	
Komendy miast, powiatów i posterunków	po 1	egz.
Komisarjaty, ekspozytury policji kryminalnej i policji politycznej	„ 1	„
Miejscowy urząd wojewódzki	5	
Urzędy starościńskie danego województwa	„ 1	„
Sądy Okręgowe	„ 1	„
Urzędy Prokuratorskie	„ 1	„
Dyrekcja Cła	1	
Dyrekcja Kolei Państwowych	1	
Dowództwo Okręgu Korpusu	1	
Dowództwo Żandarmerji Wojskowej	1	
Zapas	20	

Rozkazy Komendantów Wojewódzkich wychodzić powinny w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, jak 2 razy na miesiąc.

Każda pozycja rozkazu, oprócz tych, które zamieszczone zostały z własnej inicjatywy Komendantów Wojewódzkich, winna być opatrzoną wskazaniem podstawy, na jakiej opiera się dane zarządzenie; każde odwołanie, czy sprostowanie winno określać, co się odwołuje lub prostuje.

W razie potrzeby Komendanci Wojewódzcy wydają również rozkazy tajne, pilnie przestrzegając, aby one dochodziły wyłącznie do urzędów i osób zainteresowanych. Rozkazy tajne winny być adresowane na ręce kierowników zainteresowanych urzędów.

Rozdzielnik rozkazów tajnych Komendantów Wojewódzkich:

Komenda Główna Policji Państwowej	1

Komendanci Wojewódzcy . . . . . po 1 egz.
Komenda Główna Policji Województwa Śląskiego 1
Miejscowy urząd wojewódzki 1
oraz zainteresowane jednostki policyjne i władze policyjne według uznania Komendanta Wojewódzkiego.

Specjalne rozkazy tajne, w których są ogłaszane tylko kary wyższych funkcjonarjuszów, otrzymują:
Komendant Główny Policji Państwowej 1
Komendanci Wojewódzcy Policji Państwowej . . . . . po 1 „
Komenda Główna Policji Województwa Śląskiego 1
i imiennie wszyscy wyżsi funkcjonarjusze, danego województwa starsi od ukaranych i równi im stopniem służbowym.

Rozkazy te ze względu na ich małą objętość mogą być powielane z maszyny, a nie drukowane. Ponieważ nie wszystkie urzędy i osoby wymieniane w rozdzielnikach otrzymują wszystkie rozkazy tajne, więc dla kontroli jednostki policyjne i wyżsi funkcjonarjusze p. p. otrzymanie ich potwierdzają pisemnie Komendantowi Wojewódzkiemu.

Okólniki wydają Komendanci Wojewódzcy analogicznie, jak wydają się okólniki Komendanta Głównego.

Schemat rozkazów komendantów powiatowych i komendantów miast jest analogiczny z rozkazami Komendantów wojewódzkich, treść zaś zastosowana do kompetencji i potrzeb lokalnych. Ponieważ rozkazy Komendantów wojewódzkich docierać będą do komisarjatów i posterunków policji, przeto rozkazy komendantów powiatowych winny zawierać wyłącznie uznanie i kary udzielane we własnym zakresie, oraz zarządzenia lokalne, o ile nie są one zawarte w rozkazach komendantów wojewódzkich, lub nie są podane bezpośrednio do wiadomości podległych urzędów policyjnych przez władze administracyjne lub sądowe i prokuratorskie w zakresie przewidzianym przez ustawy. Należy zatem zaniechać praktykowanego dotąd powtarzania w druku zarządzeń już ogłoszonych i przyjętych do wiadomości.

Dla celów dydaktycznych należy w rozkazach komendantów powiatowych zamieszczać sporadycznie opisy ważniejszych wypadków kryminalnych w określeniu instrukcyjnem. Rzecz polega na tem, aby w razie wystąpień policji w głośnych wypadkach kryminalnych, rażąco wychodzących poza ramy życia codziennego, rozkaz podawał krytyczną ocenę wystąpienia funkcjonarjuszów p. p., wytykał błędy i akcentował zgodne z instrukcją i celowe ich postępowanie. Uwagi te należy jednak ogłaszać dopiero po tym czasie, kiedy dana sprawa została ostatecznie zakończoną i zlikwidowaną po uzyskaniu całkowitego ustalonego materjału krytycznego.

Rozdzielnik ustalą komendanci wojewódzcy. Rozkazy komendantów powiatowych wychodzić mają w miarę potrzeby, ale przynajmniej raz na miesiąc.

Komendanci powiatowi w razie potrzeby mogą również wydawać rozkazy tajne, przyczem stosować się winni do wskazówek o rozkazach tajnych komendantów wojewódzkich.

Okólników komendanci powiatowi i komendanci miast nie wydają, a tylko w razie potrzeby pisma okólne.

Różnica pomiędzy okólnikami, a pismami okólnemi polega na tem, że pierwsze winny zawierać polecenia, instrukcje i wyjaśnienia, obowiązujące wszystkie podległe organa w danej chwili i w danej sprawie, oraz w analogicznych na przyszłość do odwołania lub uchylenia przez nowe zarządzenie, a znaczenie obowiązujące pisma okólnego wyczerpuje się wykonaniem zawartego w niem konkretnego polecenia; z tego wynika, że przy wydawaniu zarządzeń można się powoływać na poprzednio wydane okólniki, ale nie na pisma okólne: ponieważ okólniki, jak i rozkazy, o ile nie zostały całkowicie lub częściowo uchylone, obowiązują stale, przeto dla łatwiejszej orjentacji posiadają dla siebie ciągłą numerację (jedną dla rozkazów zwykłych, drugą dla tajnych i trzecią dla okólników), pisma okólne poza numerem dziennika korespondencyjnego, numeracji nie mają. Numeracja specjalna rozkazów i okólników niema być odnowiana co rok.

R. 348.

VIII. Rozkazy komendantów powiatowych — przesyłanie.

Jeden z Pp. Komendantów Wojewódzkich wydał zarządzenie, aby powiatowe komendy komunikowały sobie wzajemnie treść wydawanych rozkazów, motywując tem, że niejednokrotnie w rozkazach tych poruszane są sprawy ogólnej natury, mogące mieć zastosowanie i w innych jednostkach policyjnych.

Przeglądanie rozkazów komendantów powiatowych, korygowanie ich i wykorzystywanie dla potrzeb policji całego województwa w formie zarządzeń Komendanta Wojewódzkiego należy do obowiązków tego ostatniego, wobec czego wzajemna wymiana rozkazów komendantów powiatowych jest niepotrzebna, a jako stanowiąca dodatkowe obciążenie komend powiatowych ma być zaniechana, tembardziej, że wzajemne wzorowanie się komendantów powiatowych i wprowadzanie w życie inowacji przed oceną ich

przez Komendanta Wojewódzkiego nieraz wymaga interwencji i zmian ze strony tego ostatniego.

R. 348.

IX. Numeracja rozkazów i okólników. Ponieważ, jak zauważyłem, nie wszyscy Pp. Komendanci Wojewódzcy stosują się do rozkazu mego Nr. 316, ustęp ostatni o numeracji rozkazów i okólników, polecam ścisłe przestrzeganie zarządzeń w nim zawartych i tym Pp. Komendantom, którzy zaprowadzili od nowego roku numerację nową — takową sprostować.

SPRAWOZDANIA PERJODYCZNE I RAPORTY NADZWYCZAJNE.

R. 84.

II. Sprawozdania miesięczne. Zgodnie z dodatkiem do rozkazu Nr. 8, rozkazem Nr. 16 p. I, rozkazem Nr. 24 p. 4, okólnikiem z dnia 24.II.20 r. Nr. 460(1)(2)(3)(4) Komendy Okręgowe obowiązane są przedkładać Komendzie Głównej sprawozdania sytuacyjne.

Sprawozdania sytuacyjne winny składać się z następujących punktów:

1) o stanie bezpieczeństwa,
2) o ruchu społecznym,
3) o stosunku do ludności i władz:
   a) do władz państwowych cywilnych,
   b) do władz wojskowych,
   c) do władz samorządowych,
   d) do ludności,
4) o stanie organizacji policji ogólnej i policji śledczej,
5) o stanie wyszkolenia i wynikach nauczania.

Sprawozdania winny definjować ogólny stan rzeczy bez podawania szczegółów, jakie są podawane w wykazach statystycznych. Termin nadsyłania sprawozdań 20 każdego następnego miesiąca.

Raporty o wypadkach i nadzwyczajnych wydarzeniach należy nadsyłać jak dotychczas bezzwłocznie w drodze najkrótszej. Do wypadków nadzwyczajnych zaliczyć należy: 1) zaburzenia na tle politycznem i ekonomicznem, 2) strajki, 3) poważne wypadki żywiołowe, 4) napady połączone z rozbrajaniem lub zabójstwem policjanta.

R. 131.

IV. Sprawozdania miesięczne. W sprawie miesięcznych sprawozdań uchylam p. II rozkazu mego Nr. 84 odnośnie sprawozdań sytuacyjnych i polecam sporządzać takowe raz na kwartał, rozkaz zaś odnośnie wykazów statystycznych i raportów o wypadkach nadzwyczajnych, pozostawiam nadal w mocy, to znaczy mają one być sporządzane, jak i poprzednio co miesiąc, przyczem zaznaczam, iż w p. 1 i 2 należy unikać wszelkich rozciągłości, jedynie podawać ogólną charakterystykę, pomijając wszelkie detale.

Omawiając zaś punkt 3 a, b i c należy wyszczególnić czynności, poruczone przez te władze, w p. 3 d wykazać wypadki nieprzyjaznego traktowania policji przez ludność, oraz podać charakterystykę i ingerencję urzędów policyjnych względem osób prywatnych.

W p. 4-m należy ściśle sprecyzować postęp w pracach organizacji policji i ujednostajnienia jej, oraz podać ścisłe dane o redukcji etatów policji.

W p. 5-m należy podawać ścisłe cyfry co do wyższych i niższych funkcjonarjuszów policji, którzy ukończyli szkołę, jakoteż i tych, którzy po ukończeniu szkoły zostali zwolnieni na własną prośbę lub też zostali wydaleni.

Jednocześnie przypominam, że w wykazach statystycznych Komend Okręgowych należy dawać zestawienie sumaryczne wszystkich podległych urzędów w rubryce „Podległe urzędy" co nie wszystkie Komendy Okręgowe dotychczas wypełniają.

R. 333.

VIII. Treść sprawozdań sytuacyjnych. Sprawozdania sytuacyjne, przedkładane K. Gł. P. P. w myśl przepisów, zawartych w rozkazie K. G. Nr. 84 p. II i Nr. 131 p. IV, mimo wskazania podanego w ostatnim z tych rozkazów o przestrzeganiu zwięzłości ustępów, dotyczących stanu bezpieczeństwa i ruchu społecznego i unikaniu szerokiego i szczegółowego ich traktowania, zawierają często

bardzo obszerną charakterystykę stanu bezpieczeństwa w ujęciu analitycznem z podaniem obfitości drobnych szczegółów i wypadków.

Opracowywanie tak wyczerpująco potraktowanych biuletynów bezpieczeństwa nie jest zadaniem Komendantów Wojewódzkich, lecz należy do zakresu czynności władz bezpieczeństwa, a Komenda Główna P. P., jako urząd centralny w zakresie zarządu wewnętrznego korpusu policji państwowej nie jest również zainteresowana w posiadaniu tak szeroko pojętych raportów sytuacyjnych o stanie bezpieczeństwa.

Polecam zatem na przyszłość te działy sprawozdań kwartalnych (stan bezpieczeństwa i ruch społeczny) opracowywać w formie jaknajdalej posuniętego streszczenia ogólnej charakterystyki, uwzględniającej zasadnicze zmiany w stanie bezpieczeństwa w porównaniu z okresem ubiegłym i najważniejsze zdarzenia w tym zakresie, które przyczyniły się do zmiany sytuacji, do posunięcia się równowagi w tym lub innym kierunku, ewentualnie te wypadki, które spowodowały konieczność zmian organizacyjnych w policji na terenie Województwa przesunięcia sił policyjnych, zmiany instrukcji wykonawczych i t. p.

R. 150.

III. Zawiadamianie o użyciu broni przez policję i napadach na policję.

W związku z § 25 „Tymczasowej Instrukcji dla Policji Państwowej", polecam Pp. Komendantom Okręgowym zawiadamiać bezzwłocznie Komendę Główną Policji Państwowej

1. O każdem użyciu broni przez funkcjonarjuszów policji, o wyniku i o doraźnych zarządzeniach, wydanych przez zwierzchnie władze policyjne.

2. O biegu danej sprawy, t. j. czy sprawa została przekazana władzom sądowym, administracyjnym, czy też została załatwiona przez zwierzchnie władze policyjne.

3. Należy również zawiadomić o decyzji władz, którym została sprawa przekazana.

Jednocześnie polecam zawiadamiać Komendę Główną Policji Politycznej o wszelkich napadach na policję, przyczem należy nadmienić czy przy napadach była użyta broń palna, tak z jednej, jak i z drugiej strony, oraz o wydanych zarządzeniach przez zwierzchnie władze policyjne i o biegu sprawy.

R. 167.

I. Raporty nadzwyczajne.

Zgodnie z § II rozkazu Nr. 84 komendy okręgowe obowiązane są nadsyłać do Komendy Głównej raporty o wypadkach nadzwyczajnych bezzwłocznie w drodze najkrótszej.

Raporty te obejmować winny:

1) zaburzenia na tle politycznem i ekonomicznem,
2) strajki,
3) poważne wypadki żywiołowe,
4) zbrojne napady,
5) zabójstwo policjanta,
6) zranienie policjanta,
7) użycie broni przez policję.

Raporty odnośnie p. p. 5, 6 i 7 winny być w miarę możności szczegółowe, zawierać mianowicie dane, kiedy i w jakich okolicznościach (w patrolu, przy pościgu) nastąpiło zabójstwo lub zranienie, czy są poszkodowane przytem osoby postronne, czy zabójca został ujęty, w jakich okolicznościach nastąpiło użycie broni przez policję i z jakim wynikiem (zabici, ranni), czy zabójstwo nastąpiło w czasie pełnienia służby, lub skutkiem wypadku. Pozatem każdy raport winien posiadać nagłówek odpowiadający treści p. p. 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7.

Niezależnie od obowiązku składania wyżej wymienionych raportów komendy okręgowe obowiązane są dołączać do miesięcznych raportów cyfrowych sumaryczne zestawienie wypadków, odnoszących się do p. p. 5, 6 i 7, obejmujące wszystkie wypadki wyszczególnione w raportach nadzwyczajnych danego okresu czasu. Zestawienie pierwsze ma być nadesłane do Komendy Głównej przy raporcie cyfrowym za m. czerwiec i obejmować wszystkie wypadki zaszłe w okresie czasu od 1 stycznia r. b. do 31 czerwca r. b.

Odnośnie p. 7 o użyciu broni przez policję obowiązuje nadal składanie raportów w sposób, przewidziany w § III rozkazu Nr. 150. Do raportów o biegu danej sprawy i o decyzji władz (p. 2 i 3) nie należy dołączać aktów samej sprawy.

R. 204.

VIII. Kontrola wypadków nadzwyczajnych.

W myśl p. 5 przepisów biurowych dla urzędów i ekspozytur śledczych, raporty o nadzwyczajnych wypadkach przesyłane mają być nadal do Wydziału IV K. G.

W związku z powyższem odwołuje się wszystkie moje poprzednie rozkazy, dotyczące zgłaszania wypadków nadzwyczajnych do Wydziału I-go, względnie III-go K. G.

R. 239.

VI. Przedkładanie nadzwyczajnych raportów Wydz. I Kom. Gł. P. P.

Zmieniając częściowo p. VIII rozkazu mego Nr. 204, postanawiam, co następuje:

Raporty nadzwyczajne przedkładane w myśl § 25 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej do Wydziału IV Kom. Gł. P. P. winny być od dnia niniejszego rozkazu kierowane do Wydz. I-go Kom. Głównej P. P.

W przedkładanych raportach 1) o użyciu broni, 2) o zabójstwach i poranieniach funkc. policji, 3) napadach na policję, należy dokładnie wyszczególniać: a) imię i nazwisko funkc. policji, b) szarżę, c) faktyczny przydział, d) miejsce wypadku, e) datę, f) wyszczególnienie okoliczności, g) wyniki, h) i bieg sprawy, t. j., czy użycie broni było zgodne z § 25 Tymczasowej Instrukcji dla policji państwowej, decyzję władz prokuratorskich i t. p.

R. 251.

VI. Przedkładanie nadzwyczajnych raportów Wydz. I Kom. Gł. P. P.

Rozkaz z dnia 1.II.1924 r. Nr. 239 o przedkładaniu nadzwyczajnych raportów o użyciu broni, zabójstwach policjantów i napadach na policję jest mylnie interpretowany, gdyż Kom. Okr. nadsyłają cały szereg raportów o drobnych zajściach, kradzieżach i napadach do Wydziału I. Wobec powyższego wyjaśniam, że do Wydziału I-go należy nadsyłać tylko raporty o wypadkach, w których organa policji interwenjowały i użyły broni oraz raporty o napadach na policję, zabójstwach i poranieniach funkc. policji, wszelkie zaś inne wypadki należy zgłaszać do Wydz. IV Kom. Głównej P. P.

O. 1105 z d. 27/IX 1924 r.

Meldunki o ważniejszych przestępstwach i wypadkach.

Jak zostało stwierdzone przez Pp. Inspektorów Komendy Głównej Policji Państwowej, poszczególne urzędy policji państwowej (komisarjaty, posterunki) nie posiadają podręcznych wykazów tych ważniejszych przestępstw i wypadków, które powinny być niezwłocznie komunikowane właściwym władzom sądowym, administracyjnym, policyjnym i innym oraz spisu tych władz w odniesieniu do każdego rodzaju wypadków.

Ponieważ potrzeba wymienionych wykazów (spisów) jest istotną zarówno dla ułatwienia pracy dyżurnym w komisarjatach i na posterunkach, dla szybkości doniesień i uniknięcia wypadków zapomnienia wskutek pośpiechu lub nawału pracy, przesyłam w załączeniu konieczne wzory z poleceniem niezwłocznego ich zastosowania.

Zaznaczam, że podane wzory mają znaczenie przykładome i schematyczne, a więc, jako takie, mogą być modyfikowane w dwóch zasadniczych rubrykach w zależności od potrzeb i warunków lokalnych i w porozumieniu z zainteresowanemi władzami. Modyfikacja może być skierowana albo na powiększenie, lub zmniejszenie wykazu z zastrzeżeniem unikania niepotrzebnego obciążania go wypadkami małoważnemi lub nadmiarem doniesień, które nie stanowią istotnej i nagłej potrzeby. Przystosowanie wykazów do wymogów lokalnych stanowi obowiązek Komend Okręgowych i Powiatowych p. p.

Ze względu na trudności techniczne w komunikacji szczególnie telefonicznej prowincjonalnych jednostek policyjnych z siedzibami władz powiatowych administracyjnych, oraz w celu ekonomji pracy należy przyjąć za zasadę, że wszystkie zawiadomienia o wypadkach, wymagających powiadomienia władz administracyjnych, winny być podawane Komendom Powiatowym lub Okręgowym, a te ze swej strony mają obowiązek niezwłocznego komunikowania ich władzom administracyjnym I lub II instancji.

Wzór Nr. 1

dla komisarjatów policji państwowej m. st. Warszawy.

UWAGI:

1. Wykaz winien być umieszczony na widocznem miejscu przy telefonie.
2. Każdy policjant czy to w służbie, czy poza służbą, w razie stwierdzenia wypadku, objętego wykazem, winien natychmiast zawiadomić o tem dyżurnego przodownika komisarjatu.
3. Dyżurny przodownik zawiadamia natychmiast telefonicznie lub przez gońca (posterunkowego) właściwe władze, podane przy każdej kategorji wypadków.

Wykaz ważniejszych przestępstw i wypadków ze wskazaniem tych władz i urzędów, które winny być o nich niezwłocznie powiadomione.

Nr. porząd.	RODZAJ PRZESTĘPSTW CZY WYPADKU	Władza, urząd czy instytucja niezwłoczne powiadomienie których jest obowiązujące	Adres	Nr. telefonu
1	Pożar	1. Straż Ogniowa	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....
		3. Oddział Konny	.....	.....
		4. Rezerwa piesza	.....	.....
„	Pożar większy. . . .	5. Komenda Główna P. P. . . .	.....	.....
		6. Urząd Śledczy	.....	.....
„	Pożar z podpalenia . .	7. Podprokurator	.....	.....
		8. Sędzia śledczy rewiru . . .	.....	.....
2	Napad bandycki . . .	1. Komenda Okręgu	.....	.....
		2. Urząd Śledczy	.....	.....
		3. Prokurator Sądu Okręgowego .	.....	.....
		4. Podprokurator Okr.	.....	.....
		5. Sędzia śledczy rewiru . . .	.....	.....
3	Zabójstwo	1. Komenda Okręgu	.....	.....
		2. Urząd Śledczy	.....	.....
		3. Podprokurator Okr.	.....	.....
		4. Sędzia śledczy rewiru. . . .	.....	.....
4	Samobójstwo	1. Komenda Okręgu	.....	.....
		2. Urząd Śledczy	.....	.....
		3. Podprokurator Okr.	.....	.....
„	Samobójstwo nieletnich do lat 21 i osób niepoczytalnych.	4. Sędzia śledczy rewiru . . .	.....	.....
5	Zabójstwa i samobójstwa wojskowych.	1. Wojskowa Komenda miasta . .	.....	.....
		2. D-ca żandarmerji N..... . . .	.....	.....
		3. Komenda Okręgu	.....	.....
6	Rozruchy uliczne, nielegalne zebrania, zakazane demonstracje, większe zajścia uliczne i w lokalach publ., poważniejsze wypadki czynnego oporu policji.	1. Okręg. Urząd Pol. Polit.. . . .	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....
		3. Prokurator S. O.	.....	.....
		4. Podprokurator Okr.	.....	.....
		5. Komenda Główna P. P. . . .	.....	.....
7	Zamachy przy użyciu materjałów wybuchowych (akty sabotażu).	1. Okręg. Urząd Pol. Polit. . . .	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....
		3. Urząd Śledczy	.....	.....
		4. Prokurator S. O.	.....	.....
		5. Podprokurator Okr.	.....	.....
		6. Sędzia śledczy rewiru . . .	.....	.....
		7. Komenda Główna P. P. . . .	.....	.....
8	Wykrycie nielegalnych składów amunicji i broni.	1. Okręg. Urząd Pol. Polit.. . . .	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....
9	Strajki.	1. Okręg. Urząd Pol. Polit. . . .	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....

Nr. porząd.	RODZAJ PRZESTĘPSTW CZY WYPADKU	Władza, urząd czy instytucja niezwłoczne powiadomienie których jest obowiązujące	Adres	Nr. telefonu
	Strajki większe . . .	3. Komenda Główna P. P.	.....	.....
		4. Podprokurator Okr.	.....	.....
10	Nagła śmierć, znalezienie trupa.	1. Komenda Okręgu	.....	.....
		2. Urząd Śledczy	.....	.....
		3. Podprokurator Okr.	.....	.....
11	Katastrofy budowlane .	1. Komenda Okręgu	.....	.....
		2. Oddział Tech. Bud. Kom. Rządu	.....	.....
		3. Straż Ogniowa	.....	.....
„	„ większe	4. Komenda Główna P. P.	.....	.....
12	Przejechania przez tramwaj.	1. Pogotowie Ratunkowe	.....	.....
		2. Pogotowie Techn. Tramwajowe .	.....	.....
		3. Komenda Okręgu	.....	.....
		4. Podprokurator Okr.	.....	.....
		5. Sędzia śledczy rewiru . . .	.....	.....
13	Zerwanie się przewodn. elektrycznego, tramwajowego.	1. Dyrekcja Tramwajów Miejskich .	.....	.....
		2. Komenda Okręgu	.....	.....
	Zerwanie się przewodn. telegraficznego lub telefonicznego.	1. Dyrekcja Poczt i Telegrafów . .	.....	.....
14	Pęknięcie rury kanalizacyjnej.	1. Wydział VIII Wod. i Kanal. Magistratu.	.....	.....
„	„ z poważn. skutkami	2. Komenda Okręgu	.....	.....
15	Pęknięcie rury gazowej	1. Zakłady Gazowe.	.....	.....
„	„ z poważn. skutkami	2. Komenda Okręgowa	.....	.....

Wzór Nr. 2

dla komisarjatów i posterunków w miastach z wyłączeniem m. st. Warszawy.

UWAGI:

1. Wykaz winien być umieszczony na widocznem miejscu przy telefonie.
2. Każdy policjant czy to w służbie, czy poza służbą, w razie stwierdzenia wypadku, objętego wykazem, winien natychmiast zawiadomić o tem dyżurnego komisarjatu lub posterunku.
3. Dyżurny komisarjatu lub posterunku zawiadamia natychmiast telefonicznie lub przez gońca (posterunkowego) właściwe władze podane przy każdej kategorji wypadków.

Nr. porząd.	RODZAJ PRZESTĘPSTW LUB WYPADKU	Władze, urząd lub instytucja niezwłoczne powiadomienie której jest obowiązujące	Adres	Nr. telefonu
1	Pożar	1. Straż ogniowa		
		2. Komenda P. P. miasta (w miastach wydzielonych)		
		3. Komenda powiatowa P. P. . . .		
		4. Oddział konny P. P. ⎫ w razie		
		5. Rezerwa piesza ⎭ potrzeby		
„	Pożar większy . . .	6. Komenda Okręgowa		
		7. Ekspozytura Śledcza		
„	Podpalenie	8. Podprokurator		
		9. Sędzia śledczy		
2	Napad bandycki . . .	1. Komenda P. P. (w miastach wydzielonych)		
		2. Komenda Powiatowa P. P. . . .		
		3. Ekspozytura Śledcza		
		4. Prokurator lub podprok. S. O. .		
		5. Sędzia śledczy		
3	Zabójstwo	1. Komenda P. P. miasta (wydziel.)		
		2. Komenda powiatowa P. P. . .		
		3. Ekspozytura Śledcza		
		4. Prokur. lub Podprokur. S. O. .		
		5. Sędzia śledczy		
4	Samobójstwo	1. Komenda P. P. miasta (wydziel.)		
		2. Komenda Powiatowa P. P. . .		
		3. Ekspozytura Śledcza		
		4. Prokur. lub Podprokur. S. O. .		
„	Samobójstwo nieletnich do lat 21 lub osoby niepoczytalnej	5. Sędzia śledczy		
5	Zabójstwo lub samobójstwo wojskowych	1. Komenda P. P. (m. wydziel.) . .		
		2. Komenda powiatowa P. P. . .		
		3. Wojskowa Komenda Miasta . .		
		4. Ekspozytura Śledcza		
		5. Dyon żandarmerji N.		
		6. Sędzia śledczy		
		7. Podprokurator S. O.		
6	Nagła śmierć, znalezienie trupa	1. Komenda P. P. miasta (wydziel.)		
		2. Komenda Powiatowa P. P. . .		
		3. Ekspozytura Śledcza		
		4. Podprokur. S.O.		
7	Rozruchy uliczne, nielegalne zebrania, zakazane demonstr. poważne zajścia pod gołem niebem i w lokalach publ., poważne wypadki czynnego oporu policji	1. Okręg. Urz. Polit. albo Eksp. .		
		2. Komenda P. P. miasto (wydziel.)		
		3. Komenda Powiatowa P. P. . .		
		4. Prokur. lub Podprokur. S. O. .		
8	Zamachy przy użyciu materjałów wybuchowych (akty sabotażu)	1. Okr. Urz. Pol. Polit. albo Eksp. .		
		2. Ekspozytura Śledcza		
		3. Komenda P. P. miasto (wydziel.)		
		4. Komenda Powiat. P. P.		
		5. Prokurator lub Podprokur. S. O.		
		6. Sędzia śledczy		

Nr. porząd.	RODZAJ PRZESTĘPSTW LUB WYPADKU	Władze, urząd lub instytucja niezwłoczne powiadomienie której jest obowiązujące	Adres	Nr. telefonu
9	Wykrycie nielegalnego składu broni lub amunicji	1. Okr. Urz. Pol. lub Eksp. . . . 2. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 3. Komenda Powiatowa P. P. . . . 4. Prokur. lub Podprokur. S. O. . . 5. Sędzia śledczy	....	....
10	Strajki	1. Okr. Urz. Pol. Polit. lub Eksp. . 2. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 3. Komenda powiatowa P. P. . .	....	....
11	Katastrofy budowlane.	1. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 2. Komenda Powiatowa P. P. . . 3. Straż ogniowa (w razie potrzeby)	....	....
12	Przejechanie przez tramwaj	1. Pogotowie ratunkowe . . . . 2. „ techn. tramwaj. (w razie potrzeby) . . . . . . 3. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 4. Komenda Powiatowa P. P. . . 5. Prokur. lub Podprokur. S. O. . 6. Sędzia śledczy	....	....
13	Przerwanie się przewodnika tramwajowego	1. Zarząd tramwajów . . . . . . 2. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 3. Komenda Powiatowa	....	....
14	Przerwanie się przewodnika elektrycznego	1. Stacja elektryczna	.....	.....
15	Przerwanie się przewodnika tel. lub telef.	1. Dyrekcja Poczt i Telegr. lub Urząd Pocztowy	.....	.....
16	Pęknięcie rury kanalizacyjnej	1. Magistrat	.....	.....
„	poważniejszy wypadek	2. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 3. Komenda Powiatowa P. P. . .	....	....
17	Pęknięcie rury gazowej	1. Zakład gazowy	.....	.....
„	poważniejszy wypadek	2. Komenda P. P. miasta (wydziel.) 3. Komenda Powiatowe P. P. . .	....	....

Wzór Nr. 3

dla posterunków gminnych p. p.

UWAGI:

1. Wykaz winien być umieszczony na widocznem miejscu przy telefonie.
2. Każdy policjant czy to w służbie, czy poza służbą, w razie stwierdzenia wypadku, objętego wykazem, winien natychmiast zawiadomić o tem dyżurnego posterunku.
3. Komenda lub dyżurny posterunku zawiadamia natychmiast telefonicznie lub przez gońca (posterunkowego) właściwe władze, podane przy każdej kategorji wypadków.

Wykaz ważniejszych przestępstw i wypadków ze wskazaniem tych władz i urzędów, które winny być o nich niezwłocznie powiadomione.

Nr. porząd.	RODZAJ WYPADKÓW	Nazwa instytucji, względnie urzędu, który należy zawiadomić o wypadku	Adresy tych osób i urzędów		Nr. telefonu
			Ulica	Nr.	
1	Pożar	1. Straż Ogniowa miejscowa w razie potrzeby sąsiednia			
		2. Komenda Powiatowa (natychmiast tylko w wypadkach poważniejszych			
		3. Podprokurator w tych samych wypadkach			
	Pożar z podpalenia .	4. Sędzia Śledczy			
2	Napady bandyckie . .	1. Komenda Powiatowa			
		2. Podprokurator			
		3. Sędzia Śledczy			
3	Zabójstwo	1. Komenda Powiatowa			
		2. Podprokurator			
		3. Sędzia Śledczy			
4	Samobójstwo	1. Komenda Powiatowa			
		2. Podprokurator			
		3. Lekarz powiatowy			
	Samobójstwo nieletnich do lat 21 lub osoby niepoczytalnej	4. Sędzia Śledczy			
5	Zabójstwo i samobójstwo wojskowych .	1. Komenda Powiatowa			
		2. Najbliższa władza wojskowa ew. posterunek żandarmerji			
6	Nagła śmierć, znalezienie trupa . . .	1. Komenda Powiatowa			
		2. Podprokurator			
		3. Lekarz Powiatowy			
7	Rozruchy uliczne i nielegalne zebrania, poważniejszy czynny opór przeciw policji	1. Komenda Powiatowa			
8	Zamachy przy użyciu materjałów wybuchowych	1. Komenda Powiatowa			
		2. Podprokurator			
		ew. Sędzia Śledczy			
9	Znalezienie amunicji i broni	1. Komenda Powiatowa			

Nr. porząd.	RODZAJ WYPADKÓW	Nazwa instytucji, względnie urzędu, który należy zawiadomić o wypadku	Adresy tych osób i urzędów		Nr. telefonu
			Ulica	Nr.	
10	Strajki	1. Komenda Powiatowa			
11	Katastrofy budowlane	1. Komenda Powiatowa . . . . . 2. W miastach architekt miejski ewent. powiatowy			
12	Zerwanie się przewodnika elektrycznego	1. Odpowiednią stację elektryczną			
13	Zerwanie się przewodnika telegraficznego względnie telefon .	1. Najbliższy urząd pocztowo-telegr.			
14	Pęknięcie rury kanalizacyjnej	1. Miejscowy Zarząd Kanalizacyjny			
15	Pęknięcie rury gazowej	1. Gazownię			
16	Epidemja i pojedyńcze wypadki chorób zakaźnych	1. Komenda Powiatowa . . . . . 2. Lekarz powiatowy ew. miejski			
17	Zaraza wśród zwierząt	1. Komenda Powiatowa . . . . . 2. Powiatowy lekarz weterynarji .			
18	Uszkodzenie mostu na drogach komunikacji kołowej, oraz tych dróg	1. Komenda Powiatowa . . . . . 2. Inż. Drogowy . . . . . . 3. Podprokurator, w wypadkach przestępstwa . . . . . . 4. Ewentualnie gmina			
19	Uszkodzenie linji i objektów kolejowych .	1. Najbliższa stacja kolejowa . . 2. Komenda Powiatowa . . . . . 3. Podprokurator, w wypadkach przestępstwa			
20	Katastrofy kolejowe .	1. Najbliższa stacja kolejowa (wzgl. Zarząd komunikacji wodnej) . . 2. Lekarz w razie potrzeby . . . 3. Komenda Powiatowa . . . . . 4. Podprokurator			
21	Klęski żywiołowe . .	1. Bezpośrednio zainteresowane urzędy i instytucje 2. Komenda powiatowa			

EWIDENCJA JEDNOSTEK POLICYJNYCH.

R. 154.

III. Wykaz komisarjatów i posterunków. Wszystkie Komendy Okręgowe otrzymały polecenie nadesłania do Komendy Głównej wykazów komend powiatowych z uwzględnieniem komisarjatów i posterunków oraz ich faktycznej obsady. Ze względu na to, iż koniecznem jest prowadzenie w Komendzie Głównej tego rodzaju ewidencji, oraz by nie obarczać na przyszłość Komend Okręgowych obowiązkiem stałego nadsyłania tych wykazów, zechcą Pp. Komendanci Okręgowi komunikować Komendzie Głównej o każdej zmianie, dotyczącej utworzenia komisarjatu i posterunku lub zwinięcia z uwzględnieniem ich obsady.

O. 960 z d. 28/III 1924 r.

Nadsyłanie meldunków o zmianach w ewidencji jednostek policyjnych. Pomimo wielokrotnych rozkazów i przypomnień cały szereg Komend Okręgowych nie nadsyła meldunków o zaszłych zmianach w stanie faktycznym jednostek policyjnych, lub jeśli nadsyła to ze znacznem opóźnieniem. Tego rodzaju stan jest niedopuszczalny, gdyż nie pozwala na dokładne i ścisłe prowadzenie ogólnej dyslokacji jednostek policyjnych i nigdy nie daje prawdziwej i ścisłej cyfry funkcjonujących urzędów policyjnych. Przeto polecam Pp. Komendantom Okręgowym sporządzić wykaz faktyczny jednostek pol. w dniu 1.IV.1924 r. ściśle według załączonego szematu i takowy przesłać Komendzie Głównej P. P. w terminie do dnia 15.IV.1924 r., przyczem zgodnie z rozkazem moim z dnia 14.II.1922 r. Nr. 154 polecam bezzwłocznie nadsyłać wszelkie zmiany, dotyczące zlikwidowania ew. kreowania nowej jednostki policyjnej. W tych miejscowościach gdzie znajdują się podposterunki, inaczej ekspozytury post., które nie prowadzą kancelarji i są podległe służbowo i administracyjnie posterunkom, należy je wykazywać w rubryce Nr. 5 z wyszczególnieniem nazwy miejscowości posterunku, któremu podlegają.

Wykazy winny być pisane na maszynach, a nazwy miejscowości podawane w pierwszym przypadku.

O. 1219 z d. 10/VI 1925 r.

Wykazy jednostek policyjnych. W związku z rozkazem Nr. 154 została zaprowadzona ewidencja jednostek policyjnych w K. G. P. P., przyczem wszelkie zmiany, dotyczące ustanawiania lub likwidacji jakichkolwiek jednostek policyjnych winny być zgłaszane w myśl tegoż rozkazu celem utrzymania należytej ewidencji zgodnej z rzeczywistym stanem. Pomimo jednak wielokrotnych rozkazów, Pp. Komendanci Wojewódzcy nie zawiadamiają Komendy Głównej Policji Państwowej o wprowadzonych zmianach w stanie rzeczywistym, co ujemnie odbija się na prowadzeniu ewidencji i daje fałszywe pojęcie o rzeczywistym stanie istniejących jednostek policyjnych. Ilość posterunków wykazywana w miesięcznych wykazach statystycznych w poszczególnych powiatach, nigdy nie zgadza się z ilością posterunkowych wykazanych w ewidencji co dowodzi, że cyfry jednostek są podawane dowolnie bez żadnego sprawdzenia i kontroli.

Jaskrawym przykładem niestosowania się do obowiązujących rozkazów mogą posłużyć wykazy jednostek policyjnych województw: Wołyńskiego i Nowogródzkiego, przesłanych przy piśmie z dnia 1.IV.1925 r. Nr. 4622/25, z dn. 9.V.1925 r. Nr. 6730/I. Przy zestawieniu przesłanych wykazów z wykazami, znajdującemi się w ewidencji K. G. P. P., okazało się, że połowa posterunków prawie w każdym powiecie (Okr. XIII i XV) została zlikwidowana, natomiast cały szereg posterunków zostało utworzonych bez powiadomienia K. Gł. P. P.

Tego rodzaju niedokładności i niestosowania się do obowiązujących rozkazów nie mogą mieć miejsca, wobec czego polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim zwrócić szczególną uwagę na ścisłe i dokładne uzupełnienie wykazów jednostek policyjnych, znajdujących się w K. G. P. P., oraz polecam przedłożyć w terminie 10-dniowym wykaz jednostek policyjnych według stanu faktycznego z dnia 10.VI.1925 r. w myśl załączonego wzoru.

Wykaz jednostek policyjnych

Województw X. X.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Komenda pow., ew. Komenda miejska (Łódź, Poznań, Bydgoszcz, Toruń, Grudziądz, Wilno)[1]	Komisarjat	Ekspozytury pol. kryminalnej	Ekspozytury Pol. polit.	Posterunki administr.	Posterunki kolejowe	Post. admin. gran. spełniające czynn. kontroli ruchu gran.	Kompanje graniczne	Post. gran. spełniające czynności ochrony gran.	UWAGI:

Uwaga: W rubryce 1) należy wykazać siedzibę Komendy powiatowej ew. siedzibę Komendy miejskiej (stanowiące samodzielną jednostkę),

" " 2) należy wykazać siedzibę podporządkowanego Komendzie powiatowej komisarjatu, a w Komendach miejskich siedzibę podporządkowanego komisarjatu, oraz nazwę ulicy i Nr. domu. W rubryce 2 należy również wykazywać i rezerwy jakie są tam stacjonowane,

" " 3) należy wykazać siedzibę Ekspozytury policji kryminalnej,

" " 4) " " " " policji politycznej,

" " 5) " " " posterunku (ekspozytury posterunku nie należy wykazywać oddzielnie, gdyż ekspozytura posterunku nie jest jednostką policyjną), jedynie należy zaznaczać siedzibę ekspozytury posterunku w uwagach z jednoczesnym podaniem siedziby posterunku, któremu służbowo i administracyjnie podlega,

" " 6) należy wykazać siedzibę posterunku kolejowego (t. j. nazwę stacji kolejowej na której urzęduje),

" " 7) należy wykazać siedzibę posterunku granicznego spełniającego czynności kontroli ruchu granicznego,

" " 8) należy wykazać (Okręgi Kresowe), siedzibę kompanji granicznej spełniającej czynności ochrony granicy,

" " 9) należy wykazać (Okręgi Kresowe), siedzibę posterunku granicznego spełniającego czynności ochrony granicy,

" " 10) należy wykazać siedzibę ekspozytury posterunku administracyjnego z jednoczesnem zaznaczeniem do jakiego posterunku należy.

DOKUMENTY PODRÓŻY.

R. 11.

IV. Przepisy o wydawaniu dokumentów podróży funkc. p. p.

1. Dokumenty podróży mają prawo wydawać i podpisywać:
   a) w Komendzie Głównej — Komendant Główny ew. Zastępca, oraz Naczelnicy Wydziałów,
   b) w Komendach Okręgowych — Komendanci Okręgowi ew. ich zastępcy, oraz Naczelnicy Okręgowych Urzędów Śledczych,
   c) w Komendach policyjnych powiatowych i miejskich — Komendanci Policji ew. ich zastępcy.

2. Dokumenty podróży służbowych otrzymują wszyscy funkcjonarjusze Policji służby zewnętrznej i wewnętrznej w sprawach służbowych.

3. Dokumenty podróży niesłużbowe otrzymują wszyscy funkcjonarjusze Policji służby zewnętrznej i wewnętrznej przy wyjazdach w sprawach osobistych (urlopy, choroby).

4. Każdy dokument podróży winien być opatrzony numerem ewidencyjnym wydającego dokument urzędu policyjnego.

5. Dokumenty podróży mają być zwracane do aktów urzędów policyjnych po uskutecznionej podróży.

6. Przepisy dla podróżujących zamieszczone na odwrotnej stronie dokumentów podróży należy podać do wiadomości wszystkich funkcjonarjuszów Policji, jako przepisy obowiązujące.

R. 200.

VII. Dokumenty podróży.

Przy dokonywaniu inspekcji w poszczególnych Komendach Okręgowych i powiatowych stwierdzono, że w wydawanych funkcjonarjuszom policji dokumentach podróży nie zaznacza się wyraźnie celu podróży, zadawalniając się ogólnikowem określeniem „w sprawach służbowych".

W związku z powyższem polecam, aby w dokumentach podróży zaznaczono wyraźnie i szczegółowo cel danej podróży służbowej.

R. 207.

XIV. Przepisy o wydawaniu dokumentów podróży funkc. p. p.

Uzupełniając Rozkaz Komendy Głównej Nr. 11 p. IV ust. 5 wyjaśniam, że dokumenty podróży winny być po odbyciu podróży zwrócone w celu kontroli do urzędu policyjnego, który je wydał, poczem złożone do akt, o ile nie zajdzie potrzeba dołączenia ich do innych dokumentów np. rachunków kosztów podróży w myśl Rozk. Kom. Gł. Nr. 107 p. 1 ust. 2.

R K. 95
560

KORESPONDENCJA TAJNA I POUFNA.

R. 159.

III. Korespondencja „poufna".

W urzędach policji państwowej w myśl rozkazu K. Gł. Policji Państwowej został zaprowadzony dziennik poufny, do którego jak można zauważyć wciągane są sprawy poufne i tajne.

Ponieważ sprawy poufne nie stanowią publicznej tajemnicy lecz jedynie są tajemnicą danego Wydziału w urzędzie policyjnym ewentualnie danej jednostki policji i jako takie mogą być znane urzędnikom pracującym w tym Wydziale (ew. jednostki pol.), zatem nie należy ich księgować w dzienniku „poufnym" czyli „tajnym", lecz w dzienniku zwykłym, zaznaczając przy liczbie dziennika literami „p. f.". Wysyłając zaś na zewnątrz, korespondencję taką należy kopertować i adresować na ręce kierownika danego urzędu.

Odnośnie zaś do spraw „tajnych", które powinny stanowić istotną tajemnicę, należy nadal prowadzić specjalny dziennik „Tajny", który winien prowadzić kierownik danego urzędu ew. upoważniony do tego urzędnik. Korespondencja ta winna być przesyłana przez umyślnych ew. pocztą w kopertach zapieczętowanych lakiem, z zaznaczeniem na kopercie „Tajne". Oczywiście korespondencje tajne należy adresować na ręce kierownika danego urzędu, który jest upoważniony z zajmowanego przez siebie stanowiska do otwierania tajnych pism.

Kierownik urzędu pol. może upoważnić jednego z urzędników najstarszego rangą do otwierania tajnych korespondencji i prowadzenia dziennika „tajnego".

R. 192.

III. Korespondencja tajna i poufna. Uzupełniając p. III rozkazu mego Nr. 159, polecam na przyszłość bezwzględnie przestrzegać zasadę, że korespondencja tajna i poufna winna być przesyłana w obrocie zewnętrznym (zamiejscowa — pocztą) i wewnętrznym (miejscowa) między urzędami w dwóch kopertach.

Pierwsza z tych kopert, t. j. zewnętrzna, co do wyglądu nie powinna się niczem różnić od kopert używanych do zwykłej korespondencji, zatem prócz adresu danego urzędu i Nr. pisma nie może nosić żadnego napisu lub znaku.

Przy numerze pisma na kopercie zewnętrznej nie należy dodawać liter „pf.", „tj" i t. p., litery te przy numerze pisma mogą być zaznaczone jedynie na kopercie wewnętrznej.

Druga koperta, t. j. wewnętrzna winna być zaopatrzona w stempel lub napis „tajne" ew. „poufne" i nosić znak — liczbę zawartego w niej pisma.

Jednocześnie należy przestrzegać, aby pisma tajne i poufne nie były przesyłane w jednej kopercie z pismami zwykłemi.

R. 204.

XII. Dziennik tajny i księgi kar dyscyplinarnych. P. III rozkazu Nr. 159 uzupełnia się niniejszym w ten sposób, iż w Komendach powiatowych i komisarjatach dziennik tajny mają prowadzić osobiście Komendanci powiatowi i kierownicy komisarjatów, jak również księgi kar dyscyplinarnych i pochwał i tylko w razie dłuższej nieobecności (inspekcja, choroba, urlop i t. p.) mogą upoważnić swego zastępcę, względnie najstarszego rangą urzędnika do prowadzenia dziennika tajnego i księgi kar i pochwał.

R. 223.

VI. Pisma tajne. Pomimo wydanych rozkazów w sprawie odróżniania pism tajnych od poufnych (rozkaz K. G. P. P. Nr. 159, Komendy Okręgowe w dalszym ciągu przesyłają pisma z oznaczeniem jako „tajne" takie, które nie stanowią istotnej tajemnicy, jak np. akta personalne, wypadki bandytyzmu, dochodzenia dyscyplinarne, dokumenty osobiste funkc. i t. p. Przypominam zatem Pp. Komendantom Okręgowym rozkaz Kom. Gł. P. P. Nr. 159 z dn. 18.IV.22 i polecam ściśle się do niego stosować.

R. 313.

XIII. Dziennik tajny w urzędach policyjnych. W związku z rozkazami mojemi Nr. Nr. 159 i 223 zmieniam p. 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków.

Punkt 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków winien brzmieć:

p. 18, a) „Dziennik tajny" prowadzi na posterunku, wyłącznie komendant posterunku zaś w komisarjatach, w komendach powiatowych, komendach miejskich i kancelarjach Komendantów Wojewódzkich prowadzi kierownik urzędu, względnie osoba upoważniona. Dziennik „Tajny" należy przechowywać pod zamknięciem.

b) Korespondencja „poufna" winna być zapisywaną ściśle w myśl rozkazu Nr. 159 i 223 K. Gł. P. P.

c) Sprawy oznaczone „Tajne mob" posterunki i komisarjaty prowadzą w dzienniku „Tajnym" razem z innemi sprawami, zaś komendy powiatowe, miejskie i kancelarje Komendantów Wojewódzkich prowadzą oddzielnie od spraw tajnych, w myśl wydanych przepisów Nr. 424/Tjn. z dn. 15.IX.1922 r.

Zgodnie z powyższym polecam uzupełnić p. 18 przepisów biurowych dla komisarjatów i posterunków.

R. 323.

XIII. Dziennik tajny — prowadzenie. Wyjaśniam, że p. XIII rozkazu K. Gł. Nr. 313 nie odwołuje p. XII rozkazu K. Gł. 204, wobec tego przekazanie prowadzenia dziennika tajnego przez komendantów powiatowych i kierowników komisarjatów zastępcom może mieć miejsce tylko w razie istotnej niemożności prowadzenia go przez komendanta powiatu i kierownika komisarjatu.

R. 213.

VII. Okólniki tajne. Zauważyłem, że okólniki „tajne" Komendy Głównej są przez niektórych Pp. Komendantów Okręgowych ogłaszane

w rozkazach poufnych. Sam wyraz „tajny" zupełnie jasno określa, jak winna być zużytkowana treść okólnika. Okólniki tajne winny być podawane do wiadomości z zachowaniem tajemnicy i tylko tym osobom, które mogą być ewentualnie zainteresowane.

R. 277.

V. Rozkazy poufne Kom. Gł. P. P. Doszło do mojej wiadomości, że w jednym z Okręgów policji państwowej nie wszystkim wyższym funkc. p. p. bywają komunikowane rozkazy poufne K. Gł. P. P.

Ze względu na to, że najważniejszym celem rozkazów poufnych — zawierających komunikaty o przebiegu spraw dyscyplinarnych z podaniem treści wykroczenia i wymiaru kary — jest ich wpływ pedagogiczny, polecam Pp. Komendantom dopilnować, by każdorazowo rozkazy poufne K. Gł. P. P. podawane były do wiadomości wszystkim bez wyjątku wyższym funkc. p. p. danego Okręgu.

ZACHOWANIE DROGI SŁUŻBOWEJ W KORESPONDENCJI URZĘDOWEJ.

R. 16.

I. Zachowanie drogi służbowej. 5. Komendanci Okręgowi i powiatowi przyjmą do wiadomości i ścisłego zastosowania, aby wszelka korespondencja z władzami centralnemi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych załatwiana była drogą urzędową, t. j. przez Komendę Główną Policji Państwowej.

374 p. IV

R. 264.

IV. W sprawie drogi służbowej dla wszelkich pism funkc. p. p. Polecam Pp. Komendantom wszystkich Okręgów pouczyć wszystkich podległych im funkcjonarjuszów, że wszelkie podania, pisma, memorjały bez względu na ich końcowe przeznaczenie, czy instancję kompetentną do załatwienia danej sprawy, winny być przez piszących skierowane i adresowane do ich bezpośrednich przełożonych, którzy mają obowiązek, po przyjęciu do wiadomości treści danego pisma, skierować je do właściwego adresata. Wyjątek stanowią jedynie skargi na bezpośredniego przełożonego, które należy adresować do zwierzchności następnego stopnia (np. skargę na k-ta posterunku do k-ta powiatowego, na k-ta powiatowego do k-ta Okręgu), składać je jednakże należy bezpośredniej zwierzchności.

(Patrz uzupełnienie w rozkazie Nr. 358).

TERMINOWE ZAŁATWIANIE KORESPONDENCJI I SPRAW.

R. 176.

VI. Załatwianie pism „pilnych". Pisma K. Gł. P. P. oznaczone, jako pilne, a niekiedy nawet z oznaczonym terminem załatwienia, zazwyczaj są traktowane przez poszczególne Komendy Okręgowe narówni ze zwykłemi pismami, przez co załatwiane są niedość szybko, a często po wyznaczonym terminie. Nadsyłane następnie do Komendy Głównej mniej lub więcej zasługujące na uwzględnienie motywy, usprawiedliwiające opóźnienie załatwienia również są wysyłane po wyznaczonym terminie.

Ponieważ postępowanie takie znamionuje poprostu lekceważenie poleceń władzy zwierzchniej, przeto polecam, aby na przyszłość coś podobnego nie miało miejsca. Jeżeli Komenda Okręgowa nie jest w stanie wykonać polecenia w określonym terminie należy natychmiast powiadomić o tem Komendę Główną, podając motywy usprawiedliwiające i prosząc o wyznaczenie dalszego terminu. Za wszelkie uchybienia w tym kierunku pociągać będę do odpowiedzialności tak winnych, jak ich zwierzchników.

R. 183.

IV. Terminowe załatwianie spraw. Pomimo wielokrotnych upomnień, aby wszelkie terminowe sprawy były załatwiane przez Okręgi policyjne w przepisanym terminie w dalszym ciągu daje się zauważyć stałe przekraczanie tych terminów. Wobec powyższego wydałem polecenie Naczelnikom Wydziałów Komendy Głównej, aby w każdym wypadku niedotrzymania przez Komendy Okręgowe przepisanego terminu, raportowano mi o tem, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

R. 228.

III. W sprawie oznaczania w korespondencji urzędowej terminu odpowiedzi.

Podaję do wiadomości i stosowania w urzędach policyjnych okólnik Pana Ministra Spraw Wewn. Nr. 123 z dnia 20 października 1923 r.

„W okólniku Min. Spraw Wewn. Nr. 631 z r. 1919 postanowiono, aby władze administracyjne znaczyły każde pismo, na które nastąpić ma odpowiedź, odpowiednim terminem, w razie zaś gdyby w czasie wyznaczonego terminu nie nadeszła odpowiedź, aby załatwienie pisma ponaglały. Podanie takiego terminu następuje zazwyczaj w formie klauzuli końcowej pisma: „Termin... zanotowano".

Powyższe postanowienie okólnika Nr. 631 weszło w skład przepisów obowiązujących instrukcji biurowych i przyjęło się w praktyce nawet w niektórych z tych województw, w których okólnik ów formalnie nie obowiązuje.

Ponieważ używanie powyższej klauzuli w sposób niewłaściwy wywołało sprzeciwy ze strony niektórych urzędów, przeto zmieniając obecnie postanowienia okólnika Nr. 631 zarządzam, aby określonego wyżej oznaczenia terminu używały władze administracyjne jedynie w korespondencji z władzami administracyjnemi podległemi im lub równorzędnemi z niemi, natomiast aby zaniechały oznaczenia terminu zarówno w wypadkach korespondencji z władzami wyższemi, jak z władzami sądowemi oraz z władzami tych działów administracji, które nie są zespolone we władzach administracyjnych. Zaniechanie oznaczania terminu w tych wypadkach na korespondencji przeznaczonej do wysłania nie stoi oczywiście na przeszkodzie w notowaniu terminu na referacie dla użytku wewnętrznego i zwróceniu się po upływie tegoż terminu do władzy, do której pismo było skierowane, z odpowiedniem przypomnieniem sprawy.

R. 240.

II. Terminowe załatwianie spraw.

Coraz częściej daje się zauważyć niepunktualność i opieszałość przy załatwianiu spraw przez Komendy Okręgowe. Wykonanie poleceń Kom. Gł. z wyznaczonym terminem jest opóźniane, przyczem Kom. Okr. niejednokrotnie nawet nie usprawiedliwiają niedotrzymania terminu lub jeśli usprawiedliwiają, to w takiej formie, że nie można wziąć tego zupełnie pod uwagę, jako usprawiedliwienia.

Wykazy statystyczne kar dyscyplinarnych, wyszkolenia, uzbrojenia, zaopatrzenia i inne sprawy przekazywane do załatwiania Kom. Okr. rzadko kiedy są nadsyłane w oznaczonym przez przepisy biurowe terminie, a nieraz i nie sporządzane w/g wzorów obowiązujących. Specjalnie daje się zauważyć opieszałość i małą sprawność w Kom. Pol. Okr. XIII i XVI. Ostatnio przedsięwzięte ze strony Kom. Gł. P. P. represje w postaci pociągania do odpowiedzialności dyscyplinarnej winnych nie dadzą odpowiednich wyników, jeśli Pp. Komendanci Okręgowi nie zainteresują się osobiście sprawnością i działalnością swych kancelarji.

W związku z powyższem polecam Pp. Komendantom Okręgowym pod osobistą odpowiedzialnością przypilnować, aby wszelkie perjodyczne sprawozdania lub wykazy były nadsyłane w ściśle oznaczonym terminie i w/g obowiązujących wzorów, zaś specjalne polecenia Kom. Gł. P. P., w których były wyznaczone terminy, o ile nie załatwione zostaną w oznaczonym czasie, winny być usprawiedliwione, przyczem należy podać powody niezałatwienia ew. wskazać winnego, z winy którego nastąpiło opóźnienie.

R. 274.

V. Terminowe załatwianie spraw.

Pomimo wielokrotnych rozkazów odnośnie przestrzegania terminów załatwiania spraw przez Komendy Okr., sprawy są załatwiane ze znacznem opóźnieniem, przyczem Komendy Okręgowe nietylko nie uznają za stosowne wystąpić o przedłużenie terminu, ale nawet nie usprawiedliwiają opóźnienia.

Jaskrawym przykładem może służyć przesłany Komendantom Okręgowym okólnik K. G. P. P. Nr. 1112, w sprawie podziału etatów z dnia 24.IX.24 r. z terminem załatwienia w ciągu 4 tygodni. Na oznaczony termin przesłany zaledwie Kom. Okręgowe VI, VII, VIII, X, XII, XV i XVI, zaś tylko jedna Komenda Okręgu Poleskiego wystąpiła we właściwym czasie o przedłużenie terminu, Okrąg zaś XIII wystąpił o przedłużenie w tym dniu, w którym winien był sprawę przedłożyć.

Tego rodzaju traktowanie poleceń jest niedopuszczalne i dowodzi o małem zainteresowaniu się Pp. Kom. Okręgowych biegiem spraw załatwianych przez kancelarję. Przeto polecam pod osobistą odpowiedzialnością Pp. Komendantów Okręgowych Okr. I, II, III, IV, IX, XI i XIII zwrócić większą uwagę na działalność podporządkowanych im kancelarji, aby tego rodzaju niedopatrzenia i niedokładności w przyszłości nie miały miejsca.

R. 303.

III. Terminowe załatwianie pism. Niektórzy Pp. Komendanci Wojewódzcy nie dopilnowują terminowego załatwiania spraw, przekazanych z Komendy Głównej. Nietylko sprawy, dla załatwienia których Komenda Główna ze względu na ich charakter nie dała określonego terminu, zalegają całymi miesiącami, ale i terminowe są przetrzymywane. Na monity zwykle nadchodzą tłomaczenia mniej lub więcej uzasadnione o niemożności załatwienia sprawy do tego czasu. Tłómaczenie takie nie jest wystarczające, gdyż niemożność załatwienia sprawy nie wyklucza obowiązku powiadomienia o tem w swoim czasie. Na przyszłość polecam stosować następujący tryb postępowania. Panowie Komendanci Wojewódzcy prowadzą osobno skorowidz pism Komendy Głównej wraz z datą otrzymania i ewentualnym terminem; sprawy bez podanego terminu załatwienia winny być traktowane, jak sprawy z terminem 2-tygodniowym, a sprawy pilne, względnie nadesłane do niezwłocznego załatwienia, jak z terminem 3-dniowym. W razie niemożności załatwienia w terminie należy przysłać na termin usprawiedliwienie.

Uprzedzam, że nieprzestrzeganie powyższego rozkazu, jako znamionujące w wysokim stopniu niedbalstwo i niepoważne traktowanie obowiązków przez personel kancelaryjny będzie bezwzględnie karane, a numery zaniedbujących się okręgów — podawane do ogólnej wiadomości w rozkazie.

R. 325.

XIII. Terminowe załatwianie spraw i powiadamianie o niezałatwionych sprawach. Przypominając rozkaz Kom. Gł. P. P. Nr. 183, 274 i 303, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim, aby terminy przedkładanych sprawozdań i wykazów przewidzianych przepisami biurowymi dla Komend Okręgowych i Powiatowych były skrupulatnie przestrzegane, jak również terminy poszczególnych spraw, dla których został wyznaczony termin odpowiedni przez Komendę Główną P. P. W wypadkach niemożności załatwienia sprawy w oznaczonym terminie Pp. Komendanci Wojewódzcy winni wystąpić do Komendy Głównej P. P. z uzasadnionymi motywami, celem przedłużenia terminu. Należy również powiadamiać podległe urzędy, urzędy państwowe i osoby prywatne o biegu przedłożonych przez nich spraw lub podań, o ile sprawa w ciągu miesiąca nie została załatwiona przyczem należy wyszczególnić z jakich przyczyn załatwienie sprawy zostało wstrzymane.

FORMY KORESPONDENCJI URZĘDOWEJ.

R. 164.

III. Korespondencja urzędowa. Zauważyłem, że niektóre urzędy policyjne w pismach do wyższych lub równorzędnych urzędów używają napuszonej i przestarzałej tytulacji w rodzaju „Świetnej Komendy...", „Prześwietnego Sądu" i t. p.

W dzisiejszych demokratycznych czasach zwroty takie brzmią obco, a przedewszystkiem naruszają ogólnie przyjętą urzędową formę korespondencji. Polecam przeto Pp. Komendantom Okręgowym pouczyć podwładne organa, aby ten napuszony styl został zaniechany.

W korespondencji do władz przełożonych należy zwracać się w formie raportów i próśb (zależnie od treści), a nie „doniesień" i „zawiadomień". Polecam więc używać następującej formy: „zgłaszam służbowo panu komendantowi... komisarzowi... i t. d., lub: „proszę pana komendanta, komisarza..." i t. d. Treść wszelkiej korespondencji służbowej winna być krótka, zwięzła i zrozumiała bez wszelkiej zbytecznej rozciągłości.

R. 204.

VII. Przestrzeganie form w korespondencji. Przy prowadzeniu korespondencji władz policyjnych między sobą posterunki i komisarjaty zwracają się do Komend powiatowych w formie „przedkładam, zgłaszam, uprasza". Tę samą formę zachowują komisarjaty i komendy powiatowe w stosunku do Komend Okręgowych.

W korespondencji z władzami sądowemi władze policyjne używają zwrotu „zawiadamiam", „proszę o zawiadomienie".

R. 217.

IX. Formy w korespondencji urzędowej. W związku z rozkazami K. Gł. P. P. Nr. 164 p. III i 204 p. VII podaję do wiadomości, a zarazem polecam ściśle się stosować do niżej podanych form używania w korespondencji urzędowej.

1. Odezwa — tego rodzaju formę korespondencji prowadzą między sobą równorzędne urzędy policyjne z równorzędnemi innemi urzędami państwowemi. W korespondencji tej należy używać zwrotu „proszę", „zawiadamiam".

2. Doniesienia — forma ta używana ma być przy korespondowaniu policyjnych urzędów podwładnych z urzędami zwierzchniemi. Przy prowadzeniu korespondencji w tej formie należy używać zwrotów „donoszę", „proszę", „przedstawiam".

3. Raport — forma ta obejmuje wszelkie osobiste zgłoszenia funkcjonarjuszów policji do władz przełożonych, jak np. o urlopy, zapomogi, meldunki o chorobie, zmiany w stanie rodzinnym, wyjaśnienia piśmienne na żądanie władz przełożonych i t. p. W raportach należy używać zwrotów „zgłaszam", „proszę", „przedkładam".

4. Polecenie — jest forma zwrotu władz przełożonych do podwładnych sobie urzędów. W korespondencji tej należy używać zwrotów „polecam", „zarządzam", „rozkazuję".

R. 259.

III. Korespondencja urzędowa.

Zauważyłem, że wbrew rozkazowi memu Nr. 164 p. III z dnia 10.V.1922 r., niektóre urzędy policyjne w dalszym ciągu używają w korespondencji urzędowej zwrotów nieodpowiednich, a przedewszystkiem tytułów, jak „Jaśnie wielmożny", „wielmożny" i t. p.

Ponownie wskazuję na niewłaściwość takiej formy korespondencji urzędowej i zakazuję jej stosowania.

Adresy pism urzędowych do wszystkich władz i urzędów oraz do kierowników urzędów winny zawierać albo oficjalną nazwę urzędu, albo urzędowy tytuł kierownika urzędu, poprzedzonego wyrazem „pan".

Żadne inne uzupełnienia adresów i nagłówków w korespondencji urzędowej, jakie mają zastosowanie w korespondencji prywatnej i osobistej, są niedopuszczalne.

R. 282.

XV. Formy raportu ustnego i na piśmie.

Wobec istniejących wątpliwości co do formy raportu wyjaśniam, że podany w Rozk. 217 p. IX ust. 3 zwrot „zgłaszam" jest odpowiednikiem zwrotu „melduję", oba te zwroty na równi nadają się do używania tak w piśmie, jak i w mowie.

Dopuszczone jest uzupełnienie obu tych zwrotów wyrazem „posłusznie", natomiast, wyraz „służbowo" winien być zaniechany, gdyż jest zbędny językowo, a często nie godzi się logicznie z treścią raportu. Używanie w raportach piśmiennych zwrotu „zgłaszam w drodze służbowej", o ile odpowiada to przepisanemu biegowi sprawy jest usprawiedliwione.

ZAŁATWIANIE PRÓŚB I PODAŃ.

R. 91.

IV. Praca w urzędach policji.

Jednym z najważniejszych zadań jest jaknajszybsze załatwienie próśb i podań, wnoszonych do urzędów, czy to pisemnie, czy ustnie.

Jest rzeczą rzeczywistą, że nieuzasadniona zwłoka w załatwianiu spraw wszelkiego rodzaju przynosi nietylko stratę czasu i szkodę bezpośrednią dla społeczeństwa, lecz nadto podkopuje zaufanie do sprężystości i punktualności władz polskich tak u swoich, jakoteż u obcych. Ponieważ postępowanie tego rodzaju nie może być cierpiane, polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać swoim podkomendnym energiczne zarządzenia w tym względzie z tem, że na wypadek powtarzania się uzasadnionych konkretnych skarg z powodu powyższego stanu, będą przeciwko winnym natychmiast wdrożone jaknajostrzejsze kroki.

R. 183.

II. Załatwianie korespondencji.

Stwierdziłem, że na wpływające do urzędów policyjnych skargi, zażalenia i prośby petenci nie otrzymują odpowiedzi i po próżnem wyczekiwaniu zwracają się do wyższych instancji, która musi przeprowadzać niepotrzebnie całą korespondencję dla wyjaśnienia sprawy. Ażeby zapobiedz urabianiu ujemnej opinji o sprawności organów policyjnych, oraz celem uniknięcia zbytecznej korespondencji, polecam w najkrótszym terminie po wpłynięciu sprawy zawiadomić petentów o rezultacie skargi lub prośby, wyraźnie zaznaczając, czy sprawa jest ostatecznie załatwiona i z jakim wynikiem, ewentualnie, że jest w toku, lub została przesłana do innego urzędu.

R. 262.

II. Zawiadamianie interesantów o przesłaniu ich podań do innych urzędów z powodu niekompetencji.

Podaję do wiadomości i stosowania okólniki Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. AO. 4136 z dnia 15.XII.23 r. i z dnia 12.VI.24 r. Nr. AO. 1624.

„Zdarza się dość często, że interesanci, względnie instytucje prywatne i publiczne skierowują podania i pisma do urzędów niekompetentnych dla danej sprawy, względnie do niewłaściwej instancji.

Ze względu na konieczność ujednostajnienia trybu postępowania w tych wypadkach zechce Pan Wojewoda (Delegat Rządu w Wilnie, Komisarz Rządu) wydać podwładnym organom zarządzenia, aby tego rodzaju pisma i podania przesyłały bezzwłocznie według kompetencji do właściwych urzędów, zawiadamiając jednocześnie o tem interesowanych kartą służbową według dołączonego wzoru".

Urząd ..... Wzór.

Nr. .....

„(Urząd .....) niniejszym komunikuje, że podanie wniesione dnia ..... roku w sprawie ..... przesłane zostało dnia ..... roku za Nr. ..... do ..... według kompetencji".

..... (podpis)

„W uzupełnieniu okólnika Nr. AO. 4136 z dnia 15.XII.23 r. w sprawie zawiadamiania interesantów o przesyłaniu ich podań do innych urzędów z powodu niekompetencji, — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, iż przesłane w tej drodze do właściwych urzędów podania interesantów nie podlegają dodatkowej opłacie, przewidzianej w § 5 „Przepisów w przedmiocie opłat stemplowych od podań oraz od świadectw urzędowych" (Zał. do rozporządzenia Min. Skarbu i t. d. z dn. 24.IV.23 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 44, p. 298); opłata ta dotyczy tylko tych podań, które zostały złożone ponownie w urzędzie właściwym bezpośrednio przez samego petenta".

R. 264.

VII. Zawiadamianie petentów o wyniku ich podań i skarg.

Podczas dochodzeń w pewnej sprawie dyscyplinarnej ujawnionem zostało, iż niektóre urzędy policyjne nie zawiadamiają petentów o wyniku ich podań i skarg, uważając, iż petent sam winien zgłosić się do urzędu i informować się, co się stało z jego podaniem. Postępowanie takie jest niewłaściwe; na przyszłość polecam bezwarunkowo powiadomić petentów o wyniku ich podań i skarg.

R. 255.

I. Adresowanie korespondencji urzędowej.

Podaję do wiadomości i ścisłego stosowania okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 39 z dn. 19.IV.24 r. Nr. AO. 737.

„Ze sprawozdań otrzymanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wynika, że urzędy państwowe załatwiając wniesione do nich podania, napotykają na trudności w określeniu właściwego urzędu pocztowego z tego powodu, że jak praktyka wskazuje, wielu interesantów we wnoszonych do urzędów podaniach wymienia tylko miejsce zamieszkania, gminę, powiat lub województwo, nie podając zupełnie urzędu pocztowego.

Wskutek tego urząd wysyłający odpowiedź, nie zawsze podaje w adresie właściwy urząd pocztowy.

Następstwem tego są częste omyłki, powodujące poważną nieraz zwłokę w doręczeniu pisma i przynoszące szkodę interesowanym.

Zechce przeto Pan Wojewoda (P. Delegat) spowodować zwrócenie uwagi szerokich kół ludności w sposób zwykle praktykowany na celowość podawania w pismach wnoszonych do urzędów i władz dokładnego adresu z wyszczególnieniem właściwego urzędu pocztowego, do którego przesyłka ma być skierowana. Należy przytem zaznaczyć, że w razie podania niedokładnego adresu, względnie nazwy urzędu pocztowego interesowani mogą się narazić na zwłokę w otrzymaniu odpowiedzi.

Wymienienie obok urzędu pocztowego także nazwy gminy powiatu lub województwa jest również wskazane, gdyż zapobiega pomyłce w razie, jeżeli jest kilka urzędów pocztowych tej samej nazwy.

W wypadkach składania pism i podań do protokułu podawczego winni przyjmujący pisma zwracać uwagę na to, czy wnoszący pismo, względnie podanie wskazał w niem nazwę odbiorczego urzędu pocztowego".

EKSPEDJOWANIE KORESPONDENCJI.

R. 12.

II. Odbiór korespondencji. 1. Zauważono, że nowopowstające urzędy policyjne nie zgłaszają się po odbiór swojej korespondencji, wskutek czego przesyłki pocztowe zalegają nieraz przez dłuższy czas, aż dotyczący urząd pocztowy dowie się przypadkowo o istnieniu i adresie nowopowstałego urzędu.

Ażeby temu zapobiedz, poleca się:

a) Żeby wszystkie Komendy Okręgowe, powiatowe i miejskie zawiadomiły urząd pocztowy, w którego Okręgu doręczeń istnieją, o swojem otwarciu, jeżeli dotychczas tego nie uczyniły. W miastach, gdzie istnieje kilka urzędów pocztowych, należy zawiadomienie wysłać do urzędu pocztowego Nr. 1.

b) Aby w doniesieniach tych podały nazwisko upoważnionego do odbioru korespondencji i przesyłek tak zwykłych, jak poleconych i kartościowych.

c) Aby w razie zmiany upoważnionego do odbioru korespondencji, jak również o zwinięciu urzędu zawiadamiały urząd pocztowy.

R. 16.

I. Adresowanie korespondencji. 6. Poleca się Komendantom Okręgowym i powiatowym zwrócić szczególną uwagę na sposób adresowania listów i depesz.

Przypomina się, że pisma podlegające kompetencji Komendy Głównej należy adresować „Do Komendy Głównej Policji Państwowej w Warszawie, Nowy Świat Nr. 67", a nie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, gdyż powoduje to zwłokę w dostarczaniu pism.

Zwraca się uwagę, że we wszystkich odpowiedziach należy się powoływać nietylko na datę i numer pisma, na które odpowiedź następuje, lecz i na znaki (litery), któremi numer jest opatrzony (np. Na pismo (polecenie) z dn. 15.X.1919 r. Nr. 1 b 1125/19. W pismach zaś reklamujących (przypomnieniach) należy powoływać się na datę i numer poprzedniego pisma z podaniem przedmiotu sprawy.

R. 307. i 364/p VII

VII. Kierownictwo korespondencji. Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać zarządzenia, aby korespondencja przesyłana do Komendy Głównej była tytułowana: „Do Komendy Głównej Policji Państwowej", a nie jak często się zdarza „Do Wydziału X Komendy Gł. P. P.". Jedynie w wypadkach kiedy w piśmie Kom. Gł. P. P. jest wyraźnie zaznaczone do jakiego Wydziału należy sprawę przesłać, wtedy można wyszczególnić Wydział K. Gł. P. P.

R. 349.

VIII. Korespondencja, dotycząca spraw policji kryminalnej — kierowanie do Wydziału IV. Polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim kierowaną do Komendy Głównej korespondencję, odnoszącą się do spraw policji kryminalnej, przesyłać wprost do Wydziału IV K. Gł.

Dla orjentacji poniżej podaję odnośne wyszczególnienie:

1) Inicjatywa we wszelkich sprawach fachowych policyjno-kryminalnych,
2) Centralna rejestracja spraw kryminalnych i politycznych,
3) Rozpoznanie przestępców,
4) Statystyka,
5) Tresura psów policyjnych,
6) Korespondencja, dotycząca merytorycznego załatwienia konkretnych spraw kryminalnych.

R. 332.

V. Kierowanie do Kom. Gł. P. P. korespondencji i telefonogramów w godzinach nocnych od 20 do 8½ rano. Zmieniając rozkaz mój Nr. 301 p. IX, polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim w nagłych wypadkach kierować całkowitą korespondencję, względnie telefonogramy w godzinach nocnych (od 20 do 8½ rano) do dyżurnego funkcjonarjusza Komendy Policji m. st. Warszawy (Senatorska 12), telefon 417-08.

R. 167.

IV. Koperty z wydawnictw poufnych. Stwierdzono niejednokrotnie, iż niektóre urzędy policyjne, w celach oszczędnościowych przesyłają pisma w kopertach, zrobionych z wydawnictw poufnych, jak np. listy

gończe i t. p. Jakkolwiek oszczędność papieru i kopert jest oczywiście jaknajbardziej wskazaną, to jednak niedopuszczalnem jest robienie kopert z wydawnictw poufnych.

R. 290.

II. Kopertowanie pism. Zachodzą wypadki, iż korespondencja urzędów policyjnych przesyłana pocztą jest niedbale opakowywana i kopertowana w starych zużytych papierach lub kopertach, co powoduje uszkodzenia, a nawet zdarzają się wypadki zagubienia części przesyłek z powodu słabego opakowania w stosunku do zawartości przesyłki. W związku z tem polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim wydać odnośne zarządzenia podwładnym urzędom, aby pisma urzędowe szczególniej o większej zawartości były opakowywane w koperty z dobrego papieru.

O. 1033 z d. 27/VI 1924 r.

Wysyłanie korespondencji przez kurjerów. Podczas inspekcji stwierdzono, że w dalszym ciągu Komenty Powiatowe wysyłają kurjerów do Komend Okręgowych bez nagłej potrzeby. Przypominam jeszcze raz, że z winnych wysłania kurjerów bez nagłej potrzeby należy ściągnąć koszty przejazdu i djety dla kurjera. Inspekcji polecam sprawdzać potrzebę wysyłania kurjerów.

ADRESY URZĘDÓW.

R. 113.

V. „Kosów Poleski". Zgodnie z okólnikiem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 480 z dnia 23.III.1921 r., polecam Pp. Komendantom Okręgowym podać do wiadomości podległym jednostkom policyjnym, aby pisma urzędowe, przeznaczone do Kosowa na Polesiu, były oznaczone adresem „Kosów Poleski", celem odróżnienia od tej samej nazwy miasta na Pokuciu w Małopolsce.

R. 224.

V. Lipiny Poznańskie. Ministerstwo Poczt i Telegrafów pismem z dn. 28.VI r. b. powiadomiło, iż dla odróżnienia agencji pocztowej w Lipinach w Województwie Poznańskiem (pow. Chodzież) od agencji pocztowej w Lipinach w Województwie Śląskiem (pow. Świętochłowice) — Lipiny w Województwie Poznańskiem będą nosiły nazwę „Lipiny Poznańskie".

R. 230.

VIII. Siedziba „Polskiego Żałobnego Krzyża". W związku z pismem Zarządu Głównego Tow. „Polskiego Żałobnego Krzyża" podaję do wiadomości, że Zarząd Główny Towarzystwa mieści się w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 35 m. 21 i że celem Tow. jest opieka nad grobami poległych wojskowych.

R. 261.

II. Adres Prokuratury przy Wojskowym Sądzie Okręgowym Nr. III. W związku z pismem Prokuratury przy Wojskowym Sądzie Okręgowym Nr. III w Wilnie podaję do wiadomości, iż Prokuratura przy Wojskowym Sądzie Okręgowym Nr. III w Grodnie została przeniesiona do Wilna (ul. Subocz Nr. 17), dokąd należy kierować wszelką korespondencję, interesantów i eskorty.

R. 263.

VIII. Do wiadomości i zastosowania. Podaję do wiadomości i zastosowania się, iż Wydział IV Komendy Głównej P. P. przeniesiony został pod Nr. 13 przy ul. Ciepłej (telefon Nr. 140-23).

KORESPONDENCJA TELEFONICZNA I TELEGRAFICZNA.

O. 369 z d. 11/VII 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. z d. 8/VII 1922 r. Nr. Pr. 5298).

W sprawie podawania i przyjmowania telefonogramów. Celem uniknięcia nieporozumień i nieścisłości w załatwianiu spraw urzędowych drogą telefoniczną—zarządzam, co następuje:

polecenie urzędowe, wychodzące z Ministerstwa oraz raporty i sprawozdania organów podległych Ministerstwu stanowiące odpowiedzi na polecenia, lub pochodzące z inicjatywy tych organów, winny być podawane i przyjmowanie jako telefonogramy.

Telefonogram polega na dosłownem zapisaniu treści polecenia, raportu — lub sprawozdania z podpisem odpowiedzialnej osoby.

Telefonogramy winny być nadawane i przyjmowane wyłącznie na specjalnych blankietach, które w postaci zeszytów przechowywane są u sekretarzy wydziałowych.

Przy nadawaniu telefonogramów należy po ustaleniu tekstu i uzyskaniu aprobaty przepisać telefonogram na blankiecie pod kalką (w 2 egzemplarzach), wypełniając dokładnie odpowiednie rubryki, w szczególności wymienić:

nazwę urzędu nadającego i przyjmującego, datę, godzinę przyjęcia, względnie podania, oraz po dokładnem odczytaniu podanego lub przyjętego telefonogramu nazwiska urzędników przyjmującego i podającego.

Jedna z odbitek przyjętego telefonogramu pozostaje w zeszycie, druga winna być natychmiast przesłana do właściwego Wydziału Ministerstwa w każdym wypadku, nawet gdy uprzednio była przedstawiona mnie lub Panu Podsekretarzowi Stanu i uzyskała rezolucję.

W książki telefonogramów zaopatrzy wszystkie Wydziały — Wydział Pr. B.

Polecenie niniejsze podadzą Pp. do wiadomości i ścisłego stosowania podległym urzędnikom.

R. 282.

R. 367 p II

VI. Oznaczanie Nr. Nr. dziennika depesz i telefonogramów.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11.II.1925 r. Nr. Pr. 1410 w sprawie oznaczania liczbami depesz i telefonogramów, oraz polecam w związku z tem Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom, aby te ściśle stosowały się do poniżej podanego okólnika przy nadawaniu depesz i telefonogramów:

„Zdarzają się wypadki, że depesze i telefonogramy, nadsyłane Ministerstwu przez urzędy podległe, jako odpowiedzi na zapytania Ministerstwa nie zawierają ani powołania na wstępie liczby sprawy, w wyniku której są przysłane, ani też liczby własnego urzędu, który je wysyła. Utrudnia to w dużej mierze skierowanie tego rodzaju załatwień do właściwych wydziałów i powoduje dezorjentację w urzędowaniu. Wobec tego polecam, by w wypadkach, gdy telegraficzne lub telefoniczne skomunikowanie się między urzędami, względnie z Ministerstwem nosi charakter wniosku, sprawozdania lub innego załatwienia jakiejkolwiek sprawy, uprzednio już zleconej, zawsze podawano liczbę tak odnośnego zlecenia, jak i liczbę własną urzędu odpowiadającego.

O ile zaś telegramy lub telefonogramy są wnioskami lub zleceniami samoistnemi i oczekuje się na nie odpowiedzi, to winny być bezwarunkowo zaopatrzone liczbą bieżącą urzędu, nadającego, tak, by w ich następnem załatwieniu można było tę liczbę powołać. Zarządzenie to nie dotyczy naturalnie porozumienia się w drodze telefonicznej, gdy odpowiedź następuje natychmiast i bezpośrednio".

O. 1301 z d. 25/I 1926 r.

Wyrazy pomocnicze przy nadawaniu telefonogramów.

Wskutek wadliwego stanu niektórych tras telefonicznych, poszczególne słowa przy nadawaniu telefonogramów nie są należycie przez odbierającego słyszane, co częstokroć powoduje zmienianie treści telefonogramów.

Aby usunąć te niedomagania ustalam wyrazy, których pierwsze samogłoski, lub spółgłoski stanowią alfabet i winny być używane przez telefonistów, jako pomocnicze.

Ustalone i niżej podane wyrazy są identyczne z używanemi przez władze wojskowe i nienależy od nich odbiegać przy wzajemnej korespondencji. Wykaz podanych wyrazów winien być umieszczony przy każdym aparacie telefonicznym, przeznaczonym do nadawania i odbioru telefonogramów.

A	Adam	M	Marta
B	Barbara	N	Natalja
C	Cecylja	O	Oliwa
D	Dominik	P	Piotr
E	Edward	R	Ryszard
F	Franciszek	S	Stefan
G	Gabrjel	T	Tadeusz
H	Henryk	U	Urszula
I	Irena	V	Vistula
J	Janina	W	Warszawa
K	Karol	Y	Ygrek
L	Ludwik	Z	Zygmunt

R. 207.

XI. Rozmowy telefoniczne. Dla rozmów telefonicznych międzymiastowych przeznacza się w Okręgu policji m. st. Warszawy następujące aparaty telefoniczne:

w Komendzie Okręgowej Nr. Nr. 300 i 417-08,
w Urzędzie Śledczym Nr. 10-43.

R. 8.

II. Do wiadomości i wykonania. Po porozumieniu się Komendy Głównej z Ministerstwem Poczt i Telegrafów wprowadza się niżej wyszczególnione skróty urzędów policyjnych przy nadawaniu depesz:

Nazwa instytucji	Skrót	Adres
Komenda Główna Policji Państw.	Główpol	Nowy Świat 67 w Warszawie
Okrąg Policji m. st. Warszawy	Polwar	Senatorska 12 w Warszawie
Okrąg I Warszawski	Okpolwar	Wierzbowa 6 w Warszawie
„ II Lubelski	Okpol-Lublin	Lublin
„ III Łódzki	Okpol-Łódź	Łódź
„ IV Kielecki	Okpol-Kielce	Kielce
„ V Białostocki	Okpol-Białystok	Białystok
Wydział Rejestracyjno-Karny K. G. P. P.	Rekarpol	Długa 38 w Warszawie
Urząd Śledczy w Warszawie	Spolwar	Senatorska 12 w Warszawie
„ „ Okr. I Warszawski	Spol-Warszawa	Wierzbowa 6 w Warszawie
„ „ „ II Lubelski	Spol-Lublin	Lublin
„ „ „ III Łódzki	Spol-Łódź	Łódź
„ „ „ IV Kielecki	Spol-Kielce	Kielce
„ „ „ V Białostocki	Spol-Białystok	Białystok
Komenda Policji Państwowej w mieście	(wyszczególnienie miejscowości) Polic-miasto	
Komenda Policji Państwowej powiatowej	(wyszczególnienie miejscowości) Polic	

R. 56.

IV. Skróty telegraficzne. Po porozumieniu się Komendy Głównej z Ministerstwem Kolei Żelaznych i Ministerstwem Poczt i Telegrafów wprowadza się niżej wyszczególnione skróty przy nadawaniu depesz do komisarjatów i posterunków policji kolejowej za pośrednictwem telegrafu kolejowego i ogólno-krajowego.

Nr.	Urząd policji kolejowej	Skrót
1	Komisarjat oraz posterunek policji kolejowej	„Kopol" i nazwa miejscowości
2	Komisarjat stacji Warszawa-Wiedeńska Osobowa	„Kopol Warszawa Wied. Osob."
3	Komisarjat stacji Warszawa-Wiedeńska Towarowa	„Kopol Warszawa Wied. Towar."
4	Komisarjat stacji Warszawa-Kowelska	„Kopol Warszawa Kowelska"
5	Komisarjat stacji Warszawa-Brzeska	„Kopol Warszawa Brzeska"
6	Komisarjat stacji Warszawa-Petersburska	„Kopol Warszawa Petersburska"

R. 64.

IV. Komisarjaty policji na kolejach w obrębie m. st. Warszawy. W związku z rozporządzeniem Ministra Kolei Żelaznych (Monitor Nr. 123, z dnia 4.VI r. b.) o ustaleniu nazw stacji w Dyrekcji Warszawskiej zarządzam zmianę nazw komisarjatów policji, pełniącej służbę na kolejach w obrębie okręgu m. st. Warszawy, a mianowicie:

Komisarjat Warszawa Wiedeńska osobowa — na Warszawa Główna osobowa.
„ Warszawa Wiedeńska towarowa — na Warszawa Główna towarowa.
„ Warszawa Kowelska — na Komisarjat Warszawa Gdańska.
„ Warszawa Piotrogrodzka — na Komisarjat Warszawa Wileńska.
„ Warszawa Brzeska — na Komisarjat Warszawa Wschodnia.

O. 360 z d. 7/VII 1922 r.

Telegramy szyfrowe. Niektóre urzędy policyjne w depeszach poufnych szyfrowych większą część tekstu wypisują słownie, szyfrem zaś tylko niektóre wyrazy stanowiące „meritum" sprawy.

Ponieważ przez tego rodzaju redagowanie depesz szyfrowych ogólna treść staje się zrozumiałą i można domyślić się przybliżonego znaczenia wyrazów pisanych szyfrem, jak również odnaleźć klucz, przeto polecam Pp. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym organom, aby tego rodzaju depesze były podawane samemi tylko cyframi.

R. 207.

X. Klucz szyfrowy. Polecam Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby komendanci powiatowi, komendanci miast i kierownicy komisarjatów, przy obejmowaniu urzędu policyjnego odbierali od poprzednika na skutek jego przeniesienia, urlopu lub odkomenderowania, klucz szyfrowy i w odnośnych raportach do Komend Okręgowych zgłaszali, czy klucz został odebrany.

O. 216 z d. 28/I 1922 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. Pr. 5263 z d. 8/I 1922 r.).

Korzystanie z aparatów telegraficznych „Hughes'a". Przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów zostało skonstatowanem, że niektórzy urzędnicy korzystają z aparatu telegraficznego Hughes'a dla rozmów nie tak ważnych i pilnych, aby dla ich omówienia zachodziła konieczność użycia tego rodzaju drogi.

Powyższe Ministerstwo zwróciło się obecnie z przedstawieniem, że w obawie, że wypadki w rodzaju wyżej opisanego mogą powtarzać się częściej, absorbując tym ze szkodą dla ogólnego ruchu telegraficznego personel i linje telegraficzne, mając na względzie przedewszystkiem dobro służby telegraficznej, zmuszone jest prosić o wydanie zarządzeń, by do rozmów na aparacie Hughes'a uciekano się li tylko w razach wyjątkowych, niecierpiących zwłoki i wymagających natychmiastowej decyzji.

Podzielając w zupełności stanowisko Ministerstwa Poczt i Telegrafów, a nadto stwierdziwszy, że aparaty Hughes'a są używane przez urzędników nawet do rozmów prywatnych, polecam ścisłe zastosowanie się do przytoczonych postulatów Ministerstwa Poczt i Telegrafów, oraz pouczenie w tym względzie urzędników, upoważnionych do korzystania z aparatów Hughes'a pod rygorem odebrania tego prawa.

OSZCZĘDZANIE MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH.

R. 64.

II. Oszczędność w używaniu papieru. Wobec krytycznego stanu produkcji papieru i w związku z tem potrzeby wprowadzenia jak najdalej idącej oszczędności w używaniu papieru zarządzam, co następuje:

1) referaty winny być sporządzane w miarę możności na wpływach, t. j. pismach, wchodzących do urzędu.

2) Przy załatwianiu spraw, wymagających kilku ekspedycji, nie należy dla każdej odpowiedzi używać nowego arkusza referatowego, lecz pisać je na tym samym arkuszu referatowym, niezależnie od ilości ekspedycji.

3) Przy załatwianiu wschodzących do urzędu spraw, których nie zachodzi potrzeba przechowywania w aktach, należy stosować tak zwane załatwianie odręczne, t. j. na dawnym akcie.

4) Należy bezwzględnie ograniczyć ilość sporządzanych odpisów pism.

5) Do chwili wyczerpania druków, pozostałych po okupantach należy je używać przy załatwianiu spraw, pisząc na stronie nie posiadającej druku.

6) Sprawozdania, raporty, protokuły, wyciągi, korespondencję wewnętrzną w obrębie danego urzędu należy pisać wiersz po wierszu, t. j. tylko na jeden odstęp.

7) Wszelkie pisma o treści krótkiej należy sporządzać tylko na kartkach bloczkowych.

8) Wszystkie pisma wychodzące z urzędu mogą tylko wtedy składać się z dwóch kartek, o ile pierwsza kartka została zapisana już na obu stronach.

9) Należy stosować w korespondencji miejscowej system listów t. zw. „kopertowych", t. j. z zastosowaniem adresu na odwrotnej niezapisanej stronie odpowiednio złożonego arkusza, a to w celu zaoszczędzenia kopert. Wyjątek stanowią pisma, posyłane pocztą, oraz „tajne" i „poufne", które w obrocie zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym winny być przesyłane w kopertach.

10) Wszystkie koperty pism, wpływających do urzędu, dla których minął wymagany okres przechowywania, należy w razie możności powtórnie zużytkować po przerobieniu.

11) W obrocie zewnętrznym należy pisma, kierowane do jednego urzędu, wkładać do jednej koperty, wypisując na kopercie numery pism, znajdujących się w kopercie.

12) Jednocześnie celem uniknięcia ponownego przepisywania na maszynie czystopisu i korygowania tegoż, po przygotowaniu należy kierować do maszyn tylko definitywnie zaaprobowane rękopisy przez odnośnego aprobanta (naczelnika wydziału etc.).

R. 69.

IV. Używanie papieru firmowego do korespondencji prywatnej.

Przypominając p. II rozkazu Komendy Głównej Nr. 64 w sprawie oszczędności w używaniu papieru, polecam mieć na uwadze, aby urzędnicy zwracający się pisemnie do instytucji rządowych w swych sprawach prywatnych, nie posiłkowali się papierem urzędowym firmowym. Używanie blankietów lub kopert urzędowych nadaje takiej korespondencji poniekąd charakter urzędowy, co jest bezwzględnie niedopuszczalne.

O. 898 z d. 10/I 1924 r.

(Min. Spr. Wewn. N. O. B. R. 8388 z d. 28/XII 1923 r.).

Oszczędzanie materjałów piśmiennych.

W niektórych urzędach praktykuje się w dalszym ciągu nieoszczędzanie materjałów piśmiennych i pracy kancelaryjnej. Dochodzi do tego, że przy najmniejszej poprawce w czystopisie znaczna ilość papierów niejednokrotnie bywa przepisywana, co niepotrzebnie zwiększa pracę kancelaryjną i wydatki rzeczowe.

W związku z powyższem proszę niezwłocznie przypomnieć wszystkim podległym władzom i urzędom o konieczności przestrzegania wydanych poprzednio zarządzeń, zmierzających do możliwie największych oszczędności w zużywaniu papieru w biurach rządowych.

W szczególności należy zarządzić, by urzędy nie używały do korespondencji papieru wysokiego gatunku oraz kosztownych kopert.

Pozatem należy jeszcze polecić umiejętne otwieranie kopert przy otrzymywaniu korespondencji, a to celem powtórnego użycia tych kopert.

RÓŻNE PRZEPISY KANCELARYJNE.

R. 196.

VI. Załatwianie pism.

Zauważyłem niejednokrotnie, że urzędy policyjne poszczególne sprawy, które kierują do różnych władz państwowych I-ej instancji celem załatwienia według kompetencji, jednocześnie, jeszcze przed zapadnięciem decyzji władzy kompetentnej, przesyłają w odpisach do Komend Okręgowych, względnie Komendy Głównej z prośbą o wystąpienie w tejże sprawie do właściwych władz wyższych instancji.

Następujący przykład jest charakterystycznym: w powiatowem mieście miało miejsce zajście, spowodowane przez wojskowych, którzy popełnili wykroczenia, przewidziane art. 262 ustęp 2 i art. 230 punkt 3 K. K. Komenda powiatowa, po zlikwidowaniu zajścia, złożyła odpowiedni meldunek (raport) Komendzie Okręgowej. Czy został sporządzony protokuł i czy został on skierowany, stosownie do okoliczności i według kompetencji do właściwego posterunku żandarmerji lub do dowództwa garnizonu, w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności, komenda powiatowa nie podała i nie czekając na załatwienie sprawy przez kompetentną władzę, prosi Komendę Okręgową o interwencję. Z kolei Komenda Okręgowa niezwłocznie przesyła odpis raportu do Komendy Głównej z prośbą o interwencję w Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Taka praktyka musi być stanowczo zaniechaną, gdyż z jednej strony powoduje marnowanie materjałów piśmiennych i pracy biurowej, z drugiej zaś uchybia prawidłowemu tokowi instancji.

Polecam na przyszłość: 1) aby urzędy policyjne, nadając bieg sprawom, kierowały je do właściwych według kompetencji władz i instancji, 2) aby też urzędy stosowały ściśle pojęcie „toku instancji", przyczem wznowienie sprawy w wyższej instancji może w zasadzie nastąpić tylko w razie niezadawalniającego wyniku w poprzedniej niższej instancji.

Powyższe nie dotyczy wypadków, gdy staje się koniecznem otrzymanie instrukcji od komendy przełożonej i spraw ogólnego merytorycznego znaczenia, gdy koniecznem jest uzyskanie przez komendę przełożoną, gdzie należy, właściwego zarządzenia lub obowiązującego rozporządzenia.

R. 284.

VII. Przesyłanie aktów w drodze rekwizycji do innych urzędów. Różne urzędy P. P. m. st. Warszawy stale otrzymują z komend powiatowych, leżących na terenie całego Państwa Polskiego, szereg korespondencji, przyczem między innemi nadsyłane są akta, liczące po kilka, a nawet kilkanaście arkuszy, celem dokonania pewnej poszczególnej czynności w drodze rekwizycji. Pisma dołączane do akt zazwyczaj stylizowane są w sposób następujący: przesyła się do dalszego urzędowania lub do dalszej dyspozycji, lub wreszcie celem wykonania polecenia Prokuratora.

Takie sformułowanie żądania absorbuje tym urzędom ogromnie dużo czasu i zmusza do niepotrzebnej pracy, ponieważ w większości wypadków okazuje się, że są to sprawy drobnych kradzieży i oszustw, mających czysto lokalne znaczenie, a cała rekwizycja polega na przesłuchaniu jakiegoś poszczególnego świadka lub oskarżonego, których adresy nawet są zazwyczaj ustalone.

Wobec powyższego polecam, aby komendy powiatowe i posterunki policyjne, nadsyłając akta dla zbadania w drodze rekwizycji do innych urzędów, zaznaczały wyraźnie w pismach cel rekwizycji w formie mniej więcej następującej:

przesyła się z prośbą o zbadanie w charakterze świadka (oskarżonego) N. N., zamieszkałego przy ulicy X pod Nr. X (niewiadomego z miejsca pobytu) i zwrotu po wykonaniu, nadmieniając, że na stronicy X załączonych aktów zawarta jest sentencja danego badania.

R. 285.

II. Podawanie na pismach „Przedmiotu sprawy". Podaję do wiadomości okólnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 12 z dn. 20.IV.1921 r. odnośnie podawania na pismach „Przedmiotu sprawy" i polecam P. P. Kom. Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym urzędom ścisłego stosowania się do niżej podanego okólnika:

„Przy systemie biurowości, obowiązującym w Ministerstwie od dn. 1 kwietnia b. r., a opartym na Instrukcji biurowej dla Ministerstw, opracowanej przez Komisję dla spraw oszczędności państwowych, dla ułatwienia pracy i sprawnego działania Biura podawczego, które — nie prowadzi żadnych zapisków i sekretarjatów wydziałowych, koniecznem jest podawanie na wszystkich pismach „Przedmiotu sprawy" tym bowiem streszczeniem pisma, ujętym w przedmiocie sprawy posiłkować się będzie Biuro podawcze przy rozdzielaniu korespondencji na właściwe Wydziały, z tego streszczenia korzystać będą sekretarze wydziałowi, wpisując treść korespondencji do dziennika. Oczywistem jest przeto, jak wiele zaoszczędzić można i pracy przez treściwe ale dokładne podawanie na wszystkich bez wyjątku pismach, wychodzących z urzędów „Przedmiotu sprawy", t. j. treściwego ujęcia sprawy zawartej w piśmie. Aby jednak miast ułatwienia, nie przysporzyć zbędnej wędrówki pism po Wydziałach Ministerstwa „Przedmiot sprawy" musi być ujęty właściwie:

a) w sprawach, dotyczących osób, wskazać należy nazwisko i imię osoby, której sprawa dotyczy, a nie osób trzecich, których sprawa dotyczy tylko pośrednio, oraz sprawę np.: Radowicz Mieczysław — nieprzyjmowanie go do służby państwowej; Okońska Marja — koszty leczenia; Starzyński Jan — zapomoga; Strzałkowski Feliks — nominacja na referenta i t. p.;
b) w sprawach, dotyczących stowarzyszeń, zakładów przemysłowych, naukowych, dobroczynnych i t. p. wskazać nazwę zakładu lub stowarzyszenia i sprawę np.: Amerykańska Misja Metodystów — działalność ratunkowa; Merkury, Stowarzyszenie Spożywcze w Warszawie — zatwierdzenie statutu; Sokół, tow gimn. w Łodzi — budowa gmachu; Kolonje letnie dla dzieci w Piotrkowie i t. d.;
c) w sprawach ogólnych, a tych jest najwięcej, wskazać sprawę, o którą chodzi, np. uregulowanie ruchu towarowego między Polską a Austrją; Kwesty publiczne; Statut Wzorowy „Komitetów do walki z lichwą i drożyzną"; wydawanie kart na broń i łowieckich; dodatki kresowe dla urzędników; wymiar emerytur, pensji wdowich i zaopatrzeń dla dzieci, oraz pozgonnego; kontrola nad dostarczeniem obowiązkowych egzemplarzy druków; poświadczenie zmiany wyznania i t. p.

Podawanie przedmiotu sprawy jest szczególnie konieczne w pismach reklamujących (przypomnieniach), gdyż z podanej tylko daty i numeru pisma, wobec nieprowadzenia w Biurze podawczem żadnych zapisków, pisma poprzedniego odnaleźć niepodobna. Pisma reklamujące nie odpowiadające powyższym wymaganiom nie będą brane pod uwagę. W odpowiedziach na pisma Ministerstwa podać zawsze należy datę, znaki literowe i numer. Na liczbę pisma składają się:

znak literowy Wydziału i numer, pod którym pismo to wpisane zostało do Dziennika Wydziałowego,

np. O. P. 4874; Pr. 2883; A. K. 1862 i t. d.

Zwracać szczególną uwagę, aby przy powoływaniu się na pisma Ministerstwa nie podawano mylnie znaków literowych, numeru i dat, jak to obecnie często się zdarza, a co niezmiernie utrudnia pracę Biura podawczego i Sekretarjatów wydziałowych.

R. 213.

VI. Odpisy okólników. Odpisy wszelkich okólników, wydawanych przez Pp. Komendantów Okręgowych, polecam przesyłać do Wydziału I Komendy Głównej. Do wiadomości Komendy Głównej należy w terminie 7 dni przesłać również odpisy wszystkich okólników, wydanych poprzednio.

B. K. G. 560.

R. 217.

VIII. Przeglądanie wpływającej korespondencji do urzędu pol. Ponieważ często się zdarza, że komendanci powiatowi i kierownicy komisarjatów zupełnie nie wiedzą, jaka korespondencja wpływa do ich urzędów, powierzając całkowicie załatwienie jej urzędnikom kancelarji, zarządzam, co następuje: W Komendach powiatowych i komisarjatach oraz na posterunkach cała korespondencja wchodząca winna być przeglądana i cyfrowana przez kierownika, a podczas jego nieobecności przez faktycznego zastępcę.

R. 100.

II. Pisownia polska. Celem ujednostajnienia pisowni polskiej, polecam przy prowadzeniu korespondencji urzędowej oraz biurowości we wszystkich urzędach policji państwowej stosować zasady pisowni polskiej według uchwał walnego administracyjnego zgromadzenia członków akademji umiejętności w Krakowie z dnia 9 lutego 1918 r. Naczelnicy Wydziałów Komendy Głównej i Komendanci Okręgowi wydadzą w tym względzie odpowiednie zarządzenia, oraz baczyć będą przy przeglądzie korespondencji i w czasie inspekcji, aby zarządzenia te były przestrzegane. Jako podręczniki polecić ma się pomiędzy innymi „Główne zasady pisowni polskiej ze słowniczkiem" Leona Rygiera.

O. 1305 z d. 3/II 1926 r.

(Prez. Rady Min. Nr. 197 z d. 19/I 1926 r.).

Poniższy okólnik Prezydjum Rady Ministrów przesyłam do wiadomości, zaznaczając, że do wniosków, o których mowa w drugiej części powołanego okólnika, kierowanych do Komendy Głównej P. P., należy dołączać skompletowane akta osobiste danego funkcjonarjusza p. p.:

Przesyłanie przy wnioskach nominacyjnych akt person. oraz przy wnioskach emer. akt przeprowadzonych dochodzeń. „Celem umożliwienia dokładnej orjentacji w sprawach osobowych funkcjonarjuszów państwowych (wnioski nominacyjne, wymagające w myśl obowiązujących przepisów, bądź uchwały Rady Ministrów i zatwierdzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, bądź zgody Prezesa Rady Ministrów wnioski o zwolnienie od egzaminu praktycznego lub od przepisanego poziomu wykształcenia) proszę o zarządzenie, by do wniosków w sprawach powyższych dołączano kompletne akta osobowe danego funkcjonarjusza.

Dotyczy to także wniosków o przyznanie zaopatrzeń bądź na zasadzie art. 8 Ustawy z dn. 11.XII.1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. URP. Nr. 6 poz. 46), bądź na zasadzie ustawy z dn. 11 grudnia 1924 r. o przyznawaniu darów z łaski (Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 12).".

R. 328.

I. Tryb przesyłania podań do władz wojskowych w sprawie zaświadczeń o odbytej służbie wojskowej. Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy (Centralne Archiwum Wojskowe) zawiadomił Komendę Główną Policji, że funkcjonarjusze policji kierują swe prośby o wydanie im zaświadczeń o odbytej służbie w żandarmerji lub innych oddziałach wojskowych do Centralnego Archiwum Wojskowego.

Ponieważ w Centralnem Archiwum Wojskowem nie znajdują się wszystkie akta i ewidencje b. żandarmów i b. wojskowych, przeto polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim podać do wiadomości podwładnym funkcjonarjuszom policji, aby podania w wyżej wymienionej sprawie przekładali odnośnym władzom wojskowym według poniżej podanego wykazu:

1) Dokumenty i ewidencje b. żandarmów — żandarmerji polowej znajdują cię w Centralnem Archiwum Wojskowem w Warszawie.
2) Dokumenty i ewidencje b. żandarmerji krajowej (wojskowej) znajdują się w Min. Spraw Wojskowych Departament I Piechoty, jak również i w odnośnych dyonach żandarmerji wojskowej.

3) Dokumenty i ewidencje (Grundbuchblätter) b. żandarmów austrjackich, odnoszących się do b. 5 Krajowej Komendy Żandarmerji, znajdują się przy Kancelarji Komendanta Wojewódzkiego Policji Państwowej we Lwowie.
4) Ewidencja żołnierzy z tych oddziałów b. armji austrjackiej, które w chwili przewrotu politycznego (r. 1918) znajdowały się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, została przekazana poszczególnym P. K. U., według przynależności tych żołnierzy do gmin przed przewrotem (Heimatszuständig). Celem uzyskania poświadczenia służby w tych oddziałach należy się zwracać wprost do P. K. U., na terytorjum której petent był wpisany do ksiąg ludności stałej.

Jeśli jednak pułk ewentualnie baon zapasowy (kadra) tego pułku znajdował się w chwili przewrotu na terytorjum obcego państwa, to i akta również tam pozostały. W tym wypadku należy się zwrócić przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Wydział Konsularny do władz kompetentnych tego państwa.

Centralne Archiwum Wojskowe posiada częściowo tylko ewidencje (Grundbuchsblatt) 30, 34, 51 pp., 16 baonu strzelców, 7 i 13 p. ułanów, 11 baonu saperów, i 7 pułku artylerji konnej b. armji austrjackiej.
5) O ewidencję w armji niemieckiej należy się zwracać do Dowództwa Okręgu Korpusu Nr. VII w Poznaniu.
6) O zaświadczenie służby w wojsku polskiem do oddziałów, w których petenci pełnili służbę.

Jednocześnie polecam zastosować się przy składaniu podań ewidencyjnych do rozkazu Min. Spraw Wojsk. Nr. 6/25 pkt. 58, w których to podaniach należy wyszczególnić datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców i dokładny zrpydział ewidencyjny np.:
1) Dyon żandarmerji polowej Okręg. etp. Lwów 2 szwadron — Kołomyja.
2) Ekspozytura żandarmerji polowej przyfrontowej VI armji.
3) Pluton żandarmerji polowej przy 6 brygadzie jazdy i t. p.

R. 335.

VII. Tryb przesyłania podań do władz wojskowych w sprawie zaświadczeń o odbytej w służbie wojskowej.

W związku z rozkazem Kom. Gł. P. P. Nr. 328 odnośnie przesyłania podań do władz wojskowych w sprawie zaświadczeń o odbytej służbie wojskowej, funkcjonarjusze policji przesyłają podania w tej sprawie do Komendy Gł. P. P. wbrew wyraźnemu poleceniu zawartemu w rozkazie K. Gł. Policji Państwowej Nr. 328, który to rozkaz poleca załatwiać sprawy te bezpośrednio z odnośnemi władzami wojskowemi, wyszczególnionemi w ustępie 1, 2, 3, 4, 5, 6, punkt 1 rozkazu 328. Wobec powyższego polecam Pp. Komendantom Wojewódzkim podać do wiadomości podwładnym funkcjonarjuszom policji, aby podania takie były przesyłane przez funkcjonarjuszów policji bezpośrednio do odnośnych władz wojskowych za wyjątkiem tych spraw, kiedy pułk ew. baon zapasowy (kadra) tego pułku znajdował się w chwili przewrotu na terytorjum obcego państwa i akta tam pozostały. W tych wypadkach sprawa musi być załatwiona za pośrednictwem polskich placówek dyplomatycznych zagranicą, wobec czego zainteresowani funkcjonarjusze policji mogą przesyłać w takich sprawach raporty w drodze służbowej do Kom. Gł. P. P., wyszczególniając w raportach szczegółowe dane, dotyczące wojskowej służby funkc. pol. z wymienieniem miejscowości, w której znajdował się pułk lub kadra w 1918 roku.

Jednocześnie komunikuję na podstawie pisma Ministerstwa Spraw Zagranicznych, że do chwili zawarcia umów o wymianie aktów z rządami niemieckim i czechosłowackim wstrzymane zostało wzajemne wydawanie poszczególnych dokumentów. Zawarcie odnośnych umów przewiduje się w niedługim czasie o czem nastąpi zawiadomienie.

R. 360.

IV. Tryb wydobywania dokumentów osobistych od władz sowieckich.

W uzupełnieniu rozkazu Nr. 335 p. VII podaję do wiadomości, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych ustaliło nowy system wydobywania dokumentów osobistych od władz sowieckich za pośrednictwem Konsulatów R. P. — W związku z nim funkcjonarjusze p. p. winni wnosić bezpośrednio podania do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Wydział K. II Departament Konsularny, przyczem żadnych opłat dołączać nie należy. Na skutek nadesłanego podania Min. Spraw Zagranicznych ustali przypadające na pokrycie kosztów wydobycia danych dokumentów opłaty w dolarach amerykańskich (3 dolary za dokument) i prześle osobie zainteresowanej odpowiednie zaświadczenie, na mocy którego petent będzie mógł wysłać pocztą wprost do odnośnej placówki polskiej w Rosji oznaczoną kwotę w efektywnych dolarach amerykańskich.

Ostateczny rozrachunek za wydobycie, przesłanie oraz legalizację będzie uskuteczniony przy odbiorze dokumentów. Jednocześnie Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadomiło, że w razie niezamożności petent winien dołączyć do podania urzędowe świadectwo ubóstwa, na zasadzie którego Ministerstwo będzie w możności wydobyć dokumenty bezpłatnie. (Wzór podania patrz załącznik).

Do
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Wydziału II K Departamentu Konsularnego

X.....Y.....
b. kapitana wojsk rosyjskich —
obecnie komisarza Policji Państwowej Polskiej.
Adres: Warszawa, ul. .....
.....Nr.....

Prośba.

Od dnia 1.IX.1900 roku służyłem w wojsku rosyjskiem, a następnie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych do dnia 19.IV.1917

Dla udowodnienia moich praw emerytalnych potrzebne mi jest zaświadczenie o przebiegu mej służby w armji rosyjskiej i w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Akta o przebiegu mej służby i wszelkie ewidencje znajdowały się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. (Należy wyszczególnić dokładnie nazwę urzędu lub władzy centralnej, w której znajdowały się akta osobiste i dowody o przebiegu służby).

Nadmieniam, że urodziłem się..... w roku .....dnia....., jestem wyznania.....
Imiona rodziców: ojciec—Paweł, matka—Marja z.....

W związku z powyższem upraszam o wyjednanie mi wyżej wyszczególnionych zaświadczeń stwierdzających moją b. służbę w armji rosyjskiej i w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

(podpis)

O. 1362 z d. 20/VII 1926 r.
(Min. Spr. Wewn. AP. 11815 z d. 22/X 1925 r.).

Informacje o przebiegu służby b. urzędników rosyjskich. Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie zakomunikowało, że rosyjskie władze sowieckie zgodziły się na wydawanie informacji o przebiegu służby b. urzędników rosyjskich.

Informacje te będą wydawane na żądanie Konsulatów R. P. w Rosji i mają stanowić krótki wyciąg z wykazów stanu służby („posłużnych spisków"), dotyczący ściśle przebiegu służby z pominięciem danych o pochodzeniu, rangach, orderach i t. p.

Koszt wydobycia tego rodzaju dokumentów, prócz opłat stemplowych i konsularnych, wynosi 5 rb. zł., jest to opłata pobierana przez władze sowieckie za wydanie wszelkiego rodzaju dokumentów, która winna być wpłacana gotówką, z góry do Kasy Konsularnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Powyższe podaje się do wiadomości na skutek reskryptu Prezydjum Rady Ministrów z dnia 5 października 1925 r. Nr. 15915.

Różne.

R. 226.

VI. Sztandary policyjne. Aczkolwiek policja państwowa jest zorganizowana i wyszkolona na wzór wojskowy, jednak zakres zadań i obowiązków oraz rodzaj służby nie pozwalają na zupełną analogję z armją; w szczególności niema podstawy do używania w policji sztandarów, które stanowią uświęcony wielowiekową tradycją przywilej armji.

Występowanie oddziałów policji zewnętrznej (mundurowej) ze sztandarem na podobieństwo jednostek wojskowych niema żadnej racji bytu, gdyby zaś wystąpienia takie miały miejsce, dałyby się jedynie porównać z występowaniem ze sztandarami, czy chorągwiami cechów lub stowarzyszeń, co jest stanowczo niedopuszczalne ze względu na państwowy charakter policji.

Z powyższych względów zakazuję fundowania policyjnych sztandarów, względnie chorągwi i zabraniam występowania oddziałów policyjnych z istniejącemi dawniej ufundo-

wanemi chorągwiami. Chorągwie te jako cenne pamiątki uczucia patrjotycznego i gorących chęci skupienia się do pracy dla własnego państwa i społeczeństwa winny być przechowywane z należną czcią i pietyzmem we właściwych urzędach policji.

Zakazuję również używania jakichkolwiek ozdób (sznurów fanfarowych) poza zwykłemi sznurami na trąbkach sygnałowych konnych i pieszych oddziałów policji.

R. 304.

IX. Skasowanie orkiestr policyjnych.

Trudności, wynikające z utrzymania z okręgach policyjnych zespołów muzycznych ze składu funkcjonarjuszów p. p., przeznaczonych do normalnej służby policyjnej, oraz niemożliwość utrzymania na etacie policji funkcjonarjuszów z przeznaczeniem wyłącznie do orkiestr, wykluczają możność dalszej egzystencji policyjnych zespołów muzycznych.

W związku z powyższem uchylam moc okólnika mego Nr. 1025 z dn. 18.VI 1924 r. Nr. 19083 i zarządzam z dn. 1.XI r. b. skasowanie urzędowych zespołów muzycznych we wszystkich okręgach p. p., z wyjątkiem orkiestry reprezentacyjnej przy okręgu VI m. st. Warszawy.

PP. Komendanci Wojewódzcy tych okręgów, gdzie dotychczas zespoły muzyczne istniały, przedłożą mi do dn. 1.XII r. b. wykazy inwentarza orkiestr, stanowiącego własność skarbową, z oceną przydatności do dalszego użytku poszczególnych przedmiotów (instrumentów, pulpitów i t. p.), stopnia zużycia z ewentualnemi wnioskami co do sposobu zużytkowania po skasowaniu orkiestr tych przedmiotów inwentarza, których przeznaczeniem może być nietylko używalność w orkiestrze.

R. 315.

X. Orkiestry policyjne.

Doszło do mojej wiadomości, że zespoły muzyczne funkcjonarjuszów p. p. w niektórych miejscowościach występują na ulicach, jako orkiestry przy wystąpieniach policji, mających charakter urzędowy (pogrzeby, parady, przemarsze i t. p.). Ponieważ jest to sprzeczne z intencją rozkazu mojego Nr. 304 p. IX, przeto polecam PP. Komendantom Wojewódzkim dopilnować, aby zespoły muzyczne, złożone z policjantów, nie występowały w takich wypadkach, a ograniczały się do grania prywatnie w celu dostarczenia kolegom i ewentualnie znajomym rozrywki i umuzykalnienia ich.

O. 1349 z d. 11/VI 1926 r.

Zakaz istnienia orkiestr policyjnych.

Stwierdzone zostało, że pomimo rozkazu mego Nr. 304 pkt. IX, nakazującego zlikwidowanie orkiestr policyjnych w ścisłym terminie 1 listopada 1925 r., zdarzają się wypadki występowania policyjnych zespołów muzycznych w charakterze organizacji urzędowych (reprezentacyjnych). Wypadki takie wykazują jawne nieprzestrzeganie rozkazu służbowego i ujawniają zamaskowane istnienie orkiestr policyjnych, jako takich.

W związku z powyższem raz jeszcze kategorycznie polecam natychmiastowe rozwiązanie wszelkich urzędowych orkiestr policyjnych i ostrzegam PP. Komendantów Wojewódzkich, że ewentualne wypadki zlekceważenia w przyszłości moich pod tym względem rozkazów pociągną za sobą najsurowsze represje dyscyplinarne, zarówno w stosunku do winnych utrzymywania orkiestr, jak i tolerujących ten fakt. Ani istnienie oddziałów policyjnych w charakterze zespołów muzycznych, ani występowanie podobnych jednostek na zewnątrz jest niedopuszczalne pod żadnym pozorem.

Powyższe nie dotyczy poszczególnych funkcjonarjuszów p. p., zajmujących się muzyką w chwilach wolnych od służby i posiadających własne instrumenty. Ewentualne zespoły muzyczne, mające charakter prywatny i powstałe na gruncie stosunków koleżeńskich, czy towarzyskich, a nie stojące w kolizji z obowiązkami służbowemi, nie powinny być w istnieniu swem krępowane pod warunkiem, że nie będą występowały publicznie i pod nazwą orkiestr policyjnych.

Wszystkie instrumenty muzyczne, znajdujące się w poszczególnych jednostkach policyjnych i stanowiące własność skarbową, jak również wszystkie przedmioty, stanowiące inwentarz skasowanych orkiestr, a nie nadające się do innego użytku, polecam sprzedać w drodze przetargu publicznego. Sprawozdania o wykonaniu przedłożą mi PP. Komendanci Wojewódzcy w terminie jednomiesięcznym.

O. 1111 z d. 26/IX 1924 r.

Zachęcanie do składania oszczędności.

Dyrekcja Pocztowej Kasy Oszczędności zwróciła się do Komendy Głównej z propozycją, by zachęcać funkcjonarjuszów policji do zaopatrzenia się w książeczki oszczędnościowe. Wkłady mogą być minimalne, począwszy od złotego, a posiadacz książeczki może zechce i będzie w stanie odkładać choć niewielką sumkę miesięcznie. W obecnych czasach, kiedy złoty polski nie ulega już dewaluacji, można przedstawić funkcjonarjuszom policji korzyści z zaopatrzenia się w książeczki oszczędnościowe, nie należy jednak używać przymusu lub choćby nakazu.

R. 291.

VIII. Bezpłatny przejazd policji tramwajami. Z bezpłatnego przejazdu tramwajami w Warszawie korzystać mogą na przednim pomoście mundurowi funkcjonarjusze policji m. st. Warszawy i województwa warszawskiego, oraz niżsi funkcjonarjusze Komendy Głównej P. P. narówni z żandarmami I Dyonu i funkcjonarjuszami Policji Handlowej (poborcami) m. st. Warszawy, w ogólnej liczbie nieprzekraczającej 2-ch osób.

Wszyscy funkcjonarjusze policyjni innych województw, bez względu na szarże, opłacają bilety ulgowe.

Oficerowie Komendy Głównej Policji Państwowej korzystają z prawa bezpłatnego przejazdu zarówno wewnątrz wagonu, jak i na pomostach — bez ograniczenia liczby osób.

R. 140.

II. Prośba o nadanie ziemi. W ciągu ostatniego miesiąca zaczęły wpływać do Komendy Głównej podania poszczególnych funkcjonarjuszów policji państwowej, którzy, powołując się na dawniejszą ich służbę w wojsku, proszą o nadanie im ziemi na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. Nr. 4 poz. 18 z 1921 r.).

Podania te z reguły zawierają tylko gołosłowne twierdzenia o wojskowej służbie i wyliczanie osobistych zasług, oddanych Państwu Polskiemu.

Po porozumieniu się z Departamentem Administracyjnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Wydział Wojskowy) wyjaśniam, że podania takie nie mogą być uwzględniane.

Na przyszłość każdy petent powinien do podania dołączyć wydane przez odpowiednie D. O. Geny, w których ewidencji w swoim czasie był dany funkcjonarjusz, dokumenty, stwierdzające jego służbę wojskową i położone dla Państwa zasługi. Tak uzupełnione podania należy nadsyłać do Komendy Głównej, która kierować je będzie w myśl rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego oraz Ministrów Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych. (Dz. U. Nr. 31 poz. 192 z 1921 r.).

R. 255.

II. Przekazywanie na rzecz Skarbu Narodowego dekoracji i innych odznaczeń, nadanych przez b. władze zaborcze i okupacyjne. Poniżej podany okólnik Pana Ministra Sprawiedliwości Nr. 860 (I. U.) 24 27.III.1924 r. Nr. I. U. 354/24, nadesłany przy okólniku Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 47 z dnia 1.V.24 r. Nr. AP. 3556, polecam podać do wiadomości wszystkim podwładnym funkcjonarjuszom policji państwowej.

„W myśl art. 256 Traktatu Wersalskiego, art. 208 Traktatu w St. Germain, art. 191 Traktatu w Trianon i art. XII Traktatu w Rydze wszelkie dobra i własności, należące do b. rządu, korony i rodziny panującej Austro-Węgier, Rzeszy niemieckiej i Rosji, przechodzą na własność Państwa Polskiego, o ile znajdowały się w chwili wejścia w życie odnośnych traktatów, względnie znajdują się obecnie na jego terytorjum.

Dotyczy to również wszelkich dekoracji, orderów i innych odznaczeń (np. odznak szambelańskich, podkomorskich i t. p.), nadanych przez władze zaborcze, względnie okupacyjne (austrjackie, węgierskie, względnie austrjacko-węgierskie, niemieckie i rosyjskie), o ile w myśl dotyczących przepisów prawnych lub postanowień statutowych nie stały się własnością osób odznaczonych, lecz w razie śmierci ich lub w innych wypadkach (np. karno-sądowego skazania) miały być zwrócone.

Dekoracje, pochodzące z nadań rosyjskich, z wyjątkiem wypadku wstąpienia do klasztoru lub zakonu odznaczonego za czyn pociągający utratę odznaczenia, nie podlegały zwrotowi i po śmierci odznaczonego przechodziły na własność jego spadkobierców. Natomiast dekoracje orderowe i inne odznaczenia z nadań austrjackich, węgierskich, względnie austrjacko-węgierskich oraz niemieckich w zasadzie musiały być po śmierci odznaczonego zwrócone do kancelarji orderowych, władz państwowych i t. p.

Z nadań austrjackich, węgierskich, względnie austrjacko-węgierskich nie podlegały zwrotowi: wojskowy krzyż zasługi, wojskowy medal zasługi, medal waleczności, jubileuszowy medal pamiątkowy dla sił zbrojnych, wojskowy krzyż jubileuszowy, bośniacki medal pamiątkowy oraz jubileuszowy medal pamiątkowy i jubileuszowy krzyż pamiątkowy dla cywilnych funkcjonarjuszów państwowych.

Z nadań niemieckich nie podlegały zwrotowi: krzyż kawalerski Johannitów, bronzowy medal czerwonego krzyża, wojenne medale pamiątkowe z lat 1863, 1864, 1870/71, medal koronacyjny z r. 1862, krzyż zasługi dla kobiet, medal pamiątkowy stuletnich urodzin cesarza Wilhelma, medal pamiątkowy wyprawy chińskiej z r. 1901 i hanowerski medal pamiątkowy z r. 1903.

Wszystkie inne dekoracje orderowe i odznaki nadane przez b. panujących niemieckich (pruskich) i austrjacko-węgierskich lub przez b. zaborcze i okupacyjne władze niemieckie, austrjackie i węgierskie (wzgl. austro-węgierskie) stały się własnością Państwa Polskiego, o ile znajdują się lub w czasie od 10 stycznia 1920 r. znajdowały się na tery-

torjum obecnie polskiem i zwrócone być winny władzom polskim; to samo dotyczy dekoracji i odznak nadania rosyjskiego, w wypadku wstąpienia odznaczonego do klasztoru lub zasądzenia za czyn pociągający za sobą utratę odznaczenia.

Wszelkie podlegające w myśl powyższego zwrotowi dekoracje i odznaki, sporządzone chociażby w części z kruszców szlachetnych lub drogich kamieni, winny być w myśl art. 2 lit. c) ustawy z dnia 15 lutego 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 692) przekazane na rzecz Skarbu Narodowego.

Wobec powyższego polecam Sądom i Urzędom wymiaru sprawiedliwości, w szczególności notarjuszom występującym w charakterze komisarzy sądowych, aby o wszelkich wypadkach posiadania odznaczeń, podlegających w myśl powyższego przekazaniu na rzecz Skarbu Narodowego, stwierdzonych przy sposobności prowadzenia dochodzeń karno-sądowych, spisywania inwentarza spadkowego, opieczętowania spadku i t. p., donosiły Komisji Skarbu Narodowego przy Ministerstwie Skarbu, a odnośne dekoracje orderowe i inne odznaczenia, jako będące własnością Państwa, przesyłały z odpowiednią odezwą najbliższemu oddziałowi Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej z przeznaczeniem na rzecz Skarbu Narodowego.

R. 300.

II. Przestrzeganie postanowień, zawartych w statucie Głównego Urzędu Statystycznego.

Podaję do wiadomości i zastosowania się zarządzenie P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 85 z dnia 10.VIII.1925 r. pod Nr. Pr. 4121.

„W związku z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 38 z 15.IV b. r. L. dz. AO. 436 zwracam uwagę na konieczność przestrzegania i przez organa Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych art. 3 i 4 statutu Głównego Urzędu Statystycznego, zawartego w ustawie z 1.VI 1923 r. (Dz. U. Nr. 60 poz. 436) oraz unikania badań statystycznych bez udziału Głównego Urzędu Statystycznego, lub zwracania się bez pośrednictwa tego urzędu do organów samorządowych o przedkładanie dat statystycznych.

Powyższe nie odnosi się do spraw t. zw. statystyki lekarskiej, przewidzianej art. 2 p. 23 zasadniczej ustawy sanitarnej, objętej także ustępem 2 art. 3 powołanego wyżej statutu Głównego Urzędu Statystycznego".

R. 73.

V. Zawiadomienia o śmierci osób, które nie pozostawiły spadkobierców.

Prokuratorja Generalna Rz. P. zawiadomiła, że Skarb Państwa ponosi znaczne straty skutkiem tego, że organa Skarbowe przeważnie nie dostają wiadomości o śmierci osób, które nie pozostawiły spadkobierców.

W celu częściowego zaradzenia temu polecam nakazać podwładnym organom policji, aby w tych wypadkach śmierci, które do ich wiadomości dojdą, zbierały na miejscu informacje (od domowników etc.), czy wiadomo jest o istnieniu spadkobierców i jeśli informacje te pozwolą przypuszczać, że zmarły nie pozostawił spadkobierców, aby zawiadomiły właściwy Inspektorat Skarbowy.

R. 225.

V. Odbiór blankietów paszportowych z Drukarni Państwowej przez kurjerów Kom. Okręgowych.

Podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 116 z dnia 2.X.1923 r., oraz polecam wydać odpowiednie zarządzenia.

Ze względu na to, że delegowanie przez Urzędy Wojewódzkie specjalnych urzędników do Warszawy, celem odbioru z Drukarni Państwowej i przewiezienia odpowiedniej do potrzeb danego województwa ilości blankietów paszportowych połączone jest z wielkiemi wydatkami, Ministerstwo poleca na przyszłość nie wysyłać specjalnych delegatów po odbiór blankietów paszportowych, lecz wykorzystywać dla tego celu kurjerów Komendy Okręgowej danego województwa, delegowanych do Warszawy przez Komendę w sprawach służbowych.

Kurjerom tym należy wręczać oprócz zapotrzebowań na paszporty do Drukarni Państwowej jeszcze upoważnienia do odbioru i przewozu, wpisane na nazwisko danego kurjera z wymienieniem jego szarży i numeru legitymacji.

O. 11 z d. 30/III 1921 r.

Instytucje parcelacyjne.

Doszły do mnie skargi, że urzędy gmin wiejskich i funkcjonarjusze policji tamują działalność upoważnionych przez Główny Urząd Ziemski instytucji parcelacyjnych, a nawet nieprawnie aresztują geometrów i kierowników oddziałów tych instytucji.

Postępowanie takie sprzeciwia się prawu i szkodzi samej sprawie, gdyż Główny Urząd Ziemski traktuje parcelację prywatną przez upoważnione przez siebie instytucje, jako pożyteczne współdziałanie w urzeczywistnieniu reformy rolnej.

Z powyższych względów polecam Panu wydanie zarządzenia w celu wyjaśnienia podwładnym organom administracyjnym i policyjnym, że działalność upoważnionych przez Główny Urząd Ziemski instytucji parcelacyjnych oraz czynności geometrów i pracowników działających z ich ramienia i posiadających od nich legitymacje, nie mogą być tamowane.

Powyższy okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 444 z dnia 1.II 1921 r. podaję do wiadomości oraz polecam PP. Komendantom Okr. wyjaśnić podwładnym organom policyjnym, iż działalność upoważnionych przez Główny Urząd Ziemski instytucji parcelacyjnych nie może być tamowana.

O. 1147 z d. 22/XI 1924 r.

Odbywanie kar aresztu, nakładanych na dozorców więziennych.

Przychylając się do życzenia Ministerstwa Sprawiedliwości, wyrażonego w piśmie z dnia 17.XI.1924 r. pod Nr. III A. W. 25182/33, zezwalam na odbywanie przy aresztach wszystkich Komend policyjnych, z wyjątkiem m. st. Warszawy, kar aresztu, nakładanych na funkcjonarjuszów niższych (dozorców więziennych) przez Ministerstwo lub naczelników więzień.

Jak komunikuje Ministerstwo Sprawiedliwości, powyższe kary nakładane są bardzo rzadko i to z terminem do 3-ch dni. Odbywający karę funkcjonarjusze więzienni pozostawać mają w aresztach na własnem pożywieniu, a pozatem winni podlegać rygorowi regulaminu, przewidzianego dla zaaresztowanych funkcjonarjuszów policji.

Powyższe podaję do wiadomości celem wydania dalszych zarządzeń.

R. 155.

III. Sprzedaż oraz wyrób dewocjonaljów przez niechrześcjan.

Wobec wynikłych wątpliwości, czy i jaką odpowiedzialność ponoszą osoby, przekraczające art. rosyjskiej Ustawy o zapobieganiu przestępstwom, a zabraniający niechrześcijanom wyrabianie przedmiotów czci chrześcijańskiej oraz handlu tymi przedmiotami, po porozumieniu się z właściwemi władzami, wyjaśniam, iż w wypadkach przekroczeń przepisów art. 100 ustawy o zapobieganiu przestępstwom (Zbiór Praw Ces. Ros. tom IV) sprawy tego rodzaju kierować należy do sądów pokoju, celem ukarania winnych z art. 138 kodeksu karnego, obowiązującego w b. zaborze rosyjskim. Za przedmioty czci chrześcijańskiej (dewocjonalja) należy uważać:

1) krzyże, wizerunki Chrystusa, Matki Boskiej, Świętych Pańskich, bądź malowidła, bądź rzeźby, bądź wyroby maszynowe, jak druki i t. d.;

2) różańce, medaliki, szkaplerze;

3) przedmioty używane do obrzędów religijnych, jak kielichy, bielizna i szaty kościelne, dzwony kościelne i t. p.

Natomiast dewocjonaljami w ścisłem tego słowa znaczeniu nie są: dzieła sztuki, chociażby wyobrażały sceny, czy osoby religijne, a nie przeznaczone do kultu religijnego, jak np. oryginały czy kopje mistrzów pędzla, czy dłuta, krzyże używane jako odznaki zasługi, nadawane przez władze świeckie, godła rozmaitych instytucji z wizerunkami religijnemi i t. p.

R. 61.

II. Cenzura film kinematograficznych.

Coraz częściej dają się słyszeć narzekania na przedsiębiorców kinematograficznych, którzy nie stosując się do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 25.IX 1919 r. w przedmiocie przepisów wykonawczych do dekretu o widowiskach (Dziennik Urzędowy M. S. W. Nr. 48/49 poz. 680), puszczają do kinematografów młodzież na przedstawienia, zakwalifikowane przez Wydział Prasowy M. S. W. jako nieodpowiednie dla młodzieży i dzieci.

Wobec konieczności przeciwdziałania poleca się komendantom okręgowym i powiatowym wydać zarządzenia podległym organom policji i ogłosić w rozkazie dziennym, aby wzmocniły nadzór nad kinematografami i pociągały do odpowiedzialności sądowej przedsiębiorców, którzy łamią przepisy o widowiskach przez dopuszczanie młodzieży na przedstawienia, wyłącznie przeznaczone dla dorosłych.

R. 78.

II. Wydawanie zaświadczeń w sprawach obywatelstwa.

Polecam Pp. Komendantom Okręgowym pouczyć podwładne urzędy policyjne, że w myśl postanowienia art. 7 rozporządzenia z dnia 7 czerwca r. b. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 52 poz. 320) organa policji państwowej nie wydają żadnych poświadczeń, stwierdzających posiadanie lub nieposiadanie obywatelstwa polskiego.

Władzami, powołanemi do decyzji w sprawach obywatelstwa, są: starostwa, komisarjaty Rządu: w Warszawie,w Łodzi i w Lublinie, tudzież magistraty miast Lwowa i Kra-

kowa, Województwa, Generalny Delegat Rządu dla Galicji i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

R. 295.

IV. Znaczki stemplowe. Podaję do wiadomości i stosowania się okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 17.II 1925 r. Nr. DPO. 1270/VII.

„Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że władzom i urzędom państwowym przedkładane są dokumenty (rachunki, poświadczenia odbioru, pełnomocnictwa i t. d.), oraz podania, zaopatrzone bądź podrobionymi znaczkami stemplowymi, bądź już używanymi, t. j. takimi, na których wywabiono lub zniszczono oznaki poprzedniego skasowania.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu uprasza o zwrócenie uwagi podwładnych organów na ten stan rzeczy oraz o wydanie polecenia, aby organa te, w przypadkach, gdy zachodzi podejrzenie podrobienia lub powtórnego użycia znaczka stemplowego, przesyłały bezzwłocznie odnośny dokument względnie podanie terytorjalnie właściwej Izbie Skarbowej, która zasięgnie opinji Państwowych Zakładów Graficznych co do autentyczności znaczka względnie jego powtórnego użycia, a następnie — zależnie od wyniku ekspertyzy — postąpi stosownie do przepisów karnych, obowiązujących w okręgu tej Izby".

R. 309.

XII. Sprawdzenie opłat stemplowych. Do wiadomości Ministerstwa Skarbu doszło, że niektórzy niżsi funkcjonarjusze władz i urzędów państwowych dopuszczają się następującego nadużycia:

Odklejają znaczki stemplowe, znajdujące się w załatwionych aktach na podaniach lub dokumentach. Znaczki te oczyszczają ze znaków skasowania„ a następnie bądź sprzedają jako nowe znaczki, bądź przyklejają na nowowpływających podaniach lub dokumentach, a naklejone na nich nieskasowane znaczki sprzedają.

Celem uchronienia Skarbu Państwa od strat oraz w celu ukarania sprawców, w związku z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 10 grudnia b. r. Nr. DPO. 9204/VII, polecam, aby naczelnicy urzędów p. p. lub przez nich wyznaczeni urzędnicy przeprowadzili w swoich urzędach rewizje załatwionych aktów, a w razie stwierdzenia omawianego nadużycia pociągali winnych do odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej w myśl obowiązujących przepisów.

R. 331.

I. Administrowanie pieniędzmi społecznemi. Administrowanie przez komendantów jednostek policyjnych sumami społecznemi nie jest dopuszczane. Komendant jednostki policyjnej z tytułu swego stanowiska obarczony jest licznemi obowiązkami i niejednokrotnie administruje sumami skarbowemi w związku z wykonywaniem swych funkcji służbowych. Ześrodkowanie tego rodzaju administracji w jednych rękach umożliwia komendantowi zaciąganie pożyczek z sum społecznych na potrzeby służbowe, które z rozmaitych względów, jak chwilowy brak kredytów, nagłość wydatku i t. p. nie mogły być we właściwym trybie zaspokojone.

Ponieważ zaciąganie tego rodzaju pożyczek doprowadza w konsekwencji niejednokrotnie do poważniejszych nawet tarć, polecam PP. Komendatom czuwać nad tem, aby komendanci jednostek policyjnych nie administrowali sumami społecznemi, lecz do administrowania tych sum powołane były specjalne organy z wyboru.

R. 340.

VII. Administrowanie pieniędzmi społecznemi. W uzupełnieniu pkt. I rozkazu K. Gł. Nr. 331 wyjaśniam, że zakaz administrowania sumami społecznemi przez komendantów jednostek policyjnych dotyczy jedynie sum, będących własnością organizacji policyjnych: jak spółdzielni, kół sportowych i t. p., niema zastosowania natomiast w tych wypadkach, gdy chodzi o administrowanie dobrem społecznem, będącem własnością organizacji pozapolicyjnych, z zachowaniem jednak warunków ustępu 4 pkt. V rozkazu K. Gł. Nr. 247.

R. 16.

I. Poborowi o podejrzanych brakach fizycznych. 2. Wobec znacznej ilości wypadków uwalniania poborowych na skutek stwierdzenia u nich braków fizycznych, jak np. braku palców, przepukliny, opuchliny jąder, śledziony, braku zębów i t. p., co do których jednak zachodzi przypuszczenie umyślnego ich wywołania, Komenda Główna poleca, aby w każdym wypadku otrzymania od władz wojskowych zawiadomienia o podejrzanym okaleczeniu, stwierdzonem u poborowych, urzędy policji przeprowadzały dochodzenie, celem ustalenia istotnej przyczyny okaleczenia i ewentualnego skierowania sprawy do władz sądowych w razie ujawnienia czynności występnych, jako przyczyny okaleczenia.

R. 96.

VII. Oznaczenia koni zarodowych Stadnin Państwowych. Pp. Komendanci Okręgowi podadzą do wiadomości podwładnym funkcjonarjuszom celem możności przeprowadzenia energicznej akcji, w razie kradzieży ogiera państwowego ze stacji kopulacyjnej lub dzierżawy, że konie zarodowe z państwowego stada koni w Janowie Podlaskim mają wypalone na lewem udzie lit. „J" z koroną, ogiery zaś pochodzące z państwowych depo ogierów, lit. „D" z koroną. Ogiery, przejęte z depo małopolskich, mają wypalone litery „S", bądź „W", bądź „B", bądź „P" z koroną. (Okólnik Zarządu Stadnin Państwowych z dnia 27.X r. b. Nr. 2590).

R. 247.

VII. Linje telegraficzne i telefoniczne. Pomimo wielokrotnych rozkazów moich odnośnie niedopuszczania do kradzieży i zwrócenia bacznej uwagi na linje telegraficzne i telefoniczne, wypadki uszkodzeń i kradzieży powtarzają się w dalszym ciągu, a w niektórych miejscowościach przybierają zastraszające rozmiary. Polecam przeto PP. Komendantom Okręgowym wydać odnośne energiczne zarządzenia podwładnym Kom. pow., aby te wszelkiemi siłami starały się niedopuszczać do uszkodzeń i kradzieży przewodników telegraficznych i telefonicznych.

O wydanych zarządzeniach polecam zameldować Komendzie Głównej P. P.

R. 248.

VI. Przewody telefoniczne. Należy zwracać uwagę, aby druty telefoniczne nieprzymocowane do specjalnych słupów, a przerzucane przez drzewa, nie były naciągnięte, a zwisały dość luźno, w przeciwnym bowiem razie przy silniejszym wietrze zrywają się.

O. 1062 z d. 19/VII 1924 r.

(Min. Rob. Publ. z d. 2/VII 1924 r. VIII. A. 790).

W sprawie przestrzegania przepisów budowlanych na obszarach b. zaboru rosyjskiego. Na obszarach b. zaboru rosyjskiego winni wzniesienia albo przebudowy budowli bez należytego pozwolenia, tudzież niestosowania się przy dokonywaniu robót budowlanych do przepisów technicznych lub innych, podlegają odpowiedzialności sądowo-karnej w myśl art. 378—382 kodeksu karnego.

Art. 37 tegoż kodeksu stanowi: 1) iż to, co otwarto lub urządzono bez należytego pozwolenia, ulega zamknięciu do czasu otrzymania tego pozwolenia (część pierwsza art. 37), oraz 2) iż to, co nieprawidłowo zbudowano, otwarto, urządzono, przebudowano, naprawiono lub wznowiono, w wypadkach przewidzianych w części drugiej tego artykułu ulega w terminie przez sąd wyznaczonym zniesieniu, zamknięciu, poprawieniu, przeniesieniu na inne miejsce lub przywróceniu do stanu pierwotnego na koszt winowajcy (część druga art. 37), przyczem w myśl art. 38 rzeczonego kodeksu, przepisy zawarte w art. 37 sąd stosuje i w razie uniewinnienia oskarżonego lub zwolnienia go od kary, jako też w razie umorzenia lub zawieszenia ścigania karnego.

Wobec powyższego organa władzy administracyjnej, kierując do sądu właściwego sprawy z oskarżenia winnych pogwałcenia przepisów z art. 378 do 382 kodeksu karnego, w każdym poszczególnym wypadku powinny stawiać wniosek o zastosowanie zależnie od okoliczności części 1-ej lub 2-ej art. 37.

Również urzędnicy, delegowani w charakterze oskarżycieli, powinni podczas rozprawy sądowej występować z odnośnem żądaniem w przedmiocie zastosowania przepisów rzeczonego artykułu.

W wypadkach, gdy zapadł wyrok uniewinniający, względnie gdy wniosek o zastosowaniu art. 37 kodeksu karnego nie został przez sąd uwzględniony, a wyrok sądowy, zdaniem organów władz administracyjnych, nie powinien uprawomocnić się, organa te w myśl art. 146 i 147 ustawy postępowania karnego winny niezwłocznie założyć apelację od wyroku sądu pokoju. W sprawie trybu zakładania apelacji Ministerstwo zaznacza że w myśl art. 146 U. P. K., policja z prośbą o założeniu apelacji zwraca się do podprokuratora przy Sądzie Okręgowym, inne zaś władze administracyjne w sprawach karnych, dotyczących odnośnego działu administracji, mogą zakładać skargi apelacyjne według swego uznania.

Co do terminów apelacji obowiązują przepisy z art. 513, 64, 135, 145 i 151 U. P. K.

Komunikując o powyższem, Ministerstwo Robót Publicznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych poleca PP. Wojewodom, P. Delegatowi Rządu Ziemi Wileńskiej, P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę zarządzić, iżby podległe im organa władzy administracyjnej w sprawach dotyczących pogwałcenia przepisów budowlanych stosowały się do wyżej podanego trybu postępowania i w szczególności ściśle przestrzegały, iżby w wypadkach, gdy należało zastosować 1 lub 2 część art. 37 kodeksu karnego, a sąd artykułu tego nie zastosował, od wyroku sądowego w przepisanym terminie była założona apelacja.

O. 85 z d. 31/VIII 1921 r.

Pozwolenia na urządzenie karuzel, huśtawek i t. p.

Poniższy odpis okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 69 (Nr. BP. 1820/I z dnia 25 lipca 1921 r.), przesyłam do wiadomości.

Załatwiając zapytania niektórych województw w sprawie wydawania pozwoleń na urządzenie karuzel, huśtawek i t. p., wyjaśniam, co następuje:

W przepisach obowiązujących niema bezpośredniego wskazania, czy na urządzanie karuzel, huśtawek i t. p. potrzebne jest pozwolenie i przez kogo ma być wydawane.

Wobec tego stanu rzeczy sprawy wydawania pozwoleń na karuzele należy oprzeć na ogólnych uprawnieniach władz administracyjnych, biorąc za podstawę bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Urządzenie karuzeli, huśtawek i t. p. jest związane niewątpliwie z porządkiem publicznym, a to ze względu na przepisy policji budowlanej, utrzymanie normalnego ruchu kołowego i pieszego, skupienie się większej ilości widzów, bawiących się i t. p.

Pozwolenie na urządzenie i prowadzenie karuzeli, huśtawki i t. p. powinny udzielać władze administracyjne I instancji, po zasięgnięciu opinji policji miejscowej, zarówno co do samej osoby ubiegającej się o pozwolenie, jak również w przedmiocie możliwości urządzenia karuzeli, huśtawki i t. p. w danem miejscu ze względu na porządek publiczny oraz ruch kołowy i pieszy.

Należy nadmienić, że udzielenie pozwolenia przez władze administracyjne I instancji nie przesądza w niczem stosunku między przedsiębiorcą a gminą w tych wypadkach, o ile karuzela, huśtawka i t. p. miałaby być urządzona na gruntach miejskich, jak również nie zwalnia przedsiębiorcę od wykupienia świadectwa przemysłowego (patentu).

R. 242.

I. Oznaki zewnętrzne żałoby urzędowej.

Pp. Komendanci Okręgowi podadzą do wiadomości i ścisłego stosowania wszystkim podwładnym urzędom policyjnym okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4.II 1924 r. Nr. Pr. 888.

„Z powodu zaobserwowanych wypadków wywieszania na budynkach prywatnych na oznaczenie żałoby urzędowej nieodpowiednich flag, podaję do wiadomości na podstawie wyjaśnienia Prezydjum Rady Ministrów, że w czasie urzędowo obchodzonej żałoby na budynkach prywatnych można wywieszać tylko czarne żałobne chorągwie.

Chorągwie o barwach państwowych z opuszczeniem ich do połowy masztu wywiesza się na oznaczenie żałoby tylko w gmachach urzędowych.

O tem Pana Wojewodę (Delegata Rządu, Komisarza Rządu) zawiadamiam, celem wydania odpowiednich zarządzeń".

R. 83.

VII. Wysyłki emigrantów z Polski.

Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 30.IX r. b. Nr. 33649/57, zajmowanie się wysyłką emigrantów z Polski, jako też załatwianie za nich wszelkich związanych z ich wyjazdem formalności, jest bez wiedzy i pozwolenia Urzędu Emigracyjnego bezwarunkowo wzbronione i będzie ścigane w myśl art. 265 kodeksu karnego.

Osoby, pragnące zajmować się czy to ułatwieniem emigrantom wyjazdu, czy też urządzaniem ich podróży, winny zwrócić się przed rozpoczęciem jakichkolwiek czynności w tym kierunku o pozwolenie do Urzędu Emigracyjnego (Warszawa, Aleje Jerozolimskie Nr. 56).

R. 192.

IV. Druty „ejrei".

Stwierdzono niejednokrotnie przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów, że zakładane w miastach i miasteczkach przez ludność starozakonną dla celów rytualnych tak zwane druty „ejrei" stykają się w niektórych miejscach z linjami telegraficzno-telefonicznemi, powodując wskutek tego zaburzenia i przerwy w komunikacji telegraficzno-telefonicznej.

Wobec powyższego polecam Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia, aby w wypadkach stwierdzenia krzyżowania się drutów „ejrei" z linjami telegraficzno-telefonicznemi policja bezzwłocznie interwenjowała celem usunięcia połączeń, w wypadkach zaś niewykonania bezzwłocznego tych zarządzeń postępowania jak z umyślnem uszkodzeniem urządzeń i objektów państwowych.

R. 188.

VIII. Rachuba czasu.

Celem ujednostajnienia rachuby czasu polecam, aby począwszy od dnia 1 grudnia r. b. we wszystkich urzędach policyjnych stosowano 24-godzinne obliczanie czasu (g. 1 p. p. jako g. 13 i t. d.).

O. 1146 z d. 24/XI 1924 r.

Referenci służby łączności.

W związku z obecną rozbudową łączności dla potrzeb policji państwowej, polecam p. Komendantom wyznaczyć jednego odpowiedniego funkcjonarjusza policji z pośród podległego personelu jako referenta łączności przy Okręgowej Komendzie P. P.

Wymieniony może tę czynność pełnić niezależnie od innych zajęć.

Zadaniem jego byłoby w szczególności:

1) dbanie o należyte funkcjonowanie łączności z podległemi Komendami i posterunkami;

2) porozumiewanie się bezpośrednie z odpowiednimi zarządami technicznemi telegrafów, tak pocztowemi jak i kolejowemi, odnośnie do użytkowania sieci telefonicznej;

3) troska o należyty stan, funkcjonowanie, naprawę i obchodzenie się z aparatami telefonicznemi;

4) prowadzenie ewidencji i uzupełnienie sprzętu łączności.

Nazwiska i stanowiska służbowe wyznaczonych należy podać do wiadomości Komendzie Głównej P. P.

R. 350.

XIV. Przewóz osób cywilnych samolotami sanitarnymi.

Podaję do wiadomości, że został wydany do wszystkich Pp. Wojewodów okólnik Pana Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 34 z dn. 8.II.1927 r. Nr. OZ. 380/27 w sprawie przewozu osób cywilnych samolotami sanitarnymi. W związku z tem polecam PP. Komendantom Wojewódzkim podać do wiadomości podwładnym organom policji, celem zaznajomienia ich z treścią wydanego zarządzenia.

R. 290.

VIII. Regulaminy dla funkc. p. p., pełniących służbę specjalną.

Służba specjalna, spełniana przez funkcjonarjuszów policji, winna być ujęta w odpowiednie regulaminy. Ponieważ zwłaszcza służba widowiskowa spełniana jest w różnych miejscowościach niejednolicie, w celu jej ujednostajnienia polecam Komendantom Wojewódzkim opracować odpowiednią instrukcję, biorąc za podstawę „Instrukcję dla funkcjonarjuszów policji państwowej, pełniących służbę w teatrach w Warszawie", z uwzględnieniem zmian, wymaganych przez warunki lokalne.

R. 135.

II. Udzielenie pozwolenia na urządzenie kwest.

Ministerstwo Spraw Wewn. decyzją z dn. 22 lipca r. b. Nr. BP. 1069, udzieliło Tow. Opieki nad ociemniałymi w Państwie Polskiem (siedziba zarządu tegoż Tow. w Warszawie) pozwolenia, aż do odwołania, na organizowanie i urządzanie stałych lub perjodycznych kwest po miastach i wsiach na całym terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego, na cele związane z działalnością pomienionego Towarzystwa, określoną jego statutem, pod warunkami, określonemi w przepisach okólnika Min. Spraw Wewn. Nr. 446 z dnia 4.II 1921 r. względnie Nr. 17 z dnia 26.IV 1921 r.

Podając powyższe do wiadomości PP. Komendantów, proszę o pouczenie podwładnych funkcjonarjuszów, aby nie czynili trudności w przedmiocie kwest rzeczonemu Tow., jego oddziałom lub wydelegowanym, względnie uproszonym osobom, zaopatrzonym w przepisane legitymacje i stosującym się do obowiązujących przepisów. (Pismo Min. Spraw Wewn. z dnia 22.VII r. b. Nr. BP. 1069).

R. 298.

II. Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności— zaofiarowanie pomocy rodzinom funkc. p. p. ofiar obowiązku.

Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności, zwróciwszy uwagę na znaczną ilość funkc. p. p., którzy w ostatnich czasach padali ofiarą swoich obowiązków, pozostawiając po sobie małoletnie dzieci lub rodziców bez środków do życia, zgłosiło chęć okazywania im swej pomocy w utrzymywanych przez siebie zakładach wychowawczych dla dzieci-sierot oraz zakładach dla starców-inwalidów.

Podając o tem do wiadomości, polecam w razie potrzeby kierować prośby zainteresowanych osób do Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, za pośrednictwem Komendy Głównej P. P.

R. 304.

XIV. Bursa ks. ks. Salezjanów w Krakowie.

Komendant Policji Województwa Krakowskiego pismem z dn. 28.IX.1925 r. Nr. 13598/25 powiadomił K. G. P. P., iż wyjednał pomieszczenie dla 40 chłopców w bursie u ks. ks. Salezjanów w Krakowie, mających się zamiar kształcić w rękodzielnictwie lub handlu.

Warunki przyjęcia są następujące: ukończonych lat 14, cztery klasy ludowe, poświęcenie się tylko zawodowi rękodzielniczemu lub handlowemu. Koszta utrzymania wraz z opieką mają wynosić 40 zł. miesięcznie.

Zechcą zatem PP. Komendanci Wojewódzcy podać powyższe do wiadomości podwładnym organom, by funkcjonarjusze policji, mający zamiar umieścić swych synów we wspomnianej bursie, wnieśli bezzwłocznie podanie o przyjęcie wraz ze świadectwami szkolnemi i metrykami na ręce Komendanta Województwa Krakowskiego.

O. 634 z d. 16/IV 1923 r.

Gołębie pocztowe.

Wobec zbliżających się ćwiczeń gołębi pocztowych, Departament VI Min. Spraw Wojsk. zwrócił się do Komendy Głównej P. P. z prośbą o wydanie zarządzeń, aby gołębie pocztowe gdziekolwiek przyłapane lub odstawione do urzędów policyjnych przez osoby cywilne, były wprost oddawane do szefa łączności najbliższego D. O. K., który zarządzi oddanie gołębi właścicielowi. Jednocześnie Departament VI M. S. Wojsk. zaznacza, iż oprócz gołębi pocztowych, stanowiących własność Państwa, znajduje się cały szereg Towarzystw prywatnych, zajmujących się hodowlą gołębi pocztowych.

Wojskowe gołębie pocztowe noszą na nóżce specjalną aluminjową obrączkę, na której wybite są znaki „W. P." (to jest wojsko polskie), numer ewidencyjny i dwucyfrową liczbę, oznaczającą rok urodzenia, gołębie zaś, należące do Towarzystw prywatnych, mają również obrączkę aluminjową, lecz z innymi znakami, a mianowicie „P. G. P." (polskie gołębie pocztowe), numer ewidencyjny i liczbę roku urodzenia, a nawet niektóre Towarzystwa prywatne stemplują swe gołębie na skrzydłach pieczątkami z nazwą Towarzystw i nazwą miejscowości zamieszkania.

W związku z powyższem polecam PP. Komendantom Okręgowym wydać zarządzenia podwładnym organom, aby w wypadku otrzymania lub schwytania gołębi pocztowych zarówno wojskowych, jak należących do Towarzystw prywatnych, odsyłano je przy okazji do szefa łączności najbliższego D. O. K., a gołębie, na skrzydłach których jest stempel Towarzystwa z nazwą miejsca zamieszkania, były bezpośrednio odsyłane przy okazji danemu Towarzystwu.

R. 359.

IV. Opieka nad zwierzętami.

Pomimo, iż opieka nad zwierzętami jest naturalnym obowiązkiem każdego człowieka, dyktowanym przez poczucie humanitarności, skonstatować można, iż u funkcjonarjuszów policji nie znajduje ona należytego zrozumienia.

Zapobieganie okrucieństwom względem zwierząt uregulowane jest ustępem „znęcanie się nad zwierzętami" dodatku A do § 18 Tymczasowej instrukcji dla policji państwowej oraz punktem 18 ustępu „obchody w dzień na wsi", względnie punktem 19 ustępu „obchody w dzień na ulicach miasta" do tegoż paragrafu.

Przypominając powyższe przepisy, polecam PP. Komendantom Wojewódzkim pouczyć podwładnych funkcjonarjuszów o obowiązku ścisłego ich przestrzegania oraz nakazać okazywanie jaknajintensywniejszej pomocy członkom towarzystw opieki nad zwierzętami przy interwencji w związku z wypadkami znęcania się nad zwierzętami.

O. 1462 z d. 4/IV 1927 r. 364/p V

Przestrzeganie czystości w lokalach i gmachach urzędowych.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych, zwiedzając w czasie podróży inspekcyjnych, prowincjonalne gmachy i pomieszczenia urzędowe, stwierdził niedostateczną dbałość o ich wygląd zewnętrzny, czystość i warunki sanitarno-higjeniczne.

Zgodnie z rozkazem Pana Ministra, wskazującym na obowiązek instytucji państwowych być przykładem i wzorem w tym zakresie dla ludności, przypominam PP. Komendantom Wojewódzkim konieczność większego zainteresowania się i stałego nadzoru nad utrzymaniem w czystości biur, gmachów, podwórz i wszelkich innych pomieszczeń, będących w dyspozycji i zarządzie policji państwowej.

Przy okazji wizytacji podległych jednostek winni PP. Komendanci Wojewódzcy i ich organa inspekcyjne zwracać uwagę na czystość i stan sanitarny oraz wymagać od kierowników tych jednostek należytej dbałości o utrzymanie w porządku i czystości powierzonych ich pieczy objektów.

O. 19 z d. 15/IV 1921 r.

Dekret Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury (Dz. Praw Nr. 16 dnia 8.XI 1918 r.).

Zasady ogólne.

Opieka nad zabytkami sztuki i kultury.

Art. 1. Wszelkie zabytki kultury i sztuki, znajdujące się w granicach Państwa Polskiego, wpisane do inwentarza zabytków sztuki i kultury, podlegają opiece prawa.

Należące do Państwa Polskiego lub do jego obywateli, lub do instytucji polskich zabytki sztuki i kultury, znajdujące się zagranicą, mogą być przedmiotem szczególnych środków ochrony ze strony władzy polskiej oraz umów międzynarodowych stosownie do osobnych w tej mierze postanowień.

Art. 2. Opieka nad zabytkami sztuki i kultury należy do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Czynności związane z opieką nad zabytkami sztuki i kultury sprawują konserwatorzy zabytków sztuki i kultury, mianowani przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ilość i granica okręgów oraz siedziby i etaty konserwatorów określone będą osobnem rozporządzeniem ministerjalnem.

Art. 4. Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wydawania w zakresie niniejszej ustawy zarządzeń tyczących się tak organizacji urzędu konserwatorskiego, jak również wogóle opieki nad zabytkami sztuki i kultury.

Art. 5. Z ramienia i pod kierunkiem Ministerstwa W. R. i O. P. prowadzony będzie inwentarz zabytków sztuki i kultury, znajdujących się w granicach Państwa Polskiego.

Ar. 6. Właściwe organa rządowe mają prawo badania przedmiotów, będących w posiadaniu osób tak fizycznych jak i prawnych, a to w celu ustalenia wartości zabytkowej i zakwalifikowania poszczególnego przedmiotu do inwentarza zabytków sztuki i kultury.

Art. 7. W razie zakwalifikowania przedmiotu do inwentarza zabytków sztuki i kultury, właściwy urząd konserwatorski wyda na żądanie właściciela odpowiednie świadectwo.

Art. 8. Osoba uprawniona do rozporządzenia zabytkiem zezwolić winna organom rządowym do tego powołanym na swobodne zbadanie zabytku lub jego stanu.

Art. 9. Księgi zawierające spis zabytków sztuki i kultury powinny być prowadzone i przechowywane przez konserwatorów w ten sposób, aby były one dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Art. 10. Wszystkie czynności władzy rządowej, przewidziane w ustawie niniejszej, dokonywane będą przez konserwatorów, na których decyzje i czynności osobom zainteresowanym służy skarga do Ministra W. R. i O. P. w ciągu 4-ch tygodni od daty zawiadomienia o decyzji.

Art. 11. Wszelkie nieruchome i ruchome dzieła, świadczące o sztuce i kulturze epok ubiegłych, istniejące nie mniej niż lat 50, korzystają z opieki prawa zanim wpisane zostaną do inwentarza zabytków sztuki i kultury. Korzystają z niej także wszystkie wykopaliska i znaleziska, które z natury rzeczy nie mogą być uprzednio inwentaryzowane.

Dzieła ruchome, istniejące mniej niż lat 50, mogą być w wyjątkowych razach uznane za zabytki na mocy specjalnej decyzji Ministra W. R. i O. P.

Zabytki nieruchome.

Art. 12. Za zabytki nieruchome w myśl ustawy niniejszej uznane być mogą:

a) jaskinie, grodziska (t. zw. szwedzkie góry i okopy), kurhany, mogiły, usypiska, cmentarzyska, ślady osad nawodnych, głazy ze stopami, misami, krzyżami, podkowami, baby kamienne i t. p.;
b) budowle zarówno murowane, jak drewniane, wraz z przynależnem im otoczeniem (ogrodem, placem), a choćby dochowane w późniejszej budowie części dawne (prezbyterja, kaplice, wieże, bramy, portale, kolumny, drzwi, kominki i t. p.), dzieła sztuk plastycznych z architekturą budynku związane (malowidła ścienne, rzeźby, sztukaterja i t. p.);
c) luźno stojące pomniki, nagrobki, kapliczki, figury, krzyże, kolumny, słupy graniczne i t p.;
d) ruiny budowli, pomników i posągów;
e) grupy budowli, wybitne pod względem estetycznym i znamienne bądź dla całych miast, osad, wsi, bądź dla ich dzielnic;
f) na gruncie dochowane do dziś rozplanowania starych miast i dzielnic staromiejskich wraz z dawnemi historycznemi nazwami ulic i placów;
g) ogrody ozdobne oraz aleje, stare cmentarze i przydrożne; drzewa sędziwe i okazałe, otaczające zamczyska, kościoły, kapliczki, figury, cmentarze i t. p.

Art. 13. Zabytki nieruchome nie mogą być burzone, niszczone, przerabiane, odnawiane, rekonstruowane, zdobione lub uzupełniane (nawet instalacjami) bez uprzedniego pozwolenia odpowiedniej władzy konserwatorskiej. Takież pozwolenie nieodzowne jest przy wszelkich zmianach zamierzonych w najbliższem otoczeniu ważniejszych zabytków nieruchomych.

Art. 14. Wykonanie na zasadzie uzyskanego zgodnie z brzmieniem art. 13 pozwolenia wszelkich robót, dotyczących zabytków nieruchomych, podlega kontroli konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek. Konserwator ma prawo wstrzymania robót, wykonywanych bez pozwolenia lub niewłaściwie, przyczem korzysta z poparcia miejscowych organów administracyjnych.

Art. 15. Każdy właściciel zabytku nieruchomego jest obowiązany utrzymywać go w stopniu niezbędnym dla zabezpieczenia jego istnienia. Rząd, jeżeli są ku temu wyjątkowe powody, może dopomagać właścicielowi do utrzymania zabytku.

Art. 16. Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo zniszczenia lub uszkodzenia zabytków nieruchomych, rząd ma prawo wywłaszczać je lub ograniczać ich użytkowanie.

Art. 17. Rząd ma prawo niedopuścić do niszczenia, zasłaniania lub szpecenia widoku na zabytki lub z zabytków nieruchomych.

Zabytki ruchome.

Art. 18. Za zabytki ruchome w myśl ustawy niniejszej uznane być mogą:

a) przedmioty związane bezpośrednio z przeznaczeniem budynku (ołtarze, ambony, chrzcielnice, stalle, pomniki, nagrobki, trumny w grobach kościelnych wraz z ukrytemi w nich dziełami pracy ręcznej, epitafja, tablice, vota, szafy i naczynia obrzędowe, dzwony i t. p.), oraz kolekcje przedmiotów, przechowywanych w muzeach, skarbcach i składach świątyń, w zgromadzeniach cechowych, po magistratach i t. p.;
b) dzieła sztuk plastycznych: obrazy, rzeźby, ryciny;
c) dzieła sztuk zdobniczych i kunsztów cechowych: zbroje, oręże, rzędy, pojazdy, chorągwie, sztandary, arrasy, dywany, makaty, pasy, kilimy, hafty, koronki, ubiory, meble, sprzęty, naczynia, zegary, świeczniki, wyroby złotnicze, emalje, szkło, ceramika, kraty, okucia, zamki, godła, znaki i t. p.;
d) monety, medale, pieczęcie, tłoki mennicze;
e) druki, archiwalja, rękopisy zwykłe i ozdobne oprawy ksiąg;
f) ludowe sprzęty domowe i wyroby przemysłu ludowego.

Art. 19. Zabrania się wywozu z granic Państwa Polskiego zabytków ruchomych i ich części.

Art. 20. Zabytki ruchome, o ile są własnością kraju, miast, gmin administracyjnych lub wyznaniowych, parafji oraz instytucji społecznych, nie mogą być niszczone, usuwane, sprzedawane, zamieniane, przerabiane, odnawiane lub rekonstruowane bez uprzedniego pozwolenia odpowiedniej władzy konserwatorskiej; przewożenie wymienionych zabytków ruchomych na wystawy publiczne wymaga pozwolenia konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek.

Art. 21. Wykonanie na zasadzie uzyskanego zgodnie z brzmieniem artykułu 20 pozwolenia wszelkich robót, dotyczących zabytków ruchomych, podlega kontroli konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek. Konserwator ma prawo wstrzymania robót, wykonywanych bez pozwolenia lub niewłaściwie, przyczem korzysta z poparcia miejscowych organów administracyjnych.

Art. 22. Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo zniszczenia, uszkodzenia lub wywozu zagranicę zabytków ruchomych, będących własnością prywatną a mających wybitne znaczenie narodowe, rząd ma prawo wywłaszczyć je na rzecz jednego z muzeów narodowych.

Wykopaliska i znaleziska.

Art. 23. Za zabytki tej kategorji są uważane:

a) wykopaliska świadczące o dawnej kulturze (groby, pola urn i urny, narzędzia kamienne, wyroby kruszcowe i szklane, tkaniny, ceramika, monety, broń i t. p.);
b) znaleziska przypadkowe na powierzchni ziemi lub na dnie zbiorników wody, mające cechy dawnej kultury z rodzaju wyżej wymienionych, oraz takie, jak skarby i archiwalja ukryte w murach, puszkach, skrytkach i t. p.

Art. 24. Właściciele lub dzierżawcy gruntów, na których znalazły się wykopaliska, bądź kierownicy robót, podczas których na wykopaliska natrafiono, bądź też ci, którzy odkrycia dokonali, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższy urząd konserwatorski, który celem zabezpieczenia wykopaliska lub znaleziska wyda decyzję, nakazującą wstrzymanie robót i określającą sposób dalszego ich prowadzenia; środki tymczasowe w razie potrzeby zastosuje miejscowa władza administracyjna.

Art. 25. Wszelkie prywatne poszukiwania archeologiczne wymagają pozwolenia Ministra W. R. i O. P. i podlegają jego kontroli.

Art. 26. Zabrania się wywozu z granic Państwa Polskiego zabytków tej kategorji.

Art. 27. Rząd ma prawo użytkowania lub wywłaszczania dla badań naukowych terenu, na którym dokonano odkrycia. Rząd ma też prawo przedkupu wykopalisk i znalezisk w ciągu trzech miesięcy od daty zawiadomienia.

Postępowania przy wywłaszczaniu zabytków i odszkodowaniu.

Art. 28. Wywłaszczenie zabytku ruchomego (art. 22) może nastąpić nie inaczej, jak na mocy reskryptu Rady Regencyjnej na wniosek Ministra W. R. i O. P.

Art. 29. Konserwator może przed wydaniem reskryptu Rady Regencyjnej zarządzić tymczasowe środki zapobiegawcze, a w ich liczbie i objęcie przez siebie lub przekazanie do jednego z muzeów narodowych zagrożonego zabytku.

Art. 30. Jeżeli właściciel zabytku ruchomego poniósł skutkiem wywłaszczenia lub ograniczenia własności stratę materjalną, to może on w terminie rocznym, licząc od doręczenia lub ogłoszenia dezycji ostatecznej, o której mowa w artykule 28, złożyć konserwatorowi żądanie wypłaty określonej sumy tytułem odszkodowania.

Art. 31. Jeżeli żądane odszkodowanie nie przekracza trzech tysięcy marek (4.500 koron), w takim razie przyznanie wynagrodzenia należy do decyzji konserwatora.

Jeżeli wysokość odszkodowania przekracza 3 tysiące marek (4.500 koron), konserwator przedstawia rzecz ze swoim wnioskiem do decyzji Ministra W. R. i O. P.

Jednocześnie z wydaniem decyzji przyznającej żądane odszkodowanie w całości lub w części, konserwator względnie Minister zarządzi wypłatę tegoż.

Art. 32. Jeżeli decyzja konserwatora względnie Ministra co do wysokości odszkodowania nie czyni zadość żądaniu petenta, w takim razie może on wytoczyć akcję sądową przeciwko Skarbowi Publicznemu w terminie miesięcznym od dnia doręczenia mu decyzji.

Art. 33. Wywłaszczenie nieruchomości ulega ogólnym przepisom o wywłaszczeniu nieruchomości na użytek publiczny.

Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko przepisom.

Art. 34. Winni przekroczenia przepisów ustawy niniejszej ulegną w drodze sądowej karze do 3-ch miesięcy aresztu oraz w razie zniszczenia zabytku lub zmniejszenia jego wartości wskutek uszkodzenia — grzywnie, równającej się wartości zniszczonego przedmiotu lub zmniejszeniu jego wartości wskutek uszkodzenia.

W razie potajemnego wywozu lub usiłowania wywozu z granic Państwa przedmiotów, objętych ustawą niniejszą, ulegną one w drodze sądowej konfiskacie na rzecz jednego z muzeów narodowych.

Art. 35. Sprzedaż, zamiana, zastaw lub darowizna zabytków ruchomych oraz wykopalisk i znalezisk, stanowiących własność gmin, miast, parafji oraz instytucji publicznych, uskuteczniona bez pozwolenia konserwatora, jest nieważna.

Powyższy dekret zechcą PP. Komendanci podać do wiadomości i stosowania wszystkim podległym jednostkom policyjnym, przyczem należy zaznaczyć, że:

1. Funkcjonarjusze policji w razie przypadkowych odkryć wykopalisk przedhistorycznych winni wstrzymać dane roboty ziemne i zawiadomić (telefonicznie lub telegraficznie) o znalezieniach najbliższy urząd konserwatorski.

2. Do prowadzenia badań wykopaliskowych może upoważnić osoby postronne jedynie konserwator okręgowy piśmiennem poleceniem.

3. Znalezione poszczególne zabytki lub okazy należy zabezpieczyć i przesłać, jeżeli to możliwe, do prezydjum państwowego grona konserwatorów zabytków przedhistorycznych w Warszawie (Pałac Staszica) wraz z dokładnem podaniem miejsca znalezienia (wieś, powiat, nazwisko znalazcy i właściciela gruntu).

4. Funkcjonarjusze policji winni strzec przed zniszczeniem takie nieruchome zabytki przeddziejowe.

5. Wszyscy funkcjonarjusze policji są obowiązani do udzielania wydatnej pomocy konserwatorom okręgowym i delegatom Prezydjum P. G. K. Z. P. na każde ich żądanie.

6. Funkcjonarjusze policji winni donieść konserwatorom o wszystkich osobach, handlujących zabytkami.

7. Wywóz zabytków poza granice Państwa Polskiego surowo wzbroniony.

W razie usiłowania wywozu zabytków zagranicę należy je skonfiskować na rzecz Państwowego Muzeum Przedhistorycznego w Warszawie.

O. 1456 z d. 17/III 1927 r.

(Min. Spr. Wewn. Nr. OB. 1026 z d. 11/III 1927 r.).

Opłaty, pobierane przez policję państwową za świadectwa kwalifikacyjne do paszportów zagranicznych.

W związku z pismami Komendy Głównej z dnia 18 stycznia b. r. Nr. 1397/27 i z dnia 14 lutego b. r. Nr. 2828 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że zgodnie z postanowieniami art. 154 nowej ustawy o opłatach stemplowych (Dz. Ust. Nr. 98 p. 570) z r. 1926 — od świadectw kwalifikacyjnych, wydawanych przez policję państwową, dla uzyskania paszportu zagranicznego poza opłatą stemplową w wysokości 3 zł. nie należy pobierać żadnych innych opłat.

Ustalona zatem przez Min. Spr. Wewn. pismem Nr. AB. 1653 z dn. 25 marca 1926 r. opłata w wysokości 30 groszy, jako zwrot kosztów blankietu, jak również t. zw. opłata manipulacyjna, z dniem wejścia w życie powołanej ustawy nie powinny już były być pobierane.

Należy zarządzić bezzwłocznie zaprzestanie dalszego pobierania tych opłat.

ERRATA.

BŁĘDY ZAUWAŻONE W TEKŚCIE KSIĄŻKI PO WYDRUKOWANIU.

Na stronie 8 przy R. 331 dodać: p. III.
„ 33 w R. 125, zamiast p. V, winno być: p. VI.
„ 62 „ 124, „ p. III, „ p. I.
„ 79 — trzy ostatnie ustępy umieszczone w treści R. 333 p. III stanowią treść pisma okólnego Min. Spr. Wewn. z d. 5/III 1926 r. № B. P. 6135/25, powołanego niżej w okólniku № 1326 z d. 20/III 1926 r.; wobec powyższego pierwszy wyraz okólnika 1326 winien brzmieć zamiast: „poniższy" — „powyższy".
„ 102 przy R. 283 dodać: p. I.
„ 173 „ „ 318 „ p. I.
„ 188 „ „ 171 „ p. I.
„ 217 „ „ 279 „ p. I.
„ 237 „ „ 222 „ p. I.
„ 289 zamiast R. 360 winno być R. 361.
„ 299 przy R. 358 dodać: p. I.
„ 301 „ „ 121 „ p. VI.
„ 307 tytuł: „Wyciąg z przepisów i t. d." — uzupełnić datą „z d. 8/VI 1923 r."
„ 312 przy R. 345, zamiast p. V, winno być: p. VI.
„ 327 w nagłówku O. 1468, zamiast „stosownie" — winno być: „stosowanie".
„ 343 przy wyrazie „wzór" dodać cyfrę 3.
„ 349 przy R. 189 dodać: p. II.
„ 352 „ „ 113 „ p. II.
„ 353 „ „ 271 „ p. I.
„ 359 „ „ 11 „ p. II.
„ 374 „ „ 238 „ p. I.
„ 405 „ „ 274, zamiast p. VI, winno być: p. VII.
„ 415 „ „ 124 dodać: p. I.
„ 439 w nagłówku p. V R. 307, zamiast § 12, winno być: § 13.
„ 444 przy R. 124 dodać: p. I.
„ 445 „ „ 124 „ p. I.
„ 448 „ „ 124 „ p. I.
„ 449 „ „ 124, zamiast p. III, winno być: p. I.
„ 456 „ „ 356 dodać: p. I.
„ 462 „ „ 124 „ p. I.
„ 467 zamiast R. 342, winno być: R. 340.
„ 468 przy R. 124 dodać: p. I.
„ 546 „ „ 175 „ p. I.
„ 575 „ „ 316 „ p. I.
„ 598 w nagłówku R. 307, zamiast „kierownictwo", winno być: „kierowanie".

BŁĘDY W SKOROWIDZU ROZKAZÓW
zauważone po wydrukowaniu książki.

Zamiast R. 88 p. VII, winno być: R. 86 p. VII.
„ R. 100 p. V, „ R. 100 p. IV.
„ str. 13 przy R. 302 p. VI, winna być: str. 14.
„ „ 17 „ „ 301 p. II, „ „ 18.
„ „ 17 „ „ 329 p. III, „ „ 18.
„ „ 71 „ „ 289 p. V, „ „ 70.
Nadto skorowidz należy uzupełnić: R. 323 p. X str. 355.

Biblioteka Wojsk. Akad. Lit.
Im. F. Dzierżyńskiego

BŁĘDY W SKOROWIDZU OKÓLNIKÓW
zauważone po wydrukowaniu książki.

Zamiast O. 1068 winno być: 1048.
„ „ 1157 „ 1154.

BIBLIOTEKA NAUKOWA
WAP
61695/2